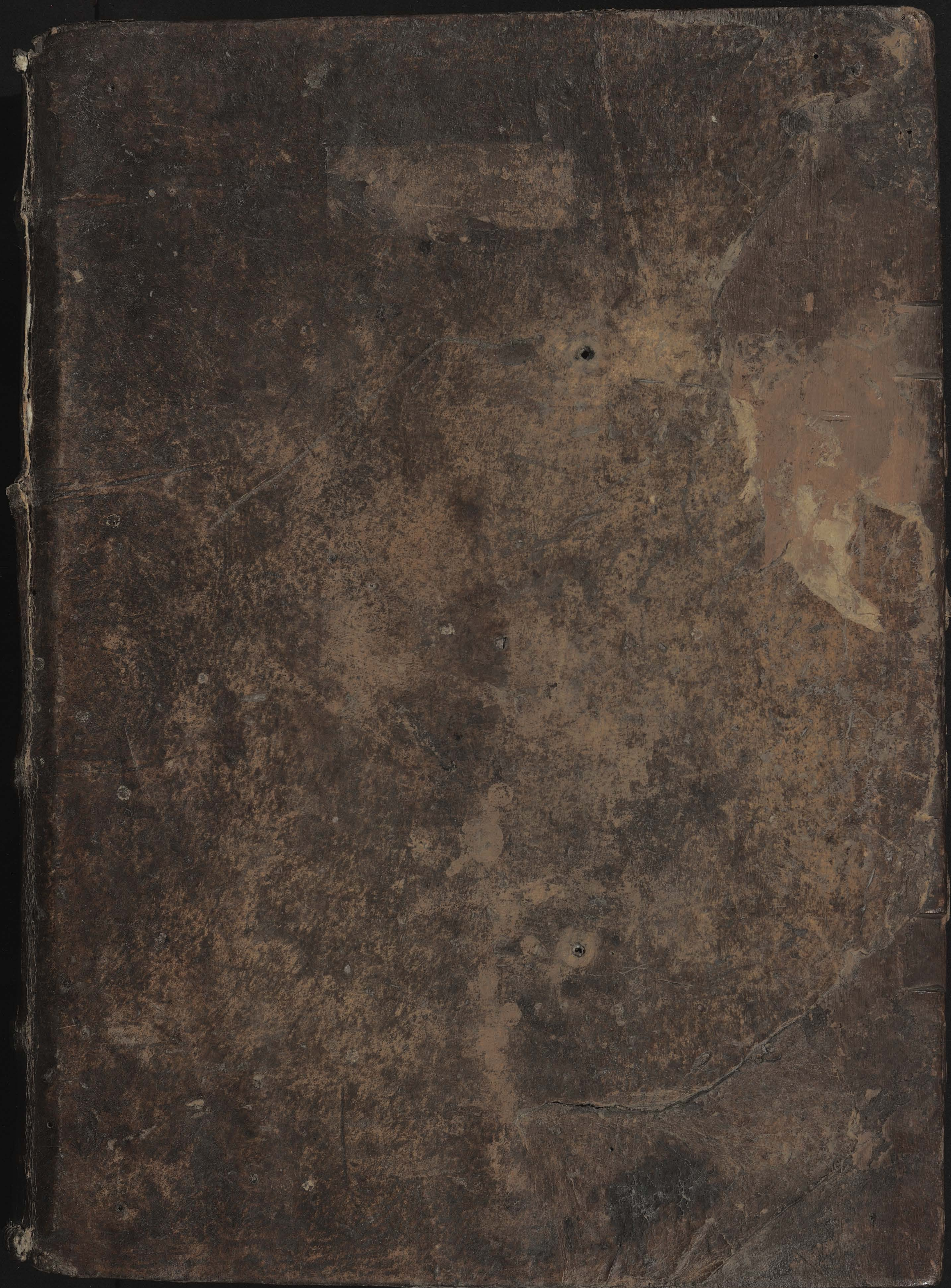

[illegible]

Nota [illegible]

[illegible]

febris acuta ptisis, scabies, pediculi, [illegible]

lepra, [illegible] et alia [illegible]

[illegible] est indigente et impotente [illegible]

Sicut non [illegible] sciente melius [illegible] ignorante [illegible]

[illegible] in ignorantibus. Nota versus

[illegible] Sanguis et [illegible]

Sudor [illegible] non est metuenda [illegible]

[illegible] Sequitur de coytu

[illegible] sed in [illegible] solet.

[illegible] de coytu [illegible] in nullo abstinet [illegible] est [illegible]

[illegible] in medio [illegible] abstinet [illegible] laudandus.

Non mirabile [illegible] et ignota [illegible] difficile.

[illegible] est anima instrumentale est calor [illegible]

[illegible]

Principalia [illegible] sunt cor, cerebrum, epar et testiculi. [illegible] principalia

[illegible] Testiculi [illegible] principalia [illegible]

Nota [illegible] eclipsis [illegible] et

[illegible] et [illegible] in regimine meliorum complexionum

Cerebrum [illegible] album, [illegible]

rotundum, oblongum [illegible] de spiritibus et de medulla [illegible]

[illegible]

[illegible] medulla [illegible] spiritibus

[illegible]

medulla diminute [illegible] cellule [illegible] fantastica [illegible]

[illegible] memorialis. fantastica [illegible] in sede sua [illegible]

[illegible] in medio [illegible]

[illegible] sede habet memoria. [illegible] de medulla et [illegible] de spiritibus

[illegible] fantastica cellula [illegible]

[illegible] de medulla [illegible] ad formas [illegible]

[illegible] cellula [illegible] de spiritibus ad [illegible]

de medulla [illegible] spirituum

[illegible] de spiritibus [illegible] spirituum

[illegible] memorie [illegible] de medul-

la [illegible]

[illegible]

814

N. Inv. 814.

Nota [illegible]

[illegible]

[illegible] sicitas sequuntur astatione eo in stomacho [illegible] superbibitas
[illegible] duratas [illegible] subita extra cursum consuetudinis [illegible] corporibus
[illegible] Omnibus [illegible] subita [illegible] comitu [illegible] quiescens [illegible] corpus [illegible] exhib
[illegible] at et accipite Nota [illegible] comenti [illegible] Avicenna est [illegible] Justo con
multa pulchra que habent [illegible] si aliquis medicus ignorans [illegible] seu in practica [illegible] cum alle
[illegible] capitula de [illegible] quoniam [illegible] hec in libro [illegible] in alia a
[illegible] et aliis duobus [illegible] omnibus [illegible] sequentibus et pluribus aliis precedentibus
[illegible] ibidem in translatione arabica [illegible] super lectum molle contra consuetudinem
[illegible] ad laborem [illegible] quia ego [illegible] Multe [illegible] commento [illegible] istius can
[illegible] exquiete ad laborem [illegible] effectum contrarium Sequitur auctorita
[illegible] multe et superflue [illegible] dulcis [illegible] in colere in
[illegible] at dulcedo [illegible] si urina [illegible] ibidem [illegible] urina
[illegible] [illegible] est urine [illegible] est grossus eo
[illegible] ad album [illegible] splenem [illegible] dulcis omnibus
[illegible] allegatur [illegible] potest [illegible] colera citrina est amara [illegible] et
[illegible] [illegible] colera citrina [illegible] omnes res dulce
[illegible] rubedine clara [illegible] sequentia [illegible] notabile in
[illegible] alia [illegible] urine citrine [illegible] non [illegible]
[illegible] lienteria et [illegible] est urina septica [illegible] omnes [illegible]
[illegible] est urina aquosa [illegible] consuetudinibus [illegible] temporibus
[illegible] Ydromel at plurimum [illegible]
[illegible] colera amara [illegible] ydromel non iuvat [illegible]
[illegible] ydromel [illegible] in interioribus ibidem ydromel [illegible] oximel est
[illegible] non fac[illegible] [illegible] sitim quia urina [illegible] ibidem oximel est [illegible]
[illegible] putrationis [illegible] cum [illegible] est [illegible] sequentem [illegible] eius
[illegible] mellis [illegible] Nota balde [illegible] sequente [illegible] [illegible] Sequitur
[illegible] oportinus nota [illegible] diebus [illegible] est de aptitudine eius
[illegible] [illegible] est appositio [illegible] medicine [illegible] si ita
[illegible] ad diem septimum [illegible] aqua [illegible] faciunt [illegible]
[illegible] [illegible] dolor dissolvit [illegible] nota balde
[illegible] [illegible] sequentibus [illegible] ibidem [illegible] est [illegible]
[illegible] cum aliis [illegible] ibidem [illegible]
[illegible] subtilitate [illegible] non [illegible] dilatari [illegible] aque [illegible]
[illegible] non carnosis ibidem [illegible] de balneis [illegible] ad finem [illegible] facile
Balneis [illegible] illi omnes [illegible] ille liber [illegible] solve [illegible]
[illegible] libro non [illegible]

Sequitur [illegible] pronosticorum
[illegible] medicine [illegible] [illegible] allegatur [illegible] tres [illegible]
[illegible] iste [illegible] sequentis [illegible] particulares [illegible]
[illegible] artifex [illegible] cum allegat[illegible]

iij flor

Isagoge Johannicij ad Tegni cum commento Hali ~~[illegible]~~ artis medice

I[ncipit] ysagoge

Incipiunt ysagoge Johannicii ad tegni [Galieni]

MEDICINA DIVID[itur] IN DUAS PARTES scilicet in theoricam et practicam. Quarum theorica dividitur in tres scilicet in contemplationem rerum naturalium et non naturalium et earum que sunt contra naturam ex quibus sanitatis egritudinis et neutralitatis et signorum earum et significationum scientia procedit. Sequitur ex eis sumi necessario quatuor humores ex quibus existunt et ex qua occasione et ex quali significatione existat egritudo. De rebus naturalibus.

Res vero naturales sunt vii. elementa commixtiones compositiones membra virtutes operationes et spiritus. Alii addiderunt his alia iiii scilicet etates colores figuras distantiam inter masculum et feminam.

Elementa sunt iiii. aer terra aqua ignis. Ignis calidus et siccus. aer calidus et humidus. aqua frigida et humida. terra frigida et sicca. De [commixtionibus].

Commixtiones sunt ix. octo inequales et una equalis. De inequalibus. Inequalium vero iiii sunt simplices scilicet calidum frigidum humidum siccum. Et iiii ex his composite scilicet calidum et humidum. calidum et siccum. frigidum et humidum. frigidum et siccum. Equalis vero quando omnium in moderatione columne ducitur corpus. De humoribus.

Compositiones sunt iiii. sanguinis flegmatis colere rubee et colere nigre. Sanguis est calidus et humidus. flegma frigidum et humidum. colera rubea calida et sicca. colera nigra frigida et sicca. De flegmate.

Flegmatis vero v. sunt modi. Est enim flegma salsum et est calidius et siccius [illegible] infectum colera. Est et flegma dulce pertinens ad caliditatem et humiditatem et mixtum sanguine. Est et flegma acre pertinens ad frigiditatem et siccitatem mixtum infectum [illegible]ico. Est et flegma vitreum quod nascitur ex nimia frigiditate et coagulatione sic [illegible] tribus [illegible] calore destitutis. Est et aliud frigidum et humidum illud vero saporem non habet [illegible] retinens frigiditatem et humectationem.

Theorica est perfecta cognitio rerum solo intellectu capienda subiecta memorie rerum operandarum. Practica est subiectam theoricam demonstrare [illegible]

De elementis

~~a digestiua et expulsiua~~ Sunt et composite que
~~duabus~~ componuntur ut est desiderium et expulsio
~~et ponantur~~ Nam desiderium duplici uirtu
te componitur quarum una est que appe
tit alia que sentit suam euacuationem
Expulsio uero duplici uirtute compo
nitur una que expellit et alia que attrahit
et alia que sentit uel appetit **De spiritibus**

Spiritus quidem sunt tres Primus est qui
principium sumit ab epate Secundus
uitalis a corde Tertius uero animalis a ce
rebro horum primus ab epate per uenas que non
habent pulsum in totum diffunditur corpus
Secundus corde per arterias in totum corpus di
rigitur Tertius a cerebro per neruos in totum
corpus dirigitur que in septima tertium
librum parte .i. in spiritu cognoscuntur .i. in tractatu de spiritu. **De Etatibus.**

Quatuor sunt etates .i. adolescen
tia iuuentus senectus et senium
Adolescentia est omnis intellectus calida
et humida in qua crescit et augetur corp
us ad .xxv. annum uel .xxx. hanc iuuentus
insequitur que est calida et sicca perfectum sine di
minutione uirium corpus conseruans que
.xxx.v. uel .xl. persistens finitur anno . Nos hinc
succedit senectus frigida et sicca in qua minui et
decrescere incipit corpus tamen uirtus non deficit in
.lv. uel .lx. persistens annos hinc succedit seniu
ex collectione flegmatica humoris frigida et humida
in quo uirtutis apparet defectus quod suo
nos uite termino metitur **De Colore cutis.**

Color cutis .ii. modis fit aut enim
hunc interiora subministrat aut ex
teriora deducunt ab interioribus
autem accidit .ii. modis uel ex humorum domi
na seu equalitate humorum ab equalita
te ille qui est compositus ex albedine et ru
bore ab inequalitate uero procedunt nig
citrinus rubeus glaucus et albus color Color nam
rubeus et niger et citrinus significant calorem
dominantem Citrinus uero solus significat
... Niger uero solus ... Rubeus solus
sanguinem ... albus uero et glaucus
humiditatem sed glaucus ex nimia albedine ex fle
... ab exterioribus nempe
colore adueniunt sic albus ex frigore et sic

hee due etates sunt in declinatione

Color ut ait in libro de sensu et sensato sic diffinitur
color est extremitas corporis
perspicui terminati diffinitur
sic ... color est mo
tiuus dyafani secundum actum
color est solo uisu
perceptibilis.

Cebus est albus ... fa
cile susceptiuus ... co
loris ...
... a calore ... immu
tatur.

Frigiditate

... distinctum est in tres cellulas in anteriori fit ymagina
tio que sic diffinitur ymaginatio est sensibilium representatio sine sub
stantia ... appellat colores sapores ... fit
... que sic diffinitur insensibilium per sensibilia comprehensio Ratio
... non ... idem ... et ... intellectum ...
diffinitur ... est sensibilium ... perceptio ... philosophi ...
... Intellectus uero est insensibilium ... perceptio ... soli deo ...
... plato ... ad modum hominis in ulteriori cellu
la memoria que sic diffinitur memoria est que ymaginatio
... discernit totum in memoria retinet.

X crassitudo duo est vel est habundancia carnis vel pinguedo

tis ex calore ethiopis nigri ⁊ ex aliis
multis accidentibus fiunt ⁊ alii spiri
tuales colores aut ex timore aut ex ira
aut ex aliis animi motibus **De coloribus capillorum**

Colores capillorum sunt
iiii. niger. rufus. glaucus canus
Niger ex habundancia colle
rice ul ad adustione multi caloris
non adusti nascitur rufi sunt capilli
rufi. Glaucus ex habundante humido hu.
Canicies uero fit ex nimia defectione
caloris nat. ⁊ effectu putridi flis. hec pl
urimum fit in senibus **De compositione oculorum**

Oculorum tunice sunt. vii. ⁊ hu
mores. iii. prima tunica dicitur re
tina. secunda dicitur secundina tercia sclirotica. quarta
ta tela aranea. quinta uvea. vi cornea
vii coniunctiva primus humorum dicitur uit
reus secundus cristallinus tercius albugineus **De co
loribus oculorum**

Oculorum colores sunt. iiii.
Niger subalbidus varius ⁊ glau
cus Nigredo fit ex defectum spiritus uisibilis
ul ex perturbatione ipsius aut ex penuria cri
stallini hu. ul quia plus residet interius ipse
cristallinus hu. ul quia plus residet
interius ipse est cristallinus humor aut
ex habundanti humore qui est silicet albugin
eum perturbatione ipsius aut ex habundancia qual
itatis uel uvei humoris subalbedo fit ex contrariis
rebus superioribus dictis. i. ex habundancia
spiritus uisibilis ul claritate ipsius. aut magni
tudine cristallini hu. ⁊ quia plus residet ex
terius cristallinus humor aut ex minore
ne albuginei hu. ul claritate ipsius aut
ex defectione qualitatis uvei hu. uarius
color ⁊ glaucus fit si res dicunt que acc
idunt nigredini ⁊ subalbedini uarius uero
color significat spiritum uisibilem magis habun
dare ⁊ clarescere in sua varietate Glaucus
uero color significat spiritum uisibilem minus
habundare ⁊ obnigrescere in sua. glaucus credit

Modi qualitatis corporis. i. crassitudo. v. **De qualitatibus corporis**
Ositudo minuta ⁊ extenuata macies
sintheses ⁊ inequalitas equa ⁊ equalitas
habundancia carnis fit ex habundantia ca
loris et hu. Omnino uero pinguedinis
ul extenuata macies fit ex caloris ⁊ sicce
sintheses fit ex frigiditate ⁊ humiditate sic inequa
litas nempe fit ex siccitate ⁊ sic
aut simul ut intensis Equalitas uero
fit ex his equalitate hee sunt corporis
forme **De differentia masculi et femine**

Differencia inter masculum ⁊ feminam
Masculus a femina differt quia hic
calidior ⁊ siccior illa uero frigidior ⁊ humidior
De aere.

Aeris mutacio fit. v.
modis ex anni temporibus ⁊ ortu stellarum
⁊ occasu earum uentis terris ⁊ earum si
tuositatibus **De Temporibus anni.**

Anni tempora iiii sunt. uer equale est calidum ⁊ humidum
estas. ca. ⁊ sic autumpnus fri. ⁊
sic hiems fri ⁊ humida **De naturis stellarum.**

Ex stellis mutatur enim aeris na
tura Nam cum appropinquant sol
stelle ul ipse illi calor fit ⁊ ex hiis que aer
a se separatis frigidas ⁊ aeris angustatur **De uentis**

Uenti sunt iiii subsolanus fauonius
septentrion Quorum unus. f. se
ptentrion habet uirtutem fri ⁊ sic alter
auster calidum ⁊ hu. Ceteri uero equalis sunt
uirtutis quorum unus. i. subsolano ca
litas ⁊ sic alteri uero. i. fauonio fri ⁊ hu.
hu. attribuuntur sed auster calidior est pa
rilo ⁊ humidior Septemtrion uero frigidior ⁊
siccior **De modis terrarum.**

Terrarum modi sunt. iiii. altitudo
profunditas uicinitas maris
⁊ maris egualitas locorum sentiarum a
bus fit a se differunt. i. altitudine ⁊
profunditate quia altitudo frigiditatem propter
profunditas huic contrario reddit hec quia si
ipsi sunt apte meridiane terra erit fri

nam montes calis meridianis obsta
nt uentis septentrionales uenti frigidi ca
expetunt flatibus Si uero septentrio
montes fuerint situm terre erit contraria
Maris uicinitate cum mores calam et
h. septent. om. siam et sic per certam
Preterea terra sunt petrosa siam erit et sic
Si uero pinguis et crassa et lutea
que et sia et herit immutatur quoque et aer
fumositate intel pluriorum sui putredis
alicuius uii. fiunt pestes ac morbi in hominibus

De exercicio.

Exercitium immutat corpus cum equa
le est equalem prestat calorem
Cum uero plus fit magis ca
lefacit si preterea infrigidat et desiccat.

De ocio.

Ociositate immutatur corpus quia
si inequalis fit et humectationem ine
qualem facit si uero equalis equalem

De balneo.

Balnea sunt dulcis aque aut non
dulcis Si dulcis aque balneum
remollit calidum calefacit frigidum infrigidat
Non dulcis uero aque balneum desiccat
corpus Que sunt ex aqua salsa uel amara sulphurea
sulphurea sunt desiccat et calefacit Si
uero aluminosa et gipsea infrigidant et
desiccant. De modis ciborum.

Modi ciborum sunt duo est enim
cibus cum bonum et est cum ma
lum generat humorem Bonum autem gig
nit humorem cum bonum sanguinem generat equa
lem in mixtione et corpore ut est panis sim
idonis recens et fermentatus et caro annalis
agni et edulina Cibus calidus corpus operatur ut est
panis optimus et arietina et yrcina et caprina
caro uenisa Preterea bonum malumque
humorem creantium ciborum duo sunt
modi grauis et leuis Grauis est caro por
cina et bouina leuis autem caro porti
na et bouina leuis autem est pullorum
et piscium caro mediocrum magis mobilium
et minus pinguium et squamosorum Est
et holerum genus quod malum hu
morem generat ut est maturatum sina

pis et alium Et sunt cum grauant in etiam
sic leuis caulis et caro caprina uetus et bubali
na Et sunt cum grauant ita ut est caro
porcellorum et agniorum et pastinaca et simi
plex Preterea grauium cibus grauat ita et co
in cibus uero leuis co. in. et inter malus

De potu.

Modi potationum sunt tres
Est primus qui nichil aliud est quam po
tus est aqua Et est potus qui est potus
et cibus ut est uinum Et est potus qui
alius potus duobus pertinens superioribus
ut est potio quedam
Cibus uero hec utilitatis est quia reparat
integritatem corporis recto ordine Potus uero
hanc utilitatem prestat quia deportat cibum
per corpus Ex illius utilitas quam potum
diximus pertinet corporis in ad sequentur

De sopno.

Sompnus corporis immutat in Primum
enim infrigidat exterius et calefacit in
terius cum superius fuit infrigidat et hu
mectat De uigiliis.

Uigilie quoque immutatur corpus quia ex
trinsecus corpus calefaciunt intrin
secus autem infrigidant et desiccant De coytu.

Coytus hic prestat corporis desiccat corpus
et minuit similem uirtutem locum in
frigidat multiplicet uero ex multa coeuns si
one calefacit corpus De accidentibus anime.

Sunt quedam accidentia anime que
similia corpus sic ea que commouent
calorem ab interiori parte ad superficiem cu
tis aut impetuose ut ira aut leniter cum
suauitate ut delicie Sunt et que ad seca
litatem et reuocant aut impetuose ut
terror et timor aut leniter ut angustia Et
sunt que commouent similem uirtutem
uirtus et ex ut est tristicia De deffinicione et distinctione febris

Febris est calor innaturalis cursum nature
transgrediens procedens a corde in arterias
suasque ledens effectu Cuius sunt genera tria
Unum in anima et de corporis alius debi
morbus cum putrefiunt et putrida non
curpatur Tercium leuit solida membra et ipsa

est ethica. Quarum effimera ab accidentali
nascitur occasione preda quorum aptitudinis rerum.
Cuius modi simplices atque singulares .iiii.
sunt. Primus qui fit ex sanguinis putredine con
tinens uitiatam; preter interiorem et exte
riorem ut est synochus. Secundus fit ex putre
dine colere rubee ut est tertiana. Tertius fit ex
putredine flegmatis ut est cotidianus. Quartus
vero est qui fit ex putredine melancolie qui in
termissis duobus diebus affligit infir
mum corpus quartana tantum. De trina specie febrium.

Modi preterea febrium ex putredine
accidentium tres sunt. Est febris que con
tinue minuitur ut epaugmasticus. Est
que augetur donec recedat ut augmasticus.
Est que augetur donec. Est qui in eodem statu
permanet donec recedat ut homotenus. Com
muna febris fit de putredine venarum. De
clinans quidem est extra venas in aliquibus par
tibus corporis. De horripilatione.

Horripilatio fit in febre ex infusione et sup
fluitate putredinis in sensibilibus
membris mordens et infrigidans ea; in illa febre
fit que habet anesim quia extra venas est.
Apostematum .iiii. sunt. De apostemate calidis.

A modi simplices aut enim fiunt ex
sanguine et dicuntur flegmones aut ex colera ru
bea et dicuntur herisipile aut ex flegmate quod est conge
latum et dicuntur zimie ~~...~~ aut ex
colera nigra et dicitur cancer. Flegmonum ex
sanguine signa sunt hec rubor, dicta plurimus dolor ca
lor et tumor. Ex colera rubea flegmonum signa sunt
hec calor, rubor mixtus citrino colori, magni
tudo doloris et velox augmentatio. Ex
flegmate flegmonis signa sunt hec albedo mollicies
vel si digitum impresseris ... signum fo
raminis facit et sine dolore. Hec quorum sunt sig
na flegmonis; ex coda ingens durities
cum nigredine absque sensu. De egre et neutralitate.

In humano corpore si in aque res
sit ... serva int nec sanitas cu
stodit ... omni sene ... facit
egrum aut neutrum. De generalibus egritudinibus.

Omnia egritudinum tria sunt consimile officia
le universale. Est quidem egritudo consi
milibus contingens que similia sortiun
tur vocabula cum eadem passione ut est capitis
dolens. Et est officialis egritudo que accidit
officialibus membris sicut sunt manus pedes
lingua dentes et est que ... nomina sumit ex ac
cidenti infirmitate ut est ex ... ragia po
dagra. Et est demum universalis egritudo que
sequatur superdictis duabus ut est niebor
senectus totius corporis et paralisis. De modis egritudinum.

Egritudines que preterium habent similitudines
viii sunt modi, iiii simplices
i. calida frigida humida et sicca. Sed ex his inter se
commixtis iiii sunt composite ut frigida et hu
mida et sicca calida et humida calida et sicca. Harum viii
per singulas duo modi sunt egritudinis aut enim
fit ex qualitate simpliciter aut ex humo
ris commixtione. Ex simplici vero quali
tate infirmitas que solidis accidit me
bris que ethica dicitur. Egritudo calida que ex
humore accidit est febris ex putredine
facta, superius dictum est. Egritudo frigida que

De morbo calido.

sine aliquo humore contingit est ut algor
ex nimia frigiditate aeris sine nimis. Est que
cum aliquo humore frigido accidit est ut pa
ralisis que fit in toto corpore aut in parte. Modus

De morbo frigido.

humidi morbi qui prope non est indigen
tius humore admixtione est in multis vacuum atque
~~...~~ ...tudissimum cum ta
biditate corporis ... quem admodum inflata
cum ydropicorum calore ...
pens. Morbus vero humidus est aliquid ha
bens humorem ut ydropisis. Morbus siccus
est sine humore ut spasmus qui fit ex in
anitione. Cum humore est ut cancer sic
cus ... De morbis officialibus.

De morbo humecto.

De morbo sicco.

Morbi in officialibus membris
iiii sunt. Primus est qui accidit
in plasmate et forma creature et in quanti
tate membrorum et in numerositate
... et membrorum positione.
Morbi officiales ... in ... v.

De morbis in forma.

Corporum dicitur illa qualitas que impediunt ... demonstratur ... cum ... dita ... sic ... Causa morbi ... morbi signa ... morbi. Causa morbi est humorum distemperantia. Morbi est membrorum distemperantia. Signa morbi est imperfectio operum. Ad eundem modum dicimus sanitatis esse temperantiam humorum. Sanitatem esse membrorum temperanciam. Signa sanitatis esse operum perfectionem. Et vero diffi ... morbi ... circumstantiis ... ex corde distemperantia impediens. Sic et sanitas ... temperantia ... Alio modo diffinit morbum Constantino ... membrorum impediens ... nocumentum corporis ... rens.

modi sunt membrorum in convenientia ut est feda capitis longitudo in equalitatibus ut si mammilla pedumque excrementa carne repleantur in poris ut eorum strictura aut largitas in asperitate ut est gutturis aut pulmonis canalium asperitas in lenitate velut vesice lenitas

De morbis in quantitate

Morbi in quantitate membrorum fiunt aut ex habundantia ut ea crescant amplius quam decet sic videmus si in magno capite et lingua grossa ~~magno capite et lingua grossa~~ aut ex ultima parvitate et in decentia ut parvum caput stomachi et cetera.

De morbis in numero

Morbi vero in numero membrorum fiunt duobus modis aut ex augmento aut ex diminutione. Ex augmento quod ut ex cursu nature vel superfluus digitus aut extra cursum nature ut verruce lubrica alcaritees acrocordines. Ex diminutione vero aut naturaliter fit ut omnium abscisio digitorum ~~fit ut omnium abscisio digitorum~~ aut preter ut est virilis.

De positione membrorum

In positione membrorum morbi fiunt aut propter membri motionem de loco aut ex dispositione vicini membri ut sunt digiti et labia que conglutinantur vel adherent et non separantur vel que separantur et non conglutinantur. Separatio membrorum adherentium fit vel aliquando in membris consimilibus aut in officialibus. In consimilibus autem membris ut in ossibus carne vena nervis arteriis lacertis cute. Que si ossi accidit fractura dicitur. Si carni ex recenti tempore plaga dicitur. Si fiat vero non plaga tamen sed plaga putrida vocatur. Que si venis et arteriis acciderit a quorum nomine nominatur. Si autem venit medius lacertis contusio sive contritio appellatur. Si vero in cute excoriatio dicitur. Que si inveteraverit putrida plaga

nominatur. In officialibus vero membris et perpetua fit separatio ut est abscisio manus vel pedis.

De qualitatibus corporis

Corporis qualitates quibus medici utuntur sunt tres sanitas egritudo neutrum. Sanitas est temperantia perficiens res naturales secundum cursum nature. Infirmitas vero est intemperantia extra cursum nature fit sensibilis lesionis effectus. Sed neutralis qualitas tribus modis constat ut si in uno corpore simul habeat infirmitas et sanitas in diversis membris ut in corpore ceci et claudi seu corpore senis cum nec unum membrum temperamentum quod non malficiat et patiatur. Et si corpus hominis aliis horis sanum sit aliis vero infirmum ut corpora quorum cum estate infirmantur in yeme sanantur et qui frigoris nature sunt hieme infirmantur estate sani sunt et qui humidam naturam habent in pueritia infirmantur in iuventute autem et senectute sani erunt. Et qui habent siccam naturam in pueritia sani sunt in iuventute vero et senectute infirmi erunt. In tribus rebus inveniuntur sanitas et infirmitas et neutrum aut corpori in quo trium qualitatum unaquaque reperitur aut in occasione faciente illas et conservante aut in significationibus eas significantibus.

De occasionibus occasionum

Occasionum vero duo sunt genera unum est naturale et quod est extra cursum nature. Occasiones autem naturales aut conservant ... occasiones conservande pertinent tamen ad sanitatem. Facientes vero pertinent ad infirmitatem. Occasiones quorum que ultra naturam procedunt alie pertinent ad infirmitatem alie ad neutrum. Sed egre occasiones faciunt infirmitatem et res eandem infirmitatem conservantes. Ille vero pertinent non ad sanitatem nec ad egritudinem efficiendam ut neutrum atque conservant

L IO

Omnium accidentium societatem hu-
manorum [?] e sanitatis & infirmitatis .vi. modi
sunt quorum unus est aer qui humanum
corpus circumdat. cibus & potus motus
& quies sompnus & vigilie. inani-
tio & repletio accidentia anime. que omnia si cum tempe-
ratione fiunt in eandem qualitatem &
tempore & ordine custodiunt sanitatem
ab accidentibus. Que si contra fiunt ac-
cidunt infirmitates & permanet. De modis occasionum

Modi occasionum
infirmitatem facientium tres
sunt. namque alie uero causantur primitive que ex-
trinsecus accidunt corpori ut est calor & frigor. Sunt
& antecedentes que mouentur intrinsece
in corpore ut repletio & inanitio. Sunt & alie que
uocantur coniuncte que donec adsunt adest
infirmitas & his abeuntibus infirmitas
abest ut putredo in febribus. De modis egritudinum

Egritudinum secundum aliam diuisionem modi
sunt .ii. aut est aut per se. Que autem
est accidit aut accidentali aut naturali
fiunt. Accidentalis uero ut percussio ebu-
stio morsus discerptio. & cetere res nominate
& que superius memorate sunt ut superius
dictum est. sunt socii sanitatis & infirmita-
tis. Que uero per se fiunt egritudines aut sunt in
consimilibus membris & conseruant egritudinem
aut in officialibus membris aut in
compositione [?] ... De modis morborum calidorum.

Modi morborum ex caliditate pro-
cedentium .v. sunt. Primus aut ex
commotione spiritus aut ex commotione corporis.
Ex commotione spiritus ut est ira. Ex commo-
tione corporis ut est labor. Secundus ut est con-
cursus nimie caliditatis cum effectu ut
ypostasis [?] ad solem. Tertius ut est ex ca-
liditate corpori adueniente cum potestate cali-
ditatis ex esu acrimonium ut
cepe uel succo acrium rerum. Quartus
fit ex inclusione pororum ut ex frigiditate
hyemis. V. ex putredine ut in febribus.

Occasiones frigidorum morborum De modis morborum frigidorum
.viii. sunt. Prima est occursio nimis frigidorum [?]
... cum effectu ut frigitas nimis. Secun-
da ut frigitas opii ... corpori adueniente
uel fortitudine. Tertia ex habundantia ciborum
corpori adueniente atque replente & exting-
uente calorem naturalem. Quarta ex pau-
citate ciborum unde naturalis calor extinguitur.
Quinta ex habundantia frigidorum humorum obturantium
poros unde naturalis calor extinguitur.
Sexta ex dissolutione & apertione corporis ad
dissoluendum & euacuandum naturalem. Septima ex com-
motione & exercicio nimi[o] [lacuna] Octaua fit
multa dissolutio humorum & [lacuna] eua-
cuato & sudor unde acte [lacuna] innat-
uralis [?] corporis. Nona uero fit ex [lacuna] ex re-
quie & ociositate multa [lacuna] De occasionibus siccorum

Siccorum morborum
occasiones sunt .iiii. Prima morborum.
est occursio alicuius siccitatis uisibiliter
manifeste cum effectu ut uenenum sicci-
tatis. Secunda uero ex aduentu sicce rei in
corpore cum fortitudine ut acetum sal sinapis.
Tertia paruitas cibi & potus ... & frigidorum
occasiones sunt. Quarta commotio nimi-
a & exercitium. De occasionibus humidorum morborum

Occasiones humidorum morborum
.iiii. sunt. Prima ut occursus
rei nimis afferentis humorem cum effec-
tu ut balneum. Secunda ut ingressio rei af-
ferentis humorem cum uirtute in corpore ut
recentes pisces. Tertia aut ut nimie-
tas cibi & potus. Quarta sic requies & ociosi-
tas.

Modi morborum ex humiditate De modis morborum
malicia cum aliquo humore
decurrentium ad infirma membra .iiii.
sunt. Primus est uirtus membri im-
pellentis & debilitas membri suscipientis.
Secundus multitudo humoris. Tertius deb-
ilitas uirtutis retinentis. Quartus lar-
gitas meatuum pororum. De malicia egritudinum.

aer

dur

caloze

Malicia egritudinis ingredi et si venit in consimile membrum. Ille .v. modis aut enim [?] matrice aut in tempore nativitatis aut cum constringitur fascia aut ex malo nutrimento sive ex aliqua infirmitate in precedentibus temporibus vel presenti superveniente. In tempore conceptionis debilitatur aliquod membrorum consimile nato. Fit ex habundancia spermatica humoris aut ex paucitate et indigentia indigentis qualitatis spermatis ideo ut si fuerit grossum et pingue vel aquosum et tenue. Qui vero nascitur infans [...] debilitatur membro aliquid in [...] ut si egressus non ea [...] sed ma[...]la egressione .i. aut super[...] aut si gemina in[...]. Cum fascia constringitur membri constitutione duplicatur debilitatur. Qui autem nutritur male et incongruo lac suggendo et accipiendo debilitatur. Huius vero temporibus vel presenti infirmitate accidit egritudinis malicia consimili membro superveniente ex ea in incisione et spasmus fiunt ex aliqua accidente sive debilitatem seu nutrimentis vel apa

Ingreditur egritudo consimile membrum .vii. modis: aut obstetrice si culpam habet cum tenuit infantem vel si permiserit ambulare aut egrum tempus. Et medico si confracta membra et collisa ignoranter constituit vel comminuerit. Ex infirmo si ea composita a medico commovent antequam solidentur et firma sint. Ex fractura ut super musculum inferiori cum inferiore est torqueatur corda ex contusione ut si comprimatur nasus et accidat ut [...] fiat simus aut ex malo humore cum accidit lepra sive ex paucitate humoris accidere ptisis.

De constrictione pororum.

Constrictio pororum fit .iii. modis aut ex constrictione attenuatoria aut ex carnositate aut ex coartatione. Constrictio attenuatoria fit aut ex immutate virtutis retentive aut ex debilitate virtutis impellentis aut ex habundantia frigoris aut ex habundantia constrictionis quod permittit aliquam partem loci aut ex habundantia siccitatis ut sepe evenit ex consolidatione. Ex carnositate vero pori constringuntur ut si contigit aliquid apa et fiat carnositas vel superius advenit aliquod multum. Ex coartatione vero cum accidit aliquid in poris aut humor sive lapis sive coagulatus sanguis aut aliquid latitans in eis ut superflua caro et scabies.

De largitate pororum.

Largitas quidem pororum .iiii. fit modis aut ex multa commotione virtutis impellentis aut ex debilitate retinentis aut ex habundancia humoris aut ex potionibus aperientibus aut medicaminibus.

De levitate.

Levitas accidit .ii. modis aut deforis aut deintus. Deintus vero ex humore viscoso. Deforis ex calida humefacta cum unguento.

De asperitate.

Asperitas autem .ii. modis fit similiter aut deintus aut deforis. Deintus vero ex superfluo [...] et acuto humore. Deforis vero ex fumo et pulvere.

De superfluitate membrorum.

Superfluitas membrorum in numero .ii. modis accidit. Nam superfluitas si fuerit vel erit ex superfluo humido et bono vel ~~ex superfluo humido et bono~~ vel ex habundancia virtutis formative. Quod si fuerit ex eius similem erit de humore [...] et [...] aut ex habundantia virtutis.

De diminutione membrorum.

Diminutio membrorum in numero .ii. modis fit similiter aut intus aut extus. Intus per diminutionem humoris. Extus ex combustione ignis aut ex frigore sive putredine sive ex incisione. Quod vero autem accidit aut ex potione mortificante et putrefaciente aut ex constrictione illius humoris cum resolvitur.

De magnitudine membrorum.

vesice

caloris

De morbo officialium.

De sig[...] [...]sillis p[...]

Magnitudo membrorum .iii. modis fit. aut ex multitudine humoris aut ex habundantia uirtutis aut ex commotione uitiorum. **De paruitate membrorum.**

Paruitas membrorum sil(iter) .iii. modis fit. aut ex debilitate uirtutis. aut ex minoratione nutritiui humoris. siue ex infirmitate exteriori ut est in sasio & combustio ignis. uel ex frigore. seu ex niue. **De dislocatione membrorum.**

Commoto membrorum de loco suo .ii. modis fit. aut ex commotione uoluntaria. aut ex humore nimio [illegible] dissoluenti membrum & lubricum facienti. **De**

Membrorum uel os egreditur appria tim[illegible] & mutatur sil(iter) .ii. modis fit. enim aut ex [illegible] in qua non conuenit separatio. aut ex separatione ubi non conuenit connexio. ex connexione fiunt hec s(cilicet) separatione enim ex [illegible] [illegible]. Connexio fit ex separatione ~~ubi non fit ex separatione~~ ubi non conuenit connexio enim ex grosso & uiscoso humore. aut ex accidenti [illegible]. aut ex spasmo. **De** occasionibus solutionis continui.

Separatio continuitatis .ii. modis fit. aut intrinsecus aut extrinsecus. intrinsecus fit ex humore acuto & incidenti. aut ex uentositate per imaginem distendenti. extrinsecus autem fit ex lesione & contractione aut excessio nimio aut incisione ut ensis. aut quod distendit ut funis aut quod contundit ut lapis. **De generibus significationum.**

Genera significationum tria sunt. alia enim significant sanitatem. alia egritudinem. alia neutrum. quarum significationum utrumque genus in duo diuiditur. sunt enim que significant de officialibus membris. & sunt que significant de similibus membris. Consilium quorum pluralium significationum duo modi sunt. alie enim sunt substantiales. alie accidentales. substantiales uero ut est calor [illegible] siccitas [illegible] & humiditas. accidentales autem quedam significantur per tactum ut durum uel molle. quedam per uisum ut coloratum. quedam per perfectiones. ut sunt compositiones plene & perfecte significationes egritudinis membri. **De signis officialium partium.**

Significationes membrorum officialium due sunt. scilicet substantiales & accidentales. substantiales significationes sunt .iiii. ars modus numerus & positio. accidentales similiter significationes sunt .iiii. [illegible] [illegible] magnum paruum & ipsum.

Genera significationum sanitatis tria sunt. quedam sunt que significant preterita. ut quedam abiit & dimittit cognitiua uel agnitiua. ut uidentes hominem cor[illegible] intelligimus ex sudore precessit. alia significant presentia que [illegible] & [illegible]. & agnoscimus per significationem uelum cum inuenimus pulsus magnos & citos intelligimus calorem superantem. sunt & alia que significant futurum & accedit [illegible] ut cum uidemus labium inferius citari precipimus [illegible] uomitum accedere. Que postquam accesserit uocatur percessio significatiua. sed inter significationes & accessionem distat quia est diuisio cum augmento in [illegible]. Que si maxima que [illegible] dignum [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] infirmo [illegible] accessio medico in significationes. **De accidentibus.**

Accidentia que significant [illegible] est [illegible] cum operatio uirtutis [illegible] uideo est [illegible] accidens [illegible] ut in [illegible] uirtutis.

Operatione mutata triplex est. aut enim est ex toto sicut indigestio. aut ex parte sicut [illegible] obscuritas uel tarda digestio. aut de [illegible] [illegible] ut de bona digestione in fumo [illegible] uel acida [illegible] [illegible] uel ligna aut de [illegible] uel os appetentia. **De mutatione qualitatis corporis.**

Corporis qualitatis mutatione significatio fit .iiii. modis. aut enim per uisum sicut uetitia [illegible] [illegible] indigestio [illegible] & similia. aut per odoratum ut hanelitus fetidus uel sudor [illegible] & similia. aut per gustum. in sal[sum]. amarum. acidum.

De significationibus similium partium.

p tactum ut durum et molle lene et asperum. **De exeuntibus a corpore.**

Exeuntes a corpore signo bipartita est. Una cum sonitu, alia sine sonitu. Cum sonitu ut oris ructus vel intestinorum rugitus vel parvi ventris. Sine vero emitte e sine sonitu triplex e. alia quantitate ut hic [illegible] a qualitate ut ur[ina] nig[ra], alia utroque ut sanguis fluxus.

De mutatione membrorum.

Membrorum mutatorum signo biphariam dividitur: intrinsecus modo et extrinsecus. Intrinsecus modis vi. alia enim mutatio est operatione virtutis in membris, alia ab exeuntibus actorum, a ex dolore pertinentis, a ex proprio loco, a ex inanitatis sensatione de loco, a ex patientis indicio. Extrinsecus modis tribus aut prius album vel nigrum aut per tactum ut durum molle et asperum aut parvitate vel magnum priorum plus vel minus.

De occasionibus egritudinum.

Occasiones egritudinis iii sunt: nexus, unitatis solutio, et membri nocens habitudo intentione separata.

De operatione medicine.

Operatio medicine est triplex: aut efficiens, aut eius custodit sanitatem per similitudinem suam, aut facit ex infirmitate sanitatem, aut e contrario.

De regimine sanorum.

Regendorum sanorum triplex est modus: infirmari parati, infirmari incipientes, defecti. Infirmari paratos regimus superfluorum vi. competenti moderamine. Incipientes infirmari duplicem curam adhibemus: aut enim eorum superfluitatem substrahimus, aut nunc defectionem reparando procurimus vi. que necessaria sunt exhibendo preparamus. Defectorum alii infantes, alii senes, alii ex infirmitate convalescentes.

De divisione medicine. Omnis medicine aut universalis aut particularis vel est vi. procedentium recta ordinatio. Particularis per omnium fit triplex: alia enim in consimilibus membris, alia in officialibus, alia in membrorum separatione. Assimilatia enim membra mutata reducimus similitudinem suam qualitate. Stante colligimus compescimus. Concava si parte modo amplificata fuerint ad suum modum constringimus et quietem inducimus. Omnium [illegible] largius aut sibi adducto quo non esse intercutem actione sic foramina secundum suo in facimus. Secundum medio competentie actione virtutis. Fortitas et [illegible] mollificamus. Quod si de ex prius hinc defectione operata fortificans et confortamus. Si de stipticitate eorum fuerit mollitione, si de siccitate humectatione, ne si de constrictione solutione. Ea vero que officialia fuerint mutata vel positione suo loco restituimus. Si de apertione aperta maturando sanamus. Sicut in illis vulneratis eam apitorio medicinale aut cyrurgia distinguimus. Sicut alia nascentia ipsam delevimus. Si de asperitate levitate, si de levitate asperitate.

De superfluitatibus in membro.

Superfluitatem in membro aut tollimus ex parte ut scrophula, aut ex toto ut cancri separationem in membro. Si ex hunc data sanari fuit in omni etate, si ex spinate in pinna cum sanamus. Diminutione membrorum motibus et foris augmentamus, emaginationem vero comprimendo que in eis minuimus.

De mutatione membri de loco suo.

Mutationem membri de loco suo reducimus loco proprio, vel mobilis aut eius separatum iungimus aut unctum separamus. Necessaria ad separatorum unctionem contra separata iungere, iuncta custodire ne resolvantur, defectione sicut loci locorum.

De divisione medicine.

Omnis medicine aut eorum vi. quale quam divisa est exhibitio aut potio aut cyrurgia. Operatio medicine aut interius aut foris. Intus ea que ore naribus sive ano intromittuntur ut epithima cataplasmata epithimata et similia que foris operantur. Medicine interioris operatio in tria dividitur: aut solvit ut farcia, aut constringit ut coctana, aut mutat qualitatem ut acetum sicut in febribus. Cuius autem effectus quadruplex

De divisione medicine

De operatione interioris medicine

Foris

est aut enim minuit humectantia ut farmacia aut replet inopiam ut carnem et sanguinem aut constringit solutum ut stiptica aut mutat qualitatem ut aqua frigida in febribus.

De divisione cyrurgie

Cyrurgia duplex est aut in carne aut in osse. In carne ut incidere suere cocere. In osse ut solidare et in ductu reponere.

De cognitione specierum

Per cognitio .v. modis fit, qualitatis quantitatis temporis ordinis bonitatis vel discretione.

Explicit ysagoge iohannicii

Incipit lib' de pulsibus phylareti

Intentionem hemus in presenti conscriptione de pulsuum negotio compendiosam exponere traditionem et dicere primum quid sit pulsus et que utilitas pulsus et que arteria et unde oritur. **Incipiendum est a primo.**

Pulsus est motio cordis et arteriarum que diastole et sistole fit ad mitigationem innati caloris et generationem fumositatum superfluitatis. **Et est efficientia pulsuum** vitalis virtus faciens motionem. **Utilitas** vero vitalis vel necessitas movencium et mistionum obediens. **Quid est arteria.**

Corpus oblongum et rotundum ad instar canalis duabus tunicis consistens a corde incipiens et in omne corpus divisum aerem et spiritum vitalem continet. Apparoypa [?] thopin quod est aerem vitalem servare. **Unde exoritur arteria.**

Et de sinistra auricula cordis de adorti exoritur que scinditur dupliciter quidem deorsum fertur prolixior et dividitur in dexteram et sinistram ad coxas et usque ad pedes et digitos. Altera vero sursum fertur et dividitur in dexteram et sinistram ad manus et caput et que circa ad caput ferunt faciunt arterias que dicuntur parotide. Que vero in sinistra et circa ventriculum sunt tendit ad brachia et cubitos et usque ad extremos manuum digitos. ~~Causas~~ Cognitionem vero harum per se constripto exponere cognitionem scilicet pulsuum mutationem et causas.

~~Decies mutantur pulsus~~

Tripliciter ab hiis que sunt secundum naturam...que non sunt velut a sexibus virorum et mulierum, etatibus et alicibus. Hominum enim hii quidem mares sunt, horum enim hii quidem calide sunt et horum tempora hii autem calidiores secundum etatem, hii vero frigidiores. Hii quidem graciles, hii vero pingues et carnosi. Et virum quod mulieribus eo calidiores et fortiores. **[De pulsibus virorum]** Ideo et maris pulsus velociores et vehementiores. Mulierum ut frigidiores, et tardiores et leniores. **[De pulsibus mulierum]** Iuvenibus vero hoc dico autem viris et mulieribus intensa calidi ut in temporibus pulsus in calidiores quidem maiores et velociores. Calidum enim volat mobile. In frigiore vero minores et tardiores. Frigidum enim tarde mobile. Hii ita diversi vero in viris inveniuntur. Velud gracile et carnosum. In gracilibus enim multa sociacet tactum pulsus. In pinguibus et carnosis humiliores. Considerando quod in ... velud regiones et tempora et etates ... et particulares ... conditiones est dicere in temporibus ... annis ... existentibus vere estate autumpno hyeme. Horum bina tempora sunt duo ver et autumpnus distemperata vero hyems et estas. Et ideo quod in vere et autumpno pulsus magni sunt et fortes valde propter temperamentum qualitatis. Et amplius tamen quam secundum etates proportionaliter secundum ipsam sit. **[De pulsu estatis]** In estate vero velociores et spissiores secundum ...necessitatem in quod ... propter continentis nos aeris extrinsecus caliditatem. **[De pulsu hyemis]** In hyeme vero rariores et tardiores pulsus fiunt propter continentis aeris frigiditatem aut constrictionem ... et in magna regione secundum illus etasim et pulsus conmitat. **[De pulsu regionum]** Calidior siquidem regio magnos et veloces fa-

De pulsu etatum

est pulsus fit eodem modo. Dicamus autem et de etatibus quia secundum quod etates differentes sunt et pulsus eorum differunt ut monebimus.

De pulsu puerorum

Puerorum siquidem pulsus veloces sunt et leves et spissi, secundum magnitudinem vero et fortitudinem mediocres. Veloces quidem quoniam secundum substantiam habundat in eis nimius calor; spissi vero propter habundantiam in eis secundum quantitatem caliditatem; leves vero quoniam imperfecte sunt in eis virtutes. Dicamus enim quoniam leves ex imbecillitate virtutum fiunt.

De pulsu senum

Senum vero eodem modo tardiores et rariores quantum ad pueros propter eorum imbecillitatem et frigiditatem que in eis est siccior.

De pulsu iuvenum

Siccior vero magni et fortissimi in eo quod fortes in eis magis virtutes sunt. Similiter autem et temporalis contraria convenit etates et pulsus. Hoc enim [illegible] est convenientem. Mutat convenientem ad propriam eius etatem.

De pulsu pregnantium

In pregnantibus vero mulieribus pulsus [illegible] sunt et spissi et veloces. Primo quidem eo quod generatur virtus ex fetu, spissi vero et veloces propter moventem necessitatem pregnantis et fetus.

De pulsibus in sompno

In sompno fiunt pulsus minores et leniores. Causa autem est quoniam nimio calore ingrediente ad profundum. In sompno vero [illegible] et venientibus [illegible] etatibus ad supervenientia mutantur et pulsus. Similiter autem et in generalibus ut quando aut virtus patitur aut infirmam aliam principalem pulsus aut ab aliqua causa faciente et

De pulsu rerum non naturalium

generante eam [veniam] que ad eam que non generat sicut balnea, cibus multus, immoderata potatio aque vel vini potatio. Similiter in hiis que sunt [illegible] cause et egritudines accidentales. Similiter autem secundum potentiam oportet considerare [illegible] cum quod secundum tempus et causa non [illegible] fiant in eo quod preter naturam, necessitate tamen pulsus ostendunt.

Quoniam quidem suadebat in iudicio pulsus ad egrotum ingrediens quod [illegible] primum utrum masculus an femina est; si masculus, considerandi pulsus masculi, si non femina, femine. Deinde laborantis etatem eius [illegible] hoc tempus anni et regionem et complexionis [illegible] hec pulsus oportet laborantem cum sanus erat [illegible] cognoscere diligenter magnitudinem [illegible] secundum naturam [illegible] pulsus.

Decem sunt genera pulsuum. **Quot sunt genera pulsuum.**

Primum genus pulsuum est secundum quantitatem diffusionum trium que significantur i. longitudinis, latitudinis, profunditatis. Genus autem quod iste angustus [illegible] secundum tres dimensiones [illegible] modus et magnus. Secundum accidentium est secundum quantitatem motionis arterie diastolis et sistolis, in quo consideratur velox et tardus et mediocris. Tertium genus pulsuum est secundum tenorem virtutis in quo consideratur fortis, debilis et mediocris. Frequentia enim accipies magnitudinem [illegible] validitas. Quoniam enim dilatatur virtus [illegible] magis fit validus et econtrario. Quartum genus pulsuum est secundum consistentiam corporis. Videlicet arterie corpus in quo consideratur durus, mollis et mediocris. Quintum genus pulsus est secundum quantitatem quietis in qua consideratur spissus et rarus. Breve enim tempus quietis significat spissum, longum vero rarum. Sextum genus pulsuum est propter equalitatem et inequalitatem que consideratur in uno pulsu et in pluribus, sicut in caprizante. Quod non in pluribus fit [illegible] consistens inequalitas vel inequalitas [illegible] mediatio ut in omnibus. Aut enim deficit una percussio aut incidit et hoc fit gravata et afflicta virtute ab aliqua causa. Septimum genus pulsuum est secundum ordinationem et inordinationem [illegible] equali in pulsu equalis et inequalis secundum periodos inordinatus fit et iste rursus consideratur secundum unam percussionem et secundum [illegible]. Octavum genus pulsuum est secundum plenum et vacuum. Hoc est secundum arterie [illegible]. Omne enim vas aut plenum aut vacuum est. Nonum genus pulsuum est secundum concordiam in quo mensuratur proportio temporis ad tempus unde cognoscuntur deficientes et incidentes. Decimum genus pulsuum est secundum calorem qui [illegible] per totum corpus arterie in quo consideratur qualitas supposita in corpore [illegible] tactum [illegible] vel non distemperata et moderata.

De differentiis pulsuum

De hiis quidem x generibus pulsuum dicemus breviter per paucas [illegible] corum. Si quis enim ad diligentiam eorum [illegible] quis enim ad diligentiam eorum pervenire noluerit, sciat quod xvi libri sunt de pul-

suum negocium. Ego vero longitudinem pre-
ius impaciens capitulorum paucas quasdam differentias
pulsuum in brevi dicam. Propter quid autem pulsus fiat.

Ut servetur spiritus, moveatur calor cordis, arterie
diastole et sistole pulsibus. De differenciis pulsuum.

Quidam salit quando propter incidere spiritum fit
quem in eis cordis pulsus in opere vitali-
tis movet et in arteriis. Quod differt magnus pulsus

Quam magnus quando secundum diversa a valido.
Quoniam consideratur; validus vero secundum mo-
tionem tenore eius virtutis significat secundum eminen-
tiam celeritatem. Quod differt spissus a veloci.

Spissum eius quod minutum diximus; velocem
dicentem vel nunc sentiat quas velocius
et secet. Quod differt rarus a tardo.

Quando rarus ex infirmiori magis vi
virtute fit. Item eius pulsus difficiliorem sit
eius magnitudo, parvitas, malicia,
debilitas, velocitas, tarditas, dur-
icia, mollicies. Quod sit iudicatio pulsuum.

Dupliciter intellectus et sensus; sensus
enim indicat presentia, intellectus
vero preterita et futura. Quod sit efficiens

Duplex virtus faciens et movens cor causa
Qualis sit utilitas propter quam movet ad pulsus.

movet. Quot modis consideratur inordinatus pulsus.

Quando simpliciter magnitudine vel
parvitate, spissitudine vel velocitate. Quod differt

Quando inequalis quando in uno pulsu
consideratur et in pluribus, aut eius secundum unam
diastolem et sistolem, aut secundum plura congregata quod
dicitur consistens inequalitas in multitudine
considerata. Inordinatus vero fit secundum rithmum

Quando deficiat. Quod differunt cadentes a
deficientes. Cadentes ex infirmiori magis fiunt
virtutis sunt ordinata eius et deficiente cadentibus
virtute deficientes fiunt. Incidentes vero
pugnante et resistente. Contrario enim
scilicet spasmo erectus volens repellere contrarium
videtur quasi esse deficientes materialibus.

Quod differt spasmosus pulsus a ventoso.

Quando in spasmoso quando tendunt arteria
ad instar corde tense illum in ventoso
vero transfertur dextre et sinistre. Quod sunt fluctuantes pulsus.

Ex humiditate continetas magis hydropicis
eis insistentis corpus arterie sicut in
pleuresia in ydropicis. Quod differt caprizans pulsus a bis pulsante.

Secundum quod caprizo. Caprizans pulsus a bis pulsante.
Quando in una diastole differunt fa-
cit motiones ut capra sursum saliens sa-
litat pedibus; in alio vero fit una coacta
virtute et congregata ab aliena ea turbula-
te ea. Bis pulsans vero bis et secundum ideo ea pulsat
secundum eandem percussionem; hic vero fit propter duricia-
am corporis arterie. Rependiente enim
et rursus feriente violente spiritum secundum
am venit percussionem ut in incude mal-
leus. Quod differt verniculosus a formicante.

Quando verniculosus quando plerumque consi-
deratur et vehementius manifesta-
tur magis inequalitate. Formicans vero nunc
in tenta iam virtute fortiter soluta et deleta.
Et hec nobis de pulsibus sufficiant ad presentia.

~~Explicit philaretus de pulsibus.~~

Incipit liber urinarum a vo-
ce Theofili editus.

De urinarum negocium mul-
ti veteres medicorum aggressi
sunt scribere, quorum primus
eminentium Ypocras, alius sunt
libros et insuevimus. Post
hunc vero tempora. G. immutabil.
medicus aggressus est et scripsit. De-
inde post hunc magnus medicus sophista.
Hii vero nimis laudibus digni primum stu-
duerunt invenire quod in vita utile. Nul-
lus tamen minorum horum perfectam et non diminu-
tam doctrinam fecit. Nam Ypocras dicens exponens determinans

Differentia
alr. insuda...

et que alibi in tractatibus suis spiritum ingenuis et genera et species et differentias urinarum et earum cognitiones et precognitionem in futuris partium dispositionibus preter naturam et in sanis corporibus et in acutis egritudinibus nimium habente doctrinam revelavit. Similiter autem et post eum G. in tractatu suo prenuntiationes exponens et docens omnis obscura reliquit, genera et species et differentias. Consequenter autem qui hiis supervenerunt magis medicine artem tenentes, inceptum non aggressus est et ipse de eis artem et rationem incipiens et differentias earum et species considerare et prognostica significationem ex eis fuerint aut futura sunt. Similiter multa pretermittens imperfectam et ipse disciplinam tradidit, ut ulterius querantur ab hiis qui peritia facti sunt medici, et nullo modo solutionem valentes invenire cogitur querere aliam doctrinam, et si vane ex hiis ante dixerint et observare et autumare et commentare ex ipsis manifestas vel res obscuras et intellectus habuerit. Nam urinarum apta inspectio manifesta facta ut apparentes et non patientes locos cogitat et quomodo dispositi sunt loci et secundum quale certum eorum singuli aut secundum naturam dispositi sunt, aut extra naturam constituti aut preter naturam dispositi sunt. Sicut enim qui sagittam emittit operatur et intendit quibusdam signis (?) ipsum opus in prodire invicem, non fallax urinarum diligens inspectio nata est esse. Oportunum nobis est de his urinis volentibus tractare invocare Dominum Deum nostrum verum adiutorem et ducem fieri in hac doctrina, ut nec ipsam non diminutam et defectivam hanc perficere. Oportet nos ergo prius diffinire quid est ipsa urina, deinde manifestare locum in quo nascitur, dehinc locum in quo discernitur, et deinde sic incipe doctrinam sic esse genera, et deinde sic incipe doctrinam et differentias earum. **Quid sit urina.**

Urina est colamentum sanguinis. Hanc alii superfluitatem sero similem vocaverunt, alii autem aquositatem, alii putredinem sanguinis. De quibus ergo nulla sit contentio. Nascitur ergo urina in ramosa vena que est in sima epatis expressa inque et sanguinem faciens interius opus suum perficit. Est autem generatio eius talis: sanguinis formatio et contritionem in eo facta, quedam quidem levis est superiora petentis, quod et colera rubea superfluitas, natum est esse accipit id est fel, quod susceptum est cistis per suum meatum posita prope epar. Terreum autem et velud fex sanguinis est quod splen per simum in se capit. Relinquitur ergo aquosa superfluitas que est sanguinis accipientes renes per mediam kili perforatam venam formant illud in urine constitutionem. Dicat autem aliquis meritorie ut quod fellis receptaculo et splene et simul superfluitatem ex nostra sibi perceptionis accepimus aquosam superfluitatem. Ergo dicamus propter magnam necessitatem hanc(?) restituimus. Nam ramosa vena que sanguinem operatur in sima epatis posita confert per ramos suos —— pene iuxta epatis curvaturam explicata per quedam meatus angustos et tortuosos sanguinem ergo restitutione pingui existente et non valente angustias suas ipse diminuto meatus pertransire opus fuit adesse quandam aquosam superfluitatem, ut subtilitate aquose superfluitatis faciliter cum ea transiret sanguis ad kili venam. Quam autem impelli eas superfluitas ad ramum kilis vene que adiacet spine ascensum vel descensum per ipsum et meatus lumborum dextri et sinistri flavos limbos (?) eorum positi in compone sua trahunt per ipsos a kili vena sibi hanc superfluitatem, deinde sic formantes illam et in urine esse tam transmittunt per urinales meatus transmittunt

valde mirata(?)

igitur

epatis

accipientibus sanguinem

putrida

kili

ad modum suscepit et consistit. Et si quidem sin-
cerius sanguis et purius et perfectius fuit ma-
nifestum est quoniam eius superfluitas talis erit. Si
vero fuerit aliquo casu sanguinem operans vir-
tus ipse dicta fuit operis sui [illegible] hoc fit
aquosa superfluitas quam et urinam vocamus
propter hoc quod alie quidem pingues urine et albe
apparent alie quidem subtiles et albe candidiore sangui-
ne et imperfectum sanguinem operante digestione
facta et velud crudiore aliquanto et superfluitate
[illegible] et velud fervente sanguine talis et eius
superfluitas fiet. Itaque propter has causas et in-
numerabiles species in urinis. De urina que est secundum naturam

Dicamus igitur de ea que secundum naturam est que ex
perfecta digestione sanguinis facta est qualem
oportebat esse. Et diffiniamus bonam
urinam [illegible] eius nominatur [illegible] ex te-
nente hanc aut [illegible] non secundum naturam sed preter
reputamus. Est igitur ea que secundum naturam est dis-
finito talis vel bona est [illegible] propter albam
et planam et equalem ypostasim huius habuerit
quidem est consequente substantia moderata et colore
oportuno quod sit secundum [illegible] facta diffini-
tionis. De urina bona et laudabili

Urine bona est substantia quidem moderata
ypostasis vero alba et plana et equalis
colore vero rufa aut subrufa et ruboris
paululum participans propter leptitudinem sangui-
nis et temporis [illegible] consequens [illegible] rubeam et
subrubeam bonam dixit esse magis vero rufam
et subrufam. Nos autem contemperantiam vero virtutem
[illegible] id est mediocritatem dicimus. Quecumque
autem [illegible] istorum [illegible] aut humiditas aut [illegible]
[illegible] hanc non secundum naturam dicimus esse. De coloribus
vero et ypostasibus non presentis est dicere temporis. Pro-
cedens enim sermo docebit. Secundum vero per diversas
de effusione quoniam omnis urina secundum suam substantiam ipsa
effusio est. Urina enim [illegible] urine humi-
ditas est hanc humiditatem multi sapien-
tum medicorum effusionem vocaverunt quoniam
quod effusum est in ea inspicitur humi-

[illegible] effusionis dicimus esse [illegible] due sunt subtilitas
et pinguedo et ex his mixtis est contem-
perantia harum que contemperantia quoniam secundum naturam est non dividitur.
Subtilis vero effusio aut mingitur tenuis
et manet tenuis aut [illegible] tenuis et fit lutu[lenta]
prior quando in digestio in pinguedinem [illegible]
[illegible] principium significat [illegible]
[illegible] pinguis dicitur dupliciter aut [illegible]
mingitur pinguis et manet sic aut mingitur
quidem pinguis residens [illegible] fit tenuis et [illegible]
[illegible] turbationem humorum in corpore [illegible]
[illegible] turbationem [illegible]
sanguis [illegible] digestionem [illegible]
[illegible] colorem substantiam et [illegible]
ea que ex ipsis [illegible] significat et [illegible]
[illegible] et [illegible] egrotantibus. Et enim
albus color [illegible] alios colores et tenuis
effusio in effusione qualitates [illegible]
[illegible] effusione alba. De tenui substantia cum albo colore

Tenuis igitur et alba substantia urine multum
significat [illegible] eius [illegible] multum
tenuis et alba in sanis hominibus multa pota-
tio significat cum largo cibo et maxime si est
vinum [illegible] vel talis [illegible] in puerilis est
mala [illegible] pueris sunt pessime
[illegible] talis veniens significat debilitatem
virtutis ut in senectute cum est secundum naturam
significat ut in [illegible] debilitatem ex diu-
turna egritudine quam [illegible] a sapientibus medicorum
senectus [illegible] tenuis et alba multum [illegible]
et [illegible] diabetem significat quam sapientes
medicorum [illegible] vocaverunt et [illegible]
eorum sapientia [illegible] in urinis
[illegible] aliqui [illegible] non secundum naturam [illegible]
te se [illegible] dispositio [illegible] calidam
distemperantiam [illegible] igitur [illegible]
[illegible] dispositorum [illegible] talis
[illegible] tenuis et alba multum [illegible]
[illegible] deficientem significat [illegible]
[illegible] humorem et in ea [illegible] secundum naturam [illegible]
stemperantia [illegible] tenues et albas [illegible]

[margin: Et si sub z ypostasi] [margin: fiunt] [margin: .i. cottidianus]

et propter emissarum imminuuntur siles ut
in ethicis et confractis in principiis urine
tenues et albe in ydropicis veniunt propter
humiditatem calidi. vel tenues et albe in lesis
colli et capitis et humores generantis secundarum
et ypocondria significat. Significare autem ypo-
stasim tempore et spatio sic dicitur. Si videri-
mus ex spatio sui manifesta eius fetus si
generatur corpus plurimo cibo utitur. Urine
in febribus et albe advenientes certam significat
urine et albe nimis infirmitatem que valde acuta
febrium dissensum fore significat in eas
que fiunt sub febribus [illegible] similiter talis ne
morbus in se cum febre si significat. Nam cum
sit fel a multitudine fellis rursum incolorata
superius latas [illegible] fellea errore ex
[illegible] loci capitis occupant. Et si quidem
loca anteriora capitis occupant flegma-
[illegible] faciens in hiis que in eo sunt [illegible]
[illegible] frenesis faciunt. Et si [illegible] frenesis [illegible]
[illegible] propter aliquam [illegible] ut in [illegible] semper
[illegible] aut [illegible] in capite [illegible]
[illegible] et albe venient [illegible]
frenesis permanens vel disponitur mori-
tur. Tempus quoque est enarrare de colorum diversi-
tate quot sunt et quales cum illi effusione per
sumus [illegible] in omnibus ut quidam

Est quoque de coloribus. **De coloribus urinarum.**

Est primus albus et sua latitudo in eo quod
[illegible] cristallus et [illegible] purissi-
ma alba quando sunt [illegible] in summo omnia
[illegible] color lacteus
ipsa denominatione [illegible] remissior glau-
cus ut cornu lucidum aut ut [illegible]
[illegible] cornee tunice [illegible] oculi [illegible]
dit [illegible] visibilium [illegible] ad hunc remissi-
or [illegible] karopos est [illegible] karopos [illegible]
melorum vel [illegible] aut ut lapis o-
nichinus [illegible] colores albi [illegible]
magis et [illegible] infectionem re-
cipiat [illegible] prima [illegible]
[illegible] fit ut [illegible]

decoctio seminis de carnibus

[illegible] permaneat tempore aliquo decoctio in se-
cunde maiore faciens pallidum perficit colorem
[illegible] humiditatem [illegible] aqua urinam sibi
cepisse. Post hunc quoque ponitur [illegible]
[illegible] quando [illegible] [illegible]
[illegible] ut est [illegible] auri [illegible]
rubeum sicut [illegible] rubeum quod [illegible]
est [illegible] proprium [illegible] ad aquas
[illegible] albo colori [illegible]
et [illegible] flammeum nominatur [illegible]
[illegible] colori [illegible]
[illegible] componitur vero [illegible]
[illegible] suppositum [illegible] in coloribus non omnis [illegible]
[illegible] arbitrium alii enim ponunt alii
[illegible] ipse sanguis [illegible]
[illegible] intensio hec autem [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] aut [illegible] et ut [illegible] sic
color [illegible] vero ut putrescens [illegible]
ex [illegible] et colore ut [illegible] ut
[illegible] colorum est [illegible]
[illegible] albus [illegible] advenientes et [illegible]
[illegible] plumbi [illegible]
ex albo et [illegible] fit [illegible]
[illegible] Color [illegible] ut [illegible]
ut [illegible] latitudo que [illegible] in eo [illegible]
[illegible] smaragdus et [illegible] omnia [illegible]
[illegible] magis et minus [illegible] a calore
[illegible] Pene [illegible]
est [illegible] ut plumbum et qui sunt ex [illegible]
[illegible] plagis [illegible] ex [illegible] nig-
rantes colores [illegible] aut ex frigore fit
aut a plaga [illegible]
alii quando [illegible] alii calore [illegible] vero fit
[illegible] si [illegible] calore [illegible]
[illegible] significat [illegible] illa [illegible] colorum
[illegible] et nigredo latitudinem [illegible] in
[illegible] alius intensiora
sunt et [illegible] et de coloribus quidem
sufficiens est doctrina collecta [illegible]
[illegible] et medico-
rum colores qui [illegible] cum [illegible] est.

[illegible] orem et significat

[illegible]

[illegible]

[illegible] significativa vel [illegible] fit [illegible]

copularium

[illegible]

effusione et cum tenui et que ex eis sign̄ sunt
su̅ in sanis sanus corp̄ corporibus egritantibus
patiens sine doceretur. Quoniam autem de colo
ribus dicetur prius ab albo nimidissimo
distantiam et lacteum et etiam glaucum et karopon
ut non aliquis colorum conjugatum prout
imitatus effusionem conjugamus et eas
que significant exponamus. tenuis lactea [illegible]

[margin: de tenui urina et lactea]

In principiis febrium hii neruus
mala in declinatione non similiter est
colorem significat. de tenui glauca et karopos.

Quamquam tenuis subalba indigentiam est manife
stum est ex hiis que ante nos fuerunt sapi
entibus. Colores autem hii cum tenues eius quasi primum
sunt albo et ipsi indigestionem significant. Secundo eius co
lorati sunt ab aliqua imbecillitate non usca
lorum. Igitur tenuis cum suis coloribus consistens
indigestionem significat. de tenui subpallida vel
Principium digestionis hii in me pallida.
significant. Secundum subalbam qui difficultati calorem
nullus color non potuit eo describi. Colorem non
qui faciliorem calorem nisi per digestionis inmuta
tum. de tenui rufa et subrufa.
Hec melior est priori significat cum hii un
[illegible] calorem [illegible] eo quod plus co
lorem non [illegible] Quoniam non potuit [illegible]
[margin: urina] describere nocturnam et hanc et indigentiam ur[ine]
tenuis ueniens in yoropias periculosa [illegible]
[illegible] tenuis yporantos et xantos.
Cito tenuis quando ut ponebatur scilicet ypora
tos aut xantos et tales sunt subalbam quando
indigeste secundum colores non in solum [illegible] ex
[illegible] et [illegible] indigentiam demonstrant ab
sinente eis aliqua adolescente sed etatem propter ni
miam indigentiam [illegible] appetit [subtilis urine] yporantes aut xantes eo
quod [illegible] in profundo calor [illegible] preter [illegible]
[illegible] fellis [illegible] quam multo ca
lore inflammatur sanguis et magis prolon
gatur eo in tempore estivo in quo et tunc plurime
superuenit et eis [illegible] urine yporantes et
xantes sunt propter [illegible] causas et [illegible] et
sollicitudo et labor [illegible] ostendunt.
Et de communibus quod [illegible] sunt. Est quibus coloribus pos
sit exponi sufficiat quod dictum est. Reliquum
est ut descriptione propter manifestationem
ut exponamus eas sic. Tenuis alba. te
nuis lactea. tenuis glauca. tenuis
karopos. tenuis subpallida. tenuis pal. tenuis subrufa. tenuis
rufa.

Quoniam omnis que nec tenue sunt cum quibus co
loribus possint conjungi sufficienter
[illegible] quid significat [illegible] et in descriptione
eas exposuimus [illegible] ad omnes ping
guis sunt et dicamus cum quibus coloribus posit
conjungi pinguis et alba.
Talis complexionem constat et [illegible] crudum
in plurimum [illegible] in nasis
et [illegible] ut est [illegible] fla
et salsum et [illegible] in [illegible] pingues multa
[illegible] neruus [illegible] in [illegible] natu
[margin: i laboriosis febribus]
[illegible] dolebant [illegible] que [illegible] in
[illegible] laboriosa [illegible] quod [illegible]
[illegible] pinguis lactea.
Et hii constat [illegible] in [illegible]
[illegible] neruus [illegible] aut te
[illegible] significat pinguis karopos et glau
ca.
Hec constat et [illegible]
[illegible] dentur [illegible] malos et mul
tos in corpore esse [illegible] ne [illegible]
[illegible] dentur [illegible]
[margin: dolore]
lorem aut presentem aut futurum [illegible] appa
[margin: [illegible] importantem]
ent sua [illegible] sunt et [illegible] manife
stant [illegible] probare calefacte eis [illegible] pulla
in superficie [illegible] aliter eadem subalba p
[illegible] si accidit [illegible] esse in febribus [illegible]
ne [illegible] multitudo [illegible] tenuis solonem
te significat pinguis subrubea.
Talis constat et [illegible] in [illegible]
[illegible] egrum declarat et sana
biles. Talis constat pinguis rubea.
Et declarat multitudinem sanguinis

u̇bi meō͛ ēē ꝗ adm in synochis in
acutis fe paulatī uincta ꝑcim sigtai
sūt· ḋ hi uī͛ in talibꝫ fe tīīt tenta mī
eta cū sīn·ditate ⁊ capis dolore ⁊ colli ⁊
yꝑcondrí· ꝑ yctiā fere ante· vii· dies sig
cat

pinguis inopos·

Talis ꝯstat ⁊ si uenit in fe causō
capie dolētē ⁊ cariditō lēte ⁊ causi

Talis ꝯstat ⁊ i sanis supueniēs la
bore nīe ante cū imis multū fan
ēē sigtat ꝯrmonibꝫ ū supueniens q̄ꝛ
ex multo tp̄e tales fuit amalis hīi inim
tari nesīcā ut ipsibꝫ sigtat lu fine fi
tales fēē i litaliasim ꝯstituunt

pinguis vidis·

Tal' ꝯstat ⁊ in fine hī uen·ens
ypaticam sigtat sigtat ⁊ alind
al' in febꝫ ū residens pacinstīcā
sigtat sigtat ḋ ⁊ aliud lu fe
enim causō tal' ūr appēs sciamgriam
fintiam sigtat

pinguis nigra·

Et ea ē ꝯstat declarat pingonē
unlia, ~~~~ declinatone qārta
nari ⁊ solonē uulie ⁊ ꝑ fūates uenēnē
aūm· tales ⁊ ꝑ ꝯustone saūs atalibꝫ
uō cāis dēplata sūa sigtat tales colo
res cū dēpsitate sibe sī qiu uō ua estiō
quia tres dīe uī͛ ingiest pi gozis ea
ḋ ꝗ ma uꝫ ē· ꝗ sbam hmc manifūi ē
ḋ ꝗ quartanario soluto ⁊ imlicos hnoze
p urinas exeūte urine appent pin
gues ⁊ nigre ꝯsimili ⁊ cū egritudo
melie solūitur ⁊ ꝑ uī͛ exit ea ḋ fecit
illam. Qm uero meliē hūdꝫ tiem
⁊ pinguis ⁊ nigē ꝑ hoc ⁊ uī͛ facit
pingues ⁊ sil' ⁊ q̄ ex adustone sanī ~~fecit~~
fecit· quadm ꝯdēpsitatē precedit sibe
eo ꝙ ea aute i nasis ē humiditatē· exha
lauit adusto ⁊ sitāis ḋ tales uī͛ in febꝫ
spasimi ex sicitate sigtant aute ⁊ ali
ud. lu fe enim· acutis tales uenientes
cū furore, capis ⁊ colli ⁊ doloris ⁊ suspirio

male se ꝑ ~~exitum~~ ~~tonē~~ designant ḋ ⁊ ḋ
Tal' ei uenientis uī͛ in fe acutis ē feto
re mal' hūe mali uel mortē sigtat
De qmbꝫ ꝗ tenuis sbe cū ambꝫ colo
ribꝫ ꝑsit ꝯstare ꝑsēpsimus ⁊ sigtata ear
dum ⁊ cāis ꝑ ars fcā sē manifestamus ⁊
in desēptione exposuimus hꝫ in ⁊ inping
substas ponētes ꝯiungentes eos cum cū
ea ꝑsē ꝯuenire colores ꝯuenientē sēpsi
mus ⁊ sigtata ear diligentē disserimus ⁊
cās eor̄ enarrauimus. Reliquū ē ut ꝑ de
sēptionē ea exponamus

pinguis al· pinguis lactea· pi· kariopos· pi· subrubea· pi· rubea· pi· inopos· pi· kyanos· pi· vidis· pi· liuida· pi· nigra·

De ꝯdis urinaꝛ·

Relinquē ꝗ de medioc̄ sbā dicē ⁊ in
manifestare cū ambꝫ coloribꝫ ꝑsit
ꝯuenire sbā enim ē ḋ hꝫ uī͛ sbā cū hac
ꝗ sbā ut dī· ·b· in ꝑ caseos subrusi
⁊ sbru ꝯsistunt· Magis uero rufū ⁊
subruf. Nota ḋ uidos tales ex tantos rep
heude uero̅ cū ab ueit ꝑ emissa cōplemus
ꝯuentēqꝫ intūcone medioc̄ sbe ꝯtingētes
ꝯuniscearis ita cum cū medioc̄ sbā nō
ꝑt cās color ꝯuenire exceptis sbās fo ⁊
subrubo i medio hntibꝫ rufū ut sit ma
nifesta iō reliquū ē ut i desēptōne expona
mus ⁊ hꝫ ita medioc̄s colores rufū subruf
⁊ subrubeum

Cum hꝫ ꝯuenit cōposuimus ꝯuenientē
ordinē in hūs ḋ sēpta sē ꝯnali
ui ⁊ in desēptōne ea manifestauimus
⁊ in desēptōne ea manifestauimus ⁊ dela
ta oībꝫ discentibꝫ fecimus dē ypostasibꝫ dis
putemus de ḋ bona ypostasis sit ⁊ ḋ ab hac
sūmitē sāsū remissē ⁊ ḋ ex ea aut eis
possunt ꝑha ⁊ ḋ piculose ⁊ minores haꝛ
⁊ ḋ ad sanitatē ꝯuenientes hꝫ exponitur ⁊ ypa
sis ⁊ sbe ⁊ coloribꝫ ꝯuenit in ꝑut ꝑ scāu ē fuit
~~~~ assignens in noceum ypim ne
cū deu ꝯuo stru ducē·fi·ut hꝫ ꝯmuito
~~~~

De bona ypostasi.

nus inciþ ptinentiam. De ypostasibus

Incipiamus ergo primum bone ypostasis
expositionem que elimus a sapientissimo
ypo. hanc dicere et non adiectionem non abla
tione aliquid faciamus apposito ei et defectu
non est. Est ergo dicto sapientis ypo. de
ea que non ypostasis. Urina bona est cum et alba
ypostasis sunt et levis et equalis per omne tempus. Ita vir
sapiens cum in brevitatis ex ... ex conte
nuo diffinitionem protulit que reperies et ... ... am
et ... ... preclari a ... a ab ... ipse missum
apponamus ut omnes appropinquantes lucem in
... levium habeant gaudium ... eius in
tellectus non perfectam diffinitionem audi
entes et ... insipientem similiter actorem opi
nantur. Est ergo perfecta diffinitio eius que sunt non
... talis est

Urina bona est et laudabilis que cum yp
ostasi sunt et levi et equali per omne tempus et licet
... non moderata et colore oportuno ruf
fo et subrufo et ... ad principales rubo
ris ... diffinitio ... ... in sup[er]ficie
in ... hec quatuor scilicet ypostasis et col. et subs
et ... sciamus que una quidem in unoquoque
horum equale ... Qd sig al ypostasis contin. et equalis.

Que ergo sunt non est ypostasis hec alba equalis.
col. et inferiorem locum et est levis et
que divulsa et equalis in multos dies talis
permanens hic ei est equale in tempore servatum.
Que cum ergo ex hiis .iiii. hec que sunt non secundum
... ... sunt una sunt duo hec tale se
dum non est sunt non. Que admodum que componentem su
pra de substantiis et coloribus fecimus sic et nunc
omnia cum ypostasi componentes ex ordine ha
beamus ... ... que ex hiis .iiii. que obser
natur in ypostasi omnibus ... que est equale
et ... sunt non manentibus inequale sit quantum
huiusmodi. Qd sig al ypostasis conti. et inequalis
in firmitatem virtutis significat

Non ei potuit omnia digerere non sed reliquit nimi
in digestum eo quod digestio omnibus diebus non fuit
equalis sed aliquando minus digestum secundum ... aliquando
indigestum. Rursus ergo continuum et continua
ut sunt diversa duo scilicet ut non sit ypa
... non equalis. Qd sig al. ypostasis ... et inequalis.

Hec prior nimium est digesta ut defici
entibus per digestionem duobus non solum
ei equale ammisit sed et levem ut non sit ... dis
... ... que continuum secundum speciem
... ... et non dimittens illud esse
equale propter ... ... relictum secundum ab
hiis duobus nimium digestum uno est ...
que rursus ... quod necessarium est. Qd sig al. ypostasis non conti. et equalis.

Esto secundum ... sed ... et
equale hec uno tale natum eo quod nimi
tas sit speciem et non per ... ...
digestione. Rursus que esto non non continua et in
equalis hec melior potest. Non ei contine ... ...
... que ... equalis sed aliquando ... ...
aliquando non non. ... declarat ... esse speciem
intellectum continuitatem hoc que ostenda
mus in exemplo deficientis pulsus ... ei
deficiens pulsus non quod multos dies ...
permanent, magis malum est que contigue per
mutatur hec ei in equale ... ergo melius est ...
sunt inequale ... ... equalis quod et stupor
est ... et ... hac ... ... suffi
ciant. Qd significat album continuum et equale.

Esto ergo album ... quod ut ...
... ... ut sit in medio
... eneorima quod est ... est non
continuum et equale hec mediocriter in digestum
non ei natum non digerere ut ... ...
acciperet locum ... ei digestum est per ...
... aliquo speciem materias elevantem in ...
medicam regionem ... significat nube ... equalis.
Sin multas speciem fuit ... se
... medicam ... regione

Qd sig al. et continuum et eneorima et equale.

Qd sig. album continuum et equale.

et sup

/co

propter

sup iore

occupius sit flac, friolem i uoca t'un
bes ame chafora nubiu. i ei nubes ci
q̄ s'riore loci occupat ab l albna excus
nib; spinnos i coll hu sigcat Et
alt' si in se, alba inr' nubes
in spinnosius bean, mali ualde si
gcat ei decetas ypocii dcta, dolore
fili ise cam nube ut i er, tanarium sigcat
tusiamcari sin n eio fuit spe inse
riore accepit loc i demo stant p fcam
digtem q̄ e f'm ypastis. ita; dicit
encor uinare dcci st tortone i compulsu
i cenube dca ee arbinam, o; b'ici dcta
positone solam in differencia, talc; ma
festu e qin ex laco amplius pre ui sua
sigcator plantice q̄ albs color ex ypasti
i inge sit nig' beale insu sz sifint qui
dem in nube nigru mimns malu sim
in eozi-mate mai malimusi uero ypa
si p scm mali dili- i in albo dici albu
i ettimui i eqle fuit ypasis bonum si
nu nubes mimns bonusu dm eucozima
manifestu e melius bonu i deqius po
sitone i sufficient dca sunt Qm a dia
aeps' illa i loco relicin apponam de co
lore etat a fim color seriinius albs q p n
n sit albium s; nigru au linud aut pallu
au aut subrubin au ru- q sbm Cd sig. sbru
Subrubin q̄ ab adsto sani fuit beu et
aut surpnus dcm e i sig' indigo ru. se
ne f no moro Rubin n fcm aliuce dimie
io sani sig' digone i siamo fuit ni oda
tu n; bindacia bus n; indigencia fine
pudo fit marie Qm g' n; sbrubeu
adolat pi elin cmu familiare est ppu
uo im adns sani primum exmus sani ut
anmeu corpi pcelun no adduct Qm
u indigone sig' i pp l; i cepi marimu
e expectare. humor lyu amus pius fabant
fuit ut fla i ycoliu n cu sani ut cau
hi

·iii· i melic huor b'in cetrus uero sang'
m medio a'dez e Qm q̄ sb rubea appet,
im' significat ab adsto sagne bue col' aq
sus u sag' p sangne i ppea indigone si
gcat Sz ei pein ppposuit u adsta sani colo
re cam fcm q̄ cum neq digestio est si
diget q̄ ipsi ad digone adsti sam. Rubin
u secdo mente i cum fmuira i vii- di sig
cat diei i i qrtatione ste inule h ur tu.
i a digonis sig' septimadie manifem
e qm egtudo mdicabitur Cd sigcat
sbin i rufu est Cd sigcat inmdiusedin
Auditare i mozti Cd sig. sedime huidu
Aicatre sigcat uiren est al a' dice
zall. maccitas a fe ur' lmnal ypasim hus
fenemente die a egtdo ,ume pudo Cd sig. sedime uide.
Uiride u sigat calore plin f i ha ka cheta
cholem cum egrotonus q̄ sigcat
Subnigra ur deti Cd sig' sb nigru sedimen.
Sarapsto nig' lu fe ei causon im
ne sbm gre encozimata huitus epcellaz
mania sig. i stiu sani plin e sudo sup Cd
nemes i crisis cum rigore i sudore sig' nigru sedime
Nigru alu quud indicat fritate alu
Nu uero calore Detnunememus a
io ita dicd pcessit linud dem sic fcau
est nigru fcam h' t signe si uo uiride
pcessit sequitu est a nigru malu fes
tu e qm acalore fcm e Qm a alb; co
lor bone ypasis etiam ee signu nosse o;
qm alb; color multos decipit artifiaz
qn ypasis cu tu n sit sz cauis humor
al sedime appet pus albu decipit ar
tifice qn ypasis bona sit sz qd h odore
dicimus fendu ei est sz ubis ulcatis
aut nate aut p epe aut a aliq ptecla
p urina euacuatis i pus emittitur q
adm det ypo si sangine migit aut
pus luboz l renu l uesite ulcatione
sigcat Et rursu Qs; eiz in urina via

~~[deleted]~~ particule nascuntur huius facit sanie et in eius
parte solo fit chamsin quoniam sanies per eadem
ma evacuatur et Crinonis vero humor in capil-
lis determinatur sedimentis Non enim est con-
tinuum ipsum sedimen cum cinoi humoris sed ne
luto dissolutum in minima velud harena
sed quod dicit sed ut non decipiatur colore sed discernat
ypostasim ~~[deleted]~~ a curantudo huius. Si enim
sanguis et pus simul mingitur et squamas et odor quod cuius
sit aut lividor vel renum aut vesice ulceratione
significat. Sed hac nota minuimus sedimina
dumtaxat vesicam aut iecoris lividi [illegible] hic
significat. Et alibi sicut sanguis mingitur lividus vel vesice
ulceratione significat. Sed quod dicit ut non decipiatur
artifex in inspectione sedimentis scilicet ~~[deleted]~~ a sanie et hu-
cinudo. Et tamen quod dicitur sedimentis exposuimus
id est colorem substantiam locum et quantitatem tempus [illegible] est in
hoc secundum partes quatuor demonstraremus in descriptio-
ne sic alba ypostasis continua et equalis. alba ypostasis
non continua equalis. De continentia urinarum.

Hec iiii species descriptiones dicte sedi-
mentis. Quoniam autem secundum diversitates habet lo-
cum quod eidem et apparens sedimen manifestat
aut est ei inferiorem locum habet et ypostasis ne-
latur autem est [illegible] et eneorima dicitur autem supe-
riorem et nephilis vocatur et quia [illegible] quasi ypostasis accip-
iunt locos scilicet significata eorum diversa et in descriptio-
ne eius que inferiorem locum accepit ypostasis dicitur
exposuimus ad eundem modum et in medio ypostasi que
eneorima vocatur faciamus et eius dicitur in de-
scriptione iudicamus

Iste et eius eneorima dicte sunt quas in
descriptione exposuimus. Preterea non ideo
decebit significata urine dicte que significantur
secundum tertiam non dicamus sedimentis super superiore
loci urine tenente quia et nubes vocatur et hec
dicitur in descriptione exponimus et quia significant
substantiam ratione docemus et significata eius non permit-
timus. Sunt quidem et est descriptio sic

oim

Ex tertio genere urinarum quod dicitur ypostasi divi-
nes [illegible] pertinentes in descriptione ex-
posuimus. Quoniam autem humana natura corpus ex tribus
consistit ex spiritibus et humidis et firmis partibus
humida vero eorum continentia sunt humores et
superfluitates. Quoniam quod pinguedo ~~[deleted]~~
~~[deleted]~~ huius firmas exeuntes suffi-
cienter exposuimus. Dicamus quoniam nunc quando ex ipsis
firmis partibus corporis mingantur ut pinguedo et
non minus huius de urinis doctrina fuerat et
et eius causa firmarum partium molliores quedam sunt
et alique forte in olei substantiam aut aliquam alteram formam as-
similantur. Quoniam ergo pinguedo et caro molliora
firmarum partium sunt et huius dicuntur primum quod re-
solvitur pinguedinem ut omnium firmarum par-
tium solubiliorem et deinde carnem. Pinguedi-
nem igitur liquefactam in olei substantiam transmutat color. Et quoniam
eadem non simul dissolvitur sed habet quedam principium
resolutionis et accessionem et statum et declinationis tempora
eius cognitiones. Quot sunt dicte oleaginarum urinarum.

Principium quod oleaginarum urinarum
sunt olei colorem habentes nequaquam non
apparentes ut oleum. Sunt non oleagines quod olei
colorem habentes principium liquefactionis declara-
rantes quando accessione apparent. Quoniam non apparent ut
oleum in angustiam fecerunt in ratione perfectiorem habent
olei [illegible] Oleagine non fecit quod in statu fiunt
tertie [illegible] urine et in colore et illa velud
oleum sunt urine in febre oleaginea [illegible] venientes
in [illegible] ex spasmo et mortem significat.
Quoniam autem pinguedo [illegible] est super plures eius dif-
ferentias [illegible] non super libros [illegible] et qui [illegible] est
[illegible] aut et libros pinguem exit fiet quod eius quod
toto corpore pinguedine eo quod sed ~~[deleted]~~
[illegible] in male [illegible] sit sed non longe ab
huius ypo ~~[deleted]~~ discrete [illegible] scripsit
ita [illegible] Quoniam ex pingue sedimen et multum
huius [illegible] manifesta [illegible]
pinguedine resoluta fit et aliter urine in causon pin-
guem ypostasi habentis mortem significat. Sine

pinguedo

tpalis

dicte resoluta
quia per urinas excunte
magis sunt

meatibus

febribus non semper; hoc tale sedimentum papiugia
significat. Et de olaginuis quod urinis ex liquefactione [pinguedinis] generantur satis sufficienter que dicta sunt.

Quod significet petaloides ypostasis.

Quod quoque solide corporis partes habent in se
corpus et longitudinem et latitudinem
et profunditatem quarum quando in superficie radiu
~~me~~ quedam quasi petala in urinis apparentia ue
lut scutella sunt demonstrantia. Denominatione
que fuit ex hiis que filia sunt petalis que ex tri
bus generibus deducta sunt secundum superficiem
non in modo ex subseruiendum. Si ei fuerit
erit et urina petaloydes scilicet habent totum pa
titur corpus. Si non non sit febris vesice passio est
hec digestione et indigestione determinat. Si enim
cum indigestione totum corpus malum. Si non sit digestio
vesice malum. Quod significet furfurea ypostasis.

Qui non febris occupat corpus et ypostasis furfurea velud
ypostases furfuree fiunt et grossiores petalloydibus sunt. Tales quoque cum petaloy
pasibus hec fervore modo sunt significantie et vesi
ce passionem esse et totius corporis. Si enim adsit febris to
tius corporis sin non vesice et si quod indigestum sit
totius corporis. Si non digestum vesice sicut diximus
supra. Quibus enim in urina pigmentum furfurei est in
ut huius vesice scabies. Quod significet crinoydes ypostasis

Cum occupet febris tres corporis dimi
siones .i. longitudinem sint fines generati
~~alia~~ sunt ~~latitudo profunditate~~ et nota[tur] res

tur crinoydes certas que tale habent in fieri
aliquas scilicet eius spiritum molente in gressiones
partes tritum operatur tales gressiones partes
urina crinoydes nominat. Et huius quoque et que
in urina appetet denominatione precedere sunt
que in crinoydes urine aut per liquefactio
nem solidorum vehementem aut per adustio
nem sanguinis. Et si fuerint albe solidorum est pars
sin rubee sanguinis quare dum est ypostasis in febre
acuta urina collecta crinoydes et albas huius
ypostases malum et alie in febre continuatione urina
crinoydes ypostasis in huius et rubeam aliis ca
lidis et acutis significat dissolutionem. Sed significat
vi[de]tur in febribus et extremitas crinoydes huius

diuturna egritudine significat. Et de gressionibus que
de ypostasibus que in urinis fiunt et apparent sufficienter
que dicta sunt. De febribus urinis.

Fetida non in moderatas significat urina mali odo
ris et mordax humorum putredinem si
gnificat et rursum infebribus urina aquosa et alia in
ta cum albis enecorimatibus fetida pac
ta scilicet significat. Et alia urina in febre acutis pingu
inguis et fetida ~~morte~~ ~~mali~~ vesica hinc mortificationem.
~~morte~~ significat et alia urina odorem huius gra
nem liquefactionem significat sanguis tum et putrefactio
nem et mortificatione nem. Et de hiis communiter
urinis sufficienter que dicta sunt cum a pinguis et
tenuis et pinguis cum coloribus copulationes
fecimus nunc cum generum effusionem et se
dimentum cum competentibus coloribus et que significat
fore singulum apponamus. Et quando sedimentum
in substantia est pingue manifestum est quando sedimentum
aut a digestione tale fieri est aut humida
cum pinguium et cum durum humorum. Sedimentum vero sedi
mentum cum tenuitate substantia etiam non per pinguis quoque
ipsum pingue effusionem cum ypostasi et al
bido et cum rubeo. In omnibus enim huius indi
gestiones significatur colores convenientes non possunt
incipiamus quoque explicite facere et albi et rubeo
colore quando hec ab aquosa sanguis fit hec non ex p
fecto. Quod a cognoscere enim quedam colores convenien
tia in huius effusionis ipsi ypostasibus non tra
ctatur in huius fuerit sibi ypostasibus ipsa.

Sedimentum pingue substantia rubeum cum pingui substantia.

Hec est constat quod adhuc supernus dein
et significat longitudinem quoque egritudinis
velud si sit urina alba et ypostasis subrubea et
alia et cetera. Sedimentum pingue rubeum est pingui substantia.

Et ea constat et significat multitudinem
sanguinis et ex substantia et ex sedimento. Sedimentum pingue nigrum cum pingui substantia.

Et ea constat et monstrat adustionem ex
substantia et sedimento et cum coloribus con
tingentibus quoque cum substantia et sedimentum eadem si
gnificata declarant superfluitatis et indige
stie ex ceptis mediocritate utrorumque quoque sub
stantie et sedimentum cum hiis coloribus scilicet cum ru
ffo et albo et rubeo et hec significant perfectam digestionem
et in substantia et in sedimento et in colore. Et de urine
medicis disciplina et sententia et speciei ordinatas sen
tentias exposuimus.

~~Explicit liber urinarum a magistro theophil~~

Quod significet petaloides ypostasis. [margin]

latitu[dine] dimensiones et profunditate [margin]

mortificationem. [margin]

gp. l. x. o [margin]

I P A PHORISMORUM

Incipit Liber amphorismorum ypocratis.

Prefatio domini constantini affricani montis cassiensis monachi: ad glauconem discipulum suum. Licet petitionibus tuis continuis acquiescens fili mi sepius diceres ut ex operibus galieni aliquid latine lingue traducerem ex lingua arabica. diu tamen continui et negavi. hec etiam causa phi[...] transferre opera. scilicet quia per te non desisteres et linguam latinam tanto te carere invito pro dolore afficiendi ... tante condescendi et rogatus quedam super amph. ypo. glosulas transferre destinavi. Que si per spiciatur quisquis intendit: opera sua non amisisse congaudebit. Est autem in hoc opere iam perlucida. ubi ...

... quedam sit ipsum ypo. et lectorem suum libri. Sed ad hoc enim hunc premisit: ut acciperet ... vita brevis ... quantum ad longam artem dixit: hec enim nobis prima intentio fuit. Quedam autem eum intendisse dixerunt ad assiduum lectorem huius artis lectores instigasse. Quedam confirmant eum ad hoc laborasse ut eos removeret ab arte ista. Alii autem eum voluisse dixerunt ... quod ad hanc artem ... rес que tardiores erunt. Quedam vero non ostendit quare libros de medicina fieri necesse. Plurimique testantur eum intendisse ... de hac arte libros fieri debere. Unde et amphorismorum eum intitulasse. Sed alii estimantes eum voluisse ullum ad perfectionem huius artis posse pertingere ...

Vita brevis. ars vero longa. tempus autem acutum. experimentum vero fallax. iudicium autem difficile. Oportet autem non solum se ipsum prebere oportuna facientem. sed et egrotum et presentes et exteriora.

non denegent [illegible] omnium artes reddat expletiue [illegible] confirmanda est [illegible]. Cum intelligitur humana [illegible] longitudo [illegible] artis sit breuis uita [illegible] ad plenum [illegible] libros scribat [illegible] addidit [illegible] ad iuuamentum et rem agendam [illegible] addidit ut confirmaret longitudinem artis. Accidit [illegible] uita breuis ars uero longa [illegible] experimentum timorosum. Difficile uero iudicium. Ars uero longa est [illegible] Quare et experimentum timorosum. Iudicium [illegible] epilogo [illegible] humanum quod est in medicina [illegible] Timorosum experimentum [illegible] In lapide enim [illegible] ligno [illegible] laborat [illegible] corrupto [illegible] artificia. Sed si [illegible] corpus humanum male accidit experimentum [illegible] iudicium [illegible] difficile [illegible] experimenta [illegible] iudicium [illegible] experimentum [illegible] medicus [illegible] quod iuuat uel quod nocuit [illegible] Vnde uita breuis ars longa est ad uitae singulorum hominum comparationem [illegible] Oportet non solum [illegible] ipsum [illegible] [illegible]

In perturbationibus ventris et vomitibus que sponte fiunt, si qualia oportet purgari purgentur, confert et bene ferunt. Si vero non, contrarium. Sic et inanitio [illegible], si qualia oportet fieri fiant, confert et bene ferunt. Si vero non, contrarium. Considerare igitur oportet et horam et tempus et regionem et etatem et egritudines in quibus oportet aut non.

In huius [illegible] non quantitatem purgationis sed qualitatem solum ostendit [illegible] Que sponte fiunt [illegible] artificialem [illegible] Alii [illegible] abstinentiam [illegible] Que uero sponte fiunt [illegible] qualia oportet purgari purgentur [illegible] artificiali purgatione [illegible] Oportet igitur [illegible] Color [illegible] Que uero ubique sunt equales [illegible] colore, tempore, regione, etate et morbum inuestigari oportet. [illegible] Primus [illegible] de tempore, post de regione, etate [illegible] infirmitate [illegible] regione [illegible] senex [illegible] morbi [illegible] [illegible] abstinentiam [illegible] [illegible] protelandi protelaretur.

In exercitatis ad summam bone habitudines fallaces si in ultimo fuerint. Non enim possunt manere in eodem neque quiescere. Quia vero non quiescunt neque possunt adhuc ad melius proficere, relinquitur ad peius. Horum gratia bonam habitudinem solvere confert non tarde

probat necessitatem [illegible] tos.

ut rursus principium nutrimenti accipiat corpus.
neque completiones ad ultimum ducte fallaces
esse. Ergo quia iam habitus sunt similia. ad hoc
ducte. Cum autem et euacuationes ad ultimum fa-
llaces et item repletiones in ultimo existentes fal-

In precedenti aphorismo de quantitate
[et] gradu intentionis ypocras fuisse dixit. fallaces esse.
in uno et eodem secundum ad quantitatem peruenit in genere incipit
pit a quantitate plenitudinis ultimitate et de eadem [illegible]
tione quibus in ductis et habitudines hic sumus mos est
introducere. quam habitudo in corporibus se exercitantium est carni-
tudo. hanc autem intellexit ... ut ita dicam inter-
lat. In hac enim alter habitudines suos sumunt et pulchri-
tudo ab absolutum quam carnem in quibusdam se exercitantibus sicut
atletis et similibus. quia non corporis plenitudo est ultimata
non adeo est molesta. Secundum ad similitudinem est inductum
laudabilissimi est intentio est tamen corporis magnifica-
tio in qua procul dubio augmentatur calor ad impedi-
menta toto corpori. huius autem non magnificentis ipse est
corporis ultra modum magnificari et fit causa et fallax
est molesta. Si enim ultra modum impleatur timendum est
ne forte crepent uel calor naturalis suffocetur. Unde multi
subitanea morte secundum ex ... corporibus pingentibus ad ul-
timitatem pingentibus plenitudinis. Ergo causa habitus
sic in atletis est laudabilis cum non ad ultimitatem pleni-
tudinis peruenit. Unde sic posset non necesse est ...
suspicione molestationis quia posset necessitatem ... quod
dixi ypocras. Tangit cum non ... est ... in hoc ... de-
dixit. Nam enim ... capabilis ... ipsum ...
tur in loco destinata ... quod ... reddit et in
toto corpore membra delectant ... habitudini
adaptatur. Corpore autem ad hoc deueniente non plus possit ca-
pere in uenis loco non sit uacuus ubi cibum capiat
necesse est rumpi uenas aut subita morte interfici. quia
calor naturalis extinguitur uel forte illum impetu ... quod
olo non redundet. qui quadam modo ... suo tegere
... Quod si modo excesserit necesse est eum extinguere. Ad
hanc quod ultimitatem minuere est festinandum ut ad
recipiendum suum nutrimentum corpus competens habeat spaci-
um. tamen hoc ad ultimum euacuandum est. ultimitas enim nimis
fallacior est in plenitudine quam in ... in sola
quantitate in gradu ... causa ... corpus ...
quod dixit ... inquietate dissoluat ... hanc
exercitium causa est ypocras introduxit ad quantitatem per ... dixit
habitudinem ... perdendam ... ueniente
sequentibus ... addidit et ... euacuationes ad
ultimum ducte fallaces et item repletiones in
ultimo existentes fallaces. quibus ... sunt ne pleni-
tudinem ... in ... ultimitatis. Causa haec est in
exercitantibus si cibum receperint ... fortis ... ne
a sit laudabilis plenitudine quod ultimitate in augmentum
festinare. quod est ... ultimam non deleat ut ... in
exercitoribus ... ultimitatem. In omni ...
ne in ... et sic ... posse ... habitudine ... quod est ...
habitudinem ... deficiat ... quod est ...
bendum ... forti eueniret habitudinem. Quod dicit tenuis.

Melior est quam illos qui dicunt quia in ...
et ... deat si ... usque ad
...

proportiones in ultimo existentes fallaces. Si conuertantur ue-
lis sermonibus et intelligas de corporis ultimitate
plenitudinis. per quod si huic intellectum accipi. ...
si quidem id refertur diuersis tamen uocabulis est similis. quod
euacuationes ad ultimum ducte res fallaces di-
cit. nos intentos reddere uoluit ne euacuationes
ultimemus. quia fallit ... de refectione nimia
subitanea fugiendi. quia refectio magna est fugi-
enda fallax succedens nimie euacuationi cum in
euacuatione deficiat in cibis ... possit inanire
et membris assilire. Quod sic intelligitur duae preces
sunt ypocras. euacuationes ultimitatis scilicet plenitudinis. ...
fallaces scilicet intellectus. Sed quia dixit et item similiter illo po-
ni esse diuersum. accepit de habitudinis solutione et compositi-
one dixit nunc loquitur de habitudine in portione ... ad
ducta ... de mensura diete.

Tenues et certe diete et in diuturnis semper passi-
onibus et in acutis egritudinibus quibus non conueniunt deffi-
ciles. Ad ultimum tenuitatem que adducte di-
ete difficiles. Sed et repletiones in ultimo existentes.

In precedenti amphorismo intendit de ultimi-
tate omnium euacuationis et repletionis difficiles.
Nunc dieta est enim ... quibus ... incipiunt ...
... proportione ... In hoc autem loco de ...
diuisione diete et ... est intentio. In diuturnis
egritudinibus semper dieta tenuis fallax. In acuta uero egritudine non
semper conuenit. Cum enim propriis egritudinibus acutis optime
sit ut subtilis dieta detur. In quibusdam autem acutis ultima
ei danda est tenuitas sicut ... quibus ... Solum
... in ... accidere ... Subtilis autem dieta
non in ... est ... ut ... pri-
ma ... Danda est autem subtilis dieta ... causa
... ad ... ab
... Causa ... dabitur dieta ... modum aut ne-
... hic corpus sicut ... aut augmentetur in
... Grossa ... quibus augmentantibus mo-
dum custodiet. subtilis minuet uirtutem et ... ca-
uendum est ... In ... non ... augmentum. Si
hic ... in passionibus diuturnis.
aut ... ut posset ... quibus si cus-
todiret ... ante morbi augmentationem. In quibus autem
egritudine tenuissima et certissima dieta et ubi tenui-
tas danda sit ypocras in ... sunt. quod
... dicemus est ... explanabimus.
... ypocras dicit ... de ... uirtute
... in statu morbi ...
morbi ... die uel ... debent ...
... tenuissima ... dieta danda. ... in statu
... die ... danda
... subtilis est dieta ... ultima
... puluis ... dicit ... quod
dieta ... quod est ...
... subtilis est dieta ... non ... danda
est ... ptisana ...
... quod dixit in acutis egritudinibus quibus non conueniunt ...
... intelligit de quibus prius dicetur ...

Dieta alia: grossa, alia tenuior, alia certa; tenuis, alia tenuissima, alia certa.

Post tenuis generalis.

Post aliam per ... diem.

Certa dieta dicitur que sub debita regula et ordine et debito pondere et numero ordinatur a medico et sumitur ab egro. Item tenuis dieta dicitur et est eius subtilis, subtilior, subtilissima. Subtilis ut ptisana colata. Subtilior ut si detur aqua mellis potus. Subtilissima ut si omnino auferatur cibus.

Item grossa dieta dicitur et est grossa ut ptisana non colata, grossior ut carnes pullorum et edulinae, grossissima ut caro bouina.

... decto. in principio subtilis. in augmento subtilior. in statu subtilissima. in declinatione grossa.

acutum est egritudo sub inferet.

In tenuibus dietis peccant egrotantes, ideoque magis leduntur. Omne enim peccatum quodcumque fit magis fit in tenuibus dietis quam in grossioribus. Propter hoc et sanis valde certe et completae tenues dietae fallaces sunt, quia peccata difficilius ferunt. Propter hoc tenues et certe diete fallaces sunt amplius pluribus solidioribus.

Multi interpretantes taliter hunc aphorismum intelligunt. Nec peccare egrotantium non assemet ipsis fit, sed iniusti sunt eis medici qui eis iniustis precipiant ut subtilem dietam teneant. Unde magis leduntur quam si tenuis dieta interest cum inanitio cogitur. Quod est sic: ut nimium abstinenti deficere. Alii absolute ponunt quod in magis laudando est. Quod ab solutione dicit intellectum est vel nobiliorum vel cognitos intelligi faciunt. Ac si dicat ypo. omne peccatum in subtili dieta super se supra alia fit: nisi necesse est ledit et in propter abstinentiam deficiat. Quod consuetudo non tale expositum. Hoc sed manifestatur ex subsequentibus. Propter hoc igitur fallaces sunt sanis valde certe et constitute diete. Cognoscit enim eos pene assiduitatem subtilis diete. Aphorismus secundus quartum est.

Ad ultimas vero egritudines ultime curationes ad perfectionem sunt potentes.

Ultimas dicit ultimas in sic ministrare. Unde per ultimas egritudines intellexit subtilissimam dietam. Quod sit acutum: ipsum est quod peracutum ipse vocat. Quod propter hoc subiungit ypo.

Ubi vero peracutum egritudo: confestim et ultimos labores habet, et ultima et tenuissima dieta necesse est uti. Ubi autem non, sed contingit grossius reficere, tantum subdescendere quantum mollior egritudo ultimis fuerit.

Sicut supra ultimam egritudinem intellexit quam nulla alia potest excedere, ita hic ultimos labores posuit post quos nulli alii sunt. Hos autem accessiones febrium et ceteri ex accidentia intellexit. Quod peracute se continue habent ultimos labores, id est in primis diebus circuitu precedentibus. Unde status in hoc similiter ... Status autem nichil aliud est nisi ... accidentia ultimi peracuti morbi. Est status erit continuus quando in primis quartis intelligitur. Aut in his que diei subsequentibus. In peracuto morbi accidente ultima et tenuissima dieta dare est subtilissimam dietam in statu sit necessarium. Sicut ypo. dicit in libro de regimine acutorum: est status continuus est in quartis diebus ... debet ... Sed quia in peracutis egritudinibus cibum dare timent propter proximitatem accessionis sive febrium continuantes. Tunc in statum necesse est magis cavere quam ... accessiones sunt in hoc tempore in sua ultimitate. Sicut ypo. in pyrtonoromaton ubi quod precluserit de quartana ... de principiis ... loris ultimitate febris quam accessione gradu intelligi. Sic enim magis proprie est solutio. De quorum horum intelligi: bonum est intellectum in eorum statu ... in alia re impediunt. Oportet ergo quod in statu ut dieta tenuis ultimet. Si cum status alicuius morbi post predictas quartas dies devenerit: non statim necesse est tenuissimam dietam ne forte infirmus ante statum moriatur. In illo ergo est status est in prima quarta die ... dieta dare est ei ... potest non possit. solum mellicratum per primum ... sufficiat. Hoc autem in ultimitate ... status huius ... ypo. grossum cibum vocat ... debet dari ... post dies quartas ... accedit quando morbus molliatur. Verbi gratia. Si status aliquantulum est ... dare ei primum grossiorem. Si in remotiori: dare ei grossiorem. Sic enim ordinata dieta utilis est.

Quando steterit egritudo: tunc et tenuissima dieta necesse est uti.

Hunc aphorismum alii sic exponunt ... necessarium est ... alii volunt ... continuum ... In statu enim morbi subtilissimam iubet dietam dari. Tunc enim ... succedunt morbum digerenti. Non ergo impedienda natura ab humoribus digerendis ... morbi nunc est totum illi soli rei intendat ... humores vincit ... non impedit ... digerendo. ... hoc etiam ... statum ... intendat ... morbi ... In ... impedit ... dieta ... morbi ... in subsequentibus vero ... infirmum dieta ... diminuet.

Contemplari autem oportet egrotantem si sufficiat dieta ad statum egritudinis, et utrum ille prius deficiat et non sufficiat dieta, aut egritudo deficiat et obtundatur.

Quia est in senioribus ... morbi continuum statum vel remotum ... quod accedit in dieta. Hoc dicit quomodo ... sit ordinanda dieta. Ut enim ... morbus ... dieta ... Hoc duo sibi consideranda sunt: scilicet dieta ... longitudinem ... virtutem status ... impedit ... Si enim ... deficit ... cibus ... Cibus ergo in statu ... diminuendus ... virtute. Quia ergo ... in dieta debet esse cautela medici ... ypo. precedere ... aphorismum ... Sed ... aphorismus ... intellexit ... Ego ... intendunt ut melius exponere figuratum.

Quibus confestim est status: confestim et tenuiter reficere oportet. Quibus vero posterius est status: ad illud et ante in principio auferendum. Sed paulo ulterius

et considerare eum ut sufficiat egrotus. In principiis uero

Hiis statim habere cibum ori apponere ei lesio est.

Hic autem ypocras non dixit precedentibus. est iungendus sed mi-
nus lucide et utilior est precedentibus. In precedentibus ab initio
et continuo in morbis peracutis tenuissima uti iussit dietam.
In hoc autem absolute in statu omnis morbi continuo uel prima
post initium tenuius iussit dare. quod est in subsequentibus
ostendit. Sunt enim quidam egrotantes tam acute ut similiter ipsi
statim habere putetur. In hiis autem continuo tenuius die-
ta est. Quibus igitur status preuenit eos in statu et prima an-
te statum abstinere conuenit. Initium autem dum per se statum te-
neat ut ad statum uenire sufficiat. In statu uero abs-
tineat ut ad diminucionem non sit [illegible] et non omnino digerendum
cibum interea. Oportet igitur in exacerbationibus .i. ipsis egrotis in principio
et accessione subtrahere cibum. ledit enim cibus crudus
quia crudos et indigestos morbos generat et humores.

Et quibus per circuitum exacerbantur in exacerbationibus sub-
trahere oportet.

Omnis dieta in singulis morbis
Considerare est consideranda. uel ex uehementia et longitu-
dine status morbi. uel ex uirtute infirmi. Sed quando
singulis diebus si quis expedit dietetur. [illegible] Dicen-
dum nobis non est dare cibum in hora accessionis febris. quod me-
lius explanauit in libro de regimine acutorum sic. Nos
autem dietam in hora accessionis febris [illegible] dies su-
a uenerit. sed cum decliuitur et quiescit.

Paroxismos uero et consistencias declarant egritudines.
Et tempora anni et circuitum ad inuicem incrementa.
siue cotidie siue per diem siue per aliud tempus fiant.
Ex appendicibus signis quod adhuc in plenitudinem sputum
significando apparet subrubeum. inchoante quidem a
breuitate. sed non apparet postea subrubeum. prolongatur.
Et urine et egestiones et sudores et dissolutas et
euictas et longas et breues egritudines apparentia de-

Et sicut ordinandi dietam supra diximus.
Ante tamen locum in norme id est statum ex [illegible] elucit.
petit. Cum enim secundum uirtutem infirmi et tempora mor-
bi in dieta considerauit hic quibus tamen quod sit modo uel
intelligentia i. decencia acuti morbi siue peracuti
siue diuturni. ex quibus conditionibus dieta [illegible]
[illegible] siue actorium erit ordinandi. Sic ergo
ordinando diete uel ex tempore uel ex uirtute. sic infirmum
et accidentia morbi et paroxismo est et exemplum.
Uirtus morbi facile potest intelligi in prima institucione
infirmi. pulsibus et ceteris signis in pronosticis de in
ostendit. Unde nullus potest [illegible] dicere [illegible] uirtute
infirmi se posse cognoscere. Et omnis medicus qui ad hoc
[illegible] morbos et [illegible]
paroxismos eorum medici arbitrantur non posse cognoscere.
[illegible] ypocras est [illegible] in hoc cognoscitur.

lis et certa quoniam fiunt. Alii tamen certe et alii arbitro
interim incerte. quibus prouidendum est status morbi et pa-
roxismo fiunt et. sed autem in pronosticis et in epidimia perfecte
[illegible] ypo. Quod ubi dicitur perfecte in libris predictis
primi particuli exposuimus. in quibus autem morbi status et
in quo erit ostendimus. Quoniam hic [illegible] brevis
nos ut perpossemus ibidem breuiter imitari. Si
autem non sufficiat hic libri nostri predictos inuesti-
get. Dico in egritudines declinante exacerbationes. E[...]
tempus enim breue se [illegible] et periodi. ex quibus sunt ma-
[illegible] apparentiam longiori. quoniam se longiore intuitu
et diu durant. Continue quoniam tempus fit. [illegible]
tus se esse significant. febres [illegible] et intermittens
medie in hiis fiunt. Quomodo autem possit intelligi ab
initio in particuli certos explanauimus. Hic autem dicere
noluimus ne idem in diuersis libris dicere uideamur.
Sed si certe ab initio possit intelligi breuitas sui et uelo-
citas siue contrarium. innotuerit et in paroxismo suum uniu-
sque diei certa fiunt. hoc est quod ypo. dicit exacerbationes
et consistencias declarant egritudines. Consistencias enim certitudinis
ab initio notitiam. Unde non necesse sunt signa sui accione
ex parte. Sic enim ordinamus dietam ipsius sic ordina-
di erit in longo morbo. Similiter in paroxismis et
[illegible] secundum longitudinem et breuitatem sui status.
Quod in [illegible] dixit: ideo et de omni morbo intelligitur. pleu-
resis autem et peripleumonia et frenesis sic acute iudica-
tur. Scimus uero diuturna [illegible] sic paciente
[illegible] ydropisis et [illegible] etica uetris
[illegible] pulmonis [illegible] diuturnis
[illegible] In pleuresi ergo et frenesi primus [illegible] die paroxismus
erit [illegible] in [illegible] est prima. uel in paroxismo
uel [illegible] omni die [illegible] in nocte. [illegible]
[illegible] una die febricitat alia non. Quod [illegible]
[illegible] declinant
egritudines et [illegible] paroxismos. Non enim [illegible] ordinate
dieta secundum longitudinem sufficit. non intelligit sic fit [illegible]
[illegible] hyemis uel estatis uel autumpni fiunt. Estiua enim
[illegible] fit breuis est. autumpnus uero longa [illegible]
[illegible] hyemi. quod [illegible] in [illegible]
[illegible] est breuis et [illegible] estiui. In esta-
te uero breuior. In hyeme longior. sicut morbos esta-
[illegible] hyemis uero prolongat paroxismos fit. In esta-
te uero fiunt [illegible] plurimi. In autumpno [illegible]
In hyeme uero [illegible] paroxismos qui [illegible]
[illegible] egritudines sic et tempus. quod diuersitates [illegible]
[illegible] tetigit. Sed eius tenuerunt quod ex aliis libris [illegible]
[illegible] Quod est etas [illegible] in complexione calidi et sicci
[illegible] Si etas quod perfecta iuuenis sit et regio cali-
da fiunt et aer [illegible] consuetudo et designant egritudines. Simili-
ter modo et aer [illegible] [illegible] quod post [illegible]
[illegible] de aliis egritudinibus [illegible] iudicet temporibus. Con-
[illegible] sicut acuti siue peracuti siue diuturni
sit morbus. quod necesse est nosci ad discernendum statum mor-
bi. In paroxismos uero cotidianos ostendunt et tercianas
et quartanas [illegible] diei siue noctis [illegible] horas [illegible]
ad [illegible] ad inuicem [illegible] siue cotidie siue
per diem siue per aliud tempus fiunt. Oportet per [illegible]
[illegible] possit intelligi. per [illegible] ad inuicem [illegible]
[illegible] febrium [illegible] et paroxismos et [illegible]
significat per [illegible] quod paroxismum in febribus et augmentum

[illegible] paroxismos [illegible] .i. [illegible] declarant [illegible]
[illegible]

[illegible] in passio [illegible] egritudinem breuem uel longam [illegible]
[illegible]

Non [illegible] egritudo [illegible]
Si uero [illegible] morbi [illegible] declaratur [illegible]

morbi longitudinis et status precipue significat sicut ipse
ait [illegible]. Augmentum eius fit ex [illegible] in-
notescit. uel ex impedimento tempore. uel ex longitudine uel
ex magnitudine. Magnitudo eius sicut dicitur ma-
gnitudo siue fortitudo; unum eodemque est intellectum. Cum ei
dicitur media hoc est minor seu fortior est priore. id
innuit [illegible] intelligi. febricula hoc est minor uel fortior. Aliud
incipit prius quam solet. aliud diuturnius perseuerat. aliud minime
uel incipit sicut solebit [illegible] fortitudinem
magnitudinem scilicet breuitatem [illegible] uel longitudinem. hoc prouideo
[illegible] est moles-
tior. prouideo in accessione [illegible] quam so-
lebat et diuturnius quam solet. minor seu for-
tior. Si cotidiana sit siue tertiana siue quartana;
morbum faciunt longum siue breuem. sic et in plenitudine.
Si in spiritu [illegible] appareat. fit mor-
bus breuis. Si post prolongabitur morbus. hoc ple-
nius intelliges: si hoc [illegible] in tertio libro epidimiarum [illegible]
[illegible]

[illegible]

Quod si scire igitur [illegible] morbi [illegible]
[illegible] ratione [illegible]
morbi [illegible] perspicietur. Si enim in principio [illegible]
die incipit [illegible] magis se confortauerint au-
gmentum est fortior. [illegible] uelocior. status [illegible]
[illegible] ut augmentum sit fortius [illegible] morbi status p-
[illegible] dieta [illegible]
[illegible]

[illegible]

me sentire sunt acutorum machis. [illegible] febri. [illegible]
[illegible] ... unde vigoris sui [illegible] ...
[illegible] seu non [illegible] ... sub [illegible] ...
[illegible] loca. [illegible] sibi pertinentium locorum [illegible]
[illegible] et velocem significant
motum. duobus modis [illegible] ... Si enim post
coctionem morbi apparuerit [illegible] ...
morbi coctionem [illegible] ... positionem
vel morbi [illegible] ... in libro epidimiarum. Coctio igitur velocem
[illegible] ... male sit pessimum. Iohannicius. male [illegible]
[illegible] ... duobus modis
[illegible] ... vel morbum vel morbi [illegible]
[illegible] ... laudabilior est [illegible]
[illegible]

Senes facillime ferunt ieiunium. secundo consistentes. minime adolescentes. omnium vero minime pueri. horum autem ipsorum qui ad omnia sunt promptiores. 13

Diminutiones etiam inferre conditione dicere sunt in iuventute. abstinentia enim ab his scilicet est facilis. diminutio [illegible] ... facilitatem dicit [illegible] ... nocent eis esuries. Et intelligendum est in primis. [illegible] ...
[illegible] ... a diebus longo tempore abstinentes [illegible] ... consistentes [illegible] ... senes [illegible] ... abstinentie [illegible] ... intelligere [illegible] ... plurimum habent calorem innatum. Iohannicius [illegible] ... duplex potest intelligi. vel enim plurimum habent [illegible] ... Senes facillime ferunt ieiunium. secundo consistentes [illegible] ... minime adolescentes [illegible] ... plurimum habent calorem [illegible] ...

[illegible]

Que crescunt plurimum habent innatum calorem. plurimo ergo indigent nutrimento. si vero non corpus consumitur. Senibus vero paucus calor inest. propter hoc ergo paucis indigent fomitibus. a multis enim calor extinguitur. propter hoc et senibus non similiter febres acute fiunt. frigidum enim habent corpus.

In libro de complexionibus [illegible] ... mediocris [illegible] ... in iuventute [illegible] ...
[illegible]

Senes facillime [illegible] ... senes facillime ferunt ieiunium [illegible]

est in hominibus et maxime in antiquioribus. Theophilus hic in quodam suo libro quem fecit de celo et mundo inquit: Corpora diversa et [illegible] qualitates diversas suscipientes temporibus et calore calido et frigore suscipiunt [illegible] applicatur. Dicimus esse quod calorem innatum esse ex subiecto cum suscipientis conditione, suscipit enim calor maior et minor vel in compositione sive [illegible] vel in non compositione. In non compositione sicut si duo vasa in equalia impleta aqua [illegible] caloris non erit paria dicentes alterum altero esse calidius. De minore vase intelligimus hic. In compositione [illegible] maior et minor non erit calor esse. Verbi gratia duo vasa inequalia [illegible] sunt plena [illegible] non commixtione [illegible] dicamus in hoc vase magis plus humidum. In alio vero aqua [illegible] in utero vase [illegible] commiscentur [illegible] soli in hiis intelligitur quantitas. Dicamus quod calor in hoc vase est minor in alio minor. Duobus vero vasis in quantitate equalibus [illegible] calidi in alio calor habetur: dicamus quod calor in hoc vase est maior in alio minor, quod tamen est absonum [illegible] dicere [illegible] quantitatem [illegible] soli sunt reservata. Quam abusionem non solum vulgus sed et medici imitantur dicentes morbum maiorem vel minorem cum morbus non sit [illegible] sed fortem minorem vel minorem. [illegible] nomine equivocationem [illegible] dicentes. [illegible] Verum quidam obiciunt hic Ypocratem [illegible] in calore cum intellexisse quantitatem solam [illegible] calor [illegible] sic spiritum intelligunt [illegible] plurimum habet calorem et humiditatem sic dixit in libro [illegible] de spiritu et semine [illegible] corpus humidum. [illegible] Unde [illegible] calor naturalis necesse est [illegible] sit. Quod si non foret calor naturalis in febricitantibus nullus foret [illegible] Calor enim naturalis temperatus est [illegible] igneus vero accidentalis. Quando [illegible] corporibus calore accidentali dissolvuntur fumo igneo calido et sicco [illegible] Calor enim in sanis suavis est [illegible] tactu [illegible] nocumentum [illegible]. In febricitantibus et maxime in solidis artubus calor qui est de humoribus putridis horribilis est et acutus et tactui pungitivus [illegible] calor [illegible] in infantibus [illegible] pungitivum et humiditatem [illegible] de quibus dissolvuntur [illegible] dissolvuntur necesse est [illegible] in infantibus [illegible] fumus [illegible] aerea sit et humida [illegible] Quod si non sint [illegible] et sicca: et dissolutum habebit fumum acutum et siccum. [illegible] unde apparet [illegible] fumus de aqua dulci dissolvitur [illegible] Calor autem [illegible] aut enim fumus [illegible] acutus [illegible]

plurimum est in infantibus, acutus et igneus in iuvenibus. Quod si [illegible] plana [illegible] Videmus enim [illegible] reddere plana. [illegible] terra, aqua, aer, ignis [illegible] calore [illegible] in infantibus est humida, in iuvenibus est sicca [illegible] calore mutatur [illegible] necesse est ut habeat plus caloris naturalis. Iuvenes [illegible] necesse est caloris naturalis habere [illegible] humida dissolvuntur multo magis est [illegible] de sicca et si in calore sit paria, id est equalia [illegible] in exterioribus corporibus [illegible] multo plus [illegible] dissolvuntur [illegible] Senes [illegible] febriunt quam iuvenes [illegible] plurimum calorem habent iuvenes.

Ventres hieme et vere calidissimi natura sunt et somni longissimi. In hiis igitur temporibus et oblationes plures sunt dande. Et enim innatus est calor multus. Nutrimento igitur ampliori indigent. Signum sunt etates et athlete.

Tempori [illegible] multum dat adiutorium [illegible] In hieme [illegible] In estate vero [illegible] calor [illegible] absolute [illegible] In estate vero [illegible] dissolvuntur [illegible] Quia in hyeme multi digeruntur [illegible] et somni longissimi propter longitudinem noctis. Sopor vero [illegible]

Ventres etc. Hic solet obici glosatores quod si ventres hyeme et vere sunt calidi [illegible] in estate frigidissimi sic colica [illegible] deberent generari in hyeme et estate [illegible]. Consequenter videmus quod licet ventres sint calidissimi in yeme, non tamen propter hoc generatur colica quia vapores retinentur eo quod non possunt exalare [illegible] redeunt ad aquam [illegible] generatur [illegible]. In estate autem exalant vapores [illegible] humores a calore exteriori et sic generatur colica et ita [illegible] generantur in yeme et colica in estate.

bonum est propter hoc quod in etate et athlete signum sibi ita sit in fine: calorem multum ostendit multo nutrimento indigere. Propter hoc enim quod multi sunt caloris: multo indigent nutrimento [illegible]. Similiter et in athletis et iuvenibus et [illegible] in quibus calor augmentatur naturalis et ideo multo indigent nutrimento. Sed hoc non ubique in omnibus animalibus est intelligendum. Sunt enim [illegible] in quibus in hyeme habitant. quia tunc non multo indigent nutrimento. Sed enim hoc tempore tantum comedunt et in hoc tempore non possunt digerere. hoc autem [illegible] cum homines debiles sunt [illegible] aliquando fieri. Quod si tamen balneentur, quod infrigidatur. unde [illegible] le [illegible]. fortes vero corporibus propter receptum calorem [illegible] tionibus. post [illegible] plus caloris sunt calore ad interiora recurrente. hoc in illis in illis sic intelligendum est. quorum calor [illegible] hyemis sunt [illegible] in qui moram in eum inveniuntur in [illegible] habitant. quod animalia irrationabilia et ursus [illegible] [illegible] vero [illegible] [illegible]. Sed enim [illegible] humidum [illegible] quod humida corpora quia tamen [illegible] in quibus calor [illegible] interiora. Calor vero corporis [illegible] minorari: non tamen cum calore interiora [illegible] est [illegible]. sed [illegible] calor [illegible] est enim [illegible]. Cum igitur humida corpora spiritu [illegible] et [illegible] spiritum [illegible] humiditate [illegible] in libro nostro de spiritu [illegible] in quo spiritu [illegible] esse in [illegible] corporis et ex ypo. corporis augmentum et nutrimentum [illegible] meliorem digestionem [illegible] intelligere [illegible] in [illegible] corporis quod non solum ypo. testatur. Sed et in hiis duobus temporibus multum nutrimentum dandum esse [illegible] in quibus tempori[bus] [illegible] dissolvuntur. non multum cibus est enim dandus est cibus ad dissolutum sit necessarium recuperandum. unde et ypo. [illegible] [illegible] dixisse ypo. [illegible] non solum in hiis temporibus [illegible] bene digerunt. Sed et [illegible] corpus infrigidatur et [illegible] [illegible]. Sed [illegible] modo comedunt: non [illegible] quod multi comedentes in aliis temporibus in quibus non solum ypo. [illegible] sed et [illegible] id [illegible] [illegible]. [illegible] enim quod non [illegible] dissolutio corporis [illegible] [illegible] solo [illegible] intellectum quod ostendit [illegible] [illegible]. Sed enim [illegible] [illegible] [illegible]: non sibi esset cibus necessarius [illegible] [illegible] ypo. [illegible] obstinatione [illegible] [illegible] ypo. [illegible] esse digerit. Cum enim ypo. [illegible] dimisit: ego [illegible] non dubito [illegible]. [illegible] in [illegible] consistit ab [illegible]. [illegible] quod [illegible] [illegible] sit. quorum [illegible] est calor naturalis quod est sit [illegible] actionis naturalis [illegible] hyemalis [illegible] augmentatur [illegible] digestionem. [illegible] augmentatur in corpore dissolutionem [illegible] [illegible]. Exterior vero calor non dissolvit [illegible] [illegible] [illegible] naturalem quod corpus [illegible]. Sed dissolutio quod [illegible] [illegible] mediantibus et solo calore [illegible] sit. quod solus naturalis [illegible] [illegible] [illegible] sic ypo. dixit et nos ostendimus in libro de virtute naturali. hoc enim non solum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] digestionem [illegible] in libro [illegible] [illegible]: sed et [illegible] [illegible] [illegible]. Cum igitur calor naturalis sit fortior: dissolutio [illegible] digestio sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] sit. Sed enim [illegible] per actionem non sit. et ipsa non [illegible] [illegible] non ad [illegible] humiditatis [illegible] sensibilis. [illegible] enim in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et caloribus [illegible] et non sit [illegible] [illegible]. [illegible] igitur corporis in hyeme et vere est [illegible] [illegible] sit [illegible]. Sed [illegible] ypo. enim in fine [illegible] [illegible] hoc tempore

blasphemat si non sit temperata. [illegible] enim [illegible] non [illegible] si cibum in istis bene digerunt; testatur in hyeme corpus [illegible] [illegible] est [illegible] bene se habere quod hoc tempore calor augmentatur interiori corpore et sompnus sit longissimus. [illegible] [illegible] corporis dissolvuntur [illegible] non [illegible], [illegible] quod est [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] in estate et quanto [illegible] [illegible] [illegible] corpus magis [illegible]. [illegible] augmentatur. [illegible] multiplicatur [illegible] modo non [illegible]. Sed enim hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non intelligit tres [illegible] corporis [illegible] dies. quia mediantes [illegible] menses [illegible]. [illegible] [illegible] corporis. [illegible] est [illegible] corporis. [illegible] [illegible] [illegible] consuetudo [illegible] [illegible] [illegible] corporis. [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] commestione [illegible] digestione non solum [illegible] [illegible] et [illegible] corporis. Quod [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] signum in fine veris et [illegible] [illegible] estatis. [illegible] [illegible] estate enim [illegible] se [illegible] [illegible] [illegible] sive [illegible]. est calor estatis [illegible] dissolvitur et [illegible] spiritus ebullire [illegible]. vene [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. unde [illegible] [illegible] [illegible] purificant [illegible] ad debilitandum [illegible] malos [illegible]. quibus flegmones [illegible] [illegible] [illegible] morbi fiunt quod omnia in [illegible] aph. ypo. [illegible]. In hiis [illegible] non solum plus corporis digerunt: sed et multo plus cibus dandus est enim. quod cibus ad operationem [illegible] [illegible] naturalis [illegible] si non [illegible] calor [illegible] [illegible] non [illegible] quod in [illegible] [illegible] [illegible]: cibus [illegible] ypo. non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de estate. quod tamen ego [illegible] [illegible] nolo. Dico enim [illegible] veris [illegible] esse [illegible] hyemi quam estati. [illegible] vero [illegible]. [illegible] vero [illegible] est totum ver sicut hyems. et calidum sicut estas. unde [illegible] [illegible] ordinatio ciborum sicut in hyeme fuit ordinata. Sed tamen si totum corpus frigidum sit, illud in hyeme ordinandum erit. In veris fine et toto caloris tempore ordinandi est dieta sicut in estate. Sed in mediocri tempore fuit mediocritas diete tenenda erit, quod omnia [illegible] sunt observanda. precipue in firmioribus sive [illegible] dieta. ·16·

i. sorbiles — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Humide diete omnibus febricitantibus conferunt.

simpliciter [illegible] [illegible] [illegible] calidi sunt. — [illegible] humida dieta.

maxime vero pueris et aliis sic assuetis refici.

Et quibus [illegible] [illegible] cibi sufficiant disputavimus. hoc quod ordinem dandi reticere voluit. Non solum sit [illegible] [illegible] multum [illegible] [illegible] cibi dare. [illegible] [illegible] [illegible]. non [illegible] [illegible] [illegible] mel aut bis aut [illegible] [illegible] [illegible] dandus sit. Quod [illegible] [illegible] ex tempore [illegible] [illegible]. sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cibi sufficiat [illegible] disputavimus. Sed de quantitate [illegible] [illegible] dandi [illegible] hore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit dandum. Quibus [illegible], [illegible] morbi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] tempore. etatis. consuetudo [illegible] [illegible] quod differunt; [illegible] [illegible] dici. Sed [illegible] [illegible] [illegible] sit et [illegible] corporis corrupti sit [illegible]: [illegible] cibi et multotiens erit dandus. [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] semel [illegible]: [illegible] cibi [illegible] est dandus. [illegible] corpus [illegible] est et [illegible] [illegible] refectionem [illegible] [illegible] corruptorum restaurando [illegible] est [illegible]. Quod si

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

11

Sed forte dubitationis doce quo ordine quae inciderimus.

Et glo. s. si aliquis sive fortis et iuvenis sit pinguis dandus est ei cibus in maxima quantitate et in multa quia potest digerere quia virtus fortis est una vice et raro et quia prima sit depredicatio in eo. Si autem virtus sit fortis et patiens extenuatur in eo quia fortis est virtus multum danda est ei de cibo et frequenter oportet ei dare cibum quia multa sit depredicatio.

explificat de tempore.

dampnos. Et si nimium tempus non observatur [illegible] ipsa repletio abundans dicitur non posse [illegible] ... Unde ypocras: huius quidem stantibus ... Sed dicere oportet, propter quod nobis in sapientibus et plenis ... ad capiendum appropinquantibus morbi ... abundantiam dicit debere ... [illegible]

Que iudicantur et que iudicata sunt integre, neque movere neque novitatem facere neque farmaciis neque aliis provocationibus, verum sinere.

Postquam de ordinatione diete complevit, nunc de ... [illegible] ... ostendit ... quando oportet ... crisim ... [illegible] ... Unde G[alenus]: ... crisis ... quorum iudicium est equale ... Si autem non ad crisim movent ... de motu suo ... complere ... Crisis est per egestionem ... melior ... Tercia ... Quarta ... Quinta ... [illegible] ... perfecta crisis esse dicatur in eis.

21

Que oportet ducere quo maxime repunt, per convenientia loca, huc ducere oportet.

In hoc innuit nobis intelligendum ... regiones ... per quas humores ... morbi ... ipsa ... oportet ... Cum enim ... Currere ... [illegible] ... seu ad cor perveniunt, non signum laudabile erit.

22

Digesta medicari et movere, non cruda, neque in principiis, nisi turgeant; multa vero non turgent.

... medicinam dicit ... furiosa ... [illegible] ... Unde ... moventur humores ... medicinis ... [illegible] ... Digestis ergo ... expellere ... [illegible] ... Si ergo cum ... per cimos ...

23

Que egeruntur non multitudine considerare oportet, sed si qualia oportet egerantur et bene ferunt; et ubi oportet usque ad defectionem ducere, et hoc facere si sufficiat egrotans.

Omnium purgandarum quantitatem hic distinguit ... [illegible] ... usque ad defectionem ducere utile est ... [illegible]

II

Uni p(ro)ut inde(xi)ni ulla .s. q(ue) de flomia (et) alia m(ed)ic(i)ne. ueni(unt) u(e)l ex hu(m)o(r)e acuitas i(n) ore stom(achi) de h(is) e(n)i(m) n(on) e(st) c(er)tu(m). Sed e(st) iste dec(lina)tiones solent co(n)tingere an(te) p(er)fect(a)s p(ur)gac(i)o(n)es u(e)l optimas. n(on) i(n) m(aio)r(e) e(ss)e sufficie(n)tes. Q(uo)n(iam) febricitantes q(ui) patiu(n)t(ur) i(n) a(n)t(e)r(iori) p(ar)te [illegible] ig(itu)r uentres u(e)l cingentes (et) p(ro)p(ter) co(r) assidue moue(n)t (et) cor surgere. Unde ali(i) h(abe)nt dec(lina)tiones. q(ui)a n(on) sufficie(n)s flomia co(n)puto (com)plete. Intendit a(utem) h(ic) dec(lina)tione(m) p(ur)gac(i)o(n)is q(ue) c(ontin)ue sic (et) acu(m)i(n)is i(n) apparere (et) fe(bre) paciu(n)t(ur) (et) i(n) m(aio)r(ibus) dol(ore)s n(on) ta(m)en te(m)p(er)e nos i(n)nuitam(us) n(on) e(st) u(er)o (con)cordant q(ui)a do(mi)nabit(ur) ex p(ri)ncipiis (et) i(n) p(ri)mi(s) uniuersi(s) i(n)uenim(us). Cu(m) e(n)i(m) flomia(m) u(sque) ad dec(lina)tione(m) i(n) pacie(n)tib(us) fe(bre) refrigerat status cor (et) fe(bris) extinguit(ur). p(ro)p(ter) uentres solum suaues paciu(n)t(ur) (et) multi p(er)fecte sanat(ur). In dolore g(ra)ui u(e)l i(n) p(ri)mo ulla m(edicin)e. h(ic) dec(lina)tione e(st) p(ro)p(ter) [illegible] oz ta(m)e(n) di(ff)ere(n)t(er) u(e)l farmaciam dare oz (et) n(on) oz face(re) flomia(m) q(uo)d d(ixi)t i(n) libro de flomia face(re).

24 In acutis passionib(us) raro (et) i(n) p(ri)ncipiis farmaciis uti (et) h(oc) p(re)m(ed)itantem face(re).

Concocta m(edi)cari op(or)tet (et) mo(u)ere n(on) cruda. h(ec) p(ur)gac(i)o(n)es ab i(n)itio u(e)l(ut) i(n) p(ri)ncipiis (et) i(n) pacie(n)tis fe(bre) (et) raro. s(ed) c(ontr)a f(u)riose sit passiones. p(ro)p(ter) q(uo)d (con)siderande minori in diutinis morb(is) p(ur)gac(i)o(n)es ex p(er)fecti(on)e a signo (con)coc(ti)o(n)is. Q(ui)a d(icitu)r b(e)n(e) di(iu)dicite(r) face(re) q(ui)a i(n)tendit de p(ri)mis p(ro)cede(re). sic co(r) i(n)t(er)i(m) an(te) p(ur)gac(i)o(n)e(m) apparere u(e)l ex p(ri)ncipio i(n) op(er)i. ut co(r) i(n)t(er)i(m) farmacie app(ar)ati sit. aut q(uo)d p(re)cedit. Sed q(ui)a i(st)e (con)siderant (et) custodie(n)d(u)m (et) c(on)tinend(u)m e(st) nob(is) i(n) purgac(i)onib(us) h(is). Si e(n)i(m) q(ui)a n(on) p(ur)g(are) oz dat ist(e). acutis p(er)iculosu(m) e(st) uald(e). Omne e(n)i(m) laxatiu(m) u(e)l ualitu(m) calidu(m) e(st) sic(ut) (et) fe(bris). si(mi)l(ite)r. n(on) e(n)i(m) n(e)c(essari)e e(st) q(ui)a m(edicin)e e(n)i(m) (con)t(ra)rie. S(ed) refrigeratiu(m) (et) h(umec)tatiu(m) flo(mia) f(acit) farmacia i(n) feb(ri)b(us) e(n)i(m) calor(is) ex(cessus) erit excede(re). U(n)de ta(m)en e(st) e(n)i(m) chymo(rum) q(uo)d m(ateria) sit febri(um) e(st) p(ur)gac(i)o(n)e(m) i(n)telle(xi)mus p(ro)p(ter) i(n)ualitate(m) q(ui)a aug(me)nte timore. q(ui)a sit e(n)i(m) ta(m)en morbi s(ed) no(cumen)to co(n)t(r)arius p(er)t(inet) p(ur)gac(i)o(n)i si(mi)l(ite)r p(ro)ced(er)e e(st) si co(r) farmacie sit ap(er)tu(m). Quor(um) e(n)i(m) morbi ex immine(n)te s(e)c(un)d(u)m pigue(n)dis u(e)l ex multis calidi(s) u(e)l grossis (et) uiscosis u(e)l ex tumore su(b) extensione s(ed) (con)st(r)ingente u(e)l ex nimio calore u(e)l a(li)q(uo)d h(uius)mo(d)i ap(er)ire. Ypo(cras) i(n) lib(ro) de regimine acuto(rum) nulli igit(ur) hor(um) ad p(ur)gac(i)o(n)e(m) ap(er)ti s(un)t. Ubi e(n)i(m) p(ur)gac(i)o (con)g(r)uit nullu(m) hor(um) oz i(n)ueniri. Conuenit e(n)i(m) chymos i(n) subtiles (et) faciles e(ss)e (et) n(on) i(n) uiscositate (et) n(on) euenia(n)t ap(er)ti e(ss)e (et) n(on) i(n) uiscositate (con)stipac(i)o(n)e(m). q(ui)a to(rmi)ni artificialit(er) a(utem) faciend(u)m e(st). i(n)d(e) ypo(cras) h(ic) i(n)tendit (et) i(n) s(e)c(un)d(is) a(m)pho(rismis) (con)firmabit. In (con)trarie(tate) i(n) acuta n(on) n(isi) ab i(n)itio farmacia d(a)nda e(st) die p(ri)ma u(e)l ad minus s(e)c(un)da die. q(ui)a n(on) e(st) ta(m)en spaciu(m) ut co(r) ad h(oc) app(ar)et (con)cipiend(u)m. Q(uo)d s(i) h(oc) f(ieri) posset (et) melli(us) b(e)n(e) dari fac(er)et. i(g)i(tur) (con)cit(ur) i(n)d(e) p(ost) cal(idi)ssimi (et) amico(rum) (et) fili(i). hac e(n)i(m) de c(aus)a raro p(re)cipit farmacia(m) i(n) festinus acuta dari. m(aio)r e(n)i(m) sit si no(n). q(ui)a e(st) sit cauend(um) q(ui)a co(r) n(on) erit p(ar)atu(m) u(e)l acuta morbi dabit spaciu(m) app(ar)a(n)di.

24 Si qualia oz p(ur)gari p(ur)gentur (con)fert (et) b(e)n(e) fer(un)t.

Omnia uo(lun)t(ur) i(n) p(ri)ncipio. e(st) explanat(i)o u(e)l i(n)turb(at)i b(e)n(e) ue(n)t(re)s (et) u(e)nis [illegible]. In q(ua)rta a(m)pho(rismo) i(n) p(ri)ncipio ic(tus). S(ed) q(ui)a de artificiali d(ic)t(ur)e debetur. h(ic) q(ua)lit(e)r debet fi(er)i. n(on) e(n)i(m) sunt e(n)i(m) repete(n)te q(ui)a an(te) d(i)x(i)t. q(ui)a ad huc t(ame)n repetit u(e)l recordare ea q(ue) p(re)d(ic)ta s(un)t. Et q(ui)a i(n) p(ri)nc(ipio) a(m)pho(rismo) artificiale soli tetigit. h(ic) u(er)o i(n)telligend(u)m [illegible].

In q(uo) morbo so(m)p(nu)s labore(m) facit: morti(fer)um. Si uero so(m)p(nu)s iuuat n(on) mortale.

Monstrat q(uo)d i(n) h(oc) loco labore(m). no(cumen)tu(m) i(n)tendit (et) ex seq(ue)ntib(us) manifest(um) e(st). cu(m) si iuuat d(i)x(i)t. Unde ex opposito i(n)telligend(u)m e(st) labore(m). No(cumen)tu(m) u(er)o so(m)pni duob(us) mo(dis) acc(idi)t. uno i(n) ul(tim)is c(ui) ipsi i(m)pollit (et) a febrib(us) i(n)t(er)ius dormi(un)t. alio i(n) p(ri)ncipiu(m). e(st) i(n) morb(is) q(ui)b(us) dormi(un)t. H(ic) ypo(cras) i(n)tendit e(st) p(ri)mo m(od)o mortem i(m)mane(n)tem p(re)tendit. si p(ro)p(ter) u(er)o i(n) i(n)itio ueni(un)t. Cal(or) e(n)i(m) e(st) chymus i(n) i(n)itio i(m)pollite fe(bris). i(n)teriora petit. sic(ut) i(n) aliis ueni(un)t. m(agis) u(er)o si q(ui)s rigore h(abe)t (et) tremore(m). q(ui)a nimia frigiditas d(ici)t(ur) i(n) co(r)p(or)e ext(er)ior. Si h(ui)c i(n) i(n)itio i(m)pollite fe(bris) dormiu(er)it p(ro)lo(n)gat(ur) acc(essio). h(oc) u(er)o fe(bris) ad statu(m) si post magnu(m) labore(m) app(ar)et. Si u(er)o (con)t(r)a lat(er)a a(li)cubi. augmentat(ur). Et si ch(ymus) aliq(ui)s ad stom(achum) febriu(m) n(on) solu(m) n(on) dig(er)untur. s(ed) (et) augme(n)tat(ur). q(ui)a q(uo)d i(n)t(er)i(us) i(n) h(oc) t(em)p(or)e n(on) s(un)t p(ro)mittend(u)m dormire. ut ext(er)iora sp(irit)um (et) sa(nguinem) laudabile(m) (et) calore(m) h(abe)nt sic(ut) i(n)teriora. Redarguu(n)t ta(men) a sophis nob(is) obicie(n)tib(us) q(ui)a a so(m)pno n(on) uexat(ur) i(n) nocte e(st) (et) a febrib(us). q(ui)a ta(men) p(ro)p(ter) excitac(i)o(n)e(m) i(n)ueni(un)t mag(is) a noct(e). si u(er)o excitaret. n(on) ta(men) so(m)p(nu)s fuit c(aus)a. s(ed) q(ui)a n(on) excitat s(i)c(ut). H(ic) e(n)i(m) p(ro)b(abi)le e(st) n(on) solu(m) nocte i(n) i(n)itio febriu(m) s(ed) p(ro)p(ter) u(er)o aufe(r)ret so(m)pnu(m) minuet (et) no(cumen)tu(m). alii u(er)o d(icu)nt q(ui)a so(m)p(nu)s nocet (con)t(ra)riu(m) ites ypo(cras) i(n)tendisse. n(on) so(m)p(nu)s i(n) i(n)itio fe(bris) solu(m). s(ed) q(uo)d fuit t(em)p(or)e. m(u)lti a(utem) u(iden)t(ur) u(er)o m(aio)r i(n) febris dec(lina)tione. alii i(n) statu (et) alii i(n) augme(n)to (et) statu i(n) uano. Si e(n)i(m) nocet i(n) augme(n)to statim u(er)o n(on) e(st) ad morte(m) fortis e(st) signu(m). In dec(lina)tione u(er)o nocet. c(er)tu(m) signu(m) dat ad morte(m). Si e(n)i(m) iuuare solet (et) i(n) suo t(em)p(or)e n(on) iuuet cu(m) debet iuuare. nulli p(er)iculi dubio e(st) co(r) signu(m). No(cumen)tu(m) so(m)pni (con)t(r)ariu(m) e(st) i(n) i(n)itio s(ed) e(st) febre(m) n(on) minuit s(ed) p(ro)p(ter) augent. colore(m) q(ui)a maiore(m) ap(er)ta augme(n)tet. Et q(ui)a i(n)t(er)i(m) i(n) so(m)pno i(r)rac(i)onabili loq(ui)t(ur). cu(m) excitat(ur) i(n)telligere nu(m)q(uam) te aliq(ue)m du(m) p(ro)mam. alii surgit stupidi(us) (et) n(on) cum magis qua(n)titate excitat(ur) q(uo)d o(mn)i(um) patet ex chymor(um) p(er)ssimitate. Si e(n)i(m) calor n(isi) i(n) co(r)p(or)e. chymus e(st) fortior. i(n) so(m)pno cos digit(ur). Si a debilior sit (et) chymu(s) e(n)i(m) uincit. d(ici)t(ur) chymu(s) i(n) o(mn)ib(us) ui(r)t(u)tib(us). Unde h(oc) acc(idi)t (con)tinuat(ur) ypo(cras). e(n)i(m) i(n)tendit ext(er)iora (con)t(r)arius i(n) q(ui)b(us) calefi(un)t i(n) so(m)pno i(n)frigida(n)t(ur) i(n) q(uo) pl(ur)imu(s) ph(isicu)s i(n) (con)cordare. So(m)p(nu)s a(utem) i(n) (et) i(n)gulte caloris n(on) i(n) u(er)o ext(er)i(us) facit (con)dempnac(i)o(n)e(m). Si e(n)i(m) calor i(n)te i(n) m(em)b(ri)s oribz ad iu(u)et(ur). ut n(on) e(n)i(m) morbi si dig(er)unt(ur): e(xtra) i(n) o(mne)s p(ro)uincias. Sz si n(on) e(n)i(m) iuuat (et) sibi p(er)sistit d(icendu)m i(n). [illegible] q(uo)d e(st). s(ed) n(on) c(er)tu(m) signu(m) s(ed) c(on)t(r)arios. ta(men) p(otes)t d(i)c(i) p(ro)p(ter) h(oc) i(n)t(er)im posse [illegible] (et) ali(qu)a de e(n)i(m) p(er)iculu(m). Si si p(ar)ticulari(s) ap(er)ta i(n) alia(m) m(edicin)e nob(is) (et) ap(er)ti sit du(bi)u(m).

Sompn(us) — Quantitate — Magn(us) --- ex m(u)ltitudi(n)e calor(is) (et) potu(s)
Sompn(us) — Quantitate — Paru(u)s --- (con)fuso.
Sompn(us) — Quantitate — Mediocr(is) --- Ex mediocritate cibi (et) pot(us) (et) i(ste) e(st) laud(abilis)
Sompn(us) — Qualitate — Suauis --- bona disp(osic)io(n)e(m) c(er)ebri bona(m) signant.
Sompn(us) — Qualitate — Insuauis --- (con)fuso.
Sompn(us) — Tempore — Die --- n(on) d(ebe)t fi(eri). ta(men) si fi(a)t m(el)i(us) est u(er)o a mane us(que) [illegible]
Sompn(us) — Tempore — Nocte --- n(atur)al(is) q(ui)a t(un)c reuocat(ur) calor ad i(n)teriora p(ro)p(ter) [illegible]
(c)a(u)s(a) p(r)i(or)

dissolutionem. Post quod est cum morietur ... bonum est ut dicamus: si laborem faciat sompnus quod mors significatur. Si autem iuvat, consilio faciat. Qui sompnum nocere iuvare sepius ab ypocrate dicitur, multa sunt hoc alieno nomine promissa et alii pore. alii vero predormire volentur. 2

Ubi desipientiam sompnus sedat, bonum. Vel non

In quo morbo sompnus laborem facit, mortale. Si vero iuvat, non mortale. Ita dicens: in quo morbo sompnus facit laborem, mortale. Si vero iuvat, non mortale. Si igitur alienationem sedat, bonum est. Unde iste amph[orismus] ... confirmare ... ypocrates bonum esse si dolorem mitigat ... seu febrem. Sed hoc quod intellexerit per dolorem quod unde hoc quod intelligitur non minuunt. 3

Sompnus et vigilia utraque magis modum. malum.

Quia media arbitrium ... mala singularia esse excedentes modum in sompnum sunt, sed non semper, quia sepe sompnus bonum signum. Nullus enim sompnus modum excedit ... quia extra natura stuporem putantes esse longum sompnum. Quibus nos obviamus, quia nunquam habent usum, qui stupore longo vocantur sompnis. Cum hec modum excesserit et sine stupore fuerint, longo vocatur sompnus quod primus sensus faciat, id est cerebri frigiditas, quod si fortis sit et conmisceantur humiditati, litargiam facit. Si vero infrigidet siccitatem, cathalepsim facit, id est congelationem. Et vigilie extra propriam sensus fuit caliditate, quod ex flegmate fit sine cerebro manente. Aut ex co ... consumptione ... ex labore ... me explasse memini, vult hoc tantum hoc ... sufflat. Sic est quod sompnum negatur excede tempus ... vigilias primum esse dicendum.

Non plenitudo non indigentia nec aliud bonum

quodcumque magis nature fuerit.

Cum ipse quod intellexerit hoc omnino ... oportet temperantiam esse equalitatem. Ex hoc ergo temperantiam et equalitatem procul dubio incidit in infirmitate. Et similiter in egritudine et morbis, sicut in primo, cum morbi appellantur.

Lassitudines spontanee nuntiant morbos.

Omne laboris motum non in minimum ostendit, sed quia in ... unus mor ... Si autem sine motu aliquid tale contingit, in labore absolute ... ypocras labor sine causa appellando erit, quia labor ipsius dicitur sine ... de regendo sanitate ... Unde sic dolor ... Johannicius ... apud ... helgnes ... racionem ... i. sepimentum ... quod in fuit. Secundo est dolor ... appellatur dolor. Cum ... Tercium ... hoc laboribus nuncupatur morbos. 6

Quicumque dolentes aliqua corporis parte plurimum dolorem non sentiunt, his mens egrotat.

Cum in dolore semper appellaverit convenient, non dolorem intendit, sed cum dolore fit ... Dolores primum ... sentiunt ... fiunt ... dolores intellexerit ... aut intellexerit apertius ei, ut hispili ... rationes et corruptiones ... confirmare faciunt, in ... seu mente seu intellectu seu memoria dicitur.

Que in multo tempore extenuantur corpora, tarde reficere oportet; que vero in modico, modice.

Melius primo tempore extenuantur corpora ex inanitione humiditatis est intelligenda, non quod dissolvitur solida membra, que multo tempore emarcescunt ... dissolvitur ... corpora cibum ... digerendum ... intelligitur esse corruptum ut non possit cibum digerere ... sufficienter. Unde cum necesse sit corpora reficere ... multo tempore ... revocari. Hoc autem ypocras intendit sola humiditate ex inanitione dicta cibi velocissime ad eam ... revocandi. Membra eius ... appetitum et digestionem ... fortiora fuerint ... amph[orismus] ... liberis. Si tamen ad id redit, quod in modico modice ... tempore reinanitato convenit. 8

Si ex egritudine cibum accipiens quis non convalescat, significat quod amplius cibo utitur corpus.

Si vero cibum non accipienti hoc fit, significat quod evacuatione indiget.

Hic amph[orismus] ex ... ubi est obscurus quod fuit in illis ... Desiderantes eius accipientes ... intelligitur ... Non desiderantes cibum non accipiunt; desiderantes et corpora implentes ... accipientes. Si quis ex eius egritudine cibum desiderans accipiens corpus non revocatur ad pristinam sanitatem, cibo accepto corpus non ... sed ... desiderans ... accipiens corpus ... sufficit ... malos ... ad ... si non purgetur corpus ad ... non revocabitur ... ypocras ... in hoc loco ... multos ... minuit ... Quod est ... quos amph[orismus] ... evacuatione ... Si autem ... cibum non accipienti hoc fit, significat quod corpus multa evacuatione indiget ... duobus amph[orismis] ... ordinem ... melius ordinavit ... corpora ... magis ... magis ledere ... non accipienti hoc fit, significat quod evacuatione indiget ... magis ... ledens ... libros ... ita ... completum.

Corpora cum quis voluerit purgare, oportet fluida facere.

Multi medicorum fluida facere arbitrantur ... purgandos ... contrarii ... medicamen ... Quibus vero farmacia data est ... ventrem mollificet ... ad ...

Dat significationem superius ... ad pristinum statum ... Si ex egritudine cum est ... calor ... debilis ... Sit modus purgandi ... reddat habilis ad purgandum. ... Cum aliquis ... indigesta ... evacuare ... debilitas ... augmentatio sinthomatum.

II

sto quod impolitus in antecedentibus est vasis, iuvamentum in antecedentibus quod fuit vomere ut flora secundum quamcumque contrarium ... et non expertis ... quia non est indigesta.

... tionem separet. Sed tamen hoc non vult intendo ypocras, sed hec a magnitudine potius, quam multas nullorum plurimum exponimus. Obstruccio enim ille humores grossi et viscosi potest, apertionibus quibus ulcerum attritione et medicaminibus expulsi et calefaciente tempora. Quod non ostendit hic, quoniam velud glutinum et ad intestina intendit, humores dissolutos magis nocivos reddit et enim vinum totum tantum defectibus. Quod et tangibus natis et pulsibus inordinatis, ex quo fit in quodam libro meo exposuimus. Sed intendit ypocras. Fiunt facere vomitum per solutionem pendit; facere mollia ut superflua operatione aperiantur et debiles non dissolvantur.

10 **Non pura corpora quanto magis nutries, tanto magis ledes.**

Quibus sustinere corpora non plus mundificata quam ledunt et a malis humoribus corrupuntur, quorum quantitas necesse est ut augmentet et qualitas non minuitur. Sed plurima pravitatis illius quam nos malis redundant humoribus pravitate et quoniam sunt, si ex extrinseco cibum acceperit quam non convalescit.

11 **Facile est repleri potu quam cibo.**

Hoc dicit: liquida alimenta plurimum convalescere pocioni. Sed intendit ypocras de hiis que corpora eorum reficiendi et ad id redeunt in quo fuerunt sanum, et nos ostendimus alimenta sed facientia. Dicitur enim quod in libro suo de alimentis quod cito vult reintegrari ad statum quod primum fuerit, optimum est repleri humidis. Quod vero celerius restaurat, potum restaurant. Sed non tamen absolute intelligendum est quod videretur humidis. Sed autem non solum potum, sed per aliqua que convalescentibus sunt mollia et grossis alimentis ad nutriendum necessaria, sicut cum grossa. Vinum enim aque subtile atque album in similitudine aque est inanimum, tamen intrinsecus nutrit ad nutriendum. Vinum vero purum sed corpora non nutriunt grossus; vero cum illud est celeris, implent autem cito corpora nova nutrimentum. Corporis a quo cibus digeritur intelligitur humida alimenta et in ... hora et calida hora pendit.

12 **Que relinquuntur in morbis post crisim recidivas facere consueverunt.**

Hic amphorismus superiori continuatur, quod dicitur fieri quod ne quando acceperit cibum non convalescat, amphorismus ab eo corpora restaurant. Sicut ergo cibum non accipientem, hoc sit evacuatione indigere sicut multum ostendit quod quoniam abhorrent cibum, quod si non acceperit cibum non convalescat, evacuatione sicut indigere. Quod reliquuntur in morbis post crisim recidivas facere consueverunt. Que reliquie sunt quod intendit mali humores. Quoniam longo tempore purificatis necesse est fieri, si enim multi sunt humores, continere quod non de natura eorum esse operationes. Ipsos est ut mittat ea, sed per suam propriam putredinem mittet qui in loca ea congregantur, fortis ... vel loca eorum ...

13 **Quibus crisis fit, his nox difficilis ante accessionem, sequens vero levior ut plurimum.**

Crises fit per aliquam istarum actionem ... ut solutio sputum ...

Crisis est velox et vehemens motus morbi cum infirmus vel ad mortem vel ad salutem deducatur. Est autem ut aliquis dicit novam virtutem ad expellendum facit apparuit, quod est fieri necesse est ut infirmus patiatur angustias et modis diversis ... nocte antequam plurimum appareat, quia consuetudo est humana ut de nocte dormiatur. Si autem angustia sompnum auferetur, talis quamvis hora appareat pericula aliud autem apparet in nocte, quod crisis dies esse in nocte. Dies presens sequentes eius vero levior ut in pluribus. In quibus autem liberatus non invenitur, per quem multum crisis intelligitur quod ad salutem pervenerunt, et bene ypocras quod post humorum expulsionem necesse est corpus subsequi quietem et levitatem. Omnis vero crisis plurimum tenet similitudinem quod morti non morbi fit pestilencialis, quod ypocras corrumpitur principium vite.

14 **In fluxibus ventris mutationes egestionum iuvant, si non ad mala transmutentur.**

Diversitates egestionum et mutationes earum significant purgationes multorum et diversorum humorum, significant sanitatem et mundificationem corporis ubi non transmutentur ad malum. Si enim dissolutionem corporis et solidorum membrorum corruptionem vel eorum putredinem, malum erit. Sic ypocras in pronosticis ait cum egestionem pinguedinis tetigit, quod significare dixit dissolutionem humidi naturalis. Fetere quidem dixit egestionem quam corporis ostendit putredinem corruptionem.

15 **Ubi fauces egrotant aut pustule nascuntur in corpore, considerare oportet egestiones. Si enim colerice fuerint, corpus egrotat. Si vero similes sanis, cum**

16 In hoc amphorismo duo contraria videntur esse posita, quibus opponentes necesse est corpus nutriri, cum est non ... unde sic cum unum pre nimia corruptione solvitur per partes oppositas debet intelligi renovatio. Si enim renovatio sed posterius talis vero fuerit intellectus. Ubi fauces egrotant vel pustule nascuntur in corpore, seu multa cum sanitate egestiones seu aliquo a corpore expulsis ostendunt. Si enim eo dicimus infirmus corporis non enim certius utrum ipsum corpus nutrire debeamus. Quod si excrementa similia sunt sanis, corpus est sanum, tertium pertinet nutriendum. Vult autem ypocras sic intelligere esse: hoc modo si via ... natura aliquos regimina alia de membris nobilibus malos expellit humores est nocivum. Aliud est ut ... in egestionibus corporis vel per orificiis ... sudore. Quod si eos sopitos fuerint et non expellendo grossa tunc similia fiunt, necessario antequam expulsi calore latentes sunt ante corpus. Unde necesse est multa ... pustules, fauces a calore recipiunt humores et descendentes a capite, unde subsequentur eas infirmitate. Ergo considerare quod non omnes illos humores debilia membra expulerint et in reliquo corpore remanserint, quod intelligitur per excrementa a corpore. Si enim non malos humores non expulerit, necesse est egestionem cohercendam ... quod pustule pullulant et in corpore ... sed sunt in cessatio pro eo ... sit ypocras ... mundificari quam nutriri. Corpus non mundificato et nutrito magna fit lesio. Si autem corporis excrementa similia sunt sanis ... humores in corpore significat.

Ubi fauces. Cum quare fauces recipiunt pustulas magis quam alia pars corporis ... fauces calefiunt per continuum motum ... et masticandi ... et ... attrahunt ... calido fiat attractio ... quod habent quod sunt spongiositate et carne ... attrahunt eo quod a vacuo fit attractio.

Ubi indigentia non oportet laborare.

Certa kenneses est cum homo cibo indiget, ... appetitus. Kennem autem Ypocras indigentiam nominat in secunda epidimiarum particula. Helenes igitur est ipsa indigentia ... debilitas. ... [illegible]

Ubi cibus preter naturam ... hoc egritudinem facit. Manifestat uero sanatio.

Quod hic dicit labor ... [illegible]

aqua per plurimos canales ad ipsum ueniens ... [illegible]

[illegible]

introducatur. Cum ergo hoc contingit, multitudinem humorum non corruptionem vocamus. Corruptione vero, cum singularis ad hoc devenerit ut non possit digeri et ad suum modum reduci.

19

Quae nutriunt copiose et velociter, velociter et secessus fiunt.

Quod dicit velociter nutriunt, non hora qua accipiuntur, aut quam primum postea succedit, intelligitur, est pro eo quod corpori dispergunt quae humiditatem habent; velociter expelle... ut magis sic cibaria sit acuta quae magis movet ut a se expellatur. Quia autem cibaria sunt viscosa, ad exitum eorum erunt tardiora, subtiliora velociora. Omnium velociter et subito nutrientium est vinum, paulatim et tarde secundo lacticinium; post haec carne. Ovi et silia dulcia quae nes habentia; dulcis quia citius crescunt cito solvuntur, et magis in aquam conversa et sibi similia; per tempus longum post acceptionem nutrimentum durant. Vinum corpus nutrit et ex magnitudine et fortitudine pulsus cognoscitur; iterum in digerendo debilitatem praeparantur vomitum mortis. Similiter apparet in his qui ut est de bilis per inanitionem jejunium sive laborem. Cum ergo cibaria digestione tardius accipiatur et post longum tempus excreta autem est emittitur. Quae autem hujusmodi contraria accipiuntur, facilius post superius, prius erit excreta. Vinum autem est velocissimum et non est tamen in ratione dulcissimum, sed et alia in hujusmodi similia. Sed de vino prius dicendum post de similibus. Vinum aquosum minus dat nutrimentum corpori, est huic est sic aquosum subtile, meracum? et colore album. Vina grossa et rubea nutribiliora sunt quam aquosa, sed tamen minus quam magis. Vina alba et grossa minus nutriunt quam rubea grossa, vero plus quam subtilia alba. Secundum autem diversitatem humorum et secundum diversitatem corporum excretionum aliquando mutant ei cum ut ad excretionem sunt velociora, alia vero est egestionibus contrarium. Post pro tempore nutriendi, tempore sunt excludi ... et de hujusmodi similibus. Pullum? ei acceptum nutrit corpus post non longum tempus, tamen non multum dat nutrimentum, sed in primo dat et subito. De frumento vero multum dat nutrimentum non subito, post longum tamen tempus et multum. Eadem ratione sunt consideranda post diversitates specierum, et de multis fabis, leguminibus, fructibus et hujusmodi similibus; et carnes silvestres et domesticas et artificiales sunt accipiendae ut supra generaliter dicitur. Corpus nam carne sua assare sit sive elixare artificialiter non sunt per considerationem quae huiusmodi sunt nocive. In porco quibus carnibus multis grauius et multis facilius est legum inibus quae per dispositiones sunt tales, in dulci iam quam sunt coctae et in alia mittentes illa expulsa. Quia enim ita sunt facile intelliges corporum qualitates quae sunt velociter excretae, senectus nutrimentum corporum tamen in nutriendo et eorum qualitatem sine medicina. Est et sic nutrimentum et aequale in peditum eius liceat sit velocissima. Hoc intelliges similibus de intimis in subitis relegeris. In quo dicitur cibum secundum primo accipere, unum quod sibi simile intenditur ad suum nutrimentum. Cum autem ante sufficientem residuum ab eodem emittitur. Experta autem post nimio desiderio aut per meseraica recepit quae sicut reddere velit. Quia autem secundo non indigent cum sibi post nutrimentum post digitum habitam, quia secundo multa emittentur. Inde et totum corpus inter excipiens nutritur. Unde est superiora recepit in extremo corpore plenum et sic dicitur repleta. Vida

sophie de farmacia putant hoc dixisse et hoc voluit concordari ad hoc quod dicit de dieta in his. Cibaria quae tarde inutuntur tarde dissolvuntur, et velociter nutribilia velociter dissolvuntur, quod est omnium contrarium. Exitus et excessus non hujus ordo concordatur. Exitus enim convenimus dicere est quod habitum sit iacere exeunt de ventre, vel de quibus extra corpus parte. Cito enim superiora et subtilia chimos vel humores grossos et viscosos generant post longum tamen tempus sunt dissolvenda. Hoc lex pisces de aqua clara et petrosis locis, in uno omnia subtiles chimos generant et ad nutriendum et ad implendum corpus poros sunt faciliora, sed tamen instabilia et cito dissolubilia.

20

Acutorum morborum non omnino certae praenuntiationes sunt, neque mortis neque sanitatis.

Acuti morbi cum velocitate magna febrem ... aut quia cito finiuntur. Non acutus morbus est vocandus, quia acuti morbi non modi sunt vel de acuta in non in uno loco currens, sed in omnibus, ex quibus causa vel de acuta in uno tamen currens loco oppilata. Sic pleuresis, peripleumonia, squinancia, febres quae in acuto morbo continue et calidissime. Morbi acuti sunt febres sine tarnen ... Diuturni vero morbi de grossis sunt humoribus et viscosis, et tamen non cito digestibilibus sed in loco non morbus est insistentis. Tunc sunt diuturni morbi non insistentes aliquam in... passionem sicut quartana melancolia et similes; ex quibus habitum cum in venis haec ei tamen non putridis sunt generatae, et quibus ypocras praenunciationes testatur esse certas pro diuturnitate morborum et ... In acutis autem morbis non certae sunt. Unde hac testatur certis quam aliis post alius in hujusmodi certat medicus non tamen spes. Sed non omnino dicit praenuntiationes hoc certas ac si diceremus non omnis homo nutritur quod ei reperitur multa et ille forma non omnino sanitatis vel mortis praenuntiationes sunt certae in acutis morbis, quod contingit pro velocitate motus morbi, quia morbi quae est acuti sunt et instabiles et de loco in locum mutabiles, plurimum est mobilis.

21

Quibus in iuvenibus existentibus ventres humidi sunt, his senescentibus exsiccantur. Quibus autem in iuvenibus ventres sicci, his senescentibus humectantur.

Hoc non semper contingere, sed in pluribus in debemus et intelligere debemus. Quod ideo alibi testatur cum dicit: ventres sunt humidi sicut iuvenes sunt et facilis cum [illegible] humidis siccos, in senectute tamen declinant sicut ei ut in pluribus senescentibus humiditate seu siccitate ventris vel non absolute intelligitur, sed secundum ordinatam dietam ut sicut in iuventute dieta quae est aliquando valde ... sint in principio primum sunt pisces calidos et ... quos ... sequitur sed ... In senectute vero dieta mutata ad lenes se intendunt et ad pontica immo et similia. In hujus igitur digestionis qualitatem non arbitrium pro etate esse mutatam et ergo si in iuventute stypticas aliquis se dietaverit, sicut lentibus, mespilis, ponticis et omnibus stypticis in senectute vero ad alleviandum se utentur dietam vel ut iste indicemus de hujus sententia ypocratis. Quia si bene sicut ei iudicatur in aliquis dieta quibus considerentur si digestiones mutentur igitur quibus pro etate perdunt considerans si quae consideranda est qualitatem corporum diversitas quae ventrem in humiditate vel siccitate mutatur. Unde hoc

sto de appetitu ... calor ... in qualis ... in stomacho ... fame superior ... ventris ... sentit ... appetitus ... calor ... appetitum caninum.

sit quam multa investigaverint media. et ego hec determinare
proposui. Sed et hoc volumen huius rei non sufficit indicare. unde
solum hic dicere destinavi. non enim hic recitatur pro prolixitate o-
peris. Sed volo quod recorderis que in libris de virtutibus naturalibus
et de accidentibus dixerim. | Ventres igitur humidi in iuventute
mutantur quando a stomacho ad corpus pergit de cibo humiditatibus. que in
stomacho digestis in siccitatem mutantur. quia non mutatur et tota cibi hu-
miditas a stomacho ad corpus pergit. quando a stomacho ad corpus venit propter illud quod ho-
mo plus quam corpori sufficiat vel necesse est accipiat. | vel propter velocitatem
cibi et digestionem egredientis. Cum enim cibus modum excesserit
et corpus totam humiditatem capere non possit, super est preter huma-
nis digestionem illi humiditati reddentis. Si quidem cibi velocitas exie-
rit, non inducat dampnum. tamen corpori ut humiditatem recipere pos-
sit | velocitas cibi egredientis sit vel propter coleram multam in stomacho
et intestina a felle missam vel propter defectum retentive virtutis
in hiis locis et virtutis expulsive virtute. Cibum plus desiderando
[illegible] recipere ex omnis stomachi siccitate multa. Vel ex debilita-
te stomachi propter frigiditatem virtutis retentive. Contentum stomachi propter
humiditatem ipsius defluat. | Ventres igitur in iuventute propter frigidita-
te omnis stomachi humidi. in maiore quantitate cibi acceperunt ex
desiderio. Cum in senectute eius infrigidetur corpus totum. augmenta-
ta stomachi siccitate: necesse est ut appetitus minuatur. Quod
primum induxerit humiditatem cibi ut posteriorem humectet
prius: ex necessitate digestionem habet priorem siccam. [illegible]
a humidis, humiditatem propter minimam coleram ad intestina descenden-
tem. Cum enim ad senectutem venerint et colera iuventutis defe-
cerit: necesse est digestionem desiccari | humidi vero ventres in iuven-
tute propter defectum retentive virtutis. Non enim in senectute ad
contrarium devenit omnis extremitas | et quantitatem caloris vel fri-
goris in iuventute habita in senectute non mutatur. Sed enim stomachus
in iuventute infrigidatur; in senectute frigiditas augmentatur.
Defectus igitur retentive remanet quoniam [illegible] fuit ante. Quoniam omne accidens
contrarium fit actiones habet defectus ex necessitate. Quando stomachus
ab intus calescit: in senectute vero confortatur retentiva. Con-
plexio enim stomachi non multum est sicca et frigida quando ante fuit humida.
quasi non esset humida: sic retentiva ab intus non defecisset, nisi
primum calida que ante fuit ea. Constat igitur quod in iuventute
ventres humidi: senibus in contrarium devenerunt plurimis.
In senectute vero humidi: qui in iuventute fuerunt sicci.
Siccitas vero ventris est vel propter paucitatem cibi ad comparati-
onem virtutis corporis. vel ex paucitate colere ad stomachum et in-
testina venientis a felle. Desiderium vero deficiat [illegible]
[illegible] quando calet appetitus locorum. Siccitas stomachi
humidi vel propter temperantiam corporis est: vel propter multum calorem sive
paucitatis quam colere ad intestina descendentis a felle: et ex
corporis siccitate [illegible] | vel ex virtute retentiva in
stomacho exemplo [illegible] sit siccior. omnia enim [illegible]
in membris; in contrarium mutabuntur in senibus. Cum enim ex stomachi si-
ccitate appetitus deficiat in iuventute quoniam in eo in senec-
tute frigescente. desiderium augmentari ei est necesse.
Unde plus cibi accipere quam expetit [illegible] virtus retentiva.
In iuventute sit calor fortis propter calorem [illegible]
deficiet in senectute ex nimia siccitate, et ego
ne exire velociter faciet. sed tarde. Sicci in iuven-
tute propter paucitatem colere. ex paucitate ego in intesti-
nis solet tardare. et humiditas [illegible] deficiet [illegible]
[illegible] in eisdem quantitatibus primum et in senectute [illegible]

frigidior corporis propter [illegible]. Unde humiditatem retinere non possit
et ego humida sit. Ista propter brevitatem huius operis hic breviter tange-
re proposui. sed non ignorantem ea [illegible]
libros nostros ante de hiis tractantes non legerunt. Sed tamen ad
necessaria [illegible] solum hec posse sufficere [illegible] 22

[id est vinum purum. id est appetitum caninum]

Potus indigentiam solvit.

Procedendo potum vinum intelligere convenit vini. Unde in
libro de humanitate [?] dixit. Sed cum unus et idem morbus contingit
in omnibus iuvenibus et senibus. feminis et maribus potum
vero aque bibentibus etc. hec liquido meminit quod potum vini esse
intendit. quod famem hanc [illegible] dixit. | Et tamen omnis cibi intellexerit
ablationem. Sed famem non legit appetitum facientem. sed enim quasi ca-
ninus est appetitus. [illegible]
[illegible] appetitum caninum. quod solum vinum solvit. Famem enim
ex nimio ieiunio [illegible] corporis nimium [illegible]
in sint: vinum magis impedit. Si quis enim famem habens in
[illegible] cibum acceperit. cito spasmum et alienationem
mentis incidit. Caninum igitur appetitum vinum solvit. [illegible]
non comedere [illegible] | Quibus igitur vinum ponitur [illegible]
lesa est. sed cibum non solvit. quia talis [illegible] est. [illegible]
[illegible] | Cibaria igitur ordine [illegible] primus
pinguia et unctuosa. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quia caninus appetitus est ex frigido stomacho [illegible]
[illegible] Vinum quidem
[illegible] sit [illegible]: solvere caninam famem est necesse. [illegible]
[illegible] putant [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] famem faciat. sed [illegible] 23

Ex plenitudine quecumque egritudines fiunt, evacuatio curat. et quecumque ab evacuatione: plenitudo. et aliorum contrarietas.

Sed morbi aliquis ex plenitudine fiunt et plenitudine
non cessant: non est intelligendum cum evacuatione
morbum sanari. sed [illegible] plenitudo est evacuanda [illegible]
cessant [illegible]
[illegible] medicus [illegible]
[illegible] morbos [illegible]
de morbis [illegible]
[illegible] cessant [illegible]
calor: [illegible] Si vero plenitudo
sequitur ad [illegible] evacuatio. Et si [illegible]
aliorum [illegible] replen. Quod dicit
[illegible] morbus
[illegible] morbum | Si enim intelligeret
morbum esse omnibus actionibus nocentem [illegible]
actionibus nocentem esse infirmitatem [illegible]
esse [illegible] morbi non dubitaret. Invenimus enim quod [illegible]
[illegible] de [illegible] seu [illegible]

Dat artem generalem [illegible] omnes
morbi [illegible]

in phlebotomia nocet acutis morbis. aliquando etiam incidunt in ydropisim et sanguinis fluxum et calidi in febre [illegible]. De huiusmodi ergo dicimus quod [illegible] sit et iuvatur. sed tamen nolo obmittere hiis medicorum sectis qui semper de solis nominibus contendunt putantes se dicere de rebus quia nova sunt. auferre igitur cum morbi non est sanitatem morbi. sed quidam permissio inter intermittentes. Quibus respondendum est solum in nominibus esse intentionem eorum. de quibus non sic compositum intelligitur. huius ergo dico si cum morbi aufertur necesse est quod in corpore erit, anime non est morbi. Si autem fit cum morbi gravitate vel non tamen ad hoc fecit sic plenitudo. cum est ablatio; preterit enim quod vocatur permissio eiusdem morbi. Si vero cum eis evenire inceperit; ablatio eius composita erit. sit providentie custodia sanitatis et sanare et ablatio fuit in ea. est precise appellatur quod permissio sanitatis est eodie [illegible] ablatio cum morbum fuerit. Si vero cum illa iam evenerit et completa sit; necesse est solum sanare. Unde hoc composita est. quod cum evenire inceperit; prohibita est sanari et que est anticipata est. sic invenimus aliquis morbos tabidi eius. ut modo incipiant. alii enim dicuntur sanare tabiositatem eius. alii providentie custodia sanitatis ne eveniat tabiositas

acute non in ratione absoluto. eius.

Acute egritudines in .xiiii. diebus iudicantur.

Acute egritudines magne sunt et velocem habent motum. necesse est ut velociter veniant ad statum et maximo motu moveantur morbi; quod motus crisis dicitur. ad quod ypocras in hiis libris intendit. alium enim huius sermonis simulat. alii subito moriuntur. alii vero moventur ad viam salutis. alii ad viam mutantur mortis. sed tamen ad neutrum devenit. magnus motus ergo iste est contemnans. sicut id ypocras in epidimiis. super in prima particula. aut igitur est ad mortem aut ad vitam. aut ad melius sive ad peius. quod esse necesse est in acuta egritudine ex sua magnitudine et malorum accidentium periculositate. aut solito vicia virtute et firmitati virtute autem moventur ad expellendum nocivum. quibus expellendis si pervenerint; fit bona crisis et laudabilis. Si autem vincatur; mala et pessima crisis conficitur. unde crisis in acutis egritudinibus non per multum tempus moratur. huius autem morbos ypocras diversis ebdomadis nominant quod acuta egritudo non excedit. alii tamen crisis .iii. .xiiii. die venit. multi enim quod cognoscunt et iudicant. et ypocras in epidimiis de multis testatur. quidam enim crisis habent in .viii. vel .vii. alii quidam in .vi. sed tamen illaudabilis. sic in libris crisos ostendimus. Quod ypocras vult dicere antecedentem; in libris se exercet. hoc enim obscure fiunt propter brevitatem. Ergo autem liceat in plenius dicere. Si autem crisis non completur sed in quibus moventur parte. non tamen in quibus parte completur in quibusdam diebus post has complebitur. quod ypocras in pronosticis mentionem et in sequentibus mentio erit. hoc autem motus crisis quod post .xiiii. dies non completur erit. Sed quidam permanent morbi post modum tamen sua crisis expleverunt et habent terminum suum quod non transit. super .xl. diem. morbos ergo quorum crisis .xiiii. die fit tamen venturam est ypocras absolute vocat acutos. morbos vero acutos quorum huius diebus non completur crisis. sed permanent aliquando diu post terminis terminus complebitur non absolute vocat acutum. sed quidam quidam distinctione ab eodem sic appellantur. Quidam igitur acuti morbi sunt quod de quodam quantitate in quibus alii sunt mutati. quod est notatur in pronosticis. Oportet igitur cognoscere

bonitatem signorum magnum esse signum salutis in egritudinibus omnibus. scilicet in morbis acutis quod sunt cum febribus quibus fuerint crisis in .xl. die. Iuxta hoc loco docuit ypocras morbos absolute acutos. qui terminum .xiiii. die dicunt. Non ergo tamen intendit sic quidam sunt arbitrati ut non crisis dicerent .xiiii. dierum. sed potius .xiiii. crisis putavit numero. Oportet sic intelligitur licet nunc in morbis non absolute acutis .xl. esse consolidabuntur. quod etiam videlicet in initio eodem hoc tali dicunt. acute igitur egritudines in .xiiii. diebus iudicantur. In pronosticis vero dixit acute egritudines cum febribus quibus fuerint crisis .xl. die. in hoc libro docuit ypocras morbos absolute acutos qui in .xiiii. die fiunt. Non ergo tamen intendit sic quidam arbitrati sunt .xl. die iudicari. quod quidem velut non possunt suis intellectibus terminare; in hac mirabilem imo prodigiosam suspicionem non unquam disputationem incidunt; sed ipsa veritas testatur quod absolute acuti in .xiiii. diebus iudicantur. Nunquam enim vidimus morbum acutum et velocem motum atque ordinatum ab initio habuisse et hunc terminum transivisse vel unquam quod de .iiii. cum crisis fuerint quidam dixerunt. alii quidam morbi ab initio prima die debiliter incipiunt. post vero acutiores et fortiores .iiii. die incipit fieri et augeatur terminum usque in .vii. diebus. Et est alius morbus qui .v. vel .vii. die fortior fit et acutior. cuius terminus usque ad .xx. diem moratur. Si nullus morbus est ab initio tamen acutus et continuus et ordinatus motus. crisis .xiiii. diem transcendat. morbi ergo illi tamen diversos et inordinatos motus habent et .xiiii. die ad aliquem sunt consequentium quibus progrediuntur plurimi eorum. morbos autem quorum motus dico diversos; hos intendo quod confortantur aliquo die et augmentantur. post vero mutatione seu absolutione debilitantur et tamen ad id acutum sunt reversi. Si ergo aliquis perspiciat intendat quantitates morbi absolute acuti; nullum inveniet morbum acutum motum velocem et ordinatum habere et .xiiii. diem transire. 24

Septimanarum quarta est indicativa. alterius ebdomade octava est principium. Contemplanda vero est undecima. hec enim est quarta secunde ebdomade. Contemplanda vero rursus .xvii. hec enim est quarta a .xiiii. .vii. vero ab .xi.

Hic intendit iudicatorios dies; alii vero ab .xi. quos sanitas esse pertendentes. quos minutas et mutatas vocare consueverunt sic in pronosticis ostendit; quia numerum facit quaternarium ~~dividens~~ dividens bisariam unamquamque ebdomadam. quarta igitur .vii. indicat .xi. ab initio morbi; .viii. .xi. enim mediatrix est secunde ebdomade et est dies .iiii. Eadem ratione fit .xvii. .xx. determinatam. quod dies .xvii. tertiam septimanam per medium dividit. ~~et idem per medium~~ dies quarte. Sed tamen hec septimana secunde ebdomade est continuada. sed ypocras primam ab hac secundam separavit et alterius ebdomade octavam principium esse dixit. ut unguis tertie ebdomade .xv. die fecit sic secuti modum. non enim tertia ebdomadam in .xxi. numeravit sed .xiiii. nam secunde tertie .xx. enim finivit.

[illegible]

quod quidem fecit in metacriseos narratione. Tamen quod ostendi quod duas septimanas primas separavit, tertiam vero sequentibus, sufficit quod nobis hic ut intelligatur dicendum quod longo tempore experimentis certificatur. Remota enim intellectu hic a Ypocrate dicitur infirmus in epidimiis quibus crisis venit in hoc modo ut primas iii septimanas in hoc modo in xx finiuntur. Secundum vero iii ebdomadis in xl. Hic quia in xl pretendit et xxx. Experimenta quidem hic testatur et nos idem in metacriseos ostendimus. Unum de istis infirmis proponentes quem Ypocras recitavit in epidimiis an crisis in hoc die veniat. Sed opus nostrum protendere si quod infirmorum hic recitavimus. Sufficiat quod tamen in tempore quod dicat in pronosticis. Crisis igitur in acuta febre in eodem modo calculationis venit et prius, quia febre in calculationis singuli laudabilia sunt et perfecta in die quarta vel alia finientur et alia mortalia et pessima. Hic enim non est sine calculationis. Primus terminus est dies iiii. Secundus dies vii. Tercius xi. Quartus xiiii. Quintus xvii. Sextus xx. Hic calculationis crisis acutis in acuta egritudine quarta non invenitur usque ad xx protendi. Quibus in libro invenitur quod tertia septimana sexta fit computandi et dies xvii. xx. est media.

Estive quartane ut multum fiunt breves. Autumpnales vero longe et maxime que ad hiemem coniunguntur. 26

Non solum quartane febres sunt in estate breves sed et omnes morbi, quia hoc tempore facile chimus solvitur et per totum corpus spargitur, solvitur et educitur. Si enim virtus sit fortis et chimus minor, morbum generantem purgatur; morbus cessat et quiescat. Et si sit debilis, deficiat apud omnibus illis. Unde fit ut morbus nullus prolonges in estate, quamquam ipse Ypocras morbum longiorem induxit ut per hunc ceteros morbos debet intelligi. Sic enim estate chimus dissolvitur ad bonum vel virtus ad malum est illius. Inde est quod contingit in hyeme ut humores congelati in ... fortis. Unde et morbi fiunt cum chimus ipsis ... moriuntur in infirmis moriuntur et virtus custodiatur.

Febrem in spasmo melius est fieri quam spasmum in febre. 27

Videtur sequentibus quod quidam spasmus est ex inanitione et quidam ex plenitudine et quidam in commotione est dicimus. Si autem spasmus supervenit febri, necesse est illum de plenitudine fieri, cum enim febri et in ustionem sit humorum ... ibi spasmus fit in inanitione, quibus si febris supervenit acuta plurimum calefiunt et dissolvuntur chimum qui ... spasmum. Si autem supervenerit febris acuta vel peracuta, totum corpus desiccat. Desiccato corpore si spasmus supervenerit, malum magnum et periculosum erit, quia in modo ad similitudinem tarditatem in magnitudinem morbi non habuit finem; necesse est mors sequitur virtute dissoluta. 28

Non bene rationabiliter allevantibus non oportet credere, neque timere valde mala que fiunt irrationabiliter. Multa enim talium sunt incerta et non valde permanere neque morari. 29

Omnium que huius irrationabiliter dicimus convenerit. Quia in libro criseos sunt dicta. Non quidem hic dicendum est nisi quod in summa causa ex explanatione verborum. In magno enim et forti morbo si subita venerit allevatio, non procedente precedente digestione vel vomitu vel egestione vel sudore vel sanguinis ... aut non fit appetitus coctionis, non oportet credere vel confidere illi allevationi. Et si fit coctionis appetitibus perfectis signis et in infirmo difficultatem hanelitus vel inalitum spiritum habere. Cum minus alienatione seu febris diminuitur seu virtutis defectione, non oportet de huius desperare, non enim diu permanebit talium consimilium laudabile significant. Quod quidem cognitum et pervidentes praticae invenimus in libris criseos manifestum. 30

Febricitantibus non fortiter omnino in superficie permanere et non minuere corpus aut contabescere, malum est, magis eo quod preter rationem fit. Hic vero longitudinem egritudinis et hic non ... virtute (?).

Iste loco dicitur conditionalis non minus significatur. Fortiter quod absolute sic oportet febricitantibus non omnino in superficie permanere et non corpus minuere, falsum apparet esse. Possibile est enim febrem venire et fortem reddere eius plenitudinem esse. Sed quod caloris fortes fore et inde corpus non minuit. Sed si fiat, est mali signum. Sed si minuatur plus quam oporteat, mali signum est, seu febres fortes seu debiles sint. Defectione virtutis significat. Quod autem dicit contabescere, non est accipiendum absolute, sic significat hic verbum quod abusive positum est pro macrescere. Verbum autem addidit magis eo quod preter rationem fit ut talis intelligeret febricitantibus non fortiter si minuatur corpus aut permaneat plus quam debeat, malum est magis eo quod preter rationem fit in libro. Si enim corpus plus quam oporteat permaneat vel macrescat, malum; bonum autem esset si non hic intelligeret ostenderet. Sed dimisit ipse hic, quia in hoc libro gaudet brevitate, et fortes ad intentionem Ypocrate dignum est ut interpretem ter ... plenius. Sed igitur qualitates corporis considerare ut crassescat vel macrescat secundum quantitatem febris et longitudinem dierum morborum. Etatem quidem oportet providere et tempus et regionem et omnes aeris sensibiles permutationes singulas et etiam cum aliis temporibus. Si enim febris maior fit et velocior, macies fiet velocior atque maior et prelixitas morbi magnitudo. Etatem quidem oportet providere, pueri enim et decrepiti magis et velocius macrescunt, sed non eidem de causa. Propter humiditatem et calorem pueri citius dissolvuntur et plus decrepiti propter defectionem virtutis. Tempora vero anni et regiones calida si calida sit et sicca citius et magis faciunt tabescere corpus, frigida et humida claudunt enim et cohibent dissolutionem. Et permutationem sensibilem

non est in hoc loco tangere necesse est omnium hominum sit intelligere facile. Ut si est iuvenis sicut ego. Fluxus sanguinis multus venit: si maciescat plus quam necesse sit, abstinentia ei cibi non facit. Similiter tristicia et mora nimia. Sed non in febricitantibus est, qui non movetur et plurimum debet iacere et quiescere. Alius aliquis ex parte in [illegible] et diu fessus, ut reparatur: ex minimo motu macies eum consequitur. Alius in infirmitate alienatorum sustinet et motum in lectis in minimis et longis in minimis quod in paucis diebus necesse est ut macrescat corpus. Huius ergo corporis minoratio et contrarium [illegible] discrasiarum existit per mensem et nullo horum signo nisi defectio virtutis significat. Sed est significatio et cum virtus minoretur. Sic enim maciescat corpus, tamen virtus corporis minuitur. Similiter in precedentibus plus quam oportet minoratio et defectione virtutis significat. Et hoc est quod ego dixi cum esset macies acceptorum. Sic autem Ypocras intendit de macie corporis plus quam oportet. Semper enim procedit defectionem virtutis. Huius sub sententia volo quod addi, id est in minoratione corporis sequitur in febricitantibus. Hoc autem est consolatio horum et tarditatis cause. Quod duo si iungantur: fiunt enim velocior minoratio corporis quam minoratio accidit in sensibilis debet a medicis. Hec si contra, id est grossities humorum et constrictio pororum coadiuvent. Fiunt enim ut corpus permaneat superfluitate repletum. Quod Ypocras intendit cum dixit: hoc non longitudinem egritudinis significat. Dimittentes oppositum sibi quod erit hoc proponendum erit. Febricitantibus fortius superfluitate corpus permanet vel minuatur plus quam oportet. Constrictio autem facit pororum et grossicies humorum et multitudo eorum. Unde et longitudo morbi significatur. Cum enim non corpus plus quam oportet aut horum facit insensibilitas in pororum raritatis aut sola virtutis defectio. 31

In chronicis morbis si quod videtur movere movere. In statu vero silentium habere melius est.

Illa de causa hoc dixit: quia in subsequentibus inveniuntur. Et dixit circa principium et finem omnium in acutis horum. Per hos autem omnes intelliguntur acuta et cum acuta faciente: non necesse est in statu esse minorem. In cronicis enim minor est in statu: quia in initio fiunt. Similiter in principio dixit movere cum in statu debent fieri. Morbum enim non solum oportet non movere in statu, nec aliquid [illegible] oportet medicum moriturum cum videtur sit defecti in defectione mortali. Sed oportet fugam prodigere et sic ab eo fugere. Sed quando sanabilis sit morbus de quo solum spes salutis habetur et locum esse ad forte in se. Unde [illegible] quod Ypocras intendit hoc: fortius est fortissima facienda et alium farmaciam. Quod nullum in statu est faciendum et non sit corpus morbi sicut in libro [illegible] dixit non esse purgandum in statu non primum [illegible] quod in tempore plus oportet in morbo digerendo et ad iuvare quam farmaciam dare. Sed in initio oportet facere hoc ut de minimis minuantur quod non ad digerendum alleviet et corpus fiat. Farmacia in statu non fit, quia tunc laborat plurimum natura in virtus licet spiritualis et non sit custodiatur. 32

Circa principia et fines omnium in acutis horum

[p]artem sanitatis vero fortiora. et fines in illis

Hic omnium acutarum circa principia ut debilio[ra] esse. Quia sunt hec accessiones febrium. Exacerbationes et repletiones. Angustie et anxietate. Dolores et similia. Causa horum accidentium generalium id est morbus necesse est ut declinare incipiat in statu si sit sanatorius morbus. 33

Ex egritudine non bene reficientem nihil adhibere oportet.

Hunc aphorismum necesse est subsequentem malum. Huic enim subsequens et ipse dicitur: Ex egritudine non debet plerumque omnes male habentes a principio quod bene reficientes esse. Et hoc nobis innuit cum non adhibere: ex initio esse deficientes quod est dignum defecti ex omne mali aut ex horum malorum habundancia. 34

Plerumque omnes male habentes a principio quod bene reficientes et nihil adicientes: in fine rursus abstinentes. A principio quod abstinentes fortiter postea non bene reficientes: melius continunt.

Hoc similiter de exeuntibus egritudine dictum est. Quod manifestatur ex eo quod non adicientes dicat. Consueverunt enim Ypocras et ceteri antiqui per non adicientes intelligere egrotantes exeuntes. Sed ergo egrotantes exeuntes in initio se bene reficiunt et non adduntur: cum autem hoc contingit ut in fine rursus abstineat, quod enim tardum augmentat ut in infirmitate defectum appetitus preparat. Quod Ypocras intellexit cum dixit: bene reficientes et non adicientes. Hoc idem in alio aphorismo sic dixit: Ex egritudine non reficientes et non adicientes: farmaciam habere necesse est. Abstinentes a principio fortiter postea vero bene reficientes: melius convertuntur quia non est abstinentia in initio impedita fuerat ad digerendum ei superfluitatem quam fuit abstinencie materia.

In omni egritudine confortari mentem et bene se habere ad oblationes: bonum. Contrarium vero: malum.

Cum in quibusdam libris Ypocras bonum esse seu laudabile dicat: non debet intelligi ut in infirmum necesse sit salutem. Neque malum signum dicat vel illaudabile: mortem cum non est necesse. Aliud malum signum bonum superat. Aliud bonum malum est. Sed bonum vel malum in suum non unum moriendi in salutis necessitatem donat. Consideratur ergo omnium nominum significationes et ad se invicem comparatur sicut Ypocras supponit autem. Quod autem dixit hoc confortari mentem et bene ad oblationes se habere, bonum et laudabile signum esse, eodem modo in omni egritudine intelligere. Sunt enim quedam signa non in omni homine bona. Inde in epidimiis bonitas [illegible] forte et magnum signum est ad salutem in omni acuta egritudine. Cum in confortatio mentis et bonum et laudabile sit signum: hoc contingere dispositionum. Mentis sanitatem cerebri et nervorum principalium significat. Inde hec et de [illegible] cordis membrorum nervosorum et inferius ceterorum rebus in manifestis. Similiter si infirmus bene se habet ad cibum

obl[iuio]ni: similiter ius[ti] s[e]c[un]d[u]m tempus bonum e[st] signum et ce-
tera uiscera. q[uia] cu[m] o[mn]i[a] sunt sana: similiter s[e]c[un]d[u]m tempus e[st] magn[um].

36

In his morbi minus periclitantur c[on]similes quibus [illegible]
ipse n[atur]e et etatis et temporis et regionis et habitu-
dinis c[on]grui. magis u[er]o quibus n[on] [illegible] ad hor[um] [illegible]

Natura uniuscuiusque morbi [illegible] in est.
[illegible] alibi c[on]ueniunt [illegible] s[ed] hic igitur i[n] libro de
[illegible] ac si diceret.
Si morbus e[st] [illegible] etatis. sic
temporis [illegible] molestiat q[uam] si sibi esset oppositus [illegible]
[illegible]

[illegible]

37 In omnibus morbis [illegible] umbilicum et partem
tenue [illegible] mollis e[st] [illegible]
temie et tabefactum: malum. aptum u[er]o bis ad [illegible]

Conuenit d[e] omnibus [illegible] [illegible] p[ro]portionem.
[illegible] esse salubre. [illegible] ypo-
[illegible] dolorosos s[ed] molles et equales
et tenuiores [illegible] grossi. alii [illegible] grossi [illegible]
meliores. tabefacti [illegible] et mali [illegible] significat.
[illegible]

[illegible]

38 Sana habentes corpora farmaciis purgati celeri-
ter soluuntur q[ui] malo cibo utentes.

[illegible]

39 Sana habentes corpora farmacari uti difficile e[st].

[illegible]

40 Paru[m] deteriora cibus et potus delectabilior quod
melioribus magis delectabilis e[st] apprehendo?

Non solu[m] [illegible]

aro.

[illegible]

Difficile est in corpore ad [illegible] [illegible] [illegible] ad aliq[uam] purgationem.

Sana habentes [illegible] [illegible]

Et absolute s[ed] de corporibus sanis.

Descendo ad appetitum [illegible] qui melior cibus s[ed] [illegible] u[er]o est dandus?

teneres et est magis delectatione digestio plus quam quibus-
vis. quia si sit ab horribilibus fugit. unde novit et studi-
um istorum rugitus generantur. 41

Senes iuvenibus plurimum minus egrotant.
Que autem in hiis egritudines cronice fiunt et cum eis multe
commoriuntur.

Non omnis senex minus egrotat quam iuvenis. non enim omnis senex plus male di-
eta discernit quam aliquis iuvenis. unde et magis egrota-
nt quam iuvenes et cum quibus sunt debiliores quorum vir-
tus est defecta. in cronicis egritudinibus commoriuntur. cum enim mor-
bi velocitas dicitur quia morbi diuturni sunt frigidi et
ideo senibus eveniunt sepius quia eorum etatibus magis
[illegible]

Branca et corize in valde senibus non ma-
turantur.

Superiori hic amphorismo continuare
velis. talis est ac si diceret senes minus egrotant iuv-
enibus. Quecumque vero egritudines eis cronice fiunt in hoc
commoriuntur. unde branca et corize non maturantur in
valde senibus. hoc igitur in superiori amphorismo [illegible] affir-
matur. Non solum senes hiis infirmitatibus com-
morientes sed alie sunt in quibus [illegible] sicut podagrici, a-
rthetici, sciatici, frigiditudo intestinorum, as-
ma, tussis, gibbositas [illegible]
alis et ceteri in morbi in iuvenibus ad eandem dignitatem
magis in senibus.

Qui exsolvuntur frequenter et fortiter sine ma-
nifesta occasione repente moriuntur.

Non enim omnis qui subito exsolvitur frequenter et forte-
r sine manifesta occasione moritur sed hoc tantum condi-
cionaliter ad intelligitur. Scio enim quendam in balneo mo-
rientem in dissolutione tantum quia balneum ex sibi ignis
nocivus erat calefactum quod tamen non causa fuit repente
moriendi cum manifesta causa fuit. Scio enim in balneo quendam
[illegible] ieiunium et alterum non ieiunium sed
tamen prius acceperat cibum. horum causa fuit vel ex defe-
ctu [illegible] vel nimius sensus. Sed exsolutus sine
manifesta occasione virtutis spiritualis est defecta sicut quidam
[illegible] fiunt quorum est dissolutiones tremore fiunt in pre-
cordiis. unde et subito pereunt. Sic enim sepe videmus in
una dissolutione ipsorum cardiaca humoribus frequenter
et fortiter exsolutio sine manifesta causa significat nimi-
am et subitam dissolutionem et etiam in locis primis cor-
di. quia postquam ad cor veniunt mortem inferunt. Sine
manifeste occasiones fluxus ventris emissio sanguinis lon-
ge que egritudinis debilitatio. 42

Solvere apoplexiam fortem quidem impossibile est,
debilem vero non facile.

Accidentia apoplexie. Apoplexia subito tollit omnem
sensum et motum volun-
tarium aufert in tan-

tum virtutis spiritualis quam est aufert maior periculo
est. Si autem apoplecticus suspirant dure et angustiose passi-
o erit fortis. Si vero spiritus sit diversus non ordinatus
et aliquantum desecat passio quod est fortis virtutum [illegible].
Si quidem spiritus vix sit ordinatus passio est debilis. igitur si me-
dicus omnino machinetur possibile est curare. Causa omnis apoplexie
est cum spiritus animalis accipiens ad inferiores partes currens vel in ibi-
dem non potest descendere quia ipse [illegible] cerebri sunt aut quia
[illegible] cerebri [illegible] humiditate est plena. Secundum autem [illegible]
causam morbi magnitudo in maiori sive est fortitudo
quia magis est incurabilis ipse impedimentum [illegible]. Et est
[illegible] in hac passione lactos [illegible] morientes di-
latare se spiritus negat illuc descendere ut moveat an-
gustiose et omnium aliorum lacertorum sit motus ablatus. Si arbi-
trio ipsorum virtute non sit mobile movere ipsos ex
spiritus desiderio. unde in apoplecticis plurimis lacertos [illegible]
movent. In aliis vero passionibus non sic in tanto.
Et cum nullum sit [illegible] est [illegible]
[illegible] in illa hora. In apoplexia vero non solum ipse
appetitum [illegible] sed et ipse defectum virtutis [illegible]
[illegible] defectum in febribus quibus lacertum [illegible] movere
ut multa quantitas aeris quam paulatim recipere necesse
multo impetu recipiuntur. 44

Strangulatorum et dissolutorum nondum mortuorum
non referunt quibus spuma fuerit circa os.

Spuma generatur ex duorum contrariorum commixtionibus scilicet
vento simul et humiditate. quandoque commiscetur non quidem que
[illegible] ex eis in [illegible]. deinde
[illegible] humiditatis et [illegible] parte ventositatis. unde
quidam [illegible]
sit [illegible] dissolvendi. [illegible]
[illegible] equorum strangulatorum [illegible]
[illegible] humiditatibus [illegible]. Causa dissolutionis
[illegible] commixtionis vel de [illegible] est col-
lisione [illegible] que de uno sen-
de [illegible] sit vel de nimio calore [illegible]
nob obicitur [illegible] a calore sui motu [illegible]. Qui-
bus [illegible] sensum [illegible]. Spuma
[illegible] vel ipse magnum motum quando aqua maris
[illegible] quod spuma ex motu et passione [illegible] vel [illegible]
la ipse minimum calidum quod [illegible]. In athletis
[illegible] spumas in oribus [illegible]
bus fortitudo caloris in equis currentibus [illegible]
ad [illegible]. Cum enim aer [illegible] motu et spisso
[illegible] movetur [illegible]
[illegible] spuma generatur. [illegible] de pulmone ascendere
fumus. [illegible] augmentatur quantitatem spume
illius. unde arbitrantes spumam illam a stomacho ascendere. proba-
tur [illegible] errore. [illegible] est enim a stomacho [illegible] spu-
mam sui motu aliquid ascendere vel vomitu vel [illegible]
pellere. [illegible] quibus duobus a stomacho [illegible]
[illegible] possibile est a stomacho ascendere fumum [illegible]
a pulmone [illegible] pellere quod manifestum a pulmone san-
guis [illegible] spumosus [illegible] pulmonis a stomacho

Quare senes ad iuvenes in comparatione ad regimen etc.

Quare scilicet aphorismus antecedente

Quare signum significat debilitatis virtutis vitalis.

Quare apoplexia est mortalis.

g' non fuerit. Sanguis autem ei a pulmone mittitur cum tussi. Si vero exiens cum expulsione flatus paulatim ex humiditate pulmonis egreditur, id circo in tussi non creatur. Cum igitur collum claudere suffocationem et cor in pulmone necesse est fumosum aerem expellere, quod in minimum aliquando quem necesse sit hanelitus cum fumosus aer exire nequiverit per nimiam suffocationem cum maiori angustia a pulmone expellitur aliquando tibi cum ipso aere parte sue substantie humiditatis emittere. Sic in sanguinis screatione est in determinatio quod est apparet proportione sequitur cum nimia sit angustia pulmonis propter nimiam suffocationem aliis angustiatur a pulmone per nimio calore sibi a corde misso. Si igitur ascensio spume ex caloris est ebullitione et mortis hanelitus diuturnitate et pulmonis angustia in emissione signum erit mortale. Sed in aliis hic tamen in ore suffocatum apparuit spuma et non mortuus fuit. Intelligendum est igitur ex verbis ypocratis non in omnibus sed in pluribus esse. Et sic et alio amphorismo invenimus iuvenibus quidem existentibus ventres humidi sunt in hiis omnibus sed in pluribus determinavit quod in fine huius particule expressimus dicit. Sicut et ei in pluribus senescentibus minimus debet stomachum et ventrem de necessitate non forti per siccitatem vel per pinguedinem sunt.

Crassi valde secundum naturam cito moriuntur magis

26

quam gracilibus.

Crassos valde crassos a principio sive complexionem intelligit ypocras. Bonum est ei corpus non multum esse crassum nec esse multum macilentum quoniam sic taliter perseverant usque ad ultimam senectutem veniet. Sed taliter melius est ut ad ultimum in macie quam in crassitie. Crassorum enim quoniam vene sunt angustie. Unde nec spiritum humidum habent nec sanguinem et ideo cum etas eorum provenerit paucas superfluitates tibi extinguuntur. Sed macri non sic quoniam vene eorum propter capacitatem sunt distoopta, plures ex rebus sunt patientia et eorum temperantia sunt utroque et dietates deliciose ut ingressus cum vene et artie eorum conforme permanet large. Unde non cito extinguitur eorum calor.

21

Epilempticis iuvenibus alterationes maxime etatis et temporis et locorum et victus faciunt.

Epilencia ab ypocrate est mania et una nisi corpore est causa. Et passio ista ad iuvenes venit et tota est ablata in epilemptico non tota sed eadem in quadam mente est corrupta. Vero res vero faciente scilicet humiditatis et frigiditatis. Unde etas iuvenilis que est calida et sicca epilencie est medicina. Secundum hanc rationem faciunt et regionum mutationes omnium et victus sed non mutationes omnium victus sed corporis ad calefaciendum et siccandum sufficiunt. Potest et in victus intelligi absolutionem vel vitium erit epilempticus. Sed ei passio forte ex mala non ordinata dieta nascitur mutationes victus sunt hic et ad medicinam.

Duorum dolorum qui simul fiunt non secundum eundem

28

locum maior detinguit alterum.

labia sic biancialis

Sic patet de eo quod in febre sit et frigiditate et intelligi mus ipso esse videtur. Si vero humiditate locum tantum unum spacium quadam manus brachium coxam crus et similia in quo hiis duorum dolores sunt unus alterum augmentat non alterum, alio maior sentitur. Si vero in duobus locis ut si unus in brachio alter in crure sit maior obfuscat alterum. Vero et ei sensibilis ad maiora semper tota intentio sed vero tristitia videmus quod dolor est anime et unica quam maior tristitia non utrisque sit de re una maiorem tristiciam obscurat.

29

Circa generationem saniei dolores et febres magis accidunt quam facta sanie.

igitur quidam qualitates sunt boni et mali

Saniem a deo sanus sit mutatio se humores. Mutatio ei ad malum absoluta vel putridines et fetorem se habet. Mutatio vero ad bonum quidem laudatum nobis ipsorum sequitur temperamentum. Sed mutatio saniei sunt unius se habet sed ei de solo est calore nihil. Unde non ubi dolor autem sit fit per extensionem membri. In quo est apta et calefactum sine cor ei calefit ex calefactione membri in qua apta fit quod erit cum sanguis movens ebulliens ad mutationem in saniem. Saniem ei de sanguine est sic causa ex multorum humorum accessione. Unde et dolor et febris alleviatur cum esse iam facta videntur. Mutavit ei saniem egreditur et ei in omnibus tales extinguntur.

40

In omni motu corporis cum ceperit quis dolere statim requiescere remedium est.

Exercitacium utile est vero commovet calorem naturalem et facit validum et validius et quod sunt in nobis utiles vitales et utiles. Unde in quantitate exercitatio sunt consideranda et qualitates et modus medii. Nunc de quantitate regulam dat ypocras. Dolor hic quidem est et pluribus sequitur generaliter sequitur laboratione et fatigationibus. Quod ab hoc intelligitur verum esse. Si ei homo se moveat quod usque in membra dolere ex nimio motu et in ita fatigeret ut non sit in magis labore eadem membra moveat quies et incepit dolere remedium est.

41

Assueti assuetos ferre labores etsi fuerint imbecilles aut senes non assuetis et iuvenibus facilius hoc ferunt.

quia de saniem hic frangere et

Hic amphorismus sermonem est continuus scilicet prius de quantitate exercitii. Hic vero medii sequitur modum ut fit sic. Sed exercitationes ad consueta cognoscantur. Dicit enim a nobis ypocras in me se speciei omnis consuetudinis prius habitus levior est. Alter ei alio aliquis consuevit fatigari ut potest quidam pedibus, alter manibus, alii de aliis partibus et quidam ex totius corporis. Sed quidam eiusdem hominis quibus ad laborem innatis magis sunt excercites quidam non nati contra ei quam ad laborem sunt magis excitatoria ipsius ad que consueverunt. Assuetis confortationem et munitionem lesa.

42

Ex multo tempore consueta et si fuerint deteriora

īsuetis: minus molestam ↄsue tunt:
oꝫ ergo ad nō ↄsueta trāsmutē. | s. ab solite de oi

Non solū h' de exercit' ut ī poti. ↄsuetu
die dic. siue pot' siue cibi siue balnei. gens. sopni.
laboris. caloris. frigoris. et siᵃ. q oīa sī sīt ↄsu
eta: īsuetis minus st ledētia. Causa eius est
q ī exercitijs ei' inbem dcā ē ex ↄsuetudie st
ius de oi nulla ↄsuetudie ego dcam' siue cibi
et pot' ppi sto dcē nā. de sto certa m̄ h' immutat'
ul mutatur. Jtē cibꝫ ⁊ pot' q̄ dā mutatōe cor'
ī suā nāꝫ mutatr' q mutatō logis augmētatur
ep̄sus; et ē cibū ⁊ cor' q̄ dā acciūs mediūs q op
nos intuimu' ī libro de accidētibꝫ. ū ostedim'
q oē q̄ alti assimilat' cito assimil' mis assimilati in
nāt ē sunt nāꝫ. ⁊ oē mutabile mutātō sile: mu
tat' mutātō facile. īmo oīa cor' tāgētia q̄ ex
h' mutatōe illd' est mutātā. ut sī aere mutō.
nā calō cor' tāgit. frō cor' pori claudit ⁊ cor' ↄsti
pat. calō apit ⁊ rarificat. Si ā cor' calō aere
rarificatū frūs aer tangat, statī ī nocī pcānt
⁊ nl'tū sibi nos q oīa sūb de ↄsuetudie st di
cedā. h ypo. intuīmr q experimto pbauit. ū sī
eis ostēdit. ꝫ nos q̄d h' supi' intuimi'. Suffic
ergo q' ī pma pte h' āmph' intuimu'. Quā istū
dixit. oꝫ ad nō ↄsueta trāsmutē. auctorizāuit
quo sanitatē cor' possit recipe ul' recupare.
Si eī hō ī mā ↄsuetudie sīt hīt. ī dubio mor
at. q nullꝫ ē q̄ alī aliq̄ ↄsueto moueat. Ūn
iuvit' bonū ē ad oīa pbādi se trāsferre. ne sī
forte sibi eueniat q p ↄsueuit: aūt q sibi ma
gis noceat. h ū facē p ut sī nō ī ūna ↄsuetud'
pmanēs ad oīa se trāstulerit.

43 aut

Secūm mētū ⁊ repēte euacuare aut
replere aut calefacē. aut ī frigidare
aut alr' quoqꝫ cor' moue: fallax ē et
oīno nē īimicū. paulatī uo ē tū
⁊ alr' trāsire ex alio ad aliū oꝫ.

Hic nob' innuit ypo. q oīa ex nāꝫ molesta
st. cor' eī ip̄ frō nō ē nisi ē repētino. vn̄ ad ul
tīmtatē de ueiectu. nō sīt coītī ip̄ q̄ ā q̄ paul
atī de plenitudie ⁊ ī ānitōne ⁊ sīlibꝫ fiūt. et
bona ī secā st. Jn alio āmph dicit ad nō ↄsueti.

44

Omia s' rōnē facien ⁊ nō euenietibꝫ
s' rōnē. nō oꝫ trāsire ad alr' manēte
eo q' uisū ē a pncipio. | sīū ihēo īqꝫ
Sapiētē nō de leui' īsimulare | bū succesit

Ūl actō nō appat ad q̄ ītedit. Sic eī aq̄ gu
ttā efficiet dure petre effcū sīuis pcucī
tōuis solꝫ qīꝫ ostēdē. sic ī morb' ad digēnd'
dimis sī rōnabili ⁊ bona uia se exercīt supi' est
ē. nō appueīt. aīa m̄ nō desistat rōnabilī.
Trāsire ad ald' duobꝫ modis sīt. ul' ei q̄litate
l' q̄ntitate. q̄litate: ut sī q̄s a calidis ad frā. l' a fri
cis ad humida medicīa mutet. Quantitate:
ut sī q̄s a calidis ad frā calliora. ul' a frīdis ad fri
giora. Dicit ergo hūs q̄ s' rōne medicat' ⁊ sī nō p senti
cognoscit egroti ad iuuatuī sī sibi; nō trāseud'
ē ad alid. q̄litate l' q̄ntitate. nī h' facē metho
dicꝫ ē ī egr' q s' experimtū mē unit. manēte
egne q̄ a pncipio iussū ē: eid. Sed sī mutet'
ut de rēa fiat cōtīnua; tc' mez necē ē mu
tare.

44

Quoniā ueteres humidos hīt iuuenes
q̄d exītes: melius ↄmunicāt sicos hu
mibꝫ: insenītute ū decis' ↄmunicāt. sicca
tur eī uir ī plibꝫ senescētibꝫ.

Hic āmph' ita expositū ē. ut pote stā ū dī
q̄ bīq̄ꝫ iuuenibꝫ ⁊c. bonū ē ī iuuētute flu
xū uētris hēre q̄ā sī stū facil' egediūr. Sꝫ q
bꝫ ↄꝫ nō sīt h. senect' ē ↄtūs. q ip̄ cūꝫ frī' dcūm
desiccat.

46

In magnitudie ū cor'is iuuenescē
q̄d decēs ē ⁊ nō īsuaue. Senescē ū īu
tile ⁊ peius minoribꝫ.

Magnitudo cor' pculdubio h' dcā q̄ repāntū
ī lōgitudie latitudie pfūditate: solū sī
egedit. Sꝫ cor' ī lōgitudie solū hoīes ↄsuev
ut dīe magnū. Summū ē tū ē solū in lōgū. Jtē
cor' ī uultitē. latitudis pfūditatis magnū no
cat. sꝫ tū ē nomī ētū grossū. ypo. uo nō ad hāc
magnitudinē ītedit. Jdō eī h mali ē ī senec
tute | nā grossū ītellerit. Q sīt ī senectute
molestū: nō ī iuuētute sīt bonū. Solū ergo lōgū
ītedē ī q q dixit cū sīcaūt. h eī ī senectute
torqt ⁊ īcurvat ⁊ gibbosat. ⁊ inr' ab hūite por
tat. ⁊ bīꝫ iuuenibꝫ ↄ hūt' minores ī senectute
mīsch. vn̄ cūtū remanēt hīs ⁊ peī' ē hīs q
minoribꝫ ⁊ sī ūgeat eīd' ↄ hī spīnales uasculos.

Id h' mō ī tīo uolumīe dispositūm' expone
re q ī hac tēā ptīcl' dīrit de uē ⁊ tēpibꝫ
anni ⁊ estate. Ob sūmiorīm uolumīs dīe ī dī
gēcā expōne de uno q̄ꝫ hōc. g' p nā ↄsuetu
die ē īnnānd' ⁊ dispitādū sīc stā. ypo. nō ī uoli
cor' repugnād' q̄ꝫ ē lucē. sīc hūs q̄ mirabilit' in
sīis ē expossisse ⁊ ītē tōm ypo. ī h' libro dimisisse.

Cā qre ueteres iuuenū hūīst. qꝫ ī ūta cola q̄nāt' ī eis ⁊ feipne
⁊ estate q' mīt' ad itestīa a cān fellī ⁊ ↄ fortat' ūt' exp' l'silīa ītē
lꝫ vitare aphoꝫ. h qre exsiccant' ī iuuētute p' = calitas sīo vn
paꝫ appet' h' būt digīt ⁊ ī pauce relīquūt sī sīīītes ⁊ ꝫ desicāt
t' ⁊ ita sīt ↄsipat'. Jn senitute eō h' qre exsiccat ī iuuetute
ē calitas stōi vn pāꝫ appet' h' būt digīt ⁊ ita pauce relīquūt
sīc flui ⁊ ita desicāt' ⁊ sīt ūtꝫ ↄsipat'. Ī senitute at' īsiant' ⁊
sīt lax'. ā ⁊ p = cū ī ūta calitas ūnū ⁊ eōs ⁊ ī sīt ī ūta ū
⁊ modicū secess'. ī senitute eōt.

...q quod exposuit a quodam magistro suo cantone accepit. Hoc autem non racionabile arbitratur: sed quod ex premunito dicat ypo. tamen hoc testatur quod non solum ex premunitariis dictum est.

Mutationes temporum maxime generant morbos: et in temporibus magne mutationes aut frigoris aut caloris, et alia secundum rationem sic.

Quidam arbitrantur ypo. dixisse mutationes temporum ac si diceret. alterum temporum succedit alteri. mutatio enim veris ad ver: generat sic dicit in sermone de sanitate. in Ver post dixit manna. i. mesia. epidimia mistica esse. Cum igitur ver inmitteret in estate et hiemem estatem: fe. ... anuias. itemque causon. et omnium que nominantur esse testatur. Similiter et in autumpno et in yeme. itaque ypo. intendunt intendisse temporum mutationes: eorum commutationes. Sed hoc amph immo quidem habet quod hoc non intellexisse arbitramur. Si enim hee mutationes temporum hos morbos quos dixit ypo. habitos innuerit. Sed si ita esset ut ipsi arbitrantur: mutationes temporum ipse morbos generaret quod auferret. Et si sic esset quod innuit magne mutationes magis addentur. Unde nos intendere innuit non solum temporum mutationes: sed eorum conversiones quam maxime sunt generatives morborum et omni modo innuit conversiones suas. Id est in epidimiis dixit quod postea dicit quod secundum innuit in horis maxime morbos generant. et mutatur in omnibus suis: verum esse potuit. sed tamen non quantumcumque mutatio sit in eis dicimus morbos generari nisi tamen cum magna mutatio fuerit. aliter autem esse non potuit. Et ideo magne mutationes dixit in horis frigoris similiter est. et alia secundum rationem evenire. i. humiditatem et siccitatem ventorum et insufflationem et eorum quietem. hoc autem esse expositum libri et verbo ypo. invenitur aliter in aliis libris. Conversiones temporum anni esse sunt generandi morbos maxime sunt magne sunt et in eodem maxime mutationes. quibus ex verbo michi est obscurum. magis quam eius expositione cum interiorem intelligentiam in aliis libris. aliter est invenire et iam dicere aliter potest intelligi. Aliter mutationem temporum quidam intellexerunt hoc modo videlicet unumquodque temporis id est ut estatis ad yemem et yemis ad ver. non ab sumere quod non hoc patitur egritudinem. Ymmo indignem sunt ypo. et dictione. sed mutationes temporum hic intelligende sunt eiusdem temporis secundum qualitates alterando. verbi gratia. Si id quod est non frigidum calefiat: magne sunt mutationes quando omnium qualitatum permutatione fiunt. ut si estas calida est et sicca frigiditas et humiditas afficiuntur simul vel si in eadem nunc calor postea frigus et iterum calor et rursus frigus fiat.

Naturarum hee quidem ad estatem. hee vero ad yemem bene aut male nate sunt.

In hoc loco nominavit ypo. naturas quas sermo ... debuerit nominari. i. subiectarum nostrarum. Nos autem hoc conversiones eorum dixisse esse. s. calidum. frigidum. siccum. et humidum. nominamus quas in libro complexionis esse conversiones. Una equalis et temperata: unum vero inequales et hee in proportiones sunt ab ius.

hee quatuor singule qualitates dicuntur unumquodque calidum. frigidum. siccum. humidum. compositiones in duabus. i. calidum et siccum. calidum et humidum. frigidum et siccum. frigidum et humidum. Unde complexionem habentes frigidam et humidam in estate bene se habent. calidam et siccam in yeme melius. Similiter calidi et sicci in estate peius. frigidi et humidi in yeme peius. et e alia compositione habentes. i. calidas et humidas. quia in estate propter humiditatem et in yeme propter caliditatem meliorem.

Egritudinum alie ad alias bene et male nate sunt.

Natura temperata homines bene se habent frigiditate et humiditate in estate temperata. Contrarietas enim in modo eorum a calidate et siccitate. male autem calida et sicca se habent eo quod in estate temperate hi in modo moderate cadunt. Similiter et in yeme frigida et humida. temperate male se habent. calide et sicce. bene. bene et male duobus modis est. dicemus secundum generationem et solutionem. Unde bene natura est: bene nata est solum eo quod contrarius. ut calide egritudines bene nate sunt in estate sed bene nate sunt in yeme solum eo quod contrariorum contrarie sunt curationes. Quoniam calida sunt ut febris et causon: in yeme quidem male nate sunt fieri. contendunt enim innumeram calorem innumeri quod in ipsis fuerit. male autem nate sunt solum in estate. et aliis secundum locum et secundum dietam et etates.

Et etates quedam quidem ad regionem et tempora et dietas.

Hec autem primum ypo. a rectitudine dicimus determinasse bonum autem esset: si sic diceret. Omnes morbi et etates tempora anni et regionum et dietarum comparationes bene vel male meliores vel peiores nate sunt. morbi et sibi generant et contrario curant meliores ex comparatione vel obtemperie temporum anni sunt: quod nos explanavimus cum in morbis egritudines quibuscumque proprie nec minus perfectam et est. dixit. Etates enim contrarie fervore intelliguntur. quia quibus humiditas in estate dominatur et caliditas in yeme melius se habent. Senes enim in estate melius se habent. iuvenes vero in yeme. Id de morbis et etatibus secundum regionem intelligimus. morbi autem calidi in regionibus nascentes calidis minus sunt molesti. Estas vero calida levior est in regione frigida. immo ulterius ea bona est egrotanti accepta. morbi frigidi et etatibus frigidis diete calide sunt meliores. morbi vero et etatibus humidis sicce diete. Sed licet hoc sint meliores esse accepte cum in temperate tempore. regione. dieta. contemperati esse. hoc enim omnia sola meliorat. ex consuetudine sua. Etates quidem ideo quod ... sunt similibus gaudent ideo vero quod contrarius in egritudinibus est iste sermo etatibus.

In temporibus quando eadem die fit aliquando quidem frigus aliquando quidem estus: autumpnales egritudines expectare oportet.

Tempora anni non sunt ... cum morbi. sed mutationes sue complexionis. omnibus quidem eis temporibus in quibus sibi opponitur

Et etates ad regiones et tempora et dietas.

de quo sito tres mutationes ... et auctum ... peius.

mutatis quandoque hora seu tempus mutetur: necesse est morbi gravidi consequentur. Quando in temporibus non sunt iam [illegible] sed calor eadem die ita ut certa hora ipsa fiat frigus media autem die rursus frigus et iterum calor: autumpnales egritudines .i. inequales expectare oportet. Nam inequales in autumpno fiunt eo quod inequale sit tempus illud. Inequalitas autem fit quando tribus diebus fit calor et tribus diebus frigus. Dissimi[lis] dies non est calore et reliquis [illegible] ita ut rursus frigore intenso subito revertatur [illegible] [illegible] ... Dissimi[lis] igitur die nec quod ad calorem nec vero ad frigus: dissolvunt labores. et tunc non fit secundum regionem ordo. sed humores [illegible] inequalitas et inequale.

Austrinum flat gravitatem auditus caliginosi caput gravitates pigri dissoluciones. Quando isti prevaluerint: talia in morbis expectare oportet. Si vero boreas fuerit: tusses fauces ventres duri. difficultates urine. horrores. dolores laterum et pectoris. Quando isti prevaluerint: talia in morbis expectare oportet.

Austrinitates dicit similes c. austrinos [illegible] dixit gravitatem auditus. quod necesse fuit evenire [illegible] de naturis membrorum [illegible] medicum discernere ut [illegible] dicere. [illegible] iudicare venti austrini gravitatem auditus. quando [illegible] hic ventus sit calidus et humidus: necesse est facere capitis gravitatem. unde cum iste sufflet [illegible] sensibilia humiditate [illegible] plenius capitis gravitas est [illegible] nervorum humectent. his humectationibus venti [illegible] grauitat. [illegible] impotentes et debiles efficiunt. [illegible] [illegible] egritudines fieri [illegible] venti humiditate: contingit ut possent discernere [illegible] morborum [illegible]. Unde dixit. Si boreas fuerit: fiunt tusses. que fiunt ex mutationibus [illegible] spiritualium membrorum et aspirationibus continuis. Cum etiam fauces dicit, ad gulam autem volunt .i. ad eius asperitatem. Cum etiam hic ventus gulam perflet: necesse est indurent et desiccet. [illegible] ventres duros dixit et [illegible] in horum flatu ventorum [illegible] totum desiccet. Unde plus de humiditate [illegible] necesse est [illegible] ex sua siccitate. Difficultas vero [illegible]. Cum etiam vesica sit [illegible] partes [illegible] [illegible] horrores [illegible] [illegible].

solvit eum qui in nobis est humiditatem. Hanc autem dissolutam, dissolvuntur omnes virtutes. scilicet vitales, animales et naturales. Nam si contingit venas inaniri ferat humiditas: naturales dissolvuntur humiditates. Si autem contingit arterias: vitales. Si vero contingit [illegible] et magis nobiliorum hic ferat humiditatis [illegible] differentes locos: producit accidentes passiones. Nam si caput detinuerit: faciat gravitatem capitis [illegible] [illegible] in eo gravans. Si autem contingit aures: faciat gravitatem auditus. Si vero contingit oculos venire: oculorum caliginem faciat. Quod si contingit cor [illegible]: faciat mortes difficiles. Dissoluto enim eius vinculo: duobus fit modis. aut ei evaporatur: aut extinguitur. Hic extinguitur [illegible].

Quando estas fit veri similis: sudores in febribus multos expectare oportet.

Sic autem dixit. quando eadem die aliud quod [illegible] egritudines expectare oportet. [illegible] quando estas similis est veri .i. cum tempore sit [illegible]: multos in febribus expectare oportet sudores. [illegible] sudor fit ex [illegible] caliditate [illegible] in hieme est [illegible] in autumpno [illegible]. Si igitur estas sit siccior: necesse est humiditas desiccet. Si si fit similis veri: necesse est humiditatem [illegible] ad [illegible] est in caloris [illegible] humiditate in [illegible] dissolvi non possit in tempore estivo [illegible] expulsos [illegible] sudores necesse est fieri. [illegible] de eo [illegible] aphorismus de [illegible] phrasibus: est [illegible] de siccitate [illegible] humiditate [illegible] immoderata. [illegible] egritudines immoderati [illegible] acutas .i. [illegible]. [illegible] siccitas [illegible] Et si tempus [illegible] fiunt [illegible] oportet [illegible] acuta fe[bre]. Si autem duo [illegible] Si vero [illegible] [illegible] gravare [illegible].

In siccis temporibus acute egritudines fiunt. Et si quod annus amplius tale eruerit qualem constitutionem fecerit ut in pluribus et egritudines tales expectare oportet.

In siccis temporibus non [illegible] sed acute [illegible] post paululum vero [illegible]. [illegible] in [illegible] pluvialibus [illegible] Egritudines [illegible] que ex necessitate [illegible] ex [illegible] humiditatis [illegible] siccitas [illegible] [illegible] acutiores fiant. Unde et [illegible] humiditatibus [illegible] acutiores tamen [illegible] siccitate.

In mo[illegible] temporibus si tempus [illegible]

tempore se reddidit: boni status et maxime bone determinationis egritudines fiunt. In immoderatis vero temporibus: maxime immoderate et difficilis determinationis.

Quelibet intentio ypocratis fuit de moderatis temporibus: quod intelligi de libro suo qui inscribitur pytoneon noreon noromaton. Si enim apparuerit signa in ortibus stellarum et occasionibus eorum multum calidis que solent apparere. et in autumpno quando pluvie fiant. yems vero temperata nec multum frigida nec calida. in vere vero pluviale fuerit temporibus suis et in estate simili: necesse est ut annus ille sit sanus. ex qua ordinatione temporum anni vel [illegible] procedit intellectum: potius procedere quam hic possit observare. quia ipse dixit in immoderatis in huius morbos nascentes dixit immoderate determinationis et bene. quia cum est in huius morbis cum timorosis accidentibus veniunt. alii in se ipsa ultime pessima. alii mortales. nec totam purgant materiam sed unam in alterius recidivet conversionem.

10

In autumpno acutissime egritudines et maxime mortifere fiunt ut in pluribus. Ver vero saluberrimum et minime mortiferum.

Si tempora anni conditiones suas servant que eis fiunt. ver ceteris temporibus sanius erit et minime mortiferum quia temperatum aliis. autumpnus acutorum morborum est generativus et pestilentior aliis temporibus. quia ver sic dicitur [illegible] yems in suis temporibus est [illegible]. autumpnus in multis illaudabilis est in multis rebus. primo quia aliquando eadem die frigidus aliquando sit calidus. Secundo quia est post estatem; invenit in multis corporibus chimos incensos et in quibus diu [illegible] deficit [illegible]. sed [illegible] veniat chimum ad ante: movet et dissolvit. sed iste veniens frigiditatem suam in interioribus corporis dissolvit. quia [illegible] fiat in omnibus hominibus. precipue vero ut in male dietantibus et in multis fructuum comestionibus. quibus mali chimi humidi in interioribus corporis.

11

Autumpnus ptisicis malus est.

In superioribus amphorismis autumpnus ulterius est malus et sua conditione blasphematur. Hic vero precipue est in ptisicis. Ptisicos autem [illegible] intelligit ypocras ex vulneribus laborantes pulmonis. potest et quod dixit de omni consumptione intelligi. Unde non [illegible] ad quod hoc redit ypocras. maxime [illegible] autumpnus necesse est malus sit. et [illegible] ordinatur.

12

De temporibus vero si quidem yems sicca et borealis fiat. ver vero pluviosum et australe: necesse est estate febres acutas et obtalmias et dissinterias maxime mulieribus.

Ab [illegible] tempore [illegible] et humidis natura. incepit et hic [illegible] yems dicens. si yems sicca et borealis fuerit. ver vero humidum et australe. [illegible] quod primum est mutatio. sed ex contrario ne [illegible]. Unde in estate febres acutas obtalmias dissinterias necesse est fieri. quod [illegible] ab eodem [illegible] in pytoneon noreon noromaton est dicens. si yems sicca et borealis fuerit ver humidum et australe: estate febres acutas necesse est fieri et cetera. Quod si fiat subito: necesse est obtalmiam [illegible] sequi. Certa est causa quia in eo tempore sit humida propter ventos pluviosos et australes in calore duplicatur [illegible] non desiccetur nec cerebri humiditas minuatur. necesse est febres acutas subsequi et maxime [illegible]. Dissinterie vero mulieribus et humidis natura. hic maxime in pytoneon noreon noromaton explanatur. hic ibidem nasci dixit in estate sicut in ista particula epidimiarum. quando [illegible] corruptiones dixit esse in estate in craton civitate et nascebantur in corporibus quedam pustule que ignis sacer vocabantur. quas fieri eodem libro continetur. Fuit in civitate craton in estate nimia pluvia et hic in tota estate calor maxime cum australis ventis; sic ypocras innuit causam scilicet [illegible] pustularum nascentium. Complexio enim temporis [illegible] putredinem facientes [illegible] ad hoc sic dixit hic. Morbi igitur humidi nascentes temporibus diuturne sunt febres fluxus ventris et putredines. et magis calor in hiis operatur quam humiditas. quia cum [illegible] et ad eo fortiora sunt sicut in civitate craton fuit: eo cito putrefaciunt. Si vero yems sicca et borealis fiat: quibusdam corporibus id efficit sicut id dixit. borealis facit asperitatem gutturis. ventres siccos. dissinterias. horrores. dolores costarum et pectoris. Sicut igitur si tempus siccum fuerit: minus facit infirmum quam pluviale et minus est mortale. et tamen yeme siccam et borealem dixit esse nocentem. sed nec febres nec dissinterias [illegible] si in vere austrinum et humidum sit. [illegible] id non [illegible]. Ventus autem non fortior fuerit et siccior [illegible] ypocras. Non sufficit igitur presentes qualitates cognoscere: sed et quales fuerint preterite. Si ergo in yeme corpus plus desiccatur propter quod yems sicca et borealis fuit: non solum [illegible] a pulmonibus in venis [illegible] sed et ab eodem [illegible] ad humiditatem [illegible] redeat quod perdidit. Quia si totum ver sit humidum. corpus siccum ut prius [illegible] mutatum [illegible] propter diuturnitatem veris humidi temperamentum perdidit. et sic in humiditate [illegible] quod superveniente estate apparatum erat putredini. Unde obtalmie fiunt. Cum enim terra adhuc sit humida. non venti illo tempore [illegible] adhuc apparent [illegible] in diebus apparere solent canicularibus: necesse est quod hoc tempore [illegible] estatis et caniculares dies adhuc absentibus febres acute sequuntur. Chimi enim [illegible] putrefacti [illegible] in corporibus ex calore et humore [illegible]. Unde et obtalmie fiunt et dissinterie. hec tamen contingit

et manifestantem in brevi chimos illos recipientium propter dilatationem corporum. Unusquisque vero similiter obtalmie omnibus absque his qui naturaliter sani esse certificantur sive siccam sive [illegible], et absque his qui habent fortes oculos non recipientes humores a capite descendentes. Dissinteria vero humidis fit et mulieribus, sicut Ypocras testatur. Humidiores enim sunt mulieres quam masculi. Quibus si sola putredo intervenerit, necesse est humiditatem corporis predicti principium. Humiditas enim quae materia est putredinis. Calor autem est causa efficiens. Humiditas vero aeris similitudines humorum in corpore desiccare non permittit. Unde et causa est ad nimiam putredinem. Inde etiam febres dicit plurimum provenire, cum corpora fuerint humida, in quibus cum quidam putrefacti et eis permanentes febres generantur et dissinterie si per intestina exeant. Qui morbi necesse est per totam estatem fiunt si non in diebus canicularibus aliqua mutatio fuerit. Sicut Ypocras in pyton neon noreon noromaton narrat. Dissinteria igitur similiter mulieribus et humidis non est, et subdit: si pluvia et ventilatio tempus post dies caniculares advenerint et eventus pestilentie illo tempore successerint, illi morbi quos diximus et insuper cessabunt et autumpnus sanior erit. Quod si non, mortalitas in pestilentias pueris et mulieribus supervenerit. Juvenes vero sunt remoti ab his infirmitatibus. Quibus non evenerit, incidet [illegible] in quartanas et in ydropisim, quod hic et [illegible] et secundo libro de [illegible] hunc amphorismum exposuimus et [illegible] necessarium [illegible] et hic quod necesse est in pyton neon noreon noromaton posuimus. Hic autem continentur ex rationibus et rerum ultimum investigationibus non solum per experimentum. Quotiens autem igitur [illegible] temporibus [illegible] pervenit in diebus omnibus sive [illegible] vel [illegible] plus. Sed [illegible] v. vel vi. homines [illegible] mobiles experimento non potuimus solo certificare illa [illegible] omnes homines [illegible] posse. Ideo etiam Ypocras dicit necessaria non ex ratione et rerum ultimum investigatione.

12 Si vero hiems australis et pluviosa et tranquilla fuerit, ver vero siccum et boreale, mulieres quidem quibus partus ad ver instat ex omni occasione abortiunt. Si vero genuerint, imbecilles et morbidos pariunt pueros, ut aut statim resolvantur aut tenues et morbidi vivant existentes. Aliis vero iunioribus dissinterie et obtalmie sicce fiunt. Senioribus vero catarri celeriter dissolventes.

Complexiones temporum hoc fecit in hoc amphorismo. Oppositas scilicet horum. Hic enim ver sicut scorpion yemis. Yemi vero veri assimilant. Iam vero diximus quare in his yeme egritudines non sunt fortissime. Hic vero dicemus quare si yemis fit calida et humida, ver vero siccum et frigidum, necesse sit homines in ea estate vel et mulieres pariture partum ex occasione abortire. Cum enim calida et humida sit in yeme, humida vero et tenuia sunt et rara. Unde cito frigiditas aeris ad interiora penetrat. Partus autem a longo tempore calori assueti aere patiuntur magna et subita passione a frigido penetrante. Unde abortiunt fere, quia partus aut cito obiunt in ventre aut tamen quando exeunt. Quod si minime genuerint, non possunt magnam mutationem caloris assueti instantem partum. Cito etiam moriuntur aut debiles vivunt. Homines autem flegmatici et maxime mulieres sicut diximus fiunt dissinteria ex occasione flegmatis a capitibus ad ventres descendentis, quod necesse est sic augmentetur, quia cum caput in yeme flegmate impleatur, et in initio veris subito infrigidatur. Cerebrum enim cum infrigidatur [illegible] nimia [illegible], necesse est in flegma mutentur. Quod autem flegma ex nimia generetur frigiditate, acidum efficiatur. Si ex minimo calore, salsum fit. Si de pluvio, dulce autem suo sapore. Flegma etiam in yeme cum generatum in capite, salsum necesse est esse ex yemis calore. Unde et dissinterie, quare dicitur flegma sic intestinis morsus et sua salsedine intestina pungant et vulnerent; cito est in ore [illegible]. In calidis vero naturis et colericis sicce obtalmie erunt. Quod sicce dicuntur nil ab oculis exeuntur, quia ita necesse fiunt evenire, quare cum caput in yeme sit plenum humore, yeme frigida et sicca existente clauduntur pori et constipantur, et humores sic a capite exprimuntur sicut spongia aqua plena manibus premitur. Descendit autem ad loca sibi apta humiditas. Unde et oculos debiles habentes obtalmiam erunt patientes, quod non erunt propter frigiditatem aeris vel constipationem [illegible] calorum [illegible], quod Ypocras palam testatur in pyton noromaton. [illegible] quibus flegma [illegible] necesse est flegma a capite descendente dissinteria patiuntur, et maxime hi [illegible] quibus flegma propter humiditatem suam descendit a capitibus. Colericis vero obtalmia sicca venit propter calorem carnis et siccitatem suam, quod in fine dicit hic amphorismus. Senioribus vero et decrepitis catarri cito dissolventes et [illegible] in pyton noromaton [illegible]. Senioribus et decrepitis catarri veniunt propter debilitatem venarum et consumptionem venarum. Unde celeriter pereunt vel [illegible] late [illegible] sustinebunt. In hoc loco Ypocras catarrum non intellexit sicut solet intelligi, quod a capite ad pulmonis canales descendunt, sed intendit eum quod a capite descendit in venas que sub capite sunt. Unde et hic celeriter dissolventes bene addidit, quia cum hi catarri cito eveniunt, eos alii solent esse diuturni. Alii hunc amphorismum [illegible] intelligunt catarrum descendentem a capite ad gutturem et canales pulmonis, et nos ipsum non negamus periculum ad [illegible] existentes. Senioribus catarri non celeriter dissolvuntur. Confirmat quod omnes catarri sunt in his non cito [illegible] propter etatem eorum. Sed quod nos diximus Ypocras in pyton noromaton concordat, ibi dicit cito pereunt.

13 Si vero estas sicca et borealis fuerit, autumpnus vero pluviosus et australis, capitis dolores in yeme et tusses et branci et corrize fiunt, quibusdam

Hic conversiones estatis et autumpni [illegible] vero comparationes agit sicut ipsius yemis et veris, yeme sicca, ver

q3 pluuiosū ꝛ austrinū dix'. ubi aūt acutas fe. ꝛ obtalmi
as ꝛ dissintrias ī estate nasci dix'. h' uō ī hyeme dolo
res capitis ꝛ tusses ꝛ brācos ꝛ corizas ꝛ q̄b3dā dix' pulsi
oni. n' tū h' estatis. h' uō yemis mutaūit ōnes. vn̄
ut' ītēdisse yeme ꝛ estate ē suis ōnib3 eē. q̄si aliis
ōnib3 mutantes. alios morbos faciant. attinētes ōni
b3 mutationis yp̄o. uō alibi recitauit yeme siccā. estas
ver uō ca. ꝛ h. ꝛ h' eē yeme ca. ꝛ h. ver uō frīm ꝛ
sic. ꝛ h' oīa ī pitonoxitnaton dix'. n' plures ōnes ye
mis ī noī mut. ē sic dix'. Si estas h'ūida fit ꝛ ca. et
autūpn' sit. ꝛ alia multa dixit. s3 h' retinauit. q̄ ou
explanabo. ē ipi in libr' ītēptauit ero. q̄ n' de h' l. aph
q̄ntamb3 disputabo. ꝛ ī capiam' sic dixit yp̄o. diuisse
yeme. s. q̄litates suas ꝯseruāte ut de fco ꝛ hu. frīas
uō ꝛ hu. sit s' q' oī mediocrib3 locis h'itantis. q̄ locap
āulo pt ego dici. Si ā yemis pt q̄litates sup' dc̄as
tēpore sit. tal' n' hos morbos ꝯnabit uer. Dolores
eī capitis. tusses. brāci ꝛ catarri ē cap' ī pleat humorib3
solēt nasci. Si ā ī sup' dc̄is tēpib3. s. estate ꝛ autūp
no pluuia ꝛ austrin uēti fit. a p̄n' estatis morbi la
puit eē ca. h. ꝛ si n' tē pel dū. ī autūpno expectēt.
Q2 eī estas fca sunt ꝛ sic. ꝛ autūpn' pluuiosus ꝛ austr
mus necē ē n' morbos festinare. q2 h'ūiditas au
tūpni siccitatē estatis mitigauit. s3 tū q2 ī eād eq
litate h'ūiditas autūpn' tot' pseuauit. ūl' h'ū
dis pleītudies humor' ī capite necē ē nasci. q̄ s' ca
hor' acciūnū q̄ h' ab yp̄o. dcā sūt. p'mis ā ī q̄b3dā sit
ī h'is. s. q̄ ad p'dc̄s p'misit. i. siccā h'ūtib3 pior. i. ī
q̄b3 humores a p'orib3 assueti sūt descēdē ad plone.
fortiores ā morbi ulli hoīm̄ huis ꝯtigūt tp̄ib3. n'
tm̄ tusses. brāci. catarri ꝛ alia. hyemis eī fuerit ca
pita plena pp' austras ī autūpno pluuias. vn̄ si ī
capib3 pleītudo illa moret. dolores capitis ꝯuantes
ē ī yeme de ullis ꝯūb3 humores dissoluit. Quib3dā
ā pp' frīitatē yemis a capib3 ex p'mi descēdūt ad m
bra capitis īferiora. vn̄ tusses ꝛ alia oriuntur.

14

Si uō boreal' fuit estas ꝛ ī aqsa. humidis
q̄d n' ꝛ mulierib3 ꝯfert. Reliq̄s uō obtalmi
e erūt sicce ꝛ fe. acute ꝛ corize diutine.
q̄b3dā uero ꝛ mlie.

Hic p'se n' ē amph. s3 p' ill' q̄ iā exposuim'.
Vita ita ē m'. Cū eī estatē ī p'ma p'te ꝛ scdā
h' amphi boreale ꝛ siccā. autūpnū p' siuale ꝛ au
strinū posuit. h' ā boreale dicit ꝛ ī aqsā. dix' ꝛ sic
cā. n' eī differt siccū ꝛ ī aqsū. Cū eī dz tp̄s sicca
sit. necē ē ut n' soli n' ledit. s3 ē ad uniet h'ū
dos n'. q̄d ūm fiat. inuenit ī pytonoxiniacō. flan
cas ī eqt iuuamentū ē eor' c̄ atē desiccet. ꝛ ue ī ete y
eme ꝛ nulle h'ūiditates ducent. alii p' flegos
siccā pacient obtalmiā. fe. acutas. corizā. ꝛ q̄dā
mlia. ī q̄ ē libro mutauit ea hanc ītētuitam. cū
dicē coliās eē nocuū ē eor' corp' nimiū desiccet.

vn̄ ī siccate obtalmie et fe. acute ꝛ ꝯtinue ꝛ q̄b3
dā mlie. q̄b3 ē sb̄'p'dit. Obtal' ī eqt ꝛ aqsa co. desic
cat ꝯsistīt. cū ꝯstā ꝛ acuta p'manet. Id' ē de ca
gūe ītelligēdū ē. h' ā cā ē hor' morbor'. Sufficē
de q̄litatib3 aeris. q̄s solas q̄r dixit. alias uō reqi
ciat ꝛ ignoro ē ahe sit. s3 tū ūm ꝯsyes oīūq̄ q̄li
tatū aeris cogitē pluis ꝛ uolo h' ostēdē. Oīa p'
cogitēs singlares aeris q̄litates. i. ōnes ꝛ etīa
as aliar' m3. l' ēt fudmūtū. q̄s de ui rb3 mōns dicas
ī fortissimas. debilissimas ꝛ mediocres. deī in
uestiges q̄les morbi q̄lr ꝯueīt ī ōnib3 ꝛ ī ān
diusis tp̄ib3 ꝛ sūl' diusis corpib3. postz duor' opp
nas ōnes tp̄or' s' q' yp̄o. h' fec. q̄d cū bn̄ inesti
gat' fuis ꝛ ad explicādus ōnes corpor' redi. ꝛ ꝯsid
a q̄les ūm nascant' morbi. deī ūm oīā anni ꝯpone tē
pora s' cor' ōnes diusas. q̄d ē fecis. optime ī per
fcē exercebis. Ego tū forsitā sī spaciū ū dedit.
ūm libros singlares faciā. h' ūō sufficiat q̄d dicā.
q2 ōnes tp̄r' āni q̄s ī h' amph. yp̄o. tetigit. pauca
sime s' q̄tū ad has q̄s n' sc̄psit. q̄s si diuisē ū
posuisse ad similitudiēz positar'. uetior erit q̄ si
ꝯtrarias eē p'tes recitatā ꝯnū s' pytonoxiniaton ꝛ ī epid'. multa tū dixi ī plaīiora. q̄ s'cip
p'misi de mediocitate locor' ī h'itator'. h' dd ē.
q̄ q3 de mutatōib3 tēpor' yp̄o. dix'. ad loca tēp
ata ꝛ h'itabilia ītēdit. multa uō uicinioria ꝛ ppi
q̄ora ut pote litora ꝛ pelagia sic ī procho. ꝛ
ab ipo mari remota. sic ī nubia ꝛ egipto s' pt
mīsā. Parrochia eī loca s' fcā ꝛ h. nimis ꝛ tē
pamim excedētiā. alia nimis ca. ꝛ sic. q̄ loca p
oīā sola. q2 ī procho s' uiciniora mari ꝛ frīora.
ut pote a borea sibi p'piq̄ore ī frigidata. In eod'
procho q̄ loca a mari remotiora s' caliora. ū
pote a borea se elōgātia. In nubia uō ꝛ egipto
mari uicina refrigant' ab eod' borea. remota
ā s' caliora. loca ā tēpata ꝛ mediocra a mīdie.
septētione. oriēte q3 ꝛ occidēte. recta linea
eq̄lr s' distātia. h' loci yp̄o. ē ōnes aeris l' tp̄or'
tēpatas dix'. De ꝯstitutōib3 ā tēpor' āni q̄d y
po. ꝛ alii ī epid'. ꝛ alibi sapiētes ostēderūt. ab ortu
pleiadū estatis ē ī iciū ꝛ mediū. ortus caniculi'
semeth. ortu autūpnū īciat. In occasu ple
iadū yemis ē p'ncipiū. In eq̄noctio pt yeme
ē ī cipiēs uer.

Constitutiōnes ū āni oīno q̄d sicce
pluuialib3 s' saniores ꝛ mins mortifere.

16

Melius q̄d eēt. si h' amph. p'ores p'cedēt.
q2 ūl' ꝛ artificiali ꝯnalia s' p'cedūt spe
cialia. s3 tū ponēd' erat ut q̄dā p'cederet spilia
q̄ ē h' p'cesserit. ū tū ē ī ītāmad' ē ꝛ q̄dā seq̄t.
q2 h' posuit ut fr̄iora īferiorib3 p' h' q̄ ꝯnale
ꝯtiniētur. Et bn̄ dz. ꝯstitutōes oīo sicce ꝛ c.
q2 ē ī siccis tp̄ib3 h'ūiditates desiccēt. ī pluuia
lib3 uō adueniēt ꝛ putrescētes augent. si
n' q̄b3 s' exitus de huis h'ūiditate cēt. balneis ei

..ial. uenitaty
..ial. manat
sz autūpnū est lupinatōis auctores.

non consumuntur nec quamvis [illegible]. Interiora eius in dubiis membris contenta ex fortioribus balneis non emittuntur, unde eis farmacia vel vomitu sunt purgandi, que ex magna necessitate et raro sunt exhibenda. Una quidem vero die in estivis ad ima [illegible] medicina sunt hec sunt [illegible]. Sed si quis semel in mense aut bis voluntate farmaciam vel vomitu purgari timeret ne humores in corpore adunentur multi et nocentes in malos usus reducerent corpus. Cibaria enim duas substantias habent, unam humidam et aquosam, que cum ab urina perforante [illegible] habeat, alteram que fumosa est, cum ab eis ad nocumentum habeat quod non assimilare corpus non valeat, omnibus diebus de huius corpore mundificetur. Cum hec igitur omnia ita se habeant, necesse est autem siccis constitutionibus melius curentur quam in pluvialibus. Unde et hic dixit ypocras: Constitutiones autem sicce pluvialibus esse saniores et minus mortiferas.

Egritudines vero in pluvialibus quod ut multum fiunt et febres longe et ventris fluxus et putredines et epilepsie et apoplexie et squinantie. In siccis vero fiunt corruptiones pulmonis, obtalmie, arthetice, stranguirie et dissinterie.

Longe febres per eodem [illegible] sunt humores sicut humiditates ut potest longo tempore dissolvi. Et quia humores fluxi in pluvialibus sunt frigiores et longiores, quam sic in temporibus siccis febres nascantur acute et breviusque ex humorum colera. Unde fluxus ventris enim ima pluvialia fit [illegible] est in dubiis humiditates eius chimi [illegible] per pendiosi sunt. Cum autem putredines in humidis sint corpores et purgandi sunt ut potest plures apoplexia, epilentia [illegible] eius pelodium sunt fluxa, et ideo hii morbi humidis habundant in temporibus. Squinancia alium fit ex humoribus ignitureque se [illegible] et accipit descendentibus. In nimia eius pluvia humores adunantur et maxime descendentes accipit et a membro in membrum decurrentes. In siccis sequitur temporibus fiunt corruptiones, obtalmie, arthetice, stranguirie, dissinterie. Sed audientes cum pauci negle[illegible] diceres quod ex qualitatibus [illegible] aeris pulmonis nasci dixit, et pulmonis duobus stat modis s. ex nimia frigiditate aeris. Unde quandoque venit corporis [illegible] ex ipso aeris calore et humiditate. Unde humores ad nimia accipit descendunt ad pulmonem. Et si aer est siccus ad calorem et frigiditatem [illegible] se habens omnibus morbis pre solo pulmonis apparet est agrauandi. Unde et quod pulmonis intelligunt passionem quam certi patiuntur corruptionem, ac si diceret morbi nascentes in siccis temporibus obtalmie et pulmonis sunt, id est obtalmie ad corruptionem oculorum devenientes, quod tunc fit cum intus [illegible] non auferens oculis maculentur et exsiccatis plus quam non expetit, et hoc est per pupillam angustius. Contingit autem gelandos et evacuandos humoribus desiccatis. Sed non obtalmie talis intelliguntur, cum sicce consueverunt. Flos autem dixit, unde si igitur obtalmia nascatur cum de siccitate aeris loquimur. Arthetice quoque sunt ex humoribus ad aenthenatione membrorum descendentibus, et ipsis est de

siccitate aeris nascitur. Aliquin non arthetice contenditur. Sed autem investigare quare in siccis temporibus arthetice nasci dixit. Scilicet aer nimium desiccet humiditates concatenationis consumuntur. Unde dicitur nobilitarium motus patiuntur et nimium desiccatur, et est hec causa illius doloris. Dolor tamen certus artheticus non in nascitur, sed tamen aliquis omnes quod concathenatio membrorum patitur dolor artheticum vocaverit. Ypocras est sic intelligi. Invenimus enim talem dixisse ypocras in sua particula epidimiarum: Athenienses homines legumina comedentes in pedes eorum debilitati sunt. Comedentes autem in fame orobum, dolor siccitatis sit genuum, et tum dolorem nominavit artheticum. Sed autem sophiste redarguunt nos dicentes: nominari dolor artheticus quia in qualibet una concathenatione membrorum fit. Et quia existit in multis et diversis, potest et sic accipi de stranguiria. Quod autem est intelligendum vel investigandum quia non necesse est pati in siccitate aeris non sit de causis s. ex ultimate siccitatis ex calore, ex frigiditate, quorum tamen nullus hec nominat. Sed igitur siccitatis aeris in omni tempore investigare volumus, intelligatur siccitatem aeris in ultimitate sit significans, et cum eius in corporibus temporibus sicca fiat, et in siccis et in humidis et in frigidis et in calidis et sic de aliis. Quod si sic omnes investigamus, sit et compositus autem eius in calidis et humidis et sic de aliis. Quare stranguiriam dixit et scire potuis. Stranguiria quidem aut de acumine urine aut de defectione nascitur contentive virtutis. Defectio autem contentive ex sua est omne deficientie. Completiones autem sunt octo quarum unaquaque deficiente et virtus defectione contentiva ut deveniat in stranguiriam. Acuitas urine vero est ex contrario corruptione et maxime calide vel sicce vel calide et humide vel solius humiditatis. De omnibus huius stranguiria nascitur, et ex multibus acuitatis [illegible] venientibus et apparentibus et ex mala dieta et similibus. Interedum tamen mei de aeris qualitatibus fuit. Quod dicitur autem de stranguiria dixi, id dico de dissinteria. Dico tamen dissinteria in siccis temporibus dico absolute venire secundum quandam tenorem in primis siccitas aeris fit in ultimitate, deinde fit in caliditate vel frigiditate. Flos est autem ypocras requirendi in huius est tempore quod hac arte tenemur, sed primus ars quia ista sit latissima et prolixi dimissa. Unde est mirabile res non oportet nec sunt efficacie. Ypocras quoque minor dyophilum aliosque plures per hos etiam usum ypocras est expriminus, sequens ugletetes est melius et magis certe in aeris in investigare qualitates ut adeo in futura id venire. Sed has dimittentes, huic tenuit non dixit de eis. Flos autem si deus omnipotens hoc opus explere permiserit, opus in singulare sunt [illegible].

Constitutiones vero cotidiane boreales quidem corpora constringunt et fortia et bene mobilia et bene colorata et melius audientia faciunt et ventres siccant et oculos mordent et circa thoracem dolorem si quis preexistit magis dolere faciunt. Australes vero dissolvunt corpora et humectant.

et capitis dolores et gravedines auditus et vertigines tarditatem in oculis et in corpore difficiles motus ventris.

Boreas vero frustra inducit dicitur; necesse humectari est in eo tussis et titillationes quoniam corpus desiccetur. membra contrarie et fortes actiones viriles et tales et eo vegetetur. aliqua actio contingit eo corpus bene mobile et melius audientia dicitur. naturale intellectum: eo adderet boni coloris. utrumque incedit: eo constringere corpus fortiora premisit. Cum autem ductum contingit: quatuor sensus regentes intellexerit. In quibus omnibus boreas adiuvare videtur et ita ut sensus et aliquando humidis corporibus. nocet tamen secundum primum. oppositum ad austrum. ventres enim desiccare. oculos mordere. et thoracem dolere. nulli dubium est esse malum. sed tamen est austri dissolvere et humectare corpus considerandum: in hoc tali accidit est nocumentum magis. Item gravitas capitis et auditus: pro malum est levius. vertigo autem sine dubio mala est et apoplexie et epilepsie sit via. Item motus oculorum et corporis difficilis: malum sunt est non perfectum. In nullo autem potest auster non quoniam humectat ventres. Quoniam enim fiat: solum humectando et calore agit. bonum autem esset, si ventres humectare possunt. ut talis diceret. Auster humectat corpus. deinde subiunget alia. Daret enim intelligi: quoniam ager humectatione et calore adiuvari. Ergo quod dico omnes actiones corporis et sensibus esse in viribus quod et humiditate nimia solet gravari et corrumpi.

19 Secundum tempora vero quod certe etatis: pueri et hiis affines etatibus vere bene degunt et maxime sanitatem. Estate vero et autumpno usque ad aliquod senes. Reliqui vero autumpno et hyeme, medie etate.

Si bene intelliges quod dicit et gratificas: non solum in etatibus sed et in omnibus temperate corporis vere esse in quaque etate optime omni tempore temperata: adiuvatur semper et corporis confortatur. similiter quoque et regiones temperate. Non enim sinus glutines iuvatur; sed pocius regitur ut autodieod dissolve sit facies. et equalis sibi miscetur contrarias mutabilia. Pueri quoque etate et eorum affines in vere quoniam temporibus sunt perfectiores est hee etates sint meliores. Eadem quoque ratione in omni temperata regione est considerandum. Ver adiuvat virtutem estatis in tempus iuvamini maiorum. bonum enim esset: sic sic diceret pueri in vere se habent optime. Infantes vero in estate in modo. Senes et sui equalis adiuvatur estivo calore. alii perfecti iuvenes in yeme. contraria sunt corpori eorum sibi diversantes. Eius consequens est de nostris corpore. yems est bona quibus corpora dividuntur. regionibus quoque temperatis: ver bonum erit etatis corporibus frigidis. yems calidis. Eadem ratione temperata medio etatis intellige. Perpendo tamen est quoniam ver prius non omni etati non optimum sed mediocre esse dicitur. Autumpnus omni etati omnique non est nocivus et in omni regione sed calidis et humidis minimus.

20 Egritudines autem omnes sunt in omnibus temporibus. magis vero quedam in aliquibus eorum et fiunt et acuuntur. quedam vero fiunt et non acuuntur.

Temporibus autem sole egritudines et materia egrotantium ad temporis assimilante. Sed est egritudines ex mala dieta et extrinsecus veniat et sibi invicem est ut in omnibus ostenditur homines istarum temporibus. In uno quoque tempore sicut ostendimus est sibi simile est omne tempus sit augmento egritudinum sibi similium. Item qualitates vero adiutrices sunt egritudini. sicut enim et humide omnes non proveniunt calidis et siccis egritudinis. Et oppositas intellige sicut.

21 Vere siquidem maniace fiunt et melancolie et epilepsie et sanguinis fluxus et squinantie et corize et brancos et tusses et lepre et lichenes et alphi et vitiligines ulcerose plurime et pustule et arthritice.

Si talis sit sic hoc est. quoniam quod prius dixit ver est saluberrimum et minime mortiferum erit intelligendum. quod hic nunc infirmiore dicitur aliis temporibus. maniaque et melancolie. epilepsie et squinantie: morbi sunt autumpnales. brancos. corize et tusses: yemales. Estivos morbos post modum ipse reticet et consignatque in vere restare dicens. estate quidam horum sanitatem reddit et venit morbus. In vere tamen plus nascitur quoniam in aliis temporibus. sanguinis fluxus: lepra. lichenes. alphi. tubores ulcerose plurimi. pustule et arthritice. Sed hec in malia omnino sunt salubria. Verum ypocras dicere consuevit ver esse sanum cum minora et extra corporis in hoc tempore mundificetur et mali humores de membris nobilioribus et principalibus ad cutem emittuntur. Unde cutis exterior et cortex: et alphi et lichenes et pustule nascuntur. ad hoc et aliter corpus mundificatur ulcerosis tuboribus. pustulis et arthriticas. quoniam omnino causa est mutatio humorum que membris nobilibus ad ignobiliora. Item sanguinis fluxus sine dubio humorum malorum purgatio est et aufert morbos de illa in nascituros. ver enim si corpus equaliter temperatum humoribus invenitur: in eadem perfectione custodit. Non et sui parte ad malum inserit. Autumpnus estas. yems. Siccitur est. quoniam enim horum est corpus invenitur mundificatum: et sui tamen parte generat morbum. Estas enim corpus. yems fla. autumpnus corpus. in augmentat. ver id facit in corpore et quoniam et extrinseca mundificat sicut que corporibus sunt sana. Sed in tam exceantur plena sive vel est. quoniam hoc generantur in eis epilepsie apoplexie et eorum excitatione. alii quoniam preparantur venire in plethone. vel febre. nascitur acute. sed quibus corpus interiora mundificant extrinseca et principales humores expellunt ad exteriora. huius generantur pustule in cute et scabies. Unde ypocras exterius in corporibus non mundificatis generantur pustulas in vere ex calore aeris et dilatante corpus. ex humorum aliis ad cutem egrediuntur dissolvuntur. et solum extrinseca in corporibus sunt assimilata in. sed et in actiones et rationes eius sunt; de corporibus sic dissolvuntur dissolutione a medicis in vocata occulta. quoniam cum corpus mundificet. de futuris liberat egritudinibus.

Estate vero quedam horum fiunt: continue et causon et tertiane plurime et vomitus et diarrie et obtalmie et aurium dolores et oris ulcerationes et pudendorum putredines et desudationes.

22 In estate ypocras testatur singulares nasci morbos. Unde necessarium est estatis [illegible]. Sicut enim mutatio est temporis veris in aere assimilatur: sic et in infirmitatibus generandis. Dicit ergo in estate hos morbos proponi: scilicet febres continuas et causon et tertianas et [illegible] que de [illegible] fiunt. Vomitus a causa est [illegible] humiditates [illegible] in ore [illegible] ebullientia. Diarrie: que [illegible]. Obtalmie: que implent capita. alia a parte [illegible] de capitis nascitur plenitudine. Sic dolores aurium et oris ulcerationes [illegible] que eis ad inania a se expellit capitis [illegible] imber [illegible] a capite descendente [illegible]. Putredines que in humilibus [illegible] in estate nascuntur [illegible] humiditatem [illegible]. Estas enim [illegible] humiditatem [illegible] non solum in humilibus putredines [illegible] ypocras in tertia epidemiarum [illegible] estas [illegible] humiditatem in humilibus [illegible] occasione putredinis [illegible] calore et humiditate. Desudationes in exteriori humiditate [illegible] pustule [illegible] sudoris [illegible] exteriore [illegible]. Unde helenus [illegible] abusive nominat desudationem.

23 Autumpno vero et estivorum multa fiunt, et quartane et erratice et splenes et ydropes et ptisis et ulcerationes et stranguirie et lienterie et dissenterie et sciatice et squinantie et asmata et yliaca et epilempsie et manie et melancolie.

In autumpno plura dicit nasci estiva. [illegible] in estate [illegible] in autumpno [illegible] in corpore. Non enim sicut [illegible] per ver venit [illegible] humores [illegible] in autumpno evenire solet [illegible] autumpno [illegible] humores ab exterioribus [illegible] estate [illegible] ad exteriora. Unde ypocras [illegible] dicit in estate [illegible] morbos. [illegible] in autumpno [illegible] quartanas [illegible] duobus fit modis [illegible] de adustione [illegible] in autumpno [illegible] autumpni [illegible] splenes [illegible] ydropes [illegible] splenis passiones [illegible] per [illegible] corruptione [illegible]

[illegible] autumpnales [illegible] [illegible] corruptione [illegible] humores [illegible] in estate [illegible] in autumpno [illegible] frigore [illegible] in hieme [illegible] autumpno [illegible] colica [illegible] intestinis [illegible] in estate [illegible] in autumpno [illegible] epilempsie [illegible] manie [illegible] corruptione. Melancolie [illegible] humiditate [illegible].

Hyeme vero pleuritides, peripleumonie et corize et branci et tusses, pectoris, laterum et lumborum dolores, capitis vertigines et appoplexie.

Morbos recitat yemales autumpnalibus succedentes [illegible] autumpnalia [illegible] morbos absolute nascentes in yeme [illegible] de causis [illegible] ut intelligentur ex [illegible] similitudine; vel quia yemales autumpnalibus [illegible] yemis [illegible] autumpni [illegible] Morbi yemis [illegible] pleuresis, peripleumonia [illegible] tusses, dolores laterum et lumborum, vertigines et appoplexie [illegible] peripleumonie [illegible] passione. Cum enim [illegible] aeris [illegible] dolores laterum et tusses fiunt [illegible] humores capitis [illegible] dolores capitis, femorum et [illegible] ex capitis passionibus [illegible] appoplexia ex capitis [illegible] plenitudine.

24 In etatibus vero talia accidunt. Parvis quidem et nuper genitis pueris oris ulcerationes, vomitus, tusses, vigilie, timores, umbilici flegmones et aurium humiditates.

Etates ypocras investigavit [illegible] consequentes in [illegible] diversitatibus mor[illegible]

Etas est dispositio vite animalis secundum dispositionem [illegible] a [illegible] temporis varietate distincta.

Vel etas est spatium temporis secundum quod calor [illegible] in humido [illegible] diversas dispositiones.

tos inmiscuisque etatis. Ulcerationes oris accidunt in pueris, quod fit propter instrumentum infirmum tenerum et mollia. Unde propter teneritatem suam lac non possunt pati. Lac enim quantitatem acuitatis et acetositatis habet. Non est mirandum si ulcerationes oris puerorum lac faciat. Vomitus ex gulositate lactis quod pueris ... quia non evenimus pueris nisi non consuetudinarie. Vel propter eorum dormitur ... si stomachus desiccat ex gulositate sua ... abortium corrumpitur. Quia fumus ascendens capiti vigilias et timores generat, quod in pueris in estate pectoris in sompno ... ungentibus ... malo alio dieteris. Et maxime si os stomachi debile sit. Umbilici flegmones accidunt ... ex sanationis infirmitate. Aurium humiditates ... non parvum ... in ... generatur. Aurium humiditates ex ... crescentes. In ... ex humiditate ... capitum implet et humiditate ... propter hanc etatem attribuuntur. Tota enim corporis natura humidissima ... cerebri in etate puerili humidum ... fiet humidissimum. Unde et humores illius per aures effluunt.

26

Cum vero producunt dentes: gingivarum fit pruritus. febres. spasmi. diarrie. et maxime quando producunt caninos dentes. et pinguissimis puerorum et duros ventres habentibus.

Pruritus gingivarum dentes producentium non est mirandum ... et spasmi et diarrie nascantur ... dentes ... emittentibus ypocras testatur. Quod enim est quod dentes gingivarum perforant carnes sicut spine ... pungentes. Sed tamen dentes spinis acutiores ... dolores. Spine enim ... penetrant in ipsius carnem: et tamen igerunt dolorem. Dentes vero semper ... emittuntur. Unde infantes patiuntur ... dolores vigilias. Unde et spasmus ... sequitur ... cibum ab eis non digerunt. ... est ... indigendum ab. Unde et diarriam necesse est ... ab indigestione ... membris: diarria sequitur pinguissimis puerorum et duros ventres habentibus. Quia eis ... plena sunt humoribus ... non egrediuntur: incidunt in spasmum et etiam mortem.

27

Senioribus vero factis: paristhmia. spondilium secundum collum intus impulsiones. asmata. litiases. lumbrici rotundi. ascarides. acrocordines. satyriasmi. scrophule et alie pauce.

In pueris quantitates ... nominatur ypocras ... nascentium et post dentes producentium tetigit. In vero accedentes quando dentes compleverunt ... anni ... pubescentie ... hic enim completa que est .vii. annorum vel eo amplius .xiiii. durat. Que alia multa horum contingunt. Dicitur quidem paristhmia ... in ... nomen amnore significat. Greci ... nomen hunc loco ... quia locus est inter os et meri ... nominatur ... duo principia posita. Nos vero ... nominamus. Tumor autem iste alius est ... in ... meri ... gutturis et oris. Alii ... sunt has ... positis. Unde necesse est spondiles qui secundum collum intus patiantur impulsiones. Sic ypocras post paristhmia ... secundum collum intus impulsiones. Has enim spondiles ... humidis: necesse est ... ypocras ... collum fit impulsiones. ... nascentibus ... humiditatibus ... humida: necesse est humiditas ad inferiora ... ypocras ... ratione ... nascentes ... loca ... juvamenta ... hora loca ... meri ... non valentium ... gutturis ... extensionem ... nequeunt. Asma autem est spiritus ... recipiendi ... Cum enim ... moventur ... suffocatur ... natura ... recuperare ... necesse ... Sed autem asma post has etates venit ... angustiam ... fit in pulmone ... sic ... pulmonis angustia est ex humoribus descendentibus a superioribus ... humores ... quod ... ypocras revocavit ... neglexit ... etatem ... nomine ... quia ... asmata priores ... de calore ... intus ... fiunt ... flegmone ... angustie ... eorum ... ypocras ... asma ... litiases ... morbus ... etatis est propter ex eorum gulositatibus. Unde humiditatem ... in eorum corporibus ... grossities ... in vesicis ... lapidis ... est calor eorum ... illa mollia coagulatur et in petras ... De ... crudis humoribus senioribus multa ... remanent ... gulositas ... non ... ex defectu ... calor deest ... desiccare ... lumbrici rotundi et ascarides: ... alia ... Quia ... calor augmentatur ... intelligimus ... puerorum et in intestinis ... corrupi et putrefieri ... horum ... generantur ... calor ... ypocras ... calorem ... Lumbrici fiunt ... intestinis ... nascentes ... digerentibus multi apparentes. Ascarides multi ... longiores ... ypocras in libro revocavit eos.

Sed quod sol currat regi, luna balnio suo sive ... lunaris ... dies ... vii. annis.

acrocordies et [illegible] sunt morbi quos uulgus uocat uerrucas et porros. Scrophe uero et pustule non indigent expositione quas omnes Ypocras appellauit pustulas. Omnia sunt ex humoribus pessimis et multis ab interioribus ad exteriorem cutem expulsis. Scrophule tamen magis in inguinibus et ascellis nascuntur atque gutturibus propter illorum teneritudinem in carnibus. 28

[i. supradictis] [i. ad pubertatem] Senioribus uero et ad iuuentutem accedentibus [quod diximus morbus] et horum multa fiunt. febres diuturne magis. et ex naribus sanguinis fluxus.

Pueris uero .xiiii. seu .xv. annorum iam pubescentibus propter diuersitates calorum, quia pueri calescentes alii pubescunt, alii uero tardius. Huius igitur pueris horum supradictis paruorum. In etate alia morborum multa oriuntur propter aliarum etatum similitudinem. Pueris fiunt febres magis diuturne propter caloris eorum, quia secundo mutatur in qualitates diuersas propter humectationes suas et nimiam fortitudinem. Sanguinis fluxus, quia calor augmentatur et multum in illo quiescit. Et quia non multum crescunt, tanto plus sanguis augetur.

29 [acromie] Plurime uero passiones pueris terminantur. Hee quidem in .xl. diebus. Hee uero in .vii. mensibus [uel spasmus]. Hee in .vii. annis [ut quartane contingunt]. Hee uero et ad iuuentutem accedunt. Quecumque uero permanent pueris et non absoluuntur circa iuuentutem [i. pubertatem] aut feminis circa menstruorum eruptiones, ueterascere consueuerunt.

In aliis libris scribitur sic: [illegible] quod esset. Sed ex consequenti librorum suorum intelligimus quod absolute aliquos morbos dicat, diuturnos intelligit. In multis enim locis cum morbos acutos diceret, eos determinant. Diuturnos uero absolute apposuit, licet implere posuit ut ita dicamus: plurime diuturne passiones pueris terminantur. Hee in .xl. diebus. Hee uero in .vii. mensibus. Hee uero in .vii. annis. Dies enim .xl. sunt diuturni morbi initium. Finis uero acutorum morborum [illegible] diuturnorum. Quecumque uero passiones hunc terminum transeunt, per septenarium quod precedunt non solum dierum dicitur sed et mensium, deinde annorum. Septenarius uero transeuntes uicem est per .xiiii. comprehensus. .xiiii. enim est finis septenarii secundi, horum autem magis mutationes sunt, et pueri iam pubescunt, et mulieribus magis menstrua adueniunt. Quecumque uero non terminantur, necesse est inueterentur. [in uno eorum permanet, si sit diuturne addidisset]

30 [i. emoptoica passio] Adholescentibus uero sputi sanguinis, ptisis, febres acute, epilentie et alie egritudines, magis uero predicte.

Multum contrahaunt Ypocras a qua etate usque ad pubescentem. Ignoro a quo quantum permisit etatem que est pubescentem et post iam iuuentutem. Sed forsan nos putamus intelligere per anteriorem etatem subsequentem, quales morbi huic etati fiunt. Hec enim etas in illis duabus etatibus similis [illegible] miscetur infirmitatibus et [illegible] passiones magis. [illegible] sanguinem enim a naribus quod adhuc contingit in pubescentibus, ab ipsis enim contingit e naribus fluere sanguinem. Et sicut cum ad perfectam etatem pueri ueniunt, Ypocras recitauit hanc etatem post pubescentes ponens adholescentes quibus dicit passiones sputa sanguinis et ptisis et febres acutas, epilepsia et egritudines alias. Magis uero predictas quod bene uidetur dixisse. Sed tamen hic intelligit de febre determinate acutas que minus pubescentibus quam adholescentibus adueniunt. Commune enim esset si diceret magis acuti morbi: febres igitur frenesis et causon huic deueniunt. Huic enim huius propria sunt quibus [illegible] dicuntur. Ptisis enim et sanguinis fluxus non propria sunt huic etati, accidentaliter adueniunt huius [illegible]. Seniores igitur minus egrotant quam iuuenes. Ptisis [illegible] de hac re iam dixi. Cum iuuenes patiuntur multa propter teneritatem uel diuersis [illegible] superfluitatibus [illegible] succedit sputum sanguinis. [illegible] fit aut de percussionibus aut de saltibus aut de [illegible], aliis [illegible] sine de uoce siue de [illegible] ut ad [illegible] uel lectus [illegible] uel de nimia comestione. De [illegible] incidunt in ptisim. Ptisis enim non [illegible] iuuenibus accidit uero [illegible]. Epilentie uero [illegible] accidere [illegible] que dixi euenire [illegible] huic morbum [illegible] ipsum esse dixit. Sed post etatem crescere [illegible] ad holescentibus euenire dico epilentiam propter inordinationem diete et tolerantiam sue [illegible] ut pote famis, inglulie, caloris et frigoris modo credere [illegible] calore mutato [illegible] incidunt egritudines [illegible]. Alii quia morbi huius succedunt [illegible] diuisionem [illegible]. Commune autem esset si sic dixisset: ad holescentibus omnes possunt morbi succedere quos in aliis etatibus memini me dixisse. Sed tamen [illegible]

31 [i. iuuentute] [terciane] Ultra uero hanc etatem: asmata, pleurises, peripleumonie [illegible], litargie, frenesis, causon, diarrie diuturne, colice, dissinterie, [illegible], emorroydes.

Iuuentus .xxxv. annis fit. [fiunt .vii. ypo. in pronostico. plurius igitur fluxus sanguinis] Huius quam .xxxv. annis sunt etatis. Unde huic etati succedenti duo adiunt septenaria. Igitur in multis laborant et diuersis [illegible] passionibus, ut pote famis, inglulie, calori, nimie siccitati, et pro potu et comestione et similibus. Hec et fiunt hic iuuenibus. Sed tamen plus nocet huic

etatem quam iuventutem. Iuvenes enim sunt fortiores et robustiores et perfectiores. Hinc autem colice et virgie sunt communes, unde et vina in iuventute incidunt cum ... sint ... eorum. Autumpnus enim est etas succedens, cum iuventus plena colera succensa in estate, que ubi frigida sit, etas ista assimilatur. Quia iuventutem subeunte, iuvenes eorum plena succensa colera in iuventute. Et est mirandum quod hanc etatem ... non ... Invenimus tamen in quibusdam libris ... infirmitatem huius arboris. Sed nescio quis succedentes ypocratis hoc ... arbitratus quod neglexerit ... primum ... quod ... pervenit in hac etate. Iuvenes autem sanguinee ... in hac etate ... moriuntur ... sanguinis ... quia ... sanguinis ... iuvenibus ... Asmata vero, pleureticos et peripleumonia plus ... quam in iuvenibus ... iuvenes et ... sunt ... in hac etate ... infirmitates ... nominavimus ... morbos in adholescentibus ... breviter ... a ... et ... colera ... tu ... putrefacta ... iuvenes ... hanc etatem ... Cause vero omnium horum sunt colera ... in hac etate sunt ... iuventute ... indigent ... in etatibus ... [illegible] ... colera ... [illegible] ... nam ... [illegible] ... in hac etate sunt humiditates ... humiditates ... [illegible] ... febris ... [illegible] ... Emorroides ... in hac etate ... Causa est colera nigra descendens in posteriores venas ibique humidat. Quos igitur morbos et accidentia huic etati attinentia tetigit ypocras ego in postremo meo hec exposita ... libros meos legat ... liber ... de ordine legendi libros meos feci ...

[32] Senioribus vero: dispnie. catarri. dissintirie et tusses. stranguirie. dissinterie. arti- culorum dolores. nefresis. vertigines. appo-

plexie. cathechie. pruritus totius corporis. insomnie. vigilie. ventris humiditates. hebetudo oculorum. glaucositas. gravitas au-

Quidam vero ypocratis ... dicitur ... senem et seniorem dicentes eum intellexisse seniores decrepitos esse senes qui post iuventutem sunt ... seniores antecedunt. Quod et si verum sit ... differentie ... seniores ... fine posuit. In hac etate morbi sunt dispnie id est difficultates spiritus ... quod fit ex debilitate spiritualium ... Catarri et tusses ... frigiditate ... cerebro ... humiditas ... in cerebro ... descendens in pulmone ... nefresis ... articulorum dolores ... in ... voluntarium ... Vertigines ex ... cerebri ... capitis ... Appoplexie ... replete ... sanguinis ... vigilie quia vigilant senes ... ex ... siccitatibus ... senectus ... senioribus ... seniores ... ... humiditas ... oculorum humiditas ... hebetudo oculorum et gravitas auditus ... glaucositas ex siccitate ...

Pregnantes purgare si oportuerit

... quatuor mensibus usque ad septem menses. Minus vero hanc. Minus vero ... et seniori venter opportet.

Huius ubi ypocras similitudo ... ligna ... in ... ligna fructuum in arboribus. Cum enim in arboribus primum fructus ... florum ... ut ... cadunt ...

Quarta particula

hic determinat de purgatione ... pregnantes sunt purgande.

[illegible]

Farmaciam talia educere oportet qualia et sponte venientia utilia sunt. Que vero contra venientia cessare.

Spontanea dicuntur que commota educere ... [illegible]

[illegible]

ihus e dix. Si aq de nemis in ventre ascenderit: solu[tus] est egritudo. i. ydropisis. Item dolores oculis dirigantur venientes: solvitur dolor. Item dolores in auriculis co[n]tinue. ego sequeverit: dolor solvitur. tert. egestione colica dolor. animum sequeverit: adiuvat.

3.

Si qualia oportet purgari purgentur: confert et bene ferunt. Contraria vero: contrarium.

Hec iam manifesta et amphi[s]moris exposita. unde non indigemus alia vice exponere. unde in aliis libris tanto semper invenit ne in eadem rei repetitione contra morem suum incidisse.

Purgare estate superiora: yeme inferiora.

Non solum tempus purgationis vel altius nostra disposicionis sed in farmacia considerandum: sed tempus anni. Colera namque in estate regnat. que quoniam ignea et levis est: superiora petit. purgetur ergo in estate et autumpno per superiora ne forte ad hanc dissipetur. Flegma vero in yeme habundat. quod quoniam grave est: inferiora petit. purgetur ergo in yeme et vere ne sic habundans distemperantiam faciat. Sed hic quod autumpnus accipitur per estate et ver per yeme: annus dividitur in ii partibus. sic ut accipi estas loco sui et yemis sibi. et hac similitudine iungetur illud id est ver in vere et autumpno quoniam grave est habundat. et sic solvitur obiectio de eo quod ut esse contrarius sibi inferius dicit. Quibus enim farmacia omnia conferunt: hos vere flomare ...

Sub cane et ante canem: molestae sunt farmaciae.

... valent similiter purgationes vomitus vel colonis. plurimum enim iaduit in febres. Item quia virtus deficit ex nimietate caloris quam tantis potionibus multo magis debilitatur. Item est calor extrinsecus nimis potionum ex hac ... balneum aquae ei repugnat ...

6.

Graciles et faciles vomentes superius purgare timentes yemem.

Gracilis et facile vomentes ... Si autem facile hiis in yeme ... quia et coagulati in humoribus ... hic autem vomitu ... plurima alia addiderunt ... vomentes ...

Difficile vomentes vero et mediocriter carnosos: inferius timentes estatem.

... et vomentes mediocriter carnosis ...

... facile vomentes et macilentos ... estate et autumpno ... sola yeme ...

Ptisicos vero timentes ad superiores farmacias.

... cavendum est ne superiores ... potiones per defluxum ... pulmonem ... pectoris ... angustiis ...

8.

Melancholicos vero inferius vehementius eadem ratione contraria apponentes.

... Inferius quod quoniam humor gravis est ... est ei fere aliorum humorum ... corruptione ... contraria apponitur ... medicamina offert ... ab inferiori purgentur. vehementius dicit purgari: propter gravitatem ... ab inferiori ... propter levitatem ... ab superiori ...

9.

Medicari in valde acutis si turgeant: eadem die. Differre enim in talibus malum est.

10

Nam iam diximus quod est ypo. furiosum dixit ... vidimus ... in libro de spermate ... Ergo ... morbi ... ypo. ... furiosum ... ad membra nobilia ... prima ebdomada ... ypo. ...

11

Quibus oportet tortiones et circa umbilicum dolores

[...] et tuberosi dolor non solvitur ma[...] asmati[...]: ydropem siccam significat.

Rotationes autem fiunt aut ex nimia punctura aut ex ventositate grossa et inflata in gibboso intestino inclusa ut non valeat exire. Unde tortiones fiunt, quia sicca ubi humiditas permanet vel tuberosum non dissolvitur et cum magna vel etiam aliquo alio medicamine dissolvere; intelligitur malum, male continue durantes quia mali quia si non dissolvitur: ydropisis generatur que ab ypocrate sicca appellatur, a modernis timpanites vocatur. Sic enim hic passio vocatur: quia timpanum resonat ventris passio. Causa vero sompni in hac passione eadem est que et in timpano. In timpano enim passio aeris per posteriora expellitur. Et in hac passione sicut [...] passio abusive vocatur ydropem ipsa tumente ventris similitudine et ex magnitudine, non quia aliqua sit ventris humiditas sed potius quia grossitas aeris ydropisis est nascitur ex causis frigidioribus vel a calidioribus in potestate eius sui calore igneum aerem mutari illos humores.

12 Quibus vero ventres lubrici sunt in yeme superius mihi est medicinam.

Lienteria est quando id quod comeditur [...] egreditur. Est autem ex defectione continentis virtutis que fit ex mala complexione intestinorum [...] Verumtamen seu [...] ista vel intestinorum [...] a morbo isto vel horum membrorum [...] est ex [...] istorum intestinorum [...] humores [...] et quia sicut [...] humores vero [...] superiori [...] per superiora purgantur quam per inferiora.

13 Ad elleborum huius qui non faciles sunt purgari ante bibitionem est plurimum humectare corpus pleniori nutrimento et requie oportet.

Natura elleborum cum datus est elleborus [...] educationis autem temperare corpus et [...] humectatione. Sic enim [...] et mollis fit. [...] ad quod [...] Verum ei est ab [...] quod plenissimo nutrimento et requie efficiatur. De requie enim [...] Sic enim [...] corpus desiccatur ita requies et humectatione [...] dissolvitur [...] humectat absolute [...] caret omni fortitudine [...] absolute [...]

14 Cum in bibit quis elleborum ad commotiones quod magis ducere corpus. Ad sompnos vero et inmobilitates minus. Declarat autem navigatio: quoniam corpora perturbat motus.

Monstrant ypocrates quare sit necesse. Quare enim commotionis [...] motus autem movere faciat [...] navigantibus [...] solo motu corporis [...] fiet magis [...] Johannicius [...] dicit librum [...] in navigatione [...] nomine quod est fastidium et ab homine [...] declarat autem navigatio et ab homine [...] fastidium [...] motum corporis quia motus naturaliter est movere et turbare humores. Motione [...] humores movere [...] corpus [...] in ipsa perturbatione [...] Si enim dum moventur [...] humores et carne desiccando spasmum [...] et movere [...] qui magno [...] ellebor. [...] motu [...] quod navigatio declarat et hoc est quod dicit ypocrates declarat autem navigatio et cetera.

14 Cum volueris magis ducere elleborum: move corpus. Cum vero stare: sompnum fac et noli movere.

Hoc enim motu minuitur et requies [...] ne fiat sopnus [...]

16 Elleborus periculosus est sanas carnes habentibus: spasmum enim facit.

Nemo igitur sanus dare elleborum presumat [...] a quibus in quibus humores distemperantia in [...] ut fortis [...] occidat [...] Si enim humores non invenerit habiles ad expellendum: desiccando spasmum facit.

1A Non febricitantibus fastidium [...]

dis morsus et tenebrositas oculorum et os amaricatum: sursum farmacia indigere significat.

Colera rubea diutempore sursum evaporantis: fastidium faciat, et acredo cordis morsum faciat, et os amaricatum. Abstinentia enim est cibi desiderii ablatio. Cordis morsus esse intelligitur in ore stomachi, quia antiqui stomachi os cor hominibus appellare consueverunt. Tenebrositas est, cum oculos mortus adest. Cum vel minima obscuritas apparet, quod fit ex malo humore, et pungitivis in ore stomachi orientibus. Acredo enim ad stomachum magis descendit humorum. Unde est os stomachi patiatur, nec esse est ut per ipsum acredo animam patiatur, quod multum accidit omnibus humoribus pungitivis. Amaritudo in ore ipse est ex colera rubea, et bene dicit huius infirmitatibus appetentibus indigere sursum farmacia, id est vomitu. Et si dolor est in sinistra parte iuxta maxillam sinistram, vel in dextra parte iuxta maxillam dextram: opus est minutione.

Supra diafragma dolores sursum farmacia indigere significant, quibuscumque vero inferius farmacia inferius indigere significant.

Hic nobis ostendit ypocras omnem dolorem supra diafragma indigere purgatione, et est farmacia sursum oportere purgari. Subtus vero diafragma purgatione inferiore est necessaria. Unde et indigere dicitur, ne in omni dolore superiori vel inferiori farmacia superiori vel inferiori danda sit, sicut huius indigere erit hic ratio quia supra diafragma sunt superiori indigent purgatione quae per vomitum, quae subtus sunt inferiori purgatione indigent, quae per egestionem. Unde secundum dicit: quae sunt inferius, id est quae inferius vadit, hi inferius cogitur ire, et huius inferior aptius porta. Dolor enim vero fiat farmacia quando humores continentes sunt sub diafragmate. Considerare tamen utrumque oportet hec, quando ex se hec multotiens solent fieri.

Quicumque in farmaciis non sitiunt cum purgantur, non quiescunt priusquam sitiant.

Quidam cum farmaciam acceperint, non sitiunt. Moritur quod ex non stomacho vel ipsius potionis vel humoris quam non debent purgari. Et non stomachus sitiens vel calidus vel humidus sit, quia talia farmaciam accipientes tamen ipse potionem non evenit ex non potionis ut si acuta et pungitiva sunt. Ex humoris purgatione si vero colera rubea affuit, huius omnibus faciunt ut veteres purgationibus. Si vero abfuit, id est non caliditas, non siccitas, non fecundit. Sitiant nimie purgationes et sitis sequitur sitis.

Non febricitantibus existentibus si fiat tortio et genuum gravitas et lumborum dolor, deorsum farmacia indigere significant.

Sicut autem sursum purgationes dicit necessarias, ita et hic ostendit per speciales eius intelligentibus, non tamen intelligit significationes diversas. Verumtamen vero inveniuntur purgationes, quae dicit contrariis locis in quibus membris purgari oportet, quibus talia insunt incommodi, deorsum fiat farmacia, quando humores continentes sunt sub diafragmate. Considerare tamen utrumque oportet hec, quando ex se hec multotiens solent fieri.

Egestiones nigre vel quasi sanguis spontanee venientes et cum febre et sine febre pessime sunt, et quanto colores plures fuerint magis malum. Cum farmaciis vero melius est, et quanto plures colores fuerint, non malum.

Nigras egestiones ostendit sanguis nunc ex colera nigra est, ubi habuerit acredines nimias vel ammodum nimis inflammantes, ebullitiones colere nigre augmentantes. Sed sanguinis sive colere nigre feces, quae est in corpore permanent, nisi exeunt mutantur putrescunt. Et colera nigra paruit. Splen enim est superfluitatis autem hanc feces et de eis epar mundificet et semper nutriatur, sicut in libro de virtutibus naturalibus dicitur. Quod sibi superfluum est, stomacho remandat ut cum aliis superfluitatibus expellatur. Si autem splen prius corporis de huius humoribus epar non mundificat, aut epar sibi multas de huius retinuerit quantitates, aut si propter debilitatem has retinere non valeant, exeunt cum egestione quae nigra dicitur ypocras quasi sanguis addit, quia quasi nigrescentem eas ostendit. Quod enim hanc egestionem arbitratur esse nigram, tamen alia de causa nigrescere, non quia diu in intestinis sit ingrata; male annunciavit. Ipse enim est egestione nigra esse nigram intrinsecus. Nos autem in quadam pestilentia vidimus multos hanc egestionem habuisse tamen non plures obiisse quam evasisse, sed tamen hi si non apparuerunt in initio morbi, nisi in augmento suo, evaserunt infirmi. Quibus autem in quibus morbus ab initio vel augmentis egestiones apparuerint et cum accidentibus fuerint, colorem rubiginosum vel atrum nimium tamen alium habuerint. Egestiones vero in fine morbi nigre vel fecibus similes, ut multi inter se, in ustione vel putredine videntur significare, sicut fit in cibo in stomacho indigesto, qui in pessimos humores et malos solent mutari. Egestiones autem cum nigre apparent in morbi initio, non bonum significat, cum magnam passionem epatis predicat. Si vero in fine statu aliquid bonum sit signum, quia natura in morbi virtute bene prevaluit et eos per se et coctos expellere, quod tamen ypocras non determinavit, sed alibi ubi de prescientia in secundo eius apparet satis, ut in eis subsequentem amphorismo scribitur. Egestionibus quibuscumque in incipientibus si fel nigrum sursum aut deorsum exierit, mortale. Forsitan est dicere sponte: hic dedit intelligere, sed sponte ut tempore longum significare: quod egestio talis in toto tempore morbi vel plurimo fuerit. Si vero de uno solo tempore debuit dixisse in morbi intelligerent, apparentes vel solum in ueniam (?) exeuntes debuit dixisse, sed quia sponte addidit.

multum tempore puto significare voluit: cum accepta potione egestiones exeunt nigre: non est illaudabile nigrum exire. Secundum genus diversi coloris bone sunt egestiones. Vim putum spontanee vero mala multum et pessima et diversa voluit innuere.

22 Egritudinibus quibuscumque incipientibus si fel nigrum sursum aut deorsum exierit: mortale est.

In hoc amphorismo [illegible] que in alio [illegible] differunt quia hoc nigra dicit, et de causis unde fieret dicit, et quod oportuit et que sunt morbi mali signa. In fine vero non malum. In hoc amphorismo volo ad id aliquid multum cum necessitatis fuit exponens. Dum igitur est morbus in initio, nulli quod [illegible] vel [illegible] ne purgando, sed potius est acuitas, propter quantitates in corpore, propter malitiam: in motivis. In principio est, [illegible] maior gravitas a morbo, et adhuc non aliquid digeratur, ut [illegible] multum operis. In bona et laudabili: necesse est precedere coctionem et post dividere et postea expellere, sicut ait Ypocras in epidimiarum particula. Coctio igitur ostendit bonitatem virtutis et fiduciam sanitatis. Cruditas autem indigestibilis: necesse est malum exitum portendit seu nocensis seu doloris vel morbi longitudinis vel mortis vel morbi reversionis. Hoc Ypocras intendit. Si autem post coctionem morbi non quidam humores malos expulit: intelligitur de mundificatione corporis esse. Unde [illegible] et alii humores mali post coctionis signum apparentes: significant bonas et laudabiles purgationes. Si vero est [illegible] vel quolibet humores mali ante coctionem apparent: sunt pessima signa. In initio morbi coctionem apparere non debuit in prima [illegible].

23 Quibuscumque ex egritudinibus acutis aut multi temporis aut ab ortibus aut aliter extenuatis si fel nigrum aut quasi sanguis niger exierit: sequenti die eius morientur.

Ostendit in hoc amphorismo quod si [illegible] leta apparet [illegible] infirmorum [illegible] sit [illegible] attenuatis: necesse est altera die eius mori, si non ei desit [illegible] non valens digerere dividere seu purgare hos humores malos [illegible]. Unde fit necesse ut illi humores prevaleant et extrinsecus effluant, et non sit virtus talis que eis resistere possit. [illegible] non [illegible] sicut in [illegible] alius morbus sicut quod in hoc morbo morte moriuntur. [illegible] qui hoc amphorismo [illegible] intellexerunt. Cum nigre igitur egestiones quasi sanguis [illegible] nigrum [illegible] intelligi dicitur et modo diximus de [illegible] egestione nigra [illegible]. Ego [illegible] sic sanguis niger est, [illegible] non discernitur: quia hoc coagulatum est, autem sanguis vero non est coagulatus. Item [illegible] differt ego [illegible] cum ego sit coagulata [illegible] vero [illegible] est in [illegible] sicut acetum pungitiva terre [illegible] ebullit sicut acetum. Ego [illegible] hoc habet signum.

24 Dissinteria si a felle nigro inchoaverit: mortale est.

Plurimum dissinteria [illegible] intestina quibus ingeritur [illegible] hac de causa dicitur egestione. Sed si sit ex [illegible] ipsa est succedat sanitas et huius morbi a [illegible] non differtur: quia si citer nascet in exterioribus duret vel non [illegible]; et cum talis sit locus ubi medicina possit superponi: quanto minus in intestinis [illegible] nulla medicina [illegible] adaptari. Concedimus [illegible] quidam ypothesis quod medicina possit apponi, et cum ego per hoc loci transeunt, nulla ibi potest remanere medicina.

25 Sanguis quod sursum qualiscumque fuerit pessimum est. Deorsum vero bonum: sanguis niger.

In hoc amphorismo non ostendit de egestione in extremis [illegible]. Hoc vero de hac non sanguis qualiscumque exeunt seu de ore seu de posteriori parte; vero est dicens sursum: de ore solum et non de naribus intelligitur. Ac si diceret sanguis de ore exiens et non de naribus: malum est qualiscumque exeat. Sive spumosus niger vel subrubeus, purpureus vel talis aliquis vel spumosus, de posteriori laudabile. Si enim multus sit qui fluit: non est laudabilis. [illegible] ut paulatim egrediatur ut in morte [illegible] inducitur. Si autem sanguis ad intestinum defluat: oportet arbitrium esse malum, sed prius melior est quam multus qui est et fluens. Intelligitur autem ex verbis sanguinis exire ab inferioribus: bonum esse signum. Hoc non enim [illegible] ut predimus nigrum exeuntem bonum signum esse: enim illaudabile de ore exiens, illaudabile est qualiscumque exeat. Sed hoc nobis potest obicere quod inferioribus [illegible] erit, ut ego nigra bona sit est enim nigra mali [illegible]. Si enim dicat nigrum: ipsum est quod in epidimiarum [illegible] nigrum dicitur exeuntem de apertione orificiis venarum quod dicitur esse [illegible] et [illegible]. In [illegible] cum [illegible] optime [illegible] si sanguis effluat ab inferioribus. [illegible] vero ad hunc morbum [illegible] prevenire non [illegible]. Sic Ypocras intelligit sanguinem sursum exeuntem quale oportet esse malum, deorsum vero sicut per emorroidas bonum est niger, id est si non illius corporis nimia quantitate inhibuerit. Quasi non oportet primum [illegible] ad hoc [illegible] ut non sit molestum si plus quam oportet vel [illegible] exeat.

26 Nigre egestiones si a dissinteria vel [illegible] habito vel melius carnes egerantur: mortale est.

Dissinteria est ex inchoantibus intestinis quando ... si adhuc in initio sit, et egestionibus quasi pinguedo erit. Cum si moretur et non relinquitur, et egestionibus quasi pinguedo particule de superficie intestinorum ex caliditate egrediuntur, et quae corrumpuntur pelles exteriores esse manifestum. Item si adhuc dissinteria plus moretur, post hec intestinum egreditur. Que in tempore huius initia non in initio vel sanguinario esse dicitur, sed postea iam factum completum fore. Cum igitur dissinteria de intestinis exeunt quasi carnes fuerint diu valentes, ut ypo. mortale est. Vulnera enim in huius locis impossibile est carnem acrescere vel ea loca solidare.

21

Quibus in febribus sanguis fluit multus undecumque, in resumptionibus ventres humectantur.

Calor naturalis est ex sanguine fluente de humectatis. Sed curatur non sicut quando cibum digerit et in sanguinem transducit, quod est sicut natura est per corpus distributum in mittendo, unde hic fit cum humectatione ventris plus quam oportuit quousque ad suam naturam redierit.

28

Quibus fellee egestiones fiunt, surditate superveniente cessant, et quibus surditas fit, felleis egestionibus supervenientibus cessat.

Surditatem illam que stabilis est et indissolubilis non intelligit. In hoc loco ypo. sed postea illam que est in febre vel in aliis morbis superveniens et capud occupaverit. Cum enim contrarius audit ... ostendit hanc surditatem quae est egestione non evenisse, surditatem illam.

29

Quibus in febribus sexto die rigores fiunt, difficiles crises.

In febribus multi accidunt rigores sequentes. Si rigores in die critica fiunt et signa decoctionis apparuerint, crisis illa bona erit. Quod si in non die critica vel signum decoctionis apparuit, crisis illa non bona erit nec completa, teste ypo. in epidemiarum ... Quod quidem humores quibus crisis fuerit laudabiles sunt dicendum. Non enim iam dicitur in signorum signum decoctionis quod si ... ostendit. Item crisis in omni die venire dicit ypo. in pronosticis et in amphorismis et in primo epidemiarum ... quidem audimus ... oportebit dicere ... Corruptioni non pertinent in libro criseos sunt dicti. Item in libro ... unam esse difficilem crisis sexti diei quam ypo. attingit in febre sextam si rigores fiunt difficiles. Difficiles intelligit

ypo. aut malam esse aut incredibilem aut suspectam et ad ... reducendi seu morbi diuturnitate, quoniam sexta die venit et pessimus est ... Hoc omnibus ... sit ... est ... Hanc quidem repetit: time ... o ne forte opus prolongetur ... nec ... cum in aliis satis explanavimus libris.

30

Quibuscumque accessiones fiunt, quacumque hora febris dimiserit, in crastinum eadem hora si acceperit, difficilis crisis.

Si in morbo aliquo febris invadit in hora tertia diei et postea cessaverit aliqua hora diei, altero vero die eadem hora qua primus invadit, id est hora tertia diei, et igitur diei tempore dimisit, eadem die accepit ut utrumque mutuum sumat accipere, sed tamen dimiserit incessanter; morbus igitur iste prolongatur magis eo quod incipere dimisit. Quod ypo. in hiis verbis intelligit. Aliqui dicunt cum intendisse quasi febris prime diei hora tertia incepit et in nona dimiserit, in crastinum vero nona hora incepit et sic ex ordine ut sumus precedentis invasit sequentis diei, difficilem quod dicere ... nulli ratione ... firmare possunt ... Intendit autem ypo. difficilem quod morbus diuturnus ... sit. Ac si diceret ... accessionis ... sunt cotidiane seu tertiane vel quartane, difficiles ... vel nullus ... horas ... complere possunt. Cum est quasi accessio febris fit instabilis, non temporibus ... custodit. Si firma et stabilis ... non dimittit ... dissolo diuturna erit ... instabili ... Quoniam febris ... in ... custodierit ... sed in ... febre ypo. difficilem ...

Lassitudines in febribus in articulis et iuxta maxillas maxime abscessus fiunt.

31

De labore diuturno ... est ... et absolute ... est ... labor ... ex ... motu ... non ... absolute sed ... diffinit, id est labor spontaneus laborem ex nimio motu nimius calor ... et ... sequitur ... est ... loci apostemes in ... quae ... oportet ... labor ... spontaneus ... ad ... sicut ... in omni morbo ... ex ... succedit ex ... in ... in quibus ... solet fieri. In morbis ex labore apostemes fiunt plurime et maxime in spontaneo

Febris ... die critica ... non gaudet ... sic ... de ... dies ... ad ... ad eius destructionem ... dies ... vero ... rigor ... die non ... signa ... vero ... signa non ...

labore si labor ille ex nimio humore sit. hoc autem aphorismus sic debet intelligi. laboriosi quoque in febribus apostemata in articulis et circa maxillas necesse est nasci, quia cum sit febris illos humores vel vapores ad caput mittentes. quare cerebrum caro mollis recipit que est circa maxillas. Si autem humor in axillas vel inguina descendit: caro mollis que est in eos recipit. unde necesse est apostemata fieri.

32 Quibus convalescentibus ex morbis aliqua pars doluerit: ibi apostemata fiunt.

Si fatigationem nimiam motum habuerint, tunc eadem labor fit, dolorem precedit. sic autem dixit eum intendisse. id quod dixit doluerit: necesse est nimium motum intelligi et in dolorem pati. Ergo autem mox homines a morbis resurgentes et in corporibus suis humores vel humiditates vel mollificatas, id est digestas que fuerunt in morbis. et adhuc remanentes in eis aliqua quantitate et quidem in quibus membra fatigarentur moventes ut in dolere: apostemata ibi nata sunt, quia cum labor fuit. dolor vero signum est laboris. quare ubi nimius fit motus, natura deficiente calor augmentatur. quare humores ad illa membra descendunt et ex eis apostemata incipiunt. Calor enim et defectio in motu materie sunt cum collectionum apostemata, id est apostemata. hoc autem intendit de labore faciente morbos. Potest autem hoc intelligi quod dixit doluerit ut ad laborem inesset. sed hoc melius sine intentionem operatur. Cum autem febres ex labore voluerit: debuit iterum subsequi si aliqua fatigantur in membris. Ubi enim posuit aphorismi, posterior sensum dat intelligi, non dixit laboriosi in febre et cetera. hoc vero amphorismus qui iam interpretatum laborem illum tantum dat intelligere qui ex egritudine resurgentes patiuntur. Ubi vero subsequentis amphorismi vero hunc exponendum laborem autem egritudinem precedunt.

33 Si vero prius doluerit ad autem egrotare: illic confirmatur egritudo.

In eis namque partibus que sunt in constitutione, inquit autem egritudine dolor precedens futuram egritudinem minatur: ubi confirmatur egritudo, quoniam quia ad ipsum locum superflua cuncta feruntur. preterea quia quoque locus magis doluerit et ibi maxime impeditur cura. Nulli dubium esse ut sic iste amphorismus cum prioribus iungitur, tamen constituti sunt ad invicem separentur. quare ... [illegible] ... Si interim in illa infirmitate laborem sentit: est apostemati in articulis et maxime in maxillis. Si autem egritudine existente in hoc fatigatur autem infirmitate et in eodem membro apostema erit, quia humores ad membra fatigata superfluere solent. hoc autem omnia iuvant ypocras intelligendum in morbis suspectis ad apostemata facienda. non similiter in corporibus eius ... [illegible] ... Ergo autem prius ... [illegible] ... morbi ... intelligendum ... notare volumus: eius libri ... [illegible] ... intelligendi.

34 Si a febre habito tumore non existente in faucibus suffocatio repente supervenerit: mortale est.

Quod autem a febre habito dixit, absolute sic potest intelligi, acsi diceret. Quibus habitus febre tamen timetur ut propter febrem singulariter positam unaquaque que determinant sic incepit. consuevit facere. unde in ipsius locis ita dixit febre habitu febre. eum accepit vel febricitavit, non absolute quod hic posuit. sed tamen determinate intelligit fortem, propter mortem dixit febre. suffocationem fortitudine superveniente repente: sit mortale. Si fortis nimia fit: cum causa singularis fit quia sustinere non evadet et mortis fit magis certa. In tali enim febre sic unum in libris de speciebus corruptione, multum aere et hoc non est necesse. Suffocatio autem ipsum potest habere. Suffocatione quoque mors certa significatur. ... [illegible] ... suffocationibus. auferunt a spiritu suo ... vel ex defectione virtutis propter moventis, autem ex nimia fortitudine in initio virtute durante. Suffocatio vero ex angustia viarum spiritus sui dubia est, autem de plenitudine spacii quod est inter pectus et pulmonem medium. autem in spaciositate ipsius pulmonis, autem ex apostemate in ipso pulmone vel in canalibus suis vel in capite canalis que guttur vocatur. alii et est in spacio quod ... gutturis, id est in faucibus hominis ypocras inquit cibus et potus per fauces transglutiuntur. hoc fauces intellexerit ubi guttur et meri ... [illegible] ... ypocras quoniam huius eundem locum fauces vocantur est dixit tumore non existente in faucibus. quia locus ... [illegible] ... in homine ... apparente ... locus ille ... [illegible]. De gutture vero tali non fit. Sunt quoque dicta ypocras talia intelligendi. a febre habito suffocatione subito veniente sine tumore in faucibus: mortale est. Unde apostema et tumorem dixit id esse. Intelligitur autem apostema esse ... est dolore: quod autem modus flegmon vocatur. quod nomine calor et cessio significatur. vel sine dolore durum sclirosim appellatur. vel sine dolore et non durum: et tumor seu molliges ... [illegible] ... omnes autem ... [illegible] ... superfluitate in diversis membris collecta: vocatur tumores. Si autem fauces in dictis non apostemata et suffocatio supervenit subito: passio est in solo gutture intelligendum, quia suffocatio sic dixit, aliunde venit. Si vero ... de gutture venire dixit, apostema enim in pulmone non subito suffocat; sed ab initio paulatim augmentatur usque ad statum. tandem suffocare credi. Idem sicut in multis pulmonis. Id quod sit est spacium inter pectus et pulmonem sanie est repletum. quare sanies ex apostemate rupto est. unde mundificatio tarde venit. Apostema in pulmonis canalibus facit dutiam ... spiritus. sed non suffocationem ... foraminis longitudinem et suam ... [illegible] ... Non enim implet apostema canalis pulmonis. hoc quoque necesse est ex solo gutture suffocationem subitam venire ... spiritus sic angustante. quare licet sint ... pelliculis ... apostemate superveniente oppilatur. hoc autem apostema quod dicitur media vocatur squinancia.

alii chimuci, quidam alii sinanchi. Sinanchi enim sunt quando apostema sit in lacertis partis faucium. chinanchi: similiter citis a gutture exeuntibus. Necesse est quod a gutture sit dolor inter ypo. hoc confirmat in primo. Fauces in quibus dolentes et non tumentes est angustia et molestia a[d]to suffocant et occidunt. Si tamen in hoc amphorismo non nominat dolorem, arbitror quod etiam sinanchi dicere nos posse intelligere. ... intellexerit esse possibile. hanc suffocationem sine dolore posse venire. quod verum potest esse. possibile est enim ut humiditas frigida nimia ad pellucidas interiores et inferiores gutturis veniat et apostema sine dolore faciat. ... lacertorum gutturis apostema ... moni ... Unde vie stricte suffocationem con[gutturis] faciet.

Si a febre habito [id est forti] collo subito intorto vix vix deglutire possit tumore non existente in collo: mortale est. [34]

[interlinear: nominat ypo. non dicit loca quibus non appareat]

Cum in tumore hoc significet ... dicere quibus ... Dico quod vel in faucibus cum intellige. vel nusquam in toto collo apparere ne quasi intrinsecus vel extrinsecus possit videri quod est ... cum ... glutire valeat: necesse est mori. Tale fit vel de capite in lacertis ... vel in ... sui. hoc enim loco multa membra nobilia sunt adunata. scilicet mucha pellicule. spondilia. nuca. ligamenta. Cum autem capita ... ligamenta in membra ... in parte ... necesse est spondiles moveri in aliam partem unam. Si enim crediderit unum ligamentum de parte altera: movetur spondiles in parte eadem. Si de ambabus partibus: movebuntur intrinsecus. quod melius explanabo cum libro ypo. de dislocatione explanavero. in quo dicit torturam spondilium ex motu suo in interiora esse ex ... Item in eodem ... in ... spondilium in interioribus. In sexta particula epydimiarum hanc speciem nominant sinancie. passio ... sinancie fit ex spondilibus colli interius se moventibus. Unde et locum ... apparet ... colli ... quibus ex verbo quidam torturam spondilium id est interiorem intendit. In hoc amphorismo dicit omnem torturam intelligi dicens. Si collum ... etc. hoc enim verba omnem ... spondilium ... huic torture in epidimia dolorem addidit. Sed hoc reticuit. quia videtur necesse colli dolere de calido apostemate. Sed forte hoc intendit torturam de nimia siccitate et sola. tamen mortale dicit. Torturam enim de apostemate: non necesse est mortale esse sicut illam que est de suffocatione. quia molestie in suffocatione ... in strangulatione non sunt ... non est forti tortura ... non ... glutire ex nimia siccitate est. maxime cum fortitudine febrium. ac si diceret. a febre habito etc. nimia siccitas veniens huic morbo: ex febre est. quia in hac passione signum ... mortis signum: quia monstratur torturam esse ex siccitate. cum quia moriuntur sic et certe.

[35] [interlinear: id est cum eorum qualitates]

Sudores febricitanti si ceperint boni tertia et quinta et septima et nona die et xi. et xiiii. et xvii. et xx. et xxi. et xxiiii. et xxvii. et xxx. et xxxi. et xxxiiii. et xxxvii. et xl. Hii enim sudores egritudines iudicant. Qui vero non ita fiunt [istis diebus]: dolorem significant et longitudinem egritudinis et recidivationem.

Non solum sudores sed et egestiones in hoc intelligunt ... quantitates. apostemata post aures et ictericias laudabiles si diebus creticis appareant. Si vero diversis: sufficienter. Sed non intendit hec omnia signa ostendere. Sed non solum in sudores et dies creticos usque ad xl. diem evenire. Morbi enim hos terminos transeuntes: non est cum sudoribus ... facientes. nisi cum egestionibus sed pocius cum dissolutionibus paulatim ... vel cum apostematibus. Experimentum autem testatur quod non omnis dierum numerus diebus creticis ... Unde est mirandum de hiis qui nulli esse dicunt dierum in diebus creticis ... ad calculum. et hominem cum hominibus hii si ... experimentis investigaret cum spatiorum temporis sicut nos fecimus in libro de metacriseos. ... ostendimus in ambabus particulis prioribus quedam ... medias de hiis rebus. et in tertia particula ... multe ... diversitates horum dierum in nostris libris est quas ... posuit ... volumus. Sed ego sicut ypo. numeravi. sic inquam invenit in epidimiarum et in libro ... quos ... in metacriseos positis libris. In hoc autem libro in capitulo ypo. ... quartum in brevibus morbis. Postea ... quare est ... non veniat in quarto; necesse est apparere in septimo. Ego ... in ... libris ... Sed ... quare ... diebus ... ypo. hoc permisit vel ... huic libro ... quod ypo. ... hanc de ... fecerit ... morbus est ... sudore ... plus quam ... in quarto ... ypo. ... morbi ... Cum enim ... morbus est ... diebus ... velociore ... tardiore. ... morbi in ... morbus ... magnitudo ... Hoc ego ... de quarto. In fine autem ... quidam xxxi. quidam vero xxxiiii. ascripserunt.

[Margin, right:] deriat de signis pronosticis supra ex sudore ...

Reddit causam.

Ergo tum in urina est causa credo. Sed .xxx. ut .xxv. et ita est. Ipse premisit quod si circuitu dierum criticorum in diuturnis morbis esse tradidit. Dicendum est ei causam uenientem per decretoriam, vel quod cum in sudore uenit tanto frigore .xxx. i. uel .xxxiiii. .xxxvii.

31

Sudores frigidi cum acuta quidem febre fientes: mortem significant. Cum molliori uero febre: longitudinem egritudinis significant.

Quod hic dicit: contrarium esse constat in experimentis. Corpori cum in uestigari, quia ei ipsum esse ut homine calidissima febre. Herere cum in sudore frigescere. Sed hic intelligendum est non id esse calorem febris. Unde frigidus sudor est intelligitur. Quod si esset; necessario sudor calefieret. Sed est sudor per cutem exeunt quod est post. ut sit frigidus; propter sudorem esse frigidus in quibus calescentibus. Febres autem absinuunt febre, non esse non ex humorum putredinibus, quibus humorum alii in toto corpore putrescunt, alii in quibus suo uase. Si autem utrumque contigit ut putredo sit in uasis et calor spiritualia membra regens, uel iam extinctus sit, uel incantus ex contrario; necesse est ut quod per grauis in egrediendo frigidus hereat, non contrarium est ut calor febrilis in suo actiue permaneat, et sudor frigescat. Unde et mortem significat. Quia nimis ostendit esse nimiam extinctionem corporis dominantem quam nec calor febrilis, nec naturalis calefacere potuit. In febre uero molliori post est infirmitatem canam est non nimis illam frigiditatem humiditatem longo tempore digesserit febre. Ergo acuta et signum est mortis et causa. Causa quia corpus dissoluit. Signum; quia humiditatem corporis dominantem frigidissimam esse portendit, quam nec calor febrilis nec calor naturalis calefacere potuit. Febris uero non acuta sed potius mollis et grauis; dat necesse spacia quibus naturalis illam digerat, nec corpus dissoluit sicut acuta. Non ergo mortem significat.

Et ubi in corpore sudor: ibi narrat egritudinem.

38

Hic porro innuit ut si per totum corpus in morbi aspergatur, necesse sit in toto corpore sudore purgetur. Quare enim nichil aliud est quam purgatio non ex nimiis confluentibus, et bonum esse uel esse corrumpit. Aut humiditas morbo cogente a corpore dissoluitur, quo quomodo fiat; ex solo locus est non regnat infirmitas.

39

Et ubi in corpore calidum aut frigidum: illic est egritudo.

Quorum in membro corporis fuit calor uel frigiditas; necesse est ut morbus idem sit. Significat enim membrum contrario tempore unum. Unde et morbidum est.

40

Et ubi in toto corpore mutationes, uel si corpus infrigidatur aut statim calefit. Cum calor

Theodorus talis est. Quia cum corpus calidum est similiter ad membra, significatur calidos humores in corpore humidari; cum autem frigidus frigidos, precium est nigrum uel liuidum significatur melancolicus humidare; cum autem album flegma; cum autem citrinum colera. Vel mutationes diuersos humores significant esse in corpore egritudinis; cum autem multi et diuersi humores in ipso corpore ad non possit purgari et expelli; necesse est longum tempus expectare et in longum egrotum.

alter ex altero fit: longitudinem egritudinis significat.

Morbi huius multi et diuersi sunt; longior est humore unius et simplicis. Natura enim in ipso tempore non potest multa et diuersa simul digerere. Multa namque humorum egritudo contrarie patitur; facere solet talia signa. Flegma quidem et colera nigra in frigiditate. Sanguis uero et colera rubea calefaciunt. Denique et multiplicati humores sese per calorem. Longa ergo egritudo sit, quando alter alteri non cedit.

41

Multus sudor ex sompno fiens absque causa manifesta facta: significat quod corpus plurimo cibo utitur. Si uero cibum non accipienti hoc fiat: significat quod euacuatione indiget.

Quidam medicorum ita asserebant hunc amphorismum. Sudor multus in sompno sine manifesta causa, id est sine aliqua causa quod tu non sciebas; tu intelligere. Sudor namque multus in sompnis, aliquando calor, aliquando uero humor in opportunitate fit. Requiendum est ab eo cum hoc accidit, quali regimine et dieta fuerit usus. Si enim ex cibo fuit; talis solum est. Si uero ex humoribus; euacuentur. Multus namque labor et multa fatigatio; sudorem faciunt. Ergo quando in hunc cibum uel in cibo digerendo laboret natura; fit sudor necessario. Inuenimus enim ypocratem in multis libris suis hunc tenorem per omnia misisse arbitrantem nos bene posse intelligere. Unde enim capitulum accidentia quae apparent non esse ex tuo ortali postea inferiori. Multum enim sudorem dicit quia sic multus fuerit; ex defectione est innuimus uel ex tenuitate corporis. Multus enim sudor duobus est modis. Aut ex multo cibo ante morbum accepto quod est hic. Aut ex cibi in morbo assumpti multitudine. Quod si fuerit ante morbum; bene purgetur. Presens uero abstinentia corrigatur.

42

Sudor multus calidus uel frigidus semper fluens; frigidus maiorem, calidus minorem egritudinem significat.

Sudor diei crisis decretorius est autem; sed sudorem toto tempore morbi sine causa apparentem hic dicit; cuius modi causa de sudore igitur frigidus maiorem egritudinem, calidus minorem significat. Cum autem ambo multos humores significent, frigidus frigidos, calidus calidos. Unde et hic minorem designat infirmitatem. Frigidus uero maiorem designat egritudinem. Quia multam materiam et paruo calore ostendit. Et uero calidus sudor multum calorem et paruam materiam, uero minorem prenunciat egritudinem.

43

Febres que non deficiunt in dyaterciis; et die fortiores fiunt et periculose. Quocumque uero modo sic deficiunt; significant quod nullum periculum.

Ypocrates hic intendit febres non deficientes quia in mundificatione corporis non sunt inpossibiles. Febris enim non deficiet;

[illegible]

Nota duplex est sudor ... est enim quidam naturalis, quidam sincopticus ... diei decretorie et non dicitur creticus. Sinthoticus et mala ... talis dicitur creticus.

nisi cum quiescere incepit. Ob hoc sunt tunc prima pars accessionis, id est termini dierum in quibus est minuere debuit; fortior fit et crescat quod dubitet periculum fieri. Quando vero non crescit sed diuturnus semper minuit paulatim periculose non sunt. Quod etiam si quis investigaverit, hec esse hec incipit febres non deficientes et in die in paroxismis aliquando in suis paroxismis non sunt moleste. Quod illi est febre non molesta in illa qua cor mundificat et non in paroxismo suo sit fortis et longa. Si enim paroxismo suo sit brevis sicut in neutra sua est inde, id est si accessio sit in minor .xii. horarum solum non est molesta sed tanto certior. Si enim tota accessionis sue minor sunt .xii. horarum; tunc sunt salubria et non molesta, sed tamen longior aliquando in neutra. Unde dixit febres non mundificantes corpora in accessione sua non sunt moleste. Solo enim sunt ex apparentibus insensibilibus non ex pessimis humoribus putridis. Febre autem non mundificat corpus de se.

Quibus cum febre longe sunt: huius particule in articulis et dolores fiunt. — horum quidem diuturnitates inge—

Hoc non semper est et non aliquando. Causa vero horum autem est ex multitudine generantis febre sunt; aut ex grossitudine aut fortitudine aut frigiditate sua que est contingunt; necesse est ut habeant multum tempus digerendi. Unde natura est apparitum et humorum in articulos descendentium et ex hiis hiis dolores fiunt.

Quibus cum ex febribus resurgentibus aut particule aut in articulis dolores fiunt: hii amplioribus utuntur cibis.

Hec loquitur de egris qui cum acceperint cibos plures quam necesse est quod nascatur morbus ex nimia plenitudine sua, nisi si hic eorum defensa sit.

Si rigor inciderit febre non deficiente in debili existente, mortale est.

Non dicit inciderit ac si semel. Sed ad eveniunt: non significare. Si diceret inciderit; rigores multos significaret evenire. Sed si semel evenit: non est eius signum seu bone esse. Quare hoc passus fuit ex destructione virtutis. Tremor enim in debilibus fit et virtute destitute significat et calorem. Quod aliud est signum mortis et aliud sequi esse. Que si molesti sunt: boni futurum ondit. Si autem rigores multi evenerint et febre non defecerit licet virtus sit fortis non tamen laudabile erit. Si debilis mortale. Si enim rigor sequitur purgatione et febre non ... necesse est ... dissolvi duabus de causis: aut ex defectu virtutis expulsionis rigores non patiente; aut ex purgatione virtutis defectione augmentante. Et si rigor cum purgatione fiunt: non hoc laudabile erit duabus de causis. Sive enim acuta est aut diuturnis defectionis virtutis seu defectuum: vel signum est caloris deficientis quia rigor per purgationem sudoris vel potius consueverit fieri quod cum abscit: debilitate virtutis significat.

Excreationes in febribus non deficientibus livide et sanguinee et fellee et fetide omnes male sunt. Egeste vero bene; bone et sicce miscentur. Sed vero non ad utilitatem egerat per loca: mala est.

Secundum quod amphorismus: dicat esse mala de lege bremasse omnis purgationes que ex mali sunt in bona purgationes: sunt in ipso laudabiles. Sed non ypotalis dixit. Excreationes quod ex ea sunt cum purgationis unum est ex screatione ex ore. Aliud est egestione ... postea investigaverunt species purgationis est ex screatione dicens livide, sanguinee, fellee et fetide. Quod omni screationi sunt communia et signa malis materie purgatione: cum quantitates malis inveniunt in ore pectoris cum purgatione alia est sicut purgatio ex rugitis ex pulmone sed apparitione. Quod non invenit morbum illum est ei expiratur. Alia erit purgatio illa sicut sanies rupta apostemis quod sequitur mundificatio laudabilis ... Signum vero bonum esse quod egreditur ... minuit et color ... et sic sequitur in firmum levitas et morbi ... regio ... ut ipsi libris in libris invenit in magis. Unde talis ut hic scriptum est. Sed si non ad utilitatem egerat per locos horum: mali. Alii libri carent. Si vero ad utilitatem egerat per locos horum utilis.

In non deficientibus febribus si quod ex thorace fracta fiunt quod non intrat ardent et siti habent mors est.

Oportet investigare si hoc accidit. Posset esse in febre non deficientibus. Nam enim ego vidi ... cognovi non in febre paucis et multis sed periculose et pessime sunt sic in febre furiosis et in aliis non ... non in acutis salubribus ... in tritis quod sunt caliores aliis. Quando vero sub invenit et dicit non deficientibus: ... in spondilibus non solum dixit in spondilibus sed in spondilibus ... mundificationibus ... ardent mors. In quibus dixit febre solum sed non deficientibus ostendit. Causa autem horum accidentium apostema est calidissimum de flegmone generis vel herisipilatum quod sit cum signis febre et dolor ad interiora apparent. Unde recedunt interiora et ... exteriora frigescunt sicut ut in initio rigoris in febribus.

In non deficiente vero febre si labium aut oculus aut nasus aut supercilium distorqueatur aut

non videat aut non audiat iam debili existente corpore, quoquo horum fiat, iuxta est mors.

Tortura fit in imbecillibus cum extenduntur lacerti virtutum ipsi intentes se ad radicem sue originis. Spasmum enim et thetanum patiuntur. Illud autem ex corporis apostematibus; aut ex nimia siccitate sive siccitate. Quod si in minus evenerit, molesta est, maxime in non deficiente febre. In infirmo debilitato quorum enim horum apparet, mortis ostendunt imminentiam, maxime si non videat aut non audiat. Vel ex ictu sensibili ulterior est.

Ubi in febre non deficiente dispnia sive fit et desipientia, mortale est.

Alii habent: ubi in febre non deficiente dispnia. Vel ex ipsa parte... dispnia ex passione in quibusdam interius spiritualibus habita, que est apostema in membris costarum sive pellicularum vel pulmone, seu spiritu pectoris et pulmonis; minuatur spiritus, quod omnia molesta sunt et periculosa, maxime in febre acuta, quam huius morbos sequuntur. Quando dicitur in febre non deficiente, et continue assiduitas significat.

In febribus apparitiones non solum lunii ad primas cruces longitudinem egritudinis significat.

Quod in hoc amphorismo dicitur palam est. Ut si in natura fuerit diceretur, sine dubio ita est. Ut si apparitio ... et non deficiat, longiorem morbum portendit. Primam enim crisim vocat initium futurum crisis. Ideo morbum longiorem designat, quia nimium morbi materia esse designat quam ipsa multitudine etiam nimium non primum.

Quibuscumque in febribus aut in aliis egritudinibus voluntate oculi lacrimantur, non inconveniens. Quibus vero non voluntate, inconveniens est.

In precedenti dictum est quod lacrime de oculis effluentes non est signum laudabile, cum ipsi oculi non patientes sunt, nec obtalmiam nec palpebrarum asperitatem et alia; lacrimarum enim fluxus sine oculis patientibus nec ex voluntate infirmi destructionem in virtutis retentive significat. Non quod sine hoc amphorismo peior comparatione duarum dicitur. Etiam ... in primis ... non ...

Quibus in dentibus in febribus limositates fiunt, fortiores et diuturniores fiunt febres.

Limositatis causa nimius est calor qui humiditatem salive desiccat.

Quibus ex tussi plerumque siccitate et modice provocante in febre urentibus non valde sitientes sunt.

Sicce tusses intelliguntur spiritu durante, aut de gutturis asperitate vel ex subtili humiditate et pura; quorum horum sit, necesse est canales pulmonis humectare. Si autem ex asperitate sola sit, oportet ut ex motu tussis plurimo humectationem sibi trahat ex vicinis locis. Unde non valde sitiunt.

In bubonibus omnis febris male excepto pustis effimeris.

Omnis febris unius diei ... alius ut carnibus et mollioribus, que cum est manifesta, nisi enim sit manifesta et apparitio apparitionis ... non est febris, illa non ipsa aliquam ... apparitio.

Febricitanti sudore omnis superveniens non deficiente febre malum; prolongatur enim morbus et humorem plurimos significat.

Sic hunc amphorismum superiori coniunxit, dicens et sinus, melius esset, si in ... malum sit. Non enim laudabile est quod morbus non deficiat; sed et longitudinem suam demittat. Cum longitudinis nimia esse monstratur. Quod autem sit nimia, necesse est ut prolongetur quod hac causa confirmatur.

A spasmo et thetano habito febre superveniens solvit egritudinem.

Thetanus est spasmi species in qua aut ... non apparet, in quo anterius et retro extendi equaliter. Unde et ipse thetanus extensio dicitur. Spasmus est generaliter triplex est, vel enim anterius vel retro vel thetanus. Causa spasmi in hoc amphorismo dicitur aut plenitudo est nervorum membrorum aut inanitio. Sive quod spasmus est ...; acuta febris sequitur; ex inanitione efficitur. Si ... accedit, necesse est ex plenitudine fiat. Et huic spasmo si febris superveniat, dissolvit humiditates calefactas humorum ... ad quorum ... mediocritatem reducitur; quod ... sit spasmus post febrem mortalis et periculosus est, quod ... ante non fuit.

A causone habito rigore superveniente solutio fit.

Ubi de rigore ... in febribus sensibilibus quorum patiuntur: necesse est ut velut sudore superveniente vel colico ... solvatur, quia humores colica quod ... acute febris ... mundificat corpus. Unde ... febris solvitur. In hoc ... acute febris est ... desiccando ... ex colica ...

49

Terciana vera si non iudicatur in vii periodis: longissima erit.

Nulla est ita causon et terciana. Causon est quando ... colera rubea ... ebullies intra venas et ... terciana vero in qua movetur per totum corpus. Unde terciana est que suam facit accessionem in qua colera rubea putrida ... in estivo tempore, regione et etate et similiter ... sicca. Terciana habet necesse est cum rigore interpolari et cum sudore vel vomitu vel colica egestione suam actionem finiri. Sunt et cum omnibus hiis quod causa sit exacerbatio sua minor est ... sua. Tota enim interpolatio sua duobus diebus vel duabus noctibus completur. Vera terciana non plus quam xii horis exacerbatur. Unde ypocras. Terciana habet longiorem vii periodis finitur, quoniam eius ... in die ... cum interpolata in uno periodo. Unde non iudicatur in primum periodum. Hec enim in prius ostendit ypocras, cum quartana febris ... dicens. Iudicium quartane est hac ratione. Nos autem ... quartane vel terciane ... periodos iudicium ... dies vii quod periodi veniunt terciane in die ab initio ... ut alii finiuntur ... Quod autem ... periodo vii die ... vii periodis ... terciane in vii periodis finiuntur ... per v vel iiii ... die finiri ... in eodem modo interpolationis ... vii periodos expectat. Hoc ypocras terciana appellat veram aliam absolute ... Consuevit enim ypocras ... hiis duobus nominibus appellare.

60

Quibus in febribus aures surde fiunt: sanguis e naribus fluens aut venter turbatus solvit egritudinem.

In hoc amphorismo audivi ... surditatem esse in colera constipata capiti ascendit ... cum venter solvitur. In hoc amphorismo eadem ... sanguis e naribus fluens solvit surditatem in febre. ... purgentur humores facientes eam.

Que in paribus diebus iudicantur: difficile terminata ... iudicationis.

61

Hic amphorismus ypocratis ... ego non possum credere. Est enim ... eodem libro dies creticos per quartanarum ... dies veniunt ... xiiii ... xx ... xxxiiii ... quando ... si in paribus dimiserit diebus ... melius esset ... in diebus creticis febre ... ut ... sequitur.

62

Febricitantes si in paribus diebus dimiserit, recidivari consueverunt. Quibus in febre ycteritia superveniunt ante vii diem: malum est.

Ycteritia alia est cum colera rubea per totum corpus diffunditur ... alia est accidentalis ... Monet ... ut ycteritia generetur ... apparet ... Durum ... per longos dies creatum ... ut veniunt subito ycteritia ante vii dies ... duobus est ... non potuit fluere per totum corpus ... ante vii diem. Q ... ycteritia ante vii diem ... esse malum ... post vii venientes bonum esse ... ypocras ... in amphorismo sequenti ... post vii diem venit ... per totum corpus se diffundit ... in aliis libris esse ... amphorismi ... de ventre nimia humiditas eruerit ... per totum corpus ... morbum ...

63

Quibus in febre cotidie rigores fiunt: cotidie febres solvuntur.

Rigores ... per totum corpus ... interpolatione. Unde ... febre solvantur. Hic ypocras ... quartane sunt ... interpolationis ... recidiva ... solvantur ... in malitia ... remanet ... reversionis ...

64

Quibus in febre in vii aut ix aut xi aut xiiii die ycteritia fuerint: bonum si non dextrum ypocondrium durum fiat. Si vero non: non bonum.

Hic amphorismus ... ycteritia ante vii dies ... malum est ... bonum si dextrum ypocondrium durum fiat ... cum ... nimia ... per totum corpus ...

64

In febre circa ventrem cauma forte et cordis morsus vel tremor: malum.

Cum vero cor ... plurimi ...

ut dolore͂ hi loci dolore͂ appellet cordis. morsu͂
a͂ cordis ⁊ dolorimu͂ n̄ ee͂ intellit͂ eos. alii dn̄t eu͂
cu͂ hic intendisse morsu͂ cordis. ebullitione͂ mor
cordis. q͂ ipe͂ misit sic dicentes. Ebullitio cordis
e͂ mor spiritus q͂ q͂ iectigo͂ ut ee͂ q͂di. Cum
fortitudine incitare .i. sto; e͂ co. ru. ipsa unici febrior.
uu͂ h͂ paucies morsu͂ i ore sto. nec͂ e͂ parti cor
dis morsu͂ ee͂ intelligu͂t. h͂ g͂ accidit n̄ e͂ mali.
Gal͂ er ub ypo. morsu͂ cordis spiritu͂ ⁊ uelocem
motu͂ ee͂ intelligere uellet ⁊ muti iectigatione͂. h͂
accid͂ e͂ mali. ⁊ ultimitate pessima. quinte fini
dn̄nti igneo calore e͂ calefactu͂. 66

In febribus ex sop͂nis timores aut
spasmi; malum.

Ypo. intendit sop͂nu͂ nocente͂ infirmis. q͂ mortale͂ dr͂. ⁊ insuh. In a͂ paret͂n. amph. firmaret substituit. ỷ icu͂ despiciēt a sop͂ recedit; bonu͂. qr͂ er ub dn̄t sop͂nu͂ ee͂ q͂ despicie͂t a n̄ sedit s͂z poci͂ augmentat ⁊ ab eo efficit. In h͂ a͂ amph. intendit nocumentu͂ sop͂
ni .i. timores ⁊ spasmu͂ loco a͂ spasmi i alii
libris dolore͂ inueni. contrarie uo uidem͂ i mo
rb mortalib; i sop͂no timores. dolore͂ ⁊ spas
mi. q͂d ee͂ ostendit cu͂ mali hu. q͂ in e͂ mor
bi; i sop͂no caput ascendit. Timores e͂i s͂g
cit malos hu. q͂ e͂ in morbis; i sop͂no asce
disse ad caput ⁊ inuoluisse cereb. spasmu͂ uo
i. autone͂; ee͂ ei n̄ mag͂ monet intuu͂ q͂ er
rus. sic q͂ p͂t cibu͂ illico dormiu͂t; grauitate
i capite patiu͂t. Gal͂ q͂ ad sop͂nu͂ corpib; p
lenis hu. dormiu͂t; grauit patit͂ eor cereb.
G͂ ei hu. illi sit melia; asse͂ timores. i alius
spasmu ⁊ dolores sp. q͂ sop͂n ei e͂ hor͂ ip͂e
sursu͂ hu͂ior͂ ⁊ un͂ci ⁊ ce͂ti in ubi ⁊ in oc͂a. s͂ tu͂
id sop͂n͂ mu͂ dat. uim. nutru͂ i digendis hu.
uu͂ dormie͂tes p͂t sanitate͂ n̄ multi patiu͂t.
G͂ alius hu͂ n̄ solu͂ in cerebro humiditate͂ ad
uu͂ sr͂ s͂ fore sto. ee͂ quoq; in sunt magis
ascedit. G͂ tu͂ sibi hu. s͂r͂ digi; sop͂n͂ bon͂ erit.
s͂ uo i digestis; malus. 67

In febribus ispe͂ offendenes; malu͂. spasmi
enim significat.

Intelligi p͂ hanelitu͂ sic ⁊ ppo͂s. ac si diceret. si ac͂r q͂ est hanelit͂ inuta Odoraz. acre h͂ aui sit. aunis sunt. i. s͂ ad eu͂ offendit itu
ui, trulcit; spasm͂ significat. h͂ ei n̄ c͂ n̄ e͂ licu
⁊ uu͂ monetes p͂ t͂ capit spasmari. Q͂
s͂ augmentet ⁊ alius uibus multiplicet. spas
mu͂ icadit infirmi. cor͂ hanelit͂ sit .n. mot
uu͂; itu͂ acris ⁊ mo. ipius. alt; ei emitted͂
acre ⁊ mo. extius. Ac͂r. i. alii offendit. c h͂anelit͂
aut h͂r. ⁊ h͂ e͂ q͂ ypo. dr͂. trauit hanelit͂ alii
multiplicat ut p͂t p͂ore͂ ee͂ti alt sed sic infirmo

macit͂ su͂ q͂ndi i remissionib; . alii ei emittent
offendit͂ sic id restar͂. alii ic͂r ac͂r inuis offendit
diuersum e͂ dn̄t; i q͂b; autib; ur͂ sol͂ cetus
hanelitu͂ ab eod intrat. In h͂ uo o͂s hanelit
i ee͂ ondi. G͂ ic͂r ac͂r inuis siu͂ certi ut in
ut in is offendit; malu͂. h͂ ypo. credit hic. 68

In fe. acutis spasmu͂ ⁊ ee͂ uiscerum do
lores fortes; malu͂.

Spasmo e͂. G͂ g͂ spasmus i acutis febribus fiat; aut se Dolores uiz dolores ex
bres desiccasse aut nimiu͂ humores eam
replesse significat. 69

Quibus ex febribus urine sup͂ .r. i. in
nes n̄ emittunt. Qb; ur͂ grossis et
globose n̄ siu͂ fe. multitudo ueiet ex
his; uenit. Marie uo talis fiunt
qb; ex p͂n. ut p͂t p͂ncipiu͂ aut ce͂li ypi

Urina e͂ colamentu͂ sanguinis. ex epe͂ uen͂i s͂ h͂m
tens ad uesica. Grosse a͂ ⁊ globose urine
ex pigui ⁊ glutinosi in sunt. un͂ ⁊ paucet s͂z
q͂m ex ipsi de spissitate ipedimut exire. hec a͂
sunt ⁊ reuenes fiant. intrat. q͂m m͂ subtilit
ei significat cu͂ u͂ n̄ fit exeundi ipedime͂tu͂. intr
uo h͂ ill͂ euenit. i q͂b; urine aut statim a p͂n. aut
n̄ multu͂ p͂t p͂ncipiu͂ ỷ postus͂ hunt. Causa
ei e͂ in. Qr͂ a͂ uentu͂ a͂ ⁊ grossa dicit n̄ sufficit ỷ
po. s͂z globosa adiunit. i q͂ ostendit nob intendit
aut q͂ntitate grossitudinis ue͂ aut diuisitate͂.
Frustra ei apparet i ea diuisa curabile s͂ tu͂. In q͂
b; a͂ i libris loco caualose inuenim͂ lumosa. ⁊ in a͂
libris ⁊ thymorphi e͂ inuenit. ⁊ i libris intd diom
su͂ .s. hu. e͂ grossitudie͂ sua diuisitate͂ ondere
intendit. Nomi ei q͂di significauit. Gal͂ a͂ q͂n
titate͂ grossa; n̄ mag͂ q͂ alii exposuerit. s͂z ypo.
i hus ub n̄ se intendit. credisse n̄ urs paucas
⁊ grossas sic p͂teri restat i subsequentib; . cu͂ mul
titudo ueiet ex his tenuis q͂uit. ⁊ si urs pau
cas ⁊ grossas diceret; n̄ inuenit significet. auctis
ei hu͂ siu͂ fe. ueit e͂ n̄ hum dicit hudor p
renes expellit. alii ⁊ h͂ uere e͂ s͂ i q͂t arbi
trari potuit q͂ uiribus hi it i fe. ad q͂ntu͂ sit
illaudabil. cum tamen ei ur͂ i fe. plus de te
nuitate ad spissitudis sit e͂ morb; accedit ad
declinatio. ad med͂ g͂. a. h͂ ypo. icullenit. uis
ut q͂ iau͂ erit ostendit nob. alii ei iuito mo
bi si p͂m p͂t u͂au͂ ur͂ paucas ⁊ grossas e͂ i fe.
i fina. Q͂ e͂ sit; n̄ sicut ur͂ bonu͂ signu͂ erit.
et ne siu͂ re u͂ ut inuito morbi aut humores
digestos ỷ ypasis appareat n̄ e͂ laudabil. sic
⁊ s͂tu ur͂ grossa ⁊ paucas i q͂ntitate erit. s͂ d ei

In primis capitulum ... subtiles ... in cap ... hu. ... calorem ... fortiter ... In febribus ... valde ...

p reues fiustre potuit.

preveniens tenuare potuit. et cum alii hic pungentes plurimum quod in renibus digeritur necesse est per urinam egredi turbulentum. hic autem planius quam ab ypocrate dicitur. quia ipse terre dixit absolute. urine vero non absolute est tenuis sed grossa. hic iungit mediocris id est grossior turbulenta aqua. turbulentior grossa et multo densa. unde necesse est ut sit materia que est per sui conclusionem prius non posset exire. vel remota putrefacta opilatione multam oportuit emittere.

10

Quibus autem in febribus urine conturbate veluti subiugalium his capitis dolores aut aut adsunt aut aderunt.

Hic unde quidam est textum aphorismi: ut conturbate veluti subiugalium. dolores in capite aut adsunt aut aderunt. hoc quod dixit conturbate quidam putant eum posuisse textum id est tenue. alii vero grosse credunt turbulente. sed quia potest turbulenta urina capitis dolorem significare putant: fallunt. est enim dolor capitis ut turbulenta solent; unde necesse est ubi sequitur ypocras. urina hanc turbulentam debere volunt intelligere velud subiugalium subtiliter. Tales enim urinas animalium hujusmodi et cum aliorum indigestio reddit. quia fumositas ascendens ad caput dolorem facit. quod fit eciam calore in grossa urina capitis operari. videmus enim in certis calor igneus in quibus digestio operatur veteres grossi et multa per labium. ne scias ypocrate et aliis fuisse. Quod autem hic urine dicit turbulente existit que per ypocrasis grossa velocitate faciunt quod est hanc et velocitatem morbi cessantis significat. Quod vero per ypocrasis non faciunt turbulente existit sic ut sit fortis longum morbum portendit sic debilitate. Sed hic hic ratio ammodo non attinet. Sed tamen nos credimus et adiunget quod ad hunc aphorismum explanandum attinet. hic est. Sive igitur turbulenta sit necesse est ut dolores capitis aut adsint aut futuri sint vel iam affuerint sic ypocras dixit. Grosse enim veneositatem et calore certo caput ascendunt. non tamen necesse est in omni capitis dolore hic urinas esse. alius enim dolor capitis fit ex solo calore vel ex ... in capite vel ... exitu. et alius ex nimia humiditate caput inbibante. alius ex ... ratione. alius ex grossa cum ventositate. quia hoc nullus necesse est urinam turbari.

11

Quibus septima die tinguntur his urine habent rubram quarta die urina alba significat.

Plurimi hujus libri expositores ypocratis rationem hac arte ignorantes hunc et in multis locis ... hic aphorismo decepti sunt. quia arbitrantes aliam rationem diversi ut omne dicerent significationes ypocratis ingenium. hic melius propter rationem. voluntas et aliis hinc ... Quibus quia eorum appareat crisis in septima die futuram significat. quia ego dico ignorare fidamenti ypocrasis. que enim certam in ... plurimum augmentum et sic augmentans ... minuitur. cum ad crisim appropinquat. Non igitur necesse est exhibere sive signis appetentibus his ... hujus accidentibus. Intendit ergo est alias ratione dicunt. alias significationes multas sepius apparentes quas ignorasse credo. liber hunc ... Isti enim fedant ... ad comprehendum aut ypocras sapere intellectum. Quarta enim die est sic dixit ypocras. inicia est que ... quod sunt futura septima. Omnes sunte significationes digestione portendentes et ipsi apparentes crisim significant in septima die futuram. non solum nebula rubea in quarta in septima crisim significat. sed et alba. ad hoc certior est et dignior. et hoc magis si nebula media sit suspensa. convenientia est et equalis. Si in morbis pacatus sit; solummodo colorum vel liquoris ad futuram crisim in septima die sufficit. Unde ergo urine tenuis si ingrossaret in quarta die et sic mediocriter vel vero alba sicut enim ut ponitur. quia in hiis morbis pacatis hominibus. necesse est crisim in septima die venire. ypocras tamen nimis noluit significationem id est nebula rubea propter qui nos alias significationes capere posse propter hanc. Ostendentes crisim futuram si sint tales quales diximus propter hanc. hanc signa in die quarta invicta inveniunt; et apparentia sic in sputo digestione. hic enim significat crisim futuram. sed tamen non semper laudabile. sed hic aphorismus rubeam solam nominavit. quia raro apparet et significationis aliis sepius apparet in digestione consistens. Sed enim ypocras dicitur talem quod vel vincant sive et vel tamen ... esse credere. Rubeus enim color et salubre significat morbum longiorem tamen esse demonstrat. solum vero in prognosticis ypocras urinam si sit rubea et ypostasis similis talis significat morbum provenire longiorem. sed tamen salubrem. ad hoc vero investigandum non nebula rubea que appetet in quarta crisim futuram in septima die significare ypocras. Si quis apparent aliqua in invicta alia crisim sive non futuram portendit in sequenti die crisi. hic autem investigandum fuit est in infirmus. hic enim rubee argumentum non tale facit; et in certo si in qua apparet. dat signum qui septima in quarta apparens dat iudicium non est morbi mortalis. velociter crisim. In hac enim nebula in quarta die visu non ... ypocras preterit quia tamen usque ad septimam ... erit. sic ypocras nebula apparet rubea in quarta; possibile est crisim venire in septima. Sed si in sexta apparuerit; impossibile est ... dies sufficere sibi ad ... crisim. sicut est quia plus temporis sibi dari. Si ergo hec rubea appareat; et tamen est quod vomi significare vidi enim non nullos hoc signum apparere in quarta et apparuit in septima die. devenire crisis in nona. et in quinta vidi et devenire in decima ... et crisis sunt in nona vi ... in undecima et in decima die.

12

Quibus urine limpide aut albe sunt male. maxime autem si in frenitica apparent.

Urine habentes multam longitudinem significant decisionem morbi. unum enim est statum dissolui et mori. sic in textu de febre interpolata. Ergo a confirmo iterum in hunc cibum ... si quis talem huius urinam. Cum ergo morbus de solo sit co: necesse fuit urinam apparere colericam. si uero limpida et aquosa significat multam longitudinem decursus significat et motum co. postea dicit ad eius caput ascendere. alii enim urina solum huius est limpida uel solum alba uel solum tenuis in colore collica ipsius appareat. Sed est aquosa sit limpida: subtilitate est cruditatis. Quam autem dicit de frenesi: in eius practica appare et redditur, unde ita sic alii intelligunt quoniam frenesi hanc uidere necessarium sit. hanc confirmantes; in signa firmior intellexerit ... inueni autem alius hic talem sententiam huic amphorismi. Quibus urine limpide aut albe male et hec in frenesi appareat maxime. Sed quia a de litteris in quibus licet diuisis: unus tamen uidetur oriri ...

Quibus ypocondria suspensa et sibi rugientia lumbis dolore superueniente; uentres his humectantur si non uentositates exierint aut urine multitudo superuenerit. In febre uero hec.

Hic ypo. ypocondria suspensa dicat ... tumida esse intendit. quod multis fit ex causis; ex uentositate grossa inflatiua. et hic loquitur de ista ... uel incaluitate stomachi et inanitis ibi locis ... dissolubilis. uel de alia causa ... ut quod duo ypo. deinde fiat. i. sibi rugientia. prima enim non sic habet. sed sibi ypocondria ... et tumore quod ... alia habet rugitum quod quidem ... illius uentositatis est non magna sit, unde multa. hanc autem uentositas de qua hic dicat; redit ad inferiora cum humiditate prima. quam ... descendit cum ea; et amplior ... ypocondria descendit quo ad dorsum inferiora peruenit. uel cum ... illa discedunt; inferiora sunt dolorosa. alii quod eius humiditas descendit inuenias. et largo foramine ... cogit humiditas exire. ... dicit cum dicitur necesse est huius uentres humectaretur ... ad uenas ille humiditates ... non exeunt uentositates. aliter ... redit ad uenas. i. uentositas et humiditas. sic deinceps ad uesicam. quod in febribus ... Consuetudo enim antiquorum fuit ... ille febricitant uel huius ... calore ... passionibus ... Quia febricitat ex aptitudine ... de hiis ... plenitudo ... splene ... duobus modis ... in uentositate ... colonem ... morbum.

Quibus spes est ad articulos apostema ...

... exiuet ab apostemate urina cruda et multa et alba ... uehit in laboriosis febre. si a quarta usque diebus quibus caput solo ... Quibus ex naribus sanguis fluat; ualde celerit.

Dicit autem in articulos laboriosos soluit ... uenire morbum ... in morbo ... huius. Jn quibus morbis ... quod fit ex multis ... ab apostemate euadit ... multam ... quia ... fluens in articulos colligitur ad apostema et dolorem facit. Sed si in quarta die quam septime ... plurima huius ... ducitur ex quo apostema futurus erat. Quod dicit sanguinem fluere e naribus ... ulcerationem ... ostendit ... in uesica egrediuntur ... ad articulos fuat ad apostema ... laboriosis ad ... ualida ... habet ... quia ... laboriosis ... uelocitas generat apostema non longum ... quia febre ... apostemata ... ad inferiora ... generat apostema. Sed si calor sit ... ascendit ... apostema ... generat uel sanguinis fluxum e naribus. quod ... uelocius ... soluat ... ypo. Si uero sanguis e naribus ... et ualde celerit soluitur ... soluit ... longo. Quod dicit igitur ... i. ... die quarta; ad ... die ... hac hora ... intelligimus.

Si sanguinem aut pus minxerit; renum aut uesice ulcerationem significat.

Cum ulcera in renibus sunt aut in uesica. et in hoc loco in uena ... corrosione aliqua ... sanguinis ... Sed ... ulcera ... corrosiua; ... sanguinis ... ulcera ... urine ... uesica ... renes et uesica ... renibus et uesica ... sanguis ... dicere sanguinem ... alium ... duobus ... diebus ... Sed ... sanguinem ... diebus ... uesica ... renibus et uesica ... esse.

p° sig. specialia signa passionis renum

16

Quibus in urina pingui et grossa existente cinerea frustra modica ut pili exeunt; his de renibus excernuntur.

Frustra carnium intelligimus esse de substantia renum. Sic pili non ex corporibus sunt. In his enim rebus substantia renum dissolvi in potu est quod si quis dicat; in renum vesicam vel de substantia vesice. Sic quidam arbitrati sunt. Quod enim in dissolvitur, semper assimilatur. Sic paulo post ypocras dicturus est. Et talis est sic. Ego vero vidi multotiens cum multis medicis et putantur dixerunt ita se vidisse hic in. Modum vero medici hanc passionem vocant pilorum generationem. Quia quod in hac nascitur, quasi pili et magis ad esse videntur. Ego autem vidi ex proprio longiores quam credi possit. Quidam minxisse pilos, id est quasi medietatem unius brachii. Causa autem similiter quia antequam hanc urinam haberet per totum annum edebat frequenter caseis et multis et caseum recentem comedit et siccum. Alterum vero vidi cum grosse diete sic urine. Humores enim grossi in renibus propter calorem accensi et exsiccati congregant pilos hic. Curatio vero huius morbi testatur renum sic esse. Que enim hic passus est, una est medicina dissolvente et subtiliante et incidente curatum sunt. Et est dieta humectativa. Si autem in renibus vel vesica acciderit inflammatio adeo magna ut quasi pili dissolvantur de eorum substantia, non hoc invenit, sed potius vocet medicinam. Mirandum est ypocras taliter vocasse hanc passionem et eam determinasse cum priores usque ad presens tempus ignorasse, vel locum et determinant; et de renibus exire dicunt. Nec quicquam sic in prioribus significare dicunt. Velut si quis petram minget et exire de renibus dicentes, non tamen sunt petre renum, sed generari in renibus intelligere volumus. Frustra vero carnium preter sunt renum in dissolvente causa multum. Pili non sunt, sed creantur in renes sicut et lapides. Hic autem amphorismus sic male invenitur in quibusdam libris: Quibus in urina sic pilos carnis et frustra; de renibus hec significant. Illa quidem diversa sunt ut pilos et frustra carnis et tamen pili non assimilentur carni. Ego autem numquam vidi in renibus in esse hoc patientibus. Sed in febribus vidi quasi frustra carnis egredientia in urina. Et in quo urina colorem assimilatur quasi de grosso sanguine generatur ex calore renum seu epatis accenso. Frustra autem carnis in urina numquam vidi. Per autem urina grossa intelligitur illa que grossa est comparatione ad tenuem. Grossicies et tenuitas urine est sicut contrarie in ultimitate sunt intelligende, ab utrisque in est mediocritatibus extremorum. Aliud potest esse vocata ut potest si quis perspiciat atque urinam ad grossam vocamus tenuem et eam que ad tenuem grossam. Cum ergo dicat ypocras talem considerant hic est secundum amphorismum: Huius in urina grossa et in tenui frustra parva carnis vel sic pilos carnis exire de renibus significat. Et si urina sic tenuis passio erit in vesica quod fere tangit in amphorismo subsequenti.

p° sig. speciale de passione vesice.

11 — id est grossa mediocriter existente.

Quibus in urina pingui existente furfurea sedimenta minguntur; his vesica scabit.

Urina tenuis non est ex qua tantum bene venarum humoris, non tenuis vero sed mediocris quam ypocras pinguem dicit, quecumque est urina exeat; in renibus vel vesice passionem esse significat. Sic hoc dicit ypocras. Quibus urina pinguis existente mingitur furfurea, hoc est non sit de venis; constat esse de vesica, quod esse de renibus dampnum est superius. De vesica vero non esse; comparatum urine mingitur. Aliud tamen de vena est sicut et de vesica de sanguine incisione que fit ex calore sanguinis ultimitate quod sanguis sic grossus fit; postquam festinat incedere. Mingitur sic fit sicut fex vini que fecem vocatur nigrum media humore. Et sic in scabie excoriatur ... vel vesice ... corio ... ... inde tumora ... ... passa. Ergo quasi vena vel vesica scabiat; necesse est exeat cum urina quasi cortex furfurea, propter quod per urinam intelligimus cortex veniat. Si autem urina est tenuis, passio est in venis; si non tenuis, in vesica erit.

p° sig. signa passionis renum.

puta [illegible] — id est subito sine manifesta causa

Quibus sanguis sponte mingitur; his de renibus vene rupturam significat.

18

Quod sponte, id est sine causa dixit vel sine manifesta exercitione causa vel subita sine precedentibus, pro intelligas sic est unde insultus in vesica concrenti. In potu enim est ibi vena crepari propter multum videre sanguinem. Sic solum in renibus causa de causa sit. Sed non enim vesice venis colatur sanguis. Sic in renibus propter colari, ideo ad eam sanguis effluit; non quantum ad enim mittendum sufficit. Vene autem est rupture; sanguinem exire sanguis et sine [illegible]. Cum autem probatur; non multum sanguis emittitur; sed sicut sudor et paulatim egreditur stillans in urina quasi sanguinem est commixtum. Aliud tamen sanguinem de venis sicut sicce erunt [illegible]. Si incedunt signum quasi in vesica sit inflammatio; dolor et fames sit in locis similis; talium sanguinis intus de vesice sanguinis. Bonum est ergo per sponte intelligi subita. Sed non sine manifesta causa. Aliud autem de renibus sine exercitio cum multus sanguis egreditur cum vene in eis crepuerint vel est sanguis in eis augmentatur vel ex nimio saltu casu que et passionibus.

19 — id est trumbosum sanguinem coagulatum — id est debilitatem retentive

p° sig. ulcerationis renum et vesice.

Si sanguinem mingat et trumbos et stranguriam habeat et dolor incidit in pectine et sub ventre

locus inter anum et testiculos

et perineo; circa vesicam dolorem significat.

Huius hic amphorismi inveniuntur scriptores in modis. Alii sedeunt dolorem et alii passionem. Sed nulla horum utrorum est diversa, et autem est error. Cum enim ypocras circa vesicam dicat; intelligunt passionem esse solum in vesica. Sed passio ista communis est [illegible] communicata, id est vesice et renibus, in unus ut quasi et renes et vesica dicuntur esse bonum

e ergo ex hiis verbis huius intelligi que vesicam non solum in vesica sed et in meatibus urinis. Quod si sic intelligatur planior erit sensus illius amphorismi. Superius dixit que vesici ulcerationes; sed in vesica.

80 Quibus in urinis harenosa subsistunt sedimina: his vesica aut renes laborant.

Si sanguinem et pus mingat et squamas et odor gravis sit: ulcerationem vesice.

Sanguis et sanies commixta in omnibus istis significant. ... significat esse ... Sed fetor est proprius vesice morbi et magis squamae. Invenies autem in pluribus libris quod mingit sanguinem et saniem et in pluribus vel sanguinem vel saniem. Quod quando fit: ulcerationi procedit. ... testatur vel semel saniem vel semel sanguinem.

81 Quibus in virga pustule nascuntur: sanie facta et erupta solutio fit.

Iste amphorismus ex nimia brevitate videtur esse ... Aliter enim est dubium quando ... in virga nata ... sanioso et erupto fiat morbi solutio. Si investigans per speciem ... esse invenies. Pustulus enim ... Sed ego ... Unde forte sophiste me reprehendunt. Ypocras forte noluit ... sanie facta vel erupta ... solum. ... in hiis locis pustulis natis ... sanies fit vel erupta. Sed post pustula per se deficit. Sed Ypocras ... huic similiter ... plenior.

82 Urina nocturna multa facta: modice secessum significat et cetera.

Dicit autem hic plurimum quod per secessum ... Nocturna dixit: quoniam tempus egestionis. Aliter enim est dubium quando humiditas in ventre multa invenitur ... egestione ... quod ... liquidior ... minor ... Cum ergo venter liquidior est quam ... minores ... ad vesicam ... Si autem ... fit: post maiores ... possimus ... phlebotomia.

1 Spasmus ex elleboro mortale est.

Consuevit autem ... dicentes ex elleboro ... intellige album. Quod igitur ... biberit et spasmus ei purgato supervenerit: mortale est. Sed ... mortem.

... sicut ... potiones que ut ebibite ... et moveri inter ... Unde nimis ... ex cerebro descendit ... et propter eum necesse est ut ... Videmus enim multos ... patientes ... maximum dolorem ... non biberit et ex dolore ... spasmus supervenit. Sic ... erugine eris nomine. Certum ... hec erugo eris vocatur quod ... non est ... erugo ... eruginem ... consequitur spasmus ... possibile est ergo ... dicit ut ... elleborum ... spasmum patiuntur propter colligantiam ... et ... in dolorem ... alii autem spasmum patiuntur ... elleborum propter nimiam inanitionem ... ubi ... Unde ... De plenitudine autem spasmum ... esse curabile. Sed de inanitione ... spasmus est incurabilis. Alius autem spasmus est ex colligantia ... Cum enim in principio dixit spasmum ex inanitione et repletione ... alius ... ex colligantia est ... alius ... propter dolorem et puncturam ... Hic autem ex elleboro ... spasmum ... non ... Ypocras ... Sed intelligere possumus hunc spasmum esse de inanitione ... est desiccativum. ... spasmos ex elleboro ... curabilis ... puncturam et dolorem ... Qui enim est de siccitate: incurabilis est. Bene ergo dixit Ypocras est mortale ... Qui autem spasmus ... est curabilis.

2 In vulnere spasmus superveniens: mortale est.

... ex elleboro dixit mortale et periculosum esse credit.

Sed antea spasmum plurimos vidimus mori ... Sed et hinc ... ex vulnere ... in ... pulsibus ... cerebri vel ... vel in ... locis: testatur esse ... ut plurimos mori ... non omnis ... mortem ... et mortale dixit ... Spasmus ex vulnere ... spasmus ... capitis et ... spasmum.

3 Sanguine multo fluente spasmus aut singultus interveniens: malum.

Non est intelligendum Ypocras ... Consuevit enim in multis locis dicere mortale

Quomodo pericula.

... nocturna ... Ypocras ... sudorem egestionem et urinam ... urina nocturna multa facta minuit egestionem ... quia multa est ... cum ad ... sua fortitudine ... unde multa facta ... Sed ... multa egestio minuit urinam ... sudor ... per contraria ... est ... urinam multam ... egestionem ... ostendit.

Sō q̄ singlt' de replāc̄ in aphl̄ p̄ cāri videt̄ p̄ retentōē a hc̄ ... p̄ sinncōēz ... p̄ aliā multi ... patebit in fine.

et mortē significare. s; n̄ eq̄lr. vn̄ h̄ mortale n̄ sīplr ē s; iuxta mortale. h̄ aūt spasmus q̄ de elleboro ē fluxu: magis ē de siccioribus. q̄ⁱ ē ei ēē inanito.

Spasmus et singultus post inanitionem malum.

Quod aūt dicit vident̄ elleborum pati ulr: repetit h̄ n̄ p̄ solū ex elleb̄ spasmū aduenire debem' intellige; s; ex oī purgatione ad ultimum ducente. in tm̄ magis periculosum est h̄ ex inanitione; q̄ ex solo ellebō daūs ē uenire. s; periculosior h̄ q̄ ē ex inanitione. singlt' aūt ē spasmus q̄ os stomaci et meri sic inanit alias patiuntur.

Si inmoderata purgatione spasmus aut singultus inuadit: malum.

Spasmus ē inuoluntari' motus ... nolūtaria ob nerues loci. Singultus ē spasmus stomaci in uno plenitudinem aut desiccationem aut mordicationem aliquam. Oīs ē inmoderata purgatio: malum ē. Solum aūt p̄ repletionē. Replo uo spasmo l' singultu presente: s; nequit.

Si inebriatus aliquis repente sine uoce fuerit: spasmo inanito moritur si nō febris accepit eum aut in hora ueniens in qua crapule soluuntur, loquutus fuerit.

Hic spasmus de uapore ē plenitudinibus. Vinum ei nūc implet neruos q̄ calidum ē. Omne aūt q̄d calidum ē; cito perforat corpus. maxime si uinum n̄ sit ... unde uinum q̄d subtile ē bibitum et calidum et cito corpus perforans et neruos implens; cito facit spasmum. Sepe m aūt ex tonitrue sui q̄d infirmi sint subito restituuntur. Si aūt locus talis sit q̄ restaurari non possit; talis spasmus cito mortem infert. Oportet aūt inuestigare ... hora illorum. q̄d repente sine uoce dicit; h̄ ē ... et motus auferuntur ... et hac appoplexia. Consueuit noctē ypo. ... inmoderate ... in corpore spasmus. s; n̄ cerebrum hac patitur ... ex alijs membris colligunt ... ebrietate ... intellexerit capitis purgatione ... sicut aūt ... Reliquis ... ypo. ... in eadem hora inquit ueniens in qua crapule soluuntur ... q̄d n̄ laudabile ē in oī eq̄lr hoīe. Sunt ei hoīes q̄ secundo die soluuntur ab ebrietate. q̄dā aūt eadem nocte. alii tertia die. q̄ oīa contingunt p̄ q̄ uinum ē uirtuosum et s̄m uirtute bibentium. Sic ...

Quicumque a tetano apprehenduntur: in quattuor diebus pereunt. Si uero hos effugerint: sani fiunt.

ei n̄ oīs ab uino n̄ digerit eq̄lr; talr et uinum bibentes n̄ eq̄lr a sua ebrietate dissoluuntur. Vnde nos oz expectare longius ebrietatis dissolutionē tpe. Si aūt febris n̄ tc̄ supuenerit in ebrietatis dissolutionē in illa loquutus fuerit: spasmo inanito moritur.

Tetanus ē morbus ... paratur ab interiori et anteriori spasmi morbus compositus. Vnde cum acute ē fine ueloce ēē. n̄ ei huic morbo ... n̄ pt p̄ ... longitudine temporis. Crisis q̄ h' morbi ... ē p̄ ēē ... mortale ē.

Quibus epilepsia nascitur ante iuuentutem: mutationem habent. Quibus uero xxv annorum fuerit: plerumque commoriuntur.

Mutatio morborum etatē aūt de nobis mutatis ... Alij uo ab usu ... alterato morbi ... mutatio. s; q̄dā dicunt h̄ ēē n̄ mutationē morborum; s; potius curationem ... ei epilepsie ... affliccio ... Cum q̄ ex ... mutatio etatis de humiditate in siccitate et ... ex siccitate dicta ... hunc morbum contraria l' congrua ypo. ... dicit. ... etate s; in mutatione. Si aūt ... inuenerint ... infirmos; facile inuenient. q̄ p̄ l q̄d dicit: dedit intelligi aūt hunc morbum ... ypo. in multis locis h' libri. Epilentie igr̄ iuuenis ē mutatione etatis. regionis et diete: euadit. Sic et h'. Epilentie aūt ante pubertate uenientes; innuitur cum pubescunt. Si uo p' xxv annos: commoriuntur. h' aūt tpe pubescendi q̄ a xiiij anno incipit et xxv anno finitur. Quorum aūt ante pubertatem hac habent; euadunt tpe pubertatis ... q̄ ... Dico aūt q̄ si aliā etatem uenit. et se adiuuare uoluerit; liberari pt. Et negligentia ... n̄ curatur ante xxv annorum etatis. Quidā ... si p' xxv annos uenit ipsi commoriuntur ... xxv annos transierit; h' incedit. Epilentia q̄ ante pubertatem ueniens dissoluitur in pubertate. Si aūt p' pubertatem .i. a xiiij annis usq; ad xxv uenit: ... curari si n̄ neglexerit. Si p' xxv in quibusdam ... ē ... i. commoriuntur q' mor ...

Quicumque pleuretici facti n̄ purgantur in xiiij diebus; his in empima transeunt.

Consueuit ypo. dicere purgatione in pleuresis

Tres sunt species spasmi. epistotonos. emprostotonos et tetanus. Dicit quando de spasmo procedente ex humore.

De tetano in morbis acutis. Dicit pronosticum ex epilepsia.

De tetano cum acutis. Dicit pronosticum ex pleuresi.

cum screatu sputi et mundificatione sui. quod non sic inveniunt in pytonoriamatis et in periplemonicis. Hoc autem tempore mundificationis sue timuntur. Empima autem esse incedit in mutatione apostematis in saniem. Sic in multis locis preinvenitur. Cum fluxum est sanies in spacium quod est inter pectus et pulmonem mediastini, quando vertitur in plenam mundificationem sputis. Et cum fluxum sanie in spacium pectoris et pulmonis mediastinum dixit.

Ptisis fit maxime etatibus a xviii. annis usque ad xxxv. annos.

Istam autem amphorismi veniente morbo dicens iuvenibus, veniente fluxum sanguinis in ptisim. Hoc numerum annorum addidit, quod ego explanare volo. Quoniam iuvenes hunc morbum incidunt, superius dixisse meminimus. Ptisis est ulceratio pulmonis vel consumptio totius corporis. Et sputum ex pulmonis ulceratione est. Vult dicere sputum cognatum est hinc etiam. Cognata est et pulmonis ulceratio que dicitur ptisis. [illegible] hinc passionis vel affectionis; quoniam sunt toracem circumcirca et longum collum habent et pectus tenue. Hoc ypo. dicens ptisis puerorum a xiiii usque ad xxxv. non incedit spacium horum esse equale. Quod si perspiciatur in medio verum esse repperimus. Annum enim principium sunt inter xviii et xxxv. et a xxv. usque ad xxxv. sunt iuventutis.

Quicumque squinanciam effugiunt et ad pulmonem eis vertitur, in vii. diebus moriuntur; si vero hos effugiunt, empici fiunt.

Hic ypo. innuens mutationem morbi a gutture usque ad pulmonem dicit accidere ante vii. dies. Et verum esse potest, et suffocet prius et transire vii. dies et mutata materia in saniem empicos faciat. Cognoscitur autem ad pulmonem mutasse materiam ratione pulsus. Nam durus et inequalis et inordinatus est et ad principale membrum inflatum significat materiam. Mollis autem et equalis et ordinatus est et bona respiratione certam dimissionem significat.

Qui a ptisi molestantur, si sputum quod excreant graviter fetet super carbones effusum et capilli a capite defluunt, mortale est.

Hic ptisis intelligit ulceratio pulmonis in quibus sputa proiecta in ore plurimum super carbones effusa putrescit. Sic dixit autem in similibus vesice. Fetuit etc. dixit et si capilli a capite defluunt mortale. Et hoc est verum quia [illegible] significat ablatum. Fetor vero corruptionem humorum et consumptione solidorum membrorum significat.

Quibus ptisicis defluunt capilli, hii si diarria supervenerit moriuntur.

Istis hic loco ptisicos dicit in manos morti in quibus cum capilli cadent et intrant [illegible] quod significaret, scilicet desiccatione vaporum qui sunt nutrimentum capillorum. Si autem diarria supervenerit et minus dicit esse morti. Et verum est quia diarria ex defectione est virtutis retentive, et ipsa augmentat in ultimo defectionem virtutis.

Quicumque sanguinem spumosum exspuunt, his ex pulmone eductio fit.

Istis quibusdam libris invenitur per expuunt, non vomunt. Et multos interpretes ita legentes apparuit dicentes in vomitu eum voluisse intelligi. Quem vomitum intelligere sic vitetur. Videmus enim multos de pulmone sanguinem spuentes in vomitu. Abusive enim evomuit dixit. Solo enim sanguis spumosus est qui sit multus et ideo de pulmone exibit. Si vero parvus sit et non multus, ideo erit. Et de aliis locis sicut consumptionis sanguis exiens et tussis ostendit multum pulmonis in quo multa pulmonis aëris. Sanguinem sic necesse est esse spumosum. Multos enim invenimus de alto cadentes sicut athletas et alios aliis collidentes et alios se percucientes invicem et alios [illegible] et alios super alios cadentes sicut athletas qui in multis multum sanguinem spuebant boni coloris ac nullius doloris. Quoniam vena rupta in vena pulmonis interiit.

A ptisi habito diarria superveniens mortale.

Asserit dixit si sanies [illegible] quibus ptisicis et capilli ceciderunt et diarria supervenerit mortale. Hoc autem absolute posuit diarriam et saniem retinent innuens enim sufficere ad signum mortis. Sed enim non ita innuenda sic ex cadentibus capillis.

Quicumque vero ex pleuritide empici fiunt, si purgantur in xl. diebus a qua die ruptura fit, solvuntur; si vero non, in ptisim transeunt.

Clarum pulsus saniei fluxum dicere consuevit, cum intrant solum illa carnie quibus apostemata prius sunt et fluunt sanies ad spacium pectoris et pulmonis medium. Quod omnis si non mundificetur in xl. vel multum diebus necesse est tabescere pulmo et corrodatur. Sanies enim longo tempore corrupta est. Ita numerum vero ad mundificandum posuit ypo. in numero dierum termini

minuunt et sanie mundificant i. v. libri quae dicentur minuunt diuisitate in libro de ulceribus et ulceris et amph.

Calidum nocet haec frequenter utentibus. Carnium effeminationem facit, neruorum impotentiam, mentis stuporem, fluxum sanguinis, defectionem spiritus, quibus mors sequitur. [14]

Alibi minuunt ypo. quod calidum et frigidum faciunt si non moderata sint seu ad utilitatem conuenientia. Et in libro ipse de calore et frigido in quo ostendit quid operantur calidum et frigidum. Haec autem adiungit breuiter et primum a calidis dicens quod calidum in utilitate operatur acceptum. Ostendit effeminationem carnes i. mollescit et rarificat. quod ubi possunt abusiue. ob hoc enim quia in omnibus feminae molliores et debiliores sunt maribus testatur. Hoc quia neruorum impotentiam addidit postmodum ei rarificatur et mollificatur cum ab eorum calore dissoluatur. mentis stuporem intendit i. defectionem eius quod mentis quod fit ex defectione cerebri. sicut in neruis quae defectiones spiritus in his quae ad sanguinis fluxum sunt apponuntur. Ex fluxu enim sanguinis spiritus deficere consueuit. unde et mors sequitur. Et tamen haec succedunt ex longitudine temporis. quibus autem multum. quibus quidem uero primum fluxum uero sanguinis et defectionem spiritus sequitur cito mors. Haec autem amph in multis libris diuisus est. unde tamen sensus punitur. In uno libro fluxus incipit et mors sequitur i. ad haec originem et mors succedit i. aliter haec fert ad mortem.

Frigidum uero spasmos et thetanos et nigrores et febriles rigores.

[18]

Hic neruum frigidum ut est frigidae aquae abusus facit spasmum consueuit. Intendit spasmum et thetanum propter frigiditatem. Sicut enim neruus ex nimio calore dissoluatur neruus. sic uero ex frigiditate nimia quia frigus constipat eos et constringit. unde et nigrores fiunt cutis calore a frigore constipato a quo flos et uultus colorem conseruat et fit niger color. Sic facit congredientes. frigidae aquae abusus frigidum quod aquae per se facit frigus per accidens autem facit febrem. Rigores autem febriles uero esse abusus in libris testantur.

Frigidum est inimicum neruis et ossibus dentibus cerebro spinali medullae. Calidum uero utile et amicum. [19]

Ostendit lesionibus quae fiunt ex frigidae aquae abusu. nunc ostendit partes quibus est inimicum. Et non ossa nisi insensibilia passibilia tamen. Omnia uero membra frigida in se genere carentia et necesse est leditur ex frigido in utilitate.

quod calidum ita sit et calidum erit conueniens.

Quaecumque infrigidata sunt recalefacere oportet. exceptis quibus sanguinem manare. [20]

Hoc non est contrarium ei quod dicit alibi. Frigidum est inimicum calidum amicus. Hoc autem in uestigationem (?) et explanatione in magis ubi quod dicit in membris neruosis in membris magis i. in capitulo ipse illa carnem plus quam magis sunt infrigidata quia in molestatione duriora. Quibus haec intelliguntur de fluxu sanguinis unde a sui incipiat membris. De nam ad haec redeunt ut membris ad suum temperamentum reducantur. Et ubi sanguinis fluxus est ideo ibi non apponitur calidum quia calor aperit et maiorem fluxum facit.

Ulceribus quod frigidum mordax. cutem indurat. dolorem insuppurabilem facit. nigrores. rigores. spasmos. et thetanos. [21]

Quoniam nouum et inutilem uult intelligere: mordax solum intelligat calidum. Sed tamen quia semper abhorret sua contraria et frigidum dicitur esse mordax non quocienscumque corpus tangat et est ulcerosum corpus habet. Omne ei mordax quod mordicando perforat. ut morsus a superficie ad interiora mordicacione feratur. Aqua uero frigida cum non cutem solidam perforare ualeat non quam sua qualitate sibi contrariis eius patet. ulcerans membris propter raritatem suam frigidum usque ad interiora possibile est perforare. Flos autem in libris inuenitur in mordax uel ad rei mordaces. Quod haec frigidum mordax omne ulcerosum. Non ulcerosum indurat cutem per frigiditatem sine depilatione sit et dolor insuppurabilis fit per frigiditatem caloris nisi calore semper in ulceribus faciens. unde dolorem facit dissoluit non permittit. Alia accidentia in ferio uero sunt exposita.

Est autem ubi in thetano sine ulcere iuuene bene carnoso aestate media frigidae aquae multae infusio caloris reuocationem facit. Calor uero haec liberat. [22]

Cum frigidum et calidum quae faciant nocumentum supra ostendit. Hic iuuamentum eorum imperite ostendit. et de aqua calida et frigida incipit. Est autem in quibus in thetano et hoc omne genus spasmi esse intendit. et in media aestate et in iuuenili aetate et bene carnoso corpore aquae multae et frigidae et subito facit ut calor reuocatus redeat in corpus interius. unde et morbus soluitur. Hoc autem frigidum non facit nisi per accidens et calore ille in carnosum corpus reuocetur. Hoc autem contingit quia alio

non iuvat etatibus, in hieme, in omni tempore, sed media estate, quia frigidum est contrarium percutit; necesse est aut ut ... vel ad ... [illegible] ... est defectus ... adiuvat ... adiuvato ... [illegible] ... prohibet ... aqua frigida in ponit thetano ex vulnere ... infirmus sit iuvenis etate, carnosus, ... media estate, calida regione, frigidum enim sic ... mordax est vulneribus et dolorem suum ... Si vero spasmus ex vulnere ... ex vulneri ... a parte frigidum est ... nocivum, quia dolor vulneris non mitigatur et apostema non solvitur.

23

Calidum autem faciens saniem non in omni ulce-
re maximum signum est ad securitudinem.
cutem mollit et attenuat sine dolore.
Rigorum, spasmorum, thetanorum est mi-
tigatorium. Dolores vero qui in capite sunt
gravedinem solvit. Plurimum confert in ossium
fracturis, magis vero denudatis acutius.
horum autem maxime ulcera in capite habentibus
et quecumque a frigore moriuntur aut ulcerantur
et herpetis ulceribus comedentibus, ano,
pudendo, vesice, matrici. Calidum quidem ami-
cum et determinans, frigidum vero adversum et occidens.

Secundum frigidum enim spasmus est et thetanus. Calefactio vero curativum ... et calidum naturale est rarificativum. Vulnera enim corrosiva et quibus humor ad se currens est susceptiva; non calor adiuvat sed magis eis nocet, quia duo simul adiuvat ... ad ... vulneri ... ad ... [illegible] ... magna est certitudo securitatis ... est ei ... faciente capite in ... vel molestiam ... Vulnera ... spasmus ... non facit saniem ... [illegible] ... et omnia maturativa saniem sunt ... Omnia ... vulnera ... [illegible] ... cancrosi, estiomeni ... [illegible] ... non ... [illegible] ... formica ... hec sunt signa securitatis vulneris. Item intelligimus ... quod ... non iuvet vulnera ... Ypocras ... caloris, quod ... in his ... mollit cutem ... frigidum facit ... horribilitate ... ad ...

caloris. Ipse enim est quod dicimus naturam esse ... qui ex ... adveniens ... nimium facit omnia que diximus, id est maturat non maturata, non bona in bona mutat, dissolvit et purgat nociva. Si autem ista non faciat perfecte, dolorem tamen mitigat in passione capitis ... facit gravedinem eius solvit, quia ... morbi ... Plurimum vero iuvat ossium fracturas et maxime denudata et in capite fracta, quia est frigidum ... nocet ... solum ... sed et cerebro et ... frigiditate moriuntur membra, sicut ... in calcaneis, digitorum extremitatibus et ... in yeme ... quibus calidum est ... commedentibus sicut herpetis et ... sicut ... morderet ... ano frigidum inimica, amicus ei ... et ideo frigidum ... ad ventrem ascendit ab ano ... et pudendo, vesice, matrici; calidum quod amicum, frigidum vero inimicum ... ad quorum ... est nocte frigiditudo ... ascendat ... quod dicit Ypocras: calidum amicum et determinans, frigidum adversum et occidens ... illa vero inimica sunt.

24

In his vero oportet frigido uti unde sanguis flu-
ere futurus est, non supra ea sed circa ea loca un-
de fluit, et quecumque flegmones seu infla-
mationes in rubeum aut subsanguineum
colorem tendentes ex recenti sanguine,
quoniam vetera denigrat, et herisipila non ul-
cerata iuvat, quoniam ulcerata nocet.

Intendit Ypocras docere in quibus ubi sunt usus frigidi adiuvet. Dicit ergo iuvare illos unde sanguis fluere paratus est vel iam fluit ... ponitur ... sanguis ... nocet vulneribus, sed circa ea loca et supra ea loca unde sanguis venit ad vulnera. Dicit inter omnia calidum ... apostemata ... qui ... calorem suum ... inredit ... que ... qui recens sanguis rubea esse ... Unde frigidum ... facit ... herisipila non ulcerata. Si vero est ulcerata, frigidum est mordax locis ... dolore, dolor ipse fit ... sibi pessimum ...

25

Frigida velut nix, cristallus pectori inimica, tussium commoventia. ...

40

(qui in fluunt ad pectus)
fluere facientia catarros facientia.

Hic usque de calida et frigida aqua disputavit ypo. Nunc autem sic et castallum frigida interserit/ quia quanto frigidior tanto nocentior. Est enim pectori inimica ut pote tussium commonitiva, et plurimas ulceras in sanguinis fluxus fit causa: et ruptiva, empima et catarrosa a capite impetu et plenitudinem deponentia quia cerebrum infrigidatur.

In articulis tumores et dolores sine ulceratione: podagricos et spasmos. Horum plurima aqua frigida infusa: refrigerat et attenuat et dolorem solvit. Stupor enim mediocris: dolorem solvit et minuit.

26

Frigidum sic dicit: apparenter iuvat calida et rubicunda et sanguinolenta. Repugnat enim calidis humoribus ad ipsa mittentis. Aliter et nunc hic debet intelligi et dolorem minuet propter ablatam causam. Unde fit/ quod frigidum superpositum huius: stuporem faciat, et stupor eius sensum tollit, et dolorem minuit.

27

Aqua que cito calefit et cito infrigidatur levissima est. (i. digestibilissima)

Non oportet nos hic intelligere ypo. intendisse levissimam in pondere. Si enim hoc intendisset: vile quidem et longo tempore et magno labore investigasset, quod cuilibet appositum est: levium apprehendi potest. Intendit ergo levissimam, quam stomachum non aggravat, et quam cito digeratur. Sic solum huius quod hic posuit est repetenda aqua: sed quoniam qui hanc de ea retinent quod levissima erat et posuit obscuram. Est autem levissima: quia non turbata. Secundo: quia in ipsa non apparet de terrea. Tertio: quia non horribilis est saporis. Quarto: quia cito calefit et infrigidatur, que est causa: cito digeritur et sic est aliis dignius bona: sic aqua suo modo genere bona ut ex levitatis sue digestionibus. Qui autem ergo ad bibendum aquam temptamenti sunt: non certorum experimenta hic posuit. Sua enim fallunt.

28

Quibus autem desiderium de nocte bibere valde sitientibus, si obdormierint: bonum est.

Non expo. hic dicit ut sitienti nimium potus de nocte dandus vel non dandus sit. Sed innuit: inquit: si sibi biberit et dormierit et bonum est. Sompnus enim quia ea sitis est fluxus: faciat esse digestam. Quoniam non pro deo ut nimium sitientibus: potus est dandus. Sitis autem fit aut ex vino plurimo aut ex potu puro. Sanitas ergo cito dicitur hic in. Si humiditas prava est: complectet operteret ne calor augmentatus exsiccat. Si autem sitis prava est: non est necesse bibendi dare licentiam. Sed si ex prava sit humiditate: licentiam oportet dare. Si ex multo vino: non indiget potu dando. Si ei dormierit cessat sitis.

29

(i. sanguinem menstruum)
Muliebria educit ex aromatibus calefactio. Multotiens autem et ad alia utilis esset: si non capitis gravedinem faceret.

Muliebria sanguinem menstruum hic intendit ypo. et propterea non potest praeponi quam menstrua si contingunt causa apertionis in uterum vel ex constrictione aliqua vel ex aliis causis: que causis similibus sunt singula auferendo medicabuntur. Sed si sine his precedentibus menstrua prestandantur: cum calefacientibus remedietur. Cause enim carentie eorum vel est frigiditas et sanguinis vel constipatio venarum sanguinem ad uterum mittentium vel angustia oris ipsius propter corrugationem venarum. Quod cum ita sit: cum calefacientibus aromatibus erit curandum quod ora venarum aperiunt si clausa sunt. Sanguinem subtiliant/ constipationem solvunt. Si autem capitis gravedinem non facerent: in multis aliis in causis hec dicit iuvaret et maxime in frigidis capitis incommoditatibus. Experimentum autem testatur quod ex omnibus aromatibus dolor capitis generatur. Ratio autem facere est propter paucam aromaticam aliam sit calefactorum: ex calore suo nimio necesse est capitis gravedo sequitur. Maxime autem hoc faciunt cassia lignea, costus, cinamomum, amomum et alia, hec dicit que sunt calida.

30

Mulier in utero habens si flobotomata fuerit abortit: et magis si maior est fetus.

Fetus si nutrimento careat: necesse est pereat. Cum ergo sanguis quo nutriendus erat flobotomo demittitur: consequitur ut pereat fetus. Non solum ex flobotomia periculum sed et causa ab alimento abstineat aliquamdiu: quanto est minor erit; tanto aqua pichetabitur, ut pote cum demittitur quantitas ciborum cum plus comestus erit.

31

Mulierem in utero habentem ab aliqua acutarum egritudinum accipi: mortale est.

Quod hic dicit ex necessitate consequitur. Si enim acuta egritudo est febris sit: necesse est continua sit febris et calidissima. Hec enim non est acute genus. Si igitur est febris sit: mortale. Mortale autem duabus de causis fit: ex essentia febris, quia causa est fetum mortificari cum cibum necesse sit attenuari in febre. Sed si mulier velimus fetum salvari et matrem ex multa ciborum continuatione pictari: augmentatur in febre. Unde consequitur ut pereat fetus. Si autem egritudo sine febre sit, sicut apostema, epilepsia, tetanus: mortale erit cum magnitudine morbi et gravitate fetus pati non possit.

32

Mulieri sanguinem vomenti menstruis

Nota quod iste aphorismus verificatur in virginibus et pregnantibus.

Fugiat medicus in tali casu.

Decet regere mulieres pregnantes a flobotomia.

Decet regere mulieres pregnantes infirmantes febre acuta.

Decet curare mulierem vomentem sanguinem.

Quibus autem desiderium sitis valde est quod hic dicit valde sitiat de nocte [illegible] ... si nimis bibat comedit ... non digerunt ... non nutrit ... desiccat ... ab aliis ... ab aliis [illegible]

Nota quod ista sit signum mortificationis fetus in utero matris ... oblivio ... dolor ... frigiditas ... ventris ... [illegible]

supervenientibus solutio fit.

Cum sanguis ad superiora movetur, propter hoc debent curari inferiora; necesse est superior motus solvatur. Oportet artificialiter machinari et ut inferius deducatur actione cogi.

Mulieri menstruis deficientibus sanguinem per nares fluere bonum est.

Hoc autem cum signum est quod sanguis in menstruis stringi noceat. Si autem ei deficiat et aliunde sanguis effluat, iuvatur. Loca autem per que sanguis erumpit cum multa sint, unum pectus est, cum a naribus erumpit, alia tamen et sunt periculosa, quedam tamen plus, quedam vero minus, quare tamen si absque non fuerant periculosa; non ideo in hoc amphorismo falsus est ypocras cum absolute in manare sanguinem dicit e naribus; convenit enim ei numquam ponere; multa tamen notare. Unde si per emorroydas sanguis effluat, non dicamus quin bonum portendat.

Mulieri in utero habenti si venter fluat multum, periculosum est abortiendi.

Iam hoc loco idem quod de fluxu intendit, alibi de evacuatione, scilicet ubi ablatione, cum minuitur enim sanguis et debilitatur mulier, commovetur eius fetus ad exitum.

Mulieri quam matrice molestatur aut difficulter generanti sternutatio supveniens bonum.

Hunc amphorismum obscurat molestatio matricis sola. Hec enim quedam intelligunt omnes matricis molestias et non solum accidens quod suffocatio matricis vocatur. Sed non ei cum suffocatio esse iure, sed post ablationem habent. Alii intendunt ypocras secundinam intellexisse passionem. Secundina enim quoque et vulva conviste est in nomine, quam multum a veritate videntur devenisse et sunt dearant, verum dicere, quia secundina est non de vulva exierit cum fetu. Sternutatio sterniciens, eam expellit. Sed error eorum palam est secundina alicuius dixerit ypocras. Ex ipso enim commotionis impetu frangitur propterea vel secundina que non de vulva exivit cum fetu; ipsam eadem sternutatio expulit. Quod non dicitur secundina, quia in primis est secundum. Sed error eorum palam est et cetera. Secundum quod hoc genere ambigua sit in nomine, non tamen loquitur de vulve passione; intelligendum est de secundina dicere ex necessitate. Quod vero omnem passionem vulve intelligunt, arbitrantur falsum. Palam est enim intelligi flegmonem, sclirosin, herisipilam et vulve vulnera, sternutationem adiuvari, cum quia sua vi necesse esse videatur. Ablatio enim hanelitus per eam sternutatione adiuvatur, cum quia suam vim esse videatur. In ablatione enim hanelitum est non quia motum congelet, vi sternutationis quia vigilat in vanitate, quia ipse sternutationis motu necesse est quandam in se sternutatio habita expellatur quod plenius

expressum est in libro quod de sternutatione feci. Unde et sternutatio in singultu valet.

Mulieri menstrua si coloris non propria et non per se semper fiant, purgatione indigere significat.

Hunc amphorismum in multis libris invenimus sic: menstrua sint diversa in colore et non secundum tempus venientia, purgatione indigere significat. Iste hoc diversitas propter intelligi quod non in suo tempore veniunt. Tertium et earum mundificatio est illa in qua prohibitum exire menstrua. Sed tamen non solum intendendum est ad farmaciam. Verum et ad ordinationem dieti, quod ego narravi in libro ypocras de menstruo, cum dieta quam commoveat necessaria et voluntates plurime et dulcia vina conflictus humorum vinolentie. Utpote calamentum per quem assueverunt venit in menstruis provocandis. Ad hoc enim intendunt ut opilationem venarum ad vulvam descendentium aperiant et grossitiem sanguinis. Sunt enim de grossis earum mundificatis humoribus. Si autem humores in colore diversi fuerint, cum sit opinio erit earum mundificatio. Menstruorum enim colores non solum ex fluxu humorum, sed ex colore et colora mutantur. Ypocras autem monuit in libro de dolore muliebri, quam intelligitur quales sint humores earum dominantes. Hoc autem per se cum farmacia et notum earum mundificationem. Quod vero non per se fiant dixit, huic expositio necessaria. Ac si dixisset: si menstrua in colore sint diversa et non per se semper fiant, purgatione indigere significat, quia est in coloribus mulierum mali humores; non solum mutationes, mutationes colorum in menstruis, sed et interpolata temporis corruptiones patiuntur. Si humor plus quam oportet sit grossior, sed sensu suo reddunt duriores et tardiores genera.

Mulieri in utero habenti si subito mamille graciles fiunt, abortit.

Iam hoc amphorismo portendit quod fetus in utero mulieris patiatur ex aliorum minoritate. Vulve enim et mamillarum quedam venae conviste sunt. In quibus si sanguis minoretur, necesse est mamilla macilletur. Unde fetus moritur aut ad exeundum compellitur. Sicut ypocras in libro de fetu propria promissione. Cum magis autem quod cum est fetus augmentandi, quemadmodum puer de vulva accipit, non tantum est quod sibi sufficere possit. Et mensibus exiccatus, dulciore et superfluore quam cum violentia sepe suggit sanguinem. Cui igitur in magno fetu cibus non tantus sit quod sufficere possit, recalcitrante et movente eo, nimium rumpit quibus ligatus tenebatur pellicule. Id intelligitur facere cum non ut alio autem tempore cogitur exire et abortire.

Mulieri habenti geminos in utero si alteri mamillarum gracilis fiat, alterum ab

ortit. et si quidem dextera gracilis fiat: masculum. si vero sinistra: feminam.

Quod de albis dixit mamillis id de altera oportet intelligi. Cum enim sanguis devenis alterius mamille minoret. si igitur geminum habeant: necesse est ut cum nutrimentum per venas illius mamille suppeditabatur, abortivus fiet. Quod vero dixit in dextera masculum abortire, feminam vero in sinistra: in alio amphorismo auctorizabitur magis masculos in dextris, feminas vero in sinistris esse. Dextra namque pars calidior est. ideo masculus ea prevalet et calidior est. femina vero in sinistra, que frigidior est. Quia pars dextra ideo calidior est: quia epar quod est calidum et humidum in ea est. Sinistra vero frigida: quia splen est in ea.

Si mulier que neque pregnans est neque genuit lac habet: huic menstrua defecerunt.

Bene investigatum et specialiter hic amphorismus multa disputatione indigebit. Quod ut vero intelligere cum volueris: necesse est libros meos de virtutibus naturalibus prius legere. hic tamen breviter dicendum est quod in hoc loco est necessarium. Omne membrum igitur generationem humoris habet huius necessitate expellendi: aliorum membrorum ab eo generatorum [illegible]. hec autem humiditas sibi est quasi superflua. [illegible] membrum habet: non soli deo est observanda. Sed tamen quod in membrum facit virtutibus implet membri naturalibus [illegible]. quarum una continua est et commutativa, que alimentum in se accipiens commutat. Qualem autem alimenti similitudinem accipiens parte nutritur: alimentum enim de [illegible] membrum [illegible] fiat. hec autem est quam ypocras alibi dixit. Cibi igitur mutatio: et est ab [illegible] quod vero est [illegible] temperamentum superfluitas [illegible] membrum a quo retinetur [illegible]. Si ergo in omnibus sit: in quantitate eorum erit. Sic in epate sanguis [illegible] ei sibi quedam attrahit spumosa superfluitate in se [illegible] reponens [illegible]. Item [illegible] humores sibi reservat [illegible]. [illegible] nigra et [illegible] ab [illegible] que spinagus vocatur [illegible]. In [illegible] humiditas retinetur que [illegible] vocatur. ideo mamille carnes habent quasi glandosas. que alimentum sibi veniens in suis [illegible] naturas. Est ergo hec caro mollis et alba et non sanguinolenta. humiditas sibi adveniens efficitur quasi lac. quod quanto magis effluit illic: tanto magis augmentatur. [illegible] in pregnantibus [illegible] quia [illegible] mulieris et mamillarum mediantibus [illegible] que sunt in conceptione [illegible] menstrua probatur defecisse. hic ypo. [illegible]

Mulieribus quibus ad mamillas sanguis colligitur: maniam significat.

Dixit in disputatione precedentis amphorismi quod sanguis ad mamillas veniens in lac mutatur.

ypo. hic fatetur quod [illegible] non mutetur: significat maniam. quod ego non vidi in tempore meo. et si contigit quando: tamen credo evenire quando [illegible] confirmat ypo. ac [illegible]. [illegible] sit sic asserit: oportet intelligi quod cum humiditas in mamillis cum non sanguinolenta sint necesse est [illegible]. unde sanguis cum ad eas [illegible]: non mutetur in lac. hec caro frigidior est ceteris carne: sic et lac [illegible]. Cum ergo [illegible] calidus et [illegible] effunditur in toto corpore: necesse est fumum in caput ascendere et maniam generare. mulieri vero [illegible] caloris et ad mamillas sanguis evenit: non potest in lac mutari per [illegible] et magnitudine caloris. unde necesse est caput ascendat et maniam generet.

Mulieri si vis scire si concepit: quando dormitura est melicratum da bibere. et si quod torciones circa ventrem habuerit: concepit. Si vero non: minime.

Hec torcio est autem ex humiditate [illegible]. ut potest prius quam evenit [illegible]. quod inherere [illegible] ypo. [illegible] mulieris circa loca illa per que venter [illegible]. mel autem [illegible] melicratum: necesse est [illegible]. ad hoc enim nos [illegible] ut [illegible] ventositas generet. Quando dormitura est igitur [illegible] pleniter. hec enim duo sunt circa ventrem [illegible] pugnant [illegible] vento [illegible].

Mulier si quidem masculum conceperit: bene colorata est. Si vero feminam: discolorata.

Quare duo id fiunt: quia femine frigidiores sunt masculis. masculi vero fortitudinem et velocitatem in motu habent. Colorata et non colorata dicitur. quia in conceptu femine: femina non est boni coloris. quia femine frigidiores sunt masculis. [illegible] tamen hoc accidit. Concepti masculi a signis habentur. fortitudinem scilicet et velocitatem motus. que in [illegible]. quia femina concepta: alimentum fortior est et velocior in motu. non ergo hec signa [illegible] humida.

Si mulieri pregnanti in matrice fiat herisipila: mortale est.

Oportet investigari [illegible]. [illegible] herisipila sit inimicior [illegible] flegmonem [illegible]. [illegible] herisipila necesse est solum [illegible] occidit puerum. flegmonem [illegible] que herisipila [illegible] mortale est.

Quecumque tenues preter naturam existentes conceperunt: abortiunt antequam crescant.

Quidam interpretantes hunc amphorismum ita exponunt.

Dez pronosticatio de muliere aliqua si sit pregnans.

Dez pronosticatio utrum conceperit masculum vel feminam.

Pro signis abortus habitus.

Quando ei ex necessitate abortire intelligitur est propter id quod sit in maliciem (?) quia sola macredine nutrimentum solum deficit prius. alie sunt crasse fiunt et innate permanserunt. alie est propter in tenues existere incipiunt: perdidit quod abortivit. Iohannes vero hic intelligit in utero tenuitatem esse quibus necessaria fit refectio multa ut ad non requirat corporis eius. unde fit ut eis crassescentibus seu existentibus: fame fetus abortiatur. hanc intendit ypo.

Quecumque vero graciles contra naturam moderate habentes secundum naturam aut tertio abortiunt sine occasione manifesta: his cotiledones mucillaginibus plene sunt et non possunt retinere pre gravedine fetum sed abrumpuntur.

Quod dixit sine manifesta causa: sine febre. acuta scilicet que contingit. sine dyarria. sine iniuria. sine pleni[tudine] sanguinis. sine passione. inpressura. abstinentia. nimio timore et similibus. sine quibus precedentibus si abortivit corporis moderatum habentes: ex necessitate ora venarum in matrice aborciendi causa est. quibus est sedimina nutrimentum accipiat si nimis mucillaginibus plena sunt: abortat quia nutrimentum sedere (?) dixit. sed venarum ora cotilidones appellat. non sicut putant quidam carnes tenues esse ora huius venarum in matrice esse ypo. ex libro de passionibus mulierum. Si cotilidones igitur in ore uterus plene sunt [illegible] paucis ex necessitate. Pictagoras vero in parte plus de rebus naturalibus cotilidones appellat ora venarum et arteriarum que ad iniurias (?) [illegible].

Quecumque vero preter naturam crasse existentes non concipiunt: his pinguedo os matricis obturat. et prius quam extenuentur non concipiunt.

Preterea ypo. dixisse intendunt post [illegible] tas in crassitudine (?) infirmitate. Alii vero esse tempus [illegible] sunt crasse sed potius sunt veteriores. quia pinguedo illa vocata zirbus non permittit os matricis non complecti non [illegible] aeris in infirmitate fiat. quod os matricis; dixit iterum os mulierum. quia in inferiori colli est extremitate et in inguine mulieris intendit. hic ei enim os mulieris dicit non illud quod in extremo colli est extremitate et ne nigit (?) feminine. sed ei non os matricis; sed vocat os colli matricis.

Si matrix in ischio posita sanie fi-cat: necesse est emmotum (?) fieri.

E manantem vero omnium curatorum (?) [illegible] intrinsecus et matrice ipse extrinsecus: necesse est cum lanuo (?) curari et huius similibus. hic ypo. intendit hic.

Fetus quidem mares dextris: femine vero sinistris magis.

In libro de spermate ostendit intrinsecus quod sinistra sit frigidior (?) calidissima. quia et ad nutrimentum loci et generacionis est hoc dicit. Dextrum autem locum matricis ostendit esse calidiorem est epar iuxta (?). Item ad nutrimentum cuius secundum spermatis fetus de testiculis generantur qui in matrice [illegible] posita. Quod enim de dextro exit: in dextrum currit et calidior fit. de sinistro in sinistrum: frigidius et aquosius. unde fetus sinistri lateris necesse est frigidior sit. unde ego [illegible] disputamus. v. particula in libro secundum anathomia ypo.

Mulieres ad papitatis (?) ex obtalmicis apponentes: apphetia (?) os et nares.

Bene dixit quia cum sedimine papitatis oritur (?) [illegible] claudi et morti minimo presertim obtalmico apposito: necesse est sedimina [illegible].

Mulieri in utero habenti thenasmon i-natus abortum facit.

Thenasmon fit ex humore qui vocatur colon. qui humor cogitur ex prima forma (?) propter punctionem et propter eius constrictionem (?). et est difficultas eos pungentem possit emittere. unde et hic ex premo (?) mulieri [illegible] evenit sic ypo. dixit: causa est aborciendi. similis ei est premis: nimium fetus moveri. unde abortire necesse est fetum. quia inde rumpitur ligamentum.

Mulieri si vis menstrua retinere: ventosam maiorem ad mamillas appone.

Sicut ypo. aliquotiens dixit quod menstrua nimio fluxa et non eventura de tempore medicari: sic hic innuit quod nimia sit restringenda. et ad mamillas ventosas maiores vel (?) appone. ut in apponendo fetus non [illegible]. sed venas de intus ascendentes ad ipsas maiores dixit ut magis et fortius fiat expressio.

Quecumque in utero habent: his concluditur os matricis.

Et sunt (?) Quecumque neque et tamen ad intelligendum non fere accipitur. si forte obstetrix manum imponat in utero et tangere possit. Optima ei si in utero iacuit et mulier concepit: concussus matricis tangitur lateralis et ita os matricis necesse est stringi.

Mulieri in utero habenti lac ex mamillis multum fluens: debilem fetum significat.

Si matrix in v. sinistra calidior est quia si matrix declinat ad aliquam ubera (?) dextra vel (?) ubera os rotundum et achia (?) quod in (?) volunt (?) facie et facta (?) et fauces (?). si vero velut ubera deciperet mulier necesse est ut fiat emmotum. i. lanium cum bobace (?) quod ponatur in collum matricis et educat saniem et [illegible] mundificatio.

Si uero dura fiunt ubera: sanum fetum sig[nificant].

[illegible]

Quecumque corrupture sunt fetus: his ubera gracilia fiunt. Si uero rursus dura fiant: dolor fit in ubibus aut in coxis aut in oculis aut in genibus aut in oculis et non corrumpunt.

[illegible]

Quibus os matricis durum fit: his necesse est os matricis concludi.

[illegible]

Quecumque in utero habentes a febribus accipiuntur et fortiter calefiunt sine occasione manifesta: pariunt difficiliter et periculose aut abortientes periclitantur.

[illegible]

A fluxu muliebri spasmus et animi defectio si superuenerit: malum.

[illegible]

Menstruis plurimis venientibus accidunt egritudines. et non venientibus a matrice accidunt egritudines.

Quidam arbitrantur medici morbos generari ypocratem dicere non tantum ex humiditate sed ex paucitate menstruorum. et non solum in mulieribus sed etiam in maribus. ex paucitate enim corpus desiccatur. aliud corpus desiccatur. aliud refrigeratur. aliud [illegible] sequitur. Set omnia mala que ultra rationem accidunt ypocras vocavit et nuncupatur de morborum generibus. Sufficit ergo ypocrati dicere manifestum est et confessum quod cum menstruis plurimis venientibus venire dixit egritudines. et a matrice non venientibus accidunt egritudines. venientes egritudines fiunt [illegible] numero vel solum secundum [illegible]. Matrice debeant [illegible]: necesse est per [illegible] quod [illegible] adipisci possimus non [illegible] parva vel magna fiunt menstrua. sciamus. aliud ergo menstruorum humiditatem plurimorum ex larga est apertione orificiorum venarum ad [illegible] venientium. aliud quod [illegible] calor est [illegible]. aliud quod totum corpus in malis qualitatibus mutatur quasi [illegible] generatur. vel si sanguis sit [illegible] a suo tempore [illegible] quod corpus non generatur ad venarum orificium [illegible] expellitur. sic videtur morbi generari et ad que membra deducuntur [illegible] mali. hec sunt cause menstruorum humiditatis et [illegible] paucitatis. huius sunt contrarie. vel enim ex [illegible] sione. vel ex venarum constipatione per quas menstrua veniunt ad [illegible]. vel ex grossitie sanguinis [illegible]. vel ex venarum [illegible] non recipientes quia [illegible] fiunt: post longum tempus necesse est in morbum generari. scilicet herisipilas. flegmones. scliroses. cancrum. ergo dixit ypocras non venientibus menstruis a matrice accidunt egritudines.

Iam ano flegmonem paciente et matrice flegmone paciente: stranguria supervenit. et renibus saniem habentibus: stranguria accidit. In epate vero flegmone paciente: singultus supervenit.

Stranguria est parva et sepissima mictura. que aliquando fit ex defectione virtutis contentive vesice. aliquando ex acuitate urine. Contentiva deficit cum male complexionatur vel apostema. acuitas vero ex passione renum ex commixto sanguinis et aliorum humorum ad renes descendentium in urina accidentium. Et ideo dixit stranguria fieri ex flegmone ani paciente similiter matrice. in hiis vesica colligitur. unde et colligantia [illegible] patientibus. Cum enim in renibus commiscetur [illegible]: necesse est per vesicam effluat. ad quam pervenientes dum eam purgant: cogunt et commovent ut eam expellat. Si autem apostema in ano fiunt: necesse est vesicam pati. quia stringit eam atque premit. Cum ergo anus et vesica sint vicina: necesse est opam

ut ego dixi alibi. Quod ypocras preter passionem abunde venire dixit: non absolute posuit. sed magnitudinem ultimitate eam intendit. sed quia hoc intellexerunt quidam per flegmonem in epate venire singultum asserunt. Cum ei nunc epar [illegible] sit colligatum: necesse est aliud ab alio [illegible] opam. presertim cum apostema magnum sit.

Mulier autem si non accepit in utero. vel autem scire si acceperit: cooperies vestimentis suffumiga eam aromatibus odoriferis. et si quidem videatur transire odor ad os et nares per corpus: cognosce eam quoniam ea non propter se

Est enim culpa ipsius. propter hoc quod ipsa non generat. Suffumiga: suffumigationem in hoc loco intelligendum est nimirum odoriferas. quod optimum est. et fumigatio sursum in calore odorifero. quod non per totum corpus ascendit quousque ad os et nares veniunt. a quibus cum odor preterit non sentitur: matrix opilata. quod est ratio: necesse est non concipi. Quod non propter se non generare dixit: quod dicunt viri innumeri propter dolorem immittit [illegible] ei nobilis homines conficiunt utrum filios vel filias debeant habere. in quo maxime nobilissimi solent adhibere laboriare. Cum autem fetum non concipiat: sepe mutat. ut est color filios vel solas habent filias. sed tutiores pre se relinquunt qui hereditates suas possideant. plato in libro ad timeum: grandi tetigit artificio. et paucipa habitur [illegible] dei. sed propter exponendi [illegible] amore.

Mulieri in utero habenti si purgationes exeunt: impossibile est fetum esse sanum.

In purgatione vena intendit menstrua in tempore suo [illegible] venientia in potentiam quantitatem minorum. unde significatur defectus fetus. Si enim parva vel tarda veniunt et semel et bis: non necesse est fetum infirmari. Sed si quantitatem tempore ordine servant: fetus vero non erit. Ego autem non arbitror menstrua a purgationibus effluentia per venas tantum illas egredi que in collo sunt matricis et secundum quas venarum interiorum orificium vulve [illegible] sunt. unde consequens est ut ab illis veniunt non menstruorum egrediantur. Cum vero abunde exeunt. nam ad nutriendum fetum per venas super dictas vacuum veniunt: necesse est fetum infirmari. vel potius est alimenta deficiunt.

Si mulieri purgationes non erunt. neque rigore. neque febre subveniente. fastidia vero ab hominibus et defectiones animi ei accidunt: reputa hanc in utero habere.

deriuat de passionibus in aliis membris ex matrice provenientibus et pro ex parte vicinitatis.

de passione que fit ex parte derivationis.

de passione que fit per colligantiam

Urine h(abe)ntes multam longitudinem significant decoctionis morbi. Unde in urina dissolutum est mors. Sic videmus de se in frenesi. Ego autem confirmo infirmum hunc non evasisse si usque tale habuit urinam. Cum enim hic morbus de sola sit co[lera] et cete(ra) fuit urina appere colica, sed urina lipida et aquosa appereat urinam: longitudo decoctionis significat et motum eius procedit ad caput ascendere. Alibi enim urina sola est lipida vel sola alba vel sola tenuis et tamen color est colica in ipsis apperent. Sed cum aquosa sit et lipida in subtilitate et cruditatis. Quare maior dicitur de frenesi: sed eis pueris appere incedit. Unde non ita sicut alibi inveniuntur qui in omni frenesi hanc indicationem habent sit. Sed quando firmiores si signum infirmos intulerit sed quod est. Invenimus quidem in aliis libris tale scriptum huic amph(orismo). Quibus urine lipide aut albe male et hee in frenesi apperent maxime. Sed quia debiles in quibus hec dicuntur; unde tamen videntur omnes sensus.

Quibus ypocondria suspensa et sub rugientia lumbis dolore superveniente ve[n]tres his humectantur si non ventositates erumpant aut urine multitudo supervenerit. Iuste.

Hic ypo. ypocondria suspensa vero hic sunt dicatur, et minima esse incedit, quod multiplex sit de causa. Propterea ex ventositate grossa et inflativa et hic loquitur de illa. Sit autem in morbis vel ex aliqua accidentali. Item quia in ypo. differentia fiat, scilicet subrugientia. Prima non sic habet. Sed sub ypocondria ex ventositate et humore quando ut alia habet rugitum quod quidem vox est illius ventositatis cum non magna sit nec multa. Sed autem ventositas de qua hic dicatur tendit ad inferiora cum humiditate, prius quod est descendit et ei; et humor vel est sub ypocondria descendit quia ad dorsi inferiora descendit vel est in vena illa descendit inferiora fit dolorosa. Alibi quod eadem humiditas descendit in venas et largo foramine facto; exigitur humiditas exire. Ergo bene dicitur est dicitur vero est his ventres humectentur. Non festinet ad ille venis humiditates et tamen per annum exeunt ventositates. Alibi et in urinis redit ad venas scilicet ventositas et humiditas. Sic denique ad vesicam quod in febribus hic dicitur sit. Consuetudo enim antiquorum fuit et diceret ille febricitavit vel habuit febrem unde de calore accidentis et in multis bonis et passionibus vel aliqua in membro accidentibus. Quia autem febricitantes et a parte lateris seu pleuresis seu est hic membra; consuevit de his dicere pleresis peripleumonia splene et talibus eos laborare, incedit autem hic in febribus duobus modis. Aut ut hic accidentia dicatur in febre sit quia non cum apparentia. Autem in hic membra venit non ventositate nec urina faciat nec solone. Quod vero quia hic rugiositas aut veniet in hic membra; non sit cum febre est sed morbum.

Quibus spes ad articulos apparentium;

Illud non intelligendum est de illis quod menstrua ex ordine et nulla re interveniente venerunt, sed subito et sine ulla occasione manifesta se stringunt, quod ex autem signone aucton(e) vero de libro precedente, scilicet ab hominatione angustia, destructione menstruorum certitudine ex quibus intelligitur mulier concepisse. Sic ex appere pessimitate. Quia conceptum ori sunt non certa quam in omni per se evenire dico sine conceptu sunt esse certe est humores mali duxerint sursum vel alia membro. Unde prospice oportet medicum leve.

Quem frigidas et densas mater habent: non concipiunt propter frigiditatem. Et quecumque humidas habent matrices: non concipiunt. Extinguitur enim in eis semen. Et quecumque matrices habent siccas magis et ardentes: non concipiunt. Indigentia enim nutrimenti corrumpitur semen. Quecumque vero ex utrisque temperiem habent: moderate hi[s] [fiunt].

Si ypocratis audiemus tunc in mi[nime] [con]grantes ostendere ampho. et opportuniori loco tradere; non post facere quod unum hunc duobus amphorismis in fine ducere et in hoc loco ponere ut disputationem materiorum compleret et quot modis sterilitas fieret; demonstraret. Patet enim ille. Mulier si non accepit in vito vel is autem scire si concipiat; contegens vel ypomitus sunt fuga deorsum et reliqua. Sequitur autem locus qui non exponendus est ut dicit. Quecumque temperiem habent ex utrisque hic granantes fiunt. In moderate autem sunt non tamen in subtilitate ad concipiendum sunt duce. Ergo ultimates erunt steriles ex quibus in predictis quare sterilitas fiat in maribus quod tamen occultat multis. Sed si perspiciant invenientur per parti est quare non generat quidam masculi. Post patebit eis iuvenes, gravantes medie esse complexionis quare si excedunt; non gravabunt. Incipiendum est enim per alia in mulieribus quia mali congue habent iniustice vel primis in subtilitate in quibus quod quando pupillum dicitur qualitatum si duo habere sic invenimus in libro primo de complexionibus. Non confert temperatas octo esse dicitur. Ut quatuor simplices quas diximus et .iiii. composite et ex his omnibus simplicibus. Cum enim virga ducit unum frigiditas in subtilitate et mittit de pleset; in ori venam ad omnia inclue venientem ex necessitate frigiditas meum est. Unde debiles fiunt mulieres quod regnum non patitur soliditate venientium oribus. Unde et inferius per cerebrum recipe inventum in tamen .iii. Non enim illuc menstrua possunt provocare. Et si quam in illuc originis; proximum est. Item quare venae concepisse facile quod est ite. Augent eius in eis adiuvat; frustra est et hic est plurime qualitates horum ex qualitatibus consideravit matricis. Refrigerat enim spiritum utile ex matrices frigiditate nisi sit

calidissimum vel· | Incipit ergo primum de generatione frigida.
Quoniam igitur frigiditas et humiditas et quibus dicitur intelligi frigidita-
tem et humiditatem commisceri. Unde apparet quod frigiditas
siccitati vel humiditati semper commisceatur, sed non semper propter hoc.
Semper enim ex mulieris frigiditate de superfluitatis subsequitur
et non sterilitas secundum sic dictum. Quoniam autem bonum consideratione quod si
mulieris frigida sit, non concipere dicitur propter opilationem scilicet sive
sic non tamen de superfluitas eius est non concipiendi. Sed quia autem eius
intelligere nos possimus, et quod mulieres humide humiditate insul-
titate non concipiunt quia semen extinguitur in humiditate.
Sicut in gremio fluminum iordani videmus quod in paludosis
locis semina non nascuntur. Et quoniam sicce mulieres
steriles non concipiunt cum non habeat semen nutrimentum quo
modo crescit, ac si seminaretur in arenosis locis
vel incultis vel petrosis. In muliere autem calidissima sperma
perit, quod semen in calidissima terra patet vel in diebus
canicularibus seminaretur. | Sic ergo nobis significat de
qualitatibus iiii in monstris singulares et v in terre quibus
terre convenire intelliguntur. | Quoniam ex his temperie huius-
modi hic significantes sunt, quoniam ex iustis sic dicit, non ex equ-
alibus intellexerit cum qualitates iiii sint. Et utrisque
huius contrariis scilicet incedit ei frigida sicca humida. | Nos autem mon-
uimus in libro de generatione ex calore cum frigiditate. Et sic
est huius: temperamentum esse mulieris ergo temperamentum ex ho-
re est pariter contrariorum id est ex calidtate frigida sicca humida quod
pars non in unum desit: sufficiat similitudo. Si enim maris
in calitate et frigida temperata sit, temperies in his et sic de
aliis, sterilis non permanebit. | Quia ergo ypo. de sola fe-
mine sterilitate loquebatur, de mulieris generatione tamen di-
cit. De maribus vero omnino reticuit vel quia nos intelligere
fiduciavit, vel quia de ipsis per modum dicturus erat.
Successores autem ypo. de maribus hunc amphorismum ap-
posuerunt. Similiter et in maribus dicentes et reliqua. Sed
multi interpretes ab ypo. intellectum longe esse asseruerunt.
Nos autem ex dictis ypo. in mulieribus id in maribus esse in-
telligere possumus dicentes frigiditate genitum spermi
maris non bene decoqui posse. Sed nisi si temperamentum in
propria qualitate exierit et multum calidissima invenerit
non est gignere. Sed si ad ultimum temperies exierit
in potentia est gignere. Ex humiditate quia non potest sperma bene
decoqui. Si ergo in ultimitate devenerit in potentia est gignere.
Si enim sperma calidissimum fuerit, quia res incensa quasi erit
non gignat. Similiter propter siccitatem ultimam non decoquitur cum
cadit in vulva, quod ad concipiendum mulierem est necessarium. Sic
in libro de spermate ostendimus, non sicut non in plurima multi-
tudine semen extenderet: sed non concipere potest dici.
Hoc autem pauca fecimus que multorum scandalo et fiduciam
ut. Quod autem platonis ad tamen promisimus nos dicturos
hoc subtiliter. Magna est interim auctoritas et glo-
riosissima intelligere qualiter duo corpora coniungunt ut concipi-
atur ad invicem veniencia et conveniencia. Hoc autem est quod sicut dicit
in mulieres qualiter fecunditas similiter sit et non gignat maris quae cum
fuit in maribus et feminis temperamentum in ultimitate conveniant, quam in
temperies aliqua sit et corpus intemperamentum esse contrarie qualitas
se iungat: potest concipi. Si vero invenitur sibi similis: in
potentia erit. Si enim sperma frigidum fetum in vulva incidit in potentia
est concipi. Similiter si siccum in sicco, et similiter in aliis combinatione

intelligendo. Frigida vero sperma in muliere calorem naturalem incidit
humorisque in generatione. Debet in opposito utriusque; aliquando mo-
dum non excedere. Ultimitas vero mulieris potest intelligi ex quod in
amphorismo precedenti. Mulieribus igitur ex aromatibus con-
tra calefactio et cetera. Tanta est enim mulieris opilatio ut non odo-
re aromatum permittat transire ad nares et os. Idem facit
et humiditas sic dicitur est semen extinguit. Aromata ingestat
et inspissat ne sursum transire permittat. Calor vero mi-
as si in ultimitate sit: mutat qualitates aromatum et
corrumpit et incensa facit ut et si ascenderit, non tamen in sua
proprietate devenerint, quia calor si quando ad sit, tamen
tamen erit. Presertim in feminis quia naturaliter frigidiores sunt
masculis. Hac ergo investigatione aromaticam de no-
tatur steriles et non steriles, concipientes et non concipientes, que et
denotari possunt ex signis supradictis. Sic ex appositione aro-
matum, ut si mulier calidissime levissime, gravissi-
me vel acerrime et asperrime fuerint: non concipiunt.
Hic amphorismus ypocratis est non sit: non esse dicat.

Si vero a in manibus autem eius propter tenuitatem
corporis spe est fervor ut non incidat semen autem
propter densitatem diffusio humidi est. Aut
frigiditate non calefit ita ut congregetur ad
locum hunc. Aut propter caliditatem hoc ipsum fit.

Latimam teneritatem concuerit hic amphorismus. Latorem
ut non se ipsum intellexerit, primum esse intrinsecum
vel esse quod in masculis. Erat ergo locutus plane in iiii
generalia communiter sic nos fecimus. Sed iste incepit a tenuitate
corporis quod similiter in feminis posuit. Quod si perspicaci-
ter indagaveris: duobus modis ob certitudinem temperiei
primo quia si ita esset: regulariter ordinatum apposuisse de-
buit. Secundo: quia minor est. Inveniuntur enim masculi cor-
poribus tenui et tamen generando calidissimi. Nec minimum est autem
tenuitas propter calorem et humiditate fiat. Hoc autem est: spermatis
humidissima et perfectissima ad generandum est sperma
nascentis. Minus in his quibus sit perfectissima et plenissi-
ma et virtus ad exeundum fortissima. Et emissio sperma-
tis non nisi ex vasis fit fortissimus non ex emissione
spiritualium. Et si enim sperma his commixtum quod dicitur scilicet in
detur hec spiritualis, humiditas tamen quedam est necessaria propter quod
emittitur. Unde latitudine iste complures falsum esse et de-
ceptum. Dicit iste propter corporis densitatem non ex effundi
humiditate. Quod si alii intellexerint quod spermatis hu-
miditatem: a sensu alieni sunt. Si autem spermatis hu-
miditatem intendit, propter densitatem totius corporis ut quod ef-
fundi exigit: non sentit de generatione vasorum spermatis.
Melius enim diceret: si propter strictitudinem vasorum, si assereret
quod sperma retinetur propter frigiditatem corpus non ca-
lefieri et ideo tamen esse non gignendi. Unde quod dixit non ex
subsequentibus ultimitatem falsificavit dicendo ut congregetur
ad hunc locum. Cum enim hunc locum noluit: ex vasis
si vis non bene determinatis nos intelligere fiduciavit quod

primi est in quarto quarti ad mar' simi. In subsequenti est locus erroris in presenti libro. alii per caliditatem h' ipsum fit. In h' est quia ipsum hoc fit dicitur; et de quo ipsum precedit se primi fuisse innuit. Cum ergo p' dicit per frigiditatem non calescit ita ut congreget ad locum huic. cum uero per caliditatem dicit ipsum quod fit. dicamus per caliditatem non calefit non congreget ad locum huic. quod idem est dicere. uel per caliditatem ipsum h' fit ut congreget ad locum huic. quod malum est dicere cum calor dissipet et non congreget. Bonum quod erit dicere per caliditatem incedi. uel quod h' a caliditate annexa non quia per calorem non calescat uel congregetur.

Lac dare caput dolentibus malum. malum uero et febricitantibus et quibus ypocondria suspensa rugiunt et siticulosis. malum uero et quibus fellei secessus et in acutis febribus et quibus sanguinis multa egestio facta est. Conueniunt uero ptisicis non ualde febricitantibus. Dare uero et in febribus longis nullo predictorum signorum presente et extra rationem tabefactis.

Lac est unum de rebus mutabilibus. quod .ii. de causis mutatur. Si enim lac calorem inueniat plus quam oportet: cito in fumositatem se mutat. si minorem: in acetositatem conducitur. quod facile intelligitur si lac nouiter mulsum coquatur et quod coctum cocto reponatur. coctum uero in fumositatem; non coctum mutabitur in acetositatem. Sed si corpore conuenit digerentibus: lac bonum et ualde nutrimentum facit. dum tamen coquatur et digeratur. in stomacho sub districtione et dolor in capite constat. h' in sanis lac agat et in infirmis alii. quod ex primo dicitur in quarto. quod uero fit. oportet intelligi. Si enim sanis facit in stomacho ypocondria et dolorem capitis: quanto magis facit caput dolentibus et aliter infirmantibus. Quare a quibus ypocondria suspensa constituit est lac non nocet. huius loci ypocondria cum tumore suspensa fit ex apostematibus s. flegmone. herisipila. et in uia et scliros. quibus omnibus [illegible] quia suspensa non nocet. inter loca rugientibus [illegible] cum rugit [illegible] ventositas in stomacho. quibus lac nocet. quia mutatur in acetositatem. Aliud tamen dicimus in his infirmantibus si lac cale et melle coctum est in prefice. quia uentres humectat. nocet et siticulosis quia in fumositatem uertitur. sed si sitis fuerit [illegible] et [illegible]. si tepalis et acutalis. fellei secessibus cedit fumositati. Similiter colericis nocet. quod fit quia lac mutatur per calorem in fumositatem. Conuenit ptisicis in passione ulcerum et dicat tabefactis nullo signorum predictorum presente. Sed uult lac bonum esse dico indigentibus bono et facili nutrimento. quia est dixit non febricitantibus: dignum est inuestig[are]

non quia non ualidissime premuntur. Sed ergo querere si possit dari febricitantibus ualde. quod ubi non nigra fuerit. postea tamen h' sequitur est ex opinionibus fuerit. Cum breuiter dicimus quia non oportet dare ualde febricitantibus. Miror tamen quare iste dicitur dari uideretur. et dicit supra in febribus malum dari. quia hic ualde febricitantibus repetit est superflua. non consuetudo fuerit. Sufficeret enim potius quod semel supra dicitur. Sed est in his sine solet esse breuitas: non tamen repetere timendum dubitamus.

Quibus in uulneribus tumores apparent non ualde spasmantur neque insaniunt. his uero non apparentibus repente spasmus. quibus quod retro apparentibus spasmi et the[ta]ni fiunt. Quibus uero in priori parte mania et dolor lateris acutus aut empima aut dissinteria si rubri fuerint tumores.

Tumores intellexit omne apostema uel eminentiam in corporibus ex his eminentem. in quibus denotatur flegmonem. quod est quod apostema acutum solet dicere. Antiquum omnem calorem nimium uel incessionem sui apostema uel tumor sit. flegmonem dixit. Dicit ypocras ergo si in uulneribus tumores .i. apostemata apparent: non spasmantur neque insaniunt. Spasmant ergo aut insaniunt. Sed tamen si apostema sit magnum ualde et pessimum. huius in se in subito apparet et retro fiat: spasmum et thetanum significari uoluit. Quare retro dixit: dicere sui intellexit. Si autem apparuit: aliam passionem uoluit esse. Retro enim locus neruosus est ut neruosus et arteriosus. Cum ergo de uulneribus apostemata ad pessimum ad aliquod membrum nobile deuenit. si uulnera in his locis retro fuerint: necesse est spasmum uel thetanum excitari. quia hec passio est in neruosis locis. Quare si autem fuerint et pessima in prioris ascendit: dolor fiet lateris et pleuresis inde fiet epima. Si autem in descendit ad intestina: ergo fit sanguis. Si tumores rubri fiunt et subito euanuerint: sanguinis egestionem intelligit quando sunt uulneribus fit intestini. quia passio sepe creatur uulnera in dorso hominibus. uel autem in locis dorso opponitis. et si subito retro se uertunt: in tamen ab ipsis uirtute innuit quia manus et pedes prestat h' intelligi. Sed est in parte rursus non tamen fit lictor. uictor fortibus cordis uel inguinis. Cum tamen in genuum prea manus et cordi h' est. post est colligatum sunt ad iunctionem pedes. idem ait retro passionem spasmum cum lictor in priori parte corporis locatur. est lactum illi eminenti parte sit ex nostri. Sed non ergo spasmus ex sola causa retro nascitur cum sepe non solum in pedibus. in his et in membris esse uidemus. quia loci longe a nucha sunt remota. et in manu et manibus pedum a nucha procedunt. inde dicitur non sit.

Spasmus in vulneribus malus et foraminibus exeuntibus tumor non appareat: hoc magnum malum. Laxa lapsa. Cruda mala.

Quod magnum dicit: vulneribus post aut ante vel a partibus vel ut hoc pessimum quod cum per intercedit in esse vulneribus vel a partibus quibus infine sunt lictora vel eorum capitibus maxime in illis que iuncture ... in extremitatibus vicinum sunt cordis. Sic autem mala dicit apparentia subito non apparentia: videt hoc apparentia omnia mala esse asserit ex vulneribus malis. Vulneribus enim his maxime si doleant ad nobilia membra humores malos cursus faciant consequentur est dolores humores fluere portendit. Cum enim vulnus maliciosum est non quod debilitat. Humores vero superbiunt et diutem parant. Quod nisi ad vulnus confluxerint quod ex tumore quod manifestatur per totum corpus diffusum: spasmos et tetanos et maniam faciunt. Laxa quod et fluentia ulcera lapsa sunt. Cruda vero dura et indigesta mala. In his enim vulneribus medicina multum fallitur stringentes consuetudine facit et siccat et stipantia medicine. Dolor autem fit ex locis nervosis. Unde medicine calefactiva est adhibenda.

Posteriora vero capitis dolentia in fronte recta vena incisa: iuvat. ex locis infirmus: sanitate

Non solum intendit hoc per contrarium per opposita recessionem ex hoc curatur. quod fit ex ... Si quod in latitudine fiunt: a dextra in sinistram vel a sinistra in dextram fiunt sunt. Quod si in profunditate fiunt: anteriora rectio posteriora autem: cum medicari. Unde ypocras posteriora capitis dolentia et cetera. Nos autem cauterium inustione in dolore oculorum si humiditas humor longo tempore effluentes est scarificatione in parte posteriori, id est cranei posterioris summitate.

Rigores quod mulieribus incipiunt ex lumbis magis et per dorsum ad caput. Sed et viris retro magis quam in priori parte corporis velud cubitorum. coxarum. Sed tamen rarum declarant pilus.

Rigor vero sensualis est frigore incipit. frigidior vero a dorso solet esse maior et venit magis subito. Sed quod dicit rigorem in his locis incipit magis in mulieribus est fortiores sunt membris. Rigorem a illum necesse est pungere ad interius incisum quod incipiet esse obstat. Sanctum vero est sursum ex dorso: necesse est in priorem et postea et ex his per eam aqua nucha paditur et exordium sumunt quam que mollior est: ad initiatur est fratiliori inmioris pars corporis non refrigerescitur et sua contraria sit fiat maior etenim fit calior. testantur hoc pili in exeuntes quos ...

tone in libro de crisibus sufficienter explanari. pili autem tantum declarant. tantus caliditatem.

Ad quartanis habiti non valde a spasmis apprehendunt. Si vero apprehenduntur prius et superveniat quartana: solvuntur.

Spasmus ex inanitione acutus est mortalis. Sed si ex plenitudine in corpore multorum oritur sic in epilepsia et in quibus dam aliis: non acute ut molestus sic potest exire. quod ypocras hoc intendit in hunc quartana superveniens: necesse non puniri. dissolvescentium in est superveniat. est medicandi duo sunt modi. Sed est per consumptionibus vel aiectationibus. que utraque in quartanis consideraverunt purgando ei est rigore. coctio vero: cum calido.

Quibus coma crescente durius siccum et durum: sine sudore finient vitam. Quibus vero relaxata et rara: cum sudore finient vitam.

Propinqui morti cutis dure et siccate recentes morientium sunt sine sudore. Rara vero et laxa est sudore promptus fit. Cum in hoc est quam omni caret humiditate. vel si qua habuerit: non habet incursu per quam vivatur et intra caute habet illa.

Icteritia non valde inflati fiunt. ragrita/agacta/in melancholia

Quod ypocras intendit: omnes autem de ventositatem eius coadunata in cute vel corpore superverit est in cucatione. vel in testa suo in vel primaves intus; quia et ventris extensione aliqui ex destructione visceris. ibi ex coadunatione fiunt hanc ventositatem sunt yctericorum quam sunt colici. yctericia si ventositatem habuerit non cum erit magna est calorem ei dissolvat magnus.

Ad diuturnis lyenteriis oriens accida (i. post .xl. dies) superveniens prius non existens: signum est bonum.

Lyenteria est velox exitus ab in post in eadem qualitatibus quibus comestis sunt. que in aliis breviis post diffinitione. lyenteria non autem est quod alvorum indigestio. quibus egredientibus: nulla mutatio in tantis digestiva venerit seu in colore. liquore. odore. immo in nulla qualitate. Heleni diffiniunt levitatem intestinorum. Contrarie quod ex levitate intestinorum patiuntur. Sed est multa autem quod laudabile nova imposuimus: in hoc tamen non sunt essendi ignorantes contrarie actiones. est est non complecti et tenere recepta. et digesta mittere ad interiora. Sic quae venerit sua cum una non tamen diu retinentur quam ad digerat. Sed vel per sui quantitate vel acuitatem emittunt et fortis. sic ab exteriori autem et venerit emittuntur. quod est omne omnibus egredientibus. Quod si heleni intellexisset: non sic diffini...

Quibus coma hoc est talis est quod per hoc aliquis est sicut et sicca saltem sui dies cutis talis finient sine sudore. sed autem cutis sit laxa et rara finient cum sudore.

dorsum praeponendo in vulneribus sit a partibus

dorsum praeponendo in posteriore mollium vel duriorum

dorsum curatur ne fiat apsa in vulnere

sigillum quod a parte viri per rigorem in mulieribus

sigillum quod a parte viri rigorem in viris

Dat causam vel venit

dorsum praeponendo quod quartana raro a diu vel hauda ex quartana venit.

dorsum praeponendo per modum debeat aliquis mori

dorsum praeponendo yctericia

Sexta particula

Lyenteria id est acetosa eructatio.

In ista vi. particula ypocras tractat ea quae pertinent ad diversas egritudines per longum tempus, quae in morbis talibus et de morbis acutis et per quas diu durant lyenteria.

iussit. Sed stomachi et intestinorum defectionem esse comunem dixit grauem intestinis. Quoniam autem fit ex superfluitate excoriationis stomachi ex humore acuto, non tamen nullam differentiam stomachi nunc necesse est dicere. Differunt tamen inter se quia hec ex contrario ex humore congestis et fluentibus cito sanatur cum abrasionis superficiei et si diu permanserit ad egestionem mutatur. Sed de stomachi contrarie mutatur et mala est egestio. Quia si perfecte illam in libro diceret, diuturne sanatur non tamen absolute dixit oxirexiam in lienteria in lyenteria significari esse. Sed in diuturnis addidit quia alium oxirexiam in hac passione esse aperuit. Unde tamen prius non erunt dixit. Cum enim passio de fere sit stomachi et cibo refrigeratio, oxirexia nullo tempore cessat et inseparabilis sit huic passioni. Cum igitur oxirexia non sit apud lyenteriam, in lyenteria fit et fere oxirexia post aliquod tempus superueniens significat cibus in stomacho morari aliquandiu. Stomachus igitur digerit quia non ad suam actionem redit. Videtur mihi iste amphorismus inter sufficientie dispositionem esse. Sed quidam nimium capere uolunt, libri mei de iuuantibus in libris legant ubi multa signa de uirtutibus stomachi inueniet. Oxirexia tamen iste particula de indigestione intelligenda est de corporibus refrigeratis. In quibus aliquando contrariis in lyenterie passionibus. Unde omnibus repentinis prouenit ubi consistit lyenteria igitur tempore diuiserunt antiqui autem eius diuisionem lyenteria, atherasmo dixit. Hec passio diuturnitate ad incipientibus putatur diuisio. Si igitur ad de sanguine euenerit (?) in mucositate uel uiscositate. Ceteri uero uentre excrementa sit digesta et cocta, uocatur dissinteria. Si autem non digesta sunt cocta sanguini uel uiscositatem egestionibus mutatur, lyenteria esse dicitur. Si autem sanguinolentum euenerit et mucositate et aliquantulum digestum, thenasmum esse dicitur. Sed sic ubi consistunt. Flescio (?) autem quod huic contingit te indigestam esse sanguinis et mucositatis egestione ullus sibi contemporaneus id sensisse uidetur, nec philotimus nec eracleus nec alii qui usque ad mea deuenere tempora, nec etiam erigenes et sui socii, nec alii posteriores huius. Heracleus enim in libro suo de propositione et curatione morbi ait: passio enim que sepissime uocatur aliquando dissinteria, quandoque uero uocatur lyenteria. Hic hanc dissinteriam sequi digestio multi et sepe uero ... et fetida. Ego uero ista particula de actionibus morbi sequentibus dixi. Quia incipit lenitatem huius intestini lubricositatem quidam necesse est corporis mutatione esse tenuium et huius stomachi cibus uelociter egredi dixit. Unde ego et alii multi medici consentimus hanc esse passionem quia cibi propter indigestionem. Quod et ceteri intelligunt antiqui. Sed in libro ypo. de lyenteria incipit quia lyenteria cibus sepe uel non coagulatur sine dolore egreditur. Unde est esse consimiliter non coagulatum intelligunt indigestum. Consueuerunt enim antiqui non coagulatum dicere quod indigestum sunt. In libro quem ypocratis inuenimus intitulatum de regimine humorum, quem alii negant esse ypocratis, confirmantes eum esse eundem philistium fuisse, sic scripsit sermo (?) alii inuenerunt aliqui quibus cibus crudus indigestus egreditur et sine dolore non propter aliam passionem sic lyenteria uenit. Huic consistitio fiunt maiores, priores uero uel non successerunt quia consistunt fere se indusse et

generantur in lyenterie passione. Flescium igitur inter consistentes esse tale quod dixisse sit coacte nec tamen minoribus suis obuiaret et prioribus in acerbitatem exsistere et indigestionem uirtute et sanguine diceret.

ore quasi stricti ad hernias et dispositi ad coitum. · i. testiculi

Quibus nares humide natura et semen humidum ·i· uero patiuntur sanitas egrius. Quibus uero contraria, salubrius.

Quibus quoniam natura est siccior, nulla res sensualis ad nares effluit de cerebro, nec tamen corporum appetitu surgit. Sed similiter igitur illorum substantia est per egestionem exit illa que a medicis uocatur occasio. Sed quorum natura est humidior, materia a corpore exit humiditas per nares a cerebro est non substantia est siccior. Horum et semen est liquidius et humidius. Sic egritudinibus infectionibus aquositas consistit et semen exsiccat. Quorum uero contrarii humores uel in cerebri sunt humidiores sanitate corrupta esse constabit et per una occasione eius uenit caterra. Si autem humores alii a renibus ad inferiora descendunt, uocatur gummi ... cumulibus (?) plorans (?), plorans uero stomachi et alius naribus. Unde necesse est tussis incidit, haemebrosis (?), squinancia et indigestibile corruptela et aliud dyarria. Et si fluxit in stomacho, dissinteria quod inuenitur in ypocrationem ... ypo.

In longis dissinteriis cibi abstinentia malum, et cum febre peius.

Dissinteria nascitur sicut est dixi ex calidis humoribus et fortissima pungentibus et excoriantibus. Excoriatio uero in superficie intestinorum est in principio que est diuturna dixeris, magis coniungitur et efficit uulnera. Unde stomachi et colliga intestinorum patitur et augmentatione morbi patitur et os stomachi, unde omnis abstinentia subsequitur quia ab interiori sanatur dicitur huic morbo propter humores ab extremitate intestinorum ad stomachum que de coliacis et quibusdam magis est corrumpitur intestina. Huic et accedunt superiora stomachi inatur. Et non cum abstinentie fit ex colligatione intestini et per abstinentiam quod autem autem aufertur nisi siquidem uita nullatenus potest regi. Quod cum diu permanserit, duo necesse est intelligi uel ulcera sunt sanguinosa uel maximum interitum apparuit. Cum autem hoc euenerit et stomachi ex uacuitate intestinum patitur procul dubio infirmus periclitatur.

ore circumfluentia mala est · s. ulcerum qui ad tempus sanantur et recidiuant. capit.

Circumfluentia ulcerum male consuetudinis mala sunt. · a locis uulnera circumdantibus

Cum pilos undique cadere mali humoris uidetur esse male quia corrosiones et pruritus uulneribus. His necessitate non permittit uulnera sanare.

s. uagabundus est ad partes superiores sicut flora. s. ad inferiora fertur.

Dolores in membris et in prioribus et aliis ·s· ad cognoscendum partibus si nullam differunt ad discernendum mali sunt.

· i. cerebri hu.

micis

sto cor quia sicut humores natura est egestio (?) uel ut plurimum sicut egestio et alii qui ex eis generant et inferius sitis.

· l' conditione.

declarat de dissinteria et de prenosticare ex abstinentia.

declarat prenosticare de uulneribus et exterioribus.

declarat prenosticare ex dolorib. sine uulnere.

Dolor igitur non solum est investigandus, sed eorum quantitates, quarum scientia est necessaria cum in firmitatibus, tum etiam medicandis pronosticis. Si enim costis magnus dolor innascitur et qui ad furculas digreditur magis vel sub ypocondria descendat, tunc significat esse passionem. Hec est ypo[crates]. Sunt pellicule costarum passe, et passio fit molesta et periculosa, et fortius adhibenda est medicina. Si ergo passio ascendat ad furculas, flebotomia est necessaria. Si descendit ad inferiora, id est diafragma, farmacia concedenda. Sic in pronosticorum testatur ypo. Si dolor sit primus costarum et qui punctura quasi solum venire videtur, non ascendens ad furculas nec descendens sub ypocondria, passio est in carnosis costarum locis non molesta, nec medicina fortis est danda. Hec autem considerantur singulorum dolores membrorum et magnitudines eorum. Similiter si apostema sit in pelliculosis locis, dolores erunt graves, sicut ypo. in epidimiarum. Grave pondus portare in inferioribus locis dolorosis dicitur. Cum vero igitur dolor in ceteris est partibus renum, est dolor substantie acutus, quod certus dicitur, pelliculis continentes singulos renes, venas quidem et renum arterias et concavitatem eorum intendit, et portum inde exit. Idem et de epate intellexerit in carnosis partibus: si dolor sit, erit gravis. Si autem in pelliculis fuerit sive venis, dolor acutus erit. Quantitas autem magnus doloris erit secundum non tantum humorem. Si enim humor sit colericus, erit dolor acutissimus. Et si grossa sit ventositas, non huius ... erit. Si autem minus sit ... mollior dolor erit. Non ergo ex quantitate doloris intelligere sola quantitas sunt, sed et quantum diu deberet in morari. Si autem ypo. ad hoc intendit ut nos prudentes reddat de quantitate universe doloris, et ad hoc ... non solum quantitatem dividens dolor sed et investigandum invenitur, id est intelligentium quale membrum sit vel quale nobilis et quale ad periculum sit proclivius, ac si diceret: non sufficit sola investigando quantitatis doloris in diversis locis. Nam si in eodem dolor unus et non multiplex fit, ut in origenes putatur in latere, et eodem die patitur dyogenes in eadem parte, non debemus equales dolores intelligere. Sed si similiter sit vel differentes, oportet investigare. Hoc autem duobus invenitur modis: vel ex qualitate doloris vel ex quantitate fortitudinis. Qualitate, si pungitivus vel extensivus, gravativus vel corrosivus, sepiunt vel ... sunt, equalis vel ... Quantitate, id est fortitudine. ... vel minor oportet intelligere quantitatem ... magnitudinem doloris dicimus. Consuevit enim medicus vel fortem vel appellare minorem et sic non pervenit ad quantitatem sed qualitatem. Dicitur enim febris magna vel parva et febris non quasi sit quantitas calor. Sed ergo mutandum est si dolorem fortiorem dicit vel minorem. Nam sic dicunt esse dividens in qualitate minorem esse volentes differentie quantitatis in dolore pungentem et talibus.

Nefretici et circa vesicam dolores laboriose sanantur in senibus.

b. p. no. de doloribus in renibus

Passionem in renibus et vesica sanari difficile est in senibus, et multis quidem ... membrorum horum ... partibus huius patientibus, quidem necessaria sit ut sanentur. Et hoc passio diuturna est ad sanandum quia hoc ... humorum acutorum ... que est per aliquos locos transeuntes ... itineri magis ... et magnificat quia passio in senibus ... quia etas eorum declinat, sicut alibi dixit ypo. Senes huius passionibus commoriuntur.

Dolores et tumores exteriores qui sunt supra manifesta leviores sunt ad sanandum. Interiores autem sunt deteriores qui sunt profundi.

Dolores et tumores circa ventrem existentes: superiores quidem leviores, non superiores vero ...

Superiores intelligimus hic non fortiores, ex membrorum longitudine sed potius profunditate ... huius loci vocat ab helenus partium, id est a pelliculis ventris ad exteriora. Qui autem pelliculis nascuntur, id in intestinis et isto intellexerit, non superiores fortiores esse dicit, et ubi est dolores huius locis invalescentes fortiores sunt et minores.

Ydropicis que nascuntur in corpore vulnera non facile sanantur.

In libro de vulneribus ypo. alibi dixit: vulnera si non perfecte siccentur, non sanantur. In ydropicorum autem corporibus propter habundantiam humiditatis impossibile esse videtur.

Late pustule non valde pruriginose sunt: facilius sanantur.

Pustule vero sunt duplices forme. Alie late ... sursum non ascendunt. Alie et acute ... Late vero ... ascendentes ... superiores, et in duabus de causis non pruriunt vel acuta ... sit vel non acutum humores.

Capud dolenti et circumdolenti sanies aut aqua aut sanguis defluens per nares aut per os solvit egritudines.

Multis in locis de hoc dolore ... sic alii arbitrantur, quia solum huiusmodi egritudo hoc solvitur non intelligitur et hoc non procedimus ... ypo. enim absolute dicit. Si sanies vel aqua ex naribus vel narribus effluxerit, solvit egritudinem. Sed intelligere debemus si ex capite sanguineo colligit caput vel ... crudis compacturus. Que si exierit et huius per hoc loci effluxerint, egritudo solvitur sicut dicit ypo. Sed si dolor sit ex grossa ventositate inflativa vel ex ... capitis pungitiva vel ex pessimis ... vel aliis apostematibus, curatur aliter.

Nota quod in virtute de causa si in fluat ad partes interiores competit flebotomia. Si vero fluat ad partes exteriores magis competit ... de frigida.

Melancolicis et nefreticis emorroydas supervenire: bonum.

Emorroydes non [illegible] solvit per hanc purgationem solvitur egritudines has: sed ista per que exeunt humores qualitates, ut si fuerit nigrum melancolias huiusmodi. Omnis quoque sanguis sic in renibus fervens [illegible] et nefresis per emorroydas sanantur.

Emorroydas sanati antiquas nisi una relicta fuerit: periculum est ydropisim fieri aut ptisim aut maniam.

Emorroydes est ypocras [illegible] per quas ipse multitudinem et grossitiem sanguinis epar melancolicas [illegible] feces expellit. Quas si incurrere ne per eas venas clauserint: in epate durities apata nascitur magnitudine et grossitudine sua epar aggravat et calorem eius extinguet. Sicut parvo igni multa ligna aggreguntur: calore extincto suffocatur subito. Si autem sanguis [illegible] calore fit: calore extincto [illegible] ydropisis [illegible] pulmonis crepatur et ptisis efficitur. Bonum ergo dicitur de emorroydibus multis unam relinquere [illegible] per quam multa possit exire.

A singultu habito sternutatio superveniens: solvit egritudinem.

Singultus sic dicitur [illegible] de plenitudine et de inanitione fit. Et [illegible] de plenitudine. [illegible] est motus fortis quo humiditas illa expelli possit. Hic autem motus in sternutatione invenitur fortis. Singultus autem de plenitudine fit plurimum de phedium ex pinus [illegible] sibi [illegible] fit eis [illegible] ad dissolvendum omnem superfluitatem. Et ita singultus fit.

Ab ydrope habito secundum venas in ventrem aqua fluente: solutio fit.

Hec significatio in spontaneis purgationibus [illegible] ypocras nulla medicina indiget. Si enim adhibeatur medicina: non iam spontanea erit.

A diarria habito diuturna: spontaneus vomitus superveniens: solvit egritudinem.

Hec est altera purgationis significatio spontanee que [illegible] actione est, nec dans actoritatem medico qui sit utilis ad [illegible] contraria loci.

A pleuretide sternuto aut peripleumonia: diarria superveniens: malum.

Non est [illegible] quia [illegible] sola [illegible] impedit ergo [illegible] fortitudo et magnitudo [illegible] peripleumonis [illegible] signum [illegible] Et huius [illegible] ypocras [illegible] peripleumonia vel pleuresis [illegible] Si enim [illegible] et diarria supervenerit: malum signum erit. [illegible] diarria [illegible] epar sibi [illegible] sanguinem [illegible] Si peripleumonia vel pleuresis [illegible] diarria superveniente solum [illegible] ut [illegible] absolute [illegible] diarria [illegible] Significationes [illegible] significantur.

In oculis patientem a diarria accipi: bonum est.

Hic amphorismus [illegible] medicos [illegible] in oculorum doloribus [illegible] medicinis.

Vesicam incisam aut cerebrum aut cor aut diafragma aut renes aut intestinorum aliquod gracilium aut ventrem aut epar: mortale est.

Quod mortale dicitur in multis locis mortem [illegible] moritur [illegible] in hoc loco [illegible] dubio. Ceterorum vero membrorum [illegible] Quare [illegible] ypocras [illegible] magnam [illegible] et [illegible] ypocras [illegible] diafragmatis [illegible] De isto discordia [illegible] ypocras [illegible] In quo medici [illegible] libros fecerunt de vulneribus suis mortiferis. [illegible] cordis et dyafragmatis [illegible] vesice [illegible] expellendo lapides [illegible] epar [illegible] [illegible] posse [illegible]

[illegible] diarria superveniens [illegible]

[illegible] diarria superveniens [illegible] signum.

[illegible] de [illegible]

et non sanari. Incisionem quidem cerebri multociens vidi sanari. Semel enim vidi in nubia incisionem cum magna concavitate sanari. Magne concavitatis incisuram habere cerebrum, et tamen mortem evadere, quod rarissime contingit. Quod ergo dicitur incisionem magnam et profundam esse mortalem, verum esse dicitur. Si enim penetrat usque ad ventriculos cerebri, penitus est mortale. Similiter in testiculis vel stomacho, quia carnosa sunt, incisa non tamen contraria possunt solidari. Set si ad concavitatem incisio pertingit, vix vel rarissime possunt sanari. Idem et de intestinis, quia non solum hiis de causis sunt insanabilia, set quia hiis interioribus membris non potest imponi medicina.

deciat de solic. continui in nobilibus et ignobilibus

Quando incisum fuerit os aut cartilago aut nervus aut maxille tenues aut preputium, neque crescit neque conglutinatur.

(interlinear: via unione)

Quod dicitur non crescit, non tamen redire continuitatem in quantum conglutinatur, et extremitates iungi ceruntur. Nulli autem dubium est ossa et cartillaginem non crescere amissa quantum ad sui partem. In hoc autem discordant qui iunctam et coniungi (?) ... Quidam enim asserunt pali[...] vidi ossa fracta iungi et solidari, et videntur esse decepti. Certificatur enim quia et in quibusdam animalibus ossa fracta sanantur et tandem moriuntur sponte vel occiduntur, ossium fracturam circumdedisse corpusculum quod est subtile quasi ligamentum inveniunt. Quod si paulatim evellatur, fractura non solidata non iuncta reperitur. Alii tamen in nervis aliis hoc repugnant experimentis, dicentes crescere set non solidari. Crescere autem ubi debet solidari. Set ego non vidi nisi dum dicat crescere carnem huius loci. Set non fissura in incisio fit. Aliud enim est fissura, aliud incisio. Incisio est perforatio, fissura vero ad alia lata. Hac ypocras dicit non posse solidari, causa quia loca nervosa sunt et subtilia, non tamen propter hoc, set quia separata sunt magno spacio.

v. l. proforis.

doc. pro quo est fluxu sanguinis

(interlinear: in aliqua concavitate ex venis)

Si in ventrem sanguis effundatur preter naturam, necesse est saniem fieri.

(interlinear: id est in aliqua vena preter naturam)

dummodo inveniat. In aliquibus enim sunt ...

Hic amphorismus in libris: si sanguis in spacium effundatur. Et omne spacium ventris spacium hic intelligendum quod firmatur, intellectum per hoc quod preter naturam subiungitur. Unde sanguis intendi a loco in quo est effluit ad spacium ubi esse non consuevit. Alii enim venas erit et ad spacium ubi venas erit. Quod dicitur necesse fieri saniem, id est quod dicit sanguinem spacium intendisse vidit igitur sanguinem extra suam qualitatem. Unde sanguis enim sanguis loci sui similem exierit, non in sua non permanebit, set mutatur in saniem cum inungitudine. Alii quam effluit in spaciosissima loca non sibi similia. Unde hic necesse est ut fiant emorroydas vel aliquid simile.

doc. cave mani. ...

(interlinear: id est venis quasi in ubris)

Maniacis varicibus aut emorroydibus

supervenientibus mania fit solutio.

mania expellitur ad inferiora. Quia non humores qui inveniunt nobilia minus quam cerebrum, et hoc fit cum humores inducentes (?) congestionem necesse est ut per varices emittantur et emorroydas. Unde dicit quod mania a cerebro solvitur.

(interlinear: doc. curare nimia humiditate ...)

Quibuscumque dolores a dorso in cubitos transeunt, flebotomia solvit.

inveniuntur in aliis libris quod dolorem ...

Loco doloris collectio fiat, et est utilis. Supponendum est enim ad lacertosos locos et carnosos hanc descendere et dolorem non facere. Alii vero libri habent dolores alibi a dorso se movere, quia alii mota a loco in loca effluunt, alii vero sanies. Materia est inflammata sive ventositas congesta. Set ergo purgatione ab interiori cubito per flebotomiam, quod ypocras innuit cum dicit, hic per loca congrui a purgatione convenit. Et si hic loco collectionem intelligas, et dolor descendens a dorso in cubitos propter collectionem fit, non quia extenuatur loca carnosa vel lacertosa doloris sunt, ubi flebotomia propter omnes totius corporis purgationes.

(interlinear: quia autem audacia agendi audacia dicenda)

Si timor et pusillanimitas multum tempus habuerint, perficit melancolicum hoc.

cum in animi ... occasione ...

Per timorem et pusillanimitatem ... Sunt vero ... multa suspicientes, quomodo hoc accidat, non dicunt moventes. Quod si quis hoc ab intro fuerit ... et moveretur, sunt maniaca efficiuntur. Multociens enim in hac passione accidisse vidimus propter ... odium ... quod sunt passionis sunt ... Maior in hiis quod esse apparent sunt passionibus huiusmodi.

dat cautelam medico ad ...

Intestinorum si incisum fuerit aliquod gracilium, non conglutinatur.

et de incisione vesice ... in libris ...

Hunc amphorismum ypocras premisit dicit in primo suo incepto ... hoc oportet esse repetendum.

(interlinear: id est ... apparitio colicum)

Herisipila extrinsecus foris intra converti non bonum, intrinsecus vero extra bonum.

et de omni passione

Non de sola contra intelligi herisipila, de interioribus membris ad ignobilia convertibilia et ad exteriora se mutare. Quod si fiat econtrario ut ab extrinsecis intra se convertatur, malum. Set videtur ypocras multa in hoc libro nominare ad similitudinem et aliorum multorum auctoritate. Quod autem introducitur experimento comprobatum invenitur et aptum est totum.

deciat de ... facit ...

Quibuscumque in causon tremores fiunt, alienatio solvit.

Quibusdam aliis promitto hunc amph. explanationis vel investigationis. quia ad plurimos aliorum actores inducatur cum ypo. fecit hunc amph. cum quibusdam aliis. Ego vero sic non dico. quia non nascatur causon; nisi venis et arteriis exsiccatis quasi nimium ad interiora; in primis fit tremor. et ex interiorum passionibus cerebri quod eorum est sinodymum; patitur et sic ratio fit alienatio. possibile est ergo quia si vene et arterie ad interiora se vertunt; causon solvitur. sed hoc ypo. non assuevit. Cum eis ex accidentibus passionem secundum quibus solum dixit; perfectam salutem intendit. Cum ergo passio solvitur. scilicet causon; passio alia que est minus periculosa incurritur.

Quicumque empici uruntur aut ydropici aut incidentur. his effluente sanie aut aqua multa; repente pereunt. *hunc autem est in spacio*

Ypocras empicos vocare consuevit interioris pectoris et pulmonis. sed quo incidi debeant invenitur in libro continuati est sine pulmonis. quia alii intitulavit de empicis quibus non est utilis incensio in multo labore et empimate et magno. et quibus est secare; desperat libertatio. hii magnam angustiam spiritus patiuntur. quia spacium pectoris ex materia stringitur. unde ad incensionem cogitur. ydropicos vero consueverunt antiqui medici incidere plerumque incende. ypo. in hac incensione vel incisione; qualem cum purgatione intendit subitam. utrumque enim evenit; quia futurum malum portendit. Heraclitus enim dicit de ydropicis. quia multos vidit subito et multa purgatione mori subitam. subita; arreptus sese. quod de ceteris morbis sic est et de fortiore potest intelligi. magno enim aperte inciso et incaso. sanie vero effluente subito; molestum est. quia subito incidunt subtilitates et nimias defectiones. et vix postea ad se redeunt. quod ideo in empicis sic arbitror. quia ora venarum aperiuntur et simul in locis illis extenduntur. aut propter tantum sanguinem. quam medium ibi stetur quasi opilationem faciens. Cum autem subito exierit; ora venarum aperit et multum spiritum emittit. et sic est causa defectionis. In ydropisi vero hac de causa fit solum et recedat aqua. Veteres quidem grivitatem diu aperitam portat quia est in epate. quia si subito exierit; agitatur interiorum epar et sic fit diafragma et cetera interiora versa.

Eunuchi non podagrizant; nec calvi fiunt.

In castratione testiculorum eunuchi assimilantur feminis. Sicut ergo femine non calvescunt causa sue humiditatis; sic eunuchi non podagrizant dicit. quia in tempore suo ita erat eos non podagrizari. sed hodie eius evenit. quia filii hominum plus vivunt in sui nimietate. luxuria et gulositate. ypo. sic intendit quia in omnibus podagricis sunt pedes illi destati. sic in epi. apparatus cerebrum destiat. Sed hec passio non accidit nisi in dieta peccantibus. Non ergo fit podagra nisi cum ad pedes eorum humores descenderint. quia si non effluerent nec crescerent; hee passiones non fierent. Summa ergo causa vel exitus; hec passioni fit nociva. Nocet enim

nimium forte et multum. maxime si processerit satietas ciborum. Si eis bibatur etiam; in nimio cito patiuntur. Non enim et corpus sed in tempore ypo. hii fuerint tam regimine et bona dieta se facientibus. et ex continentia per corpus sufficientiam. Quia ergo nostri temporis homines ad delectationem sunt declives; et ideo fiunt podagrici inveniri. ut pote nimium exercitati et inadducentes plus quam digerere possunt et nimio inebriati. et quia forte vinum bibunt ieiunii et humiditates in corpus. quia et sic non incidit omnia simul; duo vel plura non fiunt nociva. sed ergo ipsi eunuchi nostri temporis non cohereant; tamen podagrici fiunt ex nimia gulositate et delectatione. Queritur dicta sunt de podagricis. intelligenda sunt de artheticis etiam plus fiunt podagrici preter arthriticam. Ex hereditate et podagra conveniuntur. Optima eis qui maculati fiunt; ratio pedes debilitantur filiorum passio. duplicata et ex perventum et ex coitu.

Mulier non podagrizat si non menstrua ei defecerint. *in tantum ei menstruis habundantia defecerit ad pedes.* *podagrizari si per getur mulier est menstruus.*

Committitur ergo non ... Ego in procedenti amph. nimium podagricum non fore ex sola humorum destructione non est humores ad pedes concurrere. quod neque fiunt in tempore ypo. in mulieribus podagricam non contingere nisi menstruis deficientibus. sed tamen nunc eveniunt temporibus. menstruis et succumbentibus quia male dietant. multis tamen quia menstrua non veniunt ex ordine suo. paucis tamen propter malam dietam.

Puer non podagrizat ante affrodisiam. *exercitatus huic secretus.* *i. ante quam coeant*

Coitus est causa fortis ingravando podagram. quod manifestatur ex ubi de eunuchis procedentibus. Sed est eunuchos podagricos esse videri; pueros nunquam me vidisse memini. non alium tumorem in genibus ex nimius sive gulositatibus.

Dolores oculorum meri potio aut lavacrum aut pinia aut flora aut farmacia solvit. *i. vini puri* *i. balneum aque dulcis* *i. evacuatorium*

Quod dicitur hic; ex perimento non ratione attendit. Non est in medio si balneis utentibus dolor oculorum solvitur. aut si aliquis vinum intolerandum fuerit et abstinente non iuvit. post vero nimia delectatione bibente iuvit. et multi hii qui libris suis scripserint non bene determinantes media. Ideo ypo. fecit nominans quo tum res iuverit. et illas in ratione reddentes non quo dolorem iuvaret; experimento diffinies. Tamen ego credo ypo. et experimento copi. vidi eis quidam iuvare vinum. quidam vero iuvare balneum. sunt quod scilicet ypo. non per ... certificaret. Sed ego nullum vidi minorem quam tale quod faciat. sed per rationes eorum investigavi. quia cum certificavi; in doloribus oculorum operari cepit. ... ergo in primis ex perimentum. medicine a quibus ... me ... quidam in die a passio ... post hoc omnia convenienti ego sibi ...

Podagra ... autenus

quod mulier non podagrizat et statim excipit.

quod pueri non podagrizant

dolores oculorum

me. experimentum propter ea. accidit quod in oculo habuit est dolor
importabilis. Sed cum eum accipiebat; maxime quod erat, quia
calores humores solito venire sentiebat ad oculos.
Quibus ab oculis exeuntibus; oculorum mitigabatur dolor. non
tamen omnino extinguebatur. Quinta die non cessante dolore sed
potius crescente: unde propterea me vocari precepit. Inveni
eum sibi duos assistentes medicos meliores oculorum
qui in hac re Rome invenirentur. Quod quidem collirium fecerunt
solidantium et doloris mitigativum quale est illud quod cerus
sa intrat lota. Attamen quia tempus ab oculis expellen
tum ad oculos confluentia et sensualiter dolorem mortifica
tiva. Ergo tunc michi hi magis laudant. Illo enim repug
nante humoribus ad oculos concurrentibus sunt fortia. Set
potius cogitur exire foras. Si igitur effluentia sit acu
ta; corroduntur et inbibuntur tunice oculorum tunici. Si autem
sit multa; extenduntur et scinduntur ei. Cum igitur medicamen
tum tunc ita non habent ut acuta obdormire faciat, in
tolerabilis dolore augmentatur. Quod si adeo sit col
lirium forte ut totum dolorem sit emittentia; spiritum
visibilem extinguunt ut post caecitatem a parvis visus
deficiat. Et dimacies et grossicies in eorum principio
sentiunt. Ergo intollerabiliter hi dissentientes multos acu
tos humores venire sentientes; incepi primum facere calefactio
nem ut magis perfecte propter cicatricem. Consuetudo
eius calefactionis; dolorem solum aliquandiu mitigare. Et
post alios humores ad loca dolentia solum adducere. Quia
tunc humores primos dissolvere; dissolutis ex
alii de ponderibus locis. Cum igitur aqua calida et spongia deferre
rent, sed in multis infirmis. Magister domine huius usus
sum medicamine. Ego ei. quod igitur fecerit; dolorem igitur
per mitigatur. Sed multo plus post confortatur. His auditis
medicos oculorum repulit. Et renuntians solus; sibi
bene primum sum refrigerantibus collirijs. Cumque sta
tim in balneum misit ipsum. Sic igitur tandem quievit et tota
nocte dormivit. Unde curationem quia humores acutis no
tibus oculis et multis corpore non pleno; dormire post balne
um. Post vidi quidam iuvenem obtalmiam patientem multo
diebus antequam viderem. In ulla ei quod immorabatur. Sed
cum dolor augmentabatur; ad curationem venire coegeba
tur. Vidi igitur oculos qui siccos. Sed cum vene inflate et
quam plene sanguine erant. Misi eum in balneum. Et precepi
ut nimis biberet purum vinum. Sic quippe sopitus venit
sibi et tota nocte sic eo dormiente; dolor cessans
in die crastina. Hic igitur visis et expertis; curatio iam certa
non est sanguinis et coagulat sit in oculis sed reliqua
corporis plenitudine; medicate eius est potatione vi
ni. Vinum eius propter coagulatum dissolvit et ipsum mo
tum simul; cum se minuas venas evacuat. Hic igitur oculorum m
edicamina sunt magna si eis ea operantur quia [illegible]. Ca
lefactio non est calidior; et a molestatione remo
vet. Cum eius [illegible] est [illegible]; [illegible] eadem est [illegible]
[illegible] [illegible] quod clausum fuerat [illegible]
et dissolvit. Sed si ad hunc [illegible] et cale
factio [illegible]; statim dolor quiescit. Et post multo
minorem adducit. Unde nobis [illegible] plenitudines
ad [illegible]. [illegible] ut si [illegible] humoribus
sit plenum [illegible] adhibere [illegible] et eodem

malo; firmata desit. Sed non est facile discernere si multus
humor malus seu solo sanguine repletur corpus.

Trauli a diversa materia capiuntur longa.

Balbuties; id est lingua diviti est per balbos homines litteras corrumpentes. R. igitur corrum
pentes; vocantur trauli si unico lo
co vitiantur. I. Qui vero corrumpunt .c. et suam vicem .c.
ponunt; appellantur [illegible]. Sed ypo. in
amphorismis solos posuit traulos. Cum autem logaliter
etiam vocasset; omnis nobis est balbucies. Quia mol
licies lingue propter humiditatem incedit. quod omni accidit
balbucienti. Testantur hi infantes .r. .s. .l. aliasque
litteras corrumpentes. Sed ad etatem venientes. lingue
per perfecte solidatae; mutant suas balbucies.
tamen aliquibus in eis remanentibus. Causa igitur omnis bal
bucies est mollicies humiditatis. Sed in litteris for
mandis lingue sunt diverse. Si autem lingua adeo sit for
mata ut in omnibus sit fortis et firma ad pronuncian
dum; absolvit omnis balbucies. Si autem aliter balbu
ciat; balbuciat in illa littera sola in qua est lingua esset fir
manda; cetera tamen non pronunciat. Ergo a(d) extremo p. r. perfe
ctentes; posuisse ypo. traulos. quia consueverunt
antiqui Helleni hi nomina dare balbucienti. quia in omni
.r. peccat. Maior tamen in illa quod solum precedens tamen. quia fit
quod hic linguam maior oportet firmari. Inveniuntur
et alii vice .r. pronunciantes .l. in multis locis et in ea
tamen non precedit. Sed tamen nomina posuerunt Helleni. aut
quia illi nocuerit sola in qua magis firmandam linguam
senserint. Aut quia tempore ypocratis hanc non habebant propter sua
minima abstinentia. quod testificatur; quia tamen multa bal
bucies inveniuntur quam ab illis non scribuntur. Causas autem quibus vice
.d. a. proferunt et vice re. ce. dicunt et multas his regulare
rit. Inveniuntur et pro [illegible] hi. [illegible] est igitur quia is
ta balbucies quam in tamen corrumpit .r.; maior in linguam
firmanda est. quod fit in navibus et aliis sillabis. ut ca
sus carico in quibus cum lingua firmanda esset, non dilatatur
nec firmatur perfecte et detentum extremitate. Causa
autem est; quia lingua non est composita sed quod [illegible] quia [illegible] mollis
or est et humidior. Unde primum hanc balbucies sepe pa
tiuntur sicut debilitatem in pedibus. quas non perfecte sunt
possunt firmare. Patiuntur et etates perfecte in [illegible]
lingue immutatione. Patiuntur et illi quorum nimis
[illegible] deficit. Solum est origine ex nimia siccitate lingue
dominante ex qua infirmitate. quia siccitas vero venit
et eius quidem siccissimum. quia balbucies prima humidita
ne est lingue [illegible] cum nimie humiditatis in extre
mis dentibus nequit perfecte dilatari. quod fit cum deffe
ctionis sue vel maior a cerebro ad [illegible] venientem.
[illegible] quia solum id origine. vel quia cerebrum nimia humidi
tate diffunditur; vel quia non aggravatur. Si autem balbu
cientes vel propter cerebri nimias balbucientur [illegible]; vel propter
nimiam lingue [illegible]; vel propter [illegible]. Cum igitur cerebrum fit
humidissimum; necesse est illam humiditatem descendere ad [illegible].
Unde cum est longe [illegible]. Quod si lingua [illegible] sit humidissima;
et [illegible] [illegible] est [illegible] lingua opta sit.

de pro(nun)tiatione et balbucie

eius

diuturna aliquando: non est passio propria ex his intestinis.

Acide ructuationes [idest raro] **valde plerumque fiunt.**

Quamvis enim non valde dicatur, tamen necesse est non quamlibet contingit. Quod quidam intelligunt hunc amphorismum interpretantes. Pleurisis in alio loco dicitur de pleureticis quod si sputum citrinum solum aut citrinum rufum fiat, duabus citrinis speciebus cohibetur. Quod si fiunt sputa nigra, si nigrum, in hac continebitur rubicundissimum sanguinis. Pleuresis est apostema in interioribus costarum pelliculis. Apostema nascitur ex quibusdam humoribus. Secundum qualitates quas diximus intus erit qualitates sputorum et humorum infirmorum. Qui ad spem salutis et ad desperationem mortis pertinent. Pleuresis et costarum pellicule humores non recipiunt equaliter, quia pellicule spisse sunt et solide, et per plurimo in tota sua substantia est [illegible]. Unde non omnem humorem cito recipiunt costarum pellicule non quam de collico est grave. Vel quod fluxa diuturna: raro pleurisis fiunt. Nam si fluxa sit salsum pungens et mordicans intestina ad inferiora. Nam solum pungant flegmata, sed et omnibus humoribus cito descendente. Unde ypocras in quodam libro: Si ypocondriorum ventres [illegible]: nam plerumque nam aliquando in [illegible] [illegible] mittat [illegible] corrodentes radices capillorum. [illegible] in adiutorium.

Quibus calvi fiunt: his varices magne non nascuntur. Quibus calvis existentibus [quod nulla delegata ad partem in [illegible] et [illegible] habent capillos] **varices magne nascuntur: iterum capilla fiunt.**

Si quis prudenter in libris capitulum ad falsum inveniet: inveniebit vel dubitabit non in parvulo non esse dubitandus constabit. Tandem re certificata esse falsum: sapientis non esse dicendum vel non dubitabit. Omnibus quidem cum est calvos non posse capillum in sua varices in magne fieri iterum. Quod si varices magne nascuntur capillamentum: verum quod dicitur. Nam calvicie et monstrare intelliguntur. Hec enim passio ex malo humore nascitur. Sic allopicia et tyria quamquam si vertit se ad pedes: necesse est fieri varices et pilum revertatur. Quia cum humores prefertes pilos corrumpunt: necesse est redeunt descendentibus eisdem.

Ydropicis tussis superveniens: malum. Precedens vero: sine malo.

Aliqui dicentes superveniens vel superveniente: consuevit intelligere quibus acuta passio vel ex pessimitate vel ex augmentatione sua. Sic fecit Chirurgus in libro de accidentibus morborum supervenientibus. Sed idem in hoc amphorismo ypocras de tussi non ex morbi accidentia fecit. Non enim si tussis superveniunt ydropicis mortale erit. Sed si cum tussis est exquitur ex morbi consuetudine. Unde enim crescit humiditas aquea ydropicis pungens usque ad cavales pulmonis: generatur tussis. Unde manifestum est suffocatur. Johannicius per pulmonem: cavales pulmonis per pulmonem spissos intelligi. Cum autem caval dicatur singulariter: guttur non divisum per sanguinem intelligere. Per cavales intelligitur divisus se.

Flebotomia dissinteriam solvit: incidere vero venas interius que est in cubito.

[ut dicamus incidere venas] Hoc non est contrarium non quidam ad incidam: solvit dissinteriam, et vere flebotomia solvit dissinteriam si totum corporis sanguinis humiditas. Quod iterum incidere dicitur. Sed intelligimus venas in brachium: falsum erit. Nam cum dictus ypocras est in passionibus superioribus corporis, a manibus flebotomandum inferioribus vero: a genibus inferioribus autem supercalcaneum incidendi venas dicere convenit. Quod quidem in arbitrarie est audiat inter; inferiores venas dicit in pedibus. Sed prima est dictum inter inferiores et exteriores pedum venas est de una et eadem exeunt. Dico autem ego et affirmo non hunc amphorismum esse ypocras. Johannicius. Cum dicamus inter et interius: intelligimus latus. Interius vero basilica: est in manibus ab assella est procedens. Exterius cephalica: est ad spatulas veniens. Interius in pedibus sophena est cum a femuli in latere exeunt. Exterius sciatica: cum ab extraneo latere exeat.

Ab squinantia habito tumorem fieri in gutture: bonum. Exterius enim convertitur morbus.

Istud verum est et utile. Cum enim morbus ab interioribus ad exteriora cutis moveatur et a nobilibus ad ignobilia: bonum est signum.

Quibuscumque absconditi cancri fiunt: non curare melius est. Curati enim cito pereunt. Non curati vero: multum tempus perficiunt.

Absconditos cancros intellexit in interioribus corporis profundioribus quos non apparent extremitates. Sed vulnerosi sunt interius et cavernosi et profundiores interiora corporis. Quod autem non curare melius esse dicit: intelligamus duobus modis. Sed incidamus omnia que non possunt fieri nisi eorum membris scilicet sanies perficere non cessando eos nos intromittamus. Quoniam tempore passionis ut membra possint se defendere malignitatem expurgando. Minus sic cancer vulnerosus sit. Quod etsi per medicamentum maiorem tamen illi in eventum et non est que sit liquore, sed quod ex primis se perpetuitione ut non faciat putredinem in membro propter fluositatem. Cum autem dicit absconditos cancros non curare: intendit non debere incidere vel inscidere. Vidi autem quosdam medicos incidentes superiores cancri in mola vel in mamillas collo nam cancram perficient sed post infirmos duxerunt ad mortem; quibus si non medicarentur: diu tempore in minori periculo viverent. Non igitur curandi quos cancros habent hii. Sed cancros exteriores potest curare si quando incidere possit incidi. Radices enim cancer sunt vene circundantes ipsum plene sanguine melancolico. Hii incisionem multum prohibuerunt propter sanguinis cancri vulnerosum et ad eo pacientem: ut infirmum incidi

pacet ipm̄ si ī tali mēbro sit ū radiatur ū pōsit ista
di. qd̄ ī mltis medicia cirurgica inuenit. unde ypo.
licē dr̄ ad ī stidēdo. Si si extremitate sit coniūs;
ex ub̄ sunt ī stidē ł ī stidē debē ū poterit intelligi.
Ancoredes ↄ dyascorides cū sunt secūdū intelligit
ex huius ub̄ primum antidū ee̅.

detiat de hu... pluribz [?]

Spasmus fit ex plenitudine aut euacuatione. ita ↄ singultus.

continue et uite mo

Spasmus ē contractio q̄ fit ū exitum tamē· t' ū est
mal' m uolūtarie. Cum autē continue ē nuosa ino
ta replicat. ↄ id qd̄ ī corde musculorum patiuntur
q̄ cū humido ae ī fundunt: ad se iuncē rugunt. ↄ
id fit si aer sit multū siccus. Id patiunt corri
gie soli estiuo ł igni apposite. Singult' ē uo
cat spasmus stō ł mery fetus. ē similē ee̅ ncā cū
cape uelim? ū spasmum ee̅ dē q̄dā mot' ad uom
du forte tamē uomit. ad q̄ duo stō ↄ mery moue
tur ē ad aliē desidant expelli. In uōitu aut me
ry ↄ stō ad expellēd' nociua mouētur. In singultu
q̄ī insion pte stō ↄ expellūt. Cū ei ad eo a
gustiosius fit mot' ei' ī singultu ac si insitari
fit stō sr̄e; emittunt. Si q's ei pip' solū seu
mirta bibat; post aut bibat unum mirtū ↄ aq
ca. statī cadit ī singultū. q'a unum ē sba stō īinsitar
ca anno dū sibi nocent; stō mouet ut p singulti ei
ciat. Ego aut ī libro meo de acutis [illegible] sententia
ex uentositate: ex ī fra ne ↄ sic opini.

pip

detiat de ↄ q'bz q̄ fuit cū febre.

Quibuscumque dolor fit circa ypocondria sine fle gmone: huius superueniens febris soluit dolorē.

Dolor pūgens ū consuetus: punctura uocatur:
ī hispila aut colica dolor uocatur. q' h' apud dolor
sp̄ ōmutat. Si g' dolor sub apparente circa ypocondria ue
nit. m punctura m ardor ueniunt; constipato sup̄ gl'a
ex uentosa ↄ inflatā ↄ ī repācia omnis erit. q' curatio
ē fe. liquefacies ↄ dissolues ut constipatōs ↄ uentositatē
ūs gnatiua ↄ malā omē ad tēpamentum adducit.

doc3 pu̇nctio ex sanie

Quibuscumque sanies facta in corpore non manifesta est: huius p̄p spissitudinē sanie aut loci fit. (ut Conex.)

Iste amph. ī libro · u · mōis īuenit ↄ dus ypo
te exponit. Vnde tū mod' ē uer'. veri ei g'
ca sanies manifestatur ee̅ in loc' g'ta. Vn̄ ↄ sic sā
iei uā aspiceret. qdā g'a sanie loci. si q's tū utrūqz
simul adimet, ut ū p̄p sui g'a sanie ↄ loci spissitudo
manifestet sanies; bene est ↄ uerū.

uz ī ope ū cū medic' uidit ī aliq mēbr' sca apa ī q spissa g'nat sanies q' mēbz sit spissū ūtat sbalitatibz ī extenuātibz ū dya forgetis ū similibz tamē sanies ex mēbro.

detiat de ap'e ū ū p' sc ī casio.

Ycterici si epate duri fit: malum. Dinaes ei sua duri seu calīn si gtat ī epe nasci apa si a yctie fuit sic uincia epis: significat constipati

ee̅ uena ł porisu. ł sī ū ex uā aduinati ee̅ omē expel lit.

Quibuscumque splenetici a dissinteria capi untur. huius superueniente dissinteria longa ydrops innascitur aut lyentia ↄ pereunt. modica ↄ breui.

detiat de passibz splen.

Bonū ee̅t si qdā amph. cōsequētē premisisset.
ubi dr̄. dissinteria splenetico superueniens; bonū.
q' ipe ī scripto loco ab h' posuit. me tū h' eū inter
pretari gueit. Cū g' spleneticos dicit; eos q'bz
duritia dunaes ī est splenis ; intelligit. huius
dissinteria superueniat; duriciē soluit. h' aut ē humores fit
pergitur ut a q'sda st' splenis purgō uo ē mo
du excessit ↄ diudinas ī fir(mitas) uocatur ; disse
ntia cōsequēs q' ī q' elongatur. Cū ei humores nah
sepe p̄ intestina ita ut ī eorum deficiat ↄ ca
lor intestinorum dicte per. vn̄ fuit cīe ydropisis
ↄ lyentie; p̄p passionē intestinorum. ydropisis;
p̄p colligantiam epis ↄ intestinorum.

detiat de passibz uesice.

Quibuscumque ex stranguria yleos innascitur: hii in vii diebus pereunt si non febris superueniente urina multa fluxerit. yliaca passio.

In yleos ulla inferius egrediuntur ī sa aci ↄ eū exē. Omis aut medici ī h' cōcordāt yleos ee̅ g' in scoris in ista clauduntur ī sto tali intestino seu g'lito. cōstrictio ex solo apparente testa tur h' oriri sūi ex opilone ↄ scoris siccitate. ł ex hu. g'ssis ↄ uiscosis. h' ego calim' ↄ dur apu h' facē dico. Sō ei credo constipari hu. g'ssis ↄ uiscosis. Cōcedo tū posse fi q̄dā q̄ yposcari. Omis fere in pretantes huc amph. dicet q'a ardue ē remota ↄ ia ū credēdo. Dicūt ei. si ī uesica nascat apa; patiunt p̄p expressionē intestina. ↄ inu h' pass. fit. Ego aut audi ↄ meo tpē multos de stagna ad mortē deuenisse ↄ multos mortuos ee̅ q' uesica multum appebat ple na extensa ↄ dolorosa. ↄ nullus tū h' patiebātur; dolorē ī cadit multi. quō g' dr̄ q' yleos p̄p opp'ssa intestina ab apparente uesice innascitur. Q' si fiet; mag' necio ex apparente umbie origet. q'a multa usqz ad dinftag ma vnū mag' intestina debuerit opprimi. Si ei ue sica apa h' fuit; solū rectū intestinū oprimit. Ad huc dicit pe. ē fe. calā yleon uniuire cereant ē fe. p̄p solū apa uesice fit. q' to mag' maiorat ; tato pl' fe. augmentatur. Est ei fe. accūs qdā sp̄ apa omi tans; ut sp̄am fe. sanari; ū ē curōne apatis. ↄ apate sanato; febris seqt curō. Sīc g' fe. yleos ē curari. h' poci' ex cessatione fe. sīo g' fe. bonū ↄ laudabile sig nū erit sicē dicit isti. Jt ū fe. ē cura aliē morbi ū de fluxione fiunt sola ł ē hu. frigidas. ł ē uentositate g'ssa ↄ inflatā. Quō g' isto si dixerit; ignoro a m rōni auctorizari pt. ut exp'imto. Jam nescio quō inuestigari possit h'. Si ypo. aut ar' ali' huc

ascendit

amph. fecit; infirmum uidimus huius. Sectio ei
quod hunc amph. fecit. bonum esset dicta hu. crudos
et grossos et frigidos; accidentia similia huius morbi. et eius c
fe. cur per purgationem curari sic docuit iste. humores ei
illi propter fe. dissoluuntur et per urinam et egestionem sic cu
rati; emittuntur.

Ulnera quecumque annua fiunt uel longius
tempus habent; os necesse est eximi et cicatrices

Ulnera que diu elonguntur et non sanantur cum fi
unt uel si sanantur recidunt; necesse est ut du
re sanentur. uel quia mali hu. ad ipsa currunt. uel quia membra
in quibus sunt propter hu. diu currentes; in malas mutantur q
litates. uel propter magnitudinem et pessimitatem sua. Alii
quod hec ulnera uocauerunt sarca. Modum specialem dif
ferre uolentes; unicuique speciei nomen imposuerunt
proprium. quedam chronea uocantes de nomine a chirone
primo hec sanante. quedam thelephea a thelepho quod
primus hec sanatur est. quedam corrosiua. que est per superficiem
cor uadit; non tamen carnem perforat. Alii formicas. alii
ignem sacrum. Que autem interiorem carnem perforat;
uocatur corrosiuum. que est ulnera putrefactiua uocaret.
non tamen sunt ulnera; sed quedam passiones ab ulnere et putredine
composita. Sanies enim quedam membra putredine sua uul
ne patientia. et quedam sola ulnera que uocantur hispila.
hec ulnera habent nomina hispile sarca. farmaci. Alii
a quibus non sunt hec ulnera solum antiqui appellauerunt. In
hoc amph. ypo. tamen monstrare uolunt quia ulnera
non elongantur nisi quia ossa patiantur; quod experimento testa
tione tenatur. Multotiens enim sanatur et paulo post
innouatum redeunt. hec fit quia inest. carne sunt mala
ossa sanante; apparent ulnera quasi sana et in ossibus subti
oribus permanent corruptela. quod fit et redeundi
tumore incipiente sanie scripte et ulnera in carne
faciente. uta non sanatur non est mirum. quod in libro suo dixit
de ulneribus. quod ergo narratum in periculo negare
gmi. Os dicta omnia ulnera desiccari; nisi si ossium
la habuit. Terminus siccationis erit; quando corruptio
apparebit ossis. et os expelletur post. Sanato quoque uul
nere. quantum os exierit; tanta remanet concauitas.

Quibus ex gibbi ex asmate fiunt an
tussi; ante iuuentutem pereunt.

Quoniam gibbositas fit in libro / de concathe natione mem brorum meorum.
quam autem quare fit qualis sit. hec passio utrum atque de
cendo. quod perfecte intellectum libro similiter est lectum
ego tamen hoc dicam quantum necesse fuerit. Gibbositas contin
git ex percussione seu casu. seu ex duris uul
neribus interioribus. quod si sit infima dorsi spondili et per te
riori; extremitas est in eodem spondili. Si quoque gibbi
ex asmate fiunt uel tussi; ante iuuentutem pereunt;
quia molestationes fortes faciunt propter in perfectione membro
rum spiritualium. Contingit in hoc si casus non processerit non

passio. ex solo a parte duro crudo indigesto
m. Vulnera a se inuicem different secundum quantitatem lo
cum et duritiem. Si sunt in loco debili et magno;
hanelitus fiet maior et periculosior. Si aliquando tussi
humoris in canales pulmonis fluunt; generatur tussis.
hec autem ulnera non sunt diu. et ideo alii post similes fit
et infirmum procedit. Vulnera uero effluentia uel ulli
co infirmum mortificant. quia hu. grossi crudi et duri
sunt. Si quis sit et tussi; similiter faciunt et occidunt. Id
et ulnera a capite faciunt ante iuuentutem. hec enim aut
sunt magna; aut in periculoso loco pectoris. pulmo
ne autem et corde hoc patientibus; loci eius circumdantia p
ua fiunt et angustiosa. non quoque cor et pulmo crescunt nec
ad uitam sufficiunt. quia gibbositas pectoris spacium
angustat. et ideo asma incidunt quod illi iterum euade
quiunt. Si autem fit ante gibbositatem; spiritus angustatur propter
solum a parte. quanto magis si diu crescit et augmententur
ultra. passiones autem spiritus multe sunt et diuerse. sed ypo.
hoc nomen solum posuit huius quam spissum patitur spiritum.
Consuetudo enim fuit antiquis spissitudinem spiritus ex an
gustia uel tumus excitatus; uocare hanelitum. Mo
dum diuturnam passionem pectoris talem uocant hanelitum
et fit sine fe. et pessimitas spiritus aliter.

Quibus ex flo. aut farmacia conferit.
hiis uere flobotomare aut farmaciam dare conuenit.

Phisica est quoque intelligi quia hec dicit a uere sanus. quam tamen
non cor purgauerit; non diu erit sanus. Os quoque in
ueris initio purgari hos est flobotomia si de plenitu
dine timetur. est solutione et uomitu; si de corrup
tis hu. Dixi enim multos hic ante diu est in singulis
egrotent annis. multis quidem padagricas. artheticas uo
ni adeo fortiter ut petrascerent digiti; hec modo
soluentibus et uetustas passiones dissoluimus. Sicut
preterea quibus dicam empima. epilentiam et cetera; hec nos
purgationibus. flobotomia autem ut est inest. omni passione de plenitu
dine. purgatione est solutione et uomitu si generaliter attendatur;
una esse uidetur. quia si specialiter; non est una. quia est quibusdam
hominibus colericos hu. purgare oportet. aliis alios et cetera
secundum illius morborum diuersitatem; diuersis formis uiter
sunt purgandi. Ego autem cognosco quod dam aut anima
non solum euenire mania sed non purgetur cor. de quo inma
tius sum quia consuetum mania incipiat; ab initio ei
furiam cogitat. et cetera me uocauerunt; dans purgationem
conceditur. quod purgata; duo facte immunita. quia et cor
mundificat a mali hu. et accidentibus usitate. ad animum
uenientibus; a principio uenit error. propter quod pessimus
sanitatem efficiunt. Que si fiunt consuetudinarie et clau
duntur; mania non gignitur. Dedi hunc purgationem
non solo uere sed et autumpno. et hoc per singulos annos.
Si autem tempore purgationis neglexerit; maniae furore sig
sentur. Sicut et quedam mulier cancrum habuit. quod forti
me. purgatum co. in. expellente. et deinde singulis an
nis est farmacia iuuare. quod si neglexerit; in illo
co cancri dolebat. sicut in quodam aut lepra uacauit.

dcz a(r)ve hu(m)c a(n)
hu(s) i cor(e) nro.

Antumpno

quod tamen est fleuma et farmacia curavi. cum postea iussisset ad me flegma assumatum et permixtum, signum apparebat passionis. Sed postquam indigebat purgatione necessaria, dedi epilentie assumatum: manifestum est necessaria fuisse. arthritica etiam de genere colico est. fleuma de fleumate. stomachum quidem cum per singulas estates semel vexabatur. data est ei farmacia de iii purgativa et sic per multos annos cessavit semel. Medicabatur autem in fine veris sibi sic et cohibebatur hunc humorem. In epistola arthritici et alia a[liis] quibus egritudinibus de hoc genere in summo viis farmacia convenit. Unde feci unum librum quibus invenire necessaria sit purgatio titulavi, quem perscribere regende sunt mentis.

Splenetici sunt [illegible] **Hunc explanavimus** [in eis] quorum venientes dissinteria: bonum. Splenetici a dissinteria capiuntur et cetera exposuimus.

Quorum podagrice egritudines fiunt: hec in xl diebus defervescere et residere.
[gloss: .i. deorsum in furore extenduntur. · .i. quiescunt]

Tumores podagricos ex humoribus fiunt humidis et quibus in concathinatione calcaneorum descendentibus. hos in primis lacertosi loci et ceteri circa concavitatem recipiunt. Cum ergo loci illa impleti fuerint, circa se extendit qui concathinationem continet extensus. nervi in et corde in podagricis non tumescunt. dolent ergo tamen ex extensione concathinationum, quod inveniunt quia spasmo superveniente; neque podagrici fieri videntur. Spasmus enim plurimi oritur ex aparte nervi et cordis. Curatio autem podagrice et omnis hic apparitis; unde est et omnis [illegible] dissolvitur [illegible] ad calcaneos fluida. subtiliato dissolvuntur. grossa et viscosa tarde. si necesse ad sit tardius. hi tumores non consequuntur ultra xl dies si [illegible] fiunt obedientes. apparent [illegible] in locis carnosis tumores in dissolutione eadem ut acutum morbi in xiiii diebus. quia non carnis tanta est et terrena hic mediana. Unde apparent in cordis et nervis tarde collectionem incipit et tardius dissolvitur quia sunt duriores. et ideo ad dissolutionem collectionis erunt tardiores. Ideo Ypocras dissolutionem podagrorum in xl diebus terminavit. scilicet xl. quia humores in concathinatione descendentes necesse est autem dissolvantur et fumosi fiunt concludendi substantiali humorum concathenationis et ita extenta purgantur et dissolvuntur quod omnia in xiiii diebus non possunt fieri. Quadragesima autem in pronosticis nominat dicens in ipsis terminum diuturniorum morborum et transitum terminum acutorum. hoc omnia in memoriam [illegible] expo[suimus].
[gloss: .i. recipere nocumentum ad [illegible] lesionem .i. separata lesionem [illegible] oc[cidit]]

Quibuscumque cerebrum sursum [illegible] : necesse est febrem et fellis vomitum supervenire.
[gloss: patitur · a passione apostematis [illegible] ex sensu fellis [illegible] nobilitate · [illegible] a cerebro [illegible] consequentes colice]

Febrem pati ex passione cerebri utile est omnibus membris nobilibus si eis apparuerit. fellis vomitum ex colligantia membrorum cerebri et stomachi [illegible]. a cerebro enim duo magni nervi descenderunt ad os stomachi. Colera autem solet descendere ad stomachum non ex hac causa solum; sed propter dolorem [illegible]

Nota contra fluxum sanguinis [illegible] consolida. bolum [illegible] ana [illegible] misce totum et fac pulverem.

[illegible] angustia maior si stomachus sit debilis. membra enim cadere faciunt et viciniis sibi membris humores recipiunt. maiores similes sicut [illegible] et humiditates [illegible]. Colera eius quando [illegible] vomitur; quando hoc [illegible] continetur. Maius autem colicis [illegible] a cibo retardati [illegible] ad stomachum [illegible]. Non solum autem ex passione cerebri [illegible] evomitur; sed et si dura cerebri panniculus quod dura mater vocatur patiatur. Hec enim est multis in locis virgatur cerebro. Ypocras patiente et cerebro patitur. Obstinacia autem quando dicit minores non exire a cerebri panniculis. et ideo est malignia fit in dura matre; et solum illius panniculi veniunt passiones quod in solo fit est certa. Hoc obstinaciam non obstinatio dixit. Obstinatio enim in sua senectute librum scripsit de anathomia in quo dixit [illegible] et fundamenta cerebri sunt [illegible] quem perfectissime ego explanavi in anathomia Ypocratis.

Quibuscumque sanis dolores repente fiunt in capite et continuo sine voce fiunt et stertunt: pereunt in vii diebus si non febris eos accipit.
[margin: ex repletione cerebri et apostemate]

Cum Ypocras sine voce autem [illegible] dicat; non de sola intelligit voce vel sermone; sed de sensu et tota voluntaria nobilissima actione. et aliorum trium sensuum liberata. quia quando dicit sine voce esse et tamen stertere; Ypocras invenitur dixisse. Sed cum actio tota voluntaria et sensus patiuntur; apoplexia appellatur. Est autem maior et minor. stertere signum est maioris. ex destructione autem actionis minor; [illegible] fit [illegible] apoplexie. quam perfecte inveni in libro de [illegible] membris. hoc tamen iam dicam breviter quod necessarium est. Cum quibusdam subito venit capitis dolor; causa est grossa inflatio et ventositas. Contingit autem ex multa [illegible] fluxu in caput veniente subita. cum curatio erit subsequens febre que quia [illegible] grossam ventositatem et flaticam [illegible] dissolvitur. hec autem passio vii dies non excedit, cum membrum nobilissimum sit, et membri nobilissimi periculum morbi et longitudinem temporis nequit pati sicut ut in multis ostendimus locis.

Attende autem et indicia oculorum in sompnis. si enim quid albi appareat commissis palpebris non ex diarria existente aut farmacie potione: malum est signum et mortale valde.
[gloss: non perfecte oculi se claudunt]
[margin: ponit signa mortalia ex parte oculi · exponit]

Tunc apparet albedo oculorum cum [illegible] quod duabus fit ex causis. aut ex siccitate palpebrarum, aut ex defectione motivi. In diarria autem et farmacia ex defectione fit sua. quando autem apparet in palpebris que in aliis membris. Sicut enim corium siccum durum extenduntur, sic et hec membra si patiantur. Sed dubium est si virtus defecta sit; oculos non posse claudi. sed solum oculos; sed non in omnibus. Unde hi defecti; ore aperto dormiunt.

Desipientie cum risu quidem facte: securiores. que vero cum sollicitudine: moleste.
[gloss: .i. mentis alienationes · quia ex sanguine sunt · .i. tristicia · quia ex melancolia est]
[margin: Declarat de [illegible] in quibus generatur sanguine [illegible]]

[left margin: Dicit quod si aliquis patiatur podagricas egritudines tales egritudines [illegible] .i. cessantes a suo fervore residentur .i. sanantur in xl diebus.]
[left margin: xiiii]
[left margin: perfecte]
[left margin: declarat de passione [illegible] pro tribus rationibus]

Nulla quidem desipientia est salubris, quamvis tamen cum risu fiat, minus est periculosa, sicut dixit. Omnis vero desipientia aut ex passione est cerebri tantum solius, aut ex colligantia aliorum membrorum cum cerebro, et tamen divisa per divisiones. Desipientia enim ex solo calore sanguinis in corruptione est, que in ebriatione vini, de commento; est [illegible] et citrina est iactatio, et si augmentetur ut in commento iii. muletur, fiat quoque mania. Oportet autem recordemur que de commento iii. diximus alibi, quia quando dixi de iactatione commento iiii. quod ceteris melancolicis speciebus peior est et terribilis [illegible], est ei frenesis huiusmodi. Est igitur grossior et ceteris gravior, et sicut alibi diximus in capite medicetur, pessimum morborum [illegible].

In acutis passionibus cum febre luctuosa suspiria: malum.

Multotiens in spiritus iudicium quod est lacrimatur [illegible] et [illegible] impeditur, et quasi in pectore figitur, fit quando quidem interius [illegible] implet que [illegible] Ypocras in epidimia de hoc spiritu dixit. Spiritus duplicatis [illegible]: et quidem res aliqua occurret, quod fit ex defectione virtutis debilitate vel ex organi duricie seu [illegible], vel quidem ex spasmo lacertorum pectoris. Si autem virtus defecta sit et pigritatur in dilatatione pectoris quantum sufficiat, aliquando in medio subsistit sue actionis et quiescat, postea ad efficiendum suum inceptum redit. Durities organi in dilatatione spiritus est levitate non sufficiat. Unde necesse est ut terminat in dilatatione prius. Unde hic spiritum debat [illegible]: non omnes [illegible]. Cum autem lacertis pectoris [illegible] dicuntur vel quibus [illegible] fit durities in his organis et mortem de genere spasmi. Consuetudo fecerit [illegible] est res [illegible]. Quia si cum his accidentibus fit [illegible], intelligere possimus quod in [illegible] lacertorum et tumor pectoris hoc faciat, fit igitur vel ex duricie propter nimiam siccitatem vel ex defectione virtutis vel ex genere spasmi. Quoquo modo fit, illaudabile est in morbis acutis. Quod offensionem spiritus in luctu dixit, modum autem istum [illegible] spiritus intellexit. Et si [illegible] ut spiritus que dixit cum voce quia luctuosa fit, nimium dolor [illegible] quia in illo spiritus [illegible], ac si diceret suspiria alta cum voce opposita.

Podagrici et maniaci vere et autumpno moventur, ut in pluribus.

Passio podagrica maniaci et arthetica movetur plurimum in vere. Unde ab Ypocrate et in aliis locis [illegible] passiones, et artheticos [illegible] dolore. Alias et in autumpno movetur in corporibus que [illegible] propter [illegible] in etate [illegible] ad [illegible]. Ego in libro de virtutibus [illegible] de virtute [illegible] quando [illegible]. [illegible] alii multitudine sui [illegible] et alii quia qualitates sue repugnant vel [illegible] nocitive. Diuturne passiones moventur in vere [illegible] humores [illegible] in corpore, in vere et ad debilia [illegible] loci de fortioribus locis movetur, autem in autumpno propter aliquam causam [illegible].

In melancolicis passionibus ad hec periculose fiunt eruptiones: apoplexiam aut spasmum aut cecitatem significant aut maniam.

Apoplexia epilepsia spasmus et tetanus veniunt de flegmate et commento iii. [illegible] omnes [illegible]. Mania non [illegible] huius. Ypocras [illegible] est de flegmate nasci cum in [illegible] ex necessitate furiosa fit, et commento iiii. [illegible] est hic quantitas [illegible] est multum [illegible] sit, et [illegible] qualitates [illegible] corrupta.

Apoplexia maxime fiunt in etatibus a xl. annis usque ad lx.

Non omnis hoc intelligi omnes apoplexias vel epilepsias, sed eas que de commento iii. nascuntur, hoc in precedenti amphorismo notatum est propter dominationem commento iii. in huius etatibus, sicut in autumpno.

Si omentum eruperit, necesse est putrefieri.

Multa putant hunc amphorismum propter brevitatem suam esse falsum. Sed ego dico Ypocratem intendisse hoc omentum, si [illegible] extra opinionem esse quod est exierit et apparet exire a pellicula tota ventre operientibus que siphac vocatur extra foris permanserit aliquo diu, Ypocras est [illegible] semper remaneret [illegible]. Sed si intestina et extremitates epiploy exierint et diu permanserint donec nimia frigueri frigiditate redeunt in pristinam sanitatem [illegible] hoc et si non diu extra moretur, cum tamen redierit, putrefiunt. Unde consueverunt medici [illegible] que exierint [illegible]. Quia si quando exierit et satis cito reductum non putrefit, non consequitur Ypocras [illegible], quia raro est inventum et in pluribus contingit quod dixit.

Quibuscumque a sciatica molestatis vertebrum resilit et iterum foras: hiis tabescit crus et claudicant si non uratur.

Oportet hunc precedenti amphorismo iungi, ex quibus sciaticas ex nimia humiditate frigida vertebrum vel ossium [illegible] et revertitur longo ex tempore: crus putrescit et consumitur, nisi cum foco siccaverit et humiditates exsiccaverit, sicut precepit exeuntium [illegible] in libro de cathinatione, ut scilicet cum incisione succurratur sibi et confirmetur mollicies cutis, quatinus sic repugnet et opponatur ne de loco suo exeat amphorismus. Vertebrum si exierit et diu permanserit, sine dubio claudicare faciat, cum pes non firmetur, [illegible] quod in membris omnibus motum suum nullum [illegible].

Antecessores mei amphorismorum interpretes Ypocratis maiora aggressi sunt quam oportuit, quia quanto plus processerunt, tanto plus invenerunt. Unde et ad librum devenerunt [illegible] tamen [illegible] quia in [illegible] [illegible] utilitatis. Quibus talis [illegible] thoncas que est in causis suis [illegible].

Quibuscumque a sciatica molestatis vertebrum resilit et iterum iacet, hiis [illegible] facte sunt.

[illegible] in [illegible] humores aduna[illegible] que [illegible] a [illegible] quibus [illegible] et [illegible] ossa facile a locis suis [illegible] et [illegible] de sciatica. Oportet de non [illegible] ossa [illegible] posita ubi in libro [illegible] dixit. [illegible] ex via tamen resilit [illegible] intellexit de [illegible] in spatula positum que ex via [illegible] resilit [illegible].

[illegible marginal note: In ista vii particula recapitulacio ...]

Septima particula

[illegible marginal gloss]

uitcius deferuescentes. ideo fecerunt libri huius interpretes nichil utile afferentes. unde ego nolui in eum ne incurrerem istam inutilitatem. declaraui enim inutilia et explanaui pro posse meo utilia. et ita in tractatu huius libri in expositione non excessi mensuram. nec eius nimis abreuiaui; nec ad sufficienciam ampliaui.

In acutis morbis frigiditas extremitatum malum.

Adustus morbus et in iuuentute ... in senioribus

Frigiditas extremitatum non periculosa est aut narium. aurium. pedum plantarum et manuum. sed in egritudine acuta; non minimum periculosum est, potius mortale et periculosissimum et molestissimum cum apparet sit in iuuenibus magna et forti. et ypo. albi. pacienti est passionis ... et calidissima et continua. Quod si sit in apparitione extremitatum infrigidatio non est rationabile. set magis calidior debet et calidissima fieri. quanto magis est cum apparet sit in iuuenibus. Calescunt exteriora; quia interiora ... sibi sanguinem suggerit sicut ... ut sint calidissima et exterioria frigidissima sicut cum ... unde nulla opinione possunt ... cum adeo magna sit ardor in consumptionis.

In osse egrotante liuida caro malum.

Hec est species colo... non primum pichium ... ostenditur in passione ... ossis. Significat enim putredinem pessimam et in carne aridam et congelationem ac caloris naturalis extinctionem.

In uomitu singultus et rubor oculorum malum.

Singultus sit in stomacho quia spasmus ... in uomitu et de hu... sit ... alii nocentibus stomacho ... uomitu ... Si autem apparuerit rubedo ... id est in cerebro uel stomacho; rubor autem oculorum ad ... pertinet significandum.

In sudore rigor malum.

Albi dixit: ... significat ... seu morbus ... ut morbum fugiat ... in rigore in sudore malum est.

In mania dissinteria aut ydrops aut extasis bonum.

Dissinteria et ydrops ... possunt significare ... mane ... a capite. ... extasis longa est ... augmentum ... fortitudinem manie ... unde ad ... fortitudinem ... mane manie fuisse ... passiones ... bone ...

In egritudine diuturna abstinentia et egestiones colice malum.

Abstinentia sola malum est in passione ... ex consuetudine solet esse appetitus. Quod si hanc colice egestiones sequuntur peior est. Quod colicas dixit: de genere ... intellexit ... Quando eis significat ... ex calore febris esse ...

Ex multa potatione rigor et desipiencia malum.

Nullum est dubium ... multa potatione ... quod alii sequitur desipiencia est caput ... repleuntur. unde ... rigor ... plurimum ... senibus quia calor naturalis congelatur et extinguitur ut ... multo uino superat. sicut et flamma ignis ... exstinguitur ... multo oleo apposito sibi.

Ex apostemate interius ruptura uomitus aut dissolutio et defectio animi fit.

Quod uero dicit: ... Si enim ruptura ... uomit ... Si ruptura sit ... ergo ... Omnis ruptura defectionem animi committit. quia calor naturalis ...

In sanguinis fluxu desipientia aut spasmus malum.

Iste ... magna auctoritate ... alienatio ... Sicut autem de tremore manuum et pedum ... cerebri motus disturbantur ... ratione. ... desipientia ... spasmo ... desipientia ... fluxum est mala ... peior si est spasmo. ... mortale ... spasmo ... periculosum adeo.

In yleo uomitus singultus spasmus et desipientia malum.

In isto yleo ... desipientia ... uomitus ... ad mortem ... singultus ... in hac passione spasmus et desipientia ... cerebri ... ad ... egestionem ... mouere ... ut expellant nocentia.

.i. si piploia accid' pt pleśim.

IN plevretide piplonia: malum.

IN plib; libris iuen. iplesi; piplonia. in
seq. malu. Q' a ita legit; ypo. itedisse edit.
pt plesim piploniu seq. Ego a dico ypo. nob
innuisse passione ex alia ueiente pas. & pore tn
pmasisse. q passio n pua e n salubris. & si ipe
malu n ad iuget; ex ncitate tn mala eet. Si
a augmteret in un plesis ostar & dilataret icostie
ut effluat; ncce e ad plone curtat & piplonia
faciat. piplonia n ncio seqr plesim, si ei pua
sit & salubris; in ill i e tus & ex sctone enitur.
Q; si magna & unde; q sussoc eat istum p q plesi
onuisceat.

IN piploma

IN piplonia de acaut sit hu; ncce e icebz frenesis malum. ascendat fumus umn' unde frenesis conficiatur.

.i. i fe. aduretabz.

IN caumatibz fortibz spasmus aut thetan': malu.

amph e tal. De in cessione nimia spas mus. au thetan': malus.

IN plib; libris iste & plimu iterptant. Sz solz zenon picesi oe nimia nimiu motu posuit dices. h ofirmant i amph sbseq ti. q tumor. spasmi. thetan'. max ima nubla sequit. Sz e incessione dice sit quis; or plimos sequntur. alii icessione itedut ee fe. alii aete. alii arungia cu fco. & omis uer dut. Spasm' ei & thetan' de hus ueientes rebz l'nulin bus; pessim inetur e desiccatone l'ianitone ee cognoscant. sicera n dixe quo spasmus de i anitone sit piculosius in capite.

IN plaga l' passione icapie: stu por & desipietia; malum.

n opteat i firm' locu

DEsipietia pt itelligi cu qd l' faciat. Stup or; cu n loqtur n faciat ad. & oclis apertis et sic amets taciut; & pcl du. ista patiunt in cebro. i q ituite regimia hn dnr. sicce e g itelligi q passio usz ad eenaa cebri ueit. & h sn dubio

seq' ad a' z e. cmoptoi. epia & ptisis.

malu.

IN sanguinis spu to: saniei e spuitum.

malu

Hic ypo. notauit passione ex a pas. nascete. unde pragor' fecit lib' n nimium in i oi spuito san. seq saniei spuiu n e pessim sit semgs. Cu g de plone sit; cp e hi spuiu saniei.

i. macu' q accit p'loni ex spuito san' & sanici.

IN saniei spuito sit ptisis & flux': capillo,

v' uo salna retinetur; moriunt.

PTisim itedit osuptone toti' cor. q e leui e fe. pp uulna plonis. fluxu a itellexit capillo ce. aut solone e colici egone. q duo eueniut ptisicis e appiqt mort l' pp siccitate l' uirtutis de fcone. v' saliua retinet moriuntur; notauit quo ptisica moreret. Du ei tussiuit & spuit; sp q sumit. deficiete uz; pman intus in & clau dut iue sp. & ita suffocati moriunt.

IN flegmone epis singlt': malu.

Ixi omis ictos amph. se seq. nuc autp passi ones & acti. ex alia pas. nascetia & augmta tas pas. continua. qd singlt' facit nascens de apite epis. apu a isto n sp in caleoz nascuntur. h ad eo magnu & calidissimu; ut os stoi & striora sui patiant. q h duo p uniu colligunt sibi. ypo. i scda ptcla epid. inuus iste fbalissim e. & io sto' ex epe n patit. n apu magnu sit & pessi mu. Q; si sit calidissimu; fac eo. nimia i pinus ciete ad itestinu. h e ascendit ad stom; puges os ei fac singultu.

.i. supflua

IN angulia spasm' au desipietia malu.

OMnis spasm' sic dixi; de plenitudie l' de ianitone fit. vigilia uo peior e i imito e exsiccat. vn & spasm' de iugilia; de ianitone e pessima. h uigilia e exsiccat; aliena de nimo e ca. Juuenimus a iqbz da libris desipietia n no mini. h sic hu. i iugilia spasm'; malu. Ego a arbitror q h imiut ypo. peiora acci. morbos seqtia.

q'hisipila e apa pnciosu sig' accid' ossi denudato carne malu e q e in hisipile sit & ca i ca

IN ossis denudatione hisipila:

diceta i inl' n potest digi & calore ossis cu i eo sit debi lis q frigid' & ex i siccum.

Qod dic malu; oz itelligi pessi malu.

Quia in isola denudatione ossiu. h sp ul' tuo appet ut oe q circudat carne herisipilam fa ciens; pessimu sit & molestu.

h; i oibz apstalbz sit bo' sig' gnatio saniei tn gnia

IN hisipila putredo aut saniei; malu.

cio si ... mei i hisipila malu e q sig hisipila ofirmatam.

In litargico tremor; malu.

HEc eade actica nasce e pessimu sit apa i pupi cebri ex in flica gnatu. tremora in eo e malu. Sig car ei in pp iotineca siu ad inuos motos q i pfiori ut dci e alibi oriunt: redundasse. e ifusione inu is remollita ut spu tp n deficiete n inus ut i palisi oio remolitur; uirtute regitiua inbra sic ut n fetaut. & qm inu remollita n sufficit dare inbris firma stec & stabile; inbra iteri sua ofuedine destedut ex qbz motibz otius; fit tremor. l' & i litargia fit tremor in i uetositate resolutia. q inrigit & inuos q ab eis oriut; mou iuait. vn sit tmor.

.i. saltu. .i. flux' san.'

IN forti pulsu i uulnibz emorro

i supfluus.

agia; malum.

o q li & una ex' seq'e ad a' z i melis inetius.

o q li ex. seq ad a' i melis inu. l' caus.

deriat de egne melis ofilium.

deriat de uulne & carne l' de apate gnato ex hisipila.

de riat de apate gnato i ptioii pte cebri.

deriat de exue ad q seq' flux' san'.

Ei e q cu in otinet i mag uesis flux' ad maiores & deinde ad capillares & ab illis flues ulat.

Plurimis in multibus pessimis apparentibus propter carnem eorum aviditatem; quia movetur et dolore cum se dilatat; malum dolor fit ex passione sua, quia cum in sua sit et propria spatia habent; bonum dilatatur et sine impedimento aliquo. Cum autem in membris aperta vasa sunt, et dolor sentiunt faciunt nocumentum. Et hi ab hominibus pulsus vocantur. Et potest esse ut motus pulsus hi augmententur. Ego vero in manu in libro de virtutibus naturalibus virtutem expulsivam expellere nocivam. Sic sudorem egestionem et sanguinis fluxum in die cretica, quia cum actio caloris naturalis adiuvatur; magis mutatur pulsus et ad res nocivas expellendas cogitur et ideo talis sunt.

In dolore diuturno cum ventre: sanies

Hic dolor ex frigiditate est vel ex diuturno eo. Hinc vel ex grossa ventositate seu ex punctura acuminis que non remanebit; si fuerit pus fortiter evacuaverit. Sin autem mutabimus nectio in apta vel collectionem et inde necesse est secessionem.

In coleris secessu diuturno iteria: malum

Nulli est dubium quin ego rei puri sunt in genere: aliquando corrumpat intestina et ita fit dissolutio.

In omnis fractura desipientia: si in vacuum accepit.

In accedit solum omnem capitis, que perforat interiorem substantiam usque ad vacuitatem concavitatem cerebri. Quia incidit hic desipientiam faciat quia panniculis propinquior ambobus pellicibus et concavitate cerebri. Si nescio enim quod Zenone convenerit de utroque dicit Ypocras ut dicens in omnis fractura desipientia vacant. Deinde si in vacuum accepit alii Amphorismi principium fecit unguentis ita. Si in vacuum accepit in farmacie potatione spasmus; mortalis dixit Ypocrates intendisse spasmum de inanitione et ideo si vacuum accepit; dixisse et bonum, quia spasmus de inanitione mortalis est. Sed ideo Ypocras dicit spasmum de farmacie potatione mortale esse. Erravit ergo primum Amphorismi falsificatores cum non nascatur desipientia de solis omnibus fracturis. Sed cum eis fractura in capite sunt in aliis sit membris; nemo tamen non desipit nisi pervenerit usque ad pellicias.

In farmacie potatione spasmus: mortalis.

Dixit cum absolute farmaciam potatione solum ventris et vomitum intendit. Nunc autem dubitabit si quis dicit unum plus vel solum erit, quia si cum fortiter purget farmacia; quia spasmus superveniens mortalis sit pessimus.

In dolore forti cum ventre extremitatum frigiditas: malum. In utero habenti thenasmus superveniens: abortire facit.

Thenasmon est passio recti intestini propter egestionem... Est autem verbum equivocum vel habitus positum est sicut expulsionis... hinc vel illi [illegible] expulsionis... quia sepe quis ad sellam surgit et expuunt. Unde sepe totum corpus laborat et fatigatur et magis intendit propter compunctionem sui intestini. In muliere, si hec abortiat et alienori et motivo contingit.

Quodcumque os aut cartillago incisum fuerit in corpore: non augetur.

Iste amphorismus in alterum, os incisum fuerit aut cartillago aut innuis aut maxille tenues vel preputium; nec crescit nec conglutinatur. Ergo sit expositus; non oportet hic repetere.

Si ab albo fleumate habito dyarria superveniens fortis: solvit egritudinem.

Consueverunt Ypocras et ydropisis que in modo tempore vocatur yposarcha. Fleuma autem dicitur album; quia alium est lividum ex alio commixtione humorum et in fleumate est album. Dicitur ergo album, quia ille confirmavit colorem suum. Sic et in libro de contractionibus dicit spondiles corpori non quia alii quod in dorso sunt. Solvitur ergo egritudo hic: dyarria superveniente forti.

Quibuscumque spumose egestiones in diarria: hiis fleumata a capite defluunt.

Sunt hec explanatione et diffinitione; non intelligentur. Quia aliam spumosam egestione exeunte; descendunt humores ad stomachum a capite mixti cum ventositate. Alii in concavitatem intestinorum et stomachi quod cum hoc fiat; [illegible] habent causam propriam [illegible] propriam est grossa ventositatis forti motu ab istis movetur humoribus, que fleumata humida incidunt dicuntur partes. Ventositas autem movetur cum ex sanguine non; aut ex immensitate caloris. Manifestum est vero ex hiis que foco exquirit. Magis si humor sit viscosus ex sanguine non. Sic in deinde in tempestate maris est ad se invicem collidit ventos arbitrantes fluxus marinos a pulmone ad stomachum descendere et tamen spumosam apparere. Si nescio quomodo in certum intelligunt. Id est humores palam a capite ad pulmonem descendit quare non spumosa exeunt. De pulmone non spumosus erit sanies; non est ipso post tube pulmonis exeunt. Sed autem impletiones alii spumosi exeunt et in pipiloria fluxit; hoc igneus calor faciat in tempore passionis. Sed autem a capite ad emalcos pulmonis primum descendunt et postea ab ipsis ad stomachum et intestina exeunt; nulla via transeundi invenitur nisi quod dixit. Propter cordis ventriculos et hoc vel descendit ad venam que vocatur concava vel ad epar gilbum. Secundum in initio vena sua et postea in venas que dicuntur a porta et cadit in intestina et a ventriculis cordis in maioribus venam descendunt et deinde ad divisiones venarum epatis et quando remanet spumosum quod cum sanguine tam longa via sit commixtum.

Quibus in febribus in urinis enoreses precipites fiunt, si vero tenues: acutam egritudinem significant.

Hoc est verum et experimento appetit; unde est. Sicut id in pronosticis ait. Quibus plurimis in urinis apparent quod enoreses ante morbum eorum mors festinat plus quam elongetur. quorum qui salvantur vero tibi elongantur. quia sunt crudissimi. et vero tardi digeruntur. Ideo in epidimiis multos scribit fuisse infirmos in quorum infirmitatibus tales urine apparuerunt, et quidam eorum cito mortui sunt. alii longo tempore post in ipso periculo post tamen tempus quietes expletas. Infirmum nomine [illegible] sua passione recepimus; et ypocras dixit hic urina fecit multa turbida atque grossa. que si moverentur; apparent urine quod enoreses albe. et tertiana habuit hic ita. mortuus est fuit in die xi. De tertio infirmo in tertia particula epidimiarum incipit passio dixit; infirmo pre[illegible] in [illegible] venit urina turbulenta et diversa huius res plurimas suspensas quod enoreses. hinc venit crisis in diebus xl. unde intelligitur quod non tamen cito moriuntur. evacuente autem longo tempore post sanantur.

Quibus distantes fiunt urine: his in corpore perturbatio fit.

Distantes urine interpretantur [illegible] Secundum ubi hic est vacuus. Quia si distantes divisas invicem partes; bene dixit. cum hac urina turbatio fortis sit corporis. quia si non conveniat; sit urina equalis in omnibus partibus. Quia si cum morbi sibi repugnet; plus ubi non [illegible] morbi prius in morbis prius. Si autem in morbi [illegible] partes sint plurime; apparent minores significationes sive .i. distantes.

Quibus in urina ampulle fiunt: nefreticam significat et longam egritudinem fore.

Ampulle iste ex hiis fiunt que est grossa ventositate mixta. maxime si hiis sit viscosa. unde sequitur frigidus morbus in renibus est in quo ventositas grossa spissa administratur et ita longa egritudo significatur. Omnis enim morbus frigidus diuturne digeritur. alii arbitrantur urinas acutas acumine suo ora arteriarum in renibus aperire. et inde est semper exeunt ampulle.

Quibus vero pinguis superpositio et conglobata: his nefreticam significat et acutam egritudinem fore.

Quandoque ergo urina pinguis est; pinguedinis significat dissolutiones. et magis est que in renibus; quoniam que in toto corpore est; hec non solis renibus attinet iste morbus; sed toti pinguedini potest quia igneo calore dissolvitur. quod autem dixit; duobus modis intelligitur. potest enim esse passio in renibus. vel non passionis speciem hic intendit: sed acutam esse. vel aliter. innuitur hic ypocras. ut ab aliis mutatur interpretibus: quia nefreticas [illegible] rebus posuerit [illegible]. sed tamen non significat [illegible] ab solutis in conclusionem habent [illegible]. est enim omnino [illegible] significare. quod dissolvit. Quod pretendit conglobatam; subito tempore apparentia potest ex portendit. Per conglobatam vero multam simul et subito significat. Conglobatam vero; quod per alium vocata est quasi annulus. Est enim proprie globus in subtili filo a mulieribus annulatus. Conglobatum vero est omnino ab hoc quod superius dicit distantes. hunc locum antiqui et interpretes minores usque ad nostrum tempus; tales sic interpretati. Ego vero dico esse conglobata dixit; putantem apparere tempus ostendere voluit. unde et proprie consumptionem pinguedinis significavit. quia pinguedo totius corporis consumpta non subito ad urinam venit sed paulatim. Que enim dissolvitur; primum in canalis in venis labitur. et deinde illud ad vacuam omnino vena inbratam(?) dum ad renes venit. pinguedo vero renum dissoluta: ad urinam venit subito et adunata. quod testatur experimentum. hic amphorismus in libris invenitur diversus. alii sic habent. Quibus in urina pinguedo; superpositio. alii sic pinguedo; superpositio. ego assentio scriptis hiis verbis superpositio. Omnis enim pinguedo; cum sit subtilitate non in ypostasi descendere potest.

Quibus autem nefreticas existentibus signa in assecundum (?), et dolores acuti circa musculos spinales fiunt, siquidem circa locos exteriores fiunt: apostemata futura exteriora significant. Si vero dolores magis circa interiores locos fiunt: apostema futurum expectabis magis intus.

Amphorismus locutus est in ypocrate. Autem ypocras a [illegible] hoc ypo. intrant quando passiones renum possunt intelligi. hic quia renes diu passi sunt; dicit. si signis predictis dolores circa musculos spondilium senserit; significatur apostema futurum. horum musculorum unus est subtus renes tendens ab utroque latere totius dorsi. alter autem non extenditur per totum dorsum; sed per subtiliores spondiles tantum. quorum est quo patiatur; futurum in eis apostema expectatur. si mutantur sicut apostema debent esse in renibus vel in lacertis vel in utrisque. Sed experimentum testatur quod in solis possit esse lacertis aut in solis renibus. quod cum sit; aliud tendit ad interiora. aliud ad exteriora.

Quibus sanguinem vomunt, siquidem sine febre, salubre. si vero ex febre pernitiosum. Curare vero oportet stipticis aut infrigidantibus.

Vomitus procul dubio quod emittit a nervis exit et ossibus. Quia enim a pulmone et a canalibus fiunt; non vomitus sed sputum vocatur et tussis. Quidam tamen interpretes arbitrantur quod ypocras intendit exeuntia a pulmone et similibus canalibus. sed

O quod significat fluxus sanguinis de renibus sine febre

falsus est eorum intellectus. Si enim sanguis a pulmone cum sputo erit, non est salubris, et curantibus febre. Si hoc posuisset eloqueretur ut febre sequatur non vomitus; dixit in hac certa re. dicens quod salubritas intelligatur. vel si ex qualitatibus interimi; cum intus sit febre. habuit sanguinem. Si febris non habent, locus in sanguine erit non habet apostema. sed vel vene sunt aperte vel est multis sanguinis apparere. hinc multus est stipticus cito sanabitur. Si cum febre fit et apparente

Derivat de fluxu sanguinis [illegible]

(fluentes a capite ad spiritualia) magis timendum erit.
Quartanis in superiori ventre et sanguine commixtum (quando in dolore superior ventris)
tur in .xx. diebus. (intendit per hoc emendare pulmonis, unde si catarri descendant)

Ex inferiori ventre accipiendum ad emales pulmonis. Si pulmone passus erit et sanies subsequatur in diebus .xx. non in .xxii. sicut alibi invenitur. Viginti enim dies continua ab eodem dicuntur non .xxii. sicut in meta causeos ostendimus.

Derivat de [illegible]

(.i. coagulatum sanguinem)
Si sanguis et trombos mingit et stranguriam habet (.i. circa collum vesice)
et dolor incidit in pytoneon et sub ventre et pectine; causa circa vesicam est; egestione significat.

Iste amphorismus in multis libris non invenitur. Sola autem hic in quarta huius libri particula eum explanavimus. ubi dicitur si sanguinem mingunt et trombos et stranguriam habent et dolor incidit in pectine et pytoneon; circa vesicam dolor significat.

O de fluxu cerebri ad aliquam membrum [illegible]

(intellige de fluxu cerebri ad aliquam membrum .s. ubi non possit fortare laxans)
Si lingua intemperata repente fiat aut apoplecticum ad corpus multam habuerit. (privationem sensus et motus) (cum traulus fortuito non)

Intemperantia lingue est submotione preter sermonem. aut intemperantia aut incisio non potest. Quod autem apoplexie ad corpus dicatur; ablatione sensus et motus intendit. sed nescio quare post accidentia sub sequentia melancolia dicitur. melancolie passionis signa non inveniuntur. alii enim dixerunt cancrum. lepram. alphum. et talia. Quod diu timebitur et suspectum habebit tamquam manifesta causa; erit melancolicus. hoc autem accidentia [illegible] nominavit ypocras. ob hoc non aliquis antiquus sed non ita detinuare; ut de melancolia esset genere tre pedem. per repente autem intendit molestiam prevalere causa apparitus ex duncie sicut intemperantiam omnis non equale di sedebit.

Derivat causa a [illegible]

Si in purgato senioribus singultus supervenit; non bonum. Hoc cum malum est. unde sit humiditas egestionibus sicut vomitus. propter defectionem etatis; illaudabile est in senibus.

Derivat de egritudinibus circa spiritualia sed de effectu

(.i. ab humore colerico non habente)
Si febris non a colera habeat; aqua multa calida capiti infusa: solutio fit febris.

Ypocras nobis innuit quod non omnis febris fit a colera. Si non a colera sit quaelibet fuerit; per multam aquam calidam capiti infusam solutio fit. Gilbertus in epidemiis de quodam lectore vocato. hic est multa aqua calida capiti infundimus; a febre liberatus est.

febris enim de calore solis vel feruitate aeris. aqua calida capiti infusa videtur prodesse. et ei qui de calore vel potoro opilatione est. vel de sua est constrictione vel ex alia re. poros opilatione. De aqua enim calida intendimus; ut per eam calor febrilis exeat et dissolvatur. Si apostema est febris sit, non iuvat. nam si est humor putredine non per hunc nocuos congeniunt vel ipsi per se egrediantur. Consueverunt autem antiqui hanc passionem vocare pleresis. periplomonia. epiala. splenetica. vel quibus febris putat esse accidentale non sibi. Cum enim dicatur aliquis febricitare habere febrem. nam apostema in aliquo membro intendunt humorem de aliqua re extrinseca. sed interius de putredine humoris invasa. est autem febris quae dicitur epiala in qua frigus et calor non in eodem sentiuntur loco. lipparia febris corpus intus calidissimum et extra frigidissimum. febris caius nimium habet humiditatis. huiusmodi autem nobis vocatur morbus pestilencialis. Causon id est quod incensio. Nulli autem antiqui sunt qui febris periplomonia vel epiala dixerit. ypocras. non intendit febris quae ipse est passiones sine apostemate. Invenitur in multis libris vice aque sudor. ac si diceret febris non a colera. humiditas de capite multa aqua effluerit; febris dissolvitur. hic autem non solum intelliguntur solo capite sudorem effluere; sed et de toto corpore. hic per principale membrum; totum corpus intellexerit. Ego autem dico quod si hoc verum esset; febris a colera sudor iste non iuvaret. sed invenimus multas febres quibus colera dominatur. scilicet terciana et causon dissolvi cum sudoribus. porro enim in tercio multo melior erit.

(.i. non utitur utraque manu. et ideo. ypocras. [illegible])
Mulier ambidextra non fit.

Derivat de [illegible] circa a [illegible]

Oblique masculi cum ambabus ac si dextris; operantur. Sed immo corporis mulierem non audivimus. nam in dum tale quod faciet quod ex sue dextrore non est. masculis autem contingit ex virtuosis nervis et lacertis. In mulieribus in fortitudine dextre est temperata. quanto magis et sinistra. ypocras in solis mulieribus dextras affirmat intendit. non plus accipit ubi confortetur. In hac enim gente: [illegible] debiles sit dextre et alii loco ambidextre dextra non habere intendunt. dicentes ypocras intendisse in dextre multa non fecundare. alii multi ab ypocras. discordantes; dicunt eum intendisse hermofroditos quae de non sua habent muliebria. sed mulieres hermofrodite non est sua non habent virilia.

Derivat de egritudinibus renum [illegible]

Quibus empicis uritur aut incidunt si sanies quod pura fuerit et alba; evadunt. Si vero cenulenta et male olens fuerit; pereunt. (. et quando putrida col)

Per saniem omnia intendit multa in lectione sua saniem in
Per saniem intendit collectionem quod fit in pectore et pulmone vel ipse empicus collectionem facere solet ad emendandum saniem. nam dubium est alba saniem laudabilem esse. et equale olens et cenulenta est pessima.

Derivat de [illegible]

Quibus in epate per saniem uritur. si quod sanies pura fuerit et alba: evadunt. In tunica enim illic sanies est si velut amurca fuerit; pereunt.

Mulier ambidextra. [illegible] in mulieribus sunt debiles [illegible] dextre habent manum dextram [illegible] de sinistra magis habent eam debile.
Causa autem quare fortiores sunt virtutes in parte dextra quam in sinistra [illegible] virtutes in parte dextra [illegible] melior fit [illegible] in parte dextra quam in sinistra [illegible] fortes sunt virtutes [illegible] in sinistra est splen quod est receptaculum [illegible] debilitatis [illegible] virtutes.

i. privati sensu et motu.

Sine voce statim fieri. — voluntarium motum et sensus ablationem intellige. Sic ut supposuimus et sic multe [illegible]

Consueverunt dicere et vocitare [illegible] quia in solum motum cerebri ypo. refert; dicit totum corpus pati si motus cerebri evenerit. quod fit si de alto loco ceciderit quis forte. quod casu cerebrum maxime mutatur. et non solum cerebrum; sed et commotiones spondilium et medulle eius. Si enim sit motus fortis; ab pacientes rumpuntur [illegible] sicut in libro de anathomia [illegible]. [illegible] a senioribus [illegible] cerebro exeuntes; [illegible] relevatur. Unde infirmus sine voce et sine motu [illegible] efficiatur [illegible] expergefacti in se redigantur. Si vero cerebrum vel aliqua sue pellicule ex hoc casu rumpantur; infirmus inferit moriturus.

i. habentibus humidas carnes.

Corporibus humidas carnes habentibus famem adhibere oportet. fames enim siccat corpora.

Nulli dubium est quin omnis medicus timet morbos humidos si sit desiccativa. quia contraria solent curari contrariis. fames enim desiccat per accidens. [illegible] [illegible] dissolvitur. [illegible] dissoluta non restaurentur. fiet siccitas. In primis [illegible] corporibus humidiores [illegible] dissolvuntur. [illegible] humores [illegible] per poros egrediuntur. [illegible] calore. Unde [illegible] calorem [illegible] dissolvuntur [illegible] indiget [illegible]. Expletis omnibus amph. ypocratis; [illegible] in multis libris a pa[illegible] expositores [illegible] expositores exposuerunt; [illegible] exponunt. [illegible] Sed ego in quarta particula eos explanavi. Verba vero sunt ead[em] [illegible] ut deglutire non possit [illegible] amph. [illegible] se habet.

Si a febre habito tumore non existente suffocatio repente invaserit ut deglutire non possit; [mor]le morte. Secundum talis invenit. Si a febre habito torqueatur collum ut deglutire non possit et [illegible] [illegible] tumore manifesto;

[illegible] eos in quarta particula explanavi [illegible] mor[le] [illegible] hic repetendi. [illegible] Si a febre habito collum [illegible] ut vix deglutire possit tumore non existente in collo; mortale. ab hiis enim [illegible] exponendo [illegible] ut [illegible] [illegible] passione patiatur angustia sine tumore colli [illegible] ut nichil deglutire possit. et si quis ad deglutiverit; patiatur [illegible]

Ad tumore colli. plenum [illegible] intelligi [illegible] apparet [illegible] exterius et aliquis extendatur plane in inferioribus [illegible] [illegible] glutiendi appetere [illegible] tumorem [illegible] qui [illegible] nichil [illegible] Dicit enim alibi [illegible] illa pellicula [illegible] et accipiendi accipe velit [illegible] sursum ascendit. [illegible] ignis [illegible] pellicula illa [illegible] non obsequitur ut [illegible] [illegible] angustia [illegible] glutire possit.

i. humorem fecatum. — pro virtutis

Sudore multo [illegible] calido fervente [illegible] [illegible] a corporibus fortibus sunt. a debilibus

— s. [illegible]

Hic amph. [illegible] nescio [illegible] [illegible] in quarta particula talis interpretatus posuit. Sudor multus [illegible] maiorem calidum minorem [illegible] significat. Causa vero sudoris [illegible] in corporibus collecte [illegible] qui [illegible] ex pelli [illegible] a corpore forti [illegible] a debili [illegible] dignum est reprehendi. [illegible] in libro de [illegible] amph. ab aliis [illegible] amph. [illegible] libris [illegible] exponi in quarta particula [illegible] illos repetere. [illegible] febre. [illegible] non deficientes [illegible] die [illegible] fortiores; periculose. Quibus vero sic defecerint; significat quoniam non periculose. [illegible] Quibus [illegible] febre longe [illegible] pustule in articulis et dolores fiunt. Tertia sic. Quibus [illegible] febribus pustule [illegible] in articulis dolores fiunt [illegible] aphorismis ab [illegible] amph. [illegible] in quarta particula posuit. [illegible] [illegible] post hos alius [illegible] amph.

i. cum [illegible] — i. cum morbi.

Quibus qui accipiunt febricitantes [illegible] est [illegible] infirmus vero; morbus. — Dicit enim [illegible] non [illegible] magis [illegible]

Sermo iste longe est ab ypo. [illegible] magis [illegible] si ex [illegible] accipientes [illegible] significat quoniam [illegible] aphorismi [illegible] Si vero [illegible] accipientem [illegible] evacuatione indiget. et multa [illegible] attinentia. Decepti [illegible] quod [illegible] morbum [illegible] morbus [illegible] [illegible] aph. [illegible]

i. febribus

Remissis alicubi exeuntibus non morbis;

[illegible]

[illegible] pririnus [illegible] est morbus. similiter multis. [illegible] vero multa [illegible]

cum [illegible]

necessaria [illegible] solo. Si [illegible] poci [illegible] dabuntur. [illegible] magis dabuntur tanto plus peiorabuntur.

54

P

Consuevit ypo. dicere crisim intelligere quod crisim pervenire in tertia in alia. Sed quidam intelligere dicunt in quo sunt solum sed est audiuntur permutationem in morbo. Alii et alii in hoc amph. dissonare dicuntur. Ut ei confirmantur habentur ab aliis confirmantur legitur. intelligentes ut quod ipsi in istis resolutio solum, ut multum dicere possit. Sed intendentes egritudinem melius scriberet quod supra legeretur. solum ei posset in die suppositam egrotantem. sed ut diximus quidam crisim egestam intelligunt non ipsum, et hoc quod ubi in tertia ut dicunt sicut intus. inveniuntur amph. non fuisse ypo. ad hunc falsificatum. Unde accidentia solo ventris dicere esse. ut est hoc necesse ut illud ut eis quod obsistit accepimus in tribus. quia non necessarium in tali subita egritudine humidius et ad crisim ut perveniendum in aliis in necessario necesse est ventre solum si evacuet quod eo purgata sit. Intento quod hoc amph. ita in ordinatione ponendum sunt et ita in phenomeno in alio in digerit exponere. quod sophiste solet facere in illo loco involventes se. Quidam vero perveniens negat ypo. prohibuisse vina dare. sed dum multi et experti redigisse doctores quia ad hoc exemplum apposuisse. quanto magis dabitur tanto magis peiorabitur. quia non semper nocent in aliam non diu dandi expedere. Quidam amph. in proportione inordinate sic sophisticat quod quis stare possit. in igentes idem mentes sic placet eis. Quidam ei dicunt permixtam alicui egritudine in morte si super videntur quia crisim multam in multam morbum. pura designat perviam in multo morbo; necessarium est ventris solo et cetera. pugnat alii et cetera. Sed ad de interioribus spiritum egredi et multa in aliam apponatur; tanto peius. addunt et aliud. quia alius amph. exponit. quia in meliori esse ut quod multa erit; si multa spiritus minor fuerit. si pura et melior pura. alii sic. Sed in interioribus exeat et erit melior. si multa; multa, si pura; pura. Alii si multa; morbus erit multus. si pura; purus. quod diversitas ex obscuritate amph. est et cetera. Ergo hic amph. ut proposui esse confirmo in obscurum; sed potius falsum. hypochilus et chiocchidos[?] et exclusis perveniens impletes; hoc amph. scripserunt sic. Cum de interioribus res cruda exeat et melior ei in et est. quod dicere est per clarius. est ei sunt et ulterius intellexit. ubi dubitatio accidit. Si esse accipiatur. sic ego non impleverit. in dubietas in obscuritatis erit ipsius. Egestione cruda exeunte; melior in exeunte esse in interioribus sanitas digestio cruda erit. Commento .iii. Sed est communis in quo solet intentio eius. Explens amph. ypo. hic in fine scripsit quod ratio nabilibus et autenticis inserebat et sophisticus ut refellere non esse dicentium phi. quod non oculis apponere tenui. quia quasi poeta inveniens falsi tamen esse ypoctica confirmare potent.

~~Explicit liber amph. ypo. cum commento Galieni.~~

Hic incipit Regimentum acutorum.

~~Quas ipsi sciunt quoniam videntur quod in ipsis~~
~~non est iuvamentum in~~

I

Qui de egrotantium accidentibus in singulis egritudinibus tractantes prius consensisse feruntur eos quidem in his que patiuntur invenisse quidam dubium non est. potest enim quamvis non medicus quis id idem facere ubi egri accidentia percipiens denotaverit. Sed eorum que cum his medico scire necesse est et absque egri iudicio nota fieri debent plurima intacta omiserunt.

Illi qui sententias illas de Cnidiis vel Cnidias scripserunt. meo quod scripserunt de accidentibus que in egris in unaquaque specierum egritudinum accidere invenerunt. potuit autem facere ut invenire meo et qui medicus non est. cum bene intelligit in unaquaque egritudinum illud quod ipse invenerit de infirmitatibus rerum autem quas medico necesse est scire cum istis. preter quod infirmi ipsas dicant ei, plurimi dicere dimiserunt. verumtamen illa accidentia diversa sunt in egris diversis et quomodo quidam eorum sollicitudo magnificetur in signis.

Non solum cum scripserunt rememorationem sin[?] vel ... illis de Cnidiis non dimiserunt aliquid docere ex accidentibus que infirmus accidit. in meo inveniens eos divisisse de accidentibus plusquam oporteret. sicut ostendam in proximo post. hoc autem ... non est opportunum perfectum in arte. sed ut non dimittant dicere aliquid de rebus quas vulgus scire potest. quoniam inventor perfectus in arte sua non est libere ut scribant totum quod est iuvamentum in medicatione egrorum. Tunc ipsi in quantum necessarium accidit ideo res quas omnes sciunt vulgi et dimittunt rememorari res multarum et illis quas ipsi sciunt quoniam dicunt quod in ipsis non est iuvamentum in fine artis.

Que in diuersis egris diuersa temp-
ore obscura et intelligi difficia
les habent signes.

Quamuis illa accidentia a diuersis fuerint in
diuersis egris, et quorundam eorum magistri
sunt studium in significatione.
Signo est scientia suprascripta et signo in hominibus.
Illa autem utitur hac nomine scilicet super signa
tionalia sic ostendit intricatiue que et po-
situ de accidentibus et significationibus. Dicat ergo ypo-
crates de rebus ad quarum cognitionem et scientiam sit
in hac scientia cogitatio uel excitatio in quibus uniu-
ersis medici quia non omnis inuenimus scripta in summis
relatis ille de assiduis sed diminuuntur in
multis locis.

Et sunt sagacia et oportuna in inue-
stigatione colligi dies creticos
iuuamus cuiusque morbi ypo. non
nulla ab eorum sunt discrepan-
cia potuerunt inueniri.

Et quoniam susceperunt res ille ad signem sic-
ut in significatione uniuscuiusque egritudinis tunc
sciuntur et eis res multe aliter quam apparue-
runt illi.

Postquam dixit quod medici qui fuerunt de illis
de assiduis diminuerunt dicere res multas
quibus fit iuuamentum in significatione, secutus est ille
et narrauit id post intentionem sermonis sui in
signe et dixit sic oportet in significatione cuiuslibet eg-
ritudinis. Quod est quod omne quod fit iuuamentum
in inuentione [illegible] egritudinis est ex arte
medicine. Et possibile quidem est ut estimet aliquis
quod ypo dimisit dicere signes necessaria sunt in
cognitione egritudinis et scientia de eis. Sed res non est ita
[illegible] signes [illegible] necessario in signifi-
cationibus fit iuuamentum in medicatione prognosti-
cationem egritudinis et scientia de successione et di-
minutione medicationis melioris esse
[illegible] nec esset necessaria omnino [illegible]
[illegible] iuuamentum in [illegible] tunc pro est [illegible]
[illegible] in significatione egritudinis [illegible] in hoc quod ad
cognitionem signes [illegible]
[illegible] in significatione egritudinis est res in qua loqui
nobis non est necesse, quod est quod oportet cognoscamus
in primis egritudinem que sit. Deinde intendamus
post id ad medicandum ipsam. Quod quia prognostica-
tione fiat iuuamentum in medicatione egritudinum

iam ostendit ypo in prologo sui libri de prono-
sticatione. Itaque si alibi dicit quod post quesi-
sitam in medicina non fiat iuuamentum nisi in cognitio-
ne egritudinis aut in scientia de eis aut in medicatio-
ne earum et intentio eius in hoc sermone pre
intentione eius in sermone [illegible] et quando ille
res respiciunt signem suscipiunt ille res sic-
ut in significatione egritudinum cuiuslibet tunc sci-
unt et ille res in [illegible] manifestum erit
primo. Quod est quod medicatio et in me-
non est in sibi ipsi, sed prognosticatio et cognitio egritudinis
est in medicatione, et propter id non est possibile aliquid ut di-
cat quod finis medicine est cognitio egritudinis aut scientia
de eis sicut dixit [illegible] egritudinis. Et intellig-
e ante in hoc loco quod significatio egritudinis est cognitio
egritudinis [illegible] egritudinis ut [illegible]
adhuc [illegible] in septimo in omnibus illo quod [illegible]
mus [illegible] quod [illegible] in fine medicine et non [illegible]
nobis nunc ut occupemur ab eo ad quod intendi-
mus prius: quod est et ipsum. Quod est quod [illegible] intelligi-
mus [illegible] ypo [illegible] in [illegible] sermone et
quesito in fine medicine et quando [illegible] ad eius
expositionem [illegible] inuenimus scriptum
in libris de septimanibus in quibus est [illegible]
[illegible] modum alium: tunc non est superfluum [illegible] de
illo. Dicam [illegible] inter ipsum et inter ser-
monem quod septimus et proximus est in dictio-
ne [illegible]. Quod est quod scriptus sermo sub hunc
modum et cum susceperunt iste res ad significationem
[illegible] sic oportet in significatione cuiuslibet egritudinis.
Qui autem scripsit hunc sermonem sub hac dic-
tione intellexit ab ypo et sermone suo:
significationem cognitionem egritudinum et scientiam de
eis. Et sermone suo sic oportet in significatio-
ne cuiuslibet egritudinis intellexit quod iuuamentum est ei quod in
dicitur egritudini, non est ingrediens in hoc nomine
scilicet significatione [illegible] egritudinum si ille
est ita: tunc diuisio ypo dicendi pre
[illegible] quod fit medicatio egritudini in sermone quod
dixit [illegible] nec dimisimus [illegible]
[illegible] quomodo iste signes diuerse fiunt in
egritudinibus diuersis et quando eorum in [illegible]
sollicitudo in sermone uel significatione
[illegible] non est sed [illegible]. Et ma-
nifestum quidem est quod qui dixit sermonem
hunc [illegible] ut adderet ad sermonem suum
primum rememorationem partis [illegible] medicine
scilicet medicationis egritudinum [illegible] iuuamentum medi-
catione egritudinum tunc prolongatio sermonis ideo
est superflua. Quod ergo ut [illegible] ad sermon-
es in quibus docet ypo res quibus iuua-
mentum in medicatione egritudinum.

Tres quidem tamen non solum eos nolui
[illegible] in quo [illegible] me [illegible] atque

uulgaria pt' macram passionibus
ex crevit: ut katarticum et ser-
um tpribus suis.

Et pp hoc tñ nō laudabo eos: sꝫ qm
ipi nō utūt spēbꝫ sermonis nisi qr uīus
est pauc'. Q' est pt sermonem q' plūm
iū q' inuenitur de sermone pter sanato-
nem egritudinum: nō est ḋdare ī potu mē
laxatiuas 7 aq' casei 7 lac ī horis suis.

Dico q' ipi sūt usi ex spēbus sana-
tōis q' sanitatē aquirere faciūt rebꝫ
paucis quarū uīus est paucus: exceptis illꝫ
q' sanitatē acquirere faciūt ī aūis eg'
tudīb. Imūt g° ad hoc q' ipi dixerūt
meis mētu spēs sermonis ius et pparati me-
am iuro q' ipi fecūt. Id vīn illꝫ q' ipi usi
sūt ī egribus acomq' ī n cōpletur:
apud eos n pp potū mē solutiuū et
aq' casei q' bibūt ī horis suis.

Set pteriores eorum congentes d
icta medicinalis uīe q' dgise
quaē ī egritū familiaritati relīquerūt.

Illi aūt qui p' eos uenerūt pp' redierūt
7 rectificauerūt q' scēpserūt illi; scēp
serūt res siliōres uīe mē 7 direbꝫ q' sūt
meōꝫ ī firmorum approximare oportet.

Dicit in libro qui sciptus ē scdo p' li
brū qui aū ipm sciptus est q' est
magis rectificatus: qm est intentō illꝫ
scdi intentō illꝫ qui cōmus ē aū ipm:
ea dē et sūt pl'es dōnes ex, ille dōnes
ea dē sumpta minūs et eo ad et rebꝫ
peritis in illo libro pmo 7 addūt ī illo
libro in illo p'res q' nō sūt ī eo 7 mutāt
res ī eo ab eo q' ē ī illo. Et erē plū illuis
est inuoluens ut rectificetur ī librā cu-
lus scds qui nominatur [illegible] actorial' recti
ficare p' libro q' scēpserūt aū eum rec-
tificat p° libro q' scēpserūt aū eū se-
dm huic g° modū ~~[illegible]~~ de a pdis
qm me dici illius regionis posuerūt
ad aliās post illās formās, p'ocedentes
quæ sūt quedam ille pme eorum
et minuerūt ex eis res 7 alteraue-
rūt ex eis ī eis res. Dicit g'
ypo ī hoc libro scdo q' opō eius est
nilior uīe mē li qm liber pmi.

Set antiq prius de dieta leui

bus q' carentia in utilitate
ediderūt eo q' multa diminu-
te pscēpserūt: prius de dieta
n utile tradiderūt.

Etiam q' nō scēpserūt de regimine ali-
qd cuius sit qntitas.
Nomen regiminis p' cadit sꝫ medi-
catōne que sit p medicatōne ī q' co-
cadit cōsuetudo sicut p forame et cau-
tum et reliq' q' op'ant p manū: nōia
nt opō manūs et scdo cadit nom regim
iuiss medicatōnem q' sit p dietam. Et
nōiat p' scīa cū istis duabus et ptibꝫ
mē medicatō et manufīn qd' cōpo
plementū h' ptis sit pusim mē. ypo-
g' reprehendit medicos qui fuerūt aū ipm
q' nō scēpserūt de regimine aliqd cuius
sit qntitas. Et ypo dirigit huic s'monem
nisi q' ipi nō scēpserūt de regimine s
mentis primus. Q' est ipi scēpserūt ī eo
aliq' sꝫ nō scēpserūt ī eo aliqd cuius sit qn
titas de q' cinetur sermone. Et ypo gāe
ostendit ī sequentibus de sermone cui
est quantitas que medicato est.

Testeleuia uinibus q' care-
ria ī inutiliter ediderūt. Non tñ
in hoc errauerūt: qm ipsum
uariorum morborum eorum q'
multiplicitatem ptim ignora
uolūtudinem aūt diuisitas nerunt
Nunq'ꝫ egris 7 multitudo diuisionū eius
nō ignorauit aliquis eorum.
Ipi nō ignorauerūt tñ multitudin
em spēr egrium sꝫ ipi scēpserūt me-
lis 7 plus q' oportuit sicut ostendam in
sequentibus.

Set poci nimm palam tradere
conantes non inuenerūt: aut
qm fortasse difficile explanandi
qdem ex altissimus inuestiga
nō sit: aut quia nō cum aliis

ab alio videntur differre non videntur nec eadem esse sentiunt nisi eodem nomine vocentur.

Cum autem ipsi in numero specierum causa quod egritudinum sermonem [illegible] fuerint non invenerunt ideo quod scripserunt ipsi. Quod est quoniam non forte fortuale est quod plurificare numerum eorum et est signum significationis super egritudines ita ut in imaginatione eorum diversi corporis sicut in aliqua vero putatur ei quod illa egritudo in una alia sit eadem non sit in illis egritudinis eadem. Iam diximus paulo ante quod medici qui sunt de illis de alsidis scripserunt aphorismos eius quod scripserunt de accidentibus plus quam oportet quod est quod dixerunt quod egritudines quarum accidentium sunt vii. et post paulatim processerunt scripserunt in quod egritudines vesice sunt xii. Deinde scripserunt post illos et egritudines renum sunt iiii. et scripserunt iterum post id quod egritudines distillationis urine de vesice exulceratur sunt iiii. Deinde scripserunt post id in quod species spasmi sunt iii. Deinde sequuntur et scripserunt species petigine sunt iiii et scripserunt in diversis in post id species ptisis sunt iii. Et quod est quoniam consideraverunt in diversitate accidentium quod mutantur causis multis. Et dimiserunt intendere ex positionem egritudinum et non consideraverunt in eis sicut est id quod fecit ypocras in inventione eorum. Processit usus est in illo canone quo solo possibile est invenire numerum egritudinum. Ego autem iam ostendi in illo canone in prima libri mei quod est de ingenio sanitatis. Et narravi iterum de eo prius in libro meo de elementis secundum sententiam ypocratis in venis invenitur ibi tractatus quod composui in sermone brevi abbreviato qui est in speciebus egritudinum. Sed vitie in illo ad quod nos oportet intendere est consuetudo vel consequendo sermonis ypocratis quoniam iterato exponitur non in illis. Quod est quoniam qui voluit ex positione consuetudinem demonstrationem secundum illo quod dicit in ex positione sua quod exponuntur libri plogarum ypocratis homines ex perivim sanationis sanantes egritudines et iuvamentum in medicatione egritudinum [illegible] ficientia quod hoc est semita sermonis ypocratis cum primis in rememorationem.

Si quando autem epidimie morbi qualitas aut qualitatis est ubi mortalis sed ipsi morbi varii et inequales sunt affici, sint plerumque ut diximus.

Res autem particulares quas ereo intelligunt nos narrabimus eas quod non est dispositio egritudinum algaphed id est dispositio egritudinis mortalis communis. Sed sunt egritudines diverse et propinqua accidit pluribus hominibus et rebus quasi similes et nationibus ut moriantur. Significavit ypocras per sanationem similium istarum egritudinibus esse egritudo que accidit multis hominibus in homini una et quoniam egritudines sunt pernicabiles nominatur illa egritudo mortalis. Et quoniam est facilis nominatur illa egritudo et nomine quod [illegible] significatur itaque egritudo que multiplicatur in hominibus una in regione una fient mortalis illa egritudo algaphed pernicabilis id est ad genus ingeneribus egritudinum contagiosis multis in nominatur egritudo diversa et [illegible] omnibus istis egritudinibus sunt ille que accidunt ex regione in qua leditur homines per se modos diversos et non est eorum genere [illegible] recta est ut sit ypocras per sermonem suum significans id est sunt egritudines diverse et propinque quod est quoniam necessarium est ut dicatur in eis contrarium huius sermonis. Sed non propinque scilicet similes secundum iudicium in egritudinibus regionalibus egritudinibus algaphed perniciosis non est ibi possibilitationem eorum. Quod igitur necessarium est illorum est una duarum rerum aut ei ut dicatur quod tercium descriptionum est descriptio in qua est sed sunt egritudines diverse non propinque aut ut sermone eius propinque non operatur ut oportet intelligi quod a medicis profertur in quo eadem sunt propinque non operatur ut oportet intelligi quibus eadem. Sed egritudines que sunt ante eas scilicet egritudines de quarum eventu erit consuetudo in egritudines algased et egritudines pernicabiles accidunt primum. De eventu autem earum quas ypocras nominavit evenit consuetudo et sed ille in quo est sermo eius in hoc libro in egritudinibus que algased locutus est in libro suo quem nominatur epydimia. Et locutus est in egritudinibus regionalibus in libro suo de aere et aqua et locis et singuli in egritudine nominata mortalis fecit librum proprium quem narravit in libro illo quod est una egritudinum algased.

Sed etiam vulgus peritum ab imperito hic consequenter distinguere nequeunt.

Vulgi quidem non cognoscit meliorem.

Dixit quod vulgi non cognoscit procul dubio meliorem medicorum in cognitione harum egritudinum ab aliis. Et manifestum est quod sermo eius non in egritudinibus acutis quas dixit paulo post ypocras.

Alia laudantes et alia vituperantes.

Laudant et vituperant [illegible] alias [illegible] vulgi quod medici non cognoscit sanatorum per medicationes quibus oportet vituperare et laudare oportet [illegible]

tem laus ipsorum et illorum vituperatio non est proprie h
de speciebus. Alius autem propter hoc dixit quod eorum laus et vitu
peratio ipsorum non curatur secundum consuetudinem. Cum Ypo-
cras succensione hoc fuit omnis proprie narrativum de-
monstratione secundum sermonem suum scripsit sermone.

Quorum etiam in libris eorum que medici-
na ignorantia hac preter maxime quod
clinicam fuerunt signate. Ex propter nunc que tertius
fuit medicus scientie ab eis pertissimus
hic egritudinis cum ablata disputatur. Que
ne eius medicine scientia quam minime inest. Clinicam asistit
habilia et ungentes eius demonstrant. Ut animi
mutatio habet sirupum. Et similiter quod mellicratum
et hic et illi. A vulgo medicus habetur.
Que insipiens intendunt sapiens
iudicare putatur.

Et maius signum sit hoc quod vulgi ignorant
ualde esse egritudinem harum et sed medicationem
earum quem oportet ut sic est quod dico est quod de
illo aperte quod non est scientia. Dominum putat quod est sciens
in medicina propter has egritudines. Et est quod doctri
a nominum speciem locutionis de quibus est
maxime quod sit ... recitores ... has egritudines
est singulares quia hoc quis sciat hoc potionis scilicet aqua
mellis et aqua ordei in potius ille et ille. A
qua mell' est in mitte decoctionis vulgi quod sit
medicus cum sit illud quod narrat medicina liber et
in liber vero una et eadem.

Quamvis sit medicine quibus utitur melior m
edicorum et in libro eorum medicine. Unde necesse
sit propterea melior. Apud vulgum non cognitum
cum ipsi non intelligant dominum et inter illum qui
medicatur cum illis quibus medicantur egritudines in
horis suis et cum qualitate quod est et inter illum qui
est id est in mensuratione. Hoc imperium Ypocras proprie absconditur
in hoc quod propositum sermonem plogi liber suum. Magis
credebus quod intendit ex sermone qui sequi
tur sermonem suum istum.

Scripturum itaque medicine esse ea que
habet egritudines ignorata fuerunt: necnon
clinico. Quorum itaque doctrina excellen
tissima est in libris eorum qui invenien
vel lesionem sit pituitam id est a quo ig
norant a medicis: est cum medicorum
cum procuratione sue non desistunt die
bus primamente in acutis passionibus
ptisanam ordei et cum non colatam
utiliter operari consistit. Alii vero ut
sumum granum ordei transglutiat
eger: summopere student. Quod si fieri
et non colata esset: maximum crede
bunt esse nocumentum. Alii autem non col
atam: dant. Et medicorum rursus nunquam
pro in VII. die tisana data. Alii vero: in
morbo deficiente in die cretica.

Videtur autem mihi quod oportet scribam omnia de quibus
medici scientiam non habent cum eorum co
gnitio nobilis sit utilitatis et magne scientie et
omnia que faciunt iuvamentum magnum aut
nocumentum magnum. Et est autem de quibus medici
scientiam non habent sunt iste scilicet et est propter quod fi
t quod quidam medici in ... vite sue
toto dantes infirmis in potu in egritudinibus ac
utis ptisanam ordei non colatam. Igitur faciunt
id est estimant quod medicatio eorum ipsis est secundum
rectitudinem. Et ex eis est qui ponunt studium suum
totum ad hoc ut non deglutiat infirmus unum
granum ordei quia putat quod illud est nocumentum
magnum sed dant ipsum in potu infirmo post esse cola
tam. Et ex eis sunt qui infirmo in potu non tri
buunt neque ptisanam ordei neque aquam eius. Et ex
eis sunt qui non faciunt illud usque transeant infir
mi infirmitatem VII. dies. Et ex eis sunt qui non fa
ciunt id est usque consumatur egritudo et veniat crisis.

Putatur de hac questione quam dixit Ypocras quod
id quod dixi valde potest esse ei medicari egritudinem
secundum rectitudinem propter quam inquirat de hiis omni
bus. Et est quod Ypocras dixit quod ... rectitudo in
medicatione egritudinis est in medicis et cognitio
ne rerum que sunt eorum facere non et in questione ... et ...
in usitate accidente in illos qui scripserunt species curationis
diuisas in egritudinibus ... hec ... autem quod
non est valde in ... in modo oportet quod p
rimitus questione de ei super omnis res sicut oste

dam qui precedit in sermone meo. Commentum. Et est quoniam dignius est ut ostendam in primis ipsis quod necessaria est inquisitio de ea et quibus est. Divisio mea. Quia inquisitio mea de ea sit necessaria intelligere ex eo quod dicam, et est quod diversitates que cadunt inter homines non inveniuntur in iuvamentis manifestis in quo experiuntur. Et est quod tu non invenis in sermonibus manifestis que experiuntur sermonem quidem dicentem quod mundus non est generatus, neque sermonem qui dicit quod est generatus, neque sermo qui dicit quod est corruptibilis, neque quidem qui dicit quod non corrumpitur, neque sermo eius qui dicit quod non est extra ipsum inane, et sermonem qui dicit quod est infinitum, neque sermo qui dicit quod mundus est unus et sermo qui dicit quod est plures, neque sermonem plures vel non [struck] sit eorum nisi si sunt plures ut quam plurimum dant eorum visus non inveniuntur. Neque etiam est possibile ut aliquis iuvetur in inquisitione de illa significatione manifesta. Et similiter est disputatio multarum aliarum ex rebus de quibus in philosophia est quod ex eis enim sunt res in quibus nobis non est possibile nobis omnino iudicare iudicium absolutum. Et ex eis est res longa indigens inquisitione. Et ex quibus iuvantur infirmi aut que nocent eius dispositioni non est sic dispositio. Et est quod in intentione eorum est [illegible] longum tempus et iuvamen precavendi. De omnibus autem rebus que estimantur quidam homines se invenisse et putantur quod iudicium in eis sit facile, quoniam si [illegible] inveniuntur convenire in infirmis, tunc oportet ut laudentur et suscipiantur, et si nocent cum earum est usus, tunc oportet ut fugiantur ab eis et eiciantur. Et si non nocent aut iuvamento quod quantitatem non habent, tunc oportet ut putetur de eis quod sint ex rebus que non faciunt aliquid. Hoc vero dum [illegible] iterum [illegible] oportet medicus item ut eligat ab omni quod nocet nocumento manifesto. Et etiam que nocent aut iuvant nocumento aut iuvamento parvo non est mirum [illegible] si reticent eas omnino aut putant de eis opinionem aliquam. Et aut res in quibus est dubitatio magna valde ita ut laudent eas quidam homines aut vituperent eas quidam eorum, cadat diversitas ex eis quod laudant res quarum virtus in nocumento est virtus magna valde, et ex eis quod vituperant res quibus in iuvare est iuvamentum manifestum. Hoc est quod de quo nuncupat ypo. in fine exemplorum particularium, et dixit eam item architectis, et responsio est mea in hoc tractatu sicut in libro de febribus et in cessit in abbreviatione sermonis mei explanatione eius in ea. ypo. Et est quod [illegible] narravit in libro suo quod dixerat [illegible] illos qui eadem fecerunt [illegible] infirmorum [illegible] phitone vehementem longam [illegible] et dixit catone medicum qui cibabat infirmos carne et potabat eos

vino. Sequitur est primus in hoc sermone et est sermo cum dictione sua fecerunt eadem multos infirmorum in pace magna valde. Et sicut omnium febrientium evasio a bis firmitatibus est plurium generum in [illegible] evasio mala remanserunt illi que dixit medicinam secundum hunc modum non sanarent aliquem infirmorum. Verum quod magis similibus est ut sit est quod in medicatione omnium febrientium non conveniunt nisi [illegible] regimen [illegible] et ut laudet architectes [illegible] omnis qui inquisiverit ex hac questione postquam scripserit [illegible] divisionem in ea. Dignius est et ut laudetur qui fuit primus qui quesivit de ea, et divisio illa in egritudinibus acutis dignior est quam in reliquis egritudinibus remanentibus. Et est quod inquisitio de ea est omnis quam aliis egritudinibus, quoniam diversitas in medicatione non cadit inter medicos in egritudinibus, et propter hoc figitur in nocumento eorum separato longi temporis sed regimini quod visum est ei, cum videt quod quidam homines iuvantur eo. Reliquis autem remanentibus preter eos quorum nullus est iuvamen per regimen eorum licet ipsi estiment super infirmos quod ipsi errant super se ipsos secreto. Et forsitan est sicut dixit ypo. in libro suo de algebra in illis qui errant in structura ossium que franguntur, et accidit in fractura eorum vulnus et ledunt infirmos [illegible] cum. Et est quod ypo. dicit quod ipsi non estimant quod cum illo nocumento sit fractura vel ligatura [struck: (?) malica] sed malicia a fortune. Similiter et accidit simile huic in egritudinibus. Et quod sanatio sit per regimen [illegible] autem est [illegible] quod ipse dicit in hoc sermone quem premisimus ad exponendum est manifestum, qui legit cum hominibus vel secum [struck: et ponit] et ponit mentem suam in eo quod est quoniam invenis ypo. fecisse in exemplo precedenti sermonem communem gentem, et est sermo de consuetudine cui [illegible] pluribus philosophis et pluribus opificibus artis dialectice ut nominet ipsum in sermone [illegible] alebusiates aut dixit regimen horribile medium, scilicet quod est sine [illegible] ypo. administrat dicere regimen horribile et dixit regimen medium. Et est quod fames que est in ultimo repletionis que est preter sensum equalitatem quoniam fecit [struck: fecit] certa sunt ut [illegible] horribiles. Sed propinquius hiis duobus ad equalitatem est regimen quod narravit ypo. et quod regit per ipsum in egritudinibus acutis. Et est ex medicis autem magnitudo et nobilitas. Et est quod est ex medicis qui cibant infirmos ptisana ordei, et ex eis est qui potat eos aqua et tamen, et ex eis est qui non potat eos donec veniat crisis et regit infirmum in hora que est in termino egritudinis et crisis cum eo quod bibit tamen sicut est aqua mellis. Et ibi [illegible] gentes in quibus [illegible] homines utuntur [illegible]. Et [illegible] a diminutione sustinent eos, est sed quod dixit

ypo. et narrat id in sequentibus [?] archiatres dixit id et inveni in illo intellectu per libri sui in febribus. et est quod quando homines indigent aliquo ordine tantum. et quidam eorum indigent cum illo ptisana et quidam eorum non indigent aliquo eorum. sed sufficit eis ut [?] sed eo quod bibitur tantum ut ad bonitatem [?] iuvat pro id quod dicit ypo. et narrat sermonem in sequentibus. et in summa est qui indiget ptisana ordinata et reus est qui indiget aliquo eorum tantum. et [?] qui non indigent aliquo eorum.

Ad hoc vero ut interrogati aut non interrogati nec quicquam ypocon eum revelare solent.

Et plus illo: quod non est de consuetudine medicorum ut querant de eius conditionibus aut potest esse quod non inveniatur apud eos responsio et si interrogentur de eis etiam.

Manifestum est ostensione plana bona ex hoc sermone quod ypo. fuit primus qui inquisivit de hac questione. et iam novit de ea [?] quod medici non consueverunt interrogare de hiis conditionibus. et si interrogent eos quidam homines de eis aut inquirerent non est possibile eis invenire responsionem in eis.

Res itaque iam tamen ita deducta est ut etiam vulgo liquidissime clarere videatur. et medicine ars omnino [?] ars non esse videtur

Quamvis appropriatum sit hinc toti arti ut usurpant eam vulgi usurpatione magna. donec ipsi non estiment omnino quod ars medicine non sit inventa.

In hoc sermone invenit ypo. iterum monstrasse preterita res preclaras et rebus utilibus in primis quidem. Nam ex diversitate que est inter illos qui exercent aliquam artem necessario contingit: dubitatur homo itaque facit eum hesitare quod non est in eis scientia de ipsa. Et secundo quidem convenientia eorum in ea est signum magna sufficientie eorum. Et hoc quidem est res cui quia ostenditur ad inveniendum in demonstrationibus geometricis. Et est quod demonstrationes iste non sufficiunt sapientibus tantum. sed invenimus eas iterum apud vulgos famosos cum certitudine. Et res est quod ipsi dixit [?] quod utitur demonstrationibus geometricis quidem declarant rem manifestam in qua non est diversitas. Et ypo. quidem narrat sermonem in hac diversitate in oratione que sequitur hunc sermonem.

Cum igitur dissensionis magnitudo accidat [?] inter auctores eo usque meruerit ut quod egrotanti tamquam per [?] fecerunt [?] alii videantur nocivum: ars medicine in divinationem iam tamen redacta est. Quoniam divinationes exercent suas ut auspices. Quidem aves in sinistra parte in volare viderint malum. Quas vero in dextra bonum presagium portendere iudicant. Similiter autem et aruspices. Sed ille hunc [?] vident.

Quia igitur qualitas diversitatis inter medicantes in egritudinibus acutis consequitur hanc summam ita quod ille quod preparavit quidam aliquem in sermone quidam eorum quem estimat quod ille est iuvamentum valde estimat ipsum alius quod malum est tamen. ideo hoc dicitur sancte medicine quod est similis divinationi. [illegible] divinatione dicitur in augurina quod quod volat sinistre tunc illud malum significat. Et quod volat dextre iam signum bonum sic invenitur similiter hinc auspicium in arte que sacrificatur in victimis in rebus in quibus inspicit et divinus sit quamvis contrarium habeat.

Vult per divinationem augurium [?] similiter divinationi artes sed per consideratoriam in victimis. Autem quamplures homines nominant hoc nomine speculationem in victimis. Et est quoniam antiqui nominant hoc nomine. Quod est quod scientes postquam aspiciunt in victimis procedunt et iudicant ex eis successiones. Nomine autem victimarum sacrificantur [?] deo glorioso sublimi ex animalibus venerando et magnificando cum ut illa in quibus considerantes procedunt ut iudicant de eis postquam aspiciunt in visceribus eorum. Illa autem quibus divinat per volatum avium nominantur auctores auguriorum sicut illi quos ypo. in hoc libro nominavit divinos scientes divinum in divinationis nomine. Cadit super omnes artes in quibus fit prescientia et iudicatur successiones. Quod est quod divini nominant speculatores in victimis et auctores auguriorum illi qui considerant

in incantantibus. et illi qui iudicant successiones et pugnas in quibus considerantur eventus istis sunt in illa qui prophetant et illa qui divinant per res divinas. Et ex hominibus sunt qui nominantur hoc nomine in illos qui nominantur poeta interpretes somniorum. Verum preterea manifestum est quod ypo. nominatur hoc nomine. scilicet divinus auctores augurandi tamen hic fecit verificator et est quod in divinus verificator in multis locis universum fuerit quod ars augurandi procedit et scit quod futurum est et dixit in principio sue prime huius sermonem. Sed invenit interrogantem quosdam divinorum et alkemiorum. Et significat per sermonem suum alkemionos in illum qui aspicit invenimus qui interpretatur somnia. Et est quod somnia sunt [illegible] bene dicta et absoluta. Verum manifestum est quod significat per divinos illos qui divinant per volatum. Et est quod non est possibile ut divinatur et quod augurium [illegible] et ipse invenit id in alio loco suorum sermonum in rebus nobilibus civitatis. Et est quod vocatur ante que considerantur in avibus. et ipsi nominant propter artem augurandi et potest esse quod prolonga in nominatione divinationis plus quam oportet. Sed hora est utique ut veniamus ad intentionem ypo. in sermone suo et est iste.

Quia inter illos qui utuntur arte augurandi plus diversitatis non cadit quam in intermediis in ipsis rebus particularibus. Inde est quod ego in quibusdam horis inveni quosdam ex auctoribus augurandi diversificatos fuisse in eo autem quod nominatur ypo. in hoc loco dextrum et sinistrum. Et erat unus augurum arabs et alter grecus [illegible] ita ut ypo. Dixit quod arabs quod avis volans dextre significat salutem in [illegible] in interrogationibus suis. Et avis volans sinistre facit noticiam in questione de evasione infirmorum. Augur vero qui erat de illis de asia dixit quod avis volans dextre facit noticiam in questione de evasione vivorum qui ipsi evadunt de infirmitatibus suis. Sed volans sinistre facit noticiam in questione de illo [illegible] negotiis [illegible] et est non. Et interrogavi in utrorumque augurum aut videntur quod hoc nomine avis sit sinistre aut dextre quicumque volatus sit. aut intendunt quod inter hoc ut avis volet volatu elato valde et inter hoc ut volet prope terram. aut inter hoc [illegible] et duo alia aut inter propinquum alter et propinquius inferiori aut medio sit dextri et sinistri. interrogavi eos de ave volante propinque vel longe in volatu suo aut apud eos sit inter illos differentia. arabs autem ex eis dixit quod non est differentia aliqua hoc quod unaqueque volatus sit seu sit longinquus in longitudine aut latitudine aut altitudine. Grecus vero dixit [illegible] id est differentia et dixit quod auctores augurandi inscripserunt quod de ave que volat dextre aut sinistre postquam non elongatur in volatu suo sed in illo est secundum equalitatem significat equalitatem virtutis. De [illegible] dixit et virtus avis equalis in volatu suo

in propinquitate et longitudine: est signum virtutis inequalis. Deinde dixit quod certificaret sicut id quod plures libri posuerunt augurum [illegible] et alii ex auctoribus famosis auctores augurandi. Scivi igitur ex hoc quod apud augurem arabicum non erat discretio. Sed de greco scivi quod apud eum est discretio et quod est prudentior in arte sua. Et est quod diversitas in arte et in scientia comprehenditur in experimento. fit per discretionem scientium eius et divisionem discretionis eius. Ergo quoniam [illegible] et scivi id ex ypo. invenit enim illi augurium grecum qui iudicavit de avis in volatu aut non est similis plus veracitatis post quam hic addidit nobis hoc testimonia multa famosorum ex auctoribus augurandi credidimus plus sermoni eius. post quam [illegible] vidi tamen in omnia multa [illegible] certitudinem eius quod primum [illegible] invenit fuit esse in plurimum. Et est quod cum avis equalis in volatu suo in longitudine et propinquitate: indicat salutem infirmorum. et cum avis inequalis in longitudine et propinquitate: indicat salutem infirmorum. et aves quarum volatus in longitudine et propinquitate sunt inequales: sunt iuste valde et illa cuius volatus est equalis illo [illegible] tunc necessario certificatur [illegible] ei in multis hominibus. et non verificatur in paucis hominibus augurum. vero grecus addidit iterum nobis distinctionem aliam scilicet quod oportet ut avis dextra cuius sit equalis volatus eius in propinquitate et longitudine significat in quibusdam horis salutem egri et in quibusdam earum perditionem egri. Et est quod ipse dixit in molli [illegible] quod salus eorum est possibile illi quod fit salus infirmorum et ostendimus [illegible] quod meliores auctores augurandi descripserunt hoc in libris suis et addidit nobis iterum distinctiones alias ostendentes quod illi arabi non erat scientia de aliquo eorum. Et ego quidem [illegible] sermonem huius expositoris sermonem ypo. qui sequitur sermonem huic quem nec exposuit eum aliquis [illegible] nec sermonem in quo dixit [illegible] qui dixit et plus illo quod non est de consuetudine medicorum ut inquirant de huiusmodi questionibus [illegible] et est quod ypo. [illegible] ostendit [illegible] in quibus est diversitas sed hunc modum intellexerunt quidam homines sermonem eius illum non recte [illegible] tamen et intellexerunt quidam eum melius quam isti [illegible] de regimine [illegible] egrorum. Et intellexerunt eum quidam de medicamine absolute sunt [illegible] intellectus istorum melior intellectu omnium qui precesserunt eos. verum tamen ipsi non intellexerunt eum intellectu completo. Et est quod cum quoniam [illegible] ypo. sic dixit: est in omni diversitate que cadit in omnibus artibus quas experimento possibile est experiri scilicet [illegible] et manifesta quoniam hec

P I

sicut monstrabimus in sermone qui sequitur hunc
sermonem.

Quorum uidelicet omnium inten-
ditur studium ut infirmo sanitatem,
sano uero custodiam et honestatem que
humana uoluntate lucentur.

Quod est quod sollicitudo eorum in omnibus infir-
mis est magna in acquisitione sanitatis et sanis
in cautela, et eis qui studuerunt acquirere formam
bonam in bonitate acquisitionis sue, et omnibus quod
uult homo huiusmodi.

Sermo iste detegit sermonem eius qui
estimat quod quod Ypocras quando dixit in sermo-
ne suo qui est ante istum non est nisi in particula-
ri tantum. Et qui estimat ipsum esse in regi-
mine acutorum morborum aut in regimine
omnium egritudinum cum eo quod premissum est. Et si-
militer ipse detegit errorem eius qui estim-
at quod eius quod est in omnibus sanatione illorum. Et qui es-
timat quod sermo eius est in particula-
ri tantum aut in regimine acutarum egritudinum est ideo quod premissum
est. Intendit in hoc sermone est sermo eius quod est
quod sollicitudo eorum in omnibus infirmis est magna
in acquisitione sanitatis. Quod est quod omnium infirm-
orum sanatio ab omnibus infirmitatibus suis
non est per regimen tantum quoniam ex eis sunt multi
qui indigent sanatione per manum et medicatio-
ne [illegible] et plus illo non est possibile ut sit sa-
natio per particularem ordinationem eius non est pos-
sibile ut sit sermo eius in regimine acutarum egri-
tudinum tantum nec in regimine omnium egritudinum ab-
solute nec in diuersitate que cadit inter ist-
os tantum. Sed in omni diuersitate absolute que cadit
in omni arte que ex experimento accipitur. Quod est quod
qui inuenit canonem uniuersalem in omnibus
artibus in quibus est experientia rerum particula-
rium. Et ex rebus quidem particularibus est in
qua cadit diuersitas propter particularem ordinationem. Et similiter
est diuersitas que cadit propter regimen quod non sit
in egritudinibus acutis tantum. Sed quod est in reliquis egritudin-
ibus. Et plus illo est diuersitas que cadit
in omni sanatione et plus hoc diuersitas omnium ... est
que cadit in omni arte que sit in corpore omni quod ... sit per
corpora sanorum. Quod est quod ipsi indigent a-
rte que rectificet eos et regat omnes eorum ut non
acquirant eis sanitatem tantum sed ut conseruet sicut ...
sanitatem eorum et est illa in qua dixit Ypocras et
sanis in cautela. Quod est quod in conseruatione alicu-
ius rei est necessaria cautela. Et dixit Ypocras quod
habet in acquisitione sit iuuamentum in acquisi-
tione forme bone. Quod est quod in sanatione egrium
necessaria est bona acquisitio de qua inquirit [illegible]
Ypocras. Similiter non est cautela sanorum in co-

seruatione sanitatis eorum et studium eius qui sollici-
tus est acquirere formam bonam indiget illo sine
[illegible] isti res ingrediuntur in arte que est sollicitu-
do eorum. Quod autem dixit post hunc sermonem
comprehendit omnes artes. Quod est quod dixit in omnibus que
uult homo. Nam augurii et [illegible]
et [illegible] omnis artifex scit quod [illegible] diuersita-
tis in arte est necessaria est ut sumat unumquodque
eorum rem particularem et ponat eam uniuersalem.
Est quod ego nunc scio diuersitatem que accidit
inter auspices augurii [illegible] et non iudicium eo-
rum rectorem nisi per particulam meam de hoc. Et propter
hoc dixit enim augurii arabici et greci. Quod est
quod rectificatio omnis artis non est nisi per ordinationem
rerum particularium in rebus uniuersalibus. Qui uero
potentior discernere res istas est melior artifex.
Et sicut rectificatio artis sit per discretionem [illegible]
[illegible] similiter est iudicium in ea. Quod est
quod opifices [illegible] quando ponunt quod [illegible]
[illegible] ut transeat si omnis homines [illegible]
superpliures [illegible] Nam quod numquam ho-
minum accidit non inueniuntur aliquis artifex
qui mentem suam transire faciat quod sit
inuentum. Quod est quod diuersitas uero
non est nisi ut sufficiat homini quod illa res est sic
estimat non ut misceat de [illegible] et decipi-
atur [illegible] ut [illegible] fecerunt
multi quorundam bonum in aliquo post id ali-
quid ita quod formam uenit ipsum in se ipso
e diuerso quod sit id. Sed quod est sicut illi qui
dixit quod non de [illegible] in aliqua diuersitate
dispositionum aut nos sumus dormientes aut
uigilantes et intellectus [illegible] sunt
permutati quod s. sig. ... homo eis quod id est
uerum. Dixit quod non est manifestum quarum
similitudinum uerior in sermone suo uigilan-
tes aut dormientes aut sani aut [illegible]
. Quod est quod cum inueneris aliquid bonum quod dicat
hunc sermonem apud quem non sit sufficientia
quod id est ita [illegible] apud quod sit in primo capitulis in
[illegible] sua primo dixit hunc sermonem nisi qui ite-
rum ... ad contradicendum et resistendum.
Et accidit similiter hunc in arte medicine. Quod
est quidam presumunt ad hoc ut faciant
accidere in ea res preter quod uerificantur. Et
ex eis sunt qui inueniunt res meliores rebus que
inuente sunt antiquitus et non faciunt id nisi qui
intellexerunt accidisse quod accidit illis quod narrauit
Ypocras dixit ei. Quod est quod ipse laudauit rem
que est [illegible] permutatiua propter quod intelligitur e-
nim sequitur quod ipsi est magis [illegible] quam res aliqua
de qua antiquitus satis quod est [illegible]. Et ex
hiis quidam sunt qui ingrediuntur in firmos ita ut
sufficiant eis per id quod faciant in eis fiduciam de elec-
tione illius regiminis [illegible] quod [illegible] est ita
ius. Verum ... ille qui ... id super eos est
diligentis sensus et [illegible]. Cum igitur narrauerim
ex sermone in diuersitate que non est nisi per sermo-

nem tantum. sic diversitas que cadit inter hos homines in rem, metuit ut diversitas contraria in inventa non cadat nisi quando discernit iudicium. Verumtamen non absinditur propter primum nisi aut super plus quam oportet aut super totum cum sit esse eius simile. In hoc igitur oportet ut laudetur sententia ypocratis in rememoratione diversitatis certe tamen quod accidit et quidem notatur. affirmare esse aliquem qui extimat illas res extinguitur in anima eius aliter quam oportet et non est id ex eo sermone tamen querendo videre cum ingenio suo quia sciat quod ipse desipiunt propter amorem domini et propter capacitatis et aggregationis censuum. Verum est quod non invenias aliquem ex illis qui contentus sit super experimenti sententias et ex experimento recipere sententias et rationis habere illam in quibus hec sunt. acuti carnibus assatis et potare cum vino et cibare eos. Fortasse sermonem capitis propter sitim donec sciat quod in potu dederit eis de aqua quantitate unge. Fallaciam dispositio est hoc in regimine ~~fetidas~~ et infamia est in fine et usus eius est ad ultima diversitatum. Aut quidam qui decepti et usi sunt eo propter administrationem eius et ideo ipsi famosi sunt. aut qui ipsi fuerint in fine infamie ~~sicut maneris~~ quod ipse venere in inventione sua invenerunt rectum. Verum autem sermonem ypocratis non verificatur per id ut intendat per id nominationem eius quia solliciti sunt venere affirmare aliquid acutum. quia non attribuit nocumentum malum quando administrat aliquid quam oportet. Verum est quod ideo cum dispositio est his dispositio discere cum iudicii experimenti est difficile. In rebus autem valde manifestis iudicium experimenti est valde facile. aut non iudicium in diversitate et propter res inter quas est differentia propter inter illum quod oportet nutrire. aqua ptisane ordei et egris quando egrotent hiis acutis et quod oportet nutrire ptisana ipsa et quod non oportet nutrire aliquem horum duorum sed regatur in potu aque tantum. est res conveniens in intellectu ypocratis.

Ptisana vero ordeacea merito me iudice super omne de grano factum cibarium in hiis acutis passionibus excellentissimum habetur. Et quidem qui illam primum ac propriam cibus aliis pretulit collaudando assencio. Primum quoniam viscosa est et lenis invenitur atque mollis nec non et lubrica

temperata atque habens humiditatem sitim que extinguit atque si opus fuerit ablutioni et abluit neque quod propter nimia stipticitate non ad turbationem, non ad laborem furiosa, non inflatur in stomaco vel acetosatur. Que vero tanquam minimum in decoctione dum in potestate habet explevit.

Ptisana quidem ordei apud me recte electa est super reliquos cibos qui fiunt ex granis in istis egritudinibus. Et laudo illum qui primus vidit eam et elegit ipsam super aliam. Verum est quod in ipsa est viscositas et continuitas et lenitas et mollicies et lubricitas. et humiditas equalis. et sedatio sitis et velocitas ablutionis si id necessarium est, et ei stipticitas nulla similiter malam non inflatura nec acetosatur in stomaco quando iam inflata sunt et acetum in decoctione in ultimo quod possibile fuit inde inflari et acescere.

Videtur tamen quod illi qui posuerunt descriptionem huius libri atque ptisane ordei nec elegerunt tamen non hunc sermonem. sicut illi qui posuerunt item descriptionem tituli eius in contradictione et tituli eius in contradictione sententie. quorum ille primus decassidus non elegerunt tamen nisi prologum huius libri. Verum est iam ostensum est in expositione super prologi quod ypocras non intendit in sermone suo quod decemedias cum sint de illis decassidus. Unde ipse non nominavit nisi a ratione cognitione in medicatione huius egritudinis admirationis. sermo autem eius quem dixit post illum usque huc locum est ex ipsa arte regente egritudines acutas et non est nocumentum eius in illo tamen in nostro cadit sub sermone alio communi modo ex eo. Et ego quidem iam ostendi in expositione mea quod exposui librum ypocratis de restauratione et dislocatione et librum eius de vulneribus que de consuetudine eius est ut producat hominem et faciat eum stare super sermones qui cadunt sub sermonibus aliis quibus eius et doceat eum res necessarias in illis rebus in quibus intendit ad sermonem et ponat eos loco exemplorum. Verum est quod qui exscribit hanc operationem non elongatur ab eo de quo invenit ratione intendit. ut est quod doceat hominem ex rebus naturalibus vel ultimum et sic ipse posuit sermonem suum in ptisana ordei et in quantum de causa diversitatis que accidit inter eos et medicos inesse. et invenit in iudicio quo iudicat in toto illo regimine quo regit egritudines acutas. Verum est quod diversitas que cadit inter medicos in

flegmata ventrium et in mundificatione cu
neis et sub in emplastris et in potatione et u
su suppositorii et clisteris et usu vini et vo
mell. et balneatione ibi. non est pura et ypo
quidem iam ministravit totum id in libro
suo in sermone uno et dixit id. Autem est simile
quod auctoritas experientie qui se ponunt in
ter res preclaras et res viles cum dominus non se
quuntur illum sermonem. Et de consuetudine
quidem eorum est ut nominent res quibus di
stinguitur inter rem communem et temporalem
separatione non dictam. Consideremus nunc
ergo in sermone ypo. in prisana ordei quare
eam elegerunt medici antiquitus. Dixit
enim in illo quod prisanam ordei medici recte
elegerunt antiquitus super reliquos cibos qui
fiunt ex granis in egritudinibus acutis sig. eam
super cibos qui sunt de granis cibos qui fiunt
ex eis. Et nomen quidem granorum cadit
super frumentum et milium et ordeum et reli
qua grana ut lens et fabe et lupinus et
panicum et mel et fenugrecum et his similibus et tritice
[illegible] et cetera et reliqua grana similia illis omnis
ergo cibi sumpti ex illis granis sunt mala a
pud vulgos quoniam faciunt accidere velo
citer nocumentum magnum excepto pane et
candaruso tantum. ipsi enim cibant et eis utimur
quod habentes egent acuitas ad hoc duo oportet
tamen tibi ut comperes prisanam ordei. Qui
est quoniam lens et milium et fenugrecum non da
ntur cibis infirmis in quibusdam horis
in locis meis propter dolores quosdam qui sunt in ventre
non solum quod ipsa sunt cibi qui cibant eos
Dixit ergo ypo. quod prisana ordei recte
eligitur super reliquos cibos qui fiunt ex gra
nis. Et manifestum est quod eligitur super ca
ndarusum et panem et pane grana ex qui
bus fit decoctio que nominatur cathar sui ci
tabis quod est certum potes detegere errorem eo
rum qui putant quod candarusum in mundo
non erat scitum in diebus ypo. et paucita
tem scientie illorum de illo. et hoc quidam anti
quorum posuerunt cantelenas que nominantur co
ndie dixerunt candarusum. Et ypo. est dix
it illum in libro suo de regimine et dieta
quasi dicens quia ille liber non sit ypo. tunc est
aut euriphontis aut [illegible] aut riston aut ca
staton aut quorumdam antiquorum. ipse enim pro
nominatur multis nominibus ergo quod dixi antiqui
fuerunt quorum quidam antiquiores fuerunt
ypo. et quidam eorum in tempore eius fueru
nt. ille vero cuius rememorationem facio in
hac hora est ex illis qui nominatur hoc nomine s.
ypo. filius euclidis et erat qui numquam
edidit librum. Sed gordodag filius gracidralli
in alio et quibusdam [illegible] qui numquam edi
dit librum. et in quibusdam inventum est

quod ipse edidit duos libros tantum s. librum alg
ebra et librum de iuvamentis [illegible] autem propter
quam eligitur et preponitur prisana ordei
super reliquos cibos qui sunt ex granis est
manifesta ex sermone ypo. cum dixit in sus
ceptione huius sermonis quod est quod omnis bon
itates inventas mea in medicatione e
gritudinum acutarum non invenimus in
aliquo ciborum reliquorum et certificatur vid
e cum tamen nullo quod faciat transire per me
tem tuam nisi egritudinum acutarum et iuventu
tem prisane ordei quod est quod si egritudinum
s. acute sicut dixit ypo. aut est illorum in qui
bus febris secundum plurimum sunt assidue re
ventas febris est per alterationem caliditatis
innate ad caliditatem igneam vel extra
neam sicut ostendit ypo. in locis aliis et
in hoc sermone suo quod est quia ipsa incipit
a pectore et ascendit flamma eius ad caput
et sicut invenimus de consuetudine eius
in tractatu epid. et ut nominet febrem mag
nam et nomine ignis et significat illud ap
ud illum quod non est natura eius ex substantia
ignis nisi substantia ignis nam si medici inten
do non est non ponere contrarium contrario tunc per cu
ratio omnium febrium oportet ut sit regimen per infri
gidationem et humectationem et tunc erit
cura opposita nature febris que calida est et sicca que
infrigidans est cum hac dispositione. Et quoniam gen
eratio febris acutarum est propter putredinem
humorum tunc vero oportet ut sollicitudo tua
sit ad hoc ut digeras ex eis illud in quo
possibile est digeri et evacues ex eis id quod a
exaustum est regressum. Ad hoc ut in eo sit
post receptionem digestionis sollicitudo pura
et si necesse est. iterum ei quibus febris acuta
ut sit operatio cibi in corpore ipsius in ulti
mo bonitatis et id non sit nisi quoniam cibus est
velocis digestionis et penetrationis tunc ag
gregantur in hoc cibo omnia que sunt necessaria
audivimus ergo hunc sermonem ypo. in virtute
prisane ordei que sit. Dixit ei quod est quia
in prima est viscositas cum qua est levitas eius
aut quod levis dispositione contraria est dispositioni asperi
tas vero in eo est non modo acrimonia au
t acetosa aut stiptica. Res ergo acrimoniam
habentes sunt omnes res asperiores sicut sunt orobus
et fenugrecum. Rerum autem acetosarum
mordicationes. ex nostro diminute per ter [illegible]
tanies autem stiptice sunt sicut pira et sorbe et
omne quod est simile eis et ex granis sicut lens et qu
e ex eis sunt illis similia. Videmus ergo quod prisa
na ordei virtus est malicie rerum. asperitatum
quoniam in ea cum viscositate sua sensibili est
levitas et viscositas continua quoniam est sibi
unita propter continuitatem suam et illud
est quod invenies in aliquo genere virium

Et laudamus et ptisana ordei. Et cum hac laudamus
molliciem eius cum levis sit resistens asperitati
secundum quod est in virtute sua et sua infusione et sa-
pore abhominabili. Sicut panis cum comeditur solu-
bilis propter quod infirmatur multum. Quoniam quamvis infir-
mantur minuuntur a bonitate ptisane ordei. In
ptisana non ordei non est necessaria masticatio. Sed sor-
betur tantum sicut bibitur. Et in ipsa tamen est alia magna
bonitas. Lubricitas ipsius et properitas [illegible] que est
[illegible] in partibus transitus in descensu suo per pectus. Preter
quod remanet in ipso ex ea aliquid sicut remanet
ex rebus que retinentur et adherent. Et hoc quod
inde [illegible] est res que accidit omnibus rebus viscosis
secundum plurimum excepta ptisana ordei. Inest quod [illegible]
[illegible] sorbitionem [illegible] et tritico que nominatur
candarusium viscositatem [illegible] impetum non est [illegible]
[illegible] ptisanam vero ordei invenies lubricatione
[illegible] propter id quod [illegible] est de abstersione [illegible] est quod [illegible]
dicit quod volunt abstergere [illegible] et hec viscosa
quia in eo retinentur [illegible] nocitiva. Cum aqua
ptisane ordei sic faciunt id cum ydromelle.
[illegible] ipsum [illegible] et crudum humi-
[illegible] faciunt ut abstergatur per ipsum et
deleantur ab ipsa [illegible] que est in [illegible]
absorcione que est in ea fit iuvamen-
tum in descensione eius et penetratione ipsius
ad [illegible] quod necessaria est cibi penetratio
a latere concavo epatis ad latus eius gibbosum quod
est quoniam res que generant chimum grossum
et viscosum adherent illi et retinentur
et plus fit quod [illegible] quod vocatur candarusium.
Non solum in modo nocet illi cuius epar est in-
firmum. Immo nocet illi cuius membrum non est
infirmum. Si meatus epatis eius [illegible] stric-
ti sint. Namque cuius dispositio est hec dispositio [illegible] res que
adherent grossi chimi tenentur et adherent [illegible]
[illegible] sentit apud penetrationes [illegible]
cuius dispositio est hec dispositio gravedinem in
hoc membro [illegible] cum viscositate pti-
sane ordei non est humiditas superflua. Sicut
ydromelle et sorbitionis [illegible] et tritico quod nominatur
candarusium et quod fit ex omnibus [illegible] con-
dientibus quod est quoniam [illegible] mollificati-
o stomachi et faciunt nauseam itaque
sentit infirmus illam nauseam. In ptisana
autem ordei [illegible] cum humectatione sua est quod non
faciat nauseam et intellige autem in hoc li-
bro sermonem meum [illegible] consuetu-
do in intellectu eius [illegible]
[illegible] qui os stomachi est debile mollifi-
catum [illegible] quod comeditur natant [illegible] ipsum
spatio longo [illegible] quod confortatur [illegible] quosdam
cibos confortantibus [illegible] convenientes stomacho et
expellitur ab eo quod fuit retentum in ipso. Est quod
accidit in ipso contrarium huic accidenti.

quod est quod humiditas superflua que est in ipso ex-
pellitur ab eo statim [illegible] digerit illum cibum et pul-
sum secundum dispositionem hanc. Sicut quod natat ci-
bo super os stomachi moratur indigestum et non descendit
et non egreditur penitus quod est [illegible] huius
membri non est [illegible] non digestio
[illegible] cum hoc quod ipse
confortat os stomachi [illegible] ipsum et rigidum ipsum
fiat et siccat [illegible] ipsum plus quam [illegible]
[illegible] et tritico quod
candarusium nominatur cum humiditate sua fa-
ciunt accidere nauseam. In ptisana quoque or-
dei cum eo quod est in ea de bonitatibus [illegible]
[illegible] non sunt nocumenta mala que est in
illis. Deinde ypo. dixit in ea post id et quod est [illegible]
[illegible] sitis [illegible] rectificatur [illegible] iuvamen-
tum valde magnum in eo quod ex egritudinibus
acutis est [illegible] ptisana
[illegible] ordei invenitur in hoc capitulo plus [illegible]
[illegible] quod ydromel [illegible] velocitas ablutionis
[illegible] dic post illud quod invenitur in ea est
ei sicut ydromelli. Et si comparaveris ptisanam
ordei ydromelli invenies ipsam melio-
rem illo in [illegible] acutis [illegible] ostendam
hoc quando [illegible] in sermone meo. [illegible] autem in-
est [illegible] ut compleam sermonem meum in ptisa-
na ordei quod est quod ypo. dicens in ea quod est ve-
locitas ablutionis [illegible] addidit adhuc sermonem
[illegible] est illud ex ea. [illegible] in ser-
mone suo ad hoc quod nos indigemus in
omnibus acutis egritudinibus velocitas ablutio-
nis quod est [illegible] bonitates quas narravi
de ptisana sunt iuvamentis in omnibus egri-
tudinibus acutis [illegible] velocitatem autem ablu-
tionis fit iuvamentum quoniam [illegible] volumus
[illegible] cum cibos quos accipiunt infirmi [illegible]
[illegible] descensus [illegible] Non est [illegible] ve-
locitas ablutionis [illegible] dispositio fit contra-
ria dispositionibus [illegible] fit una [illegible] medic-
ationis convenientis [illegible] est et sic res recti-
ficans [illegible] accidentia consequentia eam.
Deinde ypo. dixit post id [illegible] in ea [illegible]
[illegible] mala [illegible] manifestum
quod est quod sermo eius iste est in viscositate
ptisane ordei quod est quia incipit loqui in
ea cum hoc [illegible] eius [illegible] est
iuvamentum secundum plurimum quod est [illegible]
[illegible] aliquem [illegible]
[illegible] accidens quod facit nauseam aut
[illegible] superfluitate [illegible] nature quod est [illegible]
[illegible] congregant corpora et strin-
gunt [illegible] meatus [illegible] quando [illegible]
[illegible] in corpore ad hoc ut contineatur [illegible]
[illegible] resolutione que [illegible]
id quod fit iuvamentum in hoc est ut

sunt. metus. ypocratis. Sermonis autem eius in tentio. in eo est in ea stimulatio mala est quia non facit accidere in hora digestionis sue aliquid stimulationis. laus ergo eius est qui laudat ptisanam ordei et hec est: nocumentumque fit in pluribus ciborum quod est quod quidam eorum faciunt accidere in ventre mordicationem et quidam eorum inflant et quidam eorum fiunt composita ex partibus ad invicem resistentibus in ventre. invenimus hec duo in lente et caule et hoc quod est quod corpus cuiuslibet eorum duorum est ex rebus que retinent naturam. aqua autem que coquuntur est ex rebus aperitivis solubilibus. Sic accidit illis quibus bonos efficiunt cum sale. quod est quod bonum quod fit ex cibis secundum hunc modum fit dissimilium partium ad invicem resistencium. quoniam de aptitudine cibi est ut moveretur et difficilis fiat eius descensus. vel que cum eo permiscentur festinant ad exitum velociter. et similiter et omnium quod sumuntur cum sale aut almi aut melle. in abo ei ex illis composito virtutes existunt contrarie. Similiter omnia vina non pura ex eis. et propter hoc dixit ypocras in principio sermonis sui cum laudavit unisformitatem ptisane ordei. scilicet quod ipsa est continua. set non est possibile id esse preter quod totum similium partium. Nunc autem scripsit in sermone suo stimulatio mala. et non dixit absolute quod ptisana ordei non habet stimulationem. immo addidit ad illum sermonem suum malam. quod est quod non invenit aliquam ex rebus que sint contrarie digestioni ciborum plus hac actione. Ita quoniam qui scripserunt de cibis dixerunt quod virtutes diversorum ciborum et posse que per eis sunt compositum ex virtutibus contrariis est res nociva valde cum prohibeat stomachum comprehendere cibum et retinere donec digeratur digestione aliqua completa. Et nos quidem invenimus illis in exercitationibus et qui autem utuntur ita secundum senium et quia enim naturam primi comedunt prandio suo in mane panem tantum. et comedunt in vespere vel in cena nasua carnem et si non esset satia in ea. comprobare potes invenire res istas in libro meo de virtutibus naturalibus. et loquerer in eis plus hoc sermone si iam sciti non legeris illi libro meo illo tunc studium tuum in legendo hunc librum. et vanum. propter hoc abscido sermonem meum in simulationem. et convenienter ad exponendum ad quod dixit ypocras non loquitur de ptisana ordei. quia non inflat neque acetescit in stomacho. quod est quod causa scientie quod nulli homines utuntur inflatione ptisane ordei. addidit in sermone suo et dixit. quod est quia inflat et acescit. in decoctione ultima quod possibile est ut inflet et acescat. Significavit ergo per sermonem suum hac uti in preparatione. quantum ad

utitur ptisana et eius unctuositatem. et ut non inflat et cum tritionem in ea et ut augetur decoctionem eius. et secundum quod ipse scripsit in decoctione eius et in sequentibus pluribus. Verumtamen iam iste ut reiterem sermonem meum de ptisana ordei secundum id. Dico ergo quod si tu decoquis ptisanam ordei decoctione valde bona. scilicet calidam. iam cibum non inflativum. sorbitionem autem factam de fabis sicut coquis diebus non est tibi possibile ut inflationes ab eis removeas. quod est quod inflatio ei in est ex substantia sua et non ex diminutione eorum qui coquunt eam. ut ex qua fit faciant. id est ipse coquendum ipsi eis ut ut fabam crudam super tabulam. Deinde calefaciunt eam post id paululum et mittunt eam donec fiat non decoctam in decoctione. secundum tamen egloquam sic dixit in decoctione ordei in sequentibus. Nunc ergo postquam ypocras significavit virtutem ptisane ordei. sequetur id cum descriptione utilis ei. et ego sum veniens in id supra id. postquam processero in verba mea tibi quod ego confido quod implebo sermonem meum in comparatione et expletione in ptisanam ordei et vini et vino melle et reliquis rebus remanentibus in sequentibus.

Quia ptisanam eam in eis morbis congruam diximus esse cibum. cavendum est ut nec una die vena aperiatur primitus. set absque ulla interpolatione dare non desistas nisi fortassis quum potionem vel clisterem fieri erit necesse.

Non ergo oportet nisi ei qui ptisanam ordei utatur in his egritudinibus ut utatur evacuatione venarum in die una. Sed utatur ea et non interponet eam nisi indigeat illo plus per potiones aut usum clisteris.

Ab hoc sermone incipit ypocras solutionem questionis quam inquirit Sed inperitum ne utatur in illo sermone diminuto. occultatur ergo sermo eius propter hoc enim conabor ergo enucleare per dispositionem. Et ipse dixit iste sermo et non est occultatio et in verbo questionem a principio sua et ipsa quidem est secundum hunc modum quod est quia cum in diversitate inter medicos sit quod quidam eorum utuntur in egritudinibus acutis aqua ordei et cum ea fece eius et quidam eorum non utuntur aliquo horum duorum usque quo veniat crisis Sed ergo est questio in remissione autem eius similis est ut an

diascam. Nam quidam eorum qui habent egritudinem acutam leduntur aqua ptisane ordei propter
et quidam eorum leduntur ptisana ipsa
et quidam eorum non leduntur aliqua ex
his duobus. Quod ergo medicorum invenimus festi-
nare in affirmatione iudicii sui omnes pacientes
egritudinem acutam preter quod ei preparatur id in omnibus
eis. Et ego quidem sum discernens inter esse in
firmorum istorum qui iuvantur cum ptisana ordei
et quorum iuvantur aqua eius tantum et qui eorum
non indigent aliquo horum duorum. Dico ergo quod
indiget ptisana ordei qui habet egritudinem a-
cutam et eis qui non indigent medicatione
alia ante usum ptisane ordei sicut flegmonia
et solutione ventris et aliis his similibus.
Nec habet accidens ex quo timetur super eum
propter quod aut ipsum ledit aqua aut ptisana
ordei. Necesse est eum ut qui habet aliquid
istorum ex quo timetur super eum et quem necess-
ario ut flegmones eius aut solvas eum aut do-
lorem ab eo sedes quod hic tunc non oportet ut de-
tur ei aliquid de ptisana ordei nec aqua eius
donec facias cum eo. Et enim est quod oportuit ypo-
cras primus scribere dum incipit capitulum in hiis
rebus in uno quoque et loqui in eis sicut fuit
eius intentio exponere sermonem suum et quia
non fecit occultatur sermo eius nescimus
propter illud quod preparatur et ordo secundum quem
oportuit ut ordinaretur. Verumtamen nobis con-
veniens est postquam sequimur vestigi-
a sermonum eius ut addamus verba quod dicat
eorum ad principia et radices quorum premisimus reme-
morationem et intendamus in premissis ad hunc
sermonem exponendum quem premisimus ergo u-
t audias sermonem meum in illo secundum quod ego in-
terpretor sermonem eius et dico ipsum sua dictio-
ne post quam addidero meo quandam
additionem ut certificetur. Dico ergo quod con-
venit omni infirmo qui utitur ptisana
ordei in acutis egritudinibus et ego quidem
dicam post paululum qui infirmi debeant
uti ptisana ordei ut non utantur evacu-
atione naturali interveniente nisi indigu-
erint illo propter potionem medicine aut usum clisteri
id est tunc enim sequatur usum eius. Et enim q
uam des ei ex ptisana ordei bis quando indi-
get illo tantum recte invenient in operatione
tua quod oportet ut sit quantitas qui-
dem eius et ipsi secundum quantitatem corporis
sed et ego quidem narrabo quedam acciden-
cia in quibus cum consideraveris utrum solo
ne ventris aut minutione aut vaporati-
one aut emplastro eget in hoc sermone premis-
isset ypocras et dixisset illud deinde redisset
ad id post unamquamque dixisset.

nem eius et ex positione qui in receptorius erat
non esset sermo eius occultus. Hic autem cum ypocras
non intendat ut narraret quod accidat sermo de-
nec remaneret sermo eius propter hoc enim separato lo-
ngo fuit sermonum clausa tunc nescimus occulta
tum sermo eius tamen scies sermonis mei certitudi-
nem quando invenies sermones eius particulares
et expositos et invenies sermonis eius summam
occultam fuisse in ordinatam per illam causam.

**Si igitur eger bis in die sumere ci-
bum consuevit: bis et ptisanam
dabis illi. Quod si semel et semel pri-
ma die post modum si potens, bis a
succede fullum repleri videris necesse.**

Qui autem consuetus est bis in habere
die comedere oportet ut detur ei ptisana in ordei b-
is et si consuevit comedere semel oportet ut detur ei se-
mel in prima die et gradatim ipsum si possibile est ita
ut repleat et ipsa bis si viderit quod indigeat additione.
Dicit quod oportet ut cibentur bis eum consue-
tudo currit in regimine eorum cum illo et qui in-
digent sumere bis tunc oportet ut detur eis bis et. Quod
si consuetudo currit ut comedant semel tunc
incipe eis dare semel deinde permutare ab illo p-
aulatim usque quo cibes eos bis. Nam sermo eius
et gradare ipsum non significat nisi et secundum hunc m-
odum et est ut detur ei in prima die totum qu-
o indiget in illa in cibatione in ista sunt vi-
ce dare et ex eo quantitatem parvam valde deinde adde i
illo post paulatim usque quo exeatur cibus in quan-
titate. Huius autem sermonis certitudo non ostendi-
tur ei qui legit hunc librum quando ypocras nondum si-
gnificavit qui ergo iuvantur per usum ptisa-
ne ordei verumtamen propter ea quod prescit et dixit
quod ypocras non voluit per hoc nomen regimen nisi
sicut cuius egritudo est tranquilla et quieta cum
deberet ei primum post quod ypocras voluit et hoc propter illud habere
intentionem sermonis quod premisimus sicut exposu-
eremus ipsum. Et nos vero invenimus mul-
tos homines scripsisse eum secundum hunc modum
et qui consuetus est in primo die semel cum
gradatione quod si possibile est in istis ut detur
eis bis id est tunc da eis sicut des quod indigeat
additione. Verumtamen non intellexit ex hoc ser-
mone aliquid quod est quia sermo eius in die
prima cum gradatione non est possibile ut sit
quoniam quando de aptitudine gradationis non est
nisi ut sit in eo quod sumitur multotiens non
in eo de quo sumitur semel nec in principio

rei. et ab ipso primo die.

Itaque primo morbi modo quantitati-
s danda est que nec multa nec pin-
guis sit. nec grossa nimis vel nimis subtile.
sunt ut videlicet corpori ea que non
sunt necessaria introducantur
nec vene nimium evacuentur.

Quod in principio rei quantitas non mul-
ta nec grossa sit ut conveniat propter consuetudi-
nem corpori nec superveniat in eo evacuatio
considerare quod dixit ypocras in libro contra
Simonem. ille qui estimat quod implebat in-
firmos cum ipse in omni die cibabat eos ptisa-
ne cremori quod non est sine ratione erroris. non ig-
noravit scriptum quod est quod ipse non precepit ut impo-
natur in fine. De aque ptisane cremori si quan-
titas qua conveniat corpori aliquid propter consuetudinem
et non superfluat in evacuatione. Quantum
si autem consideretur quod quantitas que datur
in potu de aqua cremori in omni die usque ad diem
vii et est pondus viii aureorum in omnibus
minus multum quam cibus quo ipsi
cibant infirmos in die in evacuatione. tunc in
... quod abstineat ab illa evacuatione
ego ostendam hoc post paululum
Simonem ypocras in principio rei quod
est quod ipse non vult per sermonem suum in princi-
pio egritudinis ut intelligas ab eo in
sermone suo in principio rei intentionem al-
iam ... hac intentione quod est quod oportet
tibi cum videas in principio quod infirmus indig-
et ptisana id est cremori ut des ei ex ipsa quantita-
tem non multam nec grossam. ypocras enim fe-
cit caveri ex hoc scilicet ut non impleatur corpus
cum evacuetur multum subito.

Secundo vero si egritudo siccior sit quam o-
porteat non multum vinum dandum
est sed ante id aquam mellitam
propinandum sit. vinum vero
delicet quod iuvativum ...
tertium autem iuvativum sit in sequen-
tibus explanabimus.

Quantitas autem que datur infirmo de sorbi-
tione ... Si egritudo fuerit siccior quam
non oportet ut sit multa. Si necesse est ut potet
et bibat ante quam sumat sorbitionem aut vino
mellis aut vinum quod ambo videns magis
iuvativum. et ego quidem enuntiabo magis
iuvativum in unaquaque dispositione in sequentibus.

Superegrotationem sicciorem multis sig-
nificatur modis quorum res communis in
utilibus ... una in pyploma quidem
et plenitudine cum non exspuit infirmus aliquid ex
melius infirmus. In infirmitate autem ...
et ... inter ... et splenis qui reti-
netur ... quod non perdit ex ea ... aut illud quod
perdit ex ea sit cum difficultate et sunt ...
egredientur siccedine ...
... siccitas que sunt in ... pulmonibus
significatur ... lingue ...
totius ... et ... in mulieribus et que sunt de
foris ostenditur ostensione manifesta ...
... cum que sunt in eis sunt sicca quando non
currunt ex eis aliquid ... apostemata
... sunt sicca quando non currunt ex eis
ad egritudines cerebri et quando non currunt per nares aut
per palatum id dicatur in eis necessario quando
sunt sicce. Et oportet quidem ut fiat ... quod
... super omnes egritudines siccitas est ...
... in eis ... ab ...
... quod precepit ypocras in istis egritudinibus ut su-
mat infirmus ante susceptionem sorbitionis
aliquas res humectantes sicut ... vel vi-
num ... quod ... sunt pluribus hu-
mectationis quam ... et ...
... utrorumque ... est in
... comparatione ... utraque
... usque ... illam pre-
... libri ... ypocras ... in ... tertium
(...)

Quod sitientem ... omnibus hi dum
fecit sunt et de ... oportet ...
... repleto deneganda
non est ... velociore multa
... eius ...
minus. Quam ... tardior expectatur.

Quod si humectetur os et sunt quod ex ...

expulsione. sm. quod oz: idest ut det eis odio sorbi
tionem in sed. quod est quod sup flunt. brutas uelo
cius et plus singent id. uolocitate crisis eius.
et sup que. est. sup fluitas humiditatis. tardi
oz ad mynor significat. id tarditate. crisis eius
Quam autem pmutatur. de genere egritudinis
significant. ad qualitas quibus tres. et uer dixit un
quam eius. preter quam. addidit ad smonem suum
quod post ee ut sit smo eius. illa egritudine smnam
exemplificationis. p complexionem eius sit reliq
uas egritudines homogeneis. et necio oculta
smo eius. quod est. quod smo eius sibi inuectas expu
itur. expulsione. sm quod oportet. est signo sup.
aliquam. egritudinem non omnis nebu absolute
set. que exeis. est. cum infirmitate quodam in
firmitas oz. hemelitus ad p b sicut. dixi occultatur.
smo eius. idem. est smo eius omnis tuetur
et est qui euadit ex infirmitate. ad sputum ei
quod expuit est. sm quod oz. est crisis eius. uel
ocior et cuius dispone. hanc dispom est contra accidit
ex brevi longitudinem rem. aut ut perag aut ut plongetur
t spacium egritudinis. eius. oz. ergo ut detur. p ticing
ordeis cuius euasio. ab egritudine est guasia bona
ut addat. in uirtute eius ad iuxet. ipsum. id est
p nend. id. quod spuit ex lenitate. cum tussi. namque
smonem suum. sm quod oportet. non uult nisi id.
cum quo sunt significationes digestionis. ergo. quidem. iam
narrauit istas significationes in libro meo. de crisi et in
tentu quem posui de febribus. egritudinis. ad narraui re
no modicam in expone mea qua exposui libri
amph. in loco ubi docuit. ypo. qualiter oz. ut sit
pnosticato ex signis omnibus. que apparent. in sequen
tibus. Et posuit exemplum in smone suo pleuresi
et scripsit. hunc smonem et exemplum illius est. i
plementas. est. quod si apparet sputum pmutue in
ab ipso principio erit egritudo breuis. et si tardatur
apparicio eius. erit egritudo longa.

Rebus autem que pmisimus q
sicut
uidem qualiter dictum est. mar
conuenit. at uero. quedam preter
misimus. que elongatoria magis.
et noctua nec ignoranda post in
odium exequemur.

Et hec quidem res. in re. ipsis fuit sm plura
mi qradam. narraui et ego eadem pter misi dice
res alias. multas. elongatoris quantitatis dei
bus. oz. ut sciat. quod ego narrabo eas. in sequentibus
Iam ego dixi. iterum quod in smone eius. in

nuitur ex rebus quibus fit iuuamentum. in de
scriptione eius quo indigetur quantitas. no p
ua. Et ypo. quidem. sicdem. facit smonem eius
in istis rebus. in hac aute. hora precepit. ut in
duatur id. quod dz. tamen quod est quod res que euacuant
in se ipsis sunt sic res quas narrauit. ypo.

Set quod sputi plus est secundum qua
ntitatem refectionis quoque plus ali
quid addendum est. hanc sop. usque
terminum suum tpis. et postea duobus
diebus. exequendum est. Dum
uo cuius terminum in diebus. v. ul.
vij. die. ul. ix. et ut in pare. et
in parem numerum consideratio. am
plectatur. eius ad primum dium da
et ad cenam illud in cibum gssi

Quando sunt numeri. ad eam muta
ficiendo plus oportet ut plus sit. multitudo
o. eius. quod. suapit. infirmus. sm id. usque
ad horam crisis. et plurimum eius. usque ad duos
dies post crisim. in die quinto aut. vii. aut
ix. et ut sit sollicitudo. tua. i. complectens pa
rem et imparem numerum. Cum ergo sunt post
id. oportet ut utaris sorbitionem in mane
et cum sunt in uespere. p mutare ad cibos.
Significauit ergo p smonem suum. crisis. in hoc
loco. aut solutionem egritudinis completam. aut
pmutationem in firmi. ab illa dispone
sm quam est. ad dispone. in qua sit. securitas
s sup ipsum. de timore. Et ypo. quidem precep
it ut preseruetur in. illo. duobus diebus.
post. crisim. ut ptranseat. potimus. quies sit
in diebus pribus. et ille quies sit in temporibus quod e
quod accidit. multotiens. ut sit fiducia. sup hoc quod e
gritudo sit soluta. solutione bona certa. et regi
tur: infirmus sollicitudine minore quam est
r. id. cum ut ueniat aliquis de potissimis febrium.
confidencius ergo. in illo. est quamuis uide
as. crisim iam euenisse. ut breues significatres
regimnus. quod. usus est. in firmus. ul muta
tus et in uarius. quo. usque. transeat. duos dies.
post crisim. tunc confide et rege infirmum. regi
mine grossiori preter quod pmutes cum eum ad
id. regimen. ibi id. ut utere sorbitionem. i.

mane et cibis sumptis. post hoc et transierunt dies iterum cibis. Manifestum est igitur quod ypocras non dat infirmo aliquam de tribus quas diximus nec panem nec aliquid cibis sed contentus est cremore ptisane ordei. Hoc autem operatio non est eius qui implet infirmos et saciat eos. sed est ipse eius qui minuit intrinsece. Ypocras est operatio eius qui subtiliat regimen infirmorum plus quam oporteat. non est autem operatio eius qui minuit subtiliare regimen infirmorum plus quam oporteret. Et hec operatio non est eius qui ingrossat regimen eorum. Sed est ex operatione eius qui regit infirmos regimine medio vere in terminum superfluitatem. Et est medius regiminis et demonstratio super hoc ipsum quod in ipsum regimine medium est regule hanc. eorum quam intitulavit ypocras et amor eorum ad inveniendum. Et istud enim est qui redarguit eum propter quod implet infirmos et saciat eos secundum sectam restiti et ex eis qui intitulantur. Cum propter hoc quod ipse provocat infirmos fame sic. Herasistrates quod est quod dicitur Herasistrates. restitit cum eo Apollonio et Menagorus discipulus ypocratis. Intitulavit. primo libri sui de febribus et in tractatu. uti. de hoc quod ipsi interficiebant infirmos fame. non magis sit ypocras magister eorum. Sed cum tamen ut consideramus istis sermones eorum cum sit in agis. Liciani et Silius sermonem ypocratis. Dum autem dixit quod implebat infirmos propter saciatem ciborum. oportet ut putemus de eis quod sunt similes Tessalo magistro eorum. Nam tu invenies hunc virum igneum cui non est intellectus ex aliquo ex eis qui dixit ypocras in regimine in aliis.

Secundum hoc eis maxime quibus ptisanam ab initio in tempore toto exhibent morbi.

Et iuvantur per istas res secundum plurimum quibus utuntur ptisana ordei cum totalitate sua ab ipso principio egritudinis. Illud quod intelligitur ex sermone suo ptisana ordei cum totalitate sua ptisana ordei absolute non colata quod est quod sit in colatura. Cum enim postquam decoquitur et removes aquam eius per se quam dat infirmos aquam illam tamen non dicitur. Et quia utantur ptisana ordei cum totalitate sua intelligitur cum fece sua sed aqua eius tamen. Et ego quidem sum dicens nunc ex illum qui indiget ptisana ordei cum totalitate sua vel te sua ab inceptione egritudinis sue et dicto in ea. Media de eo est cum abbreviatione et brevitate sermonis sunt tardius. Et pigeret multi eius quod perdit ex sermone suo. Dico igitur quod quidem id quod exprimitur tamen sputo est secundum quod et non est in firmo necessitas sumendi medicinam aut ut clistere. In tunc ypocras precepit ipsum cibari ptisana ordei et ipsam evacuavit similiter ipsam annuntiatione et dixit.

In pleureticis enim dolor in ore ut plus expuere ceperint ultro quiescendo meliorantur: purgatio vero per sectionem et actionis ventrem. Provocatur minus vomitus eorum iuvantur: quasi ab hac divisa dieta detinentur nec non et terminus levior atque purgatio si efficacior minus quam recidivus eventurus est.

Quod est quia dolores in eis qui habent pleuresim quiescunt stati ex se ipsis cum incipiunt spuere. Et cum sit quantitas et bonitas eorum mundificatio quod est quod mundificatio eorum tunc est magis completa. Egregatio primus in eis est minor quam si egregetur et contrario horum regiminis. Et causa est facilior et levior evacuatio et minor ex consuetudine sed iuvamentum sit ab ptisana ordei quia humiditas quam expuere necesse est humectetur et incidatur. Incisione equali quam virtus confortatur mundificatio in eis hanc licet ab hiis omnibus malis sit his duabus actionibus scilicet humectatione et incisione velociter et nos invenimus ptisanam humectare hos humores et incidere eos. vehementia enim virtutis et fortitudo eius non inveniuntur in ydromelle sicut invenimus eas in ptisana ordei. In pane vero tritici quod nominatur candarusium invenimus confusionem illius quod est quod vehementia virtutis et fortitudo eius inveniuntur in utroque humecte

tato autem et decoctio non sufficiunt [illegible] in eis et nec in aliis. Et reliquis cibis quos de consuetudine medicorum est dare infirmis. Sicut ova et testiculi gallorum et pisces petrosi et pulli columbarum et que sunt eis similia mediocris et quando dat infirmis qui licet plenitudinem postquam declinat ei egritudo declinatione completa ita ut non indigeat aliquo nec excepto spiritu illorum humorum qui digesti sunt lentes facte cum aceto necessario providetur de eo quod ipse est cum morus eius operca quod suffocatur in nocte secunda [illegible] per tantum non inveniens aliquem. Ex eis quibus est ro qui lenibus ober infirmos. Cumque infirmus ydromel et ptisanam ordei abhorret non bibit eam tunc magis convenientes cibi ter sunt pisces petrosi parati cum aqua et porris aneto et sale et quantitate olei temperata. Ex reliquis autem pastum sepe bene cibarium pastus non est in petius piscis qui nominatur aurifacium et quod inde perderet eum [illegible] illud desecca abiens quod est quod socia abiens non nocet nisi fuerit in similibus egri infirmi et mater mulieris. Summatur quod loco eius quasi dum medicinas et reliquis [illegible] cum prassio et radice liquiricie. Hoc enim nec sola quando bibitur cum ydromelle maturat superfluitates que sunt in pectore et pulmone maturatione bona et facit eas facile spuere cum sputo.

Ptisana vero ex optimo ordeo facta bene ad perfectionem excocta est dispa[?] pue autem sine colatam dare volu erit. Similiter autem et sicolati.

Et ut ptisana sit facta ex meliori ordeo et bonificetur est decoctio ultima bonitate et ipsa si non est voluntas que ut ad minus fiet aqua eius tantum.

Oportet ut cognoscas melius ordeum aut per experientiam eius vel per implecionem eius et ipsius substantiam tamen experientia vero est per doctrinam melius est quod instruatur in doctrina singularum et instructione et est scribendo que sunt ex eo multa valde. Bene signo est signo vera que considerantur in bonitate ordei. De quo plenius non est cum significatione ve la sunt pro bonitate nec ipsius maturitate vel digestionem in omni hora. Sed veritas eius est super plurimum ypocras. Et precepit ut ptisana ordei in omnibus horis sit in mul

tima bonitate et ipse quando non est voluntas ut aqua tamen sed spiratudine est. Et ypocras iam ostendit cum in illo.

Commendans autem alias habet bonitates lubricativa est ventris et nocumentum ordeum si quis transgluciverit et descendit illa bene sub ducit nec est inherens in modo usquam locorum ex eis pectoris remanet ultimum scitur.

Quod est quia ptisana cum reliquis que in ipsa sunt de bonitatibus expellit lubricitate sua que in ipsa est nocumentum ordei quod declinat quod non moratur nec adheret in transitu suo in aliquo loco in rectitudine pectoris.

Et similiter ypocras intendit per sermonem suum rectitudinem sive plurimum in rectitudinem eius, per quam sit incessus et quod significat per suam rectitudinem in cedentis in transitu suo. Manifestum quidem est rectitudo vie in pectore et rectitudo adventus ptisane ordei quando deglutitur ut veniat [illegible]. Est preter ypocras vult quod per sermonem suum quando non heret aliquid de ptisana ordei in hac via quod est quia cum trans qui est in gutturibus pectoris et pulmonis vehementer multa ita quod exsiccat rem que adheret mero ex siccitate eius remoto difficilis sit facere illas res que adheret accidere angustiam et strictam.

Quippe [illegible] que lubricissima est fit iam putant facile diriguntur valde lenis si ipse [illegible] habuerit coc tionem [illegible] unde est omnibus necesse.

Et ptisana quidem ordei est lubrica valde. [illegible] valde [illegible] si sit velocis digestionis vehementer debilitatis quod enim decocto multum sit bona ex omnibus rebus

Non dicit ypocras in eo autem bonum [illegible] dicitur decocto ex ptisana ordei quia est lubrica valde tantum [illegible] sit velocis digestionis sed addidit ad sermone

sui vehementis debilitatis. Sermonem autem eius in eo cuius bonificatur decoctio et ptisana ordei quod est lubricum valde. Sed dixi in eis que premissa sunt sermonem uero similem precedenti est sicut. addidit in sermone suo propter naturam ordei et ego quidem ante dixi qualiter oportet ut iudices de siba calidi et frigidi in corporibus assumpti in libro meo de cibis. In corporibus autem non assumptibus in libro meo de virtutibus. In libro meo de virtutibus medicinarum simplicium. Verumtamen ypocras dixit in eo cuius decoctio bona sit. et ptisana ordei que est celeris velocis digestionis et non sit talis. non est dissolutum nec est in eo duricies neque est difficilis mollificationis. nec inflativa propter longitudinem spacii coctionis eius. Ordei hac decoctione est vehementis debilitatis. Sermo dixisset quod est velocis digestionis est nobis facile ut dicere mus. quod significatur per sermonem suum vehementis debilitatis sicut si diceret convenit nam velociter digeritur et resolvitur cito. quoniam processit et dixit hunc sermonem ut intelligatur et debilitate eius aut propter paucitatem eius quod advenit corpori ex nutrimento eius. aut quoniam tu non invenis in eo qualitatem fortem. ita ut periclitat nervos. aut ventrem. sicut acetum. et vinum.

Nisi igitur medicus in omnibus hiis que necessaria sunt in accipienda ptisana necessaria sit ergo curam adhibeat. ut licet in illis que sibi ab ea opus sit ptisana fit procul dubio multis modis nociva.

Quum igitur non curat medicus de infirmo cum toto quo indiget in eo. cuius dispositio est de acceptione ptisane ordei hec dispositio non sit ultima. in eo quo indiget. advenit ex ea nocumentum.

Incipit. ypocras narraret quod. Cibus inflat in quo considere fecit sermonem paulo ante dixit et premisit. De rebus aliquis nutritas nobilis. quantitatis quarte sunt.

Quibus enim ciborum reliquias in ventre habitibus ex ante quam purgentur. perurgetur. et si dolorem habent augmentantur. Si autem non efficiat. nec non flatu crebrius deducatur et quod malum est. exacuitur. pulmo namque desiccatur. sive ypocondrium et diafragma laborat.

Nam cuius intentio est superfluitas. et convenienter erat et aliquis hac sua ratione preter quod prius evacuet illam superfluitatem nunc si habet dolorem quod dixi in eo et si non habet dolorem accidit in eo dolor et sit anhelitus tunc magis ad dicte frequentie. iste quidem anhelitus est malus quod est quod efficit pulmonem et facit laborare et aque sunt sub ypocondriis et mirach ventris et diafragmate.

Significavit per sermonem suum superfluitatem que est in ventre retenta. in intestinis. que nominatur stercus et merda. Si igitur aliquis dat ptisanam ordei et in ventre retinetur aliquid feces eius mora prolongatur ultra preter quod evacuetur ex necessario oportet. et eveniat. Latent nocumentum propter opilationes accidentes. intestinis. ex fece retento in eis. quia ventositas non descendit ad inferiora ut egredi dicatur. post acceptionem ptisane ordei sed venit ad locum infirmum ad ventum mistio ordei igitur in illo necessario ut si dolor iam quiescit post paululum redeat. igitur in infirmo quamvis iam quievit dolor accidit ei quod est quia. propter et venti inflatum et fumus que levantur a fece que pervenit ad latus infirmum fiet ut in ipso dolor et ad dixit dolor auferet eum hoc et anhelitus eius sit tunc anhelitus vehementis frequencie. Cum igitur frequens fit anhelitus fit in visceris pluris caliditas. magis ad dicti. propter frequentiam motus eorum. igitur et siccat pulmo. et diafragma propter caliditatem et siccitur cum hoc et ex eis fiunt membra corporis alia. que sunt sub ypocondriis et mirach. et anhelitu. In eo autem quod dixit in acceptione huius sermonis et est sermo eius. Nam intentus ventre est superfluitas. cibi retenta est quidem occultatione eius. Cum igitur de sermo eius. causa est secundum hunc modum et quum medicus sollicitus est de infirmo in eo cuius dispositio de acceptione ptisane ordei est dispositio

eius. cuius rememorationem premisimus. Accidit in locis multis nocumentum magnum [illegible] cuius [illegible] est siccitas ubi retenta et dat ei [illegible] ante [illegible] aliquis antiquam [illegible] et evacuet illam superfluitatem. accidet ei dolor magnus. [illegible]

Adhuc vero quibus latus dolentibus calefactorium adhibitum dolorem non alleviat nec erit sputum bonum set peius et indigestibilius etiam. rursus vero si katarticum aut flomia uterum magis necessarium videris. Dolor dissolvatur in huius egritudinis statu positis si ptisana dederis.

[illegible] mortis [illegible] ligabunt.

Etiam hoc [illegible] si fuerit dolor lateris [illegible] omnis quando non alleviatur per calefactionem et sputum [illegible] diminuitur [illegible] ad [illegible] viscositas eius. [illegible] in attenuatione [illegible] si non resolvitur dolor aut levificatione [illegible] aut flebotomia [illegible] significatur [illegible] necessarium est. et datur habentibus hanc egritudinem [illegible] habentibus hanc dispositionem [illegible] mors velociter.

Oportet ut redeamus et dicamus [illegible] [illegible] ypo. iste in pluribus est [illegible] iam est. et ego quidem ostendi iam quod eius [illegible] est ab apostemate [illegible] in ipso panniculo [illegible] costas. Cum igitur id apostema est [illegible] [illegible] aliquis ille infirmo [illegible] non est ei nocumentum magne et significationes que significent [illegible] egritudinis [illegible] sunt [illegible] doloris et non alleviatur ex eo ad [illegible] quidem. addidit in sermone suo significationes alias ex significationibus [illegible] malignis. magne [illegible] additio viscositatis sputi [illegible] ad [illegible] eius retinentia in membris [illegible] quod est quasi [illegible] eius. additur viscositas eius significat vehementiam [illegible] quantum [illegible] vehementia viscositatis [illegible] additione [illegible] cuius viscositas ad [illegible] hunc modum et [illegible] illud quod recipit maturationem quod est quoniam illud quod recipit maturationem est [illegible] viscositate [illegible] tamen [illegible] viscositas non additur [illegible] non accidit in fine ultimo [illegible] id super lectorem libri non fuit piger addere in sermone suo [illegible] maturationem quod est [illegible] non maturatur [illegible] additur ei viscositas est malum. [illegible] dispositio infirmi est [illegible] dispositio et dat ei ad [illegible] et declarat quando [illegible] resolvatur [illegible] dolor aut [illegible] mutationem aut [illegible] levificationem nature nocet et interficit ipsum quod est quod ypo. dixit in [illegible] cuius dispositio est hec dispositio quando dixit quod non alleviatur per [illegible] nem [illegible] remanent [illegible] due medicationes [illegible] resolventes dol[orem] [illegible] flomia [illegible] vel levificatio nature quod est [illegible] usus medicinarum que fuit [illegible] [illegible] non resolvitur dolor [illegible] non facit ad [illegible] [illegible] fecit sensum. [illegible] dixit ypo. in hoc loco flebotomiam et levificationem nature [illegible] absolutam. [illegible] autem [illegible] post ipse ostendit usum cuiusque eorum.

Et quibus initium solum [illegible] et [illegible] ss [illegible] [illegible] eos qui ptisanam cum toto recipiunt in vii. die aut antea necessario interire. [illegible] quidam [illegible] aliqui [illegible] ut [illegible] [illegible]

Per has [illegible] causas [illegible] alias comparares [illegible] sunt [illegible] ptisana [illegible] cum totalitate sua. [illegible] ut moriantur in die vii. aut ante ipsam et quidam eorum moriuntur post [illegible] super ipsum nocumentum [illegible] et [illegible] eorum [illegible] et [illegible] [illegible]

Oportet ut [illegible] causas alias quas dixit ypo. comparares esse istis causis quia ipse mortem [illegible] quod est quod ipse dixit in hac hora [illegible] est usus ptisane [illegible] quando resolvatur viscositas eius sputi. [illegible] frequentiam [illegible] cuius ei [illegible] et possibile quidem [illegible] ut eveniat ei nocumentum [illegible] bibit vinum [illegible] quando evacuetur [illegible] dixit ypo. aut ydromel aut [illegible] quod est.

dat terminum mortis.

aut ix.

i. difficultate et spirandi et expirandi.

quia reliquie res non occultantur uulgus. nec necessario. ergo dixit. quia quidam eorum mo post quam ingreditur super eos nocumentum in inquietudine. De consuetudine eius horum actionum est ut consequantur potum uini et potus uiscosos. cum sit illud inde.

Quos quidem utique omnes celi tus esse percussos antiqui arbitrati sunt. quia in eis cum mortui fuerint: latus liuescere sic in percussis assolet locus reperiebant.

Antiqui autem estimabant super eos peccatores ipsos percussit passio de celo. qui quando ipsi moriuntur: latus eorum inueniuntur esse liuide. sicut in dis sit locus percussionis. hanc estimationem estimauerunt antiqui propter locum morbi eorum. uidelicet locus lateris in quo est egritudo. et manifestum quidem est quod ille locus est locus in quo est radix apostematis quod est causa ... que effunditur ad locum illum propter dolorem. totum quod dixi inde fit. inde et addit in hora mortis nigredinem assimilatur ergo locus illi qui fit taliter propter percussionem.

Quod quidem eo contingebat quod antequam dolor dissolueretur: morte preuenti fuerunt. Una continuo desiderium magni hanelitus meruerunt.

Et causa in illo est quia moriuntur antequam dissoluatur ab eis dolor. et propter id euidunt in eis ualde uelociter.

Uult per eas hanelitum magnum frequentem et significat quod hanelitus eorum erit cum hac dispositione in eis. que sunt post dictam passionem. et propter hanelitum multum frequentem. sic dixi quod fit sputum uiscosum non maturatum. quod prohibet ipsum uiscositas eleuari.

Sputum quippe quod non excreatur. aerem. introductum continebit et uelocius exire cogit.

Quod est. quia res. que expuitur cum retinetur prohibet aerem ingredi. et cogit eum exire. Non omnis aer prohibetur ingredi. uel ... interius in his egritudinibus acutis. quia quando accidit id. oportet necessario ut moriatur hoc statim. sicut ille qui suffocatur. sed manifestum est de eo quod non prohibetur ingredi in quantitate sufficienti iuuamento hanelitus. propter id uiuunt breui spatio temporis. cum ergo illa diminutioni additur prolongitudinem temporis moriuntur.

Quorum utrumque alii ad periculum suggerit complementum. Sputum namque uiscosum. flatum spissat. flatus autem spissus sputi uiscositatem augmentat. elabi uero uetat et erumpi.

Hic ergo. quodunamque harum duarum causarum adiuuat alteram super perditione uel periculum. quod est quod sputum cum retinetur facit hanelitum frequentem. et hanelitus qui fit frequens. addit in uiscositate sputi et prohibet ipsum. Sputum lubricari se significauit. per spissitudinem manifestam in retentione sputi. sic fit ergo quoniam quelibet harum duarum causarum sic adiuuat alteram. Et ego quidem narrabo illud et dico ergo quod sputum quando debet exire prohibet constringit meatum aeris in ea et coartat eum. fit ergo quod attrahunt infirmi de aere propter illam constrictionem et coartationem minus et per quantitatem paucitatis eius. quam attrahunt infirmi. de aere. est diminuto eius. quo indiget iuuamento hanelitus. Et propter hoc fit preparatio eorum inuicem sed ad hanelitum ... uelocius ... uit ... hanelitus. hanelitus frequens.

Quod non tantum cum ptisana simon: suo detur: hec conuenit. uinum et multo magis. cum et aluum eb uini potum uere minus ea aptum

Eius apud usum ... sumere permittunt ptisane ordei. in non sua hora tamen scripte

accidit in plus illo multum qui comedunt aut bibibunt res alias minus convenientes quam sit ptisana ordei.

Iam locutus sum intentionem huius sermonis apud sermonem ypocratis. non est sermo eius propter hoc ut eis res alias compareret, et ut tamen ego non dixi illic ut unum in verborum eius et secundabimus. Nunc autem oportet ut narrem reliquas res reminiscentes quarum nocumentum ostendunt plures medicorum. in eo cuius dispositio est hec dispositio et infirmius et vehementius nocumento vero melius recordabimur.

Qui autem sustentandi sunt ex eos qui colatam quam non colatam et qui neutrum illorum sibi assumunt et qui non sepissime una eademque interdum autem diversa qua propter ut tibi dicam facias oportet.

Una quidem sustentandi secundum plurimum est una eademque eius qui utitur aqua ordei et cum ea fece eius et eum qui utitur aqua eius tantum et eum qui non utitur aliqua harum duarum. sed contentus est eo quod bibitur et fortasse est una sustentandi diversa.

Dicit ergo quod una sustentandi est propinqua ad invicem inter eum qui utitur ptisana ordei et eum qui utitur aque eius tantum et eum qui non utitur aliqua harum duarum. sed est contentus eo quod bibitur tantum et fortasse est necesse ut sit una sustentandi secundum uniuscuiusque diversa. ypocras quidem ostendit in eis que sequuntur huius sermonis qualiter sit una sustentandi secundum unumquodque diversa.

Incipiente itaque febre sive cum dolore sive sine dolore sit cum pariter post sumptum cibum tempore transacto nondum veniente excremento egritudinis contradicendum est accipere usque dum videlicet cibum ad inferiora intestinorum noveris descendisse.

Et oportet omnino ut facias quod dicam quando incipit invadere febris cum dolore aut absque dolore et tempus eius ab acceptione cibi est propinquum et venter eius non evacuatur adhuc tunc oportet ut prohibeas eum ab acceptione sorbitionum usquequo scias quod cibus eius descendit ad inferiora. Et hoc facit ypocras quod ferpora intestina.

Habeant dixit sermonem suum et quia non ordinatur cum ordine quo oportuit ut ordinaretur. et propter hoc invenimus eum nunc cum iteravit sermonem suum incepisse in illo in ceptione que necessaria erat. et non accidit ei hoc accidens nisi quando ipse incepit narrare visionem in questione quam que sunt de diversitate que cecidit inter medicos et dixit in parte illius res multas que inveniuntur in capitulo magno de ingenio sanitatis. et quando fuit ei necesse cum sensit id quod accidit ei ut deleret id totum quod scripserat ideo postea iteravit sermonem suum a principio suo contrario sermonis sui primi. Et enim accidens nunc hoc est cum ei accidit vivificare. et in quia melius est ut iterem sermonem a principio suo secundum contrarium eius quod scripseram in principio et delerem totum quod scripseram in primis. et ego quidem sum narrans qualiter necesse fuit ei respondere in illa questione. de qua ego sum inquirens et ponere sermonem eius secundum ordinem alleviare unum illa sunt ei quidem diligunt ut exponantur ei iste res. cum ex planatione asculta me et intellectu tuo. sic ille dementiva cuius est audire sermonem in principio suo que causa est propter quam fit multotiens quod accidit eis quibus est inventa ex medicamine ut cadat inter eos diversitas in medicamine infirmitatum. ex opinione enim eorum est quod id quod exprimitur secundum quosdam homines et convenit quibusdam eorum convenit omnibus eorum. Summa est illud in quo cecidit diversitas inter eos in regimine acutarum egritudinum. Utuntur enim quidam eorum aqua ordei in infirmis usque ad horam crisis. et utuntur quidam eorum ptisana ordei. et quidam eorum sunt quibus non videtur utendum ex aliquo horum duorum. accidit ergo ex illo ut inveniant in quibusdam errorem in quibusdam quod est quod quidam qui habent egritudinem acutam indigent uti ptisana ordei et quidam eorum indigent aqua eius et ex eis quidam sunt qui non indigent aliqua harum duarum usque ad horam crisis. Et ego ponam exemplum sermonis mei in illo ut verificetur una acutarum egritudinum pone ergo quod nos intendimus me-

dicam pl'esim. Dico quod si infirmus fuerit propinqui spacii ab acceptione cibi et inuiserit eum se. ante quam euacuetur uenter eius tunc non oportet ut dentur sorbitiones donec sciatur quibus que accepit iam transierunt in descensione sua per intestina. Cum ergo aliquis incepit in sermone suo hec in ceptione. deinde sequitur id cum reliquis que secuntur eum secundum ordinem quo oportet ut ordinetur non est in eo occultum.

Eis autem qui pleuretici sunt de potibus oximell' dandum est.

Si ventris tempore fuerit. cal. glicero est ac frigidum (summa siti laborauerit multum melicratum cum aqua.

Et oportet ut utatur ex potibus in eo qui habet dolorem pleuretis secanabim i. sir. ac. Qui si fuerit hora presens hyemis utatur eo calido. et si fuerit estas utatur ipso frigido. Et si sitis fuerit uehemens utatur ydromelle et aqua.

Non est usus eius in ydromelle in eo qui est infirmus hec sitim ut abscondat eius sitim sicut faciat eum exire ab usu secanabim plus propter hanc ergo causam. dixit aquam post quod dixit ydromel quod est quia secundum egritudinem oportet ut utatur secanabim plus his duobus. Cum ergo bibit infirmus de secanabim secundum quantitatem multam et est sitis eius adhuc fortis oportet ut sumat in potu post id ydromel et sitis eius. Item post potum huius fuerit sitis. oportet ut in potu detur aquam quod est quod ypocras utitur potum aque solum. Et tu quidem scies in sequentibus res propter quas utitur ypocras potu aque in parte huius libri in qua loquitur de uirtute aque. Nunc autem oportet ut intendam ad exponendum quod ipse dixit in sermone hoc cuius principium est rememorationem quod precepit ut daretur in yeme secanabim dum est calidum et ut daretur in estate existens frigidum. Inquisitio enim de hoc sermone admonet nos ad utendum potu aque naturalis. tamen inueniam [illegible] nobili in eo qui habet egritudinem acutam de aqua estimatur quod ypocras dimisit rememorationem eius [illegible] et ubi quidem [illegible] est ut contingeres ut [illegible] ypocras [illegible] id quod sermo fuerit in eo [illegible] dignus ut sit singularis secundum singularitatem suam ipse non in presermonis. secundum quod [illegible] possibile [illegible] est ut intelligas sententiam eius [illegible] potus aque frigide ex hoc sermone. quod dicat nunc quod est

quia quod in potu datur eis infirmorum qui sciunt in aliquibus horis secanabim infrigidatum. tunc manifestum plene quod iam dedit eis in potu et aquam frigidam [illegible] est enim sequens sententiam eius. Quamuis non dixit in aqua frigida aliquid omnino. quoniam ypocras uidetur quod secanabim sit quod declinat calidius, in multa ad caliditatem ignis. inter mediocriter quidem sit per oppositionem contrarii cum contrario et quoniam ignis in sua natura est calidus et siccus similiter. secanabim aqua inuenitur contraria ei secanabim quoniam ipsa humectat corpus et infrigidat et [illegible] lo[illegible] iam dixi sermonem multum quod est quia ego in dixi secanabim ex tiguis [illegible] potum aque frigide in hora in qua oportet ut bibatur in libro meo qui est iuuamentum de ingenio sanitatis. Et ego quidem sum narraturus summas illius nunc. Dico ergo quod quando accidit secanabim propter quod causa sit dispositio aliqua cum sit possibile euenire ex potu aque frigide nocumentum tunc sumatur aqua frigida non solum est possibile ut non noceat. Sed iuuamentum eius est magnum et quantitas que bibitur et sit iuuamentum per eam ex aqua frigida est cum mensura quia possibile est ut faciat eum propter quam trahat eam. Sed quod de secanabim bibitur et quantitas parua non est possibile ut quod dego in potu datur in omnie ut sit plus summitas et media. Intendo ergo in potu secanabim et dandi in potu aquam frigidam que est quando uolumus et contingere secanabim dandi in potu et ea quantitas multa subito donec impleatur et cum sit in firmus est dissimilis quod est quia aqua que bibitur secundum hunc modum non bibitur nisi secundum quod est medicina. Secanabim autem in frigidatum non sumunt in potu infirmi in hora estatis sicut non faciat eos estuare sitis et noceat. Oportet enim ut id iuuetur quando possibile est adiutorium super contrarium illius et propter hanc causam sumus. Nisi ad dandum infirmo in potu in hora estatis secanabim infrigidatum antequam maturetur eius egritudo et non datur eis in potu aqua frigida. donec saneetur in eo quod [illegible] ex egritudinibus quod est quod aqua frigida inspissat ipsam et perficiat quod est in eo quando secanabim non aduenit infirmo nisi per apostemata et plus habet humores in eo quod infirmatur propter id maturari et tunc quidem non datur in potu infirmus de secanabim nisi quantitas parua quando precedit et calefit in stomacho eius calefactione digestionis antequam perueniat frigiditas eius ad locum apostematis implet et si peruenit ex ea et est quantitas parua recti fiat cum secanabim post id quando est in ipso intus incisiua quod est quod illius in quo est incisio et penetratio dispositio est con-

Nota quod additio [illegible] exhibitio aque frigide [illegible] dolet [illegible] quando [illegible] est [illegible] apta [illegible] curatiua [illegible] et quod ille [illegible] sanitate suo usu aque frigide [illegible] paruis [illegible].

naturalia dispositionem eius quod est in spissitudine cor

Quo sumpto si dolor loco ing-
ruerit et egro accidentia videantur
in esse timenda, expedit ut hu-
ius quantitatis ius detur que
non inflatur nec grossa et post
hoc vii dies sinitus eius tolerare.

Post id autem tunc si in loco quiescit
quo fuerit dolor, sicut videris in firmo
illic accidentium ex quibus timetur. Sed cum
tunc oportet ut illud quod datur de sorbi-
tione sit quantitatis non grossi nec multa
et sit datio illa de ea post diem vii si virtus
eius sit tolerans.

Mihi autem videtur quod quod dixit de ypocras quod ipse
replebat infirmos ipsi visitat hic dicto
ne sim hanc intentionem quod est quia non per-
transiret hunc sermonem nisi superficietenus
preter quod steterint super principium. Sed autem q-
uia dixit de eo quod ille ipse muter faciebat infir-
mos firme non dixit ... quod ipsi non lege-
rint ... hunc sermonem ... et similiter
hec dum sectam considerauerit hunc ser-
monem mente sua et memoratum eius quod dixit
ypocras et invenisset meo verum est sermo eius quod
differentia inter naturas est multa magna. forsitan
ipsi verecundarentur huius rebus ...
et plus illo in suemem memoramentum reliqua-
rum rerum remanentium quas ipse dixit cum
omnia dixit quod regiones distant ad invicem di-
versitate magna valde in hore anni et consu-
etudines et etates et regimen quod prop-
rium est unicuique infirmorum ante quam iam in-
firmetur. Id est quod si tu comprehenderis ite-
res contrarias in omnibus que diximus invenie-
res maiores differentias in regimine egri. videris quo-
dam eorum oppositum quibusdam. invenies et
differentias medias inter istas et multas valde. et
ego quidem locutus fui iam in differentiis que
sunt in istis rebus sermonem completum in libro
meo iusta de ingenio sanitatis. et ego
quidem fui iam dicens summam illius. pon-
amus igitur hominem cuius forma corporis non
est sicca et superficies corporis eius extrinseca
est spissa et vene eius sunt ample et virtus eius ca-
lida est fortis et de consuetudine eius est ut co-
medat multos cibos. advenisse egritudinem in
hora vernali que non est frigore vel ca-
lore ... et habitatio eius est regio cuius dispositio

in hore presentis. et fuit regimen eius an-
tequam egritudinem regimen delitiosum et quietis
etiam in eo quod comedit et exercitium est
ex rebus quibus multiplicantur eius
nutrimentum. et omnino ratio est cum illo forte. et pon-
amus alium cuius corporis forma est humida
levis et superficies eius extrinseca est rara et ve-
ne eius sunt minute et virtus eius debilis est de-
bilis et de consuetudine eius est ut suma-
t ex cibis quantitatem parvam. advenisse egritudin-
em in hora estatis et habitatio eius est similis
illi dispositioni regio. et pone cum istis rebus quod
ante egritudinem suam laboravit et fatigavit
corpus eius propter tedia que advenerunt et
operationes continuas. et quod comedit similiter ci-
bum eius quod currit consuetudo eius ab
paucos ex oleribus et aliis rebus que ...
egritudinem suam et eius quarum nutrimentum
nimium est parum. quoniam ... stomachus eius non est de-
bilis non forte. Cum igitur posueris hos duos
homines quos narravi pone quod ambo infirmati
sint egritudine una. et pone egritudinem illam que
eis advenit egritudinem quam dixit ypocras in
sermone suo iam exemplificationis gratia pleresi-
am ... quia oportet ut sit terminus
canonis in regimine utriusque unius in ...
quia oportet ut detur sorbitio ... ipso
primo die egritudinis sue. Sed si primum eorum
in eo quod bibit tamen usque ad diem vii cum sue-
ras quod non tardetur egritudo eius plus illo.
ego autem enuntio tibi id quod expertus sum in
utrisque per tempus longum. et ego quidem inveni
in hoc regimine utrumque valde [illegible]
... et si converteris rem in utroque et alime-
ris primum eorum ab ipso principio sue egri-
tudinis et prohibueris alterum a cibo usque a-
d diem vii interficies utrosque simul aut
diem iiii. quoniam tu prosternes unum eorum cum
volueris et prosternes virtutem alterius. et pon-
e cum eo quod diximus similiter id quod dispositio eta-
tis cuiusque eorum est contraria dispositioni al-
terius et sint ita ut ponas primum eorum filium
xl annorum et secundum puerum. nam cum tu posue-
ris id erit motus descendens unicuique eo-
rum velocior. quoniam in omnibus que nunc diximus
intentio est una. et ypocras quidem significa-
vit id in sermone suo quod est quod dixit et si sic-
ut ut des ei sorbitionem post diem vii si
virtus fuerit tolerans. et totus hic sermo est lo-
cutio ... intentio eius est ex rebus
quas dixit ante quod est quantum facies in vir-
tus sit tolerans ut remaneat. quoniam uteris
in ea secanabin et ydromelle et aqua
usque ad diem vii et omnibus que dixi quoniam quod-
am eorum que diximus sunt iuvantia et

quedam eorum non sunt inuenta et si comp-
aratas inter uirtutem rerum inuentarum et inter
uirtutem rerum que non inueniuntur pote-
ris scire quot diebus sit possibile infirm-
um remanere cum huius regimine. Et
ego quod iam narraui totum quod dixi in lib-
ro meo. Si igitur iam legisti illum fac tunc
ipsum transire nunc per mentem tuam et si non
legisti illum tunc intende ad legendum in
primis, si uis intelligere ueritatem sermonis ypo.
Nos enim iam narrauimus omnia illa et se-
cuti sumus in omnibus que scripsimus sententias
ypo. cum sint sine certe ualde, uerumtamen non
est possibile homini uni, si addiscat aliquam
artium, sicut quod oportet, ut addiscat et comprehendat
omnia que in ea sunt et rebus particularibus et
propter hanc causam non est necesse tibi ut queras
siue uideas omnes res particulares ab ypo. Sed ut
castiget propter illum, cum necesse est exponere
totum quod dixit ypo. et bene inuenit in eo et
explanauit ipsum et dimisit illum propter amo-
rem uictorie et laudis et est intentio eius ut
faciat euenire sententias aliquas in mente hominum
nos propter uenerationem nostram quam exhibemus u-
eritati laudamus ypo. in reliquis rebus
et in rememoratione sua et intentione certa
in unaquaque rerum. Itaque qui inter aliquis asp-
iciat in libris omnibus intelligit uiam in in-
uentione rerum medicationis determinatam.
Cum est quod iam ostendimus quod intentio com-
munis in dando cibum omnibus sanis et
eis et egrotis est intentio una et est conseru-
atio uirtutis aliis et ypo. quidem significauit
superius id in hoc sermone signatione exposita in
sermone suo si fuerit uirtus tolerans quod est
quia comestio et potus in hora sanitatis et
reliquie fiunt in eis quibus fit iuuamen-
tum in hoc ut remaneat uita non sunt
nisi propter hanc uirtutem et propter causam similiter ci-
bus et potus in hora egritudinis. quod est quod
in medicatione significat in primis dis-
positio egritudinis et sunt reliqua quibus fit iu-
uamentum sicut flobotomia et clistere et emplastra
et embrocatio et solo uentris potus seca-
nabim et ydromelli et reliquorum que istis
sunt similia. uirtutis autem conseruatio non
significat nisi super usum cibi tamen quod cibus si
non noceret in aliqua horarum in aliqua
dispositione egritudinis cibaremus egros sicut cibamus
sanos considerando in uirtute tan-
tum. Sed quoniam multociens nocet sicut diximus
si eius consideremus sicut illud in dispositio-
ne egritudinis non sicut quod ipsa significat usum ci-
bi in aliqua horarum sed secundum quod ipsa prohibet
cibo. Dixi igitur prohibet ab eo aliquando et uetat te

uirtus. Aduenit ei cibo, ut cibet infirmum
quod est quod prohibitum est in se ipso non sit iuuamentum
in aliqua horarum in dispositione egritudinis. Et
ego non dixi hunc sermonem nisi quoniam multociens
inuenitur in una rerum uirtus cibi
et uirtus medicine sicut id quod inuenitur in p-
tisana ordei quod est cremor eius. propter debili-
tatem uirtutis est sicut quod ipsa est cibus quoniam
nutrit. quoniam ipsa incidit et humectat res [illegible]
as spiritus necesse est tunc operatio eius in
illa est sicut operatio cibi in illa est sicut op-
eratio medicine. Tunc autem quod uocatur
canda[rusium] non est nisi cibus tamen [illegible]
plesim. Secaniabim uero est medicina. Et in ptisana
ordei inueniuntur uirtutes utriusque simul. Et stat egritudo
sicut iuuamento uel ratione uel loco utrorumque
[illegible] infirmus suscipit eam secundum quod ipsa est
cibus ut conseruet uirtutem et secundum quod est medicina
propter medicationem egritudinis. Cum igitur tolerat
uirtus ut firmetur uel moretur usque ad ho-
ram crisis egritudinis preter quod infirmus sumat
ptisanam ordei tunc secaniabin et ydro-
mel sufficiunt infirmo. secaniabin quidem
quoniam uirtus eius est medicina tamen. Sed ydrome-
li quoniam nutrit nutrimento paruo debili. Cum igitur
speras quod eueniat crisis ante diem vii. in
quarto uel quinto aut in vi. tunc inuenies multos
infirmorum quos possibile est morari absque
acceptione ptisane ordei et quoniam tardatur crisis
usque ad diem vii. tunc sufficit primum est quod in-
uenias aliquos eorum quos possibile sit morari
quod est quia cum uirtus fortis et forma corporis
est dura sit dissolutio et humores
qui sunt in eo grossi sunt et uiscosi et aer ip-
sum continens est frigidus quod est quod minus expira-
ret ex corpore aliquid non esset nobis necesse
sumere cibum. Sed quoniam expirat et perit ex e-
o aliquid tunc oportet ut sit quantitas cibi quod
sumitur sicut illud quod ex corpore illud quod
resoluitur et quantitas parua ualde est possib-
ile ut sequatur cum prohibitione a cibo et
plus illo sustinet uirtus cum illo ab ipso prin-
cipio rei fortis quoniam uirtus eius quoniam est de-
bilis sicut in decrepitis uel in senibus aduen-
it eis debilitas uelociter quamuis minor est
quod expirat de corpore et propter hanc causam di-
xi paulo ante ubi cum superuenerint xl.
anni et dimisi illum de cum superuene-
rint anni quinquaginta uel lx.

Quod si antiquis cibus nunquam
descenderit in breuis temporis mo-
ra post nouissimum cibum [illegible]

sicut nec ferre valeat et si virtus eius et etas prohibuerit clisteri opus est. Si autem defectus sit suppositorium intendum est nisi cibus sponte sua bono egeritur.

Et quando cibus antiquus non descendit adhuc et tempus eius cum nabo. Alio est tempore propinquo tunc si virtus eius est tolerans et etas eius est iuventus oportet ut clisterizetur. Si autem debilis fuerit oportet ut supponatur licinium nisi egrediatur cibus esse tempore bono egeritur.

Iste invenimus ypo. in hoc loco et signasse medicationes egritudinis corporis et invenimus eum considerasse cum illo in virtute non secundum quod ipsa significat in aliqua horarum medicatione sed quam ipsa multotiens significat contrarium illius et prohibet ab ea quod est quoniam infirmus indiget clisteri non est quoniam virtus est fortis sed significo secundum id est et dispositione sua virtus autem quando est fortis precipit in evacuatione et quando est debilis prohibet ab illa. Et considerat in mente tua consideratione ypocratis invenies eum in quibusdam horis rememorari virtutem tantum in huiusmodi infirmis sic invenimus eum fecisse in sermone cuius principium rememoratione et fortasse rememoratur etatis quoniam est obliviscitur intentionum omnium est intentio super aliam virtutem in significatione virtutis necessaria est cognitio etatis quoniam virtus in pueris debilitatur velociter propter multitudinem eius quod currit et expirat ex corporibus eorum et moratur plus illo in stantibus in iuventute. Verumtamen sic inveniuntur res in senibus in hoc quod substantia corporis eorum est levis et humiditas [illegible] eorum resolvitur et fit id cum casus virtutis et resolutio eius. Similiter inveniuntur res in regionibus et horis anni. Nam cum illa que extrinsecus est cum dissolutio [illegible] virtutis et casus eius propter multitudinem evacuationis corporis plus necessario ergo invenimus ypo. secundum plurimum posuisse sermonem suum in virtute tantum in huius distinguere combustis et multotiens quidem rememoratur et cum ea unius reliquarum rerum remanentium quarum rememoratur cum rememoratione utrarumque similiter vel remanentibus.

Et videndum est quo tempore nisi dandum est in principio vel in omnibus temporibus morbi. Quoniam enim plante pedum frigide fuerint tunc ius et maxime omnis potus negandus est. Set tunc cum calor in calcaneum descenderit dandum est. Novimus enim virtutem huius temporis in morbis quidem omnibus quam magna sit et in acutis maxime. In his enim quanto plus caloris cito [illegible] plus maxime cum fallat fit.

Et oportet ut sit secundum quantitatem ypo. horam in qua oportet dari sorbitionem in principio egritudinis et in reliquis horis eius. Nam quando pedes sunt frigidi tunc oportet ut prohibeatur ab acceptione sorbitionis et plus illo multum oportet ut prohibeatur ab acceptione omnis quod bibitur. Cum ergo declinat caliditas ad pedes oportet tunc ut detur sorbitio. Et [illegible] quod virtus hore in omnibus egritudinibus est virtus magna et propter hoc in acutis egritudinibus et extremis egritudinibus in eis in quibus [illegible] est magis ad dita est in quibus exigere est plus.

Quod dixit quoniam intentio in acceptione cibi est una et est consideratio virtutis tantum oportet necessario ut sit cum illo consideratio in dispositione infirmi similiter et in tempore hore in qua oportet ut detur sorbitio infirmo quando non prohibet egritudo ab illo quoniam fortasse necesse est nobis multotiens uti cibis in [illegible] in acceptione potus moram. Secundum in tempore nem primam [illegible] virtute [illegible] est illud quod invenimus in sanis quando appetunt virtus propter quasdam evacuationes naturales ut cadat et resoluatur quod indiget et ut confortetur et quando de aptitudine cibi qui sumuntur in acceptione potus mora et in hora status eorum et est innocens in infirmo nocimento magno propter id prohibetur ab acceptione eius quamvis corpus plus indigeat vehementer eius. Ergo sunt hore meliores ad dandum cibum infirmo. In [illegible] autem [illegible] quod manifestum est quod

melior horarum in illa intentione est hora in qua inveniuntur partes pectoris et sedi in ultimo tranquillitatis et quietis. Deteriorum vero horarum est hora in qua inveniuntur ista membra cum deteriore dispositione. Et manifestum quidem est quod hora in qua sunt in peiore dispositione est hora inceptionis paroxismorum. Et hora in qua sunt cum meliore dispositione est hora declinationis paroxismorum. Iam ergo manifestum est bene quod melior horarum suscipiendo cibum est hora in qua declinant paroxismi egritudinis. Et inceptio quidem paroxismorum est in hora in qua aggregatur caliditas que est in corpore et trahitur versus cor et pectus. Set augmentum paroxismorum est quando expanditur paulatim caliditas versus extrema corporis. Hora vero status est quando expanditur caliditas in toto corpore et comprehensio eius est secundum ipsum totius equaliter. Hora vero declinationis eius est contraria hore inceptionis, ergo est quando dissolvitur caliditas et separatur a membris corporis medius. Et est hora qua significatur Ypocras sermone suo quod dixit in sermone eius est. Cum ergo declinat, id perdet quod est quod non est sermo dicentis. Cum ergo sine perdes sit aut cetera sic sermo eius declinat caliditas ad perdet. Quoniam declinatio significat permutationem caliditatis de loco ad locum. Calefactio autem perdurat possibile est ut caliditas sit firma in locis mediis corporis sicut est illud quod est in hora status.

Potio ptisane succum primo, dein grossum adhibens oportet autem post hoc perspicationem in ratione predictarum conditionum et signorum operari.

Et oportet ut utaris in primis aqua ordei, deinde post illud aqua spissa postquam consideraveris consideratione exquisita in significationibus quarum prius feci mentionem.

Postquam Ypocras precessit et dixit quod sermone oportet ut regatur infirmus cum eo quod bibitur tantum et quod oportet ut regatur cum ptisana ordei, redit nunc et ostendit quando oportet ut utatur aqua ordei tantum et quando oportet ut utatur cum ea fece eius et distinxit illud breviter et plane. Quod est quia quando tu cogitas in mente tua et consideras in significationibus quas dixi et invenis quod infirmo necesse est uti ptisana ordei tunc incipias uti illa in primis ab aqua eius, deinde permutetur ab ea post illud paulatim ad utendum ptisana ordei. Et significo per sermonem meum paulatim quod utetis in primis aqua ordei tantum. Cum que fueris post illud dabis infirmo ex aqua ordei quantitatem multam et ex ptisana quantitatem parvam. Deinde dabis illi post id ex utraque earum quantitatem equalem. Deinde dabis illi post id ex ptisana quantitatem multam. Cum ergo fueris in fine utetis ptisana sola ordei. Ananda post quam sciveris quod ptisana ordei in calefactione corporis et confortatione virtutis est vehementioris augmentationis. Set in facilitate digestionis et mollificationis est aqua eius. Cum ergo videris dispositionem corporis addere bonitatem et vehementiam virtutis, addire tunc addere in eo quod das infirmo de ptisana ordei.

In pleuresi vero accidente dolore sive continuo sive post moram, primo quidem calefactorium ad bibendum cum doloris dissolvendi intento non sit secundum inutile.

Et quando accidit in pleuresi dolor sive sit primum continuus sive in fine tunc oportet te uti in primis imporatione cum modo propria resolvere dolorem quod non est secundum inconvenientiam.

Mos vero apud me est ut dicamus in hac hora nostra illud quod diximus multotiens et est quidem quod expositio non est nisi ut quod in sermone est occultum vel in textu. Et expositores non sunt contenti in illo tamen in expositionibus suis immo conantur et verificare sermones quos exponere intendunt. Ego ergo consuetudine cogor. Ergo ut dimittam alterationem omnino in eo quod non est in bonum ex sermone et ad ingenium. Ideo cum expositio est necessaria secundum plurimum. Scientiam in eam in eo verum. Ego non scribo demonstrationem in eo quod videbo certum esse in huius expositione. Quoniam iam dixi in unoquoque eorum sermone particularem et non dicam tamen nisi summam quam iam ostendi in aliis libris. Sic ego sum faciens id in dolore in hoc loco. Dico ergo quod iam narravi esse doloris in libro meo de crisi et in eo de elementis secundum sententiam Ypocratis et in libro meo de morbo et accidentibus et est quod accidit dolor et diu provenientis eius in corporibus sensibilibus est quando accidit in eis alteratio in agna subito que extranea est ei a dispositione naturali. Haec autem alteratio accidit secundum diversos modos quorum unus est quando subito sive violente

mutantur a qualitatibus suis. et altera est quando fit in eis solo continuitatis aut in ... pro plenitudinem vel plantitudinem. ... fit in qualitatibus suis agentibus quando calefiunt aut infrigidantur aut siccantur aut humectantur. Continuitatis autem solo fit in eis quando incidantur aut tenduntur tensione vehementi aut findantur. secundum hanc ergo dispositionem invenimus dolorem impleri fieri in eis quando habent eam ... illi in quibus scripsit ypocras aposte͞ma enim est et quod fit in istis locis facit dolorem per multitudinem caliditatis que est in eo. ergo si ... ledens membra propter maliciam suam et per lesionem extendente ista membra ... ergo ypocras ut fit medicatio per quam nos conaremur in medicatione illius doloris sedatione eius ... vaporationis quod est quod ... vaporatio ... ut rarificet cutem et fit exalatio resolutionis quod resolvitur ex ea subtiliatione que est in aposte͞mate resolvitur cum ergo feceris hanc rem ... aliquid sanius qui est in apparte et minuetur tensio membrorum lesorum propter hunc humorem quod in eis est et quando non minuitur sanies retentus in loco aposte͞matis aut generatur in eo cum illo ventositas ... vaporosa propter caliditatem. acquiritur ex illo ut ideo detur dolor. quod si est ... non minuitur sanguis retentus in loco aposte͞matis nisi propter multitudinem humoris in toto corpore quod est quia vaporatio propter caliditatem suam attrahit ad locum materiam ubi est sanie plus quam resolvit ex eo quando de aptitudine rei calefacientium est in natura sua attrahere ... resolutionem retentum in membris quibus apposuit similiter attrahunt ad ea illud quod invenit superfluum in membris manantibus eis. quando ergo non resolvuntur dolor per vaporationem nisi postquam evacuetur totum corpus. evacuatione forti ... evacuatio autem fortis in eo quod habet egritudinem acutam est secundum duos modos quorum unus est per resolutionem ventris et alter per flebotomiam. sed nullo corpore ... cepit ypocras in postquam narravit ... que signant fortitudinem utrorumque iuvamento ... ergo summa sermonis eius cuius ... memorationem ... autem ex rebus particularibus intelligatur. ego sum exponens quod de eis ... cultantur super plures homines ... post ... super plures homines ... precessit ... est in te lectus sermonis antiqui ... qui ... intellec... super ipsum ... ex sermone ... intentio mea in expositione non est ...

Est autem iuvamentum calefactorum ... ut utrum vas vel eneum seu
vitreum. sepe calide plenum.

Est magis quidem vaporatio iuvativa est que est cum aqua calida. et aqua impletur ... aut vesica aut vas eneum aut fictile.

Nomen ... vaporationis cadit super omne quod ... tale fit corpus aliquo modo ... species autem vaporationis alia est que est humida ... timo et alia est que est sicca ... et alia ... est ... alia mordicativa est et alia est que non mordicat ... species ... dicimus prima autem species eius est illa quam dixit ypocras in hoc sermone quod est quod non mordicativa est humida et alia species est media inter humidam et siccam et mordicativam et non mordicativam. Et species tercia sicca est mordicativa. Et si ypocras diviserit morbos in quibus est necessaria unaqueque harum specierum est summa sermonis eius in vaporatione sua secundum iuvamentum quod acquirit ille qui legit ipsum et quando non dixit illud ... non est aliquid quod cogat nos ad dicendum ... intentio mea non sit nisi exponere sermonem alterius a nobis ... intentio mea in expositione ... expositionem reliquerunt expositores quod est quod expositores ... implerunt sermones suos in sermonibus sive questionibus sophisticis in quibus non est iuvamentum discentibus ... Et ego sum contentus super ... quibus fit iuvamentum ultimum. ... ypocras ... in sermone ypocras. ... rememorationem ... tamen ego sum sequens ... eius ... illa. dico autem quod ... paulo ante ... quod fit quod vaporatio ... confert in doloribus et ... doloris in quibus non fit iuvamentum per vaporationem aliquo modo nisi prius evacuetur corpus ante id ... res iste communes omnibus speciebus vaporationis ... scias quod vaporatione que est humida fit magis iuvamentum in apostematibus ... ab humoribus calidis et quorum eventus est ab humoribus qui sunt de genere ... que est sicca fit magis iuvamentum in eis quorum eventus est ex materia ... aquoso quod est ... per mentem tuam in omnibus quod mediocritas fit per oppositionem contrarii cum contrario. ... eidem intentioni invenimus fieri iuvamentum per vaporationem ... que est mordicatio in mediocritate humiditatis ... et per illam que est mordicativa fit in ... iuvamentum in humoribus ... cum subtiliter ... hec ... ad cognoscendum ... apostemosa et signi...

... aparet ...
... alcessum ...

id per id quod dixit et extare in firmi cum natu-
rali eius et hora presenti ex ortus regione et egre-
quod processit cum ergo apparuerint et postea ma-
nifestum signatur et super illud cum accidentibus contin-
tibus ipsum, scilicet color et magnitudo et post-
mansit igitur ipsum expellit manum et lenitatem et
cum ergo fuerit egritudo et medicamenti
ineundis pleuresis vel peripleumonia manifestabitur
id ex rebus que expuuntur cum sputo et quoniam
hec signo quantitum non est in pestinationem non
per cognitionem certam cum quia non est timor
et proprie quoniam membrum in quo est dolor est in profundo
corporis tunc oportet te incipere cum medicatione
a rebus quarum iuvamentum in eis magis ul-
timum quam reliquarum rerum remanentium et si
pulsum eius non fit iuvamentum prohibitum ip-
sius ad usum reliquarum rerum. Si autem non quiescat
dolor tunc evacua totum corpus. Sicut nos quidem
invenimus Ypocratem incepisse in curatione a
speciebus vaporationis an non longiquioribus
et est humida que penitus non invenit dicit quod est
usus huius evaporationis quoniam vel propter ipsum non
fiat iuvamentum tamen non est nocumentum eius
magnum. Species autem evaporationis que fiunt cum
aceto et cum ysopo aut cum aliis que sunt huius si-
milia si non pervenitur ut convenit in morbo
tunc non solum non fit propter eas iuvamentum sed
leduntur lesione vehementi quoniam virtus eorum

Fer autem quod liquidarum ap-
ponendum lateri est ut utrocumque
calefactorum succedens lenius to-
leretur. Quod utique melius est
spongia spiratoria aqua ea in fusa et
postea expressa. ... cedas et ponas sub illo scilicet latus ali-

Et oportet ut ante quasi res molles ut
sit vaporatio magis conveniens et me-
lius et est ut ponas cum illo scilicet latus spo-
giam magnam mollem in fusam cum
postquam precepit Ypocras expressam aqua ca-
Post apponitur in eis aqua lateribus
vel costis et vas in utre vel vesica aut
vase eneo precepit ut ponatur sub illo scilicet
costis vel lateri quedam res molles ut
non sit obviatio illarum rerum quibus la-
teri vel coste vaporantur sive coartatione
ne ledant omnino et possibile fieri quidem est
ut tanta lana sit mollis aut aliud
et involutus pannus vel duplicatus d-
uplicatione multa ut pulvinar parum

ex pluribus que sub duas ponuntur propter
autem quod dixit de vaporatione que fit cum
spongia non precepit ut ponatur sub ea
aliquid

Deinde calefactorum ex omni
latere cooperiendo quasi quedam
vestis circumdet oportet quod fecit
ibidem diuturnius in moretur. Ca-
vendum et ne fumus in ad
quod naturale ut illud odoretur ascendo
ad ... quoniam sibi iuvamentum indebitum
est et hoc tunc ipsum tertium iuvat.

Et oportet ut cooperiatur vaporatio ab
omnibus partibus. Hic autem dantur cum
quibusdam que vestiuntur. Nam cum
feceris id erit mora eius
et remanentia spatii eius longior et
non accidit vapor eius cum illo et ad nares
in firmi et inhabet ipsum invideris quoniam iuvat
pro id in quibusdam rebus fortasse enim
iuvat in quibusdam bonis.

Reliqua que dixit Ypocras in hoc sermone
manifesta sunt nisi res vaporationis tamen
oportet enim ut exponamus ipsam. Dico ergo
quod vapor facit accidere agitationem veh-
ementem et lesionem et additionem in
malicia ... propter additionem suam
in caliditate et coartatione meatuum pleumonis
que accidit eis quoniam implentur vapora-
tione humida remanet ergo ut per attractionem
vaporationis cum aere que accidit eis non
fiat iuvamentum tantum nisi quoniam pleuresis est
sicca et quando spuitur aliquid iuvamen-
tum enim hic in attractione vaporis erit plus
quam nocumentum accidentis ab ea. In hoc
ergo loco invenimus Ypocratem abscindisse ser-
monem suum in speciebus prima ex speciebus va-
porationis deinde post illud incepit narra-
re speciem secundam dicens

Postea ervum et orobum in aceto
infusum aque mixto que mix-
tura ita facienda sit quod homo
possit bibere sic bullire post ebullitionem

flo quod calefactorium [illegible] ex aceto [illegible]
valz et parz [illegible]

uero in sacculo nunc laterum

suppone. Similiter et desuper

Oportet autem ut uideas ad hoc fine quam obrem eroborum in fusa aceto primo pro iteratione paululum fortiore ea quam homini possibile est bibere. post quam resolutus id et facias ipsum feruere et postea siccari et pone ipsum super lateris et sibi et superficiem hunc modum.

Non inuenimus ypocras precepere ut decoqueretur ordeum et erobus cum aceto sim[illegible] quia fiunt [illegible] post quam conteruntur et illud quidem manifestum est ex sermone eius. post quam resolutus id [illegible] quidem potest esse ex ipsa actione quod ypocras uoluit id quod ego dixi quod est quia uaporatio est cum hac dispositione conuenientior et fortior propter hoc precepit ut fiat de superficie sile illud et non fit hec species uaporationis fortior specie quam premisimus ex commemoratione nisi propter uirtutem aceti. Nisi feceris ipsum cum orobo adiuuabit id super uirtutem eius iuuamento non pro eo quod est quia per uirtutem orobi fit scarificatio in incisione grossitudinis humorum et digestione eorum ipsorum resolutione propter hoc ergo [illegible] sis speciebus uaporationis in eo in quo me[illegible] cognoueris agregatos esse grossos et uiscosos humores apparebit tibi ex regimine quod precessit quod sunt generatiui huius humorum et ex complexione infirmi et ex hora presenti et ex horis anni et ex regione et ex etate et cum illo quod sit iuuamentum primum specierum primarum ex speciebus uaporationis quietis tranquillis quas diximus in primis quod est quod conueniens tibi est post considerationem tuam in dispositione corporis quod non apparent signi ficationes resolutionis nisi suis speciebus quietis tranquillis ex speciebus uaporationis et non fit iuuamentum pro ut scias quod cum tardo lore est grossitudo humorum a quibus resolutum [illegible] inflammatus ledens quam non est [illegible] species autem uaporationis quas diximus inuenimus resoluere uentositatem et humores generantes eam et species uaporationis que fit cum orobo. Inuenit ypocras dixit in commixtione aceti cum aqua donec equetur est quod sermo eius in ultimo extensionis et bonitatis quod dixit et oportet ut commixtio magis aceto sit paululum quam commixto quam homini possibile est bibere. Significat quod pillis

quod conueniens tibi ut deuites quod ero acetum est propter mordicationem suam et deuites id super quod iungit aquositas propter destructionem actionis eius ferienti acuti inuenitur incisione humorum grossorum uiscosorum et resolutione eorum conuenientius quod illud super quod aquositas est magis uincens et comixtio apposita non est possibile ut tolerent istas in est propter nunc ypocras commixtionem aceti mediam inter duo extrema hoc est ergo sic species ex speciebus uaporationis tribus quas diximus in principio sermonis mei.

Species autem calefactorum que cum ea conuenientia sunt que cum sale et milio assatis in sacculo reddita apponuntur similiter quo uero

quod in pondere leuis atque subtilis. Ex speciebus quidem uaporationis siccae conuenientior est illa ut est que fit cum sale et milio assatis in sacculo lane quod est quod milium est leuis ponderis. Ypocras narrauit in sermone suo uero tertiam speciem ex speciebus uaporationis tribus quas diximus in principio sermonis mei et dixit salem et milium et res quidem que communis est utrisque sil est siccitas et illud quod proprie est sali et utrisque est quod est mordicatiuus et milio quod non est mordicatiuum.

Nam huius calefactorium illum quoque quam usque in furculas ascenderit dolorem dissoluit et resoluit id est hec uaporatio dolores qui ascendunt usque ad furculas.

Significauit ypocras significatione manifesta per ascensionem suam in hoc sermone quod resoluit hec uaporatio reliquos dolores et illos qui perueniunt ad loca que sunt sub ypocondriis.

Inflammatio. Inflatio autem non fit nisi tunc tamen cum ita usque ad spatulas ascenderit dolor. Inflatio autem non resoluit dolorem hunc modum si ascendat ad furculam.

Manifestum est quod ypocras per sermonem suum in inflatione intelligit inflammationem uenarum et enim clamamus nos id est quod de hac in[illegible]

defecit de ultima cum pondere et forti [illegible] modum applicandi.

[illegible] milium.

quod significat necessitatem [illegible]

dicitone fit uulnamentum in sermone suo et tunc non resolvitur dolor sm̄ hunc modum. Et ypo. quidem narrauit de ce. huius medicationes res multas cum eo que scripsit in sequentibus

Nisi g° calefactorio dolor dissoluitur non in eo diuturnus immorandum est per sermonem namque desiccat et empima coadunat.

Quod si non resoluitur dolor per euaporationem tunc non oportet ut prolongetur mora in usu eius. quod est quoniam pulmonem exsiccat et saniem agregat.

Post quam ypo. narrauit species uaporationis diuersas quarum que dam est humida. quedam sicca. quedam medicinalis et quedam non medicinalis. Dixit g° quod si experientis totum id. et non resoluitur dolor. tunc euacua corpus et diminue euaporationem in eo cum exsiccet pulmonem et agreget saniem. quod est quia iste morbus accidit quando resoluitur apostema que est in latere et conuertitur ad saniem. deinde residat post illud ad locum qui est inter pectus et pulmonem.

Cum g° dolor ad spatulas ascendendo iam saluum compleuerint. significatur quod in brachio uel circa pectus uel circa fragma contigerit de basilica uena est flebotomandum flebotomo g° ad bibito nullatenus reuocetur qui tantum minuas quantitatem sanguinis usque dum uide bitur illi in splendidum color uel ex splendido colores in sanguine acciderint.

Et si peruenit dolor ad furculam et accidit in eo grauitas aut uersus mamillam aut in diafragmate tunc oportet ut flebotomentur uenam que nominatur basilica. et non prohibeas quin euacuetur ex sanguine quantitas multa donec permutetur color ex uehementi rubedine et splendoris. aut uideas colorem rubicundum fieri nigrum. isti enim duo colores accidunt in sanguine.

Inuenimus ypo. euacuare humores facientes apostema secundum declinationem eius quod est quia sermo. eius oportet ut euacuatur ex parte ad quam declinat per loci conuenientiam et sermo eius similis uero. et accidit simile huic multotiens secundum diuersitatem partium panniculi uelantis costas quod est quoniam in partibus eius superioribus accidit apostema et accidit in dolore furcula et assellis et mamilla. parum autem in inferiori dolorem accidit diafragmati et loci que est sub ypocondriis. Cum g° extenditur dolor uersus membra alta tunc oportet ut minuamus ex uena que est in curuatura manus. uenam propter quod possibile est attrahere ex sanguine qui est in membro infirmo ad contrarium partis ad quam declinat quantitate multa. cum uelocitate. Et quando extenditur uersus membra inferiora oportet ut fiat euacuatio per minutionem cum medicinis secundum sermonem ypo. autem accidit grauitas in assellis et diminutio eius in dicto loco. grauitatis asselis dolorem cum uehementia fiunt in sermone eius. quod est quia grauitas significat declinationem sanguinis et agregationem eius illic cum multitudine quando non fit nisi a multitudine sanguinis. De consuetudine autem tensionis est ut accidat propinquitatem in dolore tantum quando tenduntur loca in eo uel loco infirmo propterque multiplicatur in eis sanguis propter hanc causam precepit ypo. ut euacuetur sanguis. qui multiplicatus est. per flebotomiam uene que nominatur basilica que est in curuatura manus. quod est quia in curuatura quod est quia in curuatura manus sunt uene in ubere quas de consuetudine est flebotomare et ego quidem iam locutus sum de omnibus eis in tractatu libri mei de anathomia. et in tractatu alio quod singularem feci in anathomia uenarum. pulsatilium et non pulsatilium. et de necessitate incidere in membra illius postquam retribuo sermonem eius ab ipso principio eius. Dico g° quod uena que uocatur profunda quando ascendit sanguis a gibbositate epatis ad aurem dextram et auribus cordis dimittit ex eo quantitatem paruam in membris que sunt inter hec duo loca et fundit plurimum eius in corde et cum fuerit post illud incipit illic inceptione secunda. sic fit inceptio eius. ab ipso principio sine esse et ascendit recte uersus ceruicem et cum peruenit ad partes pectoris diuidatur in duas uenas magnas que dicuntur due guigodes. et primus ramus eius. qui procedit ex eis. quando peruenit ad cor sunt due uene procedentes in dyafragmate et uene alie parte diuiduntur in panniculis. qui sunt in pectore. pars autem inferior pectoris composita cxviij costis. nutriuntur ex uena singulari cum non est. principes. que ramificantur in qui

bus dicitur manus eorum. et in quibus hoc dicitur. id est
et uena que tangit uenam profundam transit
secundum cor. quod est quod quando oritur ab hoc loco
est declinatio eius uersus dorsum. postquam transit
ansit cor ne behementius tangat ipsum. Hec igitur uena
diuiditur in partes pectoris inferiores. oppositas et
uisu costis in unoquoque duorum laterum usque
quo consequatur dyafragma. Quatuor
uero coste remanentes que sunt insuper prioribus
pectoris nutriuntur. ex parte illarum uenarum que
ramificatur ex uena profunda. et quam diuidatur
tur in duas uenas dextras. due guigedri diuiditur
ramificatur ex ea. post istas uene que ueni-
unt ad manus. titillicon. uena autem que uo-
catur cephalica ramificatur ex uena profun-
da. postquam dicitur in duas guigedri. Oritur
autem ex una quarum earum uena que uocatur ori-
go. est ex tertia pectus secans. et guigedi.
apparentes. Omnia igitur partes colli et que capiti sunt ex-
terius et pauce nutriuntur. ex duabus gui-
gedri extrinsecis. sicut membra intrinseca eorum
nutriuntur ex duabus guigedri intrinsecis.
Spatulis autem id est que est in ceruice de nucha
adueniunt uene ex locis que sunt sub loco quod
diximus. et significo per locum communem loc-
um de quo ante diximus quod communicant duabus gui-
gedri extrinsecis et cephalice. Racio igitur sit
quod cephalica euacuat ex sanguine quantum
in locis que sunt super furculas et que sunt
in ceruice et capite quantitatem. multum uelo-
citer. Uene autem que ueniunt ad curua-
turam brachii. ex parte titillici euacuant
partes pectoris. et istis locis proprie sunt loca altiora
et prope in capite. quamuis omnis partes pectoris in-
feriores nutriuntur. ex uena aliqua que
oritur ex uena profunda. antequam perueniat
ad cor. Et hec igitur uena de qua diximus quando
nutrit loca inferiora pectoris. et transit
suo in latere sinistro super latus duarum ul-
timarum costarum usque quo peruenit ad dyafrag-
ma ramificantur rami qui diuiduntur
in unoquoque locorum que sunt inter loca lateris
sinistri et dextri sibi. et hec que remanent
ueniunt ex ea quando pertransit dyafragma dividi in
corporibus primis que occurrunt ei post dy-
afragma. Uenarum autem que ueniunt ad
mamillas ex parte titillici inuenimus ori-
ginem propinquam ualde originibus uenarum que
nutriunt costas istas superiores et costis que
sunt in pectore et quantitatis eorum in magnitudi-
ne est maior multo quam uenarum que ueniunt
ad manum ex parte spatule. et quando incedit una
quaque harum duarum uenarum super par-
tem. in intrinsecam. [illegible] uadens extenditur
ad partem brachii. et nascitur ex unaquaque

earum ramus magnus in lacertis qui sunt in se
id. Cum igitur peruenit unaquaque illarum uenarum
ad curuaturam manus ramificatur ex ea
uene que ueniunt ex parte intrinseca. ad id
a lateribus curuature brachii. ad brachium
Reliqui autem qui remanent ex ea diui-
duntur in duas partes que protenduntur ad
curuaturam manus. Que igitur transit ex ea ad
id quod de curuatura brachii apparet est uena
que flobotomatur et que transit super ipsum ab in-
teriore eius. est uena que dicitur communis uena
cepatica. que est illuc. Et hos flobotomamus. item
uenam aliam in curuatura manus refle-
xam. sicut hec uena. que nascitur in una qua-
que duarum manuum ex uena que uen-
it ad manum. ex parte spatule id est uena no-
bilia. quod est quod uena que uenit ad manum
ex parte spatule quando transit per id subire dicitur
spatule in curuatura manus in locis superio-
ribus eius. et manifestum est quod illa loca sunt
superiora quando in figura manus figura quam
narrauit ypocras in libro suo de restauratione
et dislocatione. Quod igitur remanet de hac ue-
na post diuisionem eius superius in transitu eius
per loca manifesta brachii oportet ut flectatur
ex parte loci in quo diuiditur situs huius
uene. secundum rectitudinem originis eius prime
et propter illud fit quod ipsa euacuat sanguinem
ex locis que sunt supra furculas uelociter
Quod autem uenit ex ea ad curuaturam
manus oblique euacuat sanguinem ex
istis locis minus. Uerumtamen illud est plus
eo quod fit ex reliquis uenis remanentibus. Quod
autem peruenit ad curuaturam manus ex
uena intrinseca obliqua nigra quod eua-
cuat de sanguine ex locis quos preminimus. Et mediane
mentionem. est propinqua ualde et locis uero sup-
erioribus pectoris. est propinqua ualde. Sumptum
origo uene. que uenit ad manum ex parte ti-
tillica propinqua est originibus uene que nutrit par-
tes superiores pectoris. ypocras igitur precepit hanc
uenam flobotomari antequam continuetur
et uniatur cum uena que oritur ex uena que
uenit ad manum ex parte spatule. Et quando hec
uena fortasse non apparet. tunc minuitur
[illegible] loco eius una uenarum intrin-
secarum quas diximus uenire ad brachium
et quando non apparet aliqua harum uenarum
intrinsecarum tunc minuitur uena que ge-
neratur ex continuatione duarum uenarum
obliquarum et unione earum in curuatura
manus. Et quando possibile est in quibusdam
horis ut non appareat hec uena et appareat ue-
na que uenit ex parte spatule tunc oportet ut
flebotometur et postquam scias quod euacuatio est eius

Nota quod [illegible] euacuat a toto corpore

busdam locis sunt. accidit ex toto corpore
aliis. Verumptamen id non fit velociter nec equa
liter in omnibus membris. Nos autem conamur
et studemus ut sit id quod evacuatur de sanguine ex
membro apostemoso velocius et plus quam ex reli
quis membris et propter me(?) in egritudinibus. Jam invenim-
mus illud in flebotomia vene que nominatur basili-
ca plus illo multum quando e directo sanguinis qui
multiplicatur id est partes superiores et partibus p-
ectoris graves. Non in gravitas pectoris propter
erit in sciata(?) vel mamilla. Apostemata vero que
sunt in partibus pectoris faciunt tunc necessario
dolores quia accidit in eis venerunt ad loca que
sunt sub ypocondriis. Non est igitur iuvamentum
evacuationis ex circulatura(?) manus in hac egritudine
iuvamentum magnum valde quoniam locus cordis
est medius inter utraque. Et nos quidem iam au-
divimus medicos dicere antequam vena que nutrit partes
inferiores pectoris oritur sub corde. Totum igitur
sermonem dixi ad significandum quod ypocras bene in-
venit in sermone suo. Dixit igitur ut flebotomizetur ve-
nam que nominatur basilica. Et quando posuit
terminum evacuationis mutationem coloris
tunc sequitur illud quod diximus ut loquamur de
illo. Dico igitur quod id quod colligitur de sanguine in
latere apostemoso mutatur color eius certitudinaliter.
reliquum autem contingit ex eo quod est in
omnibus membris remanet simile ad invicem ita
ut accidat quod sit sanguis in toto corpore similis
oportet ut sit sanguis qui est in latere apos-
temoso rubeus. Et si fuerit sanguis qui est in to-
to corpore rubeus oportebit ut sanguis qui
est in latere infirmo sit declivis ad nigre-
dinem propter adustionem suam. Color autem
medius inter alterationem coloris rubei ad colorem
est color rubeus clarus. Significatio igitur super evacuatio-
nem ex loco apostemoso est mutatio colo-
ris. Nos enim iam narravimus quantitatem
evacuationis que sufficit in hac egritudine.
Et quando virtus fortis fuerit poterit evacuare
hac quantitate sanguinis tunc oportet ut
fiat quod iuvamentum quod suscipit membrum
apostemosum. Si est tunc nimius verumptamen
oportet ut sit divisio eius causa virtutis
plus quam evacuatio eius ex quo multiplicatur
extensio.

Si vero fuerit punctio sub diafragm-
ate fuerit dolor et non ad furculas
descenderit. Natura cum elleboro nigro
fellichino vel ... oportet ut
dimittam vel ... aut cum

unius ... non sit quod est aliud
odoriferum. Fellichino autem
alii ... commiscens. Qui sunt atque coni-
scentur idem opus faciunt. Sed ter-
tium ex elleboro nigro solo fit utilior et
ad ... provocandam efficatior.
Illa vero que ex fellichino est ad
dissolvendum in flatum ven-
tositatem propinquior est.

Quod si egritudo fuerit sub diafragmate et as-
cendit dolor usque ad furculas tunc oporte-
bit ut leniatur venter cum potu ellebori nigri vel cum po-
tu medicine que nominatur fellichinum post-
quam miscuerimus elleborum aut cum ... aut
cum ... aut cimino aut aniso aut aliis
medicinis odoriferis. Secundum medicinam que
nominatur fellichinum permiscuit aliam et
cum permiscentur ista duo fit eorum opus consi-
mile. Sed quia solvit elleborus niger est iuva-
tivum et magis attractivum causis quoniam id quod sol-
vit medicina que nominatur fellichinum resol-
vit ventositatem in flatum plus quam.

Quod autem experimentum significat elleborus niger
... virtutes medicinarum laxativarum
et humorem quem solvit unaquaque earum
iam scivisti in libro meo de virtu-
tibus medicinarum simplicium. In inventio-
ne autem cognitionis horum in quantum necesse est sol-
vere in locis ad que declinant humores qui
inveniuntur et multiplicantur ad invenienda
tum rationem verumptamen signis certitudinis et
testimonii sunt illa non ab experimento et
ypocras quidem significavit sive virtutes medi-
cinarum quas oportet nos in potu tribuere in-
firmis in huius egritudinibus et dixit de elle-
boro quod solvit res que magis sunt iuvative ad
... et dixit de medicina que nominatur fe-
llichinum quod educit ventositatem in fla-
tum. Nos inveniemus sermonem eius ...
que sunt magis iuvativa ad ... signi-
ficare apud eum res que faciunt ... eg-
ris vehementius sic diceret que sunt magis
iuvative et quoniam omnis medicine laxative
sunt nocive stomacho dixit ipse. Dicit enim cum fit plu-
ris ... qui ... in eo ...
est et quod oportet ut permisceatur cum
medicina quedam medicine odorifere.

dat modum corrigendi ellebori

ut nō occurrat virtus medicinarum solu
tivarum cor(um) scd(m). nuda simpliciter preter q(uod) p(er)
misceatur cum medicina aliquid aliud .
dem dixit alii preterq(ua)m medicinam que
nominatur fellechinum et ellm sil(ic)et opera
te eius et illius similiter vult q(uod) virtus
utro(rum)q(ue) est 3ens et nō est contraria
... alteri q(uod) est corrupto p(ro)pin
quorum medicinarum solutivarum . non e(st)
... una earum solvit eo ... g(rati)a . et alt(er)
a ... q(uod) est possibile est ut evacuetur
... duo humores simul in hora una . v(e)l
q(uod) una earum solvit hora adventus su(i)
ad corpus et altera post spatium long(um)
... susceptione sua . Cum g(ra)tia bibi
tur medicina composita ex istis duabus
medicinis sil(ic)et est solutio inequalis
agitativa . Et significo p(er) sermonem
meum inequalis agitativa q(uod) enim ...
mus q(uod) medicina iam descendit et absolu
ta a solutione incipit post illud . solo sa
q(uod) est q(uod) de consuetudine medicine que
solvit hora qua advenit corpori est ut
egrediatur cum ea aliquid . et q(uod) solvit me
dicina altera . Cum g(ra)tia remanet ex illo
hu(more) q(ua)ntitas parva debilitatur virtus me
... in receptione eius cum solutione humoris conve
nientis ei iterum ... Terminus g(ra)tia hore in qua
solvit m(edicin)e que nominatur fellechinum est ter
minus hore in qua solvit ell(ebor)us et de ...
titudine eius cum illo ... est ut solvat h(u)
mores ... sic ell(ebor)us . In hac autem
hora manifestum est q(uod) oporteret ut sit ...
eius ista res ... autem
eorum in eo qui habet presens non ...
ut sit in omni hora ... memorare amplius
sim in quo dixit ... hunc sermonem ...
... est in egritudinibus acutis ... in ...
... in principio earum q(uod) non est egritudo i
... in principio earum ... sic ...
firmitas acuta tamen sic plenius ...
... valde . Oportet g(ra)tia ut caveat cautela ve
hementi . ad hoc ut des imponi medicinam
solutivam ... ex evacuatione ... p(ro)fluvia
quo(us)q(ue) dolor ... pervenerit ad loca que sunt
... iuvamentum eius . quamvis ...
la sit minus q(uod) ex solutione ... fidu
cia in ea est ne vehementer ... vino ...
tione p(ro)fluvia nō accidit ad timorem ... in solutione ...
accidit timor multotiens et p(ro)pter ... non sunt co
gnitores nature infirmitatis ex hominibus enim ...
quos est solvere difficile in natura ...
sit quos solvit parva quantitas m(edicin)e ...
multa fiet ut sit quantitas q(ua)m das impo
ni de medicina cum mensura ... ...
... sanitatem in pluribus hominibus et in ve

nisi eam solvere mensuram equalem ... ...
quando tangeres scientiam naturam hominis cum impo
nitur m(edicin)e tunc est ... q(uod) solvat eum plus
quam oportet aut ne solvat eum omnino aut ...
quam oporteret ... et nō consequatur id q(uod) nece
ssarium est . Omnis res m(edicin)e ... illum
qui habet egritudinem acutam ... magnum
valde ... non est ... ...
tas eius in eo qui nō habet febrem . Cum g(ra)tia non est
fe(bris) fortis ... cognoscens naturam ... in fir
mi ... imponi medicinam solutivam an
illam q(uod) ... ipso aut aliam ex re ...
quis medicinis solutivis est ... ...
... medicinarum est q(uod) de consuetudine
medicorum est nominare ... autem ...
... melius ... ei qui
solutivam potest potare medicinam . est illa
in qua cadit ell(ebor)us . ... cadit ... sermone ...

His itaq(ue) dictis post solutionem .

(P)tisana dandum est minus q(uam)
dem quam consueveras . set i
reprehensibile expedit minuas

(P)tisanam ordei oportet ut des ... Quantitas
(b)ibenti medicinam postq(ua)m biberit eam
quantitas non diminuta ab eo q(uod) de con
suetudine eius fuit diminutionem cum sit

(O)portet ... ut studium ... Quantitas
(o)pendatur ... ne eveniat ei nocume
ntum . post poni medicinarum solutivarum . et
p(ro)pter q(uod) potat medicinam ille qui habet fe(brem)
et una quidem re q(uod) conservatur ... ne
eveniat ei nocumentum est ut nō bibatur
m(edicin)a simpliciter p(ro)pterea q(uod) commisceatur cum ea q(ue)
dam res de ... que est sedare ...
... eius q(uod) est ... natura medicinarum so
lutivarum est contraria ... eorum que ...
unt et ... p(re)necabile ... et ...
res ea . Nam sicut nos cum bibimus quantita
tem parvam ex opio et mandragora et ius
quiamo et aliis ex medicinis similibus
eis ... et virtus sunt contrarie corpori
bus ... et ... ... iuva
mento magno ... m(edicin)e solutive iuvant
... quamvis contrarie sit nature nostre ...
... nos sumimus ex eis quantitatem parvam
et ... ea querendo iuvamentum . Sic g(ra)tia
nos in hora cum imponi medicinam ...
solutivam commiscemus cum ea quedam
... ut sedetur per eam ...
... medicine et non prohibeant ipsam
ab operatione sua cum ... eorum sint sub

P II

...tilativæ medicinæ grossorum humorum proprie. Virtutem per quam fit solutio. Similiter et fit nocumentum post potum medicine solutive per usum alicuius parvuli de ptisana ordei quod est quod medicina solutiva propter ponderositatem suam figitur in concavitate stomachi. Verumtamen in transitu suo per meri et partes superiores stomachi non solum recipiunt ex ea loca ista in transitu eius per ipsam qualitatem. Immo adheret ad desubtilia eius et nocet illud eis nocumento magno. Si autem non fit potus aque ordei in initio post susceptionem medicine nisi quoniam de natura eius est ut abstergat et ablueat in semitis totum quod retinetur de medicina in transitu suo per loca illa et temperet et resolvat qualitatem que remanserat in eis. Propter hanc igitur rem precepit Ypocras dari in potu ad decoctionem aque ordei post acceptionem medicine solutive. At vero cum solutionis est prima in ceptio non videtur ei quod imponi debeat ad decoctionem aque ordei. Quoniam timet et cavet ut destruatur operatio medicine solutive propter illud. Et dixit:—

Sempe enim solomicis nullum convenit propinare. Solo e igitur certe primum quod de ptisana minuis sumere quam consuevit dandum est deinde usque spasendendo usque dum plus dederis si dolor quieverit nec quod liber contrarium occurrens obstiterit:—

Non oportet ut in hora solutionis detur ad sorbitionis cibos cesset solo dandum de aqua ordei ad sorbendum quantitatem minorem eius quam cum erat consuetudo eius ut biberet. Deinde fiat ascensio post illud paulatim ad addendum in potu quantitate nisi tamen si dolor iam quieverit et non prohibet ab illo aliquid aliud.

Invenimus Ypocras dicere esse hanc regionem... varium eius quod denominatur ut docent multi medicorum in hoc modo quod est quod quando medici solvunt infirmum cibant illum post id cibo multo. Ypocras precepit ut detur bibenti medicinam... modificationem decoctionis ordei quantitas minor quam est consuetudinis corporis quod iam solutum est quando superat et debilitatur per solutionem non est possibile tollerare cibum et bene digerere ipsum nisi sit paucus valde. Oportet ergo ut sit illud

quod sumit potator medicine de aqua ordei post egestionem eius et calidum ... permixta cum medicina quam digestione possit deinde addatur in illa post paulatim. Si dolor iam quieverit et non prohibet inde ad... Sermone autem eius et non prohibet ab eo ad... oportet ut intelligas per amplius quorum rememoratio precessit ... Ypocras ... in qui oportet te regere illum qui habet egritudinem acutam absque aqua ordei et summa illius est quod oportet ut sumat sorbitionem ... quod fiat cursus ... necesse sit infirmo sumere eam ... non est ad ... et necesse sit uti ... aqua ordei. Iam dixit Ypocras ... que precesserunt et est quod hora sumendi aquam ptisane et sumendi aquam eius est similis et quod ... non est ... et est sermo eius quod oportet ut sit id quod incipit in infirmum in principio aqua ordei.

At vero ubi ptisane opus fuerit incipe illam dari a principio morbi melius esse arbitror quam venarum ex inanitione procedere. Post modum vero in die tercia morbi aut quarta aut quinta aut sexta aut septima dari incipere non tamen est si tempus fuerit preventum.

Et ego dico quidem incipere dare infirmo sorbitionem a principio ... melius est quam procedere et uti evacuatione venarum. Deinde incipere dare sorbitionem in die tercio egritudinis sue aut in quarto aut in quinto aut in septimo nisi antecedat crisis in infirmitate et fiat in hoc spatio.

Invenimus Ypocras sequi in sermone suo... id quod dixit in libro suo de amphorismis et est quod videtur ei ut sit usus regiminis quod est in ultimo fine subtilitatis in hora statu egritudinis tamen. Et si videris quod status sit in die quinto et videris quod infirmus non est possibile ut quod remaneat in usu aque tamen tunc Ypocras iubet quod melius est ut sumat infirmus in principio egritudinis sue ad de ptisana ordei et sit inceptio illius in die tercio aut quarto et similiter ... dies in eis qui incipiunt ... dare sorbitionem in die sexto aut septimo ... erant sermo ... paret ut fiat crisis in hora illa et oportet ut intelligas ex sermo-

ne eius est. sic dixi. non constipatione egritudinis tamen
constipatione completa. set permutatione in firmitate
ab illa dispositione ad dispositionem aliam permu
tatione magna

In quibus permutationis principium
maxime fieri secundum simile oportet si declinet.
Precessio quod est preparationis in istis oportet
ut sit similis secundum plurimum. sic dixi non constip-
atur in illis in quibus continuatur
ut de exsiccatione in principio [illegible]
ut sit preparationis ante cessionem et equalis. Ex [illegible] dig-
[illegible] flebotomia [illegible] vel clisteri aut usus sup-
positorii tunc fac ei illud in primis.

Similiter autem et de potibus
quos bibi convenit quos dicturi
sumus nam et eorum quod [illegible] plurima et
eadem sit.

Et similiter in [illegible] eo quod
oportet ut bibatur ex potibus quos ego dixi
in sequentibus sermonis mei secundum plurimum. [illegible]
Deinde ypocras precepit ut sit preparatio et sermo-
nis ante cessionem in ante quod sit regimen in fir-
mitate eo quod bibitur [illegible] preter quietem [illegible]
bitione scilicet [illegible] flebotomia vene aut usus clis-
teri aut usus suppositorii [illegible] ut precedat pur-
[illegible]

Scio nam multos medicos qui
contra quod oportunum est operan-
tes. ab omnibus in principio duob-
us vel tribus sive pluribus custo-
diunt diebus. postea vero [illegible] et potum
illis sumere permittunt quod et pru-
dentiunt. Cum enim corpus max-
ima mutatione mutatur maximum
ei mutationis contrarium illius
opus esse dixit. Maxime autem illius
contrarium mutationis. optimum
est. set secundum utilitatem et [illegible]
securitatem existendum est et maxime [illegible]

dando cibum in [illegible] que media

Scio autem multos medicos [illegible]
facere contrarium eius quod oportet quod
est [illegible] ipsi omnis custodiunt infirmum a permutatione
pro egritudinis duobus diebus aut tribus aut
pluribus illo deinde dant eis sorbitionem et po-
tum [illegible] videatur illi quod hec res est con-
[illegible] alteratur corpus altera-
tione magna sit illo quod resistitur illi altera-
tioni magnum valde [illegible] resiste-
re illi alterationi [illegible] bonum est valde [illegible]
oportet ut [illegible] usus illius secundum rectitudinem [illegible]
[illegible] modis quidem alterationum [illegible]
est assumptio ciborum.

Inuenimus ypocras [illegible] medicos [illegible]
[illegible] in firmos vel custodiunt eos ab
usu cibi in diebus primis. deinde permittunt
eos subito [illegible] pristinam [illegible]
et [illegible] eorum ad [illegible] eo quod bibitur [illegible]
memoratur eorum [illegible] infirmus [illegible]
[illegible] antequam maturetur egritudo. [illegible]
est [illegible] de consuetudine eius est [illegible] sic dixit
paulo ante ut dimittat illud quod valde magnum
est. [illegible] et non contradicat [illegible] ipse quidem
significat [illegible] quibus vituperat
errorem [illegible] nocumentum quod accidit ex
errore magno. Dicat et de omnibus que [illegible]
[illegible] egritudinis [illegible] ut existimet quod
[illegible] eorum est secundum rectitudinem quod permittit mu-
tatione corporis mutatione magnam [illegible]
[illegible] mutationis corporis et quod illo
quod videtur de hoc est bonum. [illegible]
mutatione [illegible] mutationem quidam. Et ypocras
quidem dixit in illo sermonem [illegible] illis quod
secundum premissa [illegible] ipse loquetur [illegible]
tibus ut certificetur per sermonem suum illo quod
precepit de cautela in mutatione subita.

Nocuimus vero in mutatione [illegible]
[illegible] qui ptisanam eis fecere ministrat.
nocet enim et quietem [illegible] adhibet
[illegible] nocet et qui solum [illegible] potum.

Set etiam nocumentum eius ad illos:
Et quibus plus advenit no-
cumentum ex eo qui eis [illegible] non est tamen
in usu permutationis est ex usu aque [illegible]
[illegible] eius. et nocet in illo est qui utuntur [illegible]
[illegible] et eis qui utuntur in illo quod bibitur [illegible]
[illegible] nocumentum eius in istis est
minus.

Dixit ypocras quod vehementius advenit nocumentum [illegible]

tum ex eo quererat minus permutationis est ex
usu aque eadem et carnea fecat eius et nocet in
illo eis qui utuntur aqua eadem et eis qui utun-
tur in illo quod bibitur tamen verumtamen nocu-
mentum eius multum est minus.

Dixit ypo. quod vehementius advenit
nocumentum ex mutatione regimi-
nis subita quam ante dixit est quod medici cus-
todiunt infirmos in primis diebus et pro-
hibent eos cibum sumere vehementer deinde
aperiunt eos cibare versus diem quartam aut
quintam deinde permutant subito ad minu-
endum ... paulatim eadem et cum ea fecerint
et est minus illo cuius permutatio est ad
aquam eandem et minus venit nocumen-
tum eis qui utuntur eo quod bibitur quod est
quod quantitas nocumenti est secundum magnitudi-
nem virtutis eius quod ad minuit tatur.

Nam consuetudines in dieta
dum modo sanitas adest | secundum iuva-
mentum procedere debent cum
ergo ex dieta in sanis manifesta di-
versitas et alia secundum modo videantur
quanto magis est necesse fieri in
egris et maxime in peracutis quod
quidem tale est depende.

Et oportet quidem ut curat consu-
etudo in regimine quod permanent sa-
ni secundum magis iuvativam quod est quod cum ex
regimine appareat sanis diversitas magna
in speciebus diversitatis utilior tunc quod fo-
rsitan oportet ut sit diversitas eius ... in
infirmis maxime in egritudinibus quae ex re
sunt acute valde et cognitio illius est.

Incepit ypo. demonstratione talis
facere super sententiam suam in re-
gimine quae praemissit dixit eam et contra-
dixit in illo eis qui utuntur speciebus
regiminis contrario eius quod oportet ut uta-
tur et quod sermo eius in eo est planus
videtur michi ut accedam et enuntia-
em utiliter. Dico ergo quod una propositio quam
intulit in demonstratione sua illo est pro-
videntibus quae dicitur secundum hunc modum | si per-
mutatio subita in regimine ad contrari-
um eius secundum quod facit sanis nocumentum tunc
forsitan accidit nocumentum infirm-

is multo plus | nos quidem possumus
exponere hanc propositionem ex speciebus
multis sermonis et dictionibus diversis ...
ut dicamus quod advenit sanis ex nocu-
mento apud permutationem suam in regi-
mine subito ad contrarium est tamen cum eo quod
suscipiunt infirmi de illo | aut secundum hoc quod suscipi-
unt infirmi de nocumento apud permuta-
tionem ipsorum in regimine subito ad contrari-
um plus est eo quod suscipiunt sani ...
est possibile ut dicas eam cum additione
alia coniungere hoc est secundum hunc modum res no-
cumentum quae nocumentum faciunt
accidere sanis minus est eo quod est in infirm-
is et dicatur etiam dictione ...
nocumentum res quae faciunt accidere ...
mentum res quae faciunt accidere nocume-
ntum res quae faciunt accidere nocumen-
tum eis quidem fortes minus tunc nocume-
ntum ... eis quidem debiles est vehemen-
tius | vel ... quod est absolute ut dicas
in ... quam dixit sententiam eius quod
dixit aut ex ... iuvamentum
... in eo secundum quod fiat demonstratio ...
aut ex una propositionum ... hoc est
ergo ... propositionum ... ypo. dixit ...
super quod per se convenit et de consuetudine
quidem ... et secte ei est ut vocent illi
cuius hoc est ... propositionibus necessarie re-
ceptionis ... autem secunda est cuius cognitio
sumitur ex experimento. Sicut audivisti eam ...
quod permutatio regiminis subito ad contra-
rium eius secundum quod est nocet sanis et plus illo
infirmis ... ex istis duabus propositi-
onibus quod illud quod suscipiunt infirmi ex permu-
tatione regiminis eius subito ad contra-
rium eius secundum quod est ex ... nocumen-
to magno valde et plus illo ...
egritudo est acuta valde hoc est ergo ...
sermonis ypo. invenimus eum dicere ...
... propositionum ...
convenit per se absolute ... quod demonstraret
... eam et verificet eam ...
secundam invenimus eum certificare ex
... rebus quae experimento ...
... ex sermone suo ... hunc
sermonem.

Malanaque dieta cibus vel potus quando
secundum simile fit ... est in nos ... sani-
tatem tueri. quod ea quae melior est
sim ea subito mutatio fiat.

Sabiectum quod regimen malum animabo ... et potiori sit ad iuuamentum maioris fiducie est naturaliter in omnibus horis in continuatione caritatis et priuationis subito ad regimen est melius eo.

Istud precepit ypocras in hoc sermone conficiente exposicione secundum dictam expositionem quibus ipse demonstratione facit super sermonem suum exemplis particularibus multis et agregauit illud in summa una et dixit quod nocumentum quod est ueniens ex permutatione magna subito egrediente ab eo quod currit consuetudo non est paruum et omne quod sequitur quod precessit ex sermone suo est planum et manifestum tempori ego sed dispositionem si steterit ex eo super aliquid quod indigeatur in indigere expositione et quod non est extra intellectum continuationis sermonis ad inuicem non ero piger ad exponendum ex eo quod oportet ut exponere intendatur propter eam dilectorum hominum communis ... intento expositorum et expertorum ... in sermone tamen ... sit expositio ... cogitet se ipsum quod non est expertus neque exercitatus penitus in aliqua scientiarum ut in illa ante exerceatur.

Qui enim semel in die uel bis comedere consueuerit si a solito usu malum subito mutentur nocumentum eis generat et defectionem. Quibus autem non est consuetudo prandere et prandent mox deficiunt corpora eorum et agrauantur torpent atque molescunt si cenant cum illo eructant acidum. Alii sunt qui in uentre molliciem patiuntur propterea quod stomachus eorum contra cursum suum aggrauatur cum iacebit et in multo fuerit assuetus si autem bis implere et bis digerere possunt.

Iste est quod illos quorum consuetudo currit ut comedant in die bis aut quorum consuetudo currit ut comedant semel in die de ... mutatur subito ad contrarium eius si quod fuerit accidit nocumentum et debilitas et quorum non est consuetudo prandere ... prandent debilitat et ipsos statim agrauat corpora eorum et reddit ipsos pigros et mollificat ipsos et si cenant cum ipso eructant eructuatione acetosam. Et ex eis sunt quibus accidit lenitas nature et cum illo est quod grauitat stomachum eorum secundum ... contrarium eius secundum quod currit consuetudo eius et quod consuetudo currit apud eos ut stomachus eorum sit uacuus ut non impleantur ex cibo bis nec digerat cibos bis.

Propterea quod non fuit ypocras contentus ut permaneat quod ueniunt eis qui permutant subito ad contrarium eius quo currit consuetudo eorum nocumentum magnum set narrat in sermone quod post eum ut rectificet illud in uno quoque horum prolongatur sermo eius quod est quod si ostenderet tamen quod aduenit eis nocumentum magnum apud mutationem eorum subito ad contrarium eius quo currit consuetudo eorum esset sermo eius intellectu breuis et proximus priuationis cum subito fit ad contrarium eius quo currit consuetudo eius est breuis priuationis quod dixit ypocras in eis quorum consuetudo non est ut prandeant et prandent ipse enim dixit in eis quod debilitat eos et grauat corpora eorum et facit eos graues et mollificat eos et non accidit eis accidencia ista nisi quando sit cibus super uirtute eorum in loco ponderis quod est quod debilitas uirtutis in eis non est ... que ipse sunt ei sic quod de consuetudine eius est ut accidat apud priuationem ciborum post hoc quod accidit in sermone suo quod corpora eorum qui regiuntur huius regiminis grauantur et mollificantur et in eo cuius consuetudo currit ut prandeat et non fiat idem accidat in eo id quod est debilitate uirtutis et non dicat cum illo grauitate quod est grauitas apud huius priuationis debilitatur propterea quod cum illo ipse dixit de illis qui reguntur huius regimine cum proximus exposicione quod ideo facit accidere eis pigriciam. Dixit iterum post illud et ... et ex omnibus operibus sic ... quod prius dicentur ut conentur uel operationibus et haec quidem res est necessario uera quando ille cui est haec dispositio sentit debilitatem non audet propterea facere ad ex operationibus quas faciebat ante et dispositio est iterum et ... iterum cum illa ... in regimine suo accidit ei ut estimet quod uenter eius sit quasi suspensus et mingit

urinam acutam bidem. Et in manifestum est
quod sequitur per sermonem suum urinam acutam
urinam [illegible] calefactam est plus quam de consuetu-
dine eius est calefieri. Per urinam autem intel-
ligit [illegible] id quod est consuetudine grecorum ci-
vitatis atheniensis est intelligere. Ergo [illegible]
minus id remanere [illegible] usque ad hunc finem
quod est quod ipsi quando vident hominem cuius colera
est citrina interrogant eum quesita in mutation[illegible]
ate coloris eius. Preterea quod respondent quod inter hoc
ut dicatur [illegible] est [illegible]
hominis quod est vehementioris [illegible] quando fuerit
et significant per id vehementiam acuitatis
coloris. Quidam vero est color [illegible] et [illegible] fit huius
dispositionis quando permiscetur huius superfluitati a
quo [illegible] quod est quod [illegible] clara
coloris [illegible] ad colorem [illegible] et cum mentiona [illegible] coloris
citrinus ad colorem rufum et [illegible] Item Ypocras accidentia
alia que in eis accidunt qui huius reguntur
regimine. Et ego quidem inquiram de eis
quando pervenero ad sermonem eius de [illegible]. Nunc
autem oportet ut intendamus ad exponen-
dum sermonem eius cuius premisimus rememo-
rationem. Quod et Ypocras addidit ad accidentia que
accidunt eis qui prandent preter consuetudinem
eorum, currit cum illo. Quod si cenaverint cum
illa eructant eructatione acetosa. Et [illegible] nos
quidem scimus quod eructuatio acetosa [illegible] fit ex
frigore [illegible] fit multotiens ex [illegible] quod aggregatur
in eo ex multitudine ciborum et [illegible] ex ci-
bis repetitis in quantitate sua et virtutes eo-
rum sunt frigide et res [illegible] in omnibus [illegible]
bus est [illegible] caliditatis in natura que in
[illegible] est et quod ubi [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] eius a bene digerendo cibos illos sicut est id
quod accidit quantitati parve igitur qui super eam
[illegible] quantitatis multa ligorum aut quanti-
tas [illegible] humida parva. Deinde dicit Ypocras
et quibusdam qui hoc reguntur regimine ac-
cidit levitas [illegible] invenitur in multis [illegible]
[illegible] locis nomen quod significat levitatem
nature [illegible] signant angustiam
et inquietudinem et manifestum quidem est
quod angustia et inquietudo accidunt ex mul-
titudine ciborum eis qui reguntur hoc re-
gimine et difficultas decoctionis et multitu-
do permutationis super locum [illegible] super
locum [illegible] eius. Nos quidem [illegible] in-
venimus Ypocras ostendisse in postremo huius ser-
monis ostensione manifesta quod digestio est si-
milis decoctioni [illegible] per [illegible] fit a
caliditate humida [illegible] sicca [illegible] sicut est
caliditas [illegible] est caliditas humida [illegible]
[illegible] sicut caliditas naturalis que est in cor-
poribus aliorum [illegible] alterata alterata.

[illegible] quos post cenam emittunt, pro-
fieri ut ad iuvamentum sic alleviatio-
nem ab ipsis que ex mutatione die-
te in contrarium patiuntur. Oportet
itaque ut post cenam per integram
dormiant noctem, si yemps fuerit,
a frigore, si estas, a calore tuti. Quod
si non dormiant, diutissime sua-
viter deambulando non cessent. Ex
inceps vero aut nichil aut levi-
a aut minime nociva cenent bi-
bantque prandium vini nec aqua commixti.
Et necesse est illos ut alleviationem ab eis
[illegible] advenit eis apud permutationem
eorum inveniant aliquid contrarium
quod est quod oportet ut dormiant per quanti-
tatem [illegible] integre noctis post
cenam ipsorum. In yeme quidem custo-
diantur a frigore et in estate cum cautela a calo-
re. Quod si non fuerit eis possibile ut dormiant
perambulent deambulatione multa [illegible]
[illegible] et levi. Preterea oportet. Cum ergo fuerit post
id aut non cenet aut si cenaverint cenet
leviter cena que non noceat eis et bibant vi-
num [illegible] et non permixtum aqua.
[illegible] quidem rebus est [illegible]
[illegible] ad [illegible] in hoc loco
quod est intentio Ypocras est ut ostendat quod
permutatio eius cum quo currit consuetu-
do subita nocet corpori et qualiter
oporteat ut medicentur illi quibus
accidit ex nocumentis huius [illegible]
est [illegible] faciat illud tunc oportet ut se-
quamur [illegible] nos sermonem eius. Dico
ergo quod plus quod precepit Ypocras non est ut dormi-
ant [illegible] [illegible] spatio longo
sicut estimant plures expositores
post cenam sed sicut requirit inten-
tio huius sermonis post prandium quod est
quod non est simile ut signi[illegible] per
[illegible] per quantitatem noctis
integre [illegible] diei non [illegible]
noctis. Quod autem dicit [illegible] post id [illegible]
dicit quod si non fuerit eis possibile ut

dormiant deambulent deambulatio-
ne multa leui preter consuetudinem si fuerit
post illud aut non cenent aut alleuient ce-
nas suas rectificetur quod ipse precipit sit
somnus post prandium. Quod vero dixit fieri oportet
est una duarum rerum aut ut rectificetur
septima cum sit erronea. Intendebatur quod est
quod eorum ut dormiant per quantitatem noctis
integre post cibos suos in hieme et calide
illa a frigore et in estate et calide a calore
aut si euitatur septima in qua est post cenas
eorum. Sermo quem ipse est ut intelligatur ab eo sermo-
ne huius medium quod est quod eorum ut dormiant
non autem ante cibos suos sicut dormiebant
ante post cenas suas per quantitatem noctis
integre. Ita ut sit sermo eius post cenas
suas assuetus ad sermonem eius per quantitatem
noctis integre. Illud vero quod ipse precepit prop-
sium scilicet scissionem scilicet diuisionem cene et
numerationem eius et alleuiationem ipsius eius
intentio est intelligencia manifesta quod
est qualiter ut figura stomachi confortetur propter illud
quod transiuit prius de labore qui euenit
ei ex grauitate cibi quo usus est non secundum con-
suetudinem et confert in hoc ut sit id
quod bibit parum non comixtum quod est quod eorum
ut caueatur et custodiatur euentus rugitus
et eius quod humectat stomachum et infrigidat ipsum
et cum in illo est id quod grauat stomachum ex
multitudine eius et quod conuenit ex eius
usu quod ergo ut sit inpermixtum calefaciens et
confortans stomachum. Hoc est ergo intentio sermo-
nis sui huius. Reliqua autem que secu-
ntur ipsum sunt manifesta.

Similiter autem et quibus in
die comedere consueuerunt si post
prandium dimiserunt corpora eorum
in sectificantur atque ab omni opere exeunt
et precordia dolent adeo ut eorum visce-
ra gibbi esse suspensa videantur. Uri-
na colerica viridis quoque color stercoris in-
census. Quidam autem oris habent
amaritudinem oculos obductos
tempora fermentiaca frigidos sena-
iunt articulos plurimum quidem
qui prandium obmiserunt cen-
am nequeunt explere qui si cenant
stomachus eis grauatur somnusque
molestior quam si prius fuerint duc-

Et similiter qui consueuere cenare
et iunt bis in die comedere qui dimit-
tunt prandium mollificantur eorum
et debilitantur et cessant ab omni opere
et accidit eis dolor in precordiis suis ita
ut estiment quod viscera sua sint suspe-
nsa et fit eorum urina clara viridis coloris
stercus eorum incensum et ex eis sunt quidam
qui inueniunt in ore suo amaritudinem
et inueniunt oculi eorum submersi et
tempora saliunt et infrigidantur extre-
mitates eorum et plus qui dimittunt prandi-
um non est possibile eis ut compleant ce-
nam suam et quando cenant grauatur sto-
machus eorum et fit somnus eorum super eos molestius
plus multum quam si prius precessissent et
et prandissent fuissent.

Reliqua que sunt in hoc sermone ex
his que sunt similia eis que accidunt
eis quia cenant non ergo quod audiuit consu-
etudo iam exposui illa accidentia cum
eum exposui in eo quod est in posterioribus quod est
in sermone quem dixi ego scilicet dicens nunc 98
dixit ypocras stercus eorum est adustum ma-
nifestum quidem est quod adustio et acce-
ssio accidit stercori ex caliditate que
est quia eius corpus fit in eo quod dimittit ci-
bum suum quo cauit consuetudo eius
siccius et vehemencius igneum. Dixit
et ex eis est quidam cui accidit in ore suo
amaritudo et est ille super quem ex eis est
vincens per naturam colera. Sicque inuenit
is oculos eorum submersos et est ex eo extra-
ctio virtutum quare adunatur stercus.
Saltus autem temporum vult quod venarum
pulsatilium que sunt in eis pulsus manifestus
est et cum in illo est declinatio caliditatis inna-
te ad caliditatem igneam in naturis
super quas vincit colera. Extremitates autem
corporis infrigidantur in eis cum inp-
letur stomachus materia que est de gene-
re eorum mordicantibus eum ledentibus
ipsum quare resoluitur ab eis virtus
vite et infrigidantur extremitates corp-

Et plus qui dimittunt prandium ideo
non est possibile eis ut compleant

cenam suam et qui cenant grauatur stomacus eorum et fit somnus eorum super eos molestus plus multum nisi quando sit ipsi precesserit et prandium fuisset super quem iuuat siccum et morantur preter quod prandeat secundum quod currit consuetudo eius refugit ipsum et accidit propter maliciam dispositionis stomachi sui. Qui cogit se ipsum et sumit ex cibo grauat id stomachum ipsum et contristat eum et fit molestus ei propter id somnus eius. Sic dicit ypocras et significat id quod hii ipsi morantur super lectos suos ad disponendum suam malam.

Que accidencia si quidem sanis contingit ex mutatione diete medie in contrarium quam solebant iustum est apud me ut nequicquam sibi iungatur.

Quando autem accidunt sub talibus dispositionibus ista accidencia quando ipsi mutant regimen suum in medietate diei ad contrarium eius quo currit consuetudo eorum tunc recti ficatio maior apud me est ut non addatur nec minuatur.

Si inuenimus ypocras intromittentem in particulis sermonis sui in accidentibus extraneis que ipse narrat accidentibus in eis qui mutant consuetudinem suam subito ex sanis. Significat sermonis. Que est multis est narratio accidentium que accidunt sanis, quod est quod manifestum est quod si ex nocumento mutationis corporis in medietate diei sanis consequitur hec sicut id tunc forsitan id quod accidit infirmis plus necesse post illud redit ypocras ad narrandum accidencia que accidunt in eis que sequuntur hunc sermonem.

Sciendum quod qui semel in die consueti consuetudinem suam comedendo cotidie uenas euacuet plus solito cenauerit corpus aggrauatur post dimissionem prandium uexatione corporis ac defectione post cenam uero grauitudine sequente.

Si igitur illius qui comedit non secundum quod currit consuetudo eius semel accidit in die suo toto euacuatione uenarum et cenat secundum quod currit consuetudo eius grauatur corpus tunc oportet ut grauetur corpus plus multum sicut quod dimittit prandium fatigat ipsum illud et debilitat tunc cum cenat grauatur.

Et intentio huius sermonis corpus eius est illud quod ego narro dicat ypocras si quis dimittit prandium preter quod currit consuetudo eius cum cenat minus quam consuetudo eius uti grauatur scilicet ipsum corpus eius si inquit hominem quod ut intelligas in alius ex sermone eius quod currit consuetudo eius cum eo uti ea non in una cena tantum sed in duobus cibariis scilicet prandio et cena quod est quod ypocras dimittit et cenat sic de consuetudine eius est ut faciat intentio quod quod in hoc sermone suo et cenat minus quam currit consuetudo uti ei nec possibile ut intendat per eam contradicere ypocras sed tantum comparat quod comedit nunc ad quantitatem quam comedebat in prandio et cena simul dicit minus quam consueti sunt uti.

Sciendum ei qui semel in die consueti consuetudinem suam comedendo cotidie uenas euacuat.

Si iterum cenet post largiorem uenarum euacuationem multo magis corpus grauatur.

Et si redit iterum et cenat post inanitionem euacuatione uenarum in spatio longo grauatur corpus multo plus.

Quidam eorum qui diminuunt ab contrario eius quo currit consuetudo eorum minorant spatium suum et eum inquidem eorum prolongat illud spatium ypocras et dicit illis qui prolongant quod grauitas corporis fiet multo plus.

Iuuat iterum corpus et uenas preter solitum exinanientem si abstineat

Finem secundum medicinam ... sub illo sermo ...

que eodem die patitur tuendo
se a frigore et a calore atque labo
re alleviatur quod illius passio
nibus quidem duplicatur. ce
na quoque sua levior fit solito
nec sicca set humida fit. potus
vero non fit aquinus nec cibo
quantitate minor. illius vero ultima
postera autem die prandium alle
viet sic quod gradatim ad
solitum revertatur cursum

Iuvantur qui utuntur evacuatione
venarum secundum contrarium consuetudinis
ea ut alleviantur ab eis que eis eve
niunt in illa die secundum ingressum cavendo
a calididate et frigore vel a labore est enim ei
molestum tolerare illa et alleviet ei in
cena ab eo quo currit consuetudo eius
nec sit quod cenat siccum set humidum et
non bibat vinum commixtum quod non sit minus
quantitate cibi sui cuiusque fuerit a
mane illius diei prandium suum ut re
deat ad id quod currit consuetudo.

Insuevimus quod ypo. sic gradatim
recitavit regimen quod oportet
adiumenta que currunt ei qui alleviatur
aliter quam currit consuetudo eius. Simili
ter et nunc invenimus quod ipse recitavit no
cumenta que accidunt ei qui dimittit
cibum. precepit enim ut caveat a calido et fri
gore et labore. Deinde dixit quod si ipsum tolera
re restat est ei molestum et precepit post illud
ut alleviet in cena sua et eo quo currit
consuetudo eius. quoniam invenimus plu
res homines facere contrarium huius actionis
quod est quod ipsi precipiunt ut ille qui prohibet
compleat prandium suum propter quasdam occupationes
compleat illam diminutionem in hora sue ce
ne preter quod sciant quod quamvis corpus indi
geat vere ut compleatur quod minuitur
de cibo eius verumptamen stomacus non potest
digerere propter quod advenit ei de nocumento
propter longitudinem ieiunii. et cum hoc quod pre
cepit ypo. de alleviatione cibi precepit et ut
sit humidus quoniam ex humectatione cura est con

venientis stomacho et corpori quod exsiccatum est
ei ex ieiunatione vehementi et videtur
ei ut eorum conferretur stomacho potu vini et
precepit ut sit quod ex eo bibitur non commix
tum nec diminutum a quantitate cibi quoniam
est quod vinum aquatum commixtum
debilitat stomachum verumptamen bibere quantitatem
parvam ex eo est conveniens sto
macho et siccatus est. et precepit ut solliciti
tudo habeatur de regimine in eo. cum
do advenit nocumentum secundum hunc modum
in mane illius diei et perdat et alleviet
de cibo suo quod comedere consuevit et re
deat corpus eius ad id quod currit con
suetudo eius gradatim secundum paulatim.

Quorum vero in summo istorum cor
poris colera dominatur et ipsi plu
rimum hoc molestius patiuntur

Quorum vero in summo secundum superiora cor
poris colera vincens fuerit tolerare
re humores superfluum est eis molestum
iam dixit paulo ante de illo secundum quod
corpus est vincens quod tolerantia eius
qui permutat regimen suum subito
ad ieiunium est molestior quam tolera
ntia eius secundum que minor fit quod est quod
corpus est secundum formam corporis eius et
item ipsius velocitatem autem propter quam
non absolvit ypo. sermonem suum et
dixit secundum quod vincit eo set addidit ad
illud secundum superiora corporis eius quoniam co
lera clara que nominatur colera rubea
rum quoniam natat in superioribus stomaci necessario
dicitur in illo cuius dispositio est illa
quod vincens secundum ipsum est eo in superioribus
corporis eius et quod est descensio eius
ad inferiora nominatur colericus in inferio
ribus corporis sui quoniam est quando invenimus san
guinem calidum quod vincens super formam
corporis eius est. verumptamen colera
rubea natabat in stomacho eius omni die
ita quod necesse erat evomere ex ea in
primis quantitatem non parvam aut in balneo aut
post exitum eius ex ipso. In audino autem
pro omnibus invenimus quod fuit vin
cens super complexionem eius colera ru
bea verumptamen illa colera descendebat in eo ad
inferiora intestina et parum quidem
invenimus eum vomere coleram et in
venimus paucitatem dominii colere
egestionem in saulo secundum multitudinem
dominii eius super ipsum in audino.

Quisquis dimittit cibum suum e contrario eius quo currit consuetudo sua et ut accidat formam corporis eius et in stomacho eius eo quod ut accidat ei sicut diximus paulo ante, in eo autem sicut quod est vincens colera. In stomacho autem minus [illegible] accidentia que accidunt propter [illegible] iam tolerancie illius super eum et similia accedentibus que accidunt in eo secundum formam corporis cuius et eius stomachum vincens est colera. Reliquorum autem accidencium quedam non accidunt ei penitus, et quedam eorum accidunt set sunt ipsa quietiora et tranquilliora, quod est quod ipso [illegible] eo qui dimittit cibum secundum eius [illegible] currit consuetudo eius [illegible] os stomachi putat quod viscera eius sunt suspensa et incipit [illegible] ad urit [illegible] eius et ex eis sunt qui inveniunt in ore suo amaritudinem et fiunt oculi eorum submersi et calescunt tempora eorum et infrigidantur [illegible] eorum extrema. Que horum accidencium accidunt plus ei secundum formam corporis cuius vincens est colera et quedam eorum accidunt plus ei secundum cuius stomachum colera est vincens et quedam eorum accidunt utrisque simul in dispositione una. Dolor autem [illegible] oris stomachi accidit ei manifeste stomachus eius cuius est colera [illegible] ab operibus et frigus extremitatum [illegible] color [illegible] et adustio [illegible] oculorum [illegible] accidit ei secundum formam corporis cuius vincens est colera. Accidencia autem que accidunt utrisque sic sunt estimatio eorum quod viscera eorum sunt suspensa et amaritudo oris eorum quod ipsi sentiunt propter ieiunium quo non currit eorum consuetudo quod ipsorum viscera non sint sicca. Amaritudo autem oris accidens ei secundum formam corporis cuius vincens est colera non accidit [illegible] sit accidens quod eveniat [illegible] more sed quia sensus eorum propter [illegible] nisi ille quod os stomachi [illegible] inter omnia membra [illegible] ad ustio autem [illegible] plus in eo [illegible] corde [illegible] effunditur colera ad ipsius stomachum et natat in eo in quo colera illa descendit inferius quod est colera [illegible] mordicat intestina et fiat ei [illegible] ad evacuationem. Nullus autem eius nocumentum est in [illegible] et propter hoc cum fiebat [illegible] egerebat in omni die bis et [illegible] non consurgebat [illegible] quod est quod intestina si non mordicant ea quedam [illegible]

mordicative aut gravat eam [illegible] eo fecis non provocant illum cum eius sunt ad evacuationem. Et nos quidem invenimus unum horum duorum accidencium accidere ei super superiora corporis cuius vincens est colera cum dimittit usum cibi, quod est quod in intestina eorum non mordicat eo quod ipsa ascendit ad os stomachi et mordicat ipsum et ledit ipsum nec invenimus in intestina [illegible] in eo qui nichil comedat.

Quorum autem complexio est dominans eis maxime si [illegible] ieiunant contra consuetudinem suam facilius ferunt ieiunium quod scilicet in die comedere preter usum facile [illegible] superiora corporis quorum [illegible] sustinent [illegible] est complexio tolerancia ieiunii contra consuetudinem [illegible] est vehementer [illegible] cum sit tolerantia eius in suscipiendo cibum in die semel contra consuetudinem facilior.

Dicit ypocras in eis que premissa sunt [illegible] in illis [illegible] corporis quorum [illegible] est eo [illegible] suscipiendi cibum semel in die est molestior. Sic autem invenimus eum cum intendit ad sermonem in eis secundum quos est vincens complexio dicere in primis loco susceptionis cibi semel ieiunium posuit [illegible] permutacionem suam [illegible] cuius nocumentum est manifestum ad rem cuius nocumentum occultatur [illegible] quod est quod sic convenient [illegible] melius est ut suscipiat ille [illegible] illi qui prohibetur ab acceptione cibi die suo toto contra consuetudinem nocumentum plus et suscipiat qui dimittit cibum [illegible] illorum tollerantia secundum quod est vincens complexio ieiunii est tolerancia [illegible] tolerantia eius secundum quod est vincens [illegible] manifestum est [illegible] in susceptione cibi semel est facilior [illegible] autem tolerancie eius secundum [illegible] complexio ieiunii et susceptionis cibi semel [illegible] est in eis que premissa sunt in sermone meo secundum quod [illegible] eo quod est [illegible] quia fuit humor autem [illegible] qui [illegible] ad [illegible] in aliqua autem [illegible] non est possibile ut redeat.

ad speciem sanguinis. quod est quod eo generatur quando calefit res pinguis que est in sanguine. melancolia autem generatur vel ex quo ad urinam residet ex eis que sunt in sanguine. [illegible] autem flegmatis prodit sicut in cibis in quibus visum est [illegible] generatione sanguinis et commixtio eius cuius dispositio est hec ex cibis ad sanguinem fit mediante [illegible]. et hoc quod nos invenimus accidere in cibis in aliis tamen sed in unoquoque ciborum ex quibus putatur quod sint sine bonitatis sicut panis tritici quod nominatur [illegible] et pisces ex predicto. autem quam exposui in hoc sermone est ad meliorem descriptionem et rectificationem eorum quod est quod res que sequuntur ex hoc sermone qui legitur post se vera est certificata ei que precessit ex sermonibus. et hec quidem est melior intentio ad quod intendit in expositione. [illegible] non invenitur hec expositio in omnibus libris immo invenitur in quibusdam libris in ea continuum eius quod invenit in quibusdam libris in ea contrarium eius quod invenitur in quibusdam. et invenimus hunc sermonem in unoquoque librorum contrario quod invenimus eum in alio fit ergo post illud in quem [illegible] que precessit.

Hec autem ad has significationes sufficiunt quod mutatio maxima in hiis que nature nostre accidunt corporis et figure generat morbos.

Iste est signorum sufficientium in hoc quod mutatio magna valde in accidentibus que accidunt in naturis nostris et forma corporum [illegible] generat [illegible] nomen nature significat [illegible] morbos. Nunciat apud Ypocratem res multas in hoc autem loco id quod dicit [illegible] significat [illegible] complexionem corporis et similiter invenimus eum nominare complexionem membrorum in hoc sermone [illegible] in complexione et compositione membrorum [illegible] quod natat ex eo in superioribus corporis et [illegible] residet in inferius et suspensio viscerum et partium [illegible] eorum quod est quod stomachus qui est magis natura adheret visceribus invenitur

ea apud repletionem eorum ex cibo et quando evacuatur ex eo diminuuntur viscera et agitantur et contrahuntur et colliguntur et propter hanc causam sentiunt illi quorum sunt in visceribus suis quasi ipsa sint suspensa. [illegible] quod eo [illegible] natat in quibusdam corporibus supra stomachum [illegible] in eis que sunt permissa et [illegible] illud sit quando mutatur [illegible] sicut vene que effundit eo ab epate ad intestinum quod nominatur duodenum vel xii digitorum et principium quando continuatur circa [illegible] cum stomacho. invenimus ergo eo natare. sed in aliis hominibus invenimus eam totam descendere inferius.

Non igitur oportet multam et in mutatione venarum fieri ante suum tempus nec dari cibum in augmento morbi nec die tam subito nec illis in malis sed mutari.

Non est ergo possibile in evacuatione venarum multum uti in hora non sua neque dare cibum in hora status egritudinis et inflammationum earum nec est possibile inmutare regimen subito nec apud istos neque apud illos.

Non scripsit Ypocrates hunc sermonem hoc nomine et seriem quod est quod oportet ut [illegible] ad illud quod dicitur ante ipsum donec fieret totus sermo secundum hunc modum. Et si superiora corporis cum innitens est eo [illegible] tollerantia eius [illegible] verum secundum plurimum est molestior et superiora corporis cum innitens est [illegible] facilior tollerantia [illegible] ieiunii super ipsum contra consuetudinem secundum plurimum est vehementior. propter hanc ergo causam [illegible] fit ipsum tollerare susceptionem cibi in die semel contra consuetudinem facilius. Non est ergo possibile uti evacuatione venarum multum in non sua hora nec dare cibum in hora status egritudinis et inflammationis earum quod est quod Ypocrates non complevit sermonem suum in quo ostendit quod mutatio magna in regimine nocet sanis nedum infirmis. tunc necessario sequitur [illegible] cause que similis est rememoratione omnium eorum que dixit et dixit non est possibile uti ieiunio multum in non sua hora cum ergo ostendit

id ad quod ostendendum intendit per istas res quas dixit permutantur ad firmamentum. Aliud quo ostendit rem primam eandem, et acquiritur ex istis rebus levibus super quas convenerunt non sine sententia mutationis in sermone. In expositione igitur huius sermonis secundum quod invenimus ponere ipsum ex hoc sermone, similitudinem quod est quod sermo eius est igitur terminus, signum sufficientium in hoc quod mutatio in aliqua in accidentibus que accidunt in naturis nostris, et in forma medicinarum congenerat ipse egritudinem. Et invenimus sermonem sequentem continuo huic sermoni, et aliud inest ut dicat res alias multas et convenientes et fraternas istis rebus accidentes in isto, et ego quidem exponam huic sermone in sequentibus. Nunc autem ego sum rediens veniens super sermonem quem ad exponendum propono. Et intentio quare sermonis illius est hec intentio. Non est possibile ut sanitas cum mutatione se in permutatione in regimine hora statim egritudinis ex ieiunio ad dandum cibum. Sic non est possibile ut quo illius sibi. Et manifestum est ex hoc quod sequitur huic sermoni quod regimini oportet ut sit secundum quod monuit ypocras, et summa illius est cautela a permutatione subita ad contrarium.

Et alia huius sententia dicimus quibus questio patitur quod iuvat eos solutus. Et si illaudabilis sit levius fertur, et potius si ille insolitus aegris et si non malus sit, et potius sit.

Et aliud in est ut dicat res alias fraternas istis, et convenientes ex rebus accidentibus, quod est quod tollantia sumendi cibos, quando non sumendi comedere consuetudo fuit, quando sunt in natura sit illaudabiles est facilior, si eos similiter potius, illos autem tollere cibos quos comedere non consueverunt est molestius, quamvis non sint mali, et si potius.

De consuetudine ypocras est ut significet per sermonem suum fraternas res similes, sic indicit ad conveniens malum, quod est quod meliores in terris convenientes aliud est in genere propinqua valde homogenee quoniam relique fraterne sicut fratres illo, sic et sorores et filii fratris patris et reliqui sunt similes istis et in reliquis. Et quod in isto sermone manifestum est quod ypocras ostendit id quod iam declaravit a principio sermonis sui et

sumitur illius est quod res consuetudinis est fortis valde. Et permutatio subita ad contrarium subito nocet, nocumento magno.

Quasi eos qui cinerem multum et alia similia magna minima contrarium recipiunt vehementer admiror. Huiusmodi et qualitatis quod in stomacho quedam plus faciunt doloris aliis et aliam minus. Si ea que subsequuntur perpendendo perceperis necesse est ut hec multa proportione ab eo vehementia ad

Et quod fiet si ex eis eorum multe contra consuetudinem aut alii aut lactis eius aut amigdali aut lactis eius aut ramorum aut reliquorum que in illis sunt similia ex cibis quibus ypocras misit virtutes magne. Admiror ex omnibus quibus hec est dispositio quod quedam eorum faciunt in stomacho plus doloris et quedam minus, et situ consideraveris consequens reliqua que sequuntur.

Ego sum dicens in primis illud in intentione huius locutionis. Deinde redibo post id ad loquendum de universalibus que acquiruntur ex rebus predictis que sunt in eo. Dico igitur quod tota intentio huius sermonis est quod non oportet ut sit admiratio et nocumento quod accidit sicut communiter ex permutatione in regimine. Adeo cuius virtus ex cibis corporibus est virtus magna et nocumento ex accidenti ex permutatione ad cibos et potus quorum virtutes sunt debiles quantitatis quoniam vis non evacuant qui noceant necessario cadit admiratio. Et est intentio huius sermonis res et predictas res que sunt in eo sunt res iste quas dixit ypocras in principio huius sermonis cibi quorum virtutes sunt fortes cum nominibus suis sicut comestio carnis multe et alii et amigdali et lactis eius et ramorum eius. Et manifestum est quod significavit per lac amigdali et ramos eius quod sermo eius fallio et amigdali et lacte eius et ramis ipsis est sermo absolutus ad comestionem uero carnis addit cum multitudine quod est quod non magnificatur virtus nisi cum comestione

dietam in multitudine in alio quod autem comedit cum equalitate tunc virtus eius non est magna in sermone. Et qui sequuntur hunc sermonem invenimus Ypocratem permutare ad dicendum cibos quorum virtutes sunt debiles sive sorbitionem factam ex simila ordei et pane facto ex eo et galidum et mundum et id ex quo fit [illegible] de [illegible] quod post istos species simile est ... decente et est antiquum et medianum [illegible] tum in potu et aque quando mutatur id contra consuetudinem. Deinde potum vini puri commixti addidit quod id dicens: et vinum aquosum commixtum mollificat stomachum et humectat eum et debilitat ipsum et generat in intestinis ventositatem; vinum autem purum facit saltum in temporibus et gravitatem in capite et sitim; et non facit vinum purum has operationes nisi propter caliditatem suam; aqua vero facit contrarium cum [illegible] humiditatem suam. Et dixit: quot sunt species humorum congregatur quod ex omnibus que sunt in receptione super sermonem. Sermo vero [illegible] est quod permutatio subita et contra consuetudinem necat corporibus maxime nocumenta.

Hoc enim contra id est mutatio que dicte fit infirmis cum corpus non fuit adiecti mutatum nisi ad vegetationem virtutis vini necesse est ut addamus in cibo et non in refectione vini necesse est sibi hi[c].

Et oportet ut [illegible] minuemus in hac parte sermonis nisi sermone contrarium ei et dicimus quod mutatio in regimine quando ad minuitur [illegible] parte quod corpus permutetur non ad vehementiam suae virtutis tunc oportet iam ut addatur in cibis nec in debilitate [illegible] ut minuatur ex eis.

Non est possibile ut sit ad utrumque in sermone absque alteratione. Ab eo itaque ipse sit [illegible] quod ipse divisit sermonem suum in duas divisiones quarum una est sermo quod bonum efficiat [illegible] et inde redit nunc cum venit ad alteram [illegible] ut dicat in eo [illegible] sententiam illam quod magis simile est ei quod [illegible] permutationem magnam in regimine quando dispositio in eis iam permutata est ad contrarium eius sicut quod fuit et taliter est sermo contrarius ei.

alteratus. Ad [illegible] ad hunc finem sermonis quod ipse bonum efficit [illegible] quod sunt in eo quod processit semper facta est [illegible] Ypocrates quidem contradixit huic sermoni in eo quod primum est ex sermone eius ulterius sermo eius [illegible] ut permutationi res cavat [illegible] dinem [illegible] cautela [illegible] significat super intentionem sermonis sui [illegible] tionem [illegible] multas [illegible] aggregat id sed cum brevitate et dixit: Non est quod possibile ut [illegible] vacuitas venarum cum multitudine in [illegible] hora nec dare cibum in hora status [illegible] inflammationum [illegible] neque est possibile permutare hoc regimen subito nec apud istos nec apud illos [illegible] quod ut Ypocrates [illegible] et contradicat huic sermoni quod dixit [illegible] discernit de sermone contrario sermoni [illegible] in eo [illegible] et dicit [illegible] vehementiam virtutis in firmi et dispositionem [illegible] reliqua que dixit Ypocrates. Post id in sermone secundum expositionem veni [illegible] post successionem huius sermonis [illegible] variavit in illa res multas quibus fit iuvamentum in expositione eius et significatur per eas certitudo eius. [illegible] in narratione exemplorum que ipse [illegible] ex sermonibus Ypocratis quod oblivisci [illegible] exponere [illegible] sit [illegible] quod ipse [illegible] contradicit sermoni illi non certificavit [illegible] est [illegible] et [illegible] ut per expositionem intendatur dilectio hominis [illegible] debiles ex eis [illegible] est michi ut ponam sermonem Ypocratis secundum [illegible] exponam [illegible] cum expositione que convenit.

Oportet ut inveniamus in hac parte sermonis in sermone contrarium ei et dicimus quod permutatio cum regimine quando invenitur in [illegible] parte quod sit mutatio corporis non ad vehementiam fortem [illegible] necesse [illegible] sit ex illo addere in cibis [illegible] ad debilitatem [illegible] sit necesse minuere ex eis.

Cum acceptaverit Ypocrates de sermone certo quod bonum faciat redit ad acceptandum de sermone falso contrario sermoni suo. Sermo autem contrarius sermoni suo est sermo eius qui dicit quod [illegible] corpus permutetur de sanitate ad egritudinem ut permutetur regimen in eo permutatione magna. Et Ypocrates quidem contradixit huic sermoni in eis que sunt [illegible] iudicium [illegible] est ut [illegible] in [illegible] ad [illegible] discere ita

ut quando recipitur ille sermo. non intenditur
nisi ad contra- dicendum ei. contradi-
cendo enim ei. transmutatur per auditum. et non re-
cipitur secundum hoc. ergo invenimus ypocras
precepisse contradicere huic sermoni in sermo-
ne suo. quod res permutationis est bona. sum-
tamen. oportet ut curat res eius secundum tempus divise.
Non enim oportet ut permutet eam subito ad con-
trarium. nec oportet ut sit usus ieiunii cum
ultimum divise. Deinde fiat regimen eius subito
ad ingrossandum regimen in infir-
mi in hora inflammationis febris. Similiter huic
quoque modum invenimus ypocras contradicere
huic sermoni. In hoc loco. adiungit
ad id quod ponem convenire huic sermoni quod
est quod ypocras cum dicit paulo ante quod sano-
rum corpora agitantur apud permuta-
tionem eorum a consuetudine quam consueverant
ante ipsa quietionem. et dixit quod omne dixit ma-
le est. et illi qui veniunt contrarium sermoni
huius scilicet inest ut dicat quod agitatio
sanorum corporum quando permutantur ab eo quod
currit consuetudo eorum. accidit necessario
quod est quod corpora eorum non permutantur
ad vehementiam virtutis et indigent
additione nec ad debilitatem et indiget
additione nec ad debilitatem et indiget
diminutione in regimine eorum. ut consueve-
rint. sic est sanitas eorum. qui egritudine corporis
mutantur in mutatione magna a sanitate
ad infirmitatem. non oportet ut permutent
in eo regimen et permutatione magna. Deinde
postquam incepit contradicere huic
sermoni venit cum illa contradictione perce-
re eadem. et dixit eam. et adiunxit ad illa
res alias in quibus necesse est considera-
re et scire in infirmis. et dixit huic sermoni

Cumque in morbi causis [illegible]
dispositionem egri et virtutem. atque
[illegible] in et dieta tamen cibi quam
pro consuetudinem oportet cogitare.

Et oportet ut cum hoc cognoscas vehementiam
virtutis infirmi et dispositionem cuiusque
egritudinis in natura infirmi [illegible] consue-
tudine eius in regimine. et vincere in il-
lo quod est [illegible] in [illegible] et in illo et
quod sit in temporibus.

Ypocras precepit ut ad dandum reliqua quod
ipse docuit te ut sit [illegible] quo
[illegible] regimen in eo quod [illegible] egri-
tudinem [illegible] secundum [illegible]

mus consideratione vehementia virtutis in-
firmi et disposicione egritudinis eius et in eius consuetudine
eius quod est. quoniam eius consuetudine est ut non mute-
tur forma regiminis. donec appareant si-
gna digestionis [illegible]. quoniam est ut an-
tecedat [illegible] in quibusdam diebus. possibile est ut
perveniat egritudinis status. et non possibile est
mutare regimen. quod narrat in additio-
ne et diminutione. quoniam in infirmi perseverat ad
[illegible] in vehementia et debilitate virtu-
tis et in complexione corporis naturali et dis-
positione egritudinis et consuetudine que preservat
ante eos [illegible] et rebus similibus in quibus est con-
sideratio. poteris per estimationem artificia-
lem cognoscere additionem et diminu-
tione in forma regiminis [illegible] per for-
mam regiminis considerationem. scilicet sicut
ut in infirmis regat potu secaniabin aut
aqua mellis et potu aque tantum usque quo
appareant signa digestionis. aut oportet ut det
ptisanam oportet aut aquam eius tribus. si
necesse est una in die aut semel per hebdoma-
das qualiter dixit. oportet ut cognoscatur additio
et diminutio in regimine quod est quod non
est possibile tibi ut fiat. quoniam indigetur aqua
ptisane oportet et quantum oportet da[illegible]
ea similiter et quando necesse est potare seca-
nabin aut oximel aut aquam [illegible]
[illegible] sicut necessaria est intentione
forme in mutatione regiminis cognitio
forme virtutis infirmi. aut sit fortis aut
debilis. et cognitio dierum in quibus matu-
ratur egritudo. similiter non oportet in aliquo
ut consideres ad quantitatem vehementie
virtutis et debilitatis eius. oportet quod superflui-
tas in vehementia virtutis eius et debilita-
tis eius in diminutione et additione est mul-
ta valde necessaria. similiter dispositio in-
firmitatis [illegible] ut cognoscatur quoniam
non est tibi possibile tamen [illegible] ut consi-
deres an egritudo sit pleuresis aut pe-
ripleumonia tantum. oportet ut consideres cum illo qua-
lis sit dispositio eius in doloribus accidenti-
bus cum ea in febribus et in eo quod sequitur
necessitatem. quod est quod in quibusdam febri-
bus pleuresis cum quibus est dolor febris fortior
fit dolor vehementior. et in quibusdam earum
fit dolor levior et febribus eius sunt quibus
sunt febris quiete tranquilliores et in quibus
sunt ille febris vehementiores et [illegible]
[illegible] superfluitates in eo et
similiter sicut dixit ypocras in libro pronosti-
corum et quoniam in infirmi diversificantur in
illis superfluitatibus quas dixi. ideo non est
possibile ut narremus id quod narrare

volumus de illo prius. quoniam notum est in experimento medicina convenientia. Accidentia non que est quia non est possibile ut scribantur super simplicitates in quibus sunt virtutes alie super [illegible] alias aut in quibus additur vehementia aut mensuratio et additionis eius quantitatis que experimentur ad invicem et diminutionis eius et additionis eius in meliore aut in [illegible] ore aut in dispositione [illegible] spiritus eius. Sed est necesse tibi ut intelligas virtutes harum rerum per se singulariter ut comparentur alias cum aliis. de mea agrestes ex eis summa una similiter que declarant bonitas medicine et utilitas eius quoniam unus est sicut una res et eadem que est que sollers est et dignior ut agrestes ex veritate omnium rerum predicamenti summa una quam intelligat ac formam regis quoniam ostenditur aequalitate cum quo ab ore illum et qui est ignarus invenies [illegible] expertum nimis. Similiter que est diligens laborem invenies cum illo plus quam illum qui est piger et qui est exercitatus invenies cum illo plus quam illum an non est experimentum et qui est sanas in eius cum illo plus quam illum cum non est memoria. que est que debilitas virtutis significat quod oportet ut dentur sermo multo [illegible] cibus paulatim et separatim illud et verificat ipsum. sicut consuetudo cibatur ut comederet bis in die vel vehementia autem virtutis significat contrarium illius quoniam quando consuetudo hominis aut ut comederet in die semel tunc oportet ut dentur cibus in die semel nam utreque significationes significant idem similiter in causa resoluta est sicut minor et provocat id in eo ut dentur cibus [illegible] corporis resolutio. cum est difficilior et provocat id in eo ad contrarium et in causa corpore sunt humores mali ... Sicut necessario cibare ipsum et cum sint humores qui sunt in corpore eius secundum eorum additionem et diminutionem in unaquaque [illegible] istorum non fit nisi per comparationem suam ad se ipsum et iuvamentum quod acquiritur ex eo. ego autem iam narravi omnia ista in libro meo qui est invia de ingenio sanitatis et eorum sermonem meum in ordine redegi ut allevietur cognitio ipsius et ipsius memoria. quoniam est quod impossibile est quod sit possibile Ypocrati loqui in omnibus istis secundum quod oportet in ordine et serie in libro uno et iste est in cuius expositione nos sumus ipse cum sit primus qui invenit has res. Qui autem dixerit ab Ypocrate id est id absque serie et ordine. deinde singularem facit se ipsum. ut exerceat et acquirat operationes in arte medicine non est possibile quin sit expositio ut addat in expositione eius quod dicit Ypocras et ordine eius et ipsius serie et sic poterit ponere in tractatibus multis. erit dignius ut expositio eius de illo sit multo plus. Ideo ergo oportet ut conveniat aliis ut obviet ei cum in quietudine rei se ipsum in hoc libro propter multitudinem eius quod sequitur et de accidentibus. Unde oportet ut sciat quod nos ostendimus [illegible]

horum accidentium. determinationem quidem in libro meo qui est invia de ingenio sanitatis et quia sequitur ad illud liberum sollicitudine eius ad sermonem intelliget unusquisque horum et iste est quod iste res et est absque serie et ordine et qui sollicitus erit ... in hac operatione medicine laudabilis erit ... eius est.

Nec non in mutatione sua simplici nunc ad ungendum est minimum magis vel maximum iuvamentum est sicut est tolerabilius sit in moribus in statu sit ubi omnis status compleat et digerat.

Oportet ut sit permutatio tua ad additionem minus multum que est quam diminutio que est magis innativa que est quod diminutio innativa in pluribus quam infirmus est tolerans donec perveniat egritudo eius ad statum sui quo consequitur status suam digestionem.

Cum fuerit causa que species regiminis nutrimento sit et rebus quas consuetus est [illegible] que permutatio sit que oportet ut sciatur cum illo quod Ypocras dicit in sermone qui est ante istum ut possibile sit nimietate quantitatis in unaquaque specie regiminis significet sit id in hoc sermone quod est ad et posuit primus. Dicit ergo oportet ut sit permutatio tua ad additionem minus multum que est quod diminutio est vel magis innativa in pluribus [illegible] que est quod cum scivimus quod in cognitione causis speciei curationis necessaria est ei in magnitudine artificialis est quod extimatio artificialis non est [illegible] qui intelligit omnes res que sunt necessarie in arte medicine et quibus [illegible] memoratur ex eis qui curat operari eis et exercetur in eis et quod in tentione eius cuius est dispositio hec sit [illegible] ad illa et scripsit hunc sermonem. quoniam dicemus [illegible] id est innuit quod permutatio ad diminutionem est qui cognitio eius effugit [illegible] quam quod plus est que est ad additionem quod est quod ad diminutionem secundum plurimum nocet nocumento cuius rectificatio non est possibilis. Rectificatio autem nocumenti quod a diminutione accidit est facilis quoniam possumus cum volumus iterare iam superatum dare infirmo ex cibo [illegible] et curam. Sed quod minuatur ex cibo quando pervenit ad statum plus quam oportet est difficile in omnibus dispositionibus et maxime in egritudinibus acutis.

Quod est quod diminutio ultima est magis

uinum. s. plurimum quod in firmus est; tollerans. dum permanet eius egritudo status usque dum consequatur statum suum et manifestum est.

Non uidetur hoc ipsum [illegible] retur sermonis qui precessit. neque non ut rememorationem faciam intentionis s. ypo. sequitur consuetudinem eius in hoc libro et in libro [illegible] amphorismorum. quod est quod ubi quis inuenitur in firmus cui possibile est remanere usque ad statum egritudinis propter qualitatem ut prohibeat cum ab omnibus aliis dissuadere ut in eo pocionibus quorumdam. quibus inuenitur tamen non quos cuique potius inueniri necessarium est esse.

Quod in quibusdam morbis cessat fieri ego.

Ego quidem hec summarationis ut narrem in quibus egritudinibus et ut ad omnia ostendam illud iam declaratum est quod ypocras uult reddere postquam ostenderit regimen uniuersale in hoc libro loqui in egritudinibus reliquis acutis. preter tamen non inuenitur ei liber in hoc quod est quid quod inuenitur scriptum est in hoc libro post sermonem in balneatione et res inuenta est in diuino ypocras quod scripsit loco rememorationis et descriptionis quibus sit rememoratio disposita est eius uel communicauit ipsum in ueniens post mortem ypocratis et apparuit hominibus. tunc est dignum ut sit id ex eo quod est simile ut sit. Et sicut locorum libri adiunctis. tunc non est ex eo quod sit simile sermoni ypocratis et similiter in res. significare fieri eius in egritudinibus et morbis. et quorum fuit in eo res multe bone ualde et ego dicturus eram illas res. cum exponam eas.

Et alia his necessaria ad preparationes signes coniungere parumper. nec morbi [illegible] mobilem coniungere in quo plurimum sermo uero continetur sed quod precellentissimum est ibi.

Et hoc quidem in eo dicendum ut sciat alias res firmitatis rebus in quibus reddit iterum ypocras. adduxit eundem sermonem. quod multis certificauit exemplis et ostendit quod permutatio ab eo quo cuius consuetudo nocet infirmis. et impetum eius sit permutatio eorum in illa arte quae accidit sanis non in firmis propter id. dico quod ipse significauit per sermonem suum

unum quod est similes et significatio sit id quod ipse uoluit dicere non est significatio propter quod nec similis neque [illegible] sana. sicut a consuetudine eius est notare eas. scilicet ipsum et est inter eos quod inuenit. et certificabitur et intentio eius sermonis et ex expositione mea quod exponam sermonem sequentem hunc sermonem.

Morbus acutus eadem die qua sit in hac uel postera. Ubi aliquando cumque incipiunt. alii autem quorum initiis partem assumunt. ceteri autem partem quo plurius fiat in firmis. Que quidem omnia peiora sunt quam si hiis contrariis dicetur. Sit uero et minus nociuum est hoc tempore quam duobus diebus uel tribus prius ueniens et in inanire. Transactis autem iiii. uel v. diebus huius diei cum in partem peius. autem hiis omnibus diebus ueniens euacuatio in fine. et hiis diete ante morbi digestionem facta cum exhibitione hac et dieta illa utentibus celerius mors plurimum sicut dixi nisi quam morbus fuit in perfecta salute.

Et error in morbi principio facti emendatio. sic hic est in post medicabilior.

Et melior significatio nulla est quam quod est firmum immutationi in qua glorificatur sermo noster. sed melior sermonum in illo. est hic quidam in quo incepit egritudo acuta forsitan comedit in die illo quo incepit egritudo eius quosdam cibos.

et fortasse sumit cibum ad mane illius diei vel tercii. et quibibit ad sorbitionis quod aliquid fuit. vel tercii est quibibit vinum in quo est siccitas. et fluxus [illegible] panis et contrarium deterius quando [illegible] regerentur. et contra in illius temporis mutationis nocumentum est cum est in hac hora quando sunt infirmi [illegible] in duobus diebus aut tribus. et primis diebus et cum ptisanam sument egritudinis [illegible] dies aut [illegible] reverteretur hoc regimine et [illegible] in illo est [illegible] in diebus illis. Et cum fuit in fine regatur hoc regimine antequam maturetur eius egritudo quod est quoniam festinat ad plus, et quum [illegible] hoc regimine prius in egritudo fuit in ultimo salutis. Error autem qui fit in principio egritudinis non est rectificabilis [illegible] rectificatio huius erroris impossibilis et meditatio eius facilior est multum.

Iste est que premissa sunt dixit Ypocras. Accidentes sanis qui permutant regimen ab eo quod antiquit consuetudo eorum passionem [illegible] ad infirmitatem. Hic autem dicit quod permutatio eius non est [illegible] similationis. ostenditur in principio ad [illegible] declaratione intendit in principio sui sermonis absque medio quod dispositio eius. hec est dispositio eius eadem. Consideravimus [illegible] quod dixit Ypocras quod non oportet ut perdas [illegible] infirmos in primis diebus et cum appropinquat hora status egritudinis impleas corpora. Ypocras enim per hunc sermonem quem dixit nunc intendit ostendere nocumentum quod accidit infirmos propter illum eundem errorem qui accidit cum appropinquat hora status egritudinis et magnitudinis erroris et qui fit in inceptione egritudinis. tamen dicit meditationem eius faciliorem esse. In sermone isto contradicit ei qui in capite [illegible] regimine infirmorum esse diem [illegible] quamquam maturetur egritudo.

Ecce ei iuvamentum in quo intendit esse magis profuturus cavendum itaque est ne in primis diebus in principio morbi aliquibus vinum quod diu sit convenient esse plenum [illegible] esse egrotum paulo post eo [illegible] in eo [illegible] in iuvamento quod accidentem refert.

quisivit [illegible] et quod solum oportet ut prohibeas infirmum in diebus primis sue egritudinis a quibus dant sorbitionibus. Sed quod ipse diversificantur [illegible] paratus. Et post paululum [illegible] illum, quibus dant illas sorbitionibus. Et ideo Ypocras in hoc loco [illegible] est [illegible] sermo quod dixit Ypocras [illegible] quod premissa est multo cum precepit cibare illum cum non est possibile remanere usque ad horam status egritudinis absque cibo. A qua [illegible] in principio egritudinis. absque cibo [illegible] in principio egritudinis [illegible] quod sumat [illegible] est quod fortasse cogimur permutare ab eo ad regimen quod est subtilius eo ante cibare infirmos ante horam status quando necesse est. Et si fuerit regimen eorum [illegible] quod precesserit grossius ut permutet ab eo ad regimen subtilius eo.

Sunt enim qui ptisanam grossam dant in principio morbi et nocumentum ignorant cum [illegible] dederint eam post [illegible] duobus diebus vel tribus seu pluribus factam. Sunt etiam qui sucum [illegible] similiter nocivum nesciunt esse huiusmodi [illegible] pro sui subtilitatem non sunt necessaria [illegible] qui [illegible] intelligunt nisi [illegible] quod si ptisane grosse ante morbi digestionem sunt clarum ei qui sucum sumere consueverit et maxima inde lesio contingit.

Invenimus quosdam [illegible] in principio egritudinis ptisane [illegible] infirmo [illegible] ut faciant sorbere ipsam illam postquam [illegible] in eo [illegible] duobus diebus aut tribus [illegible] illos [illegible] ignorantes quod nocuerat infirmo quando [illegible] dant illam [illegible] incipiant dare ei ipsam [illegible] et

non bibunt ipsum et non sciunt in quo debibere infirmus ptisanam ordei ante quam maturetur egritudo eius. cum ita aliqua eius fiat accidere sed eum nocumentum magnum.

Dicit ypocras quod medicus non est sciens de hora in qua oportet dare infirmo ptisanam ordei aut aquam mellis. Ypocras tamen ipsi sciunt ex eo quod sequitur hoc quod dare infirmo ptisanam ordei antequam maturetur eius egritudo nocet ei. cum illud quod intelligitur ex eo quod sequitur hunc sermonem eius est ille et est in eis quos multotiens [illegible] ut dimittat ipsum cibus.

In quibus plurimum ipsi cibore continetur quare quasi semper eg[illegible] evacuati venit ad suscipiendum [illegible] transmutant eum potius ab accepto cibo ad evacuationem [illegible] est mutandum in maius simile.

Et ipsi quidem sepius [illegible] ex eo sunt vero sicut sunt in [illegible] tiorem. quod est quia ipsi multotiens permutant infirmum de quantitate venarum ad utendum sorbitione in horis in quibus multum [illegible] permutatio de sorbitione ad usum vacuitatis venarum. sic contingat ut molesta fiat egritudo in illa hora.

Dicit ypocras quod est quod ipsi multotiens etiam permutant infirmum de vacuitate venarum [illegible] significat permutationem eorum quod permutant eum cum permutatione secunda. Et illud est quod significat per sermonem suum [illegible] quod permutatio medicorum quod permutant regimine ex dimissione cibi ad utendum sorbitione est ipse in illa hora in qua fit [illegible] permutatio [illegible] ieiunii. Ostendo igitur per sermonem [illegible] in hoc loco cum explanatione quod necessarium est ut ad minuatur quam consequitur egritudo statum suum scilicet regimen.

Multorum etiam scilicet ex quo accipit et aptibus artum pectus cruciatus egre nere coleram. attrahit humor venenosus vini illius vigilie accidunt quod perfecte digestioni morbi repugnat et angustia sed habundat immurmurant et perturbantur mentes. oculi subito quasi splendore obtenebrantur. auricule vocum tinnitibus implentur. articuli frigent [illegible] indigesta sputum subtile [illegible] saltum [illegible] tum [illegible] sudor inquietantur flatus et [illegible] permutatur. [illegible] ducuntur tum pora planantur sed [illegible] accidit hoc peius est a pectore operimenta repellit manus tremunt pluribus et in [illegible] labia palpitant.

Et multorum quidem [illegible] huic accepte [illegible] pectoris humores crudos egrotare cole et accidit eis vigilie [illegible] egritudinis [illegible] angustia fit vehemens [illegible] mutant et permiscentur eorum rationes et accidit eorum in oculis eorum [illegible] implentur auditus eorum [illegible] frigidantur eorum extrema [illegible] eorum sed indigestum sputum eorum est subtile [illegible] colore puro et accidit eis [illegible] que [illegible] et accidit eis [illegible] et mutatur melius eorum [illegible] frequens et magnificatur et [illegible] tempora eorum [illegible] pectoribus suis pannos suos et tremunt [illegible] eorum et multotiens [illegible] labium inferius. Dicit ypocras quod [illegible] accidentia hec eveniunt eis qui regunt infirmos ex medicinis regimine malo [illegible] qui ex eis [illegible] corpus eius in diebus [illegible] permutatur ad [illegible] cibos post [illegible] in die tercio aut quarto aut quinto [illegible] consequatur egritudo statum suum. [illegible] ad hoc quod si egritudo consequatur statum suum [illegible] permutatio eorum [illegible] regimine [illegible] quod est [illegible] ut mutetur regimen [illegible] in hora [illegible] eorum [illegible] declaratum est [illegible] in eis que [illegible] ex sermone [illegible] sunt dispositiones corporis [illegible] et dispositio eius ab inceptione hore [illegible] eius usque ad horam status eius et tercia post illa

diversis dispositionibus est dispositio eius a principio illius usque quo consummatur constitutione integra. Et iii. dispositio quarta post illas est dispositio in qua regitur regimine convalescentis usque quo sanatur sanitate vel sanatione firma. Et ergo in unaquaque harum dispositionum non permittet a regimine hoc quod est permutatio magna donec permutetur a bona dispositione secundum quam est dispositione aliam. Cum ergo possibile est ut consueverit infirmus in principio egritudinis sue cum prohibitione vehementi a cibo usque ad statum egritudinis eius cum huius regimine non tamen est aliquando ut [illegible] id est tunc non est possibile nutrire infirmum cum hac dispositione quando non [illegible] quando cadit virtus eius in dispositione illa. Tunc manifestum est quod potenti in hoc qui prohibuit infirmum a cibo cum prohibitione vehementi cum id exsiccet eius corpus plus quam oportet quod est quod cogitur ei dare cibum in illa hora in qua oportet ut contineret in regimine eius quando status egritudinis iam appropinquat. Tunc manifestum est quod corpus eius est exsiccatum deficiente [illegible] ab equalitate. Propter hoc ergo dicit Ypocras est hec dispositio ex regimine accidentia multa mala. Deinde numerat omnia illa accidentia [illegible] in vestigio alterius et ponit principium quod dicit [illegible] humores crudos. qui [illegible] colere [illegible] crudos [illegible] alteratio [illegible] apud eum non vocatur digestio [illegible] non sit possibile quando alterantur ut nutriant vel nutrigent corpus sicut sunt [illegible] in quo id sit [illegible] cum natura sit vincens humores [illegible] fluitates currit consuetudo apud eum ut nominet id quod superat natura ex eis digestum. Et id quod non superat indigestum. Ypocras dicit [illegible] in fame que accidit ab apostematibus. quando maturantur [illegible] non [illegible] ex [illegible] possunt nutriri ex fame sicut nutriatur ab humoribus qui nominantur crudi [illegible] quando complebitur digestio eius secundum complementum ita ut sit possibile in eo ut nutriat corpus aliis. Secundum hoc ergo invenimus digestionem in humoribus qui sunt de genere eo sicut invenimus in fame que est in apostematibus quando fit saniei. Et intellige nomine digestionis in hoc loco secundum intentionem primam generalem. Et [illegible] quidem prima generalis [illegible] est quando natura est vincens humores potens convertere eos [illegible] putrescat ex humoribus in corporibus non spirantibus quando caliditas innata non auxiliatur in alteratione eorum. Tunc Ypocras egrediens agens eius quod digeritur [illegible] accidit simile [illegible] in superfluitatibus aquosis que evacuantur [illegible] Ypocras [illegible] dicit [illegible] quod ex eis est digesta et ex ea est indigesta quando [illegible].

non sit possibile corpus nutriri ex eis. [illegible] Et nos quidem [illegible] utimur hac intentione et [illegible] nibus digestionis quando dicimus in egestis aut in urina aut in eo quod egreditur de ulceribus et materiis que currunt in [illegible] quod sit digestum aut indigestum. Secundum ergo hunc sermonem dicatur in eo quod est ex urina indigesta aut digesta quod est ex eo que est vehementis rubedinis et fetidi odoris est indigesta. Digesta autem ex eo est vehementis [illegible] cum non est in eo dicto paucitas fetoris. Dicit ergo Ypocras quod oportet [illegible] in eo qui regitur regimine malo ut eius [illegible] [illegible] et residat ad intestinum eius eo indigesta. descendens ad ipsum ex capite [illegible] re [illegible] dicit [illegible] hora nisi prohibetur infirmus a cibo ut paciatur famem plus quam oportet [illegible] stomacus eius cum [illegible] rebus [illegible] in illa hora in qua permutatur ex prohibitione vehementi a cibo ad sumendum cibos [illegible] per statum egritudinis. Deinde Ypocras posuit [illegible] accidentia alia que accidunt ex regimine malo quorum primum est vigilie. Et manifestum est quod vigilie sequuntur prohibitionem vehementem a cibis [illegible] in non hora sua et ista duo simul illaudabilia sunt. Et regimine mediante et manifestum quidem est quod ex vigiliis accidit ne digeratur egestio cum somnum sequatur digestio. Deinde dicit quod vehemens fit eorum angustia. Et manifestum quidem est quod eis accidit a duabus rebus [illegible] prohibitione vehementi a cibo [illegible] longo et acceptione cibi [illegible] quia gravatur stomacus [illegible] malignus fit [illegible] infirmi [illegible] accidit ei tribulatio. Deinde dicit [illegible] et significat per sermonem [illegible] aut similem illi quod significat [illegible] est [illegible] sicut alicuius hominis [illegible] tribulatio quando vincit [illegible] melencolia. Similiter quidam [illegible] voluntatis [illegible] que aggregatur in eius stomaco eo [illegible] amaritudine que accidit est in [illegible] eius ex [illegible] eo aut propter [illegible] cardiogmam [illegible] eius est ut accidat ei quies [illegible] velociter [illegible] ei in eius stomaco aggregatur eo in cerebro eius. Deinde dicit quod accidit [illegible] oculis [illegible] coruscationum et [illegible] est elevatio vaporum qui elevantur [illegible] et multitudo sanguinis qui [illegible] ad caput et [illegible] ducit accidit in [illegible] infirmus sumit cibum non in sua hora et [illegible] [illegible] propter fluxum sanguinis [illegible] aquositer [illegible] aut propter [illegible] que accidit [illegible] in [illegible] similiter est in [illegible] auditus [illegible] fit [illegible] vapores qui elevantur [illegible] aut propter [illegible] que generatur in capite.

Extremitates autem corporis istius sicut manus et pedes usque quod infrigidantur. Similiter quando advenit ei cum lesio aliqua ut propter famem longam et quia accidit in eo medicatio evacuatrix que fecit eum egrotare eo. aut propter permutationem que accidit sibi in eo ex multitudine ciborum qui sumuntur in non sua hora et ideo accidunt ei casus plurimus et rememorationem doloris quod medici proveniunt et siccant corpus infirmi in diebus plurimis deinde permutant eum post id subito ad usum ciborum secundum regimen sanitatis in hora in qua est conveniens ut subveniretur regimine. Et reperit similiter invenimus ut cum digerentur quando regitur infirmus hoc regimine quando sit secundum [illegible] in hora in qua desiccatur corpus infirmi quando non datur ei in potu aqua decoctionis aut vinomel aut seccanabim vincit eo cum non permittitur ei neque aliquando nec in datur sibi hora in qua permutatur subito infirmus ad adveniendum cibum tunc quando eorum gravatur et laborat in virtute alius. Unde est quod sincopis accidens significat significatione manifesta communicationem virtutis aliquorum horum [illegible] sionibus quod est quod huius membrorum spiritualium eorum subtilitatem [illegible] coloribus permutationem accidit eis sudor circa pectus et id [illegible] eis id est et videtur malicia anhelitus quod est quod egritudo in digestione manet propter unum quod duorum superfluum iterum scilicet famem longam et acceptionem cibi non sua hora et sequitur privationem digestionis spiritus quod narravimus. et similiter est sudor qui accidit circa pectus propter casum virtutis et famem propter id quod generat eam ex acceptione cibi non in sua hora et sic inquietudo est ipsa accidentis quod continet unius duobus scilicet famem longe quod impletur [illegible] acceptione cibi in non sua hora que aggravat ipsum/ malicia autem anhelitus accidit propter apud acceptionem cibi in non sua hora et non apud famem quod est quod permutatio anhelitus et eius status in hora exitus anhelitus est significatio super coarctationem et spasmum cum attractio eius ad sursum sit apud exitum anhelitus anhelitum ad huius contrarium narravit ypo. in tractatu suo de vulneribus in egritudinibus acutis plurimum [illegible] introductio duplicata [illegible] terior est sicut ille qui accidit attractionem post attractionem et declinatur quod hec species ex speciebus malicie anhelitus accidit propter acceptionem ciborum in non sua hora non propter famem et sermone ypo. sit in frequens et magnificatur anhelitus in eo qui regitur regimine malo quod est quod anhelitus frequens et magnus accidit ut minoretur aggravatione diafragmatis et cibus invito retentis quando non superat eos neque digerit eos

bene quod egrotatur ab eis ventositas quare necessario [illegible] continue moretur. Intro ypo. causas dixit in anhelitu propter coartationes diafragmatis quam cum dilatatio pectoris sit equalis dilatationi eius que fuit in eo quod fuit ante per quantitatem diminutionis eius quod attrahit de aere ad id quod fuit in eo qui fuit ante et diminutio iuvamenti anhelitus propter hanc diminutionem erit necessario aut ut ponatur aliquid dilatationem sui pectoris magnam aut ut fiat frequens dilatatio aliter ut faciat frequentem dilatationem aut ut faciat duas res simul. Et ego quidem iam locutus sum in omnibus speciebus malicie anhelitus sermone multum in libro meo de malicia anhelitus et ego enucleavi in eo causas earum et illas species malicie anhelitus cum demonstratione super id et [illegible] illic eo quod dixit [illegible] ypo. dixit post id quod tempora plana sunt in eo qui regitur de regimine malo. Invenimus huic sermone secundum duos modos quod est quod [illegible] nimius rememorationem in quibusdam de [illegible] singularem siccatur et planantur tempora eius et id quod intelligitur ex hoc sermone est quod tempora eorum trahuntur ad latus aut sursum quod fortasse accidit id apud extensionem duorum temporum spasmus aut pro extensione nimius eorum et fortasse accidit id mollificationem nimius eorum. Deinde dixit ypo. quod cum istis accidentibus facit evenire pravitatem speciei eius est de tenuitate [illegible] accidentia que narravit propter id in [illegible] qui inflammatur corpus et accidit ei angustia et quando accidit in manibus et pedibus eorum tremor quod magnificatur nocumentum. Saltus autem in superiori labio eorum significat mordicationem vehementem in ore stomachi et propterea fit huic accidentis provocans vomitum [illegible] huius

Que quidem accidentia si in principio morbi appareant nimiam mentis alienationem significant et egrorum plurimi moriuntur.

Et quando apparent ista accidentia in principio egritudinis significant permutationem rationis vehementem et moriuntur infirmi secundum plurimum. Dixit G. ypo. quod ista accidentia que narravit ypo. quando accidunt in principio egritudinis significant permutationem rationis vehementissimam [illegible] ut intelligatur ex sermone eius principium egritudinis in hoc loco totum tempus in quo non apparet signum aliquod ex signis digestionis quod est quod ego dixi in libro meo de crisi. quod

pri nomen accidit in extremis similiter qui in te legitur et hoc noie p[ro]p[ri]a p[ro]pri[e] est i[n]ma diuisionu[m] assumptarum ex diuisionibus eas in temporibus egritudinis uniuersalibus qui dicimus q[uod] egritudo est composita ex p[ri]ncipio et augmento statu et declinatione. Qui g[ene]re apparent ista accidentia que narrauimus ante presentem egrum significant crisim que fiet in p[ri]mo [illegible] manifestum quidem est q[uod] id fit in egritudinibus equibus crisis [illegible] firmum [illegible] est possibile ut indicent crisim que est. q[uod] non est possibile in aliq[uo] egrum ut ueniat in ea crisis in p[ri]ncipio egritudinis. [illegible] saluberis [illegible] significat [illegible] [illegible] perturbatione est ego quidem iam locutus sum de istis accidentibus s[er]monem pluriu[m] in libro meo de crisi. Qui g[ene]re uult ista intelligere id legat illum librum q[ui] est et s[er]mo meus p[ro]longatur. [illegible] in hac hora [illegible] ego contentus sum sic feci in reliquis rebus p[rese]ntis ut faciam in istis [illegible] ea[rum] tam [illegible] q[ue] c[um] p[re]parat natura ut faciat crisim accidit in corpore inquietudo que appetit p[ro]pter istud accidentia cum significationibus manifestis et significationibus digestionis. Quando autem accidit inquietudo p[ro]pter hanc causam p[rese]rtim q[uod] natura uirtutem habeat ex pollendi. illa res nocua est id significatio magnitudinis mortis. Et ego quidem iam locutus sum de accidentibus a quibus accidit crisis in expositionibus in libris aliis [illegible] narraui naturam eorum et in quo differunt accidentia que nominatur apparentia post et ingrediuntur [illegible] accidentia i[d est] signa digestionis [illegible] exposui libru[m] p[ro]nosticorum librum [illegible] i[d est] librum amphorismorum ante expositionem meam huius libri et s[er]mo quidem in re aliqua iteratus inuenitur in expositione eius qui diligit p[ro]longationem

Qui uero euadunt aut natio · apostemate aut sanguine p[er] nares fluente. Aegrotosso empimatis · sputo liberantur. Alioquin non.

Quam ex eis euadit est eius euacuatio aut p[er] [illegible] que accidit aut per fluxum sanguinis narium aut per sputum sanei [illegible] [illegible] Post q[uam] narrauit q[uod] infirmi [illegible] moriuntur apud eue[n]tum eorum accidentium in dixit id absolute s[ed] excepit cum eo-

[illegible] plurimi et uoluit enumerare qualiter sit possibile ut [illegible] quidam eorum inuenire [illegible] in hoc s[er]mone et dixit et ex eis sunt qui euadunt aut per [illegible] aut p[er] fluxum sanguinis narium aut p[er] sputum sanei que digesta est materia [illegible] uehementem significatio q[uod] cum hec q[uod] ista accidentia eueniunt in firmis cum [illegible] [illegible] humorum.

Neque enim quispiam medicorum inuentus est qui egrotorum habitudinem cognoscere queat sic q[uod] [illegible] uirtutis defectionem p[er] ueniat. aut si ex ipsa uenarum exinanitione. aut ex alia [illegible] aut ex labore egritudinis [illegible] seu q[ui]uis alio tempore [illegible] accidere

Et non inuenimus aliquem ex medicis in similibus eos enumerare que ex infirmorum qualiter oporteret eos cognoscere id q[uod] accidit eis de debilitate in egritudinibus aut sit p[er] uacuitate uenarum aut in [illegible] altera aut labore eueniente infirmis aut eo que eueniunt in reliquis accidentibus p[er] naturam corporis et eius dispositione [illegible] illius.

Post q[uam] ypo[cras] posuit s[er]mone[m] suum in forma [illegible] uirtutis infirmi et debilitate eius q[uia] ista duo s[un]t ex accidentibus [illegible] que necessaria s[un]t in cognitione regiminis iterauit nunc s[er]monem suum [illegible] et dixit et non inuenit medicos narrantes de infirmorum q[ui] [illegible] eos cognoscere id q[uod] accidit eis ex debilitate q[uod] est q[uod] debilitas sit aut p[er] uacuitatem uenarum. nam uacuitas uenarum est maior significatio illam significatione prima et p[ro]pter id inuenimus ypo[cras] multociens [illegible] uacuitatem uenarum q[uod] de consuetudine hominum est uti noie generis p[ro] specie que est sub eo. aut p[ro]pter laborem [illegible] dolor aut p[ro]pter mollificationem [illegible] in egritudinibus acutis fiet ea est que fit p[ro]pter stimulationem aliquam allatam et non est facile ut intelligatur in re [illegible] s[er]monis eius stimulatio cum alia

dubitat q[uo]d ypo[cras] intel[ligat] p[er] stimulationem

quod est quod si intelligis per primum motum accidentem accidentem in stomacho aut in intestinis. tunc manifestum est quod hoc accidens est in genere nocumenti doloris. et si intelligis per primum vigilias aut sincopim accidentem post sudorem. tunc non est sermo eius secundum veritatem. Sed id quod significat per primum declinare aperte est quod dicitur. aut per evacuationem que fit fluxu sanguinis narium vel vomitu vel solutionem ventris aut sudore aut per eminentiam longam temporis eius id quod est aut per vigilias aut per fluxum ad sedem ad sellam dolorum. et fluxus lenitionem ventris donec accidat sincopis. et hoc quidem accidentis evenit propter multitudinem ciborum et gravitatem ipsorum aut propter qualitates eorum. hec enim duo simul fatigant virtutem et faciunt intellectam virtutem per multitudinem. ista autem nocumenta eveniunt accidentia infirmis quod sunt nocumenta alia quorum causa non apparet. scilicet quando fit dispositio corporis infirmorum hec dispositio propter quod accidat evenire causa apparente aut vigilie aut fames aut sentiant in ore stomachi aliquid. sicut id quod narravit ypocras in principio libri sui de pronosticis cum dixit et fit nasus eius acutus. aut oculi profundi et tempora plana et reliqua que secuntur. id est quando ista dispositio corpori evenit aut vigilie aut solutione ventris fluxu aut fame et fit absque ista causa. quod accidit ut humores qui sunt in corpore sunt subtiles et calidiores sunt. adveniunt quod est quod resolutio eius quod substantia cor et membrum. sed hec dispositionem fit per evacuationem que occultatur a sensu. Quoddam in hominibus debilitatem virtutis per maliciam sunt que accidit in uno principiorum quod advenit ei lesio primum. ut quando advenit labor et precipue a quo accidit lesio. Deinde secundo post ipsius duo principia aliqua est et certis. quorum una virtus est virtus que est nutritiva et est eius processio a cerebro. et virtus secunda est illa que est inveniens pulsatilibus et origo eius est a corde. et tercia virtus est inveniens non pulsatilibus et eius origo est ex epate. Multotiens enim accidit malicia complexionis paucitate unius horum membrorum quecumque sunt que extra eveniunt et leduntur lesione eius et duo eveniunt. aliqui magis vero sentiant in perditione et equaliter quod accidit lesio in corde citius secunda post ipsum quod leditur cerebrum post id quod accidit ab epate est tardior eorum et sic cum ista

membra leduntur propter maliciam complexionis que accidit in eis recipiunt virtus que prima est illius nocumentum magnum valde. sed quando leduntur membra propinqua unicuique horum principiorum propter maliciam complexionis que invenit sic et advenit nocumentum magnum propter communitatem eorum cum ipsis principiis et membris sunt membra quamvis non sunt propinqua istis principiis. unumquodque propter communitatem eorum cum ipsis in genere vel in quibusdam proprietatibus sunt leduntur membra ex quibus est principium illarum virtutum. Cum igitur ex stomachi communicatione virtus cum illis infectione accidit ab eo primitus sincopis. et spasmus et fortasse accidit ex contentione nervorum. Vnde propter istas egritudines cum confirmatur apparent omnibus hominibus. In hora autem eveniunt eorum in parvo augmento paulatim videntur plures medicorum. et est ut agnoscat quod consequuntur ex magnitudine virtutis occultentur vel quasi in principio eveniunt eorum res. et sic quedam membra que sunt sic dum permanet in genere. hoc enim est melius. Et si non preparatum est. tunc in hora augmenti eorum procul dubio et virtutem quod ypocras significat per hanc sicut ista officiales res cum dixit et accidit ex reliquis accidentibus propter naturam corporis et dispositionem eius et speciem illius. Significat igitur per hanc sinum naturam corporis et dispositionem eius et speciem illius. Significat igitur per hanc sinum naturam corporis complexionem eius et per hanc sinum dispositionem corporis compositionem eius. quod cuius corporis natura est rara. tunc raritas eius et eveniunt sincopis et est ei facilior et cuius corpus est spissum prolongatur egritudo eius et sunt membra et hominibus. Enim sunt hominibus quedam membra sunt que est inveniens frigus et ex eis est que dam membra sunt que invenit calor et ex eis sunt quedam membra que sunt humidiora et omnia tunc sicut que eorum est ut in firmitate que est egra.

Malum enim nutrimentum aegritudinem in doloribus vel morbis. accidentium vel defectum in duobus diebus potum aut cibum aut vis actione permutant quod ipsum defectione enim

inanitione estimant esse. et rursum esse malum est virtutis defectionem ex inanitione esse quod ignorans medicus cibum restringit. Quo utroque errore egri molestantur. Verumptamen hoc ultimum est minus malum. Porro non est familiare esse quod si quis alius medicus plebeius ad egrum ingressus hoc accidens intellexerit et quod est cibi vel potus que a priore medico vetita fuerant accipere preceperit non est dubium quin egro iuvamentum sit. Et huius magno hominis dedecus est quod [illegible] posterior medicus vulgaris velut mortuum

Et deterioribus rebus est ut sit debilitas [illegible] suscitasse videtur. infirmi pro vehementia doloris et acuitatem egritudinis preparatur sed fluere accipere et potionem aut sorbitionem aut cibos pluries id estimet quod debilitas infirmi non sit nisi ex inanitate et ex deterioribus rebus est ut sit debilitas virtutis ex vacuitate venarum. et non fiat id medicus et constringit illum in cibo. Itaque evenire solet accidere sed infirmum timorem. Verumptamen minor est multum quam primus. et est dignior ut de eo videatur plus etiam ex errore. Postquam si ingreditur sed infirmum medicus alius aut aliquis ex vulgo et cognoscit quod accidit et precepit eum accipere cibos et potus in quibus prohibuerat ille primus medicus declaratur manifeste iuvamentum eius in infirmo et decretum sed illum cuius hoc est dispositio ex hominibus est vehementius multum quod est quam primi inventi in civitate postremo sive si sit medicus aut vir ex vulgo suscitasse mortuum.

Accidit infirmis multociens ut propter dolorem deteriorentur pulsus eorum et cadat anhelitus eorum et non moveatur aliquo motuum et accidit in [illegible] similem illi ab acuitate egritudinis et ex diebus sunt in quibus non fit casus virtutis propter hoc cum sed propter inanitionem venarum. Inter se qualiter modos [illegible] fuit id sive sit propter famem vel vehementem. Itaque evenit id propter famem vehementem indiget acceptione cibi et reparationem in illo vero quod accidit id propter dolorem et acuitatem egritudinis indiget multa cum quieti... atione in corpore suo et qui instituerit aliquid per cibo nocet ei nocumento magno vel accessionis et corpus debilitatur propter inanitatem venarum nocumentum et eius [illegible] non est sed similitudine sed est in propria [illegible] quidem est ut non sciatur aut debilitas infirmi sit propter inanitatem venarum vel propter aut propter dolorem. Reliqua autem questionum in hoc sermone est manifesta. Et ego quidem iam scribens significationes quibus oportet significari unumquodque istorum feci in hoc sermone sicut feci paulo ante cum scriberem librum alium in egritudinibus acutis.

Contingunt autem fieri res in hiis que accidunt sed non si ei corpora contra suam consuetudinem magna temporis quiete non possunt statim confortari. Et si quieverint atque requieverint per longitudinem temporis postea a novo ad laboris exercicia fuerint translata malum est. Si aliquando vero et singula corporis membra ut videlicet pes vel quilibet articulorum que soluta sunt si quis subito ad insolitum transferatur laboris exercicium eodem modo vero et dentibus in oculis accidentibus in oculis accidit. Et nullum denique invenitur membrum cui non idem contingat. Mollicie lecti cum [illegible] preter solitum fatig

gat corpus. [illegible] super ea donec dimittat [illegible] ab otio in quo induxit se solitum est.

Approximant rebus accidentibus: in eo uideret quod corpus quod quiescat quiete multa contra consuetudinem non est possibile ut eo fortiter statim nam si quiescit et requiescit tempore longo deinde post id redit ad intermedium laborem faciat operationem magnam manifeste et simul et membrorum aliquorum corporis deprecatur et fit consimile huic operationi et deinde tunc alia quod non est de consuetudine eius cuius est ut faciat eum laborare et permutatur in quibusdam horis subito ut faciat eum laborare et accidit in simile huic ex tempus in doloris et [illegible] quod inveniuntur membra aliqua cum non accidat id. Simile est quod dormit prius super lectum mollem [illegible] contra consuetudinem et cingat corpus et dormiat super lectum durum et ab otio contra consuetudinem.

Iam redit iterum ad sermonem [illegible] in quantitate permutationis sui ad quod intendit postquam compleuit sermonem suum ad quod resequitur fuerat ab illo sermone in debilitate uirtutis et dixit quod iste res quas dicit uult similes rebus accidentibus in eo quas prius narrauit quod est quod ipse iterum dicit per sermonem suum eandem sententiam quod inueniri siquidem quod permutatio magna subita ad contrarium faciet euenire ei infirmum magnum [illegible] nocumentum. Quod autem scripsit in hoc sermone est secundum hunc modum sicut [illegible] quod cessat et desuescat ab operatione sua bene donec recreat et consuescat id quod fuit paulatim appropinquat operationibus suis que sunt ex ipse solum et corpori toti et unicuique reliquorum membrorum. Deinde dixit [illegible] post id unum post aliud ex illis membris cum omnibus suis. Dixit ergo in fine sermonis sui mutato neni somni et inficit in perio ad quod in redit a principio sermonis sui immutato neque consuetudinis.

Uerbi gratia homo quoniam inceperit dubium multus habens cum inciperit inuito laboris ad medicandum ut ne pedem a loco suo moueret. Abijt itaque apostema habens operatum multociens saniusque [illegible]

citur quoniam si in medicando mouerit et redierit. Quod si supra pedes stando .vi. die uel .vii. sanatus fuerit plus illico accidit subito dolor. Quoniam si a principio in medicando fuerit et redierit siquoque ad opus exercuerit fit eius egritudo grauior. Quoniam si hoc [illegible] in medicando eundem laborem eius demansuerit diebus.

Uidetur autem mihi iterum quod ut scribam exempla harum rerum. Dico ergo quod cum accidit homini ulcus in crure suo quod non est saluum nec [illegible] securitas dico habetur et est ulcus in corpore suo uocatum necem aliquam. Deinde prohibeat seipsum a primo die ad currendum et non mouet suum pedem et non separat ipsum ad aliquam partem delectetur id ab eo apostema per operationem uitam perire et sanatur corpus eius uelociter tunc quoniam securaretur ipso recedente et redeunte. Quod si surgat et ambulet supra pedem suum in .v. aut .vi. aut .vii. id est certe id quod accidit ei cum dolore statim uehementius quoniam sicut uenerit in primis diebus sue egritudinis ipso recedente et redeunte. Quod si fatiget seipsum subito sic suo labore fit egritudo eius uehementior multum quoniam si fuerit consuetus [illegible] hunc modum laboret [illegible] labore in diebus illis.

Iam hoc sermone suo posuit per sermonem suum immutatione sua subito et posuit exemplum cum reliquis multis exemplis quorum rememoratio precessit ulcus quod accidit in pede eius sic accidit alicui ulcus in crure suo et ut quiescat et requiescat et dimittat id et ponit ut deambulet et incedat deambulatione mediocri quod est quod sermo eius sic cedit et redit sicut hoc nocumentum eius ergo ab dubio [illegible] in parte id nocumentum minus illo nocumento accidente ei quiquiescit in diebus primis deinde incipit ambulare subito in die quinto aut .vi. aut circa id in die tercia aut quarta ex hominibus quidem sunt qui putant quod sermo eius est id intendat sed dies qui sunt post .v. dies scilicet .vi. .vii. .viii. si necesse esset uel ut sederent loco sermonis eius est id certe. Quod autem dicit non est possibile

in quibusdam horis. ut accidat homini leviter et incipiat ambulare in die vii. aut viii. cum fuit ante id quietus et tranquillus et faciat id evenire super eum nocumentum magnum. Ego autem dico quod id accidit multotiens valde cum ulcus est magnum valde aut est malignum malum aut plus illo multum si aggregantur ista duo simul. Quod si ulcus non est magnum nec infirmus mali ulceris maligni et caveretur sicut oportet tunc quod ut intelligatur hoc in eo cuius bona sit dispositio et melioratur circa diem vii. aut octavum et possibile est ei ut incedat preter quod noceat ei id in aliquo. Hoc quod addidit ypo in sermone suo in ulcere et non est tamen necessarium non ostendit quod per id quod significat per ulcera salva ulcera plana et pessimo neni suum. firmo. ulcera que fiunt in corpore eius non salva nec maligna mala. Hec dixi quod est quod cuius dispositio est hec dispositio cum non cadit in cura eius error nisi error suus in de ambulatione sua paulatim et oportet ei ut quiescat et requiescat advenit ei nocumentum. Verumptamen id non est magnum sed si ulle figeretur et quiesceret in diebus primis deinde inciperet ambulare in die tercia aut iiii. aut v. aut vi. Quando habet ulcus malum ulcus quod fuit in corpore suo est ulcus malignum magnum non est nocumentum de ambulatione eius a principio sue infirmitatis nocumentum parvum [illegible] immo magnum valde. Et ille cuius ulcus est quod accidit ei parvum et sunt ulcera que accidunt salva si figitur et quiescat in diebus primis deinde incipiat ambulare circa diem v. aut vi. non nocet ei id nocumento magno. Sed ypo propter hoc ergo posuit ypo sermonem suum in eo cuius dispositio est media inter duo contraria. Et intelligo per duo contraria ulcus magnum parvum et quod est malignorum ulcerum et cuius ulcera sunt salva. quod est quod ulcus non sequitur nisi nocet [illegible] aut propter naturam loci in quo fit quod ulcus est magnum quamvis sit id quod discrumpitur propter ipsum de cute et carne parum aut propter quantitatem eius quod disrumpitur in ea aut propter id. Et ulcus salvum scilicet planum parvum aut ita est propter naturam loci qui est nobilis aut propter id quod disrumpit ab eo quod est parum.

exempla adducta

Que itaque omnia adscimus exemplificantur et intelligo immutatione subita in contrarium eius in his quod talis in nocumento magno est.

Omnis ergo istorum sibi ad invicem exemplificantur sed quod permutatio subita ad contrarium apud ypo facit nocumentum valde. Ypo in successione egrediens a medio in omnis exempli quod exemplificavit rememoratur eius ad quod succedit per sermonem suum. Id est quod in hoc loco quod posuit dixit exemplum quo exemplificavit in ulcere facilia opponentem.

Plus autem leditur secundum eos ex subita immutatione ab inanitis venientis ad accipiendum cibum multo magis quam [illegible] consuevit. vel cum totum corpus commutatur subito a nimia quiete ad multum laborem quam ex mutatione ab acceptione multo cibo ad evacuationem venis. Necesse est autem corpori ut quiescat et requiescat. Et si mutatio sit subita de labore in quietem. quod iterum secundum eos ab acceptione cibo multo cessare. Quod significat quod venas atque fatigat.

Nocumentum autem factum in eo apud permutationem subito plus quam consuevit ex vacuitate venarum ad utendum cibo plus quam consuevit. est multiplex multum. In reliquo autem corpore quando permutatur ex tranquillitate subito ad laborem vehementem est id quod suscipit de nocumento plus quam id advenit ei ex permutatione sua ex multitudine cibi ad usum vacuitatis venarum et indiget corpus in ista ut quiescat et requiescat et sic est permutatio eius ex labore vehementi subito ad tranquillitatem et quietem tunc quod id est ut secundum eos quiescat ab amplitudine sumendi cibum. Nam quod non significavit id fatigatur corpora eorum et gravat.

Hec est intentio ypo in eo. Et quod intelligit declarare scilicet res permutationis subito in eo quod venit ad stomacum deinde ipse post id cum permutatur ad sumendum

nire generali que noiatur ubi loquitur in oi permutatione facta subito ab eo q[uod] currit consuetudo usque ad huc locum q[uod] est q[uod] cu[m] sint spes compense in generibus rerum particulares in ... ubi rebus q[uod] ut sit permutatio in oi re subito error ... i[n] hoc sermone cum redit ad loquendum ... narravit spes permutationis que fuit i[n] eo et dixit q[uod] nocumentum fit a permutatione in regimine quod est a prohibitione a cibo ad multitudinem comestionis subito est multiplicatio multi nocumenti fit ex permutatione facta a multiplicatione comestionis ad prohibitionem a cibo ad similatur id est q[uod] accidit toti corpori in motibus suis q[uod] est q[uod] nocumentum fit veniens corpori apud permutationem subito ex tranquillitate ad motum eius est minus eo q[uod] est ex permutatione a motu ad quietem quamvis non sit ex rebus quarum rememoratio est necessaria nec ingrediatur in eo q[uod] est minima eius et scripsit aliam permutationem i[n] q[ua] fit in non sua hora rectificatione eius sic scripsit in eis que premissa sunt. Et hec est q[uod] voluit in sermone suo precipiens ex permutatione a tranquillitate et quiete ad motum oppositionem ut tranquillum fiat ex motu q[uod] quiescit corpus eius totum a motu ... est simile eius qui homo habet ... non oportet laboret Qualiter permutatur a labore vehementi ad tranquillitatem et quietem ypocras precepit eius ut sit id q[uod] comedit de cibis minus eo q[uod] comedebat ante id et hoc tranquillitas scilicet quoniam quando homo corpus in labore comedit q[uod] comedere non consuevit generantur in corpore eius multi humores gravantur ... illos humores labor. Labor quidem significat apud eum magnum nocumentum in hoc loco quod continuit ipsum leo cogens q[uod] dicitur in spes nocumenti multi ...

Recapitulat o[mn]ia

Hys autem omnibus de immutatione quidem repletionis et inanitionis in primis agitur. applicatio q[uo]d valet i[n] g[e]n[er]ali Valent autem ad omnem accidentium cognitionem et ad eam ... sermonem bonum in acutis morbis s. modum dandi cibum secundum utile

in mutationem ad finem quos significationem (nec non quidem ita appareat sub dicta forma sic dicitur sum (q[uod] enim ut sit permutatio sic precepi de ea. Deinde ut non administretur ab ex sorbitione donec digeratur egritudo aut ut appareat in intestinis signum per notatum ad dimittendum prohibitionem ab usu cibi

Plurimum autem sermonis non est nisi in permutatione ad repletionem et evacuationem et levamentum q[uod] fit per egritudinem in omnibus egritudinibus acutis ab usu sorbitionis ad inanitatem ... q[uod] enim ut sit permutatio sic precepi de ea. Deinde non ad ministratur subito ad ... ex sorbitione donec digeratur egritudo aut appareat in intestinis signum aliud provocans ad dimittendum prohibitionem ab usu cibi aut signum stimulans aut ostendit ei ex locorum q[ui] sunt ypocondriis que ego narrabo.

Iam congregavit ypo. totum sermonem suum in hoc sermone in summa ... precepit in eo. Alius dispositio est ... non mutet regimen suum. Alius autem qui permutatur ex sanitate ad egritudinem precepit ut permutent regimen suum ... non oportet ut sit permutatio. Qualiter permutant singulis permutationis reliquorum medicorum. Deinde scripsit post id in summa ... de permutatione in regimine eius qui habet egritudinem acutam q[uod] est q[uod] precepit si egritudo iam sit digesta ut detur aqua ordei et egritudo et fit levamentum ipsi in eo in quo est sermo medicandi secundum permutationem in dispositionis alterius accidat que non fuit ante illud i[d est] agat in sermone suo stimulans ... sive est digesta ... ut permutet ipsi ad id donec appareant tibi alia accidentia que significent tibi casum virtutis sicut evacuatio ventris super fluxa aut stimulatio faciat cadere virtutem aliquomodo ... in quo egrotantium ... digestio que fit in intestinis aut in ... ab humoribus acutis et ipse in ... et singultus et tribulatio et angustia et omnes qui ascendunt ex intestinis.

aut in stomacho ab humoribus acutis et propter in hore stomachi et vigilie et tribulatio et angustia et omnes qui ascendunt et ... ad stomachum et pruritus eius aut quorundam membrorum qui stimulant in nocte sic. Galenus. Ex eo causis virtutis quintum est propter mordicationem. Nam ... et propter vigilias. Deinde dixit et locorum que sunt sub ypocondriis. Cum videbis ei sicut ego significaverim in eis que sunt post signum ... cum eo quod diximus. Quorum ut detur in firmo aut prohibeatur et possibile est ei ut intelligatur hec duo simul secundum quod exigit intentio sermonis. Quod est quod ... ypocrates posuit prohibitionem suam ab acceptione ptisane ... donec maturetur egritudo et manifestum est quod id est quod infirmus est tolerans ad dixit ad id. Huic sermonem et dixit ... appareat in intestinis signum significans prohibitionem ad missione usus cibi aut stimulationem ut ostendatur ex eo locorum que sunt sub ypocondriis. Id est quod ego narrabo in eis que sunt post ... Galenus. Ad hoc quod id in prohibet ad dandum ptisanam ante quam maturetur egritudo licitum est. Galenus. Quod vult per sermonem suum ... cum locorum que sunt sub ypocondriis exsiccatur exsiccatione vehementi ... extenuatur. Secundum hunc modum ei possibile est ut significet loca que sunt sub ypocondriis eius ad dandum sorbitionem ... significet ... in libro pronosticorum in quo dixit ypocrates et nasus acutus et oculi concavi et ... est tipo ... aggregatione ... istorum signorum inveniuntur loca que sunt sub ypocondriis eorum ... valde itaut extensio ... quintum est extractus et estimet quia sunt curvata sursum. Sed non est extractus et estimet quod sunt curva sursum. Sed non est hoc ... propter multitudinem siccitatis in eis ... et attractio eorum sursum propter aliud apostema quod in eis est aliquod quod est quod ex siccitate corporis ... sequitur mensuram. Cum tendit ... signa tensione vehementi attrahuntur loca que sunt sub ypocondriis sursum apud ... Galenus ... ut consideres ... differentias istorum quod accidit de illo propter siccitatem ab eo quod evenit propter apostema. Cum inter medicationes eorum est differentia quod est quod cum hoc accidens accidit indiget ut regatur regimine subtili ob apostema. Cum accidit id propter siccitatem indiget ut regatur ... huius regiminis ... ut detur ei ... antequam ... maturetur ... inflammatio ...

Multe vigilie faciunt ... latinum

contrarium cibi potusque digestionem.

autem mutatio in diversam partem eius

mollit ipsum et quod coctum reddit.

Vigilie vehementes prohibent cibum et potum a digestionem ... permutatio ad partem alteram mollificat corpus ... ponit ipsum sicut id quod decoquitur et gravat caput.

Galenus. Iam multociens pervenientem ... fuerunt in libro quem invenerunt ... in codicillis ... postquam mortuus est ypocrates extrahit eum ad homines quod est quod diversitas in ordine sermonum qui sunt in eo non est ... nisi propter hec causam. Et ypocrates quidem non ... illa exempla ... postquam invenerunt ea per ... universalem in hoc libro ... quedam eorum sunt in marginibus eius et quedam eorum ... sup ... dorsum eius et non fuit possibile scriptori ... ut poneret unumquodque eorum exemplorum in loco quo oportuit ut poneretur ... est quod id quod dicitur in hoc sermone cuius principium simul rememoratione dicitur in non suo loco quod est quod locus eius iste non est locus eius ... ante ipsum primum successio sermonis in quo dixit ypocrates exemplum in permutatione ad contrarium ... contra consuetudinem ... ut ... ista sine ... cum illis rebus ... quod permutatio contra consuetudinem ad intendendum vigilias prohibet cibos et potus a digestione ... permutatio ab usu vigiliarum ad multitudinem sompni contra consuetudinem facit accidere mollificationem corporis ... gravitatem capitis quod est quod rememoratio decoctionis et mollificationis aggregantur ... significat summa illa causam virtutis ... decoctionis solum significat causam virtutis que accidit propter ... accumulatam non ... aptitudine vigiliarum est ut resolvit corpus ... ipsum ... aptitudine sompni est ut digerit et ... loca ... corporis ... habeat ... in corpore ... ut multiplicet in corpore eius qui dormit sompno multo plus quam fuit consuetudo eius ... fluitas ... quod fit corpus eius ... mollificatum sicut illud quod decoquitur.

Tertia particula

Potus autem dulcis ... vini sive albi sive nigri et aqua mellis ... oximellis sive secanabin ... acutis

morbis exhibenda sunt post mul
tam consideratione in hiis.

Vinum dulce et vinosum .i. al. vinosum et ydromel et aqua mellis et secanabim quod ut sit usus tuus in egritudinibus acutis post considerationem in istis rebus.

Non tantum non invenitur ypocras non ordinasse sermonem suum ut et invenire potuisse sicut oportet sed invenitur dimisisse in eo rememorationem specierum vinorum quod est quatuor rerum in quantum diversantur. Una est color, secunda est sapor, tertia est substancia et quarta est odor et v. est virtus. Diversitas ergo istorum in colore dividitur in album et nigrum et citrinum rubeum et clarum et inter ista sunt species alie et sicut invenimus ista diversificari in colore sic invenimus ea diversificari in sapore. Varia autem inter ea in sapore dividitur in dulce et stipticum et manifestum quidem est quod inter hec duo sunt species medie in quibus non vincit aliquis horum duorum saporum et composite sunt ex istis duobus saporibus. Diversitas autem eorum in substantia dividitur in aquosum subtile et grossum valde et medium inter hec duo quod est medium inter unumquodque duorum extremorum. Diversitas autem eorum in odore est quod aliud eorum est quod habet bonum odorem aromaticum delectabilem apud sensum et aliud est quod habet odorem percucientem odoratum absque delectatione et aliud eorum est cui penitus non est odor sed est sicut aqua. Diversitas autem eorum in virtute est quoniam ex eis est cuius virtus est fortis valde et ex eis est cuius virtus est debilis et ex eis est medium in virtutibus suis et ex eis est cuius virtus est inter medium et inter id quod est in duabus extremitatibus et forte quidem est ex vinis quod calefacit corpus vehementer replens caput. Debile autem est illud quod facit contrarium illius. Medium vero inter hec duo extrema intelliges ex determinatione nostra qua determinavimus extrema et forte quidem ex vinis nominatur vinosum, debile et aquosum quod est quoniam res qua dicentur in terminis quando videntur eam in uno eorum fortem valde nominamus id vinum vinosum. Vinum autem cuius dispositio est contraria huic dispositioni nominatur aquosum cum sit simile aque in omnibus dispositionibus suis scilicet colore et substantia et privatione odoris et paucitate calefactionis. Iste ergo sunt differentie vinorum que sunt in eis secundum tempus quod preterit super vinum quoniam ex eis est quod est antiquum et ex eis est quod est recens et ex eis est quod est medium inter hec duo.

Et manifestum quidem est bene quod iste due differentie accidunt vinis ex rebus extrinsecis accidentibus quod est quia acuitas vini et calefactio eius est accidens ei secundum quod preterit super ipsum de tempore cum mutetur calefactio in colore et odore et virtute et substantia. Secundum istas res nos ei putamus de tempore quod facit evenire vinis istas varietates quoniam si tempus non mutaret aliquid vinorum non nominaretur vina aquibus quedam antiqua et recentia. Verum sermo eorum in hoc non est ad necessitatem in eo quod preterit super ipsum vinorum viii annorum. Sed quoniam ipsi ad hoc quod dixerunt inter annos significaverunt virtutes vinorum quod est quia iuvamenta et nocumenta que sunt a vinis non sunt secundum quod preterit super ipsum eis de tempore sed secundum diversitates ipsorum et differencias que sunt in eis ipsis. Et nos quidem diximus quod tempus quod preterit super ipsum non est secundum veritatem et intentionem primam. Sed ex differentiis et que sunt proprie vinis sunt quarum iuvamenta et nocumenta sunt ex ipsa natura eorum et ex eis sunt secundum viam accidentis. Ex ipsa quidem natura eorum sunt dulcedo et stipticitas et similiter fortitudo et debilitas et subtilitas et grossitudo. Illa autem que sunt secundum colorem et saporem et odorem sunt huius via accidentis quoniam ex vinis est quod est aquosum, ex eis est quod est album et ex eis est citrinum et ex eis est nigrum et ex eis est cui non est sapor sicut aqua. Et ex eis est boni odoris sicut res aromatice. Sed quia hymayn sermonem istum notum invenit in duabus translationibus silicet ex quibus librum huc transtulimus et est plenus errore et propter hoc illud factus est non intelectus. Dignum ergo fuit quod mihi videretur ut mutarem ipsum et rectificarem ut intelligatur et acquiratur ex eo intentio in qua fiat iuvamentum secundum hunc modum quoniam ex vinis est album cuius calefactio est parva propterea invenimus ipsum parum replere caput. Vinum autem quod ex eis est citrinum quoniam est vehementioris calefactionis fit quod ipsum percutit caput vehementius. Nigrum autem invenimus per comparationem ad citrinum cum sit minoris calefactionis eo minus ledere caput. Sed per comparationem albi quoniam ipsum est tardioris descensionis eo in ventrem et minus urine provocativum invenimus ipsum vehementius percutere caput. Secundum ergo hunc modum fit quod differentie que sunt in vinis in colore faciunt iuvamenta et nocumenta per accidens. Ille autem que sunt in eis secundum odorem quoniam quod ex vino est boni odoris est melioris chimi et secundum illud est multitudo que implet ex eo caput quod est quod est subtilius.

et calidius. Quod autem ex eis est maliodoris sim-
malitatem chimi generat ab eo, et sit paucitas
eius lesionis eius in capite quod est quia est subtilius
et grossius. Id autem cum permixtus non est odor non
facit odio ad accidere in capite. Quod est quando est
vehementer grossum. Cumque iste sint differen-
cie specierum vinorum quod nominavimus eius que sunt preter
secundum veram accidentis tunc manifestum est et
id cuius rememorationem premisimus propter hoc. Deinde
meo ea usque ... ordine in sermone cuius premi-
simus expositionem ... Cum autem inven-
imus propter hoc rememorari omnium differencias
in quibus fit iuvamentum in cognitione vin-
orum in eo quod sequitur hunc sermonem
quando diaconavimus ... id quod diminuit et
cuius dimisit rememorationem in hoc sermone.

Dulcis potus minus aggravat caput quam vinum, mentem per-
cat minus. Intestina vero magis ex-
purgat. Sed viscera inflat splenem
videlicet et epar. Coleram autem bibentibus
amaram ineptus est quia eis si-
tim infert. Superioribus quoque in-
testinis est iuvativus nec tamen con-
trarius inferioribus, licet inflati-
vus sit propterea cum eius inflatio
infra corpus minime sit descensus
sed potius locis que sub diafragma-
te sunt immorantur.

Potus dulcis minus gravat
caput quam vinosum et minus pe-
netrat mentem. Plus evacuat intestina in
quibusdam rebus quam potus vinosus.
Verum tamen inflat viscera, scilicet splenem
et epar, et non convenit eo amaram
bibentibus quia est quod facit evenire sitim. Quo-
rum dispositio est hec sitim, et est cum hoc
iuvativus superioribus intestinis. Verum ta-
men non est nocens in inferioribus inte-
stinis secundum id quod accidit de inflatione fac-
ta a potu dulci quando non est descensus eius
velox sed tardatur et moratur in lo-
cis que sunt sub ypocundriis.

Potus dulcis nominatur hoc nomine in qua-
litate sua et sapore et similiter et
stipticus et acer. Aquosi autem dimisit
rememorationem. Quando ingreditur in
stiptico quando in ipso est stipticitas pura
quod est quando quando tu comparas saporem
eius. Cuius dispositio est hec ex vinis cum
aqua invenis ipsum quando tu comparas
ipsum manifestam in ventositate quasi quam-
cumque recipit rem modicam de stipticita-
te. Aquosum autem ex potu nominat
omnem potum qui assimilatur in
colore suo et in sua substantia aque. Quod est quia
hoc vinum videtur lucidum clarumque
... penetrat flumen subtile in sub-
stancia sua. Et virtus cuius dispositio est
hec in ex vinis est propinqua aque quando
non in primis in capite debile vestigium
odo. Nec in eo quod est ex nervis debile quod
est quia non calefacit manifeste. Et ego
quidem ero dicens in hac specie vino-
rum in eis que erunt post. Potus autem
dulcis nominatur hoc nomine ex sapore suo
~~differencia virtuti~~ et differencia quidem
inter ipsum et aquam in colore suo et in
substancia sua est magna valde. Quod est
quia tu non invenis vinum dulce in aliqua
horarum subtile in supremo subtilitatis nec
albi coloris. Verum minuitur in his duobus
et additur et non invenimus in eo aliquod
utrorumque similiter. Secundum quod est quia dulcia
famosa sunt. Vinum nominatur ~~in his duobus
et additur~~ heris et nominatur sicut bon-
cis et vita duo sunt grossa quorum utrorum-
que est nigrum et vinum in que sunt in ma-
cedonia et vinum nominatum remulys
vinum nominatum carab sunt utraque dul-
cia et differencia quidem inter utraque
in grossicie et nigredine et inter hoc
vinum cuius premisimus rememorationem
est per quantitatem diminutionis eorum ab
eo in dulcedine et vinum nominatum burre-
burregi. Sicut ex expressione uve postquam
decoquitur quantitas additionis in
dulcedine super vinum est per quan-
titatem additionis nigredinis coloris
eius et grossitatis eius in substantia sua. Et
ego quidem iam ostendi in tractatu
quarto libri mei de medicinis simplici-
bus quod omnis humor dulcis fit a calore non
egresso a temperamento vel ab equalita-
te forti sicut illa aqua fiunt res acres
facientes in eis caliditatem vehementem.
Acrimonia ei est inseparabilis ab eo.

cuius dispositio est hec dispositio. Et invenitur iterum vinum dulce apud usum sui quod calefacit corpus calefactione temperata et grossum facit, et causa in illo est caliditas eius et grossitudo eius. Inde est quod cum invenis ex passionis vini additionem ex ingrossitudine et nigredine et dulcedine per quantitatem tarditatis more eius super ignem. Nisi si pertransierit in decoctione sua equalitatem, convertitur ad amaritudinem, quasi mel quod dulcius est omnibus rebus quando est multiplicatis in decoctione eius est amarum. Et ego quidem iam narravi sicut dum esse expositum in tractatu omnium rerum et est tractatus quartus libri mei in medicinis simplicibus. Et ego quidem sum in cetero in hac hora et sicut in ceteris in reliquis expositionibus meis quibus exposui libros Ypo. dimittens rememorari demonstrationes super sermone eius et evitans similitudines illius tantum.

Dico ergo quod omne vinum dulce calefaciat et sit dum grossum in substantia sua, ut in ceteris particularibus que apparent ab eo quando bibitur non sunt visibilia ab illis qualitatibus duabus, quod est quod calidum in se non est virtus in iuvamento vel nocumento.

Et quantitatem grossitudinis huius est tarditas penetrationis eius. Oportet ergo ut ex illo non solum non aperiat opilationes aliorum membrorum, sed faciat in eis opilationes, et propter hoc quidem fit nocumentum eius epati quando est in ipso infirmitas nocumenti magni, et precipue in eo in quo est apostema aut lapiditas; nocet huic membro nocumento non parvo quoniam opilationes que sunt in eo accidunt ab humoribus grossis aut propter debilitatem in eo, sicut id quod fit in ipso super ipsum in infirmitatibus que proprie nominantur dolores epatis. Deinde membrum cui advenit nocumentum post epar ex vino dulci est splen. Res autem non est ita in egritudinibus pulmonis quando est retentus in eo, nam que sunt in eo humor grossus quod est quando penetratio eius in epate est ex venis que denominatur porta ... advenias strictas que sunt in latere eius concavo, non sunt in latere gibboso in quibus venis est penetratio omnium eorum que penetrant ad totum corpus. In pulmone autem accidit contrarium illius quod est quia quod pervenit ad cavitates eius est post penetrationem eius in venis multis et digestionem eius in eis et per maiora illorum quorum ad que pervenit ex cannis pulmonis sunt spacia stricta, deinde penetrat ex illis ad spacia ampla et penetrant cum eo in tenuitatis humores grossi

qui non solum sunt calidiores eo, sed sunt subtiliores ipso. Et nos quidem scimus quod mundificatio pulmonis ab ipso quod est in eo ex humiditatibus grossis fit per tussim, quod est quia omnes res aquose subtiles in ultimo currunt in concavitate aeris extrinseci cum tussi et effunduntur ad contrarium partis vel circuitus, sicut aqua incedit aer quando cum aere extrinseco in tussi feruntur illi humores loco medicine. Et manifestum quidem est huic quod ut sit grossitudo humorum conveniens sit possibile aeri deferre illos et non sint sicut lutum quod firmum est et retinetur in concavitate pulmonis. Propter hoc ergo cum non invenimus in tussi mundificare humores grossos et viscosos qui sunt in pulmone quando humores grossi sunt quando morantur in fundo pulmonis, adherent illis cannis que sunt in eo sicut sputum, et id quod indigent medicine mundificantes humores grossos et viscosos retentos in pulmone, et est ut sit dispositio humorum temperata in grossitudine sua et subtilitate. In humoribus autem viscosis non solum necesse est humectari illos sed et indigent abstersione. Abstersio autem fit a rebus acetosis, et propter hoc quidem fit oxymel ex rebus convenientibus servatur humorum regimen per sputum. Secundum alium autem servatur humorum viscosorum, et post ipsum oxymel est aqua ordei. Vinum autem dulcis potus convenit post potum aque ordei vel ... ut sit potus conveniens post potum aque ordei, quod ut sit potus eius post maturitatem apostematis facti in pulmone in egritudine que nominatur peripleumonia aut in pleuresi aut in hora gravitatis horum corporum et apostematum eorum, sed post maturationem apostematis. Si autem hoc vinum quando bibitur faciat sitim, tunc convenientia in servatur eius quod necesse est excreari per sputum est innoxium. Nam manifestum est quod vinum dulce in egritudinibus acutis est conveniens ad excreandum id quod excreari necesse est per sputum propter proprietates eius quas narravimus, et propter hoc quidem conveniens omnibus virtutis confortationem. Hec autem res necessaria est precipue in eo qui vult excreare humiditates retentas in pectore suo et pulmone per sputum. Quod autem per spiritum eicitur fit divisum in substantia sua et in suo sapore et in virtute sua, sicut dixit Ypo. in libro suo pronosticorum in locis in quibus narravit species eius quod expuitur. Et nos quidem non invenimus in eo cuius est hec dispositio ex vinis quod bibit ipsum malle. qui fe. bi.

iuuamentum ad nisi hoc iuuamentum.
Ypo. nocumentum eius quod bibitur est
minus nocumento potus uini quod est ueh-
ementioris caliditatis eo quod non est in eo iuua-
mentum preter iuuamentis que narrauimus nisi
quod adiuuat ~~ad iuuat~~ ad euacuandum uen-
trem propter hoc inuenimus Ypo. incepisse
in principio sermonis sui narrare res quarum
nocumenta ex potu huius uini sunt par-
ua quamuis sint plures uehementiores. Deinde redit
post id in fine sermonis sui narrat iuuamen-
ta que huic uino sunt propria cum sint pau-
ca. Narremus ergo illud quod ipse dixit et sequamur
in illo uestigium sermonis eius narrando id quod
dixit

Mentem leuius percutit quam reli-
qua fortiora uina.

Et percussio eius qua percutit mentem est
minor percussione uinorum fortium.
Signum fecimus Ypo. quoniam ipsum facit per-
cussionem ... minimus quam fortia. Quod
quoniam uina fortia propter uehementiam sue calid-
itatis replent caput humoribus uaporo-
sis et calefaciunt ipsum per quantitatem ergo
diminutionis caliditatis uini dulcis est pa-
ruitas grauitatis sue qua ~~percutit~~ grauat
caput et percussionis sue qua percutit men-
tem. Ypo. dixit quod uehementius e-
uacuat intestina quam reliqua uina quod
inflat uiscera et addit in apostemationem
eorum. Ego quidem iam narraui res istas ante
... Deinde Ypo. dixit post id non conue-
nit uinum dulce habentibus coleram ama-
ram. i. secundum complexionem corporis totius al-
ius ... est ... consuetudine quidem
medicorum est ut intelligant per sermonem
suum ... absolute coleram citrinam aut rube-
am. ... autem nigra non absolute sermo-
nem et dicit ... sed addunt ad id
nigram ... quidem nigra est acetosa. ...
... est amara. Propter hoc ergo cum nominauit
Ypo. illos ... quos est ... amaram quoniam permiscetur huic ...
quosum uidebis eam subtiliorem et uehemen-
tioris citrinitatis cui ergo non permiscetur et
ad uidebis eam grossam ... rubedine
clarius ... quidem generatur in corporibus
quorum complexio est ... sicca ... conuenien-
tiores materie in generatione. ... sunt res
dulces propter hoc fit quod uel plus omnibus rebus
generat ... quoniam ipsum est dulcius omnibus rebus
et post ipsum uinum dulce non solum non con-
uenit ei quibus ... cuius est hec dispositio

... quoniam eius caliditas est uehemens
quoniam amarescit ... cum sit complex-
io eius calida sicca ... ipsum propter grossitu-
dinem suam non prouocatur cum urina
uelociter nec dissoluitur uelociter ...
ergo ex illo ut non egrediatur ... exitu
eius ... nec euacuat ...
... Iuuamentum ergo ...
est possibile ... quod ipsum soluit
uentrem quoniam ... non facit illud ... nocet
ei ex omnibus modis quod est ... reliquis
que ... facit sitim. Signum ... ergo
illud ... uelocitate ...

Et plurimum minus in urina pe-

Cuius ergo dispositio est ... tamen
hec ... ipsum ... in flat.
Quod est quod humores grossi qui calefiunt
generant uentositatem similem eius
uaporositatem grossam et eueniunt in flato ...
... ab hac uentositate ...
subtilibus non generatur uentositas ...
generatur ab eis in aliqua hora ...
uentositas est subtilis aerea non ...
... uaporosa ... in inferioribus in-
testinis. Dicit Ypo. quod uinum dulce non nocet
... quod uentositas generata ab eo tarde pene-
trationis ... longo tempore in locis que
sunt sub ypocundriis et propter hoc enim nocet
intestinis inferioribus lesione uehemen-
ti ... propter longitudinem more sue in locis que
sunt in eo quod est sub ypocondriis uidelicet quia
digeritur ... digestione completa subtilia-
tur ... uentositas digestio-
nem ... fit penetratio eius facilis ...
in ... accidens ab ea subtilis ... quia
... quam ... expellitur ab intesti-
nis superioribus ad intestina inferiora et
est causa aqua egreditur uentositas ...
Dicit quod potus ille uini dulcis minus pro-
uocat urinam ... plurimum. Quam po-
tus uinosi ... in quibus ... consider-
res quod ... nominauit Ypo. uino-
sum ... est quod nos iam diximus in eis que
premissa sunt quod potius uinosus uocatur ...
hoc nomine est uinum contrarium uini aquo-
si ... ergo ex hoc ... celerius calefacit ... huius
modi calefactione forti ualde et fit replens
caput et facit permutationem rationis et
addit in caliditatem ... Ypo. id cuius
dispositio est hec ex uinis non est ... qui est
recens ... qui est ~~...~~ uetus quod est ...
non inuenitur ... reliquis uinis antiquis ui-
ni pure ... quamuis ... in ...

album. Et sequitur plus antiquatur
fit acetum. Cum g. est in fine suo fiet
tenuis color eius. Simile est g. quod ypo. intel
ligit per sermonem suum potus albus uinum
uini stipticalium et nos quidem non inuenimus
mus hoc uinum prouocare urinam et nigro
enim est tardatiuum eius mora in locis que
sunt sub ypocondriis et cum non est grossum non
moratur illic tempore longo sed uinum nigrum
nec penetrat et egreditur cum urina.
sed uinum al. pauce stipticitatis quod quidam
itaque prouocat urinam et est in illo est salus
i potuum a duobus nocumentis simi
ul. quorum est tardatur exitus aque et ui
ni aqua est tardatur exitus propter frigiditatem fri
um et uini nigri propter grossitudinem sui
quod est quod uinum stipticum est pauce cali
ditatis quod comparatur reliquis in iunctet
hoc fit quod potus eius confert diarie ad
mptum non prouocat urinam in prouocatione
uehementi est g. dignum quod ypo. dixit
in hoc uino quod est minus prouocatiuum uri
ne cum comparauerit ipsum uino nigro.

Et eam que cum sputo fit ex
creatione plus aliquo potu adiuuat
et uinum dulce magis iuuatiuum est
ad screandum quod screatur per
sputum quam uinum aliud.

Per potum aliud intelligit ypo. aut
potum que comparauit potum dul
ci et locutus sum in eo quod est quod iste potus
minus prouocatiuus urine simpliciter
quam potus uinosus. aliud intelligit per
sermonem suum quinium non habet ci
tum. Et omne uinum in quo non est dulce
do absolute cum g. ab solute. cognitus hic
per sermonem suo et illud quod fit iuuamentum est.
ut sit sermo eius in potu uinoso al. addidit
et excellit declarationem quam non declaratur osten
sione manifesta. quod uinosum est potus uino
sus albus aut est uinum forte uehementis pon
ticitatis. quod nominatur uin declinans ponticum.
et nominatur uinosum quod est leuius compre
et sit quod inquirimus est sermo eius. ego sum decla
rans ueritatem eius ad quod intendit. Dico g.
quod potus dulcis est magis iuuatiuus omnium ui
nosus ad excreandum illud quod excreatur per spu
tum quod non est uehementis grossitudinis
nec est in propinquis potum et non dum sit in gro
ssitudine sua. uinum autem est mala
lum in eo quo indiget qui habet g. quoniam est ca
liditatis uehementis caliditatis uinum g.
conueniens ei quod necesse est ex secunda...

pulmone post uinum dulce quod non est uehe
mentis grossiciei et dulcedinis. est uinum
aquosum cum cum fortem uirtute ad bilem et
humectet humores et scindat eos incisio
ne pura et potus huius uini in inunctis est ideo
quod habet febrem quam potus aliorum uinorum.

Quod uero bi uinum bibendo si
tim patiuntur minus screant
quam si aliud biberent uinum qui
ideo non contrarium.

Cur g. fiat potus huius uini euenire siti
est quod ipse excreat propter potum alterius uini. Et
cum non faciat euenire sitim illud quod ipse propter potu excreat
cum alterius uini.

Intellexit ypo. per sermonem suum in hoc
loco uinum et omne uinum quod non facit
accidere sitim. Causa autem propter quam fit
quod id ex uinis quod non facit accidere siti
minus est iuuatiuum ad screandum sputum
facilius est et inuenio ne memor eius quod pre
cessit de sermone meo quod quasi sitis moratur
in quibusdam hominibus qui bibunt ui
num dulce quia caliditatis sue quam habet est
magis ad dire malignitatis et malicie et
quia caliditas sue est cum hac dispositione exsiccat et
ponit ipsum maioris grossiciei et uehementio
ris uiscositatis et non est nobis necesse dicere
quod illo cuius dispositio est hec ex sputis exscre
are est graue.

De uino et enim albo an sit lau
dabile aut inlaudabile permium
dictum est in his que de dulca
cidine uinosis potu. Et transitus
eius in uesicam facilior est quam
cuiuslibet alterius potus cum h
in ui apertiuam habere dignoscitur
que in his morbis est iuuatiua
est cum et in aliis minus alio uino
conueniens est. Et tamen siquid
in corpore mundificat purgam

uesice est necesse ut a morbo libe
ret si puto or ppinetur quam bon
num est cognoscere illam significa
tionem uini que iuuamentum et
nocumentum est in uirtute ani qui
dem toti aus notitie omnis quidem me
dici priores et peritos fuere.

De potu autem uini so. al. iam monstraui
maiores res que laudantur in exper
imento peratur et plures eas sunt in sermone
in eo de uino dulci et quoniam penetratio eius ad
uesicam est uelocior multo plus quam alius
potus et in ipso non est opilatio quare est iu
uamentum in multis egritudinibus in rebus aliis.
quod est quia quamuis sit in rebus aliis mi
nus conueniens quam uinum aliud uerum
tamen secundum dispositionem quoniam mundificat corpus
purgam uesice facit euadere ex egritudine.
quoniam administratur secundum quod oportet. bonum
est cognoscere has significationes. signi
ficantes iuuamenta uini et nocumenta
eius quarum quidem scientia non fuit in illis
qui antiquiores me fuere.

Iam narraui de uino hic modicum in sermo
ne meo de potu dulci quod est quod ypocras
precepit ipsum et est in quinto de uirtute eius
in hoc tractatu et dixi quod si inquisitio de
potu uini so. al. non est prima quod est quod non est
possibile alicui ex uinis al. ut calefaciat
calefactione uehementi quoniam potus eius ca
lefactio ex uinis est uehemens. eius color
est ru. clarus et sim post ipsum est uinum quod nomina
tur citrinum et tauum post hec duo est uinum
ru. et potus dulcis est quartum uinum al. quod
est minoris calefactionis omnibus uinis ser
du expertia illarum in hoc uino in paucita
te et multitudine sunt multe id autem
ex uinis cuius dispositio est hec iam diximus
que primum est quod est uelocius penetratio
nis ad uesicam potus dulcis et in hoc autem
sermone dixit ypocras quod conuenientia eius
in aliis rebus est minor quam in dulci.
res autem iste est uentris solutio et excreatio
eius quod et creatur per sputum. Deinde dixit quod
bonum est cognoscere significationes iuuamentorum
uini

Palmeus quidem in uige et po
ticus in hiis morbis utilius est

si non fuerit capitis grauitas ac
menti non timeatur nec fuit difficul
tas sputi sereitus et exitus urine
non est difficilis et secessus humidus
et liquidus similis loture intestino
rum hoc enim siquidem hoc fu
erit. al. uinum et silua uinorum non

Tertium uini uino
citrino et nigro et dare bonum
stiptico in istis egritudinibus est sim rectitu
dinem quoniam non est in capite grauitas
nec times quod ledat mentem neque sputi excr
eationem est difficilis aut est urine exitus difficil
is aut egestio ea talis hui ea degenerat
aliquis aut hoc oratio tibi. nam rectum est quoniam aliquis
rerum harum est ut dimittas uinum album no
et omne quod est simile et et uino.
Omne uinum dulce est nigrum si
non omne uinum nigrum est dulce
umquam tu inuenies nigrum quod est stipticum
sic uinum quod inuenitur apud nos in asia
ypecamitatem pergame ciuitate que no
minatur babas uina autem que sunt in
ciuitate arabi et el que nominatur aramas et
stiptici dulcia composita ex duobus contra
riis saporibus ipsum hoc cum sit malum
quoniam non penetrat in uenas nec descendit
cito uelocius sed moratur in eo tempore longo
et in flatu ipsum prodit autem quod ex uinis est
nigri coloris stiptici in quo non est dulcedo
sit iuuamentum in quibusdam egritudinibus
accidentibus in uentre qui descendit quod ad
ipsum peruenit plus quam oportet aut est illo
quod egreditur de genere ac horatio tibi uel
inuenies tunc hoc uinum conueniens et sim
i uinum al. et sim. uinum stipticum et reliq
medicine conuenientes. ypocras enim dixit
meo. cuius dispositio est hec quod uinum citrinum
conuenit ei et non dixit id absolute set
uino citrino si in eo quod est citrinum stip
ticum quod est quod oportet tribuere intelligas
sermonem eius si hec duo simul sic di
cit. uino autem citrino et uino stiptico.
Oportet te uti in huius infirmitatibus quod est quod
uinum citrinum de duobus potibus et alt
nigrum uinum quorum unum est dulce ui
num et alterum uinum stipticum et cum hoc
est uinum aliud de eis quod preter hec duo co
positum ex istis duobus saporibus simul.

Vinum ergo id simul quod ab Ypocrate est vinum nominatum colore suo duobus nominibus. Vini autem vehementius ledit caput vinum rubeum quod est nigro. Et propter hoc cum sit ad tenuis in se ita vinum quod est conveniencius vino albo et vino aquoso. Necessario ergo prohibet Ypocras vinum stipticis quorum color est citrinus aut niger, quoniam in capite est gravitas aut vehemens nocumentum, scilicet quoniam ipse ledit mentem et tangit ipsam, et in egritudinibus que fiunt in pectore et pulmone quoniam in eis fit grave exitus sputi. Et dicit iterum in cuius dispositione est hec et vinum quod est inconveniens quoniam exitus urine est difficilis. Et manifestum quidem est quod id est propter grossitudinem eius et ipsius stipticitatem.

Sciendum igitur est quod superioribus et in inferioribus membris minus nocivum est si aqua superpermisceatur. Et autem in intestinis salubrius si fuerit purum vinum.

Tibi autem necesse est quod nocumentum eius omnibus superioribus membris et membris que sequuntur vesicam est minus quoniam permiscetur superflua permixtione. In partibus autem intestinorum iuvamentum eius est plus quoniam propinquius puritati eius est.

Et vino stiptico conveniens est in fluxibus accidentibus in intestinis que narravit Ypocras et propter id fit quod iuvamentum eius in eis est quoniam bibitur existens purum propter stipticitatem ipsius quasi fit iuvamentum in eis loco eius. Et hec quidem stipticitas removetur ab eo cum miscetur cum aqua commixtione multa. Et sic iuvamentum in vinis est propter stipticitatem que est in ipso quoniam bibitur existens purum, sicut invenimus nocumentum eius in partibus capitis et pectoris esse vehemencius quoniam bibitur purum. Et ergo membra que significavit Ypocras per sermonem suum dixit quod nocet omnibus membris superioribus et nocet corporibus que indigent evacuatione urinarum quod est contrarium. Stipticum prohibet omnes evacuationes et species abscindit eam. Cum igitur abscindit Ypocras sermonem suum in vino in hoc loco sit sequitur ipsum in sermone in ydromelle, ipse quidem iam narravit in sermone suo totum quod necessarium est scire de esse vini nisi parum. Ipse enim dimisit rem unam quam non exposuit et est quam ego dixi in partibus sermonis vel... scilicet quod convenientius ex omnibus vinis ei qui habet egritudinem acutam est vinum aquosum, et hoc vinum est vinum cuius color est albus et substancia subtilis et non ostenditur in eo aliqua ex qualitatibus que inveniuntur in reliquis vinis, nec stipticitas nec ponticitas nec asperitas nec dulcedo nec amaritudo nec ventositas. Est ergo quod hoc vinum solum privatur nocumentis que proveniunt ex potu aque et omnium malicia quam evenire facit reliqua vina.

Et nos quidem invenimus huius vinum in multis locis in regione Ytalie et in regione Asie. In regione autem Ytalie vinum quod vocatur meresim (?) de quo in potu datur febricitanti, et in regione Asie vinum quod nominatur ythes (?) et vinum quod nominatur sibiles (?) et vinum quod nominatur tibilis (?), et quorum intellexisti significationes eius tunc talis est tibi inventio huius ex vinis in quoque populorum in regionibus in quibus est talis. Est et inventio vinorum subtilium et aquosorum. Et iam est quod ego audivi vinum karkaella (?) vinethicas (?) et forte non inveniuntur in ... locis vina quamvis plurimum mutabiliter. In hoc loco est quod ego audivi in Egipto quod vina fortia grossa vehementis odoris inveniuntur in locis calidis. In regione autem Ytalie et in regione gemonatii (?) et in regione Asie non est mirum si sint eis vina aquosa. Dico autem ut in quantum ex consideremus que ei fuit in dimissione Ypocras ut non loqueretur in hoc vino sicut sermonem ipsum in sermone qui precessit, scilicet quod ipsum est minoris nocumenti quam reliqua vina et quibus ... quod est quod non est tibi possibile ut dicas quod Ypocras non fuit sciens hoc vinum, quoniam invenimus eum post paululum in sermone suo de ydromelle scripsisse hunc sermonem: et est in quibusdam rebus fortius vino subtili per tolerancias aque cui non est odor, et in quibusdam rebus debilius. Non dixit hunc sermonem nisi quando ipse comparavit ydromel vino subtili quod permittit tolerare aquam cui non est odor. Narravit ergo significationes vini aquosi cum expositione et perscrutatione. Dignum est ergo postquam narravit et potus vinosi et dixit quod ledit caput et mentem percutit, visum est ei quod sufficiebat intellectui vini aquosi quoniam possibile est ei qui consideret ut sciat res multas ex contrariis earundem.

Ydromel autem quod in omnibus temporibus morbi bibitur in acutis egritudinibus sed eius convenientia plurimum minor est eis qui bibunt eam. res quinque magna habent viscera quam non bibentibus.

Ydromel autem quod bibitur in omnibus horis infirmitatis in egritudinibus acutis sed minor est convenientia eius secundum plurimum habentibus colera amara in quorum viscera sunt magna minimusquam sit convenientia eius in eis quam non sunt ita in omnibus horis infirmitatis.

Sermo eius in omnibus horis infirmitatis significat quod sermo eius in omnibus egritudinibus in quibus dicit quod ex tempore potionis eius ante quam consequatur egritudo statum suum est conveniens quibus ~~non est~~ qui homines sunt fe. acuta et non est in pectore eius in pulmone ipsius aliquid de morbis virtus eius est fortis et de aptitudine egritudinis est ut consequatur statum suum. et quidem quod sufficit ut remaneat potatio ydromel tunc et voleret illud ydromel quod in omnibus infirmis est conveniens valde in huius egritudinibus habentibus colera amaram iuvamentum eorum propter ipsum est minimus quod est quod convertitur in eis ad colera amaram nisi antecedit et egrediatur cum exitu eius colera. Et ypocrates quidem significavit in hoc sermone cum eo quod dixit finem ydromellis quod est quod magis iuvativum est ut sit id quod de eo bibit ille dispositio nature cuius est sicut dispositio quod prurituum est prurificatione vehementi. Cum fiat propinquum aque. tunc eius non erit sitim nec generat colera amaram et sic nocet habentibus colera amara et sic nocet. Similiter in dicit in eo quod nocet ei cuius viscera sunt magna in hoc loco intelligit per viscera magna non illud cuius viscera magna per naturam. Sed illum cuius viscera sit magnificata propter apostema lapideum in eis vel ex apostemate calido vel ex apostemate molli quod est quod ydromel nocet istis quia non est possibile in eo ut antecedat et egrediatur a corporibus eorum velociter. Sed convertitur ad colera. facile in propere in apostematibus ~~calidis~~ in illo est caliditas eius quia in apostematibus reliquis egredientibus amaritudo eius est minoris nocumenti.

Ydromel autem plurimum minus sitis fuirem attendit quam vinum dulce quod pulmonem humectat et ad sputum extrahendum iuvamentum prestat. sitim sedat hoc autem ideo quod virtutis habet quid etiam lavative sputum visco sum plusquam oportet reddit.

Ydromel secundum plurimum minus excitat sitim quam vinum dulce quod est quod mollificat pulmonem et adiuvat ad extrahendum quod extrahi necesse est cum sputo iuvamento. equaliter sedat tussim et cum illo est quod in eo est quiddam ablutionis et hoc quidem ablutio visco sum sputum facit plus quam oportet.

Iam exposui in eis que precesserunt cum ypocrates quare sit ydromel minus excitat sitim quam vinum dulce in eis quibus ostendi quod ipsa ambo sunt secundum dulcedinem suam in preparant conversionem ad colera. et quod ydromel secundum subtilitatem suam et penetrationem suam ad omnia loca minus est excitans sitim quia quod moratur in non longo spatio excitat sitim non minus est excitans sitim quam excitat eam vinum dulce. Similiter hoc accidit raro velocitas autem penetrationis est aliquando in testinis et ab epate ad renes et ad vesicam plusquam vinum dulcis non solum non accidit raro velocitas autem penetrationis eius ad sed est inventa ydromel minus excitans sitim quam vinum dulce. ypocrates autem non loquitur in eo sic dicens. et enumerat hec in ratione sermonis cum sign. quod virtutem ydromellis et operatione eius in pulmone quod est quod ipse ostendit in ydromelle quod non facit operationes illas nisi penetret in spaciis que sunt in pulmone ut abstergat eum iuvamentum autem in extrahendo id quod extrahi necesse est de sputo. non dixit sermone absoluto sed addidit in eo cum quantitate equali. secundum facilitatem propinquam quod est quod non oportet adiuvare ad id quod extrahitur iuvamento magno sic sedationem propter quod in ipso est sedatio que non est in sedationem penitus quod est quod sedationem excitat tussim quia in ea incitat et exasperat propter vehementiam sue abstersionis. In ydromelle autem et si sit quod in eo est multe ablutionis est autem abstersio pauca valde et non minoratur illud.

/ al et noratur /

cuius hec uirtus est uirtus lotiua. Et non
dixit in eo ypo. quod in eo est quedam ablutio
nis nisi propter hanc uirtutem. et significat pa
ucitatem. que est in eo de hac uirtute per
sermonem suum quidam. hec enim dictio quid
dam quando additur ei. quod additur significat
paucitatem. hec ergo quantitas ablutionis
parua inuenta in ydromelle. in tantum quod uiscosi
tas efficit sputi non quod id in quo est uirtus
illa faciat id. sed propter paucitatem eius que est
in ypso de illa. quod est quoniam necessaria est in eo. quod
de sputo est grossi. multum uehementis abstersi
onis que possit abstergere huiusmodi uiscositatem que iam
tenetur in canna pulmonis. Si autem humor
iste est grossus humor aggregatur in loco qui
est inter pectus et pulmonem. tunc forsitan neces
saria est in extractione eius plus multum
multum. cuius uirtus in incisione sit fortis et in ab
stersione ut abstergat illum humorem a panniculo
tegente costas et incidat ipsum et subtilie
tur. quod est quoniam non est possibile ut penetret iste hu
mor in panniculum uel autem pulmonem
ita ut ueniat ad cannam pulmonis eius
nisi secundum hanc dispositionem. Non ergo bene fecit ypo
in hoc quod addidit hoc ad sermonem suum. et cum
in illo est quoniam in ypso est quedam ablutionis
secundum sermonem suum. et hec quidem ablutio uis
cosum efficit sputum plus quam oportet. quod est
quoniam melius est ut diceret secundum hunc modum. et
cum in illo est quod in ydromelle est ablutio parua
que multociens facit descendere sputum et au
gmentat uiscositatem ipsius plus quam oportet
quod est quoniam augmentatio uiscositatis sputi non
est. meccanabit quoniam dispositio ydromellis est hec
dispositio. Sed id est res que parua est sputo. ydro
mel autem non fit in eo iuuamentum. Sed di
mittit ipsum remanere secundum suam naturam. me
lius ergo fuit ut diceret quod ydromel non fit iu
uamentum aliquod in sputo uiscoso nisi quod
addidit uiscositatem sputi. sermo enim ypo.
inuiscat sputum. est estimatio. eius in ydrome
lle quod ponit sputum cum hac dispositione. Inquit
hunayn. sermonem hunc dixit G. in quo
facit errare ypo. diligens uictoriam. de eo. in
de est quod inuenimus eum post paululum in ex
positione sua. quando exposuit sermonem ypo. in
quo dicitur inter operationes ydromellis ue
hementis puritatis et inter operationes ydro
mellis diminutionis etiam sicut in eo ydrom
elle. quod quantum uero est quantitas eius que est
in ypso de melle multa excitat sitim. et uisco
sum efficit sputum. et ego quidem faciam certifica
ri super sermonem eius utrum quando peruenies ad
ipsum. Non est ergo sermo ypo. in ydromelle per
quam dixit. et cum in eo est quod in eo sit quedam
ablutionis. et hec ablutio uiscosum efficiet
sputum plus quam oportet. non recte dixisset. manifestum
quidem est quod sermo eius iste non est sermo ab
solutus in omni ydromelle. Sed in eo quod est ex eo est
uehementis puritatis ita ut propter uehemen
ciam caliditatis sue propter multitudinem eius que
est in eo de melle excitat sitim. et ipsum sputum
efficit sputum uiscosum. quod est quoniam ablutio non fit
in ydromelle nisi propter mel. et abstersio in melle
non fit nisi propter caliditatem eius. sicut in quibus est
abstersio. et propter hoc dixit ypo. in uirtute ydro
mellis que uocatur ablutio quod quando est in ydr
omelle plusquam oportet efficit uiscosum
sputum non quoniam abluit et abstergit. Sed quoniam
calefacit et inflamat. Cum ergo illud ita sit. tunc
non oportet ut redarguatur ypo. et dicatur
errare in sermone suo nec ut impetum [illegible] G.
nam diximus [illegible] nunc ut disputaremus per
id. de ypo. non accepimus nullo modo nisi ab eo

Aquamellis multam prouocat urinam
nisi huic aliquod uiscerum contradicat.

Ydromel prouocat urinam uehementer nisi
prohibeant ab eo quedam uiscera.
Iam autem dixi quod ydromel prouocat urinam
quoniam penetratio eius ab omnibus uisceribus
que sunt inter stomachum et renes est facilis. Ostendi
iterum quod quando in epate est egritudo uel grossi
tudo non oportet ut bibatur ydromel. et nocet
in splene quando in eo est apostema calidum. quod est quoniam
quoniam conuertitur ex caliditate ignea que
est in apostemate calido uelociter. ad confer
dignum est in ut uiscera delectentur ex ydro
melle propter dulcedinem eius sicut stomachus.
quod prouocat ea ad trahendum ipsum cum uelo
citate. Et similiter in reliquis rebus dulcibus
animalium tamen est ut dicat in eis. sicut ipse sunt
delectabiles apud stomachum ita sunt delectabi
les apud omnia uiscera. Nos quidem apparet quod
ipse delectatur in huiusmodi rebus. quod est quoniam postquam
deglutimus eas sentimus quasi stomachum deside
rare eas sicut sentimus eum cum [illegible]
[illegible] amarus non in hora qua comedimus
eas tantum sed post id in tempus et propter il
lud non inuenimus aliquem qui estimat
eas in aliqua horarum nisi secundum uiam me
dicine propter humores aggregatos non secundum
naturalem in stomacho. Cum uero stomachus
seruat sanitatem suam leditur omnibus re
bus istis. Res autem delectabiles inuenit
dulces res tamen. Sed et in inuenimus dele
ctari iterum delectatione uehementi quando de
glutiuntur res dulces quoniam hoc membrum

est aptum in natura sua et conveniens ei. Cuius dispositio est hec. Ex rebus huius autem membri generatio est ex panniculo intrinseco ex primatibus. Sicut ita tegit iste panniculus et ligamentum. Ostenditur propterea ex ligamento manifeste apparet sensus eius de rebus dulcibus. Et membranarum autem sentimus quod ipsum delectatur de eis ostenditur ex rebus dulcibus quando degluciuntur quando saliva est remanens secundum sanitatem suam. Secundum hoc igitur oportet ut viscera delectentur ex rebus dulcibus quoniam attrahunt ex eis velociter quantitatem multam in hora sanitatis et nutriuntur ex eis. Cum igitur sunt in hora qua ledantur a febre et apostematibus calidis convertunt illas res ad corruptionem est quod cum venit corpus in eo quod nutritur ex animalibus per commixtionem sicut magnum valde delectabile delectatione manifesta quando corpus nutritur et impigatur et magnificatur ex commestione aliorum dulcium. In apostematibus autem calidis et febre non convertitur huiusmodi res ad hoc ut addant in magnitudine corporis sed generent coleram. Quod est quia caliditas febris est vehemens sed caliditas innata est equalis. In quid humanum iam declaratum est. Et in hoc loco quod ponit causam nocumenti accidentis in visceribus quando in eis est ex morbis conversionem rerum dulcium ad coleram propter caliditatem que est in apostematibus. Causa iste quidem secundum modo certificatur in apostematibus calidis. In opilationibus autem et apostematibus lapideis et similibus in quibus cum sunt in visceribus addunt res dulces quando comeduntur aut bibuntur. Sermo autem communis in hoc quod res dulces nocent omnibus istis morbis iam dixit in postremo tractatu sui libri de regimine subtiliativo. Et ego postponam sermonem suum illum cum dicit omnibus suis hec est sicut vina dulcia quod quando cum eis miscetur quedam medicina subtiliativa ut mundificent humores grossos viscosos qui sunt in pectore et pulmone. Sed si in quo corpus est apostema aut splen est nocumentum accidens ab eis maius quam iuvamentum eorum quod est quia membra ad se trahunt res dulces quando perveniunt ad stomachum velociter quando conterantur per eam illam in extremitatibus venarum que sunt in eis facte ipse vene que sunt in corpore in locis in quibus occurrunt extremitates venarum diversarum ramificatarum ex vena que est in latere gibboso epatis que nominatur profunda. Non igitur convenit res dulces istis visceribus nisi quando in eis est lapideitas nec quando sunt oppilationes venarum que sunt in eis. Opilationes et in ipsis mel quamvis in eo sit virtus lavativa. Ostenditur medici frangunt vehementiam dulcedinis mellis cum aceto quod fit secundum nabim quando probat ipsum curatione et experimento. Convenientius rerum et magis iuvativum earum in regimine subtiliativo. Cum igitur scis hec de expositione Galeni

non est tibi necesse ut audias a me rem aliam in eo quod est quia iam determinatum tibi in sermone uno de quo res dulces nocent solummodo in infirmitatibus accidentibus in visceribus in quibus coadunantur una sed illud est propter apostemata aut propter opilationes et est sermo eius iste quem dixit in regimine subtiliativo apostematibus calidis que accidunt in eis nocent ipse res dulces si earum penetratio non est facilis et festina sed convertuntur ex caliditate illorum apostematum ad coleram.

Humores de genere colere purgat ab inferius. Quod autem purgat alium bonum aliquando plus quam oportet satis trituri plus quam spumosum quam maxime coleram habentibus quibusque magna viscera.

Et solvit humores qui sunt de genere colere et tingit. Sed quod et vinum et quod ex eo educat bonum et quod est tinctum plus quam oportet et plus spumosum et plus quidem accidit hoc in habentibus coleram et quorum viscera sunt magna.

Oportet ut rememoreris in hoc loco sermonem eius precedentis in quo comparavit vinum dulce vel hydromel. Sermo ergo in hoc loco ineunt quod comparavit hydromel cum vino dulci et dixit in solutione educat humores qui sunt de genere colere in fine quod est vinum dulce in solutione. Ostenditur vel hydromel quando solvit humores de genere colere et quando solutione educat humores malos et humores malos sunt de genere colere quibus vinum aliam penitus non est admixta et calor in rubeis claris grossus sicut spuma que accidit in istis humoribus est multotiens sicut eventus eius in eo quod calefit pinguedine calefactione forti sicut istas res nam quod natat spuma et quod est eventus spume in eis sicut est eventus eius in humiditatibus quibus nocent venti et evenit ab illo spuma et primum quod est horum duorum significat caliditatem egredientem ab equalitate. Et secundum significat commixtionem ventositatum et aggregationem ventorum in flatuositate retentorum in locis quibus non est penetratio. Huius quidem ventositates egrediuntur multotiens in febribus in quibus liquefit corpus sicut potius quidem hydromel in hiis febribus est in summo contrarietatis ei quod in eis est necessarium et nocet in summo nocumento et quando nominatur

o oponere yd/ro p q/a ad secessum

et vinum dulce dixit ydromel

N B

Comentum

tus autem aque sr̃e est s̃m modum illius
conferens ultimo iuuamento. ypo. autem
dixit q euentus huius egestionis est propter hoc. pro
potu ydromellis. in eo sr̃ quem uincens est co
s. cuius complexio est ca. egrediens i caliditate
sua ab equalitate. ubi in egritudine sua. aposte
ma. ca. i uisceribus suis. quibusdam quod est quod
nomen magnitudinis in huius loco. est propter
ei quibus apostema ca. qui non est i flammato.
se. ab apostemate lapideo. nec apostemate mo
lli. ergo manifestum est quod qui fit in egritudinibus
ca. in quibus est non sermo apsa tunc est ca.
apsa lapideum aut apsa molle et id cuius dis
positio est. h dispositio nominauit ypo. in hoc s̃
mone. magnior uiscerum.

Sitatus oportunus cum sputo de
pulmonis humectatio max
fit ex potu aque ydromellis plus
mixte. Sed egestio sr̃ coris colum
bricum i calore ex potu aque
mellis cuius mixtio puro mel ana
fuerit plusquam eius cuius complex
tioni aqua dominatur.
Sicatus. ergo eius quod exercitatur per spu
tum i mollities plomis fit propter hoc ex potu ydro
mell. mixti sr̃ flue mixtionis descensio
autem egestionis spumose i uinus sr̃ quem ui
cens est co. ca. fit a potu ydromell. cuius commix
tio est uehementis puritatis plus quam illius
sup commixtione cuius uincens est aqua.
Iam diximus eis que premissa sunt quod ydro
mel conuertitur in egritudinibus ca
lidis. nocet eis propter illud aque ei tarda
tur penetratio i moratur. i que ei tarda
tur. locis que sunt sr̃ ypocundriis. tempore lon
go. et propter hoc necesse est tibi ut fugias abusu
eius. rectius ergo est ut utaris potu commix
to ex utris sr̃. Sit commixtio tua qua com
scet ea. et quantitate multa aque cum
paucitate mellis. mel ei sic ipsum penetra
re penetratione sua quod est quod cursus urine fa
lis per hunc potum i exercitatio eius quod exercitatur
per sputum fit facilior i uelocior qui accepis
ipsum s̃m hunc modum. Si sicut permisceas
cum hac quantitate aque mellis quanti
tatem maiorem. hec quidem facit deuenire siti
uelocitate. i addidit i uiscositate sputi s̃n

quis humanum. Iste est locus de quo premisi in
eis que sunt premissa. quod dicemus testificari sermo ipsum ex
sermone G. quo inuenimus eum confiteri. ma
nifesta confessione quod ydromel permixtum permi
xtione pura. facit siti deuenire i sputum esse
uiscosum. Non ergo. miretur ypo. uituperatione
sup sermone suum. i ydromelle quod quod facit
sputum uiscosum quamuis G. contrarius uideatur
atur. propter hoc ergo res fit quod ydromel commixtum
commixtione multa. deneciaus est i exercitatione eius
quod exercitare necesse est per sputum et i puo. catione in
nes propinquum autem puro positum i inuenimus uehem
eius conueniens in solutione nature quod est quod
mordicatio eius quanto maior est. uelocitas so
lutionis eius qua soluit uentrem i multitudo.
eius s̃m illorum qui ciuilizatur. i est multitudo sol
utionis eius per quantitatem puritatis. eius hec
est ergo. causa in solutione eius cuius dispositio ex ydro
melle est. hec dispositio qua soluit egestionem s̃
quam est uincens co. uictoria uehementi sibi
bita tinctura. s. sup quod uincens est co. uictoria
uehementi i egestione spumosam quod est quod ex
ercitus huius egestionis inuenitur ex ydromelle cu
ius dispositio est hec dispositio. Et i inuenimus ipsum cum
hoc mordicare. intestina i abstergere ea. et quod
utitur i cum ad eo addit i multitudine ege
stionis sup quam est uincens cola et propter id. non
laudauit ypo. usum eius i significat
id per sermonem suum i illa sup quam est ui
cens cola. plus quod ex egestionem. autem spumo
sam uituperauit ypo. in libro de pronosticatione
et egestione i sup quam est uincens cola. s.
id cum non permiscetur ab eo est mala quod est
quod oportet ut egestio sit non uehementis tincture
nec dispositione ut non permisceatur ei. i res alia set sit
equalis inter hec duo. et non quidem est dife
rentia inter sermonem nostrum in hoc loco equa
lis aut pure commixtionis. cum ergo fuerint scru
tans has res i uideris in firmum egerere ege
stionem spumosam. sr̃ quam est uincens
co. tunc scias quod fe. eius est ex fe. i que faci
entibus propter id. necesse est tibi ut prohibeas abu
su. ydromellis in huius febribus. i utaris aq
dedit i acetosas i consideres apparitionem signi
ficationis urinus quamuis uilis sit uel que
apparet tibi in urina significans digestio
nem egritudinis. quod est quod qui tu das ei po
tum illa hora. aquam frigidam iuuas eum
iuuamento magno.
Set i cuius egestio hanc habue
rit qualitatem. ipsi maximo nocu
mento est. nec ei ardorem qui sr̃

dia frenatur extinguitur. Sed potius fervorem stimulat atque infirmorum morbi tolerantiam membris eius generat molestiam in intestinis autem isto vulnera

In illa autem cuius dispositio est hec sit item generat alia nocumenta magna quod est quia non extinguit inflammationem factam in locis que sunt sub ypocundriis sed excitat eam et accidit ab ea paucitas tolerandi egritudinem super infirmum et inquietudo membrorum et facit accidere ulcera in intestinis isto.

De consuetudine ypo. est ut nominet res ledentes nocumentum sicut facit in libro suo de reumatizatione et in libro suo de iuncturis quod est quod de consuetudine illorum de epulis est ut utantur loco sermonis eorum nocet ledit. et aliquando invenimus ypo. utitur illo multociens. et dixit in hoc loco libro quod nocumenta huius egestionis cuius prescripsit rememorationem sunt magna scilicet egestio spumosa sequam vincit eo. Et de consuetudine quidem eius est ut utatur multociens dictionibus que significant res ledentes. id est corpora quibus advenerunt nocumenta scilicet significationes. Inde est quod melius fuit ut diceret in hac egestione quod significat nocumenta magna. Non quod dixit quod significat nocumenta sed in ea sunt nocumenta magna. quamvis nocumenta non eveniunt nisi in corporibus lesis. Cause autem sunt facientes illa nocumenta et significationes significant ea. audi G. exponit ypo. nocumenta que significantur ex huius cognitione. dixit enim propterea quod non extingit inflationem que est sub ypocundriis sed excitat ipsam et ideo dixit hunc sermonem inliquam multociens. sedat exitus egestionis super quam vincens est ista eo. inflammationem factam in locis que sunt sub ypocundriis post hoc addidit in sermone suo in egestione spumosa super quam vincens est eo. quoniam non extinguit inflammationem sed facit accidere contrarium illius scilicet quod addit in ea. vel augmentat eam quod est quod qui assellat hanc egestionem non sedatur ab eo inflammatio que est in locis que sunt sub ypocundriis. sed facit eam fortem et malignam et facit infirmo accidere inquietudinem scilicet angustiam et sincopim et paucitatem tolerandi egritudinem quoniam huius egestio accidit acui que inflammat loca que sunt sub ypocundriis et a detencione eius in intestinis accidit ac hora. id est sanguinolenta

egestio intestinorum. Causa autem eventus illo est acuitas eius et causa eventus a cholera ... intestinorum est egestio refecta scilicet tinctura sequam vincens est eo. Causa autem que est in locis que sunt sub ypocundriis non est nisi significatio significata scilicet eam. Sed de consuetudine quidem ypo. est sicut dixi ut multociens utatur dictionibus que significant causas facientes morbum. super significationes que significant eas.

Subtilitatem autem medicamentorum necessariorum ad hos morbos medicandos postea intimabo.

Species autem curationis quibus iste egritudines curantur ego narrabo in sequentibus. Significavit iterum ypo. in eo quod precessit de sermone suo quod mensurat narrationem curationis cuiusque egritudinum acutarum et significat illud in hoc sermone iterum nominatim eo quod significat illud ideo quod primum est sicut ego inquam de rebus addidit in hoc libro post sermonem in balneatione et adeo quod est in libro suo in egritudinibus iam in libro suo de causis ... sunt digni ut pertineant ypo. in expositione mea qua exponam illos libros.

Sed si in his morbis pure vel potui aquam dederis mellitam utile tibi in multas operis. nec multum delinquis. Quem autem oporteat illam bibere quod dictum non est ut oportuit dicimus etiam cur denegetur infirmo.

Dimittens in his egritudinibus loco sorbitionis decoctum quod bibitur ydromelle erit tibi rectum in rebus multis et non erit tibi possibile ut erres errorem multum. Cui autem oporteat id dari in potu et cui non oporteat id. iam diximus sermonem quod est ut in eo dicatur quod est quod enim diximus in eum in quo non oportet ut infirmo in potu detur ydromel.

Iam significavit ypo. significatione manifesta quod precepit uti ydromelle cauti usque ad horam eventus crisis quod est quod non utuntur aqua ordei. id est in egritudinibus et in aquibus liquefit corpus aut in eo cuius virtus non tolerat ut moretur usque ad ho-

iam causis. In reliquis autem egritudinibus est rectius ut regatur infirmus in eis ydromelle tantum.

Et quidam iam diminuitur dare illam quod uidelicet debilitat illam uirtutem bibentium uinum et etiam eciam mortem credunt incedere quod itaque est id circo uidetur sibi quod is qui bibit minime prosustentatur. Sunt et quidam ea tamen utentes quod usus opportune dimittunt ut ydromelle quam faciat utuntur.

... cadere uirtutem eius qui ipsum biberit et propter hanc causam putant quod faciat euenire mortem uelociter. Non dicitur in eo illud nisi quando bibentium ipsum non est possibile ut moretur pulsus eius. quod est quia ex hominibus sunt qui utuntur ydromelle secundum quod usus est currit in quibusdam secundum rectitudinem.

Non est sermo ypo. dum dicit in potu ydromellis quod prosternant uirtutem infirmi. et sermo eius quod non nutriunt eum penitus autem nutrit eum nutrimento pauco ... uerum tamen cum iste tres operationes ad ... ... que ... prosternunt uirtutem sicut fluxus sanguinis de naribus fluxus uentris sicut fluxus illud ex uomitu ... prohibito a cibo per accidens nec ideo dicitur in eo quod prosternunt uirtutem. In eo autem quod penitus non nutrit sicut aqua sermo quod prosternunt uirtutem autem confortat eam non est secundum ueritatem. Sed secundum manifestationis suppositionis. In est quod aqua non solum non confortat infirmum sermo quod ipsa non nutrit ipsum. Sed est loco medicine que reducat complexionem eius sicut quod ... fluit malicia humoris donec conuertit illam ad equalitatem ... et ex istis duabus est cuius nutrimentum est paruum possibile ut moriatur homo. ... et ex eo solo cuius est hec dispositio non secundum quod uirtus eius cadit ex usu illius. Sed quando non addit in ciba ad ditione magna ... res est ydromel quod est quia quando infirmus prohibetur a cibo tribus diebus et de aptitudine eius ut moriatur tunc est possibile pulsu ydromellis ut remaneat non usque ad v. sed usque ad diem septimum. Intellige in sermonem hunc in mellis natura enim mellis est

illa que ponit ydromel ... ex rebus que nutriunt paruo nutrimento quod est quia aqua non est nisi compositum ex cibi medicine non est cibus nec ypo. id dicit tamen sed reliquorum bonum media ... parua et est ... in aqua quod ipsa est compositum cibi ... generis res quas dixit ypo. est in ydromelle quod autem sequitur illud non est occultum tibi quod dicitur etiam in melle.

Non tamen hic sensus hoc modo

Hec autem sententia perfectus est. ... non est secundum hoc.

Non est iste sermo quod ydromel attrahat mortem super ipsum qui non tolerat pacientiam super ipsum. ... non fit ambiguitas quod est quia mores uenti ... super eos quod uis bibant aquam solam ... cum sit nutrimentum quod peruenit ad corpus ex ydromelle paruum non est possibile ut per ipsum seruetur corpus ita ut remaneat iuxta suam per potum eius tantum ... sicut si biberet infirmus aquam ...

Que tamen forcior est quasi sola bibatur: insiuente solueret.

Verumtamen est ydromel multum forcius aqua quando bibitur solum nisi leuat uentrem.

Dubitatur de ypo. quod significauit per sermonem suum multum forcius aqua quod aqua est uirtus ex qua nutritur corpus. Et possibile quidem est ut aqua quando corporis ... per ... cibi quod ... ipsum ... efficit ut moretur per potum eius infirmus tempore longiore tempore quo remanet quando non bibit aquam ... In ueniminus autem ypo. determinare in eo quod addidit in sermone suo in ydromelle nisi leui fiat uentrem quod est quia ydromel prosternunt uirtutem nature et debilitat eam per euacuationem in eo cuius uentrem leuit cum hoc quod hec dictio significat multitudinem solutionis uentris non equalitatem eius ... quod ydromel paruum est plus ad soluendum uentrem et quod ex eo bene decoquitur est plus nutrimenti. Intellige hoc ... Quod autem scribit ypo. post sermonem illud in comparatione ydromellis cum uino ... aque ... ut intelligas

Est in quo: illud forcius esse illo

debili

leuin vino quod aquam sustinere
non potest. est et quando debilius
Et nos inuenimus ipm esse forcius ui
no. sbtili. ipm tolerans aquam in qui
busdam horis. et in quibusdam debilius.
Et ex hominibus sunt qui scripserunt
loco forcioris et debilioris uehe
mentioris uirtutis et uehementioris de
bilitatis. et ex eis sunt qui scripserunt
illud secundum quod scripsimus ipm. et ex hoi
bus fuerunt qui scripserunt in loco q
uarundam horarum quibus secundum hoc exem
plum eo quibus inuenis ipm in forcius uino
sbtili aquoso. et quibus inuenimus ipm de
bilius ipso. Quod autem intelligitur ex oibus
istis descriptionibus est una et eadem
res quod est quod ypo. dixit in ydromelle
quod in quibusdam horis est forcius uino
sbtili aquoso. cuius dispositio est hec dispositio
et ego quidem iam narraui cuius ex
uinis dispositio sit hec dispositio in sermone eius
in uinis. ypo. uero abstinuit in rememora
tione eius. quia ignorauit. id significa
uit illud in hoc sermone manifesta signi
ficatione narrando eius. In sermone
suo ipm tolerans aquam quod est quoniam uinum non
nominatur ipm tolerans aquam nisi quando non
est necesse ut permisceatur ei de aqua ut bi
batur nisi quantitas parua ualde. quoniam quando
est e contrario istius. scilicet cuius commixtio indi
get aqua multa. nominatur plus tolerans
aquam. uinum uero non tolerans aquam
est debilius uirtute quo non fit iuuamen
tum in bibente ipm quando commiscetur cum aq
ua multa in sermone eius itaque in hoc uino. quod non
est ei odor significat significatione manifesta ua
lde debilitatem eius et frigus ipius et est siccitas.
In hys duobus aque. Sed uinum est forcis
odoris. significat id ex eo significatione m
anifesta. uehementiam uirtutis eius. quod est
quod alteratio uini aquosi diu permanet in uenis
in uino et est parua ualde et illud quod admiscetur
ei de elemento terreo est ualde paruum quantitas ita
quod ipm est loco eius cum miscetur quantitas
parua. ex substancia terre et ignis. non est nece
ssaria in temperamento hec duo in eo sunt. Indige
mo est hec. Sed multum tolerans aquam non fit
cum hac dispositione ex digestione paruam nisi quando
longitudo eius ab aqua est magna ual
de in qualitate caliditatis quia ad quintum et
id est multa et habet cum illo odorem.

Differentia autem quod est inter uirtutem uini aquosi

et mellis uel utriusque non commi
xti. est magna. Qui ei duplum
uini puri biberit quam mellis est
uirtute magis illo mellis confo
rtat. Sed nisi naturam hume faciat
secundum corpus in duplum egerit.
Et differentia inter uinum et mellis non m
ixtorum in uirtute cuiusque eorum est
magis. quoniam si aliquis bibat de uino ipo
natur duplum eius. quod ipse bibit de melle
confortatur uirtus eius ex potu mellis
plus multum sermo leuit. tamen quod est quod
egestio eius quod egeritur ab eo dupla est.
Sed dixerit ypo. in sermone suo mel
ydromel esse sermo maior in man
festior. quod est quod sermo eius fuit usque ad hunc
finem in ydromelle ipse comparauit cum
uino. Manifestum quidem est quod comparatio
eius comparauit ipm fuit cum uino misto
cum aqua. non cum puro. Ypo. tamen cum
intendit ut esse sue comparationis curre
ret secundum iusticiam posuit sermonem suum
in uino et in melle quod est quod ex hominibus
est qui errat in comparatione sua inter
hec duo per intentionem ex ea. ut faciat
errare alium et ex eis est qui errat in eo
absque uoluntate sua. Sermo est quod experi
untur res propter quod admisceatur eis res
alia. ponunt uirtutes earum non eis quibus
miscetur ad et tamen sed quibus miscetur
que cuique commixtio fuit. Et similiter etiam in
uenimus alios experientes res que commi
xte sunt commixtione multa iudicant ex
eis sed omne quod commixtum est que cuique
mixtio fuit non esset eis nocumentum ut
ponerent iudicium secundum hoc. et hinc esset eis
conueniens. ut sciuerint quod ydromel quando m
iscetur oportet ut sit comparatio eius cum uino cum
commixta est aqua quando fuit aptitudo ui
a. ut sit comparatio sua in terminum pu
rum et ydromel. Mixture commixtionis non
erit iusta. et quoniam comparatio est difficilis
in eo cui admiscetur res alia ab eo po
nit ypo. sermonem suum in rebus quibus
non ad commiscetur res alia ab eis et sunt
ille que denominantur pure. Compara
uit ergo uinum quod non commiscetur.
et inter ydromel et dixit quoniam aliquis bi
bit de uino duplum. eius quod bibit de ydro
melle est nutrimentum eius minus in

declarat.
exponit.
ipm

trimento ydromellis. Et quia genera ui-
norum multa sunt non posuit in eo sermonem
suum quod eius est forte in permensis et capud fa-
ciens permutationem in rationem. Sed debili eius as-
so componitur. Ergo hoc uinum cum hoc melle. Et
manifestum est quod ydromel est pluris nutri-
menti ipso. Et quoniam iste precepit ut competitur
inter quantitatem uini et inter medietatem
eius ex melle. non quod oportet ut bibat infir-
mus uinum quoque eorum preter quod admisceatur ei
aqua. Sed postquam mensuratur de unoquo-
que istorum quantitas quam uult ex eo et datur ei
in potum sed modo qua uoluerit nam id non
nocet in prohibitione eius. aliquid quod est possibile
abile est tibi. Ergo ut accipias de melle quan-
titatem .i. et des eam ipsi in potum postquam
permiscueris ipsum sicut diligis quod est quod tu
potes quia experientia in uno hominum pluri-
um similium in omnibus dispositionibus suis et in uno
ex hominibus pone ideo de aqua quam ipse u-
ult non facias omni die et accipias item de uino
quantitatem in omni die et des ei in potum ipsum
postquam permiscueris ipsum sicut diligis in
summa hora eadem ut tu cognoscas ger-
tutem cuiusque eorum secundum ueritatem cuiusque
eorum ~~secundum ue~~ quoniam quod ydromel non leuet in
proprietatem suam in natura possibile est ei
qui utitur melle ut mereatur diebus
multis. Cum ergo id sit ita quod ergo dixit ypo-
cras in principio sermonis sui et inuenimus in ip-
sis fortius uino secundum pertollerantem aqua
in quibusdam horis et in quibusdam eorum
debilius quoniam non est declaratum. Quod quia est
fortius quia debilius sed inuenitur quod secundum
quod diximus ante fortius. Causa autem
in illo est quod ypocras cum compleuit sermonem
suum prius quod discerneret ipsum mel et enumeraret
comparationem eius equalem in illo quod discerne-
ret ipsam recte dixit quod mel inue-
nitur in quibusdam horis fortius
uino et in quibusdam eorum debilius quod
est quod quoniam non discernitur ex commixtionis
cuiusque eorum permutatur. multotiens quod
uinum est debilius. et quandoque estimatur quod
ydromel est debilius. et quandoque estimatur
aliud ab illo. Cum ergo ~~... ~~ id sic
dixi et ad dixeris ad id considerationem
in leuitate nature inuenies ydromel
fortioris nutrimenti secundum quam uinum in
ueritate secundum illam commixtionem. Quod si ex
egestione quam educat ydromel tem-
peratum non cadit in eius quamuis opor-
teat ut tu scias quod id quod egreditur ex ydro-
romelle est duplicata multa eius quod egre-
ditur in eo quamuis tenuitur potum. Ad de-

tibi et illud in hoc quod ydromel est pluris nu-
trimenti multum quam uinum quod est quod significa-
tio egreditur ab eo est duplicata multa ro-
leuit in firmus ut remaneat per hoc quod nu-
tritur cum ydromelle diebus multis tunc ma-
nifestum est quod mel est fortioris nutrimenti
quam uinum.

Post ptisanam uero si aqua mellis
bibatur nimia satietate repletione
et inflat eis que sub diafragmate lo-
cata sunt. minime iuuat. Antea uero non
ad eo nocitiua sed in iuuamento hu-
bilior habetur.

Quod si sorbeat ptisanam ordei dei-
de bibat post ipsam ydromel faciet
ipsum saciare satietate uehementi et inflat
eum et non fit iuuamentum per id in locis que
sunt sub ypocundriis. Si autem bibat ydro-
mel ante sorbitionem non nocet ei illud sicut
est nocumentum eius cum bibitur post ipsam
sed quandoque sit iuuamentum per illud.

Hunc sermonem dixit ypocras in ordine sermonis
quem dixit de ordinare usum ydromellis et p-
tisane ordei. Et scias quod sermo eius iste est
sermo communis qui intelligitur ex uno ex ex-
plorandis particularibus. Scilicet ydromelle et ptisana or-
dei quod est quod ordeum sequitur ut sumatur in primis
id cuius corruptio est facilior. Deinde se-
post ipsum quod est secundum contrarium illius ptisa-
na uero ordei est uelocioris corruptionis quam
ydromel et tardioris descensionis. Cum ergo
bibitur in primis ydromel est in loco fa-
ciens penetrare et faciens descendere ptisa-
nam ordei et bibatur in primis ptisana
ordei et deinde ydromel prohibetur descendere
quare stimulat loca que sunt sub ypocun-
driis et conuertitur secundum longitudinem
temporis ad eo. Et quia conuertitur ptisa-
na ordei ex quo dat corruptionem.

Coctum autem mel usui apparet
melius crudo sorbile et album lucidum
~~apparet~~ reddetur per sorbile sed enim bo-
nitatem id habere quamuis confirmatur
tur melli dicere non possum non ei

saporosius crudo si mel ante coc-
tionem bonum invenitur. Sed
plus defectum ad digerendum secundum causam
invalidum ~~ad digerendum~~. Compro-
batur quod iuvamentum conveniens ad iuva-
mentum necessarium est. Ad quod autem
coqui expediat indicabo. Si igitur mel
malum fuit aut immundum inepti
odoris nigrique coloris coctio eius m-
alignitatem minuit aut turpi-

C[octum] autem ydro-
mel melius est in consistentia tatem.
latione sua quam illud quod non coquitur quod est quia
est ipsum subtile album quod penetrat lux. Sed quia in eo sit
bonitas quam ante coctionem illud quod est ydromelle est
bonum crudum. Ergo non possum dicere quod non sit saporosius
crudo si contingat quod mel sit bonum. Verum quia est
crudo ydromelle est coctum debilius est crudo in
minus faciens descendere secessus et non est aliquid horum
duorum necessarium in iuvamento. Et propinquius quod
puto est ad verum totum eo decocto est quod non fuit
sit mel malum non mundum nec boni odoris in-
gri coloris decoctio namque diminuit de
malicia sue feditatis.

In hoc toto sermone memoravit ypocras
differentiam secundum rationem quod decoquitur de
ydromelle et inter illud quod non decoquitur de
ydromelle et inter illud quod non decoquitur
non igitur necessaria est expositio in eo penitus.

P[otus] autem qui oximel dicitur
hyme datus in acutis passionibus plurimi
iuvativus est quibus enim ne ~~necesse~~ esse
est screare iuvat flegma bonum faciens.

P[otus] autem qui nominatur secan-
iabin usus in multis egritudinibus acutis
est iuvativus quod est quia adiuvat ad screan-
dum illud quod per sputum extrahi est necesse et le-
nem efficit hanelitum.

S[ecaniabin] igitur quod usus ypocras in sermone suo
nominatur vocatur inquam sic similiter
a eis in quibus est quod consuetudo non currit
cum usu illius nominis apud homines

lingue illius omnes et nominatur illa res illo
nomine secundum veritatem et quibus est quod vult signifi-
care per ipsum artificiale sic ostendimus in lac-
cis temporum in medicinam enim factum quidem
est apud omnes homines quod secaniabin non
nominatur hoc nomine ut significet aliquam
operationem. Constat igitur quod ypocras non dicit in eo
nominatur secaniabin nisi unam duarum
rerum aut propter vituperationem quia vituperavit
hoc nomen si esset in lacticis temporum nam enim
cum aut quia consuetudo non currebat cum
usibus huius medicine quare addidit in
sermone suo in ea propter hanc causam nominatur et
possibile quidem est ut sit unum quodque horum
duorum quia illis non propriis sunt intentionibus usus
eius esse in illa hora et licet ut ypocras vitupera-
verit hoc ipsum nomen cum significet superhoc
quod est medicina composita ex melle et aceto
tantum. Secundum dispositionem vero mellis in scripto
in hoc nomine in greco. Possibile est ut in-
telligatur per ipsum mel aceto simul. Sermo igitur
ostendimus quod voluit ypocras per sermonem suum
secaniabin nominatur. Quod autem necesse est
scire in arte medicine de esse eius et ut intel-
damus eius intentionem. Dico igitur quod composi-
tum secaniabin non est ex aceto et melle tantum
sed ex ydromelle et quantitate pura aceti
et melius quidem est in ypocras ut decoquitur
quod est quia minuitur mellis frangitur quod decoquitur
quare adquirit ydromel permu-
tationem et iuvamentum quod ex eo necessarium est
et non est possibile in eo quod noceat. Ypocras autem
narravit in principio sermonis sui iuva-
menta que acquiruntur ex usu secaniabin
et nos quidem narrabimus ea in sequen-
tibus. Nocumenta vero et accidentia ab eo
monstravit ypocras in fine sermonis sui. Quod autem
dicit in fine sermonis sui illius quem premi-
simus est sermo eius quod est quia adiuvat ad
extrahendum illud quod extrahi necesse est
per sputum et facit bonum hanelitum et nos
quidem narrabimus illud quod ipse dixit in
fine sermonis sequentis in illo vestigium.

Hore vero eius sunt iste
I[ntellexit] per horas eius autem horas
in quibus oportet ut administretur sic
currit consuetudo omnium in illo autem iuva-
menta que acquiruntur ex illo et ego quidem
iam ostendi quod ypocras utitur hac dictione in
istis tociens secundum intentionem hanc.

A[cet]ocidissimum vero hiis quibus
screare est necesse non prima faciet

i. potus oxi valde acetos[us] ... magis acetum distinguendo ... [illegible]

inclusumque est quia ad iuvare excreare lubricam faciens ac que tam illa pulmonis dilatans. pulmonis prestat quies amque et illum humidum reddit itaque maxime impedit iuvamentum quod videlicet accidit minus plimique excreatum per sputum fit [illegible] tens. ad iuvare non potest quare sputi viscositas augmentatur. Cum et opus illius impeditur.

Quod est quod ei qui exhibeo est acetosus similiter non est possibile ut efficiat operationem mediam inter excreationem eius quod est [illegible] ut per sputum est necesse quoniam si adiuvat ad excreandum res retentas in pulmone facit accidere eis lubricitatem et dilatationem [illegible] pulmonis et tunc quiescere facit pulmonem quandam quiescere quod est complevit cum talis efficit eas operationes iuvamentum magnum et quando non est possibile ei qui ex eo est acetosus valde ut possit facere excreare quod necesse est excreari per sputum. cum ergo illud est ita addit in viscositate sputi et nocet usus eius.

Enim [illegible] in hoc sermone suo isto ypo. nocumenta que accidunt ei multociens qui indiget tantum uti secanabim acetoso quod est quod non indiget uti melle. cuius acetositas consequitur hanc similitudinem tunc suprafluum exenarare nocumenta que accidunt ei ab ea quod est quod ypo. non dixit acetosum tantum set addidit ad illud valde sic si diceret vehementis acetositatis et ille cuius dispositio ex secanabim est hec dispositio non est possibile ut efficiat in sputo grosso viscoso retento in pulmone operationem mediam. Set aut ut incidat illas medicinas et abstergit eas et adiuvet ad excreandum eas aut claudicat ab operatione sua hec quare exsiccabat. quoniam sicut [illegible] ex medicinis cuius dispositio est hec dispositio incidit medicinas et abstergit eas sicut invenimus eam excreare eas et nos quidem non utimur cum in excreatione medicinarum grossarum retentarum in pulmone ut excreandum eas.

nam tunc est nociva quia ut incidat eas et abstergat eas. cum ergo non est possibile ei ut efficiat id non fit iuvamentum per eam penitus et nocet nocumento magno valde. ypo. quidem narrabit id in sequentibus quando non est possibile ei ut abstergat et incidat quod est in hoc loco. Et ergo [illegible] ut loqui de ea descriptione sermonem quod sermo iste invenitur descriptus in multis libris quod est quod invenitur scriptum in multis descriptionibus loco medii magnum. id est ut fiat totus sermo sic. hoc exemplum quod est quod acetoso valde non est possibile ut efficiat operationem magnam. sermo non est iste est varius sermo quod est quod ypo. ostendit in eis que narravit post secanabim acetosum valde multociens fiat per [illegible] eius iuvamentum magnum et nocet quandoque nocumento magno. ergo actio eius non est actio magna et non efficit in aliqua horarum operationem [illegible]. Quod ergo melius est ut dicatur quod operatio eius non est aut iuvamentum magnum aut nocumentum magnum melius est ergo ut dicamus in eo quod non fiat ab eo operatio media.

Accidit autem hoc illis maxime quorum morbus periculosus est vnde fuit nec excreare neque ea que in pulmone sunt clausa screare possunt. Ille autem cum accidit plus [illegible] accidit illi cuius egritudo est periculosa quecumque est fuerit illud non est possibile excreare res retentas [illegible] ergo ypo. quod [illegible] in pulmone. Vehementia viscositatis eius quod excreatur cum sputo et grossitudo eius quoniam non iuvatur per sirupum secanabim acetosum. accidit in eo cuius dispositio est hec dispositio exigens [illegible] id est in egestione eius cuius non est digestio [illegible] quoniam ille cuius dispositio est hec dispositio non excreat per sputum aliquid penitus.

Quod si ita sunt vires infirmi necesse est ut cognoscas [illegible] sibi consilium de viribus illius [illegible]

Quod ergo illud sic tunc oportet ut cognoscas [illegible] vehementiam virtutis sui infirmi an [illegible] ei. quoniam utatur eo.

Cum [illegible] et dixit quod ille cuius egritudo est periculosa non iuvatur per

declarat magnam vim in iuvamento

de iuvamento

quod habet magnam vim in nocendo

eo quod magna acetositas facit exalare partes subtiles illius et partes grossiores remanet et sic ingrossat sputum

declarat quod accidit nocumentum

conferet

de rectificatione ypo. in generali

usum secaniabin acetosi. iuvamento magno. quod est ex eis quidem fortius est ea dum est qui iuvatur per ipsum non dimisit quin removetur per ipsum qua iuvantur isti ex eo hoc quidem iuvamenta eveniens ab usu secaniabin vehementis acetositatis. provenit quod infirmus est vehementis virtutis quia absque hoc non est possibile ei ut iuvetur per illud. cuius dispositio est hec ex secaniabin iuvamento manifesto quamvis non careant iste secaniabin una duarum operationum. aut ut incidat eos aut abstergat ipsos. et ipsum ergo efficit illud accidit ex eo servatus medicamentum illi primo statim cum multo calidine propter quod virtus sit fortis sed id manifestum est. quod illud quod sequitur hanc opinionem est ut ~~plus~~ proficiatur infirmus.

Sed egroto oximel quod dare volueris id in ultimo tue tepiditatis atque paulatim dari necesse multum necesse est.

Et oportet ut sit quod ex eo sumitur in potu infirmus quem vis ei dare in potu secaniabin. cuius dispositio est hec dispositio tepidum in ultimo. et sit quod dat ei in potu ex eo parum non. Ypo. precepit ut in potu ~~secaniabin cuius dispositio~~ qui non scivit aliquid solo propter grossitudinem sputi et viscositatem eius et virtus eius non est debilis secaniabin vehementis acetositatis tepidus in ultimo et sit quod ex eo in potu sumitur parum. Tepidus autem in ultimo est qui est medius inter calidum et frigidum secundum veritatem quod est quantitas huius secaniabin cum sit virtus fortis valde. Et cum Ypo. necessario tur in potu ex eo quantitas multa in vice una. et similiter invenimus cum facere cavere a potu eius debilem. cum sit frigidus sicut precepit de eo in eis que premissa sunt quoniam in pluribus et ipse lenonia quod non excreatur aliquid significat id quod ille non sit digeste. et ei autem in digestione confert calor et nocet ei frigus cum autem prohibeat Ypo. ab usu secaniabin. calidi est causa eius ex malicia egritudinis propter eum quod qui in potu datur in firmo huius secaniabin primam et egritudo eius in digesta. Et accidit ex potu eius quod est calidus ut ad datur sitis plusquam fuit. Et ego quidem iam narravi et ostendi et quod accidens addit in viscositate sputi fiducialiter est apud eum ut sit secaniabin tepidus parum et illud est propter ea quod refugit ab eo quod possibile est accidere.

ex aceto secaniabin calidi et secaniabin parum frigidi necessario

Parum autem accidit ut mollificet oximel. Palatum os palati humidum faciat sputum ad iuvat excreari sitim extinguit locis quibus sub diafragmate sunt visceribus aptum atque lesioni que ex melle accideret repugnat atque amaritudinem ab eo procedentem mortificat.

Quod autem proveniunt aceto sitatis est quod ad humiditatem humectet os et palatum et ad iuvat ad excreandum sputum et sedat sitim et est conveniens locis qui sunt sub ypo condriis et visceribus et prohibet ab eveniendo nocumentum ex melle quod est quod restringit ~~eo~~ que proveniunt ab eo.

Postquam complevit sermonem suum Ypo. in secaniabin acetoso redit in sermone suo isto ad narrationem secaniabin parum aceto sitatis et dixit in eo quod humectat os et palatum et ad iuvat ad screandum sputum et sedat sitim quod est quod ipse aggregat res quibus fit iuvamentum in egritudinibus cuius dispositio est hec dispositio non est possibile ut fiat ex eo nocumentum vini et cum eo est bonitas commixtionis eius quoniam quantitas ~~quam~~ permiscetur ypomelli ex aceto est quantitas qua fit sufficientia in refrenatione eo que provenit a melle. scilicet quod minuit ex ipsa coleram et sedat nocumentum eius quod est quod iam ostendi in tractatu quarto libri mei de medicinis simplicibus quantitas eius quod est dulce in sapore suo contraria est virtuti eius que est acetosi. Cum igitur ydromelli virtute aliqua sint que necessaria sunt in huius egritudinibus excepta renuma ~~tamen~~ in qua contrarium est eis. scilicet quod quod calefit plus quantitate equali convertitur ad coleram et permixtio aceti cum eo prohibet hanc alterationem evenire tunc manifestum est quod acetum ponit ipsum medicinam in ultimo bonitatis quod est quod fit per acetum sedativus sitis facilem efficacem et servatum et quod ex sputo non est in ultimo eius grossitudinis et viscositatis commitatur has duas operationes et operationibus eius cuius est dispositio hec ex secaniabin ut humectet

detrahat de oximel per aceto so et de eius operationibus

colam

quia ipso

et partes [illegible] ventris palati et per hanc operationem
que fit ab eo invenimus ipsum vehe
menter confert spleni et epati. quoniam aperit
opilationes accidentes in visceribus et
mundificat ea absque lesione.

de opilatione viarum ubi sunt ventositates incluse

Rursus ventositate relaxat
urinam provocat.

Et in resolutione ventositatis et
provocativum urine:

Cum sit sermo eius in secanabin
parte acetositatis narrat magis propter
quod administratur in infirmitatibus pec
toris et pulmonis. magis autem iuvamentum
quod fit ex usu eius est propter permixtionem aque
cum aceto et melle in eo. per equalitatem quod
est quia ille cuius dispositio est secanabin. cum resolvit
ventositatem grossam mittet in flatum que est in
locis que sunt sub ypocondriis. Sic quod educit il
lam ventositatem inflativam ab inferiori et
cum aptari mundat omnes vias evacuat hu
mores illos qui sunt de genere colere putride.

Sed inferioribus intestinorum ul
timis quam opus sit humiditatem istam ea.

Partem autem intes
tinorum aliam humectat quam oportet excoriat.
Facit plusquam oportere sic accidere. in ea [illegible]

Cum dicit ypocras in humiditate quod est plus
quam oportet significavit id quod illa est
egressa aquositate naturali. Dicit ergo ypocras quod
secanabin facit id plus quam [illegible] humores grossos
viscosos qui tenebantur in locis superioribus
et incidit eos et movet eos ad exitum et sic fit
[illegible] per hanc virtutem descensus superfluita
tum que descendunt ab epate. Cum ergo aggre
gantur iste humiditates in intestinis precipue
inferioribus eorum accidit ex earum multi
tudine ut permaneat in illam quantitatem
naturalem et excoriet intestina propter qualitatem
suam et cum in secanabin est virtus abstersi
va possibile possibile est meo quod cum admi
nistratur tempore longo ut excoriet intesti
na et superfluitates colerice que cum eo des
cendit virtus est hec eadem virtus propter hanc
virtutem. sic accidit et in quibusdam horis
ut multiplicetur [illegible] quod sumatur secana
bin excoriat intestina.

Quod multum in acutis pleuri
[illegible] accidit morbis maxime quia.

propter multam aggregationem humorum. quod tamen propter corrosionem eorum. quod sunt [illegible]

ventris ventositatem prohibet [illegible] sur
sum quod [illegible] tenuatur. et quia debilitat
virtutem. articulis et frigus in perveniat.

Et quia accidit hec passio in egritudinibus acutis
[illegible] prohibet ventositates penetrare
et facit eas redire ad superiora et quia facit virtu
tem cadere facit accidere frigus extremitatum.

Eventus autem excoriationis in intestinis non
est laudabilis secundum plurimum in egritudinibus ac
cutis. Excoriatio vero intestinorum est [illegible] ad
veniens in superficie eorum asperitate. Cum ergo id est
ita tunc non ledunt nisi cum omnibus que procedunt
ad exitum ipse cum rebus mordicativis et quia led
untur intestina et non procedunt statim in feri
oribus ille res mordicantes [illegible] procedunt ille res
que penetrant ex eis ad exitum ascendendo
sursum propter hanc ergo causam accidit in ventositatibus
in flatum ut redeant ascendendo sursum
quod est quia operatio intestinorum naturalis sicut ostendi
in libro meo de virtutibus naturalibus. est expul
sio. vel expulsio eius quod est in eis ab omnibus
partibus. et operatio huius virtutis est expul
sio rerum retentarum ab eis in termine. Cum ergo inci
pit motus iste a superioribus evacuantur ille
res retente in intestinis ab inferioribus et cum
incipit ab inferioribus impelluntur ille res
sursum et declaratur hoc accidens ostensione ma
nifesta in hora cibationis quando descendit in qui
busdam horis cibus ad inferiora intestina
et prohibemus illam ab evacuatione aut propter occu
pationem nostram cum actione quam facimus [illegible]
ab [illegible] non possumus aut quoniam locus in quo
fit evacuatio est longinquus quod est quod nos sentimus
in huius hora illam superfluitatem comparere
ad ascendendum sursum [illegible] egrediatur est
et ex hominibus cum accidit propter redditionem illius
[illegible] lesio in sede suo et [illegible] capiti [illegible] im
pletur [illegible] ledit [illegible] est
cum accidit [illegible] invenimus per ex
coriationem intestinorum quia sentimus exitus egres
tionis et descensus eius ad inferiora quoniam intes
tina non tolerant illud quod suscipiunt illa loca ex
coriata ex dolore et quoniam impellitur illa egestio
penetrans ad exitum ab inferiori quoniam non
procedit ab ano hora qua impellitur ad ipsum
[illegible] coartatur ille lacertus rotundus qui est
in ano et opilatur extremitas intestinorum rec
ti quare ponit principium motus qui expellit
quod est in intestino secundum rotunditatem ab inferi
oribus ergo ventositates cum non egrediuntur
set superfluitates et in huius egestione re
deunt ascendendo sursum [illegible] accidit. Inde vir
tus [illegible] virtus nocumenti propter mordicationem

nem phisice penetrare illas res que transeunt in intestinis quod est quia loca excoriata ledunt lesione vehementi quamvis sit modica. Dico illarum rerum que transeunt in eis propter ea valde est utique quidem. Scivisti iam quod omnis dolor dissolvit virtutem et facit eam cadere et propter hanc causam inveniunt frigus extremitatum.

Itaque quod nocumenti est

oximelle nuntiatur id notandum necessarium.

Hoc autem nocumentum fit cum ex potu secanabim sola exquiritur ut sedetur. Est iam ostendimus in eis que premissa sunt ex sermone nostro quod secanabim temperatus in admixtione sua non facit aliquod ex nocumentis que fiunt ab oxymelle. Cum aqua quod si nocet in aliqua hora iterum tunc nocumentum tamen eius non est in ... quod excoriatur in intestina. Non accidit illud ab illo in quibusdam horis nisi in eo in quo interna natura sit debilia ad suscipiendum hanc passionem.

Bonum quidem est bibere in principio de nocte. Ieiunus autem ac-

cipiendum est ut nec quisque prohi-

beat eam cibum post longum tempus.

Et convenit potare quantitatem pusillam ex ipso in nocte in superieiunium ante usum sorbitionum. Et non prohibet a potu eius aliquod post acceptionem cibi quando pertinet super illud tempus longum.

Post quam ypocras narravit virtutem secanabi redit in sermone suo isto ad monstrandum horam in qua oportet ut bibatur. Propterea primum quod narravit inde est hora in qua est possibile hominum ipse ut utatur eo quando est ex eis qui reguntur per usum sorbitionis. Deinde narrat post illud horam in qua oportet ut administretur quando regitur infirmus cum quibusdam potibus non sorbitionibus. Dixit enim de eo quod utitur sorbitionibus quod necesse est ei ut caveat potum eius in horarum in qua sumit sorbitiones. Est manifestum quidem digestio bona est quod ut ea sorbitio est aqua ordei ut immittatur et ut habeat ea. Cum et confortent. Hec quidem duo complentur in ea quando bene digeruntur. Cum autem digestio bona fit quando sola est in illa hora in stomacho quod est quia tu iam scivisti ex sermone meo in eis que premissa sunt quod diversitas specierum rerum que comeduntur et bibuntur propter quod non sunt similes in virtutibus suis

fit autem stomacho inquietudinem. Propter hanc ergo causam non oportet ut bibatur secanabim donec digeratur aqua ordei. Cumque digeritur ab solum potus eius in nocte in mane illius diei antequam sumat sorbitionem. Sufficit quod ut sit hora que est inter acceptionem sorbitionis et inter potum secanabim quantitas horarum duarum quod est quia secanabim perducit in hospitio in penetrat in post eius advenas post eius descendit venit ergo ad stomachum aqua ordei et est vacuus mundus quando permittit et evacuatus est a secanabim.

Qui autem solo potu dietantur

non grosse ptisane quicquam accipien-

tes in non illis oximel convenit soli-

precipue cum constet quod excoriet intesti-

na. Ad hoc enim agendum cum venie-

nes sit sua melior prevalet po-

tentia. Quippe non habet fecem sed

aqua mellis minuit eius virtutem.

Qui ergo utitur in regimine suo eo tamen quod bibitur in non sumit ptisanam ordei non convenit ut secanabim solo ipse cum abrada intestina et excoriet ea quod est quia maior potentia est super hanc actionem quando venit sic vacue plus cum non sit ei fex in cum hoc minuit de virtute.

Qui utatur eo quod bibi ydromellis ... tur cum non suscipit ptisanam ordei non convenit potare secanabim in omnibus horis regiminis quando abradit intestina vehementer cum sint nuda nec regat ea aliquid quod est quia abstinentur a ptisana ordei quando sumitur. Et quia prohibet ut premat eorum ad ex nocumentis que acquirit ex ydromelle ypocras quidem iam narravit in eis que premissa sunt aliqua ex iuvamentis quibus iuvatur ex potu ydromellis.

Sic ergo ad infirmum iuvamen

oximel omni tempore morbi notius esse

necessarium. Aceti principium atque mellis immi-

scere prout tibi sit ad iuvamentum

tamen videtur posse sufficere quod

eius quidem minuit nocumentum
mentum ac iuvamentum impedit

Quod si videris infirmum iuvari per eius necessarium sit secanabin in omnibus horis egritudinis iuvamento magno tunc misce cum ydromelle et aceto quantitatem parvam ita ut ostendatur sapor eius in eo tantum tunc enim minoratur nocumentum eius valde iuvatur qui indiget iuvari.

Quando accidit infirmo potionem ydromellis sitim aut sit in causa eius humores viscosi retenti aut vehementis gravitatis tunc indiget usu secanabin et oportet sit memor quod iste res dicte sunt in eo qui utitur eis que bibuntur tantum et non utitur ptisana. Ordo quoniam ergo indiget uti secanabin dicitur oportet ut infundamus super ydromel quantitatem parvam ex aceto ut fiat iuvamentum aceti et prohibeatur nocumentum quod pervenit ab eo. Et manifestum est quod oportet ut decoquatur acetum cum ydromelle quoniam prohibet ipsum cum eo quod est quod nocumentum eius tunc minus est.

Universaliter autem acetositas aceti eos iuvat qui colera habent amara
non autem qui nigram colera (?) ascendit
in eis flemmatica transfertur cum aceto
cum calefit. Colera nigra vero bullit
et crescendo multiplicatur acetum
vero colericos nigram iuvat multum.

Acetositas autem aceti iuvamentum complicium universaliter habentes coleram amaram non habentes coleram nigram quod est quia colera amara exprimitur et convertitur in aquositatem quando eradicat eam acetum. Colera autem nigra ebullit et crescit et multiplicatur in multitudine quod est quare acetum adiuvat ad generandum melancoliam. Ypocras intelligit per sermonem suum habentes coleram amaram illos in quorum corpore colericus amarus generatur ex colera citrina et isti quidem sunt illi in quibus dixit ypocras quod acetum confert eis. Naturis autem melancolicis nocet valde et ratio in illo est quod colera nigra acetosa est que est pura et dispositio corporis egrediens a dispositione naturali quod est quia sapor eius est

corpus est sanum est propinquius huic sapori quam naturis. Vero et non est ex eo sermo suus. Reliqua autem que sunt in hoc sermone manifesta sunt quod est quia ypocras narrat in eo quomodo iuvantur per acetum habentes coleram amaram quoniam caliditas est vincens super complexionem eorum cum acetum sit frigidum.

Acetum feminis plusquam masculis inimicatur quia vulve nocivum est.

Mulieribus autem acetum simplicium est magis inimicum quam viris quod est quoniam consedit in matrice. Quod autem acetum noceat viris experimentum est et certificatur super illud nocumentum significat id quod est quoniam provocat sanguinem. Sed ipsum illa nocet quoniam ergo ut eveniat eis nocumentum facile et in medicina viri sua fit subtilium parvum nocumentum quoniam ergo advenit viris et omnibus rebus frigidis in naturis suis. Verum tamen acetum propter subtilitatem habet penetrationem in profundis nervorum et penetrat in totum membrum ita ut non remaneat in eo. Propinquius sit ypocras valde cum non noceat. Secundum hoc quoniam nocet acetum membris nervosis vero auctoritates anothomie sunt super hoc quod matrix est membrum nervosum. Et tu quidem iudicas super ipsam qui videris eam in anathomia absque sermone anathomicorum quod est membrum quod dilatatur et extenditur dilatatione et extensione valde magna et contrahitur donec minuatur quantitas eius valde quod est quoniam invenitur super comprehendere infantem et obsidere ipsum secundum magnitudinem eius in plenitudine et eius spacium quod est ei sive parvum sit sive magnum sit. Et non in permutatione magna valde et continua in matrice autem accidit permutatio magna valde dilatatio autem membrorum in eis et constrictio cum immissitudine est res que est propria corporibus nervosis non corporibus carnosis.

Aque vero nullum inveniemus usum quia in acutis bibitur morbis neque in pleureticis sitim sedat sputum non adiuvat screare et in his minus aliis potibus operatur. Si ergo omni tempore morbi utitur ea. Primum oxymel bibat et aquam mellis screantur. Ad in totum largitur eum

Cuius rei cā est potatum ipsorum
qualitatis mutatio que ab eis fit.
aliam enim nullo modo reperimus eis
sitim sedare. Verum magis furiam incitare
et aque potus in coliacis in quibus sub
dia frigiditate conditur in coli.
mutatur. Qui autem eam bibunt ve
re in anno eorum corpora in defectionem
adducunt et magnitudinem splenis.
et epatis auget sui in tensione habent
rugitum facit in ventre natare quia
transire moratur eo quod ~~[illegible]~~ frigida
tione in indigestibilibus est. nec uri
nam provocat non nutrit quia natura
terre non habet. Fecit et sicut pedes frigente
aquam bibat eius nocumentum
augmentatur multo magis.

Aque vero nullam aliam operationem invenimus
in ea quia in egritudinibus acutis bibitur
quod est quia non sedat sitim in pyplonico. nec adiuvat
ad extrahendum sputum. Set operatio eius in illo est
ad extrahendum sputum. Set operatio eius minor
operatione omnium reliquorum potuum quos
utitur infirmus potum. eius in omnibus horis egri
tudinis. Si autem bibat ex ea quantitatem provisam inter potum
et secanabim et ydromelle. adiuvat ad screa
tionem sputi. Et causa in illo est mutatio quali
tatis potuum illorum quod est quia facit in eis varietatem
Secundum vero alium modum non invenimus eam se
dare sitim immo excitat eam quod est quia potus aque
bibentibus hominibus co. in locis que sunt sub dia
frigiditate. et addit iterum in malicia eius quod
convertitur. adeo ut quod de bibitur corpus. Cum
bibitur vacuo ventre et addit in magni
tudinem splenis et epatis cum in eis est inflatio.
et facit accidere rugitum et natare in ventre quod est quia
penetratio eius tardatur et causa in illo est de
clinatio eius ad frigus. et quod est indigestibilis
et non facit descendere egestionem et non provocat u
rinam. et addit in nocumento eius quod non e

et fecit vel sedimentum in natura sua et si fiunt
~~ne~~ pedes in aliqua horarum frigidi in bibentibus
aquam multiplicentur nocumenta eius in omni
bus istis ad quod eorum declinet
Non invenitur in aqua virtus inscisi
va sicut invenitur illo in aceto nec
sicut invenitur illa in melle et
calefactio. sicut invenitur illa in melle et
calefactione sua abstergit et incidit
mel. et cum calefactione sua abstergit et incidit
et propter hanc causam oportet ut aqua tota sit tarde penet
tionis quamvis sit excepta alia laudabilis de
qua non vituperatur quod est quia aque graves
aut ille quarum odor est fetidus aut salse aut
ille in quibus ostenditur sapor alius et ea
poribus mediis non est sicut aqua simplex in
quibus aqua cum permiscetur illa in ea. in qua
ostenditur sapor eius. sicut sicomerus et expi
vi mel malum aut aquam ordei coruptam
aut acetum aut vinum aut que illis sunt
similia quod est quia tu vituperas in uno
quoque istorum totum genus eius. scilicet illam speciem tan
~~tamen~~ ad cuius intendas usum et quam sermo
iste est in melioribus aquis earum quas expri
tur. necesse est tibi ut intelligas ab eo in hoc lo
co sermonem eius in aqua secundum hanc comparationem
et quia ipse comparat unam quamque earum quas
narrat ad meliorem earum et est aqua clara
cui non permiscetur qualitas aliqua nisi in ge
nere suo hanc ergo aquam quamvis sit meliora
quarum tamen invenimus eam moram in stomacho tem
poris longo quod facit accidere in eo secundum plurimum
rugitum et ut si accidat quod co. vincit sit stomachum
~~[illegible]~~ in sua natura. corrumpitur aqua in eo. propter
causam illam et quia descendit propter laborem de stomacho
ad intestinum ieiunum non penetrat et ipso fa
cile nec ad epar neque ad renes neque pectus neque pulmo
nem et propter hanc causam fit quod aqua non provocat
urinam in natura sua neque adiuvat ad screandum
sputum neque ad resolvendum totum corpus quod
est quia hec operatio non fit nisi a rebus subtilis
substantie subtilium partium calidis. non a rebus frigidis grossis
set non invenimus potum aque in seda
re sitim et causa in illo est longitudo more sue
in stomacho et in intestinis et quia non stringitur aqua in
profundo corporis neque contribuit nec humec
tat ariditatem eius. Quod autem ipsa non nutriat
corpus iam diximus illud in eis que premissa
sunt propter hoc ergo non invenimus ipsam posse
confortare animalem virtutem. Et iste quidem
sunt causa que provocaverunt ypo. ad utendum aqua
ordei et secanabim et vino in infirmis et dimit
tere uti aqua secundum ergo hasres non oportet ut
ad ministretur aqua sola in infirmitatibus
in aliqua horarum. Verum tamen invenimus reliquos
medicos uti ea et ypo. Sed ypo. utitur minus
quam utuntur reliqui medici quod est quia ipsi ~~[illegible]~~

remigiunt aduertendu aqua qm no
cumentu eueniens ex errore in usu ei
est minus nocumento euenit ex errore
in usu reliquorum potuum. Et cu in illo
est q uirtus eius no est uehemens et
ei locutus est in ea in hoc smone i est q
dixit q tibi fontes et potus qm ad mi
nistratur in horis suis conferunt iu
uamentu magnu ualde. Et qm ad
ministratur in no horis suis confer.
nocent nocumento magno ualde. No
cumentu aute puenit ex usu secana
bin i ydromell i uini aut p ymutatio
nem. subito in usu eorum ad contrarium
sic dixit ypo. aut p commixtionem aq
duitas cu eis ex usu sm plurimu que
est sm plurimu qm utuntur eis co uer
tunt commixtione eorum. sm est q ego de
di in potu semel uiro decrepito infir
mo in ordie uinu aquosum et intra
uit sr eum medicus et cu hic me
diaf cum grime tundit et eo sr aq
quantitatem. puam uisit ualde et ue
et dixit ute infirmus non bibit uinu
et non fuit nisi quia uidit uinu et no
factu tantu ex uisione et ipse quidem
no intellexit q quantitas commixtio
nis uini cu aqua qm bibitur ut p ip
sum fiat iuuamentu q est q oz ut
misceatur cu aqua de uino quantitas
pua ualde ut ad iuuet ad penetratio
ne aq. i et trahat eam ad hoc ut sit
aqua pura tm. i no ponat aquam iu
nium et nos quidem in uenimus in
ultos. et simis bibentes uinu p
pnunt aqua cu eo quantitatem in
ulte. Vinu p tm no oportet ut ui cens
sup saporem eius magis sit aqua qua uin
um. In egr aute oz ut sit appaticio sapor
uini sit eo q bibitur occulta. Et similiter
inuenimus ypo. dixisse in secanabin paul
lo ante. cu ipse miscuit ex aque multe m
ixtionis ydromellit i qm uoluit secanin
acrimore eius in usu eius uertitur eu aquoso
et eo mixto cu aqua commixtione multa q
est q eius q ex eo puru est sino pcedit i sol
uit uentre nocet usus ipse in huiusmodi co
aniaci i quorum insita magna sunt. s. opila
ci. i aqua nocet i istis qm coutitur in eis ad
eo. p longitudine more sue in locis quez
sb ypocondrys q est q in aqua cu reliquis
que sunt in ea de nocumentis est q no est ei
fer ns soluit uentre. Nocumentu aute eue
nit. a potu aque in principio par uirtus no
se. q intelligit ypo. p smone suum et s

stiunt pedes in aliqua hora. i si tu bibant aqua
duplicatur nocumentu eius in oibus istis et
rebus manifestis apud omnes homines super
ueniunt (p) potu. sed aque sit iuuamentu
qm regimen. in firmi est cu eo q bibitur tm
no est post usum aque ordei q est q in potu
datur aqua qm regimen eius est cu eo quod bi
bitur tantu in potu. i illarum medicinar. et
ipse qm infirmus hr sitim q est q cumque aqua fac
accidere illis potibus sic dixit. ypocras
ce. s. p immutationem humectationis. dicit ipse
hanc eam pcepit ypo. dare in potu quantitatem
puam aque in ter potu ydromellis et secanabi
ut ad iuuet ad umectandum illas res quas ex
creare necesse est. et datur item in potu aqua
qm potus uini nocet nocumento magno. oportet
et aute ut audias ab ypo. smone eius in illo.

Si dolorem capitis timeas men
tis percussione ob usu uini nimio
opere. tibi cauendum est. Commiscendum
ergo pro eodem tm aqua aut uinum
palmarum colore sile ni odore ac
sit plus mixtum post quod i aque.
temperandum est primum q eius uirtutem
iuuat in capite et in mente.

Quum ergo times in multis egritudinibus et dolo
re capitis aut ex percussione mentis or
ta alienens. i si uini abstinentia uehementer ex
ut at is loco eius aut aqua aut uino colori
ser. i. palmar colore aquoso commixto cu
aqua commixtione multa. cum no est odor
re in des ei in potu post potu de aqua
cum. pua q est q uirtus uini inferatur
lesio in mente et capite.

Dicatur in fe. i egre q anno perueni
uerte qm faciunt accidere in taro
ne in firmi pmixtione sua. sed ergo inueni
mus ypo. intelligere p smone illius sui
in hoc loco. pmixtione mentis pmixtionem
rominis et pcepit ut alleuietur potu uini
qm accidit id. i similiter pcepit alienat
eius in doloribus capitis uehementibus. Et
ego quide iam locutus sum in his duobus ca
pitulis que pmisi de smone meo in hoc
loco. Vinu p tm. ypo. in hoc loco cum p
dixit oz tibi ut des ei in potu uinu obscu
r. palmeu aquosum mixtum cu aqua commix-

commixtione multa [illegible] cum non est odor est sermo rectus. Sermonem autem [illegible] non recipio quia est quod melius esset ut uteretur in istis vino aquoso albi coloris id est. Autem quod precepit ne detur in potu ei cuius dispositio est hec dispositio succedens ei. Est vehementia cautelae eius quia est quod dixit quod virtutis imminuitur tunc lesio in capite et mente propter caliditatem eius et velocitatem ascensionis eius ad caput et inventionem et elevationem humoris que in corpore vicinit cum eo et nocumentum capitis nocet menti quia est quod partis cogitative et partibus anime maxime est in hoc membro.

Qui autem solam aquam bibere et pedit antequam multum aut partim et cum fri gidam aut calidam potui. Iam diximus quod vero restitit suo tempore sub iungemus.

Que autem et in potu sumere [illegible] quod oporteat in potu et ea sumere ex quantitate multa valde et quod oporteat minorare quantitatem eius quod est ei in potu sumitur et in quo oporteat ut sit id quod est ei in potu sumitur calidum. Iam partem eius narraui in his que premissa sunt et ego narrabo partem eius in horis.

Et civitates autem interdum arguit [illegible] suis ypo. propter maliciam intentionis sue in tractatibus quos edidit in se et dehonestauit discipulos eius scilicet apollonium et darium et dixit in eis quod ipsi fecerunt mensuram eius [illegible] quod omnium erat cotilla una et cotilla est [illegible] hac de die. De ypo. autem apparet quod ipse utebatur omnibus potibus secundum [illegible] in hoc sermone tamen [illegible] in reliquis quos possessor de hoc suo sermone. Illud autem quod dixit in sermone precedente et eo quod significat significatione manifesta id est sermo eius quod oportet in potu ipse sumere aquam tamen quem oportet sumere in potu et ei quantitatem magnam valde quod est quod dabatur ei et eo quo utebatur et aqua quantitatem magnam valde sufficientem autem per sermonem suum in illo [illegible] si diximus quod nos quando damus in potu infirmo quantitatem aque multam propter quod addit ad [illegible] valde in redeundo super hec in istis et de tegendo maliciam operationis eius in hoc quod ipse est rememoratus apollonium et darium et ipsi quidem sunt duo viri de quibus impossibile est ostendere de ypo. quod ipsi ediderunt libros [illegible] tamen ego sum potens ostendere de ypo. quod dixit in oratione multotiens ut administratur ei aqua quantitas magna valde in sermone eius est in eis que premissa sunt cum precepit dare in potu aquam inter potum ydromelli et secanabi quod per potum aque fit iuvamentum quod facit accidere in [illegible] multe humiditatis significat hoc et sermo eius in ydromelle et secanabim inuentis cum aqua commixtione multa quia ambo humectant os et prouocant urinam non significat quod ipse in potu dederit de unoquoque eorum [illegible] autem [illegible] sed sumi quantitatem multam. Cum est quantitas eius potest humectare os et prouocare urinam et adiuuare ad screandum quod necesse est et ex ea expulsione.

In secanabim autem sermonem suum hunc sermone quod fuit dicens ut iuvamentum fiat per sumptionem potus cum multitudine in omnibus horis egritudinis addidit quod in sermone suo cum multitudine ut significet id quod diximus. Sufficiat quod id quod dixit in cognitione malignitatis intentionis hemistratus sunt ypo. Scias quod ypo. fecit cum multitudine fiducia in hoc sermone item [illegible] fecit fiduciam in eis que premisit sermone de sermone suo quando loquitur in unaquaque egritudinum sermone qui est ei proprius cum ipse non exponat in hoc suo libro uno et artis regentis egritudines sed non narrat nisi res universales in egritudine una secundum sententiam exempli et [illegible] plenius.

Dicam in quo quid dicendum dari potui sicut ille qui est ex ordeo factus et cum herbis qui [illegible] de uinis passis et qui de mellis vino et qui de frumento et qui de malis granatis et qui de aliis speciebus.

Et similiter ego narrabo horam in qua oportet ut administretur reliquum potus sicut potus factus ex ordeo in potu [illegible] et [illegible] in potus factis ex uinis passis [illegible] et oppositione uve in factis ex frumento in factis [illegible] certam in factis cum aqua granatorum in potus factis ex reliquis rebus remanentibus et narrabo in horam in qua oportet ut administretur reliquum potus factum ex medianis compositis.

In hoc sermone premisit ypo. [illegible] sententiam sermone in unaquaque egritudine propria manifestum quod libri in quibus scripsit ypo. medicationem cuiusque egritudinis acutarum secundum singularitatem suam non sunt facti ut [illegible] ad hanc nostram horam autem preterit eos non edidit quia est quod isti libri qui nunc inveniuntur attribuuntur ypo. non assimilantur sermoni eius sed impertinentes in eis sunt res multe declinantes

Ipsi scilicet fine dicens erit et secundo se de aliis potibus partibus

Fact

Fact

Sit

ad sententiam eius sic sermones invenio in successione sermonis eius in balneatione in hoc libro et ego quidem exponam unamquamque illarum rerum sic dixi secundum veritatem et exponam mea in eis.

Balnea in quibusdam morbis iuvant in quibusdam minime et rursus bona in quibusdam plus in quibusdam minus. Sunt videlicet necessaria aliquando propterea quod non sunt cum utique huic instrumenta operi necessaria sive utilia aut ydonea ministrantia inveniuntur. Cum vero infirmus non bene balneatur maximum nocumentum patitur. Necesse est enim huic officio locus coopertus a fumo tutus maxima aque plenitudo. Non autem crebro balneandum est nisi sit forte necesse.

Ex usu autem balneationis potest esse iuvamentum in multis egritudinibus et in quibusdam earum sed in quibusdam earum necesse est ut minoretur usus eius et quorum non est id quo indigetur cum eius et quorum non est id quo indigetur ex quo est necesse ministra que necessaria sunt minui eius in minuti quantum inveniantur in paucis in sermone quorum non inveniuntur in paucis mansionibus. Et qui non bene balneantur in infirmis possibile est ei ut eveniat ex hoc nocumentum magnum quod est quia indiget in balneatione loco tegente ipsum in quo non sit fumus et quantitas aque multa ut balneatio non sit cum mulhafez nisi illud sit necessarium in diebus.

Super ypo. balnea sed non erant quorum est quod sermo eius quod invenio in libris que necessaria sunt in usu eius in ministris que ministrent secundum quod non inveniuntur nisi in paucis mansionibus. Et sermo eius item quod necessarius in balneatione est locus quo tegatur in quo non sit fumus et quantitas aque multa et reliqua que sequuntur id significant quod homines ad hunc quando nolebant balneare eliciebant aquam in vasis et infundebant eam in tyna. Deinde sedebant illa tyna. Quod autem dixit in fine sermonis sui est sermo eius id est necesse quod balneatio non sit cum mulhafez nisi id sit necessarium ut consuetum in eo quod venit de sermone suo est quod invenimus ypo. enunciare in eis que sunt post de illo qui indiget in quibusdam horis balneatione almachafez scilicet infusione aque super infirmum quod si non diceret illud quere mirum est ab eo ut diceremus illud absolute nec superflue sed secundum ordinem et sequemur sermones eius.

Ubi autem corpus deponendum est non calius quam ipse consuevit esse oportet in eo utique propter aque deinde debemus supponendum est.

Et oportet ne abstergatur corpus infirmi quod si abstergatur tunc sit id quod abstergit corpus collectum duplicibus multis secundum quod currit consuetudo cum eo et infunditur ante usum eius ex aqua quantitas non parva post ipsum in tinnuelo (cave

Non indiget aliquid infirmorum ut abstergatur corpus eius quando balneatur nisi super ipsum sit aggregata sordicies aut habeat pruritum quod est quia lesio infirmi in aqua in balneatione eius cum aqua oportet ut sit absque labore nec ledens. Abstersio autem corporis sit cum rebus quibus abstergitur res autem iste omnes sunt mordicative et sicce cuius ista quidem operatio est contraria ei quod necesse est de balneatione ad iuvamentum. Ea ergo ad quietem eius indiget infirmus ut abstergatur corpus eius autem propter sordiciem que aggregatur super eum aut propter pruritum quod invenit super eum oportet ut frangatur mediante eum qua abstergatur sicut ut minuatur cum ea et ea quantitas multa unificatur cum aliquo ex oleis ipsis dixit ypo. ut sit usus eius quo abstergitur multiplicia multa secundum id quo currit consuetudo tamen consuetudo plus quod currit consuetudo et non solum precepit post ut sit cum usu eius quod est quod non solum precepit quod abstergatur corpus infirmi mediante qua abstergitur corpus infirmi sit multiplicia multa quorum necessarium est ut abstergatur corpus infirmi plus sed precepit ut sit aqua que ad miscetur cum rebus

quibus abstergitur multiplicata multitudo quod est intendo hec significat quod oportet ut dimittatur usus abstersionis nisi provocet ad illud sordicies aggregata super corpus aut pruritus ut non administretur in illo medicine acute quibus non admisceatur aliud et sic in ... fenugreci acuta medicine qua abstergitur corpus cum ... qua admisceatur quantitas aque multa similiter et in ... fenugreci virtutem abstersionis per effusionem aque super corpus aut usum eiusdem aque mixte calefacte et effusionem ...

Ut sit ergo brevis sit ad solium. In tactu sit ... facilis esse ...

Et necesse est ut sit spacium ad locum ... et opertum et opertum ... His sive in balneo sit sive in quibusdam domibus qui accenditur ignis in eo et impletur tina aqua calida sic faciunt multi in mansionibus qui indigent balneatione et non sit in loco balnei ... ad eam et ... facilis.

Ut detur de balneo ... quod non oportet ut laboret infirmus ... ad tinam ... et id quidem sit ... non sit ... elevatus ... tinam ... que sit ... balnei ... elevatione ...

Qui autem lavatur solutus iaceat nec quidquam agens ... lius ponens corpus diligenter ... eundo ...

Oportet ut qui balneatur sit quietus ... non faciens aliquam operationem ... aliud fundat super ipsum aquam et fricet corpus eius ... etiam ... ad ... laboris ... in mollificatione corporis eius et lenitate eius cum multitudine ...

Deinde aque multe ... post illud preparet aquam multam ...

Ut precepit videtur ut preparet aquam quam vult fundere super infirmum post ... eius ... de consuetudine medicorum est facere in hoc nostro tempore qui volunt ut balneetur infirmus ipsi ei non concedunt ... ad locum in quo est aqua ... ad locum in quo est tina ... fundunt super ipsum loco illius aque ... Et ex hominibus est qui in presenti tina ex huius aque faciunt infirmum sedere in ea ... corpus post quam ... ex ... balneationem cum aqua ... ipsum ... corpus eius paulatim ... ad ... nec sic facile ut eveniat ei nocumentum ... eveniat ei in aere ... permutatione subita ad contrarium. Sed est quod invenis sanos ... hanc causam ... post balneationem ipsorum cum aqua calida ... infirmi quod corpora eorum sunt debilia ... aliquam causam non tolerant ut tangantur cum aqua frigida ... leduntur propter illud ... hanc causam invenimus ... frigore aque ... ei aquam ... quantitas vero aque ... aqua calida cum aqua frigida sumitur ... consideratione in dispositione temporis presentis ... consideratione in natura infirmi ... hora anni et regione et dispositione aeris ... melius ... qui ... aque tepide que ad invicem sunt diverse ut ... post balneationem suam in aqua calida et est prima species aque ex eis tepida vehementi ... post ipsam ... frigori quam ... est quod ... non volunt ... precepit ex preparatione aquarum multarum ... quod est ... aqua multitudine ab solutus ... melius est quod voluerit ... aquam ... multam numero specierum multarum ... aque ... permutatio ... aque calide ad ... frigide paulatim quia infirmus non ... permutatione ad contrarium subito.

Velatum deinde super vela...

... aque velox ... ut intelligitur ab eo ... ne eius velox quia intendere super ... spacium quod est inter effusionem aque ... non sit inter effusionem aque prima et effusionem secunda ... hec ... verti-tur.

cem non velox sed frequens. Et nos quidem invenimus hec duo quasi equalia. apud antiquos s. frequens et velox quod est quasi ipsi quia noverunt actiones frequentes velocem

Post hoc loco fricationis utere spongia ad desiccandum corpus.

Eius vere loco exsiccationis cum fricatione exsiccatione cum spongia.

Non invenimus medicos nec aliquem hominum uti in hac hora mea in exsiccatione corporis infirmi nec fricatione nec spongia sed invenimus eos uti in exsiccatione infirmorum post balneationem mandilibus et in quibusdam eorum cum pannis ipse crudis qui ex eis non sunt erudienti involvunt enim cum eis corpus infirmi ab omni latere et involvunt ipsum cum eis in involutione vehementi ut sudet sudore multo. Sed non est necesse. Sed ut sudet sudore multo infirmus post balneationem suam. quod est quia nos utimur balneatione multociens non ad evacuandum corpus sed ad contrarium illius s. ad humectandum ipsum et mollificandum propter sui quod est vehementis siccitatis quia igitur indiges in eo hec non oportet tibi ut dimittas ipsum moram in balneo longa mora quia sudet sudore multo. Sed oportet tibi ut properes ad intromittendum ipsum in tina. Et cum extraxeris ipsum ab ea exsicca corpus eius velociter.

Unde qui non multum siccatur

Neque oportet ut ungatur in unge.

Tur corpus eius cum oleo aliquo non dum est vehementioris exsiccationis.

Hunc sermonem dixit yppo. in successione sermonis sui iterum ut utaris loco exsiccationis fricationis exsiccatione cum spongia. Et melius quidem est ut intelligatur super usum balneationis ut non est in me aliquis de yppo. quod dimisit aliquid ex eo. Dixit ad causis rememorationem sit certio quod est quod nos invenimus eum postquam exsiccatur infirmus cum spongia post balneationem non considerans an oporteat uti oleo aliquo an non. Dubitatur eo mali quia horum manifestum est quod non ungatur infirmus cum oleo corpore eius humido nisi dicat aliquis quod exsiccatur corpus infirmi et ad ad. olei perfectionem eius ex aqua et manifestum est igitur quod res quam facit iam inventum est inquisitio de usu

olei post balneationem. Et vehementer illi necessaria est inquisitio de usu eius in hora balneationis an oporteat ut effundatur oleum s. balneum intrati postquam sudat aut antequam sudet et corpus sit siccum in hora qua exierit per manus suos. aut non oportet ut utatur. ab quo horum duorum sed qui incipit corpus humidum sit. qui autem rememoratur eius quod dixi in virtute olei in libro meo de medicinis simplicibus satis facta certa quod melior horarum utendi oleo est hora tercia. et hora quibus ministratur olei usum et quod oportet ut cum oleo ungatur corpus balneati postquam balneatur quod est quod oleum calefactum mollificat corpus et aperit poros eius et resolvit ipsum. Olei autem cuius tactus est frigidus non idem facit aliquam horum operationum. sed invenimus ipsum facere contrarium.

Sed et caput quantum plus possit spongia desiccandum est.

Oportet ut caput plus quam cetera exsiccatione per spongiam quantum potest sit solli

Res autem in hoc quod causa de illo oportet ut exsiccatur caput post balneationem exsiccatione exquisita. ita ut non remaneat super ipsum aliquid humiditatis super ipsum. sic est manifesta quod est quod de raptatione olei quod remanet super ipsum de humiditate eius ut infrigidet ipsum cum potest non est tibi possibile ut facias illud per spongiam nisi sic illud in principio rei post usum aque committe. Et melior quidem usus spongie in illo est usus mandilium.

Et cavendum ne articuli et caput et nec cetera totius corporis frigescant.

Non oportet ut infrigidetur

Neque remaneat caput gescere. nec aliud in reliquis membris corporis

Sermo iste apud me est nunc quia eius rememoretur solum quia manifestum est apud omnes homines quod non oportet ut dimittatur aliquod ex membris mundum in hora qua exiccatur corpus ex aqua que administratur post balneationem. quod est quod omnes homines sciunt quod ad membra sua festinat frigus et maxime dum fuerit discoopertum.

Sed nec balneandum per tempus moram post acceptum

tus uel aque potuum.

Neque oportet ut utatur balneatione neque sit ei propinquus terminus receptionis sorbitionis neque quando est terminus propinquus potationis alicuius ex potibus.

Non infirmis tantum sed et sanis non est conveniens ut utatur balneatione in hora qua accipiunt cibum et potum. quod est quia qui utitur aliquo potu deinde balneatur post id repletur caput eius et qui sumit cibum deinde utitur post ipsum balneatione repletur caput eius et reliquum corpus ipsius ipsa quod attrahit cibum a se ad se extra ante digestionem eius.

Neque etiam post horam balnei propinquandum est.

Neque oportet ut utatur sorbitione neque aliquo ex potibus hora qua balneatur. melius est ut suscipiat homo cibum et potum post quietem corporis eius et inquietudinis accidit post balneationem sane facit illud post quietem inquietudinis accidentis ex exercicio quod est quia usus ciborum et potuum post balneationem statim implet caput et nocet quod ex eis fumi tendunt sursum ad caput. Nos similiter plurimi.

Qui balneum amant ut plurimi eo consueverunt eis magis adhibendum est. hii namque desiderant si igitur dum sciunt nocere et iuvare.

Et oportet ut administretur balneatio infirmis pluries quam indigent illa consueti ipsa in hora sanitatis sue quod est quia isti desiderant ipsam illa et iuvantur ea et nocumentum sentiunt quando dimittunt eam.

Iam ostendi in maiori parte tractatus mei interpretationis quam exposui huic libro summam communitatis consuetudinis in sermonibus in quibus significavit ypocras significatione manifesta virtutem consuetudinis.

Balneare in peripleumonia iuvativus est quam in acutis febribus; dilatat enim tenere costas atque inter spatulas existentem dolorem mitigat; facit exscreatur quod sputum necesse est exscreari et adiuvat flatum et bonificat screatus autem; facit laborem quod artus mollit; cutem humidam facit; urinam expellit; capitis revelat gravitatem; nares humidam.

Iuvamentum autem balneationis semper ipsi reddit magis in peripleumonia plus quam in adurentibus febribus quod est quod sedat dolorem accidentem in latere et in thorace et inter duas spatulas et maturat quod screari necesse est ex sputo et adiuvat ad illud et bonum efficit anhelitum et sedat penam. quod est quia lenit cutem et humectat cutem et provocat urinam et dissolvit gravitatem capitis et humectat nares.

Ostendit ypocras in sermone suo isto quod quantum sit iuvamentum per balneationem in peripleumonia et febribus adurentibus in sermone suo quod est quod sedat dolorem in latere accidentem et thorace et spatulis et maturat quod extrahi necesse est ex sputo et adiuvat et facit bonum anhelitum propter hoc res sit balneatio valde iuvativa in peripleumonia quod est quod peripleumonici evadunt ab egritudinibus suis quando extrahitur ab eis cum expulsione per sputum et sic peripleumonici pleureticique iuvantur per ipsum iuvamento magno propter id quod sedat dolorem quod hoc propter hec melior est via duarum rerum aut ut sentiatur iuvamentum per balneationem in peripleumonia et pleuresi est plus quam sit in febribus adurentibus aut ut intelligatur ab eo ex sermone eius peripleumonia et pleuresis quod est quod dolor lateris non accidit nisi in pleuresi non in peripleumonia et significat in sermone suo est iuvamentum magnum per balneationem in peripleumonia est plus quam in febribus adurentibus quod iuvantur per balneationem et quidam qui in febribus adurentibus et manifestum est necessaria est cognitio eius que est in his febribus adurentibus indiget balneatione dicendo et non est possibile ut dicamus in eo aliquid cum ypocras non dixit in hora in qua oportet ut administretur balneatio et aliquo post quod si indiget audiemus ergo in primis quando oportet ut balneatione in sermone qui huic sermoni sequitur redibit ad sermonem suum in hora in qua oportet ut utatur

Balneare huiusmodi ultra modum ventrem habentibus non plurimum neque ... nec eis qui intus posuerunt plus debito minus ventrem plus purgato. neque defatigatis conveniunt neque fastidio vomentibus neque fluxum sanguinis per nares habentibus si fluxus minus oportuno fuerit. Tunc quorum sit quantum oportet esse. Sed si nimius est balneum, ad bibendum. Si tamen corporum videtur

Illos autem minus oportet uti balneatione necessarium quorum venter in egritudine sua est mollis plus quam oportet. neque oportet uti balneatione illos quorum venter est strictus plus quam oportet nisi evacuetur venter eorum imprimis. neque in eis qui sunt prostrati neque in eis quos nimia nauseat aut quibus est vomitus nec in eis qui eructuant ad degenerationem. nec in eis quibus advenit fluxus sanguinis narium nisi sit minus quam oportet et tunc quidem secundum quantitatem. ... oportet ut sit fluxus sanguinis narium. Quod si fuerit minus quam oportet tunc utere balneatione sive plus indigeat illa ... iuvatur per eam in reliquis rebus in quibus iuvatur per eam quamvis caput tamen indigeat illa.

Qui fluxum ventris habet superfluum abscindit ab eo ... ad balneum ... contrahit illas ... ad totum corpus eius ... illud ... ad venire ei ex ei nocumentum. Cum autem non stringitur venter et egreditur non debetur ... aliquem ... melius sit ut evacuetur venter eius imprimis ... antiquatur ... est meo. Deinde incipiatur post id balneum ... qui est prostratus ... virtus ... dissolvitur ... est ... quod balneum addit in resolutione eius ... ipsius. Et cuius ... nauseat ... vomitum non oportet ut balneetur quia ... super ipsum ... resolvitur virtus eius ... accidat ei ... copiis ...

... eructuantes ... quorum aggravatur ... illi quod significavit Ypocras per sermonem suum eructuantes eructuatione degenerem ... esse eorum ... fluxum sanguinis narium ... superfluus ... habuerit fluxum sanguinis narium quibus balneum ... in multitudine sua ... quod oportet ubi uti balneatione quia fluxus sanguinis est diminutus ab eo quod necessarium est de ipso ... quidem necessaria est balneatio cum ... propter motum sanguinis qui in capite est ... quidem ... balneatione quia indigemus fluxum sanguinis narium ut eveniat et non eveniat. Id autem quod addidit Ypocras in sermone suo si corpus indiget illa iuvatur per illam in reliquis rebus in quibus per eam iuvatur quamvis caput tamen indigeat illa significat per illud significatione manifesta quod est necessarium ... ut calefiat aliqua ex domibus in qua sedeat infirmus ... aqua calida super caput eius ... reliquo corpore ipsius.

Balneare non nocere amantibus et solitis bis in die precepit.

Quia autem diligens est balneationem non nocet ei si precipiatur balneari bis in die non nocebit ei.

Invenimus hunc sermonem cum aliis sermonibus scripsisse medicum qui ... tractatum in regimine sanitatis secundum Ypocratem ... sermone suo in quo Ypocras ... non oportet ut prohibeatur infirmus in diebus ... egritudinis a quibusdam ... in sermone in quo dixit ... consuetudo ... bis in die cibo ... ut detur ei cibus bis ... ex uno quorum duorum sermonum ... eius. De hoc autem sermone ... ad exponendum non ... non ... in qua precepit Ypocras uti balneatione bis in die in eo qui indiget balneatione ... quidem est quod Ypocras intelexit per sermonem suum qui delectantur balneatione in hora sanitatis sue ... multociens in die ... uti ... balneatione bis in die ... consuetudinem que currit eis ... ut intelligatur ab Ypocrate ... qua precepit uti balneatione.

Non quod nullo modo competit ... potatio in balneo ... ex ... posset incurrere ydropisim ... tenorum.

Non quod nullo modo competit exercitium balneum ... talis ... ex ... caput ... in ...

Balneum multo convenientius est ptisanam cum fece sumentibus quam qui accipiunt solum succum. quibus etiam convenire videtur quandoque. Rursus in hys minus congruum est qui solo potu dietantur set in aliis.

Et visus balneationis in eis qui sumunt aliquando decens est. ptisanam videlicet cum ea fece eius est potabilior quam [illegible] in eis qui utuntur aqua eius tantum. quoniam est possibilis usus balneationis in utrisque minus quam sit possibile uti ea in illis qui reguntur potibus tantum. sed possibile est uti ea in istis.

Ostendit ypo. in sermone suo usque horam in qua oportet uti balneatione et tamen ipse fecit id in principio sermonis sui non occultaretur nobis multum. et sermonibus suis quos dixit medios sermonis sui quod est quod ypo. dat illis aquam ordei cum fece sua quorum egritudo est quieta. Quorum autem dispositio est deterior hac dispositione. dat eis in potu aquam ordei tantum et quorum dispositio est deterior dispositione horum duorum et egritudo eorum est [illegible] invenimus ypo. uti in eis potibus tantum et ego quidem iam multotiens ostendi quod sermo eius in hoc secundo libro est in morbis pectoris et pulmonis et narravit in hoc libro [illegible] ex[illegible] in egritudinibus horum membrorum et ipse pleuresis [illegible] iterum quare precepit uti ptisana ordei apud maturitionem egritudinis [illegible] hora est horarum usus balneationis absque timore quoniam adiuvat iuvamento magno ad extrahendum humiditates retentas in pectore et pulmone in cuius dispositione est hec dispositio et consuetudo eius. Cavit autem usu illius tunc non plus aliquando quam in eo administraretur balneatio sed duplum. Quando autem potibus tantum utitur ypo. dicit quod iuvamentum eius cum balneatione est parvum valde. Quia intellexit ab eo ex sermone eius parvum valde est quia non oportet ut administretur penitus. res autem non est ita quoniam ypo. dixit post illud et quod est possibile uti balneatione in istis et non narravit quando est possibile uti balneatione in eis. Necesse est ergo nobis ut narremus illud. usque ad primam horam status et sequamur in eo quod dicemus sententiam ypo. Dico ergo quod ypo. utitur potibus tantum in eo cuius egritudo est egritudo acuta quando pertransivit vel virtus tolerat expectationem sed illud usque ad primam horam status egritudinis status autem egritudinis est quando mitigatur cum maturatione eius. sicut ille qui accidit in morbis pectoris et pulmonis quod est quod in multis egritudinibus horum quando maturantur incipiunt excreare. id quod excreare necesse est. non est possibile malitia horarum ut adveniat egritudo eorum nec in ipsa [illegible] in accidentibus concomitantibus eam quod est quod egritudo multotiens est egritudo quieta et accidentia concomitantia ipsam augmentantur sicut illud quod dixit ypo. in membris apostematis quod dolores et febris accidunt in hora eventus saniei plus quam cum facta est. et multotiens augmentantur et minuuntur cum quantitatibus accidentium et qualitatibus egritudinis. Et illud quidem fit in apostematibus in quibus sanies que in eis generatur habet egressionem sicut de consuetudine eius est ut accidat in quibusdam exituris exterioribus. in peripleumonia et pleuresi possibile enim est in istis egritudinibus ut inveniatur in firmi[illegible] balneationis regimen eius sicut adhuc cum potibus tantum quod est quia ypo. dixit quod balneatio sedat dolores acutos in eis et maturat quod excreatur. necesse est [illegible] Sumptum manifestum est quod oportet ut utatur ea post evacuationem corporis. Si vero enim [illegible] quod si balneatio administretur ante evacuationem corporis attrahit ad loca que secundum ypocundria [illegible] si fiat post evacuationem corporis adiuvat ad maturationem. Et iuvamentum quidem balneationis quando administratur tunc hora [illegible] est in egritudinibus in quibus possibile est uti balneatione in toto corpore et [illegible] iuvamentum [illegible] in eo qui habet febrem adurentem et qui cum febre sua non habet apostema [illegible] ex apostematibus [illegible] que ebullit in corpore suo et quando signa maturitatis eius apparent in eis. tunc iuvamentum eorum per balneationem eius est plus multum. Et quando febris adurens est ex fleumate salso putrefacto tunc oportet ut tu scias quoniam huius febris iuvamentum balneationis est contrarium valde. quod est quod humor fleumaticus non [illegible] resolvitur per balneum sicut resolvuntur [illegible] quoniam est grossus viscosus et eius caliditas non extinguitur nec extinctionem suscipit. quoniam

in diget maturatione in spatio longo autem non posuimus sermonem in eo nisi memoremur eius in fine. Recordor quod dixit ypo. in principio expositionis mee exposui huic libri[?] in resumendo me sermo et illis de assiduis huic sermonem. De rebus autem quas oportet medicum scire preter quam infirmus eas ipsi dicat plures dimi sit. Iste autem res apud illos quibus videtur quod ypo. sit ex logicis sunt membra lesa et morbi accidentes in eis et res facientes illos morbos. Quibus autem videtur quod sit de empiricis sunt hore anni consuetudines et etates et compositiones et que eis continentur. Nos vero scimus quod per cognitionem omnium rerum harum quas dixi logici et empirici iuvantur medici. Et nos quidem invenimus ypo. postquam narravit in hoc libro intentiones multas quas quando fecerit homo in mente sua potest scire regimen non dixisse aliquam ex rebus que dicte sunt nisi consuetudinem preter quod ipse dixit in interpositione illius res. Alias quas ego narrabo tibi quod est quod ego exposui sermonem in eis non fuit nisi ut narrem eos sermone brevi ut facile sit qui legit huic libri intelligere sermonem meum. Dico ergo quod una intentionum et principalior est intentio quam dixit ypo. sermo sequitur via exemplificationis in una egritudinum particulari hac dictione. Quantitas autem que datur infirmo de sorbitionibus mutetur secundum quod egritudo est acuta et quam oportet non oportet ut sit multa. Et oportet prius bibat antequam sumat sorbitiones ydromel aut vinum aut quod horum videtur magis necessarium. Deinde dixit in postmodum huic sermonem quod si humectatur os illud quod elevatur ex pulmone et sermo quod oportet ut detur ei sorbitionem secundum mutet omnis ei has res que eas sequuntur non invenimus medicos de allemdis omnino dixisse. ypo. autem post hunc sermonem dixit quod oportet ut consideretur in digestione egritudinis et hoc apud eum est ex maioribus intentionibus in cognitione forme regiminis et in intentionum particularium que sunt in eo. Deinde dixit post has res hunc sermonem nam mollis venter est secundum fluxus abi retenta et dat aliquis bene sorbitione preter rem quod prius evacuet corpus eius ab illa superfluitate et cum hoc et tunc si sit hic dolorem ad dixit in eo sermone habuerit dolorem evenient et de dicto.

iterum post id hunc sermonem et cum illo in sic dolor lateris sunt super qui non mitigatur ex appositione et sputum non egreditur sed accidit ad illud viscositas absque maturatione tunc si non resolvitur dolor aut per mollificationem ventris aut per flebotomiam secundum quod significatur quod indiget ea ex deinde prestamus in initibus hec in firmitatem ipsi sumus cum illa dispositione. supervenit et mors velociter. Deinde ipse discernit post sermonem suum et dixit Et quando incipit invadere febris cum dolore terminus eius ab acceptione cibi et prius venter eius non evacuatur adhuc tunc oportet prohibeat ab acceptione sorbitionis donec sciat quod stabulis eius iam descendit ad inferiora intestina. Et scripsit iterum post hunc sermonem in quibus antiquus non descendit et terminus eius cum cibo. Alio et propinquus ut non cus eius tolerantis et etas eius est etas iuventutis. ~~tolerantis et etas eius est etas~~ ut dixerit et si ipse est debilis oportet ut supponatur suppositorium nisi egrediatur cibus et se ipso egestione bona. In hoc ergo sermone invenimus eum narrare et cum eo quartam intentionem superiorem et virtute sic sicut in sermonibus qui sequuntur hunc sermonem. Ipse enim precepit in multis locis considerare in eo quod faciat cadere virtutem sicut dixit quod medici non sciunt id. Et dixit iterum quod illi in quibus pervenit dolor usque ad loca que dicta sunt ypocundriis iuvantur cum medicinis calidis aut talibus. Illorum autem in quibus ascendit dolor cum gravitate usque ad iugulum et propria pectoris unguentum et per flebotomiam. Invenimus medicos qui fuerunt ex illis de allemdis dimisisse rememorari omnium harum rerum et reliquarum que eis similes sunt. Item que dicte sunt in egritudinibus consumentibus penitus et plus illo ~~multi~~ cum res et aure et species et corporis quas invenimus ypo. in multis locis huius libri dixisse et nominavit quosdam homines habiles et amarum et quosdam eorum flaticos et quosdam eorum habiles et in quo est quod in vestigio harum rerum nominavit permutationem regiminis in universo et cum oporteat recti sicut regimen in firmorum. Et in sermone suo in uno et ydromelle et oxymelle et aqua invenimus eum dicere has easdem intentiones. Et dixit in alio loco de maturationis egritudinum et non est hoc apud eum intentio utilis in cognitione forme regiminis egritudinis et permutationis eius. Et sicut invenimus eum dicere in statu egritudinis quando sermonis et ponit considerationem et hoc in cognitione vel consideratione regiminis et non preter communiter hoc harum rerum et aliarum ex eis quas.

Nota sunt similes illis dimiserunt rememorationem medici qui sunt de illis de allemdis et medicus indiget ut sciat eas omnes preter hoc quod infirmus ei dicat ipsas.

Incipit liber pronosticorum.

Omnis qui medicine artis studio seu gloriam seu delectabilem amicorum copiam consequi desiderat. adeo prudentium regulis rationem suam muniat.

Videtur michi quod ex melioribus rebus est uti previsione. scilicet ut medicus previsione utatur. Verba Galieni.

Manifestum est quod ypocras non utitur hac dictione. scilicet previsio: in loco pronosticationis. Inde est quod hic sequitur hunc sermonem ita quod dicit. quod est. quod quando precedit. antecedit et scit et iudicat eum. Verumtamen non utitur hic in prologo in suo libro isto nisi loco istorum quorum numerus multus est. scilicet conservatio quorum sanitatis super sanos illorum medicorum qui nominant se ipsos auctores ingenii sanitatis et artis. et estimant quod operatio medicine non est nisi conservatio sanitatis super sanos et reductio eius sicut eos qui corrumpuntur. Pronosticatio autem de rebus futuris in eis quod non sit de comparatione medicine in aliquo sed est de comparationibus divinorum. ypocras hoc ostendit in prologo huius libri sui. quod per pronosticationem iuvatur medicus et ponit sententiam eius quod acquirit ex sermone illo veritatem. Quod vita est quod medicus qui utitur pronosticatione recipiunt infirmi ab eo quod eis proponit et committunt se manibus eius vehementius. Secunda est qui prius cognoscit quod accidit infirmus ad initium egritudinis eius. in futuro accidit ante longo tempore separat se medicus ad malitiam eius et opponendum ei. Tertia est ne eminetur ab eo quod ipse sit [illegible] mortis eius qui moritur ex infirmis ypocras. ergo. iste cognitio medici propter hunc modum scire non est inferior cognitione eius cum sanitatis. Intendimus ergo nunc ad considerandum in sermonibus eius in quibus narrantur iuvamenta horum [illegible] inveniuntur quod narrantur.

Ut in singulis valitudinibus *(id est egritudinibus)* preterita presentia et futura cognoscat et egro revelet que de se ipso eger ipse minime presenserat. Si ei sepe eum cognosci contigisse illi certius credatur.

Quod est quod prescit et dicit ante quod infirmus intelligit iudicat ad presens et eis que sunt et que preterita et que futura sunt et in certificatur ab infirmis totum quod ille narraverunt narratione sua est dignus ut credatur ei ut sit fiducia de eo quod est potens scire res egrorum ita ut illud provocet infirmos ad confidendum et committendum se in manibus medici.

Iam narravit ypocras in hoc sermone suo iuvamentorum primum et tribus iuvamentis quod acquiritur. Illud apparet et scientia pronosticationis ut in hoc sermone suo. Sequitur provocet infirmos ad confidendum et committendum se in manibus medicorum. Ipse sanitatem que antecedit et que [illegible] dicit in alio infirmitate eius sequitur id quod sit dignus ut de eo fiducia habeatur eo quod ipse potens est scire res infirmorum. scilicet egritudinis et causam faciente ipsum. Et iuvamentum ergo malo de egritudine demonstravit. Comes conclusio demonstrationis sermonis [illegible] modum hunc quod antecedit medicus et in dicit infirmus id quod futurum est et creditur de eo vel fiducia habetur quod est potens scire naturam egritudinis secundum veritatem et quo habetur fiducia quod ipse est potens scire statum egritudinis est fiducia in firmiorum ut committendi se illi vehementior. Et de quo confidunt infirmi ut eius manibus se committunt ipse plus sanare egrotos.

Finis quippe medicine laudabilis est.

Ut cum auctor futura in singulis *(scilicet patientes a cure)* pervendit. quamvis omnis preparatore in [illegible]

Hec interpretatur ab in firmio tantum. Minime ponit ad cuius narratione alleviatur. est illud a cuius narratione alleviatur. Infirmi non est ex eo cuius scientia non sit eis. Sicut dixerunt quidam expositorum ut sunt membra interiora regiones que sunt in corpore et cetera illarum. Verumtamen illud a cuius narratione alleviatur non est nisi [illegible] et cum premisit illarum et accidentibus que sunt in corpore ab eo quod est eis estimatione sensu sentiunt. Quando ergo audiunt infirmi a medico aliquid horum preterquam ipsi narraverunt ei illud admirantur de eo et dignum est ut admiretur. Et nos quidem ostendemus in sequentibus ar

artem que cum philosophia modus iste scie.

Quod si posset iam non futurum prenoscere [s. medicus] set diuinus propheta nominare erit eum.

Genus quoque ipsorum curabit | melior dicet et melior modorum. cum ipse prius sciuerit decursus accidentibus ad quid consequentur.

Iam narrauit ypocras in hoc [illegible] sermone iuuamentum sed et iuuamentis que acquiruntur ex pronosticatione quod est quoniam medicus prius sciet egritudinem infirmi sui uenturam intendit ad accidentia de quorum aptitudine est ut accidant eis et intendit ad illud et eis quod non est possibile eis prohibere quia accidat prohibet ipsum ne fiat magnum fortem in medico quidem possibile est. Quod ut antecedat et resistat omnibus accidentibus que accidunt sicut gubernator nauis sapiens qui timet in saltu commotionis nauis.

Uerum quod ut [ita est] uitauimine egritudinis huic repente mori subito [cingit] aliud uero omne apparatus fu eminet uir dicetis iam inte [dicit].

Cum quidam infirmi moriantur ante quod ad eos uocetur medicus ex prauitate egritudinis eorum. Et quidam eorum non moriantur quousque uenit et quia moriantur quod non remanent nisi die uno aut plus illo paruum ante quam preueniet medicus cum arte sua resistat unicuique accidenti. Sed necesse est ut cognoscat naturam illarum egritudinum. Que sunt preter cursus naturam uel uirtute corporis si fuerit cum eo sicut in egritudinibus aliquid celeste. Quod ut sit in eis cum prenosticatione in eo quod futurum est sapiens.

Narrauit ypocras in hoc sermone duo iuuamenta que acquiruntur ex scientia pronosticationis uerum dicere uniuersale iuuamentum eorum in sermone suo. Qui prius scit qui precedit iudicat mortem eius qui moritur et salutem eius qui saluatur. Inde est quod quidam medicorum [illegible] et propinquo in [illegible] ad adolescentem infirmum in balneum cuius corpus sudare cepit [illegible] quod accidit ei et cepit letari et gaudere propter multitudinem eius que curebat ex eo de sudore. Cum post illud paruum moreretur [illegible] ad ueniret ei ex consanguineis illius conturbatio magna propter estimationem suam ipsum quod ipse interfecisset eum. Quod autem dixit usque ad huc locum non est nisi expositio prologi quod premisit ypocras in libro suo isto.

Sermonis autem quod ipse comprehendit breui oratione. s. sermonis eius et si fuerit aliquid in egritudinibus ad celeste. species exponis huius conuenit ei qui iam doctus est in disciplinis et exercitatus est in eis et eius studium uel finis incipiens ad proficiendum est ex hoc libro. Cui uero non est doctus in sermone [illegible] non est ei cognitio in ueritate autem sollicitudo de rebus in modo accidit ei scientia nisi sermonum sophisticorum qui sunt in illo uitam suam in uanum. Et quod conuenit ei de expositione eius est modus propinquus alius qui completur sermone longiore hoc sermone et latiore eo. Et res quedam absoluta in diminutione consideratonis in hoc modo exponi uis est ei cuius est in textu [illegible] acquirere quod proficiat qui amat id. Committat hunc sermonem in quo ego incipio ab hoc loco usque quo peruenitur ad sermonem in quo dicit ypocras. Oportet ut ponas considerationem tuam in egritudinibus acutis sim hanc uiam idest ad gloriam et honorem pertinet medici.

In hoc est artificis iuuet ut egri atque egrum sic hic pendeat.

Uidetur in quod de melioribus rebus est ut utatur medicus prouisione.

Non utitur ypocras hac dictione s. prouisione sed cursum consuetudinis grecorum [illegible] est quod est quod innouant greci hec dictione et consuetudine usitata uel solitudine de re [illegible] de ea. Et id quidem significauit [illegible] uersificator in sermone suo prophetus [illegible] apud suam mortem usus est preuisione in hoc ut causus eius est figuram cum qua non deterreretur qui ipsa ciderent. Et nos qui inuenimus iter in hoc sermone s. preuisio [illegible] grecos in locutionibus suis [illegible] sollicitudinem de aliquo de re et curam de eo [illegible] ante [illegible] in preparatione eius cum preparatione fit iuuamentum

Et sermo eorum famosus apud homines scilicet an regimen mundi currat prouisione non significat hanc intentionem. Ypocras uero non utitur sermone suo scilicet prouisio secundum hanc intentionem sed utitur eo loco pronosticationis et non facit id absolute sed est res que communicat istis duabus intentionibus simul. Quod est quia inuenimus nomen unum significationem tenere in hac dictione scilicet prouisio in rebus in quibus cogitat et quas ymaginatur antequam faciat et secundum hanc intentionem istud diriuatur pronosticatio quod est quia res manifeste in naturis suis que firmantur in intellectu ante quam appareant sensibus sunt in quibus dicatur prouenire quod homo utitur in eis prouisione et non uoluit per hoc scilicet ut significaret quod cogitat in rebus et ymaginatur eas antequam fiunt per id dicimus in rebus que intelliguntur uel fiunt primitus absque uoluntate [illegible] quod accidit preter quam utatur ad in eis prouisione. In rebus autem quas facit postquam cogitat in eis de quibus fiunt post cogitationem id est prouisionem et sollicitudinem sed hoc significat sermo solidus ut dicat quod est ut [illegible] que posuit illi de empyrhagis in refectione et uehentibus et combustione et medicamine ut utatur prouisione si homo fuit dans illas et potui uolens in refectione [illegible]. Inueniuntur hoc nomine et similibus in uerbis eorum multociens in orationibus suis qui uoluit natura quod fit prouisum prouisionis quod fit preter id quod fit absque uoluntate sicut in refectione et absque uoluntate id ad quod [illegible] quod est quod ipsi denominant in uerbis que preter fuit preter quam utatur actores [illegible] uisione. Dum ergo homo [illegible] ergo cogitet et preuideret in eo id quod facit et eo ante quam conetur facere id [illegible] quam faciat id utitur prouisione. Quod ergo significat apud grecos hoc nomen scilicet prouisio est res communis quod dicitur de actionibus bonis et de actionibus malis non sicut putant quidam quod dicitur de actionibus bonis tantum quod est quod in quisitione de qua queritur scilicet an regimen mundi currat per fortunam et casum aut per prouisum prouisionis. Non enim significat prouisio intentionem communem sed significatio illius est quod est hominibus et qui ponunt prouisionem loco casus qui ponitur preter eam id est sui oppositi scilicet casus. Et homines enim sunt qui ponunt preter prouisionem id est oppositum prouisionis loco eius qui fit de se ipso et omnes significant intentionem uel [illegible]. Inuenimus

tamen philosophos multociens dicentes in mundo quod regimen eius currit cum usu bonitatis que est creatoris omnis [illegible] dictus in quo est prouisio et non erit [illegible] in sermone suo bonitas ipsa facere [illegible] nisi quod est nomen scilicet prouisio dicitur de actionibus scilicet laudabilibus et de actionibus scilicet uituperabilibus. Deinde si fuerit prouisio scilicet ante cessio sollicitudinis de rebus communis dicitur manifestum est ergo quod hoc nomen prouisio non diriuatur [illegible] ante sui esse et est hac eadem intentione deriuatur nomen pronosticationis quod est quia res manifeste in naturis suis que comprehendunt antequam sint per signa significantia ipsas necessario dicitur quod in eis non administratur prouisio et hic quidem sermo equiualet sermoni eius qui dicit quod nos non noscimus eas nisi ante suum esse [illegible] prouisionem non posse poni preter id quod facit per fortunam et casum ut intelligatur ex eo iterum [illegible] huius [illegible] quod hec prouisio quam dicitur secundum istum modum significat quod non dicitur nisi de actionibus bonis tantum quam prouisio scilicet sollicitudo de esse mundi non est nisi de actionibus malis. Inquit [illegible] putatur de hoc sermone quod est contrarius ei qui precessit de sermone eius quod est quod in eis que prouisum est dixit quod in questione de qua queritur in esse mundi scilicet an regimen mundi currat prouisum prouisionis aut per fortunam et casum non administratur hoc nomine scilicet prouisio secundum intentionem communem quemadmodum ostenditur communicare expositione ipsorum [illegible] casu id est ex eo quod ponunt [illegible] regimen ipsum casualiter ex sermone philosophorum item est quod regimen mundi currit prouisum bonitatis eius in quo est [illegible] esse dicit in hoc loco quod est quod quam prouisio dicitur secundum hunc modum significatur quod dicitur de actionibus illo est id quod dico scilicet quod in hoc sermone permutat non uoluit hinc ostendere quod possibile est ut sit nunc hoc nomine scilicet prouisio secundum intentionem communem in omni actione que non fit per casum sicut conuenit ut intenditur ad bonum in ea et intenditur in ea ad malum. In hoc autem sermone uoluit ostendere quod impossibile sit uti hoc nomine scilicet prouisio communiter secundum actiones conuenienti sicut bona [illegible] mala sicut significet secundum illam questionem cuius rememoratio precessit et non utuntur ea philosophi in questione qua queritur de esse mundi nisi secundum intentionem

ipsum. scilicet bonitatem eius. Et propter hoc non in
uenimus eum dixisse in pronosticatione quod
non est nisi per res futuras tantum set per res que
fuit in tribus temporibus. Et dicimus enim
tamen quidem prudentis est de eo quod iam
preteriit non minus quod sit eius enunci
atio de eo quod futurum est. Et similiter enunci
atoris de rebus presentibus preter quod prenun
tiavit eas non est laus minor laude illa
rum duarum scilicet enunciatoris utriusque scilicet pre
teriti et futuri. Sic dixit ypo(crates) in sermone
suo. scilicet quod est quod non preiscit et predicit et
iudicat in infirmis res et eis presentes quod
set cum ipsis et que preterierunt que future
sunt et enunciatur de infirmo totum a cuius
narratione alienatur. Sic dignus ut con
fidatur de eo quod est potens scire res infir
morum. Ergo prudencia partem in enunciatione
eius quod preteriit preter quod certificatur narratione
rerum presentium et in meditatione eius
quod futurum est est equalis. Cum inuenie
tur quod acquiritur in uno quoque horum
trium diuersatur diuersificatione multa. quod est
quod pronosticatio de eo quod futurum est magis est
eminentia quam enunciatio de eo quod pre
teriit de enunciatione et quod est presens. quod
non innatum penitratione de eo quod iam
preteriit in aliquibus dispositionum de eo confir
mus per id. ymo medicus indiget multum
ut ostendere in infirmo prudenciam su
am parte ista. cum vero cum expositione
eorum declaret et exponat intentiones
que significantur in sermonibus quos in
libris. Ypocras tamen quis inuamentum fiat
per distinctionem in expositionibus in rebus ali
is. tamen dicta est id quod dixerunt quidam ex
positorum diuites per id mores anime et expo
nes libri et [illegible] eius secundum id
quod inuenimus eos fecisse in hoc loco
et laude qua ipsi laudauerunt ponentem
ypo. quod possibile fuit ei ut diceret in ser
mone suo. scilicet michi ut quod in uia demeli
tibus rebus est ut utatur medicus preui
sione preter quod ad iungeret ad id in ui
am sic ad exigendum demonstrationem
in eo quod dixit sufficienter. Dicit autem
dixerunt sequentes abreuiantes cum uol
uerunt differre inter pronosticationem et ante
cessionem indicationis non solum non
est egrediens ab eo quod est necessarium
et in quo non est periculum. Set tamen cum illo
est ex genere expositoris et sulacionis hoc
et est hoc quod vult. eis inquantum dixit
quod ipsi docent omnes intentiones ypo
tamen contradicit non in eo quod significat
de rebus et hoc est principium expositionis eorum.

scilicet peritias scientie et sensus eorum et quod eorum inten
tio non est nisi in eo quod significent nominando
ipsa natura rerum quarum cognitione fit iu
uamentum in medicina. quod est quod pronosticatio di
citur secundum plurimum de rebus certis certitu
dinis sempiterne et quia dicitur de rebus in quarum
certitudine minuitur ab illis preter et
propter illud. inuenimus expositores huius
nominis ad dere ei in ipsis locis in illo quod
enunciatur. Dicit ergo in quibusdam illarum
quas preteriuimus. cum quibus incipiunt
et pronosticatio de eis. est certa quedam
fiducia. Et quibusdam non uult quod pronosti
catio in eis est et fortasse nominatur cogni
tione. eorum uero dicunt aut artificiale
significatione. ergo propter id quod addunt de illo
ad hoc nomine quod non est id quod significat
secundum certum pronosticatio igitur. et
quod dicitur secundum duos modos quorum unus
est super res certas uel ut sit talis sicut res que
minuuntur ab illis preter incertitudine
Cognitio enim quod uerauit certa est sicut quod est
successionem temporis et est post ipsum estas et post
ipsam est autumpnus. Illa autem cuius certitudo
non est sempiterna est sicut sermo dicentis in lu
na quod quando est extremitas eius magis manifeste
inclinatur significat id exsufflationem sep
tentrionis. Et sicut expansa significat exsuf
flationem austrinam. nam hoc non inuenitur
nisi secundum plurimum sic significat id experimen
tum et fortasse non inuenitur ita. Et cogitis
quidam abreuiatores quod pronosticatio dicitur in
rebus certis et antecessio indicationis ut eis
incerta quam denominant quod plures rerum que
accidunt et iudicantur non certificantur
possibile est et hoc ut antecedat iudicet pre
quod preparat illam rem quam iudicat aut est possi
bile ut locatur hoc et contrario eius quod est in
infesta. Et si non amant quod nominent rem
futuram certam in anima nominant eam paululum dubio
opinatam ut consequitur de ea. et sermo fue
rit in anima eius que accidit uel iudicat de
aliqua re non communicata. dicit in anima eius p
pauludium. et opinio de ea. Cum ipsi tamen de grecis
eorum consuetudine non est ut dicant antecessi
onem opinionis nec sociorum abreuiationis et quam
uis sit diuersi in nominibus multarum rerum secundum
id quod consuetudo grecorum atque multi eorum et
inuenimus eos confiteri quod non dicunt antece
ssio opinionis. Si ergo res ita est tunc ponunt no
men quod significat hanc intentionem
non pronosticatorem. post quod contrariatur sibi hoc recepti
onis. eius quod posuerunt. Et sermo est possibile
eis ut dicant id. dicit quod eis ut exigunt uel
intelligunt quod significat id ex rebus secundum quod ue
nit consuetudo ut nominetur pronosticatio per unum

cū
ar 4 narracione
ar 1 iudicos
ar munitia
Et istr quod sermo eius fuit ad artem medicine
michi
ar hoīes
uer
ciois

rerum de aptitudine que est ut preveniat super plurimum
vero certam de quantitate eius non dubitat.
Et operatio quidem prudentium medicorum non est in
quisitio de huius rebus. Verumptamen intentio me
dicationis est de eo quod accidit infirmis intentionem in illis
et certificatio super plurimum. Et sic accidit in illo error ra
ro erit. Sermo autem vir super plurimum quamvis sit
dictio una, tamen id quod in illa de ea diversificatur di
versitate multa et multitudine et paucitate
quod est quod qui hoc ante dicit et iudicat aliquam rem
et invenit in ea rem in quibus erravit in ea
tunc error eius non excedit [illegible] sic ut
sic verificatur. Verumtamen est melior eo qui
errat bis ille qui erravit bis, melior est quam
ille qui erravit pluries omnibus de quo ipsi erraverunt
dat ad illas [illegible] omnibus de quo ipsi erraverunt
plurimum. Et propter hoc de tibi ut intendas
ad illas disciplinas que faciunt te acquirere
veritatem quarum acquisitione erit tibi certifi
catio id est certitudo [illegible] solliciteris sic
te eis ad discendum eas. In quisitione vero de eo quod signi
ficant nomina [illegible] ambiguitatem [illegible]
est sophistica qui dixerit hoc capitulum et in termine in
tentionem eius in aliquo contradixerunt ei
et oderunt eum omnes auctores disciplinarum. Et
sic est propter id expositio ut viderit sociatores de
eo in omni loco quamvis esset laudandus in rebus
aliis. Et propter hoc est etiam quod ego iam precepi in re
memoratione abbreviata que melius est ex
tare ad docendum eos quod premisi [illegible] ad discendum
medicinam propter res certas illas et dimittere plu
rimas earum et consuetudines vitam eorum et mobi
litatem eorum [illegible] unus est in docendo eos redar
guendo [illegible] sophistarum et alienationem eorum et ambi
guitatem [illegible] et in contra dicendo illis deceptionibus et propter
[illegible] est in melius esse ut intendam in hoc
ad docendum res quibus fit iuvamentum et
in sit possibile hoc longum spatium ut in quo
tum in libro alio de eo quod dixit abbreviat contra
dicendo per id libro Ypocratis in pronosticatione.

Est in quibusdam celeste in quo
ipsum medicum providere aut sententiam
sic prudenciam et mirabilis est in
nimiis que supervenient. Nomine illius est
ut futurum periculum vel omnino pluribus
beat vel competenti animaculo (medicus)
lexabilius fiat. Et sermone fine

amicus salutem pronuntiare nequit
accusationem malorum metuere.
Et cum interpretatur de infirmo contra cuius
narratione alleviatur. Et est di
gnus ut consideratur de eo quod potens fuerit
res in infirmorum
Querere ei qui vult ostendere aliquid
sermonum in illo ut ostendat id in pre
mis accidentis. Et non intendat ad confirman
dum id in libro. Res ei que est in dispositione
eius quod hoc videre est facile quod autem scit in
et cuius disciplina possit invenire sermo
plurimum cum autem non iudicat de eo quod
futurum est aut enuntiat de eo quod preterit pre
teritum sit id aut narrat de re
de quo certificatus sit id aut narrat de re
bus presentibus propter quod lector aliquando au
diat id et eis aut videat illas quod proprium est
aut difficile et aliquid necesse est ut simul non
veridica in eo quod dicimus quod iam osten
dimus certitudinem ipsius in ipso opere nostro.
Et quoniam non cogit me ad loqui in re una et
eadem duabus vicibus quamvis una sit inter
positione sermonum precedentium que fuit in
eo sermone vidi in quo melius erit ut post
ponam expositionem huius libri in hiis rebus et
ponam rememorationem meam de ipsius
sermonum in expositione sermonum medicinalium qui sunt
in libro quos volo exponere. Et propter cum aliquis eo
rum qui exposuerunt hunc librum non fecerunt
necessitatis scientie eius sit valde vehemens
quod est quod Ypocras sermones eorum dimisit rememo
ratione eius in quo precepit medicum exerci
tationem quam narravit ipse quo est ut cognoscat id quod
iam preterit aut quod presens est. Verumptamen occultum
est sensibus sicut futurum in illo in egritudinibus res et
lesiones nec ut sit medicus in hac provi
sione sapiens. Et accidit inter multos expo
sitores huius libri in ratione hac quamvis
inter Ypocras celeste ipse precepit ut sit medicus cu
m pronosticatione de eo sapiens quamvis sit ministra est
quod est quod quibusdam eorum ut quod egritudines ac
cidunt hominibus et ira dei qui benedictus
est et sublimis facimus testificari si
id homines multos credunt quod separetur enuncia
tione precedente propter quod ostendant quod Ypo
cras fuit sicut qui condidit librum quamvis
non ostendat id venire precedentes expositores
quod est quod intentio in expositionibus non est
enunciatio absoluta de eo quod videtur
et de fine eius quod condidit librum quamvis sic simi
lis. Et nos non invenimus Ypocratis dicere in a
liis libris suis quod deus benedictus et
sublimis causet aliquid egritudinum. Et ipse quod

quidem enunciavit .i. in libro suo de regi
mine acutarum egritudinum. Cum ypo. quem nominav
erunt antiqui hoc nomine et convenerunt ut
omnes homines super hoc quod iste liber de re
gimine acutarum egritudinum est de libris
ypo. In libro autem suo super
quod significatum est in egritudine divina dic
tus est in illo sermone in redargutione
illius qui putavit quod deus benedictus et
sublimis sit causa alicuius egritudinis. Non ergo
ut dicatur in hac egritudine epilepsia quod ipsa
est egritudo celestis neque in amore. Qui
dam enim homines extimaverunt quod amor est
egritudo celestis et testificantur super id ex
enunciatione eius signis herasistrati
super egritudine filii regis quod ei fuit a
amore. Sed ipsi non ostendunt quod eius causa
nominet amorem egritudinem celestem. neque ypo.
neque aliquis medicorum reliquorum aut cuius
corpus macrescat propter amorem. aut cuius
color citrinus fiat aut accidat inquietudo
aut cui eveniunt febres. Invenimus autem omnes anti
quos ponere causam in illa quasdam cau
sas primitivas scilicet apparentes et una earum
est angustia. Et ex hominibus est cui
accidit causa angustia propter mortem alicuius
filii sui aut propinquorum eius aut ami
ci aut ditis. Et ex eis est cui adve
nit istud propter nocumentum cuius timetur
adventus aut sensus aut quantitatis su
am. Et accidit angustia omnis celsi
um qui sunt [illegible] [illegible]
[illegible] principatus et nobilitates qui priva
tur eis [illegible] [illegible] [illegible]
que ille cui accidit angustia propter amorem
[illegible] quod sit egritudo eius celestis aut
[illegible] [illegible] sermone publi
[illegible]. Ipsi et extimaverunt quod amor
accidat quibusdam hominibus propter ca
[illegible] [illegible] in diebus [illegible]
est celestis. Ipsi ergo non enunciant
[illegible] sententias suas non per [illegible] ypo.
quod est quod nos non dicimus in eo [illegible]
cuius non est nobis [illegible] [illegible] actio
[illegible] quod est celeste. ymo non
dicimus in istis rebus [illegible]
[illegible] ad [illegible] quod sit [illegible] ex
[illegible]. Et nos invenimus ypo. [illegible]
[illegible] [illegible] sic ostendit in tractatu
libri [illegible]. Et ego quidem [illegible]
[illegible] in eis que premisi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] rememorationem malorum
[illegible] [illegible] sermones [illegible]
[illegible] [illegible]. Et ego quidem iam
dimisi inquisitionem de eo quod certa

dicat abiicial libro pronosticationis ut non pecca
in eo propter hanc causam [illegible] in [illegible] quod faciam in hoc
sermone et in reliquis que hunc sermonem sequuntur.
Et rogo iterum illum qui leget in hoc meo
libro ut faciat simile illius et cum mea volun
tas iam est facta [illegible] hoc. tunc non [illegible]
[illegible] dimissionem multorum in quorum reme
moratione [illegible] expositores quod est [illegible]
[illegible] qui legerunt id quod ego [illegible] cum studio
et [illegible] [illegible] [illegible] sermones cum. Et [illegible]
hanc causam ego sum dimittens rememorationem
alicuius ex hoc in expositione huius quod id nomi
navit ypo. celeste inquirens de modis quod significat
hoc nomen [illegible] [illegible] manifestum
est. ergo apud omnes homines quorum ut sit una rerum que
sunt in arte medicine. [illegible] ypo. non laudavit scientiam
eius cum [illegible] naturalis illud quod est. quod laudi
[illegible] scientiam alicuius rei preter quod narraretur
quod est [illegible] non alienare. Et ergo [illegible] sic pro
[illegible] per hoc nomen quod nominavit ypo.
celeste una ex rebus quas ostendit ypo. in
libris suis. Et [illegible] ego dico audacter aut
recte quod non est possibile ut sit hec res quam no
minavit ypo. celeste nisi dispositio aeris continen
tis nos. Et ypo. quidem [illegible] de ea in libro
ampliori hunc sermonem. Cum fuerit yems
[illegible] [illegible] septentrionalis [illegible] [illegible]
pluviosum et autumnum [illegible] [illegible] ut veniat
in estate febres acute et obtalmie [illegible] [illegible]
maxime mulieribus et [illegible] naturas hu
midas. [illegible] sermo [illegible] sermo quod post eum [illegible]
sic non est nisi pronosticatio de rebus que accidunt
corporibus propter dispositionem aeris. [illegible] [illegible]
in illo libro ampliori. non est [illegible] [illegible] bre
vis. In libro autem suo in egritudinibus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sermonem amplum. In libro autem
pronosticationis dimisit omnino id [illegible]
[illegible] est in [illegible] in hunc modum [illegible] [illegible]
[illegible] est expositoribus ut in qui [illegible] de ea
propter quod dimisit ypo. narrare quod est hoc quod
nominavit ipse celeste et dimittunt [illegible]
[illegible] in expositionibus suis. Causam autem [illegible]
quod ypo. dimisit narrare in hoc libro
pronosticationis in egritudinibus [illegible] ut non
prolongaretur eius sermo. Et [illegible] que [illegible]
in fine eius hunc sermonem [illegible] [illegible]
[illegible] in eventu egritudinum [illegible] et non [illegible]
te dispositionem hore presentis. Ergo significat in
sermone suo isto quod oportet medico ut sit [illegible]
sic scientia eius in reliquis speciebus pronosticationis
et posuit sermonem suum [illegible] in alio sermone
et narrat [illegible] eius in libro ampliori sic [illegible]
in [illegible] breviter loquitur in libro suo.

[illegible marginal gloss]

in egritudinibus singulis sermone amplo longiori et propter id ponunt quidam expositores expositiones suas libri huius in egritudinibus singulis ponentes suas libri huius et similiter ...

Oportet igitur te cum acutas egritudines sollicitum fieri primo quidem faciem perscrutabis utrum similis sit faciei sanorum et precipue si sit similis sibi ipsi. Sic enim quod optimum erit. Signum contrarium pessimum.

Oportet ut ponas considerationem tuam in egritudinibus acutis secundum hanc viam. Consideratis imprimis faciem infirmi utrum sit similis faciei sanorum ipse autem similis sit ei secundum quod fuit sanitati. Quando est ita, tunc est secundum meliorem dispositionem eius facies. Facies autem que est contraria huic faciei similis in ultimo propter id secundum quod fuit est deterior facierum.

Significavit ypocras significatione manifesta quod sermo eius in hoc libro est in egritudinibus acutis. Et incipit loqui in illo ex significationibus acceptis ex faciebus quoniam illud primum quod apparet et quoniam virtus earum in pronosticatione est magna. Et res in hoc quod ipse sit primum quod apparet est manifesta. Sed quod virtus earum in pronosticatione sit magna [illegible] in eo quod est post. Verumptamen faciam te scire premittens tuam in primis prologum qui est communior eo quod est in hac arte antecedens in libro suo nominato cathemeron. Inducit quod res similes et dissimiles sunt principio rei sicut valde. Nam non est in tempore pronosticationis nisi quod fit a consideratione in his rebus, scilicet demonstrationes, id est res quas medicus oportet facere. Et ego quidem iam ostendi has res quas non oportet facere in libro meo de ingenio sanitatis. In sanitate autem oportet ut faciat inquisitionem tuam de pronosticatione in hoc libro postquam fecerit certam sive premittens tuam significationem quod futurum est sicut partes artis medicine quod fit per pronosticationem. Sed ille quibus pervenitur ad cognitionem eius quod preteritum et ille quibus pervenitur ad cognitionem eius quod est presens in corpore infirmi [illegible] consuetudo tua non iam nominare cognitionem rerum presentium nominare significationem. Et ypocras igitur precepit tibi ut ponas considerationem tuam in primis in facie infirmi utrum sit similis faciebus sanorum sive non, verumptamen ut sit similis ei secundum quod fuit. Hoc enim similitudo est una similitudinum que vult sicut ypocras. Secundum est quod non oportet ut inquiratur de rebus que sunt

innate medicine et non extrinsece secundum quod oportet ut inquiratur de eis ex re nature in qua est ipsa videlicet, corpus hominis. Quoniam est quod tu invenies cum quod in loco in quo proprie comparatur inter ledi membra infirmi et inter membra infirmi et inter membra sana. Sed oportet ne ponas considerationem illarum operationum inter membra et inter membra partis. Et melior quidem dispositionum faciei infirmi est quando moratur similis ei secundum quod fuit in dispositione sanitatis. Et deterior dispositionum eius est dispositio in qua est secundum finem elevatus illius faciei similis ei secundum quod fuit. De dispositione autem eius media inter dispositionem que est melior et inter dispositionem que est deterior non necesse est ut quero vere quoniam ex his ea determinantur quod est quod propinquior est faciei cuius dispositio est melior dispositio est melior earum et propinquior in summa una quod est quod ex faciebus que est meliorum dispositionum est quod magis est similis faciei naturali. Facies autem contraria valde similis faciei naturali in ultimo quoniam non est communis neque contraria significatio secundum ypocras significationibus in rebus particularibus et ego tibi post curius de unaquaque illarum significationum mentionem que sunt post.

Et similes autem ... est modus eius scilicet ut nasus eius sit acutus.

Significatio hec est prima significatio signorum malarum quas posuit ypocras scilicet est nasus eius acutus. Et oportet autem ut ponas inquisitionem tuam de naso cuiusque hominis per comparationem sicut ... secundum quod fuit. Sic dixit quod est quod nasus acutus non est in certo pronosticationis nisi quod sit ... considerationem in his rebus semper demonstrationem in his rebus a quibus ... post hanc dispositionem ... quam ... Et oportet ut sic fuerit dispositione nasi ... per longitudinem eius ab illa dispositione naturali pones quantitatem malitie eius quod significat et ipsum apud te. Et videt quod nasus ... manifesta ... cuius corpus macescit ... egritudinem longam aut reddit dispositio eius ad penam propter laborem aut ... propter ... aut accidit ei in fortes aut ... Et sicut invenimus ipsum fieri si mile ... Et in hac significatione quod est mala accidit in infirmitatibus malis quoniam aliquis utitur in quisitione de illis rebus quibus apud homines est quasi communitas convenientiam in

quisitio [illegible] de infirmitate in qua sit nasus acutus, est de opere auctoris iudicantis. Quod est quia apprehensio eius non est possibilis in puero quia apprehenduntur res occulte ex rebus apparentibus [illegible] corporis. Et ut presentiret in primis de signis quas diximus in primis [illegible] quibus apprehenduntur res que occultantur [illegible] aliquo quoniam melius est ut ponamus sermonem nostrum in primis in via super quam conveniunt omnes homines. Melius enim est quod ut incipiamus in primis et intendamus in sermone [illegible] quia apprehenduntur res occulte ex rebus manifestis.

Oculi concavi tempora plana aures sicce et concrete et pulpe ex musculis. Frons arida et tensa. Color eius faciei color viridis seu niger aut pallidus sive plumbeus.

Et modus eius est ut sit nasus acutus cum tempora plana oculi profundi aures sicce et concrete et pulpe ex musculis et [illegible] que est super frontem [illegible] extensa et [illegible] faciei color viridis aut niger.

Omnes iste significationes apparent in facie in egritudinibus cronicis et post laborem et post sincopim et ipse in hora mortis et propter id fit in vomitu in venis [illegible] quod non assimulantur facies sanorum quoniam significant res mala. Assignavimus autem nos per rebus de quas diximus omnis quod omnis quod est [illegible] rebus naturalibus significat eius casionem. Et id de quo [illegible] fuerit ad hunc de[illegible] rebus non est [illegible] in quo queritur de eo cuius occasio est [illegible] quoque. Dico autem ut inquiramus de natura eius et perscrutacione secundum [illegible] in qua significatur ex rebus apparentibus [illegible] res occultas. Dico autem quod eveniunt hoc accidentium ergo aut [illegible] quecumque faciat membra cum nostri corporis et corrumpit ex natura debilitate caloris naturalis que sequitur [illegible] suo ut non sit ei possibile expandi et pervenire ad extremitates corporis sed est in interioribus [illegible] caliditas et sequitur id ut non extendantur [illegible] et spiritus ad extrema corporis sicut extendebantur ante [illegible] secundum naturam [illegible] ut appareat hec alteratio de dispositione naturali ad dispositionem egrotis [illegible] in facie plus et magis quod est quia sunt ossa [illegible] et caro in hoc membro. Id invenimus [illegible] ossa quoniam eorum [illegible] est [illegible] in morte

secundum eorum dispositionem et in humiditatibus et in carne [illegible] liquefactio et resolutio [illegible] tale propter humiditates que est in eis de sanguine et spiritu [illegible] est ut sit [illegible] horum accidentium in facie et ipsorum cognitio facilior quod sit in aliis membris reliquis quod est quod in naso non apparet [illegible] reliquum vero eius est os. Quod [illegible] quoniam liquefit caro que est in eo aut minuitur propter quasdam exsiccationes videtur extremitas eius acuta. Et quia accidit ei id [illegible] quoniam superfluit super ipsum frigus. Et hoc [illegible] ipse accidit [illegible] quod est quod frigus [illegible] cartilaginem que in eo est [illegible] ut nasi extremitas acuta videatur. Et [illegible] non significatur per nasi acumen nisi nasi cuius extremitas acuta quia accidit propter egritudinem. Secundum hunc modum [illegible] extremitas nasi acuta. Oculi quidem profundantur ab [illegible] causa [illegible] superfluitate humiditatis eorum et ipsorum levitatis [illegible] nasi [illegible] infirmitas ad eos [illegible] illo et spiritus [illegible] caliditas [illegible] qui eis [illegible] et [illegible] ut contrahantur ipsorum [illegible] eorum profunditas [illegible] duo tempora [illegible] [illegible] ipsa applanantur quoniam in eis [illegible] lateri [illegible] duo lateri qui [illegible] reliqua autem ossa [illegible] carne [illegible] aures autem in frigidantur quia sunt de genere cartilaginum in quibus non est caro et sunt [illegible] propter id in [illegible] frigore [illegible] valde [illegible] in illo est [illegible] et [illegible] dispositionem possibile [illegible] non est possibile ut [illegible] pulparum autem [illegible] [illegible] cartilaginis [illegible] pulpe [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] memorationes. Et quoniam in eis accidit illo [illegible] ad exteriora [illegible] [illegible] ad aures [illegible] [illegible] [illegible] in omnibus corporibus que assimilantur [illegible] [illegible] unicuique membrorum corporis [illegible] [illegible] membri [illegible] cum illo membro [illegible] visione manifesta in digitis [illegible] digitos qui extenduntur [illegible] digitos manifesta [illegible] [illegible] manifeste [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plus quidem [illegible] [illegible] [illegible] que est [illegible]

nit magis ad id. cuius si carnosa est et uehe
mens q ad id cuius si est cutis alteratio que
coloris detrahit q est ad nigredinem. qm fit ad
superfluitatem uictorie frigoris sr (?) cum sit id
quod inuenimus accidere in ipso qui extinguitur ex
timore acce. Congelatur ei et fit niger colo
ris. Conuersio autem nigri coloris a puritate
est minoris malicie q alteratio eius ad nigre
dinem. Et de consuetudine quidem grecorum est ut
significet per loxerium dicere colorem citrinum et forti
ter nominat ipsum sic de consuetudine plurimorum eorum
est nominare colorem citrinum colorem lactuce et
iste quidem color declinat ad nigredinem q color
lactuce citrinus et ipse est quasi medius coloris fu
sci coloris nigri et eius huius coloris est assimi
latio sic color plumbi. Propter hoc fit facies que aggre
gat hec accidentia omnia significans mortem. Et facies q
dem fit cum hac dispositione plurimum in egritudinibus
cronicis. Quando si apparet hec accidentia in facie in prin
cipio egritudinis significat timorem predictionis mag
nitudine. cum cum illo tunc non est malicia egritudinis
q est quod non est mirum si liquefiat corpus ut deinceps
currit in frigiditate quedam extrema eius qui pro
gatur egritudo eius. In principio autem egritudinis
acutarum et est cum facies sit cum hac dispositione si
gnificat ponderositatem paulum nisi sit cum facies
illa res alia non egritudo. Et ypocras quidem ordinat
eas que faciunt potest. In hoc autem loco intel
lige ante quantum usque ad id quod dixi de eo cum
rememoratione putauit ypocras diminuisse quod est
q sic extitit eius cuius est dispositio in egritudinibus
cronicis non signi fiet illud si quantitatem
hanc timeat. Si autem non inuenimus eum signifi
care sub hanc quantitatem hanc timoris in regione
one frigida in hora hiemis et dispositione febris
dispositione acutis in etate senium sic et ipse ypocras inuenit
amplius. Autem. Qui egritudo conueniens est in
firmitati etati eius et fortis ipse et hora presenti et
hora annum tunc timor eius est minor. Et tunc timor
egritudinis qui non est conueniens alicui predictorum.

Que si sic fuerint in principio eg
ritudinis et in quin amplius pcesse
rint inuentur dolores. anxie
in labores pus affuerunt. Et si a
liqua hora cognouit perisse minus
periculosum uenebis. Quod si die ac nocte
precedentibus quiquam horum sustinuerit non multum periculosum perscribis. Et si
non inchoauit horum cognouit mortis si.

Quod si sit facies
cum hac dispositione signum perscribis
positione in principio egritudinis non fuerit et pos
ad huc ut significet cum illo per reliquas si
signes tunc necesse est ut interroges an uigila
uit hic homo ille an lenificatus fluit uenter eius
lenificatione uehementi. aut euenerit ei aber
famine uel fuerit ex istis significatur tunc necesse est
ubi ut putes de eo maliciam minorem illo.
cum hac dispositione expleris donec scias an
fecit sit facies cum hac dispositione pluries cum sit nec die
ac nocte. Quod si nihil tibi significatur ad istorum uel
quieuit in spatio determinatum tunc eo
ut scias quia sunt ex signis mortis.

Magis interficiens ex egritudinibus in ma
gis periculis et longiquiore acmatione
egritudo in qua facies huius in inceptione fuerit
ad uentus significat mortem propinquius cum et
tunc illius. Et egritudo minoris ti
moris hac egritudine. est egritudo in qua facies
hominis huius est in cum hac dispositione per
appetitum. sicut uigilie sunt fluxus et ieiunium et
lenitas uentris. Quod est quod rectificatio illius
cum est ut non acciderit fluxus in ultimo ab u
na earum in principio egritudinis. Vniuersum timor
in ea secundum dispositionem est minor quia ei est in
eo minoratio huius rei et non est malignitas in
malicia in firmitatis. Et ego sum narrans
breuiter et plane causam corporis in quo est fi
acies cum dispositione in diebus primis egritudinis.
Dico ergo quod quando accidit ut uirtus reten
tiua que est in corpore sit debilis et humores
qui sunt in eo subtiles et calitas sui est uehemens
necesse est ut propter debilitatem uirtutis eua
cuetur corpus per euacuationem que occulta
est sensui quod est eo id quod currit ex eo
non est ex istis. hiis subtilibus et propter cali
ditatem sui consumuntur isti humores subtiles
plus et subtiliantur quod ex eis non est in fixo
subtilitatis. Erit ergo euacuatio hec de ea
continua per cum non erit absque ea sic eua
cuatio assidua que accidit per uomitum
aut pleuritatem uentris aut per prouocatio
nem menstruorum uel urine. Vniuersum omnes iste
species euacuationis sunt sensibiles et illa in
ter eas et inter illam quam diximus est quod
sunt sensibiles et illa euacuatio est insen
sibilis propter subtilitatem rei que euacuantur ex
corpore. Et propter id non inuenimus faciem cum
hac dispositione in egritudine flica in egri
tudine cuius est cum repletio sanguinis et (?)
Vniuersum necessarium est ad hoc ut facies fiat

huius dispositionis pervigilationem vel siccitatem que fit in corpore vel ut antecedat eventum egritudinis labor vel angustia. Huiusmodi enim quippe est ex genere eo non aggregatur in corpore nisi ex istis causis. Et si contingat item quod regio quam habitat infirmus sit complexionis calide aut hora presens et ductum sit etatis et complexio etiam continentis nos calida et sicca erit causis collecta in huius egritudine. Faciet ipse similem ~~contradictionem~~ primum fuit calitas. Invenimus enim ex corporibus corpora facilis resolutionis quorum omnis sicut est debile. Et quando aggregantur ista duo cum eo quod narravimus est causis in egritudine in qua facies huiusmodi est ea significat mortem facialiter valde. Cum ergo sit medicus. Hac res non est iuvamentum per eas in pronosticatione tantum sed in inventione medicationis ita ut ponatur iuvamentum per eas in pronosticatione et ut ponat medicinam etiam in illo medio fortatione virtutis cum cibis convenientibus. Sed impossibile in curationis inventione est certum ab eo in curatus vita fuimus. Dixit ergo ut intendat in querendo et quesitione de causis si est cum feras que ponunt faciem cum hac dispositione. Dico ergo quod cause facientes id quod dixit ypocras esse sunt: fames vigilie et lenitas ventris. Et cum ab solutione est ut cum dicit vigilias est omnia que sunt ex siccitate. Sic evacuatio cunctis sive fluxus que fit ex naribus aut ex matrice aut ex venis que sunt in ano aut ex vel in ventribus vel ex ulceris aut per eas que sunt similia. Et sequitur illud angustia vehemens a quibus cum sunt. Et dignum est quod ypocras iam dixit angustiam cum ponat in sermone suo dicendo vigilias quod est quod vigilie accidunt a multis causis et fiunt et ab angustia. Dixit ergo ut intelligantur in rememorationem vigiliarum et sic in fluxu ventris. Dixit quod a se intelligatur omnis evacuatio sive fluxus. Et quod iam excitatus fuit est in operatione medicine exercitio vel timore et est prudentis in cognitione cuiusque rei queque in ea declaratur et inventa causa efficiens faciem cuius dispositio est hec dispositio. Modus autem significationum qui significant ea est difficilis. Et propter id abstinent filii nostri medicorum a narratione eius per sermones quamvis eam sciverint. Nos autem iam narravimus eum totum in libris meis quorum digna est rememoratio de ea narratione quoniam qui sciverit et viderit infirmum in quacumque hora fuerit id possibile erit tibi ut non videris scire causam que posuit faciem eius cum

hac dispositione ipse si fuerit expertus pulsum venarum eius experimento et cognoscet qualitatem caliditatis. Sed cuius exemplum est ut ponas quod sit ~~...~~ aliquis infirmorum cum in firmitate cuius sit labor et ieiunium et angustie et sit id in hora ~~esta~~ estatis et complexio ... etiam ... et sic et si iuvenis sit corpus eius sit natura calida et etas eius sit etas iuventutis et calitas sed eius sit cum illa fortis et iuvenis sed naturam eius colera et plus ei significat sed virtutis debilitatem. Dico quod oportet ut sciatur quod egritudo huius infirmi est egritudo in qua est non sermo in quo facies eius sit cum dispositione cum qua significatur sed mortem velocem si pulsus mutatur sed quod oportet. Et ponamus egrum aliquem in quo non invenitur aliquid eorum que narravimus non accidentes in egritudine sua nec in die primo neque in die secundo donec in die tertio fuerit videas faciem eius et siccitatem quod dixit ypocras. Dico quod oportet ut sciatur quod facies huius infirmi est facta cum hac dispositione a quibusdam causis extrinsecis. Cum ergo sciveris id tunc cogita intra te possibile quod sit possibile ~~quod sit possibile~~ quod sit ipse illa causa invenientis fluxus superfluus an vigilie quod est quod non est possibile ut sit facies ieiunantis cum hac dispositione subito preter quod esse egritudinis faciant id sic dum ut sit infirmus in natura sua sicut narravimus sicut est. Et sic iam tu videns infirmum in die qui est ante hunc diem tunc impossibile est quod sit de ea causa ... fieri de non eius quod accidit ei fluxus ventris superfluus de se ipso quod est quod signes que significant fluxum ventris sunt manifeste. Et ego quidem iam narravi eas in libro meo de pronosticatione ex pulsu accepta. Cumque sciveris illas significationes poteris in hora qua videris infirmum iudicare quod accidit cum vigilie sive fluxus quod est quod videbis oculos eius exsiccatos et non est possibile ut sint ita per evacuationem et videbis iterum palpebras eius cum difficultate moveri sic cum dispositione qua ipse sit certe ad inferiora non stare sicut palpebre illius qui habet sbeth. Et si tu non videris infirmum in nulla hora non videris eum ante id cum iste significationes et significationes accepte ex pulsu significant quandam significationem sed id quod sunt enim quod est quasi id quod facit id fuit causa sed fluxus fluxus ventris tunc remanebis sed infirmum residuum per significans causam facientem illam evacuationem. Et si accidere ut ex vigiliis imaginantur et ex pulsu venarum quod sit certa certe rigativum tensum. In eo autem quod eius facies est cum hac dispositione per ieiunium tantum non invenitur aliqua harum significationum que significant hanc evacuationem nec quod significant vigilias et non sit pronosticatio in eis nisi de aliis ... egritudinis ieiunium est ex privatione harum

significat que sunt post ieiunium et plus illo in dis-
positione considerans cum permutatione post caliditate
resolvente, ... [illegible] declinatur cum ... sit
ita quando declinatur tibi quod dispositione ... sit
dispositio tunc ... quod ... facies non ...
nisi ab hac cum ... extrinsecis. Et quando
ut plonges ... intrinsecis in penas manum
tuam super ipsum totum non super locum qui tangitur ...
sed locum qui est ... eo qui tangitur considera
ita se manu tua consideratione vehementi an
sit ... iam resolvatur cum illo ...
poris res que sunt sicut similis ignis penetrantis in
manum tuam. qua tangis infirmum per ...
pueritie mala ad profundum eius febrium ei que
ponunt faciem ... cum dispositione in qua
mors significatur. dispositio ... narratio
harum rerum sicut dixi est difficilis. Verumptamen ...
... que non enarrantur. aut et est quoniam
cognitio est difficilis ei qui iam dominus est et
... se in illo. Et in quidem ...
... presentes fuerint cum processu iudicium
res. Sed ipsi hac distinctione ... perfecti super
cognitione rerum quas didicerit ex libris ...
in pronosticatione. quod est quod apud illum qui vi-
dit et percepit iudicavit ... certificati
et quod ... apprehensio est possibilis in non hesitat in
illo. Sed sic est difficilis apprehensio illius a
principio rei. Nam inter quosdam ... quorum
unusquisque alii similis est ultima similitudine
non est possibile distinguere ei qui non vidit
eos nisi semel. De suis autem non est aliquis
sed quod depereat id per illud. Artes quod dixi de hoc
non intendi ... iuvenes in hac scientia
et ipse qui ex eis non vidit infirmos in ...
... huius rei. quod est quod non est tibi possibile ...
... quod accidit in infirmo nisi angustia ...
... potius ... quod ... accidit propter angustiam.
Et ... non ... quod filius regis fuit
amans quem vidit ... aut ...
... invenitur pulsum illius ad ho-
... significare amorem sicut dicitur ...
... sed ipse non significavit id nisi sicut ego
significavi semel. quod est quod hora qua ego posui
manum meam super ... infirmi accidit ... transivit
... in ... ex eis que erant in man-
sione sua ... diversificatus est pulsus eius ...
et corruptus est ... quousque ...
... illa ... quando videret ...
pulsus eius ad id ... preteritam ... illud
autem quod significatur de pulsu ... modum
non significatur res una ... et ex qua
agitatur ... in infirmo. Dilectio vero ...
agitatur ... et cognitio
huius et qua agitatur ... rebus quas audit
eius. Et ut sit ex istis rebus quas audit
infirmus aut quas videt. quod est quod illud quod

... coram infirmo et facit agitare in pulsu
eius ... non est illud nisi propter agitationem
ex eis que audit. Verumptamen ego iam ... in
illo libro ... Sed est in pronosticatione ... in hac
autem hora. Et ut redeam ad id super quod fui
illud vero ... fui est quod possibile
est medico quando medicus enuntiat ...
bus que preterierunt in rebus que sunt presentes
in infirmo. ut ... de eo ... narrat
huius res quarum ... narrationem
... singularis ... et fortasse
difficilius fit enuntiatio. quod illa fit una ex
duabus illarum aut una ex tribus ...
cum dubio possibile est ut ante cedat ...
... et id quidem provocat illum
qui audit id ut laudet ipsum dicentem cum
enuntiat id per illud quod enuntiat ... sermonem
interrogationis et est ut medicus di-
cat infirmo que est causa ... sue ...
... aut ... fuit
... ei significat et infirmus
per ambas res simul quare sit ...
eius de medico plus et fortasse significat
est ... et de eo infirmus cum
dicat id hoc est ... quod significatur ... per sermonem
suum ... et ut in quinque ...
... sine ... eius ... vehe-
menti ... ei ad ... fine. Deinde ...
post illud ... significatur ad ... ut
putet de eo quod est minoris malitie ... ne
... est. quando ... ut sit ...
... infirmi cum dispositione in qua
non cadat ab una causa extrinsecarum in mali-
tia ... est minor ... quando ...
... est una harum rerum in non
est ... malitiam eius. Verumptamen cum
sit possibile ut sit causa in illo causa extrinse-
ca ledens corpus ... faciens ipsum
necesse fuit ut sit illius experientia ...
... an faciat ... faciet cum hac dispositione
... has causas in die et nocte quas ...
Deinde si faciet sicut facta cum hac dispositione
et aliqua causa extrinsecarum ...
... eius ad dispositionem ... erit in
die in nocte ... facta est cum hac dispositione ...
... in corpore ... dispositionem illam
suam in ad ... malitia eius ...
... in eo quod dixi in omnibus his
rebus ... in ... quoniam
... de intentione ... modo ...
... faciens in principio ...
... dispositione in non est possibile tibi
ad hoc ut significes in illo ... res
per reliquas significationes quod est quia

necesse est ex sermone eius ut existimet sit una duarum rerum: aut ut iste signa non appareant in principio egritudinis, aut ut id quod significant non sit certum. Et propter id non est possibile ut iudicetur ex eis super res in quibus dubitatur. Ego autem dico quod iste significationes non apparent semper, et si appareant significant rem certam. Et ego quidem ostendam quod id est sic in expositione mea ex eis post quam exposuero sermonem ypocratis.

Et si huius egritudo violenta fuerit, que precesserunt labores non minus perscrutabis, et omnia que sunt inquirenda circa corpus perquiremus, et circa oculos.

Quod si egritudo iam transierit iii dies et facies fuerit cum hac dispositione, tunc oportet ut inquiras de illis rebus quas premisit in inquisitione de hiis necessitates reliquas significationes in corpore et oculis. Licet hoc nomen scilicet principium egritudinis significet unumquodque egritudinis quod non est latitudo, significat tamen tantum longitudo et latitudo aliquid in eo. Ergo illa est prima, et significat in communis duabus: tempus primum ex temporibus egritudinis post quod est tempus augmenti, et post augmentum status, post statum declinatio. In sermone ergo ypocratis nunc agit quod si fuerit facies in principio egritudinis cum hac dispositione non significat quod horum temporum intellexerit. In sermone autem suo nunc quod si egritudo iam transierit tres dies et facies fuerit cum hac dispositione significat significatione manifesta quod intellexerit in sermone suo premisso principium egritudinis [illegible] cuius latitudo quod est [illegible] huiusmodi [illegible] extenditur usque ad tertium diem. Et propter hunc ergo terminum precepit ypocras ut addere ad significationes quas dixit signorum ex reliquis significationibus in quibus dixit, et non est possibile ad hunc ut significet cum illo preter reliquas significationes [illegible] in sermone suo qui sequetur hunc sermonem et dixit illum.

Et cum lumen effugerint non volentes et lacrimas effuderint, aut sordes tamquam in mistificatio primum unum aut alter altero minor apparuerit, et alba eorum in sanguineam commutata fuerint, aut tamquam vene nigrorum vel pallorum in eis vise fuerint, et lippitudinem habuerint, et instabiles aut tremuli fuerint, aut extra nimis exierint, aut intus multum delituerint, aut facies horribilis apparuerit, hec omnia periculosa et mortalia iudica.

Nam si oculi lumen effugerint aut lacrimantur involuntarie fuerint, aut fuerint torti, aut fuerit unus eorum minor altero, aut eorum alba rubuerint, aut fuerint in eis vene fusce aut nigre, aut fuerit in eis lippitudo, aut fuerint agitati aut instabiles aut tremuli aut eminentes aut profundati valde, aut fuerit color faciei totius mutatus, tunc oportet ut putetur de hiis significationibus omnibus quod sunt significationes valde periculose.

Res quidem que est in oculis accidentibus unusquisque nominavit ypocras est quod sit ex ita. Eorum vero diversitas est in hoc quod quedam eorum diversa sunt contraria rebus naturalibus in ratione absoluto, et quedam eorum diversa sunt contraria rebus naturalibus valde, sicut ypocras. Quod in eis que premisit ypocras id dixit in eis quod omnia sunt signa [illegible] qua significatur super res naturales. Quedam etiam illorum sunt plus illo et quedam eorum minus. Dico igitur nunc ut in quantum casus cuiusque accidit secundum sententiam ypocratis. Dico quod si oculi effugerint albedinem propter debilitatem virtutis visibilis, et debilitas huius virtutis fit in quibusdam horis propter debilitatem virtutis visibilis vel instrumenti eius, sicut illud quod accidit in optalmia. Et forsitan debilitas preter quod instrumentis eveniat nocumentum orribile. Et quando debilitas eius propter hanc causam est, id signum quod est mortalis. Et similiter est quando lacrimantur. Nam si fuerint ille lacrime propter optalmiam que accidit eis, aut propter materiam que descendit ad eos de capite, tunc illud erit secundum consuetudinem cursus naturalis et non significabunt mortem periculosam. Et si fuerint propter debilitatem virtutis significabunt mortem et periculum. Tortuositas vero oculorum accidit in eis a spasmo lacertorum moventium eos. Et quando fuerit hec causa in lacertis moventibus oculos, tamen non significabit rem malam. Et quando fuerit propter causam humorum que veniunt ad cerebrum et ad oculos, tunc illud erit signum in ultimo periculi, quod est quia lacerti

propinquis cerebro vehementius senciunt egritudinem, accidentem in eo et ante omnes lacertos. Fortasse etiam accidit hec etiam in lacertis oculorum. quod dixit ypocras in sermone suo. Et fortasse accidit in lacertis timporum quorum ante in quibus loquutus fuit ypocras in libro fracturarum. Et diminutio unius oculorum ab altero cum diversitate cursus naturalis est accidens pravissimum quod est quod significat mortem virtutis regentis oculos. Et ubi sicut autem ypocras albuginem sicut illa que accidit in oblectione et nimia ebrietatis significat repletionem cerebri. Et mea tunica in spiritu visibili significat apostema cerebri quod accidit innuens bruis quod est conclusio lanis advenarum que est in oculis propter quod videntur alba eorum rubea et est panniculus continens prope in oculum que nominatur cornea non sic nisi ab unis duabus causis. Et ego iam ostendi in libro meo de anathomia quod iste panniculus ligat omnes panniculos alios qui sunt in oculis et ostendi iterum quod extremitas alicuius advenit huic loco ab oculo cum eo quod est in eo deve nit. Iam autem ostendit ypocras ostentione manifesta quod in celleret per sermonem suum aut rubeum et alba eorum. vitas vene nas in eis que sepsit post illud et iam ipse dixit. aut fuerint in eis vene fusce aut nigre. Et hoc quidem accidit paulatim et pravissimum quod est quod vene que sunt in oculis apparent. vel aut propter repletionem sicut dixi aut propter apostema in cerebro sicut fuscacias in nigredo accidit in oculis quando infrigidantur non in frigidantur nisi quando accidit in eis mors propter quod isti colores semper significant pravitatem. Lippitudo accidit sicut iam sumpsit propter causam que est in matris que sunt in oculo sicut illud quod accidit in obtalmia et in egritudinibus aliis ex egritudinibus aliis oculi et non significat illud timorem et accidit propter debilitatem virtutis illius regentis oculum quando non potest digerere cibum qui venit ad oculum quod est quod ostendimus quod lippitudo est superfluitas cibi cuius digestio rectificatur et impetum necesse est ne sit potentia egritudine obtinente ut rectificet digestio cibi qui venit ad oculum propter multitudinem humiditatis effluxe ad eum ex eo cum illa et propter egritudinem accidentem in musculo oculi. Vero quando est diminutio nutrimenti et privatio eius manifesta sicut illi est consumptio oculorum et tunc destruitur iam omnino ut sit cum ideo ut accidat lippitudo multitudo humiditatis et remanet ut sit causa debilitas virtutis tantum et ut non sit illa debilitas parva immo multa valde ita ut non sit possibile virtutis digerere cibum qui venit ad oculum per vehementiam pravitatis eius. Oculi autem agitati sunt quorum motus semper est et significant aut maniam aut timorem modo lacertorum moventium oculos et ista duo accidentia quando accidunt simul in hac egritudine magis est sermo eius significat pravitatem. quod est quod mania quando est advenit ei propter pravitatem humiditatis est mala valde et etiam timor accidit propter sic citatem humorum nec non habet rubor mundificatione eorum. Et ypocras quidem vituperavit oculos eminentes et consumptos valde contemptum eminentia oculi quoniam sit in principio egritudinis et propterea ideo quod non innuit propter cibum multum

quod surrexit aut vinum multum quod bibit propter superfluitatem in corpore multa non accidit in principio egritudinis et propterea non dixit ypocras aliquid horum duorum in isto sermone sed dixit consumptionem et oculos consumptos. multis sum. calidiores naturaliter accidentium et oculos consumptos. et non dimittit dicere oculos eminentes in sermone post nisi quia ipsi non videntur cum hac dispositione in facie significante mortem. quod est quod impossibile est ut sint eminentes simul et consumpti valde in consumptos sit permisit dicere quoniam in non accidit oculis in principio egritudinis omnino. Et de ypocras quidem certa et in hac egritudine dixit eminentiam oculorum quod sit communis ei illo quod sit processit de sermone suo quod est quod cum antecessit et loquutus est in facie significante mortem quod nasi et sit acutus et oculi consumpti voluit ut redderet et discerneret illud cum signis que apparent in dicta die. Verum apparet in sermone suo aut fuerint eminentes et ego exponam quod sit esse in in ad quod intendit in hoc sermone suo post quod expositio totum sermonem eius secundum hunc ordinem. scilicet si egritudo iam transierit. iij. dies et fuerit facies cum hac dispositione timet oportet ut consideres considerationem primam et in eius et consideratio reliquarum signorum in toto et in oculis. Et significationes que apparent in oculis scilicet ut fugiant a lumine aut lacrimantur aut torqueantur aut minoretur unus eorum ab alio aut videatur alba eorum rubea aut sit in eis vene nigre aut fusce. aut appareat in eis lippitudo aut sint eminentes aut consumpti valde. aut color totius faciei cum illo et sit mutatus. Iste namque significationes omnes sunt significationes pravitatis et male et non vidi illud nisi in facie quod dixerunt scientias quod significatio est magna super mortem.

Secundum hanc intentionem meam. in quod ypocras nominavit cum signis quas possibile est apparere in facie significante mortem eminentia oculorum. quoniam sit impossibile ut accidat in ea. quoniam ypocras non intendit significante accidentia que accidunt in facie significante mortem tantum sed distinguit signa significantes pravitatem que apparent in facie. et propterea dico quod quamvis sit impossibile ut accidant in facie significantes mortem aliquid accidentium que dixit et non. immo plurima eorum. non est sermo ypocras contradicendus. quoniam intentio eius est ut loquatur de omnibus signis malis. Et tu quidem potes scire quod ipse recte dixit sicut dixi in sermone suo. scilicet et non est possibile est adhuc ut sit in ... cum illo per reliquas significationes secundum hunc modum et unumquodque horum accidentium que dixi sunt vel aut ut non appareat in principio egritudinis aut si appareant non significat periculum pravitatis. Nam si tu consideres unumquodque eorum per se in veniens hunc sermonem in hunc continuitatis hic est quod accidit multe ut fugiant oculi a lumine et in principio egritudinis propter multitudinem vini et ve-

P

I

veritatem noscitur. Et similiter quod accidit ut lacrimet et [illegible] aut eminceat aut rubeant vene que sunt in eis propter mutationem venarum que sunt in eis ad suscitationem aut ad pigredinem non accidit in principio egritudinis, immo contingit accidens istud in principio sui sibi vehementia neque accidit in eis hippocrates dicit si sunt necessaria in illo termino iii dies vel iiii.

Oportet enim videre quid de oculis in sompno videatur. Si enim sola alba videatur sub clusis palpebris non solito aut per se aut per katarti cum precessit neque ex consuetudine evenerit mortis signum speciabis.

Oportet autem ut consideres illud quod apparet de interioribus oculorum in hora sompni sub clausis palpebris. Deinde non fuerit in absolutione aut a potu medicine et non fuerit in eo de consuetudine eius est ut dormiat oculis eius cum hac illa dispositione tunc in est signum mala et pravitosa valde. Iam exposuit ypocras in sermone suo, id est quod apparet in hora sompni de interioribus oculorum in sermone suo, id est si apparet de ex albis oculorum palpebris sub clusis. Et addidit in certitudine huius sermonis sui. Deinde non sit in absolutione aut a potu medicine solutive. Et non quidem ut nos adclamamus ad eum. Aut accidit alicui cum virtus sit [illegible] virtus et ego quidem sum aggravans intentionem huius sermonis una. Dico quod hoc accidens accidit ad debilitatem virtutis moventis palpebras et est ut inficiens si non fuerit evenire ei aliquibus causis extrinsecis. Sed in digestione evenire extrinsecis in faciendo evenire hoc accidens ut consuete sit de vehementia virtutis sive ut prosternat virtutem et mollificet eam sic solutio adversaria et post medicinam solutivam et tedium et angustia vehemens et vigilie et privatio cibi et prostratio, id est inanitio. Saniter sit sic et reliqua evacuationes per vires quantitate equales. Sed ait quod paula ante dixi quod ypocras intentio est ut numeret egritudines omnes pravitosas exceptis illis que apparent in facie tamen significavit in hoc sermone cum exponit dixit: Deinde non fuerit in absolutione aut a potu medicine solutive que est quod antecessit et excepit in sermone suo in facie significante mortem. Non dixit aut levitate vehementi. Sermo enim eius lenis videtur [illegible] est solum et sine mutatione que fit a potu medicine solutive [illegible] in sermone cum incepit in exceptione sua cum determinatione accidentium pravitosum addidit intentionem exceptionis que est ut exceptum in eo [illegible]

necesse fuerit

Et si palpebre invise fuerint aut livide sive labia sive fuerint livida vel contracta aut nares distorte, hiis signis sive solis sive cum predictis mortem proximam indicabis.

Et si palpebre invise fuerint aut fusce vel livide aut fuerint labia et nasus cum illa dispositione cum quibusdam illorum signorum reliquorum tunc scias quod infirmus est propinquus morti.

In pluribus sermonibus eius quod sunt hic inveniet incepto huius sermonis scripta [illegible] in quibusdam eorum loco inversa spasmatos et illud quod significat hic dictum spasmatos est [illegible] sic quod accidit membris quibus advenit singulis et hoc quid accidens significat mortem multorum aut frigus eorum et est et livoditas. Invisatio autem palpebrarum significat spasmum aut mollificationem unius vel duorum laterum que cohoperiunt oculos et alie iste egritudines inficiunt tunc reliqua signa significant sicut ille et significaverunt sicut hic ypocras in sermone suo cum quibusdam illorum signorum que dixit quod non sufficiat solum in significatione super mortem.

Bonum est invenire egrum iacere in dextro latere aut in sinistro. Melius tamen in dextro et manus et pedes et cervice non ut in spasmo distensa et totum corpus in sua positione flexibile et minime rigidum quia hic iacendo sanis est familiaris et amica. Eum iacere in modo sanorum melius est.

Est quod ut inveniat medicus infirmum iacentem super unum laterum suorum dextrum videlicet aut sinistrum, manuum et pedes eius et cervice flexibilem parum et totum corpus eius in sua separatione humidum quoniam plures sanorum non iacent in sompno nisi cum hac dispositione. Et laudabilior decubitus est quia sanorum decubitu magis similis. Et ypocras determinavit istud suo sermone. Non dice in eum ista sunt signa pravitosa quod est quia cum tu invenies eum in hoc sermone innuitate signa pravitosa que apparent in toto corpore et non incepit in illo incepte. Sed continuavit sermone eo quod precessit de sermone suo quod est quia cum precessit et dixit in sermone suo in facie significante super quod ut consideres reliquas significationes in toto corpore et incoluit et innuitur [illegible] in reliquis significationes

est signum

corporis. Vnam: cum investigatione aliquis supino autem eius et cetera, ut inveniat medicus infirmum iacere quam pigre dicitur sicut iacentem secundum unum duorum laterum eius non secundum eius dorsum suo qui sit mollificatorum: non fit in signum laudabile quoniam significat vehementiam virtutis detrimentis corporis infligentis ipsum cum iacetis. Sic significat debilitatem huius virtutis est ut non inveniat infirmo esse post iacere secundum unum duorum laterum suorum simul. Et ypo quidem invenit in sermone suo et cetera quod iacet in supino eius cum plurimum non iacet in sompno in cum hac dispositione. Et manifestum est quia oportet ut inveniat medicus infirmum iacere secundum hunc modum in eo tempore in quo ingreditur super eum. Oportet eum ut intelligas illud est quia non absolvit sermonem suum et dixit: oportet ut invenias infirmum iacentem secundum unum suorum laterum, ad latus dividit ad hoc scilicet rememorationem medicus. Deinde dixit post hoc et cetera: ut sit manus et pedes et cetera duplicata parum. De consuetudine namque plurium sanorum est ut iaceant in sompno cum hac dispositione. Et ipse quidem iam complevit per sermonem suum scilicet plures sanum et alia quam in prognosticatione sit invaniantur secundum quod indiget. Sed quoniam dimittat terminum [illegible] congruum alio. Nunc longum oportet ut ponat considerationem ad id quod est. Oportet quod videns infirmum iacere in sompno sic, de consuetudine plurium sanorum est ut laudes eius decubitum. Et cum videas decubitum eius diversum ab illo: non oportet ut interpretes ipsum quamvis sit signum malum. Ymmo inquiras et consideres an de consuetudine infirmi acciderit ut iaceat infirmus cum illa figura in sompno. Nam si fuerit ita: non erit signum penetrabile. Sermonem in suum scilicet corpus totum est in spatio suo hunc non posuit propter corpus id est propter spatio nec ad ipsum extensum sicut est quod manus et pedes oportet ut sunt duplicabiles parum et toti corpori et oportet ut sit decubitus secundum hunc modum scilicet ut sit figura eius longinqua ab extremitatibus. Figure autem decubitus tum sunt equalitatem sunt in quibus est corpus tensum in ultimo tensionis et ille in quibus manus et pedes et dorsi cum partes sunt spondiles colli sunt duplicata in fine duplicationis. Et si quod quidem decubitus tensus equaliter accidit quod tenduntur cum tensione vehementi. Sic ostendit in libro de motibus lacertorum. Media autem inter has figuras [illegible] ab equalitate non est extensa penitus et propter hoc nominavit eam. Ypo vituperat quoniam de apertione omnes humidorum corporis non est ut tendantur.

Quia non est signum laudabile egrum corpore supino iacere brachiis rigidis ac pedibus.

Iacere infirmum secundum [illegible] suam cum extensione manuum suarum et pedum suorum et colli sui: est minoris [illegible] iste decubitus peior [illegible] laudetur et non oportet propter hoc ut dicatur quod est minoris laudis. Et ypo quidem significavit quod iste decubitus non est laudabilis omnino in sermone suo quem sequitur hunc sermonem et est: si evigilaverit et suo quem descendit de lecto suo usque pedes suos tunc illud est deterius quam est in supino in hoc decubitu quod est cum est malum. Et in quid [illegible] quod iste species decubitus sunt medie inter laudabile et vituperabile quoniam virtus eorum non est magna in significando sanitatem nec in significando mortem. Sed autem fuit medie inter istas species decubitus aut declinat ad unam duarum extremitatum [illegible] ita ut sit propinquior ei quam locus in meus sermone exquisito ut oportet eas cum duabus extremitatibus suis. Sicut fecit ypo in sermone suo in hoc loco scilicet quod iste decubitus est minoris laudis quam decubitus primus et decubitus qui sequitur eum est deterior eo. Et oportet ut sic [illegible] illud quod dixi et est quod oportet ut consideres an sit decubitus infirmi secundum collum suum circa [illegible] in consuetudine eius. Nam si fuerit resupinari infirmus non respexit medicus negligentie secundum eius tunc erit rectum ut extimet quod ipsum in speciebus laudabilibus decubitus. Sed si non fuerit de consuetudine infirmi decubere secundum hanc figuram et fuerit [illegible] medicum quam [illegible] infirmus non fuerit in vertebris et propter hoc oportet ut dicat in hoc decubitu quod est medius inter laudabilem et vituperabilem. Sed leviter ei aut posterius declinat ad duas extremitates secundum naturam infirmi.

Et si repente se acceperit lecti eius ad pedes iactaverit signum malum non dubitabis.

Quod si evigilaverit se a lecto suo usque pedes suos tunc illud erit deterius. Quia autem decubitus secundum latus consequitur aliquid diversum [illegible] decubitus secundum collum sit iacet [illegible] in quo proiectus cadaver secundum latus suum [illegible] procul dubio aut secundum faciem suam aut secundum collum. Et secundum figuram ipsum figura in qua tendit ad terram cadit et precipitatur versus pedes. [illegible] quod dixit ypo in hac significatione quod mala est quod est quod significat mortem [illegible] quam tolleretur corpus.

Et si pedes nudos et tepidos inveneris et inordinate eicientem ad pedes iactaverit pessimum est et angustie signum.

Quod significat in illo et pedes eius si [illegible] discooperti fuerint et non sit calefactio valde et iactat pedes suos et eicit suas cum dispositione diversitatis

Ad quod est quod oratio laudabilis non est nectius ut dicat quod est minoris laudis

deterior fiet quod decubitus

iste decubitus sit laudabilis medius inter laudabilem et vituperabilem

Laboret

& agitationis tunc i(n) e(st) malu(m) p(ro)pt(er)ea q(uia) signat an
gustiam ~~nam~~ e(st) i(n) mag(na) timmanit ser
de q(ui)a e(st) q(uia) infirmus tegit i(n) se acutis valde
inbrior cu(m) g(ra)d(us) dispo(siti)o(n)e si(c) n(on) sit h(ec) dispo(siti)o & inveni(re)s
infirmu(m) detegere pedes suos & iactare e(os) i(n) e(st)
sig(num) mala s(ecundu)m molestatio(n)es infirmi & q(ui) h(abe)t
angustia(m). Et si invenis eu(m) figure ma(n)us
suas cu(m) curte & pedib(us) suis sede sic dix(it) y(p)po
(crates) i(n) eis q(ue) p(re)missa sunt. s(cilicet) ut videas membra ista
p(ro)iecta cu(m) disp(ositi)one agitationis & diversitatis sue
scias q(uia) i(d) est sig(num) mala. q(uia) e(st) q(uia) sig(nat) angustia(m).
sic dix(it) h(oc) nomi(n)e. s(cilicet) angustia sig(nifi)ca(n)tur ~~sig~~ ficat
q(uia) infirmus ledit cu(m) omnib(us) figuris qui-
bus decubit & p(er)mutat s(em)p(er) d(e) figura ad figura(m).
Et q(ua)n(do) invenis infirmu(m) iacente(m) sic dixi
ma(n)us & pedes iactare cu(m) disp(ositi)one diversitatis
& agitationis & situ e(ius) ciccas e(t) s(ecundu)m p(er)mutari. Et sic
scias q(uia) angustia(m) h(abe)t. aut s(em)p(er) ca(usa)m q(ue) h(abe)t io(n)
e(st) aut p(ro)p(ter) debilitate(m) virtutis sue p(ro)p(ter) positu(m) aut
co(n)gruo(u)is & in illo vigilitate infirmi co(n)sidera
ne sit ex mollib(us) p(ro)p(ter) na(turam) q(ue) tenent ex omni ca(usa) q(ue) ac
cit eis. q(ui)a vis sit parva & debilis nocet eis

sig(nifi)cat co(n)tio(nem) i(n)g(e)n(u)lo(rum) seu lactor(um) q(ui) debent move(re)

Eger si iaceat reiecta ci(n)cce &
ci(n)cce & t(ame)n n(on) p(otes)t ea move(re).

ore apto est ut dormiat infirmus ore
et ex signis apto ip(s)ius s(em)p(er).

Qu(a)ndo dormit infirmu(s) ore apto s(em)p(er) & n(on) e(st)
illud ex ca(usa) extusca(m) aut ex solont aut
me solutia aut re alia cui virtus ~~~~ illud est
ex debilitate virtutis moventis lacertos q(ui) aperiu(n)t
os & claudu(n)t ip(su)m. s(ed) est dup(lex) an(te) i(n) lacertis q(ui) mo-
vet palpebras. Et etio(r) quid sapientes q(ui)b(us)
scribit h(oc) s(er)mo e(st) sapie(n)ta & s(ed) h(oc) invenis eu(m) scrip
tu(m) i(n) [illegible] scriptis antiquis & i(n)venim(us) eu(m) i(n)
quibusda(m) scriptis s(ecundu)m dici(tur) sitate eius q(ui) s(cri)p(s)it ip(su)m
sic i(n) e(st) q(uo)d invenis scriptu(m) i(n) descriptione y(pocratis). s(ed)
huic modi. Et ex sig(nis) mb(us) e(st) maligni(s) ut
sit infirmu(s) ore apto & dormiat sp(eciali)t(er) aut
s(ecundu)m mod(um) sue sig(nifi)c(ati)o(n)es quarum una est apto ore
& alia assiduitas sompni. Et y(pocras) q(ui)d(em) iam
ostendit i(n) hic sig(n)e s(ed) q(uia) est mala q(uo)niam n(on)
sit cu(m) eis os aptu(m) eius. i(n) lib(ro) amph(orismorum). u(bi) dicit
sompnu(m) & vigilie q(ua)n(do) iniusif(ica)t illor(um) p(er)ius(quam) q(uod) tan-
te equale te illud est malu(m). Et melius quid
e(st) ut sim co(n)te(n)ti p(er) illud q(uo)d n(on) voluit narrando
os aptu(m) n(on) cu(m) sopno s(ecundu)m l(ibr)os ei n(on) invenim(us) i(n) ac
eadem s(u)p(er)imur n(on) a(u)t sompnum. Et si inveneris
iam infirmu(m) ap(er)ire os suu(m) p(er) sopnu(m). tunc
scias q(uia) i(d) est signu(m) sit s(ecundu)m malignitatem mag
nam

Pedibusq(ue) tortis

Aut pedis ip(s)o iacen(te) e(st) s(ecundu)m cruce(m) suam sit
~~~~ duplicata s(ed) duplicata duplicatione ve
he(m)e(n)ti tetenti

Invenit in quibusda(m) scriptis loco duplicati du
plicatione vehementi separati separatione vehementi
Et iste quid(em) decubitus est malus q(uonia)m signat p(ro)
mixtio(n)es rationis infirmi q(ue) est q(uonia)m tu inveneris
aliq(ua)ndo (con)suetudo acciderit ut utens i(n) sopne eius
hac figura s(ecundu)m sicut scripsi & hunc s(er)mone(m) s(ed) q(uia) scripsi
m(od)o eu(m). s(cilicet) duplicati duplicatione vehementi e(st) i(n) istu
e(st) decubitus malus q(uonia)m e(st) extraneus q(uo)d e(st) q(uia) decubitus
hominis s(ecundu)m cruce(m) sua(m) pedib(us) duplicatis est
extraneus q(uia) forsitan n(on) invenitur aliquis facere

Aut si supinus ventrem p(er) solutu(m)
iacuerit: malu(m) est. Et eni(m) aliena
tio(n)es mentis signat: sive ventre do

lentes. Sompnus aute(m) infirmi s(ecundu)m ventre(m) suum
s(ecundu)m q(uia) acciderit (con)suetudo ei in sanitate
sanitate sua ut dormiat sup(er) ventre(m) suu(m) & e(st)
sig(num) mala q(uia) e(st) q(uia) sig(nat) p(er)mixtio(n)es rationis aut do
lorem i(n) p(ar)tib(us) ventris

Invenimus. y(p)po(cras) rememoratio(n)es recasse in omnib(us)
omnib(us) istis s(er)monib(us) s(ecundu)m p(ro)p(ri)o cu(m) disiu(n)ctione cu(m) q(uo) or dis
tinc(tio)n(e)s eos. s(ed) ut disti(n)guat p(ro)p(ter) e(st) i(n)ter illud quo no(n) cu
acciderit (con)suetudo infirmi q(uo)d e(st) q(ui) dormiat sup(er) ve(n)
tres. p(er) q(ui)a acciderit (con)suetudo infirmi cu(m) eo sig(nat)
aut mixtio(n)e(m) rationis sic decubitus q(ue) e(st) an(te) s(ecundu)m p(ri)m
tos ex eis q(ui) h(abe)nt dol(orem) in ventre suo: elige(n)t ap(u)d
sompnu(m) hanc dispositionem

Et si i(n) augmento egritudinis repente
steterit i(n) omni egritudine acuta: malu(m)

est ~~[illegible]~~ p(er)ipleumonia pessimum

Et saltus i(n)firmi ad sede(n)du(m) in hora sta
tus egritudinis sue e(st) malus valde in omnib(us) e(gritu)
dinib(us) acutis & deterior est q(ue) fit i(n) p(er)ipleumonia
Qui h(abe)t p(er)ipleumonia(m) sentit i(n) pectore suo et
q(ua)n(do) dormit sup(er) ci(n)cce(m) sua(m) & t(ame)n sedet: haneli
tu(s) maior p(ar)te ei(us) cadunt s(ecundu)m dorsu(m) q(ua)n(do) dor
pli(m)o g(ra)d(u) n(on) ingredit ad ip(su)m ex aere q(ua)ntitas q(ue)
fiat sufficientia i(n) eventatione cordis. s(ed) in reliquis
aut egritudinib(us) sessio infirmi i(n) hora status: est
mala & d(icitu)r g(ra)d(u) ut co(n)sideres & co(n)sideratione vehe
mente. y(p)po(cras) enim no(n) excepit i(n) s(er)mone suo
nanc sig(num) mala valde. q(uo)d est q(uia) egritudo fa
cit accidere i(n) hac hora p(ro)p(ter) quiete(m) & t(ra)nq(ui)lli

tranquillitatem
~~~~

litate · s · pp vehementiam sui laboris. Et si intendit aliquis movere ipsum ibi ubi ipse erat · natalis (?) iniuria · sili · fit sicut eum · s · cum ergo accidat cum illi natura ut saliat infirmus ad sedendum in hora status egritudinis sue tunc oportet ut scias quod illud significat siccitatem destructionem vel difficultatem hanelitus eius aut siccitatem angustiam aut siccitatem pervenire ?cionis

Strindere dentibus in febribus: preter consuetudinem a pueritia · mortem: vel maniam significat · Q · si strendeat cum in sania: mors vicina fiet ——

nota debilitate cordis

Stridor quidem dentium eius cuius consuetudo illa non fuit a pueritia sua cum dispositione sua est signum mortis ergo oportet ut aliquid aliud indicet quod timetur sive infirmum de rebus vestis sil. Nam si est illud quod facit in ea ratione eius pueritia tunc significat quod eius pervicies (?) tunc appropinquat

Stridor autem dentium accidit cum moventur lacerti qui sunt in propter egritudinem que accidit tunc aut in principio generationis aut corporis aut in fine eius propter aliquam causam. Et exemplum est an accidit in cum mourginie (?) minor accidit nocumentum ex quo possibile est accidere nervis que ex eo oritur spasmum. Q · tamen ut scias quod in ratione rerum membrorum in invocatione (?) corporis est parietas que est ipsa ei et non alius. Et iam narravimus in libro Galieni sermonem amplo ultro hoc autem libro sufficit in intentione illud cum summa una · et ergo gentes ut hanc significationem fuerit in omnibus horis non invenitur deli ?origium minor nocumentum in bonis divisis in corporibus invitis ita ut accidat timor in spasmi in lacertis divisis. Nam sic inveneris compositionem quorundam corporum compositionem quorundam compositionem malam ab initio generationis corporum ita ut quedam corpora sint velocis ani- mo et sic quedam corpora sit contrario difficiles. Et sic invenimus cum diversificari in fortitudine et debilitate in reliquis membris sicut invenis in quorundam hominum pedes propter invenimentum ex qualibet causa et quibusdam corporibus accidit illud in volis pedum et quibusdam in oculo et quibusdam in capite aut in aliquo reliquorum membrorum secundum compositionem eminentis (?) corporum a principio sue generationis. Et non est ergo mirum si sit lacertis moventes oculum debiles in quibusdam hominibus et in quibusdam corporibus lacerti moventes mandibulas ita ut accidat propter in istis ut stridant dentes eorum in horis omnibus ex quibus prima causa que accidit eis et accidit eis ut moveant oculos motu frequenter que est quod stridor dentium per naturam est similis ei quod accidit in oculo a principio creationis quin non est possibile ut habeat causam ut fiant ? oculi si moventur sicut motu tumulo Spasmi a accidens mandibularum lacertis in se, nocumentum quod in rigore sit cerebri · est similis causa que accidit in lacertis oculi in quo dixit ypocras in eis que premisit sunt quia oculi in eo sunt agitati quia est quia receptio nocumenti accidentis in cerebro apparet in quibusdam

corporibus ad lacertos oculi et in quibusdam corporum ad lacertos ~~mexi~~ qui in mandibulis sunt. Narratio ergo dixit ypocras quod hoc accidens significat maniam et mortem. Et sermo eius maniam est equalis sermoni suo ac si diceret pervenire rationis vehementes. In signe de mortis

eum est nocumentum ingredientes siccitatem cerebri vel impetum ex corde quod quidem est sermo eius quod hoc accidens significat maniam.

Deinde sermo eius quod est post hoc · s · quod si fuerit id quod fiat in natura eius iam pueritia tunc significat quod mors eius iam appropinquat (?) causam eius est si stridor dentium significat maniam tunc non solum possibile est ut ?esset quin accidit maniam immo oportet ut sit vehemens et fortis. Et hoc est quod michi videtur quod est intentio huius sermonis quod dixit ypocras. Q · si stridor dentium accidat in hoc de consuetudine non est de pueritia sua esse est signum manie et stridore dentium tunc scias quod eius mors appropinquat valde. Propter sermonem ergo suum primum non volunt nisi quin vides dentes infirmum ~~stridium~~ stridere post quod eius iam sit in pueritia: tunc scias scientia absoluta quod illud est signum manie et mortis propter sermonem vero suum secundum volunt hanc intentionem quod dixit quin videris dentes infirmum stridere infirmum propter ?te eius tunc scias quod eius mors appropinquat valde. Et illud quod significat sermo eius · s · illud significat valde que est quia iam mors appropinquat et ipse enunciavit in sermone suo quod hoc accidens significat mortem et addidit cum illo sermone valde et dixit ypo. si istud est significat quod eius mors iam appropinquat velles quia non tardat sed festinat valde

Si egro corpore fuerint antrace · i · carbunculus sive preexistit sive egritudinis sive tunc oportet est attendere · Q · si exsiccatus fuerit locus et colore viridem · vel · citrinum · vel · lividum pretulit: mortem exprimat: —

[illegible]

Q · si fuerit ulcus in corpore infirmi aut acciderit ante egritudinem suam · invenimus in hora egritudinis sue tunc oportet ut consideres ipsum quod est quia quin infirmum cum convertit ad partem tranquillitatis illud fit ante mortem eius si ... fuerit siccum aut ad viriditatem aut cum lividitate.

Siccitas autem ulceris erit propter debilitatem virtutis que nutrit corpus. Color viridis in hoc non est unus in horis omnibus sed diversificatur propter diversitatem corporum in quorum humoribus ?quibus ?ratur in eis et secundum quantitatem nominantur accidentis in partibus corporis que est quia vincentes in corpore quin est humor que est de genere eius est color aut lividus aut viridis. Et sermo eius in hoc loco viridis non est color citrinus sed color que melius ex hoc nomine dixit eum in eis que premisit fuit quia color viridis quis melius de citrino et cum de colore mutatur · v · co-

bona et

signe de mortis

erugimosa et propter hoc nominant quendam colorem superius viridem. Nam quando frigiditas fuerit in corpore magnum faciet evenire lividum colorem quoniam hic color est propinquus nigro colori et quando est parum facit accidere colorem citrinum aut viridem et propter hoc scripsit quidam aliis sermonem similitudinis huic. nam ultra illud fit quando mortem eius sequitur cum citrinitate sequitur cum viriditate.

Manuum mobilitatis signa sic pronotabis in febre acuta et in peripleumonia et in frenesi non vana et in dolore capitis si manus tulerit ad faciem tantum quasi quedam potius vel quasi ad collectas hac illac quesierit vel de vestibus qui pilos evulserit vel qui festucas de pariete decerpserit pessimum est et mortale

Dicit esse motum manuum hoc est quod de signis deterioribus quod ipse in febre acuta et in peripleumonia et in frenesi non vera et in dolore capitis quando sunt intense ut si ad faciem quasi inveniatur cum eis ut colligat festucas aut evellat cum eis de panniculis vel locis aut auferat cum eis aliquid de pariete totum illud malum est et mortale.

Motus manuum scilicet earum operatio quando in hoc sermone dicit accidit ex virtute generante simile ei quod ymaginatur ille in eius oculis aqua aggregatur extimat quod res quas videt intra humiditatem grandinearum et tunicam corneam quod coloret pupillam sunt deforis quoniam consuevit in sanitate sua videre res in aere coram oculis. similiter simile ergo hinc accidere in nervis in istis quos ypocras dixit in febre acutis et peripleumonia et frenesi et in dolore capitis quod est quod ipsi putant se videre res deforis et ipse non sunt in parte oculorum eorum. Iam enim ostendimus quod lumen visibile splendidum est simile humiditati clare subtili similiter naturaliter de albugine oui quod fit firmamentum in custodia oculi a nocumentis que accidunt in oculo per se. Et iam ostendimus quod hoc lumen visibile pertransit ex pupilla ad aerem extrinsecum cum quo continuatur in hac humiditate et ostendi quod in sermone meo de visu quod aer vide liquide cum quo continuatur hoc lumen visibile stat loco instrumenti sicut cuius nervus est sicut instrumentum in oculo et est in tractatu meo in libro nono de dogmatibus et in tractatu meo in libro de sensibus ypocratis et platonis et sicut locutus sermonem longum in tractatu in libro nono de iuvamento membrorum et sic sensus cere

bri quo sentit dolorem accidentem in digitis verbi gratia fit mediante nervo intermediante et sic fiet sensus eius quo sentit res visibiles que sunt deforis mediante aere sit quamvis est longitudo istarum rerum ab ea longitudo de eadem aqua que aggregata in oculo stat in humiditate hac intra humiditatem grandineam et intra pupillam de qua dixi quod similis est albugini oui. Res autem propter quas ymaginantur philebotomie quibus accidit fastidium ut res similes rebus que accidunt ei in cuius oculis aggregatur aqua evenerunt in hac humiditate est quod locus in quo occurrit visibili quasi se autem ymaginantur philebotomie ipsum lumen penetrare extrinsecus est in qua ymaginatur ad exitum sicut nam illi humiditatis stantis in facie ipsius luminis visibilis. Fortasse ei est quod videt coram oculo similem capillo aut filis villis vestimentorum. Et fortasse extimat homo quod volat coram oculis suis simile cornibus aut muscas parvas. Et fortasse est quod videt simile lenti aut grano milii nigri. Simile ergo hinc accidit in febre acuta et peripleumonia quando elevantur ad caput vapores ex humoribus qui sunt in eo et turbant humiditatem claram que in pupilla est. Quod ergo infirmi vident quasi res istas tunc quas predixi in dolore vero capitis vehementi et in frenesi quando caput est plenum humoribus superveniet aliquis humor horum ad oculum extrinsecus eius evenerunt horum accidentium quorum precessit rememoratio. Et non determinaverit omnes medici omnia nomina que dicuntur in humiditatibus frenesis evulsiones villorum non ex hoc accidente quod est quod multi eorum quibus accidit hoc ymaginatio narraverunt eam nobis hora evasionis eius in frenesi. Sed cum dicunt sunt duo quod est quod ex hominibus est in quo ipsius prius imaginatur ex illis rebus quas ymaginatur et cum eius virtus qua ipse experitur res sanas. Et ex eis est cuius virtus est fixa fortis et virtus eius qua ipse experitur res quibus iam accidit quodlam nocumentum quoniam propter firmitatem patientie adversus infirmitatem accidentem et est incessus eam et quendam eorum intellexit quod accidit ei nos quando fecimus stare eum que erit ita quod ymaginem quod provocavit eum ad hoc ut moveret manus suas sic dixit ipso. Et dixit quod extimabat quod in pannis eius esset villi aut in radicibus parietis quas videbat paleas eius esse villi aut in radicibus parietis quas videbat paleas et aliorum dixit quod extimabat quod in lectum eius esset festuce et quod volaret coram oculis suis grana alia parvorum et quod ipse conabatur venari ea et propter hoc movebat manus suas ut caperet ea. Res vero quas extimabat in pannis et in parietibus conabatur colligere. Secundum hoc ergo sunt egritudines in quibus accidunt hoc accidentia conveniunt male quoniam in febre acuta et in peripleumonia et in dolore capitis non perveniunt ista accidentia nisi propter magnitudinem eorum et in frenesi nisi propter nobilitatem virtutis. Et adverte

nocumentū ex egtne. q̄ ē q̄ frequens ē & puīosa i oī gtne suo. In firmū aut̄ pmaes ex. fe. & pi plosa & dol. capis & nō est ñ ꝑp magnitudine eoꝝ

Spiritus si frequens sit dolorē & inflammationē i his significat q̄ sunt sup dyafragma. Et si magnus & cū intermissione: alienatōem. Si ꝟo frigidꝰ p os & nares frigidus exierit: mortale est

Spūs aut̄ qui est frequēs significat dolorē aut i flammatōem i locis que sunt sup dyafragma. Et qui est magnus deīn est int spatiū longū significat pmixtionē rōnis. & qui egredit̄ de narib; & ore frigidus est puiciosus ualde

Iam exposui smonē de spū uexpositione cōpleta in tractatu meo lib iiii de malitia hanelitus. Et silicet sū narraus i hac hora pli mū eius qd̄ dixi. Dico g̃ q̄ ypo intellexit p smone suū i hoc loco hanelitū. Dico g̃ q̄ hanelitꝰ frequens fortassis significat i flāmatōnē & intus q̄ sunt i pectore & sunt pulmo & cor quoꝝ locus ē sup dyafragma. Et ego q̄dē iam ostendi q̄ hanelitꝰ i hora doloris est puus & freqns. s; apud inflāmatōez est magnus & frequens. hanelitus aūt̄ altitudinis i. rarus & ē ille q̄ est inter spaciū longum. si uero fuit magnꝰ significat pmixtionē rationis & spiritus significat extinctōez caliditatis i nate. Et ypo significauit hanc causam i smone suo .s. qui egredit̄ ex ore & narib; exiens frigidus tunc ē puiciosus ualde & ego quidē iā ostendi i tractatu meo lib iiii de malitia hanelitꝰ q̄ ypo nō dixit i lib̄ pnosticoꝝ ñ has spēs ex spēb; malicie hanelitꝰ q̄m eius smo nō ē ñ i egritudinib; acutis. In lib̄ aūt suo q̄ noiatur epidimia dixit spēs alias ex spēb; malicie hanelitꝰ q̄ sunt p̄t has spēs hanelitꝰ

Spiritus u bonꝰ ex suo ꝑpo credi ne cōgnoscit̄ et ht euidēter i acutis egtne q̄ cū fe. ē. cui term est in xl dieb;

aūt bonitatis hanelitꝰ oꝝ te scire esse q̄ cū eo ē ilto magna in significatōnib; salutis omnib; egtnib; acutis q̄ sunt cū fe. & i quib; uenit crisis i quadraginta diebus. Nominauit hanelitū ñ lē bonitate hanelitꝰ & significat q̄ i corde

& i pectore & i pulmone & i dyafragmate nō est cā dolorosa & membra q̄ cōtinuant̄ cū illis membris q̄ i eis ē apa. ca. aut causa dolorosa dolet apud motū eoꝝ i hanelitu sicut illis membris ut sunt stos splen & epar. Cum g̃ nō ē i aliq̄ istoꝝ membroꝝ egritudo ut caliditas sup̄flua ita q̄ extimet iferiꝰ q̄ cor eius adiuuat ut cohopit ipm frig ita ut nō seq̄ ret in nata caliditas qui extingat̄ tunc uēc cio manifestatur spē maiatis egtnib; & q̄ eg sanabitur ex egtne sua q̄m timor nō cadit i acutis egtnib; ñ aū. ꝑp magnitud' fe. aut ꝑp q̄m appellat h noīe inflōc q̄ est q̄ i egtnib; tenuis & si nō acciderit aliq̄d hoꝝ accutū dumptū cautela & timor cauoꝝ i eis q̄m nō fit securitas & intuite q̄n timeat & cadat k longitud' spatiū & ꝑp ꝯ dimisit ypo rememorarī causas i h lib̄ s; posuit indiciū suū i acutis egtnib; tm. Et q̄ genera acutaꝝ egtnū sunt duo: quoꝝ unū ē egtniū q̄ dnr̄ uoce absoluto acute. Et singenū ē egtniū q̄ dnr̄ tpicce. Et significauit ypo i smone suo .s. e fe. ues acute q̄ sunt i q̄b; uenit crisis i xl. dieb; h duo genera simul. Declarauit g̃ i smone suo cū fe. faciens dr̄iā inter istas febres & spāsmū & scothomiaz & colicam passz & reliquas febres acutas cū quib; nō est fe. Et in smone suo .s. & uenit crisis i xl dieb; i eis. q̄ oꝝ ut nunierit cū egtnib; acutis egtudo noīe absoluto acuta egtudo. & febres q̄ dnr̄ ꝯtinue & [illegible] to q̄ de hac egtniū ē q̄m infirmatur h'ō a pricipio egtnis sue egtne acuta. Deinde uenit eis crisis i die xiiii aut ante ipm & nō soluit p eam egtudo soluc cōpleta q̄r remanet ex ea reliquie q̄ extendunt̄ usq; ad xl dies. Que est ꝯuenientius eius q̄ nō sunt cū cōplemento fini ñ ē i his egtnib; tm. s; accidit & i multis egtnib; cronicis & ꝑpe i attestone cū fe. quartana & aggatōe sanieī i pectore & ptisi. Et ypo dimisit itm dr̄e h'is egtne in smone suo isto q̄ ē q̄ dixit q̄ bonitas hanelitꝰ est significatio laudabilis ualde i egtnib; q̄ dnr̄ acute noīe absoluto et cū eis est fe. & sunt febres q̄ extendunt̄ usq; ad xl. dies & uocant̄ ꝯtinue. In reliq's aūt egtnib; acutis cū q̄b; non est fe. s; cronice egtnes nō dr̄. Colligit̄ g̃ ex h smone q̄ sunt genera spacii tpis eoꝝ ta quoꝝ unū est egtniū acutaꝝ i q̄b; uenit crisis in xiiii dieb;. Et secundū egtniū q̄ sunt ꝑpe istas .s. cronice. Et genus tertiū est egtniū q̄ sunt medie i't istas egtnes & sunt ille i quib; status dieꝝ crisis ē dies xl. Et nō dixi smonē huc ñ ad [illegible] i qd̄ apparet i curatione egtniū uisibili & q̄ expit i [illegible] de eo d' medicantib; egtis q̄ scit q̄ res

P

I

numeratione

enuntiaret

post laudabilem speciem sudoris

in eo est sicut narravimus. Quod autem dixit quod ypocras voluit per hunc sermonem, sermo scilicet quod in egritudinibus acutis venit crisis in xiiii diebus ... dierum crisis non sciunt in quo in egritudinibus acutis venit crisis scire nec intellexit et distinctionem ypocras est quia sicut sermonem suum quod in egritudinibus acutis venit crisis in xiiii diebus non dixit non intendit numerare numerum dierum crisis in xl diebus et non significat numerum dierum crisis. Quod ergo sententiam hanc voluit scilicet quod dies in quibus venit crisis usque ad dies xl sunt dies xiiii dicit et quod dies in quibus venit crisis in istis egritudinibus quas dixi in hoc sermone sunt dies xl.

Sudor bonus et laudabilis est in omni acuta egritudine qui in die critico fit et egrum liberat. Est et bonus qui fit in toto corpore et eger ex eo suam morbum fortiorem esse sentiat. Qui vero nichil horum fecerit non est utilis. Frigidus autem est malus, peior si in capite solo et in cervice. In acuta enim egritudine mortem significat. Cum lentitudine vero prolixitatem egritudinis.

f. sudor frigidus

al febre

De sudore qui est melior in omnibus egritudinibus acutis: est qui fit in aliquo dierum crisis et evadit per eum ille et est ... et laudabilis et ex eo est melior toto et fit infirmus ex ipso ad tollerandam suam egritudinem fortior. Qui autem sudor nichil horum fecerit quod dixi non fit iuvamentum per ipsum. Deterior autem sudor est qui est frigidus precipue in capite et cervice tantum. Ille autem sudor qui est cum febre acuta significat mortem, qui est cum febre leviore et quietiore longitudinem egritudinis significat.

In sermone quidem in meliorem sudorem qui est narravit ypocras duas ex significationibus eius et dimisit rememorari signum tertium quod evenit eius sequens nectio quod est quia sudor qui fit in aliquo dierum crisis et per ipsum infirmus evadit perfecte evenit eius fit ... in toto corpore. In sermone suo in sudore laudabili quod non est in summo bonitatis dixit quod accidit in corpore toto et alleviatur infirmus et dimisit rememorari de diebus crisis quod illud item sequitur nectio sudoris laudabilis quod est quia sudor qui fit in toto corpore et alleviat et alleviat ex egritudine adiuvatur eius fit ... in aliquo dierum criticorum. Hec species est alia ex speciebus sudoris et eius malicia est prima et est ille in quo dixit sudor autem qui fit nichil horum fecerit non confert. Intelligit ergo per sermonem suum in illo quod sudor qui fit in corpore toto est ille quod infirmus pervenit ad hoc ut facilius tolleret egritudinem suam et iste quidem sudor est per duos modos, quod est quia aut facit accidere ista duo iuvamenta que diximus aut unum eorum et que ex eis utilius est minoris malicie est quod facit ... duo iuvamenta. Hec quidem sudoris divisio ... in duas divisiones quia una est que facit accidere iuvamentum. Et melior quidem eorum utroque est sudor qui fit infirmus facilius tolleraret egritudinem suam quamvis non fiat in toto corpore. Ille vero qui non facit accidere in hoc adeo in ... egritudinis est deterior utroque quamvis fiat in toto corpore et omnes iste species sudoris sunt calide. Et propter hoc non dixit ypocras in aliquam earum quod est calida quia de consuetudine eius est ut dimittat dicere res que sunt necessarie et ... aut que intelligit ex hiis similibus. Et ypocras quidem posuit ... istas species sudorum ... ergo hac ... sudor est qui est frigidus. Et item de sudore qui fit in capite et cervice quod est malus quod est quod est quia iste due species sudoris indicant sincopim et si sudor est frigidus et in capite et cervice ... est deterior omnibus speciebus sudoris. Quod est quia nunc indicat esse ... sincopis ... ponere quod ... evenit ... ponere determinatorum ... ex ... febris. Nam si fuerit acuta tunc mors ... accidit ab unaquaque specierum sudoris duarum scilicet frigidi quamvis fit in corpore toto et illius qui fit in capite et cervice quamvis sit calidus. Et si febris sit tranquilla et quieta possibile est ut sit ... ut possit virtus digerere humores in longitudine temporis quam non ... vehementia febris in diebus crisis non dixit aliquid in sermone suo in specie sudoris quas diximus in fine eius quamvis dixerit iam in ... sermonis sui in oratione de ... speciebus sudoris et non faciat ... nar... dies crisis in sermone suo ... et ipse iam dixit in hoc sermone quod una earum est virtus ut ... esse crisis sicut ad salutem et sicut ad mortem. Quod est quia ... huius sermonis ... huius modi. Deterior que est ex sudore ... frigidus et in capite et in cervice tantum quod iste due species ex speciebus sudoris aut mortem aut longitudinem egritudinis significant. Et manifestum est ... scriptum est ... minor scripta ... in eis que premissa sunt. Quod ... ex ea ... et non est ... expositori ... quod ... ad ... in scripta prima scilicet ... eius qui est sudor frigidus cum febre acuta significat mortem et qui est cum febre leviori et quieta significat longitudinem egritudinis. Et ... in quibusdam scriptis ... huius sermonis ... in sudore et ... eos qui ipsi non sunt ypocratis sicut archamodos et dyascorides et multi alii.

acutioribus

dividit

prima scilicet facit accidere iuvamentum secundum

ne

et deterior

non indicat esse sincopis

accidit ... deterior ex

sententia

dyascorides

... huius sermonis ... sermone ... in illo sermone ... ad salutem ... ad mortem

Iam vero in ypocondriis si sine dolore fuerint et molles sive bene composite hinc et inde: bonum erit. Si vero fuerint ferventes aut dolentes vel quodam spasmo distente aut non sunt se similes: in his considerandum est.

Cuius verbi quod sub ypocondriis est melior dispositio est ut sit sine dolore leve equale a latere dextro et sinistro. Quod non est inflammatum aut dolorosum aut tensum aut latus est eius dextrum est diversum a latere eius sinistro. Unde oportet ut totum illud caveat.

Si vero aliquis narrare vult meliorem dispositionem que est sub ypocondriis melior dispositio [illegible] ei est dispositio in qua assimilatur valde dispositioni [illegible] ypo[crates] at cum voluit narrare preclares significationes que significat [illegible] incepit a primis et narravit res que non sunt [illegible] in eo et si quas nominant nominum media [illegible] in aliqua egritudine. Unde [illegible] significationes [illegible] sunt accepte ex accidentibus annexis huic loco. Nam sermo eius melior dispositio eius quod est sub ypocondriis est ut sit sanum a dolore [illegible] in rebus que accidunt. Sermo autem eius leve et planum et equale est [illegible] que inveniunt [illegible] lenitas eius non significat [illegible] ex eius dispositione et [illegible] sub manu cum [illegible] quod est [illegible] dispositio est illud quod impellit manum [illegible] vehementi est diversa equalitas autem eius non est in hac [illegible] tamen quin [illegible] est ut sit equale totum [illegible] ypo[crates] [illegible] eius dolor et [illegible] eius non dolor et [illegible] eius est [illegible] eius elevata et [illegible] eius est depressa [illegible] ypo[crates] [illegible] ex hoc loco et melior dispositionem significatione eius quod non est equale et dixit [illegible] inflammatum et dolorosum aut latus eius dextrum est assimilatio [illegible] illa [illegible].

Et sermo eius inflammatum est [illegible] totum locum et manifestum est quod hoc nomen significat intensionem [illegible] et adustionem. Et similiter sermo eius et dolorosum [illegible] totum locum. Et sermo eius [illegible] non intendit non ad totum hunc locum [illegible] sermonem [illegible] latus eius dextrum diversum a latere eius sinistro vult diversum in qualitate sua aut in caliditate et frigiditate aut dolore aut inquietate aut in extenuatione et [illegible] aut intensione aut mollificatione. Fortasse enim accidit in loco qui est sub ypocondriis tensio [illegible] sit in eis apostema [illegible] inflammationem aut [illegible] vehementer que accidit [illegible] in eo

et [illegible] et tegente [illegible] et in dyafragmate aut [illegible] apostema [illegible] quod nominatur inflammationem et apostema [illegible] est dolor.

Si vero in aliqua parte eorum pulsus fuerint magni: angustiam seu alienationem significat.

Quod [illegible] que est sub ypocondriis fuerit pulsatio significat agitationem aut [illegible] [illegible] in quibusdam [illegible] pulsationem invenit [illegible] non dubitamus [illegible] accidat [illegible] inflatio [illegible] in [illegible] invenitur [illegible] pulsatio accidit ab apostematibus magnis que accidit in [illegible] aut apostema [illegible] magne extense [illegible] dorsum quod sentit infirmus [illegible] ypo[crates] in [illegible] suo qui nominatur epidimia ille [illegible] vena que est in manu sua [illegible] brachium sive poplitis pulsat est [illegible] manifestum est quod ypo[crates] significavit per sermonem suum in hoc loco pulsum venarum pulsatilium qui est vehementer fortis [illegible] sentit [illegible] ponat manus [illegible] et fortasse sentit [illegible] infirmum solus et fortasse manifestam [illegible]. Et [illegible] accidunt accidant infirmo est signum non laudabile [illegible] quia vena pulsatilis magna est unum de membris nobilibus [illegible] et epar et dyafragma. Et [illegible] in loco [illegible] est sub ypocondriis pulsationes aut saltus [illegible] unum membrorum horum est infirmum quin dyafragma [illegible] illud in eo accidit per [illegible] accidere [illegible] quod faciat [illegible] accidere ipsum dyafragma [illegible] est in ipso apostema [illegible] magnum. In [illegible] aut membris que sunt in ventre [illegible] accidit eis aliqua [illegible] quas [illegible] sequitur [illegible] timor et [illegible] ypo[crates] [illegible] sermone suo quod hoc accidens significat agitationem aut [illegible] omnis qui sequitur omnis infirmitates [illegible] dyafragmatis [illegible]. Et [illegible] de lacto [illegible] est [illegible] non [illegible] ut accidat [illegible] timor qui accidit in eo pulsatio aut saltus [illegible] ut intelligatur ab ypo[crate] in sermone suo quod sit [illegible] in illo eodem loco ut significet pulsationem aut saltum que est sub ypocondriis pulsatio quia vult per sermonem suum ut in isto et eodem loco significet pulsationes [illegible] que sunt in membris post hunc [illegible] aut [illegible].

Tamen in hac egritudine accidentium [illegible] invenitur quod si velo

P I

...tur mobiles apparuerint: maniam significant

Et ut consideres oculos habentium hanc infirmitatem. Nam si videris oculos motu moti frequenti te timebis eam habiti maniam.

Cum precessit ypo. et dixit in sermone suo : hoc accidit quod significat agitationem aut maniam narravit in hoc sermone suo quod accidit mania aut quando pervenit agitatio mentis et discessio illius est ex motu oculorum. Deinde motu oculorum orte ex quesite perscrutatum non in hoc accidente tantum sed reliquis accidentibus permanentibus de quibus certum est ea pervertio rationis quod est quia motus oculorum cum est motus frequens significat hoc accidens scilicet pervertionem rationis et non dixit ypo. in hoc sermone pervertionem rationis absolute sed dixit te timere habiti eam de mania quam voluit significari quod sequitur hoc accidens quod narravit ypo. pervertio rationis vehemens. Sed et non quidem invenitur quod iam consuetum est quod motus frequens iudicat opinionem de eventu pervertionis rationis in eis que premissa sunt quoniam lacerti oculorum sunt digniores membrorum que sentiunt egritudines accidentes in cerebro. Sed et egritudo que accidit in intestinis propter continuitatem diafragmatis morbus stomaci in egritudine accidente in eis sicut item conveniunt eidem loco propter continuitatem reliquorum membrorum animalium in egritudine ... quod est quia cerebrum continuatur membris quibus adveniunt nervi multi magni in egritudinibus sunt tamen origo ... omnium est origo ex eo

Apostemata exeuntia pessime collectio fiat eis in ypocondriis cum tumore quod ambas partes teneat malum est. Si vero maltum erit quod in sinistro est melior est quam quod in dextro.

Collectio autem accidens in eis que sunt in ypocondriis que est genus tumescula et dolorosa deterior est que comprehendit locum illum totum et si fuerit in uno duorum laterum tunc salubrior est ex ea que est in sinistra latere.

De consuetudine ypo. est ut intelligat per hoc sermone suo collectionem grossitudinem extra naturam suam. Sed omnia aut medicorum nominant hoc nomine speciem unam tantum ex speciebus apostematum et est aposta scilicet quod cum manu tangitur invenies ipsum leve in quo dolor non est et aposta que appellatur vel apparuit novum nomine ceteri nominant ypo. collectionem duram dolorosam quod est quod nominant nomine quo nominant novi medicorum hoc apostema scilicet inflammatum. Sed et manifestum est quod hoc egritudo que accidit in ventre sicut est in latere dextro est eius vehementior malicia propter epar. Sed si est in latere sinistro est malicia eius minor propter splenem et deterior est que est duo latera simul

Que collectio si a principio morborum subitam non intulerit

Et ista aposta significant in pluribus ... timorem mortis subite

Et narrat ypo. quod aposta dura dolorosa que accidit in eis que sunt sub ypocondriis et sunt illa que novi medici nominant aposta ... significant timorem mortis subite. Sed et quando non addet hunc sermonem et est cum illo in quibusdam membris intrinsecis que sunt epar stomacus et splen et syphac quod si vehemens est aposta non est possibile ut aposto latenti qui est sic vehemens faciat accidere mortem nisi fuerit aposta in quibusdam horis magnum aut virtus infirmi fuerit debilis aut erraverit medicus in cura eius aut erraverit infirmus super se ipsum. Sed ex illo ut sermo iste sit septo ... que desiccatur et disseratur.

Et si usque in diem xx^m prima sit neque febris decadit nec dolor deficerit in pus convertetur.

Quod si tam fuerit xx dierum febre remanserit et aposta non quieverit convertetur esse eius ad pus.

Humor faciens aposta eius si invenerit virtutem in qualitate aut quantitate sua aut effunditur ad quecumque membra nobilia vincerit in ... sine dubio ... et sequitur ipsum mors ita subita sicut dixit ypo.

Sed si non fuerit eius dispositio hoc dispositio et iam non ... una duarum rerum aut ... cum in resolvatur ipsum et respiratione ipsum faciat et dispergat aposta aut ut non vincat ipsum in sine ... ergo illud fuerit ita accidit ei una duarum rerum aut ut resolvatur et expiret quod fuerit in eo calidum subtile et aperit et induret quod fuerit grossum quare sequitur illud sedato caliditatem que est in loco aposte et ... doloris remanet et remanet quod est in apostemate lapidosum quod non resolvitur nec mutatur aut ut non respiret ex eo quod hoc morbus donec maturet in aliqua horarum. Sed et maturato eius erit secundum qualitatem eius et cum fuerit sic non quiescat febris nec convertitur aposta in pus duos modos aut ut vincat ipsum virtus et resolvat ipsum quamvis sit ... aut non possit resolvere ipsum propter debilitatem suam quare putrefit et corrumpitur sicut accidit in cadaveribus mortuorum. Recte ...

accidit

... est cera ...

super

sine dubio

calida

rei

comprehendit

dat ... apparentia

dixit ypo q si febr remanet et nō quiescat apa-
oritur ee egri apostemati ad pus. qd est q̄-
quies apatis sequit resolutio humoris facientis
ipm et q̄ est. fe. sequit expirationē rei cali-
de subtil simple. ex eo q est in apate. et sic dixi
invenimus i accidere ~~illis~~ et est q i qd
est infatiete apa ca. subtile resolvit et qd est
viscosu et grossum residet et figit in loco sc̄am
ē pp q posuit ypo i nunquā maggatione sa-
niei in istis apatibus die. xx. iam narravi
in tractatu so librum de diebus creticis

.s. cū q sit apati eī.

**Solvetur hunc acute egritu-
dinem infra vii dies fluxus sanguinis
e naribus veniens si provenire
precedens est ante utrum dolor sit**
.i. tenebrositas oculorum.
**frontis vel scothomia q si ad fuit
sanguinis fluxum e naribus nunciabis**

Habentibus hunc dispositionem accidit in primo
pyodo fluxus san. e naribus et inuatiu p ipm
valde sed oz ut queratur ab eis an habuerit
dolorem capitis aut scothomiam nam si fuit cuiu
eis aliquid ex eis tunc illud erit morbi decli-
natio memorato etiam sua de ea apati
R[ubrica]. — vero in initio venit in h loco nō de-
terminant q est ad ~~di~~ et dixit et accidit
eis fluxus san. e naribus et iuvat p ipm valde
et de nō quod illi est ut accidat pre qui fu-
nit in epe aut in splene apati ta. sic dixit ypo post
dixit ypo malo loco laudari fluxus san. narium
qui fit ex latere in quo est membrum infirmum
et intuipant illu qui est contrarius illi si sit
splen apatum et veniat flux san de nare dext i
laudat et q dixit q flux san. accidit eis in
p pyo-do intelligit pyodum primum qui est ex pyo
dis dierum cretic et iste quidem sermo invenitur scrip-
tus in quibusdam determinationibus declarate et
in quibusdam eam aggregate. qd est quia in
quibusdam eam invenitur tempo pyodo et in
quibusdam eam in pyodis primus. et sitiu intelli-
gas ipsum secundum scriptura secundum pot est ut signet pyo
dos septenarios qui invenimus ~~qui~~ quibusdam quibus accidit
flux san narium i septena secundum vnptum melius
est ut intelligatur iste sermo secundum hanc scripturam q
dicit de pyodis quaternor q est in plurib infir-
morum hora accidit fluxus san. ~~in illa septena secundum~~ vii.
diebus primis et eis est quibus accidit fluxus san i
h die aut i xiiii et ypo addidit in signibus ~~q~~
~~signibus~~ q signat declinationem hora ipsius hyrad supi-
ora et est illud cum cū accidit flux san narium

et dolor capitis scothomia et loquuto fuit in
illo magis complete q h sermone in sequentibus sicut
nos dixerim i fluxu sanguinis narium sermo-
nem completum quando pervenimus ad sermonem eius illo

**Ist hiis cū quibus etas xxxv
annorum est**

Et dignius quod est ut timeatur fluxus
ei cuius etas est xxx.v. annorum
secundum intentionem ypo. i h sermone timuit q fu-
nus ex etatibus i pvositate de fluxu
san narium q est q dignus est ut timeatur fluxus
sanguinis ei cuius etas infra xxxv annorum quando
sanguinis i hac etate est multus et vita fortis et caliditatis multa.

.i. flico.
**Apostemate vero molli
existente sine dolore et sub tactu**
~~ut~~ ... tigit — timmari .s. tardius
mutabili contingit egritudinem in
.s. colicas ... — .i. cito.
predictis tamen lepius

De apatibus qd est leve a quo nō est
dolor et movetur sub digitis qui premunt
dest ceteris erit tardior rumptum immo
aliquando erit q apatum prima

Ista sunt apostemata quorum nomina apparent
nomine ~~prima~~ gimne. antiq nomiat ea
apata lenia tam et fortasse addidit ad ē nā
nō est dolor cū eis et fortasse dimittitur illud
dicere quando declaratur ex sermone eorum leve qd
est q cū apatibus levibus nō est dolor ypo.
aut nō fuit contentus in h sermone dicere illud
sed dixit et q movetur sub digitis qui premunt
de sicut illud q nō est intitus i sermone suo leve
n q volunt p hunc sermonem ut significent apa-
ta illa contingit quando premunt sit ea cū digitis et
invenimus i accidere omnibus apatibus que mo-
vent quando premunt sit ea cū digitis et invenimus
illud accidere omnibus apatibus q movent quando premunt
sit ea in reliquis ptibus sed i nō accidit n qui q
in cute mollicies qui hi apata pervenimus
ex hic prolongat spatium eorum et timor accidens
ex eis e minor causa vero in longitudine spatii
eorum est vehementia frigiditatis eorum quando materia
eorum nō complet nisi p caliditatem. Causa
aut in parvitate timoris accidentis ab eis e
q cū eis nō est dolor quando dolores pervenit in virtutes

.i. apta frigidu
Que si usque in die lx. sic per-
.i. sanguinem .i. virulentum
**manserit fe. nō deficiente nimpus
continet. et omne apa est veniens**

miliores
po. ista quo ... fluxu san. ex naribus
po sig sup. ex accentibus ...
discernit
po sig supra ex ptē etatis
ter
ō timū apatum ... mollium
ō qui ... g nocet
crededit h ad ō apata q sit ...

P I

Ad hunc modum diiudicatur.

Quod si prolongaverit dies et fe. remanserit et apa non quievit significat quod in pus transibit et quod ex apatibus fiunt in reliquis partibus ventris. cursio ei est cursio iste.

In precedentibus quidem locutus est ypo in apatibus etc. quod sanies colligitur in eis quam non quiescat fe. nec exspirat apa et resolvitur post xx dies. In hoc autem sermone posuit terminum collectionis saniei et in apatibus fiunt dies. In venientibus item apatibus in quibus aggregatio saniei est dies. Et ego quidem intelligo sermonem in eo quia scribam ipsum secundum eundem in sermone meo in diebus creticis. In hoc autem loco dicit ypo quod non in apatibus tantum que fiunt in eis que sunt sub ypocondriis aggregatur sanies quando in eis prolongatur spacium. sed in eis que sunt in reliquis partibus ventris significat quod in reliquis partibus quod est sub ypocondriis quoniam est una ex partibus ventris et ille locus vocatur proprio nomine quod est quia greci nominant ipsum ypocondrium et expositio eius est quod est sub costis.

Apostema solidum cum dolore horribile est et cito mortiferum. quod autem molle et sine dolore et sub tactu cum sibile tardius.

Quod autem ex apatibus fit dolorosum durum significat timorem et mortem. sed nunc et quod ex eis non fiunt dolorosa sed lene et movetur sub digitis cum ipsum comprimitur tunc illud est illo tardius.

Nunc addidit in sermone suo isto nobis quod premisit et non dixit aliquid in sermone suo in apatibus duris cum quibus non est dolor que sunt magna. Et ego quod iam commemoravi in eis que premissa sunt ubi dixi quod apata etc. que accidunt in mirach ventris si non fuerint magna valde non eis evenit timor.

Aposta vero circa ventrem minus humoris colligit quam eius in ypocondriis minime vero omnibus que sub umbilico est.

Et apata que fiunt in ventre sunt minoris aggregationis quam apata que fiunt in eo quod est sub ypocondriis et minoris minoris ex eis sunt ea que accidunt in umbilico.

Aggregatio saniei in apatibus que fiunt in mirach ventris sed in eo quod est sub ypocondriis quam non exprimit apata est velocior propter calliditatem illius loci secundum eius elongationem apatis ab hoc loco ad inferiora est diminutio aggregationis saniei ab eis et paucitas illius propter hoc fit quod apata que accidunt sub umbilico non transeunt in pus nisi raro.

Eleganti omnibus signis signum sanguinis effusio est ex hiis que sunt in prenominatis locis.

Et non oportet ut caveatur in illo ubi multo fluxu sanguinis et proprie in locis que sunt altiora eis.

In quibusdam descriptionibus invenitur scriptum in eo et proprie ex locis que sunt altiora eis et significat illud quod non fit effusio sanguinis in apatibus accidentibus in eo quod est sub ypocondriis tantum sed et in apatibus accidentibus in eo quod est sub illo loco ad inferiora et in quibusdam earum invenitur proprie cum ablatione significat in effusione sanguinis accidit et in apatibus que sunt in inferioribus ventris et in principio illius est quod quod significat sermo premissus in quibusdam descriptionibus non invenitur et non proprie sed invenitur sermo iste scriptus in eis secundum hunc modum et non oportet ut timeatur in illo effusio sanguinis ubi ex locis que sunt altiora et significat sermo iste cum scribitur secundum hanc descriptionem quod effusio sanguinis ubi accidit in quam apa est in locis que sunt super umbilicum et quam est apa in eo quod est altius hoc loco est effusio signum multo peius et quam est in loco altiore eo valde est effusio sanguinis multo peius. Et ypo quando narravit sanguinis man. forte in eis que sunt prius et ego et loquar in illo sermone magis completo quam sit iste cum pervenerit ad illum sermonem.

Omne apa diuturnum in supradictis locis in pus convertitur.

Et ista omnia apata cum prolongatur spacium eorum et antequam tamen in istis locis oportet ut timeatur de eis conversio in pus.

Aggregavit ypo dixit singulariter in sermone isto summa eius quod precessit de sermone suo et significat et significat illas easdem res quas dixit singulariter in summa una qua propter non est nobis necesse exponere hunc sermonem eius.

Oportet ergo te esse attentum in hiis que contingunt secundum hanc disciplinam. Quare ei eminet omnino ex et intus minus est.

Oportet ut ponatur consideratio tua in apostematibus que in pus convertuntur in illis partibus secundum hanc similitudinem. Dico quod laudabilius eorum est quod declinat ad exteriora et est acuti capitis et declivis eorum est quod est magnum latum non huius caput magnum acutum.

Iam ostensum est tibi ex hoc sermone in quo narravit ypocras quod apostema acutum in mirach fiet cum ostensione manifesta quod non minuatur sanies multa que aggregatur in loco propter maturationem aliorum apostematum conversionum in pus. Et fortasse collectio saniei in apostematibus sicut ante multotiens aggregatur magis in ea que illorum est intus. Est una duarum rerum prima quidem ea est quod membra que in pus convertuntur est intus siphac extensum scilicet ventrem. Secunda quidem est quod unum duorum panniculorum qui sunt illi lacerti non declinat ad exteriora aut propter inscolitatem suam aut propter grossitiem aut propter spissitudinem illius panniculi qui concedit ipsam saniem. Quod est quia non conatur eicere saniem et expellere eam cum ambobus interius. Et multotiens quod congregatur in illo fine sanies et replet interiora ad que intendit. Quoniam invenit poros continentes illi sicut canales et panniculos qui sunt illi porositati dissipat et illos panniculos superiores qui comprehendunt eum ut dilatentur ei loca que sub ea sunt. Iam ergo manifestum est quod illud in quo aggregatur sanies secundum hunc modum est laudabilius eorum quod ad exteriora declinat non ad interiora et eorum laudabilius est cuius locus ipsum qui extenditur et in latitudine minoratur et remanet constrictum huius caput. Minus eius est significatio eius quod hoc apostema significat fortitudinem virtutis expellentis saniem ad exteriora quoniam sanies non corrumpit locum magnum ex corporibus que ipsa continet et mordicat. Et intentio quod est una sive sit scriptura in descriptione huius caput aut sit in ea scriptum in ea cum gibbositate acutum.

Est et paruum laudabile quod non est spatio suo et minime acutum. Et eorum que interius erumpunt siqua eorum exterius apparuerit pessimum. Quorum non mecum signum exterius est minime.

Et laudabilius quam multorum eorum est cum eruptio fit ad interiora quam multorum venit loco extrinseco sed in loco eius exteriori toto similis coloris.

Nondum in istis apostematibus que sit laudabiliora secundum intentionem absolutam sed propter comparationem ipsorum que erumpunt ad exteriora et ad interiora similiter quoniam illa sunt exteriora ubi que erumpunt ad exteriora quod est quia eorum eruptio est ista humiliori loco cutis quod est quia ipsa sunt exteriora eius que erumpunt ad exteriora scilicet ventrem. Et est eruptio intus quod est ad interiora non est possibile ponere scilicet locum infirmum medicinarum sicut possibile est illud quod est ad exteriora et effusio saniei intus quoniam ad intestina non est secura sicut enim quoniam mordificet et abradat ipsa quare accidit in quibusdam horis fluxus sanguinis ventris. Et cum effunditur sanies ad ieiunum intestinum aut ad intestina minuta contra alia natura illius penetrationem cibi ad epar et quoniam effunditur ad stomachum corrumpit digestionem. Manifestum est ergo quod de eius apostemate est quod ex eis erumpit ad duo latera simul scilicet ad interiora et exteriora quod est quia nocumentum duplicatur et quoniam non est natura loci a quo incipit generare carnem sicut fundamenta que ponuntur super terram.

Putredo autem laudatur ea que alba est et equaliter per totum neque sicut sanies mealis neque mali odoris. Que vero contraria pessima.

Sanies autem laudabilis est que est alba equalis lenis non habet odorem horribilem. Illa autem ex dispositione est secundum contrarietatis illi dispositioni est in fine malicie.

Quod autem oporteat ut sanies habeat odorem horribilem manifestum est quod est quia odor vehementis fetoris significat putrefactionem non maturationem. Quod autem oporteat quod color eius sit albus scies et quoniam intelliges quomodo sit eventus saniei et declarabitur tibi illud et fere secundum ordinem quod ostendi tibi in aliis locis vel libris quod est quia exponere ex magnis rebus in omni loco non est non alienatio eius quod scientes quidem quas ostendi in aliis libris meis sicut iste enim in libro de virtutibus naturalibus ostendi quod una virtutum naturalium est virtus immutativa. Quod digeritur cibus in stomacho vel in epate convertitur in epate ad sanguinem et stomacho ad humiditatem ut fiat sanguis et quoniam unumquodque membrorum humorem quem appropinquat sue nature ad se convertit quod est quia digestio ultima fit per additionem intentio et assimilatione eius cum eo. Iam ergo manifestum est indigere ut mutatur ex spatio longo membrorum nutribilium. Et ostendi in libro meo de spermate quod sanguis vero in loco in venis ex quibus mittit transmutationem et subtraxit quandam immutationem ad generationem spermatis quod est quia non est rectum quod tunice venarum mutant ex aliquo non ex sanguine. Quoniam autem medici nominaverunt hanc humiditatem nomine derivato

ad alia

Fine

Humo

nominato a nomine spermatis. Et propter hoc qui posuit nomen spermatis nominatum a colore suo non ex sua substantia. G. Et ego quod iam ostendi in libris meis de similitudine est, nam quando aperta sunt ab effusione sanguinis ad loca aperta corporis omnes incipiunt ire et extendit eas. Deinde postquam pervenerit ex illis venis ad loca vacua que sunt in circuitu carnis membrorum et illa plena sunt et sibi talia. Et ego quidem ostendi illud in libris meis de materia omnis divise. G. Et quod iste sanguis effusus in membris apostemas diversas in partes preparas iam egressus est ab instrumentis que comprehendunt ipsum. Non est possibile in eo ut redeat ad naturam suam primam sed coagulatur et putrescit sicut omnis res que calefit calefactione vehementi in loco non suo. Quoniam si caliditas innata egreditur ab equalitate sua naturali egressione multa putrefit sanguis sicut putrescit in corporibus mortuorum. G. Et si fuerit virtus adhuc remanens accidit sanguini dispositio opposita ex dispositione eius naturali et ex dispositione ... in quantum putrescit per eius propriam dispositionem innatam. G. Et quarum harum duarum dispositionum invicem dispositionum est signum operationis eius sed magis omnium ceterarum in colore et odore. G. Et hoc quod ex rebus est ostendi in libris aliis possibile est ut sit alteratio sanguinis ad saniem alteratione laudabili. In primis non putrescit sed recipit maturationem sed sicut apparet ideo quod putrefactionis egressio est antequam impleatur illud est primum sicut dixit Ypocras non huius horribilis odoris est cum illo ut sit color eius similis spermati. Quare erit albus et impletum albedo eius non est pura sic albedo nimis quod est quia non posuit sperma sicut membris radicalibus similitudine puram. Sanies non assimilatur colori membrorum radicalium non assimilatione nimia quoniam causa faciens sperma non convincit dispositio eius naturalem. In sanie autem non est perimento dispositionis eius naturalis cum causa faciente eam, sed sic dixit equalis et impletum pervenerit ei per circuitum quod saniem vincit ab extrinsecis ab intrinsecis similibus naturalibus. G. Et hoc quidem est causa qua ponit colorem spermatis et saniei album, quod est quia sanies assimilatur membris radicalibus et sunt tunice nervorum et venarum et ligamenta et panniculi et cartilagines. G. Et cum urina in sedimine aliquid residet in urina est quia eventus eius est similis eventui saniei quando est ... in sanie et in bubonibus naturales. Quod est quia res que refugit naturam ut corpore in ea ex alio appositionibus suis et ad sanguinem residet in urina. Non quod alteratur ab ea et fit sanies nec est sicut sanies cum efficienti eam permixta est dispositio eius naturalis.

Omnis ydrops in acuta egritudine malum

infestat eius febris et gravedine membrorum et dolore. Consurgit autem ex ylibus et ylis est et ab epate.

Omnis ydrops quidem qui fit in acuta febre est malum, quod est quoniam huius eorum non evadit a febre vehementi et dolet vehementer et moritur et plurimum quidem incipit ex ylis et lumbis et ex eis est qui incipit ab epate. Dixit Ypocras:

In principio quidem huius libri ponam solidationem tuam in acutis egritudinibus secundum hanc viam. Consideranda in primis facie egrotantis quantum ... quoniam sermo eius non est in facie egrotantis significante mortem in acutis egritudinibus tantum sed sermo de facie significante mortem in omnibus egritudinibus. Et plurimi non considerant quod dixit in fine libri sui ubi dixit mecum iste sermo non est nisi in acutis egritudinibus et que generantur ex eis. G. Et quod dixit est in apostematibus significat in quibus non possunt terminari sed dixit et quod ex eis rumpitur in die xx tantum et in eis que extenduntur usque in diem xxx et xl et lx. G. Et dixit item ante in egritudinibus que extenduntur usque in diem lx hunc sermonem. G. Et est ex bonitate humanitatis eius ut sciatur quod cum eo est utilitas magna valde in signis salutis in omnibus egritudinibus acutis que sunt cum febre et in quibus cum venerit in xl diebus. In hoc autem loco ostendit ostensione manifesta quod sermo eius non est in omnibus speciebus ydropisis sed in illa que fit in acutis egritudinibus tantum. Deinde loquitur post in multis qui sperniunt saniem et sanguinem et in vulneribus pectoris et loquitur in secretariis. G. Et omnes homines sciunt quod iste febris est ex egritudinibus ... Quod autem dixit in hoc loco est hoc, scilicet ydrops qui fit in egritudinibus acutis omnis est mala, quod est quia huius eorum non evadit a febre vehementi et permanet dolens dolore vehementi. Deinde narravit que est eius ... generationem et dixit eam nomine suo et dixit omnia membra que sunt in locis vacuis nomine uno communi, et illa membra sunt intestinum ieiunum et vene mesaraice et intestina gracilia quoniam non intellexit per sermonem suum loca vacua nisi membra que sunt sub costis pectoris et inter os femoris. Comparas loca cum locis que sunt altiora eo et locis que sunt inferiora quoniam qui comparat hec loca cum locis que sunt altiora eo et locis que sunt inferiora eo sicut que sunt in medio ossa invenies eum vacuum et totus est locus hic invenies levius cum hic non suscepit ex primo cibos et potus multos. Et sicut est quod vacua non significantur per sermonem suum levem nisi hec loca. Quidem omnis species ydropisis pervenit a nocumento accidente in virtute generativa sanguinis quando deficit ab illo in epate et deest eius complementum ei. Et sicut cibaria recipiunt digestionem

Secunda particula

isto sili[ter] recipiunt digo[r] i[n] epate [et] ueniis h[ab]e[n]t
sic i[n] uirtute digi[stiu]a isto nocumentu[m] accid[ens] for-
tasse est paruu[m] [et] fortasse est magnu[m] si[cu]t
[est] in epate [et] fortasse nocume[n]tu[m] acc[id]i[t] in
epate ex eo [quod] i[n] eo est [et] sili[ter] in isto [quod] fortis intra
q[uam] dolet quedam dolent p[ro]p[ter] nocume[n]tu[m] q[uo]d eis accidit
aut p[ro]p[ter] app[ro]pinq[ui]tate[m] aut uicinitatem ad inuice[m]
uue qu[ia] m[aior] caritas est magna in ueniis [et]
in istis epar [con]tinua[tur] cu[m] splene [et] renib[us] [et] sto[mac]o
[et] intestinis p[er] uenas magnas [et] app[ro]pinq[ui]tas
t[ame]n ei[us] ex istis m[em]bris est app[ro]pinq[ui]tas q[ui]a quedam
eor[um] [con]tingit alia ab epate [et] app[ro]pinquant quedam
eor[um] tacitu[m] ei[us] in p[ri]ncipio ypo[cras]. no[n] dixit splene[m]
in h[oc] loco q[uonia]m sermo no[n] est n[isi] i[n] egritudinib[us]
acutis [et] nos q[uo]d inuenimus epar q[uonia]m in h[oc]
m[em]b[r]o accidit ap[ost]ema p[ro]pt[er] egritudine[m] [com]mu[n]icante[m] ei in do
lore accidit [er]go ab eo ... ydropisis [com]p[re]
hendens totum cor[pus] [et] dix[it] ypo m[em]bra q[ue] sunt
in locis uacuis uentris [et] narrauit sp[eci]es ydropi
sis que accidunt ab eis in h[oc] sermone

Con-surgens aut[em] ex lu[m]bis [et]
ylius significat ex pedibus in
flore et uenies diutina in fu
sione non tu[m] eum defecit dole
ris seu uenientis tumoris.

In quo[cum]q[ue] incipit ydropisis ex ylius [et]
lu[m]bis pedes ei[us] apparent [et] accidit ei fluxus
[et] p[er]manet cu[m] eo spatio longo [et] no[n] resoluit[ur]
cu[m] dolores q[ui] inueniunt i[n] ylius suis [et] lu[m]bis suis
neq[ue] detumescit uenter eius.

Ap[pro]priato ydropisi est. uel q[uod] accidit ... ydropi
sis p[ro]p[ter] h[oc] ypo [con]accidit ei [quod] cu[m] aduenit ydro
p[isis] a[n]tecedente i[n] ipso epate [et] accidit ip[s]i ei [quod]
aduenit ydropisis p[ro]p[ter] splene[m] [et] uli ... cu[m] ac
cidit ydropisis fluxus aut[em] uentris est accid[ens] q[uod] e[st]
p[ro]p[ri]u[m] ydropisi q[ue] incipit ab ylius cu[m] accidit h[ec]
sp[eci]es ydropisis no[n] accidit ... n[isi] i[n] ueniis q[ui]b[us] e[st]
par trahit cibu[m] [et] su[n]t uene q[ue] sunt gadeg
ul. i. mesenterie [et] u[bi] [er]go in eis accidit non fi[t]
ut ep[ar] in penetrat ad ip[su]m cibus q[ui] re[m]a
net i[n] intesti[n]o ieiuno [et] in intestinis
gracilib[us] [et] q[uonia]m [est] illa m[em]bra debilitata ita ut
... ea cib[us] expellu[n]t ip[su]m totu[m] p[er]ueniens ad
inferiora [et] fit [et] ca[usa] q[ue] accidit fluxu[m] uentris
Et dignu[m] quid est ut tibi corrupta inh[er]ea[n]t
h[ec] disponentia [con]u[er]tu[n]tur ad cor[pus] p[ro]p[ter] caliditate[m] in
b... apparat ... ea ... q[uonia]m ... accidit
in intestinis mordicatio uehemens excitans ea
... ad expellend[um] q[uod] in eis est retentu[m] q[uod] fit
[et] illud ca[usa] fa[cit] ad h[oc] ut eueniat ei fluxus uentris.

Nectio [er]go dix[it] ypo q[uod] iste fluxus uentris no[n] sedat
dolore[m] n[ec] detumescere facit ap[ost]ema q[uod] in uentre [est]
[et] significat p[er] hunc sermonem it[e]m q[uod] cu[m] fluxu uentris
q[ui] accidit [est] dolor totus est ap[osti]ato [et] inflatus ...
est q[uia] aduent[us] doloris ... nectio ut sit
p[ro]p[ter] ap[ost]ema ... p[ro]p[ter] mordicatione[m] ap[ost]ato aut uen
tris ... ut eueniat nectio q[uonia]m in
testina replent[ur] uento inflatiuo [et] tenet[ur] ue
tositatis ... necc[essari]o p[ro]p[ter] destructio[n]e[m] di
g[esti]onis ... ca[usa] fr[ig]idior[is] uentositatis in uentre
est debilitas uirtutis ex p[ro]ximo q[ue] est in inte
stinis.

Cui uero origo est ab epa
te fit ei tussicula et quae-
dam p[ro]hicit et timet et
pedes [et] no[n] egrediu[n]tur n[ec] mo
ch... cu[m] [et] cu[m] angustia [et] eca uen
tre ap[ost]ata fuit n[on] [con]tinuo ex
... sed q[ui]bus uiti fugientia

In ydropisi aut[em] q[ue] fit ex epate accid[it]
h[omi]ni ea[m] ut p[ro]uocat se ip[su]m ad tus
siend[um] p[ro]pt[er] q[uod] expuat aliquid de quo
sit curand[us] [et] q[uod] apparent pedes eius [et] no[n] soluit[ur]
uenter ei[us] [et] no[n] egredi[tur] ex eo nisi ... sicca ... dura
cu[m] molestia [et] accidit in uentre ei ap[ost]ata q[ui]dam
in latere dextro [et] q[ui]dam in sinistro appare[n]t q[ui]a
... no[n] mouetur q[uonia]m quiescant.

Et sermones sui p[ro]uocat se ip[su]m ad tu
ssiend[um] uult appetitu[m] [et] desideriu[m] ad
tussiend[um] q[uo]d est q[ui]a hui[us] hanc egritudine[m] dest
dit tussire [et] accidit ei mordicatio q[ue] p[ro]uocat
ip[su]m ad tussiu[m] [er]go incipit tussire abstinet
a tussi [et] no[n] incipit cu[m] ea nisi ut expiat
in uanitatib[us] ei[us] ... est q[uia] ap[ost]ema ep[atis]
tangens [con]siftagina [con]stringit pulmone[m] [et] accidit [er]go ei
in eo sic [con]strictioni i[n] ipso pulmone cu[m] apparat
p[ro]pt[er] materia[m] descendente[m] ad ip[su]m ex capite
... accidit ... desiderat infirm[us] tussire
[et] mouet[ur] ad tussiend[um] sp[ir]ans ex eo euacuare
re ledere [et] dilatare p[ro]p[ter] ip[su]m [con]strictio[n]e[m] accidit
in hac anhelitus t[ame]n [er]go incipit tussire ab
stinet statim ab ea q[ui]a in se ipso q[uia] sp[ir]ans eius
uana est [et] q[ui]a [com]mouet n[on] ad tussiru[m] ut
aperiat p[er] ip[su]m opilone[m] accidente[m] in pulmone
quamuis no[n] uelit h[om]o tussire quare i[n] uir
tute accidit ut sit difficile tollare ip[su]m
[com]plere ei ... in hi q[ui] egriue cu[m] infirmu[m] in
cip[it] tussire [et] n[on] inuatiuu[m] p[ro] ea[m] aut[em] ...
... nihil no[n] ... ip[su]m ad

abstinet stati ancilli pp hanc g causa accit
ei ut apparet secum ad tussiend. Cu g ma
pittuisitie abstinet ab ea ne ueleat quia no
expuit ad eam sit qntitas s vnitate sbtile
z aquosa: sic spuma q uenit ad cannam plonis
ex uenis quibus stingit aquosa. h est g dua
ut ydropisim acc epis acute z ut sps y dro
pisis q tem morato pcessit. Et nt eas
nn est dua alia in sr filmatu mltitudie des
cendentiu inferius z paucitate eorz. qd est q
cu intestina sut infirma aut gedegul q
sut nt ea z epar accit ei flux uentris. Cu
no accit ydropisis ca epis ista nubra no hnt
egnez z io cibo no corrupit nec grauat s
h membra pp vtute eorz. Non g accit eis flux
uentris s fex cibi morat in cor e ei z ex ps ei
pueit ad locum int siphac q est sup ue
tre z ps ei expirat z resoluit pp sua adustio
ne z decoctione sui ex apte ca. qd est in ex
t z cutis eorz i ueit mollis lenis laxa qm in
trinsecus ei ex sane est ad z eo sbtili. Cu g
puis sr ea digito tuo descendit sb eo statim
Dein no morat reddeat ad dispoz suam p
m. Et u est de aptitudie illi ut accidat ab
ipo pn ydropisis euetus. s pedes in pns apime
pp uehementiaz longitudis ipoz amebris inste
calitateis. Cu g aplega spatiu ei accit apli i
toto cor ita ut qn pmis sr cute ei digito
te pfundat loc ille z cedit dein no morat
u pm don reddeat ad dispone suaz pma. sl
te hino est ypo z fuit apata in uentre qz
de iu no morat an qescat. Et po le gudez e
q est no uoluit p fmde sinu istius q i acciat
i pn hoz apatu ii qm in pno sin ee qescit
multoe. ita ut extinget q ipa iam qescit pri
t z resoluit. Dein p r reddeunt z acciunt Dein
no morat an qestat Deinc reddeunt z accit
ai g extendz sps qeset. Et dria qnid int
ista apata. q dixi dicam accide ei e aduent
aduent ydropisis ca y hoz est. qz cu q pmis
ai digito tuo sr ea cadunt sb eo z descendunt
z ca millo est aua n eorz est flica inseo
ca sue illa apata

Cu caput et plante pedum z uole manuum frigide fiunt uenter u et mandibule caluerint malum e

Et cum fuerint caput et pedes z plante manuu fri fuerint z lata ca. te illo est malum
In egritudibus q dem cromas z ppe in ycme

et in corporibus decep decepitorz no est mirum sunt frigidi et extima corporis no en pueder pri febrium s insperato more eorz z quia ipsu p num it pauce carnis z loca eorz sut ualde longinqua aloco uiscerz vmptu sino ypo. i h loco n est nisi i egritudinibus. Causa g i frigore extimitatis in acutis egritudinibus sim plurimi est gra rae frigidati i in egritudinibus cronis qd est quia euenit hi accitis in egritudinibus cro nis est qm calitas illis no p uenit ad extima corz pp debilitate suaz. In egritudinibus u acutis euenit ei est quia qd pueit ad corpus totu ex sanu e quantitas pna pp magnitudie apatioi ca. qd est in uiscibus z est plimum se sanu retentus in nubas apatis pp i membra media cors si est precius z uenit inueniut uehementas calitatis qm nu cius poxissim in egritudinibus acutis multoe est cu fit frigore z cu horripilae z no sut extimitates tum cors fit s cutis z que est sr pect z uentre totis vmptu h fritas no sigt malu. Si aut remanet ptes ptoris z uentris calide ut addat calitas eorz pmanseat i illo u et extimitates sut fri et te est sig g sr magnitudie apostatis ca. qd est in uiscibus. Et dignu est ut sit rec z ut intelligat ex fmoe ei z sit uet z duplata ca. q calitas haz ptiu est manifestior z apparens no est mag q fuit pnatinis z sict q febris q no uoluit lipariom que e illa i q ag gri i cor calitas z fig frigs simul est hui genus

Bonu est autem egru ex toto calidu z mollem z sua ue conuerti esse

Et de melioribus rebus est ut sit toti corz equalitatez. que sut insitue ma. E lluz narrauit ypo dispoz egriui. licie post .s. in qua inueniut ma media me bra cors ca. z extima fri narrauit p q pp ipam dispoz q est melior dispoibus z illa est in q est totu corp. ca. lene s equa litatez. q est qz sino ei sm equalitate coniunctus duobus noibus sil .s. lenis z calor s inueni it z calitas cors in fe aduentibus equalis vmptu cor in eis extemuatu est et liquu. Cu g est .ca. lene sm equalitate signt q s ei est melior omnium

Bonu est modeste se hre z no laborare et no reperire eu ndem lata omnitate et h s lenis uidetur

[Marginal notes:] est recet · al' pituite · al' uentre · p° sig distinctina e impta ex qli deformi i sfe acutis · tatu · cromas · don · sga · calidu lene fm · p° sig p impta ex equ litate vnsformi · p° sig lau impta ex opse utitue mens

Et oportet ut sit permutatio infirmi permutatione facilis et quod permutatur est corpus eius leve, et si omnino prohibetur quod est sicut illud quod mo
vebitur. Sunt fortitudinis egritudinis et fortitudinis infirmi, quoniam egritudo est egritudo fortior movens infirmum proculdubio, et quod debilior est virtute infirmi non moveat dummodo non cadat in manu eius error. Et propterea narravit hanc summam in amplius quam narravit est, et oportet ut comperies in virtute infirmi et in virtute status egritudinis. Hec namque summa est scientia pronosticationis. Et quoniam genus virtutum quod sub regimine sunt ea quod in capite et in cerebro corporis est, est quoque debilitatis aliquis virtutis, procedunt sunt due species et est anima que earum sunt perceptive et sunt cogitatio et memoria, et quod earum sunt sensitive, et ille alie sunt sensus et motus. Operatio autem virtutis que est in corde est operatio que complet pulsus venarum pulsatilium. In epate operatores virtutum que sunt in epate sunt ille que complent membra generationis sanguinis et humorum. Et autem generatio pronosticationis sunt duo genera, et oportet ut ponas considerationem tuam et considerans et aspicias in omni signo quod narravit Ypocras. Cum ergo duorum generum est sic oportet ut faciat in inferiori suo et oportet ut sit permutatio infirmi permutatione facilis et quod permutatur sit corpus eius levis, quod est quod signa ista significant vehementiam virtutis moventis corpus per voluntatem. Et non est differentia in hoc loco inter sermonem meum velocitatem et elevationem et inter dicere ingenere in quod ipse dixit in decubitu in eis que premissa sunt et in sermone eius virtutem est, et oportet ut inveniat medicus infirmum iacere sive latus dextrum aut sinistrum, quod est quod ego in hoc decubitu iam ostendi et in hoc decubitu quod convenit conveniens quod memorabile est ab operatore lactorum et de consuetudine quod de meruit ut nominem hunc decubitum decubitum nominationis ex vehementia virtutis. Et ego quidem iam loquutus sum in eo sermone longum in libro meo de motibus lactorum, et dixi et declaravi quod corpus communiter compositum sit ex deferente et delato et quod deferens est virtus, delatum est corpus. Et est ille quidem quod defert corporis aliquid quod sic grave ei sit difficilis motus eius. Si vero est leve ei illud pondus fit ei facile. Similiter illi quod est fortis fit ei facile deferre corpus et non advenit ei in motu suo nocumentum et debilis gravat enim sic fit quod difficile sibi levare et deferre ipsum.

Gravis vero si fuerit, manusque et pedes ponderosa, verendum est.

Et quod corpus fuerit grave et manus et pedes gravis, tunc timor et angustia inveniuntur in infirmum sicut gravitatem membrorum suorum ...

voluntate

est quod conatur motum cum gravitate. Et gravitas animarum declarat ei quod conatur surgere et ablare aut movere eas et quod vexatio eius est lactus. Similiter et gravitas motus manuum declarat ei quod conatur detinere cum eis aliquid aut porrigere ipsum cum manu sua aut ponere eas aut permutare de loco ad locum. Et similiter gravitas collis et reliquarum partium dorsi ostendit ei quod vult permutare se aut permutare eas quod disposicionem. Gravitas de membrorum est ex maioribus signis significantibus debilitatem virtutis et de nobilioribus earum et impossibilium est significatio sive debilitatem virtutum omnium. Sic dixi meus quod premissa sunt, hoc est signum sive debilitatem virtutum omnium virtutis quod est virtus et lactus tantum.

Quod si livor advenit unguibus in unguibus digitisque affuerit, mortem advenire non dubitabis.

Quod si cum gravitate fuerit pallor transiens ad viriditatem in unguibus et digitis et mors descendit in primo. Iam ostendi in locis aliis, quod fit de structione virtutum regentium corpus similiter. Nam dum una earum primum fugat, et corpus remanet secundum dispositionem suam paululum temporis ... Et narravit signis que significant resolutionem virtutis moventis lactorum et casum. Cum ei addidit ad hoc signis aliis significantes debilitatem virtutis altius quam viriditatem significat extinctionem caloris illius manantis ex corde. Ypocras in hoc dixit sermone absoluto quod pallor quod transit ad viriditatem significat mortem quod est cum gravitate apparet; hoc addidit et cum illo sermone suo descendit in primo quod est signis apparent ante mortem diu.

Et si color huius ungues non infecerit, his ceteris membra corripuerit, spei locus non deserit, proderit in circa pendere. Quod si egrum sufficientem videris, et una bonum signum affuerit, tamen nullus est permittere, cum cu ob ex tioni aparet et futura salute. Sed palloris impre

pro debilitate virtutis vitalis

de dispositione

pro debilitate virtutis naturalis

reducto dubitationi quod si in unguibus et digitis non est malum signum

Pedis loca frigida non dece[t]

[E]t si attingitur digiti pectus et pedes / tunc enim erit minus in significatione periculosis [quam] fuit

sit quam declinatur ad nigreditatem et pallo[rem] / quia necesse est tunc ut consideres ... si ... signum infirmum tollantem quod advenit ei de nocumento tollerantia facili / et fuit cum hac signatione aliquod ex signis que salutem significant / illud significat quod infirmitas expelletur per extremitates / ita quod salvabitur infirmus / et cadent loca que denigrata sunt ex corpore.

[N]on oportuit cum dixit tunc enim erit minus in significatione potionis / sed quod illud fortasse non significat per dictorum pernitiem / sed fortasse significat perditiones membrorum / et fortasse significat significationem multiplicem perditionis. Et fortasse putat aliquis de Ypocrate quod non fuit sciens illud / cum non intelligit hunc sermonem / quam significat / sed res non est ita / quia cum addidit ad hunc sermonem discretionem eius usque in finem / et declaratione ipsius / et narratione illius narrationem manifestam / eo quod dixit / ipse non perscrutatus est exquisite expositionem ipsius quia fortasse denigrantur membra propter materiam que effunditur ad ipsum. Et iam ondit Ypocrates ostensione manifesta quod ... significat ... cum iam dixit quando videris infirmum tollerantem illud quod advenit ei de nocumento cum tollerantia facili scilicet patientis illud / et fuit cum illo signum aliquod ex signis significantibus salutem / tunc scias quod nigredo membri non accidit nisi propter materias que effunditur ad ipsum / quod res fuit cum diversitate illius / tunc significat eius esse supra mortem.

[S]tertere et figura ultra solitum sibi diminuta apparuerit / aut nimium doloris aut mortis adventum prenuntiabit

[S]tertere et figura cum contrahuntur / non significant nisi dolorem vel mortem.

[F]luentum (?) membra ... meo quia sit dolorem / et in eo qui iam appropinquat morti / et illud quidem necessarium est / cum virtus alius quam mortis / ita ut non sit ei possibile pervenire usque ad extremitatem eorum / sed retrahitur usque originem suam et radicem suam / oportet ut sequatur eam membra / quia rugant membra et contrahuntur usque medium corporis / sed propter dolorem indeed (?) multum et reducit et abstrahit usque originem suam virtutem. Et quod illud est / necesse est ut membra contrahantur et revertantur usque ad originem suam / propter dolorem.

[S]ompnus ut moris est secundum naturam conveniens et naturalis / ut nocte non exsurgat et diem non impediat / est laudabilis quia non est impediens (?) ... manentis tunc sed mane usque adventum tenuerit

[S]ompnus autem / oportet ut sit secundum quod evenit cum eo consuetudo quia currit / naturalis est / ita ut sit infirmus in die expergefactus et nocte dormiens / quia si innuitur (?) enim erit dispositio contraria ... quod est lesio et ... / et sompno quod est qui dormit in principio diei usque quo preteat ex eo tertia (?) ... post hanc horam malus est.

[R]ecte innuit Ypocrates cum narravit signa que sumuntur a sompno / et ... sua ... illorum / et ... totum quod est ... et omne quod est secundum ... illius laudabile est / quia est ex dispositione naturalis. Et ... est somnus ... quod est propter malam ... quia est cum in sompnum ... est ... alius ab ... sensuum / et motus ad ... cum ... eorum ... spiritus / sompnus ... est / cum redditur cum profundacione spiritus ... est ad interiora / ut digeratur ... sompno ... ab ... est ... redditur spiritus ad principium propter ... resolutionis ... et non tollatur ei ... dilatatione propter defectum augmenti sui. Et ... sunt res cum quibus currit consuetudo / quia ... consuetudines sunt laudabiles et ... cum quibus non currit consuetudo sunt illaudabiles. Sompnum res ... Ypocrates non fuerit ... cum quibus ... consuetudo. Nunc autem invenimus diversas ... illius in omnibus rebus et in sompno. Dormiunt enim in die et vigilant in nocte et quia consuetudo eius currit in hac hora est natus ... non ... tantum ... plures ...

[P]essimum autem est non dormire / aut ei magnum dicere doloris signum aut alienationis

[E]x dictionibus signis est ut non dormiat in ... de nocte aut quod advenit ei ... sua cum hac signum

[V]igilie accidunt infirmo in die ac nocte / aut

pp dolorez eu fuit p̃us / ꝯtristatur eu / aut
q̄ ꝑmixtionis incipit cū eo q̄d est
q̄ h actus facit postic̄ n̄ uillas pp fleo
tatez q̄ dicat sic ꝯnem celsa

Secessus egō si neqȝ exsiccata fuit neqȝ liquida ꝯio sꝫ ꝯiūcta in hora solita signū est ea que sunt sb dyafragmate eē salubria.

Laudabilior est que

Egestio aut est leuis ꝯiuncta / et exitꝯ
eiꝰ est ī hora exitꝯ sui q̄ fuit in dispo
ne sanitatis / et est quantitas eiꝰ p ꝯpa
tōr eius qd aduenit cor / qd est q̄ egō qui est
cū hac dispōe / est ꝑ inferiora uētris
sana. / Assignauit significatōes signan
Do tes egōnez laudabilez ex sba eius
et quantitate ipiꝰ in hora exitus sui / Sig
nes aut significantes egōnez illaudabilez nō
inuenimꝰ eū supplisse ex tribꝫ cum sꝫ ex colore
odore et ex rate ꝯtexa egestiōu / eiꝰ / egō g
cuiꝰ sba naturalis est q̄ nō est delenitate
cū dispōe cū qua poſſibile est ut ꝑmaneat ꝯiūc
ta ꝑt q̄ fluat et curat / Quantitas nō eiꝰ nūs
est q̄ est p ꝯpatōez eius qd ꝯuenit / hora aut
exitꝯ eius nālis est hora cū qua cucurrit
ꝯsuetudo infirmi cū sanitate sua / et oz ut ad
ūigas ad ī qd dixit exrōnis colorē ūlez redo
rē eius / oz eī ut sit s̄ h q̄ fuerunt nuper sani
tatis / et nuptū ypo nō narrauit ꝗm po est
tibi ut intelligas ī ex sermone eius in egōne
egredient ad dispōem nālē / qd est q̄ de ꝯsue
est inuebꝫ multis ut significet eas ex ꝯtrus
et ꝯmittit rememorari eas ex nominibꝫ suis
ꝯus / Et nō dixit cū egō hāc pte cū
pectore ū intelligas / eiꝰ isto stom et intestinū
ieiunū et reliqua q̄ sunt post ipm ex intestinis
et nō est necesse occultare pcl dubio qn egō
est cū ꝯiūcta hꝰ dispōnis ut signet q̄ dis
pō hor mēbror sit egressa a dispōne naturali
qn ipe nō dixit illd neqȝ est smo sanꝰ
qm poſſibile est ut sint mēbra que st in uē
tre inferiora sana et currant ad ea ex epate
et splene res male mutantes egestiones nā
lis et sbam ipius et odorez et multiciens addūt
in quantitate eius humiditates q̄ effundūt ad stōm
et nō est exitꝯ eius in hora sibi q̄ fuit an
nis / Egō aut q̄ est multo silis egō in na
turali nō significat q̄ ptes inferiores uētris sint
sane tn sic dixit ypo. sꝫ q̄ nō effundit ad eas
q̄ ex mēbris ꝯmarium ad / Egō aut egrediens

mēbra q̄ sunt in uētre st cū ꝯsima uel forte

aūa fortasse significat q̄ effundūt ad h mē
bra ex eis mēbris que sunt st ea humitates / et
sptes quid egōis hꝰ sunt multe diuse / qm nō
expellit epar ad stō tm superfluitates suas et
q̄ generat in eo exitinus et humoribꝫ. q̄n egre
dientibꝫ / sꝫ expellit superfluitates totius cor
ad ipm / q̄ ē q̄ stōs ꝯtinuat cum omnibꝫ mēb
ror ipo mediante / Et fortasse q̄doqȝ q̄ expellit
ad ipm ex mēbris eis aut duo aut multa mē
bra / Et multociens est illd qd effundit ad ipm
p mā actiuis / Et qn ē illd significat egrees i
toto corpe aut in uno mēbror eiꝰ aut mul
tis mēbris / Oz aut ut consideres in mente tua
illd q̄ ypo narrauit in hmoi smo in sua ꝯne
hꝰ smois / addatur ad ī q̄ dix

Liquida bona est si sine uentositate sonorosa fuit ī iordinate manauerit / Si eī frequēter manat egrum nimio labore ac uigiliis afficit et in defectum adducit

Et si egō fuit sbtilis te laudat ex ea
ne cū ea sit uox / et ne sit eius egressio
frequēs sꝫ paulatim / qd est q̄ qn ē ī accidit
lassitudo infirmo ex multitudine surgendi
et ꝯsuetudine eiꝰ et accidūt uigilie / Si aut exitꝯ
rei multe multociens nō facit semitatez infir
mo de sincopi

Res manifesta est ī eo q̄ egō humi
tas / aut q̄ cibꝰ nō penetrat de uē
tre ad epar / aut qm effundūt ad ipm ex
epe aut ex splene superfluitates / i. nuptū / et to
tū corpꝰ humidificet ꝑ stōm / et nō est illauda
qm est sm semitā actiuis. s. cum nō penetr
cibꝰ ad epar aut res que effundūt ab epe
ad stō significāt dispōnez mala / Et dicta qō
ē dispōnem primā et mē dispōz / est accū
egōne in dispōe pma nō est uox / h est
dicta alia / et est qua egestois egressio nō ē
frequēs et paulatim qm qd egdit sm mod huc
est aliq ex accentibꝰ ut fluxꝰ / fluxus at
uentris ... q̄ fit i rano multociens significat eum
laudabilez / i significat q̄ ī expellit rem su
flua in quantitate et qualitate sua ut euacuet
totū corpꝰ / in eū euacūtez / manentez corꝰ
ab humoribꝫ q̄ multiplicāt ī quantitate sua
Dum deficienter uō et fluxū uētris / Ego intel
ligo uacuitatez corꝰ ab humoribꝫ egredientibꝫ in qua
litate sua / aū / ꝯsecūtur hāc egōez nocumenta

medicīe expellit et uerꝰ omēs superfluitates omī mēbror

expellit q̄ n̄ ad ipm qm uel multi diffūdere corꝰ totū et aliqd

ypo docuit

Ḋ̄ po est ꝗ ī illaud qm po ē ut sit epar et splen

uētris superfluus

To a ad ex mēbris eiꝰ et mū diffūdit ipm / Et egō intelligo ꝑ hmoi

Utile est stans enem
ue secundum quantitatem assu
ptorum ciborum et bis aut ter
in die in nocte vel semel et
iam luce prima aut solito
more contingere

Et colore citrino fieri
nec in solido exemplari

Bonum est et si lubricos
aut teretes habuerit

Non solum acuta egestione ventre
non plenum sed ut vacuum facta
vi et non tenuem sed carnosam
simul nutriri bonum est

Utile et est iam apprim
quare termino egritudinis

Idem stans exemplari

Aquosum

Aquosum non spissum et nigrum seu albus aut minus tenuem et spumosum malum est

Ergo aquosa subtilis valde et alba et citrina vehementis citrinitatis et spumosa valde totum illud est malum. Aquosa significat destructionem. Digestio autem digestionis scilicet alba significat sic dici autem quia eo citrina non descendit ab ea adeptus scilicet vel impetum. Ergo vehementis significat unam duarum rerum aut egritudinem aut permixta est eo. citrina mixta aut egritudinem aut permixta est eo. viridis ut erugo eris quod est quia hoc nomen quod dicitur [illegible] significat [illegible] linguam [illegible] colorum duos hos colores simul. Ergo autem spumosa fortasse significat putredinem ventositatis et inflative humiditatis cum separatio ab ea est difficilis. Vel et fortasse [illegible] caliditatem [illegible] quia nos invenimus evenire spumam [illegible] sicut in mari quando [illegible] quod venit [illegible] et in promontoriis pelagi propter [illegible] caliditatem.

Item modicum spissus et muscosum et leve seu album seu minus citrinum aut spumosum medium est

Et ex egritudine quando mala est pauca et muscosa levis sive alba sit sive citrina [illegible] duas species ex variavit speciebus egritudinis que [illegible] pervenit ex digestione colorum non est [illegible] nisi quia [illegible] pauca muscosa [illegible] provenit aliquam adipis calefactionem a caliditate ignea que non est vehementis malicie. Ergo [illegible] trahit ad citrinitatem levis provenit aliquam [illegible] adipis et impetum eius eventus est aut quando caliditas [illegible] [illegible] est [illegible] ad est quia invenimus quod adipes [illegible] fuit ex [illegible] colorem ita mutari quod videmus [illegible] malicie manifesta declinare ad citrinitatem. Ergo aut ad viriditatem declinans [illegible] viriditas eius fuit propter admixtionem eo viridis ut erugo eris cum ipsa sit [illegible] quod [illegible] intelligitur ex nomine [illegible] citrinitas et eventus eius est [illegible] [illegible] quando [illegible] provenit a colore quod videmus [illegible] propter unam duarum [illegible] aut propter ea [illegible] recipit digestionem [illegible] ita quod non sit [illegible] ex partibus [illegible] non adveniat [illegible] nihil est [illegible] quo fit [illegible] sit [illegible] quod est

[illegible] vehementiori malicia [illegible] est [illegible] quod est [illegible] quod primum suscepit operationem cum totalitate sua et secundum suscepit maliciam egritudinis cum totalitate sua. Muscoso autem res manifesta est et exposita quia eius eventus [illegible] est quando vehementior est caliditas eius rei et multiplicatur et fortasse fuit humores propter caliditatem [illegible] impetum humores quando provenit a colore non quantitas est eorum pauca. Res autem [illegible] quando provenit paulatim est [illegible] [illegible] digestionis faciet [illegible] vel [illegible] impetum illa autem dispositio paulatim est fetida. Et [illegible] quando [illegible] et [illegible] est in hoc libro tamen quod est quod humoribus [illegible] non est fetor.

Pessimum est et mortis signum nigrum et muscosum et fetidum ac viride

Et significatio mortis magis hoc est ergo nigra pinguis et viridis ac fetida [illegible] [illegible] omnis nigre quando nigredo fit ex admixtione eo. [illegible] viridis et fetida aut fit ex admixtione eo. [illegible] non [illegible] quantitas eius est pauca. Ergo autem pinguis provenit aliquam [illegible] adipis a caliditate ignea. Fetida [illegible] autem significat putrefactionem [illegible] colorum.

Varium quorum perlucet egrotantis significat [illegible] signum est mortis quia ex lotium in testimonium profert aut colorem porrorum seu nigrum [illegible] colores istos similes eventus.

Digestio autem diversorum colorum indicat longitudinem egritudinis [illegible] indicat longitudinem [illegible] non est id quod significat [illegible] significat [illegible] intelligo [illegible] egritudinem [illegible] est muscositas et [illegible] colorum [illegible] ad colorem porri et que est nigra et fortasse egrotantis illi colores omnes similes fortasse egritudinis [illegible] colorum [illegible]

Digestio diversorum significat quod egritudines multe sunt [illegible] colore que indiget spatio multo donec digestionem suscipiant. [illegible] est quia [illegible] sunt multe [illegible] est [illegible] spatium [illegible] spatium [illegible] si non [illegible] in eis egritudines longe [illegible] absque dubio [illegible] necesse est ei ut [illegible] [illegible] indiget et ut [illegible] longum in expugnandum eos.

colore

Ventositas sine sono laudabilior est quam que cum sonitu. Que tamen cum sonitu melior est quam que intercluditur. Signum tamen amentie aut dolore laborantes nisi sit voluntarie.

Ventositatis autem exitus laudabilior est cum que non est vox et eius exitus cum voce quia minor est quam eius constrictio. Et qui egreditur cum voce tamen non significat nisi quia emittitur cum aut est cum dolore aut cum permixtione racionis ut fuerit exitus ventositatis absque cum volun...

Ex hominibus est ex quo egreditur tacite ventositas cum sono propter quod verecundetur. Et ex eis est qui prelegit mortem sicut hic auctor scilicet quod egreditur ex illo ventositas cum sono. Et multi quidem hominum sunt qui utuntur illa. Oportet autem ergo ut ponatur illud ex eisdem unum duarum dispositionum aut ut non intelligant quod faciant aut vehementia doloris cogat eos ad illud absque voluntate. Ypocras autem dixit ... ex illis qui non respiciunt ad id non oportet ut extimet exitus ventositatis ab eis cum voce significare rem malam. Ypocras tamen melius est ne sit exitus cum voce quoniam est quia ventositas que egreditur exiliens cum voce significat paulolum aut multitudinem ventositatis grosse vaporose aut strictitudinem intestinorum in quibus pertransit cum non fuerit multa ventositas ... ampla. Tunc ventositatis eius exitus est absque voce.

Dolor sub ypocondriis hac appetitate hic succes... et sine calore fuerit si sit vehemens et cum egestione vel urina erumpit solvitur ... ad inferiora declinatur.

Apostemata que sunt in eis que sunt sub ypocondriis et que occultantur ex eis que sunt propinqua ... et non est cum eis inflamma... rugitus accidens in illo loco resolvitur ... cum egestione aut urina. Quod si non egrediatur ... permutationes eorum sunt et quia ... ponit sic ... in hoc loco per apostemata que sunt in locis que sunt sub ypocondriis et que occultantur ex eis apostemata condicionum precedentibus ... indigestiones scilicet omnia apostemata ista ... grossitudo ex natura. Et quod non est cum eis calitas sunt ventosa et propter hoc sunt propinqua ... ypocras dixit ista apostemata resolvuntur cum accidit in ventre rugitus. Et ... ista vox non significat ventositatem in ventre tantum sed quia ista ventositas est permixta humori ... egreditur ... ventositas ... aut non egreditur sed descendit ad partes inferiores secundum ex ventre duo accidentia que accidunt in eo scilicet dolor et grossitudo et propter hoc ... ventositas cum urina et egestione qui cum accidit hic evacuatio non remanet aliquid in ventre ex superfluitatibus.

Urina vero est laudabilis que ypostasim albam subsidentem et equalem et continuam atque lenem habebit et sic permaneat usque in crisim egritudinis. Est enim fidelis ... Que si modo cum ypostasi ... modo non sine ea sit diuturnitatem egritudinis significat nec est omnino fidelis.

Est laudabilior quidem urina est in qua est superfluitas residens alba equalis et lenis ... totius usque quo veniat in ea ... Significat enim fiduciam et brevitatem egritudinis. Quod si ... ita ut mingat urinam puram quam residet in ea superfluitas alba lenis egritudo est longior et erit securitas mea minus.

Sicut dixi ante quod significatio vehementie ... principii ... ad ... in libro ... cerebri et debilitatis eius ex ... eius ... nolui ... vehementie ... ex opa... illi ... iam hanc significationem urine ... in eis que permissa sunt et ... quasdam earum in eis que permissa sunt ... permissionem ... hanc urinam in qua est ... urinam ... signa que significant fortitudinem ... virtutis et ... debilitatem in ... ex ... qua ... die. Sed signa significantes vehementiam ...

uitias ei et debilitate ipsius in eius et in uenis simul et i. eg ex ut / quod est quia declarant i ea signes diminutam et quandam eam digestionem corruptam et quiqedam destructorem digestionis / sed et secundum et declarat meo quod precedit ex ueneris et sit iam omnium est quia in egrotante sunt signa significantia egritudines ueneris sed et in urina apparent signa significantia infirmitates alias preter infirmitates epatis et uenarum / Primum autem aquo incipit ypo. in sermone suo sunt signa significantia digestionem. Deinde addidit ad illud alia signa significantia et propter hoc oportet ut loquamur in primis de signis que ipse narrauit in primis in hoc sermone eius primum uar natorum / precepit ei ut consideret in sedimine ad in urina residet an est album leue et equale aut mutatur ita ut sit in quibusdam horis sicut quod ipse dixit in quibusdam non est eam quod illud / et frequenter in eo sed ita ut mingat infirmus verbi gratia. In die sua laudabilem urinam. Cuius sunt i nocte que est post ipsum mingat urinam illaudabilem et deinde mingat in mane tercii diei urinam laudabilem. Lu quod sunt in sero illius diei mingat illa udabilem / et ad significat ex eius urina et quod quidam humorum qui sunt in uenis digestionem et uicat eos non / Et quidam eorum non recipiunt digestionem / Quod sermo mingat infirmus urinam indigestis in eo quod est inter urinas, et urina eius in unitate nam si in ea sunt sedimine / oportet ut sit album leue et equale / et sit hec dispositio eius in toto spacio egritudinis usque quo consumatur / et si non sunt i ea sedimine tunc oportet procul dubio ut sit i ea nebula al. et oportet necessario ut sit color urine equalis in citrinitate et substantia media inter subtilitatem aque sanitatem et grossiciem / sicut in assinum / Umptu urinam i qua non est sedimine mingit ille cuius regimine est in multo subtilitatis Sed urinam in qua sedimen est multum mingit ille cuius regimine est multum grossum / Urinam in qua sedimen est paucum mingit ille cuius regimen est equale et sic et color urine nam ipse in egritudinibus que accidit aco. est declinus ad citrinitatem hoc in egritudinibus que accidit ex humiditatis est declinus ad albedinem / et sic est sedimen ipsum ei in egritudinibus factis ab humiditatis est multum / Sed in egritudinibus que sunt acute non est omnino aut comparatum ualde Umptu sufficiat ut sit in urina i illius egritudinis nebula pendens significato per sermonem meum nebula et grossa al. que est in urina non in parte superiori uasis in imo i in inferiori eius sed i loco quod est inter hec duo aut medio ... aut declini ad superiora aut inferiora et de consuetudine que de mea est ut nominem id ypo. autem nominam ipsum nubem quia est in urina sicut nubes in aere / quod est quia nubes que est in urina est grossiorem sic nubes que est i aere est grossicie / Qual

tate ei dixi quod illud quod pendet in urina est huic simile et est illud quod de consuetudine mea uoco nebulam pendentem. hoc est quod oportet te adiscere in primis et memorie commendare / In hiis non quod sunt post oportet ut ponas mentem tuam in hiis que ypo. ipse dixit. Quod est quia in urina ~~residet~~ ~~Quod est quod in urina~~ residet sedimen superius simile ei et quod narraui significat fiduciam et securitatem. scilicet quod in infirmitate non est timor / et quod de aptitudine eius procul dubio ut soluatur solet post quod residet et festinum et solum eius non sinimul fuerit mo tatur scilicet hanc dispositionem in die sua et nocte que est post ipsum et die sua et nocte que est post ipsum non transibit egritudo periodum primum ex periodis dierum crisis / et iam ostensum est ostensione bona quod sermo ypo. iste non est nisi iste quia signes urine non sunt egritudines que accidunt i cerebro et i nucha et i pectore et pulmone preter quod cum eis sit sedimen sit salue cum quibus non sit malitia nelosas est si cum in eis timor et spatium eorum longum erit per signes alias / eorum autem propter quod sit melius ut sedimen sit residens in urina album iam ostendi i sermone meo in summe / i fine tractatus primi

Urina rubea nimis est
sua sub ypostasi longam egritudinem significat
magis sermonibus / est tamen iudicia
certa et fidelis sperande salutis

Quod si urine narrerit ad rubedinem
quinima est si firmitas residens in
ea sunt cum illo albi color leuis erit
egritudo longioris spacii quam prius erit ...
salutis ualde

Color urine declinis ad rubedinem cum
citrinitate aquositas sanguinis in ea significat
illud multitudo sanguinis que non est recte
te digestionis et propter hoc cum incensus est manifeste quod
magis intimatus est ex hu. sit quod in egritudine il
la propter illam causam non est timor / Sed cum de
clinis ad ruborem est cum aquosa / significat quod
indiget digestione et quod digestio indiget spacio
temporis dedecet compleat necessarium est ut significet
hi ut quod consumpto egritudinis tardet plus quam
egritudinis propter iam residet i urina secundum album

Et si eiusdem ypostasis fuerint
fuit mala est / pessima uero
sanguinosa / alia autem et liquida et leuis

mala peior tamen que deterior est fuit

Et quando sit siccitas in urina est similis a grossis partibus similibus ordei tunc ipsa est mala et deterior et similis est que est subtilis et alba est valde et deterior et que est similis furfuri.

Grossa sunt similia furfuri vel frustis magna que remanent in simila ordei quando quassatur et sunt illa que molitionem refugit mola. Cumque videris in urina sedimentum istis frustis tunc scias quod id est signum malum. Quod est quia grossum insimile est quod ex ea non est molitione decretissimum illud at quod in urina non est possibile ut sit partes ab eo que penetraverit et intrinsecus ad venas et permanserit dure et sicce. Verum in parte illud est ex adustione et tione aut ebullitione sanguinis grossi et eius decoctione aut ex liquefactione eius quod vis liquefactionis dividitur. Quod divisitas que de liquefactionis est quoniam resolvuntur partes eius molles et inde a caliditate ignea et fiunt interiores partes que arescant dure et desiccantur sicut que torrefit sicut frixorium. Quod est quia quod primum calefit in ipso est adeps recens mollis deinde postea illa caro antiqua dura deinde propter illud membra ipsa liquefiunt membra. Indices in urina partes equales similes petulis et propterea haec fiet est hec urina in qua residet similis petulis deterior valde quod est urina que ... similis grossis similibus pedibus et non ... invenimus vel videmus urinam speciem aliam sedimentis subtilis sicut spinnalia quod grossiores non est albi coloris et cum albedinis color eius est permixto aeris ac ... ei et totalitate sua plus quam sit commixto eius et ex grossum. Invenitur autem eius sedis est ex ventositate grossa que permiscet res ex se fluxibilibus. Humorum ... digestio non rectificatur propter ... quod difficile est separare eam ex eis et propter hoc sedimentum est dispositio ex ... consuetudine ypo... non ... ... illius est quando sedimentum totum est equalium partium quando vero est permixtum ... alii partes eius inter se diverse in sua substantia et suo colore et sedimentum divisum et partes sunt parve est deterius eo cum partes sunt magne. Quod est quia sedimentum divisum cum partes sunt magne est significatio eius super virtute ... magnitudo illius sicut composite ex partibus illius et rectificatione digestionis eius. Partes autem diverse parve significant ... in ... ... et ... eam ... urinalia est ... quod ... cum sedimento superfluitates ... que sunt particulares in corpore venerunt ex ... in ... recipiens digestionem et malicia eius ex eo quod ex ea non est digestum. Quod ypocras dixit cum illis tribus speciebus sedis ... similem furfuri et haec species est deterior specie ... Quod est ... est sic species prima et ... significans quod caliditas ... est inflammans et li... ... ne ordine iam haec tercia

Nebula pendens in urina subalba bona est si non nigra est mala

Nebula pendens in urina quando est alba laudabilis est et quando est nigra illaudabilis est. Hoc dixit ypocras in sermone suo in speciebus sedimentorum residentis in urina redditur ad huiusmodi nec sunt iste nebule pendentes multum proprie ... pendentes in eis manifestum est quod cum in malicia egritudinis in hac est quod in egredo accidunt propter frigiditatem vehementem sic sanguis que denigratur quando coagulatur et fit pendens sicut membra quando inficiuntur frigore in ultimo et ... post corpus ad mortem aut propter siccitatem caliditatis ... quando adurit denigratur et sic etiam reliqua corporis et illorum ... quando in ceditur per longo in sole est ... denigratur color.

Cum vero urina clara et citrina fuit indigestum significat egrum

Et dum urina permanet citrina et subtilis significat quod egritudo adhuc est indigesta. Color urine naturalis est equalis citrinitatis. Quod est quia eius est a potibus quibus potest ... aut ... de ... permixta ... cum potibus est plus ... citrinitas ... fortis ... color ... color igneus. Cumque ipsi urine substantia fuit tenuis significat quod egritudo non digeritur. Quod est quia ... sic dixi ut sit urina naturalis in colore suo temperata maturitate et in substantia sua equalis sit ita ut non sit subtilis sicut aqua neque grossa sicut urina asinorum et bestie et ego ... narrarem totum quod fuit necessarium narrare de urina ... et speciebus eius in libro meo decreui et propter hoc ... qui ... desiderat scientiam pronosticandi ... ad intelligendum illud ex libro meo ... in ... compositionibus non est ... explanare ... sermone et expositione ipsum. Dissolve autem ... id quod dixi ... et ... illud quod non est ita narrare ... hec urina similis est siccitas

Timendus ergo est in firmum defectus

Quando similiter illo in spacio est longitudo ... non fit securitas quod remaneat in firmum usque ... eius egritudo digeratur.

Si moratur urina spacio longo ... digeratur ypocras sic ... infirmum inde est timor ... resistens ... in sit valde fortis et manifestum est

q̄ nāciū est in ō genit̄ illius situ est mē
mor plurīs ad deū est nī ..ū cū aph̄ ɔ̄i
dare situtis uehemētaz spāciū l' īfirmū Qd nō
est de ñ egrīs morari usq̄ recipiat digōm
Lū q̄ sanius illd' ɔsidatis ... cū sit po egrū
morari usq̄ ad horam status sue egritudīs
aut nō

Urina mortis signata et
fidelis et sat certa est
aquosa cū fetens .i. in fine

Et de urinis mag̃ sig̃ntib; ... sola
te est que ē ex eis aquosa ...
et fetida et ā est mg̃, et q̄ est grossa.
Urina aquosa est c̄ .... est te'.. et
aque est grossa color eī albus et si
gtat i digōm ... in fine ultimo
et debilitatē uirtutis faciētis digō; sc̄i .i. rebus
... fetidis rebus nigris ia' locant siu i eis ā
p̄missa sit et iste quidē res sū siglares sū cū
aliis sigtat mortē ex eo aut de quo
magis ē q̄ est aquosa grossa ... significet mor
tē sola siglaris cū indigeat in sigtando il
lud ut cōponat cū uir quā narraui aū
eā .s. nigrā et ego sū ɔsiderans q̄ modi uī apd
dectiato; ɔsideratois i ea et pscrutatoīs ma
tiequilli ut qui legis illd' po sit ē ut cogno
scas meo uirtutē et eligas meliorē expōm
h' sermonis Dico g̃ q̄ ego i ueni experimēti
q̄ uir nigra q̄nto plus est grossior tanto eius
malicia tanto eī est fortior Vr q̄ ae eī color est
uius si est grossa euenit h' ɔ̄tingit ad unā
duarū rerum Qd est quia fluxus eī fortasse ēi
uir ad postotem et fortasse ad sanitatē que
uenit in p̄mo sic .. mūdificat p̄ eā corpus
Et manifestū est q̄ p̄po. nouimi uriam grossa
quā est ualde grossa. Qd est q̄ uir ā ōz
grossior absolute sig̃ p̄ditoz ultra signe
.i. statib; i iuuentute.

Iunioribus uo seni nigra
pessima est In pūis nō aq
uosa maium est

Et deterior uo urina in iuuis et iuuē
ribus est uir ā nigra pinguis et a
quosa in pūis uero aquosa
Urina nig̃ et aquosa sig̃ p̄ditoz mō
nibus etatib; ... sig̃ nigre
sup illd' uirtute infanciū et in iuu
entute est i p̄mo gradu sig̃ aquose sup
illd' in etate pūoz est in p̄mo gradu. Qd
est quia ea diximus in eis q̄ p̄misimus Qd res que
in ultio sūt ɔ̄ietatis reb; nobilib; sūt in ul

tio sigtant res p̄ditoz sz ɔ̄ietas urīe nig̃ ad
uē uir; uilē in pūis nō est sic ɔ̄ietas iuu' i eis
Qd est quia de ñ pūoz est ut nigra ... in
grossa i q̄ fuit secūm multū Gracū uō in iu
uentute uir est te' .. secūm q̄ iea ɔsidet pau
cis et p̄p h' fit qd' uir ... sig̃ in eis p̄ditōm
ul' p̄ditōis fine p̄p alterātiam Sz i pūis uir aquo
sa sig̃ fine p̄ditōis p̄p aliā cām Qd est q̄ ...
res recipiunt i eis digō; uelocit p̄p uehemētiaz
uirtutis mutatiue que in eis est q̄ dū quod
digōis est ut nō ingrossz uir; ... sz ... et
egrōnes ... que recipiūt digō; in sto' sputū
meo q̄ h'z plesi et p̄ptbiā aut similitatē ana lo
..s i coriza et lippitudine ut i egrīe oculorum
i ulcib; et p̄p h' qui pūi nigtur uir aquosa et
plongat spaciū uel uir eis p̄et q̄ mutet
ad grossiciē cū aliq̄ mutatōe significat illd'
.i. .... perdicionem.

Urina clara et candida diu
.i. alba
... cum signis aliis
bonis certum est apta futurum
sub dyaforesi

Qui mingit urinā cādam tenuē spa
cio lōgo sicut ... sigones indicamt q̄
...x sa natur tūc oz ~~... ...~~ ei
exitura q̄ exibit ei i locis que sūt in inferio
rā rectius sunt q̄ narraui ... ca dyaforesis
simoe; ... Qd est q̄ egrīes q̄s digōe
difficil est susape et sūt ille quarum
generato est ab hu... grossis de aptitudīe
quoz est ut ueniat ... i eis cum exita q̄ ac
cidit ... Egritudinū t quarum generato est ab hu
... ... est cū solōne ... Lū g̃ mo
rat' uir longo tpr̄ p̄te q̄ digat' ... ut ɔ̄si
deris uirtutem egrīs tollerando ei longitu
dinez aut ... erit ei cum exita aut eueit
ei ... illi erit ex relinquis sig̃ibus
Qd est q̄ sicut aliq̄ sigues sigtamit p̄dicō; sig̃
..., te illd' est sig̃ mortis et sicud sigtauerūt
rem malā illd' erit sig̃ euasiōis. Exiture et
sūt l ... egrinibus in ptib; infiorib; cor
poris cū nullo est ... et illius grossitu
do et debilitas uirtutis accidēs aliaūe et inquie
tudiē egrīs que eueit ei ex lōgitudine egrīs
In egrinibus ... acutis exiture ueit ad latus au
rium q̄d est q̄ huiōes in hūs egrinib; sūt mino
ris malicie et grossitudinis et subtilitas est plus
et intus ē ... ... Sz egrinibus at medius int
istos euenito exiturarum quib; fit ... ~~...~~ dirat
ad unū duoz latez et uō est po'e. i eis ut
dicat' de eis ... q̄ uir accidit ... et infer
ius h' discretio illi erit ... sig̃ibus

Crassicies ut aranee te
la similatus urine est
uituperanda. Sig. eius egritudinem
Et oz ut tu uitupes crassitudine urine q simulatur sic tela aranee cum h
signo significatur liq. fctionem flegmatis causa
facies. Et urina quam mingit ille colliquatur cor.
Et est illa i qua posuit ypo sermonem suum est
filius euentu suo sicut qui narrant
quidem narrant eam in quo illius
Rationis non est et ord
inem in nebula non
neglige utrum suprema
aut medium teneat lo
cum sicut et col. Q eius media est
cum predicto colore lauda
bilis laudabilis est. Suppre
ma non et magis uituperabilis est.
Et oz ut considereres ex urinis aliam
in qua est nebula quam illa nebula sit
in inferiori parte eius aut in superi
ori cum quibus coloribus est nam quecumque in
fi descendit cum coloribus quos dixi putabis
de ea quod bona sit et laudabilis et que ex sursum
ascendit cum coloribus quos predixi putes
de ea quod est mala et uitupes eam.
Significauit ypo. in sermone sige ma
nifesta quod nominauit nebulam
rem grossam pendentem in urina quam
nominauit in libro de si noie deriuato a noie
caliginis nebularum et iam dixi illud in alio
libro significat quod per hoc quod dixit unam duarum rerum
aut quod h nomen significat nomen generis diuisum
nebulam et calignem aut quod nebula nominatur
in aliqua horarum caligo. Q aut fiat unna
mentum per omne ad pendens in urina sm
descensionem eius ad inferiora n iam ondi ad
in eis que premissa sunt in locis in quibus di
xi quod mistoc primsee ei uentositatis grossa
naporosa. Res quod cum digo iam erificata est
et diseta et equata et ei partes assilant est
in quantitate qualitas que descendit ad inferiora na
sis in quo est [illegible] illud et cum prinilee
aer et napores qui ad superiora eleuatur e
rit eius eleuatio et ipsius declinatio in inf
rtitudine et paucitate per operationes eius quod
fiat illud et h per [illegible] per dolorem renum et uesice et per abscessum
Cauendum tum est ne
Quesi te capiaris nimio
ut quod ab ea est alienum dimidi
Et caue et ne errare faciat te
uesica ita ut non mealsit. Ces
egritudo et iudicas in urina aliquid in
illa ei sig non erit tunc si totum corporis sed nesica
Bene egit ypo in exceptione sua solam
a quam modo fecit in hoc sermone ut nos
rememorari faciet illud quod ~~[illegible]~~ dudum
dixi cum esse mistoe in egritudinibus. Et oz quod ut
rememorem h exceptionis per inquisitionem
mam et deco quod precedit deuenire quod est quia
gerat cum istis duabus euacuationibus sil. quod est
quia ipse euacuat superfluitates totius corporis et su
perfluitates membrorum ex quibus euacuatur et atten
de cum dispo corporis est dispo nulis euacuet
suas superfluitates per urinam et superfluitatem
uentris per egestiones. Cum igitur dispo est ex sit
dispo pt naturam euacuatur cum urina aliquid de
renibus et uesica et tunc sig quod in eis est egri
tudo et euacuatur aliquid de corpore toto cum egestione
quod significat egestionem que est in i ypo (in est
quod tu inuenis multos homines mingere sanies
cum igitur illud est ita necesse est et inquirere de lo
co ex quo egredit illa saniei et sili et est
cum egreditur cum urina res similes pectinis. Sa
in quisicio de illo est sic est qui egredit cum uri
sanies et multotiens quidem mingit h urina
fetidam cum admixta est eo multa et est il
lud ex renibus et uesica. Et multociens exit illud a
toto corpore propter uirtutes digerentes humores
in toto corpore et h autem uirtutis nimia et ipsius
manatio sicut ondi est ab ex et forte non e
rit in h nibro egritudo sed totum corpus mundifi
catur per uesicam et renes et aliquid ex membris eius
ita quod effundunt superfluitates que sunt in eo ad
uenas. Sicut igitur decurrerint renes sanguinem que in
eis est egrediunt superfluitates iste cum aque
sitate cum sanguinis sicut accidit qui in locis nu
tritis corporis sunt exiture et euacuat saniei que ex
ei egredi cum rupunt cum urina
Laudabilis est uomitus
cum spa admixtum est
coloribus nec nimius est uiscosus.
Quanto non a simplicitate re

[Vo]mitus tincto sui preter est

Vomitus magis est nuncians, id est quod flegma permixtum est coloribus valde, et non est ad vomitum ex coloribus separatis valde, et non est quoniam cum vomitus est propinquior plus ad hoc quod sit purus est deterior.

Significavit ypocras per sermonem suum istum rem quam nominavit puram per hoc quod posuit ipse ipsam rem permixtam, et significavit iterum hoc nomine spissitudinis quod intendo quia ex eo significatur non est nimius illo quod est quare diximus in urina quod purum est quando non permiscetur ei aliud aut quando permixtio aque est valde parva et nunquam reliquorum corporum dicitur quod est purum quando non permiscetur ei aqua aut quando permixtio aque est valde parva et vini quando reliquorum corporum dicitur quod est purum quando non permiscetur ei alia secundum consuetudinem. Quando vides colorem expelli vomitum et preter eius infirmus et est rubea grossa vel clara, causa est illa quam nominant antiqui homines silex intellis [illegible] et fortasse invenies eam plus humidam et nunquam tamen est illa que nominatur propter eam causam et fortasse vides ei flegma permixtum subtile aut humiditatem aquosam. Ypocras vero non vult ut aliquis sit humor purus sed quod omnis permixtus sit similiter quod est quare purus humor qui est de genere eius significat vehementiam victoriam caliditatis. Flegma vero purum significat frigiditatem et unusquisque horum humorum quod est purus simplex cum grossitudine quod est quare flegma cum coagulatum est propter frigiditatem secundum illud quod est generatum ex eo propter victoriam caliditatis vides quod sit adustum et siccatur humiditas eius quoniam isti duo modi sunt causa rerum que ingrossant, scilicet caliditas siccitatis et frigiditas multa cum caliditas siccat humiditatem eius, frigus vero congelat eam.

Vomitus sicut succus porri vel viridis vel plumbeus aut niger malus est

Quod si id quod cum vomitu expellitur sit in colore porri aut viride aut fuscum aut nigrum sit ita ut putetur de omni quod est ex istis coloribus quod malum est.

In colore quidem nigro aut fusco iam locutus sum in eis que premissa sunt. Colorem quidem porrilenium dixit ypocras in hoc sermone sed huic colori non est nomen proprium et non derivatur ei hoc nomen nisi ex porro. An non vides quare porrus non nominatur ex hoc colore nomine aporro quod est quia derivatio in quibus clare nobis est manifesta ita quod possibile est ut intelligas derivationem inter positionem eorum positionem primam et inter derivatum ex eo sic est dispositio in colore lacteo et terre quoniam sit difficilis in quibus dam nominibus cognitio nominis positi a positione prima et nominis derivati ab eo quod est quare possibile est et tunc ut dicas quod color dactilus non nominatur a dactilo sed dactilus denominatur a colore dactileo et similiter est color nimis flamm[eus?] non potes scire an ex vite nominetur an vite ab hoc colore et magis est tamen colore rubeo claro non scitur an ex eo nominetur color hic nomine an ipse ex eo habeat. Quare ego rem istam in hoc libro dixi vice una. Debet autem ut sit solliciitudo tua de esse vomitus per illud quod sit nunciamentum vel quod inveneris tamen est quod significat sit manifesta sicut intendens quod significatur sollicitudo autem de eo quod est plus hoc est ex sua summitate et propter illud est et ut finias ultra tuam in illo vituperium minus est ut mittas tuum studium de eo quod fit nunciamentum et non in verbis. Nam sic generatur in corpore cum est secundum dispositionem talem eo perti clarum sit generatur et utrum aliud generatur in illo hoc eo propter alios degenerate olera quoniam recipiunt digestionem sicut allia cepe et fortasse generatur hoc eo in venis absque illis ab propter allia cepe et fortasse generatur hoc eo in venis absque illis ab propter aliquam egritudinem et effunditur ad stomachum aut ad intestina et significat illud accidentem in corpore cum egredientem et sua summitate cum apparet infirmo et sic illud quod [illegible] que generantur ex omnibus que narravimus.

Si omnibus istis infuerint est mortis nuncius communis

Quod si vomitur hoc quod cum istos colores est illo erit mortale valde

Super istos sermones suos voluit quod isto colores quorum precessit rememoratio, scilicet color porri et color fuscum et nigrum et similiter per illum colorem per istum egredientem cum illud est signum periculoso sermonis in rebus similis quoniam significat quod intrare sit egrotus valde.

Et cum quod cum vomitu expellitur est viride et est fetidum significat mortem subitam valde

Iste vomitus significat sicut dixit ypocras significationem suam sed prius dicit ut sit mortem sicut memor eius quod precessit ex sermone suo.

Omnis odor malus in quoque vomitu malum est

Et omnis odores fetidi mali sunt in omni quod vomitu expellitur.

Causa in illo est quia omnis

P II

egritudo in qua accidit putredo addiciatur malicia eius secundum quod diximus ante illud.

Sputum in omni egritudine pulmonis seu coste utile est si velociter sit et facile sine labore.

Sputum in omnibus egritudinibus accidentibus ad pulmonem et ad costas oportet ut eductio eius sit velox et facilis. Sermo quidem illius velox significat per principium egritudinis. Sermo eius facilis est sicut si diceret inventus ultimus quando eius eductio est velox, necesse non est nisi ut cum eo quod est ex facilitate et velocitate productionis sputi intelligi una duarum rerum predictarum scilicet significat principium egritudinis et scilicet spatium temporis accidentis. Quando facilitas productionis sputi est quando aggregantur iste due res scilicet quarum una est ut non sit in pectore dolor vehemens. Nam quando illud est prohibet pectus ab operatione sua in qua in capite completi. Et secunda est ut virtus non sit debilis. Nam quando virtus est debilis mollificatur ante quam compleatur actio sua, quare prohibetur a sputo. Et necessarium in illo ut quod expuitur sit facile. Nam quando est viscosum inviscatur in membris vinis eadem vehementer, cuius eradicatio ab eis est difficilis. Et quando illud est exulceratur productio eius propter adherentiam suam in meatibus pulmonis. Et secundum istam vehementis grossiciei fit difficilis productio eius et est necesse in sermo ut laboret in productione eius quod adheret in quibusdam meatibus strictis ex meatibus pulmonis et propter hanc causam accidit in littere apud illud provocatio sputi aquosi et subtilitatis vehementis difficilis fit productio quando autem meatum aeris ingredientis et inhalacionis et exalacionis ex eo et hec est prima causa qua fit eductio sputi et causa que nominatur propinqua quod est quod prima causa que nominatur propinqua quod est quod passa causa dicitur secundum duos modos quos ostendi in libro meo de causis quorum unus est ille qui est anima. Et secundum est ille qui est inceptor motus et inceptor motus fit cum tussi ex virtute movente pectus quam ostendi illud in libro meo de causis accidentium quando constrictio pectoris quando est brevis fit difficilis aeris exitus cum fortitudine et vehementia et hic exitus est hic quod est retentum in concavitatibus pulmonis et propter hanc causam accidit in littere in aliis venis et in virtus difficilis in eis et propter istam operatio pectoris quando est fortissima est quod prohibeat ipsam et humiditas retenta in concavitatibus pulmonis est equalis in grossitudine productio sputi tunc est facilis. Et quando non est aliquod istorum duorum fit gravis productio sputi et pravata. Et si una duarum rerum fuerit inventa et altera privata erit productio

media inter meliorem et deteriorem et ad similitudinem secundum multitudinem vel paucitatem et in unaquaque duarum rerum virtutis vel causarum et debilitatem rerum earum et in invenimus quosdam homines producentes sputum facile et in quibusdam eorum fit difficile producere sputum ipsum. Nam sicut ut in quod ostensum est cum ostensione manifesta et certificata est apud te iterum ypocras in sermone suo. Iterum dixit quod productio sputi fit facilis et quando certificatum est istud et certificatum est in quo sermo eius velox non significat spatium quod est tussis scilicet hora prima ex horis egritudinis et est illa in qua dixit in libro amplius ante in pluralitatis sputi apparet incipiens in principio egritudinis. Cum egritudo est brevis secundum tempus tunc si intellexerit est per sermonem suum velox quod intentus fuerit secundum quantum temporis accidit et est illud de quo ostendi quod ingressus dixit in sermone suo facilis erit eductio tunc duobus modis quorum unus est extimatio mea de ypocras quod dicat hic tempore brevi, et diminutio qui diminutio est quod dicit in libro ~~am~~ amplius. Et utilitas eius est magna valde et iam ostensum est tibi in quod sit propter has res duas ut intelligat sermonem eius et sic id quod diximus ~~de eo~~ de expositione mea ad quod dicemus post sermonem hunc.

Sputum rubeum et sanum sputum acutus in eo quod tu intelligis in capite: sanum sputum ad

invitum.

Rubeo est valde propinqua salute.

Melius est quod intelligat quod sermo eius valde sit super permutationem non secundum rubedinem sic si dixeret ut videatur in eo rubedo propinqua valde salute. Et hic dictio quando valde significat vehementiam apud eum in multitudinem. Iam enim dixit ante illud valde iuvatur et vomitur in quo est flaum ad invitum coloribus valde. Et tunc in hic sermone virtus in eo rubedo valde propinqua valde salute. Tu quidem potes scire quod nos iam in eo invenimus ex eo quod exposuimus in hic sermone cum intellexerit forte quod secundum eum

Sputum tardum in doloris principio aut rubeum aut citrinum cum laboriosa tussi non sanum sputum ad invitum malum innuciat.

Nam si tardetur a principio doloris tarda tardatio invitata eius sputi invitum sic salute valde malum est et si rubeum aut citrinum aut cum tussi laboriosa. Iam in re que premissa est ut ostenderem

Iam premisi certitudinem in tertio et velox et intentio sermonis eius valde secundum hoc quod ~~[illegible]~~ in sermone suo [illegible] narrabo res contrarias et que ab eo premisse sunt sic

te consuetudine eius est quod posuit sermonem velocem propter sermonem suum. Nam si tardat a principio dolentem tardat etiam multa. Et cum in sermone suo valde promptum sermonem suum, id est per promptum [illegible] valide recordare sermonem suo [illegible] ut sit eius sputum facile sermonem suum aut cum tussi mixta. quod est quod sputum quod exit pulmonem absque dolore cum velocitate et facilitate non indiget tussi nisi gravitate levi. Simpliciter quoniam ut res miscatur in corde ad [illegible] et non evacuatur ex eis aliquid purum simplex. Iam dixi in eis que premissa sunt et dixi etiam in libro meo de crisi et in expositione mea quam exposui librum aphorismorum quod oportet ut sit productio sputi in pleuresi [illegible] velox. G.

Et rubeum omnino molestum album globosum viscosum inutile.

Preterea quoniam sputum est rubeum significat timorem et album viscosum globosum inutile est. Non addit nobis Ypocras in hoc sermone aliquid super precedentem quod dixit in eis que premissa sunt. quod est quod dum non permiscetur ei aliquid preter illud est purum. Et rubedo quidem accidit in eo propter coleram citrinam. albedo autem et viscositas et globositas accidunt a flegmate adusto. Et ego quidem iam ostendi in alio loco quod in eis que effundunt ad membra faciunt in eis accidere apostemata calida et frigida mollia et apostemata erisipilosa et [illegible] que sunt [illegible] male et maliciose. Sed apostemata accidentia ab eis [illegible] enumeratur: malicia apostematum est secundum humores generantes ea. quod est quod [illegible] colera citrina et [illegible] colera nigra. Sed male omnes quod isti duo humores si sunt corrodentes membra et est accidens que [illegible] eis et appropinquatur [illegible] quod colera citrina facit evenire [illegible] flegma vitreum [illegible] difficilis est resolutionis. Erit igitur egritudo difficilis quoniam ille humor propter grossitudinem suam et propter viscositatem suam [illegible] miscetur in membris [illegible] et oppilat ea et fit difficilis propter illam eius eradicatio eius ex eis.

Quare viride malum spumosum malum.

Et quod ex eo est viride et spumosum malum est. Multotiens iam diximus quod de consuetudine Ypocratis est ut significet per sermonem suum viride aut colorem eruginis aut colorem quod quidam hominum nominant zinzarium id est eruginosum. Et ego quidem non indigeo [illegible] quoniam iam duos colores declaravi [illegible] que sunt in fine ultime puritatis tunc sunt mali quod iam locutus sum in eis que premissa sunt in omnibus humoribus puris quod est quod omnes humores excepto sanguine quando sunt puri significant genus mali quoniam [illegible] eius est acuitate inflammata quod est quod eveniunt [illegible]. Quoniam est pura significat quod humiditas eius quam narravimus [illegible] colera citrina [illegible] cum videris eam viridem iam adusta est et facta zinzarica aut pervenit ex adustione

ne humiditatis eius. Et ex decongregatione eius. Spumosum autem pervenit ex admixtione humiditatis. Humiditas et est illa que fit [illegible] in fine malicie aut commixtionis aut alienationis grossitudinis quoniam exsiccatur secundum similitudinem illam in forte decongregatur [illegible] propter mortem suam et dominium frigoris super ipsum vel mortem ipsius. Et oportet ut huius sermonis sis memor et non velis ante ut narrem tres causas. multociens sputum est spumosum et est illud quod dixit in fine huius sermonis [illegible] rememorationem. pervenit per admixtionem aeris cum humiditate. Sed causa quare generatur [illegible] spume in omnibus rebus [illegible] secundum hanc similitudinem generatur quod in mari cum ventum incidit [illegible] aquam in partes minutas parvas [illegible] in eo quod est inter illas partes. Et generatur in eo quod decoquitur [illegible] propter caliditatem et commiscetur illis duabus rebus [illegible] quod generantur ab utraque ampulle minute parve et [illegible] difficilis resolutio [illegible] ampullarum propter [illegible] cum agitantur in illis iste due res [illegible] ut sit retentus in eis aer turbidus vaporosus et humiditas in qua retentus est aer grossa et viscosa. Quoniam in humiditate tenui sicut aqua pura clara cum non admiscetur aliqua res quam aer clarus retinet non est possibile ut moretur in ea tempore longo quod hora qua ampulle iste disrumpuntur pervenit ille aer qui est in eis ad locum qui est supra [illegible]. Propter hanc causam fit quod ampulle que fiunt in mari [illegible] velociter resolvuntur. In humiditate vero grossa viscosa quoniam aer turbidus fumosus retinetur et moratur in ea tempore longo quoniam substantia turbida fumosa non [illegible] ascendere sursum sicut aer purus. Quoniam humiditatis disruptio est difficilis. Sicut est generatio ampullarum ex substantia humida quam in se [illegible] aerem retinet. Sed et resolutio earum fit apud disruptionem illius humiditatis [illegible] disruptio illius fit facilis quoniam ita est ut substantia et motus aeris qui est in ea ad ascendendum sursum est motus fortis et difficultas disruptionis eius fit quoniam non est subtilis nec motus aeris contenti in illa substantia humorosa fortis est ad superiora. Et hec quidem est dispositio aeris fumosi turbidi. quod est quod aer cuius dispositio est hec dispositio non ascendit sursum nisi est longe [illegible] est ex humiditate cum dispositione cum qua non est possibile resolvere illam substantiam humidam viscosam. Et propter hoc quoniam aqua bullit non generantur in ea ampulle quarum dissolutio fit difficilis. Ampulle autem quarum dissolutio fit difficilis generantur apud humores ventosos grossos vel apud decoctionem humidi grossi et viscosi aut unctuosi. [illegible] generatur ventus vaporosus et est humiditas que est sicut [illegible] unctuosa viscosa. [illegible] huius modum [illegible] ut generetur spuma in corporibus aliud quod est [illegible] ut [illegible] spuma generetur in corporibus aliud sicut generatur in mari ab agitatione ventorum [illegible] cum eo in fortitudine et acuitate ignea [illegible] que liquefacit sanguinem et generat in eo ventositatem vaporosam. Et nos quidem in-

venimus ita accidere in occultis in litteris nisi morum. In eo autem quod dixi in capitulo hoc est sufficientia. Et hoc quidem necesse est ut sit in motor eius inventum omnis spumosi seu sit egestio seu urina seu sputum. Eventus autem rei nocive que declaratur in eis non fit in eis nisi secundum hunc modum. Non dixi illud nisi ut non consideret inter alia aggregatio cause eius in eius eventu quod consequutum est.

S[illegible] ingrum erit mortale est si in pulmone coherens sonitum non tamen quequam evenire malum est.

Quod si iam multo consequutum est ex eventu tale sua videtur ipsum totum nigrum tunc est deterius de hu- puris sermone conveniente in eis que premissa sunt et dixi in hu- locutus sum. Iam

Iam locutus sum de hu- puris sermone convenienter in eis que premissa sunt et dixi in hu- mistis sermonem propinquum. Ergo non fuit sua nisi illud et redeas ad ipsum et lege secundum illud inclusive quod si scribas rerum unam multotiens.

Sternutatio cum reumate in omni egritudine pulmonis et coste malum est sive cum illa sternutatio precedat sive consequatur. Sit egritudini malum est. Sternutatio in omni egritudine acuta sine reumate bonum.

Sternutatio si contraria in omni egritudine [illegible] plonis sit mala sive sit id antecedens eventum egritudinis sive post. Eventus autem sternutationis in reliquis egritudinibus propinquis est sternutatio ex hys ex quibus fit.

De consuetudine eorum invenientium medicorum est ut significet per sermonem suum corruptam humiditatem albam lenem evacuatam emanantem de consuetudine eorum est nominare humiditatem que descendit ex palato catarrum. Et manifestum est quod ypocras dimisit ut adderet sermoni suo corruptam loco sternutationis catarrum quod est quia malitia corrupte qui accidit in hiis egritudinibus non est nisi ex parte catarri. Quod malitia est duobus modis. Et ego quidem iam dixi multotiens invenimus res quarum malitia est in hoc quod ipse sunt cause rerum que nocent. Verumptamen ipse quia non notatur in signibus malis et invenimus item res alias ab eis que non sunt nisi significationes male tamen a quibus accidit res mala

nec significatur item nisi causam malam vel egritudinem que generat ex eis invenimus item res alias quarum dispositio est diversa quarum malitia est ex duobus modis simul scilicet ex parte signi et ex parte cause. Ex parte quod signum quod eventus earum est propter egritudines malas. Sed ex parte causarum est quod ipse faciunt evenire egritudines malas. Sed ex parte causarum est quod ipse faciunt evenire egritudines alias malas. Catarrus autem et corruptio fiunt in egritudinibus pulmonis qui elevatur ad caput vapor calidus. Nocumentum autem perveniens ad eas non fit ex eis utrisque simul sed ex uno eorum tamen et est catarrus quod est quia corruptio est res evacuata a naribus et fit evacuatio eius nec ad exteriora. Et ergo ut sit catarrus de corruptione ypocras non nescio quare dimisit ypocras dicere catarrum in hoc sermone nisi velit ut intelligatur ex sermone suo corruptio et catarrus et potest illud esse quod scriptor primus dimisit scribere illud. Invenimus in rebus multas in quibus accidit hoc accidens. Sternutatio autem secundum plurimum provenit cum corruptione et quoniam movet item motu vehementi totum pectus et nos pulmonem ipsum ex ut dicatur in corruptione et catarro quod sunt signes male super in istis egritudinibus et impleat pulmonem humiditate mala. In malitia quidem eorum qui accidit postquam elongatur egritudo que est in pulmone est magna inferens et capiti iam evenit ipse nocumentum. In reliquis autem egritudinibus non est possibile ut accidat sternutatio in principio egritudinis nec aliquo ex illis accidentibus. Et si accidit post longitudinem egritudinis sive evacuationem quamvis egritudo sit prolixa secundum reliquis signes quod est quia significat digestionem et fortitudinem virtutis expulsive que est in cerebro hoc est ipso quod fortis est et expellit ventositatem vaporosam que generatur in cerebro cum humiditate que apparet in quibusdam horis remanentibus occultatur in quibusdam eorum. Non sentitur et fit eius appetitio difficilis et facit evenire sternutationem.

Sputum sanguineum clarum in pulmonis invaletudine in principio multo colore turbatum salutem significat. Sed in die vii aut amplius eo sputum manifestum suspectum est.

Sputum cum aliquid sanguinis permisceret quod sanguis est mistum et est clarum in apertione pulmonis in principio egritudinis significat salutem valde. Et si egritudo advenerit dies vii aut plus illo et sputum fuerit cum illa dispositione et fiducia de illo erit minima.

Et vino in ista cum sermo suus in omnibus apostematibus ea. Ideo dicit ypocras ipsum multotiens malo loco et est quod currit ex hiis effusio ad membra apostemata quod in ipso est liberale simple

quod apparet de membro in quo est apostema non est spissum maturum sicut cutis apparens propter hoc quod accidit in hiis que sunt in duobus foraminibus narium et in oculo apostema currit ex eo humiditas subtilis similis veneno et currit ex ulceribus. Et ergo secundum hoc si in pulmone sit apostema evacuatur ex eo humiditas ad loca ei vacua que sunt in eo et sunt etiam diversa in eo. Et quando humiditas elevatur in horis tussis et expellitur et significat materiam sanguinis facientis apostema in pulmone cum ipsa aquositas est sanies. Illius propter hoc si humor faciens apostema in pulmone cum ipsa aquositas sit de genere eorum que videbis colores illius humiditatis [illegible] sicut pruritus ex [illegible] duobus similiter videbis colores cutis scilicet rubeum clarum in productione sputi illius. Humiditas est una de signis laudabilibus et iam est laudabile sputum sanguinis puri et dignum est ut abhorreat. Hoc signum ei est sicut quod accidit in pulmone quando disrumpitur aliqua vena eius ex ulcere quod accidit in eo quando sputum rubeum erit purus. Similiter quod evacuatur de sanie et expellitur in eo qui habet [illegible] est paucum valde similiter accidit sanguinis. Et sputo eius in eo tamen venit accidens in pulmone suo propter [illegible] quietem ipsum accidit idem similiter ei quando [illegible] ad os [illegible] gingiva mollificata et non est possibile retinere ipsam et prohibere ipsum ab effusione, evacuatur a palato. Similiter huic sanie aquositas ab illis eadem causa. Non est ergo extraneum si accidat similiter huic in pulmone. Et quidem possibile est ut significet secundum illud ex substantia sanguinis et ex eius qualitate quod est quod sanguis qui evacuatur a pulmone non est grossus in substantia sua neque multum neque moreatur [illegible] in diebus iiii commutatur. Ipse et dignitur in primis iiii diebus quod si non mutatur in hac hora mutatur procul dubio in ebdomada prima. Si autem moreatur in hoc spatio secundum hanc dispositionem suam illam in tempore longo tunc manifestum est quod egritudo prolongatur. Et si permanet usque in diem septimum preter quod recipiat digestionem longo tempore. Et de aptitudine egritudinis vel spacii temporis quo prolongatur infirmitas est ut accidat in curatione eius error nullus aut ex infirmo aut ex eis qui serviunt ei aut ex rebus extrinsecis et maxime accidit ex medico quod si non accidat error ex aliquo istorum non fit securitas super virtutem quin cadat et vincatur in hoc spatio in quo recipit digestionem. Et propter id dixit ypocras: et si egritudini venerit dies multi et sputum fuerit cum illa dispositione tunc fiducia tua de illo est minor.

Omne sputum permanente dolore malum sputum et maxime pessimum est. Omne sputum cum doloris diminutione bonum est.

Et omne sputum propter quod non quiescat dolor malum est et deterius est quod est nigrum sicut narravimus, et omne sputum propter quod est dolor sedatus est laudabile. Sermo iste est communis in omni eo quod precedit. Dixit et ita in libris aliis ut in libro amphorismorum ubi dixit quod oportet ut consideres quietem egritudinis et maxime ei non potest [illegible] quamvis egritudo sit mala [illegible] quare [illegible] per evacuationem et male ex eo. Cum ergo aspiciat ille qui videt ipsum consideratur maliciam ipsius [illegible] et ex eo quod nescit [illegible] evacuationis que fit per accidens aut fit propter ea quod non evacuat rem malam [illegible] rememoratio eius quod facit ypocras in libro amphorismorum non est nisi ad nomen quietis. Tamen in hoc autem libro adiungit ad illud dolorem et dixit in laude sua qua laudavit sputum et dixit cum quo est quies doloris. Et nos quidem invenimus ipsum post paululum narrare signa omnia accidentia in egritudinibus que convertuntur ad salutem et comprehendit eas in nomine quietis et precepit tibi item cum precedit in sermone suo ut perscruteris perscrutatione et consideratione in signis quas dixit ut sit tibi possibile cum proportionaveris ad invicem iudicare super quantitatem declinationis egritudinis ipsius salutem aut ipsius maliciam sicut est illud quod invenimus eum facere in hoc sermone quem intendimus exponere. Dixit ei in proportione sputi cum propter ipsum non quiescit dolor et non est illud signum laudabile. Et non sufficit tibi ut scias illud tantum in pronosticatione tua per illud quod accidit sed indiges ut aspicias in reliquis accidentibus. Nos invenimus ypocratem ostendisse illud cum ipse dixit sputum nigrum quod est cum mora doloris secundum dispositionem unam quod est signum commune necessario [illegible] propter illud consideratur in eo quod expuitur quod sputum fuerit citrinum aut rubeum signum illud cum timore est minor. Si nigrum est significat proportionem signi fiducie forti valde. Cum ergo in quantum fuerit de illo et perscrutatus fueris illud et de reliquis rebus remanentibus aggregabis et erit res una communis in pronosticatione tua. Ypocras quidem ordinavit post hunc sermonem significationem laudabilem et illaudabilem ut rememoretur [illegible] quod precedit de sermone suo.

Omnis dolor partium locorum si quiescit sputo et solutione ventris vel flobotomia vel quolibet competenti medicina

medicamine sinon fuit diminu-
tus pus ibi futurum denunciat.
Et cuius dolor in istis locis non quiescat per productionem sputi neque per evacuationem ventris per egestionem neque per minutionem et regimen et equationem per medicinas scit quod uos scias quod eius conuertatur ad pus.
Oportet uos scias de esse dolorem qui fiunt in parte pleuresis pectoris si non quiescunt per curationes preter quod fit eorum malicia ex re alia excepto hoc capitulo... quod conuertatur ad pus. Deest quod inter egritudines sunt medie inter egritudines sunt medie inter egritudines que consumuntur cum facilitate et uelocitate et inter illas quibus non fit sanatio.

Putredo colica cum sputo
admixta et sine sputo mala.
Et quidem cuius pus accidit sputum adhuc uincente eo est malum ualde sine exitus eius quod egreditur sit cum sputi sed quod uincit colera... fames aut sit ictus.
Et uniuscuiusque accidit quod ipse consumitur et ... in superioribus in quibusdam quo quedam pars est similis et residuum illorum indigestum non est citius eorum ... Si autem ostenditur in eo cum illo mala signa alia est eius malicia plus. Et plures illius malicie est causa quod fit in nobilibus membris. Quoniam est quod significat quod humor faciens ea est maliciosus ualde quoniam illud significat quod natura conatur maturare apostemata et quod ipsa non inuenit in ipso uiam omnino.
Et precipue quoniam in capite fames eo tempore superuenit egritudini dies septimus.
Sermo iste communicat omni quod accidit in aliquo dierum crisis, sumitur pronosticatio et certitudo eius ... illud sit laudabile aut illaudabile significatur ex signibus aliis quoniam quando in firmo accidit in die septimo sudor aut fluxus uentris aut sanguinis narium. De in dispositione eius post illam euacuationem est melior et illa signa est laudabilis et si est dispositio eius deterior illa significatio illius illaudabilis est. Et significatio cuiuslibet harum significationum que est in aliquo dierum crisis magis est certa et magis credenda quam quando est in die alia et ego quidem iam locutus fui in alio sermone pleno in libro meo de crisi et libro meo de creticis diebus. Et oportet ei qui uult intelligere quod dixit ypocras in hoc libro per suam consuetudinem et perscrutationem.

ut exercetur in primis in illis libris.
Mortem namque in .xiiii. die pronunciabis nisi quod habet aliud sperande salutis ad esse consideremus.
Et tunc ei qui proiciat hoc sputum quod moriatur in .xiiii. die nisi ad ueniat ei accidens laudabile.
Iam intellexisti certitudinem huius sermonis in ueritate eius in experimentis meis de me in eo quod iudicaui sic in firmo sicut hoc oportet ut consideres illud quod dixit ypocras et ponas mentem tuam in eo non ut retineas sermonem eius quod est sicut illi qui semper sunt in multi medicorum in sermonibus in quibus non fit sufficiencia per cogitationem uel retentionem tantum. Cumque comprehenditur intentio eorum in eo quod apparet in firmis declaratur ab eis quod sit sic. Quoniam est quod tu potes quoniam consideras hanc egritudinem quam narrauit et exercitatus in arte tua. Etiam et eius dispositio est media inter egritudines malas laudabiles et egritudines malas procedere et iudicare tempore diem in qua mouetur infirmus. Pone gratia ... gratia quod aliquis infirmorum expuit in die septimo sanie non puram uel sputum neque in nulla die totum sed cum illo permixtum aliquid degenere. Eo aut fuit totum quod expuit huius generis tamen preter quod fuit cum eo sanies sed reliquias res remanentes preludio in hoc infirmo fuerunt medie secundum etatis uirtus et relique res remanentes. Ita quod non fiat uirtus in fine fortitudinis nec in fine debilitatis et similiter est regio et hora presens ex horis anni et dispositio aeris et etatis et ponamus quod omnia fuerint media inter illud quod est in fine bonitatis et inter illud quod est in fine malicie et sicut narrauimus in istis rebus que sunt medie inter bonitatem et maliciam. Gratia quoque ponamus quod unumquodque generum signorum que apparent in infirmo est medium dico quod illius infirmi mors timetur et expectatur in .xiiii. die quoniam hec hora est hora media in euentu mortis quod si apparent in significationes alie laudabiles tunc scias quod mors eius tardatur ab hoc termino et si apparent in eo alie signes male tunc time eius mortem ante diem .xiiii. Et ypocras quoque narrauit signes laudabiles et malas in eis quod sunt post et dicit quasdam earum nominibus suis et aggregat rememorationem suam quarundam earum non est oportet ut tu putes ab illis signibus opinione absoluta quod sint equales in uirtute sed oportet ut rememoreris eius quod scripsit ypocras in eis et quod nos addimus ad illud ut consideres numerum earum uirtutem et paruum. In quacumque gratia inuenis ypocrati

sse quod significet evasionem valde aut perditionem
pone eam — nisi gratia dei, que quidem significet evasionem in significationibus lau-
dabilibus, significet perditionem in signibus illauda-
bilibus. Secundum in qua dicit quod significet mortem
valde et non dicit in ea absolute quod est per
impossibile, aut significet mortem et similiter in signibus
sanitatis quando dicit in signibus sanitatis quando
dicit in signibus quod significant signe bo-
na scilicet evasionem aut dicit quod significant
scilicet salutem et fiduciam et quod egritudo est bre-
vis spacii et que sunt ut illa. Signa autem
in quibus dicit sermone absoluto quod sunt
perniciose aut iudicant evasionem non sunt me-
dia inter duas extremitates sed non est occul-
tum de hiis signibus in quibus locutus
sum per comparationem suam quod plus sunt signifi-
cantes mortem aut plus significantes evasionem
et addidit ad eas multitudinem et commi-
xtionem. Quando autem apparent cum sputo per
totum et continue in die vii quedam signes ma-
le que sunt in pejus dixit non est possibile ut extermi-
neat infirmus usque in die xiiii. Et plus illo
ullatenus si apparet cum eo plus signe mala
et similiter si appareat cum eo quedam signes la-
udabiles quedam illaudabiles pretenditur
egritudo usque in septimanam terciam. Et si inmisce-
antur signes evasionis et significantes mortem
certe sunt. Quando autem fuerint signes evasionis p-
lures aut fortiores tunc timeatur infirmo
in peioribus diebus quod prolongabitur spacium in-
terim expecta in illis horis illius scilicet quod spacium
vite abbreviabitur. Similiter si infirmus fuerit
senex aut debilis virtutis aut hora presens
ex horis anni male complexionis egrediens ab equali-
tate aut disposicio aeris in illa hora similiter
tunc expecta mortem et cum velocitate postquam
quam saluus in multis quod in textu supra est a
auctoritate est magna valde.

Quod vero est robur et constantia
egri et bonus spiritus et facilis precedo putre-
dinis circuitus et equalitas in habitu-
dine caloris et mollitudinis similiter sicce-
ritatis et sitis et sudoris et sompnus be-
ne se habuerint. Quod si bene se sunt hu-
ic vitam sunt pollicentia. Et que
simplam deferunt post diem xiiii.

mortem futuram pronunciabilis. Et
contrarium quidem quod est mortis
nunciativum iudicabilis hoc est debi-
litas egri spiritus anhelitus magnus et
despositum dolor permanens et prec-
ordia laboriosa et continuus sitis per se-
verantes et corruptio caloris in equa-
litas ventris et matricis dolor in-
guinibus scilicet frontis et manuum et
pedum frigor et vigilie et sitis et sudor
et sompnus ut diximus sunt in-
nuncia mortis futuram an-
te xiiii diem non dubitabis vel in
nono aut in xi. Et hec consi-
deratione sputum dices esse mor-
tale et fatali mortisque signa congregavit
pronosticorum rectitudinem in offense
per quos dierum. Et ista signa sunt
laudabiliora.

Hic de sermone incipit ypocras. Deinde
narrat signes laudabiles et illauda-
biles sicut iste in quibus locutus est
in eis que premisit ... hoc pretermi-
sit eas omnes et venimus ad exponendum
quod dicit post eas.

Apostemantur quedam in
xx, quedam in xl, quedam in
lx ruptam differunt.

Reliquos samositatis plurimum rumpi-
tur quedam eius in xx quedam
in xl quedam eius pervenit ad ...

Non declaratur per sermonem suum re-
liqua samositatis quod voluit quod
est quod possibile est quod ipse signavit per eli-
qua samositatis illud quod accidit in me-
bris aliis non quod accidit a pectore et pulmone.

et est illud in quo accidit sermo eius usque ad hunc finem et est possibile ut non quod significet speciebus quarum precessit rememoratio ypocras quod sequitur per sermonem suum ista duo sunt et quando dixit species que non assimilantur illis quarum precessit rememoratio illius. Dico ergo quod ypocras non posuit sermonem suum usque ad hunc finem in omnibus speciebus saniositatis accidentis in pectore sed in illis in quibus ad inuicem sanies degeneret. Aliquis tamen dixit nec posuit sermonem suum iterum in omnibus istis sed in illis que rumpuntur in diebus vii. et ipsum accidit illud quando plurima eorum rumpuntur in xx. et de istis sunt quorum spacium est longius isto et sunt illa in quibus sermo eius fuit nunc et eorum species sunt due que diuersificantur in tempore quarum una est secundum membra infirma et alia secundum humorem dominantem secundum membra quidem quando quod membris est calidius et leuius eius saniositas fit uelocius et tardius et secundum humorem quod quando accidit ab humoribus calidioribus eius saniositas est uelocior et quod fit ab humoribus frigidioribus eius saniositas tardior. Iste ergo due sunt ex ipsa substantia rei quesite et consequuntur eas due alie due extrinsecus que sumuntur ex etate et natura et regione et ex hora presenti et ex dispositione aeris et ex uirtute infirmi. Humores ergo calidi in omnibus istis sunt uelociores saniei et frigidi tardioris. Omne ergo quod dixi in eo quod intelligas hic in omnibus speciebus saniositatis et tamen quod sermo eius in hoc loco est in saniositate que fit in pectore et pulmone.

Oportet ergo medicum diem principii non ignorare in qua hora con-tinuerit primum calere aut frigere aut per infirmum congnoscere quando incepit in eodem loco dolere et punctiones sentire sed ei prima collectionis inditia sunt ex quo dies et erit computandi hic quod eruptiones expectabis in predicta tempora.

Et oportet ut consideret quando est inceptio saniositatis et computes illud ab ipso primo die in quo ipse febricitauit infirmus aut aduenit ei rigor et si existimet quod iam sit dolor et factum est in loco eius grauitas in loco in quo inuenit dolorem ipse et sunt ex eis que sunt in inceptione saniositatis ab hac ergo hora oportet numerare et expectare rupturam in quarum horis precessit rememoratio.

Et uno uero sunt quas conuenit medici omnes ut faciant eam apparere apparitione manifesta est quod in hora saniositatis apostematum que fuit in membris nobilibus que

per medicinam non resoluitur et sit saniosa accidit rigor et sequitur illum febris. Et ego quidem iam ostendi in libro meo de rigore et euentus eius est ex acuitate saniei generate in membris nobilibus quando mordicat ea et corrodit propter recentionem suam in eis sicut faciunt medicine acute quando appropinquant ulceribus maliciosis et egritudinibus accidentibus ex putredine accidit ei tunc rigor et febris propter quod dicit ypocras hec duo accidentia. Sed ypocras posuit primum quod ex eis dixit febris. Dixit ei a primo die in quo febricitauit infirmus et non uoluit per illud primum diem egritudinis sed diem in qua accidit febris cum rigore. Sed in quo facta est febris propter eam facta est plus quam fuit et accidit in infirmo in illa hora grauitas quando humor diuisus est in partes propinquas infirmitatis et quando distinguitur in membro apostemoso et conuertitur ad saniem et aggregatur in loco uno ex locis uacuis propinquo membro apostemoso. Dixit ergo ypocras quod oportet te expectare ruptionem apostematis in die xx. et xl. aut lx. ab hora qua accidit hec accidentia et sunt tamquam unum est rigor et sunt eius grauitas et calor est febris uehementius plus quam fuit in illo tempore.

Et si hec collectio in uno latere contingit aut in ambobus eueniet utilitas per scrutabis eum in altero magis. Calidior est hic latus est. Si alterum in inuenies et si pondus in altero senciat interrogabis et ex hoc apostema in uno latere non in ambobus iudicabis.

Quod si fuit saniositas in uno latere tantum oportet ut consideret de eo utrum an inuenies in eo dolor in latere et in uno duorum laterum sit calidius reliquo precipe infirmo ut iaceat super latus sanum. Deinde interroga eum an sentiat aggrauari et quod sit pondus superius in latere superiore. Nam si res fuit ita tunc sanies erit ab uno latere.

Iam sciuimus ex diuisione anothomie quod in pectore sunt panniculi diuidentes ipsum per duo media et distinguunt interdum sicut ones eius quos unusquisque tendit a thorace et aggregatur in uno laterum eius sanies non transit ad latus aliud sicut accidit illud in loco qui est inter diafragma quod est quia sanies in hoc loco currit ad omnia intestina. Sed in pectore non est possibile ut effundatur a latere eius dextro ad latus sinistrum aliquid de sanie uel econtrario a latere eius sinistro ad latus eius dextrum. Propter hoc precepit ypocras ut consideres saniem et species si fuit contenta in duobus lateribus pectoris simul uel in uno eorum tantum. Deinde est quod unum quodque quando est in ea partibus plurimis conuertitur ad saniem et regionem propriam ex

aggregatur illa sanies propter in duabus concavitatibus pectoris. sed non in una earum. ar- teriis quando est in assessionibus accidentibus in principio. regente cortice in egritudine plevresis coniungitur ad saniem aggregatur sanies in uno duorum ventriculorum. pectoris et non in am- bobus. significatur super latus infirmi. et duabus rebus quarum una est mutatio caliditatis. Et secunda est gra- vitas quam cum facit iacere infirmum super la- tus alterum. sentit quasi pondus suspensum in latere suo superiori propter aggregationem saniei in illo la-

Et signis huius que putrefacta sunt cum rectificabis. scilicet quod erit in deficiens. et in die modica. In nocte vero magis accensa. sudor mul- tus et in tussiendo flaqueitas et oc- culorum reductio. vel secundum infusio ar- cus in eorum angulis rubor et ungi- um constrictio et digitorum calefactio. amplius tamen in eorum summitatibus et in pedibus sunt nec deinde innuta apparet eiusdem patiuntur et corpore vesice nascuntur et non moriantur.

Et ut sciatis omnes empicos per vitas significa- tiones. In primis quod febris non separatur ab eis. sed ipsa in die erit minuata. cum vero sunt noc- turne magis erit augmentata. et sudant sudore multo et quiescunt acutum et non expuunt aliquid de quo sit causa. et anhelitu constringuntur oculi eorum et rubent gene eorum et curvantur ungues manuum ipsorum et calefiunt eo- rum digiti et ipsorum extremitates et accidit in eorum pe- dibus apparata que sunt. Deinde quiescunt et non desiderant cibum et fiunt in corporibus eorum vesice in quibusdam locis cum variantur retentiones.

Nominavit ypocras eos in quorum corporibus sanies est aggregata et sic est aggregatio in mem- bro apostemi sicut iam ruptum est apa empicos. Um- ptri. de consuetudine medicorum est nominare membro ipso. qui habet hanc egritudinem in pectore et pulmone suo et ta- mes quidem in hiis egritudinibus postquam rumpitur apa aggregatur in spacio quod est inter pectus et pulmonem et qui non expuunt illam saniem cum facilitate et liber-

litate velociter convertitur dispositio ad ptisim et moritur infirmus. Et quando est illud accidit ei. scilicet levis continua et assidua et augmentatio huius egritudinis propter est in nocte et illud accidit accidit omnibus hominibus. scilicet ethicam. Et additio quod in nocte in caliditate. scilicet non est ex natura sua. vel in. sed propter quedam ex accidentibus et quando membra radicalia corporis eius que habent. scilicet ethi- ca calefiunt in flamam et propter illud necesse est ut sit. scilicet quam habet in omnibus horis equalis ex qua sentitur caliditas levis sic caliditas que sentitur ex calce. Cum ergo comedit infir- mus et bibit et digeritur cibus eius accidit ei talis ex quo accidit calor quando vocatur vel fun- ditur super eam aqua sentit ei que eius corpore ca- git et ex tinseais [illegible] caliditas eius fortior est scilicet quam fuit ante illud. Et ego quod iam ostendi vobis illud nisi nam sicut cibari- us. illum qui habet hanc. scilicet in horis divisis scies quod illud non accidit ei nisi propter cibum non propter egritudinem quod est quod tu invenis cali- ditatem. scilicet accendi hora assumptio- nis cibi et augmentatur hora qua acce- pit infirmus cibum suum et fit vehemens et fortis valde in hora penetrationis cibi ad corpus. Sudor autem accidit ei propter debilitatem quando cibus penetrans ad corpus eius dis- solvitur et item accidit desiderium tussiendi quod advenit ei talis sonitus qui fit in gutture et non proiciat aliquid cum sit quantitas quam si proiceret aliquid cum esset quantitas non re- maneret empicos et causa propter quam non proiciat aliquid cum sit quantitas sunt tres quarum prima est viscositas saniei et grossities eius et secunda est spissitudo panniculi continentis pulmonem tercia est debilitas infirmi. Secundo autem ypocras profundantur occuli eorum est accidens omnibus consumptis. hominibus scilicet cronicas et propter quorum siccitas est sic- citas manifesta. In rubore autem gene- rum causa est caliditas que est in pulmone et ruttis quod est quod iste due. causa sunt rubificatur facies et totum caput quoniam elevantur vapores ad ipsum ex materiis que sunt in pulmone. In cur- vitate autem unguium causa est liquefacto car- nis que stringit eos et retinet a duobus lateribus suis. Digiti quamvis sint plurimum in egritudinibus cronicis infrigidantur tamen in ethica. sunt calidi. quoniam generatio harum. scilicet est in membris radicalibus et caliditas effunditur in extremitatibus digitorum plus quam intus in loco carnoso et non extrinsecus cum in illo ostenditur. et si rememoratus fuit eius quod narravi tibi quod accidit propter susceptionem cibi quod est comparatio caliditatis multiplicatur

tociens

in locis ubi est humiditas plus. et quando prolongatur tempus
apparent eorum pedes. quando mors totius corporis
incipit illic propter longitudinem eorum pedes quia
quando mors. membro in quo est in receptione virtus plus
quam reliquorum membrorum. et tunc illud destruit de
sedibus eorum quando virtus digestiva moritur cum
reliquis virtutibus. vesice autem veniunt in corpo-
ribus eorum propter aggregationem viscositatis humorum et ventositatum
in eis. Iam enim Ypocras narravit naturam
humorum in tractatu secundo libri epidimie et
dixit quod generatur sub cute virtus. Et cum contenti-
nes illic calefit quod est quod hec virtus penetrans
est in partes cutis intrinsecus. Cum ergo perve-
nit ad superficiem eius apparentem prohibetur a
penetratione sua. quod est spissum valde propter
hoc vides ipsum. corium per hanc partem cutis et
separat inter ipsam et inter partem intrin-
secam velociter. Cum ergo aggregatur in illo lo-
co quod est inter duas laminas generantur vesice.

Illi empici fiunt in quibus
hec signa fiunt. Quorum vero velocius
empici fiunt utrum ex hiis que
dixi aliquod signum contingat con-
siderabis an sputum sit frequens et
sputum cum tussi deficienti et utrum
cum excreare cepit dolor an
plus fiat. et in talibus ruptu-
ram an xx die expectabis.

In eo autem cuius prolongatur spacium a sa-
nitate apparent signa ista. Et
oportet ut tu consideres et confidas super ea sim ul-
timam fiduciam. Quod autem ex eis est brevi-
us spacii. oportet ut consideres an in eo sit
aliqua harum signorum que sunt in principio.
aut consideres si anhelitus illius hominis est
cum dispositione que sit deterior.

Bene invenit Ypocras in hoc sermone suo in
eo cuius prolongatur spacium a sanitate quod
oportet ut fiducia habeatur de eo ultima. quod hoc sequitur
ex virtute harum significationum. ut in eo acci-
dat dubitatio. nam ambiguitas sanitatis
autem propinqui temporis significat per significatio-
nes quarum precessit rememoratio et sunt
rigor et febris vehemens et gravitas et per significationes que
dicte sunt in eo cuius prolongatur spacium in quo
apparent et per difficultatem anhelitus quando

addidit malitiam super illud quod fuit in
eo quod precessit quando eventus huius accidentis
est necessario. quod est quia pulmo comprimitur et coar-
tatur quando non implentur loca vacua pectoris a
me vel sanie ipsa.

Et quos febris in die rupture dimi-
sit eos evasuros pronuntiabis cum
cibos appetunt et sitiunt et mo-
dicum a quietum est quod egerunt
pus quod fecerunt album est et lene
et per totum equale et sine labore et cum
modica tussi et hii in brevi sanantur
quia hos sunt comprima signa sig-
nis eorum habuerunt. Quos autem fe-
bris a pacientis rupturam non dimisit
et qui fuit visa postmodum inna-
sit et afficiunt siti et fastidio ci-
bi et egerunt molle et pus quod iactant
viride et livet et fleumaticum est annexum et
Quod aut rupit
[illegible] et spumosum hiis

Peruptio sit velocior vel tardior putatis sig-
nificationes. oportet ut cognoscat si dolor ac-
ciderit in principio. et malitia anhe-
litus et tussis et reductio sputi non cedat et ma-
nes tunc oportet ut expectetur eruptio ex xx
die ante illud quod si fuit dolor minor et omnis
iste res sine contrarietate hec est oportet ut expec-
tetur sanositas post illud spacium necesse
est ante illud spacium ut augmentetur dolor et
malitia anhelitus et productio sputi.

Prenosticatio sanositatis an tardetur
eventus eius est ex rebus ex quibus prenosticatur
eruptionis apostematis sanosi et iste res sunt dolor
et difficultas anhelitus et tussis et productio spu-
ti quod est quia iste res si sint assidue fortes
significat quod eruptio apostematis propinqua sit. assidue
vero forte significat quod tardat et oportet necessario
quod corroditur corpus quod est quod sanies ex acu-
tate sua ut accidat in dolor. et in tussi a
et productione sputi causa est virtus subtile. quando penetrat

et egredit

et egreditur de corde in quo est nutrimentum in difficultate hanelitus communis eius est naturam in firmitatis eius propria dolor qui additur et fit spiritus

Quorum quedam hominum et non omnia habuerint ex quibus hii mortui non sunt sed multa manebunt ut que cum difficilem exitum secuntur hii tamen prudenti tuo iudicio discernuntur.

Et quia saliunt plus ex illis est a quo .s. separatur et evenitur ab initio et die suo post eruptionem et desideret vehementer omnis eorum et quia incipit

Quorum sub hoc sermone manifesta est apud omnes quia sunt minores eo quod diximus in eis que premisit sunt. Et per hoc dimitto illud et nunc venientes ad illud sequitur ipsum

Quibus pyplomicas post aurem pyplomios et in apostema putredinem fecit cum crepuerit fistulam parit et

Quibus accidit exitus et in firmitate pyplosie sic evadunt apud aures et in locis in fortioribus. Tunc ille est aure sunt famose et sunt fistule et has infirmitate habentes evadunt.

Fistule autem sunt ex eis que in sermone sunt occulta quod est quia hoc nomen fistula sumitur in lingua grecorum embule longe greca ue a ... cannule quibus utuntur citatores. Est igitur ac cidit in corporibus aliud aliquid quod est naturam in se. Istis concavitatibus nominatur hoc nomine significans sic et puto de ypocrate quod non nominavit fistulas. Et puto de ypo. quod non nomi nat has exitum hoc nomine propter longitudinem. Et summa huius sermonis est quod exitus que ... ex et summa huius sermonis est quod exitus que accidit hominibus pyplomia sunt quorum glandulis sub auribus quorum in locis qui est sub pectore.

Oportet autem tua diligenter secundum hec precepta pendere si .s. secundum hec precepta perpendere si .s. per manet id est dolor minuitur et sputum movetur et ego non est coloris urina nec livida. Urina modica cum in tantis pessima et alia cuncta sig

na sunt boni in tanta que sub aure sunt diximus apostemata futura expectabis.

Et oportet te ut consideres in istis morbis secundum hanc similitudinem quando .s. sunt permanentes et dolor non quiescit productum sputi non precedit secundum quod oportet in iuvenis .s. istud quod descendit et ventre est coloris ... et liquidum valde et ipsa sit depura ... multa valde et ipsa sit residentia mista et reliqua signa significant salutem. Tunc oportet ut expectes in ... hanc dispositionem eventum huius exituram.

Narravit ypocrates in hoc sermone significationem significantes ... et ideo divisit sermonem suum in duas sectiones et narravit in una sectione qualiter perdat homo significet eventum exitus et narravit in divisione secunda qualiter homo sciat et discuciat in eventum exituram in locis que sunt sub diafragmate. Et melius quidem est ut incipiamus adquisitione secunda. Dico igitur quod summa sermonis eius est quod egritudo difficilis digestionis non sit mortalis quod est quod non est possibile quod necessitas egritudinis sit facilis resolvatur per exitum acutiter sed prolixitas sanguinis sit facilis resolvatur per exituram aut per resolutionem acutiter set prolixum ventris aut per resolutionem paulatim ... ut sit ... dat exitum ... cum necesse sit retentus. Oportet igitur ut sit egritudo resoluta per eventum exiture medie in egritudinis que non sunt male et egritudines pernitiosiores egrines que non sunt male et egritudines pernitiosiores. Necesse est igitur ypocrates significavit in faciendo significationes quasdam huius egritudinis malas et quasdam laudabiles et ego quidem sum narrans unam quam ... que est et ponens in primis illam aqua illarum

signum

que est ... in qua est sermo ypocrates cum incepit ... hac distinctione quando est .s. permanens significavit ypo. ut infirmus hic .s. permanenter que dolor non inter positus dolor non quiescat quando est dolor non indiget eventum exitus quod est quod egritudo est sedata et quieta productum sputi est ... ut accidat secundum quod egritudo non sit in firmus necessitate ut accidat secundum quod egritudo non sit infirmus necessitate ... illud quod descendit exitus

Necesse est vicens .s. illud quod descendit ... ex egestione. Et diximus in eis quod premissa sunt quod in egritudinibus que fiunt acute non accidit exitus quod est quod necesse est in eventu exitus ut humores.

Iam diximus in eventu exitus ut humores sint indigesti crudi grossi ut prolongetur egritudo et non consumatur per evacuationem sed per exituram aut per digestionem acutiter paulatim tamen. Dixit autem diximus post hunc sermonem quod hominis ... secundum hunc modum et non sit liquidum purum. Et sermo eius purum significat quod non permisse tur ei eius alius quod qualitas est una et qua

lis. Et sermo autem est purum et ut sit liquidum significat in ... fluxus ventris quando si fluxus

uentris fuit res que sunt de genere co[lere] et fuerit liquide non proveniunt exitus in operacionem, cum super fluxum ventris et quidam homines sepserunt hunc sermonem, sermonem hunc modum cum diversitate illius et non fit quod egreditur de genere co[lere]. Sed res liquide pure intellige ex sermone eius liquide res que descendunt descensione equali et ex sermone eius pure res descendentes aquosas quales non permisset res alia iam diu in his que permissa sunt quod nomine puri cadit super illud cuius qualitas est simplex et non permisset ad id quod manifestum esse quod ypocras nominavit fluxum ventris quod est ex genere co[lere] nominavit purum. Et illud cuius qualitas est qualitas una res aquosa et sunt ille que non suscipiunt digestionem. Propter hanc causam indiget tempore longo vel spacio donec suscipiant digestionem et est spacium in quo proveniunt exitus quod est quod de apparicione acutarum egritudinum est ut in eis fiat crisis ipse per fluxum ventris. Vomitum vero in egritudinibus colice est ut eveniant in ea exitus que accidunt in tempore vomitum et absc[essus] in eis est ut in quartano diversitate septuaria. In his que legerunt in hora inicii iracionis eius. In hac autem hora sunt narrationes summas intentionis huius sermonis, ut inquiras in quo invenis in arte medicine. Dico quod quod intendit ypocras in sermone suo est ut inducit illud quod est necessarium in egritudinibus quarum est sic esse per curam necessarium est per ceditum ut eveniant iste egritudines ab humoribus grossis indigent quod est quod egritudines que sunt cum hac dispositione prolongat spacium provenit ab eis exitum et resolvunt post digestionem et significationes digestionis sunt in urina mista in qua est fex multa et quando in urina est in qua est fex multa residens et substancia eius proveniunt est grossior quod substancia urine naturalis et propterea invenimus hunc sermonem divisum in duo scriptoribus. Quidam quidem scripserunt eum secundum hunc modum. Sed est urina mista valde et in ea fex multa residens et ex eis sunt qui scripserunt secundum hunc modum nostrum et est urina mista valde et in ea est fex multa residens.

Apostema [illegible] sepius mascietur quibus dolor et calor sub ypocondriis est. Quibus vero piplomentis propondria neque dolent neque calent et spiritus est depressus incessanter sine causa manifesta huius apostema supra autem nascitur.

Et que ex eis exitura sunt in locis inferioribus non eveniunt in ei sit in eis que sunt sub ypocondriis aliqua inflammacio. Et que ex eis sunt sursum non eveniunt in ei. Causa ... sub ypocondriis sunt nacta a grossitudine et dolore. Deinde accidit ei [illegible] ha nelitus et moratur spiritus aliquis. Deinde que sunt absque causa.

Quando accidit in egritudinibus quarum processit terminatio subita malicia hanelitus, deinde quiescat post illud eventus eius et ipsius spiritus quies est absque causa manifesta significat elevationem humorum ad caput sicut significat declinationem eorum inferius appositio caliditatis in eis que sunt sub ypocondriis. Quod est quia oportet ut intelligas ab eis ex sermone eius quia non accidit in eis anhelitus in eis que sunt sub ypocondriis aliqua caliditas inflammantis egritudinis et non eveniunt hec caliditas est autem propter apostema nominatum proprie apostema. Et quando si illius accidat ita ut evacuet quod est sub ypocondriis et dolor ipsorum et appareat declinatio humorum sursum propter maliciam hanelitus quando accidit tunc expecta eventum exiture in eis hanelitus quam dixit que sunt sursum.

malicia

declinationem

Apostema vero vesica in pectore natum piplomentis sanctem permittit. Cyeli tamen est similiter vero spiritus pectore ex rubo in albuum mutatum. Huius signis vera salus permittitur. Si quod reicit non est ut oportet in in superpasis, tamen est ei membro cuius sive erit apostema piclum.

Exiture autem que sunt in pedibus in egritudinibus piplomentis fortis magni timoris sunt omnes innative et melior earum est in cuius eventu et eius quod producitur cum spiritu mutato apparuit quod est causa que est eventus huius apostematis et doloris postquam quod cum spiritu producit iam est mutatum a rubedine sanguinis et pervenit exitus illius hominis est ad dispositionem [illegible] et exitura quiescit ita quod non perit dolor et velocitate. Quod si illud quod spiritu producit non egreditur quod non appetit in urina fex laudabilis residens et non fit securitas ...

conc[on]atur ui[ren]ta in qua exiu[n]t extra aut occultat[ur] h[um]or[i] eam uehementia[m] fortis. Eveniens exitum in creticis in egritudinibus ex pleuresi p[e]p[ar]ati[on]is est laudabilis per illud dicit q[uod] est ex initiis eius q[uo]d d[ic]tum est i[n] tractatu s[e]c[un]do libri ypo. in egritudinibus s[e]c[un]dis [et] criticis laudabilibus i[n] ultimo. [et] est s[er]mo ex melior ea[rum] e[st] q[uo]d est decl[arat]iuus i[n] terminis longinq[ui]s, ualde a[n]nexo si in quo e[st] egritudo. [et] ypo q[uon]i[am] est ill[ud] cu[m] digestione ipse ei la[ud]auit digestione[m] in tractatu primo libri epi[demie] i[n] s[er]mone suo. Dig[estio] significat uelo[citatem] c[ri]sis [et] firmitudine[m] sanitatis [et] signat s[e]c[un]d[u]m digestione[m] e[t] mutatio[n]e[m] sputi [et] euacua[tio] e[st] cu[m] in[fir]mitudine absq[ue] dol[ore] [et] labore. S[ed] [illegible] in sputo [et] p[ro]cedit ad exteriora no[n] significat [illegible] [et] i[n] c[o]ntraria e[st] i[n] cause exitura a[n] maturet a[n]p[er]. s[ed] in principio euadit in firm[itate] a tumore qui timetur [et] cu[m] ex i[n] firmitate ypleumonie. Verumptamen fit [illegible] s[er]mo senato[rum] i[n] iuncture in qua accidit [et] pot[est] e[sse] ut accidat i[n] q[ui]busda[m] horis ab illo [illegible] et ypo. loquitur est i[n] hoc loco absq[ue] aliqua significatione. digestionis. sic fecit i[ta]m in eis. q[uo]d premissa s[unt] [et] rememoratio e[st] absq[ue] aliqua significatione dig[estion]is q[uo]d est q[uo]d addidit. ad signes superius ex sputo [et] malo. signes superius [et] ex urina. In s[er]mone autem suo de sputo malo, dimisit addere ei s[er]monem suum [et] no[n] e[st] c[um] digestione s[e]c[un]d[u]m q[uo]d illud oppositum est digestioni. S[ed] q[uo]d s[e]c[un]d[u]m pretendit sunt tamen ut diceret q[uod] si procedit p[er] sputum [et] no[n] egredit s[e]c[un]d[u]m q[uo]d q[uon]i[am] ut [illegible] est ei q[uod] hoc signu[m] est sufficiens in signi[fi]catione [illegible] firmitatem egritudinis [et] ei[us] malicia[m] aut q[uod] ipsum q[uon]i[am] p[ro]cessio sputi tamen. aut q[uod] ipsum suscipit digestionem tamen no[n] sufficit in hac egritudine. Et est q[uod] in[fir]mitate procedit [illegible] uita cu[m] infirmitatem [illegible] q[uod] egritudo ac cepit ad hoc digestionem. Et in[fir]mitate egritudo iam digesta e[st] p[ro]cessio sputi s[e]c[un]d[u]m q[uo]d egritudinis quidem accidit i[n] quibusdam horis ex debili tate uirtutis mouentis pectus [et] i[n] fortasse esse ex aggregatione p[ro]p[ter] uiscositatem sanie[i] et fortasse est ex aggregatione ambarum re[rum] s[imu]l. s[ed] debilitate uirtutis [et] grossicie sa[niei] [illegible]. Et ei in egritudinibus de aptitudine [illegible] quarum e[st] ut timeatur ut incipiat egritudo [illegible] digestionem [et] p[ro]cedat sputum ex tu[m] s[e]c[un]d[u]m q[uo]d [illegible] in egritudinibus oppositis huic egritudini sufficit [illegible] uirtute [illegible] est ut no[n] procedat sputu[m] s[e]c[un]d[u]m q[uod] [illegible] [et] euacuatione materiarum i[n] pectore [et] pulmone. Significationes alie que apparent i[n] ea significant indigestionem hu[m]orum [illegible] uerum est q[uod] malicia egritudinis ad [illegible] q[uon]i[am] no[n] p[ro]hicitur sputu[m] [et] cu[m] illa [illegible] ditur q[uon]i[am] no[n] p[ro]hicitur sputu[m] [et] cum illa

ita[m] q[uo]d remanent h[um]or[es] in pectore in digestis. s[ed] minor illo est malicia q[uon]i[am] [illegible] dificultas eius itemq[ue] qu[i]a plures earum non accidit ei in tumoribus sic dixit in libro epidimie significat in[fir]m[itate]s loco item quamuis eg[ritudo] dicens sit alio ab infirmitate sua non fit g[ra]u[is] s[e]c[un]d[u]m tal[is] in q[uo]d [illegible] egredit etiam [illegible] [illegible] in illo est locorum amplitudo uacuorum q[uo]d in illo est [illegible] sunt in [illegible] suscipientibus [illegible] effusas ad eas s[ed] tempore est [illegible] ut [illegible] ad illos mo[do] ad earum q[uo]d est quia effusio h[um]orum ad [illegible] que mouentur [illegible] est facilior

Quod si a pulmone illud euaniunt at sputum putredinis non euenit nec se ostendit malum est egri[tudinem] continuatione mortis premonstrat.

Expositio. Si exeunte et quod occultatur et [illegible] q[uo]d [illegible] ponatur in [per] sputum [illegible] non procedit [et] s[ed] indeficiens est tamen illud malum est q[uon]i[am] non fit siccitas super infir[mitatem] minimum quam prouiscatum illius ratio [et] modum quod est quia s[er]mo eius conuenit naturam quod est s[er]mo eius conuenit significatur [illegible] quod est s[er]mo eius occultatur sig[nifi]cat [et] generalem s[ed] s[er]mo eius [illegible] sig[nifica]t uelocitatem quietis h[um]or[is] [illegible] [et] illos de quibus accidit in quibusdam horis [illegible] [illegible] h[um]oris [et] raritatem [illegible] [et] [illegible] tem aeris continentis [et] uirtutem [illegible] infirmitate [et] uehementiam uirtutis infirmi[tatis]. Nam iste [illegible] q[uon]i[am] aggregatur apud illos re[illegible] solutum est de apertionem [illegible] est in [illegible] occultatur s[ed] plurimum q[uon]i[am] currit ex eis h[um]ore[s] facientes [illegible] ypo est ut [illegible] noiet illam [illegible] reductio h[um]orum ad alia membra ex in [illegible] que sunt in [illegible] q[uon]i[am] significant uelocitatem euasionis a [illegible] aut egritudinem malam [illegible] que accidit p[ro]p[ter] [illegible] materiarum ap[illegible] dente aut egritudinem malam ualde que accidit p[ro]p[ter] [illegible] materiarum a[d] membra nobilia [illegible] tamen iste res sunt communes in omnibus [illegible] cum omnibus [illegible] que oc[illegible] cultantur q[uo]d est quia [illegible] reliquis sig[nifi]nes [et] ipse que apparent in membris [illegible] aut in istis ex [illegible] est consideratio signorum apparentium in membris [illegible]. Et ypo quidem nar[rat] [illegible] hanc dispositionem, et manifestum est q[uo]d sequitur illud [illegible] quod est quia dixit s[e]c[un]d[u]m hunc modum quod si occultantur exitue [et] quos ponitur cum sputo no[n] procedit [et] s[ed] est inde [illegible] tunc manifestum est quod s[er]mo eius occultatur [illegible] q[uo]d [illegible] in [illegible]

euacuant i mebra nobilia qm si ipi resoluer̃
iam nõ ess. fe. ꝑmanẽs ꝑducto spuı esset
facit. Et manifestũ ẽ q̃ iam subiũgit ab istis
i ꝑlone ıꝑ̃ hanc cum accıt eis ꝑmutio ratio
nis. qm illd ẽ vnũ de accıntibus que accıdit
eis cuı dispo. ouertitur ex ꝑiplonia ad has
egnes. z ea in ꝑmutione. ypo ex qm accıt eis
malicia hanelitus z moriunt̃ facit scias eı
q̃ illd q̃ intelligit ex rebus quarum
p̃cessit rememoratio.

Plures ex hijs q̃ egriteın sunt ꝑiploıca collectõe depeunt. alij ũ alıjs collectõibus mag.

Qui autem ex initib9 sanositate acci
dente ex ꝑiplonia moriunt̃ sunt q̃
in etate p̃cesserũt plus ex rebus q̃ sanositate
illi q̃ sunt adholescencioris etatis moriũt̃.
Non oz ut intelligat ab eo ẽmo pl9
eius qui iam p̃cesserut in etate ite
lecti ab solutio. s; ꝑ opinione adholescencia
num qm qui p̃cesserũt in etate nõ ẽ possibile
ut saluetur ab aliqua egne plus quam
sit salus adholescencium in ea. s; illos q̃
sunt inter illos z i ter stantes i adholescencia
.s. illos qui dicunt̃ difficulter euadere ab
egnibus pl9 quã adholescentes cum dixit
ypo. in ẽmone suo in aparatibus. ea. i au
nibus accıntibus i sanositate accıtte ꝑ ꝑi
ploiam. Nam cũ huius egnis curato nõ fit
nisi ꝑ ductõe spuı. sit necẽia uirtus fortis
in illo. oz ut sit euasio adholescentis ab ei
pl9 quã euasio eius q̃ pl9 p̃cessit i etate.
Et reliqs autem ẽbus sanositas de apti
tudine adholescencium est. ꝑpe ut adeos
festinet mors ante augmentũ aut cõ
ꝑ dolorem z fe. i q̃bus dixit ypo. in eis q̃ p̃cesserunt in etate huic ẽmone. s; decepti
sunt tardiores ul mitiũ q̃ est q̃ fe. z ꝑmu
tatio mentis ad ueit eis. minũ z autes eorum
sentiuntur quare sanose fiũt ꝑ hanc
cam. vn in istis etatibus egnis. resolu
tiones qm ueniũt i p̃ficiũt plus hijs q̃
eas adholescentes ũ ante q̃ fiant sano
se eorum aures moriuntur q̃ est q̃ ex
quorum auribus currit sanies spat adho
lescentibus salus z si appet i eis aliq̃ si
gnũ laudabile accıt. s;. i reliqs ẽbus
sanositas ut sit mors adholescencium
ex eis in hora euentus saniei uelo
citate ꝑ fe. z dolorem.

Acutis egritudinibus si dolor a

lũbis ex inore ad dyafragma a
assenderet z inoe̊ est alijs cũ signis
ꝑmutis ex quorum ꝑlalitate ul pa
ucitate diiudicabis.

Dolores autem qm fuit cũ fe. i lũ
bis z in locis in ferioribus si i du
cunt dyafragma postquã separantur aliqd
in ferioribus ul est mortale ualde. oz g̃
ut regas ratõem tuã ꝑ reliquas signi
ficatõnes. nã si uideris cum illo signum ma
lum ex significatõibus reliqs. tunc ẽ
nõ illi infirmo spes. Quod si egritudo iam
ascendat ad dyafragma z reliqe
significatõnes nõ sunt ualde male tunc cõ
firmatur spes tua q̃ infirmi illius ẽe
couertitur ad sanositatem.

Intellexerunt quidam ex ẽmone
suo i dixit dyafragma sic si ascenderet
faciũt accıdere i ꝑmutatione ratõis ꝗsi
diceret ẽm. huic modũ. Dolores q̃
fuit cũ fe. in lũbis z i locis i ferioribus
qm ascendit ad dyafragma. faciũt
in eis accıdere ꝑmutiones ratõis uehe
menter z sunt ex hoibus qui intelligũt
illud melius q̃ isti z interꝑtant ab illo
sic illd q̃ nos sepsim z signo q̃ certitudi
nem illius est illd q̃ ipse sepsit i fine ẽm
onis sui ũ dixit tunc cõfortat spes tua
q̃ ẽe illius infirmi couertitur ad sanita
tem. Que ẽ q̃ uult ꝑ ẽmone suũ ut signũ
q̃ qm egritudo ascendit ad pectus accıt
ab illo una duarum rerũ aut ꝑ ductio i si
rum sb ito aut si fuit egritudo in ulti
mo bonitatis z accıt ab illo sanositas cũ
illius discẽtõ erit ex reliqs significatõibus
nã si nõ fuerint male accıt sanitas q̃
si apparet saltem una signũ mala i firm9
morietur ꝑcul dubio.

Vesica dolens atque rigida febribus nõ desiccientibus ꝑniciat mũliu magis tñ cũ uenter ꝑ siccitudinem.

Et qm vesica est dura laboriosa z do
lens i oibus dispoibus est in desiccia
ens et magis ẽ in desiccacione qm cũ illo est
fe. nõ desicciens q̃ ẽ q̃ dolor confortatur ad
si ut in desiccatõe uẽter nõ pcedit i illa hora.

Iam dixi mltociens q̃ ypo. significat ꝑ ẽmo
nem suũ flegmõ inflatõem ẽ apã. qd no
minauit herisiteri z q̃ post eũ uenniunt hoc nõie

Significavit ypo. per determinatione quam ipse determinavit ypo. per determinatione vel sic cum quod determinavit differt in hoc sermone suo in quo est vesica dura et dolorosa. Causam autem propter quam

dixit in istis infirmitatibus quando fuit periculosa et ipse quando est cum ea febris intercidens significavit in sermone suo significe manifeste et est magis in ductio doloris et constrictio ventris et retentio urine et aliquid accidentium propter strictionem intestinorum rectum propter dolorem vesice quod in firmitate prohibetur a lenitate et propter illud quod accidit et de doloribus hora qua conatur illud et hoc quidem accidit est commune in omnibus doloribus. Dolor autem locorum in quibus est apostema et fortasse accidit ab ipsis locis in quibus est apostema forte accidit a membris vicinantibus ei et similiter et quando pectus movetur in hora hanelitus accidit ~~[illegible]~~ dolor in ipsis splene aut in epate aut in mirach velut est apostema. Causa et propter hoc est ut accidat in firmo species malicie hanelitus frequens in qua fit hanelitus frequens prius frequens. Et ego quidem iam ostendi causam huius speciei malicie hanelitus et reliquarum specierum malicie hanelitus in libro meo de malicia hanelitus.

Et si super venerit urina cum preposita dolor solvitur.

Et solvitur illud in urina quando mingitur sic: prius et est in ea residens fex alba levis cum recipit apostema ea. Accessit in vesica maturatione et sequntur huius rei digestio ad spaciumque et est in vesica evacuantur cum urina et ostenduntur cum fece signa digestionis laudabilis.

Et si urina sic non fuit et vesica non mollescit necessario fe. terciane mores in primo periodo adherent.

Quod si non lenitur venter penitus vesice quorum ea est febre in deficiens terre habitis illi dolor in penitus per periodos egritudinis sue expectata perditione ... non lenitur vesica et est fe-

Iste que sermone in deficiens est sermo manifestus. In sermone autem eius quod si non lenitur venter est occultatio et clausura quod dicit quod de consuetudine eius est ut significet per hoc nomen secundum egritudinem et non secundum accidentia sicut et reliqui qui venerunt post eum ipsi enim dicunt lenitur apostema lenitur duricies mollificatur tensio lenitur dolor. Et non invenimus aliquem illorum dicere leditur lenitur venter propter ... quod ypo. vocat hoc nomine venter, sermoni mar

translationis et transitionis ut intelligatur ab eo mutatio ventris ad in quod est melius et quando consequitur illud est possibile ut significet hoc de evacuatione urine propter ~~[illegible]~~ retentione eius ~~[illegible]~~ intelligitur ex sermone eius apostema vesice retentio urine. Et de consuetudine eius est ut acceleret quando egritudo est valde periculosa ne forte ~~[illegible]~~ sicut in firmus ab ea evadat. Secundum hanc ergo similitudinem invenitur sermo iste scriptus in descriptionibus hen... ... et descriptionibus aliis ab istis invenimus cum quibusdam descriptionibus scriptum huius modi quod si non peperit urina et non lenitur vesica et non est necessaria in hac descriptione ... quod.

Hec autem morbi species ~~[illegible]~~ parvis accidit a vii. anno usque ad x. vel xv. evenire solet.

Et si species ipse pervenerit in pueris cum fuerit vii. annorum quo usque consequntur xv. annos

Cum in pueri multiplicant comestionem in hora in qua non convenit et ut in corporibus eorum aggregantur multitudo humorum que non bene digeruntur et nominatur crudus. Cum ergo multiplicantur humores huius in omni die ad partes vesice tanquam ad ipsas in meatibus urine aggregantur illic et generatur ab eis in quibusdam eorum quando est egritudo apostema et in vesica et non accidit illud nisi quando advenit vesice nocumentum magnum et transitum horum humorum per ipsam.

Tertia particula Prognosticorum

Febres acute que non est terminus in quibusdam ad vitam quibusdam vero ad mortem.

In febre autem venit est in initiis dierum eisdem in quibus salvantur ex hominibus qui salvantur et perdunt qui perduntur.

Vos acquisivistis amice Arimathei omnes quando rogastis me ut exponerem libros ypocratis propter ratione super illos duos libros quorum unus est de diebus creticis et alter de crisi. Et iam consistit illi duo libri in manibus multorum hominum sicut alii et multis libris in quorum editione rogastis me propter hanc causam non propono ad exponendum aliquem librorum ypo. in libro suo ypo. quando ego iam narravi totum quod est necessarium scire et eis in operatione medicinali et alii libri multis ... ad illud exponere quod convenit et quando multos sermonum eius propter illud quod est in eis de occultatione et posuerunt quorundam mala exponere non placuit alicui ... illud si bonum fuit ... illud quod volunt de intellectu illorum amice cum sit sibi ... ypo. Rogastis enim me et ut firmarem vobis quod audivistis amice audituri in libris Dei

Tertia particula

P

autem nobis propter hanc enim quod oportet ne sit expositio mea omnium sermonum eius expositio una et eadem. quia expositio aut mea quare ut eius animus non remmoratur sim quod non dixi in aliquo librorum nostrorum expositione, intendo et erit expositio mea eorum brevis et abbreviata ut non cogar uti in hoc sermone meo uno et eodem verbis eisdem multotiens. et propter hoc cum ego narravero tamen quod est necessaria scientia in crisi et in diebus creticis ex duobus libris meis ego dictum in loco suo. magis illius tamen ponam propter capitulum sermonis mei in hoc loco. Dico quod quod nomen crisis in egritudinibus non est sumptum nisi ex intentione que nominatur hoc nomine in iudiciis quando significat mutationem violentam valde que accidit in egritudinibus et secundum quatuor modos quando significat mutationem infirmus aut evadit ab egritudine in sanitatem statim aut declinat declinatione magna ad illud quod minuitur aut moritur statim aut declinat ad dispositionem malam declinatione vehementi. Et propter hoc duo modi qui sunt post eos nominantur crisis absolute. Sed duo modi post eos secundum nominantur simpliciter crisis cum additione que additur in nominatione eorum ad nomen crisis et est mala aut feda aut res alia similis illi. Et forte nominantur absolute omnes crises tamen. Et nos iam scimus quod omnis species crisis accidit aut per evacuationem manifestam aut per occultam in corpore. Quod est quia mutatio dispositionis infirmi que est mutatio vehemens ad hoc quod est melius per sopitum et sudorem longum non fit nisi raro et in infirmitatibus tamen. Et ex hominibus qui non noverint ipsum crisim. Dies autem in quibus accidit hec mutatio infirmi valde et efficacius in eis illa. In aliis enim diebus non accidit crisis frequenter et accidit in eis multum. Et nos quidem non invenimus quod ypocras non intellexerit tamen dierum crisis an quod homines tamen hic invenimus in ipsum intellexisse eos multis annis quod homines tamen hic invenimus et narravimus eam in eventu eorum. Et nos narravimus in libro nostro de diebus crisis et ostendimus in eo quod fortiores periodi omnium accidentium in diebus periodorum sunt illi qui sunt in septenis. Deinde post eos sunt illi periodi qui sunt in quartis et eorum eventus est ex divisione septimane in duo. Et sic frequentius accidit in septenis sumitur et ex quartis quia dies quartus medietas est vii et dies xi medietas est xiiii. Et ypocras quidem nominavit has dies indicativos et innuit ut inveniantur in eis septimane secundum hunc modum. Dico quod septimane primo

III

sunt secundum modum disiunctionis. quia tertia est secundum modum continuitatis. Et modus quidem disiunctionis est quando consumatur una ebdomada prima in aliquo dierum et computatur initium ebdomade secunde a die que sequitur ipsum. modus autem continuitatis est quando conveniunt que septimane simul in die uno aut quando consumatur prima et incipit ab eo septimana secunda. et propter hoc fit esse dies xx ultimus dies septimane tertie quando si ista septimana computaretur secundum modum disiunctionis oporteret tunc propter hoc esse dies xxi. Sed quoniam nos non invenimus rem ita quando crisis accidit in die xx plus valde. Et propter hoc tres septimane complentur in diebus xx. et principium septimane compleantur quarte sit xxi. tres septimane alie compleantur in xx diebus dixit ypocras in die xl. et est dies crisis et non dixit id in die xlii et similiter in lx dixit dies in lxx et non dixit dies crisis dies lxiii. et propter hoc ergo computatio periodorum que accidit in septenis et sequitur illam computatio periodorum que accidit in quartis. Et est quod una quarta septimanarum in diebus quartis. quia quod ut sit dies quartus ab initio egritudinis consumato quarte prime et principium secunde quarte. Sed in quarta que est secunda et est tertia incipit in a die viii quando septimana secunda incipit a die viii. quando septimana secunda incipit ab hoc die. et dies xi est complementum quarte tertie et principium quarte quarte. Sed in quarta quinta incipit a die xiiii quando septimana tertia incipit ab hoc die. propter hoc fit esse dies xvii consumatio quarte quinte et est dies in qua incipit quarta quinta in quarta septimana et est ille in quas dividitur septimana tertia et secundum hanc computationem fit dies xx consumatio tertie septimane. et vicesimi sex quartarum. Sed in eis dies sunt crisis sunt qui faciunt posteriores periodos secundum in ternarios dies. alios in quibusdam fit crisis in egritudinibus acutis in istos dies. Et ego quidem iam dixi cum in eventu illius in libro meo de diebus creticis et sunt dies tertius et v et vii. Et fortasse accidit in quibusdam horis crisis in die vi. verumptamen iste dies est crisis male. Quod est quia in ipso fit crisis plurimum cum accidentibus in quibus non est fiducia et remanet de egritudine post ipsum residuum. Et forte consumitur egritudo in eo cum suspectione et posita quod sint solum in quibusdam horis solet preterire. periculosi. Et ego narravi iam omnes istas res et res alias multas in libro meo de diebus creticis. Et narravi. ypocras plures enim verumptamen alie sunt separatim in libris diversis. Et ego iam aggregavi et totum in libro meo de diebus crisis. declaravi tempus et eventum eius quod non declaravit et declaravi et complevi totum in libro quem abbreviavi et propter hoc quando multum ut sufficeret prioris legit

[illegible]

In quibus febribus signa salutaria bene processerint et spes mali in quo eorum non fuerit in die quarta terminantur vel prius. In quibus vero febribus signa mala pervenerint, in eis spes illa affuit in iiii die vel ante in morte obibit.

[illegible]

Primus paroxysmus huiusmodi completur in septimo, tertius in xi, quartus in xiiii, quintus in xvii, sextus in xx. Post quaternarium augmentatio decurrit in acuta egritudine usque in xl dierum. Computantur in completo numero dierum, quemadmodum in annis et mensibus, ad quorum formam secundum septimanas ... xx dierum spatio ... in animis

[illegible]

Deinde secundum hanc augmentationem evenit primus paroxysmus in xxxiiii die, secundus in xl ...

[illegible]

In quibus vaticinationibus determinatio est tarda prognosticacio in illis in mundo sunt latentia earum enim hec prima confusa sunt racione cause inmaginacioni et in singulis quartanis diebus studiosius intuendum est quod si fueris aut raro aut nunquam falleris.

In quibus autem existis vemencius in statu longiore prognosticacio in principio fuit est difficilior.

Et finis quartane hic est et quare est quartane non est nisi conveniens huic.

minate sunt in pronosticando de eis, cum aptitudine est ut accipiat quod inveniamus in febribus periodos. Quia ius est quod facit dies quartus in febre quartana, illud idem quod facit dies in febribus perfectis, idest quartane pure. Crisis enim accidit in eis in VII periodis non in VII diebus, et proportio diei quarti et aprilii cognitus ad dies VII est sicut proportio quarti ad periodos VII. Quod est quia dies creticus est medietatum periodi VII. Et ego quidem iam narravi totum hoc in libro meo de diebus creticis, et propter hoc sufficit tibi tantum ut scias in his locis quod si febris quartana cum fit in periodis non indiget nisi hunc ordinem.

Non significavit per ordinem eundem dierum creticorum. Nam sicut proprietas divisionis est malicia, quod ordinis appropriatio ordinatoris est ordo, ita propter hoc eam nominavit gratia nostrorum nomine significante ordinatorem et ordinem. Quoniam mare omnia que sunt in ipso primo sunt ordinata, ita enim est in medio ipsorum. Deinde mare est in circuitu ipsius et terra in mari est, et post aerem est ignis, deinde orbes per illum continentes omnia. Ordinem autem motuum stellarum fixarum non est michi necesse, ordinem et illos inveniuntur semper minus compositionis. Motus autem stellarum, hesitationem quamvis non sit equales in omnibus diebus, tamen currit per ordinem et ordinationem, quod est causa, ipse secat semper in temporibus equalibus loca eadem de rebus signorum vel de orbe signorum.

Que vero in brevi finiuntur facilius cognoscuntur. Via enim illarum est evidentissima. Suavis quidem ipse suavis in dolore aliquis, et quies noctium nullis. Et cetera signa eventa boni ordinis ut diximus. Morituris vero ipse anxietas et turbatus animus, inquietatio et vigiliarum et omnis significationis malicia.

Cognitiones autem de quarum cursu et diuturnitate vel aptitudine est ut consimiliter in minoribus spatiis sunt facilior rerum dierum. Quod est quia res quibus alie differunt sunt secundum maioritatem cum est quod est quia illorum que sunt secundum semitas salutis est vanelitatis bonitas et sic salutem fiunt a dolore et dormiunt in nocte et sunt reliquie signes in eis secundum ultimam bonitatem. Illorum autem qui pereunt vanelibus est malus et perimere

initio et accidit ei inquietudo ~~et sunt reliquis~~ ~~[illegible]~~ et sunt reliqua signes in eis secundum ultimam maliciam.

Iam dixi in quibusdam que premissa sunt quod mihi per sermonem suum facilis et levis et magis levis et dixit paulo ante quod salutores febres sunt ille in quibus est in initio bonitatem et fortiores signes consummantur in die IIII aut antea ipsum. In hac autem hora quiescit per sermonem suum ut significet ei manifestam signes laudabiles et propter hoc addidit ei quod illorum qui sunt secundum semitam salutis ipse est dormitus et sunt salvi a dolore et dormiunt in nocte. Illorum autem qui pereunt ipse est malus et regit eos principio et accidit eis inquietudo et addidit item ad minimum quod horum duorum sermonum sermonem suum et sunt reliquie signes in eis per illam similitudinem dicens in fine sermonis sui et sunt reliquie signes in eis secundum ultimam fiduciam. Et dixi in sermone suo et sunt reliqua significationes in eis secundum ultimam maliciam. Significat quod signe manifesta per hanc additionem quod eius terminorum in utroque duorum sermonum contrarium signorum et non dixit non est nisi secundum viam exempli. Addidit enim sua item ad sermonem suum quod est causa res alie quibus differunt secundum maioritatem. Dixit quod est non fuit illud nisi ex necessitate. Dixit enim in eis que precessit quod diversitas in egritudinibus de egritudine quarum est ut consimilentur in minoribus spatiis inter illas que salvantur ex eis et inter illas que interficiunt est magna valde. Egritudinum autem quarum spatium prolongatur non est ~~in~~ ~~interficiunt est magna valde~~. Differentia inter salvas et perituras magna. Significationes sunt similes ab initio earum. Ex principio autem cum cohoperit eos principio potest esse ut significet illos quorum permiscetur rationes. Potest esse ut significetur eos cum exagitantur rationes et inquietantur et non significatur cum eis dies decubitus et in melius quidem et ut intelligatur ex eo prima intentio cum sit hoc ~~[illegible]~~ vehementer [illegible]

Considerabis quod augmentum in principio vel in medio tum an sit ut diximus.

Oportet autem ut cogites esse quantitatem cum [illegible] augmenti usque quo esse quantitur egritudines horam digotis sue quamvis iste sint eventes per modum variatum. Sicut dixit ypocras in quarta particula et cetera.

Et ut aprimo die cogites deinde addit ad illud exemplum in consilio et invenimus cum dixissem sermone suo et cum ipsum sine terminorem simile ei quod dixit in hoc sermone et hoc.

Sed et a primo die ut cognoscas et aucties [?] nascuntur [?] quibus [?] dies. iiii. dies consideres non enim accelerabitur ad quintum decimum et

supple ypo. enim dicit creticos. h[oc] est redeundi dubium a quo debemus computare creticos

q. s. e. dicta

Secundum hanc quoque intentionem et in parientibus causam ens et non parientibus sibi.

Secundum hanc manieram accidit crisis in mulieribus propter partum earum.

Voluit ut sit computatio dierum in hac egritudine a primo die in quo mulier peperit non a die in quo invadit eam febris. Quod est quia plures earum invadit febris in die secundo et tercio post partum et ab istis diebus numerantur plures medici et expectant crisim et illos quidem non est rectum. Quoniam postquam numerantur dies ab ipso die partus mulieris cum ypo. numerat ante totum et scientia necessaria est in diebus crisis breviter et copiose dictum est ut faciam de termino eorum cuius quo multotiens dixi in alio loco. Set est quod nos invenimus res multas de quibus fit inquisitio quibus non fit invamentum in opere medicine. Verumptamen nos inquisivimus de eis inquisitionem rectam. Quod est quia invamentum in prognosticatione non est nisi ex cognitione diei in quo venit crisis egritudinis. Si enim aliquis quesierit de illa egritudine an nominetur egritudo acuta absolute aut acuta valde aut composita aut acuta cum additione et quesitione tunc inquisitio eius est illa non propter nisi in nominibus non intentionibus ~~ex quibus~~ ex quibus est possibile homini ut cognoscat prognosticationem quoniam de cuius aptitudine est ut eveniat ad scientiam medicine

acuta

~~...~~ de crisi secundum similitudinem. Non autem non dicimus quod pessimus et sevissimus scientia recta quod infirmus evadet a egritudine longa sua morte ex et quo illud eveniet secundum quod nos speramus quoniam eo. Verumptamen aliquis dicet quod illa egritudo est acuta et alius dicet quod non est ut nominetur egritudo acuta quia est terminus egritudinum acutarum est dies xiiii. istud non nichil diversificatur. Dicit enim unus eorum in hac egritudine quod est ut nominetur cronica quia iam pertransivit diem ultimum in quo egritudines acute perveniunt. Et egritudines quidem non habent speciem aliam terciam ex parte temporis quod nominetur egritudo et dicet iste quod est ut nominetur egritudo acuta conversiva et dicet alius quod est ut denominetur egritudo acuta cum additione et additione paulatim consequitur. Hoc intendit hic proprietam. i. conversivam ut absentis sermo cuiusque horum invenit et illud quod conatur verificare et querere quod preter illud considerat recte cuiusque istorum finem rem vel rationem vel quis illorum errant finem in eo in tam suam vel propter tempus longum preter quod ph

valieris

ciat per illud in operatione medicine in aliqua ex rebus quidem habet cognitionem. Et quia possibile est accidere quod egritudo solvetur in die xvii preter quod sit ei possibile iudicium in cognitione aliorum ut nominetur aut acuta aut ex cronica aut acuta enim ad invenem medicine in aliqua ex rebus cum melius est ut ponat nominum speciem egritudinum secundum tempus et per quantitatem nominum propter dominum in quibus accidit crisis. Ergo erit egritudo que solvuntur in quatuor diebus primis prima species. Deinde secunda post eam in qua accidit crisis in septem diebus. Deinde tercia post eam in qua accidit crisis in xiiii diebus totius et plus ipsam egritudo que consumitur in quarta. Deinde que resolvuntur in quantitate quarta post eam illa cuius crisis venit in quarta sexta et est illa que resolvitur in die xx. Similiter quoque fuit post hunc diem duplicatur quarte veniunt crisis in septenis. Deinde extenditur iterum septimane et resolvuntur egritudines in xl die. Deinde post hanc permutatur ad menses. Deinde tale durerit ad annos. Et quoniam ut aliquis egritudines sit duo temporum quarum quod autem dixi acute et que preter eorum continue preter egritudo nominem eas multotiens hoc non est ut confiteretur sermo meus et forte cognitionem propone duplicem inter utrasque egritudines que nominem quam divisionem de. Quod cum fecerimus erit species egritudinis quarum unaqueque dominium meum in species alias. Unde est ex parte species sunt egritudines acute quas nominavi ypo egritudines acutas nominem absolute et quasdam earum acutas valde et sunt ille que non transeunt vii diem secundum crisis venit eis aut in hoc die aut ante ipsum. Egritudines autem que nominantur acute absolute sunt ille que extenduntur usque ad diem xiiii. Illarum autem que transeunt hunc diem in nominatione nominum cadit eis hesitatio cum non est possibile ut ponatur egritudo cuius crisis venit in die xvii nominem ex consistit primum in egritudine inquantum est egritudo cuius crisis venit in die xvii venit crisis in die xx et iterum illud ita sit cadit in hac questione. Et propter hac conveniens est ex sufficientia ut ponam tibi terminum acutarum egritudinum die xx non diem xiiii et in illo iterum est alia hesitatio magna quoniam ex genere generis acutarum non intelligitur nisi egritudo in qua est febris continua illa autem quoniam ita est tunc si ipsa consumitur in xiiii aut intra illum paulatim tunc nominatur egritudo acuta. Iste ergo sunt species egritudinum acutarum et hec sunt species alie in quas egritudines dividuntur quarum crisis venit post diem xx et istis egritudinibus est latitudo multa. Non invenimus quod est ut ponatur que ex eis extenduntur usque ad diem xl in dispositione una. Et singularis eius fiat species alia et ponantur eis que extenduntur usque ad vii menses species alia et illis quarum crisis venit in uno annorum et in pluribus uno nominem species alia. Et propter hoc ego sum dicens in hoc sermone illud quod deo iuvante

iudicare

hesitacio

dinem una est in dictam sp. et est quoniam sp
ut recedas ab hoc toto studium tunc mag
in die hore in qua resoluitur egritudo inde e
quod inuenit ipse in una specierum egritudinum et il
la quam de consuetudinem suam est ut no
minate samositatem et ponit tunc s. crisis
eius et rupture eius in quibusdam horibus die
xx et in quibusdam eorum eius et ruptio eius
xxiiii et in quibusdam eorum xl aut die
lx et ipse hic dimittens rememorationem parti
culare eius in ponendo nomen unius quarum speci
erum studium meum ad sciam pronosticandi
de die in qua rumpitur apostema in unaquaque
earum specierum samositatis et illius quidem intent
io est per duas mas et sunt experimentum et ratio
natio per experimentum enim comprehendimus tunc
ipse unius speciei aut duarum ex speciebus samo
sitatis ratiocinatio autem est significet ipsam
samositatem et eam facietatem ipsius et res admina
tes ipsas quod quedam species
samositatis rumpitur in die xl et tunc inuenis
euentum eius fuisse ex hiis temperato in hora
temperata in frigore et iuuenis etatem in
firmi et regionem et naturam corporis et membrum
infirmum omnia temperata in frigore. De
inde in die aliam rumpi in die xl et inuenis
euentum omnium eorum que narrauimus decli
nat in die aliam rumpi in die xx et omnem o
minum eorum que eorum posuimus rem
orationes declinare in ea ad calliditatem potius
in sciare ruptionem reliquarum specierum samo
sitatis cum posuimus inuentiones tunc in inue
tione illius quod comprehendisti premittunt et com
paras alias species in samositatis ad ipsas quitas
diximus s. calliditatem et frigiditatem mutationem
ad frigus eorum et cum mutate eos et est callitas in
natura et reliquas res adminantes ad illud et sunt
hora presens et regio et dispositio aeris. Extimatio
autem secundum quantitatem uirtutis facientis illud
sumitur ex parte infirmi et natura corporis eius propria et
membra in quo accidit samositas et ex aliis aliis
significationibus significantibus de debilitate
uirtutis que est in uenis pulsatilibus et forti
tudinem eius. Nam ars que non est cog
nita harum rerum et conatur comprehendere
sciam omnium dispositionum specierum samositatis
experimento et comprehendere sciam omnium dispositionum
specierum samositatis ex experimento considerationes in
diversa alia hora anorum et considerat ad quam
hic est calliditatis materie et considerationem eius cum
honoribus qui indigent dicere ars ideo ut illud
ad cuius interrogationem intendit facilius percipere et
comprehendere ma. Ethica quidem dispositio eius est
eius ex possibile est extimare res occultas
ex rebus manifestis et est possibile ut inuenies
in una quaque specierum samositatis quia tunc
perit in die xx aut in xl et secundum hanc si
gnificationem in speciebus aliis et non est michi necessari
um dicere in egritudine an oporteat ut nominetur a

cuta an cronica an consistentia. Dictio
ipsius et illius determinatio non est de expositione
membro incidentium quorum intentio est
ad ipsum. Ad ipsam operationes medicine tamen est ex
operatione sophiste quorum studium est in
quirere nominationem et propter hanc eam inueni
mus eos in suis inquisitionibus sedentes alta
et loquentes coram discipulis suis in illo locutionem
multam ualde propter ignorantiam eorum non
est minus de cognitione eius de cuius aptitudi
ne est ut accidat infirmo et plerumque ig
norantia propterea de qualitate alterationis in
tus et res sunt quidem aliis quorum dispositio est
contraria huic dispositioni s. illi manibus eius est possibile
intelligere egritudines et pronosticare de eo quod
futurum est et non est possibile eis respondere de quibusdam in
cantationibus. Et propter hanc putatur de quibusdam
eorum qui sunt medici et de quibusdam eorum qui sunt so
phiste in professionem. Quod est quod ipsi nominant hanc
in dictionem secundum hoc nomine. Et cum inuenerit aliquis le
gere in libris aut in cognatione in expositione rerum quibus
fit iuuamentum estimat de eo quod est de medicis
qui nominantur medici locutionis.

Si dolor in capite acutis
simus cum febre fuit et signum
aliquod aliud apparuit mor
tis morietur cito: et si signum aliud
mali non affuit et dolor usque
in xx diem permansit in fe
bricitante sanguinis de naribus expe
ctabis aut apostema aliquod in
inferioribus corporis speraris. Et
dolore adhuc recente sanguinis
fluere de naribus expecta
bis aut apostema sperabis magis
tamen dolore frontem et tempo
ra non relinquente.

Et cum fuit in capite dolor uehemens as
siduus cum febre et fuit cum illo aliquod si
gnorum mortis tunc illud erit mortu
le ualde. Et si fuerit dolor absque illis signis protrahetur
et doloret usque ad xx diem et fuit febris inseparabilis tunc ex
pectetur fluxus sanguinis a naribus aut aliud eu
ta in partibus corporis inferioribus et dum permanet do
lor recens ut expectetur fluxus sanguinis a naribus

dicitur modus quod dolor significat malum.

quod in dolor significat futura crisim

quod in dolor significat futuram crisim.

quod quanto uenit magis fluit sanguinis per quantum magis continua.

aut saniositas et propter hoc quando dolores non sunt nisi usque tempora et frontem.

In hoc sermone exposuit ypocras rem [illegible] ualde de rebus quas necesse est scire in pronosticatione. Verumptamen illud est absque ordine ~~secundum eius ordinem~~ sed eius ordinatio est secundum hunc modum, quod cum fuerit in capite uehementes dolores cum febre assidua, si fuerit cum illis aliquod signorum mortis, tunc erit illud signum mortale ualde. Et si sperans ex istis rebus quod euadat infirmus, tunc expecta effluxionem sanguinis e naribus a septimo die usque ad xiiii. Quando vero extenditur tunc expecta illud et expecta ~~saniem~~ que erit ex naribus aut ex auribus quibus fit euasio infirmi; et si permanent isti dolores qui fiunt in capite usque ad diem xx, tunc expecta fluxum sanguinis [illegible] et certe. Verumptamen illud non fit in [illegible]. Fluxus autem saniei e naribus aut ~~[illegible]~~ et auribus erit in pueris minoribus; accidit multotiens in illa hora; et quando expectabis aliquem fluxum sanguinis a naribus tunc adduntur in spetiale ad illos dolores accidentes usque tempora et frontem.

Atque sanguinem sperabis plus in illis qui quidem minus xxxv sunt annorum; saniem vero magis in hiis qui sunt amplioris etatis.

Et illud est ut expectes eruptionem sanguinis ei cuius etas est infra xxxv annos; qui autem est maioris etatis quam ille, expecta illi saniositatem.

In hoc sermone suo posuit terminum speciei fluxus sanguinis e naribus ex etate, et causa in illo est manifesta, quia iam multotiens dixit, et est quod generatio sanguinis in hac etate usque quo etas eius consequatur xxxv annos in multa quantitate, et est cum illo calor; in hac etate et colera [illegible] iuuenes magis. Et ego autem iam dixi in eis que premissa sunt quod sanguis dispositio eius est hec dispositio [illegible] ut faciat accidere fluxum sanguinis narium.

Aurium vero dolor acutus cum acuta febre periculose acute malum est. Est enim periculum in eo alienationis et interitum quia cura grave est et molestum intelligentes quoniam

diligēcia

bene a principio omnia perscrutari et attendere signa.

Dolor autem auris acutus cum ~~febre~~ assidua forti est signum malum, quod est quoniam non fit securitas [illegible] quoniam [illegible] eius et moratur [illegible] timorem uehementem et cetera, quousque consideres [illegible] reliqua signa omnia a primo die.

In hiis autem cartillaginibus apparentibus que continuantur ex aure numquam accidit uehementer dolorem inuenimus nisi accideret illud timor quod inde sequeretur, quoniam hoc membrum non est [ex] membris nobilioribus nec continuatum in membro nobili. Verumptamen sermo ypocras non est in hoc membro [illegible] eius est sicut multorum medicorum aliorum ut significet per sermonem suum dolorem aurium suum sensum doloris intra foramen auris. Quod est quia [illegible] membris fit auditus, nec est ei longinquus locus a cerebro; propter hoc [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] dolor uehemens maxime uia qua cerebrum [illegible] et propter hoc accidit ei cum aduenerit iterum hec egritudo [illegible] et moriuntur, et quidam ex eis quibus accidit illud subito [illegible] ille cum accidit [illegible] auris propter uicinitatem eius cum peruenit subito ad cerebrum.

Iuuenes enim quando sunt in hac passione in die vii [illegible] vel prius pereunt. Senes vero tardius, quia febris et alienatio minus in eis quam iuuenibus contingunt, atque aures eorum corrumpuntur et pus emittunt. In senili enim etate ualitudo resurgit et interitum. Iuuenes vero antequam rumpat sanies pereunt. Quod si effluxerit [illegible] signum boni apparuerit, a bonis sperabi-

Et moritur qui ex hominibus fuerint iuuenis in vii diebus ex egritudine hac et uelocius illo; senes non tardius illo multum. Quod est quia febris et [illegible] aduenerunt eis minus, et aures eorum funduntur et saniose ~~fiunt~~ fiunt; propter hanc causam [illegible] in hiis etatibus [illegible] tiones egritudinis quia [illegible] et interficiunt plures [illegible]. Iuuenes autem cum [illegible] aures [illegible] et inflantur plures eorum saniose [illegible] moriuntur, quod est quia si cum-

-ut fames ex cruribus eorum tunc separantur in membris talis si apparet in eis signum aliquod laudabile.

In omnibus quibus gingivarum accidit fe-rvitus primitus plus quam iuvenes senes, quia eorum est caliditas et colera et propter hoc oritur accidat primitus sine periculo eorum aliquam tantam tunc aures eorum et sanies fiant super senes autem est timor scilicet ista res enim in partibus egritudo in tantum super illos quando humor in faciens dolorem non recipit digestionem in eis sine complementum propter frigus iuvencis sicut omne corpus Reliqua autem que ipse dixit in fine sermonis sui ista manifesta sunt et plana.

Apostema in gutture cum acuta quartana febre incipit et si aliquod malum signum ex iam dictis insimul fuerit mortale est.

Gutur autem in quo accidit ulcera cum febre est signum mala quod si appareat cum illo signum aliud ex hiis que narrata sunt in hiis que sunt premissa male sunt tunc oportet ut precedas et in morte quod infirmus est cum dispone tamen timorem.

Tercius actus in gutture est signum mala quia in corpore timor malo condensatus et est cum illo egritudine magne valde ei. Cum cum illo fit actus tractio cum dolore vehementi et oportet ut consideres reliquas significationes et certitudines pronosticationis, cum eo quod est futurum et fit apud hoc preceptum que in omnibus significationibus et propter multum que non sit in multis laudabilis neque in multis malicie. Et iste ille cum quibus de consuetudine ypocratis precepit et reliquas significationes considerare.

Squinancia pessima est et cito mortifera que in gutture non apparet nec extra in cervice cum rubenti tumore dolore tamen acutissimo existente et spiritu ortomie.

Squinancia deterior est magis mortifera cum velocitate in qua non apparet in gutture neque in cervice aliquod manifestum et est in ea dolor vehementior et spacio in anhelitu illa squinancia. Cuius dispositio est dispositio. scilicet suffocatur. hiis enim in primo die aut secundo aut tercio aut quarto.

Iam manifestum est omnis orationem manifesta apparente ex sermone eius. scilicet quod deterior species squinancie est ex qua non apparet in gutture neque in cervice aliquid extra naturam neque in colore neque in calore neque in inflatione. Quod est quia significavit per gutturem locum qui est circa meri et epiglotum. Quod quia significavit per cervicem collum. scilicet per guttur ubi spiritum quod ostenditur post quando aspiratur os et premitur lingua quia apparet de super ad inferiora et in hoc spacio sunt duo meatus. quorum unus est meri et alius epiglotum. Cum igitur ostenditur in uno duorum meatuum aliquid esse extra naturam tunc scias quia apostema est in membris que sunt intra epiglotum et est illud cuius ei prefocatur. Quod est ei quia meatus anhelitus non est strictus. Cum ergo accidit ut elevatur penitus propter apostema illorum membrorum. oportet ut prefocetur infirmus. et propter hoc cogitur quando anhelare vult aperire cervicem. scilicet ut meatus epigloti aperiatur saltem parum. Quod est quia decubitus super collum claudit epiglotum penitus. quando membra que sunt ab exterioribus sive anterioribus cadunt super illa que sunt retro per vertebras spondiles cervicis. Oportet ergo propter hanc causam et propter apostema illorum quod est in lacertis cervicis ut accidat dolor.

Hec species mala in prima die suffocat aut secundo aut tercio aut quarto. Altera huius mali species est cum in gutture apostema et ipsa mortifera est. peior tamen prima.

Squinancia autem in qua dolores sunt sine illa similitudine si accidit cum ea apostema et rubedo in gutture mortifera est illa valde, scilicet tardior est illa que dicta est ante istam. Ceterum in hoc sermone sunt dicte ypocratis species alie species huius squinancie et quod fit loco qui est in gutture apostema rubeum et sunt in ea dolores similes eis que sunt in specie prima veruntamen spiratio anhelitus non est in ea sicut similiter in prima. scilicet difficultas. Anhelitus non est in ea vehemens prima quando lacerti epigloti non apostantur cum ea apostema vehementi. Dixit ergo ratio in hac specie quod est mortifera. scilicet tamen illud est tardius quam species quas diximus ante illam.

Tercia non quia cum cervice et guttur rubet prioribus diuturnior est. et nisi timor ad interiora redierit, spei bone omnino non resistit.

Squinancia autem cum qua rubet guttur et cervix est tardioris spacii. et forsitan salvantur ex ea pacientes etiam quando est in cervice et gutture rubedo non submergitur ad interiora.

Exposuit in hoc sermone speciem terciam ex speciebus squinancie. et nomen eius apud medicos

diversificatur. Quidam enim nominaverunt eam nomine aliquo, et quidam eam nomine alio. Verumtamen quod dico multotiens invenitur ypo. in secasse id. Quod est quod dimittit plagationem in nominibus et nominavit egritudinem ut eam que separatur ei, quoniam quando super intentionem est convenientia in re quesita, tunc diversitas in nominibus intentionem non habet. Convenientia autem in hac intentione invenitur apud eum qui habet cogitationem operationis nostre. Quod est quia deterior specierum squinancie est ex cuius vehementia pervenitur ad hoc ut egrotatur infirmus cum ea ad suffocationem hanelitus, scilicet et in qua sunt dolores vehementes et non apparet cum ea neque in gutture neque in cervice aliquid exitantibus. Et que sunt minoris malicie quam iste species sunt species cum quibus hanelitus non fit difficilis, sed dolores sunt vehementes cum apparitione gutturis et cervicis et eorum rubedine. Et minoris que sunt malicie quam ista squinancia tertia quam narravit ypo. in hoc sermone cuius premisi cuius dispositio est hec dispositio. Epiglotis est in columnis ab egestione et non aggravatur fauces in ea nisi in gutture aut cervice aut inveniuntur simul et invenitur secundum hanc sententiam et secundum per sermonem eius et propter hoc non fit apostema in ea nisi primitus colera et sanguine et propter hoc dixit ypo. et non perimitur rubedo nisi exteriora, quoniam quod accidit in his locis apostema molle frigidum est sanies velox facilis et non est illa egritudo acuta egritudo. Reliqua vero que sunt in hoc sermone sunt manifesta.

Et si tedebitur tamen non ipsi exteriori die nec propter aliud apostema videntem timorem alio transierit neque putredinem patiens expuit vel ad modicum tempus fecerit. Si dolor requiem invenitur in morte vel iteratione laborem permutat.

Quod si sunt occultationes rubedinis non in aliquo dierum crisis transeunt apostema exitura que coagulatur in exterioribus corporis neque quod expuit infirmus dolorem illud significat mortem aut iterationem egritudinis.

Res in malicia egritudinis si occultetur apostema aut rubedo quodcumque horum fuit. Nam utraque simul inveniuntur in descriptionibus per quod expuit sanies infirmus cum facilitate aut coaguletur in exterioribus gutturis exitura que egrediatur manifesta et appareat. Sermo autem suo non in aliquo dierum crisis est perscrutatio et inquisitio. Amor ut intelligatur ex ea apostema et occultetur in aliquo dierum crisis ut accidat in firmo res mala. Quidam enim exposuerunt eum secundum hanc intentionem ad oportet ut adiciatur id ad id quod est post ipsum ita ut ypo. voluit ut id accidat in aliquo dierum crisis ut sit crisis qua sedatio sequatur curacio et est veritas. Quoniam permutatio egritudinis ad maliciam est ut redeat rubedo ad interiora et non resolvatur apostema. Si sunt in aliquo dierum crisis, non solum est illaudabile sed erit malum valde. Quod est quia malicia proprietate eius quod indicat dies certificatur et festinat. Quod si sunt perfecto sputi cum eventu exiture in manu festo corporis facialis et occultatur apostema et rubedo tunc non expectatur mors in firmum.

Bonum autem est timore et rubedinem foras premineri. Quod apostema si ductus ad pulmonem lapsum fuerit, pus ibi efficit et amentem reddit.

Et melius quidem est ut fiat rubedo declinans ad exteriora aut sunt reliqua ex ore declinationes ad id quod invenitur. Iste sermo et qui est post ipsum manifestus est. Apostema enim quod est memor eius quod precessit de sermone uno.

Uvam tumidam et rubentem timendum est incidere. Quoniam sequitur sanies ut sanguinis fluxus nimius. Laborabis igitur ad aliam curam confugere. Et si vero sic incisionem poteris effugere et tamen plus crescat et levescat, et cum palato hereret subtiliatur, tunc incide. Sed tamen prius toti corpori festinabis curare tempore favente et suffocationis timore imminente reluctante.

Res autem in incisione perforatione eius est timorosa dum permanet rubea, magna. Quod est quia sequitur id apostematizatura et fluxus vel sanguinis. Nunc vero in illa hora ut detumescit per reliqua in gracia. Cum igitur evacuatur id quod dominatur sit extremitas eius minor, vivula et grossior et declinat ad palliditatem et fit quod eius est summus subtilior. Tunc in illa hora considera melius de curatione uvule. Et melius quidem est ut convertis ad considerationem eius post quam evacuaveris ventrem cum

fuit spacium temporis donec non timueris infirmo ut

Misaut, ypo. cum hac scientia pronosticacionis perfectam uis scire cum omnis quoniam non est possibile ad discere pronosticacionem secundum ueritatem et tradi- cionem absque ratiocinacionis scientia. Nam sunt scitens nullam apostematum apostemate calido. aut a puericie ex- sequitur uel fluxus sanguinis et appetit cibum. Cum ge- nerat autem totum uel sunt quod oritur in illa. tunc in siccitate causa propter si descenderit in illa uenter solvatur cum multitudine aut ex se ipso. aut ex studio medici

Oportunitate si per modicum lentescit nec signum firmitatis egritudinis habuerint nec febris defectus certitudinem fuit iteracionem egritudinis expectabis.

Quando autem quiescit febris preter quam appareant signa significancia egritudinis consumpcionem. nec est quies febris eius in aliqua dierum creticorum oportet ut expectetur recidiuacio egritudinis eius secundum ipsum. Non oportet ut expectetur recidiuacio egritudinis. quoniam apparet una duarum signum quod diximus, quoniam apparent ambe sit. Quod est quia egritudines que quiescunt absque eius faciente de aptitudine earum ut recideant quamuis sequentes earum in aliqua dierum creticorum. Et manifestum est quod nos significamus per sermonem suum. ille qui quiescit absque causa faciente ipsas illas que quiescit preter quam appareant iens signes sig- nificantes euasionem in diebus crisis.

Quibus febres permanent. neque grauia- tur labore. neque iuuenit multo dolore molestantur. huius apparuit futurum in iuncturis est inferiorum tamen pa- rcium.

cum quo permanet febris eius et est cum
Et dispositione salua. et non est cum eo dolor ex labore penitus neque cum alia manifesta- cione ut expectetur ei exitura cum aspitate et dolore in iuncturis et ipse in inferioribus.

Iam narratum ypo. in hoc loco ubi totum quod ipse dixit in eis que premissa sunt in sermone suo in egritudinibus inuenitur et in sermone suo in egri- tudinibus et pectoris et pulmonis. Quod est quia tunc longitudinis febris cum sint tres. quarum una est membrum in quo est egritudo. quoniam sanacio eius est difficilis et alia est humores eorum grossi qui non di- geruntur et tercia est corpore actus. Tunc si accidat ut non sit aliquod ex membris in firmum. neque error ex infirmo secundum se ipsum. aut ex medico secundum ipsum.

aut ex ministris. aut extrinsecis sicut error qui accidit ex hora presenti et ex regione et dis- posicione temporis in quo est infirmus ex loco quoniam est malo. aut nocumento quo leditur. aut te- dio et tristicia. tunc remanet ut sit causa longitudinis febris humores eorum difficilis digestionis. Et tunc con- suetudine quidem nature est ut expellat huius humores ad quedam membra ignobilia quoniam non est ei possibile euacuare eos. Multociens enim natura domina quod de proprietate humorum ei subtilium sit na- tura est ut fiat eius corpore per euacuacionem ex(...) et grossis humoribus non mundificet cruditas corpus. aut per exituram accidentem in corpore aut per digestionem digerentem eos. et hec pro- pter quam nominauimus digestionem est euacuacio in- natura secundum plurimum aut per solucionem uentris (uel) uomitum

Transiciens .xx. diebus post febrem
Et oportet ut expectetur exitura cum pertransit egritudo .xx. diem eo-
Conuenimus igitur dixisse .xx. dierum in illis que premissa sunt ex sermone suo in egritudinibus ad- uersus ut significet quod non dixit de egritudine que est continua donec peruenerit ad .xx. dies. Et eo quod uerum est enunciauimus in eis quod premissa sunt enim propter quod non est possibile aliam ut enunciet secundum ueritatem terminum egritudinum acutarum. Non est ergo mirum quoniam dixit in egritudinibus que sic exacuerit in .xiiii. diebus. Si rememoratur eciam diei .xx. Quod est quia in libro amphorismorum dicens dixit de dierum .xiiii. et dierum .xx. in posicione sua secundum terminum acutarum egritudinum dixit et dierum .xvii. et amplius in quo dixit uel est iste. Quarta est indicatiua .vii. et principium secunde septimane est. viii. dies et indicatiua .xiiii. est dies .xi. quoniam est quartus septimane secunde et dies .xvii. iterum est dies in- dicatiuus .xx. quoniam est dies quartus a .xiiii. die et septimus ab .xi.

Hoc idem apparuit minus euenit illis quorum etas est inferior a .xxx. anno.

Et conueniens est ut fiant iste exiture multe in spacio temporis minore eius cuius est etas infra .xxx. annos.

Multociens dixi iam quod causis egritudinum que fiunt ab humoribus calidis. autem quoniam uirtus est fortis fit cum solucione uen- tris et per ceterum illius crisis egritudinum acci- dencium ab humoribus frigidis quoniam uirtus est debilis non fit per exituram neque per uentris solucionem sed aut interficiunt infirmum aut digeruntur in spacio longi temporis. Egritudi-

mi

ant' mediani inter istis fit crisis per cu
taram et sit ille in quibus invenitur unumquodque
horum duorum contrariorum que diximus et significo
per duo contraria contrarium nature humoris que
diximus et contrarium rei vel virtutis. Quod est
quia inveniuntur in unaquaque earum due res contrarie
eis que sunt in unaquaque earum. Contrarium
quod illarum in natura humorum. Quia sunt
humores in eis fortiores humoribus eorum contrarii. Et contrarium
virtutis. Quia virtus est in eis fortis et fu
it debilis. Et quia humores sunt et non est possibile
ut virtus sit fortis. Quia de aptitudine crisis
est ut accidat cum exitura que egreditur
a corpore. Et quia sunt humores fortiores necessaria est
virtus fortis in exiture eventu. Et signes quidem
dicere significantes debilitatem virtutum
et earum fortitudinem assumpta sunt prope dum
contrarium. Et sunt que sumunt ex operacio
nibus earum. Iam diximus in eis que premissa
sunt. Assumpte autem ex etate sunt ille que accipi
untur ex iuventute et senectute. Et sunt
ille quas determinavit ypo. in hoc sermone. Et
conveniens est ut considerantur exiture cum mul
titudine et in spacio minore et cum est etas in
fra xxxv. annos. Qui autem est maioris etatis quam
isti sed non pervenit adhuc ad terminum senii e
ventus exiturarum in eo est minus et in tempore
minore. In decrepita vero etate eventus illarum
est minus illo multum valde. Et fecit nos remi
morari. Iterum in sermone suo eius quod dixit in
principio sui sermonis. Et est hoc quod cum prolon
gatur febris sua et est cum dispositione salva et non habet
dolorem ex labore neque ex alia manifesta
et reliqua que secuntur illud.

Qvibus vero etas prolixior [& suple minus]
fiet apostema febribus permanentibus.

Is eo autem qui est maioris etatis quam
illi eventus exiturarum quando prolongatur febris
Illud necessarium est quia necesse est in me [illegible] eius minus
venit eius per exituram in corpore. Et
virtus habet aliquid fortitudinis et
non sit debilis multum. Et propter hanc causam oportet ut sit
eventus exiturarum qui plus precedit in etate
minus. In eis autem qui in senio sunt non tamen pre
accidit sed paucum valde in ultimo. In hoc autem sermone
suo non significavit per sermonem suum maioris
etatis quam illi decrepitos absolute.
sed illos qui sunt maioris etatis per com
paracionem iuvenum. Et etas quibus sic ac
cidunt xxx. anni. Et ego quidem [illegible]
[illegible] in eis que premissa sunt [illegible] ad in
titur ypo. in hoc sermone. sed maioris eta
tis [illegible] ostenditur [illegible] non minus [illegible] in sequentibus

Febribus vero in

[i. erraticis exeuntibus]
ordinato vagantibus quartane est
future. Tercio tamen accidit autumpnum.

Et oportet ut expectetur huius apostema quando febris
est permanens. Et expectetur mutacio
febris ad quartanam quando facit interpolacionem
et redit non secundum ordinem. Et fit illud ex illa ho
ra appropinquantis autumpni. febris quartana
Iam dixi in libro meo de febribus [illegible] generatur
ab humore melancolico. Et dixi etiam quod gene
ratio huius humoris accidit secundum duos mo
dos. Quorum unus est a caligine grosso qui assimilatur
feci in vasis vini. Et hoc est ad quod
adiungitur. Et hec est species sanguinis ex colera nigra. Est malicolia
mala corrodens membra in quibus aggregatur.
Sed eo species in prima minoris est malicie et frau
dis [illegible] quia non antiquatur spacium eius in corpore
et accidit in eo caliditati superflue ex natura eius
illud ita sit. Tunc oportet quando invenitur febris assi
dua quando non quiescit neque interpolatur ut expec
tetur ei quando prolongatur ut convertatur ad ter
cianas quas dixi. Et quando invenimus eam interpo
lare et invenimus illud accidere in ea propter universam
comitem estatis. Tunc scias quod exitus eius convertitur
ad febrem quartanam. Quod est quia humores bulli
unt in estate in febre assidua et quando fuit ex colera nigra
extinguitur eorum caliditas quatenus extinctione
qua exuat in fine pullarum eorum acuitas febris et propter
quod accidit ei sudor. Et permittunt si febris non pre
dit et evacuat rem adustam ex humore que est
sicut fex. Sed moratur in corpore et reddit ho
et calefit et putrescit. Et quando accidit ei ultimum
post bullit hoc et inflammantur febris. Cum ergo accidit
sudor resolvitur cum eo res que iam bul
lierit ex colera nigra. Cumque bullit iterum res
alia ex ea accidit paroxismus alius ex ea. Et
quia regimen corporis non est equum unum sed multe egritu
dines quando colera nigra generat in quibusdam membris
et quiescat motus eius in quibusdam eorum et fi
gitur et quando movetur in quibusdam eorum aut pu
trescit. Oportet necessario ut non sit paroxismus febris sine ordine.
Cum ergo equatur cum hoc ego in omnibus venimus ad
victoriam colere nigre et accidit tunc quartana. Et propter
si hora anni est tempus in quo permutatur estas
ad autumpnum. Et tunc prohibeat resolucionem
humorum et faciat eos redire ad profundum
corporis. Cum ergo evenerit hyemis et occurrat
corpori similiter dispositionem accidet in ea. Cum advenerit
ad inclinacionem humorum ad interiora corporis.
Servantur ergo super illud illa infirmitatio usque
adveniat tempus alterius [illegible] hora adequaliter nutet

Et sicut illi quos precurrimus
apostema oritur sic quibus xxv. annum p
retereunt et quartanam efficiuntur.

declaratur dubium

primo significata febricitari per aliam egritudinem

o i q etate is gressio ...

Et sicut accidunt ei quartane cuius etas est ex iuvenibus in fine .xxxv. annorum. Et similiter accidit ei quartana cum iam pervenerit .xl. annorum. aut est etatis maioris illo, propter diversitatem.

Iam locutus fui sermone longo in etatibus in libro alio et propter hoc sufficit michi in hoc loco morari eius expeditiose. Dico ergo quod sanguis invenitur in corporibus puerorum multus valde. et si non esset eorum permixtio in regione iterum esset ille humor in corporibus eorum multus valde propter illud quod exigit etas eorum. verumptamen cum ipsi comedant multum inordinate. oportet ut generetur in corporibus eorum humor qui nominatur colera. Cum igitur pervenerint ad terminum adolescentie. tunc ex eis est qui regitur regimine bono et quod fit illud in corpore eius est nimietas sanguinis tantum. Et ex eis est qui errat in regimine suo et permiscet plusquam permisceant pueri parum. Et propter hoc invenimus istos in firmam in futuris etatibus actionibus fortibus. quoniam humores crudi aggregantur in corporibus eorum, propter communicationem in etate autem eius qui hanc sequitur etatem aggregatur in corpore eius qui permiscet propterea et errat in suo regimine suo humor qui est de genere colere. quare vincit in corpore eius cum sanguine humor qui vocatur colera nigra. et moratur in quibusdam hominibus usque sive veniat ei .xxx. anni et in quibusdam eorum usquequo pervenerint .xxxv. annorum quoniam primus terminus in declinatione corporis ad frigus sunt .xxx. anni. Et secundus post ipsum sunt anni .xxxv. Et multotiens qui dam hominum iuventus pervenit propter omnem primam et propter dispositiones diversas ad quas permutatur corpus propter accidentia que accidunt ei aut propter mutationem consuetudinis in medio spacio inter duos terminos quos dixi. Et propter hanc causam invenimus ypocratem forte dixisse etas que est .xl. annorum sic fecit in hoc sermone et forte dixisse cum etas est .xxxv. Quod est, quia mutatio in unoquoque hominum cum diversa. non est possibile ut inveniatur omnibus eis secundum veritatem spacium unum quod fit eis in consuetudine. Et ego quidem indigeo te ad hoc ut sis hunc sermonem servans. Iam enim dixi enim in eis que premissa sunt in sermone meo in diebus creticis. Nam si tu servaveris ipsum et adiunxeris ipsum ad hoc cuius premisimus rememoratione non erit tibi dificile invenire causam in eo quod narravit ypocras in hoc sermone. Nam sic humores secundum horas anni calefiunt in estate calefactione vehementi, ita ut bulliant verbi gratia, et sic oportet necessario ex illo ut generetur ab eis colera nigra. et cum consequitur eos autumpnus aggregatos in corpore non permittit eos resolui propter frigus suum. neque etiam curari facile. Similiter se habet res in etatibus. Nam corpus quando permutatur de etate status ad etatem perfectorum humoribus in etate status invenitur ... iam resolutis a colera nigra et prohibebit hec eis illam colera resolui. quare accidit ab ea febris quartana. et indiget ille cuius hec etas est mundificatione sin corpus ab huius humoribus longo spacio propter hanc causam fit quod omnis egritudines melancolice multiplicantur in hac etate que sequitur etatem status verumptamen diversificantur in paucitate et multitudine et sunt lepra et egritudo in qua excoriatur cutis et cancer et algefregnes. insania et febris quartana.

Omnia apostemata magis in yeme quam in ceteris temporibus eveniunt. et amplius morantur. et si sanatur non reciprocatur.

Hec ce .x. eritinavi oportet te scire. quia fiunt in yeme plus, et causa quies est tardior. sed earum reddituationes sunt minores.

In hoc .x. loco fecit ypocras. criticus causam in ea. quorum unum est et est primum. quia fiunt plus in yeme, et secundum est. quia earum quies est in hac hora tardior. Et tercium est. quia earum reddictiones sunt minores causa si hec quare fiunt in yeme plus declaratur tibi ex natura humoris qui vincit in corpore in hac hora. Iam enim dixi in eis que premissa sunt. quod est is humor in ea fit per vehementis solutionem et humor quem frigor eius fit criticus. Cum autem in earum tarditate et quietis earum. melius quod est ut ponatur in humoribus et frigore aeris. Quod est quia necesse est in sanatione criticus. ut resolvatur faciens ipsam penitus. et ideo resolucio humoris grossioris viscosioris est difficilis. et propterea quando est frigus aer. Et propter hanc causam fiunt reddictiones minus. quoniam egritudines que redeunt. indigent motore qui moveat eas donec redeant. et humorum frigor motus multe est difficilis.

Quibus assunt febres non mortifere et hoc testantur dolores in capite et pacientes ante se putant tanquam muscas vel aliqua volitare. et si dolor in ore stomachi supervenerit, colera rubea vomitur ab ipsis. Et si frigus vel rigor affuerit et sub ypocondriis sentitur frigidum certiorem et subitum vomitum ab ipsis. Et si cibum et potum quem accepit reiciunt.

Quia nõ coquentur i[n] feno mortifera de
dolore capitis. aut uidz coraz oculis
suis aliqd nigrum. tunc si acciderit
cu[m] illo dolor i[n] ore sui sto[machi]. accid[it] uomitus co.
Quod si aduenit cu[m] illo rigor. [et] sũt ptes i[n]
feriores ex eis que s[un]t sub ypocõdriis ei[us] frig[i]d[e].
erit uomitus uelocior ip[s]im. Quod si recipit
aliqd in hora illa ex cibo [et] potu. festinat ad
ip[s]im ualde uomitus. i[n] h[oc] sermone ẽ ut legitur
In decoct[ione] ypo. de uomitu. qui accit sp[on]te
p[er] motu[m] crisis Et pa[rtic]ul[a] p[ri]mo duor[um] tercio
nu[m] ei[us] q[uod] determinatiu[m]. determinac[i]o
est ut egr[itudo] i[n] q[ua] accit iu[m] nõ ẽ mortifera. Et intel[lex]
torcie[n]s. quidz nominat hanc egri[tudinem] no[mi]ne diuatio
et euasione ab ea. Et s[ecundu]m terminu[m] ẽ ut accidat
i[n] frenno dolor capitis. [et] uideat coraz ocul[o]s sui
res nig[r]as. Et id quod accit a uaporib[us]. co. ru-
ul[us] a cõtine putr. Iste ei[us] h[umor] q[ui] calefit cale
factiõne uehementi. [et] aduritur [et] generatur
ex eo fumus nig[er] ascẽd[it] ad cap[ut]. [et] est ille ex q[u]a
accit dolor capitis [et] q[uia] p[er]uenit ex h[oc] fumo ad
oculum conturbat ei[us] humiditates claras lu-
nosas p[ro]p[ri]as. quare accit ei[us] sil[e] illi quod
accit in aere claro luminoso. cu[m] permiscet
ei subito fumus niger. [et] alia ex reb[us] nigris
Cuius g[rati]a sentit id sp[iritu]s uisibil[is]. q[ui] a cerebro pe[r]ue-
nit in oculum. sic accidit in eo ap[ud] aggregaciõnez
aque i[n] oculo. accit ei ex inte[rius]. ut res nigras
ymaginet. Mria a[utem] itẽ uapores ascenden
tes [et] siles ill[is]. cum mul[ti]tudine a p[ro]portione
et inter illos q[ui] eleuantur a sto[macho]. ẽ quia
accit cum isto dolor in ore sto[machi]. Quod est
q[ui]a p[ro]p[ter] illo nõ sentit lesionez. huiusmodi humo
rum. p[ro]p[ter] puritatez sui sensus. aut q[uonia]m nõ ẽ
ei sensus p[er]fect[us]. Os a[utem] sto[machi]. q[ui]a est mul[tu]m sensibile
p[ro]p[ter] multitudiez neruor[um] descendentiu[m] ad
ip[s]im. nõ ẽ possibile ut p[er]cipiat. sup[er] ip[s]im aliqd
eorum que accidunt in ipso. Et p[ro]p[ter] hanc
ca[usa]m fit q[uod] q[ua]n[do] humor qui est de genere. co.
mordicat ip[s]im. accit i[n] eo dolor q[ui] d[icitu]r dolor
cordis. [et] p[ro]p[ter] hoc oportz ut accidat ei uomitus
co. Et signũt id. a[b]b[re]uiales q[ui] conuertitur
cu[m] p[er]uenit dolor. ad accidit ab eo o[mn]es eua-
tiones q[ua]s sciunt medici que s[un]t de ge
nere. co. Significauit g[rati]a p[er] sermonez suu[m]
. s[cilicet] q[uod] conuenit motiõnez suaz qua mouet
uomitu[m]. q[uonia]m p[er] sermonez, cor uult in
telligere os sto[machi]. [et] p[ro]p[ter] hec nominat mordi
catiõnez accidentem i[n] eo. dol[orem] affixonis. i[d est] cordis.
Et narrauit iterũ ypo. i[n] alio loco ab isto
significaciõne aliaz significantez nomi[n]e i[n] ista
et est saltus i[n]ferioris labii. [et] motus ei[us]. Q[uod]
est. q[ui]a tunica i[n]t[er]i[or] secũ. ex tunicis sto[machi]. q[uonia]m
i[n] eo accit mordificacio p[ro]p[ter]. co. mouetur h[uius]
mot[us]. Et nos q[uando] intellexerimus ex caciõne
anathomie. q[uod] tunica i[n]t[er]i[or] secũ ex tunicis sto[machi].
tegit ip[s]im [et] tegit meri [et] tegit ligaz [et] guttur
et totu[m] os. [et] o[mn]es p[ar]tes tunice sunt cõtinui.

h[oc] g[rati]a tunica est. q[uonia]m in[ferioris] labii. q[ua]n[do] accit in
eo mordicacio ex acumine co. i[n] ore sto[machi] aggra
ue. Quod ẽ. q[ui]a de aptitudine h[uius] humoris ẽ
ut natz s[ecundu]m os sto[machi]. p[ro]p[ter] leuitatez suaz. et q[ua]n[do]
ascẽdit. co. ad os sto[machi]. euacuatur uente[r]
ex co. [et] eicitur uomitus cum facilitate. Q[uod]
si accidit i[n] frenno illa hora rigor. nõ soluz
sequit euentus. s[ed] accit [et] cum multitudine.
q[uonia]m de aptitudine rigoris ẽ s[ecundu]m plurimũ. ut
faciat accidere uomitũz co. sic ostendi in sermo-
neo i[n] rigore. Quod si sumat ẽ in illa hora
aliq[ui]d de cibo [et] potu. sequit ei euẽtus uomitus
ualde. q[uonia]m co. retenta in sto[mach]o illud quod
suscipitur corrumpit....

Quibus ille dolor in capite a
primordio fe[bris] est i[n] .iiij. die. au
in .v. dolor augetur [et] i[n] .vij. eua
dunt. Quib[us] uero ille dolor in
tercia die cepit. crescit usq[ue]
in .v. dies. ul[tra] .vij. [et] finit i[n] .ix. ul[tra]
in .xj. est [et] ubi q[ui] dolor. in .v. die
q[uo]rũ uerũ si priori sil[is] ẽ in .xiiij.
die liberantur.

Et in quo istor[um] i[n]cepit dolor ab ini
cio. in p[rimo]. die. tunc dignũ est ut fi
at fortis. in die .iiij. ul[tra] .v. [et] cum fu-
erit .vij. deletur uel euacuatur. a[b] eo s[ecundu]m
plurimum. uero i[n]cipit dolor i[n] die .iij. [et] fit for
tis in eis. p[ro]pe i[n] die .vij. [et] euadunt in die .ix.
aut .xj. Ex eis sũt in q[ui]b[us] i[n]cip[it] dolor i[n] die .v.
Deinde fiunt reliq[ue] dispõnes eorũ qui prece
dunt illos. deni[que] consumuntur. eg[ritudo] eor[um] i[n] .xiiij.
Narrauit. ypo. i[n] h[oc] s[er]mone .iij. sp[eci]es[que] die.
ex sp[eci]eb[us] doloris. capitis accitis i[n] eo
s[ecundu]m tp[or]e. [et] tres t[er]minos c[ri]sis eoruz. sp[eci]es
g[rati]a prima ex eis incipit in die p[ri]ma eucitu egritud[inis].
et s[ecund]a sp[eci]es incipit in die .iij. egritud[inis]. [et] t[er]cia sp[eci]es
i[n]cipit. i[n] die .v. Quod a[utem] cõitat omnib[us] eis ẽ q[uod] c[ri]sis
ei[us] uenit p[ro]pe diẽ .vij. ab hora i[n] qua incipit
dolor. [et] p[ro]p[ter] h[oc] dolori q[ui] i[n]cipit i[n] die p[rim]o. uenit c[ri]sis
in die .vij. S[ed] illi[us] qui i[n]cipit i[n] die .iij. uenit
c[ri]sis i[n] die .ix. [et] est .vij. ab illo die. Verũ tñ h[ic]
dies cu[m] nõ sit dies c[ri]sis. o[mn]z q[uod] ueniat c[ri]sis i[n] die
ix. ul[tra] .xj. a[ut] i[n] die .x. ul[tra] post ip[s]im per diez [et] uni
ue[rs]e i[n] h[oc] loco q[uod] dies. .x. numatur in diebz ẽ
sis. sic dies .xiiij. sic ondi in eis que p[re]missa
sũt Et nõ est de aptitudine egritud[inis] ut ueniat
c[ri]sis ei[us] i[n] q[ua]rtis neq[ue] in septimis. s[ed] i[n] diebus
mediis inter eos. sic ondi i[n] libro mo de dieb[us]
c[ri]sis.

Spēs a' tertia ex spēb; doloris capitis. 7 est ille qui incipit i die .v. et extenditur usq; ad .iiii.m qm caliditas fe. nō h't fortitudinē. 7 sig' illius est tarditas euentus doloris eius usq; ad diem .v. Et qm qn addis sr. k. .vii. dies. aggauatur ex illo toto .xii. dies verūptū dies .vii. nō est dies crisis. neq; ē po'le in hac eē. ut accedat per dies qm ordi q'd est ꝓpriū. i egb; quarum motus est acutus. 7 ꝓp h' nēcm ē ut tardetur crisis eius usq; ad diem .xiiii.m

Que dixim⁹ in tercianari is eueniunt equaliter uiris. et mulieribus iunioribus eu eniunt hec signa in fe. diutu rnis et iuuenis tercianis.

Et iste res fiunt uiris et mulieribus i fe. tercianis ꝓpē in eis qui sūt minoris etatis. quam illi accidit ei in eis ille res in fe. ult' verūptū eueniunt earū i fe. que sūt diuturniores pl⁹ ē i tercianis febribus ꝓis.

De aptitudine hoc est ut accidat eis q completi sūt i etate sua. 7 sūt illi q's de consuetudine .ypo. ē nominare uiros et mulieres i oib; fe. tertianis. qm eo. in h't etate est uincens i corꝑe uictoria uehemēt illorū quorum etas est iunior hac etate ñ accit illud. in oib; tercianis fe. & i pueris earūmtū qm eo. i ita ha'r fe. uīcat ualte. 7 accit id itm in egritudinib; acutis ualde. qm eo. in istis eg' oīb; uīcat' uictoria uehemēti. 7 si fluxa iuīlk q sunt in statu iuuentutis. Et nō dixi sit dre nisi qm po'le est nobis i telligere id ex sermone ꝑpis.

In febribus si est dolor capitis nec ante oculos nig' ribus quibus l; apentibus sed ulut flāma lampadibus et sub ypocondria dext' uel sinistra sunt tensiones et tu mores 7 ch etam' hus sine do lore sāg'is fluxurꝯ ē e naribus.

Cyma eueniunt i hui⁹ fe. dolor capis. et ueniunt eis in occlis suis loco in gredinis quam uiderunt coram eis caligo aut coram occul'sius uidet sile coruscacōni. 7 adueniunt loco doloris tensio in eis q s't sub ypocondriis a late dex. aut sinistro abs; dolore. neq; i flammantur. ex pecta eius flux. sā. nariū. loco uomitus uel ex pecta ꝓpē in huius loco qui est iunioris etatis erupcione sanguinis. Qui a' consecutus ē .xxx. annos huius 7 qui ē minoris etatis eo. sit expectacio tua de erupcōne sanguinis mi nus. s; oꝫ ē ut expectes eius uomitus ꝑ sinū.

Significauit .ypo. per sermone i his febribus. ffebres quas sigū. i prin. ser monis sui eas i ac dccone. s. qui a' conquerentur in fe. nō mortifera de dolore capitis. 7 reliquis que secuntur illud. Q est. q; ꝓ quas seruauit res comunes in duab; fe. sil'. dix' q' coicat eis usq; q crisis sit'. venit i hus usq; per euacuacōne.

Deni ad h' addidit q' ꝓpriū z unicuiq; exe quare poit crisim per euacuacōnem i fe. pa euenti uomitus eo. 7 ꝓ sunt ex in fe. sa cum fluxu sanguinis ex narib; 7 sigcones significantes id in fe. quidam ꝓuīa 7 posuit ex. et sunt ymaginacōes rerum. m. 7 dolor ass̄ius diuus. Et in sa quidē tenebrositas uis⁹ 7 coru cacō que uidetur coram occulis 7 tensio actus i eis q s't sub ypocondriis abs; i flāc. Et iste signes significant signe magna de cliuacōnem huioris ad caput. Et .ypo. dix' 7 i eis que premissa sunt. q' fluxus sanguis narium. accit a cu apatū ei. accidens in eis que sunt sub ypocondriis et ꝓpē ieo qui ē minoris etatis ꝓp eius multitudi nem que ē i corpore. eius de sāgne. 7 addid iterum i sermone suo isto ad rememo racōnem cāūi uomitus eo. q' id accit iuue nib;. Juxta actum a' pū libri epidimie dix' in eo de aptitudine eius ē ut accidat ei flu xus san. narium. q' accit ei in eis actū lac mantur. Quod si aggregaueris id totum 7 adiunxeris ad h' q' dēm ē in libris suis alius. poteris precedere 7 iudicare i oibus horis sanguinis. flux' a naribus qui accitit 7 ꝓpē si oñditur cū eo oñsione manifesta. sig' euacuacōnis supta expulsu. Nec enim sig' precedit fluxum sanguinis narium procul dubio.

declarat de spasmo i pu eris

Spasmus q' pueris in acuti febre maxime autem si uentre constrictum h'ent. aū uigilent. 7 expauerint. et plā gant 7 colores uariantur: ut

o' i qb; maxīe.

p' sig' supta ad uentu spasmi.

modo citrini. modo rubei. modo lividi. modo virides fiant hec eveniunt pueris usque in vii annos. Maioribus vero hiis et iuvenibus spasmus non contingit in febribus nisi magis existentibus infirmitatibus ut in frenesi.

Spasmus qui fit cum febre acuta et ventres eorum sunt stricti et sunt vigilantes et pavescunt et commutantur colores eorum et perveniunt ad viriditatem et lividitatem aut ad rubedinem aut ad fuscedinem aut ad pallorem. Et facilius quidem sunt iste res pueris qui sunt in ultimo parvitatis usque perveniunt ad vii annos. Pueris vero qui sunt maioris etatis illis et viris non accidit in febre eorum spasmus quare non sint eis aliquid ex significationibus et ex eo quod est in fine malicie sicut signis que accidunt in frenesi. Et est in spasmo accidente

Sermo eius iste non est in aliquo membrorum sed in spasmo accidente in toto corpore et eventus huius speciei spasmi accidit facile pueris et precipue lactantibus ex eis. Et cum in illo est lac et ipse quidem est grossum et plenum quidem accidit illud propter cibos multos quos recipiunt non in hora sua. Quod est quia illi non intelligunt aliquam ex rebus nisi solam comestionem. Et cum eis in que sunt ad eos iuvant est debilitas virtutis in eis nervorum et mollificatio ipsorum. Quod est quia genera virtutum quibus existit regimen corporis sunt tria et non inveniuntur in pueris nisi due fortes. Virtus autem tertia que est in nervis invenitur in eis debilis mollificati mollificatione vehementiori quam reliquas virtutes. Et propter hanc causam eventus spasmi est eis facilis valde et fit facilius iterum eorum reductio ab ipso ad dispositionem naturalem. Viris autem non fit facilius eventus eius eventus spasmi neque etiam facilis est eius curatio quia fit in eis propter vehementiam debilitatis virtutis nervorum. Accidit autem spasmus iterum sine febre quando accidit spasmus frigore corporis et multiplicantur in eis humores crudi et contrarium cerebri cum est in egritudine. Verumptamen sermo ypocratis in hoc loco non est nisi in spasmo accidente in febre. Quod est

quia intentio eius a principio libri est ut narret pronostica que veniunt in febribus acutis et egritudinibus consimilibus. Et signa spasmi accidentis ei qui iam est completus in hiis egritudinibus sunt signa que significant [illegible] maliciosam malam et precipue facies et tortuositas et tremor dentium et multitudo palpitationis oculorum et tortuositas accidens in eis. Quin sufficiunt in pueris vigilie tantum et vehementia timoris et est illud quod ipse significat per sermonem suum et pavescunt et in fletu et vehementia tensionis corporis et constrictio ventris. Verumptamen iste res non sunt nisi cum eventu spasmi. Signa vero significantia eventum eius ab illo causa sunt colores egressi a natura accidentes eis significantes maliciam humorum propter quod accidit eis spasmus. Quod est quia color viridis et declivus ad fuscedinem et pallorem significat qualitas humorum eorum est mala. Sed color rubeus significat multitudinem sanguinis.

Interest ergo tua ut multo studio perituros et evasuros sive iuvenes sive decrepitas sive pueros.

Oportet quod ut significetur de quo speratur ut salvetur et quis perit ex pueris et ex omnibus aliis signis propriis sic ostensum est et certe cuiuslibet eorum in unaquaque egritudinum. Iam scripsit ypocras hunc sermonem in eis que sunt premissa et scripsit eum iterum in hac hora et scripsit eum iterum in sequentibus quia eius utilitas est magna valde. Verumptamen quamvis fecerit ita et iteravit sermonem suum multotiens tamen iam pervenit ad multos medicorum neque ipsi intellexerunt quia multotiens videtur in aliquo egritudinum significationem malam et evadit infirmus ab infirmitate. Et timuit quod ypocras sibi quod ipse mentitus fuit in sermone suo et videt in signum laudabilem et tamen perit infirmus. Dicunt quod ypocras erravit in sermone suo propter quod ipsi intelligunt quia fortasse sint in egro significationes multe laudabiles, signa una mala, et fortasse sint et fortasse vincit signa una laudabilis significationes multas illaudabiles.

Nec in qualibet egritudine negligenter te offeras.

Hic non est nisi in egritudinibus acutis et quod ex eis generatur. Et sermo eius hunc sermonem neque qui eum scripsit ypocras. Et cum ipsum in eo prescivit tarditatem eorum qui lectum fecerant suum librum audaciam eorum.

q de quibus pueris hic magis difficat

q quod spasmus hic viris maioribus

monet medicum non se offerre negligenter.

super hoc quod accidit itemque iuvenis et cordis

et quod ipi erant inquisitur de ea. quapp q̃
dr̃ dies .xl. 7 h̃ntes sanositates cappitos. et
propitos. 7 h̃ntes fe. quartanas qm̃ eum
nos inueniinus eos nunc qui iā duenit s̃
mone manifesto quod sermo eius n̄ est ie
gritudinibꝫ acutis tm̃. sꝫ i eis q et ipis du
tuint. 7 prologat eoꝝ spaciū inquirere de il
lo. tunc forsitã quesitū eius ī q̃sitū de illo
si n̄o sepsisset hunc sermonem.

Honestum quoque est qui huic salutem uult promittere. aliumque et mortem pronunciare. in breui et plura egreneut diuinus omnis signes oportet dignoscere et equa ratione repente atque uires earum conferre causas atque tam humoribus et spiritu facere.

Dere 7 enunciare salutē eius qui saluatur et mortē eius q̄ moritur 7 iudicare logitudinē egritudinis eius cū pce eius cū quo permanet ipius egritudo

Oportet uero plurimis 7 albreuiacionē uite in diebꝫ paucis in quo moratur egritudo eius i diebꝫ pa
ucioribꝫ ut cognoscit oēs signes 7 discernit
eas ꝑ quam comparat uirtutes earū ad inuicē
sicut narrauimus i oībꝫ egritudinibꝫ signibꝫ
et proprie i urina 7 sputo quanto spũt in fu
turus salue. eū eo. oꝫ ut consideres 7 specu
les signū ꝑ ois signes 7 no
Quod autē
sis cetes i uerificacione uinus signis
Iam ei dr̃ i h̃is que premissa st̄.
In hoc autē sermone addidit ad id q̄ de pauꝫ
sciaz sit iuuamentū ualde. 7 ē quia oꝫ ut
ponderetur uirtus signū eoꝝ absolute sꝫ
ↄpetur unūqꝫ ad suū par. i seipis. Ve
Quedā ei signes male sūt nuptū diuisi
ficatur in illo per multitudine 7 paucitate
et sūt ille quarum uirtutes potuerit ineis
et que premissa sunt sic ostendit. 7 dr̃ i quibꝫ
dam earꝫ q̄ significant mortē. 7 in quibꝫ qdam
earū que sūt nimis mortifere ualde.
Et fortasse addidit ad id pauldū. 7 silr̃ sig
norū laudabiliū pꝓderunt uirtutes sm̄
hunc modū. 7 dr̃ i quibꝫdā earū sermo
absoluto q̄ sūt salue. uolens. q̄ significant
euasionē bꝫ dā earū sm̄one absoluto
Et dr̃ iq. q̄ sūt laudabiles 7 fortasse
adiunxit ad qũadā signū laudabiliū
earū. 7 dr̃. 7 uirtus eorum eius ē magna
ualde. i significando salutē. est magis
uirtuis q̄ sm̄o nis absolutꝰ. q̄ sig̃ salu
te tm̃

In hoc sermone dr̃ quod oꝫ ut cognos
cas signes 7 discernas eas ꝑ q̄ compa
neris uirtutes earū ad inuicē. n̄o q̄ ei
neris uirtutes earū ad inuicē i genere tm̃. s. signes
eis iūnt ad inuicē 7 illaudabiles ad
laudabiles ad inuicē. 7 illaudabiles
inuicē. sꝫ diuersas i genē. s. tam laudabiles
quam illaudabiles inter se. nam ꝑ hanc op
acōnē poteris scire pũnis que iam sifluit
et eis. quod sigt q̄ ē sifluū facet te q̄
Et scies ꝑo q̄ qm̃ scũus id no. uiū id q̄ iu
les. 7 tercio ut inquiras 7 ↄsideres que
sit eā i euētu illius 7 q̄ sit q̄ significat. Veruꝫ
tm̄ ego narraui totū i libris meis. 7 ꝑe in
libro de esi. ut faciaꝫ te rememorari. in
Et n̄o ē fed loco sm̃ uiam eē. 7 ponaꝫ ip̃m
ꝑncipiū eius cuius rememoraciōz faciaꝫ et
ip̃o coēz totū arti. qua comprehendit ꝑuosti
cacō. Dico ḡ q̄ oꝫ ut ↄsideres i ꝑmis ꝑnos
tes. a i quibꝫdā mēbris corꝫ sit egro q̄
sit ꝑpa eis. q̄ egredit humoris ab grati. in
mēbris seu iuenis. uirtutes illius corꝫ
Deinde ↄsidera ꝑ id. q̄. ꝑpe i firm̄
Et ego q̄d iam precessi. 7 dixi. q̄
uirtutes sūt tres. Deinde ↄsidera ꝑ id. signes
laudabiles 7 illaudabiles significantes
dispōnē illarū uirtutū. ponamus g̃ v. g̃
quod uis pedes a cerebro. n̄ h̃eat g̃ uiꝫ nꝫ
aliquod ... e put
do humor tm̃ q̄ ... illud. ponamus ... tu
Cū g̃ posueris erit nũ ... a pncipio egritudis
significacōnes laudabiles. dico q̄ iste nu firm
n̄o potest eē. ut moriat̃ cū huius egritudis. 7
tp̃ id. si accidat ut appeat i eo sig̃ timorosa
tunc n̄o oꝫ ut tirrat te 7 faciat timere. sic
accit i multis meditoꝝ. imo oꝫ ut scias q̄
est sig̃ egritus euētꝫ cuisis. is propter
Quod ē. q̄ accit huius i firm̄ ē sim. dolor
capis. 7 permixtio rōnis. 7 ymaginaũ res.
nigras 7 citrinas 7 accit eis uisꝰ tenebrositas
et dolor in frōte. 7 te̅sio i locis que sūt sub
ypocūdrius. 7 qm̃ 7 egerūt egestionē ma
lam. aut expuit sputū fedum. aut uomuit
uomitū turpis aspectꝰ. 7 tinguūt mēbra
eoꝝ 7 putrefiunt 7 icedūt sm̃ uiam maior
tis. tunc id qm̃ appet ē dispō eoꝝ. dispō m
lior. Quod ē. q̄ anelitꝰ eoꝝ ml'tꝫ. ē bonꝰ
et qesat q̄ ē cū eis de dolore. 7 ꝑfici appeti
tꝰ eoꝝ i cibo eoꝝ. 7 sencaūt i corporibꝫ suis
leuitatē ꝓꝑ eleuacōnē ad sellam. 7 qm̄ e
ueniūt eis huius euacuacōnes sigt id q̄ euacu
atur. ex eis signe manifesta q̄ ñ eoꝝ mun
dificat eoꝝ eorū. 7 rerelut. et q̄ erit
ex eis. 7 appet loco iudicis uictoria. Res
ei oēs determinate. 7 discernuntur i h̄ libro
Et n̄o est tibi pole tm̃ nisi ut adiungas ad
eas signes. q̄ sumūt ex ꝑsū. meo de ꝑ
Et ego quidē iam ↄsi. eas i libro suꝑ teꝝ
iniscuit cū eis parabolas 7 fabulas. sic st̄
parabole

ꝑ acōnē

relegit

bule

et Ethereq̄s scripsit archigenes. postq̄ g° i
tellexis has res i aia tua ⁊ decreueris eas. o3
ut pones ꝯsiderac̄onē tuā i eis. ita ut ꝯpes i
illo q̄ pmittunt dīe i firmi et rebꝫ q̄x scia
nō est. ap̄ eos quor sit ꝓx. sic uidisti me
facē mlt̄ociens. mo meo i illo cuius dētes
Et ex illo ē ser‹uus› stridebant. ⁊ r̄ erat ei p nā.
ita q̄ puocuit illū quia uidit me q̄ ur
de domo eius ut extimaret ⁊ iudico mo de
eo q̄ iudicium q̄ nō eēt traite me. s3 ex arte
diuinac̄onis. Et sili q̄ iđ q̄ iudicaui s° illū
qui dormiebant ⁊ occli eius erāt apti. q̄ iđ
erat ei p nā. ut scitis memores q̄ inue
Et dignū est. niuē supinū s° lectū suū.
et iudicaui de eo nectio q̄ o3 q̄ sit q̄ est i illo
nīe. Et iterum semel ad unā mulierē.
et uidi occlm eius dextrū. mlto maiorem
sinistro. Iudicaui g° s° eam q̄ illa eminencia
q̄ apparuit i occlo eius. accēdes fuit an̄ eius e
g̈ne. Et uidi alterius in firmū tēpora pla
s° illum q̄ erat nīe. Et iudicaui q̄ s° i firmi
alium q̄ occli eius naturaliter erant lacrimo
si. Et multē. ⁊ iudicaui s° tortuositatē i
talde bl̄itis. i. duor cornuū frōtis. ⁊ tortu
ositatē occlorum ⁊ labii. q̄ euenti illis
fuit an̄ egr̄us sp̄ eius et cuuectus. pmisi dīū
Et mlt̄ociens iudicaui de ‹illo› io. ⁊ de illo
de quo ostenduntur actis q̄ erat iđ p nām.
pter q̄ sciuerā. ⁊ pquā sanatus ē i firmus
ille p mā sicut illo noct lō. ⁊ uelt rauca.
Et iudicaui ī de ‹illo› ⁊ noct tremula. q̄ q̄dā
est p nām. ⁊ q̄dā p accīns an̄ egrem. ⁊ q̄
iam locutus sum smonē longum. i libro i
mō. de recētibus pronosticac̄onē de m e
nāe narrare iđ i hec libro. s3 suffic m ut s3
etiam de rememorari tm̄. summe scīe qua
op̄ hēditur hi res. meū hinc. dico
Deni absidā s monē g̈ q̄ qui ondit
in egre q̄ nō est timor ex oibꝫ signibꝫ. o3
ut scias q̄ eueñ illis antes peri dus fuit
an̄ egrē a baliq̄ erit manifesta. meū
Et ꝓp hec o3. s° inhi care uel smonē ⁊ ser
monē. yp°. ut consideres os signes q̄ui
rememorac̄o pcessit postq̄ pdecimus uir
tutē earū s m q̄ psesit eo. iđ ei dr̄. iđ
Et ypo. enūciauit te semitā exempla
in sputo q̄ spuitur ⁊ sit in illo. eo. ⁊ sam
es pmixte. Et s mo eius i illo est i locū e
ista. dic ei q̄ ex samositate accit. ⁊ s° spu
tum ad huc uiat. eo. ē malū ualte. sine
sit iđ q̄ de eo egreditur. q̄ ꝗ sputū. s° q̄
uiat. eo. ⁊ q̄ꝗ sanies aut sit exitus uti
usq3 simul. precepit tibi i h smone ut
Quod ē q̄ ꝯsideres i oibꝫ sign̄ꝫ que ap
pent i in firmis ꝯsiderac̄one exquisita. ⁊
addidit ad iđ mltās ex eis. ⁊ posuit p n

apium sermonis sui. a signibꝫ laudabi
libꝫ. ⁊ dr̄. ⁊ ista sig̈ sunt laudabilia. ut i
firmus sit bn̄ tollerans egrē suam cum
facilitate. ⁊ ut sit sine dolore. ⁊ ut picat
q̄ pie. ex sputo facile cū tussi. acc̄onē sig̈
Deni pꝯquā compleuit enūcia ut laudi
bilium incepit s m ordinē mūciare signes
malas. ⁊ dr̄. nes sunt ōne illi. ⁊ sunt ut e
Male a° sig̈. ut difficile sit i firmo tollerare
egrē suā. ⁊ ut hanelitus eius ⁊ ut sit sputū
eius q̄ expuit cū tussi. ⁊ labore. ⁊ ut siccat
siti uehementi. ⁊ ut calitas fe. sit in corp̄e
diuersa. In h g° fuit inicium sermonis
sui de sig̈ficac̄onibꝫ mal. quor precessit
rememorac̄o ⁊ suscepcione exempli q̄d
narrauit in sputo. fecisti i hec loco ut
Et dr̄ q̄ o3 tibi sic facias ⁊ i oibꝫ locis
preter q̄ diuinitas aliq̄ ex rebꝫ. ⁊ cognita
uiter te. ⁊ iterā uiā tuā de uirtute an̄ q̄
signi. Deni ꝯpleat eam adiuuicē.

Et hec mea doctrina in acuti
pas. ⁊ in epidimiis egritudini
bus. i. longis. ut in cauax. et
similibus periculis ne torpeas

Et o3 ut cogites ad inuicē.
Cum uelocitate s° euentum
egrum ⁊ nō effugiat te dispo
hore presentis. nam eum fit in
Magnū in. pnosticac̄one acci
deneū. de quā ex aptitudine ē
ut accedat in firmis pꝯgc̄onē seu
ꝯgrac̄onē egritudinū presenciarum et eis
futurarū. Et ypo. q̄d narrauit i libro
amph. sūma s breues i eg̈bꝫ que mul
tiplicantur i unaq̄q3 hora anni. et
que sunt ꝓprie s m dispōnē aeris p̄sētis
et dispōnes i ue accit alges
Dr̄ ē in horis anni. gues. mlia ma
q̄ sunt ꝓp uer. ⁊ unicuiq3 eam an̄ que
seruant ꝯnē nāles suam nō seruant
In horis autē q̄ ꝯnē nāles dr̄. hunc
sermonē q̄ accit egues q̄ sunt ꝓprie
uni dispōi aeris. uarū egrū accidat
Deni narrauit q̄. in fine. ⁊ q̄ accidat
in hora mutac̄onis ore p̄sentis. In eis
que acciderit i fine dr̄. hic sermonem
q̄n sunt peius puati pluuiā boreal. ⁊
ner pluuiosus. ⁊ astiuū ⁊ reliqua q̄
secuntur illud. accidit i dispōni hac
De egr̄s a° que. ris ꝓpis horis an̄ dir
hunc sermonē horarum an̄i i qua est
uniuersalit p̄uacio pluuie. sanior ē
quam eius inl̄tatus ⁊ reliqua q̄ seq̄i
tēiđ

huius omnes artes per viam compositionis quia intelligitur
per hanc doctrinam id quod dixi de solutione
questionis ad finem in eo quod predicatum et reliquas artis
solutiones | Quod autem perinstruimus quoniam eius est
finem .6. non ei quod exemplificaverunt alii
a nobis

Sed et illam quam alibi pertransivimus
et iam vis illa doctrina in alio libro
ab isto
Via vero est solutione per questionem
in doctrina artis medicine in libris
in quibus complevit doctrinam artis medicine

Hic non diffinitivam faciem
hanc doctrinam que continuam
relinquat ab ea que est
per dissolutionem in dignitate et com-
ne tamen humanas est ad comprehen-
sionem toti et memoriam eorum
quas partes | facile enim memorabi-
lia sunt satis ex eorum dissolutione
omnia eo quod contineat in se toti
artis capitula et optimum eorum
quod et similem quam dam nominant e-
contrario dicentes et illi siquidem ab
accidentibus diffiniunt rebus huius non a
sua ipsa constituunt

In hoc libro nostro intimum doctri-
na quam ex dissolutione diffinitionis fit
Quantum vero continuit hec doctrina a
prima in dignitate ex consequentia
compositionis tamen sufficiunt ei in hoc quod ipsa agre-
gat totam rem et faciat rememorari
unam quamque partem eius quia valde facile
est homini servare illud et rememorari
illius quod addiscat primam dissolutionis terminum eo
quod diffinitio continens summas toti artis quia est
diffinitio bona Et hanc diffinitionem quidam
nominant similem ut distinguunt inter eam et
diffinitiones quas vocant notiones quoniam
ille diffinitiones non diffiniunt res non per ac-

cidentia que consequuntur eas sed diffinitio similis
diffinit rem ex ipsa substantia rei

Diffinitio similis est que determinat
rem diffinitam per res essentiales
Et diffinitiones nominate notiones sunt de-
scriptiones | Et differentia quidem inter diffi-
nitionem et descriptionem est quod in diffini-
tione ponitur genus rei et adiungitur cum eius
differentia que discernit ipsam a continentibus
ab aliis Et in descriptione ponitur genus rei
et adiungitur cum proprietatibus et accidentibus quibus dis-
cernitur descriptum ab aliis et preter essentiale
Et quod remanet ex sermone eius in-
tellectum est

Que vero propter eam est tracta-
tio universe medicine | speculati-
vis in multis aliis a nobis
scripta est negotiis quibus ex-
pedit ut in alteris doctrinas

Traditione autem preter totius scientie ar-
tis medicine iam perveniunt in aliis li-
bris multis in quibus declaravi-
mus ad invenendum tribus doctrinis que currunt
secundum ordinem:

Vult quod perfecta compilatio medicine
quibus utuntur tribus doctrinis que
currit secundum ordinem et id complevit
eas in aliis libris multis ex libris suis
doctrine non secundum ordinem non currentes Et
divisio et descriptio | Et hoc quidem dixit
doctrinas ut invitaret nos ad discendum
artem dyalectice nos scire quia impossibile est
comprehendere artem medicine sine arte dyalectice
non sit homo excellentie ne sic ypocras bo-
nitas non eius et sit similitas solercie
ipsi perduxit eum ad hoc ut necesse sibi
doctrinis absque arte dyalectice valuit | Sic
invenimus aliquem hominem non errare qui
non eum perduxit ad declarationem quasdam
eorum non errante quoniam eis est ars et quidam
eorum errare cum eis non est ars propter
defectum ingenii et propter abreviationem
ad discendum artem dyalectice et facit
nos scire quod sine ea non comprehendit ars medicine
Et cum .6. hominibus sui temporis dicit hunc
sermonem et bonitatem artes in eis sunt famose
et philosophia sit eis quasi manifesta et quod est
optimo tunc de hominibus huius temporis quorum
philosophia est extranea rara

[P]ostquam ut ad scientiam incipiamus, tum adhuc apponentes
... sola capitula et velud conclusiones
sed ex explicatione demonstratorum dicentes hec.

[N]unc accipiemus librum nostrum hunc per doctrinam [illegible] sit prima dissolutiva diffinitionis per quam faciemus sicut et nos nos diceremus in libro hoc, non summimus ex eo quod ostendimus per expositionem in aliis libris, quod est in eo est iste sermo sicut conclusiones eius que est in aliis libris [illegible] intentionem suam in hoc libro dicens. [illegible] non diceremus in eo non sumus quod determinavimus per expositionem in aliis libris. [illegible] et quod iste sunt sicut conclusiones eius quod est in aliis libris intelligitur [illegible] ab eo quod non sunt conclusiones [illegible] conclusionibus et [illegible] sunt hic soler[tie] [illegible] hunc sermonem. Et si ipse dixisset quod hunc conclusio est [illegible] doctrina eius non esset [illegible] quod estimat quod sunt conclusiones et non intelligitur [illegible] aut qui dicat quod est fructus illorum librorum [illegible] elongatur ab intellectu sermonis [illegible] quod fructus est [illegible] quod sit [illegible] ex illis libris. Et [illegible] narrat hanc intentionem ut [illegible] doctrinam discipuli et [illegible] sunt [illegible] quod est. Sunt [illegible] in hoc libro cum eo [illegible] quia firmat in [illegible] sua [illegible] artis facit rememorari eum [illegible] quod forsitan oblivisceretur in dispositione [illegible] Et discipuli [illegible] quod est in hoc libro artis medicine [illegible] et [illegible] ad actum [illegible] incipit [illegible] et aspirat in aliis [illegible] quod erat in eo occultum ponit ad [illegible] complectitur [illegible] ad usum artis medicine.

Ve[r]a diffinitio medicine

[M]edicina est scientia sanorum egrorum et neutrorum.

[D]ico quod medicina est scientia rerum pertinentium sanitati et egritudini et dispositioni in qua non evadit homo [illegible]. [H]ec est diffinitio [illegible] medicine quod est quia determinat intentionem artis medicine per res [illegible] equales. Sermo [illegible] est iste scientia rerum [illegible] scientia rerum est [illegible] supra [illegible] scientia [illegible] sicut agricultura et [illegible] scientia [illegible] differentia eius est sermo hic [illegible] sanitate et egritudine et dispositione in qua non evadit homo sanitas [illegible] egritudo. Hec enim differentia [illegible] equalitate artis medicine ab aliis artibus [illegible] scientia [illegible] Et dictiones [illegible] diffinitionis sunt diminute [illegible] sua [illegible] Dicit [illegible] ignorat [illegible] significat [illegible] et [illegible] semel rememoratur [illegible] non manifeste sunt omnes dictiones assumpte in ea sed hic est scientia rerum [illegible] sanitate hominis et [illegible] egritudine hominis et rerum [illegible] dispositione in qua non evadit homo sanitas [illegible] egritudo. [illegible] medicina [illegible] dictionum [illegible] sunt ei in [illegible] ut intelligat ex eius intentione [illegible] ab aliis artibus [illegible] in hac diffinitione est assumptum quod est [illegible] sanitas et egritudo [illegible] in quibus non est medium [illegible] dispositione quod non est sanitas non egritudo [illegible] est medium inter eas. [illegible] dispositionis in intentione [illegible] sanitate [illegible] dispositionis [illegible] medium [illegible] intelligent ab [illegible] Et [illegible] est [illegible] sanitatem et egritudinem simul [illegible] in eo tertia dispositione in qua non sit [illegible] sanitatis neque [illegible] egritudinis [illegible] est. Et [illegible] dispositione [illegible] que [illegible] magnitudo dispositionem in qua simul sunt egritudo et sanitas una [illegible] hora et [illegible] hora [illegible] sanitatem [illegible] Et [illegible] firmavit [illegible] intentione [illegible] dispositionis [illegible] dictione que significat in quod [illegible] et est sermo [illegible] evadit homo et expositio [illegible] quod sunt est de sermone eius [illegible] ipso est et non est ei apprehensio [illegible] sermone [illegible] necessariam faciat

[illegible] differentie [illegible] arbore [illegible] fructus [illegible] libri sit finis [illegible] male [illegible] aliis libris [illegible] est [illegible] conclusione

condictionem quod est quia intellectus est ex sermone eius quod corpus alteratur a sanitate ad egritudinem et egritudine ad sanitatem et quia in hac alteratione possibile est evenire hec duo contraria aut in temporibus longinquis aut in temporibus propinquis aut indivisibilis horis et magis scilicet sanitas et egritudo quando alterat ab ea corpus necesse est ut addatur et diminuatur et diminuitur usque evanescat et necesse est ut addatur alterum magnificetur et additur usque compleatur et et cum hec additio et diminutio inveniuntur simul. Nec ergo dispositio secundum quod dicit G. convenit scientie artis. Et artem quidem in pluribus non dicatur quia invenitur corpus dispositio tertia diversa sanitati et egritudini scilicet ut sint tres dispositiones. [illegible] ordo eorum quia sit secundum genere suo equalis ordini alterius. Nam sic philosophus arte dicit hec in ratione similiter G. philosophus causa dicit duo genera iuncta sunt contraria et diversitas est relata inter eos quando nisi sit manifestum sermone. G. facit illud opinari

Scie ergo nomen commune et non proprie audi-
et ut intelligas nomen rerum con-
scientie in hoc loco secundum communem inten-
tionem et non secundum intentionem propriam.
Vult ut intelligatur ex eo intentio generis sub quo ordinantur omnes artes facte ex principiis suppositis a scientia illi huius generis quod est non proprium istis artibus.

Sanum autem et egrum
et neutrum tripliciter unumquodque
dicitur. hoc quidem ut corpus. hoc autem
ut causa. hoc vero ut signum. Et
enim susceptibile sanitatis est
corpus et efficiens atque conservans
eam causa est et declarans eam
signum omnia autem hec vocant
helenes sana. Secundum vero eundem
modum et egra et susceptiva
egritudinum corpora et efficientes
et conservantes egritudines
causas et signa declarantia et
neutrum secundum eandem rationem et corpus et
signa et causas

Et primo ad quod communicat cum omnibus huius tribus et appertinent eis scilicet in sanitate et egritudine et dispositione que non est aliqua earum est una tamen rerum [illegible] scilicet aut corpus aut causa aut signum. Nam omnis signum comparat corpus suscipiens sanitatem et causam facientem eam et signum declarans ipsam ad sanitatem. Et secundum hanc rationem comparantur corpora suscipientia egritudines et causas facientes et conservantes et signa declarantia eas ad egritudines. Et similiter comparantur corpus causam et signum significans dispositionem que non est sanitas et non egritudo ad illam dispositionem. Et sermo iste intellectus est exponens diffinitionis.

Et secundum primam quidem rationem
scientia causarum sanarum medicina est.
post illam autem et egrarum secundo vero et
egrarum et tertio neutrarum. Et
post hec corporum primum quidem et hoc san-
orum deinde egrorum deinde et ne-
utrorum. Et de signis vero secundum ean-
dem rationem. In actionibus vero
prius quidem corporum cognitio ex si-
gnis manifesta est. post hec
vero et causarum inventio

Et prima quidem intentio medici non est nisi [illegible] ad [illegible] causam sanitatis deinde venit post ad reliquas causas scilicet egritudinis in primis tertia ad causas dispositionis que non est sanitas nec egritudo post hec ad corpus sed non est intentio eius in eis item in primis tamen ad sciendum corpora [illegible] deinde ad illa que non sunt sana neque egra. Et secundum hanc rationem erit res signorum. In operationibus vero non est in primis nisi cognitio dispositionis corporum per signa deinde inventio causarum sanitatis corporum per signa et egritudinis corporum.

Fecit nos [illegible] scire dictum in hoc sermone intentionem doctrine artis medicine et intentionem operationis per id quod diximus ex eis et conditio in eis est secundum quod

Sana dicitur ad corpora

P

ter primum cognitionis ultimum operationis et primum operationis et ultimum cognitionis et sermo cuius intellectus est. Et nos exponemus dic- cionem l diou est et ipsius explanationem que dicit partes diffinitionis iste. ut diuiguntur in meis in eo quod est per illud dico quod que causa sanitatis sunt duo modi unum eorum est causa factiua eiusdem sanitatem et iste sed causa est sanitas egritudinis sic curando. et alii et canonum harum causarum complevit doctrinam in libro de inge- nio sanitatis. Et modus alter est causa conser- vatiua cuiusque canonum harum causarum complevit doc- trinam in libro de regimine sanorum et doctrina in hoc loco artis parve quod medicus ponit per causas sa- nitatis ad causas egritudinis in primis. deinde ad causas dispositionis tertie. ut sanitatis utatur causis et caueat causas egritudinis et causas dispositionis tertie et utatur causis sanitatis sic premisit in libro. Et causa egritudinis sunt tres causa ante- cedens sic repletio causa coniuncta sic putredo fa- ciens. Et causa primitiua sic calefactio aut ab combusto sol aut frigoris aderit. Et hanc similitudinem sunt causa dispositionis que non est sanitas nec egritudo. Deinde docet quod medicus ponit post cognitionem harum causarum cognitionem corporum sanorum deinde egrorum et post eorum que non sunt sana nec egra. deinde di- cit quod hac ratione erit signorum. scilicet incipit medicus cognitione signorum sanorum post hoc signorum egrorum deinde signorum dispositionis que non est sanitas nec egritudo. deinde dicit in dispositione oppositionis in cognitione dispositionis corporum praesagia. scilicet incipit medicus cum vult oppositione meliorem et sciat dispositionem corporis per signa et si inveniet in eis signa sanitatis servat sanitatem eius et si. Et si invenerit in eis signa egritudinis aut signa dispositionis que non sanitas est nec egritudo. curat egritudinem aut curat illam dispositionem. deinde dicit partem que est per illud intentio scire causam salubrium sanitatis corporum et egritudinis eorum. Et postquam cognoscat medicus dispositionem corporum et inveniat sciam causam sanitatis aut conservantium ex eis aut facientium cum conservantibus conservat sanitatem eius et cum efficientibus sanat eius egritudinem. Et postquam com- pletur hec explanatione iste ad partes suas istas et doctrinam quam docuit nos esse causam in dispositione et dispositione egritudinis incipit tunc dicere in modis earum et causa ad ea et dicat

Sed quoniam efficiens et de- clarans et susceptum du- pliciter unumquodque dicitur scilicet

I

est utiorum quam sciam esse me dicinalem et ipsum non simpli- citer dupliciter dicitur. hoc quidem ut semper hoc vero ut multum et est melius in- tentiorum scientia melius.

Est unumquodque quod efficiat aut conser- vat aut significat aut recipit di- citur unum duorum modorum aut absolute aut in tempore presenti et melius utrumque est scientia. Similiter et absolute dicitur secundum duos modos aut semper aut in pluribus dispositionibus causa eius

Sermo eius ex eo quod efficiens melius est scientia. Tollerat ut uelut causas efficientes sanitatem et sunt sanantes infirmitatem et tollerat ut uelut causam eius causas efficientes egritudinem et causas efficientes dispositionem que non est sanitas nec egritudo. Et sermo eius aut conservat tol- lerat ut uelut conservantes causas sanitatis et tollerat ut uelut causam eius causas retinentes egritudinem et dispositionem que non est sa- nitas nec egritudo et sermo eius aut significat uult signa et sunt signa egritudinis et signa sa- nitatis et signa dispositionis tertie. Et ser- mo eius aut recipit uult corpora. Que autem remanet ex sermone eius intellectum est. Et sermo eius melius est scientia omnium eorum uult rememorari nos quod iste verbis explanationis diffinitionis iste et cum ita sit melius est scientia omnium eorum et ipse dimisit in sermone suo isto rememorari dispositionis suscipit eius exponere et dicat

Neutrum non et causa et sig- num et corpus et quod simpliciter dicitur et et quod ut nunc tripliciter unumquodque dicitur hoc quidem eo quod neutro contrari- orum percipiet hoc quod eo quod utriusque contrariorum equaliter hoc autem eo quod aliquando quidem hoc aliquando vero hoc vero ipsorum secundum duos modos aliquando quidem principa- liter utriusque contrariorum equaliter aliquando non quam plus altero

---

Corpus: sanum / neutrum / egrum — ut semper, ut multum, ut nunc
Causa: sana — ut semper; neutra — ut multum; egra — ut nunc
Signum: sanitatis — ut semper; neutrum — ut multum; egritudinis — ut nunc

primo significato — ut semper ut multum — principalis contrariis dispositionibus equaliter
secundo significato — ut multum — principalis contrariis dispositionibus inequaliter
tertio significato — ut nunc — principalis contrariis dispositionibus equaliter
primo significato — ut semper ut multum ut nunc
secundo significato — ut semper ut multum ut nunc — ut semper ut multum
tertio significato — ut semper ut multum ut nunc — ut nunc
primo significato — ut semper ut multum ut nunc — principalis contrariis dis-
secundo significato — ut semper ut multum ut nunc — positionibus inequaliter
tertio significato — ut semper ut multum ut nunc

Quod autem non proportionatur sanitati neque ad egritudinem cum sit aut cum aut singulis earum sine dicatur absolute sine in tempore presenti [...] Quodque dicitur vel modos unius eorum est ne sit proportionatum unicuique illorum aut ad quodque duorum et secundum hoc fit proportionatum unicuique et est rei improportione ad unumquodque eorum quia ad unum quidem ad alterum [...] secundum horum tamen dicitur secundum duo contra aut non proportionatur ad unumquodque duorum duorum eius aut ut ad unum eorum proportionet plusquam ad alterum.

Res proportionate continuate sanitati sunt tres scilicet cum corpus signum et quod multiplicatur cum sanitate et cum egritudine et dispositione que non est sanitas neque egritudo proveniunt .xv. multiplicat quod ex eis secundum quod proportionatur et continuatur cum hac dispositione et remanebunt .u. quoniam quando multiplicantur cum absoluto semper et cum absoluto secundum plures dispositiones et cum tempore presenti proveniunt .xviii. Et .G. quidem rememorat in hoc capitulo dispositionis rerum proportionatarum continuatarum cum dispositione in qua invenitur homini sanitas et egritudo et dicit quod hec dispositio est trina scilicet neutralitas in rebus significantis secundum significantem dividitur in duas partes et secundum eorum est duo sic fit hec dispositio non quando multiplicantur cum numero rerum proportionatarum continuatarum cum eis proveniunt [...] .xv. et hoc dicitur .xv. sanitati dicit Quod illud multiplicatur cum absoluto semper et cum absoluto secundum plures dispositiones cum tempore presenti proveniunt .xxvii. sine [...] .xxxvi. sicut dicit secundum et tu potes notare istas dispositiones innumerabiles et excitabile [...] intentionis nostre convenientibus nostris partibus ad illas dicit diffinitionem

Est autem de toto continuo dubitatio quedam secundum loquutionem et ipsam oportet determinare. In eo enim quod dicit medicinam esse scientiam sanorum egrorum et neutrorum significat quid et omnium particularium significatur autem et credam significat et continuum [...] omnia quodcumque comprehensibile est et impossibile et credendum in infinitum et non artificialis simul est et sufficiens ad omnes partes artis quam continere dicimus in medicine diffinitione.

Determinatione huius totius diffinitionis in toto est locus dubitationis quod determinare oportet. Ad hoc est quod quando nos dicimus quod medicina est scientia rerum continuatarum cum sanitate et egritudine et dispositione que non est sanitas neque egritudo et ut intelligamus ex hoc sermone quod est scientia omnium earum et hec ut intelligatur quod est scientia quarundam earum sine quibusdam et licet ut intelligatur quod est scientia universalis rei ex eis quoniam unum quod omnium earum non comprehenditur nec continetur neque pervenit ad hoc. Esse non quorundam earum est diminutum et non assimilatur medicine artificiali. Esse quorundam ex eis quod nugatur scientia assimilatur artis medicine et sufficiat omnibus rebus medicine particularibus et hec est intentio in diffinitione medicine.

Iterum autem G. rememoratione diffinitionis medicine per dictionem suam diversam adiectione ex eo quod petiit ut faceret scire aspicientem quod non oportet ut attendat ad dictiones que remanent in intentionibus intellectione apprehense. Deinde dixit dubitationem et fecit scire quod intentio scientie que est accepta generis medicine diffinita non cum dicta medicine continuationem est scientia earum rerum scientiam universalis exceptionibus medicine quod est quod individua earum illorum .xxvii. et .xxxvi. sunt infinita et hoc quidem apparet per id quod ostendimus in tractatu secundo libri huius de universalitate et doctrina artis medicine quod intentio modernorum dicentium virtute ymagnibolanorum et aliarum urinarum et infirmitatum in diversis non novimus est universalia et individua accepta in medicina sunt infinita sed non comprehendimus nec continentur neque perveniunt ad ea sic dixit .G. et non sufficiat in eis nisi ut sint apud nos canones et regule quibus pervenimus totum quod accidit nobis ex eis [...] quod dicit de medicinis simplicibus in libro suo in illis, medicina non est nisi exempla ponentia doctrinam eius in .v. tractatibus primis eius. Quod quidem dixit in illo libro generis est scientie .G. Et propterea docuit nos intentionem medicine explanavit diffinitionem eius ad partes suas et universalia [...] ut ad [...] narrandum eas [...] et fecit nos scire quod medicina est scientia eorum earum individualis scientiam scilicet quod medicina est canones et regule quibus scitur et intelligitur quando res currit ex partibus eius inceptionem in hoc loco ut faceret intelligere [...]

Nota quod sanitas consistit in tribus scilicet in complexionale consilium et compositione officialium et in continuitate utriusque.

Nota quod membrum enim sit complexionata et composita per opera ipsa agere.

Et sciendum quod equalitas officialium attenditur in hoc quod sit conveniens membrum compositum in quantitate et compositione numero et forma ut verbi gratia ut maius sit quam debet et a primis generantibus quod sit in debita forma ut sit gibbosa interius concava in manu ut sit ibi .v. digiti sicut debet in forma ut non sit unus ab altero minus quam ab alio. tale corpus est sanum simpliciter.

primi memoratione ad quod est intelligere. explanauit autem diffinitionem et incipit ex illa cum auctoribus corporis suscipi eucratum

Incipiam igitur a corporibus primum. quoniam sanum et egrum et neutrum contingit esse existentia. post hoc uero de signis et causis ordine procedam.

Incipiam igitur rememorari nunc corpora, id est nunc sanorum egrorum et que non sunt sana neque egra, que corpora sunt de quibus sequitur illud cum rememoratione causarum et signorum.

Sermo iste manifestus est in significatione huius dictionis egrum et huius dictionis infirma una est, id est sanativa.

De sano corpore

Sanum simpliciter corpus eucraton quidem existens ex generatione in simplicibus et primis particulis coequale, in his uero que ex his componuntur organicis sanum. non ut hic est corpus quod secundum presens tempus est sanum. est autem et hoc secundum quod sanum est corpus eucraton et coequale, non secundum optimam eucrasiam et coequalitatem, sed secundum propriam ipsi sanitatem eucrasiam. corpus tale est maxime eucraton non et maxime coequale, uel multum non ab optima compositione derelictum est et tamen non multum.

Dico igitur quod corpus sanum absolute est illud quod nominatur eucraton, et illud quod nominatur absolute eucraton est illud quod fabricato ex principio creationis in uentre matris sue est temperamentum complexionis membrorum suorum simplicium primorum et equalitatem compositionis membrorum compositorum ex illis. et sanum corpus nunc est illud quod ita in hora presenti, id est in hora in qua est sanum, temperate complexionis et equalis compositionis, uerumptamen ipsius temperantia et ipsius equalitas non sunt secundum meliorem dispositionem equalitatis, sed sanitate in ultimo temperamenti complexionis et compositionis que ex eo est temperantia propria secundum eucrasiam. et eucrasia que ex eo est ipsius dispositionibus dispositis, ita est illud quod minimum a meliore dispositionum diminute non multum.

Postquam G. explanauit diffinitionem medicine adhuc prescedendum disciplinam qualiter sciatur, id est quomodo sciatur. ex eis incipit hic exponere unamquamque particularum diffinitionis medicine ex eis que sunt corpora suscipientia sanitatem, et hoc quod ipse dicit: eucraton quidem existens ex generatione, non sunt quod ipse dicit eucraton absolute, id est corpus quod est temperatum et compositum equale, in corpore ex hoc sermone exponere unumquodque eorum et nominauit simpliciter sanum; significat per hanc dictionem eucraton assiduitatem sanitatis et extremitatem eius; et significat per hanc dictionem complexionem ea que sunt secundum naturam, et hoc adiunxit. et significat per hanc dictionem sanum simpliciter, id est non dico cum ista ratione sed artibus, ex quibus ipsa est nomine cause. Medicus igitur uoluerunt per eam quod est simplex et est impossibile tamen ut componatur cum alio, et membrorum similium particularum est membrum [illegible] in substantia sua et toto, et nomen eorum est sic nomen [illegible]. igitur hoc frustrum ossis est sicut substantia ossis, et nomen est eius ossis est nomen et totius; et hoc frustrum carnis sicut est substantia carnis, et nomen eius est caro sicut nomen totius carnis; et hoc frustrum uene est sicut est substantia totius uene, et nomen eius uene est sicut nomen totius. et membra quidem particularia similium sunt multa sicut os, neruus, uene et arterie, caro, pinguedo, cartillago, cutis. et instrumentale est dictum quod significat apud medicos membrum compositum ex membris particularum similium; et intentio eius est quod est instrumentum actionis in corpore quo efficit quandam actionem et operationem. membra quidem instrumentalia sunt multa sicut cor, epar, cerebrum, testiculi, stomachus, splen, pulmo, renes, uesica, oculi, aures, nasus, os, manus, pedes, collum, pectus, dorsum. et complexio est quod membrorum compositorum est composita ex complexione membrorum particularum similium ex quibus componitur. complexiones autem membrorum similium particularum non sunt res una et eadem. complexio ossis est alia quam complexio [illegible] et complexio uene est alia quam complexio arterie, et sic secundum hoc exemplum unicuique membro consimilium particularum complexio est propria, et quod unumquodque est habens complexionem suam propriam prouenientem ex complexionibus earum omnium. complexio temperata naturalis declinationi complexionis ossis et nerui ad frigus, temperat declinationem arterie et carnis ad calorem. et cutis quidem iste in est membra similium particularum temperate complexionis est precipue cutis interioris partis palme, quia est complexionem suam propriam coequalis. et si complexio sit diuersa [illegible] secundum diuersitatem etatis, regionis et operationis et aliorum. Manifestum igitur est quod si inuenerimus

Notandum quod sanitas consistit in duobus, scilicet in temperantia consimilium et compositione officialium et in communitate utriusque.

Notandum quod membrum sit certa temperantia et coequalia propter operationes ipsius anime.

membrorum primum simile. scilicet ut sit secundum temperamentum extre-
morum. proportio secundum complexionem ossis in etate pueritie ad
complexionem carnis sic complexio eius ad eam in etate
iuventutis aut adolescentie consimiliter. Et hec est
proportio iuvenalis quod corporum. Simplicium semper complexionem
membrorum similium primum sunt secundum proportionem manens
et hec proportionalitas que est temperancia quod membrorum
membrorum instrumentorum compositorum ex membris
similibus primum est complexio vero compositio propria in .iiii. rebus
quarum una est numerus quantitatis forma figura
forma situs et equalitas complexionis ex-
rum est ut salvet sua propria complexio membrorum
eorum nisi Dicimus quod est quod quantitates eorum sunt
diverse Nam ipsa non cessat augmentari donec
nec assequitur ultimum finem sue adolescentie
deinde stat augmentum eorum equalitas quod complexionis
est semper ut remaneat secundum proportionem magis in similibus quali-
tatibus. Dicimus quod aggregatur in corpore uno ut
sit temperate complexionis et equalis compositionis et hoc vocatur
melioris forma corporis Et iam ostensum est quod
melioris forma non est latitudo superioris sup-
erioris et inferioris quia non iam habet intensionem et re-
missionem. Si latitudo esset equalitati ad diversa
scilicet ad corpus sanum et causam sanitatis et signum sani-
tatis nam unumquodque istorum dicitur sanum semper tale sit in
meliori forma et hoc contingit in latitudine
corporum quod dicimus Et dicitur latitudo corporis lata in
duobus in temperantia complexionis et equalitate compositionis
Et cum minuitur aut temperantia aut compositio di-
minutione que non minuitur dicitur illa quid adhuc
talis quod non incidat impedire operationes diminu-
tione apparente Quare non minuitur vel manifestatur
Et iam corpus minuitur a meliore forma et quod est
in sanitas eius et est firma. Et in primo
tudo eius est inter firmitatem sanitatis
corpus quod est in meliora forma. scilicet sana-
tivum et preterea et hoc corpus sanum secundum plures dispositiones
scilicet in pluribus etatibus et regionibus et
et aliis similibus. Ipse intelligit per dispositiones tres
has et earum operationes Et quando diminuit complexio
et compositio diminuitur plurima donec fiat corpus susceptivum
magis egritudinis et non nominatur simpliciter sanum non in hora
presenti Nam in hac hora est quod in eo et compositio habitu
que temperantiam propriam. scilicet infra equalitatem suam in
pluribus dispositionibus Et manifestum est quod sani-
tati dicitur corporis est latitudo que est preter latitudinem
eius in corpore eorum a Nativitate
que est a sanitate clara

Egrum vero corpus simpliciter est quod
ex generatione aut distemperatum in
membris similibus habentes partes aut non

equale in organis aut in corpore equale simul
Corpus egrotativum
est quod generatum est in utris simul
aut secundum complexionem mala membrorum similium pre-
cium aut secundum inequalitatem membrorum instrumentorum
aut secundum duas res simul.

Quia preter preterea venit cum corpore sano
absolute ad corpus sanum in hora pre-
senti et apparet quod hoc corpus est male
complexionis aut compositionis aut utriusque similiter et quia non per-
venit ad ipsum equalitas non quadam in hora
propria est sanum declaratur idem quod hoc est ex corporibus
quod est egrotativum et manifestum est quod appel-
lavit ipsum in hoc sermone quod est generatum aut per com-
plexionem mala membrorum primum similium aut secundum inequalita-
tem membrorum officialium aut secundum ambas res
simul Et egrotativum quod non est egrum habere
ad quod appareant egritudines ex causis infirman-
tibus quod nimis debiles sunt aut prius non fuit
in eo quod preter oste sunt ei hoc corpus preter non mu-
tavit ipsum in partibus diffinitionis postquam iam de-
claratum est ei. dixit in vestigio loci in
quo declaratum est ei

Egrum vero ut nunc est corpus
egrotans in quo tempore dicitur tale
existens quod in hoc secundum quod tempus dicitur esse
egrum aut distemperatum est in simi-
libus partes aut inequale in
organis aut in utris Et semper quid
egrum est accidit ex generatione aut
distemperatum satis existens in simpli-
cibus particulis aut in omnibus aut in
quibusdam aut maxime dominantibus aut
inequale in organis vero et
huius aut omnibus aut quibusdam
aut maxime dominantibus aut et in equale
organicis Ut intelligam vero egrum
est corpus ab hoc maliciam deteri-
tum nondum vero in medio constitutum

P — I

Et corpus egrum ut nunc est illud quod est infirmum in hora in qua dicitur quod est in ea, et hoc est in hora in qua dicitur quod est infirmum, est male compositum in membris similibus primum aut ab equalitate egressum in membris instrumentalibus aut aggregatis [illegible] vel simul. Et corpus egrum semper est illud quod est natum secundum originem longinquum ab equalitate in membris simplicibus primis omnibus aut compositione eorum aut ipsorum similibus membris, aut secundum originem longinquum ab equalitate in membris instrumentalibus omnibus aut ~~compositione~~ ipsorum aut eorum similibus. Corpus vero egrum in pluribus dispositionibus est corpus illud quod iam diminuitur et non consequitur dispositionem mediam.

Variantur .6. in partibus diffinitionis corporis ~~neutrum~~ et multiplicantur ipsum per absolutum semper et per absolutum pluries dispositiones et per tempus presens. Et hic incipit in corporibus sanis a meliori omnium eorum similium. [illegible] corporibus infirmis a meliore eorum omnium [illegible] corpus infirmum in hora presenti tantum est in qua hora sanum in qua infirmum aut est in dispositione que non sanitas non egritudo. Et corpus infirmum semper est in tota vita sua infirmum et non est ei hora in qua dicatur quod est sanum. Et egrum corpus in pluribus dispositionibus est corpus quod est infirmum in pluribus vite sue et malicia eius maior est malicia egritudinis semper. Et secundo eius non sequitur adhuc dispositionem mediam scilicet corpora que neque sunt sana neque egra semper sunt ~~in meliori~~ media in eo. Iam igitur declaratum est quod melius corpus infirmorum est illud quod est infirmum in hora presenti et sanum in alia deinde quod est infirmum in pluribus dispositionibus deinde quod est infirmum semper. Hoc enim corpus est in formis deterioribus sicut corpus sanatum est in formis melioribus et alteratione eius longinquum ab equalitate est intellectum quod multiplicat malicia compositionis aut compositionis. Malicia que [illegible] est in membris similibus primum secundum maliciam compositionis est in membris instrumentalibus et est in uno eius ex quo componuntur membra in aut in quantitate eius aut in forma aut in situ.

Quod autem et neutrum corpus tripliciter dicebatur, hoc quidem eo quod neutra extremarum dispositionum participet, hoc vero utraque, hoc autem eo quod aliquando hac, aliquando vero hac. Secundum primum significatum neutrum erit corpus medium neque existens sanissimi corporis et egri nunc

Dixit iam quod non est sanum neque egrum de tribus modis quorum unus est non sit in eo neque una duarum dispositionum contrariarum secundum ultimitatem contrariam. Et secundus est ut sint in eo aggregate due dispositiones. Et tertius est ut sit in eo una duarum aliquando et aliquando alia. Corpus autem quod non est sanum neque egrum secundum intentionem primam est medium secundum veritatem et presentationem. Medium quod est in ultimo sanitatis et illud quod est ultimo egritudinis ita quod conveniunt sunt ostensa ad invicem quod non discernitur ad esse per se et hoc toto tempore egritudinis.

Que hec dispositiones sunt contrarie scilicet sanitas et infirmitas et ultimum sanitatis est melior formarum et ultimum egritudinis est deterior formarum. Et divisit dispositionem que non est sanitas neque egritudo tribus divisionibus quarum una est ut non sit in eo neque una extremitate et egritudinis ~~[illegible]~~ earum et dixit in hoc quod est medium secundum veritatem et presentationem inter meliorem formarum et deteriorem earum scilicet longitudo eius ab utraque earum est longitudo una. Significatur igitur per hoc quod sanitas est in eo conveniens cum egritudine sic omnino cum omni [illegible] et utrique ab aliquo discernitur. Secunda est ut aggregentur sanitas et egritudo simul in eo et est sicut sint quedam membra sana et quedam eorum infirma. Et est ut sit quandoque sanum quandoque egrum. Declaravit igitur per hoc quod [illegible] sicut [illegible] in hoc quod sit inter sanitatem et egritudinem a dispositione equali intelligere. Et isti tres modi quandoque multiplicantur cum absoluto semper et cum absoluto in pluribus dispositionibus et cum tempore presenti proveniunt .9. dispositiones et ipse explanavit illud in hoc sermone.

Et hoc quidem hoc simpliciter tale est quod in generatione tale constitutum est, hoc vero ut nunc quod in presenti tempore medium nunc existit et sanissimi corporis et egri. Hoc vero quod simpliciter est, hoc quidem semper tale quod in omnibus etatibus maneat permanens tale, hoc vero ut nunc utique mutationem quandam accipiens. Secundum vero secundum significatum neutrum erit corpus quod utrisque simul dispositionibus participans ex generatione aut secundum unam partem aut secundum duas partes differentes secundum unam

Margin notes (left): i. scilicet adam — in meliori actione — aliter componunt — in meliori actione — infirmum — adhuc — in alia meliori hora — secundum alterum — De neutro corpore — hoc resumit significatum neutri — scilicet significato — scilicet simpliciter hoc semper — hoc est quod sit in medio istis — significationibus neutri

Margin notes (right): et aliquando — aliter pro sanitate — ultimum — Nota bene modos neutri — aliter sine — et hic neutrum pro significato — in ipso significato

quod: sit aliquam compositionem nec eucra-
ton fuit effectivarum qualitatum
aut secundum utrumque quidem scilicet esse forma-
tionem aut magnitudinem aut nume-
rum particularum aut positionem lapsum
aut omnium in hiis quod correctum omnibus
aut in quibusdam in etatis vero de-
hinc autem differentibus non partibus et
secundum omnes oppositiones potest ad contrariorum par-
ticipare sic. Et semper quod tale est secundum
omnes etates manens simile. Ut
multum vero est quod transmutatur secundum ad
Altera vero et que ut nec neutrum erit
corpus secundum secundum signatum aut eo quod
est unam partem habeat sanam hoc vero
egram aut in iheuntium ei aut esse
partes differentes. Secundum vero tertium
significatum neutrum erit corpus quod ad
modo sanum in hoc vero egrum in parte
sit temporis. Secundum alicubi inheat
pueris quod erimus sanos esse ad-
holescentibus vero senes egros vel econtra
In imo vero tempore neutri neque
decendum contingit consistere. Secundum vero la-
titudinem hoc est etiam vero cum nec du-
plici dicitur Illud quod dicit quod intelligit sermone
Et absoluto est nam secundum illa forma
et quod dicit que est ita nunc est in quod est in hora p-
resenti. Secundum vero quod est sanum istud cum corre-
gius (?) in corporum correspondens eo quod est ex eo quod est s(er)-

mone absoluto est quod est ita semper et est quod re-
manet in omnibus etatibus secundum illam dispositionem et ex eo
quod est in pluribus dispositionibus est illud autem accidit
mutationes quod dicitur. Sed corpus quod non est sanum
nec egrum secundum intentionem scilicet etiam est in quod nam
est secundum aggregationem duarum dispositionum contrariarum in eo
aut in membro uno aut in diversis. In membro
quidem uno cum est in una duarum specierum contrie-
tatis scilicet qualitates efficientes temperatum
aut cum est temperatum in duabus speciebus sed veritatem
tum habet nocumentum in forma sua aut in quantita-
te sua aut numero suarum aut in situ suo secun-
dum est secundum quantitatem illius quod est in istis tertio est sanum
in omnibus istis aut in quibusdam etiam hoc impium est in la-
psu. In membris vero divisis est possibile
cum isto ut aggreget corpus unum duo con-
traria in omnibus speciebus contrarietatis et quod est ita semper est
quod remanet in omnibus etatibus secundum illam dispositionem et
quod est non in pluribus dispositionibus est in aliquam accidit
mutatio. Sed similiter et corpus quod dicitur quod non est sanum nec
egrum ut neutrum secundum intentionem scilicet aut est quoddam
eius quod est in eo sanum et quoddam eius est egrum et quoddam
eius quod aliquid est in membro uno aut in membris est divisis.
Et corpus quod non est sanum nec egrum secundum intentionem
tertiam est in quod est quandoque sanum quandoque egrum sicut accidit
in quibusdam qui sani fuerint in pueritia et postquam fuerint
adholescentes infirmi fuerint aut econtra. In hora autem
una non est possibile ut sit corpus secundum hanc intentionem
neque sanum neque egrum. Quasi situm existimavimus
hore latitudinem tempore iam possibile est illud. Et nos
scimus quod nunc dicitur secundum duos modos
Iste sermo apparens est impium non sit
divisus in dispositione quod non est sanitas neque
egritudo sine. ...ar et hic sermonum plurimum est
intellectum impium in eo est per dictionem
expositione indigens ex eo est sermo eius. Nam
hec dictio significat apud medicos horam presentem
et significat apud philosophos punctum dividentem inter
tempus preteritum et futurum. Et hora presens apud me-
dicos dicitur secundum duos modos unus eorum est quantitas eius
parva. Et hoc ypocras nominavit hanc horam strictam.
Et alter modus est quantitas eius ampla sicut iste
dies ~~aut sicut iste annus~~ aut sicut ista se-
ptimana vel sicut mensis aut sicut iste annus.
Et ex illo est sermo eius qualitates eius active
Iste eius qualitates sunt caliditas et frigiditas ca-
liditas autem quidem nominatur activa cum separat
eius partes cum superveniunt. Et propter illud diffi-
nit eam G. quia ipsa separat res diversas et dif-
finit eam etiam quia aggregat res homogen-
eas. Frigiditas vero nominatur activa cum ipsa
aggregat partes eius cum superveniunt et prohibet sep-
arationem eius et propter illud invenimus quia ipsa aggre-
gat res. Humiditates autem passive sunt humi-
ditas siccitas. Humiditas vero nominatur passi-

na quae per eam fit facilis passio eius cui supponitur; sed siccitas nominatur passiva quoniam per eam fit passio ~~in facilis~~ difficilis eius cui supponitur, et duarum specierum una est species activarum qualitatum et altera est species passivarum qualitatum.

De signis sanis et egri et neutris.

Sanum vero et egrum et neutrum quotiens dicuntur et quale unumquodque est sufficienter determinatum est. De signis vero deinceps dicendum est.

Iam determinavimus esse corpus sanum et egrum et illud quod non est sanum nec egrum et ostendimus unicuique eorum esse modos multos, quorum causas et quae res sit unumquodque eorum determinatione sufficienti et omnium ut sequitur est rememorandum esse signorum.

Iam determinavit ~~quod~~ quod ~~[illegible]~~ corpora sana sunt talia et infirma talia et quae non sana nec infirma talia, et egrotativa. Unum autem quod omnia corpora supra diffinitionem usque xvi cognitione dispositionis est [illegible] ipsorum complent in capite hic in cognitione signorum eorum et d.

Sunt autem et horum ipsorum signorum sana quaedam: scilicet praesentis sanitatis sunt signa demonstrativa, et futurae pronosticativa, et praeteritae rememorativa ~~[illegible]~~.

Dico ergo quod signorum alia sunt sanitatis, alia egritudinis, alia dispositionis quae non est sanitas nec egritudo. Signa ergo quae sanitatis sunt alia significant sanitatem praesentem aut indicant eam antequam sit aut rememorantur eius praeteritum, id sunt.

Signa sanitatis praesentis sunt ut ex eis sciant operationes, sed ex eis non absque percitione. Et lucrum horum signorum est ut conservet et quod ipsa est et cum modo. Scilicet medicus quod ad corpus competit mutatio aliqua inquirit ablationem eius ad mutandum ipsum donec remaneat sanitas per suam dispositionem. Et signa sanitatis sunt indicativa futura. Horum autem fortiora sunt signa vehementia in virtute in dispositione egri et eius convalescentie post eius separationem. Deinde signa digestionis; deinde signa crisis salutaris et haec quidem signa indicant adventum sanitatis in dispositione egritudinis. Et lucrum horum signorum medico quod est quoniam confortat per ea se ipsum et egrotum et ut sciat de quid dispositione promittere, et firmat quod providit et respondit de eo quod indicatione fuit. Et in infirmo quidem cum indicat ei medicus illud quod videt et indicat suis et facit eos scire salutem eius cum evadit.

ex egritudine sua fit bona fama et extollit ipsum medicum in narrationibus suis infirmus. Et signa sanitatis rememorativa sunt per quae scivit medicus de dispositione sanitatis cum fuerit infirmitate, scilicet quod ... eorum et forma eius in sanitate et spissitudine et aliis, si enim medicus non fuit sciens infirmum cum egrotaret eius et ipse indiget ut conferat per interrogationem et estimationem qualis fuit dispositio in sanitate eius donec sciat per comparationem eorum a sanitate sua. Sic si interroget de appetitu sanitatis eius quod appetebat cibum cum quod suscipiebat ex eo et in qua hora suscipiebat eum. Et qui egrum non est potentiam et impotentiam infirmi habere, et habere in hora consuetudinis sue in sanitate dum non prohibet ab illo in presenti posse. Et si contingat ut sit ... posse in hora sue consuetudinis accipiendi cibum dare ei in illa hora cibum. Sed si fuerit ...

Egra vero signa et praesentis egritudinis demonstrativa sunt, et futurae pronosticativa, et praeteritae rememorativa.

Et signa egritudinis praesentem aut indicant egritudinem quae erit antequam sit aut rememorari faciunt eius quod fuit.

Signa egritudinis praesentis sunt ablatio operationum et resistentia egritudinis. Et lucrum horum signorum est cognitio egritudinis quae resistit et cum eo quod est ei contrarium. Et signa indicativa egritudinis futurae sunt diminutio operationum a suis dispositionibus et fine absoluto mutatio operationum a dispositionibus suis naturalibus. Et lucrum horum signorum est ut antecedat medicus cum praeservatione et evacuet corpus aut mutet illud a complexione quod est accidens, ideo donec prohibeat per illud casum eorum in egritudinem. Et signa quae rememorari faciunt egritudinis et eius quod praecessit ex ea sunt sicut discoloratio extremorum, ~~[illegible]~~ multa et lucrum eorum sicut dicitur quod est ut confidat de eo infirmus et sui et committat se in manibus eius et fit ei ... et appareat solertia eius cum arte et bonitas scientie eius et quia sunt sic ista.

Secundum vero haec et neutra et quae neutrarum dispositionum demonstrativa sunt et pronosticativa et rememorativa, et sunt signa secundum quod sanam sunt, vero quod quidem egram declarativa dispositionem, et haec quidem secundum tria sunt in sanis et egris.

Et sic hec est signorum dispositionis que non est sanitas neque egritudo scilicet que significant illam dispositionem que nunc est presens aut indicant eam antequam sit aut rememorantur eius preteritum fuit. Et scilicet illa que omnino non significant aliquam duarum dispositionum aut non sunt digniora magis ut significent unam duarum dispositionum sanitatis et egritudinis plus quam alteram. Quia que significant unam in dispositione sanitatis et aliam in dispositione egritudinis aut que significant eam dispositionem sanitatis et eam dispositionem egritudinis. Et istorum signorum esse currit secundum tria tempora sensibilia. Que enim esse egritudinis dispositionis hec significat per ipsum quod ipse

Audivisti iam necessarium utilitates et si fuisti memor eius quod preteriit de expositione meis ubi dixi quod hec dispositio est composita ex sanitate et egritudine aut secundum commixtionem utriusque aut secundum compositionem aliquorum et scies tunc ex signis sanitatis et egritudinis significationem harum dispositionum multiplicationem eius cum absoluto sermone et cum absoluto secundum plures dispositiones et cum tempore presenti de multiplicatione unumquodque horum tamen cum preterito et scies rememorativum illius dispositionis et futurum et scies indicativum eius in presenti et scies significationem eius presentem et scies per illud quod dixi lucrum horum signorum. Et determinabit quod est in eo quod futurum est de esse signorum quod probabit et ut invenias ex te ipso totum quod indiges ex eis

Appellantur autem hec omnia quidem signa a veteribus medicis pronostica et presentium assumptorum autem futurorum declarantia sunt.

Et quamvis iam appropriavimus signa que significant rem presentem nomine significativa et signa que significant rem futuram indicativa et signa que significant rem que iam fuit rememorativa tamen invenimus antiquos nominasse omnia signa indicativa quamvis significent rem presentem vel que iam fuit.

Sermo iste intellectus est.

Et utilitas quidem magna et demonstrationum et pronosticorum, memorativorum vero rememora...

Et minor utilitas non est in significationibus signorum significantium rem presentem aut rem futuram. Verum utilitas signorum rememorationis eius quod fuit est minor illis.

Utilitas vero signorum rem presentem significantium non est necessaria in arte medicine propter eas dispositiones medicine particulares omnis pendentes scilicet ex eis et propter eam quod per signa indicativa scitur quod futurum est propter eas ad necessarium est et accipit. Accipit eis propter curationem suam et consiliarius medicus cum curationem suam fuerit est proximaque necessitati in operationibus medicine particularibus per signa vero rememorativa non fit necessarium in operationibus medicine particularibus cum sit cum utilitas et propter [illegible] vero scilicet necessaria in prima necessitati.

Existentibus vero sanis his quidem simpliciter, his vero ut cum nunc, que et sana dicuntur simpliciter sanorum duplicem dixi esse differentiam: hi quidem eorum semper esse talia, hi vero ut multum. Semper quidem talia quecumque sunt optimam compositionem; ut multum vero quecumque ab hac non multum deficiunt.

Et corporum sana secundum duos modos esse dicuntur, scilicet ex eis absoluto sermone et ex eis ut nunc. Et iam dixi quod corporum que dicuntur sana absoluto sermone due sunt species, propterea quod quedam quidem eorum sunt sana semper et quedam eorum sunt sana in pluribus dispositionibus. Sana quidem semper sunt que ex eis sunt secundum meliorem formarum. Et sana quidem in pluribus dispositionibus sunt que sunt ex eis diminuunt ab illa forma, sed non est diminutio eorum multa [illegible] tamen secundum sermonem suum hoc est in corporibus sanis ut faciat rememorari aspicientem in libro suo eius quod preteriit ut repleantur in mente sua in omni loco id quod pendet cum eo et ex eo quod preteriit sermo propterea ei ipse adhesit super scientiam signorum eorum facit nos rememorari sermonis sui eis

Cognitiones vero eorum et ab inherentibus secundum se rationem eorum fiunt et ab his que ex necessitate hos esse conformibus effectibus et causis que et accidentia vocamus proprie.

Oportet ut significet scilicet ea ex rebus que sunt eius in diffinitione substantie eorum et ex operationibus et accidentibus que sequuntur institutio

Signa corporum sanorum tria sunt: unum eorum est quod est assumptum ex eo quod in eis est idest

P — II

Ūnitāte eorum sunt et similiter necesse uirtutibus que sunt sub (?) eadem supra sunt ex operationibus membrorum ista natura sunt apparentis uirtutis et tria sunt supra ex accidentibus consequentibus ab eo quod est eis in distinctionibus eorum sunt eorum consequentibus et ista multe sunt ueridica et quod ex eis innuitur iam est sed in uno quod oportet pauca sig.

Optime de signis optime compositionis.

Alba quidem ipsa corporum que in optima compositione sunt temperata similes quidem partes habitum in caliditate et frigiditate et sicce et humide organicorum uero in quantitate et qualitate compositionum eorum ad et ad hoc in formatione et positione particularium unicuique et toti organo.

Ait quod ipsa et que corpora sunt meliore forma non ex signis eius est equalitas membrorum partium similium mutuo scilicet humidi et sicci et ex equalitas membrorum et instrumentorum in quantitatibus partium ex quibus sunt composita et unio earum et forma eius partium et in loco et forma instrumentorum toti et loco eius.

Iam patuit ex sermone meo quod equalitas complexionis in membrorum partium similium est quod est eius est ista quidem membra diuisa sunt. Et ex eis est membrum sicut quod est caliditas magna ut cerebris sicut cor et ex eis est membrum sicut quod est frigiditas in cerebris sicut humor. Et in corpore quidem toto est proportionalitas omnium membrorum similium partium est proportionalitas ex qua sit corpus compositum membrorum instrumentalium et est uniuersis unius corporis est compositio instrumentalis toti et alter est compositio membrorum officialium est eius est manus est membrum instrumentale unum compositum ex membris instrumentalibus sunt digiti et uola et brachium et ad inuicem coniunctio manus due dispositiones quarum una est toti manus et altera est que est partium eius et equalitas compositionis et equalis compositionis membrorum instrumentalium et res sunt signa supra ex diffinitione sanitatis corporis quibus scitur melior forma.

/ equalis et

Ab his uero que ex necessitate hec sequuntur similes quidem partes habita quantum quidem ad tactum mediocritas in duritia et mollicie mediocritas quantum uero ad uisum bonus color et secundum lenitatem et asperitatem mediocritas.

Et rebus autem que consequuntur ex necessitate que ex signis que consequuntur membrum similium partium est quod declaratur sensui tactus et est equalitas inter duritiem et lenitatem et eius est quod ostenditur sensui uisus et est bonitas coloris et est equalitas inter paucitatem pilorum et eorum multitudinem.

Postquam ostendit signa supra ex corpore significantia meliorem formam incipit significare ostendere significantia hanc formam ex eis que sequuntur hanc formam ex accidentibus et dicit quod ipsa in sub membris similium partium res quarum una est que declaratur et apparet sensui tactus nam cum tu ponis manum super corpus inuenis ipsum esse inter duritiem et lenitatem et alia est que declaratur et apparet sensui uisus nam cum tu aspicias corpus inuenis ipsum bonum coloris temperatum inter paucitatem pilorum et multitudinem eorum.

Secundum uero effectus operationum perfectio quantum ad uirtutem nominatim.

Et ex eis est quod apparet in operationibus et est complementum earum quod nominant ipsarum bonitatem dicit per hunc sermonem quod significant ostendentia meliorem formationum supra sunt ex operationibus membrorum partium similium ut sunt operationes eorum complete et ostendit quod complementum eorum est illud quod media nominat.

Eorum uero organicorum conse- (in bonitate ipsarum)

quuntur in coequalitatem et pulchritudinem omnium corporum organicorum in corpore amplius et inhabitantium eius effectuum in uirtute. Optime quidem compositionis corporis et demonstratiua signa sunt hec.

Et ex signis que sequuntur membra instrumentalia est equalitas instrumentalis corporis toti et bonitas eius et inter operationum que sunt per ea.

Ostendit per hunc sermonem duas res quarum una est que consequitur ab equalitate compositionis membrorum instrumentalium corporis scilicet eius eam ut sit totum corpus esse pulchre forme et ista signa significant meliorem formam. Et altera est perfectio operationum membrorum instrumentalium

q̄ nōiant uirtutem eorum l' bonitatem et illa signant meliorem formam. De signis sanitatis lapse.

Eorum uero que quidem defi ciunt ab hac sana uero sunt h' qui dem similes partes huiusmodi lapsa sunt cōtēpantia in primū quidem la psū h' uō ꝛ in coequalitate organicorum primum ad et h' lampsus aut est omnium. aut aliquorum aut sub utrisque.

Ex corporibus autem que iam diminuuntur a meliore forma h' sunt ad huc in sua sanitate sunt illa in quibus est lesio in complexione membrorum similium primum et est cum h' parua et ex eis est in quibus est lesio in cōpōne membrorum instrumentalium et illa le sio iterum est parua l't lesio quidem in cōpo ne membrorum primū similium aut est in con pōne membrorum instrumentalium aut est in omnibus aut in quibusdam eorum

Post quam ostendit signa significantia meliorem esse formam incipit ostendere signa significantia formam que est minor ea pa rui diminutione et est forma corporum sanorum sub plures dispōnes. h't lesio modica est ut in cōne membrorum similium primum sit addita que-dam .in. qualitatum aut minuatur. ab eo quod conuenit ei. h't lesio in cōpōne membrorum instrumentalis est aut in numero suo aut quantitate aut forma aut situ suo ꝛ cōtinuitate ut sit lesio pauca ut cōsequatur ab illo ut sit sanitas eius sub plures dispōnes ꝛ lesio parua sub illam eius est quam nō appet sensui h't me dici quidem nōiant eam debilitatem mem bri attende ꝗ sermonem eius et intelligas ipsum sicut oportet

Genera autem lapsuum eadem sunt cui bus que uirtutem eorum complent temperantia in humidis similes partes similiter uō ꝛ formatio et mag nitudo et positio in organicis. uti l' unitas quidem totius unitatem nōiamus eorum.

Et genera lesionum genera rerum quibus completur uirtus eorum et sunt in membris primum similium quod sunt in membris instru mentalibus completur uirtus eorum et sunt in membris partium similium contradicto ꝛ in membris instrumentalibus numerus quantitas forma situs ꝛ cōtinuitas cōmunis inter eas.

Sermonum h' descientia signorum s't h' sa ni tatem eorum sanum in hora plenum significat ꝙ ꝛ cadunt signa sanitatis ut multum re mota sunt a meliori forma eodem modo signa sanitatis uitiōe remotasunt sicut maiori remotione a meliori forma quasi sunt imperfecta diminutione parua cum uir tute sui sermonis in signis corporum quod mu tantur a meliori forma diminutione parua. h't p sermonē suum genera lesionum sunt genera rerum quibus completur eorum uir et sunt in membris similium primum complo et mem bris instrumentalibus numerus quantitas forma et situs cōtinuitas cōmunis inter utraque ꝛ multa ꝗ ꝛ uirtus membrorum primum similium est per factio operatio num eorum ꝛ complementum operationum eorum nō fit nisi ab equalitate cōmunis eorum cum quod nō est cō plexio eorum equalis tunc ingreditur ea lesio ꝛ exponit quod h' lesio est mala complexionis ꝛ uirtus membrorum instrumentalium est per factio opera tionum eorum et perfectio operationum eorum nō fit nisi ab equalitate cōpositionis eorum in unoquoque quatuor quod nōiam .s. numero quantitatibus forma situs l' uni us cōpositiō eorum nō est equalis tunc ingreditur super ea nocumentum eiusdem dixit ꝛ cōtinuitas cōmunis inter utraque .s. inter membrum similium primum et membra instrumentalia et lesio uirtutis in ea est solo cōtinuitatis.

In eis uō ipsis generibus et eg ritudo cor est in eis sub singulum eg ꝙ significatum. Terminus uero utrisque generibus discretiuus est opo nis sensibil' lesio.

Et in istis generibus in infirmis eisdem est inceptum infirmorum corporum h'ꝗ duarum intentionum intermediarum as nōiam illud cōtinet et intelligitur esse utrius h't terminus quod sit separatio corporum ꝛ in firmorum inter utrisque est sensibil' cōpōnis

Genera lesionum sunt ea lesio lesio accidens in cōplexione membrorum similium primum ꝛ lesio in cōpone instrumentalium mem brorum actus et lesio actus in eo cōtinuitate

sup

cuiq3

omune

[...] membrorum et una duarum intentionum que sunt omnes nomine corporum infirmiorum est corporum egrotantia et que corporum infirmantia. Et differentia inter utrasque est quod nocumentum operationum egrotantium est insensibile occultum et in corporibus infirmantibus est apparens sensibile.

Optima vero deficientia compositione corporum brevis quidem lesa est et ipsa secundum virtutem non tamen sensibilis est. Sunt corpora vero quorum minuitur primum a meliori forma ingreditur lesio ex modis aliquibus: verumptamen illud est insensibile. Et illud est insensibile similiter scilicet quod super corpora sana diminuta a meliori forma ingreditur in lesio aliquibus modis aut sine minori sensu perveniat quam in corpore membrorum istorum aliquorum illa lesio occulta est valde insensibilis.

Deviat autem ea magis et minus in operationibus et egritudinis causis sensibilis.

Cognitio eorum est per comparationem operationibus et inresistentia causis infirmantibus propterea quod super corpora egrotantia et egra et corpora diminuta permutata a meliore forma omnino ingreditur lesio.

Dicit G. in hoc sermone tangens in cognitione istorum ab illis et dixit in aliquibus corporibus egrotantiorum operationes magis sunt diminute et resistentia eorum causis infirmantibus est debilis. Set corporum diminutorum permutata a meliore forma operationes sunt perfectiores et resistentia eorum causis infirmantibus est vehementius et ista corpora comparantur in sanitate secundum operationem operationum eorum et operationes resistentie eorum causis infirmantibus.

Simpliciter vero egra corpora determinata sunt eo quod facilius ab egritudinis causis vincantur. Et eo quod multum a sua virtute operationum delinquunt.

Corporum autem que dicuntur esse egra sermone absoluto cognitio est per hoc quod cause infirmantes convertunt ea velocius et diminutio eius facile et propter hoc quod diminutio eorum in virtute operationum est multa et est illa differentia inter egrotantia corpora et diminuta a meliore forma permutata quoniam egrotantia vincit velociter

causis infirmantes et dominantur eis facile et diminutio eorum in formatione operationum est multa apparens sed non est ita in illis corporibus diminutis permutatis a meliore formatione.

Sunt vero horum utrorumque in medio neutra que vere dicuntur neutra et quecumque latitudine quadam.

Sunt ergo corpora que non proportionantur ad sanitatem media inter has duas dispositiones sed sunt illa corpora ex ut que [...] vocantur talia secundum virtutem sunt ex eis quibus latitudo.

Vult quod latitudo consequitur ab eo aliquam in est quod ostendit ut sunt corpora que non proportionantur ad sanitatem nec ad egritudinem media inter corpora sana et egra sed sunt corpora sana et egra ex eis quocumque talia sunt secundum virtutem aut sunt ex eis quibus inest latitudo aliqua in sanitate aut et est gradus egritudine.

Et divisi totius sanitatis latitudo in tres partes latitudinem habentes et ipsas multam latitudinem quarum prima quidem erit sanorum corporum secunda vero egrorum tertia neutrorum.

Dicit ergo latitudo totius sanitatis dividitur in tres partes et unaqueque partium illarum est latitudo magna et prima illarum tamen est corporum sanorum secunda est illorum que non proportionantur ad sanitatem nec ad egritudinem tertia corporum egrotantium.

Vult quod latitudo sanitatis habeat ex longitudine: scilicet ad summum sanitatem corporum que sunt in meliori forma et in quod est sic corpora egrotantia et iam ostendit in eo quod prius latitudinem corporum sanorum latitudo corporum que non proportionantur ad sanitatem nec ad egritudinem et latitudinem corporum egrotantiorum. Latitudo ergo sanitatis est magna quod est quia corpora egrotantia non sunt extra sed est eius sanitatis egrotantia. Sunt ergo neutra in corporibus sanis scilicet corpora que non proportionantur nec ad sanitatem nec ad egritudinem sed in medio corporum sanorum declarantur. G. in hoc sermone quod sanitas et egritudo sunt due dispositiones contrarie inter quas non est dispositio aliqua que sit secundum veritatem talis eius utrisque in virtute quod est quia [...] nominantur corpora ista neutra media in corporibus sanis.

De signis neutris.

quibus

Quibus deinceps [illegible] sunt egrotativa
Quia corporum lesionibus sensibilibus
oppositum determinatum
Et post hec ista corpora sunt que iam ceciderunt
in egritudine et completa sunt / differentia inter
illa et alia est per lesionem sensibilem opera-
tionum que apparent in eis
Vult quod consequantur corpora egrotati-
va / corpora infirmativa / et eius sermo est
intellectus
Dolentia vero et ex motione
sunt delinquentes / aut omnino pervertunt / ma-
nifestos habent tumores. Neutra vero
firmas habent operationes in maximis
quidem discessibus faciile discernuntur
Secundum vero minores ambigua
sunt / et propter hoc [illegible] hoc genus lesionis /
neutro contrariorum participans /
consistit dispositione que et ipsa [illegible] neutram
dicimus nominari
Et corpora quibus iam accidit dolor / et in
quorum motibus iam est agitatio aut
motus eorum destructus omnino tumor eius est
manifestus / Corpora autem quorum operationes debili-
tantur et si illa debilitas elongatur lon-
gitudine multa valde a dispositione sanorum discre-
tio facilis est. Et si elongatur parva lon-
gitudine tunc in eis corporibus est ambiguitas
et propter illud fit quod dispositio quando proportionatur duorum
contrariorum est una tantum. scilicet eorum que non
proportionatur neque ad sanitatem neque ad
egritudinem et non est in nobis genere lesi-
onis i. neutri
Hoc genus lesionis est lesio in qua
dubitatur. scilicet non apparens sensui / quia
non est signum sanitatis neque egritudinis /
et reliquum sermonis eius est intellectum
Omnibus huius sensui diiudicatis
non secundum ipsam [illegible] rerum naturam. Pri-
dem enim est sempiterne passio-

onis [illegible] in respectu ~~tomia~~ dogmatica
Iste omnis res non discernuntur nisi per sensum
non per ipsam rerum naturam quia si ponitur eorum
discretio secundum hunc modum tunc non sciuntur qui hac
imperceduit cum cadunt in eis sciam qui videt
quod omnia corpora sunt in egritudine hic
Omnium signorum significantium / discretio
est per sensum vero per naturam rerum / quod est / quia si aspi-
ciatur in huius secundum naturam rerum invenitur quod eorum
resolutio continui dissolone separata a sensu / hoc genus
lesio est insensibilis et hac causa sciam eius cum
invenit quod corpora in egritudine sunt semper datur quod per
hunc sermonem quod consideratio melius semper fit per
sensum et cum illo a senectu egredi / non est
medicus consideratio. Quoniam si divisimus inter interiora et
eorum egritudines sunt res non sensu percepte et asper-
tus in eis est melius / Providemus quoniam in eis
sunt signa sensibilia et ex eorum lesiones et
sunt sensibiles / Infirmus namque sentit quod ei accidit
ex eis vel ex ipsis
Signa vero eorum que sanantur cor-
et egrorum / et sanorum extremi / quanti-
tate distantie diffinit
Inter signa que significant corpora que nec sunt
sana simpliciter sunt egrotativa egritudine occul-
ta aut sanativa que non sunt sana nec neutra ma-
nifesta est differentia in quantitate longitudinis a
duobus extremis
Vult quod differentia inter signa eorum sanorum sa-
natium per longitudinem eius assignat eorum
que sunt ameliore formarum et ab eis que
sunt a deteriore formarum et ipse determinat hic
sermone absoluto
Ponentibus nobis extremum
possessionis / altiori optimam
dispositionem / et nec secundum egritudi-
nem condicionem / Considerantibus vero
autem sunt inclinoriora quam probantur
corpora / proximus optime dispo-
sitionem est sanum / Que vero ab hac
longius / iam vero egrotanti proxime
inquinus / egritudinis / vitiorumque

ueto medium eq̄ł ab utroq; abee appens
uenun̄ erit h̄ optime g° cōpōnis
cor dē sunt cognitiones deficie
tium uo ab hac. eq̄lia quid
uio st hius gen̄a et mag̃ et
niu didi potentibus et sepa
atis in te tres latitudines

Oportet ut ponamus meliorem
formam et eq̄uemque iam acc̃it
duos terminos in duabus extremitati
bus omis donec qū uolumus expri cor
pus et sciam in quo termino est et
consideramus ad q̄ duar extremitatum
sit ppinquius m̄ nam cor qd est meli
orem formar ppinquius est sana tn̄ s̄ t
cor qd est a meliore for̄ longinquius et
ad corpus quod cecidit in egritudinem ppin
quius egrotat s̄ t cor quod est inter
utrumq; et longitudo eius ab utroq; longi
tudo equal est est illud q non pportiona
tur ad sanitatem nec ad egritudinem s̄ t nos
quidem iam nominamus signum melio
ris formar corris Corpa a q̄ minuuntur
ab ea poi est ut dicatur diomb; que
numeris non cophendit p uiam mul
titudis et paucitatis sup̄pta iam aggre
gauimus ea in tribus terminis huiusmodi lati
tudinem pdictone sanatiui qd est ex u
bantis sanitatis et melioris et posuim
in h̄ sermone sanatiui oppositu egrotatiuo
ut intelligatur q latitudo sanitatis est
inter utrumq; et trium termorum uni est sana
tiui secundus est illud q nec pportionatur
ad sanum nec ad egrum tercius egrotatiuum
est s̄ t ipse quidem uideo quod iam pre
terit nominant meliorem formar corris
sanatiui et posuit ipsum h̄ diminutum
a meliore formar et illud est manifes
te contrarietatis s̄ t ego dico q . G. n̄ fuit
oblitus sui sermonis p̄m ipse posuit me
liorem formar ultimum finem eq̄litatis et h̄
res fortasse non inuenitur et similiter
intur occultum est a sensu Postq̄ g̃
sciuit q uic̃ n̄ osideratur in eo qd est oc
cultum a sensu posuit sanatiui qd appro
pinquat ad meliorem formar ualde
ad terminum qui non apphendi a se
nsu et non apphenditur sensum n̄ cog
nitione et ratione Corpus g° sanatiui est
melior formar apud sensum et ma
nifestum est q h̄ minuit a meliore formar

s intellectum p̄p resolucionem occultā a sen
su et p̄p diuisitatem cuius occultam a sen
su et p̄p diuisitatem cuius occultā a sensu in e
tatib; et qd remanet de sermone eius intel
lectum est

Signa g° eq̄ cor simpliciter di
ximus Ex hiis enim erunt r
eliq̄ due latitudines mani
feste secundum uo gen demum est
pus in optime cōpōnis ordine
secundum uo speciem uel dicetur p
us nobis diuidentibus partes

Et nos sumus narrantes cor de q
dr q est infirmum absoluto s
mone qm qū narrauimus signa h̄ corp
is declarantur ex eis sig duorum termorum
reliquorum et nos iam narrauimus gen̄a cor
qui in sermone nrō i meliore formar et nos
sumus narrantes sic cor spēs ptr diuisiti
one et numerationem in pmus mbra oia

Iam ostendit sig cor q̄ st in meliore
formar et ostendit q scdm diminu
ta ab eis ingrediuntur unum trium gener le
sionum aut duo ex eis aut tria s̄ t p̄tq; co
pleuit illud ostendit q cor diuiditur diuisi
onibus que nisi n̄ cophendi p uiam ~~diuer~~
~~sitatis~~ multitudis et paucitatis et q co
gito unius eorum est p approximatam signorum et
longitudinem eorum a duabus extremita
tibus quarum una est melior formar et reli
qua deterior formar et ad medium int
illa s̄ t illud quod non pportionatur ad
sanitatem nec ad egritudinem et osten
dit q unic cor sanorum est latitudo et in
firmorum sui Postquam g° cpleuit cogni
tionem illi totius osequens fuit illi ut os
tenderet signa cor egrorum sic ostendit si
gna sanorum cor s̄ t qm egritudinis tria st gen̄a
quorum unum est malicia cōmis et st ei mul
te spēs et altrum est malicia cōpōnis et st
ei multe spēs tertium est solo cōtinuitatis
et st ei spēs multe et multe spēs horum tri
um generum diuersificantur s diuersita
tem mbrorum et p̄p illud osequens est ei
ut dicat et narret in pmus membra et
oia et ostendit dispones eius eorum et narrat

Quatuor aut st dñe oms

Quedam enim eorum sunt principia. Quedam vero ab illis exorta. Et quedam vero in aliarum dominantur. Et alie dominantur eorum innatas habentes et regentes eas. Quedam vero et in vasis habent et influentes.

Et sunt omnium membrorum sicut .iiii. quod est quia ex eis sunt radices et ex eis sunt ea que nascuntur ex radicibus illis. Et ex eis sunt que non dominantur sed reguntur ab aliorum. Et que dominantur sed reguntur eorum virtutes quibus fit eorum regimen innate. In eis sunt et ex eis sunt quibus sunt virtute innate et virtutes ab ea ex illis radicibus.

Virtus est quedam causa que dicitur efficiens et in omnibus membris est virtus in fixa in eo que facit suam operationem propter amissum. Et sua sunt virtutis sunt sua sicut est fixa. Et omnis sunt sunt significamur est quod initialis per qua operatur virtus. Et virtus est in membro qua sustentatur. Et dubitatio non nocet in alia quod operationum medicine et iam perscrutati sumus de ea in libro nostro de iudicatione. Et certum est quod membrum principale est cor. Et ponit ei nominis id est eorum cerebrum epar et testiculi et hec dubitatio non nocet in aliqua operationum medicine et iam determinavimus illud in libro nostro de medicatione. Et indeximus in expositione huius libri ut taceamus de diversitate que non nocet in operationibus medicine et eorum quod futurum est et removeremus dubitationis que non nocet in arte nostra et moveamus mea ad illis que fit manifestum. Dico ergo in membrorum aut in est virtus tantum fixa in ea tantum aut in ea est virtus tantum fixa que in membris aliis aut plures virtutes fixe a membris principalibus.

Principia igitur sunt cor cerebrum epar et testiculi.

Radices ergo sunt cor cerebrum epar et testiculi quod est radix seu causa.

Cerebrum sensus et motus voluntarii. Et cor quidem est fons nature et caliditatis innate. Et par quidem est radix operationum nutritivum virtutum et sunt attractio retentio digestio et expulsio nutrimenti et augmenti et similia istis. Testiculi vero generationis spiritualis et generationis.

Ab illis vero exorta sunt et in famulatum eorum quidem et spinalis medulla cerebro, cordi vero arterie, vene epati, seminaria vasa testiculis.

Et tamen quidem qui nascitur ex his radicibus et dantur ab eis illa quidem qui nascuntur ex cerebro et dantur ab eo sunt nervi et nucha et illi qui nascuntur a corde et dantur ab eo sunt vene pulsatiles et illi qui nascuntur ab epate et dantur ab eo sunt vene non pulsatiles. Qui autem oriuntur a testiculis et dant ab eis sunt vasa spermatis.

Nucha oritur ex priori cerebri sicut oritur truncus arboris et tamen oritur arboris non tamen ex cerebro et nucha sed sit cerebrum loco radicis ex qua oritur truncus magnus quod est nucha et tamen sunt in nascentes nervi ex cerebro sed nascentur in multi ex nucha sic tamen nascentes ex ... truncus et illis dispergitur in toto corpore vene pulsatiles consistunt ex corde ... quod est et nascitur ex latere sinistro auris cordis arteria magna loco trunci qui arboris sunt nascuntur ex hac arteria omnes arterie corporis fit ergo cor sicut radix arboris et arteria magna sicut truncus et quod oritur ex ea sunt sicut rami et huius similitudo est dispositio epatis ipsum enim est sicut radix arboris ex qua oritur truncus et est vena cava et oriuntur ex ea reliqua vene. Et oritur ex corde arteria venalis arteria et sunt sunt ab epate vena et ex testiculis oriuntur vasa spermatis sicut ergo ipsi sicut radix arboris et spermatis vasa sunt sicut tamen qui nascuntur ex eis. Et cum tu gradus eorum sunt invenis ea que ramificantur ex radicibus in modum rethis unisceri adinvicem et preter hec invenies ossa sicut sustentamenta et sanctum et invenies etiam res invenies quedam implementa que implent ea que sunt intra composita in ... sicut lacti et pulmo et ... et glandosa et invenies panniculos qui sepant et panniculi continent omnia deforis. Completur ergo ex omnibus istis sicut visum est corpus.

Qui dicunt omnes venas ... ab epate

Per se de membris quod sint

Cor que est radix vite et

Dicitur quod sunt oriuntur ab illis

(marginal schema) Cerebrum, cor, epar, testiculi, dura mater, pia mater, cranium, capsule cordis et coste, zirbi et siphac, ossa bursa seminaria; ad membra: officialia, nervi, arterie, vene, vasa seminalia; sentiunt, non sentiunt; ossa cartilago, glandula, panniculi, musculi, ligamenta, medulla, membra ...

P | II

Et illud quod dant sensum et nucha a cerebro est ipse aut sit ab anima quo fit sensus et voluntarius motus. virtutes et iste sunt [illegible] in nucha et nervis a cerebro ad membra sensibilia et motiva voluntarie. Et illud quod dat anima magnum quod oritur ex eo et ex aliis arteriis a corde est spiritus vitalis quo existit vitalis est et calitas vim innata. virtutes enim iste sunt res que currunt a corde in arterias et arteriis ad reliqua membra corporis et quando abscinduntur ab eis moriuntur sic cum abscinduntur voluntarii destruuntur sensus et motus voluntarius. Et illud quod dant vene non pulsatiles ab epate est spiritus naturalis quo existunt virtutes naturales. iste enim virtutes currunt ab epate in venis et ab his ad reliqua membra. Et cum abscinduntur a membro destruitur eius nutrimentum. Et illud quod dant vasa spermatis a testiculis est species spermatis compositi ex rebus spiritibus quod currit generativa virtus in epate supra. hoc est quo fit nutrimentum in meseraicis aut inter ex reliquis virtutes influant a corde principium sensibilibus et motiva voluntarie existunt cor mediante cerebro et naturales in eo mediante epate et generative mediantibus vasis spermaticis. Et propterea iunt quod spiritus a corde veniat in hora motus cordis. Enim non est hic ad hoc dubitatio quod noceat super operatione quando credunt quod cerebrum est causa prima aut secunda necessaria in sensu et motu et quod epar est causa prima aut secunda necessaria in virtutibus naturalibus et quod testiculi sunt causa prima aut secunda necessaria in virtutibus generationis. Quoniam enim res est causa prima aut secunda necessaria virtutibus tunc mutantur aut destruuntur operationes infirmitates eius aut principium virtutes eius que oriuntur ex ea et dat ab ea et iam certificatum est [illegible] in libro meditationum inter [illegible] et [illegible]. Et convenit in opinione mea ut accipiamus sententiam G. que non sit hic differentia inter istas eo quod est inveniendum in me inter duas istas sententias horum duorum [illegible] minor sic ostendimus in illo libro. Et est [illegible] cum destruuntur sensus membri aut motus eius [illegible] sententiam quidem G. in corde loci [illegible] cum nuche qua accidit lesio [illegible] fuit illa destructio et secundum quidem sententiam [illegible] intenditur cum nervi membri eius [illegible] quod ostendimus in libro meditationum quando non completur illa operatio [illegible] nervorum cum nuche. Due quoque cause sunt una inter quas cum non est divisitas [illegible]. G. videatur dicere quod hoc est causa prima [illegible] vero quod hoc causa est secunda necessaria in illa operatione. Et propter illud melior est in arte medicine sententia G. quod [illegible] quamvis sententia Aristotelis medicos faciat [illegible] sicut ossa et cartilago etc.

Ipsa vero seipsa regunt cartilago ossium coniunctio membrana glandula pinguedo caro.

Membra autem quorum regimen est ex se ipsis sunt cartilago et ossa et ligamenta et panniculus et cordi [illegible] et pinguedo et caro simplex. His membris in sunt virtutes innate [illegible] existit eorum regimen in eis et est certum eorum. Quod est quia non continuatur vel descendit ad eis arteria que det eis accidens nec descendit eis vena que det eis ab epate nec nervus qui det eis [illegible] et in esse eorum est dubitatio an perveniant ad ea existens radicibus capillares occulte aliqui [illegible] non veniat in eis penitus exceptis [illegible] et considerato in hac dubitatione est operationis scientie naturalis medico [illegible] non est consideratio in illa parte quia non indiget scientie que perveniant ad ea propter hoc quod absconditur [illegible] hoc et regimen eorum est ex seipsis [illegible] per illud quod consideratio naturalis non pertransit vel transcendit sensum.

Alie vero omnis preter communibus habentes ad sui ipsius regimen arteriis et venis et nervis indigent.

Reliqua vero omnia membra quidem communicant hiis membris [illegible] que diximus in hoc quod regimen eorum est ex seipsis et sunt cum illo indigentia venis pulsatilibus et non pulsatilibus et nervis.

Lacertus quidem omnis et reliqua membra remanentia exceptis eis quorum rememoratio preteriit hec sunt preter [illegible] et renes et splen et que ex membris ex [illegible] in quorum [illegible] innata [illegible] et [illegible] eis ex [illegible] que sunt cor cerebrum epar et virtutes alie. Et nervi quidem lucrantur eis virtutem sensus aut motus voluntarii aut virtutes sibi arteria vero facit ea adipisci virtutem vitae et caliditatem innatam. vena facit ea acquirere virtutem nutritivam.

Capillorum vero et unguium est regimen aliquid sibi sed generatio sola

Capilli autem ~~unus sunt~~ et ungulibus non est regimen in [illegible] suis corporis et non est eis iuvamentum in generatione et esse tantum.

Capilli et ungues generantur a materia que expellitur non ad corpus exteriora expulsione [illegible] et illud non ad cor quod generat eos est, non sunt eis ex se ipsis virtutes innate, non veniunt eis ex radicibus virtutes. Et manifestum est quod capilli et ungues sunt ingredientes in numero membrorum ~~se pili~~ palpebrarum et superciliorum [illegible] sunt membrorum .v. species meliora que sunt radices ~~se manibus~~ dentium que nascuntur ex radicibus dentium in quibus sunt virtutes ~~innatae~~ et virtutes alie vehementes eis ex radicibus dentium illa in quibus sunt virtutes innate tantum dentium capillorum et ungue et in genere in quibus non sunt virtutes innate nec veniunt eis alie virtutes.

Hec quidem partium sunt de re. Signa non inventa ex [illegible] ex cerebro dentes. Iste quod sunt species in signis si membrorum et nos [illegible] dicemus narrantes partes in signis que significant complexionem. [illegible] distincte membrorum [illegible] eorum ille vel quibus efficiunt compositiones suas et virtutes [illegible] est [illegible] a complexione scripta [illegible] signi significantium [illegible] in malicia complexionis eius.

Principium autem a cerebro nobis ponentibus. Sunt enim .v. magna genera significationum eius. Primum quidem totius capitis dispositio. Secundum vero sensibilium operationum virtutis vel nocumentum. Tertium [illegible] operationum. Quartum principalium. Et quintum ultimum. Aliud est genus in huius generibus omnibus ab his que extrinsecus accidunt actionum alteratio.

Et incipiamus rememorari signorum significantium complexionem cerebri et genera quidem signorum innata sunt ut .v. Primum eorum est dispositio totius capitis. Secundum est rectificatio actionum quibus sunt operationes et corruptio eorum. Et tertium est rectificatio actionum eius sensibilium et earum corruptio earum. Et quartum est rectificatio actionum quibus fit regimen et eius corruptio. Et quintum est rectificatio naturalium actionum eius ~~[illegible]~~ et corruptio earum. Et hoc est [illegible] genus ab istis omnibus que narravimus et est quod accidit cerebro de ~~[illegible]~~ ex rebus que [illegible] eum.

Cerebrum est capitis medulla et significantia complexionis eius [illegible] et difficultate passionis eius et significantia complexionis eius [illegible] tantur sunt vi species .v. earum sumpte sunt ab eo. Et sextum est sumptum ex velocitate passionis ipsius et difficultate passionis ipsius a causis infirmantibus ex. s. sic aer. Et .6. determinabit [illegible] istorum [illegible] quod futurum est.

Ex dispositione capitis.

Tota quidem capitis dispositio ex magnitudine et figura eius et capillorum accipitur.

Dispositio autem capitis ~~[illegible]~~ sentitur ex quantitate eius et figura eius quod est in ipso ex capillis.

Ex hoc pro dedit quod dispositio totius capitis sentitur ex tribus .s. quantitate eius et figura ipsius et eius quod est in ipso ex capillis.

Principium autem a cerebro nobis ponentibus.

Parvum vero caput est proprie signum [illegible] primum est signum pravitatis malicie forme cerebri.

Caput vero [illegible] Absolute dico quod parvum autem caput est signum male forme cerebri et causa illius est constrictio ventrium cerebri et debilitas eorum que generantur ex cerebro de nervis et nucha que est quasi radix est prima. Et id quod nascetur ex ea erit primum et secundum quantitate eius constrictio ventriculorum et meatuum ipsius quia non est spiritui [illegible] latitudo in qua vertatur. Et caput quidem parvum generatur quantitate [illegible]. Et si figura eius cum illo est [illegible] est malicia in forma cerebri

maior sit, manifestum est quod pravitas capitis
pars sequitur quod ab illo ut malicia forme cerebri

Magnitudo vero ex necessita-
te bone operationis signum. Si enim
propter vehementiam fervoris est mag-
nitudo eius magnitudo que inest
virtutis in ipso nutritivam et bonam
operantis bonum est signum. Si
vero propter solam materie multitudinem non
bonum est signum. Determi-
natus est quod ex figura et ex hi-
is que ab eo sunt nata sunt. Figura
quidem: si bone forme est semper
enim bonum est hoc signum. Hiis
vero que ab eo nata sunt ut sicco-
llum forte est et aliis ossibus
optime dispositum est et si omne
quod est eius nervosum est et
plenum et viridum. Propria
vero capitis figura est velud sim-
dicas speram perfectam, perfectam
in eam ex utraque parte leniter
compressam. Necesse est enim hec talis
gibbosa quidem sit speram posterior
teriora sit et anteriora. Recti-
ora vero si que ex utraque parte

Et caput magnum non significat necessario
bonitatem forme cerebri quia est
quia si magnitudo eius non provenit nisi
ex virtute veloci et ex nimis usu eius, ar-
te sua que operata est virtutis nutritivam bonam tunc
est signum bonum et si non provenit nisi propter nu-
tritivam tunc non est signum bonum. O-
portet ut distinguatur inter ea per significationem
et per res que nascuntur ex capite per significationem
quidem ut consideres an sit forme bone
an non, forma bona est bonum signum. Per
res vero que nascuntur ex capite est ut con-
sideres an grossum sit collum forte et
dispositio reliquorum ossium sit melior dispo-
sitionum est et omnis nervi gilli fortes aut
non. Et figura que apparatur capiti est quan-
tum existimes speram certam sane rotundi-
tatis e duo lata sunt parvi opposita na-
mque existit caput tale: scilicet paulolum eminens
ut sit ex anteriori parte capitis
et posteriori ipsi magis eminens ex summo toti-
us figure sphere et duo latera eius sunt magis in
timia et propinquiora ad planiciem.

Ex isto toto sermone intelliges
quod ex signis bonitatis forme cerebri
est magnum caput quod est cum
figura quam exemplificavimus in forma certa et cum
grossitudine colli et reliquorum ossium. Et
magnum caput quod est cum figura di-
versa et cum subtilitate in nervis et collo et os-
sibus tunc est signum malicie forme cerebri
et manifestum est quod bonitas forme ce-
rebri et malicia forme eius operantur hoc quod est
in illo de additione vel diminutione quod est quia
bonitas forme cerebri fit a forti virtute
et posita in obediente et malicia forme
eius que est cum magnitudine figure capitis significat
quod fuit virtus debilis aut quod materia non fuit
obediens sequitur quod ab illo malicia in eius operatione

Si vero hoc accipientium emi-
nentia sit minor aliarum consideranda et
nervos et collum cum aliis ossi-
bus hec sunt. Siquidem huius se hominibus
indigencia materie non utitur in
debilitate talis factum est hoc inep-
titudinibus non existentibus infirmum

est principium. In pluribus vero secundum occipitium indigentiam imbecillitas eorum que dicta sunt sequitur, et raro valde non tale. Grossities vero secundum occipitium consimiliter caput eodem modo eius nitoto magno nato determinatis. In pluribus vero et hec bona significantia prioris partis capitis parte haldos et bonum signum. Quidam medicorum posterius cerebrum nominant. Quemadmodum igitur est posterius determinatum, sic vel quid landa habite consimiliter. Spine vero principium hec pars est; illam omnium secundum totum animalis corporis fuit nervorum actiones. Ipsa vero prior pars secundum sensibus omnibus paucorum sensibilium participat, multorum vero operationum. Sic igitur sensibilium ad plurimorum, paucorum vero operationum vitam hec et bene disposita perfectas habitus secundum immutationes perfectas. Hee vero et manifestioribus capitis eorum que secundum frontem determinationes sunt habitus que secundum partem ad parvitatem et magnitudinem nobis respicientibus et figuram

et quibus sunt in hiis sensibus et odoratum alterutrum eius sunt cogitationes et immediate attestantur et apparet nata principium tamquam virtuti et initio et principium hiis que ab eo nata sunt.

Quod si indiges eminentiam que est ad anteriorem partem minuit, consimiliter et cum illo in neruis et ossibus et collo, nam sublata sunt secundum violentam dispositionem et non provenit illa dispositio non ex diminutione, non ex debilitate virtutis. Et si iste res est naturaliter secundum deteriorem dispositionem illi prime mature et scias quod ratio est debilis. Et in pluribus quidem dispositionibus sequitur ~~aliquando~~ ~~pone~~ diminutionem occipitii debilitas harum rerum quas non narravimus. Et non forsitan res eadem cadit cum diversitate illius. Et qui invenis vero occipitium capitis vehementis eminentie et consimiliter in illo quod deterior est secundum consideratione in capite ~~et~~ toto qui est magnum et invenis hec et in pluribus dispositionibus secundum posteriorem partem cerebri et quod continet ipsum ex capite qui est cum figura bone forme quod est signum bonum. Et quidam medicorum nolunt hanc partem cerebri cerebrum posterius, sic nominaverunt ipsum et determinaverunt ipsum et omnis summa quam assignavit laude habite in libro genere eorum. Et hec pars cerebri est radix ex qua oriuntur nucha. Et quod est radix eius quod est radix omnibus nervis quibus fit voluntarius motus in toto corpore animalis. Ex ipsa autem non oriuntur nisi pauci in minimo ad sensum, multi vero ad motum. Sic ex altera parte que est in anteriori parte nascuntur nervi multi valde minus ex nervis sensus et nervi pauci minus ex nervis motus. Cum igitur iste due partes sunt secundum dispositionem bonam sunt res que nascuntur ex una quaque earum fortes. Et omnia que abreviavimus et determinavimus esse posterioris partis capitis oportet ut observentur in anteriori parte capitis, que est quia oportet ut consideres in quantitate eius et ipsius figuram in sensibus que sunt in anteriori parte capitis et sunt visus, gustus, olfactus. Iste enim res

l. visu gustum

remouet dubium

et reliqua

raro

significant semper se ad invicem et testificant sibi ad invicem .s. ex radice nascentes res significant et testificantur radices in rectificationem et corruptionem eius et radix in parte testificatur rectificatione rerum que ex ea ramificantur et corruptionem earum.

Sis ergo memor eius quod petiit de expositione nostra et sermo iste totus est intellectus ita quod non indigebis expositione in eo. Verumptamen fac consideratione eius bona nimis et fortiter laudate est. Et manifestum est quod completur in tribus speciebus significationum quarum una est dispositio totius capitis. Et secunda est rectificatio actionum quibus fiunt operationes et corruptio earum et iste operationes sunt que fiunt primo cum enim ossa et nimis grossi sunt et fortes sunt operationes fortes et cum capitis est vehemens et quando sunt tales debiles sunt operationes et cum est minus. Et tertia est operationum sensibilium rectificatio et corruptio earum et ego exponam istud in eo quod futurum est paulo post expositione ultima magis et meliore.

Principalium tamen operationum virtutis et membrum eiusdem principii solius sunt cerebrum sunt cogitationes. Voco autem has principales operationes eas que a solo principio fiunt.

Rectificatio autem operationum quibus fit regimen et earum corruptio sunt signa radicis solius ita quod non aliorum. Et significationes per actiones quibus fit regimen fiunt operationes ipsius radicis solius per radicem cerebri et est medulla capitis. Huius enim medulle sunt continuitates et in ea est cerebri et ceteris innumerabile quod fit unitio rerum semivice ingredientium et positum est sicut canis et repletum est quod est intus de medulla capitis et continet ipsum duo velamina mutabilia et sunt ei ab anteriori parte eius duo ventres quibus fit ymaginatio et in medio eius venter quo fit cogitatio et in posteriori eius venter quo fit rememoratio et per ipsum totum sunt virtutes quibus fit regimen et iste virtutes nutrire sunt

in eo et sunt fortes eius quod est anima vitalis et spiritualis sunt disseritur in ventribus ipsius cerebri involutis ab arteriis et generatur ab eo in cerebro aliis spiritibus et per istum spiritum fit presentatio virtutum cerebri ad reliqua membra.

Facilis igitur intellectus subtilis substantie cerebri est cogitatio tarditas vero intellectus pinguioris.

Et presentia igitur mentis et pinguioris solertie significant quod substantia cerebri est subtilis. Et tarditas mentis significat quod substantia cerebri substantia grossa propter hoc sit huius eam velocitatis discipline propter velocitatem sigillationis formarum rerum.

Intellige per subtilem in hoc sermone puram et claram substantiam et grossam turbidam substantiam. Quando enim substantia cerebri est pura patiuntur in ea virtutes anime et cum est turbida difficilis est presentatio earum in ipsa.

Facilitas vero discendi est mollis et memoria pertinax.

Et velocitas discendi significat quod substantia eius est ventris subtilis velocitatis susceptionis sigillationis rerum. Et bonitas servationis id est memorie significat quod substantia est eius est substantia cum mente firmitudo.

Quando substantia cerebri est mollis clara pura festinat in eo sigillatio formarum rerum propter hoc fit huius eam velocitas discipline propter velocitatem sigillationis formarum rerum. Et cum est non mollis et turbida fit difficilis sigillatio in ea formarum rerum et cum sigillantur in ea forme rerum et non retinentur eas et firmantur nominatur firma substantia eius et est bonitas servationis eius quod servatur illud quod in ea sigillatum est et si non servat eas vel destruitur substantia eius fundamentum quod est illa malitia servationis eius .s. si non sigilletur in ea aut deformis sit apparet et est ex toto quod precessit .s. quod claritas substantie cerebri fit ex qualitate omnis eius partis et turbulentia eius fit ex mixtione omnis eius ab eo quod est nocivum ei et quod retentio eius quod retinet illud quod sigillatur in ea ex formis significat quandam siccitatem cerebri et firmitas eius

humiditatem

Sic vero et difficultas dis-
cendi dure obliuio non sit.
Et significat tarditas discendi significat quod substantia tarditas uero tis discendi eius est substantia in qua difficile suscipitur formatio rerum. Et obliuio significat quod substantia eius est substantia turbida fluida cum non est firmitudo iam preterit ergo

Huius significans
bili mobile in opinio-
nibus est calide, manen-
tis uero frigide.

Et instabilitas opinionum et permutatio in uoluntatibus significat quod substantia cerebri est substantia calida. Et firmitas in consiliis significat quod substantia cerebri est substantia frigida.

Intellige ab eo sermonem eius calidum aut frigidum aut humidum aut siccum scilicet quod in hac eius composita ex .iiii. qualitatibus uincit una et dicitur calidum cum caliditatis qualitas est augmentata. Et si dicatur frigidum cum qualitas frigida est augmentata in eo.

Adhuc vero iii. uidentur
duo genera debere esse genera cognito-
rum que ex principio suscepi-
dicere. Unum quidem uisum
alterum uero ex consuetudine. Erit
autem deinceps ratio communis.

Et in quartum in iii. iam remanent duo genera ex generibus signorum que permisimus dicere in principio mei sermonis quorum unum est genus operationum illarum. Et alterum genus est quod accidit capiti ex consuetudine et ego ponens sum sermonem in hoc unum sermonem communem. Et hic sermo ita est.

Nam si euacuatio
cerebri existit per quatuor qualitates
omnia ea que dicta sunt habebitur in-

~~Et in quartum in iii. iam remanent duo genera ex generibus signorum que permisimus dicere in principio mei sermonis~~

et minima et superfluitates quas
per palatum aut nares aut
aures purgatur et habebit
moderate et minime ledetur ab
omnibus que ei contingunt extrinsecus calefacien-
tibus et infrigidantibus et humectantibus.

Dico quod quando cerebrum est temperatum in qualitatibus suis tunc omnis res quam dicimus est in eo secundum equalitatem et superfluitates quas expellit ad fauces et ad aures et nares sunt secundum equalitatem. Et fortasse non uenit ei nocumentum ex omnibus que accidunt capiti extrinsecus ~~est eius~~ que calefaciunt ipsum et infrigidant ipsum et exsiccant illud et humectant.

Complexio cerebri talis est ut sunt caliditas et siccitas quia frigiditas et humiditas sunt in eo augmentate plus et hic quidem quod nominatur equalis oppositione sua ad cerebrum quod est conueniens temperatum.

Talibus quidem infantibus
tam exeuntibus capilli
fiunt subrufi, pueris uero sub-
albi, perfectis uero rubri. Quidam
uero quodam modo extante
crispoz et simplicium; nec
caluitium fiunt facile.

Et hec est dispositio capillorum qui nascuntur super totum caput eius dum est infans declinant ad flauitatem cum quo fit puer et capilli declinant ad flauitatem que ~~natu~~ rubedinem, et cum ipsa peruenit ad dispositionem complementi tunc capilli eius fiunt flaui tendentes ad rubedinem et sunt aut multum

---

Marginalia: "Quod significat supra in a uirtute regiminis apparuit uisum." — "Nunc significat supra ex his que extinguentes alterant." — "Declarat de signis sumptis ex capillis." — "preciores"

illo medii inter illos qui sunt crispi et inter capillos planos. Et non fortasse ei cui est hec dispositio advenit calvitium.

Diminuit .G. in hoc sermone etatem infantie ad etatem infantie et ad etatem puerorum et dedit signum significationis pilorum significantium equalitatem complexionis cerebri. Et manifestum est quod ubi pilos capitis tantum et sermo eius est intellectus.

Audite vero omnia que dicta sunt et que dicende sunt cognitiones ut in vestris temperatis habitationibus.

Et omnia non intelliges omnia que narravi et narrabo ex signis secundum quod sermo meus non est nisi in eo cuius habitatio est regio equalis.

Regio temperata est que est in fine tertii climatis et est que est medium inter quartum et melior earum omnium est que est apud climatis quarti ut ad medium climatis eius. Et melior omnium regionum est que est detecta quam montes non cooperiunt et sanguinem et colles ampli sunt et non est in ea altitudo superflua. Et ex eis que sunt declinatiores ad clima tertium et est meliorum quantitatis est que est supinatior. Et sermone absoluto regio temperata est super quam aerem non mutat qualitatum. Et signa quorum significationes vel dispositiones mutantur secundum mutationem omnium regionum in quibus manifeste accidunt sic ut agrimens et sicut color et pili hominum. Ubi autem ex quibus non apparent non oportet causam premissam in primo aer continens in superfluum sit.

Quere vero secundum capillos non in regionibus tantum sed in his vestris temperantia proportionem habent temperantie eorum quam sunt.

Intellige quoniam sermo meus est in eis que ex istis sunt signis in capillis proprie eo quod narravimus de dispositione regionum et complexionum eius sit omni cerebri.

Capilli generantur ex vapore fumoso resoluto ab humiditate qui sunt in cordicerebri .G. quod non certificatur eorum significatio nisi quam clima sit secundum similitudinem omnis cerebri. Sed quoniam signa capillorum non certificantur nisi regio sit equalis et complexio cerebri sit secundum similitudinem complexionis cerebri quam significat illud non erit significatio eorum veridica. Cum ergo regio est equalis et cerebri est equalis et complexio equalis est vapor fumosus qui est pilorum medius equalis inter illum qui est adustus magis et inter illum qui est grossus aliquantulum. Capilli qui declinant ad flavitatem quam erit ad citrinitatem in etate infantie significant equalitatem omnis cerebri. Et cum infans fit puer augmentatur caliditas et fiunt capilli declines ad flavitatem quam declinant ad rubedinem. Cum ergo fit fortis caliditas eius in etate adolescentie fiunt capilli declines ad rubedinem et sunt propter equalitatem in sive medii inter crispos. Iste ergo signes capillorum sunt secundum equalitatem capillorum quando regio est equalis et clima sunt equales. Si ergo mutentur ab illo et regio est equalis et clima sunt equales significat mutationem omnis cerebri et declinationem eius ad partem ad quam declinant capilli.

Si vero caliditas temperato fiunt cerebri secundum non alteram opponentem excitationem si quidem plurimum fiunt calvus fortiora omnia que dicta sunt et dicenda sicut significatum. Brevem vero super hunc redundantia existente lenia. Communis vero hec ratio sit in omnibus que dicende sunt in partibus earum que in omnibus distemperantiis dicende sunt cognitiones.

Quod si cerebri calvus est temperato et est

dis. et siccitate corporum etc. si secundum siccitatis ca-
liditas eius secundum equalitatem est secundum siccitatis multi-
tudinem ista signa que narrabo post fortia. Et
si secundum siccitatis caliditatis eius secundum equalitatem est-
superfluitatis pauca sunt signa eius debilia et simo
iste est quasi simo in omnibus signis que ego
narrabo in omnibus complexionibus.

Postquam narravit signa complexionis cerebri equa-
les et complevit ea incipit narrare
signa complexionis cerebri cum egreditur ab equalita-
te sua propria multum. Dicit ergo quod si egre-
ditur ab equalitate sua propria multum sunt signa
qualitatis ad quam egreditur forma et certitudo eius
est plurimis sunt signa eius debilia. et cum
distemperantia est aliorum ...

Signa calidi cerebri

Deinceps vero signa eius quod
in cerebro est caliditatis in hiis que
prius dicta sunt rubicundiora et cali-
diora que circa caput omnia et que
in oculis veniunt sensibiles. Capil-
li ...orum natorum tunc in capite
nascuntur multum quidem calidio-
ribus existentibus vel tempera-
tis nigri et fortes et crispi fiunt
non multum vero calidioribus
... quando primum fiunt deinde
nigrescunt accedentibus etatibus calvi
fiunt et magis plurimi calvi sicut fumi
tates vero per palatium et nares
nares et oculos et aures breves
et digeste huius sunt cum in repletione

fumi sani sunt. Repleto autem
cum capite continue et maxime eis
qui dietam negligenter observant
hoc tale accidit plurima quidem
sed non indigentia fiunt secundum fluxa. Repl-
etur autem et gravatur caput
extrinsecus calefacientibus et odor-
ibus et extrinsecus accidentibus omnibus
calefacientibus est et continentes
nos aer. adhuc autem magis si
non solum calida sit talium
non sed humida. Vrentibus sompnus hiis
temperantie durantur ad hoc ne
profundi ipsi fiant.

Et si ex eo quod signatur caliditas cere-
bri est cum eo quod narravimus
consequens quod caput cum toto quod est
in eo vehementioris caliditatis et quod veniunt
que sunt in oculis declaravimus sensum et si-
que caput eius et est hec dispositio capilli nascunt-
ur post nativitatem velociter. Et si est
calidus temperato multum sunt capilli qui
nascuntur secundum caput eius nigri fortes crispi.
Et si non est calidus equali multum sunt ca-
pilli qui nascuntur secundum caput eius super-
ius declines ad flavitatem que tendit
ad rubedinem. deinde nigrescunt. Et cum
extenditur cum eo etas iuventutis accidit
ei calvicium et precipue cum est caliditas in
cerebro eius multa et superfluitas in capite
capitis et naribus et oculis et auribus in hiis
hec dispositione sunt paucitate superfluitatis digeste
dum permanent et sanis. Scias ergo quod signa capil-
lorum non certificatur donec regio equa-
lis sit et hominum sit secundum similitudinem complexionis cerebri et non

sicut infirmitatem suam. Quoniam accidit ei in capite suo repletio et multotiens advenient ei et pervenit qui non servatur in regimine suo. Nam superfluitates in huius locis magis multiplicantur et impressionem non sustinet, indiget. Sed accidit eis repletio et gravitas in capite ex omnibus rebus calefacientibus, sive sint a bibitis potius aut odores aut res que attingunt corpus exterius in quorum medio est aer qui continet nos et pervenit si res iste cum caliditate sua sint humide. Sed huic hanc complexionem sufficiat somnus parvus et est ad somnum non ~~ut somnus parvus et~~ stringit ipsum et gravatur in eo.

Ista sunt signa complexionis cerebri cum egreditur ab equalitate sua ad caliditatem tantum. Et sunt etiam consequentes ad id quod addit caliditas et est regio capitis. Sed multi per pilos qui nascuntur super caput eius, pilos barbe et genitalium et generatione augmentum pilorum etiam nigredinem et nativitatem pilorum super aliorum. Lac ei indiget que nascuntur super alios pilos non habent. Deinde nati sunt ei pili post nativitatem eius et sermone quidem absoluto omnis pili illi capitis ~~[illegible]~~ nominantur. Intellige ergo illud. Sed non est necesse ut impleatur cerebrum velociter multa complexione nisi quando caliditas attribuit humiditates ex corpore ad ipsum. Sed cum congregantur in ipso repletur ex eis caput et redeunt infuse inferius. Sed multotiens redeunt frigide, ad accidit in ascensione vaporis in balneo: ascendit calidus vapor et aggregatur in cacumine balnei et redit descendens frigidus. Propter hoc igitur multiplicantur in istis inflammationes et sputum et reuma que accidit in hac complexione sunt intelligenda.

Signa frigiditatis cerebri.

Frigidioris vero complexionis cerebri cogitationes sunt plurima superflua per [illegible] effluxiones et capilli rufi et recti et manentes et post [illegible] tempus nascentes et tenues et exiles parvi et facile a

causis frigidis leduntur et sunt id temporis lesionis catarri et coryze convenientes, et sunt id temporis lesionis catarri et coryzis convenientes cum tangentibus calida que [illegible] ~~[illegible]~~ sunt, neque inspiciantur ruba et colorum vene invisibiles et opulentiores quodammodo sunt.

Signa autem cerebri quod est frigidius quam oportet sunt superfluitates in meatibus cerebri plures et quia sunt pili plani [illegible] trahentes ad crispitudinem. Sed non nascuntur pili super caput huius hanc complexionem non [illegible] nascuntur tempore magno et quando ex eis nascuntur sunt tales debiles et superant ad ipsos lesio et nocumentum ex rebus frigidis. Sed in hora qua advenit illud nocumentum accidit eis coryza et catarrus ~~[illegible]~~ et qui tangit caput suum non invenit caliditatem eius et qui aspicit ipsum non invenit colorem eius et vene eius in oculis non apparent ut multum [illegible] sit huius hanc complexionem dormiens plurimum.

Cum egreditur cerebrum ab equalitate sua ad frigus accidunt ista accidentia omnia que sunt intellecta sicut quod primo precessit.

Signa [illegible] sicci cerebri.

Siccioris vero cerebri cogitationes non sunt superflue, est in emunctoriis effluxionibus et sensibus, [illegible] nascuntur [illegible] magis quam [illegible] cito calvi fiunt in brevi tempore, hebetes sunt et sunt superfluitatum [illegible] tudo. Et hec ad simplicem distemperantie sunt.

Signa autem cerebri quod per naturam temperato est siccius sunt ymaginationes cerebri a superfluitatibus et claritas sensuum et vigilias hanc complexionem vigilat multum et nascuntur super caput eius per os nascatur capilli fortes valde et sunt propinquiores crispitudini quam planicei. Et incipit accidit eis calvicium velociter. Signa non cerebri quod est humidior temperato sunt quia capilli sunt plani et non accidit velociter ipsum calvicium et quia sensus eius sunt turbidi et quia sunt fluentes nimietatibus cerebri sunt multe et quia ~~multe et q so~~ solo sompnus est eis gravis et multus. Iste igitur sunt complexiones cerebri simplices species.

Species autem sunt .ix. una equalis et viii egredientes. Egredientium ab equalitate iiii sunt simplices et sunt ille in unaquaque quarum vincit una quatuor qualitatum et iiii ex eis sunt composite et sunt ille in unaquaque quarum vincunt due qualitates ex qualitatibus .iiii. et sunt iste calidum et siccum calidum et humidum frigidum et humidum. Et calvicium quod accidit ab siccatione generationis vaporis fumosi et a siccatione enim accidit ariditate que comburit ipsum et destruunt eius generationem aut ex siccitate ipsum et destruunt generationem eius. Et oportet ut intelligas in una quarum specierum complexionis cerebri vel secundum equalitatem regionis et declinationem eius in unum vero ad declinationem complexionis cerebri. Et quid quod est frigidum et calidum et humidum. Sunt igitur complexiones egredientes ab equalitate species .xvi. et cum iiii et .viii. sunt .xii. Et accidit quando ut sit malicia complexionis in uno ventriculorum cerebri ab aliis quam ab illis in quibus dicetur eius contraria et ex calido et siccum complexionis per se parte cerebri conveniunt ex eo multe species ex speciebus complexionis egredientis ab equalitate. Et secundum hunc modum intellige in aliis membris et in corpore toto. Et sermo eius est intellectus in libro complexionis cerebri egredientis a cursu suo nisi. Et ipse quidem numeravit ex eis .v. unam equalem et .iiii. simplices que sunt frigidum et humidum. Sic et ponit unicuique harum iiii duas mansiones exitus paucis et exitus multi. Et dicunt signa earum et ipse quidem non rememoratur nisi compositam et certificare complexiones earum. **De calido et humido cerebro.**

Composita quidem calido et humido

quidem est sicut quod non humidantes sunt in superfluitatibus sed puri sensibus et vigilantissimi

ex sensibus et vigiliis

et calidi sunt cum prima generatio capillorum citissima est eis et plenissima et nigri capilli et crispi sunt et calidi sunt tangentibus caput et rubedinis ad status tempora.

Compositam quidem frigidum et siccum cum vincit hoc super cerebrum sunt vincit eius humiditas a superfluitatibus et sunt sensus clari et vigilans hanc complexionem est plus vigilans quam alii homines et accidit eis calvicium velociter et nativitas capillorum in principiis in eis est velox valde et est cum illo ~~etiam~~ illo spissitudo et fortitudo et nigredo et crispitudo et cum tangis caput eius invenis ipsum calidum. Et qui aspicit colorem eius invenis ipsum rubeum et hec est dispositio eius usque ad horam status adolescentie eius. Iam dixi meo quod preterit quod equalitas complexionis cerebri propria est ut sit equalitas diminuta caliditatis et siccitatis. Et addite sunt illi et humiditati et accidit multum quod id quod ponitur ut infrigidetur et humectetur quod facit accidere superfluitas caliditatis et siccitatis. Antiqua ex quibus rethe cerebri est contextum. Et ideo quidem multum quod ponitur ut infrigidet et humectetur quod facit accidere caliditas motus cerebri ex calore et siccitate. Quando autem duarum simul sunt id quod indiget medicus est ut sciat quod cerebrum non est frigidum et humidum. Cum igitur est calidum et siccum iam egreditur exitu multo ab eo quod ei naturale est et non potest remanere sine sanitate. Quando autem superfluunt caliditas eius et eius siccitas propter hoc igitur non ponitur .6. complexionem eius calidam et siccam mansionem cum

P II

additione et diminutione. **Signa calidi et humidi cerebri.**

Si vero humiditas accedat caliditati primum quidem superegredientibus usque ad mediocritatem fit bonus color et caliditas in oculis venae magnae et superfluitates plurime mediocre digeste et capilli recti et subtiles et non calvi fiunt facile. Replentur autem et gravantur capita a calefacientibus.

Si vero humiditas excedit multo magis statim sunt humida ... abundantia habent superfluitatum. Qui vero ad plurimum humidi et caliditatis venerint egri huius caput et superfluitatibus plenum et facile ex calefacientibus et humectantibus leditur. Nocet huius spatium (?). Optime vero in borea degunt ... ex sitani (?) ... usque ad multum ... sopnum ... se ipsos ... et gravati dormientes et vigilantes et fata (?) ... videntur et sensus sunt ipsi si non multum est temperato caliditatis cerebri primum non humidi remanebunt calide ... eos cogitationes ... cum autem eis leniter humidi cogitationes velud ... Et si multo quidem sit humidi cerebri parvo non calidius manifeste quod erunt et ubertates humidi leves non caliditatis cognitiones. Et si contrariae ... diruntur et signa erunt intensiora. Si vero remittuntur tantum et signa. Communis non ... in omnibus determinavimus.

Sciant (?) autem quod est quod cerebri et humida et est superfluitas ... cum caliditate superfluitatis ... ex signis humiditas cum est ut sit boni coloris. Et qui tangis caput eius invenis ipsum calidum et qui ostendas oculos eius invenis in eis venas grossas et invenis superfluitates in meatibus cerebri in eo multas ad digestionem ~~ad dispositionem~~ que est paucitati ... capillos ... planos flavos declinantes ad rubedinem et non accidit humidi hanc dispositionem calvicium cito et accidit repletio et gravitas in capite eius ex rebus calefacientibus et precipue si accidit cum hac calefactione humiditas et multiplicantur superfluitates in meatibus cerebri apud illud. Et qui est superfluitas humiditatis cerebri et caliditas eius ab equalitate ... eius est superfluitas multa valde est huius causa multarum infirmitatum in capite suo et est superfluitates in eo multe et perveniunt ad ipsum ~~ad~~ lesio et nocumentum ex rebus humectantibus et calefacientibus et meridies ... rebus et maxime hanc dispositionem habentibus. Et melior dispositionem eius est ... et non potest longo spatio manere vigilans. Et cum ... sopnum accidit ideo ei ... cum ... et ... in visionibus et ... humidi hanc dispositionem est ... sensus eius non est clari. Et si superfluitas calefactio ...

cerebri ~~ex si sup fluitas~~ ab equalitate est multum superflua et secundum fluitas humiditatis eius est ab ea parva recedit calidum minuitur et contrarium hoc ponitur eius signa debilia ex signis humiditatis cerebri ab equalitate exeuntibus et siccitatis et si secundum fluitas huius cerebri exeuntis ab equalitate est secundum fluitas multa et secundum fluitas caliditatis eius est superfluitas parva tunc signa humiditatis in hunc ipsam fortia sunt manifesta et signa caliditatis debilia sunt occulta et iste est sermo quem in omni complexione composita

Quia cerebri est exiens ab equalitate
Dubia ad caliditatem et humiditatem manifestum est ex exitu eius est ad caliditatem multitudine quam ipsum non est humidum et humiditas qui est cum caliditate tollatur diversitas eius in additione et diminutione et tollatur ~~m~~ additio caliditatis eius et diminutio eius et propter hoc possibile est in cerebro ut fuerit ei multe species in additione et diminutione caliditatis et humiditatis secundum diversitatem accidunt cum rationes signorum earum sermone et quando ventus meridiei est calidus et humidus fit et quando flat non cerebro est et hec dispositio quando addit ei calorem et humiditatem et quando ventus septentrionis frigidus est siccus fit quia quando flat cerebro est hec dispositio minuit ex calore eius et siccitate ex humiditate eius sua siccitate Et sermo et convenit et ut intelligas convenientia et non convenientia omnium que occurrunt cerebro extrinsecus in omnibus et hoc causa est meatus in curatione qui secundum fluit malicia complexionis et in conservatione sanitatis qui non superfluit malicia complexionis

Signa frigidi et sicci cerebri.

Frigide vero et sicce creaturas cerebrum frigidum et siccum colore perficiunt caput quantum in ipsis est corpore et oportet meminisse eius que in principio determinationis dicta sunt

Considerans autem quantum ex humorum et cerebri alteratur que est secundum statim hi crases frigiditatis veniunt circa oculos sunt et a frigiditate et caliditate cito leduntur ~~inde~~ [ideoque] in equalitate sunt sani alii quidem levissima sunt capitis tamen sunt superflue effluxiones alii vero corruptis et catarris in pluribus causis cito continuantur Sensus vero eius in principio quidem perfecti processu vero marcescunt cito et ut breviter dicam cito senes circa caput fiunt omnes ~~ios~~ [ideoque] canescunt citius Capilli vero eius natis quidem veniunt vix exiles et ruffi accedente vero tempore durante quod amplius frigidi quam sicci non calvi fiunt plurimi Econtra vero si accidat sicce quidem amplius durante hu vero caliditate primum hi calvi fiunt

Complexio autem frigida et sicca cum inveniet super cerebrum tunc ipsa ponit caput frigidum in malo colore propter quod facit ei neccesitatem hoc quoniam iam scias hoc quod ostendi et declaravi in principio frigiditatis mei frigidas semper et est ut attendas considerationem tuam in dispositione cerebri quantum oportet mutari capiti et quod est meo propter quod est in eo hic ... humorum et in cerebri quod Ambulans hanc complexionem non apparet ... propter quod ad ipsum lesio et non ... ex frigiditate cum et propter hoc sanitas eius est instabilis ... diversa quam quam est levitatis capitis valde et meatus eius multi diversa sicca ~~fluit~~ sup fluitatibus quando advenerint ei contraria

Frigiditatis

rize et catarrus velociter ex quibus ca et senium eius in adolescentia sunt clari cum quibus non est infirmitas omnino cum ergo pretendit cum eo etas extinguntur et debilitantur velociter ex quibus etiam et velociter senectus festinat ad ipsum in capite cum omnibus que sunt in eo et propter hoc cito advenit ei canities et tardatur nativitas capillorum sed caput eius preter valde et sunt sibiles et flavi ad citrinitatem declines. Cum ergo prolongatur cum eo tempus et fit victoria siccitatis non accidit eis calvicium. Et si accidit ei illud donec sit victoria siccitatis multa valde et victoria frigoris super caliditate pauca accidit ei calvicium.

Cum egreditur cerebrum ab equalitate sua propria ad frigiditatem et siccitatem tunc manifestum est quod frigus eius est additum ab eo quam oportet et siccitas eius est superflua. Si autem contingat ut complexio sit cerebri mortificans in modo huic necesse pervenit ab eis in illo omnia signa que diximus. Nam hec complexio est senectutis vita. Et iterum difficultas multotiens accidit ab ea et non superfluit est necesse et propter hoc non specificavit G. species dividens istis ut corporis sic fecit in complexione calida et humida.

Signa frigidi et humidi cerebri.

Humide vero et frigide cause cerebri generaliter faciunt dormientes et sompnolentos et inutiles sensibus et facile patientes a frigore et facile repletos caput et facile patientes catarrum et coryzam. Non calvi fiunt.

Complexio autem frigida et humida quando vincit super cerebrum tunc vincit super hominem propter profunditatem sompni et sopor eius et sensus sunt ... superfluitates in eo multe et superveniunt ad caput frigus et accidit in eo complexio velociter et cito conveniunt coriza et catarrus et non accidit in habente hanc dispositionem calvicium.

Complexio autem frigida et humida quando vincit super cerebrum tunc in cerebro habente profunditas sompni et sopor.

Cum egreditur cerebrum ab equalitate sua ad frigus et humiditatem tunc fit ... declinationis ab equalitate via ... autem ad ... exitus eius ad hoc cadit homo etiam in apoplexiam et similia et propter hoc non est huic complexioni in diversitas cum additione et diminutione que ... fiunt. G. narrare ... ad ... frigus est ... ipsius humiditas cadit homo etiam in paralisim ... in apoplexiam ... Cum ergo illud ita sit tunc quantitas exitus eius ad frigus et humiditatem est parva tunc sequuntur omnia accidentia que diximus in complexionibus cerebri ... cum eo fit ... ut complexio declinet sic est declinatio complexionis cerebri sicut complexio equalis regionis quod est quia non est quod prohibeat quin sit complexio declinior ad caliditatem et complexio cerebri declinior ad frigiditatem. Non ergo sequitur illa accidentia complexionis cerebri frigidi aut sit complexio declinior ad caliditatem et sic et sit complexio cerebri declinior ad frigus et ad humiditatem et tunc non sequitur hec accidentia cerebri humidi sit complexio declinior ad caliditatem et siccitatem et complexio cerebri declinior ad frigus et humiditatem et non sequitur hec accidentia frigidi cerebri et humidi. Et similiter est dispositio in hiis omnibus et dispositio aeris regionis habitate et resistunt quedam harum rerum quibusdam et propter hoc ... ut cerebri declinet ad maliciam complexionis tunc ... ut declinet complexio declinior ad hoc quod est ei contrarium nam recipiens pulsum vocantium descendens ad cerebrum et attrahens per ipsum ad hoc quod facit ... magnum. Et ex rebus que citius imprimunt in cerebro est aer continens nos et non continuatur ei ex vaporibus vel aliquo ... pervenit ad ipsum absque medio ex auribus et naribus et ex poris et iam declaratur istud G. in alio libro ab isto.

Hec ergo sunt signa que in cerebro certissimum specierum.

Ista ergo sunt signa specierum complexionis cerebri. Iste sermo habet duas expositiones una quarum est ut intelligatur per ipsum omnia genera signorum complexionis cerebri ... et altera ut intelligatur per hoc signa sumpta ex rebus que sunt cerebri et signa sumpta ex eis que accidunt ei ex ... tantum.

Ex huius

Ex his igitur que sunt signa tendentia ad unumquodque organorum sensus scies cogitationes transeuntes de re que ad rem. Sufficiet vero in oculis tantum dicere.

Quoniam igitur vis scire complexionem instrumentorum sensus de pace de hac semita qua processisti in cognitione signorum cerebri et principia de eo ad ipsum et sufficiat tibi ut rememoreris esse oculorum tantum.

Sensus sunt v. et omnis inveniens sunt incipie et 6. dicit in hoc sermone quod in cognitionis sermonis in signis complexionis cerebri et viii. egredienti autem ab equalitate est in eadem dicit in quibus cerebri et cum additione posuit in eis equalitatem complexionis et regionis et declinationem complexionis extremorum ad declinationem complexionis tribus instrumentalibus sensibilibus. Et 6. quidem non ponit esse in sensibus .v. qui sunt visus, auditus, gustus, odoratus, tactus, quoniam est quia inter oculos et cerebrum est continua plurimum et nervus compositus in instrumento est cognitum ex eo instrumento excepto tactus instrumentum ipse namque est communis in toto corpore. Et tactus quidem non est res una propter hoc quia comprehendit diversas contrarietates quod est quia ipse comprehendit calidum et frigidum et siccum et humidum, durum et molle, asperum et lene et sic de aliis. Unusquisque sensuum istorum non comprehendit nisi unam contrarietatem et pervenit mediatione eius ad illud quod est inter ipsum. Visus enim comprehendit colorem album et nigrum et qui sunt inter utrosque et auditus comprehendit vocem acutam et gravem et que sunt inter utrasque. Olfactus comprehendit bonum odorem et fetidum et qui sunt inter utrosque. Et gustus comprehendit dulce et amarum et que sunt inter utraque. Et significatur super complexionem eorum per .iii. genera que dixit in cerebro. Considera igitur et intellige et non queras a me expositionem eius dictionis namque non exposui nisi quod causa clausum est ex sermone eius tantum. De complexionibus oculorum.

Quorum igitur tangentibus oculi manifeste sunt calidi et movent faciliter et frequenter et venas latas habent calidi sunt omnes humidi vero qui huius contrarii huiusmodi vero qui molles sunt et multe humiditatis sunt. Sicci vero qui duri sunt et aridi sunt.

Dico igitur quod cum oculi tangitur eos calidi sunt et motus eorum velox multum et venae meis sunt igitur est autem complere de ipsi sunt calidi et quoniam sunt super diversitatem illius de sunt frigidi. Et quoniam sunt molles plenum humiditate sunt humidi. Et quoniam sunt siccitati de sunt sicci.

Sermo eius scilicet quoniam sunt super diversitatem illius significat quod cum sunt accidentia illius contraria accidentibus precedentibus de ipsi scilicet complexione eorum sunt frigidi et sermo eius totus intellectus est et sunt semita translationis ut enim claret et quoniam sunt sermonum illius ut esset sermo manifestior.

Et leduntur quidem ab aliis causis sive extra facile inveniantur vero a contrariis. Et moderato usu

Et apparet ad eos lesio ex rebus quarum similis est complexioni eorum et iuvantur ex rebus contrariis in qua usu utimur temperato

Quoniam complexio oculorum est declinans ad unam qualitatum festinat ad eos lesio ex convenientibus rebus complexioni eorum et sunt res contrarie complexioni eorum convenientes eis cum administrantur usu temperato. Et usus quidem temperati duo sunt modi. Unus eorum est ille qui est temperatus inter utrasque qualitates. Et alter est cum declinatio ad partem contrariam est equalis complexionis declinationis oculorum et illius est est quod cum oculi calidi sunt de aere calido et calidum ei addunt eis caliditatem aer superfluunt caliditatis eorum et fit inde egritudo et de temperate non nocent eis sed confert eis in iuvamentum minimum. Res autem frigide iuvamentum sunt eis propter hoc quod minuunt caliditatem eorum nam si caliditas est eis in proposito gradu et iuvamentum est eis cum frigus

itum est in q̄du ꝑ q̄n nō vero sup
fluit frigus eius ledit ꝛ nocet eis

Et h̄ comune in oī cogni
tione ē eos oīs ꝑtis meminisse oꝫ
Et oꝫ ut q̄sidando fueris h̄ ꝛ accipi
as illd̄ radicem comune in sigo
ne eis oīmem q̄nem ī oī mēbro
Vult q̄ oꝫ ut ꝑsentem facias in
tē tuā in oī q̄ue in q̄ꝛ mēbrū
est ꝛ sic in quo impruit cāe. nam si
ledit a cāis cāe uariantur acuis fris
tē est ea. si eq̄ eos tē est fr̄ ꝛ hāc
intentionē est in humidis ꝛ siccis ꝛ in q̄
nibꝫ q̄positis ē. Et manifestū est quod
inuamentum qd̄ fit aut est ꝑ cās q̄
ias eq̄l q̄mis siu egredientis rūb aut ꝑ cās
q̄ esses aut illaꝝ quaꝝ declinato ꝑ
uā est q̄ ex ē ut sit hec membrū ad qd̄
mutat caliditꝫ ꝛ sic. in ꝑ. g. tē uīua
mētū huic mbro ē aut eq̄le aut decli
ne ab eq̄litate ad frig ꝛ hu q̄ntī
tate q̄dus inimis. Q. si addūtur frig
eꝫ ꝛ humiditas ipi exhit membrum malia
q̄ue ꝛ facit ꝑuenire ipm ad q̄ne malaꝫ
Et oꝫ ut intelligas que. B. in sīmone
suo usus eq̄uar dix ut administres ea
q̄ rīa s̄ q̄ro ad ūonem ꝛ ordinem ꝛ nō er
rueris in ipā uice ꝛ administres eam
et ledas membꝫ.

De magnitudine oculorum

Magnitudo vero oculorum cū
ꝑportione quidem sibe eucratam
et oponum uirtute instrumenti
nem sibe eucratā ex q̄ oculi fā
ē ostendit que nō sine hus
mitam q̄ ē ūb. az. ꝫ non euc
rat iui declarat.

De puritate oculorum

Puritas vero
oculorum cum ꝑportione ꝑuam
quidem ꝛ uirtute oponum
ꝑuā quidem ꝫ eucratā declarat
sbam ex q̄ ē oculi. Cum vero
ꝑportione vero q̄dam ꝛ uicio o
ponum ꝑuā ꝛ inutilem ēe sig
cant sbam eoꝝ

Magnitudo oculorum q̄n est cum ꝑ
portione ꝛ bonitate suaꝝ oponim
tē sigcat q̄ m̄ nū creati s̄ fuit multa ꝛ
eq̄l et si non est magnitudo oculorum ab hiis
ꝑ duabus ꝑprietatibꝫ q̄s narrauimus tē
sigcat q̄ m̄ fuit multa ꝫ n̄ fuit equal
puritas vero si est cum ꝑportione ꝛ boni
tate oponum tē sigcat q̄ m̄ ex q̄ creati
s̄ fuit pauca ꝫ m̄ eq̄l. Et si est cum ma
licia ꝑportionis ꝛ malicia oponū suaꝝ sig
cat q̄ illa sbam ex q̄ creati s̄ fuit pauca ꝛ
Qn̄ magnitudo oculorum est cum mala
ꝑportione ꝛ bonitate uisus sigcat q̄
m̄ ex qua creati s̄ oculi multa fuit ꝛ eq̄l ex
q̄ pō fuit ut uirtus creatiua faceret oculos
magnos ꝑportionales fortitudinem in
sui. Et si est magnitudo oculorum abs ꝑporto
ne ꝛ n̄ est uirtus in uisibus tē est sigo
q̄ m̄ multa fuit et ineq̄l. Non q̄ ꝑportio
natum fuit uirtuti ut faceret ex ea
q̄ oportunt. Imp̄uitate oculorum dix q̄ si est
cum ꝑportione ꝛ bonitate oponim eoꝝ tē
est sigo q̄ m̄ ex qua creati s̄ fuit pauca ꝫ
eq̄l. ꝫ si est cum malicia ꝑportionis ꝛ mali
cia oponū ipoꝝ sigcat q̄ illa sba ex q̄
fuert creati fuit pauca mala dimisitate q̄
fecit me simone sum huc ꝛ i q̄ dix i cerebro
qd̄ est quia uituperauit ꝫ q̄tiꝫ formam
fuit tm̄. ꝛ non uituperauit oculos q̄ cū dis
ponem. Et cum quidem uituperatione sua q̄
uituperauit puritatem eoꝝ iam ꝑtulimus ꝛ
explanauim̄ ꝛ q̄n ipm est radix nuche et
neruoꝝ. Ex istis quidem oꝫ ut sit magni
tudo ꝛ uirtus. Deū autem s̄ itim ꝛ nō ra
dix. uel q̄ nocet puritas eoꝝ q̄n est cum ꝑ
portione ꝛ bonitate i uisibꝫ q̄ est quia uirt cū i
uenit m̄ꝫ ꝑuam eq̄lem fecit ex ea oculos bo
nos ꝑuos. Cū uō est puritas eoꝝ ē ꝑportione ma
la ūꝫ bonitas est i uisibus tē m̄ ex qua fuert
creati fuit pauca mala ꝛ ꝑ h̄ fuit uectō
ab ea ieq̄litas sine debilitas uirtutis eq̄ creatiue
fecit q̄ oculos malos

Ea vero s̄ colores sic oꝫ determina

ri Glauci quidem ocli splendē
tes hn̄. puta et non multa lu
minis splendidi sꝫ continen
tia, nig̃ vero cōtrarie. Medii vero
sꝫ medias cās.

Iste autem coloris ocl'oꝝ hac ma
ōr te determinare. Dico ergo q̄ gl
aucedo inuēit sup oclōs ex multi
tudine splendoris clari qui p̄ſunt in huīc
clarē nō multa ꝛ q' nigredo inuēit sḿ eo oclos
cōrio ille. Medius uero inter glaucedinē
ꝛ nigredinē sit p̄ cās medias aut

Exponit s̄ monem suum is
tum s' per huīc s̄monem ꝓꝓ ma

De glauco oculo.

Glaucus uero oculus grandi
nem aut splendorem cristal
loydos. aūt in summo positōnē.
aut ꝓꝓ sbtil' et aquosi humoris q̄
est s' puppillam paucitatem fit.
omnibꝫ quidem his ꝯcurrentibus fiunt
glaucissimi (Si nō h' q̄dem eoꝝ ad
sunt h' u' ii. mag' et minus in ꝛ
glaucedine ꝯsistunt l' ꝯsistit

Glaucedo aūt inuēit sup oclos. aut
ꝓꝓ magnitudinē hn̄ hu' grandinee
aut ꝓꝓ claritatē eius eius aut q̄m
loc' eius est locus eminens aut ꝓꝓ hu' pauci
tatem hu' sbtilis aq̄se que est in loco puppi
lle ꝛ claritatē ei' ꝛ cū aggregantur iste cāe
oīs est oclus in ultimo glaucedis. Et si que
dam eaꝝ sꝫ inuenīte ꝛ q̄dā n̄ est augmentū
ꝛ diminutū in glaucedine s' i

Intellectum est ex h' s̄mone q' splēdor
clar' est claritas hu' grandinee et mag
nitudo eius ꝛ reliqua que ipē dix' ꝛ ꝯ splendor
non clar' est s' ꝯtrariū illi. Et .G. quidem nar
rat cās fuscedis q̄s noiauit meis que premis
sa sꝫ in nigredine oculoꝝ.

De nigredine oclōꝝ.

Nig' uo oculus aut ꝓꝓ inpfū
dā positōnē aut ꝓꝓ paruitatem cri
stallini
ꝯ paruitatē cristalloydis aut q̄
splendoris ꝛ rutilans p' fē uō est.
aut q̄m sbtile humōs. aut amplū
aut purū n̄ ꝯ est aut ꝓꝓ q̄dā
hoꝝ aut ꝓꝓ oīa natum est fi
maxime ꝛ mīn' in eis q̄ eadem dem ē
pus

Fuscedo .i. nigredo oclōꝝ inuē
nit sup oclm aut ꝓꝓ paruita
tem hu' grandinee que aut q̄m locus ei' est
locus pfūdus aut q̄m nō est clara nec lumi
nosa aut q̄m humiditas est sbtil' q̄ est in
pupilla plus q̄ oꝛ ꝛ non est clara aut ꝓꝓ a
ggregatōnem aliq' haꝝ cāꝝ ꝛ additō
fuscedis ꝛ diminutō ei' fit s'q' dixi sup
in glaucedine. Sermo iste ē intellectus

Sybile quidem hu' amplius ꝛ ampli'
sūn humidiorem demīat oculū
quem adm̄ spissius et min'
ꝛ fiat sicci orem.

Et humiditas sbtil' q̄ est in pupilla
q̄m est sbtilior ꝛ amplior quam
oꝛ uideb' oclm humidiorē quam oꝛ. Et si
h' si est illa humiditas ꝯsl eo sior ꝛ minor
q̄ oꝛ est oculus siccior.

Pupilla est foramē qd' in in oclo
ꝛ est foramē uiee nam humiditas
sbtil' que est in h' foramē nocatur al
bugīnea ꝓꝓ similitudinē suam cum al
bugine oui sbtil. h' ḡ humiditas si est sbtil'
ꝛ multa est oculus humidior ꝛ si est pau
ca et ꝯsa est oculus siccior.

Cristalloydos vero siquid
durius sit sicciorem opatur
oclm. Si vero molli' humidiorem.

mediore. Ita vero ut si quid superaddatur temperantie spiritus visibilis sicci oris. Si vero deficiat: contrarium.

Humiditas autem cristallina si est durior quam oportet facit oculum sicciorem et si est mollior quam oportet facit oculum humidiorem et similia. Et si superfluunt secundum humiditatem spiritualem continentur ei ponit oculum sicciorem et si minuitur ab ea ponit oculum secundum contrarium illius.

Humiditas autem cristallina est que sic visus quia media est. Si firmantur ymagines colorum eorum que sunt in oculo et rimulis et humoribus aut sunt infirmitatia in ea aut firmitatia eius propter hoc. Quod cum indurantur facit oculum sicciorem et cum mollificatur facit oculum humidiorem. Et humiditas albuginea iuvat eam defensionem. Cum quoque superfluit cristallina ab ea removetur ex ea quod non iuvat albuginea quare fit durior et quando fit oculus siccior. Et si minuitur cristallina ab ipsa albuginea alterat eam albuginea quare facit eam molliorem et apparet oculus humidior. Hoc est quod ultimum addixit G. in signis complexionum oculorum. Et manifestum est ut quod aggregatur in eo. vi. genera signorum que dixit in cerebro. Consideratione quidem inquirentur ut extrahas signa complexionis secundum tenorem per hunc modum. Nam qui exercitatus fuerit cum usu in eo quod diximus ex signis complexionum cerebri et ex signis complexionis oculi non occultabuntur tibi certa signa complexionis auditus neque signa complexionis odoratus neque signa complexionis tactus nisi signa complexionis gustus. Et intellige autem quia volo per auditum instrumentum auditus et per odoratum instrumentum odoratus, per gustum instrumentum gustus, per tactum instrumentum tactus. Et illud in instrumento gustus est quia si lingua est magna et apparet et inmittit sensus gustus et est cum eo difficile patiens actionis calefacientibus et infrigidantibus et exsiccantibus et humectantibus: tunc complexio eius est equalis et instrumentum ex quo generata est similiter et equale. Et secundum hunc modum scribas signa rememoratis omnia que dixit G. et extremis omnium complexiones simplices et compositas. Et G. quidem dimisit dicere in aliis complexionibus complexiones compositas et sufficit cum eis ... frigidas et humidas que ... aggregantur ex illis supplicabilis et est quia si

oculorum est ea et sic tibi aggregantur in eis signa complexionis eius. Signa complexionis sicce sunt quod oculi sunt ... et vene congeste et ample et oculi est sic ... et sicci et non est possibile ut sit motus eorum velox. Quando eorum siccitas permanet ab illo. Et humidi ... Et calidi sunt oculi velocis motus et vene eorum sunt ample et grosse et videbis eos plenos humiditate ... et non expleta ... Hec autem non dicamus ... dicamus que prima omnia predeclarata.

De complexionibus cordis.

De corde autem a causis deinceps dicatur. Prius hic commemorantibus nobis quod imaginetur propter calidiorem aut frigidiorem aut sicciorem aut humidiorem se ipsa statim esse dicimus non ad aliam aliquam comparantes. Quantum eius cor fiat equale. Si frigidissimo multo calidius est secundum creatum: calidissimo cerebro.

Oportet autem ut dicamus nunc esse signa complexionum cordis. Et dicamus in primis quod nos quando dicimus in unoquoque loco membrum quod est calidius aut frigidius aut humidius aut siccius quam esse debet nos non dicimus illud comparantes ad aliud. Nam cor si consequitur in frigore quod est ultimum quod est possibile ipsum consequi in humana natura secundum complexionem eius secundum dispositionem est in ultimo calidior cerebri complexione. Et si consequitur cerebrum ultimum quod possibile est ipsum consequi ex caliditate tunc complexio eius est multum frigidior complexione cordis.

In hoc sermone ostendit G. quod complexio eius unumquodque membrum est ... complexione alterius et quod est caliditas complexionis in unoquoque est propria illi membro. Et quando dicitur in eo quod est calidum aut frigidum non dicitur in comparatione ad complexionem eius naturalem non per comparationem ad complexionem alterius membri.

De signis calidi cordis.

Caliditas quidem ut ad primum modum creatum cordis signa inseparabilia

autem: et familiaria h[ec] s[un]t magni
tudo res[pirati]o[n]is [et] p[ar]u[us] pulsus uelo
citas [et] freq[ue]ntia [et] audacia [et] ad actio
nes impiger. Si u[er]o ad plu[rimu]m ne[cessi]tat
caliditatis: furor est ei [et] maniaca co
fidencia. est aut[em] [et] pilosum ei[us] p[ec]
tus [et] a[n]i[m]us etc. ypo[con]dria hui[us] p[ro]xima
In plurib[us] uero calidi[tas] ex calido corde
fit n[on] maxi[m]e o[mn]i[s] c[or]p[or]is aut paulo
posterius toti[us] cor[poris] actiones

Signa q[ue] cordis q[uo]d est calidius sua o[mn]e
eq[ua]li q[ue] s[un]t inseparabilia [et] p[ro]pria s[un]t mag
nitudo respirationis [et] uelocitas pulsus [et] fre
quentia eius [et] uirilitas [et] festinantia ad
factionem. Q[uo]d si forcius sit caliditas ualde in corde
tu[n]c ex signis eius est uelocitas ire [et] audacia
[et] furor. Et p[re]t[er]ea h[abe]t[ur] hanc disp[ositi]onem est
multo[rum] pilo[rum] [et] p[re]parue am[pli]or p[ec]t[u]s eius [et]
q[uo]d est ex uentre [et] lat[er]ibus p[ro]pinquu[m] cordi
u[e]l p[ro]p[ri]o [et] in plurib[us] [et] dispo[siti]onibus totum
corpus calefiat calefac[ti]one cordis si non re
sistat ei c[or]p[us] resistentia eminenti. [et] dica[m] p[o]
st pa[r]ulum sig[na] toti[us] c[or]p[or]is

Magnitudo quidem respirationis fit ut
sit q[uo]d ingrediatur de aere fr[igi]do pl[us] [et] q[uo]d
egreditur de uapore fumoso genito a calore cor
dis. Et sic est disp[ositi]o in frequentia [et] uelo[ci]
tate pl[us]us ei[us] sequitur ut sit pulsus ma
ior q[uia] est uelocitatem [et] frequentiam eius p[re]
cedit pulsus magnitudo. Di[cit] G[alenus]: [et] uelocita
tem pulsus [et] frequentiam eius t[ame]n tacet
de magnitudine eius q[uia] n[on] est res c[on]sequens
dum [cum] i c[or] non est egritudo que debilitet
uirtutem. Et cum mores c[on]ue[n]i[un]t cor[di] sequu[n]tur
caliditate cordis uirilitas [et] festinantia
[et] reliq[ua] que dixit de morib[us]. Et possibile
est quod per philosophiam acquiri istos mores
et perlustigationes [et] p[er] disciplinam legum
Et p[ro]p[ter] h[oc] est intellectu[m] ex s[er]mone ei[us] q[uod] isti
mores s[un]t seq[ue]ntes caliditate cordis d[um] n[on] p[ro]
h[ibe]t ad q[uo]d eis et. multitudo quidem pilo[rum]
est c[on]sequens multitudinem ue[n]t[ri]s cor[dis] et [h]e

uapor fumosus ex q[uo] generantur pili.
Est t[ame]n latitudo p[ec]toris ca
liditatis cognitu[m] n[on] [est] h[oc] alii ce[re]br[um]
max[ime] [et] op[er]e. q[uonia]m autem spi
nalis medulle magnitudo
p[ro]portionalis est illi p[ro]p[r]i[u]m ta
men s[un]t spondilia s[ecundum] magnitudine[m]
eo[rum] q[uan]ta spinal[is] med[ulla] lata
[et] spina tota. Coniungitur uero
thorax ad p[os]teriorem s[ecundum] longitu
di[nem] quidem eius metafreno. i. ossi spatula[rum] [et] posterioris dorsi
s[ecundum] latitudi[nem] uero cum q[ui]dam p[ro]
portionali c[on]stitutione spondiliu[m]
quo[rum] fit s[ecundum] illam. Cum uero
calitas cordis dominata fuit
augumentabit thoracem s[ecundum] p[ri]
ma[m] g[e]n[er]ationem p[ro]portionali[te]r h[uius]
caliditatis[que] et cum ip[s]o q[uo]d
capite thorax latus fuit ma
xima s[ecundum] cor fuit cog[ni]to calidita
tis s[ecundum] cor. Q[uan]do uero in mag
no p[ro]ui[n]s max[ime] [et] h[oc] p[ro]p[r]ium si
gnum est cordis frigoris. Si
uero p[ro]portionem h[ab]eat cum
capite alius signis determinab[itur]
erit de corde ita ut ex thor[ace]

[illegible] acceptiuus sil

Amplitudo pectoris est ex signis caliditatis cordis non resistat cordi in illo et cerebro resistencia vehementi. Quod est quia quantitas nuche in pluribus dispositionibus est proportionalis cerebro et quantitas spondilium est secundum quantitatem nuche. Oportet ergo ut sit quantitas dorsi totius secundum illius et pectus quidem compositum est super partem dorsi et sunt xii spondiles ab eo quod est sub cervice sicut componuntur naves super navis super lignum sicut quod est eius fabricacio. Ex illo ergo oportet vero ... longitudinem xii spondilium super quas est compositum. Amplitudo autem eius tunc est quando est proportionalis compositio eius quantitati et spissitudini spondilium secundum spondiles. Et quando invenit caliditas in corde aperit pectus et dilatat ipsum in principio generationis sue. Ergo secundum caliditatem cordis est amplitudo pectoris. Et similiter quando est quare amplitudo pectoris cum paruitate capitis tunc est ex maioribus signis et magis significantibus caliditatem cordis. Et quando est strictura pectoris cum magno capite ~~et~~ capite tunc illud est ex fortioribus signis frigiditatis cordis. Et quando pectus est cum capite proportionale secundum ponere determinationem ... in omne pectoris ex aliis signis apparentia quia tu non poteris significare tunc ex quantitate pectoris super ad ex cordis.

Quod autem caliditas aperiat membra quando invenit ipsam ... in principio generationis verum est quia ipsa extendit membra et amplificat ea. ... Et quia magnitudo pectoris et paruitas eius sunt sequentes duas res quarum una est dispositio nuche et altera est dispositio cordis ... et est verum ... in posteriori parte cerebri. ... ergo cerebrum est magnum est ... quod generatur ab eo proportionale ei in magnitudine et sequitur ab eo magnitudo nuche ... spondilium quibus ... magnificatum est ... quod ab eo fabricatur ... magnum. Et pectus quando fabricatur super xii spondiles ex eis. Dispositio cordis est quia pectus creatum est ut sit tutamen cordis et defensio. Ergo secundum dispositionem cordis est dispositio pectoris. Oportet ergo ut ab illo mutetur figura pectoris in paruitate et magnitudine et secundum mutantur quantitates capitis et quantitatis cordis. Et manifestum est quod quando cor est calidius quod oportet tunc est maioris quantitatis secundum quod dixi quod caliditas extendit membra mollia tenera et dilatat ea in principio generationis et est augmentum eorum in sequentibus sequitur motum eorum ... Intellige ergo a me istud et intelliges per sermonem G. totum. Et quandoque accidit raro tamen ut sit quantitas nuche non proportionalis quantitati cerebri et non est proportionalis quantitati cerebri quando ... in dispositione generationis ut sit mala et virtus debilis et ... aliud quod ... et propter id illud dixit G. quod quantitas nuche in pluribus dispositionibus est proportionalis quantitati cerebri et non dixit quod illud est sequens semper. [illegible] cognitione frigidioris cordis.

In frigidiore corde pulsus minores sunt competentibus non tamen ex necessitate tardiores et rariores.

Et quando cor est frigidius sua complexione equali est pulsus minor equali et non oportet propter illud ut sit tardior eo et vehementior ... Paruitas quidem pulsus est quia frigiditas cordis non indiget ... multitudine aeris frigidi multum nec generatur ab eo vapor fumosus multus ... fit necessarius cum festinatione et virtute. ~~...~~ Tarditas vero quia non oportet procul dubio ut sit tardior et vehementior rarius est quando si frigus cordis est paruum tunc pulsus sufficit modo quo indiget calor innatus et si superfluit frigus cordis non sufficit paruitas pulsus cum illo. Indiget ergo paruitas caloris naturalis ut tardetur motus pulsus et rarificetur quies eius.

Spc vero quidem tanto minor thorax fit quanto cor frigidius pulsibus est proportionalis. Si vero thorax maior fuerit secundum quantitatem cordis non minorem tamen sed tardiorem declarat pulsum.

Respiratio autem significativa paruitatis pectoris est propter quantitatem addicionis frigoris cordis tunc est proportionalis pulsui et significativa pectoris est maior quantitate addicionis frigoris non est respiratio minor tantum sed est cum illo tardior et vehementioris raritatis.

Quoniam cor est frigide complexionis non tunc quantitas eius est minor et consequitur ab illo paruitas pectoris

ris. Cum ergo pectus est paruum sequitur ut sit dispositio respirationis sicut dispositio pulsus equalis id est ut sit respiratio parua et non pendula sit tardior et uelocior sit rara. Et cum nimia est magna et sequitur animam sed tardie eius magnitudo pectoris. oportet ut diuisetur respiratio eius a pulsu ut id est sit respiratio parua rara

Tales et timidi et curiosi et nudi eis pix est pectus. De parte uero eius determinatio est ut pars dextra est secundum hoc uero et de toto corpore qualitate. Et huius hanc dispositionem a natura sua est ei furiositas uel uirilitas uel audositas et est huius tarditatem et prolongationem ire et amiri. Oportet perspectoris est nuda plus quantitatem autem pectoris oportet ut determines secundum quod diximus ante et esse frigoris corporis totius.

Sequitur frigus cordis totum quod dixit de moribus dum non remouet eos per hia hoc uel castigatio aut ab ex consuetudinibus. Et dixit in sermone suo in caliditate cordis et frigore eius esse corporis toti ut intelligas ab eo per hoc quia cor si cor est calide omnis sequitur ipsum caliditas toti corporis et si est frigidum sequitur ipsum frigus toti corporis. **De complexione siccitatis cordis.**

Siccum uero corpus pulsus operatur duriores et furorem non principium quidem sed ferocem et difficile placabilem. Et multum uero et totum corpore siccum si non eparagitta operetur. Humidioris cordis signa sunt pulsus molles et consuetudo facile motibus mobilis ad iram et facile placabilis et totum corporis humidius nisi ea quae sunt epatis contraria operentur. Et cum cor est siccus sua complexione facit duriorem pulsum et iste non est uelocitate motus ad iram ex-

uniprium eius excitatur fit parua et fit difficilis sedatio motus eius et totum corpus apparet totaliter in pluribus dispositionibus siccum sua complexione si non resistat epar cordi. Et cum cor est humidus complexione sua equalis est mollis pulsus et motus humidus ipsum ad iram est uelox uniprium sedatio eius etiam uelox et totum corpus erit humidus si non resistit epar cordi.

Non rememoratus est G. resistentiae complexionis cordi in dispositione omnis cordis calidi et in qua eius fit propter eam quia cor est origo caloris innati nam si est calidum ponit calorem innatum in corpore ampliorem et maiorem et propter hoc calefit fit ab eo totum corpus necessario et non possibile est ad complexionis consequatur in frigore quod est ultimum quod fecit tamen est possibile ut consequantur ut resistat calor innato generato a complexione cordis etc. Et si hoc est quoniam cor est frigidum ponit calorem innatum in corpore necessario et non est calorem innatum in corpore minorem quod infrigidatur totum corpus necessario et non est possibile ad complexionis consequitur in caliditate quod est ultimum ut consequitur ergo ut resistat parum certum caloris innati a complexione cordis frigidi. Et G. quidem dimisit signa ex causa propter appetentiam corporis quia est quia si calide cor imprimat in corpore caliditatem cum uelocitate sicut et ipse significat caliditatem cordis ~~precipue si de dispositione cordis sicca significauit supra ex pulsu sed rememoratur~~ febres peruenit ad corpus et que cum uir calidus est. Et si calide sit ipsum imprimit in corpus frigiditatem cum uelocitate et sunt significantes frigus cordis et hoc huiusmodi est dispositio in calidis et exsiccatiuis et eius humiditatis et quod ex sermone G. remanet intellectum est sicut monens peritos. **De signis calidi et sicci cordis.**

Secundum singulariam uero primas complexionum distemperantiae cordis sic se habent. Calidi quidem et sicci cordis signa sunt pulsus duri et magni et spiritus sunt magni et ueloces et frequentes et multo magis ad uelocitatem accedunt et frequentia

P — II

[...] in crescente secundum proportionem corporis thora[cis]

Sed postquam autem omnium causarum cordis compositarum ex qualitatibus primis dispositio est hec. Ex signis quidem omnium causarum et signum sicci cordis est ut sit pulsus durus magnus velox frequens et sit respiratio magna velox frequens et dignum est ut multiplicetur additio eius in velocitate et frequentia cum non est superfluitas amplitudinis pectoris secundum superfluitatem caliditatis cordis.

Iam diximus in eis que sunt premissa quod cor est in loco radicis arboris et arteria magna nascens ex ventre eius sinistro est stipes arboris et hec cuius quando elongatur a corde dividitur in duas divisiones magnas quarum una vadit ascendendo sursum et altera descendit inferius et ramificantur ex unaquaque duarum divisionum rami. Et similiter unusquisque ramorum vadit ad membra et ramificantur ex uno quoque maiorum ramorum minores et ex istis rami tam magni et non cessat talis illorum esse divisio donec perveniatur ad arterias capillares sparsas in cute et in aliis membris. Et quando dilatatur cor dilatantur omnes arterie cordis similiter et quando constringitur constringuntur et omnes ipse similiter. Hoc quidem est quando permanet corpus secundum dispositionem sanitatis aut secundum dispositionem in qua non mutat egritudo dispositionem arteriarum et per dilatationem earum attrahitur aer frigidus ab exterioribus corporis ad interiora eius et in constrictione earum exprimitur vapor fumosus generatus in eis et exibit ipsum ad exteriora cordis et illud est ex orificiis suis capillaribus cum eo quod apparet de cute continue. Et hoc est quod innuit quod calor innaturalis eventetur per aerem sicut eventatur ignis per flabellum et stringitur eius accensio per eventationem et conservatur eius [illegible]. Et hoc innuit quod fumo hoc sit necesse et quod remanet ipsum residuum quod est radix in eo quod dixit. Hoc residuum est quod motus cordis et arteriarum generant per fricationem earum calorem innatum et eventant ipsum similiter et per hunc motum generatur spiritus animalis defensus secundum animam et propterea est cum exarcens (?) generans [illegible] quod ascendit ad cerebrum ex duabus arteriis quarum una ascendit et altera descendit texuntur rethia in [illegible] mirabili [illegible] et moventur motu mirabili valde generatur ab eis spiritus hic defendens ex parte [illegible] rationalem. Et ultra quidem [illegible] quod [illegible] sit

a motu cordis et arteriarum et quod virtutes motive [illegible] ramificantes sunt fixe in corde et [illegible] in arteriis ad unamquamque cordis et acquirit eis natura sibi propriam et caliditatem [illegible] innatam sibi propriam et dispositio pectoris meo quod ipsum exhibit in constrictione de vapore fumoso generato in corde et quod attrahit de aere frigido ad cor est dispositio cordis et arteriarum in eo quod attrahunt de aere frigido et in eo quod faciunt exire de vapore fumoso. Et differentia inter utrumque est quod pectus movetur voluntarie et facit exire quod aggregatur in eo et eo quod expellit fumum ad ipsum cor et facit intrare ad concavitates suas aerem frigidum quod attrahit cor. Et ego quidem inveni in anathomia rem mirabilem et est quod [illegible] manum meam in animali decollato adhuc se agitante ad cor et secui pectus et tetigi ipsum et inveni ipsum vehementis caliditatis et fortioris flamme. Et cum res sit sic dicimus manifestum est quod respiratio et pulsus mutantur et figuntur secundum tres causas. Una earum est necessitas et est conservatio caliditatis innate et eventatio eius et generatio spiritus animalis. Et secunda est virtutes motive. Nam ipse sunt fortes faciunt operationes suas absque prohibitione et si sunt debiles alterantur earum operationes. Et tertia est instrumentum obediens, nam pectus et arterie cum sunt sana obediunt virtutibus in operationibus suis et quando sunt infirma non obediunt. Et manifestum est quod iste virtutes sunt tres species virtutis scilicet dilatantes et iste agunt cum specie villorum et virtutes retinentes et iste agunt per speciem aliam villorum et virtutes que retinent et faciunt quietem post dilatationem et virtutes que retinent et faciunt quietem post constrictionem. Et virtutes retinentes facientes duas quietes operantur cum speciebus villorum [illegible] in arteriis. Hoc quidem est manifestum in anathomia quod ipse habent duas tunicas scilicet tunica cuius villi sunt longitudinales et tunica cuius villi sunt latitudinales et aggregantur ibi utrique villi capientes vel ex tertiis contrarie (?). Et in pectore vero iste species villorum inveniuntur in lacertis pectoris. Et lacerti quidem pectoris moventur per id quod advenit eis ex nervis et propterea hic est motus pectoris per voluntatem. Et sic propria quorundam creaturarum est virtus in unaquaque harum est mutabilis operationis valde. Manifestum est ergo ex eo quod narravimus quod quando cor est calidius et siccius non quod quevis est cor eius et cor arterie est siccius et durius propter exsiccationem et respiratio et pulsus sunt velocissima

motus [illegible] et alia [illegible] volunt[ur] [illegible]
[illegible]

Expliciunt [illegible] cum latitudine villi [illegible] longitudine sunt [illegible]

gin et frequentes. Et magnitudo quidem est ut ingrediatur per eam aer frigidus plus. Sed per velocitatem intellige ut tempus motus in dilatatione sit plus et in constrictione minus. Sed frequentia fit cum duo tempora quietis sunt minora quam est quod cum non sufficit magnitudo cum eo quod necessarium est utitur velocitate et cum non sufficit cum illo utitur frequentia. Intellige ergo illud totum quod dixit de causa pulsus totum quando indigeres ex esse rigoris frigoris per respirationem et per pulsum simul et intelliges per illud sermonem G. Et ex est quod si caliditas augmentatur augmentatur magnitudo et non cessat magnitudo addi addita eius usque quo consequitur finem finem suum et tunc utitur velocitate per additionem caliditatis. Cum ergo non sufficit velocitas utitur frequentia et econtrario cum minuitur caliditas tunc primum quod accidit est diminutio frequentie quia rarificatur raritas et cum consequitur effectum suum tarditas et non cessat tarditas addi donec consequitur statum suum. Et ergo magnitudo incipit minui minoratur. Ergo pulsus non est ut pervenias per immutationem pulsuum in undosum et formicantem. Isti enim non sunt velocem magni sed sunt spissi frequentes propter debilitatem virtutis et nos non ponimus ex tempore nostra tate tamen et iam alterantur respiratio et pulsus secundum virtutem et secundum instrumentum et totum illud est intellectum per virtutem sermonis nostri istius et tu invenies in eo ex libris G. in respiratione et pulsu. Et non est malum ut ponam tibi exemplum ex dispositione virtutis et exemplum de dispositione instrumenti. Virtus vero si est salva fortis efficit omnia que diximus in eo quod precessit et cum debilitatur non potest extendere venam et extendere ipsas diametros eius et propter hoc minuitur magnitudo et cum diminutione magnitudinis additur frequentia et velocitas et additur frequentia ut compleatur per eam illud quod deficit a complemento suo per magnitudinem et velocitatem. Instrumentum vero et est corpus vene si est obediens dilatat ipsum virtus et si non obedit minuitur magnitudo et accidit in loco eius minoratio vel mutatio et in motu et quiete.

Omnium pilosissimum sunt hominum qui prius pati et animosi et veloces sunt et tyrannici moribus et cum furiosi sunt et

~~et tyrannici moribus et cum furio~~
~~si sunt~~ difficile placabiles. De toto vero corpore eorum adhuc et thoracis amplitudine proportionaliter huius quod prius dictum est determinande.

Et habent hanc dispositionem est plus pilosus quam alii homines in anteriori parte pectoris et quod sequitur pectus ex ventre et lateribus et est animosus et paratus ad actiones velox fortis ne et mores eius eius sunt prope tyrannicam iracundiam ira eius mox velociter et fit difficilis quies eius. Velle autem omnis toti eorum et esse ~~amplitudinis~~ pectoris amplitudinis ut determines quod dixit. Totus iste sermo intellectus est quod dixi in per.

Si vero humiditas optime admixta sit cum caliditate pilosi quidem minus hiis qui prius dicti sunt et pati ad actiones non minus illis. Non tamen ferociores in furore sed in ira tamen pati. Pulsus vero molles et magni et veloces et frequentes et species thoracis quidem proportionalis et habitudo cordis secundum eandem formam erit similis pulsibus. Cum minore vero existente tanto velocior et frequentior est pectoris species quanto et thorax minor. Multa vero compositione secundum etatem facta et magis ~~habitu~~ humiditate accidit hoc preter ea que dicta sunt

P

adhuc et in putridas egritudines ex

corruptis et putrescentibus in eis

humoribus incidit et est expirationes

maiores ad interiora eius et in contrariis

et velociores inspirationes

huius et in pulsibus sistole velox est.

Et quod viciat sic cor humiditas cum caliditate est pulsus in hac dispositione minus quam in illa. quoniam cum virtute ... minuitur ab eo in operatione in caliditate ad actiones et non fit prima ita ... sed est velox ... pulsus vero eius est magnus mollis non ... velox frequens ... respiratio eius quoniam ... est proportionalis cordi est secundum modum ... est pulsus et quoniam pulsus est minus de respiratione addit ... velocitatem et frequentiam ... eo quod ... pectoris. Et quod est respiratio in hac ... multa super ... si accidat ... in humiditate cum eo quod naturaliter accidunt egritudines ex putrefactione humores hanc dispositionem corrumpunt et putrefiunt et fit exitus ... respiratio maior et velocior in ... eius et est cum eo ... pulsus ...

Totius ... iste sermo est intellectus ... aliud diximus in eo quod ... et ... excitantur in eo super hoc totum quod dixit de ... respirationis et pulsus et dixit canones quibus sciuntur particularia pulsus ex dispositionibus ... et egritudinis quod est quia ... cordis ... est calor ... et humidior ... toti corpori calidus et humidus si non resistat ... in hiis fit ... recipiens putrefactionem et corruptionem ... hoc accidit ab ... putride ... pulsus omnibus febribus putridis est ut sit exitus respirationis ... compositione ... pectoris et ... compositione arteriarum maior et velocior ... eius per dilatationem ... quod est quia generetur a putrefactione ... vapor fumosus plus ... est necessarium ... ipsum ... plus ... in digerit calor innatus ... calor enim innatus in dispositione febrium est minor per declinationem

cor quod est ... est calor accidentalis et calor innatus est calidus ... quod debilitatur calor ... usque ... debilitatus ... non est necessarium ut ... aer ... multus quam ... per putrefactionem humoris ... vapor fumosus multus in ... est necessaria magnitudo ... et velocitas ... et ... sequitur ... quod diximus ... putrefactione et est frequentia pulsus per dilatationem ... ut sit requies ... dilatatione minoris temporis ... quies ... constrictionem

De signis frigidi et humidi cordis.

Humidioris vero et frigidioris cordis signa pulsus molles et

consuetudo timida et formido

losa et pigra. Sunt vero et ...

pili huius ... et minime ...

et ... non sunt ... quod non ...

... et toti corpori huius ...

sit ... determinatum est

Et quod cor est frigidius et humidius ... quam ... pulsus est mollis ... est ... timidus piger ... pectoris et ... pilis et ... ipsum ... dispositione ... pectoris et dispositione toti corporis ... ut ... premisimus.

Iam posuimus ... de ... quod est ... ad sciendum ... dispositionis pulsus ... necessarius quod est ... et generatio fumositatis ... ad sciendum ... alterationis a ... fumosi ... non ... arterie ... molles ... pulsus. Mollities ... difficilis motus ... et hoc indiget ... ut ... manifestum est ex hoc sermone quod ut ... sit ... et mollis ... et arterie molliores et ... ab illo ut sit corpus totum declinans ad frigiditatem et humiditatem et ... ipsi totum quod ... in hoc sermone ... et pigritia et paucitate generationis vaporis ... ex quo generantur pili.

De signis frigidi et sicci cordis.

Frigidum vero et simul siccum cor pulsus quidem duros operatur et parvos. Spiritum vero siquidem proportionabiliter fiat pectus thorax sit competentes. Si vero maior rarum et tardum. Minime vero iracundi huiusmodi tamen aliquibus irasci servant memoriam. Sunt vero et huiusmodi non pilosi pectora omnium maxime. Deputate vero thoracis et toti corpori frigidi.

Complexio autem frigiditatis et siccitatis cum dominatur super cor tunc ipsum ponit pulsum durum parvum. Respirationem vero si pectus est minimus [illegible] operatione frigoris cordis tunc ipsum ponit equalem et si pectus minus additione frigoris cordis est sic dispositio pulsus et si est dispositio pectoris maioris operatione frigoris cordis fit respiratio rara et tarda. Et propter hanc causam est minoris ire quam homines alii [illegible] egrediatur ad [illegible] servat eam memoria sua et est minus aliis hominibus pilosus in anteriori parte pectoris. Dispositionem vero in principiate pectoris et dispositionem in frigore corporis totius oportet determinare sicut id quod premissum est.

Illud quod sequitur a frigore cordis est ut sit cor minus et pectus minus [illegible] resistat ei celebris et multa. Et si quantitas pectoris proportionaliter quantitati cordis sic fit respiratio equalis. Et si quantitas pectoris non est proportionalis quantitati cordis alteratur respiratio. Et si hoc est si cor est frigidum et pectus est magnum amplum manifestum est quod quantitas cordis non indiget multitudine aeris plurimi neque egressione vaporis fumosi multi propter id quod sequitur ut rarificetur respiratio [illegible] pectoris et tardetur eius [illegible] quod si [illegible] magis [illegible] cordis [illegible] directo est [illegible] amplitudinem pectoris et [illegible] eius et scies per illud et intelliges totum quod intellectu indiges ex eo quod sequitur ab illo de malicia respirationis et totum intellectum est quod ipse dixit de immutatione respirationis [illegible]

ab alteratione cum omnis cordis. Intelligere quod [illegible] par est minori arteriarum. Residuum autem sermonis intellectum est per hoc quod preteriit de expositione nostra.

Verum commune in omnibus huius quidem dicta sunt commemorantes quecumque de moribus aut nunc aut et aliam aliquando scripta sunt oratione ad cognitionem eorum qui ex ipsis bonis aut pravis moribus et ex philosophia exercitatorum sunt [illegible] actione.

Et oportet ut sis rememorans rerum que sunt contrarie eis que narravimus et est propter illud quod dixi nunc aut sermone alio ab isto de esse morum volentes per illud cognitionem eorum quibus non significantur mores quos acquirit homo ex contemplatione et philosophia si bona sunt mores aut mali sed non intelligimus per illud nisi mores eius innatos quos unusquisque hominum nature est [illegible] morum alii sunt innati et sunt propter quod [illegible] dicit G. sequentes et secundum quod dicit

Verum illud quod respicit [illegible] cordis ex operatione ad quosdam mores et alii sunt acquisiti per disciplinas et leges et philosophiam et non convenit medico ut per aliquid ex moribus acquisitis significet super complexionem. Mores autem innati sunt per operationem ad quos nascitur homo vel sunt per quod [illegible] cum per pene signa significativa sunt [illegible] quippe [illegible] est [illegible] quod significat per eos ut caveat ab errore morum acquisitorum et [illegible] quod [illegible] considerat sicut quod [illegible] non est ex lege ad quam [illegible] ex quo [illegible] est et ex consuetudine eorum qui sunt de doctrina [illegible] sua et morum qui sunt de arte sua et [illegible] sue consuetudinis [illegible] lex [illegible] unum aut [illegible] omnes qui obedit ei [illegible] consuetudines regionis occidentalibus enim sunt mores eis quibus [illegible] et arabibus sunt mores eis [illegible] et scotis sunt mores [illegible] eis et [illegible] artium nam mores [illegible] sunt alii amoribus [illegible] et alii amoribus [illegible]. Et si contingat ut sint leges et consuetudines eorum de regione et artes [illegible] homo aliquis ex moribus et ille homo inveniet [illegible] ex se ipso mores [illegible] ab aliis moribus sed cum morum ipsum aliquid ex rebus [illegible] dimittit mores suos acquisitos et appe-

ut ex eo mores sint innati illi quo mores
signones super quo ... eius sit et ergo quod idem indi
vinum ea. cordi et sicut non et fuerint mores eo
luporum ... suos suos et sic fuerint suos et
omnis sic quod habuerit divinum et dilecta erant
et ei bonum et opiniones pulcre electe et
ex lege et omnino eorum que sunt ex ea et cas
titas et in custodia istorum ex operibus suis et
manifestum est sicut in lege et omnia gratia et
monachi ... est cum religioso et bono et cum hoc
qui alia res monebat unum ... eius co
monebatur ... et nascebatur
... monachus esset religione. Et
propter ... consequens est ... prime senectutis
multiplicari est illud generat ... eius ea
et hic ... sequitur sunt illud humores melia
et apparuerit in ... corpore eius pustule multe
et ... humore ... humor ... et ... post
tum fiat multi ex eo quod acquisitum
fuit. Fuit ergo quod apparuit de lupinositate
eius et apparuit duricie in dispositione caliditatis
eius et eius religione nimia signo verax vel
... caliditatis et sicut ...
coloris eius ... in signis superius
ex moribus ... enim ... magnum ...
est et ... in ... et ... quis
... ex moribus in
... in ... quod ... vinces
... malorum ... inclinentur ...
eius sic ... regimine sanitatis et acquiret
habitus enim mores acquisitos ... suos
moribus ... in eo aut per disciplinam
aut per contemplationem et ... aut per le
gem et castigationem et hoc quidem est ma
gis ... in ... infantum ... nam
velociter sunt recipientes ... quod acceperint ex dis
ciplinis et fit consuetudo in eis ... que res
esset innata eis

Signa calidi epatis.

Epatis vero calidi cogni
tiones venarum amplitudo ru
bea ... multa in ... vero

(gloss: id est in fine adolescentie)

augmentatione etatis ... ca
liditatem eius sanguinis et propter hoc
... corpus calidus non
ea que ... cor ... operentur ...

(gloss: ... disposicionem ...)

(gloss: id est ... pilorum)

pilositas vero eorum que sunt ypocon
driis et ventrem

Epatis autem signum qui est calidi amplitudo venarum non pulsatilium et que est
... plus et in hora status ad adolescentie
multiplicantur pili eius ea ... et quod sanguis
est calidior ... et propter hoc calor totum cor
nisi resistat cor epati et multiplicantur pi
li in eo quod est sub ypocondriis et ventre.

Iam vero quod caliditas qui est magis in
... non ... mali ...
te ipsa dilatat illud et facit ipsum ma
... et propter illud sequitur ab ea quod innata est ei
additio in epate ut epar sit magnus et ab eo
quod nascitur proportionale et nascens ex eo
est sicut eius arbor et est vena ... pu
... et ex ea ramificantur vene omnes non
pulsatiles et diffunduntur in membris corporis omnibus
Et quia sit epar et vene calefit sanguis
plus generatur in eo ... plus Et ...
sequuntur ad adolescentiam statum suum ...
... ad ... melius ... et
... est quia ... duo
sunt modi quorum unus est ... et ...
... est qui humor ... Et
alter est qui generatur ex adustione humo
ris Et humores quidem qui adurunttur
sunt multi et est ... et humor melius
et sanguis et ... ad ... et
generantur ab uno ... qui adurunttur
... multe diverse Et manifestum est
et quod epar quod est ca. multiplicatur ...
... vaporis qui est in pilorum ... mul
tiplicantur ... pilorum cum eo quod est
sub ypocondriis et ventre Et sequitur ... calidita
te sanguinis inflammationem eius per caliditatem e
patis et venarum quod calefiat corpus totum non
resistat ei cor. Cor namque quod est frigidius
ponit corpus ... et propter illud sequitur quod
... frigoris cordis est sicut ...
caliditatis epatis ut sit ... inter calidita
tem et frigiditatem ... frigoris cordis et caliditas
epatis sunt ...

Signa frigidi epatis.

Frigoris vero epatis cognitiones

(gloss: id est ...)

angustia venarum frior et ...
... corporis habitudo frigida ... nuda
pilis ypocondria et venter.

(margin: Ita plus sanguis nec aliquid cor calidi fiunt.)

(foot note:) Nota ... calefiat ... quod ... est quod cor non ... ad totum corpus ... sanguinis ... humore. Nota ... humor ... cor ... in actu ... non ... .

Et cuius epar est frigidum, species famose et note diuisi fleumatis quod est amara generatur ab eo fleuma quod est fleuma dulce et quod acetosum et salsum et uitreum. Sed dulce quidem est id est caliditas non exsiccata adducit non ex siccitate humoris eius subtilem sed digerens quod in eo existit. Et signum eius sunt strictura uenarum non pulsatilium et ut sit plus fleuma et sanguis frigidior et ut sit totum corpus propinquius ad frigiditatem, fleumatis non calefaciat cor ipsum et ut quod est sub ypocondriis et uentre undique pilis.

Flegma uile est sanguis diminute digestionis. Cum ergo epar est frigidum sequitur a frigido frigore eius puritas eius et quod generatur ex eo ex uenis et debilitas digestionis sanguinis. Ergo generatur ab eo fleuma et propter diminutionem caliditatis ipsi epatis accidit sanguini ut in frigiditatem conuertatur. Generatur autem acetosum quidem eius quod ex eo est subtile et frigidum, eius propter mixtionem. Salsum non ex eo quod est ei accidit uirtutis. Conuertitur caliditas super ipsum exsiccans humiditatem subtilem dulcem, que est ex subtili eius subfrigidatur et resoluitur et remanet salsum. Quoniam accidit ei simile quod accidit aque maris. Uitreum uero generatur propter fortitudinem frigoris super ipsum et item cum sanguis in toto corpore frigidior sequitur ab eo frigus corporis si non resistat ei cor. Nam cor quod est calidius calefacit corpus totum. Et quantitas declinationis frigoris est plus declinatione quantitatis caliditatis cordis sequitur ab illo ut sit corpus equale inter caliditatem et frigiditatem et paucitas generationis pilorum est apparens quoniam minor est generatio minor actiua propter frigus epatis.

Signa sicci epatis

Siccioris uero sanguis quidem spissior et paucitas uene dure et minuta corporis habitudo sicci et duriori.

Et cuius epar siccum est tunc tu ex signis eius est quod sanguis grossior et paucior et quod uene non pulsatiles sunt dure et quod corpus totum siccum est.

Sermo iste iam est intellectus et iam diminuit ex eo rememorationem resistentie cordis epati et causa illius est quoniam origo totius humiditatis corporis est ex epate sic origo caliditatis totius corporis est ex corde. Cum ergo epar est siccum minoratur humiditas corporis sic cum cor est frigidum infrigidatur corpus secundum omnem dispositionem.

Signa humidi epatis

Humidioris uero epatis complexiones sanguis quorum plurimus et humidus. Uene autem molliores nisi calidum cor operiatur.

Et cuius epar est humidum complexione sua equali et ex signis eius est quod sanguis eius est plus et humidior et quod uene non pulsatiles sunt molliores et habitudo corporis totius nisi resistat ei cor.

Iste sermo intellectus est. Quod est quoniam resistentia cordis est in hac dispositione secundum hoc quod calor eius exsiccat humiditatem epatis. Et hoc quidem ex ponitur isto post paululum.

Signa calidi et sicci epatis

Calidi quidem simul et sicci epatis signa pilosum ypocondrium dextrum, sanguis spissior et paucior, amarus colera multa et augmentatio uero etatem in grossitudine uenarum amplitudo et duricia ita uero et minuta corporis.

Et cuius epar est calidum et siccum tunc ex signis eius est quod pili in eo quod est sub ypocondrio sunt multi et quod sanguis est paucior et grossior et quod colera est secundum plurimum quod est in hora status adolescentie multiplicatur colera in eo et quod uene non pulsatiles sunt ample et duriores et habitudo est dispositio totius corporis.

Cibus et potus aggregantur in stomacho et comprehendit eos et decoquit eos donec fiat totum illud in essentiam aque ordei. Et quidam hoc chilum nominant. Et hoc elegit hoc nomine et deinde epar attrahit hunc chilum per uenam ascendentem ab intestino ieiunio per uenas multas epatis que nominantur meseraice. Iam fiunt ex epatis porta et est uena que nascitur ex concauitate epatis. Et congregantur quedam earum cum corpore ipsius et plurime earum continuantur cum intestino quod nominatur ieiunum. Cum ergo peruenit substantia chili in epate decoquit ipsum item et fiunt ex eo humores .iiii. Et quidam elegit hoc nomen. Et ex eo ergo quod est ex ipso crudum et quod non est perfecte digestionis generatur chimus fleumaticus et ex eo quod de ipso dignum est quod est perfecte digestionis generat

-ret sanguis purus. Et ex eo quod de ipso est superfluitas et fex generatur humor melancolicus. Et ex eo quod de ipso est spuma et quod supra ipsum natat generatur humor colericus. Creator quidem sublimis ordinavit splenem ut attraheret sibi melancoliam donec mundificaretur chimus sanguinis ex eo. Et eodem modo ordinavit fel ut attraheret humorem colericum donec mundificetur sanguis ex eo. Et non ordinavit humorem flegmaticum membrum proprium ex quo mundificetur sanguis. Immo posuit ipsum permixtum in sanguine ut compleatur digestio ipsius per tempus et fiat sanguis in venis et humectet membra ipsa. Immo in venis et membris est locus in quo omnia ea et chimus in venis generantur et in ceteris membris. Iste chimi .iiii. generantur in modis eorum. Modi diversi quod est quia associatur eis quibus sanguis apud approximationem suam ad epar et per eorum cum eo exitum attractio evadit splenem et fel. Et ordinavit creator sublimis duos renes ut attrahant aquositatem sanguinis. Cum quidem epar est ita et sic facit sanguinem equalem declinantem ad caliditatem et sic generantur. ab eo omnia quae narravi. G.

Caliditas siquidem a corde procedens vincit potentem prevalentem ab epate frigiditatem quemadmodum et siccitas siquidem caliditatem.

Caliditas que procedunt ex corde potentior est frigiditate que procedit ab epate sic frigiditas cordis et vincit caliditate epatis.

Cor est fons totius caloris, et ex eo procedit in membra totius corporis mediantibus arteriis et in unoquoque membrorum figitur caliditas que est propria sibi quam acquirit a corde in principio generationis. Et secundum corporis caliditate epar quod est creatum ut decoqueret chimum chilum et faciat ex chimo (?) secundum quod ab illo in quod dixi .G. in hoc sermone.

Siccitatem vero impossibile est ad contrarium a corde humiditati fieri adduci.

Siccitatem vero que est propria epatis non potest cor quamvis sit humidius vincere eam et convertere ad contrarium.

Epar est fons humiditatis corporis quod est quia ipsum est illud quod generat chimos. Si igitur ipsum sit fons vel ratione humiditatum corporis et sit siccum non potest aliud membrum convertere corpus ad humiditatem, scilicet ut resistat siccitati eius in principio. Deinde addat siccitatem corporis et faciat ipsum per processum fieri siccum sicut humidum.

Medii vero est que ab epate humiditas corde que dicta sunt et magis quam ab ea que in corde est vincitur siccitate quam siccitas ab humiditate.

Humiditas vero que est media inter duas dispositiones contrarias dixit quod est quasi siccitas cordis vincit eam plus quam humiditas que est propria corporis siccitatem que est propria epatis.

Non est secundum humiditas epatis media inter hec ut sit vincens siccitatem epatis et media sit a caliditate epatis non propter ea quod cor est sicut calida calefacit totum corpus et desiccat ipsum quod est quia caliditas addita non sit caliditatem omnium membrorum iuvat siccitatem in desiccando humiditatem quam propter secundum ut vincat humiditatem epatis et quoniam epar est fons humiditatis sequitur ab illo ut sit humiditas eius media inter hec ut sit vincens et victa magis quam caliditas epatis.

Minus vero caliditate amplius autem minus frigiditati facile enim vincibilis est hec earum que ab epate procedunt qualitatum.

Et frigiditas cordis quamvis vincat caliditatem epatis plus quam vincat siccitas eius humiditatem ipsius et caliditas cordis frigiditatem epatis multo plus est vincens quam siccitas cordis humiditatem epatis propter ea quod frigiditas quod est ex epate est velocius proximaquius ad vincendum quam omnes qualitates que sunt ex eo.

Quanon quod intelligitur totum istud est quia plurimum chimorum qui generantur in epate attrahit cor ex vena concava sub ipsa et epar effundit in venientem corporis simul et deco-quit illud cor. Item autem multum quod cor est in quo decoquit et generat sanguinem purum mundum quo nutriuntur membra nobilia. Et .G. et eius loco mundificat

meo quod est plus istud. Mar. vero innuit quod cor per se nutrimentum et influit virtutes nutritivas ad reliqua membra que sunt sub eo mediante epate. At non ergo innuit quod epar percipit nutrimentum ~~inde et equaliter~~ ad reliqua membra absque medio et hoc quidem diversitas non nocet in arte mea propter quod epar secundum suam Mar. et est membrum nobile ad quod influit cor virtutes suas nutritivas et figuntur in eo et sustentantur eis et influit eas cor ad reliqua membra que sunt sub eo mediante epate. Et ergo innuit quod epar influit has virtutes membris absque medio et influit eas ad membra superiora mediante corde. Dico ergo quod a duabus superficiebus quod epar est membrum nobile exaltatione altatur cor et sunt contrarietates eorum scilicet cordis epatis resistentes et fictorum corporis quod dixit G.

Manifestum est ergo omnium sunt in ipsum creant principiorum virorumque etates totum corpus per se contra eas disponentur. Dicentur autem paulo post toti cordis cogitationes

Humiditas vero que est propter epar est media inter duas dispositiones quas diximus quod est quia siccitas cordis vincit eam plus quam humiditas que epatis est propter cor siccitatem que est propter epar.

Non est ergo humiditas epatis media inter hoc ut sit unctuosus secundum siccitatem epatis et media sit actualitate epatis non contra quod cum cor est siccus caliditatem calefacit totum corpus et exsiccat ipsum que est quia caliditas addita non secundum caliditatem omnium membrorum vincit siccitatem in desiccando humidum quod propter sed ut vincat humidum epatis et in quantum epar est fons humidi sed ab illo ut sit humiditas eius media inter hoc ut sit media magis quam caliditas epatis

Omnis vero caliditate aut plus aut minus frigiditate

Iam ergo manifestum est quod cum aggregantur harum duarum radicum contrarietas sunt et minima et cor potius secundum rectitudinem et veritatem fit quod vincitur quod ergo enunciabo post paululum signa que significant ista

Sermo iste intellectus est ex perita expositione ista

Signa calidi et humidi epatis. et calidi

Humidum quidem sicut epar caliditatis et sicco cum quod cum ipsocratoria sunt operantur pilosa plurimi vero sanguinem et venas magnas et cor caliditatem humidam et calidam si non contra quod si siccum cor quod operantur. Cum vero amplius utrisque qualitatibus agitatur ab eo quod fit propter consumitur a eo quod cacochimus et putrefacientibus egritudinibus. Ad hunc vero magis si plurimum augeatur humiditatem paululum non calidum. Cum non contrario quidem humidum plurimum non calidum minime cacochimum fuit.

Et quando epar est calidum et humidum facit ipsum facit pilos in eo quod est sub ypocondriis nimis quod inhibet epar calidum et siccum et facit sanguinem secundum plurimum quod est et facit venas non pulsatiles magnas et totum corpus humidum et calidum si non restituat cor epatis. Et si elongetur quod epatis in duabus qualitatibus similiter plus hoc a nulla dispositione festinat ad humiditatem epatis egritudines putride que sunt ex additione chimorum et perpue si additur humiditas additione multa valde et addatur caliditas additione parva et converso ut sit additio humiditatis parva et additio caliditatis magna valde tunc forte non accidit humiditati hanc dispositionem malicia chimorum

Totum iste sermo intellectus erit quando intellexeris esse putrefactionis que generatur ex additione chimorum et intellectus eorum est secundum ~~hunc~~ hunc modum quando multiplicantur chimi in corpore aut multiplicatur unus eorum aut plures uno aut cum erunt in membris aut non resolvuntur ab membris sunt humiditates eorum aut per

Non si res fuit ...

Et cursum caloris et resolutionem superfluitatum calor res alia. Et res que cum est debilitas virtutis est ut prius fit ut adela tote caloris et superfluitas regiminis et vocantur repletio secundum virtutem cum ut impleant vasa et extendantur in venis meatus sui et vocantur illi repletio secundum effusionem et accidit in hoc forte ut sit virtus ut prohibeant resolutionem superfluitatum e corporis opilationes generate ab eis aut spissitudo porrorum coartantur corporis resolutio et non resolvuntur. Et quando retinentur ad quedam membra et miscentur in eis et quando non effunduntur et impetu quo coartantur et prohibetur corporis resolutio putrefiunt et cum putrefiunt generantur apostemata corporis calorum extraneis. Et apostemata corporis generantur item pustule omnis et apostemata et corruptiones membrorum pinde et alie egritudines. Et quod totum istud in hoc loco summatim tetigit et tu intelliges istud in eo quod est post hoc et exitus que generant opilationes sunt misco secundum humorum et grossicies eorum. Et per finem generationis est ab additione humorum. Et exitus que resolvunt opilationes et prohibent coartationem et resolvunt insensibilitatem humorum est additio caliditatis quoniam ipsa habet humorem et subtilitatem ipsum intelliges ergo istud et opera in eum eo quod preterijt de expositione nostra et intelliges per istud sermonem .G. huic

Signa frigoris et humiditatis epatis.

Humidi vero et frigidi epatis signum est pulsus quando habet ypocondrium sanum non magis operatur frigiditati cum venarum gracilitate et mundificatione corporis secundum sermonem huius non erit quoniam a corde sed ad hoc ut in tenoriacum firmum et vero et sic cum epar parvi sanguinis et gracilitatem nervi venarum efficiat corporis et frigidi et ypocondrium non compulsum non et hic vincat corpus.

De frigido et sicco epate.

Et cum est epar frigidum et humidum et quod est sub ypocondriis est mollis pulsus et in sanguinis veneficio cum strictura venarum non perfecte tenuitatem est totius corporis per propinquitatem huius dispositionis non generat ipsum corporis ad carnem. Et cum est epar frigidum et sic et corpus eius est parvi sanguinis et strictura venarum et quia est sub ypocondriis durus minus pulsus non replicat corpus.

Nomen sanguinis apud ypocratem est quod significat chimi. Nam magis quod dividitur in tantum quod una est aggregatio humorum in venis sic quod videmus in flobotomia. Iste enim sanguis non est primus sed medius quod non est chimum istum et quoniam sanguis purus tingit ipsum colore suo propter suam magnitudinem et quia est quoniam ipse est plus aliis humoribus nominatur summa eorum nomine eius. Et secundum quod est sanguis purus et sanguinem fit singularis et purificat ita quod non associetur ei alius chimus. Cum ergo est epar siccum exsiccantur humores et propter frigus eius primum detegunt eos debiliter. Sequitur ergo ab illo paucitas chimorum et ille de quibus communicat .G. in hoc sermone. S. signis et residuum sermonis eius est intellectum sed quod preterit de expositione nostra.

De complexione testiculorum.

Testiculorum vero complexio calida quidem magis venosa est et masculorum generatur et cum pubescunt eis partes genitales.

Cum autem complexio testiculorum est calidior caliditate istius huius eos est veneris multe generationis perficiens et festinat in eo nativitas pilorum in inguinibus generationis et estimatur cum eo quod est in eorum circuitu.

Galienus exponit in hoc sermone et in hoc quod estimatur cum eo ex sermone in testiculis cum principatum testiculorum quod est quia ipsi alterant corpus totum et virtutes eius secundum mutationem eius corpus. Et illo est quod videmus dominationem corporis hominis in et alium castratorum quod convertuntur et declinant ad naturas mulierum per abscisionem testiculorum. Et ex eo est relinquitur quod narravi quod complexio testiculorum est calida fit hoc desiderans coitum et fortis sit eo multe generationis perficiens in eo et multiplicatur in eo quod sequitur eos generatio natoris qui est in pilorum. Apparet ergo per hunc sermonem quod cum complexio eorum est calida quod calefaciunt totum corpus sanum ergo dixit ypocras quod sperma venit ex toto corpore in dispositione motus coitus et generatur in testiculis sic spuma in orificiis equorum cum stimulantur et sic generatur a percussione undarum maris. Et .G. quidem dixit quod testiculi sunt in quibus generatur sperma. Aristoteles quidem dicit quod sperma generat

in venis involutis, scilicet vasis spermatis, et completur eius generatio in testiculis. At vero alii [illegible] dicunt quod in sufficientia dispositionis est virtus que facit sperma descendens ipsum in dispositione coitus, scilicet virtus generativa, creatur ex omnibus virtutibus [illegible] ad testiculos, et fit sperma complectens eas [illegible] una duarum rerum aut ut sit virtus generativa fixa in testiculis, aut ut adveniat testiculis in dispositione coitus virtus generativa in spermate et figatur in spermate inter testiculos et egrediatur sperma descendens ea. Deinde generetur ex eo et menstruo sanguine embrio, et actiones illorum fiunt manifeste. Manifestum est ab eo quod testiculi est principatus sequens cordis principatum.

De frigida crasi testiculorum.

Frigida vero crasis est contraria.

Et tamen quod eorum est frigida fiunt et signa eius contraria istis et [illegible] significant quod ipsi infrigidant. Et ideo et huius eos tepescit a coitu et est pauce generationis et non proficiens et minorantur in eo quod sequitur pectinem et coxas et partes umbilici et est sub eo pili.

De humida crasi testiculorum.

Humida quidem et multi seminis et humidi est. Sicca vero et pauci seminis est et mediocriter dicitur spissi.

Et quidem quod eorum est humida est huius eos est exuberantis spermatis et spermatis eius; quidem quod eorum est sicca est huius eam est pauci spermatis et sperma eius est ad grossitiem [illegible] declinans.

Quoniam testiculi sunt humide, omnis declinat [illegible] cor ad habundantiam et exuberat in [illegible] quod generatur ex spermate propter multitudinem [illegible] et propter hoc est sperma multum subtile, et econtrario quando sunt sicci [illegible] in multitudine spermatis et paucitate eius et ipsius subtilitate et grossitie et perfectio et non perfectio illius est [illegible] est testiculorum quod [illegible] est et continuantur cum eis arterie multe et vene et nervi magni multi, qui deferunt eis spiritum et reliquas virtutes. Decoquunt ergo ipsum sanguinem et convertunt ipsum in sperma et figuntur in eo virtus generativa et reliquae virtutes. Dicimus vero quod in spermate est quedam intelligentia divina que est continens [illegible] quod generat embrionem. [illegible] ergo quod quidem est eorum humidi ut multiplicatur in eis [illegible] spermatis et sanguinis. Quod vero eorum est sicca ut minoretur in eis [illegible] spermatis et sanguis.

De calida et sicca crasi testiculorum.

Calida vero et spissi seminis est et magis generatrix masculorum et citissime ad coitum excitat animal a puero [illegible] ergo et huius citissime pullescunt in partibus genitalibus et in omnibus in circuitu suo. Sursum quidem usque ad regionem umbilici, [illegible] et [illegible] ergo est huius crasis sagax ad venerem, citissime vero satiatur et si cogatur nocet.

Et tamen quod eorum est calida et sicca, sperma est grossum et est huius eos multe generationis valde et excitantur ad coitum valde velociter in principio pubertatis sue, et nascuntur eis pili in locis membrorum generationis velociter, et in omnibus que sunt in circuitu eorum et continuantur deorsum ad partes umbilici et inferius ad medium coxarum, et huius hanc complexionem stimulantur ad [illegible] coitum cum virtute [illegible] lassantur et abstinent velociter et fatigantur super se ipsum et multiplicat advenit ei in nocumentum.

crasis

Deorsum vero usque ad medium

De sicca crasi testiculorum

Non fit quod stimulat humiditas eam neque nocere valde ad corpus in principio iuventutis sue; non quia calor stimulat eam et sperma eius medium est propter pubertatis sue principium, et quod remanet cum eo de humiditate infantie; et manifestum est quia est perficiens generationem in hac dispositione. Cum ergo multiplicatur coitus inflammatur per caliditatem testiculorum et corporis siccitate autem lassatur et ab senectute velociter. Cum autem multum fatiget se ipsum supra additionem in eo advenit ei nocumentum ex illo, scilicet accidit ei consequens que generant ex macie omnis corporis. Et sic residuum sermonis eius est ita.

De calidi et humida. lectum

Convenientibus siquidem caliditate et humiditate pilosi quidem nimis sunt. Huius quidem sunt concupisci sunt. Non vero magis. Non ~~nocent vero sine lesione magis vel ne~~ alius sufficiunt vero sine lesione magis venerius plurimis. Si vero satis augeatur utrumque et calidum et humidum non sine lesione abstinentia veneris.

multi vero sciunt magis non

Et quando aggregatur cum caliditate in testiculis de pilis sunt in his et eos in locis generationis nimis et sperma eius est plus impetum desiderium eius ad coitum est plus quam desiderium aliorum et dolat eo vitium multarum propter eveniat ei nocumentum ex ipso. Et si due addantur complexiones sunt additione multa scilicet caliditas et humiditas non potest huius hanc convenientem prohibere a coitu quin eveniat ei nocumentum.

Hec ergo facit exultare sperma et multiplicat ipsum et stimulat ad coitum. Sic stimulatur ergo et causa est quia caliditas sperma autem sequuntur ergo omnia signa que dixit G. Quando autem et humiditas ex ergo videres eas signa que aggregatas de sensibus quod habet complexio testiculorum caliditatis non.

De frigida et humida complexione testiculorum.

Si vero frigidi et humidi fuerint testiculi, nuda fiunt que sunt inter tantum pilis et tarde coire incipiunt. Vere mites sunt ad operationes; aquosum vero et tenue eis semen et proinde generantes et de generantibus et si generantes feminas generantes.

Et quando complexio testiculorum est frigida et humida, et quod est minuitur coitus et non fortis in coitu eorum est nudum pilis et humiditas eos tardat in principio cum ipse utitur coitu et non fortiter desiderat ipsum et sperma eius est aquosum subtile pauce generationis generans feminas.

Paucitas quidem pilorum est secundum paucitatem materie pilorum ex qua generantur et pilos quos generat hanc materiam est caliditas. Et quando frigus testiculorum et humiditas eorum ponunt eos ita quod non decoquitur sanguis nec digerunt ipsum non faciunt ex eo sperma equale. Et sequitur ab illo omnia que dixit. Et G. autem innuit in hoc sermone complexionem et est sermo eius et generans feminas. Nam putatur in eo quod sperma quod est calidius generans masculos generat. G. in eo quod precipit de sermone suo. Dico ergo quod Ypo. ostendit in libro de embrione quod causa in generatione masculorum est virtus spermatis et in generatione feminarum est debilitas spermatis. Virtus autem et debilitas sunt secundum G. hic in virtus autem spermatis est secundum equalitatem complexionis et debilitas est secundum exitum complexionis

omnis ab equalitate. Et G. quidem exponet hanc intentionem in eo quod est post. Et quoniam hoc est sicut diximus, tunc quod est frigidum et siccum debilitat virtutem que generat feminas et generatio feminarum est a debilitate virtutis spermatis ut accidat ei ex frigiditate aut siccitate eius. Ad quo modo temperetur et generet masculos, apparet per illud quod diximus. G. facit nos rememorari sermonis eius cum sperma frigidum et humidum efficit feminas. Generatio feminarum est a debilitate virtutis spermatis et generatio masculorum est a fortitudine virtutis spermatis. Id est dixit Ypocras: complexio calida generat masculos et frigida feminas. Et G. dixit in expositione illius quod virtus spermatis fortior est sequens complexionem calidam non superfluat hoc et recedat debilitatem eam et destruatur generatio, et quod debilitas spermatis fortior est sequens complexionem frigidam non minoretur hoc quia non debilitet eam. Et si non esset ita non esset possibile ut generaretur masculus in latere matricis sinistro raro et femina in latere dextro raro. Nam si res essent sequentes sermonem Ypocratis, tunc esset semper masculus in latere dextro et femina in latere sinistro matricis. Hoc preterea manifestum est etiam plurimum et quoniam sit diversum raro tamen et secundum minorationem rerum. Intellige ergo illud et fac. Cum ergo venit ad te quis et rogaverit ut facias ipsum generare masculos, tunc ex hiis signa significantia equalitatem omnis spermatis et da ei et uxori eius ex regimine et cibis et medicinis bibitis et ex eis quibus fit suppositio et emplastrum et iniectio id quod est ergo cum aggregatur sperma utriusque in matrice est complexio aggregata equalis. Et cum est signum significantia quod sperma unius eorum est frigidum et hoc aggregatum in te(m)perie et inter illum cuius est sperma calidum et siccum et calidum et siccum que frigiditatem eius minoret et ipsius humiditatem et da calido et sicco frigida et humida ut minorent caliditatem eius et siccitatem ipsius et administra ex exercicio et fricatione et balneatione et aliis totum quod confortat et preparat ad exercitium coitus.

De frigidi et sicci complexione testiculorum.

Siccam autem et frigidam carnis sibi quidem plurimum est quod diximus: est autem spissius non (nisi) semen est et cum omnibus magis exiguum. Et cum complexio testiculorum est frigida et sicca erit habitus eos est in ceteris dispositionibus sicut hic dispositio eius qui est calidus et siccus preter quam sperma eius est grossius et est parum gatten, id est exiguum valde.

Quod autem hec complexio diminuet ad generandum masculos et iuvat ad generandas feminas istud est quia caliditas adiuvat ad digestionem que est necessaria. Cum ergo digeritur sperma est virtus in eo magis completa. Et quando frigiditas prohibet a digestione sicut accidentalis et quando sperma est crudum et indigestum virtus eius debilitatior est et propter hoc fit quod latus dextrum matricis adiuvat ad generandos masculos propter caliditatem suam et latus sinistrum ad generandas feminas propter frigiditatem suam. Et non est adiutorium caliditatis et prohibitio frigiditatis ex rebus causa essencialis in illo. Hec enim essencialis est id quod diximus superius ex hoc quod equalitas omnis facit virtutem meliorem et exitus ab equalitate facit eam debiliorem. Hoc est ergo est quod oportet servare et operari in eo. Et sperma infestum est frigus testiculorum facit sperma indigestum et eorum siccitas minorat spermatis. Cum ergo aggregatur in eo ut sit frigidum grossum paucum nominavit gatten, id est exiguum. Intellige ergo istud et scies quod non est generativum propter frigiditatem suam et grossiciem et paucitatem suam. Quod si obviat ei in matrice aliud sperma excedentis caliditatis possibile est ut generet embrionem malum aut fedorum aut diminute forme, quod est quia fetus est sicut illud sperma quod est complexionis spermatis

masculi et feminei non accidit ei in hora impregnationis nisi per hoc aut alterans inventa invenitur propter hoc aggregatos in corpore virtutis vel propter causam aliam quarum sit lapsus quam declarata est ex eo quidem dixit G. dispositio principatus cordis et qui est cor princeps principii et consequitur ipsum in principatu cerebrum et secundum quod cerebrum epar et sequitur epar testiculi. Et scias multa signa significantia dispositionem omnium membrorum horum membrorum et scientia quia illud quod sequitur id est quod nascitur ex maiori horum dispositio complexionis eius est sicut est dispositio complexionis radicis ex qua oritur.

De signis totius corporis et poris.

Totius vero corporis habitudines decem quidem sunt plurimis in his que assimilantur cordi et epati. Nominatur vero similitudo nec hereditatis habitus membri cuius primarum qualitatum est et operativas nominamus.

In dispositionibus autem corporis totius iam autem dixi quod sunt similes cordi et epati in principio inveniet in eo similitudo quod corpus cum quo est qualitas etiam fortior quare qui inventum fuerit ex primis que nominantur active.

Res similis quando est secundum intentionem sic similis eius et quando est non similis ei secundum intentionem ita assimilatur ei secundum est similitudo corporis quorum autem longinquiores dispositiones quod totius corporis assimilantur cordi et epati aut secundum intentionem aut secundum propinquitatem corporis valde et assimilantur cerebro et testiculis per similitudinem longinquiorem illa sic accidit ut sit proportionale cerebro et nuche propter spondiles sicut quod est scabrum et sic accidit que quando castratur homo non assimiletur cor et mores ipsius corporibus mulierum et morbis earum intelligere quod vult G. Qualitates autem prime que nominantur active sunt calitas et frigiditas, humiditas et siccitas. Que autem nominantur earum activas aut enim faciunt aliquid in corpore compositione aut corpora et anima patiuntur ab eis secundum quod ostendit in libro predicamentorum initia specie ex speciebus qualitatis. Et invenitur autem nominantur calitas et frigiditas active et nominantur humiditas et siccitas passive. Calitas enim quando ipsa calefacit et digerit, frigiditas quando ingrossat et congelat et aggregat. Humiditas vero quando per eam fit passio rei facilis, siccitas quando per eam fit passio rei difficilis. Et G. quidem nominat eas omnes activas in hoc loco sequendo sententias dialeticas quod est quia qualitates active et passive in uno terminorum sive capitulorum dyaletice continentur.

Totius vero corporis habitudo in illis maior discernitur partibus quarum videntibus sunt subiacent. Musculi vero sunt his omnibus ossibus circumvoluti et compositi quedam quidem carnes sunt ex simplici et propter carne et nervis quibus hec circumvolute sunt. Propter enim musculorum substantia est huiusmodi vero ad consequentia. Hec nascitur velud rumen [illegible] quidam sunt non complentes corporis substantiam sed servientes ad conservationem.

Et quando dispositionem totius corporis dicimus tunc per hoc ad significamus per id ex membris est id quod cadit in primis sub visu et id est musculi involuti super ossa omnia et musculus quidem est caro composita ex carne simplici et ex nervis qui involvuntur et simul componitur caro. Et substantia quidem musculi propter hoc non est in iste due

De

Et vene autem que continuantur cum eis non sunt eis nisi sicut tramites et vene sunt complentes corporis substantiam sed adiuvant ad hoc ut remaneant ipsi involuntur. Et sic quasi oportuit caro sit que dam rerum que continuantur cum carne musculi et ponuntur in eo et fiunt villi quibus texitur caro musculi. Cum ergo appropinquat fini eius redeunt dispersi et aggregantur et fit ex eis corda que continuatur cum membro. Cum ergo colligitur musculus versus radicem suam attrahitur membrum cum quo continuata est corda ad partem in qua musculus est. Et continuantur cum musculo sicut arterie que dant ei caliditatem innatam et spiritum animalem cum eo continuantur et continuantur cum eo vene que imbibunt ipsum scilicet que dant ei nutrimentum. Cum ergo arterie dant ei calorem innatum et spiritum animalem et sanguinem subtilem et vene non pulsatiles dant ei sanguinem ex quo nutritur, nominavit ergo totum quod dispergitur in partibus musculi ex venis non pulsatilibus et arteriis nomine quod ... est vene et dixit et non complet substantiam musculi et non dant ei nisi sicut ... vene non pulsatiles et adiuvant ad hoc ut remaneant vene pulsatiles et arterie. Intellige ergo istud ab eo ut non obliviscaris ... eius. Et quoniam diximus dispositionem totius corporis et plurimum quod significatum est in ... iam remansit ex corpore res alie ... et sunt reliqua membra que sunt preter radices .iiii. et que ex eis nascuntur et que sunt ... sicut ossa et ligamenta et panniculi et reliqua membra officialia sicut pulmo et renes et vesica et alia. Corpus enim totum compositum est ex omnibus membris sicut ...

Dicemus ergo et corporis ... cogitationes ... bene temperatam enim habitudinem et regionem ... tant enim distemperancie regionem omnium entes et se formantes et corrumpunt quasdam cogitationes. Itaque non sit bene temperatam regionem tempore mensis se ipsum soli quasi medium exponat, mutabit ea cogitationes que sunt colorum et est in mollicie et in duricia et consistentia. Et si non ut bene temperata est regio ... bene temperata dicta utatur ut erit in sole iaceat ... plus die plurimum ut quidam more virginis in umbra degens perfecte ... eos demonstrabuntur signa. Quasi in huius ergo ... ratione fuerit intendamus iam intelligentie.

Ergo signa tibi narrantis omnia significationes ... in habitudine ... cum male omnis ... et inclinat ... ad illud quod contra eius et corrumpunt ... quedam signa. Et si ... exposita fuerit in regione temperata soli in hora estatis et corpus eius sit detectum tunc ... ex signis corporis eius que sunt ex via coloris et duritie eius et mollicie. Et si regio est temperata et ... huius corporis in regione sua

in intemperantia equalitatis et non expo- nit se cor eius inido soli in omni die lo- go tempore tale non soladurat eum et non habitet in umbra sic faciunt quidam more virginis puelle tunc signa complexionis declarantur omnia secundum virtutes suas intel- lige ergo illud autem quod dico et secundum quod sermo meus non sit verum in eo quod est hic dispositio.

Iste conditiones intellecte sunt secundum regem quia eas et cum eis signa complexionis in- culorum in omni regione et in magis consue- tudine habitu quedam enim regiones et consuetudines mutant signa incolorum ita quod inclinant ea ad calidum et siccum sic faciunt regiones calide et sicce sic regio ethiopum et sic faciunt artes calide et sic- ce ferraria et quedam regiones et consuetudines mutant signa complexionis in- colorum ita quod inclinant eos ad fri- gidum et humiditatem sic facit regio fri- gida et humida sic regio sclavorum et precipue si sit ex eis que dicuntur habitant ad latus maris aut fluminis et sic faciunt artes fri- gide et humide sic ille que est consuetudo balneari omni die cum ergo caveb ab omnibus causis que immutant complexionem incolorum et exhibent ea ab equalitate tunc ista signa incolorum que dicte sunt certificantur et si non caves ab illo tunc non certificatur neque iudicatur in quod narrabo in eo quod sequitur de signis in

De signis complexionis temperati corporis.

Competentis crasees co- mplexiones secundum totam aliis habitudi- nem sunt color quidem ex rubo et albo commixtus capilli vero tori ru et mediocriter crispi ut in pluribus mediocritas vero car- nositatis in quantitate et qualita- te medium enim perfecte est huius cor omnium superfluitatum ut- trinque ad hoc et enim spis- sum cor ad hoc dicitur spissum et tenue similiter ad hoc et multam car-

nem habens et paucam carnem et crassum et molle et durum et pi- losum et nudum pilis similiter quod hoc est mediocre sed quod policleti regula ad summum venit medioc- ritatis immisse ut tangentibus quidem neque molle appareat neque durum neque ca- lidum neque frigidum videntibus vero neque pilosum neque nudum pilis neque gros- sum neque gracile aut aliquam aliam habens intemperantiam

Ego autem dico quod signa complexioni cor toto sunt quod color est ex albe- dine et ex rubedine et capilli sunt flavi ad rubedinem et crispitudo tempori secundum plurimum et quod caro est temperata neque qualitate sua et sua quantitate quia cor est medi- um inter omnes superfluitatum species quod ipsius superfluitas non dicitur intelligitur in comparatione ad ipsum quod est quia cor spissum non dicitur quia spissum est in per comparationem ad hoc cor et similiter extenuatum non dicitur quia est extenuatum in per com- parationem ad ipsum et hoc est competit ad ipsum multam carnem habens et paucam carnem et crassum et macrum est et mol- le et durum et pilosum et nudum pilis et non est ad horum corporum equale sed equale est quod est secundum quod preparavit policletus et no- minavit ipsum canonem qui consequitur est ultimum equalitatis totius donec non sit quando tangitur ut non appareat quia est molle neque quia est neque est calidum neque quod est frigidum et cum aspicitur ad ipsum non invenitur pilosum neque nudum pilis neque grossum neque gracile neque in eo est super eum ad superfluitatis.

Ista sunt signa corporis quod est in melio- ri forma et hoc corpus quamvis non sit inventum secundum veritatem tamen est ea non ad quem comparatur totum quod est in medio sic fecit policletus iste enim fecit statuam in ultimo quod possibile est ab equalitate et posuit eam canonem

p aiem puenit in opone statuar-
Cum g dr medicus melio aut in
me in signo aut in eo q est eql
aut ca. aut fri. an hu aut sic. a q
ta sit summa cons eius in calitate
sua aut in fic fri. aut in a ab il
lo. tc illd n est n s cparonem es cu
que meliore forma & melior & me
lior formaz est canon medicoz
Considera g s smonem. G. & ita loq
utonem eius multocie & inuenies
ipm intellectu & scies p r testifica
cez h expois.

De tempata calida cutis.

Quecz uero tempato
caliora eiudem sit. n tn humidi
ora aut sicciora s carnem de hus
hec enim presens id est cap
pent quidem & tangentibus
ea caliora tanto quanto cut
s cta-si. sit caliora & pinguedis
min ha hitia color uero rube
& magis pilos hitia

Ex corporibus autem que sit
caliora tempato & non sunt
humidiora eo in he ciora ... & oplo eius
est h q ingene carnis ... enim nr
non est nisi in hoc q calitas appet se
sm tactus magis addita calitate te
pat & si amtas calitatis cutis eoz si
corpus tempatum & s calitatem eoz
multitudo piloz & paucitas adipis mei
in colore autem sit mag addite ru
bedis & capilli in eis sit m-g ista g sit
signa cutis calide

Iste fmo est intellectus si me
mor fuis eius que priecit S-c
cam nigredis capilloz & albedis et
ipoz & flauitatis eoz & mut ... colo
ris eoz est in eoz ex qua fuit Et h
quidem n est uapor fumosus p que
multiplicat n calitatem inatam
quod est quia calitas innata est
uapor tempatus quem gnat cor &
arterie sp. & uapor fumosus est sup alu
itas calitatis inate Cum g calita dritas

est fortior fac huic uaporem nigr. Et
iste quidem in uapor egredi & ex
poris expellitur s ottuitatem quacies
g egredr ex eo ad coagulatur in ca
pillum Est g color capilloz s col. s
uaporis & pp h est color capilloz si
gnum calitatis. Nam si est nig sig
cat suplinitates calitatis Si est albz si
gcat frigus cutis. & si est flauus sig
cat equalitatem e calitatis & ego iam
uidi reglam cois que currit in cap
ill inter medicos imitatus sum ea Et
qo erat qm cum ar fit q qn capilli
liniuntur po psilo tro abradontur ex radi
cibus suis & non adurit eos psilotru.
Et Reuio h cois est quia psilotru
calitate sua liqfaciat illd quod est in
p-ous cutis de fumoso & grosso uapore qui
est in capilloz & resoluit illd qr ab
scindr continuitas capilloz ex radicib
suis & cadunt & abradontur- usq re
deat iteru exitus uaporis h s continuita
tem & coagulatur exiens & generantur
ex eo pili

De tepate fridi

Frioris crasseos cor sig
non pilosum et pingue-
sim tangentibus. color uero
eoz capillis mag ruffus
multa uero fri. ex istente
liuida qdam in est cuto &
uocare consuetudo quibus
dam medicoz est hos tales
plubi coloris

Signa autem cutis fr. esse q huius
cam non est pilosus & multe
pinguedis & qn tangis cum in ieiunis
ipius frin & in des cos. coris eius & ca
pilloz ipius ad flauitatem declina
tem que tlnt ad carminitatem Et
qn est fritas sup alua tc color est
qi liuidus. Et de consuetudie medicoz
est ut noient huic col. colorem plum
beum

Ista sit signa fre cutis ingene car
nis .s. in uiculo De sit generis carnis

frigus est minus: sunt signa que narra
uit in primis. Et si frigus eius est plus
z est cum eis color coris liuidus plumbeus
z capilli flaui, significant super equalitatem
caliditatis. cum ergo fit quod trahunt ad citrin
tatem significant diminutionem equa
litatis per additionem frigiditatis mediocre.

De sicca crasi temperata.

Sicca uero crasis grati
lior est z durior habitu tem
perata tanto quanto sicci
or. Tertia uero, prima significa sunt huius
Signa omnis sicce sunt ut huius cum
sit gracili-or z durior corpore temperato
super similitatem siccitatis sue. Reliqua
autem signa sunt secundum exemplum primum
Signa autem omnis sicce in genere
carnis .s. musculi sunt ut sit corpus
gracilis z duri tamen z non inuenitur sic
citas pilorum plus in illo quam sit singularis
sola. Remanent ergo signa alia omnia secundum similitudinem
secundum quam sunt in non temperata

De humida crasi temperata.

Et humida uero a signa
quidem sicce magis carnosa
uero et mollior
Et sicce z reliqua signa humiditatis se
cundum exemplum primi. Caro est plus z
corium eius mollius
Humiditas z non inuenitur cum est
singularis in carnem plus addi
tione carnis z mollicie eius tamen z propter
hoc remanent reliqua signa alia secundum similitudinem
secundum quam sunt in omne temperata. Et iam de
claratur ex illo quod caliditas z frigiditas sunt ac
tiue quoniam ipse mutant omnia signa equa
litatis. Et siccitas z humiditas sunt passi
ue quoniam non mutant equalitatem imi
tatione ... sit curandum. De siccitate
quidem nisi reponat corpus difficilioris
passionis cum gracilitate z duricie. Et
humiditas quidem ponit ipsum facilioris
passionis cum multitudine carnis z mollicie

Et secundum copulationem pri
marum qualitatum que
sunt distemperantie composita

cogitationum formam habent. Calida
quidem z sicca crasis pilosi
or et durior et calidior z mini
pinguis est z gracilis z magis ca
pilli. Si uero ad amplius ca
liditas ueniat z magis coloris cum sic est

Et quando componuntur qualitates pri
me z sunt ex eis omnes inequales sunt
signa que significant eas opposita quod est per
conuenientiam ... hec. huius est pilus plurium cap
illorum z magis addite calefactionis z duri
ciei z est priuatus pinguedine. gracilis z sunt
pili eius. Et si addatur mediocria caloris
in eo tunc magis color est

Non sis oblitus est eius ad exponit
... quia ista signa omnia certificantur z ue
rificantur in regione temperate omnis z in
regione equali tamen

De calida z humida temperata.

Humida uero et calida cra
sis mollior z calidior et multo
carnosior, optima crasi in quan
tum auctem fiunt auctem fi
unt ... qualitates ad plurimum ue
ro auctem putridis consumun
tur egritudinibus z calore ... con
to fiunt. Si uero propinquam
dem humidior sit multo ue
ro calidior - molliores quidem
temperato habent tales z magis
carnosi uero non modici
z tangentibus non frigidiores
es magis uero habens sunt capilli
z cano non sit pinguissime. Si uero

Calidior

mg

pilosior

multo plurimum autem sit calidior, vero humidior mollis est; huius caro multa et color eius compositus ex albo et rubeo, et tangentibus parvulum calidiorem sui. Non est dicendum quod copulationem earum eos sunt dominantis qualitatis demonstrabunt signa.

Complexionem autem calidam et humidam huius est et mollioris corporis et calidioris et plus carnis huius quam huius meliorem formarum. Sed superfluitatem enim quod additionis duarum qualitatum in ea super corpus. Et cum superfluit humiditas que in eo preparant ad ipsum egritudines que accidunt ex putrefactione et fiunt ex humiditate qui sunt in eo mali. Quod si superfluitas humiditatis in eo parva sit et superfluitas caliditatis in eo sit multa, est superfluitas mollitiei et multitudo carnis eius super corporis temperatum erit pauca, et est superfluitas additionis pilorum in eo super ipsum et non pauca. Cum ergo tangis ipsum invenies ipsum calidum multum, et capilli eius sunt nigri et caro eius est munda pinguedine. Quod si superfluitas caliditatis in eo est multa, est caro eius caro nullius multa et est color eius color permixtus ex rubedine et albedine, et cum tangis ipsum invenies superfluitatem caliditatis eius paucam. Et illas quidem invenies modo [illegible] compositarum qualitatum magis declarata et manifestiora.

Intellige sermonem eius cum superfluit humiditas que in eo preparant ad ipsam egritudines que fiunt ex putrefactione et fiunt ex humiditate qui sunt in eo mali, cum humiditas que multiplicatur generantur [illegible] et viscositas que oppilant poros et prohibent dissolutionem superfluitatum. Et quia multiplicatur humiditas [illegible] preparat ad eos putrefactio precipue cum prohibentur quod resolvuntur et expirant ab [illegible] superfluitatibus. Et nomen quidem humiditatis est commune. Quia enim per eam nominantur [illegible] et quia per eam nominantur ex humiditate. Quia enim ista sunt huiusmodi aquositates et quia nolunt per eam [illegible] ab istis ex humiditatibus aquosis sicut succos et genera [illegible] et aquas. Et nam [illegible] est cum multiplicantur caro corporis [illegible] sit a multitudine chi-

morum ex quibus generatur [illegible] caro et multitudo. Et cum humiditas multiplicatur chimum et [illegible] fiunt chimi. Quod si accidat aliquis horum ut convertatur ad resolutionem ab eo, ut expiret et effundatur ad quedam membra, putrescit et generatur ex putrefactione eius genus egritudinum. Et egritudines putrefactionis sunt multe ad quas [illegible] tibi meo ad post de expositione. Quod autem remansit de sermone intellectum est.

De frigida et humida.

Frigida vero et humida complexionis parvulum quidem utriusque augmentatis sunt pili est et alba et molles et spissa et pinguis. Si vero amplius alia qualitas ~~ad augmentet~~ augmentetur [illegible] signa quidem secundum proportionem augmentationis qualitatum. Color vero eius capillorum magis rufus quem [illegible] et plurimum utriusque augmentatis. Immo sit in eis cutis color. Color vero [illegible] sit augmentato [illegible] magis augmentate qualitatis propria signa.

Cum autem superfluitas frigiditatis est in istis duabus qualitatibus superfluitas ab equalitate pauca, tunc ipse est munda pilis, alba, mollis, grossa, pinguis. Quod si superfluitas istarum duarum qualitatum ab equalitate est multa superfluitas, tunc est eius signa additur secundum additionem duarum qualitatum et capillorum est color et cutis est flavus ad citrinitatem. Et cum sunt iste due qualitates secundum plurimum quod est, tunc color est similis [illegible] ex additione duarum qualitatum non est secundum equalitatem [illegible] qualitatis [illegible] additio est plus sunt magis vincentes signa [illegible]. Ista sunt que [illegible] determinavit ea secundum [illegible] posuit sermonem in eis intellectum.

De frigida et sicca.

Si vero frigidum cum sicco fuerit augmentetur inter dum et gracile redditur corpus et non pilosum et tangentibus frigidum. pinguedo vero est eis et gracilibus exeuntibus dispersa est per carnem. capilli vero et color proportionantur mensure frigiditatis.

Quod firmatur in corpore frigido cum siccitate est equitate et est durum gracile et nudum pilis et cum tangitur invenitur frigidum et corpus quam sit gracile tamen non mittet carnem et pinguedo capilli autem et color sunt secundum frigus.

Non permiscetur pinguedo carni in hac complexione quia propter frigus frigus generat pinguedinem scilicet adipem siccitas generat gracilitatem et in metori am eius scilicet frigoris et siccitatis apparet signum proprium eius plus et quod remanet de sermone eius intellectum est.

Decidente vero calida et sicca crasy in tempore pauginiaste etatis in frigidum et siccum. habitudo vero talium gracilis quidem simul et dura et nec mollis est preter ea nec simul et pilosa. Dominante vero alia qualitate alteri non per immediocri inmutata dominabuntur quidem dominantis signa. Mediocres vero erunt alterius contrarie.

Cum vero convertitur complexio calida et sicca in hominibus declinantibus etatis ad complexionem frigidam et siccam corpus eius est ex gracilitate et duricie secundum dispositionem quam natura

turninus . . . multiplicat siccum ipsum et siccitas multiplicat siccum ipsum ingrediendo et multiplicatur in eo pilis. Cum vero una istarum qualitatum multiplicat multum et altera non excedit equalitatem non permutantur signa magis vincentis qualitatis ex duabus qualitatibus sunt magis vincentia et signa qualitatis alterius sunt magis debilia.

Rememorari nos fecit G. per hunc sermonem . . . quod est quod omnis complexio . . . in fine etatis ad complexionem frigidam et siccam. nam si in inceptione est calida et sicca manifestum est quod eo minoratur mea et vincit adustio humiditatis et si non est calida non multiplicatur mea eo . . . mutatur ab eo secundum quod est et declinat ad frigiditatem et sic apparent signa huius sermonis . . . signis huius . . . ut sit brevioris vite quam alii . . . ille cuius complexio est a principio frigida et sicca deinde sequitur ipsum cuius complexio est frigida tamen deinde sequitur ipsum cuius complexio est sicca tamen sequitur illum cuius complexio est frigida et humida deinde sequitur illum cuius complexio est calida et sicca postea sequitur ille cuius complexio est humida tantum deinde sequitur eum ille cuius complexio est equalis deinde sequitur eum ille cuius complexio est calida et humida . . . eum qui conservatur . . . et . . . ab egritudinibus putrefactionis est longioris vite quam alii . . . et laudant . . . in longum vite . . . propter humiditatem aeris et caliditatem . . . et laudant . . . Complexionis vero calide et humide duo sunt modi alia enim . . . corpore et est illa que est ab ipso initio sue creationis inventa . . . et que est sibi accidentalis et hec est mutabilis . . . que est velocior ad putredinem et habilis.

In omnibus vero enim predictis et que dicenda sunt . . . agnito . . . si quidem facile frigescens sit per . . . aut frigiditate . . . Si vero difficile frigescens aut calore aut spissitudine. Si vero ex deficcatibus . . . et siccum difficile mobile fiat ex sicci . . . quem

dum significetur humidum ab humiditate.

Et dabo tibi signum commune conveniens et narrabo quod significabit tibi complexionem; quia si membrum infrigidatur velociter, tunc illud significat frigiditatem ex eo aut raritatem, et si non infrigidatur nisi difficultate, tunc significat ex eo aut caliditatem aut spissitudinem. Et cum vides exsiccationibus membro accidere ut aridum fiat et exsiccetur et difficilis fiat motus eius, tunc illud significat ex eo siccitatem. Et similiter cum vides membra conservari a rebus humectantibus, tunc illud est signum super humiditatem.

Postquam fecit scire signa sumpta ex ipsis membris, facit et scire signa sumpta extrinsecus. Enim aut cum membrorum eius cum velociter accipit complexionem rei extrinsece, tunc illud est signum quod complexio est generis complexionis illius cause. Et si sit difficilis passio corporis aut alicuius membrorum eius, tunc est signum istud quod est ei est contraria complexioni illius cause. Et quoniam accidit ut evanescat cogitatio huius canonis cum corpus est aut rarum aut spissum. Raritas quidem facit corpus velociter patiens a causis extrinsecis que pertinent super ipsum extrinsecus, sicut frigus aeris continentis, cum ingreditur ipsum absque prohibitione et infrigidat ipsum quamvis sit non calidum, et similiter facit ipsum pati a causis calidis extrinsecis quamvis sit non frigidum. Spissitudo autem facit corpus difficile patiens a causis extrinsecis. Et ostendit Galenus illud in eis que sunt post declaratione meliore et perfectiore.

Considerare vero oportet et si similem ad invicem [?] aut non similem [?] habent simul.

Et oportet ut consideretur an complexio omnium musculorum firma in naturis suis an non. Iste canon alius est, quia possibile est ut diversificetur musculorum complexio et sit in quibusdam membris calidior et sit in aliis membris alia [?]. Facit ergo errare istud cum quis emulat membra omnia.

Similiter oportet considerare in omnibus quantitatem involutorum ossium; aliquis enim grossior videtur esse propter non exitum grossitiei [?] ossium ad [?], sed propter angustiam ossium videtur esse apparens. Si autem subtilior videtur esse macilentus, propter amplitudinem ossium, sed propter carnis multitudinem.

Et aspice cum consideratione tua in extremitates articulorum in quantitatibus ossium que vicini positi sunt. Fortasse enim putas quod membrum minimum sit et non est minimum propter nervos, sed inde ipsum tale propter minorationem ossis; et similiter aliquando estimatur quod membrum est grossum et non venit grossitudo eius propter grossitudinem ossis, sed propter multitudinem carnis.

Iste canon alius est sumptus ex comparatione carnis ad os et planarie est intellectus.

Que aucta et diminuta et durior et mollior duum, si fit siccior aut humidior apparet primum. Si quidem pauca et dura sit siccior; si vero multa et mollis humidior.

Et caro secundum additionem suam est et secundum diminutionem durior, et secundum additionem suam in duritie et mollitie ponit dispositionem membri in qua est in superfluitate siccitatis et in superfluitate humiditatis, quod est quia caro pauca et dura ponit membrum siccius, et caro multa et mollis ponit membrum humidius.

Iste canon alius sumptus est ex dispositione carnis in seipsa et est intellectus.

Similiter vero et medie regiones similes preter habitum corporis aut ampliorem aut minorem habitum in se ipsis continentes aut spissiorem aut tenuiorem aut humidiorem aut sicciorem demonstrant [?]. Humida quidem pars est vel tenuior et amplior est humiditas. Sicca vero vel spissior et similiter

uuncor(um) p(ro)p(ter) (quam) p(ar)tes t(ame)n solidas cor(poris) p(ar)tes uere solidas et p(ri)mas s(ecundum) nullu(m) mod(um) po(ssi)bile est humidi ores facere s(ed) satis est cuius p(ro)hi beat eas siccari non cito s(ed) uero otinentes regiones h(uius)mo(d)i re plere hu(miditate). aut tali q(uo)d uero p(ro)p(ri)um est nutrime(n)tum si les p(ar)tes h(ab)ent. et ex app(osi)c(i)one h(uius) p(ro) uasa ficu(m) (qu)o(d) uero h(oc) id o(mn)i(u)m p(ri)mu(m) ... h(oc) dicetur postea i(n) si(n)gu nar(um) et eg(ritudinum) ea(rum) doctrina. m(od)o uero que sequitur dicemus

Et sil(iceet) loca que s(un)t int(er) m(em)bra s(imi)lium p(ar)tiu(m) s(ecundu)m multitudinem eius quod otinent de hu(mi)t(ate) et s(ecundu)m pau(ci)tate(m) eius d(e) eius et s(ecundu)m firmitatem (con)similitudis aut s(u)btilitatis e(ius) po(n)it disp(osi)c(i)onem m(em)bri q(uo)d s(un)t in siccitate hu(miditatis) eius et sicci t(at)i p(ro)p(ter) q(uo)d est q(uonia)m ista humiditas q(uan)to e(st) te(n)uior ta(n)to plus po(n)it m(em)br(um) humidu(m). Et q(uan)to est (con)silior (et) mi(n)or po(n)it m(em)br(um) siccu(m). s(ecundu)m (quo)d m(em)bra ca(rtilagin)osa que u(er)o s(un)t dura sicca no(n) est po(ssi)bile aliq(uo) mod(o)r(um) ut ponat(ur) ea humidiora q(uam) s(un)t s(ed) sufficiat ut (con)c(ustodi)at (et) p(ro)hibeat ea siccari uelociter. loca autem que s(un)t inter ea po(ssi)bile est i(m)plere cum hu(miditate) et s(un)t cum disp(osi)c(i)one et absq(ue) disp(osi)c(i)one et h(ec) quidem humiditas est nut(ri)mentum p(ro)p(ri)um m(em)bris si(mi)liu(m) p(ar)tium q(uo)d trahu(n)t p(ro)pt(er) uacuitatem non exuentes. Et h(oc) quidem s(er)mo meus in eo est co(mmun)is i(n) o(mn)ib(us) m(em)bris que dixi et dicam p(ro)p(ri)u(m) et cum ~~p(ro)p(ri)a(m) et cum~~ dictum ca(usa)s sanatiuas et eg(ri)tatiuas. s(un)t a(utem) ergo (con)ue(n)ie(n)tes s(ecundu)m illud q(uo)d otinuatur in ea in quo fuit.

Iste est cano(n) alius sumptus ab hu(miditate) posita in spaciis que s(un)t inter p(ar)tes m(em)bror(um) si(mi)lium p(ar)tium ex(tr)i(n)s(e)c(us) ista m(em)bra h(ec) cum humiditas mutat (con)m(em)b(ra) s(ecundu)m (quod) s(ecundu)m (quod) est quod est eius (con)(tra)rium et ipsi (con)s(imile)

situdo et e(ius) temitas p(ro)ut at(ur) (qu)o(niam) ex m(em)br(is) est humidi(us) et non est humidi(us) aut q(uo)d est calidius et n(on) est calidius aut q(uo)d est fri(gid)i us et n(on) est aut q(uo)d est sicci(us) et non est sicci(us) s(ecundu)m istud accidit m(em)bro p(ro)p(ter) (quo)d s(ecundu)m (quod) est humidi tas est posita in uacuitatib(us) cor(poris) m(em)bror(um) si(mi)liu(m) p(ar)tiu(m). Et (propter) h(oc) quando fac(it) te(st)i(monium) s(e)c(un)d(u)m quo(d) doc(tor) dis p(osi)c(i)onem cor(poris) aut o(mn)is alic(uius) m(em)bror(um) eius et cano(n) est multi(s) u(tilitatis) iuuamenti et est q(uia) cu(m) in dec(l)i(nati)one cor(poris) aut o(mn)e al(iud) m(em)bror(um) declina ta n(on) ab eq(ua)litate et uis eam reducere ad eq ualitatem aut diminuc(i)onem a declinac(i)o ne sua ac ipse spacia illa hu(miditatis) (con)s(imi)lis fit (con)t(ra)ria q(uonia)m era(n)t q(uo)d est quia m(em)bra si(mi)liu(m) p(ar)tiu(m) m(un)dificantur h(ec) hu(miditate). Inclinat (enim) h(ec) humiditas ad p(ar)tem (con)t(ra)ri(a)m sue s(ecundu)m lo(n)gitudinem t(em)p(or)is paulati(m) sic ostendit iste G(alienus) in libro de (com)p(lexion)ib(us) et in li bro de u(ir)tutib(us) m(edicinarum) simplicium et in li bro de cib(is) et in libris aliis ab istis q(uo)d est q(uia) cu(m) aliq(uo)d m(em)br(um) aeriabit ex uenis que ue niu(n)t ei nu(n)c nutrimentu(m) s(uu)m et reponit eam locis uel uacuu(m) ip(s)ius de(in)de decidit eam in locis uacuis et dirigit ip(s)am et (con)u(er)tit ip(s)am ad similitud(inem) sic et ibi et n(ecess)e est ut ip(s)a n(on) uat h(ec) humiditas et m(u)ta(t) ip(s)am ad p(ar)te(m) a(li)q(uam) s(ecundu)m longi tud(inem) t(em)p(or)is m(u)tet ip(s)am et p(er)mutet (con)t(ra)rie e(ius) ad p(ar)tem (con)t(ra)rii sue. Iam (enim) declaratum est p(er) hoc q(uo)d dix(it) G(alienus) q(uonia)m sciatur s(ecundu)m que fuit nos uariari cog(ni)c(i)onem e(ius) (com)p(lexion)is cor(poris) et (con)uenientia e(ius) m(em)bror(um) a(b) errore et decep c(i)one. Iam (enim) cum (con)siderauimus o(mn)es canones scauimus ergo n(ecess)e est in aliquo ex ill(is) i(n)ter(ro)g(ati)s.

De frigido stomacho sicco

Uentris cogitac(i)ones (qu)a n(on) q(ui)dem siccioris uelocius si tientes fiunt et p(ri)mus e(i)s suffic(i)e(n)s potus et (con)grauantur a(n) p(ro)hoc et fluctuac(i)ones h(ab)ent et supernatat sup(er) fi(n)em in eas absq(ue) gaudent siccioribus.

Dico ergo q(uo)d signa uentris cu(m) in n(on) (con)fert siccior (con)t(ra)ria sua ca(usa) ali(qu)a s(un)t ut siciat ~~sitiat~~ h(abe)ns eam uelociter et sufficiat ei ex potu p(ri)mu(m) et bibat multum (con)grauatur s(ecundu)m p(er) eum. et acc(id)it ei ex eo fluctuac(i)o in u(entr)e (con)t(ra)ria natur(e) s(iccitatis) fluitas et p(er)uenit in sup(er) i ori p(ar)te uentris et accidit ut desideret istud quod ex cib(is) est sicci(us).

Postquam compleuit nobis G. canones quibus scitur quod melior abremat illos per sermonem in ventre complone et uite est ut edoceat nos per istos canones et faciat adipisci qualiter operemur in eis ut exhaurimus ex illo quod ei qui habet uentrem qui in natura sua est siccior accidit sitis uelociter propter siccitatem uentris sui et quando bibit multum generatur super eum et natat in superiori parte uentris et accidit ei ab eo fluctuatio. Et de proprietate quod omnis membri est ut attrahat ad nutrimentum simile illius quod est conueniens ei et propter illud fit ut ille cuius uenter est siccus siccus desideret cibos desiccatiores et non desideret bibere nisi aut aliquantum donec prouocet ipsum ad hoc sitis. Et qui bibit multum natat in uentre eius et fluctuat.

De humido stomacho.

Humidioris uero uentris signa. sunt ut sitientes fiant et amplorem humidi non moleste ferant cibo que gaudet humidioribus. Signa uentris qui est humidior complexione sua humidioribus equali sunt ut huius sit enim sit paucesitis et non tolleret multum ex receptione rei humide et ut desideret cibos qui sunt humidiores. Quoniam in pluribus accidit sibi ex cibo illud quod ostensum est manifestum est quod huius uentrem humidum desiderat cibos qui sunt humidiores et potum humidum. G. enim non desiderat potum et non dixit non quia est pauce sitis et non tolleret tantum potum multum.

De calido.

Calior uero non uenter digerit quidem melius quam appetat et magis que certis dura sunt non et difficile mutabilia corrumpuntur enim in eo facile mutabilia gaudet uero calidis cibis et potibus. quia a frigidis non leditur si moderati. In uentre autem qui est calidior in natura sua complexione sua equali usui signa sunt ut sit huius cum pauce sitis et digestio melior est quam appetitus et propter hoc digestio durior cibo quia alteratio est difficilis quando cibi quia alteratio est uelox ~~quia alteratio est uelox~~ corrumpuntur in eo et desiderat huius cibos et potus et non nocet ei in eo frigida sicut mutatur eis per intemptionem et caliditatem.

Uentris calidus propter caliditatem suam digerit cibos duros difficiles alterationis et comburit cibos molles faciles alterationis. manifestum est quod huius enim desiderat id quod conueniens est ei et non ledit cibo quod est contrarium ei et illud est dispositionis contrarie complexioni uentris. Illum enim cuius uenter est siccus non ledunt cibi humidi et ei cuius uenter est humidus non nocent cibi ex siccatiui. Unde hoc necesse ut desideret homo quod conueniens ut noceat ei res res alique est contraria appetens.

De frigido stomacho

Frigidioris uero uenter non appetit quidem bonus digerere uero non bonus. et maxime que difficiles mutabiles et frigidi ciborum sunt. acescunt enim cito in eo cito ~~meu~~ propterea et acide eructuant est hic uenter. et gaudet quidem frigidis. leditur uero facilius immoderate vires ita uero eximiscetur ei acutis frigidis non sicut fit eorum diuturna dispositionem que ad modum ut calidus calor.

In uentre autem qui in natura sua est frigidior appetitus est melior quam digestio et propter hoc digestio eius est deterior quia digerit cibos frigidos quia mutatio est difficilis propterea quia acescunt in eo uelociter et propter hoc ille cuius uenter est cum dispositione hac acetosam eructuationem emittit. et desiderat res frigidas. que nisi ... festinat ad ipsum in uentre suo et sicut fiunt in

eis sp̄ sr̄ siluitatē paucā. et sitis non
~~tollat~~ ipse & dispō ueñis est h̄ ut occur
rant ei extrinsecus longo tp̄r res frē et
sitis huius ueniente ea. n̄ tolerat eius
uenter ut obueniat ei longo tempe res
frē ei extrinsecus.

Istud qd̄ exponitur de sermone h̄ est
sermo eius appetitus eius in eo meli
or quam digō appetitus enim ciborum
fit p o͡suetudinē. et h̄ n̄ declinat est ad fri
gus. Cum g̊ o͡ ueñis est frā. ɔueme
ns est ei n̄. Et digō fit p ɔueniēntem
ne͡ccs et e͡ɔ o͡ est ei n̄ g̊ cum o͡ ueñis
frā est accidit ei ex ea oīa que dr̄. G. i
sermone suo isto.

Ex egritudinibus tñ in uentre
distemperantie in h̄ distinc
ambus s̄ q̄ contrarie ɔcu
piscunt nō silia quadam et uiles.

Inter ɔuenem malam accitem
inuenit te ex egrone et inter ɔue
ei que est n̄ oīa est q̄ hu͡is ɔuenem
malam accitale desidat quod ē
ɔtrm̄ ɔm ueñis sui. nō q̄ est ei ɔue
nies et silē ɔ sic desidat hūg ɔue mala.

In isto sermone ostendit. G. diuīam int
ɔuenem malā n̄ et malam p accidīs.
Cōplō enim mala n̄ ipe est ut sit e
grediens alatitudie sanitatis et p̄p h̄ de
sidat hu͡is eam quod ɔtr ei et assimilatur
sibi. Et o͡ mala p accidīs p̄ est ut sit
egressa alatitudine sanitatis et stat e
gritudo. Et cuius malicie ɔuis accitas
fit p i quod est ei ɔtrum. Et itm in
bus s̄ q̄ dixi accitabit sibi s̄ q̄ est ɔ͡es
in dispone sanitatis et accitabit ad ipm
quod est ɔtrarium ɔm eius in dispō
ne egrinis. Qr autem dixit in uentre i
tellige istd i malis mebris s̄ q̄ dis po
cor est h̄ ead dispō. Compti istd non
est sensatum ppea q̄ appetitus illis
meis est tñ appetitus in uētre est
ɔpositus ex uirtutibus sensibilibus et illi
bus sunt.

Secundum complonem n̄
in uētre distemperancie
per siphilum ɔcgitantur cō
pōnes

Super autem copositam ɔuis
male sic inuenitur cogito
est p cogitonem uel operatione spēs si
plicium.

In hnc ea ɔ sic incete in uētre
aggregantur sig ɔuis ~~cal sic~~ calē et sig
ɔuis sicce. Et in oplo gnidem ea et hu
mida aggregantur sig ɔuis calpn uel
cum signis ɔuis humde. Complo ɔ
frā et h. et ɔ frā et s. s̄ mod̄ q̄ narra
uimus.

Diligenter uero oz
adhibe intellectum huis que
dicta sr̄. Nō solum enim uēt
sitientes et non sitiētes opatur.
et frm̄ et calm̄ potum desidā
ut es s̄ ea que ɔ̄ thoracem
et epr̄ et cor et pulmonem.

Et oz iam ut tantum adhibeas
ɔsidationem in eo quod dixi
ut discenas inter istd et inter r̄ qd̄ su
mus dicentes et est quia non p̄p uē
trem tñ fit hō sitiens aut desidans
potum frm̄ aut desidans potum cā
lm̄ et fit istd p̄p instrm̄ quod est in
ptore s̄. cor et pulmonem.

Cum ex signis ɔuis calē s. i uē
tre ɔsistit et ex signis ɔuis ih i u
entre p accīs sit appetitus potus frī
et ex signis ɔuis frē et hu. n̄ inuentre sit
paucitas sitis et ex signis h̄ ɔuis pactus
inuentre sit appetitus potus calm̄ et
uel iste accidit ho-minum p̄p mbra
a sic mbra que sr̄ in ptore. s. cor et
pulmonem. dixit. G. hūc sermonem de
n̄ ueñis. dōn nō erres et putes quod
sitis et appetitus potus frī aut potus cā.
sunt signa ppria ɔuis ueñis. Et. G.
exponit suo sermone sicut isti et dicit

Sed p̄p hoc caliditatem
sitientes inspirant āplius et
ex sufflant longius et sentiunt s̄
thoracem cauma. non autem

adm qui pro ventre vpo
condrium paciuntur calore
et qui bibentes non statim q
escunt et frigidus potus sistit mag
cor siti quam multum calid. Re
frigat autem eos et frigidus
aer inspiratus non alleviantis
ex ventre siti. sitientes a
ta si vero et econtrario habentes a fri
inspiratione sensibiliter levi
antur et maior hoc est cognitio
fri. quemadmodum frigidum inspiran
tes sentiunt manifeste le
sionem et inflationem ita
calidum est eis amicum hic et
frigidas superfluitates loquentes
cum tussi expuunt.

Verumptamen et sitis est propter calita
tem interius, ipse attrahit de ae
ris et est in attractione ma attrahit
aerem et inspiratione spacium et longi
tudo et sentit in pectore suo inflamma
tionem, non in eo quod est sub ypocon
driis sic sentit ille cuius sitis est ex calidi
tate intrinsece, et qui bibit et non sedatur
sitis eius statim et potus frigidus sedat
eam plus quam sedet eam potus mul
tum ca. Et qui sedant siti eius est hoc
quod ex aere fri. et qui attrahit eum et non
sedat siti eius. Et cuius sitis eius est ca
litas ventris. Et similiter quod est ... dispo
nis sentit lesionem ab aere fri. qui in
spirat eum et id est maioribus fri. fri
gus pulmonis. Et sic habens hanc dispositionem
qui attrahit aerem fri. sentit ex eo lesi
onem manifeste et similiter frigus, similiter a
mat attractionem aeris ca. et expi

rat superfluitates frigidas cum loquitur et
cum tussi.

Dicam post hoc in quibus signa ven
tris ca. et sunt signa pulmonis ca.
fri. assumpta propter siti quod non fiat er
ror in aliquo eorum sermo eius est intellec
tus et ipse complebit sermonem in sig
nis complexionis sic pulmonis sic ventris in sig
nis complexionis ventris.

De vero ex sicci. pulmonis.

Siccitates vero pulmonis
sine superfluitate sunt et propter hoc habent
et vocem habent claram quemadmodum
et humidi obscuram quidem
et raucam operantur vo
cem. Inveniunt autem eis
superfluitates magis et acutius loci
nolentibus.

Cuius autem pulmo est siccus non
est superfluitas quam expellat
vel expuat et vox eius est calida clara.
Et cuius pulmo est humidus vox est
non clara rauca et qui utitur ex voce
que est maior et acutior currunt in
cannas pulmonis eius superfluitates.

Ille cuius pulmo est siccus non expuit
superfluitates frigidas neque cum ser
mone neque cum tussi neque utrisque simul. Et il
le cuius pulmo est humidus expuit superflui
tates frigidas cum loquela aut cum
utrisque simul. Et signum quod ille cuius pulmo
est siccus est vox clara. Et ille cuius pul
mo est humidus vox est non clara hic et
ut... et qui utitur ex maiore vo
ce et acutiore currunt in cannam
pulmonis eius superfluitates frigide.

De magnitudine vocis et spiritus.

Non vero ipsa vocis et
magnitudo acuitate fri.
quemadmodum neque parvitas a fri.
fit sed hoc quidem amplitu
dine trachee arterie fit et exsuf

flatione vehementiori. parvitas ve-
ro contraria sequitur.

Vel est ergo magnitudo vocis non
fit propter qualitatem neque parvitas eius
fit propter strictitudinem, sed magnitudo vocis
fit propter amplitudinem canne pulmonis
et fortitudinem virtutis expulsive aeris ex
pectore solido. Et parvitas vocis est sequens ea que
non sunt contraria istis.

Propter ea que dicat aliquis quod quamvis uni-
versaliter et voci quod est magis et acuti
fit contingunt propter illud in canna pulmo-
nis et strictitudines, et signum est
istud, quod propter plenitudinem eius esse consequitur hunc
sermonem ita et dicit et magnitudo vocis
et parvitas eius non sunt sicut alie [illegible] pulmonis
donec non erit per sermonem eius primum as-
serendum dicit et magnitudo vocis est sequens
amplitudinem canne pulmonis et fortitudinem vir-
tutis exeuntis aeris ex pectore solido. Et
paucitas vocis est sequens strictitudinem canne
pulmonis et debilitatem virtutis expulsive ae-
ris ex pectore solido.

Itaque neque sic neque parva
palam sic sicut acutis ex solis non
... hiis, non fit in membris.

Consequitur vocis magnitudo et parvitas
non ergo est sic ut sequatur magnitu-
do vocis et eius parvitas calitatem et strictitu-
dinem, quoniam cum magnitudine vocis est calitas
est illud ex [illegible] non est ex eis neque
acutus neque [illegible] acutitatis.

Iam dicimus qualitas que est addita dila-
tat membra et que est strictitas addita non con-
stringit membra propter hoc et acutum et minuit
vox in magnitudine et parvitate a canne
canne pulmonis non propter eminentiam et paucitatis.
Et cum calitas nullus que est addita in hoc membro
dilatat ipsum et tunc fit si est virtus pectoris fe-
ris expellens aerem solido, fit vox magna
et si non est fortis fiet vox magna. Et si
strictitas nullus constringit cannam pulmonis et
si virtus virtutis pulmonis est fortis
expellens aerem vice una est ab illo
vox acuta et si non expellat ipsum se-
dat ipsum vox parva. Ideo est et magnitu-
do eius neque parvitas sequitur per illum aliam
calitatis neque calitatis. Sed signa per ac-

cidens. Complet autem contingens sicut per actus
non imprimit eo ad in magnitudine no-
cis neque in parvitate eius non assiduitas iste
in membro vocali loco eius radicali.

De levi et aspera voce

Quoniam vero hic organa per
crasim facta sunt talia scilicet am-
pla vel stricta, talis vox consequitur
et aspera ex voce est ad ex illi
crasi colligere. Sed enim levis
vox lenitatem habet arterie, sed
et aspera asperitatem. Lenitas arterie
contemperantiam cartilaginis sequitur
pitas vero siccitatem asperitas siccitatem
inequalitas quedam est sic cor-
durum. Arteria vero operatur
durum omnino vero parum
et siccitas inequalem in eius
dispositione indigentia ad eundem ve-
ro modum neque acuta vox non
sic angusta gutturis neque gravis sine
latitudine potest fieri. Angustia enim
vel filia est frigiditatis ampli-
tudo vero calitatis. Propterea
naturalium vero nullus dicens inventum
que sunt passionem pectoris immu-
tationes exiteset sufficientium in
causis scilicet calibus hiis que de voce sunt suf-
ficienter est determinatum.

Quod est quia cum membra officialia non sunt secundum quam sunt propter complexionem suam et dispositio vocis sit secundum dispositionem membrorum officialium, oportet propter hoc quod compares ex voce secundum complexionem [illegible] similem. Iuxta est quod vox lenis sequitur lenitatem canne pulmonis et vox aspera sequitur asperitatem eius. Et lenitas canne pulmonis sequitur equalitatem complexionis sue et asperitas eius sequitur siccitatem ipsius. Quod est quia asperitas non est nisi diversitas in corpore duro. Et non fit canna plorosis dura nisi propter siccitatem membrorum similium partium ex quibus est composita [illegible] eius et non fit in ea diversitas nisi propter diminutionem humiditatis ipsius in ea. Et similiter item vox acuta non est possibile ut fiat nisi cum constrictione canne pulmonis et epiglotti. Vox gravis non fit nisi cum amplitudine existentia eius et gravatur ex frigore eius innato. Et amplitudo eius gravatur ex caliditate ipsius innata et secundum operationem spirituum vocis nisi species que accidunt propter egritudines. Hinc ergo et ille signa significantia causas facientes eas. Iam ergo determinavimus omnia illa determinatione sufficienti in libro nostro de voce.

In hoc sermone ostendit G. quod lenitas vocis fit propter humiditatis multitudinem ipsius in membro. Nam ipsa rorat et humectat ipsum et quando [illegible] exsiccatur membrum et generatur in eo asperitas quod est quia partes eius remanent elevate quando loca in quibus erat humiditas evacuantur ab humiditate et diversificatur situs partium eius. Accidit ergo asperitas. Si humiditas quando addit ad eam elevantur [illegible] loca eius. Diversificantur ergo partes canne pulmonis et accidit ex hoc ut aspretur vox. Et [illegible] dicta inter illi et primam est quia hec est raucedo et sputum sive [illegible] fit. Et causa res iste est exposite et iam faciunt et egritudines mutationis vocis ab eis causis. Et attendo quod causa est per cannam complexionem. Intellige ergo istud et hic est sermo eius intellectus.

Alie vero partes animalis que intrinsecus sunt non leves habent [illegible] cognitiones temptando tamen est eas per adminiculantia et nocentia cognoscere. Amplius et secundum similium potentiarum operationes. Dictum est a

in [illegible] laco dictis quod [illegible] virtutis quod potentie virtutis et [illegible] dicatur et [illegible]. Certa [illegible] scilicet [illegible] cognitiones et species dicte sunt.

Reliquorum enim membrorum omnis significatio significantia sunt occulta [illegible] tamen conveniunt [illegible] in convenientis secundum dispositionem ut significes secundum ea per ea que iuvant earum [illegible] et per operationes virtutum earum similium. Operationes autem virtutum eorum similium iam dicte sunt [illegible] in tertio megategni in causis per quas [illegible] fit rectificatio earum illarum virtutum et bonitatis earum est per equam complexionem et fit corruptio earum per earum malitiam. Et ego quidem iam complevi rememorationem signorum complexionis.

Iste sermo ostendit comprehendens canones signorum interiorum corporis complexionis membrorum interiorum et sunt tres canones. Primus eorum est per id quod [illegible] quod iungitur illa membra. Nam nos [illegible] ad confirmationem eius [illegible] per [illegible] eorum. Et secundus est per id quod vocat eius membris. Nam [illegible] ad [illegible] illi membri [illegible] per [illegible] eorum. Tertius per operationes virtutum eorum similium [illegible] sanius [illegible] nem eorum quod [illegible] eorum iam mutatum [illegible] autem [illegible] que non dixit G. [illegible] sunt [illegible] in eo quod partium sunt [illegible] et renes et [illegible] et barba [illegible] partes [illegible] splen et fel et reliqua membra [illegible] partium in [illegible] quorum [illegible] non exposuit in eo quod [illegible]. In canone autem [illegible] sumpto ex operationibus virtutum eorum similium est [illegible] intellige [illegible] ex [illegible] sunt in causis quod est quod ostendit in [illegible] quod ex [illegible] similibus non est aliqua penitus que operetur per frigus et quod ipse non operatur nisi per caliditatem quando fit [illegible] humiditas siccitas et siccitas et per eius [illegible] additionem et diminutionem eorum operatur una [illegible] virtus [illegible] que operatur est caliditas que est plus et siccitas temperata et [illegible] caliditas equalis et siccitas que est plus. Virgie vero caliditas addita et humiditas temperata. Expulsiue caliditas et humiditas temperate. Intellige ergo istud et non erraberis sic erraverunt [illegible] et qui tenent sententias auctorum et putant quod retentiva operetur per frigus

Nota bene totum usque ad finem

et sic et expulsiua partium et hec est genus ... sermonis in significationibus membrorum. Cum est quod ... ei ... in membris que naturam non occultabit ... signa omnibus sine sit ... membrorum ... accidentalibus aut in disposicione que non proportionatur neque ad sanitatem neque ad egritudinem. Iam ergo compleui signa generis ... scilicet ... et remanent duo alia genera scilicet genus simptomatum in membris officialibus et genus quod continet ... sibi silicium ... in membris officialibus.

De signis compaginacionis primum.

Que uero propter magnitudinem aut plasmationem aut numerum positionem labuntur in a se hunt que ... accidunt sub sensu cognitionis facilitatis. Eorum uero que non cadunt sub sensu hec quidem difficultatis ad cognoscendum hec uero ignota sunt.

In membris autem interioribus omnibus non est possibile cognoscere eorum esse nostrum enim ... facit nos super signa nocumenti in operibus membrorum apparentium et sunt signa nocumenti ut compositionis eius que est ex membris interioribus ... illud et comprehendit super ipsum membrum apparentia ex proportionatione et hoc ad id quod addit sub sensu dicit huic sermoni ut faciat scire ipsum esse signum membrorum interiorum quorum ... ipsa diuersificatur diuersitate alia.

Tenentem si quid et cuius dam ita primum et rotundum et ... situatum ... ypocondrium in ... ut manifeste appareret et ... scepto- et propriam et intrinsecus et tangentibus sicut uidi et ut cuidam exponi et propriam ita ut si aliquid tenderet ad exteriora ... tumor conspicuus appareat manifeste non tamen aliorum que intrinsecus sunt manifestam dedit michi cognitionem aliquam temptatione tunc ... cognoscere ut possibile est intuitu et tactu eorum et non ... disciplinam ... tamen habet considerationem quandam artificialem.

Stomachum quidem uidi iam in quodam homine primum rotundum eminentem in locis cum sunt sub ypocondriis declaratum aspicienti ipsum et tangenti timiuus est ... rotunditatem et elatione sufficienti et similiter ... eminentem propriam ita quod quod huius eius tenderet primum ab ... appellat in loco eius ... determinata ... manifesto de reliquis autem membris interioribus non scio quod aliquod apparuerit ... ex eis apparentiæ manifesta ... propriam ... ut ... possumus ut sciamus salutem eorum et eorum corruptionem et si non est possibile eorum cognitionem ... saltem est ... proprietatem.

Diuersificatur in hoc sermone ... signa nocumentorum operis membrorum interiorum et cingulare fecit super unumquodque eorum membrum quod ... quorum cognitio est possibilis in aliquibus corporibus et sunt membra in quibus est possibile ut eminent et eleuetur illud quod continet ea extrinsecus et ille ... et ex eis

... magis ... puritas quarum sunt ... tunc ... sunt duo signa ... plenius et cordis.

Capitis ergo magnitudo et figura et cum eo ... manifestum est ut ... dorsi et ... et thoracis. Item ... labuntur hec ... humeros a brachia a cubitos a summas manus a pectoris a sumas a pedes non est difficile cognoscere sub hac plasmatione lapsus ... ad ... sub hac magnitudine sub hac ... a ordinatione et ... manifeste ... in unoquoque sunt lesiones.

... magnitudo et figura ... in ... illo ... non est difficile ... spatulam ... brachiorum ... ut ... in unoquoque ... in loco ... sub ... signa ... ex ... aliorum membrorum ... continet et comprehendit membra apparencia ... continent membra ...

Ea uero que intus corporis sunt non omnia sunt possibilia.

In membris autem interioribus omnibus non est possibile cognoscere eorum esse.

Nostrum enim cingulare fecit nos super signa nocumenti in quibus membrorum apparentium ... signa nocumentorum ... compositionis que est ex membris interioribus ... continet ... comprehendit super ipsum membrum apparencia ... ad illud quod cadit sub sensu ... dicit huic sermoni ut faciat scire per ipsum esse signorum membrorum interiorum. quorum ipsa diuersificant diuersitate alia.

... similibus ... que continent ipsum. Cuius exemplum est cerebrum ... est membrum interius et continent et comprehendunt illud ossa capitis ... illud ... sunt figure horum ossium sequitur illud etiam cerebrum et similiter

est quorum cognitio permittit est propinque
manifesta et in urinis in quibus est pos. ut emine
at et eleuetur quod est sicut ea ita ut sit
ypostasis eius cognoscere signa eorum cum non eminet
nec eleuatur quod est sicut ea. Redit ergo res
eorum ad hoc ut fiat cognitio signorum eorum pestima
torum propinque. et illius exemplum est secundum ...
sicut cum in quibusdam hominibus eum ...
et eleuetur quasi sit eos est. Ymmo ... est
cognitio eorum ... cum ...
super ea et qui non eminent et eleuantur
... quis super ea. et non est cognitio signorum
eorum pos. non prestimatorum propinque et illud est
quod nos ... cognitionem signi
... sic inquirimus cognitionem aliorum signorum ab
urinis ex ... quorum ... cadit
sub sensu. non enim est ... cognitionem
signorum horum ... super nocu
menta eorum ... et non cognosci
tur signa eorum ... et
... super hunc estima
torum et dic propinque non propinqua et dicit.

Veluti si ita accidat epi
iudicii quem- ... dam et multos
...les quidem urinas ha
tes sub colore vero ...
corpus et si paulo amplius
corpus et si intulerit et in
magis sint inflata et spissa et
glutinosa hos quidem ue
lud quodam pede imposito
et suspenso sub dextrum ypo
condrium sencientes ... hos
vero cum extensione qua
dam dolentes. in hiis ergo h
... est et primum esse ... et

angustum in extremitatibus
Et ego posuit ... in illo in ...
... iam enim quosdam uidi
quorum ... in ... quorum uene
erant ... eorum ... toto erant
fedi et ... cibos ...
... erant inflammatus grossus in
... in ... ciebant
quidam eorum ... ab eo ...
... in ... res ...
... et suspensa cum alio et ...
quidam eorum ... dolorosam. ...
... illi cuius est hec dispositio ...
eius ... est ... meatuum ...
... estimandi propinqua ...
... est primum ... meatuum ...
... rebus ... est ... uenar
... cum uene ... ex ...
signum ... eorum ... et
... primum meatus ... est ...
et secunda est ex colore fedo. hec enim signa
frigus ... signa ... prauita
tem eius et ... meatuum ... et
... est ex eo quod facit cibus inflatiuus
grossus est et uiscosus. hec enim signa
... meatuum ... quod est ... facit
... opilationes accidere et grossitudo
... se opilationes ... eorum et faciat
grossitudo eorum dolorem ... et non facere
... cibus illud accidere ... non ...
... meatus eius ... et non esset ...
... eius ... pravitas el.

Altum uenero modi ...
... nomi
nem ... pallidam
... operte et ego
... eius ... et ...
... fell. ...
... fellem humorem
emittentem ... non
... eius ...

pilorum venti consimile ii. ut in
quibusdam apparet animalibus.

Et vidi in medio toto corpore eius testi
monium in victoria filis eius quem il
lo nominabat ~~[illegible]~~ die cum ~~aspicerem~~ quod
oportebat me aspicere et considerare dispositionem e
gritudinis eius et immanentem [illegible] in egritudine periculosa
valde. Indicavique in hoc modo quod ex meatibus
in quibus expellitur [illegible] procedit pars mag
na ad inferiorem preterito. et est locus quem
dicunt medici porromaçum sic iam inveni in
quibusdam ~~animalibus~~ illud animalibus.

Estimaverunt .G. estimatione propria in
tantum secundum quod ex meatibus ex quibus ex
pellitur [illegible] procedit pars magna ad in fe
riorem preterito et est locus quem di
cunt medici porromaçum sic iam inveni
in quibus pars magna ~~inferiorem~~ preterito ex
[illegible] rebus [illegible] quod videt testimonia filis
in certis incorporeis [illegible] significat quod corpus sit
colericum. et secunda signo est ex ~~[illegible]~~ in
ordine. hoc enim significat [illegible] que aggregata est in
[illegible]. et tertia est ex consideratione egritudinis. hoc enim
exigit ut sit effusio [illegible] et exitus ei
ea in ordine et istud iam probatum erat. post
quam [illegible] aggregata est iste [illegible] et iam indicat
hoc in quibusdam alibus per [illegible] quam
iam [illegible] ut sit primum [illegible] ampla enim
[illegible] multo estimaverunt quod ex istis me
atibus amplius in illo unde venit pars maior
ad inferiorem preterito. [illegible] meum
[illegible] et evomuit ille eam omni die. sciunt
[illegible] quod ei erat ~~[illegible]~~ cor
poris [illegible] quod nominabit ex [illegible] die.
non ~~[illegible]~~ significavit [illegible] victoriam [illegible]
[illegible] ex ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ parabola cole.

Ex quibus ~~in~~ in manifestum est quod i
[illegible] valde probat
~~[illegible]~~ ad cognitionem ex [illegible]
[illegible] apparentium membrorum non
[illegible] operationum et utilitatum ~~[illegible]~~
[illegible] ergo esse vult sic

cognitor

dicendum est vetula porrorum in
anathomia et excentricum e
operationum et utilitatum iuvamento
ibi. Scriptum est autem de omni
bus separatim in aliis negotiis
de quibus in fine totius sermonis di
cetur gratia cognitionis amatori
bus dei disce. Singuli quorum de
siderant scire ex quo animal ne
gotio eligere.

Res autem iste ~~significata~~ quod cognitio eius per
apparet in anathomia eorum est iuvamento
operationum membrorum et utilitatum et in natura
tum eorum est magis [illegible] in cognitione
eius quod occultatur [illegible] qui ergo vult ut
[illegible] fiat super significare [illegible] generationem in cor
poribus in quibus sunt similia istis [illegible] ut ei ut
exercitatur in anathomia et ~~[illegible]~~ operationum membrorum
et iuvamentorum eorum. et ego quidem iam scripsi
in omni specie existentis [illegible] librum singularem et re
memorabor librorum aliorum in fine sermonis
in istolibus ut sciat diligens disciplinam in quo libro
~~ut sciat diligens disciplinam~~ in quo [illegible] in
veniat sententiam [illegible] ex [illegible] necessaria est scientia.

Per sermonem suum istum et interius significat.
~~[illegible]~~ vult quod [illegible] significat quod
principiatur [illegible] complexionum [illegible]
[illegible] quantitates [illegible] sit [illegible] complexionis et
hoc est res que apparet in anathomia. et quod ~~[illegible]~~ [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] die [illegible] apparitio
ne signorum [illegible] significat quod [illegible] est lesio qui
venit ex eis ad stomachum que est maior et amplio
r [illegible] res que raro apparet in an
athomia et [illegible] in quibusdam aliis [illegible]
~~[illegible]~~ quod [illegible] est ut
quod venit ex eo ad stomachum sit maius et amplius.
Postquam [illegible] ~~[illegible]~~ fecit nos super hoc quod
~~[illegible]~~ exhibit istis per anathomiam. dixit sermonem
[illegible] in cognitione nocumentorum significatorum complexionis
membrorum [illegible] et dixit quod illud sciatur

ex cognitione membrorum interiorum parum cholericam et ex
cognitione operationum membrorum et ex cognitione iuvamen
torum eorum. Ergo cum ista tria preierint nobis
estimamus ex eis estimatione propinqua super nocu
menta membrorum interiorum que in eis sunt. Iam quidem
dem B. edidit in innocentia ex anatomia et ex o
perationibus et iuvamentis librum faciens adipisci
tot quod scientia est necessaria ex quibus scitur qui
vult stare super ea per presentiam ... et visum
et rememoratur ex impressione cognitionis eorum
eius quod oblitus est ... vult fere co
gnoscere dispositiones operationis eorum membrorum interiorum
incedat via B. et extrahat illud de anatomia
et operationibus et iuvamentis sicut extrahit G. per iun
cturam epatis et stricturam meatuum et venarum
ex parvitate venarum et ex colore malo. Nam
color malus significat mutationem iuvamenti epatis et
ex opilatione ciborum inflationem ... et ...
dolorem et ex dolore et extensione ex parte dextra.

Sed de hiis sufficienter

dictum est.

Et in eo dixi de hoc capitulo est sufficien
tia.

Signa quod per hoc capitulum nocumento
rum secundum membris quod est ex eis in
... et quod est ex eis in corpore et ex ex istis nocu
mentis non est aliquid quod sit egritudo. Verum
nocumentum in ipsa non ... accidit ...
... ... illud ... de
dem secundum ipsum et fit ... ... in eo

De signis egris.

Quemadmodum non in presen
tiarum sunt eorum cognoscere ...
hec quidem sensibus subiacen
tia in mutatione cognoscuntur
que sunt ... insunt in mag
nitudine et colore et figura et mo
tione et ... et ... dura.

Corpora autem que ... infirma
... quam infirmata sunt oportet ut
significet sicut ea sunt cadaveri sub sensu permuta
torem quod habent ... sunt de qualitatibus ma

gnitudinis et coloris et figure et numeri et situs et duriti
tie et duritie et mollitie et calliditate et frigiditate.

Permutatur G. propinquam causa eius
est ad hoc canones signorum nocumenti
torum membrorum et iuvamenti ad ... canones
signorum nocumentorum membrorum egrorum
et ... nominum nocumentorum ...
sunt sententia eius quedam nocumen
ta non ... et quedam non evidentia ...
Non ... autem sunt per ... eorum ab eq
litate ... non evidentia autem ... sunt qui
non nocent operationi nocumento sensibili.
Nocumenti vero ... nunquam nec
operationi membrorum nocumento sensibili et ...
... nocumenti evidentia ... et ...
nocumentorum eorum sunt eadem que ...
nocumentorum ... sicut ... est quod
ista nocent operationibus nocumento sensibi
li et illa non et dixit ... hoc nocumen
ta et ex nocumenta membrorum que cadunt
sub sensu sunt facilis cognitionis ... sunt sumpta
ex eo quod ... in istis ... ex mutatione
ipsorum quantitatum eorum et colorum ipsorum et
eorum et situs ipsorum et ... ipsorum et
duritie et mollitie et calliditate et frigiditate.
Discipulus enim qui exercetur in operationibus
plagarum et collorum non contentatur
ex istis rebus signis ... egritudinis
... membrorum apparentium.

Non apparentia vero
... quidem discere est le
sionibus operationum aut
egritudinibus aut doloribus
aut quibusdam horum aut
omnibus.

Et si sunt ex eis que non apparent
... ut significetur super
ea ultimum per operationum corruptionem aut
per ea que procedunt ex eis aut per dolorem
aut per grossitudinem ... aut permuta
tionem eorum aut per ea omnia.

Propterea quod nocumentum operationis ...
... a lesione accidente ... est i
nsensibile et dedit in eis ... ...

Nota quod hic loquitur de membris consilibus et officialibus ... ...
intelligit membrum ... colorum ...

Nota bene omnes canones ... ...
... ad finem eius

lase extimonem in signis eius et nocumentum
operationis secundum alesionem eius est sensibile
in signis eius extimonem aluminam est per
primum quem descriptus est ex rebus s.
ex anhelitu et operibus et urinis. [illegible]
est sumptus ex aliis rebus. una eius est
operationum mutatio et earum corruptio. et operationum quidem
alie sunt communes et alie sunt proprie. communes autem sunt operationes [illegible]
[illegible] sicut pulsus. proprie autem mutantur mu-
tatione cuiuslibet membrorum et sic est sensus et
motus voluntarius. ipsi enim mutantur per dis-
positiones [illegible] et sic cibatio. operationes enim e-
orum mutantur mutatione membrorum.
Et iam [illegible] in libro [illegible] nostrorum
plures harum rerum et presentatum est evi-
dente [illegible] aliam cognitionem pulsus to-
tius corporis. proprie autem sunt operationes que apparent
in unoquoque membro. sicut renes quod attribuit ad spi-
tem urine et est [illegible] fel attribuit colere et
splen melancolie [illegible] et intestinum expellit
id quod aggregatur in eo ex egestione et at-
tribuit sibi [illegible] ad aliud. et secunda est
id quod procedit a superfluitate quam expellunt
membra interiora ab inferioribus ad exteriora sicut
urina et que egreditur cum ea et egestio et que egreditur cum ea et
sputum et quod egreditur cum eo et [illegible] et su-
dor et sordicies aurium et lacrime et
reliqua que sunt has superfluitates
et que erunt eorum ex coloribus et
odoribus et [illegible] et tertia est ex doloribus.
[illegible] cum [illegible] apparata est species doloris. Do-
loris autem species sunt infinite. ex eis enim est
dolor [illegible] et est ille qui [illegible]
[illegible] et dolor [illegible] et est
ille qui [illegible] est [illegible] aut est
penitus non est sensus. et dolor pungitivus
et est ille qui [illegible] est in membris sup-
que [illegible] et dolor [illegible]
positus. et est dolor mordicativus et dolor
[illegible] et dolor stupefactivus. et quarta est
grossitudo [illegible] figu-
ra enim [illegible] grossitudinis [illegible] significat quod
est super membrum. et ex est quod [illegible] in
apparatu gibbositatis [illegible] quod est
super ipsum [illegible] significat. cum etiam di-
versificatur egritudo vel grossitudo [illegible]
que generat ipsam. ex ea enim est sangui-
nea et colerica et flegmatica et melancolica ex istis ei-
[illegible]
e egestum membrorum interiorum aut per unam earum

Dat

aut

operationum

Nota totum commentum

extensivus

earum aut per plures quam unam earum per [illegible]

Secundum vero partem sermo erit
verbum quintum eorum dispositiones
aut desipientie sensibus aut
sensibilium aut fantasie
lesionibus aut appetituum
movendi aut egritudinibus per palatum
et aures et nares et oculos
aut per dolorum [illegible]

Oportet autem ut sumamus quod quod in
membris [illegible] significatur super eg-
nes quidem que est membrorum in cerebro
quod ut significatur aut per species [illegible]
[illegible] aut per species ymaginationis eius que
ymaginatur ex rebus sensibilibus aut [illegible]
[illegible] motuum voluntariorum. aut
per id quod procedit ex palato et ex auribus et
naribus aut per species dolorum qui accidunt in eo.

Postquam dedit canonem [illegible] in cognitione
egritudinum membrorum interiorum et omnes
res [illegible] sunt insufficientes in doctrina
[illegible] expandamur ad particularia. [illegible]
[illegible] in cognitione egritudinum [illegible]
membrorum et in capite [illegible] sic [illegible] in co-
gnitione [illegible] dispositionum [illegible]
[illegible] species [illegible] egritudinis eius et dixit [illegible] una
earum est species [illegible] et [illegible]
[illegible] illi sunt voces et saltus significant
victoriam [illegible] aut [illegible] et qui
[illegible] significant victori-
am [illegible] aut [illegible] et qui [illegible]
[illegible] significat victoriam [illegible] et [illegible]
[illegible] est [illegible] et stupor significant victoriam
[illegible] et secunda est species ymaginationis ei-
us que ymaginatur ex rebus sensatis. In
[illegible] enim qui ymaginantur [illegible]
bus [illegible] et duo [illegible]
[illegible] et qui [illegible]
et est [illegible] ordinate ordine [illegible] significat eg-
[illegible] medii et corruptionis cogitationis
vel cogitationis. [illegible] et qui obliviscuntur et non
recordantur significat egritudinem virtutis posterioris.

et qui sunt non [illegible] significant egritudinem duorum ventriculorum anteriorum. Quando autem corrumpitur ymaginatio et remanet memoria sicut [illegible] de quo dixit G. quod putabat quod in domo [illegible] tibicinare et precepit eos expelli propter quod [illegible] recordatus est illius et non est oblitus eius. et qui corrumpitur cogitatio remanet memoria et ymaginatio sicut accidit [illegible]. et tunc est nocumentum motuum voluntariorum. et oportet ut intelligas cum hiis et nocumenta sensuum. Nam qui isti scilicet motus et sensus destruuntur ex toto in corpore significant aut apoplexiam aut paralisim. [illegible] aut congelationem aut perforatione materias. et qui destruuntur ex una duarum partium corporis significant paralisim. Sed apoplexia et paralisis accidunt ubi ex opilatione in cerebro accidente. apoplexia quidem fit ab opilatione que implet cerebrum et [illegible] sunt hic aliter et paralisis quidem fit ab opilatione que ipsius [illegible] unam duarum partium cerebri et quando destruuntur sensus et motus alicuius membrorum [illegible] aliter et significant [illegible] opilationem in nucha aut in nervis venientibus [illegible] ad illud membrorum. et ego iam vidi cui sensus pedum eius destructus fuit a coxis usque ad pedes quando [illegible] aut secatur cum spata aliqua membrum pedum eius non sentitur et motus eius fuerit [illegible] et mortuus est [illegible] est ydropicus et mortuus est. Judicium [illegible] illum quod eius [illegible] partium nuche nocumentum in complexione et destructus est sensus pedum eius et non est destructus motus eorum. et si nocumentum esset eius complexione destrueretur et motus eorum et quia [illegible] ad [illegible] et corpus [illegible] secutum est eum ydropisis [illegible] cerebri aut nucha aut [illegible] destructio sensus et motuum voluntariorum [illegible] ad [illegible] nocumenta illorum membrorum et quod accidit [illegible] cerebri aut quidem [illegible] intellectus. et declaratio quod [illegible] membrorum sit [illegible] ex doloribus et [illegible] est eius quod [illegible] ex pallato et [illegible] naribus et ex [illegible] enim [illegible] [illegible] et colores eius et odores [illegible] in cerebro significat. sic accidit in [illegible] descendit ei ex cerebro meo et ex pallato et cum mucho [illegible] camelorum [illegible] et [illegible] istud [illegible]

[illegible] in sole estatis [illegible] vehementer [illegible] multum [illegible] et repletus [illegible] accidit [illegible] egritudo timoris [illegible] et quinta est species doloris qui accidit in cerebro [illegible] enim dolores sunt diversi et ipsi omnes nominantur nomine [illegible] quia est eis est qui est pulsativus et alius est que sentitur [illegible] et [illegible] vehementi [illegible] et alius est qui sentitur [illegible] aut [illegible] sedatur diversa alius enim est qui comprehendit caput totum et nominatur dolor [illegible] alius est qui comprehendit [illegible] duarum partium cerebri et nominatur emigranea. et aliud est qui sentitur ex [illegible] et alius est [illegible] et iste v. species sunt [illegible] egritudinum membrorum [illegible] multos medicorum [illegible] [illegible] tale quod accidit a [illegible] sicut epilepsia [illegible] et spasmus et tetanus et [illegible] et membrorum et [illegible] stabilis super [illegible] significat egritudinem cerebri [illegible] et [illegible] non [illegible] et egritudinem que accidit [illegible] quod [illegible] quod nasci et ex cerebro scilicet nocumentum [illegible] aut [illegible] aut considerabilis egritudine que accidit cerebro ex [illegible] quod ascendit ad ipsum ex quibusdam membris ut [illegible] aut ex renibus et ex eo quod non [illegible] aut quidem est [illegible] sequitur egritudinem sicut epilepsia et spasmus et [illegible] et tremor et saltus. ex libris 6. in quibus ipse [illegible] est [illegible] sicut liber eius in morbis et accidentibus et liber [illegible] membrorum interiorum membrorum

Et [illegible] que sunt corporis ex dispositione [illegible] et motibus [illegible] ipsius et ad hunc ex pulsibus [illegible] ipsius et arteriis et [illegible] et [illegible] et febribus et infrigidationibus et [illegible]

lore differenciis et doloribus

arterias

Super egestiones autem que accidunt in corde, signum est ut significetur ex speciebus mutationis, et ex timore accidente misso et ex pulsu eius et expulsione venarum et ex velocitate eius et tarditate eius et fe(bre) et frigore cordis et speciebus colorum et doloribus accidentibus in eo.

Non est possibile ut apparet cor aut accidat in operibus ipsius nevimentis (?) eius sicut possibile est in illud in cerebro. Nam mors accidit ad illud cum est in illud. Plures enim qui moriuntur subito non accidit eis nisi quia effunditur humor in corda eorum subito aut spargitur per panniculum eorum et quiescit motus cordis per hoc et moritur statim homo sicut est manifesta. Qui autem moritur ex timore terribili aut gaudio magno facto subito est illud est propter resolutionem spiritus a corde. In gaudio quidem egreditur spiritus et sanguis subito simul ad exteriora. Cum extinguitur caliditas innata sic extinguitur ignis ex vehementia esse (?) ~~nunc vero~~ redit spiritus et sanguis ad interiora et extinguitur et caliditas innata subito sicut extinguitur ignis ~~(?)~~ cooperitur cum re aliqua prohibente eius expirationem. Et signum quod significatur egestiones cordis sunt viii. species. Una ergo earum est malicia inspirationis. Inspiratio namque magna et velox et frequens significat caliditatem additam in corde et econtrario significat frigus additum significat in corde et sermone absoluto nunc modorum malicie inspirationis est signum sicut dixi prius et G. quidem exquisite perscrutatus est determinator illius in libro suo qui est de malicia inspirationis. Secunda est tremor cordis accidens in eo. Hoc enim significat effusionem in ipsum humorum aut ad panniculos eius qui est aut vapor multus aut humiditas et facit maliciam operationis eius et mutationem pulsus agentibus. Tercia enim species pulsus et perfectiva eius habet significationes per partem sicut illud quod accidit cordi exceptionem. Cum propter se aut quod accidit sibi per operationem describet quarta est ex velocitate eius et tarditate eius. Velocitas enim eius significat caliditatem et tarditas ipsius significat frigiditatem et uncte est ut apparet omnes istas res per res similes. Et v. est species febrium et G. quidem exquisite perscrutatus est sermonem in libris febrium et in libro crisis et in libro de ingenio sanitatis et vi. est ex frigore cordis et sermo in eo est quem communis sermoni in febribus et quasi

aciunt iiii. duorum generum scilicet et ethice. Nam earum est frigoris cordis sicut est generis febrium. Septima que fit est calor in toto corpore et vii. est ex colore corporis calor enim corporis mutatur immutatione dispositionis cordis et alterationem eius. Et viii. est ex doloribus accidentibus in eo et horum dolorum species sunt tractacio, accidens sicut extensio et angustia et ardor qui autem accidat ei dolor in seipso istud minus vel plus moratur et plagatur propterea quia moritur cum confirmatione doloris in corde.

Ea vero que sunt ex horum indigencia et habundancia et conversione coloris in non naturales discolorationes et ad hec ex hiis que sunt secundum digestionem aut minuunt aut superfluorum ~~egestionem~~ immutationis. Sed et ex doloribus, ipsum et tumoribus non in regione epatis tamen sed compassiones cum eo ~~(?)~~ fiunt aliquibus ut sunt dispnee species et tussis.

Super egestiones autem que accidunt in epate significetur ex diminutione chimorum et additione eorum et mutatione eorum a dispositionibus suis naturalibus ad dispositionem eius egredientem a naturali et ex malicia coloris et mutatione que accidit ex spoliatione ~~(?)~~ in corpore aut in assimilatione sui cum membris aut in expulsione eius quod expellitur ex eo superfluitatibus et gravitate. Et que sentiuntur in eo ex apostematibus et doloribus quorum quidam sunt in loco epatis ipsius et quidam eorum per viam communitatem et per speciem quorundam mutationis inspirationis et tussis.

Species signorum egritudinis epatis sunt v. species. Prima est sumpta ex operibus eius et est

Nota totum comentum

In tiore

mutanti

mutatio eius que mutat. chimos in
quantitate et qualitate. In quantitate quidem est
diminutio humorum et additio eorum. In quali
tate uero est mutatio humorum a dispositionibus
suis naturalibus ad dispositionem exeuntem a natura et similiter
in hoc sepe est languis et sufficit meo in hoc loco re
memoratio summe unius significantis super residuum
eius et bissima est quod corpus aliquo modo ab intestinorum iein
no suggendo ex cibis et potibus attrahit cibum et decoquit
ipsum et facit ex eo chimos. id est sanguinem colera melancolia. Cum
ergo accidit in eo egritudo prohibens ipsum ad hoc ut faciat chi
mos. id est quod eorum quod si egritudo est melancolia omnis fit additio
in generatione flegmatis et minuit reliquias eorum et sic malicia omnis causa.
addit in generatione et minuit reliquias eorum et multo tertius
quod apparet corpus apparatu ea. aut accidit in eo malicia omnis causa.
et admittit humores et generantur mali eo dinis species eo.
est rubea clara subtilis similis intellectui et pessima
et quasi colorem medias et que ut et miar. Sunt et species secundum dul.
acetositatem et insipiditatem et salsitudinem et in aliis et species humorum
sunt secundum modum. In eorum est quod acetositas splenis et est fex sanguinis
et suspensiones eius. et alia est qui admittitur ex
humoribus. humores autem quod admittitur continuum meo ingrata.
species eo. et flegma salsum et humor melancolicus et sanguis. Iste ergo secundum
in species eo. id est ex adustione est species eorum et nunc ex
flegmate salso et una ex humore melancolico et una ex sanguine. et sanguis ipse
secundum dispositionem in puris et impuris est in mutatione membrorum. In pur
ueritate quod infusus est in membris et alius humor permixtus. Iste namque
similis est omnibus humoribus reliquis propter immunitatem remen
tatam non est recte inter hora quandoque aut declinant sanguinis
in quantitate humorum omne suum equalis per egritudinem corporis et fit aut
in quantitate per flegma aut magis addite calliditatis aut
magis addite frigiditatis aut magis addite humiditatis aut magis
addite siccitatis. et cum mutantur significat egritudinem in corpore
et species sua sumpta est ex malicia colorum communicat
ad maliciam aut propter eorum aut propter corpus cuius ergo eorum est salutis
mutatio eius est propter corpus solum et scitur mutatio eius est accidens
aut corporis per hoc quod est eo quod complexio alius. sed ex significationibus quam propter
corpus fit exsiguum quod apparatur ei et ille est color plurimum quod significat
frigus. Respirationem in inspiratione et pulsus secundum dispositionem sua habet
species et est sumpta ex mutatione sua quam accidit in inspiratione et inun
et assilatio eius cum in urbis et meo quod expellit de ipso ex super
fluitatibus. id est ex urina corporis eius in istrinnitur generat huius ab
rentur nisi cum accidit ab illo egritudo diuise sunt sic scabi
es et impetigo et barras et irruce et morphea et lepra et allopicia et
quod ex eis quorum species eius ut generetur in eo quod apparet de
corpore ex egritudinibus id est quod membra expellunt istas superfluita
tes ad cutem et contrantur in cute gessitudo (?) et debili
tate eius ad hoc ut faciat eos uaporem quam resoluatur ex poris
eius et mutatio diligunt eas membra et non expellunt eas
ad profundum sed remanentes in membris resudant ad corpus

Ita uero et secundum uentrem et
digestionem et orexi hinc a
uersitate oblationis aut super
fluorum egestionibus secundum tempus.
Et rursum uero et nauseis et sin
gultibus et eructuationi
bus et uomitibus et ipsis eorum
que uomuntur formis et
coloribus et tumoribus et dispnis.

Et similiter ut significet super egritudines quam fuit
tumet et prouocamita que accidit ei in di
gestione et in appetitu eius quod recipit debilitatio et sic
eo et in expulsione super fluitatum generatur in eo et
similiter significat super eas per singultum et eructationem et nausee
am et uomitum et species eius ex egritudinibus uomitum et per dolorem et
apparata et mutatione in inspiratione.

Species significat egritudines uentris secundum species per quam est non
in uentre accidentia digestione et secundum eum in
quiescentiam. id est corruptio digestionis et digestionis uel nascentia quam
quam hoc significat maliciam omnis mutatione et species ma
licie omnis secundum .x. aut ei significat egritudinem
officialem meo et qui corrumpit ex eis di
gestio aut fit minor aut destruitur nec genera
tur ex eo chilus ex quo corpus generet chimos et appet
corruptio digestionis significatione. Instituit ego ei
cum quando egestio mollita cum egestio grossa non mol
lita et quando egestio mutata odoris et egestio eius
ei ad aliud ex eo in quod iam exalsite potest
ypocras. e. sermonem melius per uos et illud morbo
bo zac et secunda est sumpta ex appetitu et sicut
iam ei declaratum est meo quod precium quod dicta est

Nota bene totum comentum

Nota bene totum comentum

a prouocatione

generatur

nit omne malum faciunt per accidens ex hiis nisi illem
appetitus quoque qui est generalis et specialis est ex hiis accidentale.
appetitus autem cuius causa est inertie appetitus
generandi significat aut caliditatem aut siccitatem invenit
aut utriusque simul et appetitus sicci significat autem hiis
iniectionem dominari aut frigus aut utrumque simul et
propter hoc tacuit. G. de appetitu cani fiunt et e
sumpta ex expulsione superfluitatum gravatur orificium stomachi
et invenit quod expellit istas superfluitates aut cum vomitu et
egreditur cum eo sputo et cum saliva aut cum nocumento aut
ad intestina et expellit quod descendit cum egestione et quinta est
sumpta ex singultu. Singultus autem accidit sic
accidit spasmi et eius faciens ipsum aut est rep
letio aut siccitas. Ventris vero quarte repletur
hic aut humore mordicante et siccitas fac
aut singultum apparet et soli et post sanatio
ei et sicut cum tota et iam fuerit et hic epar
quoque egritudo est cum eo. Principium vero et sumpta
ex eructuatione. Ipse enim significat per eructa
tionem suum illud quod est infusum in ventre et disposi
tionem aut humore colerico et acetosus quando
significat aut frigus aut humore multum aut
fumositas acetosa. Fetido vero significat humorem putridum
effusum invenire aliis salsus vero significat humo
rem male qualitatis in eo infusum cum ista fumi
tate vel calitas per aliquam egritudinem et non est eius
et sexta est sumpta ex nausea. Nausea
enim motio animae significat humorem malum quem
[illegible] et fortis est viscositas in eo quod
est intima. Et hac accidit cum eo nocu
mentum et qui est per ipsum nausea et ille
humor malus infusus invenitur et iam perge
tulat et virtus eius ad tunicas illius. Qui cum
egreditur per nocumentum destruitur qualitas eius mordi
cativa et humor quidem effusus invenitur
aut abbibitur ad ipsum extrinsecus aut ita est
ut extrahat ipsum sicut accidit in fame veneni
et qui et ipse redit et attrahit et membri
egestantibus et effunditur ad ipsum species vene
ni in diversa. Aut ita quod natura ipsa expellit ad
ipsum illud quod aggregatur in eis de veneno et
multotiens aggregantur in ventre ipso ex superfluitate
humiditatibus ciborum et potuum humores mali
aut fumositas cum alia aut que
est sicut indicium et septima est sumpta ex noci
tu egreditur enim cum nocumento species multe
humorum fleumatici aut colerici coloris aut nigri
et species veneni sunt diverse. Et veneni quod
est brutalis agrestia sunt horribilis qualitatis et
qualitatis veneni est divisa quod est quia est
longinqui et quod est quod est proximum

humoribus generalibus aut et aliud quod est
longinqui et aliud quod est qualitatem mala
veneni generalis valde. Et octava est sumpta ex do
loribus quod est quia veniunt ad ventrem vim insti
gative ad os eius et quod est fit eius quod prop
terea sensibilitatem forti nocumentum quod est
in eo et fuit ex eo dolores horribiles per valde
debilita et faciunt sincopin. Et G. quidem loquitur
in doloribus et dixit eius autem sunt
nes aut maniacalis diverse et illud quod accidit
eis invenit significat egritudinem et eum quod est ex
humore mordicante aut est calidus aut acetos
us aut salsus aut est a materia omnis diverse
est ut aggregatur in eo quod ei
lesuit cum lesione forti et quod insurgit infri
gidatione fortis sicut aut invenitur
cum siccitate. Nona est sumpta ex apparentibus in ventre ac
cidentibus. Decima vero sunt IIII. s. cum fluxu multa et
et eis et est quod est compositum et multotiens quando ostendi
tur ista apparere sui per hoc quod impellit laterodus
sumpta ventrem et X sumpta est ex immutatione in
spirationis. Venit enim quandoque eo est causa aut humori
eo infusus aut ventus cum retentione multa et co
artat velamen et extendit ipsum mutat per respirationem.

De pectoris dispositionibus et tussi et doloribus eius et eorum que expuuntur dictum est cum eo quod est in pleuresi.

Super egritudines autem que accidunt in
pectore, ut significatur per species mutationis
respirationis et tussim et dolores accidentes in eo et per
species eius que expuuntur ex eo.

Species significationis egritudinum pectoris sunt in. Una eorum
est mutatio respirationis. Iam cum per dila
tationem pectoris indigent acris constrictionem eius egredi
vapores fumosi sunt quia cum infirmatur motus ut
etiam motus eius quoque perpendiculariter mutatur et respi
ratio et secunda est sumpta ex tussi. Nam quando pervenit
in pectore res dolorosa natura virtus eius ut expel
lat ipsam cum tussi. Et tertia quidem accidit ex eis multis
valde scilicet ex doloribus accidentibus in pectore.
Ista quidem dolores sunt diversi ex eis sunt qui fuit
ab egritudine in lacertis costarum et ex eis sunt qui
fuit ab egritudine in panniculis pectoris et ex eis sunt
qui fuit in pulmone et quarta est sumpta
ex speciebus eius que expuuntur ex pectore cum
tussi et species eius que expuuntur sunt multe

eis enim spiritum sanguinis significat so sonum contin[u]itatis neme et ex eis est spiritus ... et ex eo est quod significat victoriam sanguinis et ex eo est quod significat victoriam ... et ex eo est quod significat victoriam ... et ex eis est spiritum samet et ... et ex eis est quod significat spiritum venenosi humoris aut in ... adustus.

Et sicut tetheam artiam egritudines dispnea et tussis et similiter accidunt dolor et spiritus et vocis lesio mutes cunt.

Sup autem egritudines ... putritionis significant multitudo impulsionis et tussis et et dolor acutus in loco est et quod expuitur ex eo et nocumenta accident aque voci.

Sed sicut egritudinem ... v. ... tudo inspirationis et tussis et dolor acutus in loco eius et quod expuitur ex pectore ... et causus est et nocumenta accidentia ... et ... autem tacuit de narratione specierum signorum egritudinis pulmonis que ... est ... est approximationi humoribus ... et aliud quod est logicum et aliud et aliquid quod ... venenosam valde et ... est ... ex doloribus quod est quod venerit ... ad ... quod est ... sensibilitatem ... nocumentum quod est ... et ex eo dolores horribiles ... et ... autem loquuntur ... doloribus et ... aut ... aut ... et ... quod accidit eis ... significat egritudinem ... aut est ... aut ... aut ... aut est ... et ... est ut aggravat in eo quod calefaciat ... infrigidat infrigidatione ... aut ... et ... est ... accidentibus ... vero ... et ex eis ... quod est ... et ... quod ostendimus ... ipsa ... est ... que in eo est ... aut ... in eo ... tensione multa et coagulatur ... et ... ipsum mutatur per ...

Et sicut dispnea et tussibus et doloribus ... et eo cum ... expuitur ... egritudinem in presenti ...

signum egritudinis ... et significat ... et ... accidit ... coloris ... et ... dolor ... accidit in eo sentiuntur ...

... in eo quod est inter spatulas et sequitur ... significat ... est ... est quia et eo quod expuitur ex pectore aut ex ... non est de spumosum et tacuit ... de ... specierum significatur egritudinem ... res ... una est ... hac species ... et alia est quia ... intellecte ex operibus ... ex eo quod ... et ... doloris et ... cum ... et ... significat super intestinalis et ... quid colligit ... remanent et ex membris interioribus in summa.

Propter ... vero et in ... aliis partibus ex ... et dolore et lesione operationum amplius et egritudinum ... erunt.

Et ... hac ... significationes egritudinis ... et dolore ... in eis et ... accidentibus ... operibus eorum et ex ... eorum ... ex eis ... est ... egritudinem ... est ex eis ... significat egritudinis ... et quod ... ex eis ... et ... tamen ... est ex ... iiii ... et ... et nocumenta ... operationum ... est ex eis quod ... ex eis et ... est ex ... est ... membrorum ... et ... est ... operationum eorum et ... est ... membrorum ... et ... cum eis et ... ad ea ab aliis et sermone ab ... in ... et ... ad ea ... et ... et reliqua que sunt ... autem operationum ... membrorum et ... eorum est ... est ... operationis ... et operationum ... que ... operationum ... significat ... membri et ... membri et ... est ... membri ... et ... ut sit membro ... operatione una ... et si ea operationes ... tamen ... eius ... et ... est ... operationum ... et ... dilatantur ... aliam ... aliam ... quod est ... et ... in ... est ... et ... operationum singularium ...

declarat partes huius canonis

efficientur in membris singularibus uno. Intellige ergo totum istud et scies ergo locum nocumenti ipsius et c. Deinde autem prosequitur et dicit

declarat significationem canonis precedentis et ponit dictum in modum

Ex tumoribus quidem praeter naturam in flegmonibus (i. apostematibus sanguineis) **et scliros** (melancolicis) **et inflationibus** (flaticis) **et erisipilis** (colericis) **inspiciendum est.**

Et tumor membri est quod est similitudo praeter naturam et quantitatem illius membri, ut inquinamentum ausit et apostemate calido aut ex apostemate duro aut ex molli inflante.

Apostema calidum est simplex sicut apud fratres latinos nominatur flegmon, et apostema calidum nominatur herisipila. Et quod est compositum sicut species carbunculi et inguinariarum sub intentione apostematis calidi. Et illis quidem pustulis sunt multa sicut ignis persicus et variola et formica et furunculi et aliae ex pustulis et variolae et morbilli est proprietas aliqua quae est causa in ipsis erumpunt mala, quando accidunt cum sit putrida et conclusa et quando expellit totam superfluitatem consueverat corporis. Generantur ex ea variola et morbillis. In flegmone autem et herisipila carbunculus et quod [illegible] compleatur digestio superfluitatis in eis. Et apostema quidem nominant carbunculum elicasen et apostema durum quod est generatum ab humore melancolico et nominatur sclirosis, et quod est generatum est a colera [illegible] nominatur. Et quod autem generatio est a flegmate viscoso et segato sicut nodi et scrophulae et [illegible] nominant scrophulas. Et algnam i. nausearum. Apostema autem molle i. inflatum est ii. nominis, unum eorum nominatur inflatio et alterum nominatur achteleigi et sunt eius species multae diversae sicut pustulae nominatae assen et filie noctis, et ista generantur ex flegmate subtili cum aut salso aut alio spiritu commiscetur cum ipso. Et ex speciebus eius sunt reliquae inflationes in quibus non est pulsatio. Et tu quidem potes cognoscere has ex colore eius et dolore et [illegible] commixtione ipsius et ex velocitate motus eius et tarditate eius et tactu eius. Et ex compressione sua ipsum cum digitis et positione nolens ipsum cum digitis et positione ulterius ipsum. Et ista quidem apostemata quae componuntur ad invicem quae generantur in corpore species multae apostematum. Quorum aliud est

compositum ex sanguine et colera, et aliud ex sanguine et melancolia, et aliud ex simul flegmate, et aliud ex flegmate et colera. Et ex istis apostematibus compositis est quod non sit ad velatum extremitati et ex eis est nomen et secundum proprie similitudinem. Et sermo in reliquis eorum et non est quod generatur in membris interioribus ex istis apostematibus simile ei quod generatur in membris apparentibus. Verumtamen quorundam eorum accelerare mortem ipsum propter nobilitatem membrorum interiorum et nebernetum secundum dolores. Et quorundam eorum sunt spaciosa et apparent eius cura et divisim curantur. Nomina apostematum propter nominationem et est illud quod egreditur sub inguine et quidam nominant pipploma et pleurisis et epiclum et spleneticae apostemata renum et quibus de ante eorum sunt nomina apostemata sicut nominatur apostema cerebri aut apostema panniculorum eius Karabitus i. frenesis aut tirsen et sicut nominatur pleurisis alosari. Et sicut nominatur apostema velaminis i. diafragmatis birsen et sicut nominatur apostema mollis. Thus hoc est in reliquis eorum.

Dolores vero secundum eum mutabunt locum aut continuitatis solutionem. Aut alterationes (sicut frigus et mala complexio) **spiritus continuitatem solvunt ut continuitas incisione et corrosione** (i. corrosione) **et fractura et tensione alterantur vero sola qualitate sicut hi frigidi.**

Dolores autem non sunt in corpore frigido aut significant solutionem continuitatis aut mutationem multam. Continuitas vero solvuntur incisione, corrosione et tensione et scissura et sola in membris mutantur calefaciunt frigidi, humidi, siccitate.

i. declarat textum praecedentem quod hoc ponit ...

Iste sermo facit fidem expositionis partis secundae nominis quod in exercitio egredi membrorum interiorum et est intellectus ex expositione nostra partita quae est quia scissura et species rupturae et alia quae sunt species alterationis est ex speciebus solutionis continuitatis opposita ex incisione imperfecta et extensione et scissura et secundum nominantur quos Galienus tractavit aut obtusione et casu aut (aut contusione)

Margin notes: Nota bene de apostemate · Nota quid morbilli · Facit · aut me dicit · accidentis

percussione est lig[no] aut lapide aut quecumque sit et cum solvuntur quecumque in eis partes illorum membrorum aliquorum habent solucionem apparentem, et frigiditate et siccitate et humiditate est in alteracionis divise.

Nocetur autem et operacio aut leviter nocetur aut omnino fit.

Et nocumentum actionis maius est sive minus est; non morum aut ita ut debilitetur autem ita ut mutetur a parte sua aut ita ut destruantur.

Debilitas quidem est sicut malicia dignoscibilis absque corrupcione aliorum ita ut mutetur a parte sua sicut cum resolvunt sed [illegible] que perveniunt ad [illegible] faciat [illegible] aut chichatum. illius sit ex eo est quod pisces aut fumosum. Si ita est ut destruatur est sicut egrediantur [illegible] disposicionem suam in [illegible] non operantur [illegible] et sicut similitudine est sermo in operacione et [illegible] et apparencium et quidem exquisite perscrutatus est de eis ille in libro suo de omni morbo et accidenti.

Que vero egrediuntur sunt quidem ut particule eorum que patiuntur, sunt vero superfluitates.

Sunt vero non in ipsis contenta sunt.

Et autem que effluunt et procedunt ex eis alie est que sunt partes membrorum in egritudinibus et lesiones alie sunt que sunt superfluitates et alie sunt res que complexe in eis non.

Preterea de membris effluunt res multe diverse ex quibus sunt quedam non et ex eis sunt passiones. Ille autem quedam sunt sicut urina et egestio et vapores egredientes ex poris corporis per [illegible]. Illa autem que sunt passiones sunt causa egrediuntur ex [illegible]. Sicut enim vapores sicut per odores [illegible] est in corpore quo est qua est odor bonus et aliud est odor fetidus et est odor [illegible] sicut est ille quidem apparet [illegible] et apud nos in sudore est manifestum [illegible]. Quidem dimisit illud quod precedit in corpore in partes et cum est partes membrorum et nos quidem invenimus istud in multis egritudinibus sicut cum egreditur in sputo et tussi ex partibus meatus canalis pulmonis et multe plus et ulcerum naturalis est et sicut cum egreditur ex pectoribus [illegible] multociens egestio et est illud quod est superfluitas in membris sicut [illegible] et urina et egestio in

intestinis est vastum est quod venit post in egritudinibus horum [illegible] superfluitates [illegible] ne egrediantur [illegible] eisque signum eorum egritudines sicut lapis et [illegible] et [illegible] allago et species superfluitatis et [illegible] species [illegible] et egrediuntur in egritudinibus [illegible] species spiritus et in egritudinibus [illegible] in [illegible] et in egritudinibus [illegible] sicut desectiones ~~[illegible]~~ [illegible] te et reliqua species solis [illegible] et est quod est oplentum [illegible] non sicut ~~[illegible]~~ [illegible] non nervis. [illegible] quam ipse egreditur signum [illegible] continuitatis in vena et [illegible] est [illegible] in modo [illegible] eorum.

~~Et una quaque [illegible]~~

Et divisionem propriam unius cuiusque faciet.

Et una quaque harum specierum signum retinet propriam.

Significativum per istas species res [illegible] quia sunt species earum est illec quorum determinacione [illegible] uniuscuiusque particularium earum signum egritudine propriam aut aliquam partem egritudinis.

Dictum est autem de his omnibus amplius in pacientium locorum negocio. Nullus enim in artem [illegible] redigentem aut [illegible] assignante quemadmodum igitur aliqui medici eorum qui in ceperunt perfecerunt neque.

Etiam locuti fuimus in eis rebus sermonem ampliorem isto in libro meo in locis dolentibus [illegible] fit nos autem ad [illegible] in illa in [illegible] et [illegible] operosam propriam autem [illegible] secutus est in illa a fine sicut non consecutus est in [illegible] [illegible] antiqui invenerunt eas et non compleverunt.

Locutus est [illegible] nobis cognoscimus egritudinum membrorum pacientium in egritudinibus et membrorum [illegible] in multo.

quoniam ille alii et perfectam esse doctrinam signorum egritudinis in egritudinibus minorum et perfecte et perfectam esse in residuo eius doctrinam canonis in signis. quia egritudinis minorum et que quidem non intellexerunt talis putant quod Galienus aberrauit et diminute egritudines quarum signa non docuit et dimittit in determinatione sua qua determinauit estimatione sua quam habuit de accidentibus libro Galieni in minoribus pacientibus quod Galienus diminuit et non docuit omnia signa et quod omnes ut nominatim causas egritudinis earum membrorum paciencium et non propter quod Galienus sunt contentus in eo quod diminuit in canonibus suis que docuit in eis ut exercitentur discipuli in inueniendo per illos canones signa que sunt que in se ipso arte et non indigent ... consideratoris in libro ... hoc est lucet magis quod inuenitur Galienus manifestam laude et consequitur talis uituperatio. probat quod suo malo intellectu detrahit Galieno. et iam est ex sermone Galieni quod ipse est complens doctrinam artis medicine et nos iam explanauimus id in libro meo cuius nomen nominauimus ... artis medicine.

Egrotantium quidem ex illo negotio discerne oportet eorum genera conuenientes egrotantium neutro et sanandorum ex presenti constitutione.

Et iam ostendit prius signa corporum que iam sunt egra ex illo libro et signa corporum que iam prima sunt infirmitatum aut ut sanetur oportet desumere ex isto libro. Cum in egritudinibus manifestis cadentibus sub uisu et tactu non sit necessarium cedentibus quo sciantur signa eorum abscidit Galienus sermonem in finiendo et dicit quod liber eius in cognitione passionum membrorum interiorum sufficiat in cognitione signorum egritudinis que est quia sunt in eo. Sed et signa egritudinis membrorum apparentium et residuum sermonis eius est intellectum et ipse complebit expositionem eius ideo quod futurum est.

Ea autem que sunt egrotatiuorum in medio sunt horum eorum sunt quiescentis et egrotantibus accidunt. Sed illa quidem omnia sanis insunt. Preter illa uero egrotantibus in quantum egrotant.

Et signa eorum que appropinquauerit ad hoc ut infirmetur sunt media inter illud accidens sanis. Erunt itemque et omnia inueniuntur in mentibus existunt in firmitatis ut sunt communi ... relis.

Postquam perfecit Galienus et docuit signa que accidunt sanis ex nocumentis et uenientibus secundum rem pessimam et docuit signa que accidunt infirmis ex nocumentis aduenientibus. sed omnium illorum ... sermone quod signum est signum quod eorum appropinquat ad hoc ut infirmetur sunt mediam inter illa scilicet sunt permixta ex signis sanorum et ex signis egrorum.

In medio uero horum sunt declaratiua egritudinum quedam quidem ex genere existencia eorum que sunt in sanitatibus aut preteritis permutata quedam uero ex his que sunt preter illa quidem sed minora his que in egritudinibus sunt.

Signa autem eorum que appropinquant egritudini sunt in eo quod est inter illa et illa est et eis que sunt ex genere rerum naturalium permutantur in qualitatibus suis aut in dispositionibus aut in horis suis et ex eis sunt ex genere rerum que egrotantibus accidunt ... natura minora et magis diminuta quam ea que accidunt in egritudinibus.

Hec est expositio signorum corporum que appropinquant infirmitati quod est quasi permixta ex signis sanitatis et ex signis egritudinis et ex signis quidem sanitatis sunt cum permutantur signa ista ab eo secundum quod sunt aut in quantitatibus suis ita quod addantur aut minuantur aut in qualitatibus suis ita quod permutantur eorum dis-

sicut

actiua

Et ut accipias

declarat dictum suum

distinguit ista

positiones similes accidit quod est egrediens ante aut in loris similiter ita quod permittetur hore significationum causis 93 et est ut antecedat appetitus cibi aut tardet. Ex signis autem egritudinis quando ex istis signis apparet aliquid in corpore sano et in primo appetitus et quantitas est parva et motus eius est debilis deinde additur et significat propinquitatem cursus corporis in egritudinem et quando completur cadit corpus in egritudinem.

Et propter hoc et dispositiones hee corporum que neque egrotativa esse inveniuntur neque sana sunt. Et declaratiua vero ipsa significationes siquidem hec sanitates designant. Secundo quidem egritudines et sunt eadem significationes secundum primam habitudinem et sana et egra et neutra.

Et similiter est dispositio corporis que approximate quidem egritudini ex dispositionibus que non proportionantur ad sanitatem neque ad egritudinem et significationes significativa ipsum non significant in primis illam dispositionem. Deinde significant modo eo egritudines. Fit ergo nomen significationum neutrum ad id ex signis ~~preterea ex signis~~ que non significant sanitatem neque egritudinem.

Iam quidem fuit dispositio que non proportionatur neque ad sanitatem neque ad egritudinem cum hoc esset et significationes dispositionis neutre est ergo ut due sunt et signa corporis que appropinquat egritudines. Et quidem significant permutationem significationum sanitatis aut diminutionem significationum egritudinis et debilitas corporis ergo significationem horum. Post quando neque que operantur ad sanitatem significant eam et que operantur ad dispositionem mediam significant ipsam alio modo et que operantur ad egritudinem significant eam.

In eo quidem quoniam existente dispositione media appellatur neutra, neque quod futuram declarant ~~neutram~~ egritudinem.

Et ex signis que significant egritudinem existentem quidem quasi significant dispositionem que est in corpore non significant ~~non significant~~ sanitatem neque egritudinem. Verum quidem quasi significant dispositionem

que fiet post, significant egritudinem.

Signa que significant corpus egrum in quo egritudo ipsa quidem in primis significant dispositionem presentem in corpore que est significatio corporis presentis super dispositionem mediam et significant corpus futurum super egritudinem que erit.

Secundum vero eandem rationem et que apparent in egrotantibus significationes salutis dicentur quidem sana eo quod futuram sanitatem denuntiant. Dicendum vero egrum in quantum egritudinem existentem ostendit et neutra quidem est quando utrumque compositum declarativa dicentur secundum ab significatorum neutrum vocatum.

Et huic vicina est et signa que apparent in infirmis et significant evasionem quia significant salutem quando indicant sanitatem que fiet in eo quod est post et quod ipsa sunt signa egritudinis propterea quod significant egritudinem presentem et quando significant duas dispositiones sunt ex signis que non proportionantur ad sanitatem proprie neque ad egritudinem proprie sed aliquem modum quo significant ... sanitas neque egritudo signa que apparent in infirmis et significant evasionem sicut signa digestionis et vehementie virtutis et tolerantie quia significant duas dispositiones. Una earum est quod signum eius presens est super egritudinem et significat futura super sanitatem quia significant super sanitatem et infirmitatem simul sunt ex hiis vim maiorem dispositionis que non est salutis neque egritudinis.

Nichil vero inveniendum est eadem significantes habere rationes in diffinitionibus ~~in accidentibus~~ habitudinibus et

declarat dicta sua ex predictis.

o quo ista significationes possunt dici neutra.

sani et egri neutri dici.

Et non inaequalis sanitas signum proportionetur ad istas tres modos proportiones diversas et dicatur quod est signum egritudinis et signum neutri sanitatis propter quod egritudinis in sanitatis dispositionis complete secundum ligationes rectes tres. Una autem est que ipsa significat egritudinem presentem. et secunda est que significat sanitatem que fiet in proximo et significat dispositionem dispositionem que neque est sanitas neque egritudo. et secundum hec ex est . . . est ratiocinatio omnis signi significationis signes diversas quod est quia non est . . . signum unum diversis significationis proportiones diversas res diversas.

Secundum alterum vero significationum que . . . ex egritudinibus convalescentibus in se signum dicimus neutrum secundum quod arbitror et ea que sunt in senectute senectute. Hec quidem ratione omnia secundum plures cadunt intellectus et rationes.

Et dicamus secundum intentionem aliam preter hanc intentionem quod signum quidem invenitur in corporibus . . . ab egritudine sunt ex signis que non significant sanitatem neque egritudinem. et similiter signa que inveniuntur in corporibus senum et omnia signa ista proportionantur diversis proportionibus.

Intentio alia est intentio in qua non secundum signum significationem egritudinem presentem secundum significant autem egritudinem futuram sicut signa inventa in corporibus convalescentibus dispositionem. alia sicut signa que inveniuntur in corporibus senum signa debilitatem caliditatis innate et victoriam frigoris et siccitatis super membra eorum.

Quecumque vero signa perfecte sanitatis sunt secundum solam horum cadunt cognitionem.

Signa autem que inveniuntur in corporibus sanis in quibus non est egritudo proportionatur neque ad sanitatem

Hoc intellectum est super dicta ista in eis que sunt post.

Et quecumque egrotantibus non manifestantia futuram sanitatem secundum sola et hec egritudinis cadunt cognitione.

Et signa que inveniuntur in infirmis et non indicant sanitatem futuram ipsa et non proportionantur neque ad egritudinem tantum.

Hec est intellectum et expositum.

Delinis quidem deinceps dicetur.

Hec et dicetur ista in eis que sunt post.

Quia ipse iterabit rememorationem horum signorum egritudinis medio quod futurum est.

Sapiture vero egrimus signa pronosticationis expectamus per complicuerunt centre eorum determinata.

Et dicemus signa in primis que indicant egritudinem futuram et istorum sic dicemus sunt due species.

Scilicet species signorum sanitatis que permutantur et species signorum egritudinis que est magis diminuta et debilior.

Agnoscere autem opera quantitati ab his ex temporibus non . . . ipsis formis permutata ab his que sunt secundum naturam.

Et dicamus imprimis quod signa que ex eis non sunt permutant rem naturalem neque in quantitatibus dispositionibus in horis non in ipsis . . . eius.

Sunt signa sanitatis ipsa natura magis . . . significantiorem permutatio corporis in quantitatibus suis aut in suis dispositionibus in horis suis signa egritudinis . . . quod minat eis secundum sanitatem excepti et dic.

Delendo autem . . . cibori te

sam aut remissam: aut quod non sit consuetum fieri.

Si fit cibi appetitus additus aut permisceat horam in qua venit consuetudo sit moneatur aut declinet ad cibos alios quibus non erit consuetudo eius.

Declinatio est ad cibos in quibus non fuit consuetudo est mutatio in dispositionibus suis et reliquum sermonis eius intellectum est.

Aut non fuit consueta motio eorum egestione sed egestio superfluorum esse paucorum aut plurium et humidorum aut

Et ut sint superfluitates cibi que procedunt pauciores quantitate aut plures duriores aut leniores aut duriores.

Diminutio earum aut ... mutatio est ... permutatio in quantitate et earum lenitas et duricies parum est earum permutatio in qualitate ... diversitate sermone suo in horis suis quare manifestum quod est ex egestione aut horam consuetudinis aut superfluitates plures et leniores et tardat earum exitus quando sunt pauciores et duriores.

Ita vero et humiditatum superfluorum indigentia aut habundantia preter naturam aut consistentie permutatio autem temporis evacuationis.

Et similiter de diminutione superfluitatum humiditatum mutata et additione earum mutatione ... aut mutatio coloris earum aut ... aut horarum evacuationis earum.

Superfluitates humide que sunt urina et reliqua que descendunt cum ea. Urina enim mutatur in quantitate sua et minuitur aut additur permutatur in substantia sua et mutantur colores eius et ... mutatur in horis suis et ... in horis suis diversitas et ... quare istorum quando non currunt secundum consuetudinem iudicat egritudinem quando significant causam in corpore facientem necessario mutationem eius.

Et vigilie et multus sompnus aut in tempore non consueto fit.

Hec vero et superfluitas aut amplior aut minor aut ... aut frigidi concupiscentia preter consuetudinem et ... eorum usum innecessitatem et non fuit tempora concupiscentia et sudores plures quam oportet aut pauciores et pigritia admotionibus aut temptationibus motionum aggravatio aut dissolutio membrorum et validas eorum et repletio ventris aut amplior aut minor eius evacuatio. Sic vero et que provenire eis et fuit eiusdem cibus et potum non similis ei quod prius fuit delectatio cogitationis est fuit in ... egritudinis ... et intellectus hebetudo vel ... aut oblivio in non consuetis aut fantasticatio plurimum magis quam prius et si quidem auditus et odoratus et visus hebetiores et infirmiores esset simpliciter dicere que ... sunt hec quando aucta hec vero diminuta hec vero temporibus q-

bus dam aut quantitatibus permutata et color tenuior et minor et maior et rubicundior aut albior aut lividior aut nigrior et eructuationes et sternutationes et ventositates plures aut pauciores aut his similia significant futurum egritudinis. Ita vero et [illegible] narres et aures et palatum quibus cerebrum expurgatur quantitatibus aut qualitatibus aut temporibus permutata significant in omnia genus eorum que sunt supra nos.

Et vigilie aut sompnus additi aut facti in hora in qua non currit consuetudo et secundum consuetudinem illius currit et appetitus potus plus aut paucioris aut calidi aut frigidi contra consuetudinem et usus coitus similiter [illegible] et sudor in hora non sua et sudor qui est plus quam [illegible] et pigritia [illegible] et gravitas qui conatur ut moveatur et mollificatio et debilitas vehemens et retentio [illegible] et evacuatio corporis plus quam [illegible] et si evacuatio sanguinis ex ore [illegible] in ano et vulva et delectatio et cuius [illegible] cibi et bibi [illegible] ab eo [illegible] est urina indicat egritudinem futuram et similiter [illegible] qui [illegible] non est aptus natus super illud [illegible] illud et se [illegible] et sompnus qui in eo est [illegible] ne et visionibus plus quam fuit [illegible] et auditus et odoratus et visus [illegible] eorum aut generatur aut debilitatur et ultra res non [illegible] que additur aut diminuitur aut mutatur ab horis suis aut dispositionibus suis et ex illo est timor aut magnitudo eorum que minuitur aut additur declinat ad rubedinem aut ad albedinem aut ad lividitatem et nigredinem et eructuatio et sternutatio et ventositas egestionis inferioris que additur aut minuitur aqua [illegible] et que descendit a naso aut ex palato aut egestio ex [illegible] ex eo quod mortificatur

cerebrum quod mutatur quantitate aut dispositione aut tempus hora et omnis iste res quas diximus sunt ex [illegible] res nimium.

Sanguis istis omnibus significat res [illegible] consideres [illegible] et [illegible] non sunt [illegible] et [illegible] additum aut diminutum aut permutat [illegible] qualitate aut in hora sua et illud accidit a causa in corpore [illegible] faciet egritudinem [illegible] est debilis [illegible] non ad [illegible] eam et [illegible] est fortis [illegible] egritudinem et [illegible] medicina non faciet egritudinem expugnasset. [illegible] quidem [illegible] magis [illegible] facientium significat in eo quod futurum est post cessationem eius sanationem omnium predictorum signorum.

Tortio vero in ventre aut super stomachum aut super aliquod intestinorum aut in egestionibus aut in his que evomuntur aut mingitur aut alius [illegible] dolor de egritudine est eorum que preterivit. Sto dum vero egestare ita se habentes dixit.

Mordicatio autem accidens in ventre aut mery aut in aliquo intestinorum aut apud egestionem aut vomitum aut urina et dolor [illegible] ex genere [illegible] egredientium [illegible] cum accidit illud [illegible] infirmatur.

Postquam cessaverit [illegible] eius quod significet egritudinem futuram et significat sanitatis permutatur [illegible] eorum que significat egritudinem futuram ex signis egritudinis et [illegible] in primis mordicatio quod accidit in ventre aut in meri aut in aliquo intestinorum aut accidit apud egestionem aut vomitum aut [illegible] in [illegible] dolor [illegible] quod accidit [illegible] dolor eorum qui incipit postquam non fuerit [illegible] significat egritudinem [illegible] significat egritudinem futuram qui significat [illegible] nocivam esse.

Quemadmodum [illegible] aut vigilantes aut dormientes

quando incipit propter hoc ad consueta operationum non impediuntur. Et iste quidem iste est egritudinis in talibus dispositionibus discretivus.

Et similiter dispositio eius qui sentit in incipiente suo gravitatem aut dolorem diminutum sentiat illud non prohibens illum ab operationibus cum quibus erit consuetudo eius. Et iste quidem est terminus egritudinis in hiis dispositionibus.

Non vult in hoc sermone terminum per diffinitionem egritudinis scilicet egritudinis significatam, sed vult deceptionem que distinguit inter egritudinem et alias ex dispositionibus corporis. Dolor enim et nunquam significat egritudinem, accidit in corpore sano quod non prohibet ipsum a conservatione in actionibus suis cum quibus erit consuetudo eius. Et hec est significans signa egritudinem et ipse quidem quod dicit in libro crisis quod primus dierum egritudinis est hora in qua apparet nocumentum operationis sensibilis et primum quod computatur ex diebus egritudinis est hora in qua incipit ex nocumento operationis quod prohibet consuetarum in occupationibus suis aut consuetarum in operationibus propriis.

Et propterea ad adeantem dispositionem et egri et neutri dicam adhuc et propter rigorem ferentis facimus iam in certe intentionis aut neutri dispositionum glaciarum earum que dicte sunt.

Et propter illud nominatur dispositio magis composita aliquando sanitas aliquando egritudo et quia sanitas est egritudo quod est gravia una ex hac dispositionum quas narravimus per quantitatem virtutis et tolerantie qua tolerat eas et fugere eas ab eis est. Quando egritudo autem dispositio que non est sanitas est egritudo.

Postquam dixit signa significantia egritudinem et fuit intellectum ex sermone eius quod dolor et unumquodque signorum egritudinem efficiat eam in corpore dicens sit et quod facit accidere illam eam in corpore et dicit ad accidit dispositio que est per operationem ad ... aliquando dicitur egritudo quando prohibet consuetudines in occupationibus ... et dicit quod non est nisi secundum quantitatem virtutis et tolerantie eius qua tolerat eam et fugam eius qua fugit ab ea. Nam si natura tolerat eam non est ista dispositio egritudo sed dispositio media et similiter ab ea est dispositio illa egritudo.

Ita vero et illa nocumenta que sunt per sensus non medio quod est

et magis et minus differunt alterutrum secundum toto genere preter in sicut et hec sunt egritudinum signa quod diuturnitatis erit prima et nocivum assuetis suis actionibus impedientis sufficientia dixi neutri.

Et similiter omnia nocumenta que sunt in sensibus sunt divisa ad invicem in multitudine et paucitate secundum inquietudo et experientia autem prima est ex signis egritudinis dispositio manet prima et non prohibens illum et accidit ab accidentibus consuetudo eius.

Sermo eius est intellectus quoniam ... to vult generis nocumentorum que mutant sensus in multitudine et paucitate et quantitate quod comprehendit sensus suis species enim hic generis sunt multe et ex eis sunt que mutant sensus in qualitate et sibi hinc est exposuit . o . speciem huius generis et dicit.

Talia vero sunt per gustum quidem quando salse aut amare aut alie alterius qualitatis manifeste testato est comestis et bibitis omnibus aut sine acceptione cibi saliva ut eis talis.

In gustu quidem quando sentit homo saporem omnium que comedit et bibit salsum aut amarum aut ideo ad extrinsecus saporibus aut sentit preter quod recipit saliva sua aliquem horum saporum.

Iam ostendit ypocras in libro de humoribus quod sensus gustus mutatur secundum illud quod miscetur humori illi porro in lingua ex humoribus et sentit saporem humoris vincentis frequentem.

Secundum odoratum vero quando aliquando sentimus unam qualitatem odoratam nullo presente odorabili aut afferentes plurima et diversa omnia ut similia sentimus (plurimus vero omnis sensus nobis est

mulli aut fetoris alic' l'c3 in illo p'sente fetido

Et in odoratu q'z sentit h'o odo re uini et no est in p'sentia eius, ad quod odoretur aut applicantur, et res multe co'p'se et sentit ex o'ibus odorem uini et q'z no sentit h'o ex odore aliq' penitus aut sentit odorem fetidu' et n' est in p'sentia sua aliquid fetidoru'.

Mutatio instr'i odoratus est s'c'd'm modu' mutatio'is gustus. q'a s'c'd'm illud q' resoluitur ex hu' fit uapor qui mouet sensitiuu' odoratus q'u in corpore e' hu' malus resoluitur ex eo uapor et ap'h'e'dit odorem eius se'sus odoratus.

Secu'du' auditum uero so nitus et strepitus g'n'is eoru' que p't'n'z sunt.

Quando autem ei tinnitus aut sonitus s't ex generac'o'e egredientiu' a capite suo ...

Sensus autem auditus mutatur s'c'd'm illud q' resoluitur ex uapore hu'or' infectiu' in corpore. isti enim mutationi imprimit in sensus auditus. ita sic imprimit in sensu gustus et sensum odoratus et q'a ... ipa'm uisum imprimit in eo ac'.

Quemadmodum et s'c'd'm in sum q'o'z autem apperere uiden tur et nig'e et alba et ru. et ruffa. huero quidem rotunda. h' uero oblonga. h' quidem g'ctilia. h' uero g'ssa et p'ter hec uiolare oia ui dentur.

In uisu autem sic q'n ymaginatur hoi q' uideat ex reb' nig's aut tenebrosis aut similibus modico. et rubeis et ru quodam ro tunditas et q'sdam longitudines et q'sdam minutias uel paruitates et q'sdam g'ssitudines et ymaginatur ei oia q'n uolant ...

Isti colores chimos corporis inficientes sig'nt. et sentitur ex uino q'z eo'z sig' ... sic sentitur ex saporibus et odoribus et uocibus.

Secundum tactum uero qui inequalitas quedam aut spissitudo aut grauitas aut tensio aut stupida aut dolens disp'o apparet secundum totam p'uidonem.

In sensu tactus autem tactus q'n sentit ... aut spissitudinem aut grauitatem aut tensionem aut ulcerationem in corpore suo toto.

Iam determinauit .G. istas disp'o'nes sim plicitatis et ego ido determinationem eius insig's simptis ex mutatione sensuum. uideo aliqu'do q' in sensu gustus qui in egritudinibus alicui sentit saporem et ille sapor sig't chimum malum qui mouetur in corpore eius sicut illo q' inueniat amarus sig't coleram ... acetosus sig't melanconiam aut s'c'd'm acetositatem et dicitur ... est ... cu' esse acetoso est sup'fluitates hu' meritatis ... et cum ... sig' ... salsus sig't fl'a salsum et sicut dulcis sig't s'a'n'. et sic ... acutus sig't coleram adustam et sic ponticus sig't ... melancoliam. In sensu uero odoratus qui no est p'sens aliqu' e'sit odor et aliis ... odoru' mutatur et inuenit hunc odorem ... sig't chimu' malu' qui mouetur in corpore. Odores q' fetidi sig'nt chimum putridum et acuti sig'nt ... et ... sig'nt chimum ... In sensu audi tus q'n non fit p'sens uox exterior ... sonitus et sentit ... uocem aut strepitum aut so nitum et istud est sig'o ... chimum mali in capite suo. In sensu autem uisus co lores nigri et tenebrosi sig'nt chimum nigrum et si les modico sig'nt chimum ... colericum et rubei sanguineum. et ymagines que uidentur in oculo et diuersificantur ... s'c'd'm illud q' fo tur ... quedam ... longe et fortasse fiunt ... sermone ... ymagines subtiles sig'nt chimum subtile. g'ssa sig'nt chimum g'ssum. In se nsum autem tactus accidit o's sp'es lassitudinis ... et s't ulcerosa et lassitudo et sp'es lassitudinis ... in multitu do grauat ... et ... aut aggrauat ... aggrauat ... et ... ad ... chimum ... est ... .G. ... res istas qui ... in doctrina ...

Ita uero et s'c'd'm quam ... temptio aut tribulatio aut p'uritus aut grauitas. qui quidem p'ue fiunt et no' manentes disp'o-

nem quidem nequitiam esse declarant. Pronunciat vero egritudinem futuram.

Et similiter et quando est malum in membrorum quorum interius fiunt extensio aut coartatio aut mordicatio aut gravitas, et quando in multa harum est pena aut non est fiunt tunc significant quod dispositio corporis non est dispositio sanitatis neque egritudinis sed indicat egritudinem futuram.

Sermo iste intellectus est quando presentes fiunt in membro propria contradictiones eius contradictio [illegible] cum contradictio aut in sermone eius quoniam neutrum quorum eorum est proximum scilicet ex istis accidentibus quod in membro tenditur aut coartatio aut mordicatio aut gravitas tamen [illegible] aut quod gravitas est per operationem ad illud quod toleratur virtus.

Quorum vero in iam egrotantibus hec fiunt signa, hec quidem sanitatem demonstrant, hec vero mortem. Sana quidem [illegible] secundum speciem vero propria [illegible] accipiuntur vero illa quidem tamen [illegible] ex operationibus intuitio secundum vero preteritum ex hiis que fiunt preter operationes.

Signorum autem que apparent in eo qui iam infirmatur quedam significant sanitatem et quedam eorum mortem. Et propter eorum proportionantur ad sanitatem et que proportionantur ad egritudinem [illegible] ad egritudinem mortificatam. In specie siquidem signa sumuntur ex bonitate operationum et malicia earum secundum specificationem vero sumuntur ex operationibus particularibus.

Accidit in egritudinibus significatio diversa ex eis scilicet que significant salutem et sunt signa digestionis completa supra ex vehementia virtutis et signa victorie virtutis [illegible] abat et ex signis scilicet que significant proportionem. Sic signa eorum qui apparet ante digestionem et signa eius quod est dixi scilicet signa ante digestionem et signa post digestionem. Cum apparent ante digestionem significant proportionem et cum apparent post significant evasionem et [illegible] ex signis que apparent in egritudine propria digestionis et tamen quando appareant contraria eis [illegible] debilitas virtutis [illegible] egrotus morietur procul dubio. Et [illegible] est quod signa que apparent in [illegible] sunt supra ex bonitate operationum et malicia earum. Bonitas ergo operationum significat sanitatem et earum malicia significat proportionem [illegible] ista signa aut secundum dispositione presentium [illegible]

gravitatem egritudinis autem in dispositione futura et significant aut evasionem aut longitudinem egritudinis aut proportionem et operantur ista signa ex eis et significantibus scilicet signa quorum virtus est magna valde ut signa supra ex bonitate operationum membrorum principalium et malicia eorum et ex significantibus scilicet signa quorum virtus est debilis et sunt supra ex bonitate operationum membrorum ignobilium et malicia eorum.

Quoniam quia prius dictum est primum quidem principalium secundum eorum vero eorum que ab illis nata sunt et tertium quidem aliorum [illegible] regimen [illegible] sed [illegible] supplementa recipientium. Tertium vero genus eorum quedam sunt ex se quidem inutile est ad egritudines secundum accidentes vero et ex hiis et aliis pronuntiatur quemadmodum et ex superfluitatibus et ex hiis hiis quidem ratione passionis et ex superfluitatibus vero signa quoniam digestionis in hiis est signa. Itaque vero quod non determinat eam [illegible] aut non superante aut non superata aut neutrum neutrum. Sana [illegible] dicuntur signa superante non egritudine vero superata non.

Cum vero inequalibus pugnant.

Etiam determinavimus genera eorum [illegible] et primum eorum est genus membrorum que sunt radices et secundum genus membrorum que sunt [illegible] ab illis radicalibus nata et tertium est genus membrorum quibus ex se ipsis est regimen proprium et advenientes ex radicalibus tamen quidam et

distinguit membra ut supra

[illegible] signa que sunt ex esse signa

declarat per exemplum

reducit dicta ut [illegible] signa et sic iste patet

ponit [illegible]

certum est generum membrorum quorum regimen est ex se ipsis et non sunt radices aliis neque alia sunt radices eis nisi aliquo horum que sunt in eis et propter hoc eum geminis certum et ex se ipso fit [illegible] in pronosticatione [illegible] accidens vero quia sunt pronosticatio ex isto genere sumitur ex superfluitatibus et inceptum pronosticatio sumitur ex istis membris que sunt in secundo certum genus in lesionibus et pronosticatio que sumitur ex superfluitatibus sunt sepe gemina et sunt signa digestionis et [illegible] est quod necesse ne aliquis [illegible] non est vincens [illegible] aut non est aliquid vincens alterum et quod significat quod non est vincens et quod significat quod non est vincens proportionatur ad sanitatem et quod significat quod non est vincta proportionatur ad egritudinem et quod pugna inter virtutem egritudinis et virtutem est alternata non proportionatur neque ad sanitatem neque ad egritudinem.

Docuit G. in sermone quantitates virtutis signorum superiorum ex bonitate operationum membrorum et malitia eorum et posuit ea .iiii. generibus [illegible] .iiii. species. una earum est sumpta ex bonitate operationum cerebri et malitia eorum [illegible] exemplum est quod facilitas motus in resupinatione et sessione est ex signis bonitatis operationum [illegible] est a [illegible] cerebri et [illegible] est sumpta ex bonitate operationum cordis et malitia earum et [illegible] ex pulsu et [illegible] est sumpta ex bonitate operationum epatis et malicia earum et [illegible] ex dispositione que declarat in urina et quarta est sumpta ex bonitate et malicia operationum testiculorum et [illegible] sumitur ex virtute in venere et debilitate [illegible] non est [illegible] speciei [illegible] [illegible] in sanitate et [illegible] ab egritudine [illegible] neque est in eis significatio [illegible] longitudinis egritudinis et brevitate eius [illegible] genus totum est genus signorum superiorum ex bonitate operationum membrorum que sunt radices corporis et malicia earum et [illegible] radix est debilis [illegible] illud esse radicem et [illegible] debile et similia [illegible] [illegible] radix est [illegible] [illegible] modum [illegible] [illegible] signa sumptorum ex operationibus radicum [illegible] genus [illegible] signa sumpta ex bonitate operationum membrorum [illegible] radicum et mali earum et [illegible] [illegible] arterie et [illegible] vene [illegible] pulsatiles et [illegible] testiculorum [illegible] sunt signa sumpta ex bonitate et mali operationum membrorum [illegible] ex se ipsis est regimen [illegible] et ad [illegible] ex radicibus [illegible] membra [illegible] [illegible] splen et intestina et renes et reliqua membra et [illegible] est virtus [illegible] [illegible] ex illa radicibus et genus [illegible] est signa sumpta ex bonitate et malicia operationum membrorum quorum regimen est ex se ipsis. et non sunt ipsa radices aliis neque alia radices eis [illegible] splen et pinguedo et fortiora [illegible] signa [illegible] signis [illegible] egritudinis [illegible] in virtute et sanitate genus [illegible] [illegible] et debiliora signa [illegible] genus [illegible] et [illegible] expositum [illegible] [illegible] in eo est intellectus.

Manifeste quidem digestionis signa

sanorum sunt

Et signa quidem que significant sanitatem manifestam sunt ex signis sanitatis que significant virtutes non lesiam [illegible] et digesserunt egritudinem et ista signa sunt sicut urina rufa et consistens, et egestiones [illegible] plane et quod est sicut ista

Quemadmodum et indigestionis egrorum signa

Et signa que significant privationem digestionis manifeste sunt ex signis egritudinum sicut urina aquosa et alba [illegible] et subtilis et grossitudo eius et [illegible] nigre et egestiones nigre et [illegible] et similia [illegible]

Neque digestorum vero neque indigestorum manifeste indicantia non neutra sunt.

Neutra vero et que neque quidem hec neque vero certam declarantia quemadmodum de magis digestis tales vero sunt et [illegible] superfluitates.

Et signa que non significant penitus neque digestionem neque [illegible] digestionis sunt signa que non proportionantur ad sanitatem neque ad egritudinem et ex signis [illegible] proportionantur ad sanitatem neque ad egritudinem sunt signa que significant [illegible] sicut in [illegible] digestorum et [illegible] accessum.

Signa que sunt [illegible] sunt multa et ex eis ad [illegible] signa omnino [illegible] sanitatem neque super egritudinem et non significant luctationem inter naturam et morbum [illegible] si apparuerit ante digestionem significat magnitudinem egritudinis [illegible] et si apparent post digestionem significat [illegible] egritudinis et victoriam eius super ipsum et si apparent in dispositione digestionis non complete significat virtutem [illegible] et virtutem egritudinis [illegible] non proportionantur ista signa neque ad sanitatem neque ad egritudinem [illegible] proportionatur ad sanitatem scilicet quando apparent post digestionem completam quando proportionatur ad egritudinem quando scilicet apparent ante digestionem et quando non proportionantur [illegible] quando scilicet apparent in dispositione digestionis non complete.

Dictum est autem de his omnibus in libris que de crisibus quemadmodum et de [illegible] virtus opinione in libro de [illegible] casuum morborum dictum est ex eis quod

oz ꝑ ptem omnem nrm collige.

Et iam locuti sumus in oībus il lactacionibus et sig̃ ꝯ in imag̃ ꝯp̃ omnium in t'etatibus in quibus narrauimus cās egrium.

Perscrutatus ē g. exquisite oīa accio qua et sunt illa que noīantur ꝯm .ii. libs quoz ꝯ unus est lib e mar chetalt. et t'etatus post ꝯ lib qui noīatus est lib morborum et accidentiū. Illi enim cūs ipe exquisite ꝑscrutatur sermone in sig̃ sup̃ius ex sup̃fluitatibus ꝯ in t'etatibus post ꝯ eius lib ꝯ morborum et accidentiū ꝑscrutatus est sermonem in sig̃ nis oppositum membrorum in sig̃ sig̃ficatibus ee cꝯ eorum

Ego autem iam loquitur ꝑcens h quintem simio de sig̃ ꝯ ꝯne. transeo uero ad eam que de cāis.

Ego autem cauendo a prolongitudine sui abstrahens in h loco sermonem meum in sig̃ et sum uelex ꝯ sermonem in cāis.

Postquam enim Galienus sup libros in quibus ꝑscrutatus est de sig̃ norum ~~omnium~~ posuit discipulo inuentionem ꝑtium ex sig̃ ex illis librorum sermonem ꝯ in quo eis eam iam compleuit oīa sig̃ eorum et posuit huic sermonem sig̃llatorum sermonis in sig̃ ꝯ ꝑficit cꝯ in situ loquitur sermonem in cāis ~~et in situ loquetur sermone in cāis et~~ ꝯ meo ꝯ simus eorum. De causis conservativis.

~~QUE VERO EST HA RUM CAUSARUM QUE~~ DAM SUNT SALUBRES quedam eg̃ quedam neut ꝑ in de cāis sanis sermo erit

Et earum quedam sunt cāe sanitatis quedam cause egritudinis ꝯ quedam neutre cause sanitatis neque egritudinis. et ego sum narraturus in primis cās que sunt sanitatis.

Et isto sermone intelligitur que cāe sunt sec.

Cum uero ꝯ ha ꝯ ꝑ ha hee quedam ꝯ seruantes sunt. hee uero efficientes sanitatem ꝯ et dignitate et tempore priores seruantes sanitatis.

Effectiue sunt species exercicientibus eis sunt que ꝯ seruant sanitatem et ex eis sunt que efficiunt eam. ꝯ cāe que sanitatem conseruant sunt priores in tempore et nobiliores cāis que efficiunt eam.

Iam ostendimus in expositione nostra quam exposuimus libri differencie causarum ꝯ inter sanitatem sunt quibus utitur ex cibis et regimine cum ex exercicio et fricatione et balneatione et cetera efficientes sanitatem sunt que administrat in egritudine ex cibis et medicamentis ꝑ ꝑ ꝑ curationis ꝯ ars medicine ꝑ se. i. essentialiter quedam est sciā ꝯ cāru sanitatis tñ ꝯ ꝑ accns autem ea est nccia sciā cārum egritudinis ꝯ cārum dispositionis tertie ut caueantur cāe iste et quia egritudo ꝯ dispositio tertia sunt intrantes sup sanitatem ꝯ ꝯ sunt cāe conseruantes sanitatem priores causis facientibus ea redire.

A seruantibus incipiendum est. Et ego incipiens ꝯ ꝯ rememoratione cārum sanitatem conseruancium.

Compleuit .G. cās conseruantes sanitatem in libro suo de regimine sanitatis.

Cum ꝯ non unum corporis ꝯ sed plura. quemadmodum ꝑ determinatum est ꝯ unum ꝯ eorum ꝯ erit conseruatio cū quā

ꝑbat suā ꝯ ꝯ

oīs cā est adeo.
Dico ergo q̄ cū corp⁹ sit unū sc̄d sp̄es multe sc̄d determinationem, tc oz ut unicuiq; sp̄ei ei sit cā conseruatiua ppa qm̄ oīs cā nō est sc̄dm similitudinem op̄ationis adeo.

Ostendit .G. in inicio huius lib̄ q̄ sanitati est latitudo cū sanitas est id q̄ est in meliori dispōni et est inter corpus egrotatiuum et iam dix̄ q̄ mult̄ sanorum corporum est .iiii. s. corp̄ q̄ est in meliori dispōne omnium et corp̄ sanū s̄ plurim̄ et corpus sanū in hora p̄senti et corpus egrotatiuum et ut inquā q̄ istorum .iiii. et inter illud q̄ secundum ipm̄ in sanitate st̄ corp̄ multa s̄ op̄ationem om̄nium membrorum similium et op̄ationum om̄nium membrorum officialium, cum corp̄ ista s̄t diuisa, tc in quoq; eorum indiget causis conseruantibus ipm̄ s̄ ill̄ nō s̄ q̄ est iste cāe s̄t due .s. cāe q̄ s̄t ei similes et cāe conseruant sup ipm̄ q̄ eius et illi⁹ dispōnem ex cib̄ et exercitio et fricatione et balneatione.

Rursus ergo principium ab optima compōne corp̄ faciendum ē considantes ante quē sūt ad hūc salubres inuentionem nō carum rei ipsius n̄ demitat.

Et oz ut ponam principium sermonis mei in meliori dispōnum corporis et inquirām cās que s̄t conseruantes sanitatem illius corporis s̄ inuentio illarum cār̄ est ex parte quesita.

Per sermonem suum ex ipsa re que positiuit equalitatem s̄ uitatem ph̄ q̄ res quesita in meliori forma est conseruato sanitatis est ergo nc̄c ut sint cāe conseruantes hanc dispōnem cibi exercitationes tp̄atum in quantitate sua et sua q̄litate et hora suscipiendi eos et sil̄r exercitium et fricatio et balneatio quorum unumquodq; sit tēpatum in quantitate sua et sua q̄litate et hora prendi eos et tpe usus eo.

Si enim eēt impassibile et inmutabile corp̄ et sp manēt in optima compone tc n̄ indiget arte consti

tuente ipm̄ quoniam uero immutatur et corrumpitur et corrumpitur a cōmittitur non seruans qm̄ h̄ebat ex p̄n̄ consistentiam preparatione indiget s̄ h ergo q̄t alteratur modo totidem et gn̄a p̄ca tōnum h̄ebit h̄ est conseruantium cārum.

Quod est quia sicorp⁹ nō resoluetur et n̄ doleret s̄ remanet corp̄ q̄ est meliori forma sp sc̄dm dispōnem suam in nō indiget arte regis sui. s̄n cum resoluatur et mutetur nō seruans dispōem sc̄dm q̄ nātu est ap̄n uero sui eē indiget adiuuantibus p quālitate illius et p quantitatem nīu moderatorum ex quibus mutatur. est ergo nc̄ce ut sit uis modera adiuuantium ipm̄ eq̄l alteratoni intelligi p̄ finis cārum conseruantium ipm̄.

Causa que mutauit corp⁹ quod ē in meliori forma uis q̄ ostendit .G. ip̄ tractam de regimine sanitatis aut sūt intrinsece meo ꝯaggregantur ex sup̄fluitatibus ciborum et potum cum additione caliditatis innate aut extrinsece sic āer continens et reliq̄ que resoluunt sp̄m alem et uitalem et nālem et qm̄ applicantur oīa ea indiget unumq̄q; corp̄ cāis p̄hibentibus mutatonem melioris forme. g p quantitatem nīu moderatorum mutant hanc formam est quantitas nīu cārum conseruantium eā a mutatione.

Que ē manifeste iam sunt ex hiis quedam cār̄ sunt ut correctia ex genere accidit existe ct̄ueo uero quo uelociter faciūt correctiones priusq̄ simul occurrat lesio n̄ p̄seruatiua a futuro malo appellata sunt antidicis s̄ siliacia p̄sen

.i. preter sanitatem.

tem consistentiam.

Et in e ex eis diversis quia ille cause sunt ex genere causarum que rectificant corruptionem. Verumptamen ipsam rectificent non paulatim antequam accidat lesio multos sunt in operatione quia accidit nocumentum sed non inveniant eas medici in nostro tempore causarum que conveniunt et conservant corpus a malo quia multi sunt ut medicinam adhibeant eas in nostro tempore causarum que conservant dispositionem presentem.

Cause que rectificant corruptionem sunt .ii. modis. Alie enim sunt que administrantur in curatione egritudinis ex cibis et medicinis et regimine et operationibus medicationis. Alie que administrantur in curatione egritudinis ex cibis et medicinis et regimine et operationibus medicationis. Alie quas administratur in preparatione medicinarum preservatione et conservatione et iste quidem sunt que conservant corpus a malo quia multa accidere sunt ipsum et cetera quidem que est in meliori forma non indiget aliqua istarum penitus et non indiget nisi illis que conservant in omni hora dispositionem presentem eius tamen non invenitur.

Alteratur igitur corpus a quibusdam ex necessitate. et a quibusdam non ex necessitate. Dico autem ex necessitate quidem quibus impossibile est ipsum non approximare. non ex necessitate vero ut sunt reliqua. nam semper aeri continenti in mora ri et comedere et bibere et vigila re comedere et bibere et vigilare necesse est ei. gladiis vero et bestiis non est necesse uti. Quare in prima quidem generatione causarum conservativa corporis ars conservativa est. secunda vero nequaquam.

Et corpus quidem mutatur a causis quibusdam necessario et a causis quibusdam non necessario. Intellige per eas per causas que per causas que mutant corpus necessario quibus non est excusatio quin corpori occurrant. et intelligo per causas que non mutant corpus necessario reliquas causas quod est ex occasione et potu et corporis commixtione et motu et quiete et consuetudine et accidentibus anime. Necesse est enim uti. Gladiis vero et lupi et venenosa alia non sunt ex eis que necesse est occurrere corpori et propter illud non est opus medicine in ingenio causarum. In genere vero causarum secundo non est medicine opus.

Genus primum causarum ex quo non est excusatio corpori necessario et ars medicine invenit unumquodque causarum que sunt secundum eorum quantitatem et qualitatem et preservationem que exiguus secundum est quod non mutat corpus necessario quod est quia est possibile ut evadat ab eo corpus in vita sua tota. Sic percussio cum ensibus et punctio cum lanceis et morsus luporum et bestiarum venenosarum et reliqua que accidunt corpori ex extrinsecis ex eis de quorum proprietate est ut contingant aut fortuitu aut accidentaliter aut ex corpore et non est arti medicine in causis que sunt sub hoc genere opus in conservatione eius sed est ei opus in curatione eius que imprimunt in corpore hoc genus sicut cum morsus canis rabiosi et vipere et cum actionis fit expulsione et cum casu et cum fracture et dislocationis et similium plagarum et huius sua. Intellige igitur G. quod non est in eo medicine opus in conservatione sanitatis ab eo que imprimit iste cause extrinsece tantum sic possibile est uti arte medicine ut conservet sanitatem agentis per se in curatione egritudinis est ei opus nec est sermo G. hic in aliqua excusatione egrum sed loquitur in illo primum post. De hijs

que ex necessitate corpus immutant.

Quot igitur ex necessitate alterancia sunt corpus dicenti tibi et propriam unicuique eorum aliquod genus causarum salubrium inveniamus.

Quoniam nos docet maxime quot sunt que est cause que mutant corpus necessario in veniunt in uno quoque genere causarum gen[us]

[-]rium earum conservacium sanitatem. Dicit quod unaquaeque earum necessarium corporis nostri ipsum habebit mutationis multas et quod unaquaeque [illegible] earum conservationis multa conservationem [?] sanitatem ex habebit similis est propria forma corporis. Nam sicut melior forma corporis temperata est equalitas et sicut est mistio formam optimam temperata est que similatur illi forme.

Est igitur unum quidem ex continente nos aere. Alterum vero ex motu et quiete et totius corporis et partium. Tertium ex sompno et vigiliis. Et quartum ex hiis que offeruntur. Quintum ex hiis que egeruntur et retinentur. Sextum ex anime passionibus.

Et primum quidem earum quod mutat corpus mutatio est ex continentia aeris continentis corpus nostrum. Et secundum genus est ex motu et quiete in toto corpore et in unoquoque membrorum eius. Et tertium est ex sompno et vigiliis. Et quartum est ex eis que sumuntur. Et quintum ex eis que fluunt ex corpore et constringuntur in eo. Et sextum est ex accidentibus animalibus.

Intellige ab eo sermonem eius. vi. ipse enim vult quod unaquaeque conservantium ex illis .vi. sit res una propria et reliqua quae sunt in continuitate illi numero mutant corpus a sua forma propria et exponit totum [?].

Sub hiis enim omnibus necesse est corpus quodam modis pluribus contineri quidem aut calefactum aut infrigidatum aut humectatum aut exsiccatum aut secundum copulacionem eorum ad paciens aut secundum totam substantiam alteratum totum.

Quod est quia necesse est corpus ut alteretur et mutetur ab omnibus istis causis. Scilicet aut continentia [?] dispositione aliqua ex aere continente quod ipsum calefacit aut infrigidat aut humectat aut siccat aut accidit ei aliquid ex istis rebus secundum compositionem aut mutatum substantia eius tota. Et quoniam [?]

Aer quoniam vero mutatur et fit calidus et frigidus et siccus et humidus [illegible] et aliquando habet compositionem et fit calidus et siccus et calidus et humidus [?] sic siccus et habet quoniam mutatur substantia eius putrescit aut a vapore corporum mortuorum que elevantur ad spacium aeris et descendunt ad aliquam paludem et putrescit aer illi proximus aut coartatur in uno loco et non movetur et putrescit.

Ex motione vero et quiete immoderatis videlicet excitantibus aut calefacientibus aut infrigidantibus aut siccantibus aut humectantibus aut secundum copulationem eorum ad paciens.

Ex motu autem et quiete cum mutantur et exeunt ab equalitate sua sunt corporis modi diversi et multi. Ex eis enim est qui est ex accidentibus [?] et ex [illegible] eis est qui est exercitium et labor similiter quod est quod omnes compositiones et itinera et labor sunt intra [?] motus et quietis sunt modi multi et diversi. Alia enim est que est quies a lassitudine [illegible] quam motus et alia est quae est tantum quietas et requies et pigritia a motibus. Motus enim et quies cum [illegible] nunquam [?] excedunt [?] quantitatem intentionis permutatur corpus. Motus enim facit accidere in corpore caliditatem et quies facit accidere in corpore frigiditatem et cum superfluit extinguit caliditatem innatam et conservans sanitatem est quod ex eis est cum equalitate.

Ita vero et ex sompno et vi[-]

gilia necesse est pati ipsum secundum eos.
Et similiter non est excusatio quin mutetur corpus ex sompno et vigiliis.
Vigilie autem calefaciunt corpus et quando superfluunt exsiccant ipsum. et sompnus in fit corpus in primis et quando superfluit inficit corpus infrigidatione fortis. conseruans sanitatem in utrisque est quantitas que non nocet.

Et ex hiis que offeruntur
Et secundum hunc similitudinem necesse est ut mutetur corpus ex eis que recipit ex cibis et potibus.
Cibi et potus mutant corpus secundum suas quantitates et qualitates suas et horas et usus eorum speciebus multis mutationis. et conseruans sanitatem est quod est ex eis conuenientius corpori tantum.

Aut egeruntur aut retinentur [illegible]
Et ex eis que procedunt ex ipso et constringuntur in eo
Superfluitates corporis que procedunt aut sunt sicut urina et egestio et menstrua in horis suis et que mutantur ita ut addatur corpori egestio aut ut constringatur. conseruans sanitatem ex eis est quantitas mediocris. ut sint que procedunt et constringuntur secundum sanitatis aut egritudinis proportionem. quia cum additur et aucta est retentio accidit malitia dispositionis in corpore cuius exemplum est quod uidemus de menstruis. Nos enim retinemus mictum tam propter occupationem que accidit nobis cum ergo cessamus ab illa occupatione et uolumus agere fortasse fit difficile nobis emittere urinam. aut accidit nobis ex ea mordicatio aut adustio. et hunc locum nationum est sermo in reliquis que fluunt ex corpore aut constringuntur in eo.

Et ex accidentibus anime
Et ex accidentibus que accidunt in anima.
Quedam eorum accidentia mouet spiritum ab interioribus ad exteriora sicut ira et gaudium. ira quidem motu ipsius motu forti et gaudium eundem motum spiritum paulatim et quedam eorum mouent enim ab exterioribus ad interiora sicut angustia et tristicia et timor et quedam eorum mouent enim ab exterioribus ad interiora similiter sicut tedium et dolor. et non est quin spiritus monetur monetur cum eo calitas innata et nutritiua. mostratur quod est quoniam spiritus et calitas innata sunt duo uapores uiles in corpore scilicet corporea quedam aerea et subtilia et contraria. in ambobus est quod spiritus est subtilior calore innato et calor naturalis est grossior et plus habet per motum. hanc accidit corpori ut calefiat plus cum oritur in fieri aut desiccetur aut humectetur secundum compositionem harum qualitatum scilicet ut calefiat et exsiccetur similiter aut calefiat et humectetur aut infrigidetur et desiccetur aut infrigidetur et humectetur.

Omnia hec quidem manifeste hec uero per medias alias causas alterant corpus.
Omnes enim iste res quas narrauimus uero mutant corpus quedam ex eis per se ipsas et quedam ex eis per causas medias alias.
Ex causis sunt ex quibus non est excusatio a commutatione corporis uero quin sit in equalitatem aut in declinationem. et quedam earum mutant corpus sine medio sicut aer facit. nam ipse ingreditur corpus cum inspiratione per pectus et arterias et fuit spiritus corporis similitudinem dispositionis eius quod est quod corpus expirat et expellit uaporem fumosum et attrahit aerem ex duobus locis et duobus modis. quorum unum est per attractionem uel oris uel narium et alterum est per compositionem et dilatationem arteriarum ex poris cutis et sincere uel uelocitas alterationis aeris apparet impressio eius in corpore in omni dispositione in qua mutatur aer. decoquitur et alteratur in corpore quando non apparet impressio eius in ipso corpore si fluat et propter hunc causam non infirmatur omnes homines apud mutationem temporis nam corpus cacochimum non est prouatus mutat aerem et resoluitur. cum qui alteratur ab eo et quedam mutat corpus media conditione posita alia in corpus sicut sunt perfectiones chimorum et cetera quod quoniam est mala non apparet ad ipsam corruptionem ex causis additis in ea et similiter ad chimos malos apparet corruptio. et ex causis conferentibus malicie corporis. aer enim qui accidit in corpore cum corpore recipientis impressionem eius mutat corpus mediatione illius rei.

Nota quedam ledunt immediate quedam cum medio quedam cum medio et sine medio sicut ille res que se habent ut aer uel motus uel vigilie sic nos uidemus de sole quod aliquando est calefacto aere sine medio reducit estimationem. aliquando autem cum medio quia ex calidi(tate) aeris putrefiunt humores et inducunt morbum secundum haly. unde concedunt quod aer solus sine medio ledat.

Quedam diuisum modum alterandi scilicet quedam cum medio quedam sine medio.

Et corrumpit salutem
et si presentet et multiplicetur illa mu
tato corrumpit sanitatem.
Uult quod impossibile cuius que earum
seruantium presentiat et multiplicatur sa
nitatem corrumpit et facit accidere egritudinem et si propter non
seruat et multiplicetur non facit accidere egri
tudinem sed mutat sanitatem mutatione que
dam. Ait itaque sufficit narratam sanita
tionem eius sanitatis intercedat cum possessione
conseruationis et destruitur aliquando factam
per egritudinem sed mutat sanitatem mutatione quadam.

ita

Et septimum est de huius
omnibus separatim per singula in sa
lubrium causarum negocio.

Remittit nos ad librum de regimine sanitatis.

Et iam loquuti sumus in omnibus istis
causis in libro nostro de regimine sanitatis.
Docuit in libro de regimine sanitatis intentionibus
primis eius regulas conserua
tivas sanitatis corporum que sunt in melioribus
formarum et corporum que declinant ab
ea declinatione parua. Adhuc in tractatibus pos
terioribus eius narrationes conseruationis sanita
tis corporum elongatorum a meliori forma in elon
gatione magna non oportet adimpleri egritudines
et iam successionis conseruationis corporum
que iam est oportuna sunt super egritudinem adeo
donec enascerentur et saluata sunt ab egritudine
cum casum eius.

ex alterata

Hec ergo omnia nunc dicta
genera salubrium causarum in
quedam sunt et cum compe
tenti usu causa sunt con
seruantes et salutem presta
ntes. peccantes uero a con
temperantia egritudinem con
stituentes.
Et ista omnia que narrauimus ex genere
omnibus causarum sunt tolerantia
diuisionem et quia administrantur secundum quod fuit te

conseruantes sanitatem quando permiserit in
ea equalitatem fuerit causa egritudinis.
Iste est canon quem in eo que imprimitur causa
sunt. Nam ipse cum administrantur secundum quod
conuenit omnino ut inueniuntur in quantita
tibus suis equalitatibus et temporibus usus earum
secundum quod oportet conseruant sanitatem et cum admini
strantur non secundum quod oportet et permiserit in illo faciunt
accidere egritudinem. scilicet quando presentiat continuus
et multiplicatur. seruia ergo has condiciones secundum quod u
naqueque causarum dixi non corrumpit corrumpit sani
tatem et faciat accidere egritudinem donec permittitur
in ea illud quod oportet et presentiat illa tunc et mul
tiplicatur. Cuius exemplum est quia si continuat
aliquis laborum comestionem ciborum causa
permiserit in illo quod oportet et multipli
catur exercitus permittitur super transitum durat
eius. nam si non est sine eius reducitur ei
in primis ad equalitatem deinde continuat
eam ab equalitate ad malitiam omnis causa
et propter illud est egritudo propria magis et grossior
propter uehementiam longitudinis eius quare non
ualet si sit causa eius infirmat ipsum cum facili
tate et est egritudo eius minor et propinquior
risa acceptationis propter propinquitatem longitudinis
eius a re naturali.

Ita uero ex hiis iam mani
festum est quod non alias a
dem similes earum que ex his cre
rium causis nobis alias ue
ro egritudinis arbitrandum est sed eas
dem alii quidem sanas aliquando
uero egritudinis facit.
Iam ergo manifestum est ex hiis quod oportet ut
estimetur quod sunt res quedam ex causis ex
eis que conseruant sanitatem eius aut
de aliis rerum que faciunt egritudinem
et conseruant eam. Unum ipse eedem sunt causa sa
nitatis et causa egritudinis et per comparationem ad
aliquid sine aliquo.
Causae .vi. faciunt sanitatem et con
seruant eam et faciunt egritudinem et con
seruant eam et faciunt quidem sanitatem
quando egritudo est presentiant administrantur

Nota totum commentum

amministratione que est contraria egritudini sicut si frigidum in egritudine ca[lida] administrantur cibi infrigidantes faciunt sanitatem et destruunt egritudinem. sanitatem vero conservant quando ipse qui administrantur secundum configurationem conservant sanitatem, egritudinem autem faciunt quando qui sanitas fit est presens et administratur nomen secundum quod ipse perseverat in ea et continuatur per tempus medio et nil applicatur facit egritudinem. conservant vero quando ipse administratur secundum quod ista gesta sunt. sunt ex causis conservantibus sanitatem et egritudinem et G[alienus] ergo exponit huic intentionem et dicit.

Ex quibus siquidem motione indiget corpus exercitium quidem sanum quies vero egrum. quibus vero quiete quies quidem sana egrum vero exercitium. similiter vero et in cibis et potibus et malnis omnibus. contingit enim si indigenti cibus adducitur et cum conpetenti quantitate et qualitate salubre fit. Si vero indigenti cibo oblatum aut non competenti mensura et quanti egrum constituit.

Quod est quia quando corpus indiget motu et exercitium est ei causa sanitatis et quies causa egritudinis. Et quando corpus indiget otio quies est ei causa sanitatis et exercitium causa egritudinis et similiter est dispositio in cibis et potibus et reliquis rebus aliis. Nam manifestum est cum causarum quando accidit corpori quod indiget ea et est quantitas eius cum quantitate necessitatis est causa sanitatis. Et quando occurrit corpori non indigenti ea aut impossibile est cum quantitate necessitatis fit causa egritudinis. Et sermo intellectus est quia sufficit ut rememoretur ex eo dispositionem ciborum et potuum. Nam quando corpus est indigens eis et datur eis quantitate necessitatis sunt cause sanitatis aut conservantes aut efficientes. Conservantes sanitatis autem conservantes quando administrantur in dispositione sanitatis in hora qua corpus indiget eis cum quantitate necessitatis eius et speciei. Cum vero earum originata est species eius conservantes et facientes sanitatem sunt que administrantur in dispositione egritudinis in hora qua corpus indiget eis cum quantitate et necessitatis et speciei omnis earum contrarie speciei omnis egritudinis. Nam quando dixit G[alienus] in tractatu decimo libri de ingenio quod oportet ut detur quandoque infirmis cibi contrarii si sit in principio paroxismi necdum aut si ubi eorum potuit qui administratur infirmis in hora necessitatis eorum et cum quantitate necessitatis et cum specie que contrarie facit. Et secundum hanc similitudinem regit medicus et aeris et sompni et vigilie et constrictionis et evacuationis et motus et quietis et accidentium anime. Nam quidam medicorum inclinabant ad vinum et ducibus militum et corpus cuius iam infrigidatum erat a debilitate caliditatis et fecerat eam redire ad meliora cum eius causa certa erat. Dixit quod medici regi precepit aliquod arma hoc ducis similibus quibusdam de circumstantiis eius et precepit eis ut faciat illud quod dicam. Dixit quod rex quibusdam servientibus facere quod precepit nobis medicus. Dixit quod medicus terrere huic ducem dicentes et facientes quod cadat vel aut hoc vitatum est quod ei per illud quod fit ex eo fortitudo intentionis salutis dux ut acciperet arma sua que fuerunt et non inveniunt ea et non cessant medici excitantes. Nam quod sanit quia iam consequimus erat quantitatem necessitatis. Quoniam quod per egritudo duas et reduxit per sanitas eius. Et contraria huius oportuit intentio sunt multa valde et de proprietate eius qui intentionem cuius et medicus est ut faciat ea. Et G[alienus] iam edidit librum de hac intentione secundum hanc similitudinem singularem quem nominavit negavdar ut teuguahi prognosticationis et narravit ex ea in libris suis et in expositionibus librorum ypo[craticorum] narrationes multas.

Et hee sunt due considerationes esse salubre et egrum. qualitas et quantitas eius quod

Et ista duo sunt intentiones due in manifestatione quando offertur causa sanitatis et egritudinis. scilicet species rei que occurrit corpori et quantitas eius. Sermo eius. isti duo sunt est dictio comprehendens quantitatem et qualitatem causarum. cum iam notata est in hoc sermone qualitas species rei et quantitas quantitatis rei.

Et enim tempus velud alterum ad ab hiis tertium nominare in hiis que dicta sunt competentium

Reduc errores dictum quia erat tria considerationes i[n] istis.

non videntur est

Et negat ut nominetur hora necessitatis intentio tertia innuens duabus, quia sit res alia ab istis duabus cum sit comprehensa in hiis utrisque.

Ista duo quantitas enim et qualitas quo indiget corpus ex materia quaque causarum vi. et propter hoc non nominatur hora necessitatis intentio tertia que sit preter quantitatem et qualitatem. Et .G. quidem determinat hoc sermone. et dicit.

Si enim indiget corpus tantitate et tali oblatione manifestum est quoniam et tempus oportunum offertur et quod in digestione temporis est ex eo quod fluxum est et mutabile et mortale corpus indiget secundum mutationes alias alteratum et alias adminutum. Itaque non est quidem generatum in hiis que dicta sunt tempus ad doctrinam vero plenum quod cum tertio utimur propter eam que dicta est causam.

Quod est quia si corpus indiget obviatione aliquam speciarum cum aliqua quantitate. et manifestum est quod obviatio eius quod occurrit ei est in hora qua indiget ea. et non est tertium hora necessitatis ex eo quod oportet ut consideretur in eo ad locum in quod omne corpus quod mox resolvitur et mutatur. necessario indiget secundum quantitatem speciei immutationis eius in horis diversis ut sunt res quibus intenditur ad imminutionem eius speciarum diversarum. Iam igitur manifestum est ex hoc quod hora necessitatis non est intentio tertia autem sit absque genere [illegible] preterquam duarum intentio nunc ... nos utimur ea iam secundum manum doctrine multociens propter causam quam narravimus.

Causam quam narravimus est quod corpus cum ... mutetur et alteretur indiget in horis diversis rebus diversis sicut indiget in estate eo quod infrigidat et in yeme eo quod calefacit. Fit igitur hore indicium faciens necessario mutationem ...

litatis et quantitatis causarum vi. ... sermonis eius residuum est intellectum

Quoniam autem in hiis consideratonibus ... duabus sunt alie et alie causarum salubrium et necesse nobis proponere est hoc genus causarum. rursus repetamus

Et cum de causis sanitatis in illis locuti sumus et reliquarum causarum earum sanitatis quibus non locuti sumus et non necesse ad necesse est corpus sunt per istas intentiones duas esse oportet ut intendamus ad illas causas ... huius causas in eis.

Quarum intentionum una est qua intendit ad partem quantitatis earum et altera qua intendit ad ipsius qualitatem et antiquitatem et ille cause sunt genera causarum vi. que observant sanitatem et intendat ad ista vi genera causarum. In quantum ex una quaque earum illud quod fit in magisterium sanitatis tantum et administretur illud corpori secundum illum modum nunc et .G. determinat huic modum et dicit.

Per secundum genus compositionem corporis quod sic quidem bene temperatum fuit continens quietem temperantia et aliorum perfectum de quibus memoravimus. quietis .s. et motionis. et sompni. et vigilie. et oblatorum. et egestorum.

Dico igitur quod si corpus est secundum meliorem formarum. tunc aer qui occurrit ei est equalis et illud quod datur ei est equalitatis, sanitatis et quietis et motionis et sompni et vigilie et eo quod ... sumitur excepto quod precedit et reliquis que dixi ante.

Dixit autem .vi. genera causarum et numeravit hoc ex eis .v. una earum est aer continens. secunda est ... motus et quies. tertia sompnus et vigilia ... quarta est cibus et potus et nominavit hunc id quod suscipitur ... est constrictio et expressio et vocavit enim illud quod precedit ... dequies. vi. et est accidens et non ... de hoc quoniam recitaturus est medicus genera alia non est ars medicine. Unde recitat ea ars que est aut philosophia aut leges et cum nescivit ea medicus ... sanitato illi est propter quam que est preter medicinam et est de speciebus philosophie aut speciebus legum.

Nota bene ultimam particulam

Quando vero et si dissipatur fuerit ... virtutum communes et non conseruauerint virtutem. oportet in curatione eius(?) corrupta fuerit.

Et quia corpus est secundum illam formam et aer est inequalis, tunc oportet ut consideretur quantum recesserit aer ab equalitate. deinde in climatis(?) curatione ille alie ab equalitate ad diuersitatem partis ad quam declinat aer, per quantitatem qua recesserit aer ab equalitate.

Iam docuit .G. in capitulo quod est ante istud ut inequalitatem in conseruatione sanitatis que est in meliori formarum equalitatis in una quaque earum sequatur. infrigidetur aer calidus et humectetur cum effusione aquarum et flabellis et irroratione aquarum ab aliquibus ... arborum ... et odoriferis ... frigidantibus et humectantibus, et sessio sit in palatiis et domibus subterraneis et apertio portarum ... septentrionalibus et calefiat aer frigidus cum augmentatione ignium et cooperturarum et apertione portarum ex quibus intrant radii solis et clausione portarum ... septentrionalium et sessione super ... quod calefacit corpus et cooperturarum ... ingeietur donec fiat aer equalis. et si inequalitatum ut sit illud quod coercetur inequalitate sua equale et quantitate. et similiter ... inequalitatum in unaquaque earum .vi. et docuit .G. et nos ... canonem summum qui est si declinet aliqua earum .vi. ab equalitate ut sciatur quod quanta est quantitas declinationis eius et summa quantitatis eius, de inequalitatum rectificatio illius declinationis et destinatur illud quod facit eam accidere in corpore. cum euetur residuum earum ad partem contrariam partis declinationis illius donec fiat per illud in corpore in passio rectificationis impressione illius et sunt ... due impressiones et destruit unaquaque earum alteram et remanet equalitas que est in meliori formarum seruata secundum illud quod fuit et posuit ... est hic canonis ... in eo est intellectus et .G. quidem aggregauit canonem ... inequalitatum in unaquaque earum ut inueniatur in sanitate eius equalitas in quantitate et ... qualitate. et canonem secundum ... quid illud quod oportet facere cum declinat aliqua earum ab equalitate ... in uerbis suis hunc sermonem.

Considerationes vero contemplationum(?) in continente quidem sunt ... ingeniose propter ... re presentium.

Et oportet ut ponatur equalitas in qualitate aeris ut non horripiletur corpus propter frigus suum et non sudet propter calorem suum.

Quod est quia inter ista duo est equalitas in qualitate aeris.

Quando in gymnasiis vero quando ... primum in corpore dolet corpus quietis ... cessationis remedium est.

Et in exercitio non perueniat corpus quietis ... quia incipit in corpore ... lassitudo ... continuus ... in motu quod est exercitium et intellige ex eo ... equalitas que est inquietem et est ut incipias motum quando quieuerit corpus quiete et non diget exercitio quo expellantur ... ex membris superfluitates ... in eis.

In cibis vero per ... digestionis et egestionis modus secundum quantitatem et qualitatem.

In cibis vero est sanitas ... digestionis et equalitas egestionis in qualitate sua et dispositione sua.

Cum ex cibis bonis ... non digeruntur, chymus generatur ... et ex cibis malis qui digeruntur generatur chymus laudabilis. equalitas vero egestionis ... sit quantitas secundum rationem superfluitatum que ... quod ... non sit odor horribilis valde et color eius trahat ad citrinitatem et egrediatur in hora consueta. dixit oportet ut intelligas ... in equalitate eius quod ... non consideres et ... dispositionem digestionis ventris.

Equalitatem vero quandam ... digestionis ut preceptore non indigeat quantitatem in obliuionibus mentiente. optima enim ... appetit ... et digerere potest.

Et quando corpus est secundum meliorem formam ... quantitas appetitus meo est equalis quantitati digestionis non igitur indiget ... quantitatem eius ... quod est circa corpus quod est secundum meliorem

formarum et quantitas quam appetit ex eo quod susceptibilis est quantitas quam potest digerere.

Jam ostensum est in eo quod preterit quod qui sanus est, secundum rem non appetit illud quod est ei necessarium quia prediximus in hoc sermone de appetitu; sequitur enim in eo quod sanitas est inventa in eo secundum meliorem formarum ut homo appetat illud quod oportet ei et non appetit in eo additionem; igitur est necessario insinuans qualitatem ciborum et potuum et quantitatem eorum et non indiget adiutorio rei extrinsece.

Vigilia vero et sompni quantitatem ipsa non in illis qui sunt in optima compositione et quiescunt non amplius indiget corpus.

Et similiter est dispositio in quantitate sompni non insinuat quantitatem eius qua indiget ex sompno in eo quod est secundum meliorem formarum et non recedit ab eo sompnus nisi quando cum eo remanet necessitas eius. Intellige similiter hunc eundem in vigilia. Non enim sufficit mensurare illud et facere ipsum in currere secundum quantitatem necessitatis absque adiutorio medici; et primo est intellectus.

Et ita eis dieta nutrimentibus in egestionibus non delinquitur circa neutrem et urine et totius corporis; has enim egestiones temperancia facit oblatio. Secundum vero totum corpus gignasiorum medioctes respirationes et salubris efficit usus.

Et qui est regimen eius hoc regimen non accidit ei lesio penitus in processione eius quod precedit ex eo cum egestione et urina et eius quod corrigit tamen equalitas est quod similiter ex cibo et potu exigit ut sint egestio et urina secundum dispositionem similiter quam sunt in sanitate et equalitas exigens indiget ut sit quod resolvitur in corpore toto secundum dispositionem eius quod resequitur ex sanis.

Dixit: in regimine sanitatis corporis quod est secundum meliorem formarum equalitatem ciborum et potuum et equalitatem sompni et vigilie et venam sit enim ex eo quod non dicitur equalitatem eius quod sit ut sit illud quod precedit et consequitur equalitatem et ut egestio quidem et urina sit equales per equalitatem ciborum et potuum in quantitatibus eorum et qualitatibus ipsorum et per bonitatem digestionis et sanitatem operum nature et illud quod resolvitur ex toto corpore est secundum equalitatem per sanitatem operum nature et per exercitium temperatum quod ex putrefacit et resolvit secundum similitatem actorum equalitate.

Abstinencie vero manifestum est quod ab intemperancia dominium anime passionum scilicet ire et tristicie et gaudii et furoris et invidie et sollicitudinis; hec enim infirmant eum et mutant corpus ab ea que est secundum naturam consistencia.

Et iam ostensum est hoc quod corpus ut prohibeatur a superfluitate in omnibus accidentibus anime et significo accidentia anime iram, leticiam, gaudium et furorem et invidiam. Nam ista accidentia anime mutant corpus et extrahunt ipsum a dispositione sua.

Intellige sermonem eius et iam ostensum est hoc corpus ut prohibeatur a superfluitate in aliquo accidentium anime. Nam cum sit speculacio in hoc genere est sextum ex generibus causarum conservantium ex pluribus et hoc corporis in meliorem formarum ut prohibeatur preter iam aut pro legis positas a superfluitate in aliquo accidentium anime quod est quia medicus non contemplatur in illo nisi insinuat illud et non utitur eo nisi in dispositione egritudinum secundum semitam meditationis eius et prohibet quod non mutat equalitatem accidentium anime sanitate eius et ut intelligas ab istis iram, invidiam et timorem. Ira quidem est ut desideret homo vindictam; timor vero est ut exercetur ira et non est postea cum eo extra materiam aliquid et actio quidem anime sunt multa multa et quod minus mutant ex eis est ex explicatione eius quod remanet ex eis et quedam eorum faciunt accidere caliditatem superfluam sic ira et furor et quedam eorum faciunt accidere calidam caliditatem equalem ut gaudium et leticia et quedam eorum faciunt accidere frigus admodum sic timor et pavor et quedam eorum faciunt accidere frigus temperatum sicut tristicia et quedam eorum faciunt accidere caliditatem et frigiditatem sicut angustia et quedam invidia et totum quod faciunt ista accidentia faciunt mediante motu spiritus illius quod est cum meliori formarum ex eis est

iz diminutiones

quiescunt que sopni vigilie in optimo corpore

statim dormientes cum

decem quiescant quantitate repletionis et evacuationis

resolone

decem quiescant accidencia anime

Nota

Nota bene

invidia

illud quod est temperatum aut illud ex eis quod est siccum.

De modo utendi coitu

Hominum uero sanguineorum multis usus salubris, uero ex interuallis temporis ut in usibus coitus neque dissoluti sentiant et leuiores ipse se ipsos inueniantur sed et melius corpus

Videtur autem ex coitu quod mens ex usu coitus sanitas autem mens est cum ex usu eius est aliquid [illegible] certum sanitatis. est ut sit inter horas usus eius ex longitudine illud enim quod non sentiat utens eo cum utitur ipso mollificatione et debilitationem nimio sentiat quod corpus eius post quam usus est eo sit [illegible] quam erat ante quam uteretur et fit anima et melior quam erat ante quam erat ante.

Qui autem est ex accidentibus anime et sic quidem in hiis locis fecit et in regulare in quantitate ut illud quod conuenit in sanitate et ex eo et sententia quidem expirantium est de [illegible] quod aggregatur in corpore superfluitas ex spermate. Si uero non [illegible] coarctatur in corpore et generantur ex eo egritudines males quod est quia ex coartatione eius generantur ex eo uapores mali quam ascendunt ad cerebrum et stomachum et corrumpit sanitatem illorum membrorum et generant egritudinem et fortasse ex eo quod est simile ueneno accidit ei qui dimittit coitum et dimittit eum longo tempore et ex debilitate appetitus cibi pigritia in motibus a digestione humidi et fortasse corrumpitur et exercitatur ex eo quod est simile ueneno sicut illud quod accidit mulieribus ex prefocatione matricis et multis illorum qui [illegible] et sic quidem euadit ex egritudine coartationis spermatis est ille ex quo resoluit superfluitas per exercitium et emissionem in urina aut per sudorem aut per aliam partem ex eo de superfluitate est corrumpere superfluitates et soluere eas accidit coitus qui est custodiens sanitatis cum egreditur sperma quod coartatum erat et cum corruptionis sanitatis cum est in corpore sperma coartatum quam est usus et equalitatem et disponit [illegible] ut sit inter horas usus eius ex spacio temporis cum non sentiat [illegible] eo cum ipso utitur mollificationem et debilitationem sed sentiat post usum eius leuitatem in corpore et fiat anima eius melior quod fuit. et sic quidem determinat horas usus eius quam ad est in exigentia eius et de re.

Tempus uero usus est cum

preter medium fuit eorum que extrinsecus omnium constanciarum neque super repletum corpus neque minor gens neque infrigidatum neque super calefactum aut exsiccatum aut humectatum in moderatis uero preter alia corpus primum esto peccatum exeli uero est calefacto magis quam in frigido et repleto magis quam euacuato et humectato magis quam exsiccato corpore uti uenere.

Hora autem usus eius est cum corpus est in re media inter omnes dispositiones accidentes extrinsecus donec ut sit plenum ualde neque uacuum neque calefactum ualde neque infrigidatum ualde neque preter equalitatem in siccitate nec humiditate et sic erit uel eo in usu eius contingit error ille primus sentitur coitu cum est calefactus est melius cum utitur eo cum est infrigidatus et utitur eo cum est plenus uel melius quam utitur eo cum est uacuus et ut utatur eo cum est humidus est melius quam cum est siccus.

Iam ostendit sic totum quidem quod necesse est scire in regimine sanitatis de esse coitus in hoc sermone et in illo qui est ante eum et docuit cum erratur in usu eius et quod oportet ut sit error ille primus et ipse cum superfluit mutat sanitatem in membris oportet ut utatur et non fecit est error multus in coitu nocet in anima propter [illegible] eius accidit in corpore senectus festina ante horam suam precipue illi cuius complexio testiculorum est frigida et sic etiam ostendit in primo huius libri quod ex hominibus fortes super coitum est ille cuius complexio testiculorum est calida et humida quam qui uult regere sanitatem oportet ut experiatur quod est in hoc sermone cum dispositione complexionis testiculorum et imperii sic enim modo ut sit in conseruatione sanitatis melioris formam manifestum est quod complexio testiculorum et equalis in hac forma ordinat in seruicium suo in coitu esse complexionis testiculorum cum qua cum conseruator sanitatis determinare meliore formam et facere cum comparatione et sermone sic in usu corporis coitus ex esse complexionis testiculorum et reliquis corporis.

et docuit dispositiones

hac forma

Qualitas vero singulorum eorum que dicta sunt eligere in his que sunt optime compositionis corporis temperatorum quidem in quibus omnes partes equaliter tangendo moveantur, si ambulant quidem non sic doleat, hii vero nimis doleat.

Species autem quam oportet eligere nimirum quantitatum earum earumque quod est secundum meliorem formam illudque secundum melioracionem exercicio quidem si vero eligimus species in qua moventur membra omnia secundum proportionem et non laboret aliquid eorum plus et aliquid eorum minus.

Exercitium in quo movetur omnia membra secundum proportionem et non laborat aliquod eorum plus aliquo eorum minus est illud quod fit cum pila parva et quod erit eius effectus quidem iam exquisite perscrutatum est et exercicii et fricationis in libro de regimine sanitatis et edidit in exercitio de parva pila tractatum singularem.

Eorum vero que comeduntur aut bibuntur materie eucrasia eligere. Hec enim magis sunt convenientia complexionis naturis.

Ex eis vero comeditur et bibitur oportet ut eligantur ea que sunt in ratione equalitatis quemadmodum que sunt [illegible] generaciores res sunt natis que est in vero ultio equalitatis.

Huius melioris formarum indiget in conservatione sua [illegible] si secundum sit regimine eius et reliqua dispositionis similis sic quod ipsa est equalis sic oportet ut totum quod datur ei ex causis [illegible] sit equale [illegible] decem scilicet [illegible] et accidentis alterationis [illegible] et corporibus [illegible] et reliqua que dicuntur in libris [illegible].

Similiter vero et in aliis et similis est divisio in reliquis rebus.

Hoc est ultimum quod dixit. Oportet intelligi canonem et certe ut sint omnes res quibus regimen secundum equalitatem similis et equalitatibus et in horis necessitatis usus ipsarum et partibus usus earum.

Si vero secundum quod ab optima corporis compositione non multum vero hinc et conservantes sanitatem eorum secundum proportionem mutabuntur.

Et quod est eius diminutum a meliori formarum dispositione sua, cum vero est diminutio eius multa ab illa, res que conservant sanitatem eius sunt remote ab equalitate sua per quantitatem remotionis eius ab ea.

Iste canon est omnis in conservatione sanitatis corporis declinis a meliore formarum et modo eius in eos [illegible] est manifestus valde. Quando dico in hoc libro quod [illegible] declinis ad partem declinationis eius et dico in libro de regimine sanitatis et in libro [illegible] corum et [illegible] declinis ab optimo per declinationis eius.

Pluribus vero talibus ergo partibus corporibus secundum singulum genus septimum septem dictum est.

Et species corporum que sunt secundum hunc modum sunt multe quod ut omnis species ex eis loquamur singulariter singularitatem vel ut quod oportet singulare sit corpus declinatum a meliori formarum et singulare fiat ad conservationem sanitatis et ad reductionem ipsius ad formam optimam capitulum [illegible] conservationem sanitatis aut cum redeat ad meliorem formam.

Causis que permutationum corporum egrorum vero preter [illegible] permutationum duplicem hic formam servantium eorum alia vero earum que ad optimam ducunt.

Dico quod quod sanitatis corporis quedam per custodiunt equalitatem in eo et in permutant equalitatem in compositione in [illegible] alium scilicet in modis [illegible] eorum servat eius [illegible] alterum permutat eius a meliore formarum.

Iste sermo est intellectus

Conservantur ~~ab eventa~~ permu-
tantur ab eventa in cale-
[illegible] et tantis corporum earum ab illa
perfecta mutatur.

Et cause que conservant eam est equales [illegible] quod conservat eam [illegible] que est in ultio equalitatis [illegible] tatem, que conservativa [illegible] equalitatis.

Iste eo ergo est in conservatione sanitatis eius [illegible] declinat a meliore forma [illegible] ab equalitate [illegible] corporum a meliori forma.

Calidiora vero corpora calidioribus
indigent adiutoriis. Frigidiora frigidiori-
bus. Et sicciora siccioribus. Humidiora ve-
ro humidioribus. Et secundum compositionem ca-
lidiora et sicciora calidioribus et siccioribus
et his proportionalibus in reliquis com-
plexionibus.

Quod est quia corpora que sunt calidiora eo indigent regimine calido [illegible] et corpora que sunt frigidiora eo indigent regimine quod est frigidum et corpora que sunt sicciora eo indigent regimine sicco quod est siccius et [illegible] corpora que sunt humidiora indiget regimine quod est humidius. Et corpora que sunt calidiora et sicciora indigent regimine quod est calidius et siccius [illegible] est residuum super aliarum complexionum.

Iste sermo est [illegible] in aliis libris [illegible] sanitatis [illegible] indiget regimine [illegible] observant [illegible] sermonem suum [illegible] non [illegible] permutatio [illegible] calidiora [illegible] ad equalitatem [illegible] a meliori forma. Et ego dico quod [illegible] non est oblitus sermonis sui [illegible] et quod non intelligit [illegible] regimine conservatum [illegible] qui conservet [illegible] sermone absoluto regat ipsum regimine quod

facit remanere super ipsum [illegible] suam [illegible] secundum dispositionem suam [illegible] additione et absque diminutione quod [illegible] permutatione eius ad equalitatem [illegible] cum quo regitur [illegible] eius calidius [illegible] equalitatem [illegible] est conservatio corporum separati ab equalitate duobus gradibus cum regimine [illegible] permutatio eius ad equalitatem cum regimine [illegible] est quod regimen conservativum est [illegible] et regimen permutativum [illegible] regimen [illegible] calefacientibus et [illegible] intelligens [illegible] voluntatem [illegible] quod voluntas [illegible] sermonem suum quod corpora que sunt calidiora indigent regimine [illegible] est calidius regimine [illegible] conservatio eius [illegible] facit remanere super ipsum caliditatem eius [illegible] ab equalitate et [illegible] regeretur cum rebus calefacientibus [illegible] et calefieret aer continens eum [illegible] calefacientes sequeretur [illegible] eius declinatio ab equalitate [illegible] in eo superfluitates [illegible] non occultatur [illegible] in libro de regimine sanitatis [illegible] quod dixi est quod vult [illegible] regatur totum corpus cum eo quod facit remanere super ipsum [illegible] qui vult conservationem sanitatis eius et qui vult permutationem eius ad meliorem formam [illegible] in regimine [illegible] intellige quod istius [illegible] est locus [illegible] quod sit contrarietas.

Utetur vero et in ma-
tus earum recte innatas
virtutes earum sciens.

Et non potest [illegible] quas [illegible] permutantur [illegible] tatis [illegible] quod [illegible] virtutes earum [illegible] apte nate sunt.

Iste sermo [illegible] illud quod [illegible] de expositione sermonis eius [illegible] et stabilis [illegible] super illud quod diximus [illegible] voluntatem eius quod est quia [illegible] sermonem suum [illegible] virtutes earum [illegible] apte nate sunt [illegible] quod facit [illegible] aliorum et aliorum [illegible] in corpore. Quod ergo conservat ipsum [illegible]

sic est est sui causa sanitatem et quod addit in decoctione eius ad meliorem formationem est infirmantis ipsum et quod permutat ipsum ad meliorem [?] secundum quod est permutans ipsum.

Quae vero moto quidem indigentia et vigilia et cogitatione et contristatione [?] et passiones siccant corpus.

Quod est quod motus et minorem cibi et potus et vigiliae et cogitatione et omnia accidentia [illegible] alia exsiccant corpus.

Humidum quae evacuant humidum et [illegible] et illud quod accidit in sicco corpore siccitate [illegible] est ex eis conservat corpus humidum quae administrantur secundum quod [illegible] permutat ipsum ex eis illud quod opponitur ei secundum qualitatem.

Contraria vero his humectant. Et omnia contraria humectant corpus.

Hoc iudicium est simile iudicio quod est [illegible] ipsum in conservatione et immutatione simul.

Ita vero et calefacientibus et infrigidantibus studiis et cibis et potibus.

Et similiter est dispositio in rebus quae calefaciunt et infrigidant ex operationibus et cibis et potibus. Iste sermo intellectus est per illam eandem rationem quam diximus eodem praeterit.

Et simpliciter est dicere omnibus his quae praeter corpus sunt cognoscentes quantitates et virtutes salubribus quidem instrumentis similibus offensis autem [illegible] servare vult corpus quidem equale accepit.

Et vult quod cognoscat species omnium rerum quae agunt in corpus et virtutes earum et [illegible] eas causas sanitatis eligat corpori illud ex eis quod figuratur ei et assimilatur ipsi quando [illegible] vult conservationem complexionis eius secundum dispositionem quam invenit eam.

Vult per sermonem suum [illegible] absolutum quod qui vult conservare corpus sanitatis declinans ab equalitate [illegible] quod administret ei ex regimine quod conservet secundum ipsum quod est eius absque additione et sine diminutione ita quod eligit ex omnibus ciborum potuum et aliorum quod conservet secundum ipsum consignatum [illegible] eius [illegible] et iste sermo est permutans quem [illegible] determinat per dictionem aliam exigit ipsum in aliam disciplinam et sermo eius meo est intellectus.

Si vero permutare vult et mittere ad melius quae est gratia salubrium corporum [?] quidem sunt [illegible] esse vero distans ab alta contrariorum et mediarum quas optimis utiles convenire dicebamus.

Et quando vult permutare eam et convertere ipsam ad quod quae est melior complexione et sunt ei [illegible] causarum sanitatis [illegible] quas diximus et longitudo earum [illegible] ex quibus [illegible] haberi [illegible] easdem optimam ad [illegible] declinat illud corpus est longitudo equalis.

Iste est enim permutans sanitatem malam ad sanitatem bonam [illegible] necesse est ut sit sciens [illegible] et considerat quantitatem quantitatis recessionis sanitatis ab equalitate equales quantitati recessionis eius [illegible] corpus et [illegible] determinat et dicit

Calidiorem et sicciorem est non calide et sicce diete [illegible] faciunt contrariam per se. Sed quanto contraria frigida et humida [illegible] quantum et [illegible] calidior et siccior.

Quod est quia corpus quod est calidius et siccius et regimen calefaciens et exsiccans non reducit ipsum ad equalitatem bonam sed regimen quod est frigidius et humidius secundum equalitatem superfluitatis caliditatis illius et siccitatis eius super [illegible] eandem.

Iste sermo est intellectus. Ostendit enim [illegible] canonem permutandi sanitatem malam ad sanitatem bonam. Consilium [illegible] eum.

Hoc siquidem genus cor-

rigoris disciplinas innatas. aliam vero preservationem conservat.

Et hec quidem genus curationum rectificat complexionem malam non et geminis accidens quod diximus quam conservat complexionem malam non secundum dispositionem.

Nominavit regimen permutantis complexionem malam geminis et sibi nominavit conservativam. Neutram genera intelligitur nobis eo quod ipse [illegible] duo genera et quibus medicus scripte medicine quemadmodum nominat regimen sanitatis ut intelligitur per unum quod secundum sunt alie.

Utilitas vero utriusque est imp[er]te medicis. corrigere quidem ex multo tostitudo paulatim tantum ferentes in melius non enim sustinet non repentinas immutationes. servare vero in eisdem secundum necessarias occupationes.

Et medicus indiget utroque sicut in hominibus quod contraria habitudinem malam est et [illegible] longa [illegible] qua potest esse ut rectificet complexionem malam non et medicus intendit mea ad illud sed accedunt permutat corpus paulatim complexione sua ad complexionem que est melior quam non notabilitas alteratio subito et cum hiis complexionem malam non est occupatis occupationibus necessariis. maxime quod per medicus est ut conservet eam secundum complexionem suam naturalem.

Unde per [illegible] occupationes necessarias. calidum ad faciendum virtutes per [illegible] et hoc modum utrisque medicine et non facere sicut non tolerantes permutationes subito non quando ista permutatio permutat eas immutationes fieri quoniam sic accidit non motum superfluum sed alterationes superfluum. multe enim per eam dissolvuntur virtus aut debilitatur etiam non aut resolvitur per eam spiritus sic fit istud causa permutationis sanitatis et residuum sermonis est intellectum.

Quoniam igitur et huius speciem curationum servantem nominamus. [illegible] ei magis eam forsitan permutantem et curantem et mutata. peccata corrigentem vocari. continuam vero ad totum genus sanitatis referendum non ad eas que secundum speciem sunt in ea differentias quedam enim sanos custodiunt servantes omnes naturalibus [illegible] seu conservando salutem ad melius ducentes totam existentem. conservent apud eventem. Que vero deteriorem faciunt consistentiam [illegible].

Sicut autem iam diximus quemadmodum nominamus hoc genus curationum conservativum cum esset dignius ut nominaret permutativum conservativum et rectificativum nocumentorum illarum dicimus quod non ad unum genus has causas non ad genus sanitatis non ad speciem eius et nominamus diversitas eius que conservant corpus secundum sanitatem suam conservatas sunt sunt conservative aut sunt ex eis que conservant sua permutatione totum ad id quod melius aut sunt ex eis que conservant complexionem secundum dispositionem suam sicut nominamus eas que permutant complexionem ad id quod est deterius eas [illegible] infirmantes.

Isto sermone destruitur dubitatio in genere regis permutantis propter eas que nominavit ipsum conservativum sanitatis et destructio dubitationis est quia nos nominavimus nomine suo generis cum genus sit eadem regie sanitatis et genus regis sanitatis [illegible] nosceretur in ante medicine conservatio sanitatis nominavimus permutativum et nomine suo generis conservativum quamvis sit permutativum et sanativum et rectificativum nocumentorum et secundum principium similitudinis nominatur omnis causa que permutat complexionem ad id quod est deterius infirmativa quamvis sint permutative ad infirmitatem et corrumpentes sanitatem propterea quia sub genere causarum infirmantium [illegible] continentur.

Similem igitur disciplinam habentibus omnibus, sibi per eundem dissimilem vero dissimilis.

Et tamen quoniam est in quibusdam membris una et medicina est una et quoniam non est in omnibus medicis una et nec est medicatio illius eadem una.

Post quam docuit quod regimen sanitatis est secundum ut emendetur membrum consimile quando permutatur eorum similem quod est eius separatum in complexione et permutationem corum [illegible] docuit

fino
manifestat [illegible]
de [illegible] lapsus [illegible] partibus

de illo in hoc sermone et dicit quod est decor sanitatis a meliore forma, deinde est in omnibus membris. Et medicatio eius mediocris. Natura eius et ipse eius et ipsius permutatio est secundum quod exposuimus, et hoc est recessio in quibus tamen membris et in quibusdam membris non est medicatio eius, scilicet eius conservatio et permutatio ipsius indiget canonibus aliis qui faciant genus alterius regiminis et ipse faciet secundum hec genera per ea que dicit.

Post enim necessarie aliquando quidem frigidiora quam oporteat esse, calida vero et calidiora indigent adiutoriis propriis singula secundum hunc vero et aliarum qualitatum. Propter autem frigidiora existentes per tempus modum propriis distemperantiam indigent dietis non que ex contrariis equalitatem habentibus. Rursus ex contrariis humectabimus aut siccabimus aut ad horum faciemus. Amplius vero dicentur debilius in negotio de salubribus causis.

Quod est quia possibile est visum fuerit veteri aliquis frigidior [illegible] calidior [illegible] et ideo [illegible] eorum eo quod conveniat ei sicut est dispositio in uno quoque membrorum reliquorum quando sunt in complexione equali aut siccius aut frigidius aut calidius. Nam indiget ex regimine eo secundum quod ostendimus quod convenit ei necesse quia complexio membrorum non est diversa ut non sit membrum non regimen equale et non sit humectatio eorum aut eorum desiccatio aut [illegible] ex eis que sunt eis secundum similitudinem unam. Et nos quidem exponemus istud cum expositione ampliori hic in libro meo de regimine sanitatis.

Vult quoque Galienus in conservatione sanitatis non recedentium ab equalitate in quibusdam membris et in quibusdam membris non est compositus ex particularibus in eo de servatione sanitatis non recedentium ab equalitate in omne eorum totius eius et exemplum est quod convenienter est frigidior et calidior. In uno modo

servatione sanitatis necessaris eo quod conservatio sanitatis capitis eo quod eo conservat sibi ipsum quod est simile sive sint emplastra sive embroce et alia ex eis. Et cum volumus permutare [illegible] ad equalitatem utimur in ventre rebus calidis et in capite rebus frigidis et secundum hanc similitudinem faciamus in regimine reliquorum membrorum. Propter hoc necesse est ut ponamus exercitium quod conservat membrum secundum dispositionem suam aut permutet ipsum ad dispositionem aliam in uno quoque membrorum divisim ab eo quod est malo et similiter in quoque particulariter [illegible]. Namque volumus infrigidare cerebrum emplastramus ipsum rebus infrigidantibus et cum volumus ipsum calefacere emplastramus ipsum cum rebus calidis.

Organicorum vero esse salubres secundum lapsum ab optima compositione compositione ad nunc esse differunt. Alie siquidem sunt salubres esse plasmatione lapsum, alie vero eorum que esse magnitudinem aut numerum aut positionem.

Cause autem sanitatis membrorum officialium que habent nocumentum sunt quedam sicut cause sanitatis membrorum que est meliorem formam quod est quia esse sanitatis membrorum que habent nocumentum in plasmatione. Alie sunt cause sanitatis membrorum que habent nocumentum in quantitate sua aut in situ suo. Iam dixi quod species compositionis lapsum sunt iiii. Quorum unus est lapsus in plasmatione et secundus est lapsus in quantitate et tertius est lapsus in numero et iiii lapsus in situ. Et docuit quod iste lapsus [illegible] quando prohibet membrum ab operatione, scilicet nocens operationi eius, sit egritudo et cum non [illegible] non sit egritudo [illegible] sanitatis [illegible] complemus decorem canonis regiminis sanitatis.

[illegible] recedentis ab equalitate in omne [illegible] canones regiminis sanitatis recedentis ab equalitate in operatione et cum illud [illegible] planavit hunc sermonem [illegible] recessimus deinde exposuit eius hoc sermone.

In plasmatione quoque secundum plures lapsus est. Enim figure prave et si concavitas in ea fuerit aliqua est vel concavitas eius que secundum naturam

[illegible] aut porositate aut

constrictione aut asperitate aut

lenitate, que sunt ad extremam con-

temperantiam; primum quidem hoc pa-

tiens corpus sanorum est appella-

tum; amplius vero neutrum.

Secundo sit tamen ut noceat operationem

iam egritudo est.

Et accidit in plasmatione multi lap-

sus, quod est quia submittetur figura membri

ab equalitate sua, aut sit in

eo profunditas multa, non convenietur, aut ac-

cidat eius lapsus in meatu qui est in eo

aut in orificio meatus aut in asperitate

aut lenitate. Deinde sit lapsus primo quod huius

corporis dicitur quod est sanum. Si autem lapsus est

plus illo, nominatur egritudo quod sic consequitur la-

psus amplius ad hoc ut noceat operationi, quod est egritudo.

Et nunc clarum quod lapsus in plasmi-

atione est una: prima vero ex eis

est mutatio figure, et secunda est mutatio

profunditatis, scilicet gibbositatis et concavitatis, et tertia

est oppilatio in meatu aut in orificio me-

atus, et quarta est asperitas, et quinta est lenitas.

Unusquisque ergo lapsuum sic existimus quod huius ipsum

excitatur in occupationibus suis, quod est illo membro

dicitur propter illud lapsus sanus et fiet multus

tamen preter membrum ab operatione remotus

non in aliquo dicitur, quod est egritudo, et fiet

multus conprehensibus membrum ab exercitatione

dicitur, quod est in infirmus.

Secundum quantitatem vero si-

militas et defectus ad casus deducunt duas

in quantitate vero multum

et primum faciunt puerile cor-

pus ad species quas narravimus

qualiter narravimus sunt iiii. Una est quia

in quantitas membri magnificetur ab eo

quod dicitur aut minuatur et si magnitudo

eius aut eius diminutio est prima, dicitur quod

est sanus; et si est magna et suppleat ad hoc ut

noceat operationi, dicitur quod est egrotatum; et fiet

multa et plus exigat ad hoc ut noceat operationi, dicitur

quod est infirmum.

In numero vero deficientes aut abun-

dans vel uno omnomon (?) iiii aut pla-

hoc genus sunt et aliorum preter non in nobis consistunt

In numero autem additio aut diminutio

... per plurimum corporibus multis

et res quarum cor (?) generantur ... huius

vult quod additio numeri per generationem

eorum membra aut diminutio

earum facit ... illos lapsus in quo

... sanus alter egritudinis et tertius dicitur in-

firmus; sanus quidem cum additio aut

diminutio est parva, egritudo vero cum est mul-

ta non perveniens ad hoc ut noceat operationi; egri-

tudo cum eius magna nocens operationi et sermo

... res que generantur in corpore preter ... sunt huiusmodi

... quod generantur in corpore ...

... verrucarum ... vermium ... enim ...

... in intestinis quorum ... erant ...

... sunt ... in ... ad sanitatem et ...

ad egritudinem ... vel ...

ille iam infirmatus sit egritudine completa.

Aliud vero reliquum genus

compositum est post simplicium

primum in quo est species iiii sunt

compositionis. Prima quidem optima, secunda

vero propter multitudinem ... hoc ad-

huc sanum perficiens corpus, et tertia ne-

utra est, quam amplius ex ... fit.

Quarta vero iam egritudinis que

Et iam remanet genus

aliud quod est inventum est in plurimum

membrorum consistentium in organicis

et in compositione iiii species ... est cor quod est

in meliore forma ... et secunda est cor quod est

remotum ab eo ... et tertium corpus quod est in

eo egritudinis ... illud ... eius ... situs ...

... mutatione non multa et quarta est cor quod iam

egrotat ... recessit a sanitate et est ... que

mutat situs ... mutatione multa.

Nam ... per ... autem ... propor-

tionatur ad hoc quod est sanum, aut est multum

proportionatur ad hoc quod est egrotatum, aut est nul-

lum nocens operationi et proportionatur ad hoc quod est infirmum.

... situs ... generum ...

... sermone ...

... meliore forma ... nos ...

... plasmatione et quantitate et numero

intellige quod illud et ... numero

species ... in ... incipit

determinare ... eorum.

Quecumque vero peccaverint partes secundum figuram quidem curationem quorum distortio nata vel ex toto et hec recenter nate quidem existentes et molles plasmatione et constrictione ad id quod secundum naturam est revertuntur. Contingit vero et sic contingat ad augmentum pervenientes ad correctionem non pervenire.

Et membra que nocumentum habent in figura sua sicut pedes conversi ad exteriora aut ad interiora et capita plana quidem in infantibus cum nascuntur et membris eorum permanet mollicies possibile est ut redeant ad dispositionem cum extensione et tensione et constrictione. In corporibus autem quorum est exsiccata et alteratur et [illegible] non est possibile ut rectificentur.

Significat ergo in hoc sermone possibile est ut figura membri rectificetur et redeat ad dispositionem suam naturalem cum nascitur homo. Sed quando membrum eius non est possibile ut reducantur et exemplificavit cum conversos et capita plana et est ut rectificentur membra extendendo et constringendo donec permaneat ei figura rectificata.

Et quecumque quidem secundum quantitatem peccaverint et hec [illegible] non possunt corrigi quidem ad augmentandum propter hoc vero non possunt propria quantitates alligatione et quiete magnificatio oportunum et repletio spirituum et corporum porositatem.

Et membra que habent nocumentum similis in mediocritate et profunditate que fiunt sed rectius possibile est ut rectificentur et nocumentum dum permanet sanguineo. Sed iam completa sunt non est possibile eorum rectificatio. Illud quod minorat concavitatem et profunditatem cum est maior quam oportet est quies et constrictura et quod magnificat concavitatem membrorum et eorum profunditatem cum est minor quam oportet est motus illorum membrorum et repletio spiritus. Et repletio spiritus est ut attrahatur spiritus et impellatur ad inferiora impulsione vehementi et secundum hanc similitudinem dilatantur et constringuntur meatus et concavitates.

Significat autem quod membra cum permanet in augmento possibile est ut rectificetur nocumentum permanens ex mollicie eorum et ex profunditate et eorum gibbositate et augmentum quod est ex quo nascitur homo usque quo complentur statim adolescentie et finis xxx annorum. Et quod sit illud quod minorat concavitatem et stringit profunditatem et cetera quod illud sit cum quiete et strictura et quod sit quod magnificat concavitatem et dilatat profunditatem et cetera quod sit cum motu et cum impulsione anhelitus. Et hanc rememoravit in compressione spiritus quoniam exercetur membrum que sunt in pectore donec resolvatur illud quod est in eis de superfluitatibus congregatum in lacertis eorum et cum tanto spiritus est ut [illegible] aer ad membra interiora per tensionem lacertorum et concavitate tenent quoniam propter ea est oportet ut generatur altas voces et que sunt cum fistula et elevato sermonis et voces vehementes et similia hiis que exigit dispositio pleni.

Et quecumque quidem maiora quam oportet quies et alligatio apta nata est minora efficere. Minores vero efficiunt partes motus multi cum fricatione moderata et aliis quorum nata sunt ad superficiem sanitatis multum.

Et membra que sunt maiora quam oportet quies et strictura quiescere minorat ea membra que sunt minora quam oportet motus multus et eorum confricatio temperata et reliqua res que sunt sanitatis plurium adaptata ad magnificationem eorum.

Iste sermo est intellectus et species que est de fricatione sunt multe ex ea enim est levis et ex ea est dura et ex ea est pauca et ex ea est multa et ex ea est equalis. Et iam est quasi perscrutatus est Galenus sermonem in ea in regimine sanitatis. Eligit Galenus ex speciebus fricationis moderatum membro illud quod confert et cum conveniens que nota est in eo. Qui ergo vult scire quomodo debet esse fricationis accipiat illud ex illo libro.

Deficientium vero partium quidem ex toto habent generationem non est in potestate eorum correctio. Quecumque vero ex semine paucorum habent generationem eorum in potestate est correctio est tamen plurimis difficile a

De membrorum organicorum cura

prima huius huic a multitudine.

Membris autem quorum nocumentum est diminutio et quorundam est egritudo que est ex creatione [illegible] est in quorundam membrorum complementum: et quorundam ex egritudine que est ex spermate fortasse complementum est in potentia ipsius sed est in membris multitudinis, ita quod stet loco et compleat illud.

Membra quorundam egritudo est egritudo que accidit in cursu est et nobis ergo possibile facere naturam scientiam in ulcere profundo cum carne et cum [illegible] minuta est per carnem: et carne retentione cum medicinis que calefaciunt calefactione parva et abstergunt. [illegible] sicut in apoplexia [illegible] et membra [illegible] ex creatione est ex spermate sicut ossa [illegible] et [illegible] que alia [illegible] et nobis ergo possibile est ut [illegible] loco [illegible] i. [illegible] et [illegible] hinc [illegible] in reliquisset. G. quod [illegible] et faciens complementum eius quod diminutum est et cum [illegible] est non [illegible].

Omnium autem horum non omnino operatur medicus non minister.

Et faciens totum quod ex istis rebus generatur non est nisi natura, medicus vero minister. Iste sermo tollat dubitationem [illegible]. Una earum est quod non est que [illegible] conservator sanitatis et reditione eam facit, i. conservat sanitatem et sanat infirmitatem et medicus est minister ei, s. preparat adiutorium quo indiget [illegible] et iste sermo est [illegible] quod est [illegible] est complementum nutrimentum [illegible] et [illegible] cambiat loco membrorum [illegible] ex spermate [illegible] quod stet loco eorum et medicus minister [illegible] iste sermo est [illegible] G. [illegible] virtute regente corpus que est nomine [illegible] in arte [illegible] quod dicitur [illegible] est virtus regens corpus [illegible] et [illegible] forma corporis [illegible] plona.

Quorum vero diminuit sedes minui ablatione eorum [illegible] salubris est. Consideratio vero membris possibile est consideratio vero [illegible] appareat [illegible] tempe- tate eorum.

In membris autem quorum nocumentum est additus [illegible] eorum est diminui eius quod in eis est additum et quorundam [illegible] auferatur illam rem additam [illegible] eam.

Ut exempli gratia. G. in additione [illegible] non [illegible] plerisque et consideres membrum [illegible] possibile est ut abscidatur illa addita: [illegible] eradicatur sicut digitus additus aut verruca. Et abscide eam et si non est possibile [illegible] ut [illegible] eam a loco suo [illegible] sermone non abscidatur

de [illegible] G. [illegible] ad [illegible] in- quirere [illegible] ipsa [illegible] permutatione [illegible] possumus [illegible] ex re ipsum inquirimus removere eius [illegible] et [illegible].

Earum vero et eorum que [illegible] possibile est correctio.

Et membra quorum [illegible] situ suo lapsa sunt [illegible] est rectificatio [illegible] permutatione eorum locis suis. [illegible] dislocatio et enim rectificatio est permutatio iuncture ad locum suum [illegible] erat in pri- [illegible] in occupatione sua cum [illegible] accidebat ei dislocatio tenebat [illegible] quod reduceret eum in locum suum [illegible] redibat ad occupationem suam.

Manifestum est autem quod non [illegible] prima [illegible] consistere [illegible] magnam partem.

Et iam est quod possibile est ut accidant membrorum [illegible] ex istis nocumentis significamus quod possibile est ut [illegible] ista nocumenta [illegible] in compositione membrorum, s. quibus [illegible] in membrorum [illegible] illud [illegible] nocumenta et [illegible] ad illud [illegible] qui rectificas [illegible] ad illud quod [illegible] eorum et rectifica illud.

Quedam in [illegible] tem [illegible] et [illegible] peccatum enim in eo et [illegible] et plasmatio et post [illegible] vero et non [illegible] hic [illegible] quod est [illegible] ipso est quod autem difficultas [illegible] nente [illegible] et [illegible] et non

tardi exeuntia offitant bul' t
mole

Ex illo est quod ego nunc nunc e
uenit erat prius et rotundus positus
sed dyafragma eius fuit cum lapsus
eo in quantitate sua et tussia sicca et anhelitu
suo et erat corpus eius frigidior quam oportebat et non
fuit possibile reducere hunc ventrem ad dispositionem
naturalem. quod autem possibile in eo fuit est quia postea
fuit illud quod olei debatur ipsius ipsum minus quam
est quia magis implebatur venter eius quam ins
frigebat super eum; respondit eius postea quod cibum
e cibum panem multi nutrimenti, quando
non esset tarde descensionis in intestinis in die.

Ostendit eciam quod lapsus in hoc ventre
erat oppositus
ceteris lapsibus, unus eorum est in
quantitate et est parvitas eius. et secundus in figu
ra et rotunditas eius et oportebat ut esset
oblongus inferior eius magis amplus quam si
eius esset erant in situ quam oportebat ut esset
positus sub dyafragmate tangens ipsum et gi
tus in hoc quam erat frigidior et cibus panis
multi nutrimenti est sic aqua cum sal an sit
cum vino coctus et tritur cum eo medulla
panis recenter facti.

Alius vero eius exempla in corporibus
temperantibus propter angu stiam na
sorum communiter facta (salubris ca
minuta est exterminans dieta.

Et modo minus alium accidant in corpore
suo opiliones ramificati propter strictura
meatuum eius. unde generant quia ita
quod postea eius regenerabile sunt quam ea sani
tatis eius.

Hoc corpus habebat duos lapsus unus eorum
erat strictura meatuum eius alter
erat oppositio in eo utile quod fuit ei re
gimen subtiliativum.

Regimen subtiliativum est ac
ceptio ciborum subtiliativorum sicut in
quibus est sinapis aut piper aut nuripsia
acetum et cappis et reliqua currunt hoc cursu.

Reliquum ad hunc generis
unum quod est omiomeron et or
ganicorum solo continuitatis.

Remanet unum genus nocumenti quod eius
silium parvum et in his instanti
bus et est solo continuitatis.

Hoc genus enim est de generibus nocumentorum.

Quam forsitan aliquis non
concedit propterea quod sanus non est alius dic
eum esse semper passionem ne
sciens similem esse dubitationem pro om
nibus generibus factum, si enim o
peris sensibilis lesionem determinat eg
nem alacritate secundum equalitatem am
dispositionis agnoscitur tunc nocumentum est
sempiterne passionis in corpore cognita
nullo habente optimas operationes omnibus
hoc quidem quod ut subtilior considera
tio se restaurata habeat.

Fortasse quidam homines non cum non
sicut supra illud nocumentum sit
ei qui est sanus qui egritudinem non habet. sed cum
ipsum est, tunc est egritudo et hoc quidem sermonis
nescit actor, quia illius cuiusque sermonis hoc sermonis in re
nomines generibus nocumentorum. quod est quia
simul positum nocumentum in operationis sensibile esse dicimus
egritudine et sanitatem et estimamus quod egritudo non
est nisi in equalitate operationis eorum cum tunc cogi
mur dare sermonem illum quidem quod eorum non cessat
ab egritudine quod non invenitur aliquis homo sanus sed
omnes operationes meliores dispositiones eorum
et inquisitio sit hoc subtilior et de valetudine quam cum
me. Et quod nos signamus et faciamus eis sermonem secundum
singularitatem suam.

Solo continuitatis est multis modis. aliquando enim est
propria sic disruptio cum ferro aut mul
tis primum quod non elongatur a spissitudine
cutis et ob mirabilem. Et quia accidit cum habent pan
na ab actione et sic scisura aut eruptio genus
in pustule pune aut forum eius aut quod est
simile illius sicut omnis modi multis solubilis continuatas
non prestat hominem ab occupationibus in quibus
quassatur quod est quia nocumentum o
perationis in eis forsitan est sensibile et quod est que
est multa sed non pervenit ad hoc ut accidat
in quo sit de nocumentum operationis sensibile ex
ea, et istud medium invenitur in sanitate
et hoc est solo continuitatis. et multitudo iam pervenit
ad hoc ut accidat inde nocumentum operationis se
sibile ab occupationibus sunt species no
cumentorum operationis in solutione continuitatis operationes species
nocumentum operationis in corpore et iam fuerunt
due species nocumenti operationis omne in corpore nu

-mate in sanitate .s. species prima et species ultima et multitudo non pervenit ad hoc ut abscidat ab vigilantia in occupationibus suis. quia non sunt due species conservationis omnino nisi in sanitate, quod si illud non est ita .s. ut [illegible] ponatur differentia inter egritudinem et sanitatem nocumentum operationis sensibile, hoc est illud cum quo non iam pervenit ad hoc ut abscidat a vigilantia in occupationibus. et sequitur ut corpora prius non separentur ab egritudine propterea quia ipsa [illegible] sunt instrumenti sempiterni quod testamentum ut perscrutationem cibi et potus et reliquie species sunt earum que reguntur sani et sic sicut dicit homini unicuique eorum sanorum non inveniet enim ita quod sanetur ei [illegible] omnes operationes membrorum eius in meliorem dispositionem et cetera et consideratio in arte topicali dignior [illegible] et similior ei [illegible] quam sit consideratio in questionibus medicine. consideratio enim eius nisi non pertransit sensum et propterea non ut singularis in predicamentis huic inquisitioni topicalis sermonem et singularitatem sunt egredientem ab arte medicine et ingredientem in arte dialectice in topicali. hoc enim per nomina in nomine generis sunt .s. quantitas consideratio medicine non pertransit sensibile omnino quia quod ei credibile est tale quod hinc ipsum est possibile quod fatigat in operationibus suis quod continens est proportionato ad sanitatem sive sit in meliore forma [illegible] recte desinit ab ea in continentia aut in operatione membrorum singulorum aut in sola [illegible] et quod ex eis est sensibile consequitur est nocumentum operationis ut prohibeatur ab aliqua operationum suarum quas consuevit est proportionatum ad egritudinem. et enim sicut illud quod diximus id [illegible] quod est in [illegible] corporum. homines enim sani [illegible] non vident oculis suis visionem unam. nec festinant in operatione sua manibus suis festinatione una. nec ambulant pedibus suis ambulatione una membrorum eorum. ex eis enim sunt fortes et ex eis sunt medie. et ex eis sunt debiles. et species diversitatis earum sunt species multe valde et illud sequitur est manifestum. et omnes homines dicunt multotiens quod ipsi sunt sani dum permanent ita quod non sit eis nocumentum operationum ad hoc ut abscidant ab occupationibus quas faciant cum illo membro leso.

Ad manifestos vero egros salubres earum deinceps perveniemus a dicentes incipientes generaliter determinandum est quod prius quod omnes pene medici pretermittunt quod alie quidem sunt salubres iam fredis

ethe alie vero est que ad hoc fit quod adveniat et fiunt

Et oportet ut nunc narremus causas sanitatis corporum de quibus non est dubium quod fuerunt egri et permanserunt in permixtionis mutatione in genere causarum malarum et oportet ut determinemus in primis nostris locum rei quam multi medicorum dimiserunt et est quod [illegible] cause sanitatis corporis in quo agitur mala que et completa est iam alie sunt quod cause sanitatis corporis quod est mala in dispositione neque accidit talia quam cause sanitatis corporis quod proprie minimum est ut accidat in eo quod mala valde.

Iste cause sunt species medicationis .s. medicationis egritudinis et sunt partes curationis et partes ciborum et partes inventionum epidicarum in eo quod fatum est et sunt species preservationis et defensionis et dicam illud nunc. nos iste tres res dicuntur cause facientes sanitatem et [illegible] dico quod plures medici dimiserunt differentiam inter species causarum curationis egritudinis et inter species causarum preservationis et defensionis et explanat quod species causarum preservationis et defensionis sunt .ii. modis quorum unus est species sanitatis corporis et est quod est mala in dispositione eius quod accidit et alter est species causarum sanitatis corporis quod iam appropinquat ut accidat in eo quod mala et [illegible] quod plures medici dimittunt istas differentias non est facientes necessarium quod ipsi iam dimiserunt istam causam medicine [illegible] quod ipsi iam dimiserunt eam et tollat quod ipsi iam dicunt eam [illegible] in regimine sanorum et in regimine egrorum et non determinant ea [illegible] ipse discernat.

Et hoc quidem ultime hee sunt dem in preservante parte sunt artis. hee vero in salubri.

Quod est quia cause sanitatis huius corporis quod dixi primum in alie sunt que sunt virtutes scilicet preservationis in defensione aveniunt [illegible] in capitulo conservationis sanitatis.

Multe quoque cause sanitatis corporis quod appropinquat ad hoc ut accidat in eo quod mala sunt .ii. modis. unus eorum est sumptus a parte medicine nominata preservatione in defensione et alter est sumptus a parte medicine nominata conservatio sanitatis.

Prime vero omnium [illegible]

non est capitula

[illegible] quod [illegible] medicine [illegible] aut ille [illegible] respiciunt disesias [illegible] futuris [illegible]

[illegible] quod [illegible] medicine [illegible] respiciunt ipsam discrasiam [illegible]

de causis c[er]tis male [com]plexionis ... signalis

i parte
te per se sola.

Cause autem sanitatis corporis quod egrum in primis sunt ... insanitates in causa meditationis tantum egrorum s. causae facientes sanitatem in eis sunt ps me nominate medicatio egrum tantum.

Utriusque vero medie dicte sunt impliante et causante.

Cause autem sanitatis corporis quasi divi ... medicantur ... in causa precessionis in defensione et in causa ... medicationis tantum.

Vult quod cause sanitatis corporis ... mala est in dispositione in qua fit sunt duobus modis unus eorum est sumptus extra mentem nominata precessio in defensione et alter est sumptus extra mentem nominata medicatio egrum.

Iam siquidem ... factam et existentem egritudinem medicari oportet.

Quod est quia egritudo que iam facta est et completa oportet ut intendatur ad sanationem.

Cuius exemplum est febris ... enim est sanatio et cum eo ... eius.

Nondum vero ... existentem futuram vero ex dispositione que est secundum ... oportet prohibere fieri.

Et quia egritudo nondum facta est separata ut fiat ... in ... non tollatur et prohibeatur.

Hoc est ... quod iam appropinquat egritudini et est ... est ex dispositionibus corporis est lassitudo facta ex se ipsa ... nam sunt significationes appropinquantis ad egritudinem ... paratum est ut fiat in eo egritudo accidente lassitudine ... et non prohibeatur egritudo in eo fit. aut cum exercitio ... integre sanitatis aut cum ... solutiva aut prauitate ... aut abstinentia a cibo vel cum ...

Ei vero que adhuc iam quidem factam sanare. Futuram vero prohibere fieri.

Egritudo autem que est in dispositione in qua fit ex ea est quodam factum completum et oportet non intendatur ad sanitatem eius et ex ea est ad paratum non fiat et oportet ut abscidatur et prohibeatur fieri.

Hoc est ... quod est mala in dispositione in qua fit. et s. quidem ... mala que est in dispositione in qua fit est composita ex egritudine que iam est completa et ex egritudine alia ut fiat et ... illius est curatio eius ... que iam est completa est ex causa ... egritudinis et causa ... eius ... non est ex causa precessionis in defensione et ex nullo est ... oppilatia nam in corpore ... est egritudo quedam et completa est ... est paratum ut fiat in ea egritudo alia s. putrida et ... est ut sit illud in egritudine ... que generatur in quibusdam membris corporis enim ... est paratum ut ascendat caliditas ad ... ab ... ad corpus totum ... ab ... et ... est prohibitio cause ex qua est eius eventus.

Prohibebitur igitur dispositione in ... ablata nominatur autem hec dispositio ... pre ...

Et abscisio est quod ... ut fiat et prohibitio est ut non fiat est ... per ablationem cause ex qua est eius eventus.

Sicut si aperiantur opilationes aut prohibeatur putredo aut prohibeatur ascensus caliditatis ad cor.

Facta vero egritudo ... iam ... dispositione ... principali que secundum ... completur soluta qua ... dicimus esse egritudinis ...

Et sanatio egritudinis que iam facta est et completa fit ... dispositionis ... fit nocumentum ... et illa dispositio est per egritudinem.

Iste sermo est diminutus in littera una ... diminutus ... docuit nos s. de ... egritudinis ... enim est ... fit aut cum ... aut cum ... aut cum ... una ... est ... et destructio ... sicut ... est ... et ... destructio eius sicut destructio putredinis in febribus. et ... sicut ... corporis ... eius in dispositione ... quod est ... nocumentum ... fit ab egritudine ... nec sicut ... caliditati ... nec ... fit ... egritudinis mediante egritudine dispositio

De curatione male complexionis calide sine materia. Cap.

quod autem accidit nocumentum operationis est duobus modis. Unum eorum est absque materia et est egritudo. Alter est per materiam et est causa egritudinis et hec quidem posuit dispositionem que facit permutationem, et in hoc sermone dixi nam ab egritudine consequitur quod quando voluit causam egritudinis intelligere, et est quod hec dispositio in qua accidit proprie nocumentum operationis. Ergo quando ut addatur in sermone hec littera inquit que et dicatur dispositio in qua accidit dispositio in qua proprie fit nocumentum operationis et licet quod ista additio accidit a scriptore vel dimisit eam.

Curatio vero unius quidem modorum harum et maxime communem intentionem scilicet quod est solvendo est omnium. Hec enim generis sunt omnes perficientes salutem cause.

Et medicationis qua fit sanatio intemperate prave complexionis est perventus rei ad contrarium solutionem et expulsionem [illegible] et omnes cause facientes sanitatem sunt huius generis.

Iste canon est omnium medicatione egritudinis et propria immutationem de conservatione. Que vero egritudo est ex repletione sanatio est fit per evacuationem et que vero earum ex evacuatione, reliquarum egritudinum per repletionem fit.

Secundum vero partem extinguitur causa [illegible] continuans.

Et intentiones particulares similiter ex contrarietate cum egritudo.

Separatur canon omnes singulos particularium egritudinum fit operatione in causa, in et contrarie, exemplificat [illegible] dicit.

Calide quidem dispositionis frigida causa [illegible] contraria est, frigide vero [illegible] calida et sic malus proportionaliter [illegible].

Contraria quidem egritudini ex calore est causa [illegible] infrigidans et contraria egritudini frigide est causa calefaciens et similiter est dispositio in reliquis egritudinibus et causis.

Et iste cause contrariorum antecedentes et conjuncte antecedentes et cause curationis harum causarum sunt permutatio earum aut per evacuationem materie earum aut per mutationem complexionarum et calor ut ne fit causa medicationis secundum cause curationis egritudinis calide sunt [illegible] que sunt ex illis generibus vi in frigidantes sicut aer frigidus et cibus et potus et medicine refrigerantes et quies et tranquillitas et pacientia mentis et somnus et cause curationis egritudinis frigide [illegible] sunt que sunt ex generibus vi calefacientibus sicut calidus aer calidus et cibi et potus et medicine calefacientes et motus et ingluvie et actio anime et in timore et iracundia ex positio est motus similis et retinens. Quidem est aggregare duas ex positiones similes quod fit quod pervenit per causas egritudinum et causas medicationis similiter quedam earum sunt omne quibus dampnet et hoc dat eam in canone medicationis et dicit.

Est enim in moderatum esse propter in moderatum vero secundum in. Necesse est esse immoderatum ab immoderato secundum omnium ad moderatum adduci.

Quod est quia cum sit esse quod est [illegible] egrediens a mediocritate egrediens etiam in equale et esse quod est non est fit equale vero precatio quod res egrediens ab equalitate indigeat ad equalitatem. Intus sicut alia egrediens ab equalitate et contraria illi.

Hec est determinatio canonis quos nunc dicitur vel omnium et in omnibus est ex eo quod vero sit causa medicationis longitudo ab equalitate sic longitudo egritudinis ab equalitate est et sic in magis aliarum causarum et causarum declinans ad contrarium exemplum est egritudo frigida et longitudo eius ab equalitate sunt gradus, ut quatuor. Sit causa sanans causa calida longitudo eius ab equalitate per gradus tres.

Manifestum vero quod secundum virtute non secundum apparitionem calefaciens et infrigidans et que vero alia huiusmodi accipiendum est. Dico autem secundum virtutem quod essentialiter et proprie et primum est quod dicitur secundum apparitionem vero quod secundum presentem sensum huius esse. Virtute vero non erit huiusmodi quo in vero vero cognoscere eam in ne

Nota bene

Remittit nos ad librum de simplici medicina.

quod intelligit per virtutem vel per apparitionem.

gatio de simplicibus farmaciis

Et manifestum est quod non oportet ut summa eius quod [illegible] est calefaciat aut infrigidet aut faciat aliud ex eis que sunt similia illis ex operibus in eius virtute sua in eo quod estimatur in eo quod apparet de eius sensu quia ita est et significo per sermonem meum quod res operatur virtute sua ut faciat illam operationem quando oportet quod efficiat illam cum egritudine et virtute et significo per sermonem meum quod estimatur de re quod efficiat illud de quo dicitur quod facit ut illud quod in manifesto reperitur de eo videatur quasi faciat illam operationem et non est ita in veritate secundum quod putatur de eo et iam narravi in libro meo de virtutibus medicinarum simplicium qualiter oportet ut sciantur iste res et approbentur.

Hec castigatio est innata valde in eo quod est [illegible] medicinarum et meum quod est quia multi et [illegible] eorum est necessarium [illegible] propter illud quod cadit de falsitate et permutatione nominum et simulatione putationum que quidam eorum fit virtus [illegible] cum generatur ex [illegible] eo quod [illegible] et cuius virtutem non est expertus possibile est ut sit [illegible] pervenerit ad nocumentum infirmi. Quare necessitatur medicus [illegible] cum attribuerit illud nocumentum et [illegible] ut appareat alicui earum operationibus activis et effectivis quod oportet [illegible] sic calefacere [illegible] proprie hora qua ponitur [illegible] castigate in hoc sermone ut si contulerit per aliquam operationem virtutem [illegible] sciat illam et expiaverit ipsam et sciat ex ea secundum egritudinem et virtutem et sciat quod operationes egritudinis [illegible] et virtutis eius et operationes activas tales et si contulerit cum esset quantitas multiplicante et super [illegible] et diversificata et [illegible] aqua et loci [illegible] earum et [illegible] est [illegible] Recte est quod medico ut expiatur illud quod invenit de istis rebus cum [illegible] et sciat egritudinem eius cum experimento et sit certus meo cum quod medicatur illec experientiam continuavit per semet ipsum et sciat egritudinem et virtutem eius et non firmat intentionem in [illegible] ex earum particularia enim [illegible] sunt infinita et propter [illegible] posuit G. in libro de simplicibus medicinis [illegible] quibus sciat illud quod [illegible] et eo quo indiget de indicantis et [illegible] eius reliqua.

Ad inventionem vero salubrium carminum que oportet quidem [illegible] iam factam egritudinem [illegible] salubres illa ratione [illegible] est quia [illegible] quod est secundum appropriationem [illegible] ab eo quod est secundum virtutem.

Oportet ut veritas in inventione carminum faciencium sanitatem cum destructione egritudinis quemadmodum [illegible] est in completa [illegible] que est [illegible] secundum quam narravimus et [illegible] est in virtute sua sicut narravimus.

Inventio autem carminum facientium sanitatem cum destructione egritudinis est inventio aliorum et meorum [illegible] cum [illegible] illos inventio aliorum et meorum est [illegible] Una earum est [illegible] in quibus considerandum est in eis sicut illud quod est in libro G. et in libro G. [illegible] et in [illegible] temporibus posterioris [illegible] de medicinis simplicibus et [illegible] in istis [illegible] in quo accidit ut permutentur [illegible] nomina [illegible] illud est quod falsificatur et oblivione [illegible] in [illegible] et alia est experientia earum [illegible] et est ut sciat per [illegible] virtutes earum et [illegible] cum experimento G. certificabit tibi veritas rei in eis et via qua experimentatur est illud quod [illegible] tibi G. in hoc sermone et [illegible] docuit [illegible] libro de simplicibus medicinis et [illegible] et [illegible] scire qualitatem operationis earum [illegible] composite et sunt [illegible] nominantur [illegible] nominantur [illegible] sub [illegible] patientia [illegible] certitudinis in [illegible] et fiat [illegible] G. in castigatione [illegible] aggravatione cum [illegible] quibus estimatur in eis [illegible] virtutes tales et non [illegible] eis ille [illegible] possibile est [illegible] sit eis [illegible] estimatur in eis et ita estimatio accidit [illegible] quia communis [illegible] virtutes [illegible] tales [illegible] in eis [illegible] estimari [illegible] ab eo quod [illegible] eis [illegible] G. ut non [illegible] cum [illegible] precedat eius [illegible] cum experientia cum videatur ei ut recipiatur castigatio [illegible] que est ita [illegible] non [illegible] quod invenit [illegible] in [illegible] quia non noceat aliam membrorum et [illegible] per hanc castigationem ut sit [illegible] [illegible] cum [illegible] et [illegible] est ex eis in libro suo [illegible] eis et [illegible] illud [illegible] quibus [illegible] et [illegible] scire virtutem rei in una [illegible] est [illegible] possibile ut [illegible] nomina earum et [illegible] est quod [illegible] sufficit [illegible] famosius ex eis [illegible] sua et [illegible] ut experientiam ear-

et [illegible] meliorem exercitium fac eum [illegible] in motu [illegible] eo quod elegit et si [illegible] presentiat ei ac [illegible] ex eis medicamentum experientia precessit ei in capite cum experientia sua signo est excusatio ex ipsa [illegible] sed cum [illegible] est necessitas ex ea non quod estimat [illegible] quia est [illegible] augendus in omnibus corporibus ex me quibus sunt virtutes conservantes [illegible] virtutes membrorum interiorum et stringitur ex eis [illegible] scripture [illegible] quibus ex eis est [illegible] cum [illegible] malis [illegible] est [illegible] ex eis sunt [illegible] in opere sua sunt magis [illegible].

Quecumque vero cause ad eam que adhuc fit ipsa eadem considerationem intendimus ad hoc [illegible] inveniuntur egritudinis cause.

Et utimur [illegible] causarum facientium sanitatem in corpore egritudo est [illegible] que fit cum [illegible] quia [illegible] cause egritudinis.

In [illegible] causarum facientium sanitatem in corpore egritudo est in dispositione que fit in digestione [illegible] causarum est [illegible] curat egritudo [illegible] sanatur cum hec enim medicatur illud quod accidit [illegible] in corpore [illegible] est [illegible] quia destruitur cause facientes egritudinem et [illegible] est quod [illegible] est in hoc [illegible] causarum facientium egritudinem [illegible] aut destruantur cum [illegible] solutiva aut [illegible] aut cum [illegible] aut [illegible] aut [illegible] aut [illegible] quod est necessarium ei.

Sermo enim si contingat in humoribus putrefactis accidere febres demonstratio in talibus est alteratio et evacuatio. Alteratio autem cessare faciens putredinem manente substantia. Evacuatio vero totam educens substantiam.

Et nos exemplificabimus tibi ex [illegible] sicut intelligis [illegible] pone quod [illegible] humores putrefiant [illegible] ex eis [illegible] dico quod [illegible] ut significes quod necesse est [illegible] faciat alterationem et evacuationem. Alteratio quidem [illegible] faciat quiescere putredinem et substantia [illegible] putrefacta [illegible] remanens in corpore evacuatio [illegible] vero quod evacuat substantiam eius [illegible] totam.

Humor [illegible] et non expirat putrefit [illegible] putrefit [illegible] in eo caliditas [illegible] et [illegible] est malicia [illegible] Iam [illegible] apparet per illud quod diximus quod putredo [illegible] est causa [illegible] et [illegible] ut [illegible] dicatur [illegible] est enim [illegible] in illo et [illegible] illud est [illegible] indiget [illegible] interdum [illegible] duas [illegible] dicat [illegible] tercia et [illegible] declaratio [illegible] est in hoc [illegible] sanitati [illegible] aut quas dixit una est mutatio humoris [illegible] quiescat putredo [illegible] est [illegible] illud [illegible] quod adiuvat [illegible] digestio [illegible] digestio enim non aliud plus [illegible] quam ut dominetur [illegible] humorem malum [illegible] sit et alia est evacuatio humoris putridi [illegible] e corpore totaliter. Tercia autem [illegible] est [illegible] Nam [illegible] est malicia [illegible] indiget eo quod infrigidat [illegible] et [illegible] prohibet digestionem [illegible] quam [illegible] cause [illegible] sola.

Et tractatu quidem species alterationis digestio est quam a quibusdam causis confici scientes in illis que habemus iam cognitiones salubrium causarum.

Et species mutationis quam [illegible] est digestio [illegible] est possibile [illegible] digestio [illegible] causarum facientium sanitatem ex [illegible] quod [illegible] nos est scientia causarum [illegible] prohibent [illegible] et [illegible] prohibemus putrefactionem [illegible] autem digerentia [illegible] sunt cibi et potus et sunt [illegible] que sunt [illegible] cibi quidem et potus [illegible] sunt ex eis [illegible] et [illegible] eorum [illegible] vero sunt [illegible] vero est [illegible] motus [illegible] balneum et sermone [illegible] est indiget eo [illegible] indigentia quod dicat ipsum et hec calidus in digestione [illegible] ipsum [illegible] quod est [illegible] in digestione est ut [illegible] humor [illegible] sit ut non [illegible] eum [illegible] super ipsum

Species evacuationis et evacuationis

Species medicationis

Evacuationes vero per flebotomiam aut per vomitum aut per clistere et per respirationes que fiunt autem sunt.

Simplices vero per quantitatem alterationem et ordinationem medicinarum. Hi enim genere medicinarum sunt, cum motione et emotione paulatim et pariter et per naturam [illegible].

Evacuatio autem per flebotomiam venarum et per clistere, per vomitum, et per resolutionem exeuntem et particulariter per [illegible] locam propinquam in egestionem nisi congregata purgatio [illegible] et apto orificiorum venarum que sunt in ano et vulva et in mundificatione [illegible] que fit per nares et palatum.

Postquam tractavimus causas digestionis in speciem evacuationis, multitudinis [illegible] humorum enim non purificatur, sed phlebotomatur et expurgatur, et non phlebotomatur et respiratio [illegible] multiplicatur et non tollatur, cum [illegible] et cessat egritudo eius, et quando cessat ab egritudine purificatur, et [illegible] quidem multitudinis per evacuationem [illegible] chimus est cum quo adducitur [illegible] implearentur vene et vasa [illegible] curatio.

Est per flebotomiam [illegible] est [illegible] replentem et exeuntem et [illegible] fiunt [illegible] calamenta et magnitudines [illegible] et quidem [illegible] est qui solus [illegible] per [illegible] apparuit ei [illegible] enim [illegible] aut [illegible] ipsum [illegible] aut per resolutionem [illegible] ad locum [illegible] et residuum [illegible] est intellectum et [illegible] est in eo [illegible] solutivarum. [illegible] enim qui [illegible] chimus [illegible] ex eo et [illegible] cum virtus tollat [illegible] remaneat ex chimo et [illegible] illud totum [illegible] ab evacuatione [illegible] digestionem non sit [illegible] modos [illegible] est debilitas virtutis et [illegible] egritudinis [illegible] non [illegible] modus [illegible] et [illegible]

est [illegible] et fiat [illegible] digestio [illegible] ut [illegible] et [illegible] in [illegible] male et [illegible] sanitatis [illegible] in [illegible] illud ex [illegible] egris.

[illegible] humore per flebotomiam venarum et [illegible] [illegible] humores et per provocationem [illegible] et resolutionem exeuntem [illegible] solutivis et [illegible] humorum non [illegible] ad membrum nobile et [illegible] ipsum ab eo aut [illegible] enim ex [illegible] ad [illegible] hunc modum [illegible] in [illegible] virtutis [illegible] evacuationes [illegible] in flebotomia sola [illegible] evacuat evacuatione forti et [illegible] est [illegible] usus [illegible] est [illegible] in [illegible] replo et etas [illegible] hora ad [illegible] quod [illegible] enim in evacuatione [illegible] in [illegible] eius [illegible] aut sit tollerantis eam cum facultate et [illegible] evacuatio [illegible] fit [illegible] et [illegible] paulatim fit per [illegible] per [illegible] cum [illegible] digeritur humor evacuatio [illegible] medicinis fortibus.

Sapientes [illegible] et [illegible] medicinis et virtutes quibus [illegible] et qualitate et quantitate et [illegible] usus [illegible] evacuatio fit.

Et quando [illegible] species quibus fit evacuatio [illegible] ex [illegible] in hora [illegible] quantitate [illegible] est [illegible] usus [illegible] causalitatis in hoc capitulo.

Docuit nos in [illegible] sermone [illegible] sunt in evacuatione humorum mali [illegible] est [illegible] ille [illegible] evacuatur [illegible] ex eis illud [illegible] et [illegible] hora [illegible] non [illegible] evacuatur [illegible] aut [illegible] cum rebus lenibus aut post digestionem [illegible] fortibus et [illegible] est quantitas [illegible] ex humore [illegible] digestionem et [illegible] est [illegible] evacuationis. [illegible] enim [illegible] ad [illegible] evacuatio fit per [illegible] et [illegible] evacuatio fiat aut per [illegible] digestionem et [illegible] ipsum et [illegible] est [illegible] ad [illegible] fiat evacuatio [illegible] ad [illegible] autem [illegible] resolutionem [illegible] sit [illegible] ad [illegible] spiritum et [illegible] ad caput [illegible] per nares et palatum et [illegible] in [illegible] et [illegible] complexionis [illegible] sanitatis in [illegible] evacuationis et [illegible] per [illegible] mutat [illegible] et [illegible] digestionem [illegible] quibus [illegible] humoris.

Nota [illegible] comentum

Secundum hanc partem artis invenimus salubria et septa est omni metodo in repentino negocio s. eius vero modo et in aliquantum tribus suis casibus.

Et iam locuti sumus inventionem harum eius omnium in hoc ingenio sanitatis et secundum hanc similitudinem invenitur ... cause sanitatis in ... in speciebus a ... more mala.

Sigitur quod destruuntur utique species mali complexionis in speciebus aliis quarum una ... fit. Secunda ... destructionem ... earum facientium causis sic destruitur mala complexio et febris putrida per destructionem cause est putrido.

Animum omnino habentes perceptive efficientem unam quamque earum causarum absciditione ... sicut ... eam dyscrasiam que facta est ex illa egritudine salubrium ... metodo nem ~~...~~ facturos.

Et iterum invenimus in eis inventionem unam ... et est ut aufferamus in primis ... eam ... causam deinde preveniamus esse ... diem que facta est ab ea.

Quando autem in ... egritudine est iste ... causa manifeste ... ad auferendum causam eodem ... ad illud quod ... illa ... ex egritudine ... et ... causa remanens in ... metodo ... egritudine et ... ipsum ... egritudinibus ... permixtum ...

Secundum compositas vero dyscrasias ex simplicibus corporis ... salubria precepta a nobis ... male ... dyscrasie ad illam ... eius medicamen invenire.

Complexionis autem composite male ... est ex rebus simplicibus ... causas facientes ... sit ... ad quod ... inter ... ad qualitatem ... intendit sanitas ... male ...

Complexio mala simplex est una qualitatum quatuor s. calida ... sic ... mala composita fit.

... est una ... s. calida et frigida ... calidum et humidum et sic ... Cum ergo accidit aliquam egritudinem mali complexionis ... simplex et sic est in dispositione ... causa eam per destructionem cause facientis eam secundum quod intellexisti ab eo et si iam facta est ... eam ... per contrarium ipsius. Et si est composita ... tres ex quibus ... compositionis ... in destructione cause facientis eam ... per se ... resistentia egritudinis ... cum eo quod est ... sic ... curatur ... et ... similitudinem est in reliquis ... ponatur ... contrarius ... et ... determinat de exemplo ... dicit.

Velud si ita accidat si ... esse quidem minus ... excedat ad ab eo quod secundum ... septem vero secundum sicci ... esse salubre ... in talibus dispositionibus frigiorem quidem ... x ... vii vero humidiorem.

Exemplum autem illius est ut ponamus quod ... membrum ... declinat ad calliditatem x gradibus et ad siccitatem ... et ... frigore x gradibus ...

Queritur hic quare ... x gradibus ... gradibus ... ponit eos ... de simplici ...

Sig ... ipsi parti pacienti adducas hic medicamentum intantum sit frigidius et humidius ... quam est manifestatio precedit.

Et si ... ipsi membro ... egritudo ... egritudo ... in sermone ... est mala ... et sicca.

Sit proximo vero posita

que patitur parte considerare quod hoc est efficace salubre ut non contingat ex solum feminam.

Et si membrum in qua est egritudo est longinquum similiter in profundo est quod ut ingeniemus in hoc ut sit in ea sanante ipsum super fumitas intensi aliquo aiam qui fiat seccitas ne debilitetur virtus eius in via ante quam perueniat ad membrum in quo est egritudo.

Vult quod ut considerem quantitate longitudinis sit membri et remaneat in ea virtute iustum et estia sua extremitatem que necessaria est ut addatur in virtute medicamini donec perueniat ad membrum et remaneat in ea virtute equalis virtuti egritudinis. Quod est quia medicina virtute minuitur et debilitatur in via et propter necesse est ut addatur in virtute eius quod minuitur ex ea in via.

Si igitur calidus esse quod medicamen medicamento non tanto solum sit calidius quanto indiget passio. Sed super modum apponatur propter positione vectio adueniens.

Et si membrum est longinquum et indiget ut fiat ei calefactio ipsius calidior equaliter non quod ut sit caliditas ei quantitate quia indiget egritudo tamen. Sed quod ut addatur in virtute eius fortiter quia necessarium est ex additione mea applicatum longitudinis loci membri.

Egritudo in hoc sermone est egritudo stomachi ponamus que est in renibus et fiat in corpore et medicina que ebibitur peruenit ad renes post transitum per os deinde per ysophagum postea per ventrem deinde per intestinum ieiunum et per uias epatis que nominantur mesaraice et per epar et peruenit ad cauam. Nam omnia caliditas eius minuitur in hac uia duobus gradibus quod ergo sit caliditas eius intensa pluribus gradibus iiii.

Si uero fuerit non simpliciter quod tamen facere id fuerit sed magis considerare prius. Si enim pancrhimes est non perueniet usque ad profundum membri nisi.

rium non alii operantur spissitatem reddendo superficiem. Si uero leptomeres sit possibile est peruenire usque ad profundum plurimum.

Et si indiget membrum ut eius sanatio sit fortior equaliter non quod ut intendatur ad hoc ut fortior per illam quantitatem tamen. Sed quod ut consideretur in partibus istius eius non si est grossa non est possibile ut hic subintigatur in profundo illius spacii longinqui. Quoniam resistentia efficiat quod illius per hoc quod constringit superficiem corporis et transit subtilis iam tunc possibile est ut subintigat et perueniat ad profundum usque ad spacium longinqui.

Postquam docuit id quod in medicina ex eo quod additur de caliditate per quantitatem quod perueniat ad membrum remaneat in eo quod sit equale frigiditati eius et in medicina fuerit non est possibile perdedit in medicina fuerit hinc canonem et est ut considerem in substantia eorum substantia enim grossa non penetrat neque subintigitur sed nullo modo est in partibus membrum ante accidit et coartat caliditatem in ipsis quare duplatur in egritudine et addatur quantitate eius fit grossa plurium fuerit medicina eius egritudinis substantia uero subtilis possibile est ut subintigatur et ueniat ad profundum usque ad spacium eius exemplum est ut sit in epate egritudo ex malicia et sunt eius in spatio quod concauo et quod ut epithima ex emplastro frigido. Quod si substantia medicine inspissatur quia sit emplastrum fuerit grossa inspissat cutem et coartat caliditatem intra quod inflammatur enim hoc emplastro. Si autem medicina est subtilis possibile est ut subintigatur et in alias partes peruenit usque perueniat uirtus eius ad epar et resistit egritudini eius. Sed quod ut addas in frigore et subtilitate ipsius tamen quod non debilitetur uirtus eius in uia.

Ita uero est in hiis ectanibus et desiccantibus sicut et pancrhimes et leptomere leptomeris subtiliter considerande sunt.

Et secundum hanc similitudinem quod ut considerentur in rebus mitigantibus et exsiccantibus in grossitudine et tenuitatem et subtilitate.

Per hoc exemplum intelligit canonem medicinarum calefacientium et canone medicinarum infrigidantium. Sed consideranda que earum est possibile ut subintigatur et penetret et eligas eam super illam que non subintigitur et non

plicatur et in sutura vnam quamque earum cu
tis, sed si peruenerit ad membrum in fine et cum
ea sit ipso resistens egritudini et in hac maniera
cuius est necesse ut ex piaris med. et sciatis p
ositione et ex permixtione qualitates i[n]timas ea
rum et qualitates consuetudinis singularum earum.

Ex posicione quidem parti
entis loci manifestatio inuenit sa
lubre ut dictum est tamen.

Secundum hanc siliquidsem sequitur ex
loco in se ebrietatem [illegible] sanitate.
Vult ex loco membris sufficiente et quantitate
me. cum que accidens egritudinis eius aut sim
semitatem me. quibus utitur aut sim se
iuncta caput siue cum clisteris aut siringe.

Ex plasmatione vero et posi
tione quando fluxus sensibiles sunt consuetos
ad a. aut sunt, namque ad principalia
quaeferuntur fluxus aduenientes.
Prouocabimus vero eos ad non prin
cipalia.

Ex forma autem et quantitate eius ad que ex
sed ad ipsum tunc quando est ei meatus
sensibilis aptus ad quibus alia aut non
est ei meatus. Et est quod si membro est meatus
quem erant super fluitates eius ad membrum quod est nobi
liora eo prohibemus illas superfluitates currere ad i
membra, et quando in membro sunt meatus in quibus currunt
superfluitates eius ad membrum quod est vilior eo
tunc stimulabimus illas superfluitates ut currant ad
membra illa.

Iste est ratio aliquorum in medicationibus super eius
ex forma membrorum et quantitate, et parte ex ponit Gal.
et dimittit partem eius, illud autem quod de eo
explanat est quod si membro est meatus aptus ad q
dam membra currentia ei consideremus tunc quod si membrum
ad quod est aptum est nobilius, et tunc prohibemus
superfluitates currere ad ipsum et sic in his stimulabimus
eas ut currant ad ipsum. Quod autem dimisit de forma
explanandum est quod sic ei meatus aptus in
quo perueniet medicina ad ipsum ingenietur ad hoc ut perue
niat medicina in illo meatu ad membrum sicut facimus cum
caput purgamus, et in ventre cum potu, et in vesica
cum siringa, et in intestinis cum clisteri.

Manifestum vero quando facientium
earum distantiam per evacuationem
est sanatio partium ei distantia
rum alteratio sanatio est.

Et manifestum est medicatio per eua
cuationem non est nisi earum facientium
quae necessario mala. Ipsa vero complexio mala
non medicatur nisi per mutationem.

Hec est sedes eius quod processit in ratione
malicie complexionis: malicia ei complexionis quoniam
est cum in et est cum eius intentionem ad
euacuationem illius nisi quod faciat genere mala et
tamen est malicia complexionis sin[e] [illegible] et intendi
mus ad sunt permutationem, et ideo quod est ei
contrarium tuum est ulterius quod ex eam omnibus in
curatione egritudinum vnum [illegible] continet est genus nomi
num malicia complexionis.

Soluta vero continuitate
curationi quidem intentio vnici
o est in egritudinibus vero partibus
impossibile est, sed in quibusdam possibile.

ut in carnosis sit conglutinatio sana
Continuitatis autem quando dissolutae
tunc inuentio in mundificatio est
totae et est continuitas et non est possibile ut
sit in membris officialibus in membris non simplicium partium
non est impossibile sed possibile est in quibusdam eo
rum, cuius exemplum est quod in membris carnosis
sanatio huius egritudinis est conglutinatio.

Non est possibile ut continuetur per quod dissolutum
est in membris officialibus, nisi quando ipsum sit compo
situm ex membris similium partium. Diuersi
ficant quoque res membra diuisa rursum quia unum quo
indiget medicina est aliud quam quibus indiget
[illegible] aliud, et multa istorum
membrorum sunt non partium impossibile est consolidari, et
sunt ea quorum generatio est ex sperme sicut ossa et neruus.
Verum possibile est ut continuetur pars aliqua que
continuat quasdam partes earum cum qui
busdam sicut est aliud [illegible] bulonech id est porosus.
Membrum autem carnosum possibile est ut conti
nuetur quando generatio eius est ex sanguine et
sanguis in venis est remanens in corpore et
exiens. Et sicut autem fit multe ex platus quando
fit quod ex eis abscinditur ramus nascitur
loco eius alter ramus, et in multis ex alibus
quando abscinditur ab eis membrum aliud nascitur
membrum loco eius sicut cauda serpentum et
stellionis. In homine vero et quod perfectum
est ex aliis non est possibile illa proseruatio et
de hac quaestione est phisica et non est
in eius ut in proseruatione de ea medicus nisi in
aliquis auditus infirmorum nisi in aliqua
re consuetudinis sanorum. et nos ab uiam

NB

Nota totum tomentum.

ionem de eo qui ut non desideret aliquis scientiam illius. Dico ergo quod plante ipsi sunt et a principio radices et ex eo spiritualiter nutrimentum. Quia in animalibus membris est productio ... Una earum est quod membra sunt super ... quibus si fecerit bona sic erunt et ... similiter est ex similitudine nutrimenti eorum ... ex membris radicalibus similitudine ... quod erit dispositio in penis et pilis et membris et in generatione eorum est ... sicut dicit Galenus in libro et quidam eorum generantur ex superfluitatibus que aggregantur in cute et ... calitate eorum et generatur ex eis ... lato ... sic accidit in nascentium dentes ... in fine ... denigratur. Et ... et alium complexionem ... quorum generatio est ex ... qui ista disrumpuntur non ... eorum reditio ... generata fuerit finitum est ... non remanserit ... Et ... generatio est ex sanguine cum ergo ista ... rumpuntur ... eorum reditio post ... generantur. Reditus autem dentium ... post casum ... generationem dentes ... dentes debiles et cum ... forte natura expellit eos et ... facit natura alios qui sunt meliores eis.

Nomen vero consolidationis ... et ... dicta ut dicta conglutinationem ... consolidationem. Ista duo nomina sunt synonima et significant continuitatem eius quod disruptum est.

Precedit autem eam quam in pagamini sunt magis ... adductio distantium particularum ex plasmationis existentium genere.

Et ... consolidatio ... magna est aggregatio partium ... disrupte sunt et illud est ex genere ... scilicet ... Et ... membrum separatum ... quod est magnum ut aggregentur partes ... disrupte ... et ... figuram ... in ... et est genere ... forme.

Ut vero ei fiat ... prima ... nes supplicatio continens distantia et consute utiles sunt ad hoc.

Et ut fiant tamen ille partes ... aggregationem indigunt ligamento quod ... partes ... ut plumaceolis duplicatis ... et sutris exigunt ... et suturis.

Ligamento quidem ... indiget ut ... fuerit ... earum ... quod aggregate sunt et plumaceolis ... duplicatis ut sit possibile ut impellant partes disruptas et ... ligamento ... partes quas aggregasti ... ut retineantur partes ad invicem.

Conglutinat ergo distantia et ea que ex principio unionem recedit natura ... vero opus ... quidem ut ... est conducere ... ipsam distantiam secundum ... et tamen ut ... incidat inter labia ... et ... ipsam partes ... conservare.

Et ... quidem est quod conglutinat partes que disrupte et reducit eas ... fuerunt ex ... Operatio autem quod ... fiat medicus alia est sic ... ut aggregentur partes que disrupte sunt et ... eas ad invicem et alia est quod ... sup ... aggregationem ... eorum et ... ut ... ne ... cadat inter labia ... aliquid et ... ut ... secundum ... suam.

Ut ... terminum ... et ars medicine ... in operibus suis ... et ... ei medicus ita ut ... cum quibus efficiat operationes suas ... et ... est. Et ... in carne ... ut ... aggregatio partium que disrupte sunt et ... eas ad invicem ... figure ... sunt ... fit cum ... et ... et ... remaneat sup aggregatione suam et ... fit cum sutura et positione plumaceolorum duplicatorum et ligamento et ... est ut ... ne cadat inter labia ... ut ... carnem disruptam adinvicem

et exitus est ut consuetum. Substantia vero membri sanitatem suam, scilicet ut continuetur, habet ex ulcere cum medicinis ab [illegible] consolidativis et addat super eas partes in exsiccatione.

Primum vero et secundum opus quorum alias faciat natura est. Tertium vero in conducendo quidem distantia fiet si medicus intromiserit manum per intromissionem sicut plurimumque pilus et oleum aut humiditas aliena in medio constituta conglutinationem prohibeat earum unitionem. Si postea quarto vero tempore per effusiones [illegible] intentionis custodia est ad effluxionem vero ipsam ex [illegible] et ordinatione et ligatura apta accedente omni. Substantia vero partis sana fuerit per medicinam exsiccantem. Hoc quidem [illegible] est solutionis continuitatis in carnosa parte facte eius. Et se [illegible] solius.

Et iam ostendi quomodo opus prima et secunda fiat. Opus autem tertia sit in hora in qua aggregantur partes disrupte [illegible] non diminuitur ut cadat inter eas aliquid de foris quod est corpus quod cadit in eo quod est inter partes disruptas de quibus vis ut consolidet eas, pilus aut oleum aut aliud ex humiditatibus et prohibet illas partes continuari et consolidari. In eo autem quod est post illud, cum hac intentione [illegible] tertia est quod ingeniatur [illegible] ut quod aggregatur in eo exeat ex [illegible] et oportet ut sit [illegible] per additionem in apertione [illegible] aut [illegible] ut ponatur [illegible] aliud nisi cum [illegible] ad illud. Substantia vero membri conservat per sanitatem suam cum medicinis que exsiccant exsiccatione [illegible] equalis est solutionis continuitatis curatio que est in membro carnoso. Deinde est sola [illegible] cum ea ad.

Iste sermo intellectus est et illud quod est ex eo indigens expositione est quod est vulnus magnum et conservat medicus in hora in qua fit ipsum et sustentat ipsum et ligat et cavet ne cadat in eo quod est inter partes eius aliquid et prohibet ad solidationem earum, quoniam enim generatur in eo virus et sordities que indiget ut fiat eis mundificatio [illegible] totum quod aggregatur in eo ex veneno et sordicie et hoc [illegible] nisi sit aptum donec exeat illud quod aggregatur in eo. Quod est [illegible] ex labiis vulneris [illegible] fiat [illegible] ut exeat ex eo et egrediatur quod aggregatur in eo et [illegible] per [illegible] substantia membri conservet per sanitatem suam cum medicinis que exsiccant exsiccatione equali vulneri locum ipsum vel vulneris ex illo membro et oportet ut sit medicina exsiccantis [illegible] et addit [illegible] in exsiccatione per quantitatem [illegible] ex gradu exsiccationis. Quod si vulnus sit siccum [illegible] oportet ut sit medicina exsiccans [illegible] hoc est cura solutionis continuitatis que est in membro carnoso. Omnino est sola et non est cum ea aliud ut vulnus sit simplex [illegible] ex membro [illegible] solutionis continuitatis tantum [illegible] aut ad componitur ulcus et indiget intentionibus aliis quas [illegible] dicam in eo quod sequitur est.

Si vero aliam alii misceatur egritudinem per [illegible] preceptorum intentiones quas omnis in [illegible] compositorum [illegible] deinceps dicemus.

Cum ergo componitur cum aliqua egritudine aliqua sunt intentiones que significant curationem eius partes et dicam eas in eo quod dicam post quam dicemus egritudines compositas.

Et [illegible] quoniam vulnus est simplex et est illud in quo [illegible] partes [illegible] est compositum [illegible] ex carne [illegible] in [illegible] aut [illegible] cum eo [illegible] et quoniam componitur ex duabus harum [illegible] ex tribus [illegible] ex quatuor [illegible] docebit curationes earum [illegible] canones quando componuntur.

In presenti vero ad reliquas intentiones solutionis continuitatis remedium est sermone.

Nunc autem veniamus super reliquas species solutionis continuitatis.

Vulnus ut docuit in primis canone curationis solutionis continuitatis [illegible] vulneri quod est simplex [illegible] est cum ea ad [illegible] cessa-

...ur ab eo tedeat et conservat carniones curo... nisi solo ... continuitatis ... simplices ... carne et ipse consequitur illa cum carne solo... ... ossis. Et dixit:

De fractura ossium

Fractura ergo est quando in osse solo continuitatis ... insanabilis ne... vero quantum ad primam consolidationem ... secundum vero quendam modum curabilis quodam modo fit. Prima ergo consolidatio est consolidatio impotens propter duritiem partis fieri, secunda vero ligamenti contingens super partium ligamentum in circuitu [illegible] fracturam.

Ideo quod fractum est solo continuitatis ossis, et non sanatur primam intentionem, secunda sanat prima intentio ... fecit intentio quidem ... est consolidatio et non est possibile ut sit consolidatio in osse propter duritiem eius. Et [illegible] intentio secunda est ligatio partium ossis quod iam fractum est, et possibile est ut sit ligatio per partium quae ... vocatur ... os quod fractum ... et ... volvitur super ipsum donec ligat ipsum.

Intentio quidem prima est ... ... consolidatione carnis ... in ea ... super et ipse ... in eo ... carnis partes continua... et dixit quod ... est generationem carnis ex sanguine et dixit quod ... et reliqua ... generatio est ex ... non consolidantur et consolidatur ... est propter ... ne ex generantur ... Simone ... ossis partes non continuantur et non consolidantur propter duritiem ... dat ingenium ... quod necesse est ... quod est ... sic ossa ... et possibile est conveniuntur et consolidentur partes ossis et quando non est possibile ut conveniuntur partes ossis ... necesse est in ... intentio alia et est ... et ... sua prima et ligetur ... facit ... in eo ... generat ... in circuitu fracture porum quo ligantur partes ossis ... et revolvitur ... ipsum ... tangit ipsum ab omni parte donec sit super ipsum ligamentum ... naturale.

Generatio ergo pori in circuitum ex materia et natura fit quando est ad ... In circuitum vero proprie est ossis. Forma vero est ex illis ossibus alimento.

Et generatio illius pori est consequens generationem aliorum ... quod est ex ... Verum tamen substantia eius est propter quod ... ossis est generatio eius ex nutrimento ipsius ossis.

Hoc est actius quod ... ex ... i. medicis ... generatur por[us] ex nutrimento ossis ... ut medi... in ... nutrimento ossis ... quidem nutritur ex sanguine ... spisso.

Molle vero et puerile os consolidari possibile est.

Scilicet molle possibile est consolidari in pueris.

... ossibus est consolidatio ossis in corporibus puerorum propter ... una est propter ... nutrimentum ... ex ... generatur os. Secunda vero est mollities ossis in eis.

Ratio vero est et huius passionis generatio sine compassione alterius membri. Sed per illud enim ... cum aliis corporibus compatiuntur fractis ossibus. Itaque et intentio curationis duplex est: alia quidem in ossibus, altera vero in hiis que circa ea sunt corporibus, hec quidem talis in carnosarum partium dispositione dicetur. De fractis vero hoc dicendum est.

Et ratio fit hoc ... ita quod non fit egritudo ... ab ea, quod est quia ... fugit ... tunc ... qui sunt in circuitu eius et reliqua corpora que continuantur cum eis, fuit pacientia cum eo. ... cedit ergo curationem egritudinis ... una earum sumitur ab osse et alia sumitur a corporibus que sunt in circuitu eius, et ego dicam intentionem hanc cum dicam solutionem

oticiatis oppositam fiam in membris carnosis. Nunc vero quod ut loquamur in fracturis.

Iste sermo est intellectus quod indiget plurimum consideret tamen narrat eum in eo ex actione plurimum ex arte curationis carnis et ossium [illegible] ex accidentibus [illegible] actione.

Quoniam ex [illegible] cura et porro ut vero hic fiat propter alimentum ossis opus est et superfluitatem nutrimenti ad pori generationem submittit nature.

Dico quod quia enim restauratio ossis non fiat nisi per porum et generatione illius pori nutrimentum sit nutrimentum ossis [illegible] ut inveniat natura superfluitatem illi nutrimenti ex quo generet porum.

Oportet igitur addat medicus in cibo infirmi et consideret ipsum [illegible]. Cibum igitur sic assatum et fermentum coctum in quo alimento [illegible] ex quo generat quod dicitur sanguinem grossum et spissum.

Superfluitas vero hec et qualitate et quantitate moderata debet esse ut superfluitas sit equalis in qualitate et quantitate sua esse.

[illegible] superfluitatem additione cibi quod addit medicus in cibo infirmi [illegible] superfluitas non est [illegible] superfluitas addita [illegible] nutrimentum ossis [illegible] in esse [illegible]. Ex cibo vero [illegible] superfluitas mala [illegible] fiat [illegible] sanitatis. Et [illegible] indiget medicus ut det ex cibo [illegible] et [illegible] sit multa ut est triticum coctum. Consideret igitur [illegible] et sciat ex eius dispositione [illegible] et addat [illegible] et minuat [illegible] ad eum quod digeritur ex coquibilia sicut [illegible] virtute [illegible] dispositio plena.

Propterea decet necessario indiget talem et tam influentem sanguinem ossibus preparatum ex qualitate et quantitate fiat porus. Cum vero [illegible] sit [illegible] fracti ossis attende

que eius mollificationem et ita siccationem facere que adstrictionem vel magis humectante quam amplius in temperantie facultatis [illegible] dicta sunt.

Et si fit [illegible] ut cibus [illegible] fractum ex cibo quem porus quod erit ad quod in quantitate sua et qualitate [illegible] generetur ex eo porus et quod ille [illegible] ex locis [illegible] ossis que ut consideretur qualitas eius et ipsius quantitas [illegible] inclinetur ei ad siccitatem aut ad humiditatem et [illegible] ipsum [illegible] in libro de ingenio sanitatis.

Cibi ex quibus generatur sanguis [illegible] ad hoc ut ex eo generetur porus sunt quidem ex pane [illegible] de sila [illegible] et ex avibus vero caro porcina. Si vero non [illegible] sit loco eius caro [illegible] caro [illegible] animalium [illegible] et ex avibus caro gallinae. Ex potibus vero vinum rubeum grossum. Ex [illegible] decoctionis [illegible] ex herbis [illegible] in aqua et almadaratum et albegeibz algatiel. Et tu quidem potes [illegible] ex libris [illegible] Cum igitur [illegible] superfluitatem eorum in [illegible] et [illegible] tur dispositio [illegible]. Si igitur vides ipsum ad humiditatem [illegible] est [illegible] sanitatis [illegible] libro et [illegible] est ex libro [illegible] embrocas ipsum [illegible] cum oleo aut [illegible] ad ipsum [illegible] sanguinis ex locis [illegible] ossis indiget ut [illegible] sanitatis [illegible] fit cum eo quod [illegible] sanitas fit ex bonitate digestionis [illegible] equalitas eius in qualitate sua et quantitate. Hec est igitur ultimum quod dedit [illegible] ex canonibus in restauratione ossis [illegible]

[illegible] De causis solutionis continuitatis et concavitate et sermone de [illegible] [illegible]dita ex ulcere.

[illegible] est sola [illegible] est in [illegible] eius ex ossibus [illegible]

Nervum vero et thenantos
puncturam propter plurimum sensum
punctura parata ad vocandum sp-
asmos et mortem, cuius per-
forationem hanc quae aperit os et
exsiccat sua leptomeri poten-
tia pertransire ad profundum
usque ad perforationem [illegible]
est autem de hiis perfecte [illegible] in
retrapentice [illegible] facultatis [illegible]
[illegible] in simplicibus quae huius generis
dispositionibus salubrium earum
forma talis erit.

Solo autem continuitatis [illegible] in [illegible] et cordis propter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] cum cerebro [illegible] spasmum velociter et [illegible] [illegible] resolvuntur [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] et [illegible] ad profundum [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] et [illegible] [illegible] de [illegible] sanitatis.

Nervorum [illegible] medicorum [illegible] est [illegible] una earum est [illegible] [illegible] ex cerebro et nucha et est [illegible] sensus et motus et [illegible] est ligamenta [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ligata cum ossibus et [illegible] est corde et [illegible] ex [illegible] [illegible] est quia melius est [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quantum [illegible] [illegible] ex cerebro et ex nucha [illegible] [illegible] [illegible] sine [illegible] [illegible] [illegible] est dolor eorum vehemens valde propter [illegible] [illegible] [illegible] cum cerebro [illegible] [illegible] vehementia doloris eorum spasmum [illegible] ad vehementiam doloris eorum [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] in [illegible] [illegible] dolor et [illegible] spasmus [illegible] si [illegible] non fit festinando cum eo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ponet ad mortem velocem. [illegible] dat canones in cura [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] medicare [illegible] [illegible] et sic [illegible] ipsum cum equalitate et [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] ut resolvat ex eo [illegible] [illegible] in [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quae [illegible] [illegible] cum equalitate [illegible] ipsum plus [illegible] ut [illegible] et [illegible] ad profundum [illegible] [illegible] ut [illegible] est [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] cum equalitate [illegible] ipsum [illegible] equalitate et [illegible] cum illo [illegible] [illegible] [illegible] ex arboribus [illegible] gumme et [illegible] [illegible] quibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] sunt [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] absoluto [illegible] gumme et [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] et [illegible] et in est [illegible] [illegible] est ut [illegible] ad [illegible] [illegible] ex [illegible] cum eo [illegible] [illegible] [illegible]. Dicit [illegible] [illegible] [illegible] eorum [illegible] [illegible] [illegible] simplex [illegible] est [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in libro suo de ingenio sanitatis [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Secundum compositas vero op-
[illegible] ut in ulceribus prima quidem
concavitas etiam non aliam dis-
positionem [illegible] ulceris quidam [illegible]
[illegible] [illegible]. Est autem non
[illegible] hec tale, i. concavitas [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] totius [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] in [illegible]

passione complexionis indiget in curatione.

Continuitatis enim solutio indiget continuatione. Cuius solutio continuitatis est corporalis et primum quod opportet cum ulcus est ut curetur ut putrefiat et quod non est corruptio aliqua in ulcere. Et quia superfluitas [illegible] in reliquis speciebus est continuatis non est aliqua ex speciebus ulcerum sed est generatio corporis non nisi tantum ad de siccitate [illegible] et cum egrotat fit corporalis ex non intentionibus necesse est ut sit ex sua cura corporalis ex non intentionibus, quod est quia solutio continuitatis indiget consolidatione. Corporalis enim quod est perditio ex substantia indiget generatione et restauratione.

Secundo iste est intellectus, ostendit ei loco [illegible] quod cum ulcus est potio partis carnis aut alterius corporis fit ei [illegible] complexionalis non est ei ulcus simplex sed compositum ex duabus rebus quarum una est solutio continuitatis membri, altera perditio partis membri. Quare ut restauretur quod sit loco partis deperdite deinde consolidetur solutio.

Dicte [illegible] vero sunt parvulo simpliciter generationis intentiones.

Et iam narravimus paulo ante intentiones in generatione carnis.

Intentiones in generatione substantie deperdite ex ulcere est consuetudo membri et quod in ipso [illegible] sunt illud [illegible] in quibus est absolutio ne [illegible] aut [illegible] complexio ad eum complexionis ante [illegible] cum [illegible] tionibus [illegible] dare cibos et potus ex quibus generetur sanguis qui sit in bonitate consistens et quod non faciat [illegible] ulcerum substantie deperdite.

Et nos quidem [illegible] partium [illegible] tem hac disponentium intentione agg[illegible] di ut ipsa iterum nata indicat. Cum igitur completum fuerit quod est caruum [illegible] vero ulcere existit altium intentione alteri accidit. Concordia enim nova carne stante labiorum ulceris [illegible] quedem impossibilis est distantia.

Et ipsa res sibi significat quod non oportet ut intendas in primis ad hanc egritudinem, scilicet diminutionem, verum convenientem consolidationem solutionis continuitatis complete. Si completum fuerit locus ille concavus et equalis fiet eius accidit ut restauratur intentio nunc que causa eius quod generatur in ulcere cum fit in eo quod est inter duo labia eius ad non est possibile ut consolidentur ille partes que fuerunt solute ad invicem.

Per simonem [illegible] et ipsa res significat tibi, vult quod ipsum ulcus in quo est perditio, scilicet ex quo perdita est pars membri, significat tibi quod indiget in primis ut compleas diminutionem. Cum igitur completur eum carnem ut continues id quod diruptum est ex partibus membri et res que complet diminutionem [illegible] est quia fit in eo quod est inter duo labia ulceris quod partibus aggregatur labia ulceris quod post necessarium est in consolidatione. Solo in [illegible] partium ulceris [illegible] quod est preter aggregationem partium et [illegible] sustentatio enim plurima de [illegible] duplicatis et stricturis eorum cum ligamento conveniente ad aggregationem partium disruptarum.

Intentionem vero curationis aliam invenimus, sed intentionem vero ex eo quod fit in natura id est [illegible] quod [illegible] parti queris secundum naturam [illegible] vero erat eum [illegible] complete [illegible] igitur est nobis faciendum aut si impossibile est intentio [illegible] cum [illegible] carnem scilicet callosam faciendum est. Erit autem huius cavo siccata similis et callosa sicut cavitatibus [illegible] preter [illegible] sine medicatione erit opus farmaciis ad cicatrizandum.

Et nos ut ingenies intentionem ad [illegible] tionem sanitatem primum et inve[illegible]

...eo [illegible] illius intentionis est ut nihil ex eis sit in ulceribus et quando iam in ipsis ingenita fuit corruptio cum antequam ut facias ad illud eo. Quod sit intentio non est possibile ut compleatur et oportet ut faciamus similiter cum eis et oportet ut ingeneretur superficies ulcerum ita ut fiat similis cuti et non fit nisi quando exsiccatur et ignitatur et propter hoc indiget ulcus quod iam completum est carne cum consolidatur medicinis que exsiccant et constringunt absque mordicatione.

Postquam ostendit in hoc quod qui nascatur in profundo ulceris caro donec impleat profunditatem totam et iam impletum est nati consolidatione labia ulceris dixit in hoc sermone quod oportet ut nascatur super hanc carnem cutis que operatur... fuit ipsius in libro ... naturalis cutis non est possibile ergo oportet ut exsiccetur superficies huius carnis et induretur donec fiat in consistentia et loco eius et medicine quidem que exsiccant hanc carnem ... induruit illam sunt ille que exsiccant et abstergunt absque mordicatione sicut pellicule granatorum et cortices eorum et calx abluta et litargirium et scoria argenti et alphedon aut simplicia aut composita et que curtant [illegible] ... que exsiccat et constringit rubrum et ... carnis donec fiat ... illud simile cuti.

Ita vero et si propter medicinam utatur intentio quidem exsiccare sarcocollam vero sarcoepulotica ...

Et similiter et cum ingenerantur in ulcere sordicies ... et oportet ut sit intentio abstersio illius sordicies et ... sanitatem est medicina abstersiva.

Et consuetudo Gal. in sermone quod ... voluit ... et conservatione vehementi que ... [illegible] ... ulceris generatur ... sordities ... putredo et ... ex causis ... [illegible] ... ut fiat ... medicina cum ... et ... [illegible] ... [illegible] ... que generatur in ulcere sordities et propter hoc necesse ad hoc ut faciat in eo nascatur carne loco eius ... depositum ... eo ... [illegible] ... ut ponas in ulcere medicina que abstergat illam sorditiem donec ... ne ut faciat nasci carnem ... aut medicina ... ut ponis in ulcere vehementer abstersionis ... abstergit plus quam oportet addit in profunditatem ulceris et prohibet nativitatem carnis in eo et propter hoc oportet ut consideretur ulcus et attendatur ... in ipso et mundificetur ipsum aut cum lana aut cum coto. Et scias quod plurimum ... generationem carnis in eo et destruas eam et ... ipsum est medicina abstersiva ... que ... nutriunt ...

rubri et abstergit ... quod generatur in eo de sordicie cum quantitate sufficiente absque additione et diminutione.

Dictum est ante de horum

in his que de sarcocollis materia

et iam diximus medicinas ab ... in libris in quibus

positum est medicinarum.

Ex libris in quibus narrantur medicine ... est liber ... et liber ... carthaginensis et liber ... et liber ... in medicina ... liber eius in virtutibus ciborum et liber eius in ... et liber eius in ... [illegible] ... canones ... ulcerum ... primus liber ... et ... sanitatis et ... liber ... qui nominatur ad glauconem et ego ... medicine abstergentes et illas que faciunt nasci carnem. Dico ergo quod sunt sicut thus et aristologia et herba terebintina et resina ... ex quibus componuntur emplastra et pulveres et alia ... ulceri. Et postquam dedit Gal. canonem nativitatis carnis et canonem ... in profundo ulceris ... est pes carnis et canonem ... eius quod apparet de carne nata cum nata carnis ... componitur ulcera omnia et dicit.

Et siquidem flegmon aut

duricies aut sclirosis aut tumor in

ulcere fuerit curandum illud pri-

us precedit que dicte sunt rationes

Ita vero et si influat ad ulcus

influentium canonem

Sit vero et si distantia aliqua

fiat secundum ulceratum locum ad

discedendum prius oportet

adiutoria.

Et similiter siquidem ulcus est quasi calidum aut durum aut molleaut ... et oportet ut intendas in ... ad curationem horum accidentium per ... narrabo et similiter si ... ad ulcus horum ... et oportet ut ... est ... ad absidem quod ... et ... et similiter et si ... in quo est ulcus iam

falso 9 ... 29 cum ... completa ...

corrupta est sic ut remaneat ... [illegible] ... que ... corruptionem omnem.

Multociens ... [illegible] ... ad locum ulceris ... [illegible] ...

[illegible]

... [illegible] ... figure fit.

Et iam ut remaneat ad aliud quod egritudo est ... [illegible] ... incipias cum ... [illegible] ... figure.

Postquam cessaverit ... [illegible] ... incipit ... [illegible] ... apud sensum ... [illegible] ... figure.

Eorum que que ad huc restant lepo. est figuram plurimarum corrigere horum vero que excitene[?]... [illegible] ... aquam.

Dico ergo quod cum corpus permanet in augmento possibile est ut rectificetur figura plurimum membrorum ... [illegible] ... est possibile ut rectificetur figura membrorum eius.

Augmentum est extensio membrorum ... [illegible] ...

[illegible]

Et de hiis quidem sufficiat ... [illegible] ... capitulo ... quod narravimus.

[illegible]

Quod vero quod propter plasmationem veniendum iam generaliter est in plures ... [illegible] ... divisum ... a manifestissimo principium ...

membrorum [illegible] possibilior et propinquioris acceptionis quam id quod est post.

Intentio vero ursi potentie sit [illegible] ad contrarium adducere distorsiones.

Et oportet ut sit intentio tua in membris in quibus [illegible] rectificatio est potius reducere ea apte ad [illegible] quod torta fuerit ad contrarium eius. Et membra figurarum quorum rectificatio est possibilis sicut illa que sunt [illegible] illa ei membra que tenduntur ad diversitatem [illegible] ad quod torta sunt et equantur eorum tortuositates et sustentantur in plumaceolis et tabulis et [illegible] ligantur et [illegible] in hora [illegible] aqua calida et unguntur cum aliquo oleo et assidue [illegible] super ea rectificatione [illegible] eorum figure torte.

Si vero fractura non recte solidata peccaverint alicuius membri figurationis adhuc recentis poris existat frangere iterum oportet hoc plasmantem recte confecti deinde porum.

Et cum corruptio est figure membrorum et porum per fracturam eorum quando sunt equata et restaurata per quod [illegible] deinde os quod fractum fuit restauratum est restauratione firmatur oportet ut [illegible] ipsum et non facias ei quietem et si restauratio eius non est firma [illegible] ut frangas ipsum deinde equa ipsum postea ingenia ut nascatur in eo porus et restauretur cum eo.

Iste sermo est [illegible] in omnibus membris in quibus figura [illegible] ossis figure namque eorum mutatur per fracturam ossis. Et Galienus castigat [illegible] Nam si membrum fractum est [illegible] et [illegible] ipsum non restauratum restauratione firma [illegible] firma et [illegible] ipsum et [illegible] ipsum et liga ipsum et [illegible] quod faceres in ipso si esset hora fracture [illegible]. Et si inveneris ipsum iam restauratum [illegible] tortuositatem et firmata est eius restauratio [illegible] ipsum [illegible] et non facias [illegible] nonum [illegible] torum in forma [illegible] quod dico [illegible] ut facias contrariam fracture ossis [illegible] restaurato [illegible]. Et ego narro [illegible] item [illegible]

Nota Bene

[illegible] annorum [illegible] fractura fuit et restaurata est [illegible] tortuositate restaurationis [illegible] postquam [illegible] eum [illegible] aqua calida et poneret super ipsum quod leniret eam ut [illegible] que erat in loco fracture fecit [illegible] et ambulavit super pedes suos [illegible] debili [illegible]. Et iste quidem senex fuit multi census quare non placuit ei [illegible] restauratore et [illegible] aliquo [illegible] restaurator [illegible] postquam frangeret [illegible] deinde iterum restauraret [illegible] super [illegible] denarios [illegible] postea senex misit ad me ut faceret me [illegible] ipsum et restauratorem. [illegible] multi census et non remanet ex vita tua [illegible] expendas censum tuum et non est [illegible] ut [illegible] et ambules via [illegible] restauratoris et [illegible] ab eo et venit post me restaurator et [illegible] cum [illegible] fractum [illegible] mortis [illegible] quod compleret [illegible] restauratoris [illegible] et [illegible] ipsum [illegible] ipsum faciendo [illegible] in ipso [illegible] cum [illegible].

Est autem emfraxis ex hoc genere egritudinis.

Et opilatio etiam est ex hoc genere egritudinis.

Dicit quod opilatio est una ex speciebus egritudinis [illegible]

Hec quidem agglutinosis fieri et pinguibus humoribus unam quidem et eandem intentionem huius contrariam passioni emfraxis, cause vero [illegible] et incidentia farmacia.

Et quia opilatio est ex superfluitate grossa viscosa [illegible] intentio in medicatione [illegible] ipsi et est [illegible] cause [illegible] in ea sunt [illegible] que [illegible] sequitur. Superfluitas grossa et viscosa [illegible] et [illegible] in meatibus et [illegible] et opil[illegible] [illegible] intentio [illegible] meatuum ex [illegible] grossa viscosa est cum [illegible] grossitudinis super

ventositatis et subtiliat eam quod destruitur eius visco-
sitas et maxime cum sit in meis super ventositatis abst-
ersionis ut ab sugat et quod opilationem est ex ea in
meatu et iterum sermone. G. scilicet ventositate grossa in
scolaria super ventositas generata in intestinorum minorum
cum maior est propria nec mittitur eius cum super ventosi-
tas in intestinis minoribus est et quod superfluit a vir-
tute eius et propter hoc fit opilatio intus faciens passionem dif-
ficilem sanationis propter quod mittitur, iam est propri-
eas natura eius scilicet intestinorum grossorum viscosorum quod super ventosi-
tas eius est et hic ... acietur eo magis
tudine et viscositate et aqua descendens in oculo est humor qui e-
gena opilationem in pupilla scilicet foramine uvee prohibet
spiritum visibilem sic prohibet opilatio in nervo spiri-
tuale ad penetrandum ut moveat membrum et faciat eam
sentire. Et nos quidem permittimus eam cum cadat
ante pupillam quod inferiora uvee et removetur opilatio.
cum ... pervenit ad inferiora uvee sicut in ea et adhe-
rent et diversa opilatio autem in ... nervo indiget di-
gestione scilicet ventositatis ex qua generatur et subtiliatione eius et
evacuatione et abstersione eius.

Que vero stercore duro quod ad-
hesit intestino per eam quidem debet
dietam correctionem ex humidis et
pinguibus et clisteribus. Eidem vero eva-
cuatione ex acutis.

Et si opilatio ex stercore duro quod fixum est in loco
intestini. Et intentio prima in medica-
tione eius est lenificatio diete illius stercoris cum
clisteri humido pingui et intentio secunda evacua-
tio eius cum clisteri acuto.

Contraria est opilatio in intestinis et ipsa quidem
fit ex stercore duro quod adhesit intestino eadem
intestinum et fit ex flegmate viscoso quod immisce-
tur in intestino et ledit propter duas res scilicet propter suum
... et propter hoc quoniam opilatio est in intestino et fit ex ven-
tositate grossa et in fine eius punctio sit dif-
ficilis quod extenditur intestinum et fit ex re acuta
et fit ex humore colerico quando miscetur in tu-
nicis intestini et mordicat ipsum quare facit
ipsum dolere et prohibet ... et ad ipsum egestionem ...
... ... similiter intentio in curatione eius quod ex-
scripta est ex eo. G. quare ponit unum eorum sig-
num ... ut sit super ... eius quod accidit ex
reliquis febribus in fine eius intellectus est quod ... est
... duri fixi in intestino. Lenificatio
diete eius est cum clisteri humido pingui et ... quando le-
nitur et humectatur evacuatur cum clisteri a-
cuto et ... ventositatis inflati viscosi grossi est
calefactio eius et ... inflatio et destructio visco-
sitatis eius cum clisteri acuto in quo sit ... re
calide subtiles abstergentes et ... evacuatio eius
cum clisteri acuto. Et secundum hoc exemplum ceteri

ventositas grossa inflativa cum eo quod cal-
efaciat ... et dissolvit ... et cum hoc ... ei ab ... fie-
ri. Et cum eo cum eo quod facit eam descendere et ex-
ire ea et cum ... est intus in meditatione
... minor et ipse deinde ... eam
... finitum est.

Que vero ex lapide est in vesica
in presenti quidem tempore eget cura-
tionis quoniam prohibet generationem per inclusionem cu-
rari est.

Et si opilatio est propter lapidem in vesica tunc
intentio in curatione eius festinata est remo-
tio lapidis a meatu quem opilat et sa-
natio vero fit per sectionem et extractionem lapidis.

Dixit G. in curatione lapidis generati in vesica
... est ut sit significatio super primum quod est in
ipsum quod est quod lapis generatur in locis intestinis
eorum. Verum generatio eius in vesica et renibus est manifesti-
or ... aliis locis et accidit ... et ... rare inveniuntur
nisi. Et nos quidem ... lapidem generatum
in renibus et vesica cum meatus quo fringitur la-
pidem et facit ... sicut ... com-
bustum et lapis ... et ... scorpionis et lap-
...ato in spongia et semina ... et reli-
qua que ... similiter non est ... minor potest nobis
remotione lapide ab orificio meatus neque se-
... ex hoc lapide ex eo exemplum istius ... re-
nes non enim est ... remotio ab orificio mea-
tus ingenium cum instrumentis quod mittitur ca-
... ... ad secationem ... lap-
... generatus in renibus est minor et subtilior ... nam
lapis generatus in vesica et forma et eius est
rotunda generaliter et erit cum ... hec ...
non expellit ... cum ... sed
non est ... cum ... studium ei
cum renibus et propter quod indiget vesica in mul-
tis horis remotione lapidis ab orificio mea-
tus. cum ... inclinemus infirmum et
elevemus pedes eius sursum et ... ...
... lapis recedat ab orificio meatus
... ... alchatati
... ... expellit lapidem ab orificio
meatus et erit ... ex ... que ... re-
moventur difficultates urine ... ab o-
pilatione quam lapis opilat meatum a sectione ...
... et extractione lapidis propter hoc ... aut quod hoc op-
... ... aut ... in tempore suo aut
... faciat nos scire quod ... nobis ut caveamus
... quod nescimus ex festino ope ... ...
... ... enim erat ... et mo-
... ... qui non sciunt aliquam ...
... ... sectione lapidis et ...
... secti ... a lapide ... ...
... in operatione cum ... et situ ...

D... intestini ... dura-
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...

structo filiis in opere anathomie, si intelligebant ad discendum de opere ab alio a te, inde tu eris magis ardens et prudentior omnibus eodem in illo libro et propter hoc abstinuit .G. ab instructione operis eam tenens in hoc libro cui sermo eius quod [illegible] variatur in opere anathomie sufficientes quod [illegible] iam premisit quod facit illud eis notum non videntibus illud.

Eius vero que preter naturam est repletionis et vasorum, plenitudini cuius est in replecta evacuatione, quem admodum in putredinibus.

Et in aggregatur humiditas in loco nutrimentorum humiditas et egrediens etiam curatio eius est exsiccatio eius sicut fames quod coartatur in pectore.

Iste est modus opilationis fames cuius qui puerit et erit in occasionem aliquibus membrum puerum opilo in totam et curatio eius est evacuatio per totam aut cum aptitudine aut cautio pigmenti in quod est intentio exsiccatio fame et fiunt etiam fames quidem quod aggregatur in pectore plenitudine naturam cum est ut dicitur in fine membrum alleviantes spiritum sic plenitudo hec etiam capillis venit et sic etiam membris similiter similiter.

Immoderata vero repletio immoderata indiget evacuatione quemadmodum in sanguinis excessu venas.

Repletionis autem que est sine medicatione evacuatio est sic sanguinis in non aggregati in venis.

Cummisit canon qui in curatione eius medicatione propter eius sequitur sit eadem repletionis superflue evacuatio si superflua in partibus superfluam evacuationem, non tollat virtus aut quia ipsa est evacuatio quia iam debilitatur aut propter frigiditatem frigoris temporis presentis aut propter siccitatem calidos eius aut propter etatem infantie aut senectutis aut quia corpus est debilis virtus aut cum alterant terra aut paritura aut timor aut cum est repletum in corpore superflua repletione virtus est fortis evacuamus corpus evacuatione superflua aut per flebotomiam aut per evacuationem superfluum. Et si virtus eius sit debilis non tollat evacuationem.

ille [illegible] melius est [illegible] quam expugnare evacuare

Quibuscumque vero circa ventrem, in intestinum et thoracem aut repletionem putredo aut sanguis oritur per se evacuationis indiget.

Et sic et quod aggregatur in stomacho aut in intestino aut in mesenterio plenitudinis aut in replectione famelis aut sanguinis ventre evacuatio ipsum totum.

Cum aggregatur in ventre aut intestino evacuatio est cum medicinis quas ab [illegible] et lenitive sic sic etiam [illegible] ut rerum corporis sicut ita [illegible] et aggregatur in canalibus plenitudinis aut in replectione evacuatio est cum medicinis [illegible] evenire [illegible] et alleviat spiritum. Et oportet considerare quod aggregatur in instrumentis pectoris sic [illegible] non ascendet cum tussi [illegible] medicinis que faciunt ipsum [illegible] et [illegible] amigdale et [illegible] et [illegible] et in [illegible] ipsum [illegible] cum tussi [illegible] ipsum et [illegible] ipsum [illegible] cum oleo [illegible] et [illegible] faciunt spiritum.

Amplioris vero cibi et potus adhuc recentis fit evacuationem correctio est.

NB

Nota Comentum

Et cuius in ventre est superfluitas cibi aut potus qui tempus non elongatur, et medicina eius est evacuatio per se ipsam. Non in isto est cibus aut potus existentibus cum convenienter ut debilitetur ... aut dimissionem ... super ipsum et decoctio eius et medicina eius est ut eiciatur ... per vomitum cum non longe ... corporis eius dominus status sit ... relictum.

Quecumque vero in pulmone et thorace continentur cum tussibus quidem evacuatio est et sputis ex eis exeuntibus.

Et cuius superfluitas est in pulmone aut in pectore et evacuatio eius est per tussim cum medicinis subtiliantibus.

Iam diximus exempla horum membrorum in eo quod preterit.

Quecumque vero sub epate aut venas aut arterias ... aut in lumbos aut per urinam aut per ventrem eiciuntur per urinam quidem ab exeuntibus vehementer, per ventrem vero attrahentibus et aperientibus.

Et cuius superfluitas est in epate aut in venis aut in renibus et evacuatio eius fit aut per urinam aut per solutionem ventris et evacuatio eius per urinam fit cum medicinis que attenuant et subtiliant ... evacuatio eius per solutionem ventris fit cum medicinis que attrahunt et aperiunt.

Ex epate vero est possibile evacuare superfluitatem per urinam et per solutionem ventris ... evacuatio superfluitatis ex eis est possibilis ut per urinam et per solutionem ventris ... evacuatio per urinam est magis possibilis quam sit per solutionem ventris. Et ... narravimus medicinas urinam provocantes ... ut sit medicina ... apium ... semen ... et medicinas que provocant menstrua ... Et narravimus medicinas solutivas ... ut sit medicina que attrahit superfluitates ... aperit meatus ... ad cognitionem medicinarum solutivarum ... sequitur per experimentum sicut scamonea et pulpa ... coloquintida et agaricum et polipodium et similia.

Quecumque vero sub superiorem ventrem per vomitum, quecumque vero sub inferiorem per subductiones.

Et cuius superfluitas est in stomacho et evacuatio eius fit per vomitum et cum est in intestinis fit per solutionem ventris. Iste sermo est intellectus.

Quecumque vero sub cute per incisionem et cauterium aut farmaca corrosiva.

Et cuius superfluitas est sub cute et evacuatio eius fit per apertiones aut per cauterium aut per medicinas corrodentes.

Intellexerit per hanc superfluitatem ... que aggregatur de sanie et putredine in partibus que putrefiunt ... evacuatio huius sanie ei fit tribus modis aut per apertionem loci aut per evacuationem sanie ei ... aut per cauterizationem eius cum igne ... aut per medicinas corrodentes ... cauterizantes sicut calx non abluta et auripigmentum ... et sal armoniacum et que currunt secundum cursum ex medicinis corrodentibus.

Ita vero alia et que ex ... cavitatem nisi non ...

Et cum evacuatur superfluitas que est in concavitate ... hac via ... que aggregatur in pectore sanies.

Per hanc viam ... cauterium per ignem aut per medicinas cauterizantes ... Postea autem ... medicinas cauterizantes ... evacuationis ... aggregatur ... de sanie ... non post ... ad pectus ... ut fiat sanies similis ...

In uno vero capitulo horum quidem causis que sunt preter naturam ... temporibus contentorum intentio ... ablatio est ... vero ... et ita ...

canna

fiat ad mi[illegible] pi[illegible] s[illegible] locum.

Et [illegible] membrorum [illegible] [illegible] egrediens [illegible] intentio in sanatione ex ea [illegible] evacuatione eius [illegible] [illegible] intentio sa[illegible] [illegible] permutatio eius.

Iste [illegible] omnes superfluitatem egredientem [illegible] superfluitas opilo[illegible] in meatu aut [illegible] aggregata aut repleto [illegible] evacuatio eius [illegible] [illegible]

[illegible]

Quem [illegible] [illegible] in tertio ho[illegible] san[illegible] [illegible] superfluum evacuato est.

E[illegible] [illegible] intentio in [illegible] [illegible]

S[illegible] superfluitas [illegible]

[illegible]

Intentio vero sanatorum.

Propterem quidem [illegible] ex ipsa [illegible] dispositione. [illegible] vero expatientibus [illegible].

Et inventionis causarum sanitatis [illegible] [illegible] causis sanationis [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] est falsus.

Quem [illegible] aspera facta sit [illegible] [illegible] eis adducendi est lenitatem [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] lenientem [illegible] sine [illegible] glutinosa.

Et [illegible] membrorum [illegible] asperitas [illegible] lenitatis [illegible] [illegible]

cum fricatione. et in canali quidem pulmonis et lingua per humiditatem viscosam cum non est moderata. Iste sunt exempla curationis asperitatis egritudinis ... non ut ... est super eam que in reliquis membris. In esse quidem accidit asperitas sicut accidit in siccitate lingue. lenimus eam cum fricatione et desiccamus id est cum corticibus mucis et aliis. Et quando accidit in palpebris lenimus eam per fricationem cum ... quando accidit in canali pulmonis lenimus ipsum cum ... et cum lacte recenti ... et cum oleo amigdalarum. Quando accidit in lingua et ore sicut accidit quibusdam febricitantibus acute ... lenimus eam cum ... et cum ... Iam ergo apparet quod diversitas membrorum est principium magnum in ... rerum quibus medicatur.

Que autem vero lenitatem preter naturam eis que secundum naturam eis adducentium est asperitatem per firmam sufficient ... et per brevem fricationem ...

Et quoniam membrorum ... non sunt ... lenimus ... in ... in reductione asperitatis ... quidem fit in ... membris ... que abstergit ... forti et in quibusdam ... cum fricatione prima. Intentio in curatione asperitatis ... sunt intentio una et est lenificatio et ... sanitatis membrorum ... est intentio in curatione lenificationis una et est asperatio ... diversificatur ... membrorum ... membra que leniuntur indiget in reductione sue asperitatis ... que abstergit abstersione forti ut abluatur humiditas viscosa que lenit ... in superficie membri. sic exasperatur maior lenificata enim lana in qua ponitur humiditas ... indiget medicina abstersiva ... et ... asperitate sic fit cum ... in ... fortiter ... accidit in ... ossa et fiunt ... cum panno lineo ... ut ... nascitur in eis.

Quecunque vero obturationes et angustias egritudines alias sequuntur ... autem eas primus ...

Et que ... est opilatio aut constrictio sequitur egritudines alias ... in ... intentio medicationis egritudinum.

Sed ... in sermone quod medicatio diversificatur ... egritudine ... sequitur ... prime.

Ostensum est autem in tractatu de egritudinum causis quod de apertionibus et clausuris et inflationibus et siccationibus immoderatis adiungere in eptis figuris eorum contingentium corporum consequuntur plerique ea que dicta sunt quemadmodum et in tractatibus quibusdam eorum que sunt in eo.

Et iam ... in tractatu in quo narravimus species egritudinum que ... opilationes et constrictiones ... sequitur ... et mollitie et siccitate super ... et figuris malis que accidunt membris que ... in meatibus que opilantur et constringuntur in eis.

Iste tractatus est tractatus primus libri de morbis et accidentibus ... egritudines ... ex malicia ... et ex quantitate et figura ... quoniam fit egritudo ... opilatio ... in quibusdam ... et ... quoniam fit ... ipsum ... constringatur meatus eius ... siccitas ... ex egritudinibus malicie ... et accidit ex eis opilatio aut constrictio ... in membro accidit ... eius ... aut exsiccat humiditatem in meatibus eius ... et accidit ab eis opilatio aut constrictio ... membri ... et ...

Si vero adiunctionem eorum que dicta sunt complectantur aliquotiens habebunt ...

De causis opilationis ex apostemate.

Et sic exposuimus istas res ad invicem secundum species signorum secundum quod inveniuntur in aegritudinibus.

Haec est [illegible] actio eius totius quae exposuimus in signis scripta ex natura aegritudinum omnis debilis et scripta per operationem signis scripte ex natura membrorum et testimoniis quae ipse enarravit in illo magisterio per quae ut ponas species mediocritatis in aegri operationem fit ab aegritudine alia et cum ea aegritudine timorosa ... et mediocritate plurimis operationibus melior medicorum est cum est artificialis in ... et cum tu in ... bonitate scientiae, procedens pigmentum sanitatis, id est ... et reliqua quae necessaria sunt in arte. Et propter hoc ut medicus sit ... fortioris bene velocis solertie ... intellectus.

Sufficit autem in uno manifeste ut in exemplo faciamus sermonem amplius ante omnibus in ... alicuius partis membri ... fluxus ... quae sunt alicuius partis multitudine sanguinis ut distendantur quae sunt parte vasa sunt non magna solutionem etiam parva porositatis effugientia vasorum ex plenitudine non nunc apparentia. Quaedam in oculis vel in albedine tunicae ... venae et alia vasa minora quibus quando data sunt vasis distendi repleta non nodum ea apparere propter parvitatem et ... est effusio ad resudans a vasis in eas quae in medio regiones vacuas aut effusi esse iam ad partium.

Et sufficit nobis ut narremus exemplum ... quod ponamus exemplum quod significetur quod est ... in toto illo sermone sermonem laudem secundum in libro de ingenio sanitatis. Pone ergo quod ... ad aliquod membrum sanguis ... ut venae quae sunt in eo et accidit ex illo ... venis magis et in venis parvis quae erant prius occultae a sensu ... fit quod apparent propter repletionem earum sicut videmus illas venas apparere in ... albedine. Et fortasse et aliae strictiores illis venis ... repletionis earum et non apparent propter strictitudinem earum et cum est fortasse resudat ex venis ... et effusio ad loca vacua quae sunt inter partes membri et fit quod erit ad eas res parva ... evacuatur.

Exponit ... sermone calliditatem ... generatur apostema in corporibus ... in significationibus scripte ex apostemate secundum ... significo per ... in libro ... fit ergo totum quod ipse dixit in hac doctrina exemplum de quo ipse existimat et sufficit ei ... quod est notum in medicina. Iste ergo sermo est principium primum exempli et apostema quod generatur in membro secundum hunc modum. Cum accidit ... omnis ... fortiore eis et non potest secundum membrum expellere eam a se ... sit secundum ... et fit ex illa apostema in membro ... ad membrum sanguinis ... vincens apostema generatum est magis ... sanguinis ... est quod nominatur ... et ... ex ea apostema quod nominatur ... Et si magis vincens ... generatur ex ea apostema durum ... Et si magis vincens est ... generatur ex eo apostema molle. Et si est vincens ... vehementius ad ... generatur ex ea ... Et sic sanguis ... vehementius adustionis generatur ex eo apostema quod dicitur carbo vel carbunculus et ... nominatur ... Et ... exemplum diversificantur in apostematum et pustularum quae in cute apparent est secundum dispositionem. Cum autem sanguis ... ad membrum et implentur ex eo venae magnae et ... ad minores parvas venas quae sunt in eo ... fuerint plene ut resudet aliquid ex poris earum ad id quod est in circuitu earum ex locis vacuis ... loca vacua illa quae sunt partes membri et fit ex ... illis apostema ... accidat ut ... in una ... ut ... aut ut ... Et ... sunt viae duae ... una earum est prohibitio generationis eius et ... alia generationis.

NB

est digestio est post complementum generationis eius. Et Galienus quidem rememoratur in primis, ne comprehendatur per habitudinem generationis eius donec aggregetur sanies et non accidat ab eo genus apostematis aliud sicut febris sequens collectionem saniei in apostemate magno et dicit.

Huiusmodi vero passionis curatio debebit quidem considerationem per evacuationem; sit illud manifestum dicentium ex parte evacuationis, quam in eo creat passio que repleta erat per immoderantiam.

Dico ergo quod hec est dictio contenta in hoc sermone, scilicet evacuatio et melius et manifestius ut dicerem evacuationem partis eius que in membro quod nominavit Hippocrates non accidit in apostemate quod in membro est repletum repletione superflua.

Iam diximus ideo quod preterit consideratione in medicatione repletionis superflue est evacuatio equalis et nos ostendimus tempus huius sermonis. Hippocrates igitur dixit id est secundum modum evacuationis partis eius quod collectum est in membro.

Necessarium est autem evacuari superfluum aut per vires aut pillulas patientem partem sicut ut generet aut per impulsum aut per tractum aut per transmissum aut aliquem eorum quasi sermo Hipocratis.

Evacuatio vero superfluitatis saniei fit necessario aut ita ut redeat retro aut ita ut exeat ex membro in quo est egrediendo reductio eius retro fit aut ita ut impellatur aut ita ut attrahatur aut ita ut exeat per duas res ex istis causis narratam aut per eas omnes.

Declaravit Galienus per hunc sermonem quod evacuatio partis eius quod collectum est in membro ex sanie fit per has res quarum una est ut reducatur donec redeat ex membro ipso sicut superfluitas membri a posteriori suum ipsum. Deinde dicit quod redit ita ut impellatur ad aut ita ut attrahatur aut ita ut exeat paulatim per duas ex istis rebus aut per eas omnes. Et manifestum est quod impulsio fit per fortitudinem membri cum medicamentis percussivis et quod attractio fit aut per ventosas aut per medicamenta attractiva aut per flora ex latere diviso.

Per ipsam vero que patitur partem evacuabitur hec quidem existente et sensibiliter hec autem evaporatione extenuationum.

Et evacuatio enim ex membro ipso est egressio eius que fit per incisionem manifestam et sensibilem et alia est que fit ita quod resolvatur donec fiat vapor.

Postquam dixit unam duarum rerum ambarum quibus evacuatur quod collectum est in membro et est id per quod redit sanguis et retro ad posteriora similiter dicitur et in hoc sermone est per quod evacuatur sanguis ex ipso membro leso. Et dicit quod hoc fit duabus speciebus quarum una est apparens et manifesta sicut cauterizatio et apertio flebotomie et altera est occulta et insensibilis sicut positio medicinarum que dissolvunt sanguinem donec fit vapor quando resolvitur ex poris membri. Manifestum enim declarat quod sit utilis apertis et accepit super eam significationem huius sermonis ut evacuetur quod collectum est in membro per duas res tamen: una earum est ita ut redeat sanguis ad posteriora sua et alia est ita ut evacuetur ex ipso membro et per hoc declaravit post hoc quod diminuitur signo secundum medicationem propter repletionem et dicit.

Si igitur fuerit totum corpus plethoricum non oportet per ipsam patientem partem evacuare. Sicut ei cauterizationibus et incisionibus sensibilibus evacuavimus ad partes dolentes aut venimus propter dolorem amplius. Si vero tale facientibus diaforesim facere aggressi fuerimus et venimus calorem ampliare in parte quam diaforesim faciamus. Si vero venimus recte cogere quod est influxum non recipi et plenum existens corpus ad utique oportet evacuare totum in excessionem et trahere omnino ad alias regiones.

Hec valde

Non omnia repercussiva reddunt membra immobilia.

dens i. quia propter patientem influit. Sed non aptum patientem oportet repellere primum deinde evacuare si fuerit agitator patior. Est enim evacuatio quando per maiora.

Verum propter quam corpus totum iam repletum est tunc non oportet ut evacues superfluitatem ex membro in quo est egritudo quod est [illegible] si conveneris ut perforeris ipsum deinde [illegible] superfluitas [illegible] et evacues ipsum evacuatione manifesta sensibili accidet in illo [illegible] dolor et attrahetur [illegible] illum dolorem ad ipsum [illegible] resolvere illam superfluitatem cum medicinis calefacientibus [illegible] caliditatem [illegible] illud quod resolvitur ex eo et si conveneris ut cogas illam rem quam recipit ad membrum ut redeat non recipiet corpus propter repletionem suam [illegible] ut evacuetur totum corpus [illegible] ex eo [illegible] ad membrum [illegible] alia [illegible] in primis conare ut impellas ex illo membro superfluitatem retentam in eo deinde congregare post resolvere eam [illegible] evacuari eius [illegible] obediet tibi cum calefacientibus [illegible].

Galienus dicit in [illegible] sermone [illegible] superfluitatem [illegible] ex illo est [illegible] retardatur quando egritudo compleatur [illegible] ipsum ut [illegible] per [illegible] resolventis [illegible] exemplum [illegible] magnam [illegible] ut evacues membrum evacuatione sensibili [illegible] perforeris ipsum et [illegible] superfluitate [illegible] dolor [illegible] ad ipsum ex corpore [illegible] et evacuare ex ipso per perforationem [illegible] ut evacues ex ipso evacuatione [illegible] ponas super ipsum medicinas calefacientes [illegible] quod in eo est [illegible] resolvitur ex corporis [illegible] ad ipsum ille [illegible] caliditate sua ex corpore [illegible] quod evacuaverit [illegible] non oportet ut [illegible] corpore repleto [illegible] quod evacuat [illegible] ipso membro et ipse [illegible] ut reducatur ad posteriora sua [illegible] ut redeat [illegible] ad posteriora sua [illegible] repletionem suam. Postquam [illegible] evacuatio [illegible] ad collectionem est in membro non est necessaria repleto corpore [illegible]

[illegible] et [illegible] ad posteriora [illegible] evacuatur [illegible] ex membro [illegible] evacuatio eius ex ipso membro [illegible] ut evacues totum corpus [illegible] corporis [illegible] repleto [illegible] per [illegible] super [illegible] quod [illegible] post evacuationem [illegible] ad membrum [illegible] membro [illegible] exemplum est [illegible] attrahatur sanguis ad manum sinistram [illegible] sinistri [illegible] in [illegible] est [illegible] In omnibus [illegible] quam [illegible] evacuas corpus totum [illegible] resolvitur [illegible] ad membrum [illegible] ad membrum ipsum [illegible] redeat ad posteriora sua [illegible] post [illegible] quod remanet ex [illegible] resolutione eius quod remansit ex eo obediet [illegible] remanet [illegible] ipsum [illegible] repletionem corporis ipsius [illegible] est evacuatio corporis totius et alia est resolutio [illegible] diversa. Et Galienus [illegible] deinde quid sit [illegible] per quod fit evacuatio sanguinis ex membro ipso et dicit.

Curacio apostematum sufficiens.

Repellemus vero ex patiente sanguinem frigidis et stipticis apponimus. Evacuata ad [illegible] vasa quod repellitur attrahit. Ostensum est enim [illegible] per phisicarum virtutum [illegible] et transmittunt sanguinem ad illas regiones [illegible] vasa confortata stipticis [illegible] omnes [illegible] eius bene

bit patiens.

Expulsio vero que expellitur a membro ad id quod est circa ipsum fit per hoc quod constringit et inficiat ipsum et ad venas et que evacuantur [illegible] illa res quam evacuas et a membro infirmo et iam ostendimus in libro de virtutibus naturalibus [illegible] quando evacuas venas que sunt in membro infirmo ad illud quod est post ipsum et quando in facies id et si redit ad corpus totum quod erit ex eo ad illud membrum infirmum et bonum est.

Docuit .G. in hoc sermone qualiter re[illegible] quod collectum est in hoc membro donec redeat ad posteriora sua et dixit quando per [illegible] patescere divisam quando [illegible] divisa [illegible] illum sanguinem in venas ad posteriora eius et item quando confortas membrum quod in eo est ex venis cum [illegible] in infirmitate et sepe facit et impellit quod collectum est in eis ex repletione ad posteriora sua et redit cum facilitate quando ex eo est posterius eis ex venis iam evacuatum est repletio [illegible] quod recipit quod redit ad ipsum et tunc [illegible] ad corpus totum quod [illegible] ex eis ad membrum et erit bonum et si non redit ad totum indiget illud quod remanet ex eo ut evacuetur ex ipso membro et ipse exponit [illegible] et dicit.

Relicto autem aliquo in parte eius quidem intelligi hoc et glutinosum esse aut spissum et potest esse compactum indissolubile potest quod et non tale eius in eas que in medio sunt regiones effi[illegible] dicitur iam tempus est venire ad evacuandum in per pa- tientem partem supponen- tes hoc iacentibus partibus appetit [illegible] istuentium non [illegible] in membro ah

Et [illegible] ex ea re eius ut sciatis ad vires [illegible] res que colligitur in ipso est viscosa [illegible] et ipse figitur et immiscetur et remanet in membro et fit difficilis eius resolutio et possibile est ut non sit ita et est causa infixi- one eius et permanentia ipsius in membro quia erit ex venis et fit inter membra similium partium et illa est hora in qua necesse est ut evacuetur ex ipso membro infirmo quando non poteris ipsum membrum quod expellit ad id quod est circa ipsum.

Galienus declarat in hoc sermone causam in remanentia eius quod permanet in membro ex sanguine post reditionem eius quod redit ex eo ad posteriora sua [illegible] mediantibus eius [illegible] est sanguis quando remanet inter venas que sunt in membro et est enim propter viscositatem eius aut propter grossitiem eius figitur in venis minimis et immiscetur in eis et fit difficilis eius resolutio et si non est inter venas et causa remanentie eius in membro est [illegible] ex venis [illegible] resudationis et pervenit in locis vacuis membrorum similium partium que sunt in [illegible] venarum [illegible] in carne postea [illegible] docuit causam in remanentia eius et remanet ex sanguine in membro dixit et necesse est tunc ut evacuetur ex ipso membro et non convertit ipsum facere redire ad posteriora sua et evacuare ab ipso membro et potest impri- mis [illegible] quod est circa membrum lesum ex membris que expellit quod erit ex eo ad membrum [illegible] non [illegible] et qui ad membrum [illegible] sanguis [illegible] per hoc quando evacuas quod est in eo ex corpore ipso et si est per membra que sunt super membra [illegible] venit [illegible] ad membrum.

Evacuatio vero maxime ad eas mediales regiones significatur [illegible] ad [illegible] simul et partem [illegible]

Et evacuatio fit per perforationem et per medicinas resolutivas [illegible] que sunt membra apta [illegible] contentum.

Vult quod evacuatio membri ipsius fiat per perforationem et medicinas dissolutivas et distinguit inter utrasque et dicit quod medicine resolutive sunt magis in manifestis quam perforatio quando resudat ex sanguine ad [illegible] et pervenit in locis vacuis que sunt inter membra consilia et ostendit quod perforatio administratur cum non est oportunum [illegible] resolventium et quando aggregat sanguis [illegible] in [illegible] si remanserit sanies putrefiat membrum velociter [illegible] quod cum perforatione [illegible] accidit super membrum nocumentum [illegible] mansit [illegible] perforatione scarificatio membri

ipsi autem appositione [illegible] super ipsum aut flores [illegible] in ipso

Sed cum dyaforetica omnia calida sint in virtutibus eius, non ideo est oportet mordere obstructionem in eis, nec omnia minus calida et maxime si in superficie fuerit calidum quod patitur. Dolebit enim non patiens simul patitur et omnis dolor exacuit rennia (?) [illegible] medicamento quando calidum in hiis utendum est et magis tamen si humidum est.

Et medicamen resolventium omnium exemplo est calor ex opposito huius exemplum est mordicatio cum est superficie calidus, quoniam in hiis caliditas fortis precipue si membrum [illegible] est precedens [illegible] nisi namque [illegible] administres illa istis ex medicinis donec agges super ipsum calorem egritudinis ipsius cum mordicatione accidit medico et dolore [illegible] in pena [illegible] et omnis dolor [illegible] [illegible] quoniam medicamen quod est caliditas equalis que non faciat in hiis [illegible] dolorem et precipue si est cum humiditas.

Iste sermo intellectus est. Dico enim in eo quod medicamen resolutivum sit calidum et quod oportet ut sit calefactio earum omnia calefaciant membrum equaliter et oportet ut sit cum calore earum equalis humiditas. Si sit preterea [illegible] caliditas earundem equalis et humiditas equalis sicut in corpore et membri complexionem eius est assimilatio et magis addite [illegible] quantitate [illegible] dolorem.

Et tamen sufficiens est dyaforetica si faciat in superficie et non vehemens sit dyaforeticarum facium. Si vero eo quod in superficie sine passione omnino existat in profundo vero sit evacuatione indigens et in-

tendere et augere dyaforetica facta caliditatem evanescet vel deficiet prius quam ad profundum perveniat. Sed tamen ledet ad ea que in superficie attinget quoniam passa sunt. Itaque nunc in ipso tempore [illegible] accedit ad usum calidorum simul et acutum medicaminum et que in superficie [illegible] et que in profundo indigentia. Hec quidem expone prius accipiamus omnes.

Et sufficit nobis medicine resolutiva que non sit fortis in resolvendo membrorum precedentium positorum in eo quod apparet de corpore quando si membra exinseca egritudinem non habent et membrum quod indiget evacuatione est in profundo [illegible] oportet ut confortetur medicine resolutiva et addatur in caliditate eius quoniam si fuerit sectas (?) eius debilitatur et destruitur [illegible] virtus eius antequam consequatur et perveniat ad profundum corporis [illegible] super loca exteriora quibus accidit ex ea nocumentum quoniam non habent egritudine [illegible] quod ideo est [illegible] in modo sit magis [illegible] medicamentum que sunt calidiores et acutiores [illegible] membra apparentia dolant et membra intrinseca indigent et hac [illegible] superficie ex loco membri.

Iste modus alius signum quod [illegible] ex loco membri. Nam si est apparens precedens medicine que calefaciunt et [illegible] cum equalitate sunt sufficientes ei et sic [illegible] secundum longitudinem indiget ut addatur in caliditate medicine et humiditate eius per quantitatem quod [illegible] ei in [illegible] eius etiam diminuta est usque consequatur equalitatem. Et sermo eius in hac significatione intellectus est [illegible] in [illegible] in eo.

De hinc [illegible] intendam si deest aliquid ad curationem [illegible], ut ostendemus cum remanserit ad exeo quod necessarium est in curatione [illegible] in curatione apparens [illegible].

Videtur autem de esse non

parium ipsorum enim que pa
tiuntur in quibus est superflu
itas tenuis quod autem
quidem rara et laxa et mollia
f nat sunt que dam vero et
spissa et stricta et dura.

Et videtur in quo remanet res n
pauce quod est quia ex membris
infirmis membris est sup
fluitas que accidit eo ea alia sunt rara
in nat sua et alia que sunt spissa viscosa et
dura.

Vult quod modus curationis et medi
cationis sit diversus secundum diversitatem
membrorum in raritate levitate spi
situdine et duricie flexibilitate soliditate.

Priora ergo facile evacuantur.
Altera vero actioribus indig
ent medicaminibus evacuantibus ea
et hiis que sunt leptonia quedam
vero secundum in mutam positi sunt
profunditatem ampli autem
magis ergo in eo orificio altera
est ptis patientis.

Quodam ex membris est secundum primum modum
evacuatur velociter et quod est
secundum modum secundum indiget ut evacua
etur cum medicinis que sunt acutiores illis et
indiget ut sit ille medicina subtiliores quod
cum illo sit ille ptis subtilis valde potenti
profundo tunc sunt magis indigentes il
lo mutuum consilium hic modum alium sicut
unus secundum curationem superfluitatem ex sua membri infirmi.

Modus primus est ut sit membra rara
et fluxibilia et lenia nam quod in istis est
evacuatur velociter sufficiat ergo
eis ex medicinis resolutivis debilis ex istis medicinis modus
secundus est ut sit membra spissa viscosa dura.
difficile enim est ut quod in istis est eva
cuetur quia propter indiget ex medicinis resolutivis
que sunt fortiores et subtiliores et quando ptis
longinquiora in profundo indiget eo quod
velocioris virtutis et pluris subtilitatis.
Iam ergo divisum est in modus iste curationis
secundum diversitatem dispositionis membrorum.

Alia vero applasmatorie ponere
et sunt sicut altera secundum curationem
ex forma membrorum et con
tute eius ad aliud.

Intelligit quia non sufficit in signe
secundum modum medicationis totum secundum quod
per insimus cont fiat ei comparatio sicut
sup ta ex forma membris et continuitate eius ad aliud. Et g
quidem ponit huic capitulo exemplum quod
exposuit in presentiarum curationi exquisite secundum
intentionem meo.

Supponatur ei substantia accidit
in esse predictam et dispositionem in
angustis finibus vasorum ex
constrictis humoribus aut glu
tiosis aut grossis aut
multis ergo promptum est ei
bus et potibus extenuantibus
spissitudinem quidem parvum
et glutinositatem tenuem e
fficere secundum non non per invisibile
et angustas solum ut in aliis
partibus quemadmodum pampilas
venas evacuare cum
plissime enim sunt secundum corpus ne
nequemadmodum et plurime fluunt
hee quidem in gibbo ad kyli
hee vero in simus ad pilas
.i. intestina itaque tibi iam fa
cilimum est in quibus sunt constrictiones
evacuare propter eas tenuit
quod est in ventre per theriaca quia horum
constrictio erat secundum eas que in simus vena
ad urinas non convertit per kyli vena
quoniam secundum eas que in ea est venas.

Tex. Curatio opilationis epatis. ex virtute tepidis membri. Co.

Pone ergo in exemplo quod ego tango quod diximus partibus accidit in epate et quia vena immiscetur in extremitatibus strictis venarum que sunt in eo humiditates viscose aut grosse aut multe. Dico ergo quia epar est subtile facile est ut ad nutriendum cibi et potio subtiliores et subtilientur cum eis in primis gibbositatibus et in concavitate eius evacuetur res nociva non per mas subtilitas que non unitur cum sit evacuatio rethis membra et per maxime amplas que sunt vene que sunt in epate que tantum ex illa vena que est in gibbositate epatis pervenit ad venam magnam que nominatur profunda et que existit venis que sunt in latere epatis concavo pervenit ad venam magnam que nominatur porta et per hoc fit facillime quod accidit in venis epatis in extremitatibus duorum laterum fit viscositas ut evacuetur superfluitas faciens ipsam cum repleta et adiutorio eius ... Cum ergo humiditas immiscuta est in venis que sunt in latere epatis concavo ... eam ad ventrem cum medicinis ... Et quando immiscuta est in venis que sunt in gibbositate epatis evacuas eam per urinam ex vena profunda.

Quando autem accidit oppilatio in epate aperimus et evacuamus totum corpus ... si est nimius sanguis et evacuamus per flebotomiam et sic humorem colericum et per quod educit ... per ... ducit melius. Et secundum hoc exemplum in re ... accidit per curationem ... consideratio. Iam si immiscuate sunt in extremitatibus venarum et strictarum humiditates viscose aut grosse aut multe, administramus cibos et potiones ... subtiliantes ut subtilientur per eos in primis gibbositatibus et in concavitatibus ... evacuamus id quod collectum est in epate ... quod est in gibbositate epatis conamur evacuare ... per urinam et quod in concavitate epatis conamur evacuare per medicinas ... Et similiter facimus in emplastris que ponimus super ipsum et in situ suis rememorantes totum quod premissum est intelliges ex textu ... sermonem; ipse enim est intellectus ... ergo exponere. Et non dixit cibos et potus subtiliantes in ab ... eius quoniam miscentur medicine ... in propria ... mediante cum cibis et potibus est melior medicatione cum medicinis ... determinabo in determinatione amplius hoc per illud quod sequitur ex sermone ... in capitulo epatis. Et meliores cibi subtiliantes epar sunt cappares ... cum aceto et aqua simili ... Et meliores potus subtiliantes epar sunt ... et ... sunt hoc ...

Alia consideratio in hiis que

precedit sunt oppilationibus ab epate cum aperitione venarum. Quoniam enim non se ipsum solum curat ad omnem plurime alias partes regenerativum est si inmittit virtutem ... venis precedens enim est si dissolvimus ei virtutem embrocis et cathaplasmatibus calasticis et ipsum primum debilitare et opponere et inbecilles omnes effice venas ... adiungi oportet ad stipticorum farmacorum in eundem ...

Et ... sumuntur cum ... sigo alia ... epatis. Quoniam ipsum est radix venarum, quod decet cum regimine eius non sit sibi ipsi nocumentum sic magis per membrorum ... effluat ... virtus invenerit non sit securitas si mollificaverimus virtutem eius infundendo ipsum cum ... administratione emplastrorum mollificativorum cum debilitetur ipsum in primis in oppositione ... debilitetur debilitate ipsum vene omnes. Et propter illud ergo ut immisceamus in eo quod ponimus super epar ... medicinas stipticas.

Iste est modus alius ... stiptice ex virtute membri. Cum ergo epar sit membrum principale et principium virtutum nutritiva et sit ex canonibus evacuationis eius quod collectum est in membro posito ... resolventium ... declarat ... in hoc sermone ... iste canon sit divisus in membris principalibus cum ista membra egent ut conservent virtutes eorum ... Et propter illud oportet ut misceatur cum medicinis resolventibus quedam medicine confortantes. Et meliores medicine confortantes sunt que sunt stiptice et in quibus est aromaticitas sicut rosa et xiloaloes et sandali et ... ostendit in hoc sermone.

Sed quoniam est in proximo dicto plerumque est dis solum stiptici virtutem si non deducatur ab aliqua altera [illegible] leptomeri

male aromaticum est. Melius v(ero) est si ip(su)m stipticum fuerit, et simul sit et aromaticum. In ista(m) enim duas h(abe)bis qualitates et virtutes forti operabitur.

Et cum sit locus c(om)plexionis loc(us) longinq(uus) c(om)p(rehensionis) nat(ur)alis n(on) sit securitas [illegible] debilitetur virtus mem(bri) stiptice et destruatur, ant(equam) veniat ad ip(su)m n(on) sit e(st) ea sola alia simul faciens ea(m) p(er)venire, sic n(on) est rerum aromaticarum. Et melius quidem est ut ipse sit aggregans duas res, s(cilicet) ut sit stiptica et sit aromatica; nam qui ipsa aggregat has duas virtutes est eius operatio fortior.

Iam preterit exp(ositi)o h(uius) s(er)monis in eo quod [illegible]. Igitur evacuatio h(ic) quidem [illegible] iam q(ue) p(ost)q(uam) n(on) in p(ar)te illatum est et ponatur ut h(ab)eat contemperantiam humorum s(ed) n(on). Considerandum est q(uod) nob(is) b(e)ne ad reditus qualitate innuitatum sit s(ecundu)m certam. Si quidem magis fluxum erit infrigidatum est, si v(er)o magis collectum calef(a)c(tu)m est, ut et hanc eius distemperantiam sanitatis per secu(n)dum s(ecundu)m istam illa(m) sanabimus, vero contraria adducentes quali(ta)te q(ue)admodu(m) in distemperantiarum est curationibus dictum.

Dum e(nim) q(ue) evacuas r(er)um que erat contenta in hoc membro s(ecundu)m diversitatem [illegible] n(on) s(cilicet) c(om)plexione et redeunt ab me(m)b(ro) c(om)p(lexi)onem [illegible] adiectam [illegible]. Oz(?) g(...) [illegible] ut cognites et consideres ut non sit c(...) c(om)plexionis mutata [illegible] ex [illegible] c(om)plexionatione [illegible] illi(us) que erat retenta in ipso et infrigidatum sit ex ea q(ue) s(u)nt [illegible] aut calefactum ex ea si fuerit ex g(e)n(er)e eo(rum) [illegible] c(om)plexionem eius et sic corrupta et facias ip(su)m redire ad sanitatem reductione [illegible] integr(e). Et significatio eiusdem c(om)plexionis e(st) ut tu [illegible] ip(su)m c(om)plexionatatem [illegible] et sic iam dixi in curatione male c(om)plexionis.

Intellige v(ero) q(uo)d dixi in c(om)plexione m(em)b(ri) s(ecundu)m [illegible] in reliquis nimbus(?) quibus sunt [illegible] nam tu indiges s(ecundu)m [illegible] ex(...) [illegible] ambo ut [illegible] membri [illegible] accidit m(em)b(r)o ab illa in [illegible] omnis te(m)perantia in curatione h(uius) [illegible] est intellectus [illegible] ip(su)m.

In quantum m(em)b(ru)m [illegible] est calidus [illegible] infrigidantes [illegible] rursum nec [illegible] est scire eam que s(ecundu)m n(atur)am eu(cra)siam eius. Quo(modo) enim scierimus [illegible] ab eo quod est s(ecundu)m n(atur)am frigidius aut calidius aut [illegible] infrigidantes cessabimus non cognoscentes modum ei(us) que s(ecundu)m n(atur)am est caliditatis. Si vero et si frigidius [illegible] calefaciamus non cognoscentibus nob(is) modum eius que s(ecundu)m n(atur)am est fri(gidita)tis, impo(ssibile) est nob(is) n(on) invenire calefaciens medicamen [illegible] n(on) a calefacientibus cessare.

Et oz(?) [illegible] si est calefactum ut sit [illegible] infrigidationis [illegible] infrigidamus ip(su)m s(ecundu)m quantitatem qua est calefactum s(cilicet) s(ecundu)m quantitatem quam addit s(upra) c(om)plexionem [illegible].

Marginal notes (right): doct(rina) c(ur)are mala(m) dis(temperantiam) s(ecundu)m [illegible] su(a). — O(portet) q(uod) te co(n)siderare medi(camen) an q(uod) applic(atur) medicina sua. — Motu(m) dubitatio(nis). — N(ota) B(ene) Gal(enus). — Solu(tio) p(re)dict(e) dubitatio(nis).

Est ergo necessarium in hoc ut sit sciens equalitatem similem in hoc membro quae est ex si non non sciens equalitatem caliditatis corporis in viscere quanta sit [illegible] nec caliditas quae sua naturalis in eo ei te [illegible] abstinere quod eius in frigiditatione. Et similiter si infrigidat membrum et intendis ut calefaciat ipsum quoniam non scis quanta quantitas sit frigiditatis eius non perveniens ad scientiam medicine cum qua ipsum calefacere potes [illegible] scire cum eis te abstinere et stare a calefactione eius.

Ostendit. G. per hunc sermonem quod necesse est medico ut ipse sciat complexionem membrorum naturalem et conservet ea in [illegible] sua. Cum ergo accidit membro complexio aliena ex egritudinibus aspiciat per considerationem suam in curatione egritudinis et complexionem eius quante quantitatis sit et quod mutavit illa egritudo de complexione naturali eius ex eo quod est quantum eius et ponit ex in hoc capitulo frigiditatis exemplum. Nam cum accidit membro calefacimus ipsum nisi quod compleatur eius sanatio non statimus [illegible] et non abstinemus a curatione donec ostendamus quante quantitatis sit et quod mutavit complexionem corporis a dispositione sua naturali. Et ergo sermo est caliditas infrigidamus et cum quantitate eius quod addit caliditas eius. Et similiter si infrigidatum calefaciemus ipsum et humectatur exsiccamus ipsum et si exsiccatur humectamus ipsum cum reducimus ipsum ad complexionem eius naturalem abstinemus a medicina. Et postquam cessaverit ab [illegible] ex ipse indicavit iudicium commune in omnibus membris corporis et similiter si in frigidatum ad membrorum eorum ut sciat quante quantitatis sit frigus eius antequam illi et te calefaciet ipsum cum illa quantitate donec redeat ad complexionem suam naturalem. Et ipse iam dixerat in eo quod preterit paulo ante quod cum quantitate hic inter donec expellet ex eis membra mutantur complexionem membra ad quod ca[illegible] humiditatem qualitate sua. Et cum membra infrigidantur [illegible] calefacientis hanc complexionem infrigidat humor melancolicus et dicta sit dispositio in eo aduisa. Nam si remaneat residuum caliditatis aut sit humores aduisi exeuntes contra te calefacie. Et si in [illegible] residuum caliditatis aut humores aduisi sit sua falsum [illegible] aut humor melancolicus te infrigidat. Et post hanc dispositionem considera quod comparata cum alia et considera membrum in hac [illegible] et considera quantitatem recessus eius naturalis. Ergo reduc ipsum ad naturam suam cum medicina contrapone quantitates quantitatem [illegible] ex equales quantitati exitus membri a complexione sua.

Quibus vero de eis sufficienter dictum est curare iam tempus ad ea quae

Formaret non est sunt se hunc duplici non eorum ex parte dicta.

Et quia iam sequitur sanum in eo per illis in quo est sufficientia de curatione malitie membrorum quasi per membra in egritudine [illegible] cursu nichil et est duos modos quae sunt additio et altera diminutio.

Postposuit. G. sermonem in canonibus curationis egritudinis scilicet in quantitate propter duas res quarum una propter accidit quantitate in [illegible] est quod propter sermonis in curatione duarum egritudinum una sicut apparebit ex sermonibus eius in sequentibus et propter hoc duas res premittit sermonem in canonibus curationis egritudinis scilicet in numero. Deinde sequitur ipsum canonem curationis egritudinis scilicet in quantitate et quod mittit per sermonem suum ultimum est quasi cessavit a doctrina canonum curationis scilicet in forma et determinavit canones curationis in compositionibus et est post canones [illegible] ut fiat super eum scientia curationis sollicitudinis egritudinis compositionis sequitur dicendo canones curationis egritudinis scilicet in numero et super eas et duae una earum est additio et altera diminutio.

Quibus quidem deficit per[illegible] separari hanc intentio est sermonis [illegible] nec ex paulo ante dixi modum.

Cum ergo ad membra diminutum te intendo in curatione esse reducere illam rem que diminuta est et est ut restituas [illegible] adiungas eam super compositionem suam secundum modum quod narravi in ante.

Modum quidem narravi paulo ante de sermone nec et adiunctione ex sicut ut generet quod est diminutum ex dare nutrimentum cibos et potus convenientes et facere bonam digestionem [illegible] esse et venas et rectificare complexionem membri. Et similiter fricatio eius presentis et embrocatio eius cum aqua tepida et in [illegible] eius cum oleo aliquo et posuit in eo [illegible] super ipsum cum equitate ut attrahatur ad ipsum ex [illegible] sanguis ex quo fiat in membrum diminutum.

Quibus vero humiditas putrida intentio est hunc abscindere ipsam per novaculam aut per ignem aut per pharmacum causticum.

Et quia addita ad in aliquo membrorum est intentio in curatione eius est aut incisio super eam [illegible] ferro aut est igne aut est medicina adurente.

Dixit. G. tres res incidentes membrum addendum scilicet ferrum sicut cutellus et spatumile et forfices et cauterium cum igne

et cautiuum eum inde advenire ut sint facientes ex his tribus illud quod exigit rectificatio de virtute in [illegible] sit in tenebrositate eius et multitudine ipsius et in more eius et ex eo quod exigit estimatio artificialis. Incisio namque membrorum diuisa sit, incisio enim et carnis addite et nate in nasibus. Nos autem quando incidimus illud cum ferro et quando cum igne et cum incidimus illud cum medicaminibus. Et non facimus nunquam hoc nisi secundum magis ultimum necessitatis, iuuamento eorum.

Hac igitur ratione fiunt omnia possibilia esse curare. Generare vero non omnia possibile ut in eo quod de sermone ostensum est et ratione.

Et forsitan in omni membro in quo sit additio est possibile ut sit in eo sanatio, et non in omni membro quod minuitur est possibile ut generetur illud quod minuitur ex eo, sicut ostendi in libro de spermate.

Quoniam sit additio et diminutio in ipsa forma et quia sit post complementum forme. Et ego enim vidi unum [illegible] ex additione qui habebat ventrem et testiculos et multa mulieris similia, et vidi digitum additum multotiens. Et vidi unum [illegible] nasci et [illegible] erant ei duo capita separata. Ex diminutione vero vidi unum cum quo nisi hodie uiuus est, et non sunt ei manus neque pedes. Et vidi quem natus est cum testiculo tantum uno. Et vidi eum natus est qui non habebat neque uuam neque papillam neque testiculos et erat in forma sua similis mulieribus secundum ultimum assimilationis, et erat teneritudinem minutam ex quo non gerebat [illegible]. Et vidi etiam qui natus fuit cum barba et pilis pectoris et pilis axillarum post natiuitatem. Et accidit res quibus minuuntur membra sicut abscissio manuum et pedum [illegible] aut nasi aut testiculorum aut papille et sicut circumcisio virorum aut mulierum, et hoc est multum famosum. De additione autem vidi virum unum qui natus est in fine dentes additos et quedam membra magnificata. Et virga est membrum additum [illegible]. Et [illegible] et [illegible] sunt membra addita. Et iam vidi mulierem que est nisi hodie viua, et nata erat ei inter uuluam suam excrescentia ad longitudinem digiti indicis et grossitudinem, et prohibuit virum eius concumbere cum ea, et rogauit me ut incideretur; eam autem cum ea preparata habebat [illegible] in [illegible] et consilium. Et uirtus et [illegible] hodie manifestum est ex omnibus istis quod membra multa sunt addita que diminuta sunt ipsa. Et membra multa diminuta que additio non est possibile. Et iam ostendit Galenus in libro de spermate quod membra que generantur ex spermate non est possibile ut redeant cum minuuntur. Et ostendit etiam quod membra que mouentur non est possibile ut addantur.

Quedam uero et si ea non possibile est generare faciente tamen ad partem eius possibile est ut in osse partes ablato substantiam facere locum differentem ab osse et carne. Est enim quod sit locum eius ut quedam caro poro uel sanatoris et tempore precedente diu transmutatur secundum principia magis sartoris [illegible].

Et ex membris sunt membra que non est possibile ut generentur [illegible] ipsa eadem tamen est possibile ut generentur [illegible] loco eorum alia ex eis que sunt in loco eorum. Et ex illo est quod quando cadit ex aliquo membrorum os totum possibile est ut generetur loco eius substantia alia preter os et preter carnem. Substantia enim que generatur loco ossis est que sit tamquam poroydis aut poro carneus, et quanto declinior et in partibus suis esse sint ad carnem declinior.

Iste sermo [illegible] intellectus est et ipse quidem in capitulo de curatione fracture ossis est; et poroydis generat non ex mutamento ossis. Et sermo quidem iste exigit ut sit non possibile ut membra ossium diminuta medium inueniet inter carnem et inter [illegible] porum cum os ex eo minutum oportet ut generari putrium est iam quod dixit Galenus quod tamquam poroydis aut porro carneus. Et quanto plus extendetur cum eo tempus tanto plus induratur et sit ad [illegible] porri declinior.

Secundum non principia sartoris magis existentis secundum non quod partem perditam in eamdem substantiam secundum speciem in similem operari possunt, mistica nobis intentio est in venire aliquam operationem ut in decorationibus.

Cum igitur deperditur aliquid membrorum et non est possibile ut generetur, ita ut redeat ipsum med. in quod simile ei quod stet loco eius et intentio erit ut ingeniemur membrorum decoratione aliquid sicut fit in membrorum [illegible] si inscindantur membra que curantur.

Et non diminuitur aliquid membrorum sicut si inscindatur aliquid manuum non est possibile ut nascantur, quare decoratur loc-

incisionem eius ita ut faciamus ipsum rotundum lenem et colorem eius sicut colorem corporis aut propinquum ei quod est circa. Si per se est magis additum et per se magis diminutum et quemadmodum est magis elevatum et quemadmodum est magis depressum et color in ultimo diversitatis coloris corporis, tunc est foedum et inhonestum, et quod curant ipsum ex medicis.

Epichenon vero manifestum quod est genus horum tumorum quod fit contrarium. Quia tamen eius est quod simul appropinquat, hoc vero quod ingeniare est per se separatim dicetur.

Et hoc genus egritudinis quae fit in numero est contrarium generi quod fit in magnitudine, quod est quod species eius quod est in numero recta similiter propinqua generi quod est in magnitudine, et non fit dubitatio ei in specie eius altera quae est in numero recta quae sunt genere eius egredientia a natura.

Res egredientes a natura in quantitate officialium membrorum sicut caro superveniens in officiali membro vel pinguedo vel ad talem sicut albula grossa in oculis vel simile huic in natura.

In his quidem per incisionem ablatio est, in vero intus est ita ut insitio fiat, secundum sic in rustica.

Et intentio per in curatione superflui est extractio illius rei generaliter sensibus. Et per diversitatem quod sunt similes et ablatio eius a membro in quo generatur, quoniam videtur quod intentio secunda in curatione eius est ut permutetur sic permutatur aqua quae generatur in oculis.

Genus egritudinis factae in numero membrorum quod est diminutio et additio est contrarium generi egritudinis in quantitate et species quae est magnitudo et parvitas, quod est quod per additionem magnificatur membrum et per diminutionem diminuitur. Et diversitas in eis est quod additio in forma in numero et quod diminuitur est egrediens a natura per diminutionem eius est ablatio a regimine et diversitate quae sunt sicut et remotio eius a membro sicut ungula. Et est in membris in opiniona oculi. Quod si non est possibile ablatio et remotio eius a membro, tunc

intentio secunda est permutatio eius a membro sicut permutatur aqua quae generatur in foramine uveae ad inferiorem extremitatem uveae.

Quaedam vero non in totis partibus sed in partibus partium deficiunt et superhabundant, ab eo quod huiusmodi minutio quidem aut curatio in deficientibus, ablatio vero et purgatio in superhabundantibus.

Et quod diminutio non est diminutio membri totius sed diminutio partis membri et additio, et huius similitudo et intentio in curatione eius quod diminuitur est aut nutrimentum membri aut generatio eius quod diminutum est ex eo. Et intentio in curatione eius quod additum est incisio vel additio aut extenuatio eius et remotio huius facto.

Vulgus quoque additio et diminutio quando non est in membro toto sicut digitus additus aut diminutus totus, tunc non est ex egritudine facta in numero sed ex egritudine facta in quantitate, et hoc additio et diminutio fiunt membris remanentibus in numero et sanitate. Et diminutio quando sic extenuantur aliqua membrorum et minuitur quantitas eius, tunc intentio in curatione eius diminutionis est ut calefaciamus et potius calefacientes et faciamus ut vena fiat digesta et embrocatio membri cum aqua tepida et fricatio eius temperata et unctio eius cum oleo aliquantulum tepido et positio medicaminum calefacientium et mordicatio per percussionem cum virga et emplastro cum pice, et reliqua quae ad ipsum trahunt sanguinem, si reduceat ex membro ad debitum quantitatem suam quod est. Et additio quidem sicut si magnificatur aliquod membrorum et magnificatur quantitas eius, tunc intentio in curatione huius additionis est diminutio ciborum et potuum et fricatio multa dura et medicamina resolventes et corpus evacuantes, sicut quae aperiunt venas et evacuatione forti et reliqua quae resolvunt ex membro et minuunt ex nutrimento eius.

Unde non intentio mea est altera in forma medicaminum, altera generis.

Et propter illud non est intentio in curatione harum rerum alia ab intentione curationis eius quod variatur aut causa sui nisi quod convenit eis in genere est quod medicamina quae conveniunt illis.

Iusse quod ostensum est de canone egritudinis secretis in [illegible] matrici que est sibi contra egritudines secretas in medio et intentiones secrete omne. Similes sunt que est dispositio in membris membrorum. Nam membra quibus secrete membra non sunt membra quibus acquiritur diminutio membrorum egritudinibus secrete membra in numero sibi relinqui regiminibus est ultimum quod loquitur in curatione egritudinis secrete in summa.

Sed ad reliquum adhuc genus venimus salubrium earum quod contentum est eorum que propter positionem lapsa sunt eorum ut ex achymicis et intestinum misceri.

Et eorum ut veniamus sic genus aliud curationis sanitatis et rememoratio sic dislocatio et intestinum quod descendit et cadit in cistas vel locum testiculorum super nos [illegible] in situ membrorum sic dislocatio et intestinum quod descendit [illegible] et cadit in cistas vel locum testiculorum.

Hoc genus est ultimum in compositione membrorum et sermo eius in eo est intellectus.

Fit autem hec ex molenta tensione et impulsione in omnium hec vero ex rupta aut [illegible] continentis.

Et dislocatio quidem fit aut extensione aut expulsione laborioso et descensus intestini ad cistas testiculorum fit aut ex rupta que accidit panniculo continenti intestinum aut ex dislocatione meatus quo descendit ex illo panniculo [illegible] ad cistas testiculorum.

Docuit in hoc sermone curationem dislocationis iuncture et descensionis intestini ad cistas testiculorum donec accepit significationem eorum super curationem eorum.

Itaque et curatio huius quidem est per tensione et in [illegible] impulsione huius vero si fiat solidum ex eo continens.

Et propter illud fit dislocationis rectificatio per tensionem et impulsionem ad diuturnitatem illius partis que dividi quod separata sunt iunctura et descensus intestini ad cisticam cistam testiculorum non ut in ingeneretur in eius constrictione quod dilatatum est ex illo panniculo quod continet ipsum.

Situ iam exsequutus es oportet me. Particularis est et iste sermo [illegible] intellectus est et reductio quidem dislocationis manifesta est. Ruptura vero et constrictio eius quod dislocatum est fiunt cum medicamentis cauterizantibus et est cauterio per ignem et cum ligaturis per fasciam primam aut per instrumenta locum compositione pile ex coriis et stantia eius super emunctorium. Et melius est ut ponas emplastrum oportunum ex medicamentis exsiccantibus cauterizantibus ut folia cypressi et mirte et aloe et calx et acacia et his similia.

Ex quibus vero aliis facultatibus ea omnes partes inveniat per te tua perennitate facultatis nego cum declaratum est.

Et ego quidem iam firmam in libro de ingenio sanitatis in his quibus oportet te incedere in inventione earum particularium quibus oportet te scire hasteis.

Vult quod iam descripsit in libro de ingenio sanitatis per declarationem et exquisitionem omnis canones et in aliquibus curationum maxime egritudinum que narravit ibi libro si et dixit canones curationis que eorum fuit sermo sufficiens ex exquisitione et determinatione hec est ultimum genus quod ipse dedit in gentilia sua in hoc libro de canonibus curationis egritudinum.

Dehinc vero dicendum est de eis quod mihi per priorem ordinationem accipiebamus vocatur autem preservativa.

Et iam remansit super nos ut narremus causas que super sanitas adiecimus in eo quod perfecit demonstrationem nostram et sunt cause quae precedunt et observant.

Ille per causas procedunt et observant causas [illegible] medici et fuit cum eis [illegible] eripit ipsum evadere a casu in egritudinem.

Et triplex vero et horum genus via est prima quidem sanitas hominis secunda vero in

p[er]ficie tertia vero egrotantis.

Primum g[enus] genus ex sa- lubri est negotio. duplex existens; primum dictum est. secundum vero ex p[re]servatione. tertium vero ex p[re]servatione. tertium vero ex te- rapeutica.

Et genera earum hec sunt. tamen primum genus est genus earum que p[ro]cedunt et ser- vant corpus sanum. Et genus secundum est genus earum que p[ro]cedunt et conservant eum quod non est sanum sed negatur ex eo. Et tertium genus est genus earum que antecedunt et se- ruant corpus infirmum. Et scientia primi generis est ex scientia conservationis sanitatis. et hoc ge- nus sic dixi enim est duobus modis. Et scientia generis secundi est ex scientia antecessionis in p[re]serva- tione. Et scientia generis tertii est ex scientia ingenii sanitatis.

Vult dicere quod antecessio in observatione com- pletur per contemplationem in istis ge- neribus que narravit. Genus quod pri- mum est observatio sanitatis. et est duobus modis. unum eorum est conservatio sanitatis eius quod est in me- liori forma. Et alterum est conservatio eius quod minus est in meliori forma. Genus autem secundum est se- cundum certitudinem et veritatem antecessio earum cum observatione. Et cum mutatur ad ex signis sanitatis propter medicus ... et deserviunt eam mutantem an- tequam magnificetur et fiat fortis et fugiat evenientem egritudinem. Genus vero tertium sy- ptum est ex ingenio sanitatis et est necessita- tis earum nutrimentum et desiccationem earum. i. scilicet determinat et ordinat.

In humoribus vero habet maximam existentiam omne hoc genus.

Et hoc genus totius ... est in chimis.

Vult quod genus commune est ex tribus generibus earum quarum mutatio processit tertium scientia.

Quos neque glutinosos esse oportet neque spissos. neque aquosos. neque multos. neque amplius calidos. aut frigidos. aut mordicantes aut putridos aut venenosos.

Et non oportet ut sint chimi neque viscosi neque grossi neque subtiles. neque aquosi neque mul- ti neque ... calidiores quam oportet neque frigidiores neque mordicantes neque putridi neque sit eis qualitas mala venenosa.

Intellectum est ex hoc sermone quod multi- tudo chimi sint temperati laudabiles et oportet autem expositionem huius sermonis quod intelligas nomen chimi quod sit et quod significat. Dico ergo quod cibi et potus permiscentur in stomacho et decoquuntur et fit ex eis res quam nominant antiqui chilum post- quam decoctus fuerit ex hoc chilo melius quod est in substantia eius et decoquit illud in se et facit ex eo sanguinem quem non nominant antiqui chimum propter quod ut sit substantia media inter ipsum et primum. Et dicit quod dispositio huius sanguinis in epate est sicut dispositio vini in dolio. et sicut ei vinum post expressionem est fervor et sanguis sicut quod com- pletur vinum fiunt ei .v. species. una earum est fex eius et ipsius superfluitas. Et secunda est illud quod non digitur ex eo. Et tertia est vinum ipsum. Et quar- ta est quod natat super ipsum. Et quinta est aqui- tas eius similis que fit vapor et resolutum ex eo. Et similiter sanguinis sunt .v. species que nominantur chimi. Una earum est fex et nominatur humor melancolicus. Et creator quidem sublimis ordinavit splenem ut attraheret hunc humorem ex sanguine. Et se- cunda est quod non completur digestio ex sanguine et nominatur humor flegmaticus et non paravit ei membrum quod at- traheret ipsum cum possibile est ut alteretur et comple- atur ei digestio et fiat sanguis. Et tertia species est sanguinis temperati puri. Et quarta est illud quod cale- facit ex eo et natat super ipsum sicut spuma et no- minatur humor colericus. Et creator quidem sublimis paravit ad attractionem huius humoris fel. Et quinta est aquositas eius et attractionibus superfluitatis ordinavit creator sublimis renes. Deinde sanguis profluit ex epate in venis et ... eum reliquie horum humorum et multotiens id quod generatur ... in concavitatibus venarum et propter hoc dicitur quod sanguis est de sensu humores in eo et inveniuntur omnes humores. Quamvis enim in sanguine omnis in venis sit vincens non sanguis tamen in eo est ex unoquoque horum pars ... et ... nata quorum rememoratio non est hic locus. Et unumquodque membrorum attrahit ex venis que veniunt sibi illud quod est conveniens ei ex sanguine et con- solidat illud et assimilat ipsum in virtutem nutritiva quem est in eo. Iam ergo apparet per illud quod deter- minavimus quod chimi aggregati sunt in sanguine. Si igitur sunt grossi et viscosi est vincens super eos non fleuma aut humoris melancolia. Et si sunt subtiles aquosi est vincens super eos non aquositas sanguinis. Et si sunt multi fiunt omnis additio secundum pro- portionem. Et si sunt calidiores quam oportet est vincens super eos non colera. Et si sunt frigidiores quam oportet est vincens super eos aut flegma aut humor me- lancolicus. Et si sunt mordicantes vincens est super eos aceti-

Nota totum argumentum valde bonum

tas et subtilitas. Et si sunt putridi est inuentus super eos corruptio eorum et generantur ex corruptione eorum species multe male sicut species eorum egisse a natura species sic mali egressi a natura et species eorum. Et fortasse generatur ex corruptione eorum [illegible] non est uenenum et corrumpit totum corpus sicut id quod fit ex corruptione spermatis multi coitus et sic eleuatur uapor ex [illegible] qui generatur ex humore malo in eo et ascendit ad cerebrum et facit epilempsiam. G. enim uidit hanc speciem epilempsie et nominauit eam speciem mirabilem epilempsie quia quidam scriptor sentiebat ex [illegible] suo [illegible] sensus aut [illegible] ambulationi sicut aere [illegible] sursum [illegible] ueniebat ad caput eius cum quod perueniebat ad caput eius accidebat ei ex ipso paroxismus epilempsie.

Augmentatio enim eius existit egritudinis.

Ista enim chimi qui adduntur in istis dispositionibus sunt cause egritudinis.

Chimi [illegible] aut [illegible] faciunt opilationem et alias [illegible] egritudines et [illegible] et subtiles aquosi faciunt egritudines aquosas [illegible] et multitudo facit egritudines repletionales et calidi faciunt egritudines calidas et mordicatiui faciunt egritudines in membris est mordicatio, fortis et putridi faciunt ex egritudinibus diuersas species sicut febres putridas et ulcera alchabatum et secundum diuersitudinem in unoquoque eorum

Augmentatur uero alii autem ab ea causa que eos genuit primum est autem qui sunt

mutantes eos sibi quos [illegible] consimiles.

Et quia eorum additio est ex illa causa que sunt ratione eorum sunt eorum [illegible] et quia est [illegible] recipiunt alios humores qui sunt in corpore alterant eos ad similitudinem eius [illegible] ipsi sunt.

Uult quod additio eorum que est [illegible] chimus fit a duabus rebus aut causis generantibus eos sicut [illegible] et [illegible] et [illegible] generantur calidi alacte et piscibus generatur chimus [illegible] et a carne taurorum [illegible] et que [illegible] generatur chimus grossus et [illegible] et alia peruenit ad ipsum sanguis laudabilis bonus resoluit [illegible] alterat ipsum et permutat eum ad naturam suam malam

Intentio uero in hiis causis [illegible] est alteratio et euacuatio.

Et meditationis eorum due sunt intentiones una earum est alteratio et alia euacuatio.

Meditationis scilicet chimorum malorum sunt due intentiones. Una earum est mali

cie chimi alteratio donec redit ad equalitatem suam bonam et alia est euacuatio chimi mali [illegible] est actu.

Alterantur quod autem dicitur ab ipso corpore aut a quibusdam farmacis uirtutibus in quibus sunt et eedem uirtutes que curant uirus uenenatorum alium ad hoc de [illegible] farmaci recipientes.

Alteratio quod chimorum fit aut ab ipso corpore qui digerit aut uirtutibus quarundam medicinarum [illegible] generis medicinarum [illegible] ille que sanat ex morsu [illegible] uenenatorum et ex medicinis que sunt contrarie uenenorum.

Alteratio chimi mali donec redeat ex malicia sua ad bonitatem fit per naturam [illegible] [illegible] natura non [illegible] et [illegible] digerit et digestio est natura [illegible]. Una digestionum est ut [illegible] [illegible]

chimum malum et [illegible] maliciam eius et [illegible] tet ipsum ad sanguinem bonum et mutat eum eo [illegible] sic digerit [illegible] et [illegible] ipsum in sanguinem et alia est ut [illegible] chimum malum et [illegible] maliciam eius et faciat eum [illegible] [illegible] enim qui est [illegible] sic [illegible] in [illegible] chimum mali [illegible] et digerit ipsum et [illegible] ipsum [illegible] et sicut facit in febribus [illegible] digerit humorem et euacuat ipsum in hora crisis et alia est ex uirtutibus medicinarum facientium euadere et quibusdam medicinis uirtutes facientes euadere ex malicia chimorum et non est uia ad cognitionem harum uirtutum facientium euadere nisi per experimentum solum sicut ostendit G. in tractatu [illegible] de medicinis simplicibus et [illegible] medicinarum facientium euadere est ut [illegible] sic [illegible] scripture [illegible] aggregatur in medicinis facientibus euadere et fit [illegible] scriptura et faciens euadere [illegible] non est aliqua melius [illegible] conseruatione membrorum [illegible] et [illegible] euadere corpus ex malicia chimorum et ex genere medicinarum facientium euadere sunt que faciunt euadere ex uenenis [illegible] uenena et ex medicinis [illegible] facientibus ad quorum cognitionem non est uia nisi per experimentum G. [illegible] ostendit in tractatu [illegible] quod non est [illegible] ad cognoscendum ea ex uirtutibus medicinarum [illegible] et [illegible] interficientium et [illegible] facientium euadere quibus efficiuntur [illegible] per experimentum solum et tyriaca quidem

Nota B

est experta ex medicinis facientibus evadere ex
venenis et ex medicinis facientibus sicut oportet ut
inquinantur et medicinis facientes evadere ex
malicia chymorum illud autem quod est ex
malicia chymorum est causa virtus est ve-
nenosa. ... est quod ex tyriaca ... ostendit in
eis. Species autem ... quod ex malicia eorum est causa
virtus non est venenosa oportet ut inquinatur
species medicinarum faciendum evadere quod faciunt
evadere ex eorum. Ego quidem iam expertus sum
et inveni eam ... plurimarum medicinarum facientem e-
vadere cum putrefactione humorum et propter hoc dedi eam
in potu in egritudinibus pestilentialibus et in febribus
putridis et inveni esse illud quod inferebant. Sima-
tum et ... in via ... egritudinum putrefactio-
ne et ... a chymorum digerunt medicinae dig-
erentes ... et asarum et cassia et spica et ...
medicinae viscositatem autem eorum et grossitudi-
nem faciunt evadere medicinae ... et incisi-
ve et ex frigore humorum faciunt evadere medicinae
calefacientes et ex caliditate eorum faciunt
evadere medicinae infrigidantes et ex eorum subtilitate
faciunt evadere medicinae ingrossantes.

Evacuantur vero acutis
sufficienter farmaciis et per
gargarismis et clisteribus et su-
doribus et vomitibus. Haec
genera humorum quae sunt evacuativa.

Evacuatio ... chymorum fit per me-
dicinas calefacientes fortiter et per
solutionem et per clistere et per sudorem et
per vomitum et iste quidem sunt species
evacuationum chymi.

Evacuatio autem omnis chymi fit
per illud quod attrahit ipsum ex medicinis so-
lum sine alio ... medicinae attractive id est quod si fortificetur eva-
cuat totum quod sequitur illum chymum
quod est in medicina evacuat eo. Si fortificetur eva-
cuat post eo flegma et post ... melancoliam sa-
nguine ... quae evacuat humorem me-
lancolicum si fortificetur evacuat post ipsum
flegma et post flegma coleram et post coleram sanguinem et
manifestum est quod chymus sanguinis
non oportet ut evacuetur ... fit mu-
lus. Permutatur ... chymorum qui
sunt super ... eius scilicet aut ad
nigram aut ad coleram aut ad flegma aut ad
aquositatem ... et illud quod alteratur fit in
horum ... vero ipsius ... est ...
... natura ... faci-
unt ex eo ... pertinet ... et ... peperi
virtutem quam inveniunt ... ingeniis ...
ducturam medici ... ex

ipso alius et postquam percepit ipsum medici iussit
ut regerentur ... ita ut non appareret medicinae et
inveniret eam ~~et solveret eam~~ alius et meretur alte-
rationem. ... non est ...
evacuatio ... evacuatio multitudinis quae
... per potionem. Flegma quidem evacu-
at ... ex ... magis ...
... evacuat multitudinem humo-
rum ex ... in ... sermone eva-
... et una illarum est illud quod evacuat
per medicinas quae calefaciunt calefactione forti ... et me-
dicinae ... per ... caliditatis sive humores et ...
... faciunt eos vaporem qui resolvit
... et ... ipsum medicinae ... de loco
ad quod pervenit et ... per medicinas ... quibus
... solutionem ...
... solutionis et ... est per sudorem et ... quod
fit ... colorem ... medicinae
calefacientes ... est per vomitum ~~et ...~~
eorum ... ipsum medicinae ... de loco ad quod per-
venit et ... solo per medicinas in quibus ... virtu-
tes ... et ... et ... per
sudorem ... sudor quod fit per ... colo-
rum et per medicinas calefacientes ... et ... est per vomitum
... et vomitus ... aut per ... coleram
... aut ... aut per medicinas facientes ...
... per ... medicinam ... et ... huius
chimi ... evacuationes ....

Corpore vero ex loco in quo congre-
gati fuerit accipiunt quandam
in salubribus declaratum est. Fecimus et quantum
maxime nobis de laboribus tractantibus
et quod ... qui iacet laboribus dispositionibus.

Prope non ... ex locis quibus aggregantur
mali chymi sic ... de regimine
sanorum ... tertio et quarto ... libri
cum nos ... lassitudinis ...
... lassitudinis.

Vult ... ex
... membris in quo ... chymi
et ipse determinat hanc intentionem.

Evacuatur enim ... quod in primis
venis per ventrem. Quod in ... est
per urinam. Quod in ... tota per sudo-
res ... et ... caput aut palati
aut per nares aut per ... Quod in thorace
... per guttur ... Quod in
renes et ... per urinam.

Evacuatio chymorum fit facilior ... quoniam evacuatur illud quod ex eis est in venis per minutionem per flebotomiam venarum et evacuatur quod ex eis est ... per egestionem ex venis per urinam. Et evacuatur quod ex eis est in corpore toto per sudorem et quod est in capite per palatum aut per nares aut per ... Et quod est in pectore evacuatur per tussim. Et quod est in renibus aut vesica per urinam.

Verum permutationes que sunt inter egestionem et vomitum interstitium et nocumentum manifestavit et ostendit in eo quod preterit quod totum corpus est in ... Et quod est in corpore toto ex chymis illud quod est ex venis et ... et intellectum.

Antipasceos vero ostensio omnium

permutationem ostensio ad ea que longissime

Et evacuatio que fit per modum attractionis est sicut in omnibus membris que sunt in ... locis longinquioribus illo loco ex quo intendimus ad attractionem.

Sicut purgatio colloquintide et agarici attrahunt ... quoniam applicentur ad stomacum et cerebrum ... et sic attrahit ... que bibit ... Et nos quod operatur ut ponamus medicinam ... attrahitur ... Et ut retineatur medicina in manu et attrahat ... a corpore et ut ponatur medicina sub pedibus et attrahat a capite et totum illud scit ille qui multum studuit in ... Et non ut sciat ille qui ... nocumentum eius per ... quod ... copulisque sit ... per illud.

Derivatio vero est ad proxima.

Evacuatio vero que fit per modum attractionis eius quod collectum est in ... fit ex locis propinquis. Iste sermo intellectus est et iam preterit expositio eius.

Omnia que currunt cum eis distinctiones.

Salubres nocumentum cause.

Et omnes iste res sanantes has dispositiones et appellantur cause sanantes.

Iste res sunt que digerunt chymos et que adiuvant super digestionem eorum et que faciunt evadere ... eorum et que evacuant ... eos manifesta est ex eo quod premissum est curatio ... febris ... est malicia ... sicut febris ... est curatio ... malicie eius ... et sic et est eo quod infrigidat et humectat ex cibis et potibus et medicinis ... eorum ... ad illud quod infrigidat et humectat et resolvit ... balneum ex aqua dulci tepida et ... eius. Et ... odorum infrigidantium ... et multis usus in particularibus harum rerum facit de

scire quod iste est canon curationis earum. Similiter autem quod in febribus ex putredine humorum curatio ... est oppositum ei et confirmatur super digestionem humorum sicut medicina quarum ... liditas est similis caliditati corporis ... in natura et confortatio nature et digestio et alteratio putredinis eorum et evacuatio eorum et infrigidatio eius quod facit accidere febrem in corpore ex caliditate et siccitate. Ergo curatio huius generis febrium est composita ex curatione febris que est ex malicia complexionis calide et ex curatione malicie chymorum. Et cum putredinem multotiens sequantur oppilationes ... permutationes ex ... est nocumentum cum illo ut aperiantur oppilationes ... que ... quoniam consumat ... virtutis et ex ... acciderit.

Quem admodum exacuentia egre.

Et omnes res que stimulant has dispositiones et addunt in eis nominantur cause egritudinis.

Vult per dispositiones illud ... ex malicia chymorum et ... causis que stimulant ... quamque speciem malicie chymorum. Et iam docuit ... que ipsa sunt ... generatio ... eorum est quod ... eorum ex cibis et potibus et ... exercitiis ... generat in eo chymum ... Et alterum est ut sit in corpore chymus ... et ... et ... generantes chymos ... Cum ergo pervenerint in corpore resolvunt eos chymus ... et ... permutantur a bonitate sua in maliciam. Et propter illud dixit ypocras quod corpora que non sunt munda quanto magis nutries addet in malicia eorum.

Verum vero non adiuvantia nec ledentia

Et res autem que non nocent eis neque conferunt nominantur cause neque sanitatis neque egritudinis.

Vult omnes causas ... continentes corpus. Una quarum est cibi et potus et secunda est aer continens. Ex istis enim est quod non nocet in chymis et non generat in eis maliciam neque confert in eis. Quod autem nocet in eis est omne quod generat maliciam eorum. Et quod confert est omne quod destruit maliciam eorum. Quod neque confert neque nocet est omne cuius non est impressio manifesta in aliqua egritudinum. Et in istis dixit ypocras ut sumatur in potu ... ut conferat quod si non confert ... ad minimus sit ex eo quod non noceat. Scilicet quoniam nos invenimus cibos et medicinas conferentes ... ex eis quod non nocet et sic facimus in causis omnibus.

Potest tamen ... neque ... eius ... omo

appellare qualia sunt mul-
ti sophistarum negligen-
tes quidem ipsarum rerum
invenire doctrinam in nominibus
plurimum temporis consumentes.

Et possibile est ut non nocentur ex
eis sic faciunt nisi sophistarum ex
eis qui negligunt dominium spe-
culationem in intentione universitatis su-
rige rerum et finiunt vitam suam in nominibus
eis quibus non est impressio ma-
nifesta in infirmitate in egritudine.
Et possibile est ut non nocentur ex de
vitatis. Verumptamen hec speculatio est egrediens
ab arte medicine et occupatio in ea est ex oppinione
medicorum sophisticorum qui finiunt vitas
suas in fantasia et sophisticatione per sermo-
nem in rebus et negligunt consideracionem
eius quo fit sanatio in re egra. Et
est ut nocentur medici sermonum ex
eis. Etenim per veritatem sunt media operatio-
nis. Et opus istorum est occupatio in consi-
deratione in eo modo fit inaniter vim
in re. Quod est quia qui non intelligunt
illud quo indigent ex intentionibus non
curant qualia sint hec nomina.

Sermo est autem amplius in
aliis negociis ad usus eos conserva-
tiva quidem species artificialis est.

Et iam locutus sum in alio libro
ab isto sermone magis exposito in de-
structione ductorum.
Ostendit .6. in libro quod ex libris aliis
Sicut quod occupatio est nominibus est si-
militer quia fit imaginatio quod intentiones
sunt intellecte. Et ostendit in libro
suo de nominibus et libris quod res cum non possit esse
in nocentur sunt ex causis dispositionis talis que de
in sanitate in egritudine.

De regimine senum et convalescentium.

Residuum vero est de regimine [sic]
in convalescentibus ab egri-
tudine et senibus. Qualis vero
est et horum dispositio a rebus
naturalibus ... quod iam est.
Iam complevimus narrationem
reverti ... spei ... cum conser-
vatione. Et ex ea est species alia que

nominatur ... confortativa et
nutritiva et ... ea in eis qui sunt resu-
rgentes ex egritudine et in eis qui sunt in senec-
tute.

Confortatio et nutricio sunt amplius
omne quod administratur in eo qui
iam sanatus est ab egritudine et nominatur
regimen convalescentis et in senectute nomina-
tur illud regimen preservationis senum. Et inter confor-
tationem et nutritionem est differentia. Confor-
tatio quidem est quod addit in virtutibus
membrorum. Nutritio vero
est quod nutrit et ingredietur ... quod ...

Perfecte quidem intentione
facultatis huius definitum est.
Per capitula vero demonstretur.
Et iam ostendi in libro de in-
genio sanitatis declaratione
completa dispositionem autem istorum con-
... ex quibus ... ad dispositionem simile
ego sum narrans ... abbreviatione in hoc loco.

Quale ergo iam exquisite per servatur est
doctrinam regiminis convalescentis et
senum ... Galienus in
libro suo quem nominavit de ingenio sani-
tatis et quod illud quod dico in hoc loco est abbreviatio
illius.

Si ergo dispositio talis est bonus quan-
dem sanguis et cum eo
vitalis cum appellatur spiritus animalis.
Ipse vero ... sicut ... et
propria virtutes earum infirmio-
res et propter hoc totum corpus frigus.

Dico ergo quod dispositio convalescentium et senum est sang-
uis qui in corporibus eorum est et
sanguis bonus. Verumptamen quantitas eius est pa-
rva et similiter dispositio aliis spiritus et vitalis. Mem-
bra vero eorum sunt ... sicca et
propter hoc virtutes eorum sunt debiles et propter
debilitatem harum virtutum corpus totum
frigidum.

Quod ipsa dispositio convalescentes ex egri-
tudinibus et senes verumptamen ... con-
ficiantur in eis. Convalescentibus
quidem egritudines et quod
est eis accidit ex doloribus minuunt ex spiritibus
eorum et sanguinibus ... virtuti-
bus sparsis membris que ...
membra ... et omnia que accidit eis
... per accidens non ... in eis et postea est ...

Nota quod sicut media sermo-
num sunt sophiste ita sunt
media ... qui operant.

ulis ut destruantur omnia accidentia. Unde manifestum est quod fit in membris per istas res malicia ex quibus que facit virtutes eorum debiles et propter paucitatem sanguinis et debilitatem virtutis fit quod in eis est totum frigus. Dehinc autem corpora radicalia frigida sunt et sicca natura. Et sanguines eorum sunt pauci quoniam calor illius in eis iam debilitatur ad digestionem eius quia iam advenit eis et cibo et potui. Quia propter aggravantur in cerebro eorum sicut fumositates multe et humores crudi et propter istas res debilitantur in eis sic res. Et cum digitur sicut eos debilitas non et corpora eorum sunt frigidiora non quoniam fuerint iam et declaratur per hoc quod diximus de regimine senum et convalescentium in paucitate sanguinis et spirituum et frigiditate et siccitate membrorum radicalium et debilitate virtutum et victoria frigoris sicut coctorum. Et propterea posuit G. rationem curationis senum convalescentibus et febribus ipsi quia ut dispositiones ipsarum et appetitus convalescentes sunt eis adiacentes. I. eis iam ut dolor quam dispositio ipsorum sicut alia eius dispositionum illorum.

Cause vero salubres eam quam dicta est corrigentes dispositionem vno eodem capitulo ut exponitur dantur: que vero velocem et perfectam digestionem operantur sunt propterea in moderatis motibus et cibis et potibus et sompnis sunt materie vero motorum suspensiones et deambulationes et fricationes et lavacrum.

Et si vis ut agrediem et calorem que sufficit restaurationem et dehinc ipsam sanitatem et sunt omnia que adiuvant ad hoc ut sit velociter nutrimentum eorum velocius et custodies et flammas ut distinguas et ea quae sunt motus equales et cibi et potus et sompnus equalis et species motus sunt ... et deambulatione et fricatione et balneatione ut regantur regimine equali in unaquaque earum ... que sunt aer continens cibus et potus motus et quies sompnus et vigilia evacuatio et constrictio et accidentia anime ... propterea G. dixit in illis tamen sicut residua per ea et dixit ex speciebus particularium motorum bibitione et deambulationem et fricationem et balneationem ut sufficeret sicut omnia particularia motus. Et intelligantur ex particularibus motus particularia nimis eius et earum et iam ... scriptus est ex ...

sermonem in eis in duobus libris ... uel liber de regimine sanitatis et alter de regimine sanorum.

Et si multum melior est adhuc fiat et consueta opera paulatim adiungat.

Et si rectificantur rectificatione multa per usum harum rerum et oportet quod consuetudinem in passo ex eis membris conveniens quam sanam ex corporibus.

Non in ministrias in regimine sanitatis convalescentibus et ... rectitudinis inde se ... et potum eosdem ... et quantitate ipsa et velocitate digestionis eorum et ammittis sompnum eosdem et motum eosdem facile qui confortat ... eorum et expirare facis quod aggregatur in eis ex vapore aut per ... nem aut per ambulationem aut per fricationem eosdem aut per balneationem aut per vino et istis aut per plaudionibus. Et vides eos quando iam rectificati sunt per ea rectificatione multa per administrationem eorum et ... eis ut ... consuetudinem ipsam et ... ex eis in quibus ... consuetudo ... ut ingrediantur paulatim in eis donec redeant ad consuetudinem eorum in operibus quas consueverunt.

Ciborum vero in principio quidem huiusmodi boni digestibiles et non fiat postea non magis multitudinis.

Cibi autem oportet ut sit in primis ex rebus ... velocis digestionis que non sit ... exterior in eis temporis et oportet ut sit ex eis quorum nutrimentum est plus ... canone curatis ... ex curatione eorum quia cum virtutes convalescentium et senum sit debiles indigent cibis ... digestionis sicut sorbitor et aqua pullorum et ius gallinarum et ... et ... membrorum suorum cum cibis quasi oportet ut quod das eis in cibis ex eis non sit ... ex istis rebus et minore ad plus paulatim ... oportet ut facias in motibus et ...

Potus vero aptus est scilicet primum cum etas quidem mediocris vero pura et lucida et albus ... odore vero suavis in gustu nec aquosum ...

aliquam uehementem o-
stendens qualitatem in scripti
cam nec amaram neque dul
cedinem

Potus autem rector est uinum equa-
le inter antiquum et nouum et quod as-
picis ad ipsum uides ipsum clarum
lucidum et color eius sit albus aut declinans
ad rubedinem. Et cum odoras ipsum inuenis in
ipsum bonum odorem et equalitate. Et cum gustas
ipsum inuenis ipsum [illegible] in saporis nec for-
tis ualde neque non sit incendens sed ipsum ponti-
citas aut stipticitas aut amaritudo aut dulcedo-

Rector potuum in conualescentibus
et senibus est uinum temperate ... uis
et non sit forte sine sit antiquum nouum
per quam sunt signa equalitatis appa-
rentia in eo et sunt illa que nominauit. Color qui-
dem albus aut declinans ad rubedinem, substan-
tia est clarum lucidum, odor uero est bonus et
equalitate et sapor non est incendens saporis sed for-
tis ualde sed medius inter ponticitatem et stip-
ticitatem et inter amaritudinem et dulcedinem.

Dein est autem ut modo
diei intemperantia facultate a
plus super hiis.

Et iam narraui omnes istas res sicut dixi
paulo ante narrationem magis exposita
maiore hac nihil de ingenio sanitatis
iste sermo diuersas declarat expositiones. Una quarum
est, ut uelit sermones orationis. Et
alia est, ut uelit totum quo regitur co-
nualescentes et senes. Prima uero expositio est sermo
de quo facit nos rememorari totius quod
narrauit in hoc libro et ipse illa ponitur cum
sigillacione eius sermo autem facimus apud
quod facit nos rememorari quia cor conuale-
scentium cum sit ita indiget eis que calefa-
ciant ea ex cibis et potibus et motu et re-
liquis causis calefactiue equali et est debilita
indiget eis que confortent ipsa ex cibis et potibus
et speciebus excitantibus. Et cum sit diminuta anima et
spiritus indiget eo quod addit illud in eis ex
cibis et potibus et bonitate digestionis et exercitio et
gaudio et eius species sunt multe sicut aspectus
rerum bonorum aspectus sicut celum et stelle et aqua
et colores boni et spatium alti et uasa preciosa et ea
que bonam efficiunt animam ex narrationibus
que faciunt ridere et que faciunt semper leticiam
et suffumigatio bona et odores delectabiles et re-
liqua que sunt similia illis. Et cum sit mem-
bra eorum sicca indiget eis que humectant
ea in conualescentibus quidem ... efferatur

cambium ... eius quod resoluerunt dolores ex
eis ex humiditatibus. In senibus uero extrahatur
ex siccitate illud quod aggregatur in eorum corporibus sicut a
infirmitatibus et inquinatur calefactio membrorum eorum
et corporum humiditate in cibis et potibus de mutabus
et motibus et fricationibus et balneatione et aliis ... si-
milis ex illis que cum ... istas ... sunt sus-
tentationum ... que pertractat in
sermone suo sequentis intentionem tuam questitam. Et est per
... et dissolutionem inuente sit ... ultimi in-
uamenti uelocis ualoris sicut ualor exemplum in
egritudinibus pestilentialibus calidis et ... in egritudinibus
frigidis pestilentialibus et sicut uelocitas ...
... dicitur flos assilatum ... celesti facientis
... apud scorpionis et ex morsu serpentum
et uiperarum donec dicit quod qui biberit ex eo aliquo
... ipsum tiriaca ... aut serpens aut scorpio
non sentit ... eos ... dolore et si est certe quod
... deteriores istis rebus et maligniores eis et
quia stat anno uno quod non in experimentis ue-
nenum ... iam potest ut sit in eo que prohi-
beat a uelocitate accelerationis ad senectutem et
a frigore membrorum et siccitate eorum et pro-
longetur per ipsum uita hominis cum regimen eius sit bonum
sicut dicunt hominem ... centenis annis et uinum
quod inuenitur in illo est in eo iuda que no-
minatur ... bonam digestionem
et facit bonum colorem ... in ... spa-
tio longo ... cum usu eius est bonum regi-
mini reliquo. Et fortasse illi qui diu uixerunt in-
uenerunt in eo ... prolongate sunt uite
eorum quarum ... non peruenerunt ad ...
neque aliquem eorum qui uenerunt post eos
usque hodie. Et fortasse inuenietur illud in eo
quod futurum est ex tempore ... quod est
quod diximus et possibile est inuenire quod ma-
gis ... possibile peruenire
... inferiorem ... illo ... uitam ... enim de ... prolongata
... res est ...
... compositus sit ex ... et ex ...
serioso.

Nunc enim peruenire non
omnia particularia nobis prop-
ositum erat solum uero re-
memorari exempla. In aliis
enim negociis fecimus
tractatus que ea prosequentes quod
et qualia determinabo orationem

Et non est intentio mea in hoc libro ut
narrem omnes res particulares
... ego non credo in hoc libro ...

remotiores summas eius quod exposui et ostendi in libris meis aliis et ego sum dicens libro meo alios qui sunt et quot sunt et distinguam unumquemque eorum. Videte abscisam per narrationem librum meum istum.

Iam palam dixi G. in sermone ad quem inten- dimus de hoc quod nominamus hunc librum artem parvam et quia ipse nominavit eam hoc nomine ut significaret quod in eo sunt summe totius medicine quam exposuit in libris suis et non nominavit eam hoc nomine nisi per comparationem eius ad librum de ingenio sanitatis solum sicut putat cui non est intellectus et ista sunt nomina librorum eius in quibus docuit artem medicine per expositionem et ordinationem et dicunt intentiones suas in eis et dictionibus suis.

Iam dixi paulo ante quod ego scripsi tractatum in quo narravi aliter esse scientiam medicine et precedit hunc tractatus in quibus scientia omnium artium ... isti tractatus est hoc tractatu quorum iste est consummato sunt preter illos libros quos edidi per expositionem et dilationem librorum meorum. Iste enim sunt ordinationes.

Audi ordinationes librorum in quibus perscrutatus est exquisite G. doctrinam artis medicine sub primis eorum est in quo narravi esse elementorum secundum sententiam ypocratis et post eum sunt tres tractatus in quibus narravi esse complexionum secundum quod in duobus tractatibus primis ex eis est complexio animalium et in tertio narravi esse complexionum medicinarum simplicium et post illud fit in potestate aliquem intelligere librum meum de virtutibus medicinarum simplicium secundum quod oportet si non attendat et legat primum librum meum de complexione et perscrutetur exquisite intellectum eius et post eum est unus primus tractatus quem continuavit cum duobus tractatibus. Primus liber mei in complexione et in scripto eius est de mala complexione diversa et duo alii tractatus quorum unus est de meliori dispositione corporis alter est in quanto de bona habitudine corporis.

Isti tractatus sunt ... omnis precedentes. Et post librum de complexionibus est liber alius in quo tres sunt tractatus in quibus narravi esse virtutum naturalium et potest scilicet ut legat hunc librum postquam legerit duos tractatus primos de complexione et postquam legeris tractatum in quo narravi esse elementorum ut sit secundum sententiam ordinem eius videre et lege librum de virtutibus naturalibus post duos tractatus primos de complexione et lege ante duos istos tractatus primos librum de elementis.

Et sunt inter hunc librum multi in quibus narravi esse operationum illarum.

Vult quod sit eius librum de virtutibus naturalibus multi libri.

Teruptum est in detrimento ... ea que apparent in anathomia sit immaturum nobis primum oportet ut antecedat studium in anathomia et magis consequatur librorum studium in anathomia et magis consequatur librorum in quibus narravi anathomiam et est liber eiusdem anathomie et post ipsum sunt libri alii multi ex quibus sunt duo tractatus in quibus narravi esse eius quod cadit in anathomia de diversitate. Et ex eis est tractatus in quo narravi esse anathomie animalium mortuorum et continuantur cum eo duo tractatus in quibus narravi esse animalium vivorum. Et ex eis sunt alii tractatus quos composui discipulis in anathomia ossium lacertorum nervorum venarum non pulsatilium et pulsatilium. Et tractatus alii sunt similes istis et ex eis cum ingreditur in ordine istorum. Et est tractatus in quo ostendi quod sanguis est retentus in venis pulsatilibus natura.

Liber eiusdem anathomie est .xv. tractatus et tractatus quos posuit discipulis sunt .v. qui aggregantur in libro uno et nominatur per illum anathomia prima.

Esse autem operationum iam narravi motuum lacertorum et tres tractatus sunt in quibus narravi motum pectoris et pulmonis et secundum hunc librum liber in de causis respirationis et post hunc sunt tractatus quos edidi in narratione.

Isti sunt .iiii. tractatus qui aggregati sunt et nominantur liber vocis.

Esse autem virtutum que nominantur regentes ex virtutibus anime et reliquorum ex quibus nota est in quo significo de esse operationum illarum et aliarum ostendi in libro in quo sunt multi tractatus quorum in septenionem posui de sententia ypocratis et platonis.

Iste est liber .ix. tractatus et tractatum .x. feci respondendo de dubitatione quia dubitabant aliquam homines sui temporis.

Et ingrediuntur in hoc genere doctrine duo tractatus quos edidi de spermate et libro narrationis ypocratis de formatione pueri. Post illos libros hic sequitur liber de iuvamentis membrorum.

Liber de iuvamentis membrorum sunt .xvii. tractatus.

Et libris autem in quibus narravimus est in cogitatione egritudinum. Est liber cognitionis membrorum interiorum pacientium et ex eis est liber de pulsu in quo narravi pronosticationem que fit ex pulsu et antecedunt librum pulsus tractatus duo quorum unus est in necessitate respirationis alter est in necessitate pulsus. Liber autem est in pulsibus in .iiii. divisiones in quarum divisione narravimus species pulsus et narravimus in divisione secunda quasi cognoscuntur ille species et narravimus in divisione tertia causas facientes illas species et in divisione quarta pronosticationem que fit ex illis speciebus.

Namque harum divisionum est .vii. tractatus.

Et ingrediuntur in hoc genere tractatus quem posuimus ad introductionem

cedos impleui et ego quidem in unite ideo ut po
na tractatum alium in quo sum narraturus totum quod dixi
illis tractatibus quos feci prius et forsitan ponam
in sermone illius tractatus in tempus illud quod sum
ma esse prius

Illud ex secretis exposuit hunc tractatum quidem quando
incepi promisit illum et dimisit primum et
mortuus est in ipso super etatem octagintaseptem
annorum.

Ceteris quibus fit inmanifestum [illegible] in barsela
sunt tractatus in quibus exposui quod dixit
Arthegenes in primo et quod expertus est et ostendi
directum eius ex eo quod narraverunt libri a quo
fit inmanifestum in pronosticatione magis ut ratio
est liber crisis et precedit ipsum de creticis diebus
et quod eodem de malicia respirationis [illegible] quod fit in qua
nitate in cognitione rei presentis et in pronosticatione rei
future ex homo aut in malo quod accidit in firmo

Verum hoc libri de [illegible] tres tractatus hos
ista libri et tractatus alii quam eis sin
gulares et nec cesset ut legat ingratum et
experiatur exer eis est tractatus in quo narratum est
et primum [illegible] et ex eis est tractatus in re
gimine sanitatis et ex eis est tractatus in quo particula
et ex eis quae sunt similes illis ex quibus nos exeunt
sanitate in ministerium libri de ingenio sanitatis et
tractatus in quo narratum est genera et tractatus in quo
narratum accidentia et tractatus tercius in quo
narratum causas egritudinum et tres [illegible] tractatus per ipsum in
quibus narratum causas accidentium et egritudinum
sunt ista tractatus .vi. in libro uno et nomi
natur liber causarum et accidentium

Et xi. tractatus in quibus narra
tum est virtutum membrorum simplicium et ra
tionum eorum [illegible]
et xvii. tractatus in quibus narratum est
omnis medicine

Septem tractatus nominantur catha
genes et .x. nominantur almeon in quibus
sunt res posite super modum pacientia
et secundum duos libros liber de ingenio sanitatis
et liber de regimine sanorum

Ipse autem dixit in libro de ingenio sa
nitatis quod oportet ut legatur liber simplicis
medicine antequam liber de ingenio sanitatis et legatur
per librum de ingenio sanitatis [illegible]
libri de meis compositis

Etiam in tractatu post in libro de de
monstratione ostendi in quo [illegible]
narratum melius ingenium quo ex
quam hos libros ut exercantur in libro qui est
codex de [illegible] demonstratione qui mittit in hac
arte exercitium per viam rationis

Docuit per hunc sermonem modum
necessitatis que est in arte dyaleti
ce et manifestum est quod in
satis recte non cruciet ab errore in parte
dyalectice solum [illegible] elt quos autem
libros et expositiones

quas edidi non cogit me aliquis dicere in
hoc loco quoniam consilio meo est ut applicem eos
omnes in tractatum uno aut tractatibus duobus
et ponere in septem .G. in rememoratione librorum
suorum

Igitur [illegible] fecit hoc .G. in duobus tractatibus
quos nominavit primus librorum etiam nomi
natio librorum .G. et ex libris quos dixit in hoc lo
co et librum [illegible] dixit in nominatione librorum
suorum sunt illi qui exierunt ad eum bientum
ligaminis et est plurimum eorum ad illud ad quod
notat necessitas in doctrina artis medicine Et eius est
quod non minus agere in hunc sic liber in quo
exposuit illud quod dixit Arthegenes in primo et sic
liber eius in anathomia viso. Et ab istis anatho
libris fit excusatio per illud quod ostendit in libro
suo de pulsu et per id quod ostendit in libro de anatho
mia [illegible] Et sibi fit excusatio per ratio
nes quos dixit in .v. tractatibus post me in supple
mentum a toto illo quod post venit qui venerit post eum
ex meis quas ostendit se invenisse fit sibi excusa
tio per librum suum de crisi et per librum de ingenio
sanitatis a libro suo de febribus ipse .n. exquisite
perscrutatus est de febrium in his duobus libris et
hec nam necesse est ut intelligas intentionem .G. Et
agas eum eis et addiscas artem medicine per quod magis compleri.

Explicit Tegni .G. cum co
mento Hali.

Electuarium ad coytum. Recipe testiculorum satyrion bauche yringorum
medulle nucis indie pinearum interiorum radicum petro
silini cepe costi dulcis becen [illegible] ana ʒ .i. nucis muscate [illegible]
[illegible] passerum et testiculorum vulpis caudarum grassi
ambre [illegible] pomi babilonicis ana [illegible]
ʒ .ii. fistici ʒʒ ana cinamomi [illegible] al. et to
[illegible] mastici [illegible] radicis [illegible]
cardamomi garriofili [illegible] croci [illegible] calamenti
foliorum polii asari sanguinis [illegible] altee ozimi
[illegible] avellanarum ana ʒ iii. ligni aloes [illegible]
mellis [illegible] et fiet electuarium [illegible] (ad coitum [illegible]

Recipe fenugreci farine seminis lini florum camomille .xx. ana ʒ .i. [illegible]
olei rosarum olei camomille ana ʒ .ii. fiat emplastrum et bulliat [illegible]
[illegible]
[illegible]

II

[illegible]

nota quod aqua accedit ad rotunditatem ut patet de homine stante in littore maris in quo aqua respiciente navim que elongatur a porta et quod procedendo a littore versus aquam superficies aque fit eminencior littore in quo aquam conspicit / quemadmodum patet de cipho cum est bene plenus aqua est eminencior lateribus ciphi et in aqua cum ciphum non effunditur

Nota quod opium datum cum vino plus infrigidat quam sine vino cum in opio vino diminuit frigiditatem opii cum quo vinum est calide complexionis // sed ideo cum vino plus infrigidat quia vinum facit opium citius penetrare ad loca infrigidanda cum in opium plus infrigidat sine vino ceteris paribus

(margin: atque qui dolet quod sanus solvere nollet)

Nota 2m aliquos quod projecta postquam separantur a proiciente / moventur a movente vel a medio ut aere aut aqua vel quocumque alio medio in quo fiet proiectio et hoc vel per impulsionem aeris de parte ad partem vel per motum naturalem aeris in spera sua cum sit gravis et levis in sua spera et hoc patet instrumentis ... ideo 2m eos projecta non moventur in vacuo quia tunc esset dare motum absque movente quod est absurdum dare // alia opinio dicit quod projecta moventur a virtute causata in projecto que quidem virtus est una de qualitatibus occultis seu ignotis que est causa efficiens motus projecti ... perdurat ipsa virtus in projecto quemadmodum per virtutem impressam in ferro a magnete ferrum movetur ad magnetem //

II

